

కథ కౌముది

2011

కౌ
కౌముది

మీ ముద్దుల సాహితీ వెళ్ళులు
www.koumudi.net

కౌముది ప్రచురణలు - 60

కౌముది మాసపత్రిక 2011 సంచికలలో ప్రచురించబడిన కథల సంకలనం

ఇందులో..

1	ఆలంబన	తేజోమూర్తుల ప్రకాశరావు	4
2	ప్రేమకి ఎల్లలేవి?	ఆకెళ్ళ వెంకట సుబ్బలక్ష్మి	10
3	వస్తా వట్టిదే.పోతా వట్టిదే	పి.వి.శేషారత్నం	13
4	డిజైన్ ఘోష్	శ్రీఖిలత	19
5	గురివిందనాయుడు	డా.మూలా రవికుమార్	26
6	అమ్మోరి నవ్వు	నండూరి శ్రీనివాస్	32
7	కట్టకడపటి కోరిక	అరిపిరాల సువర్ణ	36
8	జొప్పడిన యూరనుండుము	ఆర్.శర్మ దంతుర్తి	42
9	ఆనందరావు ఆరోగ్యసూత్రం	సూరంపూడి విశ్వం	46
10	స్నేహ సారభం	అల్లూరి గౌరీలక్ష్మి	49
11	పిడికెడంత గుండె హిమాలయమంత	మనిషి కల్లూరి శ్యామల	52
12	వెన్నెలలో వికాసమే	కె.బి.లక్ష్మి	56
13	నివాళి	కె.వాసవదత్త రామన్	61
14	వయసే వయసును	శ్రీధర	66
15	అద్దెతల్లి	దానం ఉమాదేవి	72
16	గాజుగోడలు	వేద	78
17	అక్షర స్వప్నం	మధురవాణి	83
18	సరసోహోదంతం	చింతలచెరువు సువర్ణల	89
19	గాయత్రి	పి.వి.ఆర్.రాజశేఖర్	94
20	నీ ఆనతి	విజయ క్రా	100
21	అరణ్యవాసంలో సీతారాములు	బత్తిని తిమ్మగురుడు	103
22	కస్తూరి తిలకమ్ లలాట ఫలకే	తురగా శివరామ వెంకటేశ్వర్లు	106
23	ముసుగు	అవసరాల రామకృష్ణారావు	108
24	నిధి చాల సుఖమా	వి.ఎస్.ఎస్.హేమ	112
25	పరిష్కారం	ప్రభవి	116
26	ఐక్యం	సి.హెచ్.సీత	120
27	అమ్మద్రిత కావ్యం	మూల సుబ్రహ్మణ్యం	132
28	పరకాయం	కాకాని చక్రపాణి	142
29	మల్లాది వెంకట కృష్ణమూర్తి	కండ్లకుంట శరత్చంద్ర	150
30	ఆమెకు తెలుసు	డా.మృదులాంజలి	155
31	బలి పశువు	డా.మూలా రవికుమార్	162
32	నవ్వు, నవ్వింతు	మంథా భానుమతి	167
33	ప్రేమలేఖ రాసా.. నీకంది ఉంటది..	లత కందికొండ	173
34	జోకర్	పిన్నమనేని శ్రీనివాస్	180
35	లెట్..గో..	ఆకెళ్ళ కృష్ణకుమారి	185
36	కన్నీటికి దూరంగా..దుఃఖానికి దగ్గరగా..	వి.ఎస్.ఎస్.హేమ	188

37	ఆడదరి	డా.కె.వి.రమణారావు	195
38	రవి మామయ్య	మధురవాణి	203
39	నాన్న ఎందుకిలా చేశావు	ప్రవీణ కొల్లి	209
40	లచ్చమ్మ జడ	దీపిక ఉప్పులూరి	212
41	అంతరంగం అట్టడుగున	సి.హెచ్.బృందావన రావు	221
42	అసలు కథ	ఎస్.ఆర్.బందా	225
43	సాయం	సన్నిహిత్	228
44	అహో ఆంధ్రభోజా!	వసుంధర	234
45	ఆకాశంలో రెండు తారకలు	డా.ఎమ్.సుగుణరావు	238
46	ఓరి దేవుడా!	జాస్తి జవహర్లాల్	242
47	సంతకం కోసం	కండ్లకుంట శరత్చంద్ర	251
48	అమ్మ కడుపు చల్లగా	సత్యం మందపాటి	258
49	మనోరథం	దర్శా లక్ష్మి అన్నపూర్ణ	264
50	శేషారత్నం	కర్లపాలెం హనుమంతరావు	270
51	చెమట వాసన	ప్రవీణ కొల్లి	276
52	వేపాకు	డా.మూలా రవికుమార్	279
53	తాతయ్య కోసం	తురగా శివరామ వెంకటేశ్వర్లు	285
54	చదువుకున్న అనాగరికం	కుంతి	288
55	తీగలాగితే	సింహాగిరి	292
56	ప్రహేళిక	కె.వరలక్ష్మి	297
57	రంగు వెలసిన ఇంద్రధనుస్సు	లలిత దాట్ల	301
58	జాలు వారని కన్నీరు	సన్నిహిత్	306
59	డబ్బుతో కొనలేనిది	మాధవ్ దుర్భా	311
60	నేనింతే	సౌమ్య నిట్టల	317
61	సముద్రం	సి.మాలతి	321
62	నా భాగ్యంబునం బట్టివై	నాగేంద్ర కాశి	324
63	మౌనమె నీ భాష	పి.వి.భగవతి	329
64	ధర్మ సమ్మాధ చేతాపుచ్చామి	బి.గీతిక	337
65	వీసా	మహేష్ శనగల	341
66	స్నేహం-ప్రేమ	పి.వి.భగవతి	346
67	జాతక చక్రం	అపర్ణ మునుకుట్ల గునుపూడి	353
68	అవసరం	వెల్చేరు చంద్రశేఖర్	357
69	నిదురించే తోటలోకి	రేణుక అయోల	365
70	తల్లికాకి-పిల్లకాకి	చిలుకూరి సత్యదేవ్	371
71	సంస్కారం	కాంతి పాతూరి	374
72	నారద భక్తిసూత్రాలు	మణి న్యాయపతి	377
73	రాధ-కృష్ణ	జయదశ్రీ కల్లూర్	381
74	అత్త 'మ్మా'	రావులపల్లి రామలక్ష్మి	392
75	మీ కొద్దీ ముళ్ళదారి	మురళీధర్ శ్రీధ్రేవి	395

ఆలంబన

-తేజోమూర్తుల ప్రకాశరవు

(కొముది-రచన నిర్వహించిన హాట్‌లో సాధారణ ప్రచురణకు ఎంపికైన కథ)

"మూర్తి! పాలవేన్ వచ్చినట్టుంది. వెళ్లి పాలపేకెట్ల సంగతి చూడు" అన్నారు అచ్చమాంబగారు.

మంచం మీద అటూ ఇటూ దొర్లుతున్న మూర్తిగారు ఆమె మాటలకు లేచి తలగడ కింద ఉన్న కళ్ళడ్డాలు పెట్టుకుని గడియ తీసుకుని వీధిలోనికొచ్చారు. ఇంకా చీకటిగానే ఉంది. వేన్ వాడు పాలపేకెట్ల టబ్బులు దించి గడపమీద సర్ది లెక్క అప్పచెప్పాడు. వేను వెళ్లిపోయింది. బాగా చలిగా ఉంది. అరిచేతులు రెండూ రుద్దుకుని ముఖం మీద ఉంచుకున్నారు మూర్తిగారు. డైబై ఐదేళ్ళ వయస్సు ఆయనకంటే ఎవరూ నమ్మరు. నియమబద్దమైన ఆరోగ్యపుటలవాట్లు అతని వయస్సును ఓ పదేళ్ళు తక్కువ కనబడేలా చేస్తాయి. ఇంతలో పొగలు కక్కుతున్న టీ కప్పుతో బయటకొచ్చారు అచ్చమాంబగారు. శిశిరం నిలువెల్లా కమ్ముకున్న ఒక శిథిల వుక్షంలా ఉందామె. టీ కప్పు పట్టుకున్న ఆమె చేతులు ముసలితనం చేత వణుకుతున్నాయి.

"అరే... మీరెందుకు బయటకొచ్చారు ఈ చలిలో. పిలిస్తే నేనే వచ్చేవాడిని కదా!" అంటూ నొచ్చుకుంటూనే టీ కప్పు అందుకున్నారు మూర్తిగారు.

"తాతగారూ! నాలుగు పేకెట్ల పాలు.." అంటూ ఎవరో వచ్చారు. టీ కప్పు ఒక ప్రక్క పెట్టి పాలపేకెట్లు ఇచ్చి డబ్బులు అందుకున్నారు.

"మామ్మగారూ..మధ్యాహ్నానికి ఓ ఐదు సేర్ల పెరుగు కావాలి. ఉంటుందా?" అంటూ మరొకరొచ్చారు.

"ఉంటుంది గానీ మొన్న మీ ఆయన రెండు పాలపేకెట్లకు డబ్బులియ్యాలి. ఆ డబ్బులు కూడా పెరుగు డబ్బులతో పంపించు వద్దనీ.." అన్నారు అచ్చమాంబ.

తెల్లని గ్లాస్కో పంచని అడ్డకచ్చపోసుకుని గుండుమీది నుండి చీర కప్పుకుని మూర్తిభవించిన సంప్రదాయంలా ఉంటారామె. ఆమె మూర్తికి మేనత్త అవుతారు. మూర్తికంటే ఐదారేళ్ళు పెద్ద ఉంటారు. ఆమెకు బాల్యవివాహం చేసారు. పన్నెండేళ్ళు వచ్చేసరికి ఆమె భర్త పచ్చకామెర్లతో మరణించాడు. సనాతనులైన ఆమె తల్లిదండ్రులు ఆమెకు పునర్వివాహం చేయలేదు. ఆమెకు నలభై ఐదేళ్ళు వచ్చేసరికి తీర్థయాత్రలకెళ్ళి తిరిగివస్తూ ఓ బస్ ఏక్సిడెంట్‌లో తల్లి తండ్రి మరణించారు. అలాటి పరిస్థితిలో మూర్తిగారు ఆమెకు తన ఇంట్లో ఆశ్రయం ఇచ్చారు. అచ్చమాంబ వచ్చేసరికి మూర్తి భార్య మాణిక్యం మంచాన పడి ఉంది. మూర్తికొడుకు గోపీ నెలల పిల్లాడు. అచ్చమాంబ గారు మూర్తి కుటుంబానికి పెద్దదిక్కె నిలబడ్డారు. మాణిక్యానికి సకల సపర్యలూ చేసారు. గోపీని సొంత కొడుకులా చూసుకున్నారు. ఇంటిడు చాకిరీ నెత్తినేసుకునేవారు.

"ఏంటత్తయ్యా!మీ ఛాదస్తం మీరూను పని మనిషిని మానిపించి అన్నిపనులూ మీ నెత్తినేసుకుంటారేం" అని మూర్తి మందలిస్తే

"మన ఇంట్లో పని మనకు బరువేంటి నాయనా" అని కొట్టిపారేసేవారు.

మాణిక్యం పోయాక ఆమెకు గోపీ ఇంకా చేరువైపోయాడు. గోపీ పై చదువుల కోసం అచ్చమాంబగారే ఊళ్ళో ఇల్లా పాల అమ్మిన డబ్బు చాలా వరకు ఖర్చుచేసారు. బంధువులు రాబందుల్లా మూర్తి, అచ్చమాంబల మనస్సుల్ని పాడుచుకు తిన్నారు. రకరకాలుగా వ్యాఖ్యానించారు. "ఏకరకి నిప్పుంటే ఆ కర్రే కాలుతుంది" అంటూ నిబ్బరంగానే నిలబడ్డారు అచ్చమాంబ. గోపీ వేరే కులం అమ్మాయిని ప్రేమిస్తున్నట్టు తెలియగా పరశురాముడై పోయారు మూర్తి. గోపీకి మేనకోడలనిచ్చి చేడ్డామని అతని ఆశ. "ఒక్కడే నలుసు వాడేదో కుర్రతనంలో ఒక అమ్మాయిని ప్రేమించాడు. ఈ రోజుల్లో అదే మీ పెద్ద తప్పేంకాదు. మనం పంతాలకు పోతే మన పిల్లాడి బతుకే పాడైపోతుంది. నాలుగక్షింతలు వేసి మనపెద్దరికం నిలబెట్టుకుందాం" అని రోజూ నసపెట్టి మరీ పెళ్ళి జరిపించేశారు ఆమె.

****

మూర్తికి నిద్రరావడం లేదు. పాలపేకట్లకు వచ్చేవాళ్ళను అచ్చమాంబగారికి మధ్య జరుగుతున్న సంభాషణలు వినిపిస్తూనే ఉన్నాయి. కొడుకూ, కోడలూ ఊళ్ళోనే ఉంటున్నా వేరేగా ఉంటున్నందుకు ఆయనకు బాధగానే ఉంది. పాపం తమకీ కోడలికీ మధ్య నలిగిపోతున్న కొడుకుని తలచుకొంటూనే జాలి అనిపించింది. ఆయనకు గోపీ పెళ్ళైన కొత్తలో జరిగిన సంఘటనలు గుర్తుకు రాసాగాయి.

****

"మాటమాటికీ మీరు మామ్మగారిని అమ్మా అమ్మా అని పిలుస్తుంటే నాకేంటోలా ఉంటుంది" అంది రంజని గోపీతో పెళ్ళైన వారం రోజుల్లోనే. మొదట్లో తమ పెళ్ళి జరగడానికి ముఖ్యకారణమైన అచ్చమాంబ గారంటే ఎంతో అభిమానంగా ఉండేది. కానీ రానానూ ఆ ఇంట్లో అచ్చమాంబ గారి కుండే పెద్దరికం చూసి ఆమెలో అసూయలాంటిదేదో ప్రారంభమయింది.

"ఏం చెయ్యమంటావు చెప్పు. చిన్నప్పటి నుండి ఆమెను అమ్మా అనిపిలవడమే నా కలవాటు" అన్నాడు గోపీ.

"అయితే మాత్రం. ఆమె మీ నాన్నగారికి మేనత్త కాబట్టి మామ్మా అని పిలవండి" నెమ్మదిగా తన అభిప్రాయాన్ని రుద్దే ప్రయత్నం చేసింది.

"ఇప్పుడు మళ్ళీ కొత్తగా మామ్మా అని పిలవాలంటే ఏదోలా ఉంటుంది." అన్నాడు గోపీ ఇబ్బందిగా

"అలవాటు చేసుకుంటే సరి లేకపోతే కొత్తగా విన్నవాళ్ళకు ఛండాలంగా ఉంటుంది" అంది పట్టుబిగిస్తూ.

"చూద్దాం" అన్నాడు గోపీ కాస్తంత మెత్తబడి.

ముందుగదిలో ఉంటున్న మూర్తి చెవిలో ఈ సంభాషణ పడకపోలేదు. మరో నెల తరవాత గోపీ పడగ్గది నుండి భార్యాభర్తల వాదోపవాదాలు వినబడడంతో సభ్యత కాదని మనసు చెబుతున్నా విషయం తెలుసుకుందామన్న కుతూహలంతో అటో చెవి పారేసారు మూర్తిగారు.

"మామ్మగారి వరస నాకేం నచ్చడంలేదు. మాటిమాటికీ మన బెడ్రూంలోకి ఎందుకొస్తారో అర్థం కాదు. హాల్లో ఓ మూల పడి ఉండచ్చుకదా. ఉదయమంతా ఆఫీసు చాకిరీ చేసి చేసి వస్తాను. ఇలా రెండు తీసుకుందామనుకునే సరికి ఏంటమ్మా ఇంత ఆలస్యం ఎందుకయింది. ఎవరి బండి మీద వచ్చావు..అంటూ ఒకటే ఆరాలు తియ్యడం. పనీ పాటా లేకుండా ఇంట్లో ఉంటే బుర్ర ఇలాగే 1 లోచిస్తుంది. శుభంగా పని మనిషిని మానిపించేస్తే ఆ పళ్లన్నీ చేస్తూ మైండ్ ని ఫ్రెష్ గా ఉంచుకుంటారు.." అంటోంది రంజని గోపీతో.

"అబ్బబ్బ మళ్ళీ ప్రారంభించావూ నెమ్మదిగా మాటాడు వాళ్ళు వింటే బాగోదు" ప్రాధేయపడుతూ అన్నాడు గోపీ.

"మీరు నా నోరైతే మూయించగలరు. లోకం నోరెలా మూయిస్తారు. ఇప్పటికే ఈ ముసలాళ్ళ గురించి అందరూ చెవులు కొరుక్కుంటున్నారు." అంది రంజని.

"అనుకోనీ. అనుకుంటే అనుకున్నవాళ్ళ నోళ్ళే నొప్పడతాయి మన కొచ్చిన నష్టమేమీ లేదు." అన్నాడు చిరాగ్గా గోపీ.

"మీకే లేనప్పుడు నాకేం పట్టింది. కానీ ఒక్కమాట ఆవిడను ఆవిడ హద్దుల్లో ఉండమని చెప్పండి. చీటికీ మాటికీ ఈ చీరెప్పుడు కొన్నావు? ఈ గాజులెప్పుడు చేయించుకున్నావు? ఈ కూరేంటి ఇలా చేశావు? ఈ పచ్చడి ఇలా ఉంటే వాడికి నచ్చదు. అంటూ నా బుర్ర తినొద్దని చెప్పండి. మీరు చెప్పకపోతే నేనే చెప్పేస్తాను. నాకేమైనా భయమా?" అంది బెదిరిస్తున్నట్టుగా

గోపీ విధిలేక రంజని కాళ్ళ బేరానికొచ్చాడు.

"స్ట్రీజ్ రంజని కాస్త నెమ్మదిగా మాటాడు. మామ్మ మాట పెళుసుగా ఉంటుంది కానీ మనసు వెన్నపూస. నేను నెలల పిల్లాడిగా ఉంటున్న దగ్గరనుండి నన్ను పెంచింది. ఈ రోజు నేనీ పాజిషన్లో ఉండడానికి మామ్మ సహకారం ఎంతుందో చెప్పినా నీ కర్థంకాదు. పుట్టింటనుండి తనకు సంక్రమించిన ఆరులక్షల రూపాయల్ని నా చదువుకోసం ఈ ఇల్లు కట్టించడం కోసం కర్పూరంలా వెలిగించింది. అంతెందుకు మన పెళ్ళిజరగాడానికి మామ్మ ఎంత సాయం చేసింది. మామ్మే లేకపోతే నాన్న చచ్చినా ఈ పెళ్ళికి ఒప్పు కోరు. మనం లేచిపోయి దొంగపెళ్ళి చేసుకోవడం తప్ప మరోదారి లేకపోయి ఉండేది.." అన్నాడు గోపీ.

"ఇప్పుడు మాత్రం నేనేం సుఖంగా ఉన్నాను. అటు పుట్టింటి వాళ్ళూ నేను చచ్చినట్టని బంధం తెంపేశారు. ఇటు అత్తింట్లోనూ రోజూ పోరు..పోరు.. నేనేం ఇంద్రభోగాలు అనుభవించడం లేదు." రంజని మాటలు అలా అలా ఏడుపులోనికి మారిపోతున్నాయి.

గోపీ రంజని గెడ్డం పుచ్చుకు బతిమాలడం ప్రారంభించాడు.

మూర్తిగారు ఇంక అక్కడ ఉండలేక బయటికెళ్ళిపోయారు.

***

"ఏళ్ళు పైబడుతున్నప్పుడు మనం అన్ని విషయాల్లో చొరవతీసుకోవడం తగ్గించుకోవాలి. కొన్ని విషయాలు పట్టించుకోకూడదు. అప్పుడే మన గౌరవం నిలబడుతుంది" ఉపోద్ఘాతం మొదలెట్టారు మూర్తిగారు. కొడుకూ కోడళ్ళ సంభాషణ విన్నాక అచ్చమాంబను నియంత్రించడమే మంచిననుకున్నారు. కొడుకు కోడలు ఆఫీసులకు బయలుదేరి పోయినట్లు నిర్ణయించుకున్నాక అచ్చమాంబగారితో అసలు విషయం ప్రస్తావించారు. తాను నిన్న కొడుకు కోడళ్ళ ఘర్షణ అంతా వివరించారు.

"అయినా మనం అన్నింటో దూరడం అంత మంచికాదు. ఈ కాలం పిల్లలు జోక్యాన్ని భరించలేరు. ఇంటిపని చెయ్యడానికి మనిషిని పెట్టారు. వేళకింత తిండిపెడుతున్నారు. అది చాలదూ మనకి. ఈ బతుకులిలా తెల్లారిపోతే చాలు!" అన్నారు మూర్తిగారు.

"ఆ పిల్ల పరాయిదేం కాదుకదా! మంచి, చెడ్డ మనం చెప్పకపోతే ఇంకెవరు చెబుతారు" కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకున్నారు అచ్చమాంబ.

"కొన్ని విషయాలు పట్టించుకునే పట్టించుకోనట్టుండాలి" అన్నారు మూర్తిగారు.

"అదికాదు మూర్తి మన కుటుంబం పరువు వీధిన పడకూడదనీ నా తాపత్రయం.." అంటూ ఏదో చెప్పబోయారు అచ్చమాంబ.

"కుటుంబ గౌరవం వీధిన పడే పన్నేవీ ఎవరూ ఇక్కడ చెయ్యడం లేదు." అప్పుడొచ్చిందో కానీ రంజని నిప్పులు చెరిగే కళ్ళతో అక్కడ నిలబడి ఉంది.

ఊహించని పరిమాణానికి ముసలి వాళ్ళిద్దరూ అచేతునలయ్యారు.

"మా ఆఫీసు కొలీగ్ రవీ నేనూ రూంలో మాట్లాడుకుంటూ ఉంటే కర్డెన్ చాటుగా ఉండి వింటున్నారు. నేను చూసాను. అదే అతను చూసి ఉంటే ఎంత నామోషీ మొన్న మా ఆయన స్నానం చేస్తుంటే బాతూం బైట నుండి మామ్మగారు నేను రవి స్కూటర్ మీద వస్తున్న విషయం చిలవలు పలవలు చేసి ఆయనతో చెబుతున్నారు. నేనేం కాని పనిచేయడంలేదు. నా ఖర్మ ఇలా కాలింది. ఈ ముష్టి కొంపని ఊరికి దూరంగా లంకలో కట్టించేసారు. బస్టాపు నుండి రెండు కిలోమీటర్ల దూరం. దీపాలు పెడితే చాలు ఏ ఆటోవాడు రాడు. అంత చీకట్లో ఒంటరిగా బిక్కు బిక్కుమంటూ రావాలి. వాళ్ళనీ వీళ్ళనీ బతిమాలుకుని ఎలాగో ఒకలా ఇంట్లో అడుగుపెట్టేసరికి

ఈవిడ సవాలక్ష ప్రశ్నలతో ప్రాణాలు తోడేస్తారు. ఆయన నన్నర్థం చేసుకోబట్టి సరిపోయింది గానీ లేకపోతే వ్యవహారం ఎక్కడికో వెళ్ళేది" రంజని స్వరంలో తీవ్రత ఏ మాత్రం తగ్గలేదు.

ఈ మాటలు విన్న మూర్తిగారు నిరుత్తరులయ్యారు. ఏం చెప్పి కోడల్ని శాంతపరచాలో ఆయనకు అర్థంకాలేదు. ఈలోగా రంజని గబగబా నడుచుకుంటూ బెడ్ రూములోకి వెళ్ళి విసురుగా తలుపేసుకుంది. వృద్ధులిద్దరూ అయోమయంగా ఒకరొకరు చూసుకుంటూ ఉండిపోయారు.

****

"నాన్నగారూ.. మీతో పర్సనల్ గా మాటాడాలి. ఓ సారి మేడమీద కొస్తారా?" అడిగాడు గోపీ. ఆయాస పడుతూ మెట్లెక్కి పైకె వెళ్ళారు మూర్తి.

"నాన్నా మామ్మని ఏదైనా సేవాశ్రమంలో చేర్చిస్తే ఎలా ఉంటుంది"? అన్నాడు గోపీ.

విభ్రాంతిగా కొడుకువైపు చూసారు మూర్తి. ఆ చూపులు ఈటెల్లా గోపీ గుండెను తాకాయి. కాసేపు మూర్తిగారు మౌనంగా ఉన్నారు. నూనెతో నిండిన ఊబిలోనికి దిగిపోతున్నట్టుంది గోపీకి.

"అంత అవసరమొచ్చిందంటావా?" అడగలేక అడిగారు మూర్తి.

"రంజని పోరుపడలేకపోతున్నాను నాన్నా - పైగా మామ్మకూడా అందుకు తగ్గట్టుగానే ఉంది. అనవసరమైన ఆరాలెందుకు చెప్పండి. ఆఫీస్ కొలిగ్స్ ఇంటికొస్తే వాళ్ళని సవాలక్ష ప్రశ్నలు వేస్తుందట. మనం పరిస్థితులైరిగి మసలుకోవాలి. మనం బజారుకెళ్ళాలన్నా, మేం ఆఫీసు కెళ్ళాలన్నా రెండు కిలోమీటర్లు నడవాల్సిందే నేను ఇంట్లోనేన్నప్పుడు రంజని బయటకెళ్ళాలంటే ఇంతదూరమూ నడవాల్సిందే కొలిగ్స్ ఈ త్రోవనే వెళ్ళాలి కాబట్టి డ్రాప్ చేసి వెళ్ళిపోవటం తప్పేమీ కాదు. పోనీ అంత చెప్పాలనుకుంటున్నప్పుడు రంజని తోటే ఈ విషయం నెమ్మదిగా చెప్పితే బాగుండేది. రంజని లేదనుకుని మామ్మ నాతో చెప్పిన విషయాలన్నీ రంజని వింది. దాంతో మామ్మ అంటేనే భగ్గుమంటోంది. పోనీ ఏ బంధువుల ఇంట్లోనో పేయింగ్ గెస్ట్ గా మామ్మని ఉంచితేనో" అన్నాడు గోపీ

"మనకే ఏం కాని వ్యక్తిని ఇంకెవరి ఇంట్లో ఒదిలేయమంటావో చెప్పు" అన్నారు మూర్తిగారు.

"అందుకే మామ్మని బాపూజీ సేవాశ్రమంతో చేర్చిస్తే బాగుంటుందని నా ఉద్దేశం." అన్నాడు గోపీ.

మూర్తి మనసు బాధగా మూలిగింది. తనే సర్వస్వమై కుటుంబాన్ని రెక్కల్లో పెట్టుకున్న అమృతమూర్తికి తామివ్వబోయే ముగింపు ఇదా?

తల్లి లేని గోపీని తల్లిలా సాకింది. తమ ఇష్టాఇష్టాలను ఎదిగి మసలుకుంది. తన ఆరోగ్యాన్ని కూడా లెక్కచెయ్యలేదు. అలాటి త్యాగమూర్తికి లంకంత ఇంటిలో చోటులేదు. అర్థం చేసుకున్న మనసే లేదు. ఒక్క క్షణం మూర్తి కళ్ళుమూసుకుని ఇలా అన్నారు.

"నువ్వు ఇంత సడెన్ గా ఈ ప్రపోజల్ పెట్టేసరికి ఎటూ తేల్చుకోలేకపోతున్నా - ఎలాగూ నేనూ మామ్మ, నారాయణమూర్తి కూతురి పెళ్ళికి రోపే వాళ్ళూరు వెళుతున్నాం అటునుండి రాగానే ఏదో ఒకటి చేద్దాం" అన్నారు.

మర్నాడే మూర్తి, అచ్చమాంబ నారాయణమూర్తి ఇంటికి బయల్దేరిపోయారు.

***

నారాయణమూర్తి మూర్తిగారికి మేనల్లుడు. రాక రాక వచ్చిన మేనమామను చూసి సంబరపడిపోయాడు. పెళ్ళి ఘనంగా జరిగింది. చుట్టాలందరూ వెళ్ళిపోయారు. ఒకరోజు మూర్తిగారు ఊపిరి పీల్చుకోలేక చాలా ఇబ్బంది పడ్డారు. నారాయణ మూర్తి కంగారుగా గోపీకి ఫోన్ చేసాడు. రంజని కాల్ రిసీవ్ చేసుకుని హలో అంది.

"అమ్మా నేనమ్మా మూర్తిని మీ మామగారికి ఆయాసం ఎక్కువయింది గోపీ ఉన్నాడా? మాట్లాడాలి" అన్నారు.

"లేరన్నయ్యా బెంగుళ్ళూరు వెళ్ళారు" అంది. ఆ మాటలు మూర్తిగారికి లీలగా వినబడ్డాయి. మూర్తిగారు ఫోను నారాయణమూర్తి దగ్గరనుండి తీసుకున్నారు.

ఈలోగా అవతలనుండి "ఎవరు రంజని?" అన్న గోపీ మాటలు మూర్తిగారి చెవినపడ్డాయి. మరుక్షణం లైన్ కట్టయింది. మూర్తిగారు హతాశులైపోయారు.

"ఏంటయింది మామయ్యా!" అంటూ అడిగాడు నారాయణమూర్తి.

"లైను కట్టయింది" అప్రయత్నంగానే అన్నారు మూర్తిగారు.

మరి ఫోన్ చెయ్యడానికి ఇష్టపడలేదు మూర్తిగారు. రెండురోజుల తర్వాత అచ్చమాంబతో బయల్దేరిపోయారు. రైలు దిగి అతని స్నేహితుడు సన్యాసిరావు ఇంటికి వెళ్ళారు.

"ఏంటి మూర్తి! ఉరుములేని పిడుగులా ఈ పెట్టె బేడాతో దిగావేంటి?" అని పలకరించారు సన్యాసి రావు. అంతవరకూ మూర్తి స్నేహితునికి ఇంట్లో గొడవలేమీ చెప్పలేదు.

"తీరుబడిగా మాటాడుకుండాం పద" అంటూ మేడమీద స్నేహితునికి జరిగిన సంగతులన్నీ చెప్పారు.

"నాకో సాయం చెయ్యి. మీ ఖాట్ హాట్ ఖాళీగా ఉంది కదా! అందులో ప్రస్తుతానికి మేమిద్దరం ఉంటాం. చిన్న వ్యాపారం చేసుకుంటాను.." అన్నారు మూర్తిగారు.

"మీ కొడుకూ కోడలూ ఊళ్ళోనే ఉంటున్నారు కదా? నలుగురూ ఏమనుకుంటారో!?"

"అనుకున్నా తప్పదు. నేను నిర్ణయించేసుకున్నా.." అన్నారు మూర్తి.

వారం రోజుల్లోనే డెయిరీ ప్రారంభించేశారు.

***

గతాన్ని నెమరువేసుకుంటూనే మూర్తి నిద్రలోకి జారుకున్నారు.

మూర్తి! మూర్తి! అంటూ ఎవరో కుదిపినట్లయితే తెలివొచ్చింది మూర్తికి. ఎదురుగుండా స్నేహితుడు సన్యాసిరావు. అతడి ముఖంలో ఆదుర్దాకొట్టొచ్చినట్టు కనిపిస్తోంది.

"ఏమయ్యింది?" అంటూ కంగారుగా లేచారు మూర్తి.

"మీ కోడల్ని ఆసుపత్రిలో చేర్చారు."

"ఏమయ్యింది?" అన్నారు మూర్తి

"అబార్షన్ అయిందట. మా అమ్మాయికి మొన్న అదే ఆసుపత్రిలో డెలివరీ అయింది. నిన్న చూద్దాం, అని వెళ్ళాను. అక్కడ మీ అబ్బాయి కనపడ్డాడు. అబార్షన్ జరిగిన సంగతి చెప్పాడు" అన్నారు సన్యాసి రావు.

"ఎవరికండీ అబార్షన్ అంటున్నారు?" అంటూ లోపలికి వచ్చి సన్యాసిరావుని ప్రశ్నించారు అచ్చమాంబ.

"రంజనికి" చెప్పారు సన్యాసిరావు. ఆమె విపరీతంగా కంగారు పడిపోయారు.

"ఏ ఆసుపత్రిలో" అడిగారామె. సన్యాసిరావుగారు సమాధానం చెప్పారు. గబగబా తయారయి ఆసుపత్రి చేరుకున్నారు ఇద్దరూ. గదిలో బెడ్ పై రంజని నీరసంగా ఉంది. అచ్చమాంబగారు ఆమె నుదుటిపై చెయ్యివేసి చూసారు. బాత్‌రూంలో కెళ్ళి తువ్వలు తడిపి రంజని ఒళ్ళంతా తుడవడం ప్రారంభించారు. రంజనికి తెలివొచ్చింది. ఆశ్చర్యంతోనూ ఆనందంతోనూ ఆమె కళ్ళు విశాలమయ్యాయి. నడిసముద్రంలో మునిగిపోతున్న వాడికి నావ దొరికినట్లుంది ఆమెకు. కళ్ళతోనే ఇద్దరినీ పలకరించింది. ఆమెను మాట్లాడవద్దని సైగ

చేసారు మూర్తిగారు. అప్పుడే లోపలికి వచ్చిన గోపీ ఇద్దర్నీ చూసి అవాక్కయ్యాడు. "ఏం రా ఇంత జరిగినా తెలియజెయ్యలేదే?" అన్నారు మూర్తి. దోషిలా తలవంచుకున్నాడు గోపీ.

వారం రోజులు రంజనిని అచ్చమాంబగారు చంటిపిల్లలా సకల సేవలూ చేసారు. మూర్తి ఆసుపత్రి బిల్లు కోసం గోపీ చేతిలో పాతిక వేలుంచారు. రంజనిని డిస్చార్జి చేసాక హాస్పిటల్ బయట రంజనికి దిష్టి తీసి అచ్చమాంబ కొబ్బరి కాయ కొట్టారు. ఆటో వచ్చాక రంజనిని జాగ్రత్తగా కూర్చోబెట్టారు.

"నువ్వు కూర్చోరా" అన్నారు మూర్తి

"మరి మీరో?" అన్నాడు గోపీ.

"మేమోస్తాంలే..ముందు నువ్వెక్కు.." అన్నారు మూర్తి.

అనుమానంగా చూస్తూ నిలబడ్డాడు గోపీ.

రంజని కన్నీళ్ళు పెట్టుకుంది. అచ్చమాంబ గారిని బతిమాలడం ప్రారంభించింది..

"పిచ్చి పిల్ల.." అంటూ తలనిమిరారు అచ్చమాంబ.

మూర్తిగారు శిలావిగ్రహంలా నిలబడ్డారు.

"నాన్నగారూ! మమ్మల్ని క్షమించలేరా?" గద్గద స్వరంతో అన్నాడు గోపీ. అతనికి తెలుసు మూర్తిగారు సాధారణంగా ఒక నిర్ణయానికి వస్తే దాన్ని మార్చుకునే ప్రసక్తి ఉండదని.

"మనలో మనకి క్షమాపణలేంటి చెప్పు. ఎవరి స్థానంలో ఉండి ఆలోచిస్తే వారు చేసింది సరైనదేనని తోస్తుంది. మీ వైపు నుండి ఆలోచిస్తే మీ ఆలోచనల్ని తప్పుపట్టలేం. అలాగే మా వయస్సుని ఆరోగ్య పరిస్థితుల్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని ఆలోచిస్తే మేమే కరకణని అనిపిస్తుంది. ఈ మలిసంధ్యలో మామ్మని ఎలా ఒదిలెయ్యగలను చెప్పు. ఆమెకు మనం తప్ప ఎవరున్నారు. ఆమె మన కోసం తన జీవితాన్ని ధారపోసింది. తన ఆరోగ్యం కర్పూరంలా కరిగిపోతున్నా లెక్కచేయ్యలేదు. ఆమె తనవద్ద ఉన్న ప్రతి పైసా మనకోసం ఖర్చుచేసింది. ఆమెకున్న ఒకే ఒక బలహీనత చానస్తం. మీ తరం వాళ్ళు అసలు సహించలేని గుణం. ఆమెను, నన్ను కలిపి ఈ లోకం ఎన్ని కారుకూతలు కూసిందో నీకు తెలీదు. నీవు పసివాడివి అప్పటికే. మనల్ని ఒదిలి ఎటూ పోలేని పరిస్థితి. మరో దిక్కు లేదు. ఆ పరిస్థితి రంజని ఎదుర్కోకూడదని, ఎవరూ ఆమెను గూర్చి తప్పుగా మాట్లాడే అవకాశం ఇవ్వకూడదని ఆమె తాపత్రయపడింది. ఇందులో మిమ్మల్ని తప్పుపట్టాల్సిందేమీ లేదు. మీ ఒత్తిడులు మీకూ ఉంటూనే ఉన్నాయి. మంచో చెడో ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నాను. అది మా ఇద్దరికీ బాగుంది. మీకూ బాగుంటుందనే అనుకుంటున్నాను. మనమేమీ శాశ్వతంగా విడిపోవడం లేదుకదా! మాకు డెయిరీ వ్యాపారం బాగానే నడుస్తోంది. మాకు మంచి ఊసుగా ఉంది. ఈ చటం నుండి బయటపడడానికి మనసెందుకో అంగీకరించడంలేదు. మాకూ ఒంట్లో ఓపిక ఉంది. మాకు మీ సహాయం అనవసరమని అనిపిస్తే తప్పక మీ ఆహ్వానాన్ని గుర్తుంచుకుంటాం, ఆటోవాడు చూస్తున్నాడు వెళ్ళు" అంటూ ముగించారు మూర్తిగారు.

గోపీ ఆటోలో కూర్చున్నాడు. గోపీ, రంజని ఇద్దరికీ నమస్కారం చేసారు. ఆటో ఇంకా స్టార్టు కాలేదు. ముసలివాళ్ళిద్దరూ ఒకరి చెయ్యి ఒకరు పట్టుకుని నెమ్మదిగా నడక ప్రారంభించారు. మూర్తిభవించిన ఆత్మస్థైర్యంలా ఉన్నారద్దరూ. వాళ్ళిద్దరి ముందు తాను ఒక మహా పర్వతం ముందు పడి ఉన్న గులకరాయిలా తోచింది రంజనికి.

శ్రీమతి ఎల్లలేవి?

-ఆదిత్య వెంకట సుబ్బలక్ష్మి

(కొముది-రచన నిర్వహించిన హాట్‌లో సాధారణ ప్రచురణకు సంకేత కథ)

"తాతయ్య పోయారు" అన్న తండ్రినుంచి ఫోన్‌కాల్ అందుకున్న రవి వెక్కి వెక్కి ఏడ్చాడు.

"ఏమిటది చిన్నపిల్లాడిలా. పండిన పండు. ఎంతకాలం ఉంటారు? మీరే అలా బెంబేలు పడితే పిల్లలు చూడండి ఎలా బెంబేలు పడుతున్నారో" అంది భార్య అనునయంగా.

"నీకు తెలియదు. మా తాతయ్యలాంటివాళ్ళు ఎవరూ ఉండరు ఈ రోజుల్లో. అంత వయసు వచ్చినా చాదస్తంతో కాని, మరొకలా కానీ ఎవరినీ విసగించలేదు, బాధించలేదు. మాకేకాదు. ఊర్లో అందరికీ దేముడే" అన్నాడు రవి ఎన్నో సార్లు చెప్పిన విషయమే మళ్ళీ చెబుతూ.

ఆ తాతా, మనవళ్ళ అనుబంధం తెలిసిన భార్య మాట్లాడలేదు. కానీ ఏం చెయ్యగలదు?

"జాతస్య మరణం ధ్రువం" కదా.

"నేను ఇండియా వెళతాను" అన్నాడు రవి స్థిరంగా

భార్య ఆశ్చర్యంగా చూసింది.

"అవును మనం వచ్చి వారమే అయ్యింది. కాదనను. అయినా వెళతాను. వెళ్ళేవరకు బాడీ ఉంచమని చెబుతాను." అంటూ అప్పటికప్పుడు కావలసిన ఏర్పాట్లు రికమెండేషన్లు చేయించుకుని, బయలుదేరాడు ఇండియా.

స్టేన్లో కూర్చున్న రవి మనస్సు గతంలోకి వెళ్ళిపోయింది. పెద్ద పట్నమూ కాదు. అలా అని పల్లెటూరు కాదు ఆ ఊరు ఆ రోజుల్లో. రైల్వే లైను ఆఖరు. ఆ ఊరితో తరువాత అంతా సముద్రమే. రెండు సినిమా హాళ్ళు, రెండు కాలేజీలు మాత్రం ఉండేవి. గోగులమ్మ గుడి, జగన్నాథ స్వామి గుడి ఉండేవి రవి ఇంటికి దగ్గరలో. జనాల్లో అమాయకత్వం పూర్తిగా పోలేదు.

ఆ ఊరునుంచి బాగా చదివి అమెరికా వెళ్ళాడు రవి. రవిలా చాలా కొద్దిమంది ఉన్నారు అలా. రవి వెళ్ళటానికి ముఖ్యకారణం మాత్రం తాతయ్యే. తాతయ్య డాక్టరు. ఉన్న ఊరు వదలక అక్కడే పెట్టాడు ప్రాక్టీసు. తరువాత తన తండ్రి కూడా తాతయ్య అడుగు జాడల్లోనే నడిచాడు. తాతయ్య ఆ ఊరు వదిలి రానని నాయనమ్మ పోయి ఒక్కడూ అయిపోయాడనే ఉద్దేశ్యంతో అత్తయ్యలు, బాబయ్యలు, పిల్లలు అందరూ వచ్చినప్పుడు ఇల్లు పెళ్ళివారిల్లలా ఉంటుంది. ఎందుకంటే తమ ఇంటి జనాభాయే యాభై మంది వరకు ఉంటారు. పెద్దకొడుకుగా తండ్రి తను ఇంటిని, బాధ్యతను చేతిలోకి తీసుకున్నాడు. ఉమ్మడి కుటుంబానికి ప్రతీకలా ఉండేది తమ ఊళ్ళో. తండ్రికి తగ్గట్టే తన తల్లికూడా ఉండేది. సీతారాములు అనేవారు ఆ ఇద్దరినీ అందరూ.

రవి కూడా డాక్టరయ్య అమెరికా వెళ్ళే అవకాశం రాగా తండ్రి మొదట ఇష్టపడలేదు. అప్పుడు తాతయ్యే తండ్రిని ఒప్పించి, పంపించేలా చేశాడు. సాంప్రదాయం, సంస్కృతే ప్రాణంగా భావించే తాతయ్య, పిల్లలు ఏదైనా కోరినప్పుడు మాత్రం, తదనుగుణంగా మాట్లాడి, ఒప్పించి తనూ సరిపెట్టుకునేవాడు. ముఖ్యంగా తను ఇతర కులం, మతం అమ్మాయిని చేసుకున్నప్పుడు ఆ విషయం మరింత బలపడింది.

కళ్ళముందు సినిమా రీలులా గతం కదులుతోంది. భోంచేసి, మడిపించే మార్చుకుని హారికెన్ లాంతరు ఒక చేత్తో మరచెంబుతో, మంచినీళ్ళు ఒక చేత్తో పట్టుకుని మెల్లిగా అడుగులో అడుగేస్తూ తనగదిలోకి వెళుతున్నాడు తాతయ్య. డబ్బైఏళ్ళు.

తాతయ్య ముసలివాడయినా తనపనులు తనే చేసుకుంటాడు. ఒకరి మీద ఆధారపడడు. ఒకరి సాయం తీసుకోడు. "చేసుకోలేనప్పుడు చేద్దురుగాని లెండ్రా" అంటాడు.

పెద్దపదవిలో ఉన్న కొడుకు, గౌరవంతో మెలిగే కోడలు, అదే సాంప్రదాయంతో పెరిగిన పిల్లలు. నాయనమ్మ పోయి పదేళ్ళయినా ఒంటరితనం బాధ తెలియకుండా చూసుకుంటున్నారు.

తాతలు కట్టించి ఇచ్చిన ఇల్లు. పెద్ద ఇల్లు. ఇంటినిండా ఎంత ఆధునిక సామాగ్రి ఉన్నా తాతయ్య గది మాత్రం పాతకాలం నాటి గదిలా అలాగే ఉంటుంది.

తాతయ్యకి అలాగే ఇష్టం. పెంకులు దించిన వసారా గది. దానిమీద కాశీరత్నం పూలతీగ పాకించారు. గుత్తులతో అందమైన పొదరిల్లులా ఉంటుంది. ఆ గది మా మామూలు ఇంటికి కొంచెం దూరంగా ఔట్ హౌస్ లా అందులో పూర్వకాలం పెద్ద మర్చి రేడియో. హరికెన్ లాంతరు వగైరా సరంజామా.

తాతయ్య గదికి కరెంటు పెట్టిస్తానన్నా వినేవాడుకాదు. "ఎందుకరా ఆ ఆరిపోయే దీపాలు. ఎప్పుడుంటాయో ఎప్పుడు పోతాయో తెలియదు. ఇవంటావా నిమ్మళం. మనం ఆర్పితేనే ఆరతాయి" అనేవాడు బోసినోరుతో నవ్వుతూ "కళ్ళకి మంచిది కూడా."

పనిపిల్ల కార్డుమీద కిరోసన్ తెప్పించుకుని, చిమ్మీ ముగ్గు పిండితో తోమించుకుని చక్కగా పెట్టించుకుంటాడు దీపం.

పిల్లలు కథలకి విసిగించక, పరిక్షల హడావిడిలో ఉంటే రాత్రి పొద్దుపోయే వరకూ ఏ భగవత్ గీత చదువుకుని నిద్రపోతాడు. మళ్ళీ తెల్లవారు రూమునే లేచి, తెల్లారే వరకు, దేముడికి మేలుకొలుపులు పాడతాడు. ఆ ఇంటిలో ఎవరికి వేరే అలారం అవసరంలేదు. చక్కని కంఠస్వరం కావటం వల్ల దారిన వచ్చేపోయే వారిని కూడా ఆకర్షించేది.

తెల్లారాక అందరూ లేచేవేళకి తనూ లేచి కాలకృత్యాలు తీర్చుకుని నూతి దగ్గర స్నానం చేసి వచ్చి, శివపూజ చేసేవాడు. గంభీర స్వరంతో స్థిరచిత్తంతో శివాభిషేకం చేసేవాడు. శివుడుకి ఇష్టమని శంఖపూలు, నాగమల్లి, సువర్ణగన్నేరు పెంచాడు. చివరలో పిల్లలందరికీ పంచామృతాలు తులసి తీర్థం ఇచ్చేవాడు. ఎంత బాగుండేవో అని.

ఒకనాడు చిన్నాన్న తెలిసీ తెలియక తీసుకోవటానికి రాక, పైనుంచి విమర్శ కూడా చేసేసరికి ఎంతకోపం వచ్చిందో. వాటిల్లో సైన్సు కానివి, శాస్త్రీయమైనవి ఏమున్నాయో తెలుపమని నిలదీశాడు. వాటిల్లో ఉండే విశిష్టత తెలుపుతూ దీర్ఘాయుష్షుకి, రోగనివారణకి అవి ఎలా పనిచేస్తాయో తెలిపే సరికి సైంటిస్టు బాబాయి కూడా ఖంగుతిన్నాడు.

పూజ అయ్యాక కాఫీ త్రాగి, జగన్నాథ స్వామి గుడికి వెళ్ళేవాడు. వెంట తోకల్లా ఒకరిద్దరు మనమలు. గుడిచుట్టూ పొగడ, గన్నేరు మొదలైన చెట్లు ఉండేవి. ప్రశాంత వాతావరణం, ఎంత బాగుండేదో ఆ గుడి. ఇప్పటి గుళ్ళలాగా తరమటాలు, తోసిరావటాలు ఉండేవి కాదు. ఓపిక కొద్దీ తాతయ్య తాము, నీరు చేది చెట్లకు పోసేవారు గుళ్ళో. అలా చేస్తే దేముడికి సేవ చేసినట్లేనని అనేవాడు తాతయ్య.

తరువాత పొగడపూలు ఏరి, దండ గుచ్చి జగన్నాథ స్వామికి, అందులోనే ఉన్న వేణుగోపాల స్వామికి వేసేవారు. ప్రసాదం, తీర్థం తీసుకుని, ఇంటికొచ్చి భోంచేసి నిద్రపోయి లేచి, రామకోటి రాసేవాడు.

రామకోటి సాధారణంగా ఎవరికీ పూర్తికాదని అలా చేస్తే పుణ్యమని, ధన్యుడని, కోటిశ్వరులు అవుతారని అనేవాడు. కేవలం పుణ్యం మాత్రమే అంటే ఎవరూ పట్టించుకోరని చివరిమాట కలిపే వాడేమో అనిపించేది.

రాత్రి ప్రొద్దుపోయాక పిల్లలంతా నిద్రపోయేవరకు తాతయ్య గదిలో చేరేవారు. రేడియోలో సన్నగా వచ్చే సంగీతం వింటూ, కాశీమజిలీ కథలు, పంచతంత్ర కథలు, మధ్యలో రామాయణం భారతాన్ని జోడిస్తూ, కథలు కథలుగా పిల్లలకి చెప్పేవాడు. భగవద్గీత శ్లోకాలు కూడా వల్లె వేయించేవాడు.

"ఇప్పుడే ఎందుకు నాన్నా వాళ్ళకి?" అని తండ్రి అంటే "కోరికలు అదుపులో పెట్టుకోవటానికి, అన్నదమ్ములు కోట్లాడుకోకుండా ఉండటానికి ఇదంతా మిథ్య అని ఎంతో కొంత తెలిస్తే అనేవారు, కావేశాలు ఎక్కువ దరిచేరనీయరని" అనేవాడు. "పెద్దయాక ఆస్తులకోసం తన్నుకోరు" అని కూడా అనేవాడు నవ్వుతూ.

కథలన్నీ అయాక నిద్రపోయేముందు తాతయ్యకి డబ్బాలో ఉంచిన వెన్నుండలు, సున్నుండలు, పటిక బెల్లం పిల్లలకి పెట్టేవాడు. నిజానికి తాతయ్య నిద్రపోయేటప్పుడు ఏదైనా నోట్లో వేసుకోవటం అలవాటు. కానీ తాతయ్యకి పెట్టిన వాటిలో ఎక్కువ భాగం తామే ఖాళీచేసేవారు.

"తాతయ్యా నీకు శతాబ్ది ఉత్సవాలు చేస్తాం. నువ్వైనా సెంచరీ కొట్టాలి మనవంశంలో" అని పిల్లలు ఏడిపిస్తే, "ఇప్పుడు చేసేయ్యండిరా అంతవరకు ఉంటానో లేదో" అనేవాడు, బోసి నోరుతో నవ్వుతూ. పళ్ళుకట్టించుకోవటం తాతయ్యకి ఇష్టంలేదు.

"అలాక్కాదు. నిండాకే చేస్తాం. ఎప్పుడొస్తాయో చెప్పు" అనేవారు.

"అధిక మాసాలతో కలిసి వచ్చే ఉంటాయిరా సరిగా గుర్తు లేదు చేసేయ్యండి" కొంటేగా అనే వాడు. పైనుంచి "ఎందుకరా అన్నాళ్ళు? కళ్ళు కనపడక, చెవులు వినబడక అందరూ తిట్టుకునేవరకు. అదేదో ఇప్పుడే చేసేయ్యండి. తొందరగా వెళ్ళిపోతాను" అనేవాడు.

"నిన్నెవరు తిట్టుకుంటారులే తాతయ్యా! నీ వల్ల మాకే లాభం కదా. కథలు, పాఠాలు చెప్పతారు, తింటానికి పెడతావు. పైగా ఆస్తి ఉంది. పెన్షన్ ఉంది. ఇంకేమిటి లోటు?" అనేవారు చిలిపిగా.

"ఎన్నున్నా ఆరోగ్యమే మహాభాగ్యమర్రా కన్నూ, కాలూ సరిగా ఉంటేనే ఎవరయినా ఆదరిస్తారు. లేకుంటే ఎవరికైనా విసుగే" అనేవారు తాతయ్య. కొంచెం దిగులు జీర కనిపించగా గొంతులో.

" ఏం తిట్టుకోములే. నేను చెప్పతానుగా ఎన్నాళ్ళు కావాలంటే అన్నాళ్ళూ హాయిగా మంచమెక్కు" అనేవాడు రవి కొంటేగా.

"భడవా" అంటూ ముద్దుగా చెయ్యెత్తేవాడు. రవితో అందరూ పరిగెత్తేవారు. తాతయ్యకి రవిమీద ప్రత్యేకాభిమానం. తనలా డాక్టరు అంటే ఇష్టమని.

తాతయ్యంటే ఇంట్లో వాళ్ళకే కాదు ఊర్లో వాళ్ళకీ ఇష్టమే. ముహూర్తాలు, జాతకాలు ఫ్రీగా చేప్పేవాడు. వైద్యము సంగతి సరేసరి. కేవలం మందుల ఖర్చులే తీసుకునేవాడు. అందుకే ముఖ్యంగా బీద బిక్కికి దేముడయ్యాడు.

ఇళ్ళు చేరాడు రవి. ఊర్లో అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు. అయినప్పటికీ వారితో బంధం తెలిసినవారు అతను రావటానికి ఆనందించారనే చెప్పాలి. మరోసారి, ఫొల్లుమన్న రవితో పాలుపంచుకుంటూ ఓదార్చారు.

తాతయ్య మరణం వివరించారు.

"అమ్మా" అనే కేక వినబడి అందరూ లేచారు. తాతయ్య గదిలోంచి అది వినబడింది. ఆ రోజు వైకుంఠ ఏకాదశి. వద్దంటే ఉపవాసమున్నారు నీరసం ఏమయినా వచ్చిందేమోనని భయపడ్డారు.

వెళ్ళేసరికి తాతయ్య కళ్ళు తేలేస్తున్నాడు.

"నాన్నా, మావయ్యగారు, తాతయ్య" అనే పిలుపులతో నిండిపోయింది గది.

"డాక్టరుకి ఫోన్ చేద్దాం" అన్నాడు తండ్రి ఆ స్థితిలో తాను వైద్యం చెయ్యలేనని అనుకుంటూ.

"వద్దురా. నన్ను సహజంగా చావనివ్వండి. వెంటిలేటర్లు, ఐ.సి.లు వద్దు" అన్నారు ఆయాసపడుతూ. "నాకు పిలుపు వచ్చేసింది. ఇంక బ్రతకను" అన్నాడు.

"నాన్నా! అలా అనకు" అన్నాడు తండ్రి దుఃఖం దిగమింగుతూ.

"పిచ్చివాడా! వద్దంటే మరణం ఆగుతుందా! నాకు ఓపికలేదు చెప్పేది వినండి. నాకు ఖర్మకాండలు యధావిధిగా చెయ్యండి. మిషన్లలో వెయ్యద్దు. నా అస్తికలు గంగలో కలపండి. అందరికీ నమ్మకాలున్నా లేకున్నా చెప్పినట్లు చెయ్యండి. అన్నీ నాకోసం దానం, ధర్మం చెయ్యండి యధావిధిగా. నా కోసం ఎవరూ బాధపడకండి. ఈ ఉత్తరం రవికి పంపండి. సెంచరీ కొట్టలేకపోయానని చెప్పండి" అని నవ్వబోతూ తలవేలాడేశాడు.

రవికి దుఃఖం ఆగలేదు. అందరూ ఓదార్చారు. "బాబూ మీ తాత జ్ఞాని. మరణం తెలియటం అందరికీ సాధ్యం కాదు. అందులో ముక్కోటి ఏకాదశి మరణం మీ తాతయ్య కోసం స్వర్గద్వారాలే తెరుచుకుంటాయి" అని ఓదార్చారు.

ఊరివాళ్ళందరూ అక్కడే ఉన్నారు. 'మంచివాని మరణం' కదా. "జరగాల్సింది చూడండి" అన్నారు ఓదార్చుతూ.

అన్నీ యధావిధిగా చేశారు. తాతయ్య కోర్కెలన్నీ తీర్చారు. రవి రేపు వెళ్ళాలి. తాతయ్య గదిలో కూర్చుని ఉత్తరం తెరిచాడు.

"బాబూ రవీ. నీ కోర్కె ప్రకారం సెంచరీ కొట్టలేదు. కానీ నా కోర్కె ప్రకారం మంచమూ ఎక్కలేదు. నేనే గెలిచాను. అయితే ఒక్క విషయంలో మాత్రం ఓడిపోయానురా. రామాలయం గుడి కట్టిస్తానని ఊరివాళ్ళకి మాటిచ్చాను. కొంత చందాలు వసూలు చేశాను. కానీ పూర్తికాలేదు. నువ్వు అందరి సహాయంతో ఆ ఒక్క పనీ పూర్తి చెయ్యి నా కోరిక తీరుస్తావుకదూ"

ప్రేమతో తాతయ్య.

"తప్పకుండా చేస్తాను తాతయ్య. చందాలు అందరినీ అడగక్కరలేదు." నేనే మొత్తం ఇస్తాను. ఆ పని పూర్తయ్యేలా చేస్తాను ఎంత కష్టమయినా" అనుకున్నాడు కళ్ళనీళ్ళతో రవి. తాతయ్య గొప్ప రామభక్తుడు.

తండ్రి ధశరథరామయ్య. రవిని చూసి "ఏమిరాసాడు?" అన్నాడు. రవి చెప్పాడు. తన నిర్ణయమూ చెప్పాడు.

తండ్రి చాలా ఆనందించాడు. రవి ఫారిన్ వెళతానన్నప్పుడూ, మరో మతం అమ్మాయిని చేసుకుంటానన్నప్పుడు (అమెరికన్) తను బాధపడ్డాడు. రవి మారిపోతాడని, మర్చిపోతాడని వాదించాడు. కానీ తాతయ్య ప్రేమకు ఎల్లలు లేవని, మనస్సులో ప్రేమ ఉంటే ఎక్కడయినా, ఎక్కడున్నా ఫరవాలేదని వాదించాడు. అలాగే లూసీ అమెరికన్ అయినా తెలుగు, సంస్కృతం నేర్చుకోవటమే కాకుండా ఆ అమ్మాయి రవికి, తమకి పూర్తి సహకారం ఇచ్చేది. రవి అమెరికాలో ఉన్నా ఇండియాలో ఉన్నట్లు ప్రవర్తించేవాడు. ఏ అవసరం, కార్యమూ వచ్చినా ఆడుకునేవాడు. ఒక్కోసారి దగ్గర ఉన్న వారికన్నా ముందుగా కూడ వచ్చేవాడు. అందుకే అనుకున్నాడు ధశరథరామయ్య.

"నాన్నా నువ్వన్నమాట నిజం. ప్రేమకు ఎల్లలు లేవు"

***

వస్తా వట్టిదే..పోతా వట్టిదే

- లి.వి.శేషారత్నం

శంభులింగానికి ఒళ్ళుమండిపోతోంది.

ఇన్నాళ్ళకి తన కల ఫలించి ఏలినవారికి ముహూర్తం కుదిరి, టీచర్ల ట్రాన్స్ ఫర్లకి కౌన్సిలింగ్ జరుగుతోందంటే మళ్ళీ ఇవాళ పేపర్లో వార్త... కౌన్సిలింగ్లో పెళ్ళికానివారికే ప్రాధాన్యత ఇస్తారట.

ఎవడికి ఈ దిక్కుమాలిన ఆలోచన వచ్చిందో? బహుశా వాడు ఘోటక బ్రహ్మచారి అయివుండాలి. లేదా పెళ్ళయిన వాళ్ళంటే బాగా మంట అయివుండాలి. లేదా పెళ్ళాం చేతిలో కుక్కపాట్లు పడుతున్నవాడయి ఉండాలి. అందుకే మొగుడూ పెళ్ళాలు వేరువేరుగా ఉండాలనే వాదనకు బలం కల్పించడం కోసం ఈ క్లాజు పెట్టాడేమో...

"ఎందుకు మాష్టారూ.. ఊరికే చిరాకు పడతారు? బహుశా అధికార ఉద్దేశం.... పెళ్ళికాని అమ్మాయిలు తల్లిదండ్రుల దగ్గర ఉంటే రక్షణగా ఉంటుందని.." - తన కొలీగ్ వెంకటేశం మాస్టారి మాటలు పూర్తికానీయలేదు శంభులింగం.

"మీరుకూడా అలా అంటారేంటండీ వెంకటేశం గారు! అసలు ఈ రోజుల్లో రక్షణ కావాల్సింది మగాళ్ళకి గాని ఆడవాళ్ళకి కాదండీ! అయినా శతాబ్దం కూడా మారిపోయిన ఈ కాలంలో అమ్మాయిలు అన్ని రంగాల్లో ఎంతగా ముందంజ వేస్తున్నారో చూట్టం లేదుటండీ.. మొన్నటికి మొన్న కల్పనా చావ్లా అంతరిక్షంలోకి వెళ్ళి ఆడవాళ్ళు ధైర్యసాహసాలలో ఎవరికీ తీసిపోరని ఋజువు చేసిందిగా."

"ఎం ఋజువు లెండి. పాపం ఆడకూతురు భూమ్మీదకి దిగకుండానే అంతరిక్షంలోనే కలిసిపోయిందిగా."

తను చెప్పిన ఉదాహరణలో ఏదో లోపం ఉందనిపించి శంభులింగం అన్నాడు.

"పోనీ కిరణ్ బేడీనే తీసుకోండి. అంతదాకా ఎందుకు? ఎంతమంది ఆడవాళ్ళు ఈనాడు పోలీసాఫీసర్లుగా, పైలెట్లుగా, ఇంజనీర్లుగా డాక్టర్లుగా ప్రగతి పథంలో ముందుకు దూసుకుపోతున్నారండీ.. వీళ్ళందరికీ తల్లి దండ్రీ, కూడానే ఉన్నారంటారా?"

శంభులింగం ఆవేశం గ్రహించిన వెంకటేశంగారన్నారు.

"మీ బాధ నేనర్థం చేసుకోగలను మాష్టారూ.. అయినా మాటవరసకన్నాను గాని పాపం పెళ్ళయి ఆరేళ్ళయినా మీ భార్య భర్తా పట్టుమని పదిరోజులు కూడా ఒక్కచోట కాపరం చేసిన పాపాన పోలేదు. ఎన్నిసార్లు కౌన్సిలింగ్ అనుకునా ఎప్పటికప్పుడు ఏదో ఆటంకం వచ్చి ఇన్నేళ్ళుగా వాయిదా పడుతోందాయె. ఇప్పుడూ మళ్ళీ మన డిపార్టుమెంటువాళ్ళు... ముందు పెళ్ళికానివాళ్ళకే ప్రాధాన్యం ఇస్తామంటే మీ స్థానంలో నేనున్నా మండిపడతాను."

శంభులింగానికి మనసులోంచి ఆక్రోశం తన్నుకొచ్చి మాటల్లో ప్రవహించింది.

"మీకు చెప్పక పోవడమేం మాష్టారూ! నా బ్రతుకే నవ్వులాటయిపోయిందండీ.. మా చంటాడు నెలకో రెండునెల్లకో ఓ సారి ఇంటికెళుతున్న నా దగ్గరకి రావడం మాట అటుంచి.. నేనేదో వాడికి శత్రువునయినట్టు.. ఎప్పుడెళ్ళిపోతావు అన్నట్టు నాకేసి కోపంగా చూస్తుంటాడు. ఏదో అప్పుడప్పుడు కంటబడే మొగుడుకదాని మా ఆవిడ సుధ ఏదో కాస్త నాకు సపర్యలు చేస్తుంటే.. వాడికి ఒళ్ళుమండినట్టుంది.. మొన్న వెళ్ళినప్పుడయితే 'ఇంక నువ్వెళ్లి పో.. ఇంక రాకు..' అనేసాడు నన్ను కొడుతూ. మా సుధకయితే నవ్వొచ్చింది కాని నాకు మాత్రం నిజంగా తల కొట్టేసినట్టుయి ఏడుపొచ్చిందంటే నమ్మండి."

"చంటిపిల్లాడికేం తెలుస్తాయండీ బంధాలు, మన బాధలు? వాళ్ళని ఎవరు ఎక్కువ చేరదీస్తే వాళ్ళకే అతుక్కుపోతారు." వెంకటేశంగారి ఓదార్పు ఉపశమనాన్నివ్వలేదు శంభులింగానికి.

పెళ్ళయి బ్రహ్మచారి జీవితం గడుపుతున్నాడు తను. అదేం దురదృష్టమో ప్రతిసారి ఏదో ఒక ఆటంకమే. అదీ తనకే రావాలా?

ఓసారి మ్యూచువల్ ట్రాన్స్ ఫర్ కి ప్రాధాన్యం అన్నారు. రాజమండ్రి నుండి ఈ ఊరు కావాలని ఎవరు కోరుకుంటున్నారో తనకెలా తెలుస్తుంది.. అయినా హెడ్డాఫీసు చుట్టూ తిరిగాడు అలాంటి వాళ్ళెవరేనా దొరుకుతారేమోనని.

ఆ వివరాలు తెలుసుకుందుకు తనకి చేతి చమురు వదిలింది గాని అప్పటికే అందరూ సెట్ అయిపోయారట.

మళ్ళీ ఏడాది కౌన్సిలింగ్ ఎలక్షనని వాయిదా పడింది.

ఉసూర్యున్నారు తను, సుధ.

ఈసారి తనకి ఓ స్నేహితుడు రాజు సలహా ఇచ్చాడు... పేపర్లో మ్యూచువల్ కోసం ప్రకటన ఇవ్వమని.

దానికి తడిసి మోపడయినా నలుగురునుండి రెస్పాన్స్ వచ్చింది.

అందులో ఒకడు బ్రహ్మచారి. తనకి ఏదో కాస్త ముట్టచెబితే ఒప్పుకుంటానన్నాడు. తక్కినవాళ్ళు ఫోన్లో మాట్లాడారుగాని నసుగుతూ ఇంకా ఏదో డైలమాలో ఉన్నట్టనిపించారు. వాళ్ళతో లాభం లేదనుకుని బ్రహ్మచారితో బేరానికే సిద్ధపడ్డాడు.

చివరికి అది సెటిలయిందని సంతోషిస్తుంటే మళ్ళీ ఇవాళ పేపర్లో వచ్చిన క్లాజు తనకి మంట తెప్పిస్తోంది.

తన నిస్సహాయత మీద తనకే కోపమొచ్చింది. అదేమాట రాత్రి తన స్నేహితుడు రాజుతో అంటే వాడు నవ్వేసాడు.

‘పిచ్చి శంభూ! ఇది నీకు వరంరా. అవతలవాడు బ్రహ్మచారి... అంటే పెళ్ళికానివాడేకదా.. అంటే నీకు ఖచ్చితంగా మార్గం సుగమం అన్నమాట.’

వాడి మాటలకి ఎగిరి గంతేసాడు తను... అది అమ్మాయిలకేమో అని మనసులో అనుమానమొచ్చి నసగబోయినా.

“మరి చెప్పవేం.. పద నీకు అడ్వాన్సు పార్టీ ఇస్తాను. ఈ దెబ్బతో నేను నా సుధకి చేరువయిపోతాను.”

కాని ఆ రాత్రి బ్రహ్మచారికి ఫోన్ చేస్తే... అందుకే ‘బ్రహ్మచారి శత మర్కట:’ అన్నారనిపించాడు. తనవల్ల ఎదుటివాడికి అత్యంత అవసరమందని తెలిస్తే ఎవడయినా కొండెక్కిపోతాడు. వాడూ అదే పని చేసాడు.

అసలు అంతటి కృష్ణ భగవానుడి తండ్రి అయిన వసుదేవుడు గాడిద కాళ్ళెందుకు పట్టుకున్నాడోనని ఇన్నాళ్ళూ ఉన్న సందేహం కాస్తా తీరిపోయింది. అయినా అవసరం తనది కనుక వాడి కాళ్ళు బదులు చేతులకు మరికాస్త తడి అంటించి బేరం సెటిల్ చేసుకుని హుషారు తెచ్చుకున్నాడు.

అక్కడితో ఆగక సుధకి వేలు విడిచినో, వేలు మడిచినో మేనమామ చుట్టంగారి పరపతినీ ఈసారి ప్రయోగించాడు తిరుగులేని బ్రహ్మస్తంలా. తనూ, సుధా ఈ జన్మకి ఒక్కచోట కాపరం చేయడమే పదివేలు తనకి.

అసలు ఇలాంటి వాతావరణంలో చక్కగా ఇద్దరూ కబుర్లు చెప్పుకుంటూ ఒకరి కళ్ళలోకి ఒకరు చూసుకుంటూ... ఎలాగో భోజనం అయిందనిపించి - సుధ రిజర్వ్ చేసిన సినిమాకి చెక్కేసి - సినిమా చూసే చూడక సుధ చేసే అల్లరి అంతా భరించి ఇంటర్వెల్లో ఐస్ క్రీం తిని... ఇంటికొచ్చిన తర్వాత సుధ వెచ్చని కౌగిళ్ళో...

“మాష్టారూ మీరు రాజమండ్రి వెళ్ళాలన్నారు... మరి మీ ట్రైయిన్ ఎక్కలేదే?” భుజం మీద కుదుపుతో ఈ లోకంలోకి వచ్చిపడ్డాడు శంభు.

“అరె ఇది రాజమండ్రి వెళ్ళే ట్రైయినా?”

గంట క్రితం ఫ్లాట్ ఫారమ్ మీద కాఫీ కాంటిన్ దగ్గర కనపడ్డ పరిచయస్తుడు నవ్వాడు శంభుని చూసి.

“మాష్టారూ! మరి అంత పరాకు పనికిరాదండోయ్. త్వరగా పరిగెత్తండి. ఈ ట్రైయిన్ దాటితే మళ్ళీ మీరు ప్రయాణం మానుకోవలసిందే. మీ లైన్ బాగు చేసారట. అందుకే ఈ ట్రైయిన్ వదులుతున్నారు.”

మరింక అతని మాటలు వినకుండా ట్రైయిన్ వైపు పరిగెత్తాడు చేతిలోని బ్యాగ్ తో.

రైలు కిటకిటలాడిపోతోంది జనంతో.

ప్రతి కంపార్టుమెంట్ గేట్ లోనూ బస్టాల్లో కూరేసినట్టు జనం - ఈ ట్రైయిన్ మిస్సయితే తన ప్లాన్ అంతా వేస్ట్.

అదిగాక ఎంత మంచి వార్త చెప్పాలనుకున్నాడు సుధకి. గబగబా జనం తోసొస్తున్నా పట్టించుకోకుండా కేకలేస్తున్నా తనని కానట్టు విదిలించేస్తూ కదులుతున్న రైలు కంపార్టుమెంట్ ఇనపకడ్డిని, సముద్రాన్ని లంఘించడానికి ఎగిరిన ఆంజనేయుడిలా ఒక్క ఊపున ఎగిరి పట్టుకున్నాడు.

ఒక కాలు గాలిలో సర్కస్ చేస్తోంది - మరో కాలుతో కాస్త రైలు స్పీడందుకునేదాకా సర్కస్ ఫీట్లు చేసాడు శంభు.

తర్వాత ఎలాగో నెమ్మదిగా లోపలికి దురాడు. ఊపిరి ఆడడంలేదు. చెమట కంపులు.

అంతా ఖర్మ.. అత్తరు వాసనల మధ్య, ఘుమ, ఘుమలాడే అగ్రోత్తుల పరిమళంలో మెత్తని సుధ గుండెల్లో తలదాచుకోవలసిన సమయంలో కుళ్ళు వాసనల మధ్య మోచేతి పోట్లు తింటూ - శాపనార్థాలు వింటూ..

తనని తనే తిట్టుకుంటూ మళ్ళీ అంతలో తనమీద తనే జాలిపడిపోతున్నాడు శంభు.

కాలం ఎవరికోసం ఆగదంటారు. కాని ఈ రైల్లో... కాలం ఐదు నిమిషాలు కూడా గడవడం లేదు. ఈ ఉక్కలో ఒంటికాలిపై నిలబడి నిలబడి కాలు పక్షవతం వచ్చినట్టు చచ్చుపడిపోయింది.

ఇంటికెళ్ళి సుధ చేత 'మూవ్' మర్దనా చేయించుకోవాలి.

"కాలినొప్పులకి, కీళ్ళనొప్పులకి నడుం నొప్పులకి మూవ్ ను వాడండి." టివి ఛానెళ్ళలో రోజూ వచ్చే అడ్వర్టైజ్ మెంట్ గుర్తుకొచ్చింది. "ఓలమ్యూ సచ్చినోడు.. ఎవుడో నాకాలు తొక్కిసాడు." యాసలో తిడుతోంది ఓ తట్టుమనిషి.

ఇంతలో కొంపలేవో ములిగిపోతున్నట్టు.. ఈ జనమహాసముద్రంలో ఎవడో బిచ్చగాడు పెళ్ళాం బిడ్డలతో సహా అడుక్కుంటూ "హృదయం బాబూ.." అంటూ. వాడి పెళ్ళాం ముగ్గురు పిల్లలూ వంత పాడుతున్నారు.

అసలే విపరీతమైన తలనొప్పి ఒక నాలుగు గంటలు ఓర్చుకుంటే ఇల్లు చేరుకోవచ్చు అనుకుంటే చెవులు పగిలిపోయేలా బృందగానంలా వీడి కర్ణ కఠోరమైన పాట ఒకటి. ఆ పాట వినలేక జనం నానా చిత్రహింసలు పడుతున్నారు.

రైల్లోంచి సాటి మనిషి క్రిందకి జారిపోతున్నా చోటు ఇవ్వని జనం ఆ బిచ్చగాడికి దారి ఇచ్చేస్తున్నారు.

వాడి ఒంటినిండా... మురికివాసన ఓడుతూ పీలికల బట్టలు - కాదు గుడ్డలు...

బహుశా అది భరించలేక వాడి గొంతు వినలేకా అక్కడినుంచి వాడుపోతే చాలని కాబోలు దారి ఇచ్చేస్తున్నారు.

అయినా తన చెవులో జోరీగలా అరుస్తున్నాడు వాడు... "రూపాయి దానం చెయ్యండి బాబూ" - అంటూ. దాంతో ఊరుకోకుండా వెంటనే "ఏడుకొండల దేవా.." పాట అందుకున్నాడు.

వీళ్ళ రేటు కూడా పెరిగిపోయింది.. పైసా ధర్మ నుంచి రూపాయి దాకా ఎదిగిపోయారు.

"ఇదిగో అబ్బాయి పది పైసలు ఇస్తాగానీ ఆ పాట మానేస్తావా" - కర్ణభేరి చిల్లలు పడిపోతూంటే అరిచాడు శంభు.

"చాలు చాల్లేవయ్యా నేనే ఇత్తాను రూపాయి.. పది పైసలకి పాట మానేయాలంట. అసలు పది పైసలు బిళ్ళలకి కాలం చెల్లిపోయి శానా రోజులయింది తెల్లు కాబోలు బాబుగోరికి.." బిచ్చగాడు నోరు పెద్దది చేసాడు.

సాయం కోసం చుట్టుపక్కల అందరి మొహాలూ చూసాడు శంభు. - అదేదో సర్కస్ లో వింత జంతువుని చూసినట్టు తన మొహం కేసి ఛీ అవమానం... చివరికి తన బ్రతుకెలా అయిపోయిందో? ఇంటా బయటా అవమానమే.

తన పెళ్ళయిన కొత్తల్లో అయితే శనివారం వచ్చిందంటే స్కూల్లో తోటి మేష్టర్లందరూ తనని దొంగ చూపులు చూస్తూ కొంటె జోకులు విసరడం అలవాటైపోయింది.

"ఏమయ్యా! మీ ఆవిడమీదకి దృష్టి మళ్ళించా ఏమిటి... ఇండాక నీ క్లాసులో పిల్లల గోల పిల్లలదే నీ పాఠం నీదే అయింది? మొన్ననే కదయ్యా వెళ్ళొచ్చావు?" పెద్ద తలకాయ పైన్ను మాష్టారు సీతారామయ్యగారి మాటలు.

తనని చూసినప్పుడల్లా ప్రిన్సిపాల్ భూపాలరావుగారు జాలిగా చూస్తూ 'ఏం చెయ్యనయ్యా శంభూ! నీ బాధ చూడలేక నీ ట్రాన్స్ ఫర్ కోసం రికమండే చేస్తూ ఎన్ని లెటర్లు రాసానో హెడ్డాఫీసుకి... ఏమిటోనయ్యా ఆపై వాళ్ళకి నీ మీద ఇంకా దయ రాలేదు' అనేవాడు.

ఆ జాలి చూపులు భరించలేకపోతున్నాడు తను. "పోనీ మీ ఆవిడనే ఇక్కడికి ట్రాన్స్ఫర్ చేయించవచ్చుగా" - బోడి సలహా పారేస్తాడు తెలుగు మాష్టారు గుర్నాధం... వెధవ వెటకారం నవ్వుతో.

"ఆవిడది మునిసిపాలిటీ స్కూలు. పొరుగుాళ్ళకి ట్రాన్స్ఫర్లండవు" ఇంగ్లీషు మేష్టారు కామేశం తన చరిత్ర అంతా తెలిసినట్టు సాగదీస్తూ చెబుతాడు గుర్నాధానికి. ప్రతిసారి ఇదే తంతు.

తన బ్రతుకు వేళాకోళమైపోయింది. ఇంట్లోనూ అలాగే ఉంది.

శశి వదిన శనివారం తెల్లవారగానే సుప్రభాతం మొదలెడుతుంది.

"అత్తయ్యగారూ! ఇవాళ గుప్పెడు బియ్యం తగ్గించండి. శంభు పెళ్ళాం దగ్గరికి వెళ్ళిపోతాడు కదా! తిండి సయించదు."

"సాయంకాలం సినిమా టికెట్టులో కూడా ఒకటి తగ్గించొచ్చు. అన్నట్లు శశి వదినా! శంభున్నయ్య బట్టలు సూట్ కేస్ లో సర్దావా? స్కూలు నుంచి అటే వెళ్ళిపోతాడు కదా మళ్ళీ ఇంటికొస్తే ఒక పూట వేస్తు. సాయంకాలం ట్రెయినుకి 'బుల్లన్నయ్య బండి' అని పేరు పెట్టాం కదా! - చెల్లెలు ఉమకి కూడా తను లోకువే.

తల్లి ఇవన్నీ చాలదన్నట్టు అందుకుంటుంది. "ఒరే చిన్నా! ఈ సారి సుధ వస్తుందన్నావ్ కదురా! అస్తమానూ డబ్బులు తగలేసుకుని నువ్వు ఊరు వెళ్ళడమేమిటా సిగ్గుచేటు."

"మనమందరం ఉంటే మా చెల్లెలితో ఏకాంతం కుదరదని మరిదిగారి ప్లాను అత్తయ్యగారూ! లేకపోతే సుధే రావచ్చుగా" తోటికోడల్ని ఎత్తి పాడుస్తుంది శశి వదిన.

"అనండి అనండి నా ట్రాన్స్ఫరయితే మీరంతా ఏడుస్తారు... సతాయించేందుకు మనిషి చెయ్యి జారిపోయాడని" - మనసులోనే తిట్టుకుంటాడతను. వీటన్నిటికీ గుడ్ బై - చెప్పే రోజులు దగ్గరపడిపోయాయి.

ఇవాళ తెల్లారి లేవగానే ఎంత మంచివార్త విన్నాడు... సుధ ఉన్న ఊరికి తనకి ట్రాన్స్ఫర్ అయ్యింది. - రిలీవ్ కాగానే బిచాణా ఎత్తెయ్యడమే.

తన ట్రాన్స్ఫర్ సంగతి పిన్నిపాల్ నోటివెంట వినగానే వెయ్యి రూపాయలార్యేసారు మాష్టార్లంతా.

"ఇంక ఎలాగూ వెళ్ళిపోతావు కదా ఈ శనివారం ప్రయాణం మానెయ్యవోయ్! ఆ మాత్రం థిల్ ఉండాలి" అంతా ఒకటే వెటకారం. ట్రాన్స్ఫర్ సంగతి ఇంట్లో చెబుదామా అనిపించినా మళ్ళీ ఎందుకో సుధకే ముందు చెప్పాలనిపించి స్టేషన్ కి వచ్చేసాడు. తీరా వస్తే రైళ్ళన్నీ బంద్. మూడు రోజుల గాలి వాన, ప్రాగ్రాని అస్తవ్యస్తం చేసింది. చివరికి దేవుడూ.. కాదు కాదు.. రైల్వేవాళ్ళు దయతలచి ఈ ట్రెయిన్ వదిలారు. వాళ్ళు మాత్రం ఏం చేస్తారు లైన్లు చెడిపోతే.

"ఏవయ్యోయ్ ఇది నీ మంచం మీద తలగడ దిండనుకున్నావా? తలపెట్టి గుమ్మడికాయలా నిద్రోతున్నావ్. అమ్మమ్మ చెయ్యి వాచి కదుం కట్టేసిందయ్యా" ఓ పల్లెటూరి రైతు తనని గదమాయిస్తుంటే ఉలిక్కిపడి లేచాడు శంభు. తను నిల్చునే నిద్రపోతున్నాడు. ఎంత చిత్రం! అసలే చెమట వాసనలతో ఊపిరాడకుండా ఉంటే... ఈలోగా కంపార్టుమెంట్లో ఎవరో గాలిని పాడుచేసారు. ముక్కు పగిలే ఆ కంపు భరించలేని ఓ బామ్మగారు కొంగుతో ముక్కు మూసేసుకుని.. పైకే అనేసింది.

"వీళ్ళ దుంప తెగ.. ఎవరికో కడుపు కుళ్ళిపోయింది.."

ఎవరిముటుకు వాళ్ళు ఏమీ ఎరగనట్టు అమాయకంగా మొహం పెట్టి ఎదుటివాళ్ళకేసి చూస్తున్నారు అనుమానంగా.

భూలోక నరకం అంటే ఇదేనేమో... అనిపించింది శంభుకి.

రైలాగింది.. ఏ స్టేషన్? ఈ జనంలో స్టేషన్ పేరు కనబడి ఛస్తేనా?

"ఏ స్టేషన్ బాబూ" కిటికీ దగ్గర ఉన్నవాళ్ళని బతిమాలాడు శంభు.

"రాజమండ్రి అండీ.." ఓ కుర్రాడి గొంతు.

"అయ్యబాబోయ్.." పద్మవ్యాహంలోంచి అభిమన్యుడు బయటపడలేక హతమయ్యాడు గాని శంభు అరుపుకి ఏ ఉపద్రవం వచ్చిపడిందోనని జనం గాభరాగా తోసుకుంటూంటే... రైలు దిగేందుకు శంభు జుట్టు పీచులా అయిపోయి చొక్కా చిరిగిపోయి నానా భీభత్సంగా అయిపోయినా ఎలాగో విజయం సాధించాడు.

శంభు దంపతులు... వారం రోజుల పాటు తుమ్మ బంకలా అతుక్కునే తిరిగారు. ఇంక తమ సంసారం ఎలా ఉండాలో.. ఏమేం కొనుక్కోవాలో... ఎలాంటి ఇల్లు తీసుకోవాలో... ఇల్లు నందనవనంలా ఎలా తీర్చిదిద్దుకోవాలో ఒకర్నొకరు జీవితాంతం ఒక్క క్షణం కూడా వదలకుండా ఎలా తియ్యని కలల్ని నిజం చేసుకోవాలో వారం రోజులపాటు హోరా హోరిగా ప్లాన్లు వేసుకున్నారు.

చంటాడు కూడా శంభు అన్నాళ్ళుండేసరికి అతన్ని తనకి కావలసిన బంధువుగా గుర్తించాడు.

పదిరోజుల తర్వాత తన ప్రిన్సిపాల్ ప్రాణాలు కొరుక్కుతని నమిలేసి మింగేసి.. రిలీవ్ అయిపోయి ఒకానొక శుభోదయాన రాజమండ్రిలో జాయినయిపోయాడు శంభు.

పూలరంగడిలా కొత్త బట్టలేసుకుని సంబరంగా కొత్తగా ట్రాన్స్ఫరయిన స్కూల్లోకి అడుగుపెట్టిన శంభుకి చావు కబురు చల్లగా తెలిసింది. ఆరేళ్ళుగా ఈ స్కూలును తమ ఊరికి మార్చాలన్న ఒక వర్గం ప్రజల కోరికమేరకు వాళ్ళంతా.. మద్దతిచ్చిన పార్టీ అధికారంలోకి రావడంతో ఇప్పటికి ఆ ప్రతిపాదన కార్యరూపం దాల్చింది.

అంతే.... స్టాఫ్ తో సహా శంభు పనిచేసే స్కూలు బ్రాంచిని అక్కడ ఎత్తేసి వేరే ఊరికి మార్చేసారు.

శంభు నెత్తి నోరు కొట్టుకున్నాడు. జుట్టు పీక్కున్నాడు. అతని మొరను ఏ మానవ మాత్రుడూ ఆలకించలేని పరిస్థితి.

దేవుడు కూడా నిస్సహాయంగా ఉండిపోవలసిన స్థితి.... అంటే? మళ్ళీ..? రైలు.. ప్రయాణం.. షరా మామూలే...

***

"టైమెంతయింది గురువుగారూ?"

శంభు ఉలిక్కిపడి తలెత్తాడు.

తనెక్కడున్నాడు? అన్న ఆలోచనకి సమాధానంగా ఫ్లాట్ ఫారమ్ మీద సందడి - దూరంగా వస్తున్న రైలు.....

"అరెరె ట్రైన్ వచ్చేస్తోంది?" శంభును టైము అడిగిన పెద్దమనిషి చటుక్కున లేచి పరిగెత్తాడు.

ఆలోచనల్లో మునిగిపోయి రెండు గంటలుగా ఈ రైలు స్టేషన్ లో పడిగాపులు కాస్తున్న సంగతే మర్చిపోయాడు తను. రైలు వస్తోంది. తనూ హడావుడిగా పరిగెత్తాలి అనుకున్న శంభు మళ్ళీ ఆగిపోయాడు.

అది ఎటువైపు వెళ్ళే ట్రయినో? తనకి పనికొచ్చేది కాకపోతే ఈ బెంచి మీద సీటు కూడా పోతుంది. రెండుసార్లు ఇలాగే హడావుడి పడి సీటు పోగొట్టుకుని కాళ్ళు పీకేలా గంటన్నర స్థంభానికి చేరగిల పడి నుంచోవలసి వచ్చింది.

అంతా తన ఖర్మ! కాకపోతే ఈ పాటికి డన్లప్ బెడ్ మీద హాయిగా కబుర్లు చెప్పుకుంటూ, టి.వి.లో సీరియల్ చూస్తూ ఎంజాయ్ చేసేవాడు.

సుధ ఏం చేస్తుంటుందో పాపం! ఏముంది మామూలే... తనకోసం తనకిష్టమైన ఐటమ్స్ అన్నీ చేసి - మంచి కాఫీ ఫ్లాస్కూలో పోసి తనకోసం ఎదురు చూస్తూ రెడీగా ఉండి ఉంటుంది.

"వస్తా వట్టిదే. పోతా వట్టిదే. ఆశ ఎందుకంటా..."

చేసిన పాపము... చెడని పదార్థము చేరునే నీ వెంటా.."

ఫ్లాటుఫాం మీద రైలు బిచ్చగాడు ఆనందంగా తత్వాన్ని పాడుకుంటూ అడుక్కుంటున్నవాడల్లా మళ్ళీ శంభును చూసి గుర్తుపట్టి ఆగిపోయి ఆశ్చర్యంగా సానుభూతిగా చూసాడు.

వాడి జాలి చూపుల్ని భరించలేక వాడిని అక్కడ్నుంచి తరిమేయడం కోసం ఓ రూపాయి వాడి జోలిలో వేసాడు శంభు.

ఈసారి వాడిమీద కోపం రాలేదు శంభుకు. అడుక్కునే వృత్తి అయినా, పెళ్ళాం బిడ్డలతో సహా కలిసే చేస్తున్నవాడి అదృష్టానికి రవంత అసూయ కూడా కలిగింది.

గంట తర్వాత శంభు ఎక్కిన రైల్లోనే ఎక్కిన ఆ బిచ్చగాడు.. ఈసారి అందుకున్న పాట... జనాన్ని చీల్చుకుని చెవిలో వేళ్ళు పెట్టుకుని మూసుకున్నా.. కర్ణభేరిని చీల్చుకుని మరి వినిపిస్తోంది శంభుకు...

"గాలివానలో.. వాన నీటిలో.. పడవ ప్రయాణం..

తీరమెక్కడో గమ్యమెప్పుడో తెలియదు పాపం.."

డిజైనర్ ఫుడ్

- శ్రీలలిత

సీతాపతి అతని భార్య సీత ఇద్దరూ కూడా ఆ రోజు చాలా సంతోషంగా వున్నారు. అతనితో పోటీ పడేవాళ్ళు ఇంకా నలుగురుండగా ఒక్క సీతాపతికి మాత్రమే ప్రమోషన్ వచ్చింది. ఆ ఆనందాన్ని వాళ్ళు తనివితీరా అనుభవిస్తున్నారు.

"సీతా, మా బాస్ నా పేరు అనాన్స్ చెయ్యగానే బాచీగాడి మొహం ఎలా మాడిపోయిందో తెల్సా ? "

సీత పరవశంగా వింటోంది.

"కాంతారావుగాడైతే మరినూ. నాకన్నా సీనియర్ కదా. కష్టపడి పని చేస్తాడు. ఎక్కడా ఒక్క బ్లాక్ మార్క్ కూడా లేదు. అందరూ ఈ ప్రమోషన్ వాడికే వస్తుందనుకున్నారు. కాని పనెవడిక్కావాలి సీతా, బాస్ని పడగొట్టడం కావాలి కాని. అది చేసింది మనం." గర్వంగా కాలర్ ఎగరేసుకున్నాడు.

"స్రెండ్డి...చేసింది మీరేంకాదు... నేనూ.. ఆ రోజు మీ బాస్నీ, భార్యనీ భోజనానికి పిల్చిన రోజు నడుం విరిగేలా బోల్లన్ని చేసి పెట్టాను. "

భర్తకి తన సాయం కూడా వుందని ఖచ్చితంగా తేల్చి చెప్పింది సీత.

"నిజవేనోయ్ ..కాదన్నానా.. రోజు నువ్వు పడ్డ కష్టం నాకు తెలీదా? అందుకేగా అందరికంటే ముందు ఆఫీసర్ భార్య ననిపించుకున్నావ్ .."

ఇద్దరూ మళ్ళీ ఒకసారి ఆ నాటి కష్టాన్ని గుర్తు తెచ్చుకున్నారు. సీతపతి ఆఫీస్లో సీనియర్ పోస్ట్ ఒకటి ఖాళీ అయింది. దానిని ఎవరికివ్వాలో తేల్చవలసింది నూటికి నూరుపాళ్ళూ వాళ్ళ బాసే. అభ్యర్థులు నలుగురు. ప్రమోషన్ ఎవర్ని వరిస్తుందా అని అందరికీ టెన్షనే. అటువంటప్పుడే సీతాపతి బుర్ర పాదరసం కన్న వేగంగా పని చేస్తుంది. బాసు భోజనస్పియుడు. ఇంటికి భోజనానికి పిలిచి సంతోషపెడితే ప్రమోషన్ వచ్చే అవకాశం వుంది. అందుకే బాసుని, ఆయన భార్యనీ ఆదివారం లంచ్ కి పిల్చాడు. మొహమాటపడుతూనే ఒప్పుకున్నాడు బాసు. అస్మదీయులని పట్టుకుని ఆయన వేటిని ఇష్టంగా తింటారో తెలుసుకున్నాడు సీతాపతి.

ఖర్చుకి చూసుకోకుండా అందుకు కావలసిన సరుకులన్నీ తెచ్చాడు. సీత కూడా చాలా శ్రమ పడి చాలా రకాల అయిటమ్మే అమర్చింది భోజనంలోకి. మామిడికాయ పప్పు, గుత్తివంకాయ కూర, పనసపొట్టు ఆవపట్టి కూర, ములక్కాడ సాంబారు, మామిడికాయ కొబ్బరికాయ పచ్చడి, ఖీరా పెరుగు పచ్చడి, బొబ్బట్లు, కొత్తిమీర సన్నగా తరిగి పైన అలంకరించిన పెరుగు గారెలు లాంటివన్నీ కాస్త భారీగానే చేసింది. అప్పడాలు, వడియాలు కూడా వేయించి పెట్టింది. ఆ మధ్య అక్క కూతురి దగ్గర నేర్చుకున్న బాదంఖీరు కూడా చేసి చల్లగా వుండడం కోసం ఫ్రిజ్ లో పెట్టి వుంచింది.

సీతాపతి స్వీట్ షాప్ నుంచి బాదంబర్ఫీ, జీడిపప్పు వేసిన సమోసాలు పట్టుకొచ్చాడు. హిమాయత్ నగర్ దాకా వెళ్ళి సుగంధభరితమయిన మిఠాయి కిళ్ళీలని స్పెషల్ గా కట్టించుకొచ్చాడు. ఇవన్నీ చెయ్యడానికి వాళ్ళెంతో శ్రమ పడ్డారు.

బాసు మటుకు యేమాత్రం మొహమాటం లేకుండా అన్నీ బాగున్నాయని మెచ్చుకుంటూ అంతకు వెయ్యిరెట్లు సుష్టుగా భోంచేసాడు. ఆయన భార్య వద్దు వద్దంటూనే ఇంటికి వెడతూ అన్ని రకాలా ప్యాక్ చేయించుకుని మరి కూడా తీసుకెళ్ళింది. మొత్తానికి వాళ్ళ శ్రమ ఫలించింది. అందరికన్న ముందు సీత ఆఫీసరుగారి భార్య అయింది.

అలాగ ఎక్కడి పథకం అక్కడ వేస్తూ, ఒక్కొక్క మెట్టే ఎక్కుతూ సీతాపతి తొందరలోనే జిల్లా మొత్తానికి పెద్ద అధికారయి కూర్చున్నాడు. ఇప్పుడు విందులు ఇవ్వడం కాదు. విందులకి వెళ్ళవలసిన హోదా కల్పించుకున్నాడు. అసలే రకరకాల రుచులను స్వాదించే సీతాపతి తనకింద పని చేసేవాళ్ళు తనని ఎప్పుడు భోజనానికి పిలుస్తారా అని ఎదురుచూడడం అలవాటు చేసుకున్నాడు.

ఆ సందర్భం రానేవచ్చింది. అతనికింద పనిచేస్తున్న సుగుణాకర్ ఆదివారం సీతాపతినీ, సీతనీ భోజనానికి పిలిచాడు. సీతాపతి కాస్త ముందుచూపున్న వాడవడం వల్ల వెంటనే ఒప్పుకోకుండా ముందు సుగుణాకర్ గురించీ, అతని భార్య గురించీ భోగట్టా సేకరించాడు. సుగుణాకర్ భార్య అందమైనదీ, చురుకైనదీ, చదువుకున్నది. చదువు కూడా హోం సైన్స్ లో మాస్టర్స్ చేసింది. భేషుగ్గా వుందనుకున్నాడు సీతాపతి. సీత కూడా ఆనందపడింది. హోం సైన్స్ చదివిన అమ్మాయి ఇంటికి భోజనానికి వెడితే ఇంకా ఎన్ని రకాల కొత్త వంటలు తెలుస్తాయో అని సంబరపడింది.

ఆదివారం లంచ్ ప్రోగ్రాం అనుకున్నాక శుక్రవారం లంచ్ టైంలో సుగుణాకర్ సీతాపతి కేబిన్ లో కొచ్చాడు. యేమిటన్నటు చూసాడు సీతాపతి.

"సర్ , మా ఆవిడ కొన్ని విషయాలు అడిగిరమ్మంది సర్ .."

"యేమిటవి?"

వెంటనే చొక్కా జేబులోంచి ఒక పాడుగాటి కాగితం తీసాడతను. అందులో ఏవో టైప్ చేసి వున్నట్టు కనపడింది సీతాపతికి. చేతిలో పెన్ రెడిగా పెట్టుకుని ఒక్కొక్కటి అడగడం మొదలుపెట్టాడు.

"మీరు వెజిటేరియనా, నాన్ వెజిటేరియనా..అని.."

ఎంత శ్రద్ధ !?.. ముచ్చటేసింది సీతాపతికి.

"ఫక్తు శాకాహారులమయ్యా బాబూ.."

కాగితంలో నోట్ చేసుకుని మళ్ళీ అడిగాడతను..

"మీరూ, మేడంగారూ యే ఫుడ్ యిష్టపడతారు సర్ .."

"అంటే..?"

"అదేనండీ..నార్మిండియనా, సౌతిండియనా.. కాంటినెంటలా.. చైనీసా.. ఇటాలియనా అని.."

ఆలోచించాడు సీతాపతి.

"నార్తిండియనూ, సౌతిండియనూ యెప్పుడూ తింటూనే వుంటాం కదయ్యా. వేరేదేదైనా సరే.."

కాగితం చూసి ఇంకో ప్రశ్న వేసాడతను.

"మీకూ, మేడంగారికీ షుగరూ, బీపీలాంటివేమీ లేవుకదండీ..మరోలా అనుకోకండి సర్ .. మా ఆవిడ ఆరోగ్యాన్ని గురించి చాలా శ్రద్ధ తీసుకుంటుంది. కాస్త జాగ్రత్తగా చేద్దామనీ.."

తమ భోజనం గురించి అంత శ్రద్ధ తీసుకుంటున్న సరోజ గొప్ప మనసుకి మురిసిపోయాడు సీతాపతి.

"అబ్బే.. మాకలాంటివేమీ లేవయ్యా.. మీ ఆవిడ యేం చెయ్యాలనుకున్నా చెయ్యొచ్చు.."

మళ్ళీ కాగితం చూసి మరో ప్రశ్న వేసాడు.

"సర్ , మీకు యే కూరగాయలకీ అలర్జీ ల్లాంటివేమీ రావు కదా.."

బిత్తరపోయాడు సీతాపతి ప్రశ్నకి. తేరుకుని,

"లేదయ్యా, మేం అన్ని కూరలూ శుభంగా తింటాం.." క్లారిఫై చేసాడు.

"సర్ , మీరు బుఫె యిష్టపడతారా..వడ్డించాలా..?" అనడిగి, సీతాపతి చూపు చూసి సర్దుకున్నాడు సుగుణాకర్ ..

"మరేంలేదు సర్ , అందుకు సరిపోయే యేర్పాట్లు చేద్దామనంతే.."

మరింక మొహమాటపడి లాభం లేదనుకున్నాడు సీతాపతి.

"డైనింగ్ టేబిల్ దగ్గర కుర్చీల్లో కూర్చుని, యేమున్నాయో చూసి, అన్నీవడ్డించమని అడిగి, వడ్డింపించుకుని, కడుపునిండా తింటామయ్యా.. మీ ఆవిడనేం ఖంగారు పడొద్దని చెప్పు.. "

ఇంకా ఇలాంటి చిన్న చిన్న ప్రశ్నలు వేసి, సీతాపతి ఇచ్చిన జవాబులతో తన కృశ్చనీర్ లాంటి దానిని పూర్తి చేసుకుని తృప్తిగా వెళ్ళిపోయాడు సుగుణాకర్ .

సీతాపతి యింటికి వచ్చి యిదంతా భార్యకి వివరించాడు. సీతకిదేమీ అర్థం కాలేదు.

"ఇవన్నీ యెందుకండీ అడగడం?"

"మనకి డిజైనర్ ఫుడ్ పెడదామనుకుంటున్నారన్నమాట వాళ్ళు. అందుకని మనకేం కావాలో అడుగుతున్నారు."

"డిజైనర్ ఫుడ్ అంటే?"

అమాయకంగా అడుగుతున్న భార్యని జాలిగా చూసాడు. ఆమెకర్ణమవడానికి అదంటే యేమిటో చక్కగా వివరించాడు.

"చూడు సీతా, మనం యెవరినైనా భోజనానికి పిలిచేమనుకో.. మంచి పిండివంటలనుకున్నవీ, సీజన్లో అరుదుగా దొరికేవీ, బాగా ఖరీదుగా అనిపించేవీ చాలా రకాలు చేస్తాం. వచ్చిన అతిథులు వాటిలో వారికేదిష్టమో అది తింటారు. కాని ఈ డిజైనర్ ఫుడ్ అంటే అలా కాదు. అసలు వచ్చే అతిథులకి యేదిష్టమో తెలుసుకుని అదే చెయ్యడం. అంటే వాళ్ళ కిష్టమైనవీ, వాళ్ళకి అలర్జీలు రాకుండా వుండేవీ, వారి శరీర తత్వానికి సరిపడేవీ లాంటివి వాళ్ళకి కావల్సినట్లు చేసి పెట్టడం. ఫరెగ్నాంపుల్ షాప్లకి వెడితే డిజైనర్ షర్ట్స్ , డిజైనర్ షారీస్ అంటారు చూడు అలాగన్న మాట. ఎవరి డిజైన్ వారిదే. అంత శ్రద్ధగా చెయ్యడమన్న మాట."

అంతా విన్నాక కూడా సీతకి అదేంటో పూర్తిగా అర్థంకాలేదు. తినబోతూ రుచెందుకన్నట్టు ఎలాగూ వెళ్ళినప్పుడు చూస్తాం కదా అనుకుని వూరుకుంది.

భార్యాభర్తలిద్దరూ ఎంతగానో ఎదురుచూస్తున్న ఆదివారం రానే వచ్చింది. సరోజ పడే కష్టానికి న్యాయం చెయ్యాలని ఇద్దరూ కాఫీ కూడా చెరోక కప్పు మాత్రమే తాగారు. పన్నెండుగంటలదాకా తీరుబడిగా కూర్చుని టీ.వీ.లో వచ్చే కార్యక్రమాలన్నీ చూసారు. తర్వాత బయలు దేరి సుగుణాకర్ యింటికి వెళ్ళారు. ఇద్దరిళ్ళ మధ్య దూరం పావుగంటే. వీళ్ళని చూడగానే సుగుణాకర్,

సరోజ ఎంతో హడావిడిపడుతూ ఆహ్వానించారు. ఆ హడావిడి ఇద్దరికీ బాగా నచ్చింది. కొత్తగా కవర్లు మార్చిన సోఫాలో ప్రత్యేకంగా కూర్చోబెట్టారు.

"మంచినీళ్ళు కావాలండీ..?" వినయంగా అడిగింది సరోజ.

"కొంచెం ఇవ్వమ్మా.." అనగానే,

"చల్లటి నీళ్ళాండీ.. లేక మామూలువా.." అనడిగింది.

"కాస్త చల్లటివే ఇవ్వమ్మా.." చనువుగా అంది సీత.

"ఫ్రీజ్ లోవాండీ...కుండ లోవా.." మళ్ళీ అడిగింది.

"ఏవోకటి ఇవ్వమ్మా.." చిరాకు పైకి కనిపించకుండా అంది సీత.

"అదికాదండీ, మీకు ఫ్రీజ్ లో నీళ్ళు తాగే అలవాటుంటే అవే ఇస్తాను. లేదనుకోండి అవి తాగితే గొంతు పట్టేస్తుంది. అందుకని అడిగాను."

ఆమె ముందుచూపుకి మురిసిపోయాడు సీతాపతి. నీళ్ళు తాగితే భోజనం పాడవుతుందనే ఉద్దేశంతో .."ఇప్పుడేవీ వద్దులేమ్మా." అని చెప్పూ భార్య వైపు అర్థం చేసుకో అన్నట్టు చూసాడు. సీత అర్థం చేసుకుంది.

హాలంతా పరిశీలించడం మొదలుపెట్టింది. ఎక్కడ వుండాలి వస్తువు లక్కడ అందంగా అమర్చబడి వున్నాయి. సరోజకి కాస్తంత కళోపాసన కూడా వుందేమో అన్నీ కట్టుకునేలా వున్నాయి. సోఫాలలో వేసిన కుషన్లూ, కిటికీలకి పెట్టిన కర్టెన్స్ చక్కగా మేచ్ అయ్యాయి. అక్కడక్కడ అమర్చిన ఫోటోలు, పెయింటింగ్స్ కూడా ఆకట్టుకునేలా వున్నాయి. శ్రద్ధగా చుట్టూ పరిశీలిస్తున్న సీత, సీతాపతి మాట గట్టిగా వినిపించడంతో అటు తిరిగింది.

"ఇప్పుడా..?" అంటున్నాడు గట్టిగా..

"ఏంటండీ..?"

సరోజ వివరించింది. "ఏమీలేదు మేడం, అపిటైజర్ గా పనీర్ టిక్కానా..లేక అలూ టిక్కానా..లేక ఇంకేదైనానా అనడుగున్నానండీ.."

"అవెందుకిప్పుడు?"

"అంటే లంచ్ తినే ముందు ఇలాంటివి తినడం ఈ మధ్య పెద్ద హోటళ్ళలో అలవాటుగా అయిందండీ. ఇవి తిని ఏమైనా తాగితే డైరెక్ట్ గా లంచ్ తినేదానికన్న మంచిదని అలా చేస్తారన్న మాట.. మీరు ఫ్రూట్ పంచ్ తీసుకుంటారా..లేక వేరే జ్యూస్ లేమైనా తెమ్మంటారా..?"

ఇదేదో కొత్తగా అనిపించి పనీర్ టిక్కా ఏదో బాగానే వుందనిపించి అదే తెమ్మంది సీత.

సరోజ ఎంతో విధేయురాలిలా తలూపి, అక్కడే వున్న డబల్ డోర్ ఫ్రీజ్ తీసి అందిలోంచి పనీర్ పేకట్ తీసింది. అది చూసి సీత ఆపుకోలేక అడిగేసింది. "అంటే ఇప్పుడు చేస్తావా..?" అనడిగేసింది మరి మొహమాటం లేకుండా.

"ఎంతసేపాంటి? మీరు మాట్లాడుకుంటూండండి. ఫ్రెష్ గా చేద్దామని ఆగాను." అంటూ పేకట్ పుచ్చుకుని కిచెన్ లోకి వెళ్ళిపోయింది.

"ఇహిహి.." నవ్వాడు సుగుణాకర్ , "మా ఆవిడ అన్నీ ఫ్రెష్ గానే చేసి పెడుతుందండీ.." గొప్పగా చెప్పాడు. ఇంతలో లోపల్పించి "సుగూ..ఓ సారిలా వస్తావా.." అని వినిపించింది. వెంటనే లోపలికి పరిగెత్తాడు సుగుణాకర్ .

"సుగూ, సుగూ అంటూ పిలుపేంటండీ కట్టుకున్న మొగుణ్ణి ..?" అనడిగింది సుగుణాకర్ లోపలికి వెళ్ళాక నెమ్మదిగా సీత, సీతాపతిని.

"అదా... ఈమధ్య మొగుడూ పెళ్ళాలు అలాగే పిల్చుకుంటున్నారే.. అంటే వాళ్ళకి ఒకళ్ళంటే మరొకళ్ళకి అంత ముద్దన్న మాట."

"నా మొహంలా వుంది. ముద్దంటే పిల్లల మీదుండాలి కాని మొగుళ్ళూ, పెళ్ళాల మీద కాదు. మొగుడికీ, పెళ్ళానికీ ఒకరంటే ఒకరికి ప్రేమ, గౌరవం వుండాలి" గొప్ప సత్యం కనిపెట్టినట్టు చెప్పింది.

మళ్ళీ యింకో అనుమానం వచ్చింది సీతకి.

"ఇంతకీ వంట కూడా ఇప్పుడు మొదలెడుతుందంటారా..?" అనడిగింది నెమ్మదిగా.

"నీకు మరి అనుమానం. వంట ఎప్పుడో అయిపోయింటుంది. ఇదొక్కటే మనం యేం తాగుతామో తెలిక ఆగుంటుంది." సీత మాట కొట్టి పడేశాడు.

లోపల్నించి రకరకాల వాసనలు వస్తున్నాయి. ఓ పావుగంట సేపు ఇద్దరూ మొహమొహాలు చూసుకుంటూ కూర్చున్నాక కిచెన్ లోంచి భార్యాభర్తలిద్దరూ ఒక ట్రాలీ లాంటి దాన్ని తోసుకుంటూ వచ్చారు. వీళ్ళిద్దరూ కూర్చున్న సోఫా ముందు సెంటర్ టేబిల్ మీద ముందుగా ఒక గాజు వాటర్ బాటిల్ , పక్కన చిన్న ట్రేలో రెండు గాజు గ్లాసులు పెట్టారు. ఒక పెద్ద గాజు ప్లేట్లో నాలుగు చిన్న చిన్న ముక్కల్లాంటివి ఎరగా నూనె కారుతూ కనిపిస్తున్నాయి. వాటి చుట్టూ గుండ్రంగా తరిగిన ఉల్లిపాయ ముక్కలు, ఖీరా ముక్కలు, కేరట్ ముక్కలూ, యింకా యేవో సీతకి కూడా తెలిని ముక్కలూ అందంగా అమర్చింది సరోజ. పక్కన చిన్న ప్లేట్లో సూర్యుడి లాగ గుండ్రంగా పేర్చిన టూత్ పిక్స్, పక్కన పాడుగాటి దాంట్లో అందంగా మడిచి పేపర్ నేపేకిన్స్ అన్నీ జాగ్రత్తగా అమర్చారు. అవేంటో వాటి నెలా తినాలో తెలిలేదు సీతకి. పక్కన మరో ట్రేలో ఏదో ద్రవ పదార్థం వుంది. బహుశా దానిని ఫ్రూట్ పంచ్ అంటారనుకుంది సీత. సీతాపతి తెలివైనవాడు. చుట్టూ అమర్చిన వాటిని బట్టి అవెలా తినాలో అర్థం చేసుకున్నాడు. టూత్ పిక్ తీసుకుని ఎరని ముక్కలలో గుచ్చి పైకి తీసి తిన్నాడు. అర్థం చేసుకున్న సీత అతన్ని ఫాలో అయిపోయింది.

సరోజ ముందుకు వంగి ఎంతో వినయంగా అడిగింది. "మీరు ఇటాలియన్ ప్రిఫర్ చేస్తారా.. లేక అమేరికనా..?" అని.

"ఎదైనా ఫరవాలేదమ్మా... అంటే ఇప్పుడు వండాలా..?" ఆపుకోలేక అడిగేసింది సీత.

"పట్టేదేదో మీకు నచ్చేది పెట్టాలి కదండీ..అయినా ఎంత సేపులండి.. మీరు ఇవి తినేటప్పటికి అయిపోతుంది.." అంటూ ఒక పుస్తకం తీసుకొచ్చింది.

"ఇందులో లంచ్ కి ఏం కావాలో చెపితే అవి చేసేస్తానండీ."

పేర్లన్నీ కాస్త కొత్తగా వున్నా ఈ మధ్య టీ.వీ.లో వంటల ప్రోగ్రాములు చూస్తున్న జ్ఞానం వల్ల కొన్ని మాటలు అర్థమయ్యాయి సీతకి. సీతాపతి తన అజ్ఞానం బైట పడకుండా "మాకు ఏవి బాగుంటాయో నువ్వే ఆలోచించి చెయ్యమ్మా. నీకు అన్నీ తెలుసుగా..". అంటూ తెలివిగా సమాధాన మిచ్చాడు.

"అయితే పాస్తా చేస్తానండీ. మరి వెజిటబుల్స్ ఏం వెయ్యమంటారు?"

"ఏం బాగుంటాయో అవి వెయ్యమ్మా.." మళ్ళీ తెలివిగా తప్పించుకున్నాడు. సరోజ ఫ్రీజ్ లోంచి కూరల డబ్బా తీసుకుని కిచెన్ లోకి వెళ్ళి పోయింది.

సీత భర్తని హెచ్చరించింది. "పాస్తాలూ అవీ మనం తినలేమండీ.."

సీతాపతి ఒప్పుకోలేదు. "అస్తమానం ఒక రకమేనా..ఇదీ చూద్దాం.."

సరోజ కిచెన్లోకి హాల్లోకి తిరుగుతూనే వుంది. కిచెన్లోకి వెళ్ళినప్పుడు సుగుణాకర్ని లోపలికి పిలుస్తూనే వుంది. పాపం సుగుణాకర్. బాస్ ముందు ఏం మాట్లాడాలో తెలీని మొహమాటంతో ఒకవైపు, సరోజ పిలుపులకి లోపలికి వెళ్ళి కావల్సిన సాయం చేసి వస్తూ మరో వైపు తెగ నలిగి పోతున్నాడు. అరగంట గడిచింది. సరోజ కిచెన్ లోంచి చేతిలో పళ్ళెంతో వచ్చింది. ఇద్దరూ ఆత్రంగా పళ్ళెం వైపు చూసారు.

అందులో ఒక పాడవాటి ఆనపకాయ పడవ ఆకారంలో కనిపిస్తోంది. దానిని జాగ్రత్తగా డైనింగ్ టేబిల్ మీద వున్న ఒక వెడల్పాటి గాజు ట్రే లో మధ్యలో రెండు కర్రపుల్లలమీద పడవ కారంలో షేప్ చేసిన ఆనపకాయని అడ్డంగా నిలబెట్టింది. దానికిమధ్యమధ్యలో కిటికీలు, గుమ్మాల్లాగ ఖాళీలు ఖాళీలుగా కట్ చేసి వుంది. దాని పైన ఒకవైపు పాడుగ్లా, మరో వైపు పాట్టిగా సన్నటి పుల్లలు గుచ్చి వున్నాయి. సరోజ కాస్త పెద్దగా, వెడల్పుగా వున్న కాబేజీ ఆకులను తెచ్చి పుల్లలకి గుచ్చి, దారాలతో పడవకు తెరచాప లాగ అమరేటట్టు చేస్తోంది. సుగుణాకర్ సరోజ ఎటు నిలబడమంటే అటు నిలబడి, దారం పట్టుకోమంటే దారం, కాబేజీకు పట్టుకోమంటే అదీ పట్టుకుంటూ అపసోపాలు పడిపోతున్నాడు.

ఆఖరికి ఒక పావుగంట వాళ్ళిద్దరూ శతవిధాలా ప్రయత్నించాక కాబేజీ ఆకుకి తెరచాప ఆకారం వచ్చింది. సరోజ, సుగుణాకర్ ఇద్దరూ కాస్త రిలీఫ్ గా ఫీలయి, ముందుకీ వెనక్కీ నడుస్తూ కళాఖండాన్ని అన్ని కోణాల్నించీ చూసుకున్నారు. సరోజ ఓ అడుగు ముందుకేసి దాని యాంగిల్ కాస్త మారుద్దామనుకుంది. సుగుణాకర్ గబుక్కున అడ్డువచ్చాడు. "నో స్వీటీ.. ఇలాగే బావుంది.." అంటూ.

"అరె.. చాలా బాగుందోయ్ ...మీ ఆవిడ గొప్ప రిస్టన్న మాట.." అది మళ్ళీ వూడిపడిపోయేలోపున సీతాపతి గట్టిగా మెచ్చుకున్నాడు.

"ఈ ప్రజంటేషన్ కి సరోజ కి క్లాస్ ఫస్ట్ వచ్చిందండీ.." సుగుణాకర్ గర్వంగా చెప్పాడు. సరోజ హుందాగా సిగ్గుపడింది.

సీత, సీతాపతి ఒకళ్ళ మొహం ఒకళ్ళు చూసుకున్నారు. మరికొక మొహమాటపడి లాభం లేదనుకుంది సీత.

"పాస్తాయో యేదో స్ట్రా మీద పెట్టావామ్మా..?" అనడిగింది.

సరోజ వెంటనే, "అయిపోయిందాంటీ.. ఒకటి చెప్పండి. మీకు పాస్తాలో కేరట్లు పాడుగ్లా ముక్కలు చేస్తే తింటారా లేక పాట్టిగానా?"

"అంటే ఇప్పుడింకా కేరట్లు తరగాలా?"

"ఎంతసేపాంటీ? ఫుడ్ ప్రాసెసర్ వుంది కదా." అంటూ, "సుగూ, పైన పెట్టేసాం అట్టపెట్టేలో. కాస్త దాన్ని తీద్దా.."

ఎంతో విధేయంగా అట్టపెట్టే దింపాడతను. అది పుచ్చుకుని మళ్ళీ ఇద్దరూ కిచెన్లోకి వెళ్ళిపోయారు.

సీతకి పెద్ద అనుమానం వచ్చింది. లోపలికి వెళ్ళినవాళ్ళకి వినపడకుండా నెమ్మదిగా

"ఇప్పుడు మనం ఆనపకాయ తినాలాండీ?" అనడిగింది.

"నీ మొహం. దానిని టేబుల్ డెకరేషన్ అంటారు. డైనింగ్ టేబుల్ మీద అందంగా కనిపించడానికి అలా అమరుస్తారు. కొన్ని పెద్ద పెద్ద హోటల్స్ లో అయితే కాకరకాయల్ని మొసళ్ళ కారంలో చేసి పెడుతూంటారు. దీనినే వెజిటబుల్ కార్వింగ్ అంటారన్నమాట." తన పరిజ్ఞానాన్ని చాటుకున్నాడు సీతాపతి.

"తినడానికి పనికిరానిది డైనింగ్ టేబుల్ మీద ఎందుకండీ? పైగా దాన్ని మీరు మెచ్చుకోడం కూడానూ.." చిరాకు పడింది.

"అలా అనకు. కంటితో చూడడానికి బాగుంటేనే తినడానికి టేబుల్ దగ్గరికి వస్తారని వాళ్ళ వుద్దేశమన్న మాట. నేను మెచ్చుకోలేదనుకో. మనకి కళాపూదయం లేదనుకుంటారు. నా మెప్పుదలకి చూసావా అమ్మాయి ఎంత సంబరపడిపోయిందో.."

"ఏం సంబరవో ఏంటో.. అసలు లోపల ఏం వండుతోందోనాకేమీ తెలీటం లేదు. అసలు పోపు వాసనలే రావట్లేదేంటండీ..?"

సీతకి, సీతాపతికి కడుపులో గుడగుడలు మొదలయ్యాయి. టైం చూస్తే ఒకటిన్నర. కాసేపట్లో కళ్ళు కూడా తిరగొచ్చు అనిపించింది ఇద్దరికీ. మరింక మొహమాటపడి లాభం లేదనుకుని సీత కిచెన్లోకి జొరబడి అక్కడి దృశ్యం చూసి తెల్లబోయింది. స్టావ్ మీద ఒక పెద్ద ప్లీలు గిన్నెలో నీళ్ళు మరుగుతున్నాయి. పక్కన పళ్ళెంలో కొన్ని కూరలేవో కనపడుతున్నాయి. సుగుణాకర్ ఫుడ్ ప్రాసెసర్ సరిగ్గా అమర్చడానికి నానాతంటాలూ పడుతున్నాడు. సరోజ సుగుణాకర్ ని జాగ్రత్తగా గమనిస్తోంది. కిచెన్ లోకి వచ్చేసిన సీతని చూసి ఇద్దరూ కాస్త ఖంగారుపడ్డారు.

సరోజేముందు తేరుకుంది. "ఏం కావాలంటే.. మంచినీళ్ళా.. అక్కడే వున్నాయాంటే." అంది.

"కాదమ్మా, వంట ఎంతవరకూ వచ్చిందో చూద్దామని వచ్చాను." తేల్చేసింది. సుగుణాకర్కి అర్థమైపోయింది. "వాళ్ళకి ఆకలేస్తోందేమో సరోజా" అన్నాడు ధైర్యం తెచ్చుకుంటూ.

"అయిపోయిందండీ.." అంటూ మరుగుతున్న నీళ్ళలో పాస్తా వేసింది సరోజ.

వంటిల్లంతా ఒక లుక్కేసింది సీత. అన్ని సామాన్లూ ఎక్కడ వుండవలసినవి అక్కడ వున్నాయి. వండిన వంటకాలు మటుకు ఎక్కడా కనిపించలేదు. అప్పటివరకూ తరిగిన కూరముక్కల్ని ఒక గాజు బౌల్లో వేసి మైక్రోవేవ్లో పెట్టింది సరోజ. "మీరు కూర్చోండి ఆంటీ, నిమిషం లో తెచ్చేస్తా.." అంటూ సీతని హాల్లోకి పంపింది.

హాల్లో కొచ్చిన సీతని ప్రశ్నార్థకంగా చూసాడు సీతాపతి. మొహంలో ఏ భావమూ కనిపించనివ్వకుండా అతన్ని అంధకారంలో వుంచేసింది సీత.

మరో సుదీర్ఘమైన నలభై నైమిషాలు గడిచాక సరోజ, సుగుణాకర్ ఇద్దరూ చేతుల్లో రెండు ట్రే లు పట్టుకుని వచ్చి డైనింగ్ టేబుల్ మీద పెట్టారు.

మరింక పిలుపుల కోసం చూడకుండా టేబుల్ వైపు నడిచారు సీతా, సీతాపతీను. అప్పటికే ట్రేము రెండు గంటలు దాటి మూడుకి దగ్గరవుతోంది మరి. తీరా వెడితే అక్కడేమున్నాయి తినడానికి!?! జావలా కారిపోతున్న సేమ్యాలాంటివి, మధ్య మధ్యలో చిన్న చిన్న కూరముక్కలతో, అదో రకమైన మసాలావాసనతో టేబుల్ మధ్యలో ఆనపకాయ పడవ పక్కన పెట్టి వున్నాయి. "దేనికైనా దంతసిరి వుండాలి" మనసులోనే నిట్టూర్చాడు సీతాపతి.

మరో పావుగంటకి వెనక్కి తిరిగి వెడుతూ సీతని అడిగాడు సీతాపతి.

"వెళ్ళగానే కుక్కర్లో అన్నం పెడితే ఎంతసేపటికి అవుతుందంటావ్ ..?"

చురుక్కుమంటున్న సీత చూపుల్ని తప్పించుకుంటూ,

"యేంటో.. కడుపు ఖాళీగా అనిపిస్తోందోయ్ .."

సీత వూరుకోలేదు..

"ఇంత చక్కటి డిజైనర్ ఫుడ్ తిన్నాక కూడానా.."

"తప్పేముంది.. వాళ్ళ డిజైనర్ ఫుడ్ వాళ్ళు పెట్టారు. మన డిజైనర్ ఫుడ్ మనం తిందాం"

"ఇంతకీ తమ డిజైనర్ ఫుడ్ యేమిటో..?" వెక్కిరింపుగా అడిగింది.

"నీకు తెలీనట్టు కొత్తగా అడుగుతావేంటి? మన తెలుగువారికి ఎప్పటికీ డిజైనర్ ఫుడ్ అనేవి రెండే.. ఎవర్ గ్రీన్ .. వేడి వేడి అన్నంలోకి ఆవకాయ, గోంగూర..కాదంటావా."

"ఎందుకు కాదంటాను? జై ఆవకాయ, జై గోంగూర అంటాను."

"జై కాదోయ్ ..జయహో అను.. ఆస్కార్ అవార్డ్ కూడా రావచ్చు.."

సాధారణంగా నేను జి.ఎస్.లక్ష్మి పేరుతో కథలు వ్రాస్తుంటాను. ఇప్పటివరకూ పాతిక కథలకు పైగా రచన, ఆంధ్రప్రభ, ఆంధ్రభూమి, జాగృతి, ఈనాడు(దివారం అనుబంధం) పత్రికలలో ప్రచురించబడి, బహుమతులు గెల్చుకున్నాయి. ఆంధ్రభూమి వారపత్రికలో "ఒక ఇల్లాలి కథ" అనే నవల సీరియల్ గా వచ్చింది. కొన్ని కథలు కన్నడభాషలోకి కూడా అనువదించబడి, అనువాద కథల పోటీలలో బహుమతులు గెలుచుకున్నాయి. సుజనరంజని, అమెరికాభారతి, తెలుగు పీపుల్స్ కాం లాంటి అంతర్జాల పత్రికలలో కూడా నేను వ్రాసిన కథలు, కవితలు ప్రచురించబడ్డాయి. అమెరికా తెలుగు సంఘం వారు నిర్వహించిన కథల పోటీల్లో నేను వ్రాసిన కథ కూడా ప్రథమ బహుమతిని గెల్చుకోవడం నాకు చాలా ఆనందం కలిగించిన విషయం.

గత పదిహేను సంవత్సరాలుగా ఆకాశవాణిలో పలు ప్రసంగాలు, నాటికలు, పాటలు ప్రసారమయ్యాయి. ఈ మధ్యనే శ్రీలలితా పేరుతో ఒక బ్లాగ్ కూడా వ్రాస్తున్నాను. ఆ పేరు తోనే ఈ కథ "డిజైన్ షుడ్" అన్నది పంపించాను. ఈ కథను ప్రచురణకు స్వీకరించిన కౌముది సంపాదకులకు ధన్యవాదములు తెలుపుకుంటున్నాను.

గురివిందనోయుడు

- డా. మూలా రవికుమార్

"జైజైరా బండి నాయుడన్నా, నీపేరు విన్న దొంగోళ్ళకు నిద్దుర రాదన్నా."

బస్సు దిగి ఊళ్ళోకి వస్తుంటే పాట వినిపించింది

"ఇదేమిటి? ఈపాటా ఎప్పుడూ వినలేదే."

"ఈపాట ఈ ఊరి బయట ఎప్పుడూ వినబడదు. ఈ ఊళ్ళో కూడా సంవత్సరానికి ఒకసారే వినబడేది."

ప్రశ్న అడిగిన రాజేషుది జంపెడ్ పూర్. నా వయసువాడే, నెలలేతేడా. వాళ్ళ నాన్నగారు మాతాతగారి అన్నకొడుకు, అంటే మా పెదనాన్నగారు అన్నమాట. నలభై ఏళ్ళకిందట మా ఊరినుంచి జంపెడ్పూర్ వెళ్ళి అక్కడే రైల్వే ఉద్యోగంలో స్థిరపడి, సొంతిల్లు కట్టుకొని ఎనిమిదేళ్ళకిందట రిటైరయ్యారు. రాజేష్ ఈ ఊరు రావటం వాడి ముప్పై ఏళ్ళ వయసుకి ఇది మూడోసారి.

జవాబు చెప్పిన నేనేమో పుట్టిన పదిహేనేళ్ళవరకూ ఎప్పుడూ మా ఊరి బయట పదిరోజులుండనివాణ్ణి అయినా, పదహారో ఏట నుండి అవిచ్చన్నంగా నెల రోజులు మా ఊళ్ళో ఉండలేదు. గత ఐదేళ్ళలో ఇక్కడికి రావటం ఇదే నేనూ రాజేషూ వైజాగ్ లో ఓ పెళ్ళిలో కలిసేం, అనుకోకుండా ఇద్దరికీ ఒకరోజు ఖాళీ దొరికడంతో మా ఊరు బయలుదేరాం. బస్సు దిగ్గానే మామద్య సంభాషణే, ప్రైవేట్, జవాబూ.

ఇప్పుడు మేమొచ్చింది ఎవరింటికి కాదు. ఓ రెండు గంటలు మా ఊళ్ళో తిరిగి, నన్నుపోల్చుకొగలిగిన వాళ్ళతో కొంచెంసేపు మాట్లాడి, మళ్ళీ వైజాగ్ వెళ్ళిపోవడమే మా ఎజెండా. మా ఊరైన చింతలవలస వెళ్ళాలంటే, ప్రస్తుతం మేము బస్సు దిగిన ఊరు, పెద్దవలస, నుండి ఒకటిన్నర కిలోమీటరు దూరం పొలాల్లోంచి నడుచుకుంటూ వెళ్ళాలి.

"ఇంతకీ బండినాయుడంటే ఎవరూ, ఈపాట సంవత్సరానికొక్కసారే ఎందుకు వినబడుతుంది?"

నేనేమీ మాట్లాడకుండా, వాణ్ణి బస్టాపునుంచి వంద మీటర్ల దూరంలో ఉన్న, ఆ పాట వస్తున్న చోటికి తీసుకుపోయాను. అక్కడ సిమెంటుతో పెద్ద రచ్చబండ మాదిరిగా పదిహేనడుగుల చదరం కట్టబడి ఉంది. మధ్యలో ఒక కాగు (కానుగ) చెట్టు, రోజులో ఏ టైంలోనైనా దాని నీడ రచ్చబండ మొత్తానికి సరిపోయేటట్లు ఉంది. ప్రస్తుతం బండి నాయుణ్ణి కీర్తిస్తూ మైక్ లో పాడుతున్న మనిషి కూర్చోన్నది, ఈబండమీదే చదరం నీడ పడనంత దూరంలో ఒక సమాధి, అందులో ఒక తులసి మొక్క ఉన్నాయి.

మావాణ్ణి అక్కడికి తీసుకెళ్ళి సమాధి మీద ఉన్న అక్షరాలు చదవమన్నాను.

టూ ఫైవ్ నైంటీన్ ట్యుంటీ ఫైవ్ ఎండ్ టెన్ త్రి సెవెంటీ ఫోర్ అని డేట్లు మాత్రం చదివి ఊరుకున్నాడు.

అప్పుడు గు రొచ్చింది, మావాడు తెలుగు లిపి నేర్చుకోలేదని.

"నువ్వు చదివినవి రెండూ బండి బంగారాయుడి జనన మరణ తేదీలు. అంటే డేటాఫ్....."

"ఒరేయ్, నాకు తెలుగు చదవటం రాయటమే రాదు, నువ్వు ప్రతీదాన్నీ ఇంగ్లీషులో చెప్పడం మాని నేనడిగినవి చెప్పు చాలు."

"ఈరోజు బండి బంగారాయుడు చచ్చిపోయినరోజు. అందుకే ఈ సమాధి మీద పువ్వులూ అగ్రోత్తులూ ఉన్నాయి, ఇలాంటి సమాధినే ఇక్కడ గుండం అంటారు. కాగు చెట్టు నీడన దండ వేసి వున్న ఫోటో బంగారాయుడిదే ప్రతి ఏటా ఇదేరోజు ఇక్కడ ఇలాంటిదే జరుగుతుంది. దీన్ని ఇక్కడ తీర్థం అంటారు. పగలు ఈ హడావుడి, సాయంత్రం నుంచీ చిన్నచిన్న దుకాణాలు పెట్టుకొని, బొమ్మలూ, స్వీట్స్ అమ్ముకుంటారు. రాత్రి పది తర్వాత బుర్రకథో, నాటకమో ఉండేది, మా చిన్నప్పుడు. ఈమధ్య రికార్డింగ్ డాన్సులూ, ఆర్కెస్ట్రాలూ మొదలయ్యాయనుకో."

"ఇంతకీ, బండి నాయుడెవరో చెప్పేవు కాదు."

చాలా సేపటినుంచీ మమ్మల్ని దూరంనుంచీ గమనిస్తున్న యాభై ఏళ్ళ మనిషి మాదగ్గరికి రావటం, నన్నుపోల్చుకొని రాజేష్ ప్రశ్న విని, వెంటనే మొదలెట్టేడు.

"బండి బంగారాయుడంటే ఆయన బతికున్న రోజుల్లో ఈ సుట్టుపక్కల ముప్పై ఊళ్ళ జనాలందరికీ అడలే (హడలే). సమితి పెసిరెంటు (ప్రెసిడెంట్)గా సేసేడు. సాలూరు తాలుకాలో ఇంత పెద్దమణిసి నేడు. ఉప్పుడు (ఇప్పుడు) బతికుంటే ఈపాటికి ముఖ్యమంత్రి అయ్యేవోడు." అనిచెప్పి మళ్ళీ వెళ్ళి కాగు చెట్టు నీడన కూర్చోన్నాడు.

మేమిద్దరం ఓ ఫర్లాంగు దూరం మాఊరు వెళ్ళే దారిలో నడిచేకా రాజేషడిగేడు. "నాయుడి గురించి అతను చెప్పింది నిజమేనా?"

"నేను పుట్టటానికి ఎనిమిదేళ్ళ ముందు చచ్చిపోయిన మనిషిగురించి నేను ఏవిషయమూ ఖచ్చితంగా చెప్పలేను. కానీ మన పెద్దవాళ్ళ ద్వారా నేను తెలుసుకున్న విషయాలు చెప్పగలను. ఇందులో, కొన్ని విషయాలు తప్పుకావచ్చు, ఓవరెస్టిమేట్ లేదా అండరెస్టిమేట్ కూడా కావచ్చు." అని మొదలెట్టేను.

బండి బంగారు నాయుడు ఐదోక్లాసు చదువుకున్నాడు. వ్యవసాయం చేసుకుంటూనే రాజకీయాల్లోకొచ్చి, పంతొమ్మిది వందల అరవై నాటికి ఈ ఊరి ప్రెసిడెంటు అయ్యేడు. అప్పట్లో పంచాయితీ సమితి అని ఓ పదిహేను పంచాయితీలు కలిపి ఉండేది. ఇలాంటి నాలుగైదు సమితులు కలిస్తే ఒక తాలుకా అయ్యేది. చురుగ్గా ఉంటూ తాలూకాలో అందరికీ - ఎమ్మెల్యే ఎంపీలకూడా - తెలిసిన సర్పంచ్ అయ్యేడు. ఆ విధంగా మరో ఐదేళ్ళు గడిచేకా సమితి ప్రెసిడెంటు అయ్యేడు.

సమితి ప్రెసిడెంటు అయ్యేకా తనేంటో జనాలకి చూపించేడు. అన్నదమ్ముల ఆస్తిపంపకాలూ, ఇంటితగువులూ అన్నీ తీర్చేవాడు. ఏకులస్తులైనా కులమ్మీరి ప్రవర్తన దండించేవాడు. కులమ్మీరి లేచిపోయిన జంటల్ని వెతికి తీసుకొచ్చి, అబ్బాయిని తన్నించి, అమ్మాయిని తల్లిదండ్రులకప్పజేప్పేవాడు. ఆస్తిపంపకాల్లో వర్ణసంకరులకీ, వివాహేతర సంతానానికీ వాటా లేకుండా తీర్చివేసేవాడు. అందరూ బంగారాయుడి న్యాయమే న్యాయం అనుకునేవారు.

అలాంటినాయుడి దృష్టిలో చింతలవలసలో ఉన్న గోరేవడి పడింది. అది ఎప్పటినుంచో, గజపతి మహారాజుగారిపాలన నుంచీ, ఉళ్ళోవాళ్ళందరూ ఆవులు మేపుకుందికని సాగు చెయ్యకుండా వదిలేసిన పదిహేనేకరాల పల్లపుభూమి. అంతే, తన అనుచరగణంతో వెళ్ళి దాన్ని దున్నించేసాడు. నాయుడి బలం, పరపతి తెలిసిన చింతలవలస వాళ్ళు, వాళ్ళుఊరి పంతులుగార్లలో పెద్దవారైన సుబ్బన్న బుగత గారిని సలహా అడిగేరు. ఆయన వయసు అప్పటికే ఎనభై ఏళ్ళు. బండినాయుడు నాముందు చిన్న గుంటవెధవరా, అని చెప్పి, మర్నాడు తనే స్వయంగా వెళ్ళి గోరేవడి గట్టుమీద కూర్చొని, అక్కడికి వచ్చిన నాయుడి అనుచరుల్ని కసిరి, తిట్టి మీనాయున్నే రమ్మనండిరా, వాడితో నేను మాట్లాడాలి అన్నారు. వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు.

"సుబ్బన్న బుగతా? అంటే మా తాతగారా!?" రాజేషడిగాడు.

అవును, ఆయనే. ఓ గంట గడిచేకా నాయుడైతే రాలేదు గానీ నాయుడి అనుచరులు, వేరే ఊరివాళ్ళూ, బుగతగారిని ఎప్పుడూ చూడనివారూ వచ్చి బుగతగారిని క్ర్రలతో కొట్టటమూ, ఆయన తలకి దెబ్బ తగిలి పడిపోవటమూ జరిగింది. రాత్రే ఎద్దులబండిలో బుగతగారిని విజయనగరం తీసుకెళ్ళి హాస్పిటల్లో చేర్చించేరు.

"మైగాడ్ నేను పుట్టకముందూ, తాతగారికి తలకి దెబ్బ తగిలిందని తెలుసు గానీ ఇలా అని తెలీదు. తర్వాత?" రాజేష్ కొంచెం ఎమోషనల్ గా అడిగాడు.

హాస్పిటల్లోంచి తిరిగొచ్చేకా చింతలవలసవాళ్ళకి తెగింపు వచ్చేసింది. 'మనూరి పంతులుగోరిని, ముసిలి బుగతగోరిని నంజికొడుకులు కొడితే, మనెదవనంజికొడుకులకి సిగ్నూ నజ్జా ఉండాలా' అని వాళ్ళని వాళ్ళే తిట్టుకొని, రాత్రంతా చింతలవలస ఊరిమగాళ్ళంతా వెళ్ళి రేవటిమీదే పడుకున్నారు. విషయం తెలిసిన నాయుడు, తనా సమితి పరిధిలో ఇరవై ఊళ్ళనుంచి ఓ మూడువందల మందిని తెప్పించి రేవటి మీదకి పంపించేడు. గుంపు రేవటికి ఫర్లాంగు దూరంలో గోర్తిలో నడుస్తుండగా, వాళ్ళ మీద ఒక పెద్ద తాటి చెట్టు పడింది. అంతే పదిమంది అక్కడికక్కడే చచ్చిపోయారు. కనీసం యాభై మందికి, దెబ్బలు తగిలేయి. మిగిలిన వాళ్ళంతా వచ్చిన దారినే పారిపోయారు, శవాల్ని, దెబ్బలు తగిలిన వాళ్ళనీ, వాళ్ళ అరుపుల్నీ పట్టించుకోకుండా.

"గోర్తి అంటే ఏమిటి?" రాజేష్ సందేహం.

గోర్తి అంటే పది అడుగులకన్నా తక్కువ వెడల్పు ఉండే సన్నపాటి దారి. దారికి రెండు వైపులా ఉండే గట్లమీద దట్టంగా పొదలూ, చెట్లూ ఉంటాయి. వానాకాలంలో పొలాల్లో ఎక్కువైన నీరు ఇందులోంచీ ప్రవహించి, వేరే చెరువులో కలుస్తుంది. మిగిలిన కాలాల్లో ఇది ఎద్దులబళ్ళకి దారిగా ఉపయోగపడుతుంది.

"తాటిచెట్టు ఎలా పడింది?" చాలా ఆసక్తిగా అడిగాడు.

చింతలవలసవాళ్ళు రాతంతా ఒక తాటిచెట్టు చివరన పెద్ద పెద్ద తాళ్ళతో మిగిలిన చెట్లకి కట్టి దాని మొదలు నరికేసారు.

చూసేవాళ్ళకి ఏమీ తెలిదు. నాయుడి మనుషులు సరిగ్గా తాటిచెట్టుపడే చోటకి రాగానే అప్పటికే పక్కచెట్ల మీద ఉన్నవాళ్ళు తాళ్ళు నరికేసారు. నాయుడి మనుషులు గోర్తిలో ఉండటం వల్ల చెల్లాచెదరవటానికి కూడా వీలులేకుండా అయిపోయింది.

"అంతపెద్ద చెట్టుకీ చచ్చింది పదిమందేనా!"

గోర్తిలో కొన్ని చెట్ల పొదలూ అడ్డదిడ్డంగా పెరగటంవల్ల, తాటి చెట్టు ముందు వాటిమీదపడి పూర్తిగా నేలను తాకకుండా, నాలుగడుగుల ఎత్తులో ఆగిపోయింది.

"అదావిషయం. లేదంటే, కేజువార్లీస్ నెంబరూ, ఇంజూర్డ్ నెంబరూ రివర్స్ అయ్యేది. తర్వాత ఏమైంది?"

శవాల పోస్టుమార్షం, రేవటిమీద పోలీసుపహారా అయ్యాకా, నాయుడి చొరవతో చింతలవలస మొగాళ్ళు చాలామంది, ఖానీ కేసులో రాజమండ్రి సెంట్రల్ జైలుకెళ్ళేరు. వాళ్ళందరూ జైలుకెళ్ళగానే నాయుడు చింతలవలసని ఒక చూపు చూడ్డామనుకున్నాడు గానీ, అతని అనుచరులెవరూ అందుకు సాహసించలేదు. 'ఊళ్ళో మొగాళ్ళెవరూ లేరా', అని నాయుడెంత చెప్పినా తాటిచెట్టుపడ్డప్పుడు కలిగిన భయం వాళ్ళ మనస్సుల్లోంచి పోలేదు. ఎంక్వయిరీ తర్వాత రేవడి ఎప్పటికీ పశువుల మేతకేననీ, దాన్ని దున్నేహక్కు ఎవరికీ లేదనీ కలెక్టర్ ఆర్డర్ ఇచ్చి రెండు గ్రామాల్లో చాటింపు కూడా వేయించారు. నాయుడు రేవటిమీద ఆశ వదులుకున్నాడు. రేవటియుద్ధానికి నలభయ్యేళ్ళు పూర్తయ్యాయి.

"నాయుడిమీద లేండ్ గ్రేబింగ్ కేసు పెట్టలేదా?" రాజేష్.

"ఎవరు పెట్టాలి? నాయుడి పలుకుబడి గురించి ఒక ఉదాహరణ చెబతా విను. పెంటయ్య అనేవాడు నాయుడిమీద తోక జాడిస్తే, వాడు తన దగ్గర మూడు వందల రూపాయలు అప్పు తీసుకున్నట్టుగా ఒక ప్రామిసరీ నోటు సృష్టించి వాడి మీద కేసు పెట్టేడు. వాడు అది నా వేలిముద్ర కాదన్నాడు. ఫింగర్ ప్రింట్స్ ఎక్స్పెర్ట్ రిపోర్ట్ కావాలన్నారుట, కోర్ట్లో. ఈలోపల నాయుడి కుటుంబాన్ని బెదిరిస్తున్నాడన్న కేసాకటి పెంటయ్యమీద బుక్కయ్యింది.

పోలీసులు వాణ్ణి వేదించడం మొదలుబెట్టేరు. ఎక్స్పెర్ట్ రిపోర్ట్ తనకే అనుకూలంగా వస్తుందన్న ధీమాతో వేధింపుల్ని భరించేవాడు. మూణ్ణెళ్ల తర్వాత, ఫింగర్ ప్రింట్ ఎక్స్పెర్ట్ లాంగ్ లీవ్లో ఉన్నాడనీ, రిపోర్ట్ పంపటానికి మూణ్ణెళ్లు పడుతుందన్నది దాని సారాంశం, ఆ ఫోరెన్సిక్ లేబ్నుండి సమాధానం వచ్చింది. ఈలోగా పెంటయ్యమీద పోలీసు వేధింపులు పెరిగాయి. చివరికి కాళ్ళబేరానికొచ్చి, నాయుడికీ, పోలీసులకీ మామూళ్ళూ సమర్పించుకొని, బయటపడ్డాడు."

"మనూరివాళ్ళు ఎన్నాళ్ళు జైల్లో ఉన్నారు?"

"నాలుగేళ్ళు. నాయుడు చచ్చిపోయినతర్వాత, ఒకమంచి లాయర్ వీళ్ళకేసు తీసుకొని దొమ్మీ కేసుకింద కొట్టించగలిగేడు. అదీకాక, చాలా మంది సాక్షులకి నాయుడు పోయిన తరవాతే ధైర్యం వచ్చింది."

"మరి నాయుడెలా చచ్చిపోయేడు?"

"అందరూ బయటకి చెప్పుకొనే కారణం, హార్ట్ఎటాక్"

"మరి నిజం?"

"దేవుడికే తెలియాలి. కానీ చచ్చి పోయే నెలరోజులముందు నుండి అతడికి అన్న, చోడవరపు నారాయణనాయుడితో చిన్న తగువుండేది."

"అంటే వీళ్ళిద్దరూ పినతల్లి పెత్తల్లి పిల్లలా?"

"కాదు ఒకే తల్లి పిల్లలు."

"అదెలా!! ఇద్దరి ఇంటిపేర్లు వేరేవేరే కదా?"

"చోడారపు నారన్నాయుడి తల్లి, కొన్నాళ్ళు భర్తతో కాపరం చేసాకా, అతణ్ణివదిలి వచ్చేసి బంగార్నాయుడి తండ్రితో కాపరం చేసింది. ఆ సంతానమే బంగార్నాయుడు."

"ఇంతకీ తగువేంటి?"

"యాభై రూపాయలనుకుంటూ, నారన్నాయుడు, బంగార్నాయుడికి బాకీ. అందర్నీ బెదిరించినట్టే అన్నని కూడా తొందరగా తీర్చకపోతే నీ ఎద్దులు జప్పు చేసుకుంటూ అని బెదిరించాడట. ఓరోజు ఉదయాన్నే పనిచేసేందుకు బయలుదేరాడు. ఎద్దులపాకలోకెళ్ళిన పది నిమిషాల్లో పరిగెత్తుకుంటూ ఇంటికొచ్చి గుండెనొప్పి అంటూ మంచం మీద పడ్డాడు, మరి లేవలేదు. జనాలు చెప్పుకోవటమేమిటంటే, ఎద్దును విప్పుతున్న నాయుణ్ణి, నారన్నాయుడూ, అతడి పదిహేనేళ్ళ కొడుకూ కలసి వెన్నుమీద నాగలిపూజతో కొట్టేరని."

"పూజ అంటే ఏంటి?"

"ఎద్దుల్ని నాగలికి కట్టటానికి వాడే లావుపాటి పెద్ద కర్ర. దీన్నే అచ్చతెలుగులో కాడి అనీ ఇంగ్లీషులో యోక్ అంటారు."

"రోకలి చూసేను, అంత ఉంటుందా?"

"పాడవు అంతే ఉంటుంది, కానీ లావూ, బరువూ, రోకలికి మూడింతలుంటుంది."

"అమ్మో, దాంతో కొట్టేరా. తర్వాత కేసు అవలేదా?"

"కేసుయితే హార్ట్ ఎటాక్ ఊసెక్కడొస్తుంది? చచ్చిపోయిన వాడికీ, చంపినవాళ్ళకీ ఒకే మనుషులు చుట్టాలు గనక, అన్ని ఊళ్ళకీ గుండెపోటు వల్ల నాయుడు చచ్చిపోయినట్టు కబురు పెట్టి అదే రోజు శవాన్ని దహనం చేసేసారు. కులాచారం ప్రకారం శవాన్ని కాల్యకూడదు, పాతిపెట్టాలి!"

"చుట్టాలంతా ఊరుకోబెట్టినా పిల్లలూరుకున్నారా?"

"పిల్లలకన్నా ముందు నాయుడి భార్యలగురించి చెప్పాలి. అతడికి పెద్దవాళ్ళు చేసిన పెళ్ళి పోలమ్మ అనే ఆవిడతో. ప్రస్తుతం ఈ ఊళ్ళో ఉండేది కూడా పోలమ్మే. నాయుడు పెద్దవాడయ్యాకా, నాగమ్మ అని పిలువబడే నాగమణి అనే ఒకావిడ తన భర్తనీ పిల్లల్నీ వదిలి నాయుడి దగ్గరకొచ్చేసింది, ఆవిడది వేరే కులం. నాయుడితో పదేళ్ళ కాపరం, నలుగురు పిల్లలూ అయేకా, ఆవిడ చనిపోయింది, నాయుడు బతికుండగానే. ఎలుకలమందు తాగి ఆత్మహత్య చేసుకుందన్న విషయం, నిజమో అబద్ధమో తెలీదు కానీ, దాదాపుగా ఎవరూ అనుకోరు."

"ఇలాంటిపని వేరెవరైనా చేస్తే నాయుడు దగ్గరుండి వాణ్ణి తన్నించేవాడేమో, వేరేవాడి భార్యని ఎలాతీసుకొచ్చేడు?"

"నాయుడికి న్యాయం చెప్పేవాడుండాలికదా!"

"నాయుడి పిల్లలు?"

"పోలమ్మ సంతానం ఇద్దరూ ఆడపిల్లలే. నాయుడు చనిపోకముందే వాళ్ళ పెళ్ళిళ్ళయిపోయాయి. అల్లుళ్ళిద్దరికీ టీచరుద్యోగాలే. వాళ్ళెవరికీ పెద్దవలసలో ఉండి ఈ తగువులూ బాధలూ పడే ఓపిక లేదు. నాగమ్మ అప్పటికే చచ్చిపోయింది. కొడుకులు అప్పటికి కేసుపెట్టే వయసున్నవాళ్ళుకాదు. అంచేత అప్పటికలా జరిగిపోయింది."

"ఎలాంటివారినైతే నాయుడు ఇళ్లిగళ్లి బోర్న్ అని వాళ్ళకి ప్రోఫర్టీ రైట్స్ లేకుండా తీర్చిచ్చేవాడో, అలాంటికొడుకులే ఉన్నారా, నాయుడికి? అన్నట్టు, నాయుడు కూడా అలాంటి సంతానమే! ఇదెలా సాధ్యం?"

"బుష్ హయాంలో, వైట్ హౌస్ ఆధిపత్యాన్ని ప్రపంచం మీద, ముఖ్యంగా నల్లజాతులమీద రుద్దే అమెరికా ప్రతినిధి కండోలిజా రైస్, నల్లజాతిమనిషి దేశవిభజనలో ఇండియానుంచి పాక్ వలస వెళ్ళిన మొహజీర్లలో ముషారఫ్ స్వయంగా ఉన్నా, మొహజీర్లని ముషారఫ్ అసహ్యించుకుంటాడుట?"

"నిజమే! అలాంటిమనుషులు విదంగా బిహావ్ చెయ్యటానికి కారణం ఏమిటంటావ్?"

"నా నమ్మకం ఏమిటంటే, సమాజం దృష్టిలో ఇలాంటి మైన్స్ పాయింట్స్ ఉన్నవాళ్ళు స్వయం కృషితోనో, మరోవిధంగానో, పెద్దమనుషులవగానే, వాళ్ళ అనర్హతల గురుంచి ఎవరైనా మాట్లాడుకుంటారేమోనని అభద్రతా భావం ఉంటుంది. అంచేత, అవే మైన్స్ పాయింట్లున్న సామాన్యుల్ని శత్రువుల్లా చూడటం ద్వారా, సమాజంలో తమ స్థానాన్ని నిలబెట్టుకోవాలనుకుంటారు. నా నమ్మకం అందరి విషయంలోనూ నిజం కాకపోవచ్చులే."

"ఇప్పుడు నాయుడి కొడుకులేంచేస్తున్నారు?"

"అందరికన్నా పెద్దవాడు, వాళ్ళ నాన్న చచ్చిపోగానే పిచ్చెత్తిపోయి తర్వాత చచ్చిపోయాడు. తర్వాత ఇద్దరూ పోలీసు కానిస్టేబుల్స్గా సెటిల్ అయ్యారు, ఇక్కడికి నలభై కిలోమీటర్లు దాటి. ఆఖరివాడు, ఈ ఊళ్ళోనే ఉంటూ, ఒక్కో ఎలక్షనుకీ ఒక్కో పార్టీ నాయకుడి వెనకాల తిరుగుతూ, పాలాలు చూసుకుంటాడు."

"అలాంటి మనిషికా ఇన్నాళ్ళూ ఇంత ఘనంగా డెత్ ఏనివర్సరీలు చేస్తున్నారు!!?" రాజేష్ ఆశ్చర్యం.

"వీళ్ళు చాలా నయం. నాయుడి తీర్థం అంతా తమ కుటుంబ ఖర్చుతోటే జరిపిస్తున్నారు. స్టేట్ లెవెల్ లీడర్లనో, నేషనల్ లెవెల్ లీడర్లనో చూడు, బతికున్నప్పుడు ఎంత వెధవలైనా, చచ్చేకా వాళ్ళ ఖర్చులన్నీ గవర్నమెంటు డబ్బే కదా. ఆ లెఖన, బండినాయుడి పేరుమీద, ఈ ఊళ్ళో ఒక చెరువో, స్కూలో ఉండాలి. నాయుడు చచ్చిపోయేసరికి కొడుకులు పెద్దవాళ్ళై, ఏవైనా పదవుల్లో ఉండి ఉంటే అదీ జరిగేదేమో!!"

"నిజమేను రోయ్. అన్నట్టు, మన ఊరొచ్చింది, నాకెవరూ ఇక్కడ తెలీదు, యాభై ఏళ్ళలోపువాళ్ళకైతే, మానాన్నగారిపేరు చెప్పినా కూడా తెలీదు, ఓ అరగంట ఇక్కడ కనబడినవాళ్ళలో నీకు తెలిసినవాళ్ళతో మాట్లాడి. మళ్ళీ వైజాగెళ్ళిపోవాలి." అన్నాడు రాజేష్.

ఇద్దరం ఊళ్ళోకి నడిచేం.

అయ్యోరి నవ్వు

- సందూరి శ్రీనివాస్

(కొముది-రచన నిర్వహించిన హాట్‌లో సాధారణ ప్రచురణకు ఎంకైస్ కథ)

ఎప్పుడు వచ్చి పడుతుందో తెలియని చావు పేరెత్తితేనే జనాలకి చచ్చేంత భయం. మరి కొంచెం సేపట్లో చావబోతున్నానని తెలిసిన నా పరిస్థితి ఎంత భయంకరమో కదా? చావడానికి ఎంతో ధైర్యం కావాలి. కానీ కొంచెం సేపట్లో చావబోతున్నామనే ఆలోచనని భరించడానికి ఇంకా ఎక్కువ ధైర్యం కావాలి. అదే మరణ యాతనంటే!

నాన్న పూజా మందిరంలో భగవద్గీత చదువుకుంటున్నారు. నేనెళ్ళి గుమ్మం దగ్గరే నుంచున్నాను. నన్ను కూర్చోమన్నట్టుగా సైగ చేసి, ఆయన భగవద్గీతలో మునిగిపోయారు. అమ్మకి నాన్నకి దణ్ణం పెట్టి పోదామని నా ఉద్దేశ్యం. దీవెనల కోసం కాదుగాని, ఎదిగిన కొడుకుని ఈ వయస్సులో వాళ్ళకి ఆసరా లేకుండా చేస్తున్నందుకు క్షమించమని వేడుకోవడం కోసం. ఒక్కగానొక్క కొడుకునని నా మీద ఎన్నో ఆశలు పెట్టుకున్నారు. నాకు ఏలోటూ చేయకుండా కళ్ళల్లో పెట్టుకుని చూసుకున్నారు. మరి అలాంటి వాళ్ళకి ఈ రోజు నేను విధిస్తున్న శిక్ష దారుణమైనది! రేపొద్దున్న నేను లేనని తెలిస్తే వాళ్ళు ఎంత తల్లడిల్లిపోతారో? నన్ను తల్చుకుని ఎంతగా కుమిలిపోతారో? ఊహించుకుంటేనే కడుపులోంచి బాధ తన్నుకొస్తోంది. కానీ కొన్ని నెలలనుంచీ కమల కోసం నేను పడుతున్న బాధ ముందు ఇది చాలా చిన్నది. ఎన్ని నిద్రలేని రాత్రులు గడిపానో, రెప్పవాలిస్తే చాలు మరుక్షణం ఉలిక్కిపడి లేచేవాణ్ణి. అర్థరాత్రి మంచం మీద అంతెత్తు ఎగిరిపడే వాణ్ణి. నిశ్చితార్థం రోజు కమల వేలికి ఉంగరం పెట్టడానికి, పరాయివాడు ఆమెని తాకినప్పుడైతే నా బాధ వర్ణనాతీతం. అది అనుభవించిన వాడికే తెలుస్తుంది. గుండెని చెట్టుకొమ్మకి వేళ్ళాడదీసి రూళ్ళక్రతో చితకబాదిన బాధ. ఎన్నాళ్ళు ఈ బాధ అనుభవించడం? ఇంతకన్నా చావే కొంత నయం.

"లోకా స్సుమస్తా స్సుఖినో భవంతు, సర్వేజనా స్సుఖినో భవంతు" అంటూ, నాన్న గీతాపారాయణ పూర్తి చేసి బయటకొచ్చారు. నేనెళ్ళి చప్పున ఆయన కాళ్ళకి దణ్ణం పెట్టాను. కారణం లేకుండా ఎందుకు దణ్ణం పెట్టానో ఆయనకి అర్థం కాలేదు. "దేనికిరా ఈ దణ్ణం, ఏమీటి విశేషం?" అనడిగారు. నేనేమీ మాట్లాడలేదు. ఆయన ఓ నిమిషం ఆలోచించి, "సర్లే, ఆయుష్మాన్ భవ" అన్నారు. నేను విరక్తిగా నవ్వుకున్నాను.

ఆరోజే చనిపోయేవాడికి, అంతకన్నా పనికిమాలిన దీవెన మరేదీ ఉండదేమో!

***

సాధువుల తోటలోకి నన్ను స్వాగతిస్తూ ఎదురుగా పున్నాగ చెట్టు. దానిమీద నుంచి చల్లగా వీచే సాయంత్రపు గాలి, మా జ్ఞాపకాలని మోసుకొస్తోంది. ఈ చెట్టుకిందే, నేనూ కమలా ఎన్నో మధుర క్షణాలు గడిపాం. పులకించిన పున్నాగ మా మీద పూలవాన కురిపించేది. అప్పుడు కమల కిలకిలా నవ్వేది. నా వెనకాల ఎవరో నవ్విన్నట్టయ్యింది. ఉలిక్కిపడి వెనక్కి తిరిగి చూశాను!

ఎవ్వరూ లేరు... పున్నాగ చెట్టు నాకేసి జాలిగా చూస్తోంది!

కోవెలంతా ఖాళీగా ఉంది. స్పీకర్లోంచి భగవద్గీత మందంగా, మధురంగా వినిపిస్తోంది.

కొలను పక్కనే ఉన్న మండపంలో కెళ్ళి కూర్చున్నాను. కొలను నిండా అలలు. ఇదే మండపంలో ఎన్ని సాయంత్రాలు మేమిద్దరం, క్షణాలు లెఖ్ఖపెట్టుకుంటూ ఒకరికోసం ఒకరు ఎదురు చూశామో ఈ స్థంభాలన్నిటికీ తెలుసు. కమల, లంగా ఓణీ వేసుకుని నాకోసం వస్తుంటే నా గుండె లయ తప్పేది. కలిశాకా కలిగే ఆనందం కన్నా, పున్నాగ చెట్టుకింద తను సైకిల్ ఆపి, నా దగ్గరకి నడుచుకుంటూ వచ్చేటప్పుడు ఆ రెండు నిమిషాల్లో పెరిగే గుండె చప్పుడు మరింత ఆనందాన్నిచ్చేది. మూడేళ్ళపాటు ప్రతీరోజూ ఇక్కడే కలిసినా, ప్రతిసారి అదే మొదటిసారిగా కలుసుకున్నట్టునిపించేది. అక్కడే చదువుకునేవాళ్ళం. అక్కడే కబుర్లు చెప్పుకునేవాళ్ళం.

ఈ రోజు మాత్రం ఏంటోలా బెంగగా ఉంది. ఇన్నాళ్ళూ ప్రాణప్రదంగా చూసుకున్న తనని నాచేతో నేనే నాశనం చేయడమా? బుద్ధి ఎన్నోసార్లు వద్దని చెబుతోంది. కానీ మనస్సు మాత్రం ఎగదోస్తోంది. నాకు దక్కని కమల వేరెవ్వరికీ దక్కడం నాకిష్టం లేదు. వీపు మీదున్న బ్యాగ్ తడిమి చూసుకున్నాను. యాసిడ్ సీసా భద్రంగా ఉంది!

మండపం పైన స్పీకర్లొంచి భగవద్గీత వినిపిస్తోంది. చిన్నప్పట్నుంచీ నాన్న రోజూ భగవద్గీత వల్లెవేయించడం వల్ల, ఎంత వద్దనుకున్నా సరే ఆ శ్లోకాలు అప్రయత్నంగానే బుర్రలోకెళ్ళిపోతున్నాయి.

నైనం ఛిన్తనిశస్త్రాణి, నైనం దహతి పావకః...

ఆత్మ నాశనంలేనిది. దాన్ని శస్త్రములు ఛేదింపజాలవు, అగ్ని దహింప జాలదు...

రేపటి నుంచీ నా ఆత్మ కూడా ఇక్కడే తిరుగుతుందేమో? ఈ పున్నాగ చెట్టు చుట్టూ, ఈ స్థంభాల చుట్టూ, ఈ నారాయణ పీఠం చుట్టూ...

మండపానికి దూరంగా ఉన్న రాయే నారాయణ పీఠం. అక్కణ్ణుంచి తిన్నగా చూస్తే అమ్మోరి విగ్రహం చక్కగా కనిపిస్తుంది. కమల ప్రతి శుక్రవారం ఆ రాయిమీద కొబ్బరికాయ కొట్టేది. కొబ్బరికాయ భళ్ళుమని పగలగానే, "అదిగదిగో చూడు, అమ్మోరు నవ్వుతోంది..." అని ఆనందంగా అనేది. కొబ్బరికాయ పగలడానికీ, అమ్మోరు నవ్వడానికీ మధ్యనున్న లింక్ ఏమిటో నాకు బుర్ర బద్దలుగొట్టుకున్నా అర్థమయేది కాదు. అదే మాట కమలతో అంటే తనకి ఎక్కడలేని కోపం వచ్చేది.

"మనస్సుని నిర్మలంగా ఉంచుకుని చూస్తే నీకూడా కనిపిస్తుందిలే!" అని ఉక్రోషంగా అనేది. నాకు మాత్రం అమ్మోరు అంత ఎత్తున, కోపంగా చూస్తున్నట్టే ఉండేది.

టైం చూసుకున్నాను. కమల ఇంకా రాలేదు!

దక్షిణం వైపు స్థంభానికి ఆనుకుని కూర్చున్నాను. కమల రోజూ దీన్నానుకునే కూర్పునేది. నేను మొదటిసారి, చివరిసారి, ఒకే ఒక్కసారి కమలని తాకింది ఇక్కడే ఆ రోజు ఉగాది. తను చాలా అందంగా ఉంది. నాకిష్టమైన నెమలి కంఠం రంగు లంగా ఓణీ వేసుకుని, పట్టీలు పెట్టుకుని, తలనిండా మల్లెపూలతో గుడికి వచ్చింది. నాకు పిచ్చెక్కినంత పనైంది. తనని ముద్దు పెట్టుకోవాలనిపించి ఆశగా అడిగాను - తంతానంది!

ఈ లోపల లెక్కలు చేస్తుంటే మా ఇద్దరికీ ఏదో పేచీ వచ్చింది. అది పెరిగి పెరిగి పెద్ద పందెమయ్యింది. తనోడిపోతే నేనేది చెపితే అది చెయ్యాలి, నేనోడిపోయినా అంతే. అదే మా పందెం! చివరికి టెక్స్టుబుక్ తీసి చూస్తే నేను చెప్పిందే కరణ్ణని తేలింది. నాకోరిక తీర్చడానికే ఓడిపోయిందేమో తెలీదుకానీ నా తలను రెండు చేతుల్లోకి తీసుకుని నుదిటి మీద వెచ్చగా ఒక ముద్దు పెట్టింది. అమ్మ ప్రేమంత స్వచ్ఛమైన ముద్దు. అందులో ఏ భావమూ లేదు, ఏ కోరికా లేదు. అంతే! ఆ తరువాత మా మూడేళ్ళ ప్రేమలోనూ మేము ఇంకెప్పుడూ ఒకరినొకరు తాకలేదు. మాకు ఏకోరికా ఉండేది కాదు, కలిసి బ్రతకాలని తప్ప!

శరీరాలు తాకితే కలిగే ఆనందం క్షణికం. మనసులు తాకితే కలిగేది అనిర్వచనీయం.

ఆ అనిర్వచనీయమైన ఆనందాన్ని మేము అనుక్షణం రుచి చూసేవాళ్ళం. ఆ రోజు తన తల్లిని మల్లెల పరిమళం ఇప్పటికీ నా ఆలోచనల్లో గుప్పుమంటూనే ఉంది. నా మనస్సులాగే ఈ తోటలో కూడా ఏమూల చూసినా తన జ్ఞాపకాలే!

టైం చూసుకున్నాను! చీకటి పడుతోంది. కమల వస్తుందో రాదో అని అనుమానంగా ఉంది...

తప్పకుండా వస్తుంది ఉదయం తనకి ఫోన్ చేసి, రమ్మనమని మరీ మరీ చెప్పాను. ఇదే ఆఖరిసారినీ, ఇంకెప్పుడూ తనని డిస్ట్రబ్ చేయననీ ఎన్నో విధాలుగా చెప్పి, ఒట్టుపెట్టించుకున్నాను. ఈ రోజు మేము మొదటిసారి కలుసుకున్న రోజు. ప్రతిసంవత్సరం ఈ రోజు సాయంత్రం గుడికి రావడం, మమ్మల్ని ఇలాగే కలిపి ఉంచమని దేముడికి మొక్కుకోవడం, మాకు అలవాటు. అందుకే తను తప్పకుండా వస్తుంది.

ఏమో? రెండురోజుల్లో తన పెళ్ళి. ఎంగేజ్ మెంట్ అయాక ఇన్ని రోజుల్లో ఒక్క ఫోను కూడా చెయలేదు. ఒక్కసారి కూడా కలవలేదు. ఇప్పుడు వస్తుందని నమ్మకమేంటి?

ఎంత మార్పు? ఇదివరకు రోజులో సగం సమయం నాతోనే గడిపేది. నన్ను చూడకుండా ఒక్క రోజు కూడా ఉండగలిగేది కాదు. కాలేజీలో, ట్యూషన్లలో, ఈ తోటలో, అస్తమానూ జంట ఉడుతపిల్లలాగా కలిసే తిరిగేవాళ్ళం. మరి నిశ్చితార్థం అయిన రోజునుంచీ హఠాత్తుగా నన్ను కలవడం మానేస్తే నేనెలా భరించను? మూడు సంవత్సరాలు అవ్యాజమైన ప్రేమని పంచి ఇప్పుడు నన్ను పట్టించుకోవడం మానేస్తే నేనెంత తల్లడిల్లిపోతానో తనకి తెలియదా? తనకేం పోయింది? నన్ను నడిసముద్రంలో వదిలేసి, హాయిగా పెళ్ళిచేసుకుని అమెరికా వెళ్ళిపోతోంది... విందులూ వినోదాలూ హానీమూన్లు చేసుకోబోతోంది... ఎంత నిర్లక్ష్యం?

నాకు రక్తం మరిగి ముఖంలోకి తన్నుకొచ్చింది. కమల మీద ఎలాగైనా పగ తీర్చుకోవాలి. నాకు దక్కని తను ఇంకెవరి సొంతమూ కాకూడదు. కానీ నేనేమో తను లేకుండా బ్రకలేను. అందుకే తన మీద యాసిడ్ పోసేసి, అదే యాసిడ్తో నా ప్రాణం కూడా తీసుకుందామని నిశ్చయించుకున్నాను. ఈ రోజుతో మేమిద్దరం చరిత్రగా మిగిలిపోవాలి...

సరిగ్గా ఆ క్షణమే, సావిత్రి ఆంటీ తోటలోకొస్తున్నారు. నేను చప్పున స్థంభం చాటుకి తప్పుకుని దాక్కున్నాను. నా పెరిగిన గెడ్డాన్నీ, దేవదాసు వాలకాన్నీ ఆవిడకి చూపించడం, కాలనీలో చుట్టూపక్కల వాళ్ళు అనుకుంటున్నట్టుగానే 'వీడికేదైనా లవ్ ఫెయిల్యూరేమో' అని అనిపించుకోవడం నాకిష్టంలేదు.

సావిత్రి ఆంటీ కొడుకే ముకుందం గాడు. వాడు నా క్లాస్ మేట్. నాకూ కమలకీ మధ్య నడిచిన ప్రేమలో వాడే మీడియేటర్, ఉత్తరాలందించిన పోస్ట్మాన్, సందేశాలు వినిపించిన రాయబారి... పాపం ఆరునెల్లకితమే వాడు యాక్సిడెంటులో చనిపోయాడు.

నేను తొంగి చూశాను....

ఆంటీ ప్రదక్షిణాలు చేస్తున్నారు. ఆవిడకి కనిపించకుండా జాగ్రత్తపడ్డాను.

స్పీకర్లో భగవద్గీత నన్వశోచస్త్యం, ప్రజ్ఞావాదాంశ్చభాషసే,

గతాసూ నగతాసూంశ్చ నాను శోచన్తి పండితాః

అర్జునా, దుఃఖించనవసరం లేని దానికోసం దుఃఖించుచున్నావు..

.....

నా ఆలోచనలు మళ్ళీ అంతుర్ముఖమైపోయాయి...

ఒకరకంగా ఆలోచిస్తే కమలది కూడా పూర్తిగా తప్పులేదు. వాళ్ళింట్లో పెళ్ళి చూపులు చూసిన రోజునుంచీ రోజూ నాదగ్గర కొచ్చి ఏడ్చేది. ఎక్కడికైనా పారిపోయి పెళ్ళి చేసుకుందామని అస్తమానం అడిగేది. ఎంతో ప్రేమగా పెంచిన అమ్మా నాన్నల పరువు తీయడం

నాకిష్టంలేదు. అలాగని తనని వదులుకోవడమూ ఇష్టంలేదు. పెంచినవాళ్ళు కావాలా, ప్రేమించిన వాళ్ళు కావాలా అని తేల్చుకోవలసిన పరిస్థితి వస్తే అది నరకమే. రెండు కళ్ళల్లో ఏదికావాలంటే ఏమని చెప్పగలం?

అందుకే పారిపోయే ఆలోచన వద్దన్నాను. నాకోసం తను ఎదురు చూస్తూ ఉంటుందని నాకొక పిచ్చి నమ్మకం. మా చదువులు పూర్తై ఉద్యోగాలు రావడానికి ఇంకొక సంవత్సరం పడుతుంది. ఉద్యోగం వచ్చే లోపు పెళ్ళి చెయ్యమంటే మా ఇంట్లో ఒప్పుకోరు. ఉద్యోగం వచ్చేవరకూ తన పెళ్ళి ఆపమంటే వాళ్ళింట్లో ఒప్పుకోరు. ఇది ప్రేమికులందరికీ అనాదిగా ఉన్న సమస్య! దీనికి సాలూషన్ లేదు. ఒకే వయస్సులో ఉన్నవాళ్ళు ప్రేమలో పడితే వచ్చే తంటా ఇది. అందుకే మనకన్నా నాలుగేళ్ళు చిన్నమూయిని చూసి ప్రేమిస్తే నయం!

నా ఆలోచనకి నాకే అసహ్యంగా అనిపించింది....

వయస్సు, అందం, ఆస్తి అన్నీ లెక్కచూసి మొదలెడితే అది ప్రేమకాదు, వ్యాపారం! ఎప్పుడు పుడుతుందో ఎలా పుడుతుందో తెలియకుండా పుట్టేదే ప్రేమ. అది ఒక అనిర్వచనీయమైన అనుభూతి. మనస్సుని నిరంతరానందంలో ముంచేసే ఒక అమృతతృప్తి. మరి ప్రేమ నిజంగా అమృతతృప్తి అయితే అది బ్రతికించాలి కదా! నన్నెందుకు చంపుతోంది? కమలని బలితీసుకోమని నన్నెందుకు ప్రేరేపిస్తోంది? మళ్ళీ ఆలోచనలో పడ్డాను...

నా ఆలోచనల్ని చెదరగొడుతూ, భగవద్గీత వినిపిస్తూనే ఉంది...

సంగాత్ సంజాయతే కామః కామాత్ క్రోధోభిజాయతే

క్రోధాద్భవతి సమ్మోహః, సమ్మోహాత్ స్పృతి విభ్రమః...

అనురాగం అధికమై దానివలన కోరిక కలిగి, ఆ కోరిక వలన కోపం పెరిగి, దానివలన బుద్ధి నశించి చివరకు మనిషి నాశనమునకు దారితీయును....

నిజమేనేమో! కమల నాకే సొంతం కావాలనే కోరికే లేకపోతే అసలు నా ప్రేమలో ఈ బాధంతా ఎందుకు? నిజమైన ప్రేమంటే తనెక్కడున్నా సుఖంగా ఉండాలని కోరుకోవడమే కదా. అసలు తను లేకపోవడమంటే ఏమిటి? నా పక్కన లేకపోవడం.

అన్నీ అలాగే ఉంటాయి...

మమ్మల్ని పూలవానలో ముంచెత్తిన ఈ పున్నాగ, ఈ మండపం, ఈ మందిరం, ఈ కొబ్బరాకులూ, కోయిల పాటలూ, వర్షపు సాయంత్రాలు, వెన్నెల రాత్రులూ, అన్నీ అలాగే ఉంటాయి.. తనూ అలాగే ఉంటుంది.

ఈ గుడి గంట మ్రోగుతూనే ఉంటుంది... మేము నీళ్ళూ తాగే బావి, ప్రక్కనే రావి, ఈ కొలను, ఆ అలలు అన్నీ అలాగే ఉంటాయి.

తనూ ఉంటుంది.

నా పక్కన ఉండదంటే...

కానీ నా ఆలోచనల్లో ఉంటుంది. నా మనస్సు నిండా ఉంటుంది. ఈ ప్రాంగణంలో అడుగుపెట్టగానే, కుచ్చిళ్ళు పైకి దోపుకుని, గుడి ముంగిట్లో ముగ్గుల్ని దాటుకుంటూ, పట్టీలతో పరుగెడుతూ, కిలకిలా నవ్వుతూ నాలోకి వచ్చేస్తుంది తన ఆలోచనల్లో కూడా నేనుంటాను. ఉంటానో ఉండనో ఖచ్చితంగా తెలిదు కానీ, ఉంటాననే భావనే నాకు ఊపిరి పోస్తుంది.

మరి ఈ బాధో? ఇది భరించడం మాత్రం చాలా కష్టం! ఇంతకన్నా చచ్చిపోవడమే తేలిక... పిడికిలి బిగించి అరచేతిలో కొట్టుకుంటూ, తలెత్తి చూశాను. సావిత్రీ ఆంటీ అప్పటికే ప్రదక్షిణాలు పూర్తిచేసిసి వెళ్ళిపోతున్నారు. వెళుతూ వెళుతూ ధ్వజస్థంభం

దగ్గరున్న నాపరాయి పక్కనే కూర్చున్నారు. అది ముకుందం గాడి జ్ఞాపకార్థం వేయించిన రాయి. ఆంటీ దానిమీదున్న ముకుందం పేరుని ఆప్యాయంగా స్పృశించారు... ఓ నిమిషం కూర్చుని అంతలోనే కళ్ళు తుడుచుకుని పైకి లేచారు.

ఆంటీ పడే బాధ ముందు, నా బాధ ఎంత?

ప్రపంచంలో అన్నిటికన్నా మహత్తరమైనది తల్లిప్రేమ!

ఎదిగిన కొడుకు కళ్ళముందే చనిపోతే, తను కూడా వాడితో పాటే చచ్చిపోతానని మొండికేసే తల్లులే కొంతకాలానికి తేరుకుంటారు. ఆ కొడుకు జ్ఞాపకాలు నెమరేసుకుంటూ బ్రతుకుతారు. అదే మరపుకి ఉన్న శక్తి!

ఇప్పుడు గుండెల్లో ముల్లలా గ్రుచ్చుకుంటున్న కమల జ్ఞాపకాలే కొన్నాళ్ళకి మనసుని పులకరింపజేసే మధుర స్మృతులౌతాయి. ఈ ప్రేమే కొన్నాళ్ళకి ఆరాధనౌతుంది. ఇప్పుడు గుండెని పిండి బయటపడే ఈ కన్నీరే, ఒకనాటికి కమలని తల్చుకుంటే రాలే ఆనంద భాష్యమౌతుంది. ఇంతకు పదింతలు అభిమానించే మా అమ్మప్రేమలో, ఈ వెచ్చదనాన్ని ఎందుకు వెతుక్కోకూడదు? దీనికోసం నా జీవితాన్ని బలిచేసుకోవడం, నా ప్రాణానికి ప్రాణమైన కమల జీవితాన్ని బలిచేయడం అవివేకం కాదా?

ప్రేమ విఫలమయ్యిందని ప్రాణం తీసుకోవడమో, ప్రేమించిన వాళ్ళ ప్రాణం తీయడమో చేసే ప్రేమికులందరూ ఆ క్షణం నాకు అమాయకుల్లా కనిపించారు. ప్రేమ నిజమైనదే, ప్రేమించిన వాళ్ళు దూరమైపోగానే అది విఫలమైపోదు కదా!

చావడానికి ధైర్యం కావాలి. మరణ యాతన అనుభవించడానికి ఎక్కువ ధైర్యం కావాలి.

ఇవన్నీ నిజమే! కానీ బాధని ఎదిరించి బ్రతకడానికి అన్నిటికన్నా ఎక్కువ ధైర్యం కావాలి.

అదే నిజమైన ధైర్యం!

భగవద్గీత అయిపోయినట్లుంది, అంతా నిశ్శబ్దం... కొలను అలలు లేకుండా ప్రశాంతంగా ఉంది. నిరంతరం నాతోనే నాలోనే ఉండే కమల కోసం ఇంకా అక్కడే ఎదురు చూడటం కూడా పిచ్చనిపించింది. ఇంటికి బయలుదేరాను.

బ్యాగ్ వీపు మీద తగిలించుకుంటుంటే యాసిడ్ బాటిల్ గుర్తొచ్చింది. దాన్ని బయటకి తీసి, బలంగా తుప్పల్లోకి విసిరేశాను. అది కాస్తా గురి తప్పి, నారాయణ పీఠానికి తగిలి భళ్ళుమని కొబ్బరికాయలా బ్రద్దలయ్యింది...

యధాలాపంగా అమ్మోరి విగ్రహం కేసి చూశాను.

నిజమే, అమ్మోరు నవ్వుతోంది!!

***

కట్ట కడపటి కోరిక

- అరిపిరాల సువర్ణ

(కొముది-రచన నిర్వహించిన హాట్‌లో సాధారణ ప్రచురణకు ఎంపికైన కథ)

ప్రపంచ చరిత్రలోనే ఇటువంటి సమావేశం ఎప్పుడూ ఎక్కడా ఎన్నడూ జరిగిందదు జరగదు, జరగబోదు, న భూతో న భవిష్యతి అన్నట్లు ఇలాంటి అపూర్వ సమావేశం జరగడం.. ఇదే మొదలు.. ఇదే ఆఖరు.

మధ్య వయస్కురాలైన తల్లి మంజులతమ్మ. ఆమె తనయుడు అనిరుద్ధ్ ముందు విషాద వదనంతో నాంపిల్లి కూర్చున్నాడు.

తనొచ్చి వాళ్ళని బాధపడుతున్నానేమో నన్న గిట్టికాన్నియస్...!

ఉండదా మరి... ఉంటుంది.. ఉండే తీరుతుంది..ఆ..!

ఈ తల్లి పెనిమిటిని సరిగ్గా పదిరోజుల కిందట ఉరితీసి ప్రాణాలు తీసిన వాడే నాంపిల్లి.

అలా అని నాంపిల్లి హంతకుడు కాడు. ప్రభుత్వ ఉద్యోగి...! ఉరి తియ్యడం అతని ఉద్యోగ ధర్మం...

కోర్టు ఖైదీకి విధించిన ఉరిశిక్షను అమలు చేసే తలారి నాంపిల్లి.. ఉద్యోగ ధర్మం నిర్వహించడమే అతని కర్తవ్యమే కానీ ఖైదీ నేరం చేశాడా? లేదా? ఎందుకు చేశాడు? అతనా నేరం చెయ్యడానికి పురిగొల్పిన పరిస్థితులేమిటి అని ఖైదీ చెప్పగా వినాల్సిందేం లేదు.. అలా వినాల్సిన అవసరం నాంపిల్లికి లేదు.

అయినా విన్నాడు.. అందుకు కారణం అతనిలోని మానవత్వమే...!

సింహాచలాన్ని ఉరికంబం ఎక్కించే ముందు నాంపిల్లికి తన ఆఖరి కోరిక నెరవేర్చమని వేడుకున్నాడు.. తను చెప్పే విషయాలన్నీ తన భార్య పుతునికి తన ఆఖరి కోరికగా చెప్పమన్నాడు. ఆ ఉపకారం తనకు చేసేపడితే జీవితాంతం అతని మేలు మరవననేసరికి ఇద్దరికీ కళ్ళ వెంట కన్నీరు ప్రవహించింది.

అతను జీవితాంతం అని అన్నది మరో రెండు గంటలు అనుకునే సరికి కడుపులో దేవినట్లయింది.. దుఃఖం ఆగలేదు.

ఇప్పుడు నాంపిల్లి సింహాచలం ఆఖరి కోరిక నెరవేర్చడానికి అతని భార్య కొడుకుని వెతుక్కుంటూ వచ్చాడు. నాంపిల్లికి సింహాచలం తనతో చెప్పిన విషయాలు ఎలా చెప్పాలా అని ఆలోచిస్తున్నాడు.

సింహాచలం తనింటి విలాసం చెప్పాడు.. ముందుగా వారికి ఫోను చేసి తనను పరిచయం చేసుకుని విషయం చెప్పినప్పుడు ఇంతగా తను ఒణికిపోలేదు.. వాళ్ళ ముందు కూర్చుని చెప్పాలనుకుంటే ఒళ్ళంతా చెమటలు పోస్తున్నాయి. నోట్లోంచి మాట పెగిలి రావడం లేదు... నాలుక పిడచకట్టుకు పోతోంది.

ఒకరి మరణం ఆ ఒకరిదేనా..? ఆ మరణం మరణించిన వారి ఆత్మీయుల జీవితాలకది పెద్ద అఘాతం..!

‘అయ్యో! ఓ దేముడా ఓ నిండు జీవితాన్ని ఈ చేతులతోనే తీశానే.. ఉరిశిక్షలు అమలు చేసే ఈ తలారి ఉద్యోగంలో ఎందుకు పెట్టావయ్యా...’

మాటపెగలక అనిరుద్ధ్నే కన్నార్పకుండా చూస్తున్నాడు నాంపిల్లి... ఇరవై సంవత్సరాలలోపు టీనేజ్ యువకుడు.

కాల్ సెంటర్ ఉద్యోగం చేస్తున్న ఈ చిన్న అమ్మాయిని లిఫ్ట్లో బలాత్కారం చేసినందువల్ల ఆమె అక్కడే మరణించింది.

ఆమె అలా చనిపోవడానికి కారకుడైనందున, మరణ శిక్ష విధింపబడి ఉరి తియ్యబడిన తండ్రికి తనయుడు. అనుకున్న నాంపిల్లికి బాధనిపించింది.

తన తండ్రి గురించి ఈ కొడుకు మనసులో ఏం అనుకుంటున్నాడో..? తండ్రి మీది గౌరవం ప్రేమా, అభిమానాలు ఇంకా ఈ అబ్బాయిలో ఉన్నాయా..? లేక ఇంతటి అకృత్యం చేసి న్యాయస్థానంలో ఉరిశిక్ష విధింపబడి ఊరికి వేళ్ళాడిన తండ్రింటే జుగుప్సతో అసహ్యించుకుంటున్నాడా..? అని తెలుసుకోలేనంతగా ఉండా పసివాని మొహం..!

కుర్రాడి తల్లి మంజులతమ్మగారి మొహంలో మాత్రం దుఃఖం కొట్టచ్చినట్లుగా కనపడుతోంది..! ఆ విషాద వదనంలోని ముఖ కళ్ళవలికల నుంచి ఆమె బాధ ఎలాంటిదో తెలుసుకోలేకపోయాడు నాంపిల్లి.

ఏడిచేడిచి ఇంకపైన ఏడవడానికి కళ్ళలో నీరులేనిదానికి మళ్ళీ తడారిన కళ్ళతో భూమాతంత ఓరిమిగా ఉరితియ్యబడిన తన భర్త ఈ తలారి చేత తన ఆఖరి కోరికగా తమకు చెప్పమని పంపిన విషయాలేమిటో వినాలన్న కుతూహలం ఆమె కళ్ళలో కనిపించింది.

భార్య, కొడుకు ఇద్దరూ జనాధిపతికి సింహాచలానికి దయాభిక్షపెట్టమని పెట్టుకున్న అర్థి నిరాకరింప పడిన వార్తను అన్ని ముఖ్యునిపత్రికలలోనూ ముందు పేజీలో తాటికాయలంత అక్షరాలతో వీరిద్దరి ఫోటోలతో ప్రచురించారు. అనేక ముఖ్య టీవీ ఛానళ్లలోనూ వీరిద్దరూ ఏడుస్తూ ఇచ్చిన ఇంటర్వ్యూని వేసి చూపించింది. దేశప్రజలంతా చూశారు.

పాపం.. వాళ్ళిద్దరు బయట ప్రపంచానికి మొహం చూపించలేకపోతున్నారు...! అదెంతటి నరక వేదన..? బయటి కెళ్ళితే తమని గుర్తించి అవమానిస్తారన్న భయమే..!

నాపల్లి కాసేపు వారిద్దరిని జాలిగా చూశాడు... ఎంతో సేపు ఏం చెప్పలేకపోయాడు. మెల్లగా మనసుని గట్టిపరుచుకుని సింహాచలం వాళ్ళకి చెప్పమన్న సంగతులు చెప్పాడు.

కొంతవరకూ వాళ్ళకే తెలుసును అతను చెప్పిన వాటిలో కొన్ని అతని నోట విన్నాకే తెలుసుకున్నారు.

ఆ రోజు అంతటి నీచాతి నీచమైన, హీనాతి హీనమైన కృత్యం ఎలా జరిగింది..? అప్పటి తన పరిస్థితి ఏమిటి.. అని వివరించిన వైనం తరువాత భార్యకు, కొడుకు వేరు వేరుగా పంపిన సందేశాలను నాపల్లి చెప్పగా చెప్పగా ఇద్దరికీ కన్నీరు పొంగగా విన్న తల్లి కొడుకులు కన్నీరు తుడుచుకోవడం మరిచిపోయారు.

చట్ట ప్రకారం నేరస్తులను విచారించి కోర్టు విధించే ఉరిశిక్షను అమలు పరిచే వంశపారంపర్య తలారి ఉద్యోగం నాంపిల్లిది.

వాళ్ళ వంశాచారప్రకారం, సింహాచలాన్ని ఉరికంబానికి తీసుకెళ్ళేముందు అతన్ని తీసుకెళ్ళేముందు అతన్ని నిల్చోబెట్టి అతని కాళ్ళకు సాష్టాంగ ప్రణామం చేశాడు నాంపిల్లి... 'మేము కోర్టు ఆనతిని అమలు జరిపే వాళ్ళమే కానీ తమకానేరస్తుని మీద ప్రత్యేకమైన విరోధం లేదని చెప్పడంతోపాటు, మరణించేవారు దేమునితో సమానులుగా భావించడం వల్లను, తమ చేతులతో వారి ప్రాణాలను తీయబోతున్నందుకు క్షమించమని అడగడమే ఉరితియ్యబోయే ఖైదీకి పాదాభివందనం చెయ్యడంలోని అర్థం.

సింహాచలం పాదాలకు నమస్కరించి పైకి లేచి అతని మొహంలోకి చూసిన నాంపిల్లికి ఆశ్చర్యంగా ఉంది.

ఇంకొద్ది గంటలలో తను చావబోతున్నానన్న భీతికానీ ఆందోళన కానీ ఆవగింజంత లేదు సరికదా ఆ మొహం కాంతివంతంతో వెలిగిపోతున్నది.. బహుశా జ్ఞానోదయం కోసం బోధివృక్షం కింద కూర్చుని తపస్సు చేసిన గౌతమ బుద్ధునికి జ్ఞానోదయం అవగానే అతని మొహం ఇప్పుడీ సింహాచలం మోములానే ప్రకాశవంతం అయివుంటుంది.

"అయ్యా ఇంకాసేపట్లో మరణించబోయే మీకేం భయంగా లేదూ... బాధనిపించడంలేదూ...? మీలాగే ఉరిశిక్ష పడిన ఖైదీలందరూ ఉరికంభం ఎక్కెంతవరకూ చావు భయంతో ఏడుస్తారు, కేకలు పెడతారు... గంతులేస్తూ చిందులేస్తూ కేకలు పెట్టిన ఖదీలనే ఇంతవరకూ చూశానే కానీ మీలా ఇంత ప్రశాంతంగా ఉన్న నేరస్తులెవరినీ నేనింతవరకూ చూడలేదు... మీరే మొదటివారు.. బహుశా మీరే కడపటివారు అవచ్చును. మీరలా ఉండకలిగిన కారణం ఏమిటో చెప్పగలరా...?" అందుకు విరక్తిగా నవ్వాడు సింహాచలం...!

"నాకు మరణ దండన విధించకపోతే నాకు నా మనస్సాక్షి వేసి శిక్ష జీవితాంతం అనుభవిస్తూ నరకయాతన అనుభవిస్తూ ఆ యమయాతన భరించటం మహాదుర్భరం. ఒక్క అయిదు నిమిషాలు కళ్ళు మూసుకుంటే ఆ నరకం నుంచి బయట పడతాను.

"అయ్యా అది మరణ దండన కంటే యాతనైంది. ఆ యాతన నుంచి విముక్తి కలుగుతుందనుకోగానే నాలో ఆనందం ఉప్పొంగింది... అందుకే ఇంత హాయిగా నవ్వగలుగుతున్నాను...!" అతని మాటలను వేదనగా వింటున్నాడు నాంపిల్లి.

మళ్ళీ సింహాచలం మాట్లాడాడు...!

"నన్ను ఉరి తీసి నాకు మహాపకారం చేస్తున్నట్లే, నాకు ఇంకో మహాపకారం చేసిపెట్టాలి.. చేసి పెడతావా..?" అని అడిగిన సింహాచలాన్ని ఏమిటన్నట్లుగా చూశాడు నాంపిల్లి.

"నేనిచ్చిన అడ్డముకెళ్ళి నా భార్య పుత్రులను కలుసుకోవాలి.. వెళ్ళి కలుసుకుంటారా నాంపిల్లిగారూ...?"

"ఓ.. తప్పుకుండా ...! వాళ్ళకేమని చెప్పమంటావు మీ ఆఖరి కోరికగా..? "

"అదే చెప్పతున్నాను.. ఇప్పుడు నేను మీతో చెప్పబోయే విషయాలన్నీ ఒక్క అక్షరం పాలుపోకుండా అన్నీ చెప్పాలి...కొద్ది రోజులుగా నా భార్యకొడుకు ఇద్దరూ నన్ను చుడటానికి జైలుకు రావడం మానేశారు... నేను చేసిన తప్పుకు వాళ్ళిద్దరూ అవమాన భారంతో కుంగిపోయారు... ఉరిశిక్ష ఖాయం అని తెలియగానే దుఃఖసాగరంలో మునిగిపోయారు. అసలు ముందు నేనా నేరం చెయ్యడానికి దోహదం చేసిన పరిస్థితులు వారిద్దరూ తెలుసుకోవాలి... ముఖ్యంగా నా కుమారుడు...!" తొందరగా ఆఖరి శ్వాస వదలబోయే సింహాచలం ఓ దీర్ఘశ్వాస తీసుకుని మళ్ళీ చెప్పాడు... అవి కేవలం మాటలు కావు. పెద్ద ఉపన్యాసం... ఇంకా చెప్పాలంటే గొప్పబోధ..

తనకు తనే చెప్పుకుంటున్నట్లుగా నాకు చెప్పాడు.

"అయ్యా, నేనేం యువకుడినికాను. యుక్తవయస్కుడున్న కొడుక్కి తండ్రిని, మధ్య వయస్కుడిని.. భార్య ఉంది. స్వతహాగా చాలామంచి స్వభావం కలవాడిని.. అలాంటి నేను ఓ టీనేజ్ అమ్మాయిని ఎలా బలాత్కారం చెయ్యగలిగాను...? నాకోకూతురుంటే ఆ అమ్మాయి అంతే ఉంటుంది. లిఫ్ట్ ఆపరేటర్ ఉద్యోగం చేసే నేను ఆ లిఫ్ట్ ని దైవం మాదిరిగా భావించి పూజించాలి, మీ కుటుంబానికి అన్నం పెట్టి పోషించే లిఫ్ట్ ని... అలాంటి పవిత్రమైన లిఫ్ట్ లో అలాంటి పాపపు పనిచేశాను... ఒంటరిగా దొరికిన అమ్మాయి మీద అత్యాచారం చేస్తే లిఫ్ట్ చూస్తూ ఉరుకుంటుందా...? పట్టిచ్చింది..

అమ్మాయికి భయంతో ప్రాణాలు పోయినాయి. జనం చేరి నన్నుపట్టుకున్నారు. పోలీసులకు అప్పచెప్పడం అంతా కలలో జరిగినట్లుగా ఉంది. నాకు ఒంటిమీద స్పృహలేదు.... అసలు నేను చేసిన ఈ ఘోరపాపానికి ఒక్క నిమిషంతో ప్రాణాలు పోయేట్లు ఉరితియ్యకూడదు.. చిత్రహింసలు పెట్టి కొద్దికొద్దిగా ప్రాణాలు తీసే శిక్ష వెయ్యాలి. .. అప్పటికి కానీ నేను చేసిన పాపానికి నిష్క్రమి ఉండదు.. "

సింహాచలం తను చేసిన నేరాన్ని నెమరుకు తెచ్చుకోవడం వల్ల అతని కళ్ళు జలపాతాలే అయ్యాయి... ఆ కన్నీటిని తుడుచుకోకుండానే ఆ రోజు తనా పాపపు పని ఎలా చేసిందీ చెప్పతున్నాడు వేదనతో..!

"ఆరోజు ఓ స్నేహితుని బలవంతం మీద అతనితో ఓ ఏ సస్టిఫికేట్లు సినిమా చూసాచ్చాను. దాన్నిండా అసభ్యకరమైన సీన్లే...!

ఆ సినిమాకి సంబంధించిన వాల్ పోస్టర్ అతి అశ్లీలంగా ఉంది. కేవలం ఆ పోస్టర్ని చూస్తేనే చాలు సగటు మగాడు మానసికంగా ఎంత ఉద్రేకపడాలో అంత ఉద్రేకానికిలోనవుతాడు.

ఇహా సినిమా విషయానికొస్తే ఆ పోస్టర్ లోని అమ్మాయి ఫోజుకు మించిన అశ్లీల డ్యాన్సులు... అతి బూతు పదాలతో నిండిన పాటలు. అలాంటి పదాలతో కూడిన పాటలు ఏ కవిరాశాడో ఏమిటో..? ద్వందారాలనిచ్చే ఆ పాటల అర్థాలు విడమర్చి చెబుతున్నట్లుగా అసభ్యకరమైన నాట్యాలు.

నాకు అప్పుడప్పుడు కాస్త మందు సేవించే దురలవాటుంది. అలా అని నేను అతి తాగుబోతును కాను.. లిమిట్ గానే ఉంటాను. సినిమాకు తీసుకెళ్ళిన ఆ మిత్రుడే తన ఖర్చులో మధువునిప్పిస్తాననగానే జిహ్వా చాపల్యం కొద్దీ కాదనలేకపోయాను.. కొద్దిగా డోసు ఎక్కువే..!

ఇద్దరం కలిసి ఇంటర్నెట్ సెంటర్ కెళ్ళి ఆ వలలో చిక్కుకున్న అమాయక అమ్మాయిలతో తీసిన బ్యూఫిల్ములు చూశాం. ఆ తరువాత నా మనసు స్వాధీనం తప్పింది. మీ మనసులో అసభ్యకరమైన ఆలోచనలే చోటు చేసుకున్నాయి. వీటికి తోడు..?

ఆ రోజు నాకు రాత్రి డ్యూటీ ....! డ్యూటీకి వస్తూంటే దారిలో ఓ కిళ్ళీ కొట్లో ఓ వారపత్రికను చూశాను. ఆ పత్రిక మీద అర్ధనగ్నంగా ఉన్న ఓ అమ్మాయి బొమ్మ వేశారు. ఆ అమ్మాయిని నేను కాసేపటికి ముందు చూసిన సినిమాలో అశ్లీల నాట్యం చేసిన నటి.

ఆ అట్ట బొమ్మకు ఆకర్షితుడనై బుద్ధి గడ్డితిని ఆ వారపత్రిక కొనుక్కుని డ్యూటీలోకి దిగాను.

ఎవరో చెప్పినట్లుగా అసలే ఈ మనసు కోతి పైగా తాగింది. అతంకు పైన నిప్పులు తొక్కింది. అన్నట్లుగా ఉంది అప్పటి నా మనసు.

రాత్రిపూట లిఫ్ట్లో వచ్చిపోయే జనం అంతగా ఉండరు ఎవరూ అంతగా లేని వేళలలో ఆ వారపత్రికను తిరగేస్తున్నాను.

నేను నేరం చెయ్యడానికి రంగం సిద్ధం అయింది...! ఆ పత్రికలో అన్నీ రేప్ వార్తలే.... చదవగా చదవగా ఒంట్లో వేడి అధికం అయింది.

అలాంటి సమయంలో ఆ అమ్మాయి కాల్ సెంటర్లో నైట్ షిఫ్ట్ చెయ్యడానికి బిల్డింగ్లోని అయిదో అంతస్తు వెళ్ళడానికని లిఫ్ట్లోకి వచ్చింది...!" అక్కడ సింహాచలం చెప్పడం ఆపి దోసిట్లో మొహం దాచుకుని కుళ్ళి కుళ్ళి ఏడిచాడు. అతన్ని ఏడవనీ అని నాంపిల్లి మౌనంగా ఉన్నాడు.

కాసేపటికి తేరుకున్న సింహాచలం ఆగిన చోటనుంచీ మొదలు పెట్టాడు.

"...అంతే. నాలోని రాక్షసుడు విజృంభించాడు. కానీ అసలేం జరిగిందనీ నాకే తెలీదు. ఏదో జరగిందని అసంభవితమే జరిగింది.... దాని ఫలితంగా ఆ అమ్మాయి చచ్చిపోయింది.. నా చుట్టూ జనం గుమిగూడడం అంతా మసక మసకగా అగుపించిందే కానీ అసలేం జరిగిందని స్పష్టంగా నాకేం తెలీదు... నాకు ఒంటి మీద స్పృహలేని స్థితిలో పోలీసులు బంధించి లాకప్లో తోశాకే నేనేం చేశానని ఆలోచించాను. ఒకటొకటిగా గుర్తుచేసుకున్నాను. తల జైలు గోడకేసి బాదుకోవాలనిపించింది..! "

అని సింహాచలం చెప్పిన విషయాలు బాధగా విని ఇంకా ఏం చెపుతాడా అని చెవులు రిక్కపెట్టుకున్నాడు.. నాంపిల్లి.. సింహాచలం విరక్తితో చెప్పాడు.

"అయ్యా నాంపిల్లి గారూ... నేను స్వతహాగా మహా మంచి మనిషిని... చిన్న దోమకు గాని, ఈగకు కాని అపకారం తలపెట్టని మంచి మనసున్నవాడిని... దయాగుణం కలవాడిని.

ఇలాంటి దుస్సంఘటనలు జరగడానికి కారణం. ఆ మనిషి చెడ్డవాడే అయివుండక్కరలేదు... మన పురాణాల్లో చెప్పనే చెప్పారు.

ఎందరో ఋషులు తపఃసంపన్నుల తపస్సులను దేవవేశ్యలు భ్రష్టు పట్టించి పాడుచెయ్యలేదూ... ఒక విధంగా ఇదీ అంతేను... అతనిలోని కోరికలనే అగ్నికి పరిస్థితులు వాతావరణం అనే ఆజ్యం పోసినప్పుడే ఆ మనిషి భ్రష్టుపడతాడు. ఆ రోజు నా మనసున్న పరిస్థితిలో ఆ పిల్ల లిఫ్ట్లోకి రాకుండా ఒంటరిగా రాకపోయినట్లయితే నేరం జరిగేదేకాదు. "

తప్పు చెయ్యవద్దని మందలించవలసిన అతనిలోని బుద్ధి నా కెందుకులే అని పక్కకు తప్పుకునే సరికి కోరిక పాములా పడగెత్తి బుసకొడుతూ అతన్నికాటేసింది...

చెడు పనులు చేసింది అతను కాదు. అతనిలోని కోరిక.

నాంపిల్లికి అతను చెప్పింది విన్నాక అతని యందు మహాజాలనిపించి, జాలిగా అతని మొహంలోకి చూశాడు. అనుకున్నాడు.

సింహాచలం ఎంత మంచివాడు... ఇంతమంచి వాడినా నేను ఉరితియ్యబోయేది... అతనలా ఆలోచిస్తుండగానే సింహాచలం మళ్ళీ మాట్లాడాడు.

"నాంపిల్లి గారూ మీరు నేను చెప్పిన ఈ విషయాలన్నీ నా భార్యకు చెప్పండి.. మరోటి కూడా చెప్పండి.. ఆమె సాంప్రదాయ కుటుంబంలో పుట్టిన ఆడబడుచు పతివ్రతా ధర్మాలన్నీ ఆమె నరరాల్లోనూ జీర్ణించుకుపోయాయి. నా సుఖసంతోషాలు కోసం, తన అయిదోతనం చల్లగా ఉండేందుకని శ్రావణ మంగళవారాల వంటి ఎన్నో నోములు నోచింది.. కానీ ఆమె నోచిన ఏ నోము వ్రతం ఆమె అయిదోతనాన్ని కాపాడలేకపోయినాయి... అంతేకాదు ఏ పండగ పబ్బాలోచ్చినా నా కాళ్ళకు నమస్కరిస్తుంది. కొత్త చీర కట్టుకున్నా కాళ్ళకు

దండం పెడుతుంది. నేనామె చేత దండం పెట్టించుకునే అర్హతను కోల్పోయాను.. ఇప్పుడు నేనామె కాళ్ళకు నమస్కరించి నా పాప ప్రక్షాళనం చేసుకున్నానని నా మాటగా నా భార్యకు చెప్పండి అయ్యా ఆమె నన్ను అర్థం చేసుకుని నన్ను క్షమిస్తేనే నా ఆత్మ శాంతిస్తుందని కూడా చెప్పమన్నానని చెప్పండి.

నా భార్యకు మహా తలవంపులు తెచ్చే నీచాతి నీచమైన పనే చేశాను.... పశ్చాత్తాపంతో కుమిలి పోయేవాడిని క్షమించడమే గొప్పవారి లక్షణం. మన రాష్ట్రపతికి మన్నించే దయార్థ హృదయంలేకపోయినా నా ధర్మపత్నికి తప్పకుండా ఉంది.. ఇది నా భార్యను నేను కోరే కట్టకడపటి కోరిక..... ఇహపోతే నాకొడుక్కి చెప్పవలసినవి... వాడిని తండ్రి కొడుకులా ఉండొద్దన్నానని చెప్పండి ముందు...

మన చుట్టూ ఉన్న ప్రపంచం మోసంగానే ఉంటుంది. ఆ వలలో చిక్కకుండా సర్వవిధాలా మనమే జాగ్రత్తగా ఉండాలి. మన్ని మనమే కాపాడుకోవాలే కానీ ఎవరో వచ్చి మనకి సాయపడతారని అనుకోకూడదు.. ఎదురు చూసి ఆశలు పెంచుకోరాదు...

వాడు సినిమాలన్నీ చూడకూడదు.. మంచి పని మంచివాళ్ళు చెప్పిన సినిమాలు మాత్రమే చూడాలి. రెండర్థాలు చేప్పి బూతు సినిమా పాటలసలు వినకూడదు..!

టీ.వీ.ఛానళ్ళలో ఏ రెండు మూడు ఛానళ్ళు మాత్రమే మంచి కార్యక్రమాలను ప్రసారం చేస్తున్నాయి. అటువంటి ఛానళ్ళనెంచుకుని చూడమని చెప్పండి.. అలా అని ఆ తతిమ్మా ఛానల్స్లో అన్నీ చూడకూడని కార్యక్రమాలే కావు మంచి కార్యక్రమాలు చూపిస్తున్నారు.. అలాంటివి చూడవచ్చు... జ్ఞానాన్ని పెంచుకోవచ్చును.

మధుశాలల వైపుకే వెళ్ళకూడదు... ఇంటర్ నెట్ని చదువుకు సంబంధించిన విషయాల గురించి తెలుసుకునేందుకు మాత్రమే ఉపయోగించాలి.. కానీ అమ్మాయిల అర్థనగ్గు చిత్రాలు, అశ్లీల సినిమాలు చూడడానికి వాడుకోకూడదు..

ఇంత వయసు పైబడిన వాడిమీదే వీటన్నింటి ప్రభావం ఇంత హీనమైన పనిచేయిస్తే.. యువకుడైన నా కొడుకు మీద ఫలితాలు పడి వాడిని దిగజార్చకూడదు.

వాడు వాళ్ళ అమ్మ ప్రేమాభిమానాలతో చెప్పినట్లు విని మంచి పొరుడుగా దేశమాత గౌరవ మర్యాదలు కాపాడాలి. అంతేకానీ ఆ తల్లికి అవమానం తెచ్చే నీచకార్యాలు చెయ్యరాదు.

ఈ శరీరం కోరికల పుట్టు.. ఆ కోరికలకు బానిసవి కాకుండా వాడెంతో జాగ్రత్తగా ఉండాలని చెప్పానని చెప్పండయ్యా ఆ.. ఇంకో విషయం చెప్పండి స్వామీ.. పెళ్ళిచేసుకునేటంత వరకూ ప్రతి సంవత్సరం మాల వేసుకుని అయ్యప్ప దేముని దీక్ష తీసుకుని స్వామియే శరణం అయ్యప్ప అని వేడుకుంటూ శబరిమలై వెళ్ళి అయ్యప్ప స్వామిని దర్శించి మొక్కు తీర్చుకోమన్నానని చెప్పండి. ఇది మగవాళ్ళని కంట్లోలో పెట్టి వ్రతం.. ఆడవారు తమని అయ్యప్పస్వామిని దర్శించుకోవడం నిషేధించారని ఎంత మాత్రం కించపరుచుకోవాల్సిందే లేదు. స్త్రీ మూర్తులందరూ దైవస్వరూపులు. వాళ్ళని కట్టుబాట్లలో పెట్టుకునేందుకు ఏ దీక్షలు అవసరం లేదు. ప్రకృతి సహజంగానే వారు కట్టుబాట్లలో ఉన్నారు. ఉండగలరు. ఈ మాధ్యమాలేవీ వారిని కదిలించలేవు."

ఓ ఆదర్శ తండ్రిలా కొడుక్కు చెయ్యవలసిన బోధంతా ఓ ఉపన్యాసంలా చెప్పిన మాటలకు నాంపల్లి కరిగిపోయాడు. ఓ విధమైన ఉద్వేగం అతనిలో చోటు చేసుకుంది. మళ్ళీ ఓసారి సింహాచలం కాళ్ళకు మొక్కాడు.

మంజులత నాంపల్లి తన భర్త చెప్పాడని చెప్పినదంతా విని విషాదంతో మునిగిపోయి ఏం చెప్పాలో తెలిక అలాగే కూర్చుంది మౌనంగా..!

కన్నీళ్ళు తుడుచుకుని మెల్లగా అన్నదామె..

"అన్నయ్యా. ఆయనకు ఉరిగిక్ష ఖాయం అయాక జైలు కెళ్ళి ఆయన దీనత్వాన్ని చూసే శక్తి నాలోలేదు. అందుకే ఆయన ఫోటో పెట్టి పటం ముందు రోజూ ఆయనకు దీపారాధన చేస్తున్నాను. అంతేకాదు..! ఈయన మూలంగా ప్రాణాలు కోల్పోయిన కార్ సెంటర్లో

ఉద్యోగం చేసి ఆ అమ్మాయి ఫోటో, వార్తా పత్రికలలో వచ్చిన ఫోటోని కత్తిరించి అట్టకంటించి దేముడి పక్కపెట్టి దీపారాధన చెయ్యడంతోపాటు, ఆ పిల్లకు నమస్కరించి వేడుకుంటున్నాను. అమ్మా నా భర్త ఆత్మను శపించవద్దమ్మా! ఆయన ఎంతో మంచివారు ఆయన్ని క్షమించమ్మా అని ప్రార్థిస్తాను!"

కొడుకు అనిరుద్ కన్నీరు కారుస్తూ తల్లిని కావటేసుకుని "అమ్మా, నాన్నగారిమీద నాకెలాంటి కోపం లేదు. ఈయన చెప్పిందంతా నాకు నాన్నగారి మీదెంతో గౌరవభావం ఏర్పడింది. నేను నాన్నగారు చెప్పినట్లుగా జీవించి ఆయన ఆదర్శాలను తు.చా తప్పకుండా నడుచుకుని మంచి పౌరునిగా పేరు తెచ్చుకుంటానమ్మా. చనిపోయిన నాన్నగారి ఆత్మమీద ప్రమాణంగా చెప్పుతున్నాను!!" అన్న అనిరుద్ని సంభ్రమంతో చూశారు తల్లి మంజులత, నాంపిల్లి.

"నాంపిల్లి అన్నయ్యా నేనొక ప్రశ్న అడుగుతాను. సమాధానం తెలిస్తే చెప్పతారా?"

"ఓ తప్పకుండా. అదేం ప్రశ్న అడుగు చెల్లమ్మా!"

"నా భర్త తనంతటతను గానో చపలత్వం తోనో ఈ తప్పు చెయ్యలేదు. ముందు, సినిమా, పత్రికలు, టీ.వి, ఇంటర్ నెట్ మాధ్యమాలు చూసిన ప్రభావం వల్ల ఆయన ముగ్ధబాలను దారుణంగా బలాత్కారం చేశారు. పాలు పాయిస్ మీద పెట్టికింద మంటపెడితే పాలు పొంగే తీరతాయి. పొంగిన పాలదే తప్పంటూ పాలకు శిక్షవిధించారు పాలకులు. పాలు పొంగడానికి కారణం నిప్పేకదా! మీరెందుకు నిప్పుకు శిక్షవిధించలేదు? నిప్పుకే శిక్షా అవసరం లేదనుకున్నారా..?"

మంజులత అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం తెలియక నాంపిల్లి తలగోక్కుంటున్నాడు.

***

జొప్పడిన యూర సుండుము

- ఆర్.శర్మ దంతుర్తి

రాత్రి తొమ్మిదాతోంది. అన్నం తిని టివి చూస్తోంటే ఫోను మోగింది. ఎవరా అని కాలర్ ఐడి చూసాడు రవణ. సుబ్రమణ్యం పేరు చూసి ఫోన్ ఎత్తి చెప్పాడు, "చెప్పు నేనే. ఏమిటిప్పుడు చేసేవ్?"

"రేపోసారి కలవడం కుదుర్తందా? ఏ టైమ్ అయినా ఫర్లేదు."

"ఎక్కడా? ఇంట్లోనా, బయటా?"

"రాక్ క్రీక్ పార్కుకి పోదాం. నడుస్తూ మాట్లాడుకోవచ్చు. సాయింత్రం ఆఫీస్ ఐపోయాక వచ్చేయ్."

"ఏంటి సంగతి. ఏదైనా అర్దెంటా?"

"ఫోను మీద చెప్పింది కాదు. రేపు చెప్పతానుగా?"

"ఆ మాత్రం తెలిసిందిలే. సరే సియావో డెన్."

◆◆◆

రాక్ క్రీక్ పార్కులో ముందు అనుకున్న ప్రకారం సుబ్రమణ్యం చెప్పిన చోట కూర్చున్నాక చుట్టూ చూసాడు రవణ. ఎదురుగా పోటోమేక్ వడివడిగా సాగిపోతోంది. కాసేపటికి వచ్చాడు సుబ్రమణ్యం, చేతిలో పల్లీలు పట్టుకుని.

"చెప్పు ఏంటి సంగతి?" అడిగాడు రవణ శనక్కాయలు వలుస్తూ.

"రెండు జాబ్ ఆఫర్లు వచ్చాయి. ఎక్కడికి పోవాలా అని ఆలోచిస్తున్నాను."

క్యూరియస్ గా చూసేడు రవణ. ఉద్యోగం పోయి రెండు నెలలైంది సుబ్రమణ్యానికి. వెతుకుతున్నాడు కానీ వాషింగ్టన్ నుంచి బయట వెతుకుతున్నాడని తెలీదు రమణకి. "ఎక్కడ జాబ్ ఆఫర్లు? ఊళ్ళోనేనా?"

"ఏడిసినట్టుంది. ఊళ్ళోనే అయితే నీకు ఫోను మీద చెప్పివాడ్డిగా? ఒకటి ఫోర్ట్ హువాచుకా, అరిజోనాలోను, ఒకటి ఫిలడెల్ఫియాలోనూ వచ్చేయి."

"అరిజోనాలో నువ్వు చెప్పిన పేరెప్పుడూ వినలేదు. ఎవరు ఎంప్లాయర్స్?"

"అరిజోనాలో ఫెడరల్ గవర్నమెంట్ ఆర్మీలో సివిలియన్ ఉద్యోగం. ఫిల్లిలో ఏడాది కంట్రాక్ట్ పని. ఏడాది పోయాక మళ్ళీ వెతుక్కోడవే. అరిజోనాలో ఐతే పర్మినెంట్ ఉద్యోగం."

"ఒరే సుబ్బిగా నీకెన్నిసార్లు చెప్పాను. ఈ దేశంలో పర్మినెంట్ ఉద్యోగాలు లేవని. ఆఖరికి ప్రెసిడెంట్ కి కూడా నాలుగేళ్ళు కంట్రాక్ట్ ఇస్తారు. నాలుగేళ్ళు ఆటుపోట్లకి తట్టుకున్నాడా ఇంకో నాలుగేళ్ళు, లేకపోతే అంతే సంగతులు.

ఉన్నంతకాలం పిండుకోవడమే. ముందేమవుతుందో ఎవరూ చెప్పలేరు."

"అవునై, కానీ గవర్నమెంట్ ఉద్యోగం అంటే, కాస్త కుషన్ ఉంటుంది కదా?"

"సరే మీ ఆవిడతో చెప్పావా? మీకెక్కడికెళ్ళాలని ఉంది?"

"అది డిస్కస్ చేద్దావనే కదా నిన్ను పిలిచింది?"

"సరే చెప్పు ఐతే ముందు అరిజోనా గురించి. ఎక్కడుంది ఫోర్ట్? ఏంటి పేరు మళ్ళీ చెప్పు?"

"ఫోర్ట్ హువాచుకా. టూసాన్ కి డెబై మైళ్ళు."

"ఏదో ఊరపిచిక అన్నట్టు ఉంది హువాచుకా అంటే," నవ్వాడు రవణ. "డెబై మైళ్ళు అంటే టూసాన్ లో ఉండి రోజు వెళ్ళిరావడం కష్టమే. ఆర్మీ బేస్ లోనా ఉద్యోగం? ఆ చుట్టుపక్కల ఇల్లు దొరుకుతుందా?"

"తెలీదు. చూడాలి. దొరక్కపోతే కొంచెం దూరంలో ఉండాలి మరి. తల తాకట్టు పెట్టాక ఆ మాత్రం తప్పదు కదా?"

"రోగమో రొచ్చో వస్తో చుట్టుపక్కల ఎవరైనా ఉంటారా? డాక్టర్లు దొరక్కపోతే పిల్లలకి ఏదైనా చేస్తే ఎలా?"

"ఆ మాత్రం ఉండరేంటి. ఆర్మీ బేస్ లో ఒక ఎమర్జెన్సీ డాక్టర్ ఉంటాడు. చిన్న సైజు హాస్పిటల్ ఉంటుంది."

"ఉంటాడంటే. అదికాదు ప్రశ్న. వాడు ఆర్మీ వాళ్ళని తప్ప సివిలియన్స్ ని చూడనంటే ఏం చేస్తావ్?"

"మంచి ప్రశ్నే. అది కనుక్కోవాలి."

"మరి ఎప్పుడైనా వీకెండుకి అలా బయల్దేరితే గుడో, గోపురమో ఉన్నాయా?"

"టూసాన్ లో ఉండకపోవచ్చు కానీ ఫీనిక్స్ లో ఉన్నాయి. అంటే దాదాపు ఇంకో వంద మైళ్ళు వెళ్ళాలి."

"రేపార్డున్న నీకు ఒక ప్రీస్ట్ కావాల్సివచ్చాడనుకో, పూజకో, దేనికో అప్పుడు?"

"కొన్ని వదులుకోవాలియో, అన్నీ ఇండియాలో జరుగుతున్నట్టు ఇక్కడ కుదురుతాయా?"

"ఎందుక్కుదరవ్? ఇక్కడ డిసిలో కుదురుతున్నాయిగా? మన శివ - విష్ణు టెంపుల్ ప్రీస్ట్ ఒకాయన ప్రైవేట్ ప్రాక్టీస్ పెట్టాడు. ఎప్పుడు కావలిస్తే అప్పుడు మనకి పురోహితుడు దొరుకుతాడు. ఇండియన్ స్టోర్లు ఎన్ని ఉన్నాయో నీకు తెలియంది కాదు. గుడి ఉంది, బడి ఉంది, ఇంకేదో ఉంది అన్నట్టు ఇక్కడే అన్నీ ఉన్నాయో!"

"మరి నాకిక్కడ ఉద్యోగం రావట్లేదుగా? అదీగాక ఆర్మీ బేస్ లో చేరితే తర్వాత ఏదో వంక చూపించి వాషింగ్టన్ కి ట్రాన్స్ ఫర్ అడగొచ్చు"

"అదలాగుంచు. ఇప్పుడు ఫిల్లి ఆఫర్ గురించి చెప్పు."

"ఏడాది కంట్రాక్టు. జీతం అరిజోనా దానికన్నా ఏడాదికి మూడువేలు ఎక్కువ. ఓ తొమ్మిది నెలలు పోయాక మళ్ళీ ఏడాది పొడిగిస్తారో లేదో తెలుస్తుంది. లేకపోతే మళ్ళీ రోడ్డు మీదకే." సుబ్రమణ్యం వాయిస్ లో ఏదో డిప్రెషన్ గమనించాడు రమణ. ఓసారి ఉద్యోగం పోతే ఇలాగే అవుతుంది కాబోలు.

"ఫిల్లి అయినా ఇక్కడనుంచి రోజూ వెళ్ళిరావటం కుదరదు," రమణ అన్నాడు "కానీ అక్కడ నువ్వు రూములో ఉండి, వారానికోసారి వస్తూ పోతూ ఉండొచ్చు"

"అలా ఎంతకాలం?"

"చూడు బాబూ ఇది రిసిషన్ టైం. నీ ఇష్టం కుదరదు ఇక్కడ."

"అవున్నే, కానీ ఆర్మీ బేస్ లో ఉద్యోగం ధోకా లేనిది కదా?"

"కొంతవరకూ నిజమే అనుకో కానీ అన్నీ చూసుకోవాలి కదా? ఆ మధ్య టెక్నాస్ ఆర్మీ బేస్ లో ఎవడో తురకాయ్ గన్ తీసి జనాల్ని పిట్టల్ని కాల్చినట్టు కాల్చి పారేసాడు. అలాగ అక్కడ అరిజోనాలో ఐతే ఏం చేస్తావ్? దిక్కు మొక్కు ఉందా? చుట్టుపక్కల ఎవరేనా ఇండియన్స్ ఉన్నారా? ఉండడానికి ఛాన్స్ ఎంత ఉంది?"

"తెలీదు బాసూ. నువ్వేమంటావ్?"

"నా మాట నిజంగా వింటావా?"

"ముందు చెప్పు, చూద్దాం."

"ఫిల్లి ఉద్యోగం తీసుకో. వారానికోసారి వచ్చిపోతూ ఉండు. ఇక్కడే ఉద్యోగానికి ట్రై చేస్తూ ఉండు. డిసిలో గవర్నమెంట్ ఉద్యోగాలు చాలానే ఉన్నాయి కదా. ఇప్పుడురాకపోతే మళ్ళీ వస్తుంది. తొందరం లేదు. అబ్బే అలాక్కాదూ, ఇప్పుడే అరిజోనా పోతానంటే, ఆ ఎడార్లో పిల్లలూ మీ ఆవిడ ఎలా నెట్టుకొస్తారో నువ్వే తేల్చుకోవాలి మరి. నా మాట విని ఫిల్లి ఉద్యోగం వచ్చి తీరుతుంది. నాది గ్యారంటీ. అప్పుడు మళ్ళీ కలుద్దాం. ఏమంటావ్?"

"దేని మీద బేస్ అయ్యి నువ్వు ఇలా చెపుతున్నావ్?"

"రామాయణం అంతా విని 'రాముడికి సీత ఏమౌతుంది?' అన్నాట్ట నీలాంటివాడే మళ్ళీ కలుద్దాం. అప్పుడు కావలిస్తే మళ్ళీ చెప్పతాను. పోదామా ఇంక?" లేచాడు రమణ.

మర్నాడు సుబ్రమణ్యం ఫోన్ చేసి చెప్పాడు 'రమణా, నువ్వు చెప్పిందే బాగుందని మా ఆవిడ అంది. నేను ఫిల్లి జాబ్ తీసుకుంటున్నాను."

"సరే, నీకేదైనా కావలిస్తే కాల్ చెయ్. మళ్ళీ కలుద్దాం."

ఆర్నెల్లు పోయాక మళ్ళీ కాల్ చేసి రమణతో చెప్పాడు సుబ్రమణ్యం, "మళ్ళీ కలిసే పనుంది బాసూ." ఈ ఆర్నెల్లు వారానికోసారి వస్తూ పోతూ, ఫోన్ మీద మాట్లాడుతూ ఉన్నా, ఎప్పుడు కలపడానికి కుదర్లేదు రమణకి "చెప్పు, రాక్ క్రిక్ పార్కుకేనా?" అడిగేడు రమణ.

"అవును, సాయింత్రం ఆరింటికొచ్చేయ్!"

ఈ సారి రమణ పార్కుకెళ్ళేసరికి సుబ్రమణ్యం కూర్చున్నాడు ఆలైడీ. పక్కనే కూర్చుని "చెప్పు, ఏంటి కథ? కాయా పండా?" అన్నాడు.

"పండే ఈ ఫిల్మ్ కంట్రాక్ట్ పని డిసికి మారుస్తున్నారు. పెద్ద కంట్రాక్టు గవర్నమెంటుది వచ్చింది అయిదేళ్ళకి. ప్రమోషన్ మీద ట్రాన్స్ఫర్." నవ్వుతూ చెప్పాడు సుబ్రమణ్యం.

"చూసావా? నే చెప్పలే? పార్టీ ఎప్పుడు మరి?"

"నీకెప్పుడు తీరికైతే అప్పుడే"

"సరే ఇప్పుడే పాదాం ఇలా పోటోమేక్ దాటితే అక్కడో దేసీ రెస్టారెంటు ఉంది. భోంచేసి పాదాం."

"పోదాం. క్రితం సారొచ్చినప్పుడు నువ్వు ఫిల్మ్ ఉద్యోగం తీసుకోమని అంత రూఢీగా ఎలా చెప్పగలిగావ్? అడిగితే మళ్ళీ సారి చెపుతానన్నావ్ కదా?"

"నేను చెప్పేదేమిటి? ఎప్పుడో బద్దెన చెప్పేసాడు కదా?"

"బద్దెన చెప్పడమేమిటి? నాకేమీ అర్థంకాలే."

"సరే విను అయితే. అప్పిచ్చువాడు పద్యం గుర్తు ఉందా?"

"అప్పిచ్చువాడు వైద్యుడు అంటారు కానీ వైద్యుడు అప్పు ఎందుకిస్తాడో ఎప్పుడూ అర్థం కాలేదు నాకు."

"వైద్యుడు అప్పు ఇవ్వడు కానీ అది కాదు అర్థం. అప్పిచ్చువాడు కామా వైద్యుడు కామా ఎప్పుడు ఎగతెగకపారు ఏరు... అలా చదువుకోవాలి."

"సరే నువ్వే విడమర్చి చెప్పు ఐతే."

"అప్పిచ్చువాడు, వైద్యుడు, నెప్పుడు నెడతెగక బారు నేరును, ద్విజుడున్, జొప్పడిన యూరనుండుము చొప్పడకున్నట్టి యూర సారకుము సుమతీ. అంటే, శతకారుడు చెపుతున్నాడయ్యా, మనం ఎక్కడైనా ఉండాలంటే ఆ ఊర్లో ఏం ఉండాలి అనేవి. అప్పిచ్చే వాడు ఉండాలి, ఒక డాక్టరుండాలి, మంచినీళ్ళకో ఏరు ఉండాలి. ఆషామాషి ఏరుకాదు, ఎండాకాలం ఎండిపోకుండా, ఎడతెగక పారుతూ ఏరుండాలి, మన అవసరాలకి అంటే శుభకార్యానికో, తద్దినానికో ఓ బ్రాహ్మణుండాలి. ఇలాంటివన్నీ ఉంటే అక్కడికి పోవచ్చు లేకపోతే వడ్డు మొర్రో అని చెపుతున్నాడు కదా? అర్థం ఐందా?"

సుబ్రమణ్యం నవ్వుతూ తలాడించాడు.

"ఇప్పుడు నువ్వు చెప్పిన విషయాలు చూడు. ఆ ఫోర్ట్ ఊరపిచ్చిక ఊర్లో ఏవుంది? ఏరుందా? డాక్టర్ ఉన్నాడా? ద్విజుడున్నాడా? నీకు గుర్తుందా? నీకు ఆఫర్ వచ్చినప్పుడు ఇక్కడకొచ్చాం. అప్పుడు నేను ఇవన్నీ అడిగాను. ఫిల్మ్ తో చూసుకుంటే ఇప్పుడు చెప్పు."

"భేషైన సలహా. అసలు నీకు ఇవన్నీ చూడాలని ఐడియా, ఆ పద్యం ఎలాగుర్తోచ్చాయి?"

"ముదటిసారి ఇక్కడికి పిల్చినప్పుడు నేను ముందొచ్చాను. ఎందుకో నువ్వు ఉద్యోగం ఆఫర్ గురించి మాట్లాడానికే పిల్చావని అనిపించింది వచ్చేముందు. నువ్వొచ్చేదాకా కూర్చుని దిక్కులు చూస్తూంటే ఇదిగో ఈ పోటోమేక్ గలగలా పారుతూ కనిపించింది. చటుక్కున బద్దెన చెప్పిన పద్యం గుర్తొచ్చింది. మిగతాది నీకు తెల్సిందే"

"ముత్తమ్మీద అయిదో క్లాసు తెలుగు పద్యం బానే అక్కరకొచ్చింది." లేస్తూ అన్నాడు సుబ్రమణ్యం.

"ఇంతకీ ఫిల్మ్ లో ఉండే ఏరు పేరు ఏమిటి? ఈ అమెరికాలో రోడ్డుకో ఇర్రువై ఏర్లున్నాయ్ కదా? నువ్వు అక్కడ పనిచేసాచ్చావ్. నీకు బాగానే గుర్తుండాలే?"

"డెలావేర్ రివర్."

"పదపోదం. చీకటి పడుతోంది. బైదవే, కంగ్రాట్స్."

ఆనందరావు - ఆరోగ్యసూత్రం

- సూరంపూడి విశ్వం

ఆనందరావు తాలూకా ఆఫీసులో గుమస్తా! వయసు సుమారుగా ఇరవై ఎనిమిది సంవత్సరాలుంటాయి. మనిషి నొక్కుల జట్టుతో, పొడుగ్గా సన్నగా అందంగా ఉంటాడు. ఎప్పుడూ నవ్వుతూ నవ్విస్తూ ఉంటాడు.

ఆనందరావుకి ఆరోగ్య విషయంలో శ్రద్ధ ఎక్కువ ఉద్యోగిత్వా అమలాపురం నుండి విజయవాడ వచ్చాడు. మనిషి వండుకుని తింటాడు. హోటలు తిండి మంచిదికాదని ఆరోగ్యాన్ని పాడు చేస్తుందని అతగాడి ప్రగాఢ నమ్మకం!

అంత ఆనందంగా ఉన్న ఆనందరావుని గత అయిదారుమాసాలు ఒక సమస్య పట్టుకుని పీడిస్తోంది. పున్నమి చంద్రుడిని రాహువు పట్టుకున్నట్టు! అది ఏమిటంటే, ఉద్యోగంలో స్థిరపడ్డావు కనుక, పెళ్ళి చేసుకోమని ఇంటి దగ్గర తల్లితండ్రులపోరు!

ఒకరోజు సాయంత్రం ఆనందరావు ఆఫీసునుండి వచ్చి రూంలో అడుగుపెట్టాడు. పోస్ట్మాన్ కిటికీలోంచి పారేసిన ఉత్తరాన్ని చూశాడు. అది ఇంటివద్దనుండి తన తండ్రి 'పరంధామయ్య రాసిన ఉత్తరం' ప్రక్కనే ఉన్న కుర్చీలో కూర్చుని చదవడం మొదలుపెట్టాడు.

"ఒరేయ్ ఆనందం!

లోగడ నీకు రెండు సంబంధాలు చూశాను. కానీ వాటిని వరుసక్రమంలో త్రోసిరాజావు. అయినా క్షమించాను. మళ్ళీ రెండు మంచి సంబంధాలు చూశాము అమ్మ, నేను. ఇద్దరిలో ఏ ఒక్కరిని చేసుకున్నా మనింట్లో కరెంటు మీటరు పీకెయ్యవచ్చు. అంటే పిల్లలు కళాకాంతులతో దీపాల్లా ఉంటారు అన్నమాట. నువ్వు తొందరగా వచ్చి, ఏదో ఒక సంబంధాన్ని ఖరారు చేస్తే పెళ్ళిపనుల్లోకి దిగుతాం.

మరో ముఖ్య విషయం ఈ రెండూ కనక దాటవేశావంటే నీకు సూరీడు మామయ్య కూతురు సుబ్బలక్ష్మి అని గుర్తుంచుకో! పొట్టిగా ఉంది, నల్లగా తారు డబ్బాలా ఉంది! అనేవాడివి. అయినా సరే!

ఈ రెండు సంబంధాలలో ఏదో ఒకటి చేసుకు తీరాల్సిందే! కాదంటే ఈసారి నీకు రాసేది పెళ్ళిచూపులకు రమ్మని రాసే ఉత్తరం కాదు! నీకు రాసేది సుబ్బలక్ష్మి పెళ్ళికూతురిగా, నువ్వు పెళ్ళికొడుకుగా రాసే శుభలేఖ! అని గుర్తుంచుకో!

ఆరోగ్యం ఆవకాయ అంటూ తిండి మానెయ్యకు. క్రితం సారి వచ్చినప్పుడు బాగా చిక్కిపోయి నరంలా తయారయ్యావు. ఉంటాను మరి!

ఇట్లు నీ నాన్న."

ఉత్తరం చదవడం ముగించిన ఆనందరావు, ఈసారి ఏదో ఒక సంబంధం ఖాయం చేసుకుని రావాలని నిర్ణయానికి వచ్చేశాడు.

ఆనందరావుకి ఆరోగ్యవిషయంలో ఈ మధ్య శ్రద్ధ మరింత ఎక్కువ అయింది. తీరిక దొరికినప్పుడల్లా తన మొదటి జీతంలో వాయిదాల పద్దతి మీద కొనుక్కున పోర్ట్ బుల్ టీ.వీలో సుఖీభవ, మీ ఆరోగ్యం మా చేతులలో, ఆరోగ్యం మహాభాగ్యం, డాక్టరు ముఖాముఖీ, మీ సందేహాలూ - మా సమాధానాలు, వంటి ప్రోగ్రామ్స్ వివిధ ఛానల్స్ లో విపరీతంగా చూడటం మొదలుపెట్టాడు.

అనేకసార్లు రోడ్డు మీద నడుస్తూ ప్రక్కకు చూసేవాడు. అక్కడ చిన్న చిన్న బడ్డీకొట్టులాంటి ప్రదేశంలో ఆడామగా తేడా లేకుండా, మిర్చిబజ్జీలు, న్యూడిల్స్, ఫ్రైడ్ రైస్, లాంటివి గుంపులు గుంపులుగా నిలబడి తినడం గమనించేవాడు. ఆ కారాలు, మసాలాలు, ఉప్పు, నూనెలతో, చేసిన పదార్థాలు తిని రోగాల్ని - తెచ్చుకుంటున్నారు అని బాధపడేవాడు. హాస్పిటల్స్ వద్ద గుమికూడిన పేషెంట్లను చూసి జాలిపడేవాడు. వాళ్ళంతా ఆరోగ్య విషయంలో తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకుంటే వీధికో హాస్పిటలు, సందుకో మందుల షాపు ఉండేది కాదుకదా? అవి విచారించేవాడు.

ఆనందరావు రెండురోజులు శలవు పెట్టి ఇంటికి వెళ్ళాడు పెళ్ళిసంబంధాలు చూడటం కోసం తల్లి పార్వతమ్మ తెగబాధపడిపోయింది. తిండి సరిగా తినకుండా, ఆరోగ్యం అంటూ సన్నగా నరంలా తయారయ్యాడని తండ్రి పరంధామయ్య కొడుకుని చూసి నాలుగు అక్షింతలు (తిట్లు), రెండు కుశలప్రశ్నలు వేసి ఊరుకున్నాడు.

ఆనందరావు తల్లితండ్రులతో పెళ్ళిచూపులకు వెళ్ళాడు. తల్లిపార్వతమ్మ అమ్మాయిని కొన్ని ప్రశ్నలు అడిగింది ఆనవాయితీగా - "పేరేమిటి? ఎంతవరకూ చదువుకున్నావు? కుట్లు అల్లికలూ వచ్చునా! వంటావారూ?" అంటూ

ఆ అమ్మాయి అన్నింటికి సమాధానం చెప్పింది నెమ్మదిగా సిగ్గుపడతూ! "వంటా వారూ వచ్చునా?" అన్న ప్రశ్నకు పేట్రేగిపోయింది. "వచ్చునండి! ఉల్లికారం పెట్టి గుత్తివంకాయ కూర, దొండకాయ, వగైరాలు చేస్తానండి! ఎత్తుకు ఎత్తు నూనె పోసి చేస్తే దానిరుచి దానిదేనండి!

స్వీట్లు హాట్లు, పంజాబు, సింధు, గుజరాత్, మరాఠా, ద్రావిడ, ఉత్కళ, వంగ, వింధ్య, హిమాచల, ఇలాగ అన్ని ప్రాంతాలవి చేస్తానండి అంది" ఆనందంగా!

ఆనందరావు ఆ అమ్మాయి చెప్పింది విని నెమ్మదిగా కుర్చీలోంచి లేచి బయటికి వచ్చాడు! విషయం అర్థం చేసుకున్న పరంధామయ్యకూడా లేచాడు. "ఒక వారం రోజుల్లో ఏ విషయం తెలియజేస్తాను!" అని పెళ్ళివారి వద్ద శలవు తీసుకుని బయటికి నడిచాడు. అనుసరించింది పార్వతమ్మ.

ఇంట్లో అడుగుపెట్టగానే ఆనందరావు మీద విరుచుకు పడ్డాడు పరంధామయ్య.

"నీకు ఇదేం బుద్ధి? ఉన్న ఫళంగా లేచివచ్చేశావు. పిల్ల నచ్చలేదా?" అడిగాడు అనుమానంగా!

"నచ్చలేదు కనుకనే!" అన్నాడు ఆనందరావు నెమ్మదిగా!

"పిల్ల నిక్షేపంలా ఉందాయె! పైగా వంట బాగా వచ్చట! కమ్మగా వండిపడితే తినడానికేం? వాడికి ఏదో గాలి తగిలింది! దిష్టి తీసెయ్యాలి" అంది పార్వతమ్మ నిట్టూర్పు విడుస్తూ!

"వంట బాగా వచ్చును కనుకనే వద్దన్నాను" అన్నాడు ఆనందరావు.

"సంతోషించాంగాని రేపు తణుకు వెళ్ళి ఆ రెండో సంబంధం చూద్దాం! అదికూడా కాదన్నావ్! నీకు సుబ్బలక్ష్యే" అంటూ ఆపేశాడు పరంధామయ్య! అప్పటికి ఆ అంకం అలా ముగిసింది.

ఆనందరావు తల్లిదండ్రులతో రెండవ సంబంధం చూడటానికి వెళ్ళాడు. తల్లి పార్వతమ్మ అమ్మాయిని రొటీన్ గా కొన్ని ప్రశ్నలు వేసింది. "నీ పేరేమిటి? ఎంతవరకు చదువుకున్నావు? అల్లికలు, కుట్లు, వచ్చునా?" అని!

ఆ ప్రశ్న వింటూనే ఆ అమ్మాయి రవంత సిగ్గుపడింది అంతలో అమ్మాయి తల్లి అందుకుని చెప్పడం మొదలు పెట్టింది!

"చిన్న తనం నుండీ అమ్మాయికి చదువు మీదే ధ్యాస! అంచేత వంటలు చేయడం అంతగా వంటబట్టలేదండీ! నాలుగ్గింజలు అత్తైసరు వేస్తుంది. కూరలు చేస్తుందిగాని అంతగా రాదు" అంది నెమ్మదిగా!

ఆనందరావు కుర్చీలోంచి లేచి బయటకి వచ్చాడు. తండ్రి పరంధామయ్య వెనుకనే భయపడుతూనే వెళ్ళాడు ఏ ఆటంబాంబు పేలుస్తాడో అన్న భయంతో!"

"నాన్నా! ఈ సంబంధం ఖాయం చేయండి!" అన్నాడు ఆనందరావు.

"ఏ విషయం ఒక వారంలో తెలియజేస్తాను!" అంటూ శలవుతీసుకుని - బయటికి నడిచాడు పరంధామయ్య భార్య, కొడుకుతో

ఇంట్లో అడుగుపెడుతూనే ఆనందరావు మీద విరుచుకుపడింది తల్లి. "నిక్షేపంలాంటి సంబంధం వద్దని, ఈ వంటకూడా చేతకాని పిల్ల నీకు నచ్చిందా? ఆ చేతకాని వంటలు మింగి ఉన్న ఆరోగ్యం కాస్తా తగలేసుకుంటావా?" అంటూ మొదలు పెట్టింది.

తండ్రి పరంధామయ్య అతికూరంగా చూశాడు ఆనందరావు వైపు. "దేనికయినా దంతసిరి అఘోరించాలి! ఆరోగ్యం, ఆరోగ్యసూత్రాలు అంటూ - కమంగా తినేందుకు నోచుకోలేదు వాడు! ఏం చేస్తాం? పోనీలే కనీసం పెళ్ళికయినా వప్పుకున్నాడు! సంతోషం! ఆ తరువాత వీడు ఎలా అఘోరించినా ఫరవాలేదు! " అన్నాడు భార్య పార్వతమ్మతో అసహనంగా!

ఆనందరావు నెమ్మదిగా చెప్పడం మొదలు పెట్టాడు.

"నన్ను అనవసరంగా నిందించకండి. నేను బాగా ఆలోచించాకనే ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నాను. ఈ రోజుల్లో అనేక రకాల తిళ్ళు మరిగి, రోగాలుకొని తెచ్చుకుంటున్నారు జనం. ఉప్పు ఎక్కువ వాడటం వల్ల బ్లడ్ ప్రెషర్, నూనెలు ఎక్కువగా వాడటం వల్ల గుండె జబ్బులు, స్వీట్లు ఎక్కువగా తినడం వల్ల మధుమేహం అనే వ్యాధులు వస్తున్నాయి. ఈ వ్యాధులకు వయసుతో సంబంధం ఉండటం లేదు! పది, పదిహేను సంవత్సరాల వయసు వారికి కూడా వస్తున్నాయి.

అంచేత ముందు జాగ్రత్త తీసుకుంటే అనారోగ్యానికి తావు ఉండదు. చీటికి మాటికి డాక్టర్ల దగ్గరకు పరిగెత్తడం వాళ్ళు చేయించమనే అనేక పరీక్షలకు డబ్బు తగలేయవలసిన అవసరం ఉండదు. అందరూ ఆరోగ్య సూత్రాలు పాటిస్తే, భావిజీవితం నందనవనమే అవుతుంది.

మరో విషయం! ఆ అమ్మాయికి వంట సరిగా రాదన్నారుగానీ, అసలు వంట చేతకాదు అనలేదుగా! అటువంటప్పుడు చెప్పి, నెమ్మదిగా చేయించుకోవచ్చు!" అలాగ చెపుతూనే క్షణం ఆగాడు ఊపిరి పీల్చుకునేందుకు

"నా తెలివి తెల్లారినట్టే ఉంది! అంచేత తిండిమాని ఎండిపోవాలా? " అంది పార్వతమ్మ నిష్టూరంగా!

భార్య మాటలు విన్న పరంధామయ్య మాయలు ఫకీరులా నవ్వాడు! " నా పిచ్చిగానివాడు తిండి ఎందుకు మానతాడు? మితంగా ఆరోగ్యవంతమైన భోజనం చేయడం వల్ల, ఇటు డాక్టర్ల, అటు మందుల బాధ తప్పుతుంది కదా! పైగా డబ్బు ఆదా అవుతుంది!" అన్నాడు సంత్రుప్తిగా - ఆనందరావు వైపు చూస్తూ!

స్వేచ్ఛా సౌరభం

- అల్లూరి గౌరీలక్ష్మి

వంగూరి ఫౌండేషన్ ఆధ్వర్యంలో జరిగిన “మొట్టమొదటి అంతర్జాతీయ తెలుగు రచయిత్రుల కథల పోటీ” లో బహుమతి పొందిన కథ.

రమ్య ఆఫీసునుంచి వస్తూనే “ఆకలి బాబోయ్” అంటూ ఆపిల్ ముక్కలు కోసి తినడం మొదలు పెట్టింది. భర్త రాజేష్ తల్లితో ఫోన్లో మాట్లాడుతుంటే వింటోంది. రాజేష్ అలవాటుగా తల్లిని ఆట పట్టిస్తున్నాడు. “మమ్మీ! మీ పిన్ని మనవరాలి పెళ్ళికి మేం లీవ్ పెట్టి రావాలా! ఊరు కోమ్మా! ఇంకెప్పుడు ఎదుగుతావమ్మా! పిచ్చి మమ్మీ! నువ్వెళ్ళిరా! అదే ఎక్కువ! బై మమ్మీ! రేపు చేస్తాలే ఫోన్! మీ కోడలు బానే ఉంది. ఇప్పుడే వచ్చింది యాపిల్కి అడ్డంపడింది అని ఫోన్ పెట్టేశాడు. ”

“ఏంటట?” అంది ఆసక్తిగా రమ్య.

“అమలాపురం పక్కన మురమళ్ళలో పెళ్ళి మనల్ని కూడా రమ్మంటోంది” అన్నాడు తనో ఆపిల్ తీసుకుంటూ.

“రాజేష్! నేను వెళ్తా పెళ్ళికి.. ప్లీజ్” అంది రమ్య.

“పని లేదా ఏంటి! నాలుగు రోజులు స్ట్రెయిన్, రెండు రోజులు లీవ్ వేస్ట్” అన్నాడు భార్య మాట కొట్టి పారేస్తూ.

“రాజేష్! నాకు పల్లెటూళ్ళన్నా వారి ప్రేమలన్నా చాలా ఇష్టం. నేను పుట్టినప్పటి నుండి బెంగుళూరు లోనే ఉన్నాను. ఇప్పుడు చెన్నై. ఈ పెళ్ళికి నేను వెళ్తానంటే! మీ అమ్మకి చెప్పు” అంటూ తొందర చేసేసింది రమ్య.

“ఆర్యూషూర్?” మళ్ళీ అంటూ తల్లికి ఫోన్ చేసి రమ్య ఉత్సాహం గురించి చెప్పాడు. ఆవిడ ఆనందంతో పొంగిపోయింది. “ఇంకోసారి నిన్నడిగితే అడుగు. మేమిద్దరం తెగ ఎంజాయ్ చేస్తాం చూడు. ” అంటూ మురిసిపోయింది రాజేష్ తల్లి రేవతి.

“నీకిదేం సరదా! సాఫ్ట్వేర్ ఇంజనీరువై ఉండి! టీనేజర్లా ఊరిలో గంతులెయ్యడానికి? ” వెక్కిరించాడు రాజేష్ భోజనాల దగ్గర రమ్యని.

“సినిమాల్లో పెద్దపెద్ద ఫ్యామిలీలని చూపిస్తారు. అవి నాకిష్టం. పల్లెటూరిలో పెళ్ళిళ్ళలో అంత మంది బంధువులుంటే ఎంతో బావుంటుంది. వాళ్ళ సరసాలూ, సరదాలూ చూడాలని పిస్తుంది. పల్లెటూరిలో పరిసరాలు ఎంతందంగా ఉంటాయో! అలా మనుషుల మధ్య ప్రేమ, స్నేహం, అభిమానం వెళ్లి విరుస్తూ ఉంటే ఎంత తృప్తిగా ఉంటుందో కదా!” అంది రమ్య ఉత్సాహంగా.

“ఓహో! సినిమాల్లో సీన్లు చూసి ఆరాధన పెంచుకున్నావా? అవన్నీ అతిశయోక్తులే! అక్కడ మనుషులంతా అంత ప్రేమగా ఉండకపోవచ్చు. ఆలోచించుకో” నవ్వాడు రాజేష్.

“మన సాఫ్ట్వేర్ కంపెనీల్లో మనుషుల మధ్య సంబంధాలే ముంటాయి? హోయ్లూ, బాయ్లూ తప్ప. పక్కవాడి మీద ప్రేమా, దయా ఉండవు. ఎవడిగోల వాడిది. ఎవడి బిజీ వాడిది. అందుకే ఇక్కడి లైఫ్ బోర్. అక్కడి మనుషుల్లా ప్రశాంతంగా ఉండాలి” అంది రమ్య.

"ఈ భావుకతత్వాలన్నీ ఎంత వదిలేస్తే అంత సుఖం మనకి" అన్నాడు రాజేష్.

"నువ్వొక రోబోవి! సెన్సేషన్ తక్కువ. ఎంత సేపూ ప్రాజెక్టుల గురించీ, హైకల గురించీ ఆలోచిస్తావు" అంది రమ్య.

"నువ్వే గొప్ప మానవత్వం మూర్తిభవించిన మనిషివి" అన్నాడు రాజేష్ కవ్వింపుగా.

"నిజం చెప్పు రాజేష్ తోటి వారిపై సానుభూతి చూపి, వారికి సాయం చేసే వాళ్ళు ఎవరున్నారు చెప్పిక్కడ?" అంది వాదనకు దిగుతూ.

"రమ్య! తోటి మనిషికి సాయం చెయ్యాలన్న తపన సహజంగానే అందరికీ ఉంటుంది. అక్కడి వాళ్ళకి కాస్త తీరిక ఎక్కువ వుండడం వల్ల తోటివాణ్ణి పట్టించుకుంటారు. ఇక్కడ మనకి టైం ఉండదు. అయినా అవసరం వస్తే సాయపడకుండా ఉండలేరు. మానవ ప్రకృతి అదే! పరిసరాలు, పరిస్థితుల్ని బట్టి కాస్త తేడా ఉంటుంది తప్ప, ఇక్కడి వాళ్ళు చెడ్డవాళ్ళు, అక్కడంతా మంచివాళ్ళు అనుకోకూడదు. అసలు నీ అవగాహనే తప్పు" అన్నాడు రాజేష్.

"షట్వ! అన్నీ పెద్ద ప్రాఫెసర్లలా చెప్పకు. నాకూ తెలుసు. నువ్వొక రోబోవి! నేనూ ఆలోచించాలా! అయినా వెళ్ళేదాన్ని నేను. నీకేంటి బాధ? ' ' అంది అరుస్తూ రమ్య.

"ఒకే! కుళ్ళవున్ యార్" అన్నాడు రాజేష్ నవ్వుతూ.

"ఈ రోజు మార్నింగ్ మా ప్రాజెక్ట్ హెడ్ ప్రవీణ దగ్గరికి వెళ్ళాను. ఏదో అయిదారేళ్ళు సీనియర్ కదా అని నా ఆరోగ్యం గురించి నా డాక్టర్నీ అడిగాను. అంతా విని ఎటో చూసింది. విందో తెలీదు. వినలేదో తెలీదు. ఇంతలో ఫోన్ వస్తే బుక్ తీసుకుని, ఏదో వింటూ నోట్ చేసుకుంటూ కూర్చుంది. నాకు చిరాకేసి లేచి వచ్చేశాను. అదీ తోటి వాళ్ళ మీద మీకుండే సానుభూతి, కన్నర్స్" అంది కోపంగా రమ్య. రాజేష్ మౌనంగా ఉండిపోయాడు.

మర్నాడు శుక్రవారం ఆ రాత్రి బయలుదేరి హైదరాబాద్ కి శనివారం ఉదయానికి చేరింది రమ్య. మావగారు రామారావు వచ్చి స్కూటర్ మీద ఇంటికి తీసుకుని వెళ్ళాడు. ఆయన సెక్రటేరియట్ సెక్షనాఫీసరు. రేవతి హైస్కూలు టీచరు. కోడలికోసం ఆమె లీవుపెట్టి తయారుగా వుంది.

భోజనాలయ్యాక ఇద్దరూ షాపింగ్ కి బయలుదేరారు. కోడలికి మంచి డ్రెస్ కొనిపెట్టింది రేవతి. బలవంతంచేసి ఆమె కొక చీర కొన్నది రమ్య. ఇంకా, అవీ, ఇవీ, పెళ్ళి గిఫ్ట్ కొని రాత్రికి అమలాపురం బస్ కి బయలుదేరారు అత్తాకోడలూ.

పొద్దున్నే ఆరయ్యేసరికి అమలాపురం చేరి మురమళ్ళు బస్సుక్కారు. ఆ పచ్చదనం చూసి ఉబ్బితబ్బిబ్బయ్యింది రమ్య. "కేరళ ఇలాగే ఉంటుందత్తయ్యా! " అని కెమెరాతో ఫోటోలు తీసే పనిలో పడిపోయింది.

మురమళ్ళలో దిగి బంధువులింటికి ఆటోలో చేరారద్దరూ. ఆరాత్రి పెళ్ళి, ఆ పెళ్ళి సందడి చూడగానే రమ్య ఎగిరిగంతేసింది. స్నానం చేసి చీర కట్టేసుకుని వాళ్ళలో చేరిపోయింది. రేవతి బంధువుల పలకరింపుల్లో మునిగి పోయినా కోడల్ని కనిపెట్టుకునే ఉంది. చుట్టాలందరూ ఓ గంట వరకూ రమ్యను ఐశ్వర్యా రాయ్ ని చూసినట్టు చూశారు. ఎడాపెడా ఇంటర్వ్యూ చేశారు.

"నీ జాబ్ కి ఎన్నిగంటలకి వెళతావ్? ఎన్ని గంటల కొస్తావ్? రాజేష్ కి వండి పెడతావా? వాడేవండుతాడా? అసలు నీకు వంటొచ్చా? కూరలువండి అమ్ముతారంట కదా? అవేకొంటావా? చెన్నైలో చాలా చిన్న ఇల్లు తీసుకున్నారంట. మేం ఎవరమూ రావద్దనా? " ఇలా రాపిడ్ రౌండ్ ప్రశ్నలన్నింటికీ ఓపికగా జవాబులిచ్చింది రమ్య.

రమ్య ఈడు అమ్మాయిలు రమ్యని తమలో కలుపుకున్నారు నెమ్మదిగా. రేవతి ఊపిరి పీల్చుకుంది. పెళ్ళివేడుకంతా దగ్గరగా చూసి ఆనందించింది రమ్య. భోజనాలలో వడ్డన కూడా చేసింది. పెళ్ళయ్యి పెళ్ళి కూతురు వెళ్ళాక అర్ధరాత్రి అంతా నిద్రలకి పడ్డారు. కాస్త ఎండెక్కి లేచి తయారయ్యారు అత్తా కోడలూ. "రమ్య! మా బంధువులందరికీ వెళ్ళి కనబడాలి!" అంటూ టిఫిన్ తిన్నాక రేవతి

అందరిళ్ళకీ బయలు దేరింది. అంతా రమ్యని ఉత్సుకతో చూశారు. పలకరించారు. శాయశక్తులా ఏవో అర్థంకాని మాటలన్నారు. అవి పుల్ల విరుపుల్లా అనిపించాయి రమ్యకి. మొత్తానికి రమ్యని అందరూ శత్రువులా చూసినట్లు తోచింది రేవతికి కూడా. రమ్య ఫాటోలు తీసుకుంది తోటలో.

రేవతికి వరసకి చిన్నమ్మ అయ్యే ఆవిడ రమ్యతో అంది "ఇదిగో పిల్లా! మా అమ్మాయిని ఏమన్నా అనే ముందు దాని వెనక మేమంతా ఉన్నామని గుర్తుంచుకో" ఆ మాటకి రమ్యబిక్కచచ్చిపోయింది. రేవతి కోడలి వీపు తట్టింది సరదాగా నవ్వేస్తూ, వాతావరణాన్ని తేలిక చేస్తూ.

ఒక ముసలాయన "ఏంటి నువ్వు కూడా ఉద్యోగమా? బావుంది. పిల్లల్ని కని అత్తమొహాన కొడతావన్నమాట పెంచమని" అన్నాడు "పదనన్నా! నేను రెడీ! పెంచడానికి" అంది రేవతి ఆ ముసలాయన చేతులు పట్టుకుంటూ ప్రేమగా.

ఆ సాయంత్రం హైదరాబాద్ బస్ ఎక్కారు రేవతి, రమ్య. 'అత్తయ్యా! ఈ ఊర్లో అందరికీ వ్యంగ్యపు మాటలు తప్ప మామూలు మాటలు రావా?" అంది అసహనంగా రమ్య బస్లో.

"ఏవో సరదాగా అనే మాటలు అంతే" కొట్టిపారేసింది రేవతి.

హైదరాబాద్లో దిగి ఇంటికెళ్ళాక రామారావు "బాగా ఎంజాయ్ చేశావా తల్లీ! అనడిగాడు కోడల్ని.

"వాళ్ళ మాటలు నాకు నచ్చలేదు మావయ్యా. ఇంకోసారి పోను అనేసింది రమ్య. "

"ఉద్యోగం చేసే పిల్లలు అంత సున్నితంగా ఉండకూడదు. నవ్వుతూ జవాబు చెప్పయ్యాల్సి! " నవ్వేశాడాయన.

అదే రోజు రాత్రి చెన్నైకి బయలు దేరింది రమ్య. "థాంక్స్ మావయ్యా! అత్తయ్యా! " అంటూ రేవతిని కౌగలించుకుని బుగ్గపై ముద్దుపెట్టుకుని ట్రైన్కెక్కింది. 'కల్మషంలేనిపిల్ల' అనుకుంటూ రేవతి కోడలి తల నిమిరింది.

ఇంటికి రాగానే కంప్యూటర్ ముందు కూర్చుని కెమెరానుండి ఫాటోలు దాన్లో పెట్టింది రమ్య. తల్లి పంపిన స్వీట్లూ, హాట్లూ డబ్బాలో సర్దుకుంటూ తింటూ ఫాటోలు చూశాడు రాజేష్.

"ఆ ఊరిలో తోటలూ, కాలవలూ, బాతులూ తప్ప మనుషుల్లేరా?" అడిగాడు రమ్యని.

"అవే బావున్నాయి మనుషులకంటే అందుకే అవే ఉంచాను" అంది రమ్య స్నానానికి వెళుతూ. రాజేష్ ఆశ్చర్యంగా చూశాడు.

స్నానంచేసి కాఫీతాగుతూ "మెయిల్ చెక్ చేసుకుంటానులే!" అంటూ సిస్టం ముందు కూర్చుంది రమ్య. ప్రాజెక్ట్ హెడ్ ప్రవీణ మెయిల్ ఉంది. రమ్య బయలుదేరిన రాత్రి ఇచ్చిన మెయిలది. ఈ మహాతల్లికి నాకు మెయిల్ చేసే తీరిక ఉందా? అనుకుంది రమ్య ఓపెన్ చేస్తూ. "రమ్య! నిన్ననే ఆరోగ్యం గురించి చెప్పావు. నేను, నా ఫ్రెండ్ మంచి గైనకాలజిస్ట్ స్రవంతితో మాట్లాడాను. నెంబరిస్తున్నాను. ఆమె చెన్నైలోనే ఉంటుంది. నా పేరు చెప్పిమాట్లాడు. పర్సనల్గా వెళ్ళనక్కర్లేదు. తగిన సలహా ఇస్తానంది. ఓ.కే. ప్రవీణ"

అది చదవగానే రమ్య ఎంతో హాయిగా ఫీలయింది. ఎంతో దూరం పోయి తిరిగొచ్చాక, తన మెయిల్ బాక్స్లోనే గుబాళించిన స్నేహ సౌరభాన్ని తృప్తిగా ఆఘూణించింది రమ్య. తన అంచనా తప్పయినందుకు రమ్య మనసు బాధపడకపోగా ఆనందడోలిక లూగింది చితంగా.

***

పిడికెడంత గుండె పొవలయమంత మృతి

- కల్లూరి శ్యామల

వంగూరి ఫౌండేషన్ ఆధ్వర్యంలో జరిగిన “మొట్టమొదటి అంతర్జాతీయ తెలుగు రచయిత్రుల కథల పోటీ” లో బహుమతి పొందిన కథ.

“ఎక్కువ మాట్లాడావంటే జేబులో వేసుకుని పాఠం చెప్పతాను, జాగ్రత్త” ఫిజిక్స్ మాష్టారి బెదిరింపు.

“ఎంత కష్టమైన సమ్ ఇచ్చినా నిమిషాల్లో? చేసేసి నలుగుర్ని మాట్లాడిస్తావెందుకు? ఇంకోసారి మాట్లాడుతూ వుంటే చూసానంటే కిటికీలోంచి బయటపడేసి పాఠాలు చెప్పతాను, ఏమనుకుంటున్నావో” బయాలజీ మాష్టారి బెదిరింపు.

విష్ణు ఎప్పుడూ అంతే! మహాచురుకైన బుర్ర వారసత్వంగా వచ్చింది. ఎంత కఠినమైన ప్రశ్నాపత్రం ఇచ్చినా అరగంటలో సమాధానాలు రాసేస్తాడు. మిగతావాళ్ళందరూ మూడు గంటలు కష్టపడి సమాధానాల కోసం బుర్ర బ్రద్దలు కొట్టుకుంటుంటే తను హాయిగా వెనక్కివాలి కూర్చుని అందర్ని గమనిస్తూ తన చురుకుతనానికి తనే ఆనందిస్తూ అందరిలో ఒక విధమైన న్యూనతాభావనని కలిగించటంలో విష్ణు దిట్ట. అతన్ని తెలివితేటలతో జయించలేని అతని క్లాస్ మేట్లూ, అతని మేధాశక్తిని పరిక్షించే మేధ, సామాగ్రి తమ దగ్గర లేకపోవడంతో విసుగెత్తిన ఉపాధ్యాయులూ అతన్ని అదుపులో వుంచటానికి ఏకైక సాధనంగా అతని పొట్టితనాన్ని వాడుకునే వాళ్ళు. పొట్టివాడికి పుట్టెడు బుద్ధులు, పొట్టి బుడంకాయ పాయిలో వంకాయ అని రకరకాలుగా వేళాకోళం చేసి కొంత కసిని తగ్గించుకునే వాళ్ళు. గట్టిగా కంప్యూట్ చేద్దామనుకున్నా సరదాకి చేసినట్టు వుండేదేకాని, లోలోపలి కసితో చేసినట్టు వుండేదికాదు. అవోహళనలని భరించటం కూడా విష్ణుకి చిన్నప్పటి నుంచీ అలవాటయి పోయినా తన పొట్టితనం మీద అతనికి చాలా కోపం అసహ్యం అనడం అతిశయోక్తికాదు.

తల్లి వసుంధరకి ముందునుంచీ ఎప్పుడూ భయమే! ఇంత తెలివైన తన కొడుకు ఎవరైనా భౌతికంగా అతని పొట్టితనాన్ని వేళాకోళం చేస్తే అసలు భరించలేడు. వెంటనే కోపంతో చేతికి ఏది అందితే అది విసిరి స్కూల్లో ఎన్నో తగాదాల్లోకి దిగేవాడు. తల్లికి ఎప్పుడు ప్రాణం మీదకి తెచ్చుకుంటాడోననే భయమే! అసలే చిన్నతనంలోనే తండ్రిని కోల్పోయి దిక్కులేకుండా పెరిగాడని ఆ తండ్రి వుంటే వాడి భవిష్యత్తు ఇంకా ఎంతబాగుండేదోనని ఆవిడ అనుకుంటూ వుంటుంది. “బాబూ, నీవు బాగా చదువుకోరా అని చెప్పవలసిన అవసరం లేకుండా నీ అంతట నువ్వే చదువుకుని పైకొస్తున్నావని సంతోషించాలో తెలియదు, ఏ రోజు ఎవరితో దెబ్బలుతిని ఎవరిని కొట్టి ఎల్లాంటి పరిస్థితిలో ఇంటికి వస్తావో అనే భయంతో బ్రతకాల్సి వస్తోందని విచారించాలో నాకు తెలియదు. ఎందుకు నాన్నా, అల్లా తగదాలు పడతావు ఎవరైనా మనల్ని ఏమైనా అంటే మనం చిన్నవాళ్ళం అయిపోము కదా? అన్నవాళ్ళ...”

“ఆ అరువాళ్ళు వాళ్ళ కర్మాన వాళ్ళే పోతారు, నువ్వు నోరూసుకు వచ్చెయ్యి అంటావు. నాన్నలేడని నువ్వు అందరికీ భయపడుతూ బ్రతికేవు కాబట్టి నేను కూడా అలాగే వుండాలంటావు. అమ్మా, ఒకమాట చెప్పు. నాన్న ఏదో ఒక రోజున ఎవర్ని తిట్టుకుండా కొట్టుకుండా ఇంటికి రమ్మన్నాడని జీవితాంతం ఒదిగి ఒదిగి బ్రతకాలంటావా? అందరూ నన్ను చిన్న బుచ్చారని కాదుగానీ నాకేం తక్కువయ్యిందనీ ఇలా భయపడుతూ బ్రతకాలంటావు?” ఇలా ఎదురు వాదనల్లోకి దిగేవాడు.

అయితే తెలివితేటల్లో అతన్ని మించిన వాళ్ళు లేరు. వయస్సు పెరుగుతున్న కొద్దీ ఎవరైనా శారీరకంగా అతన్ని వెక్కిరిస్తే, వేళాకోళం చేస్తే ఇంకా బాగా చదివి పంతంగా అందరికంటే నాలుగొక్కవ మార్కులు తెచ్చుకుని వాళ్ళకి తగిన బుద్ధిచెప్పానని సంతోషించేవాడు విష్ణు అనబడే విష్ణువర్ధనరావు. ఈ రకంగా రెండురకాలైన విభిన్న మనస్తత్వాలు అతనిలో వయస్సుతోపాటు ప్రస్ఫుటంగా పెరుగుతూ వచ్చాయి. ఎవరూ వేలెత్తి చూపించలేని అపూర్వ మేధా సంపత్తి ఒకవైపు అతని స్వంతం అయితే, తన మార్గం సరి అయినదనే ధీమాతో పాటు ఒక స్పర్థ, మామూలు మనుష్యుల మామూలు తెలివితేటలపట్ల చిన్నచూపు అసహనం ఇంకో వైపు పెరుగుతూ వచ్చాయి.

అలాంటి సమయంలోనే అన్ని పేపర్లు విశేషంగా ప్రచురించిన ఒక వార్త ఇంటర్ రిజల్ట్స్. రాష్ట్రమంతటాలోను మొదటి వాడుగా నిలిచాడు విష్ణు. ఆ తర్వాత ఢిల్లీలో పేరెన్నికగన్న ఒక మెడికల్ కాలేజీలో అడ్మిషన్ పరీక్ష రాసాడు. అక్కడ కూడ ర్యాంకులో పాసు అయ్యాడు. ఆర్యులకి వారసులం, దేవపుత్రులం, అందగాళ్ళకి అందగాళ్ళం అనుకునే ఉత్తరాది యువకులకి ఈ కేవలం అయిదడుగుల ఎత్తున్న అపూర్వ మేధావంతుణ్ణి ఎలా అర్థం చేసుకోవాలో ఊహకందక తబిబ్బు పడిపోయారు. మొదటి సంవత్సరం ర్యాగింగ్ కి గురి అత్యధికంగా గురయినవాళ్ళల్లో విష్ణువర్ధన్ ప్రపథముడు. అయితే తనభాష, తన దేశం కానిచోట తగిన అసహాయతని తనలోనే అణచివేసుకున్నాడు. చదువులో మాత్రం తన లక్ష్యాన్ని మరువక ఏమాత్రం చదువు దెబ్బతినకుండా తనమానాన తను వుంటూ ఎవరితో గట్టిగా స్నేహం చెయ్యలేకపోవటంతో అతనిలో అంతకంతకూ అంతర్ముఖత్వం పెరుగుతూ వచ్చింది. ఎవరైనా ఎప్పుడైనా పలకరోస్తే అవసరాన్ని మించి ఒక వాక్యం అతని నోటినుంచి బయటికి వచ్చేదికాదు. అహంభావిగా ముద్ర వేయించుకుని, నన్ను ముట్టుకోకు నామాలకాకీ అన్నట్టు వుండేవాడు. ఐతే సబ్జెక్టులో ఎవరికి ఏ అనుమానాలొచ్చినా ఓపికగా విడమర్చి పాఠాలుచెప్పి ఒకరకంగా అందరి గౌరవాన్నీ కూడా పొందగలిగేవాడు. అప్పుడు ఒక విషయం బాగా అర్థమైంది. అందరూ తనతో మాట్లాడాలంటే తనదగ్గర వున్న ఒకే ఒక సాధనం తన పదునైన బుర్ర. అందుకే అస్తమానూ తనకి వచ్చినదానిని నలుగురికీ పంచటం అలవాటయింది. ఇదివకట్లా తనకంటే తక్కువ తెలివితేటలున్న వారిపట్ల అసహనం పోయి నిజమైన తపనతో తన దగ్గరికి వచ్చిన వారికి సహాయపడటం వలన అతనిలో కొంత సహానుభూతి అవగాహన ఏర్పడ్డాయి.

నిజంగా చెప్పాలంటే మానవత్వమున్న మనిషిగా అతన్ని మలచిన సంస్థ అతను చదివిన కాలేజీ. చదువుకి ఎంత ప్రాముఖ్యత వుందో పరిశోధనాత్మకమైన మేధా సంపత్తి వికసించటానికి సహాయపడే అనుభవజ్ఞులైన డాక్టర్లు ఉండడంతో ఇంకా బాగా అతను చదువులో రాణించాడు. సహజసిద్ధంగా మనషిలో తోటిమానవుల పట్ల దయాదాక్షిణ్యాలు మెండుగానే ఉన్నాయి. గట్టి పెంకు బయట, మెత్తని కొమ్మరికోరు లోపల వున్న కొబ్బరికాయలాంటి వాడని అతని దగ్గరికి వచ్చిన తోటి విద్యార్థులు అనుకోవటం కద్దు. అందుకే ఈ కాలేజీలో అతని పేరు కొబ్బరికాయ.

చదువుకోవడమంటే పరీక్షలు పాసవ్వడమే అనుకునే సంస్కారం వున్న సంస్కృతిలో విష్ణుకి తను చదివే సబ్జెక్టులంటే విపరీతమైన మమకారం, ఇంకా ఇంకా నేర్చుకోవాలనే తపన వ్యామోహం వుండేది. ఏదో ఒక మంచి డిగ్రీ సంపాదించి ఏదో ఒక సిటీలో ప్రాక్టీసు పెట్టుకుంటే తిరిగి చూసుకోనక్కర లేకుండా జీవితం గడిచిపోతుంది అని అందరూ అనుకుంటుంటే ఏదో ఒకరకంగా ఏదో విశేషమైన అంశం మీద పరిశోధన చేసి మానవ వైద్య వైజ్ఞానిక శాస్త్రంలో తనదైన ఒక భూమిక వుండాలని విష్ణు కలలు కనేవాడు. ఈ కలలే అతనికి చదువులో అంచలంచెలుగా పైకి ఎదగటానికి దోహదపడ్డాయి.

అమెరికాలో చదువుకుని, ఎఫ్.ఆర్.ఎస్ పూర్తి చేసి పరిశోధనా రంగంలో తనదైన, తాను జీవితమంతా కలలుకన్న స్థాయిలో పేరు ప్రఖ్యాతులు సంపాదించుకుని తనని కష్టపడి ఇంతటివాడిని చేసిన తల్లికోసం స్వదేశానికి తిరిగి వచ్చాడు. తను చదివిన మెడికల్ కాలేజీలోనే అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ అయ్యాడు. అంచలంచెలుగా ఎదిగాడు. అనేక అంతర్జాతీయ జర్నల్స్ లో అతని పేరుతో పాటు అతను

ప్రచురించిన పేపర్ల సంఖ్య పెరుగుతూ వచ్చింది. తను చదివిన కాలేజీలోనే పాఠాలు చెప్పాడు. చదవలేని వాళ్ళపట్ల, చదవని వాళ్ళపట్ల ఒక నిరసన, ఒక భరించలేనితనం అతనిలో పెరుగుతూ వచ్చింది వయస్సుతో పాటు. అతని దగ్గర కోర్సు చెయ్యటమంటే, ఒక అపూర్వమైన అవకాశమనుకునే వాళ్ళెంతమందో విద్యార్థులలో అతని మేధస్సుని ఆరాధించి అతని ద్వారా తమ సర్టికల్ స్కీల్స్ మెరుగుపెట్టుకోవటానికి ఒక మంచి మార్గమని నమ్మినవాళ్ళు. అంతేకాదు, ఎప్పుడు ఏకాస్త తేడా వచ్చినా స్ట్రెక్టుగా అతడిచ్చిన పనిష్మెంటుని మెరిట్ బాడ్జిల్లాగా ధరించటానికి తయారయి వచ్చినవాళ్ళు. అల్లా తయారయినవాళ్ళనే అతను తన విద్యార్థులుగా తన రక్షణలోకి తీసుకుంటాడు. వాళ్ళని తిట్టటానికి కేవలం తనకే హక్కువుందని నమ్మేవాడు. తానుగా ఎన్నితిట్లు తిట్టినా వేరేవవైనా తన విద్యార్థులగురించి చులకనగా మాట్లాడితే సహించలేడు. అవతల వాళ్ళు చెప్పేది సరి అయినాసరే తర్వాత వాళ్ళని ఎంత తిట్టినా వేరేవాళ్ళముందు మాత్రం తన విద్యార్థులు తన స్వంత పిల్లల్లాంటి వాళ్ళనుకునేవాడు. నిన్ను కిటికీ లోంచి బయటికి! ‘ విసిరేస్తాను!’ ‘ నువ్వు వేస్ట్ పేపర్ బాస్కెట్ లాంటి వాడిని. దాని ఎదురుగా వెళ్ళి ఒక గంట నుంచో!’ అంటూ ఎదిగిన విద్యార్థులకి పి.హెచ్.డి స్టూడెంట్లకి పనిష్మెంట్లవ్వటం అతనికే చెల్లింది. తన ఎదిగి ఎదగని వయస్సులో తన టీచర్లు తనమీద ప్రయోగించిన వాక్యాలన్నిటినీ తిరిగి తన విద్యార్థుల మీద ప్రయోగించేవాడు.

ఇల్లా రిసెర్చ్ చెయ్యటంకోసం, ఇటువంటి విద్యార్థులని మంచి డాక్టర్లుగా తీర్చిదిద్దటంకోసం, ఈ సంస్థలో పాఠాలు చెప్పటం కోసం దేశవిదేశాలనుంచి ఎన్నో అవకాశాలని కాలదన్నాడు. తన తల్లికి తన అవసరం ఎంత వుందో తెలిసినట్లే తన దేశానికి తన అవసరం వుందని నమ్మినవాడు. తమ చిన్న చిన్న జలుబులకి జ్వరాలకీ వైద్యం చేయించుకోలేని ప్రజ గుండె మార్పిడిలాంటి శస్త్రచికిత్సలకి ఎక్కడనుంచి డబ్బు తేగలరు? అతని పేరు గురించి విన్న వాళ్ళు అతను పనిచేసే హాస్పిటల్ కాకపోయినా, అక్కడకెళ్తే వారాల తరబడి అప్పుడప్పుడు నెలల తరబడి తమ టైం కోసం వెయిట్ చెయ్యాలని తెలిసినా అక్కడికే వచ్చేవారు. గవర్నమెంట్ హాస్పిటల్లో మామూలు మనుష్యులు ఎదుర్కొనే కష్టాలు అక్కడకూడా మెండుగానే వున్నాయి. అయితే అర్డెంట్గా ఆపరేషన్ అవాల్సిన ఏ కేసునీ అతను పోస్ట్పోస్ట్ చెయ్యలేదు. తన చేతిలో వున్న ఏ కేసునీ తన వల్ల కాదని తప్పించుకోలేదు. ప్రతి ఆపరేషన్ విజయవంతమవటానికి తన చెమటనీ, రక్తాన్ని ధార పోసేవాడు. ఆపరేషన్ మధ్యలో పేషెంట్లకి రక్తం అవసరమైతే తమ వెంటనే గ్రూపు మాచ్ అయిన కేసుల్లో రక్తం ఇచ్చి ఆపరేషన్ కంటిన్యూ చేసేవాడని కూడా కథలు ప్రచారంలో వుండేవి. తన దగ్గరికి వచ్చిన పేషెంట్స్ ఎవరనేది అతనికి ఎప్పుడూ పట్టేదికాదు. మనుష్యుల్ని వాళ్ళ రోగాల ద్వారానే గుర్తు పెట్టుకునేవాడు. ఎదురుకుండా కూర్చున్నవాడు రాజకీయ నాయుడైనా, పార్లమెంట్మెంబర్ అయినా, ప్రాఫెసర్, వైస్ చాన్సలర్ ఎవరైనా అతని దగ్గరికి వచ్చేది రోగులుగానే. అందుకే ఎదుటివాడి ఆరోగ్యపరిస్థితి తీవ్రతని బట్టి చలించేవాడుకానీ వాడి పాజిషన్ మీద ఆధారపడికాదు. అందుకే రాజకీయ నాయకులలో అతనికి వైరులన్నవాళ్ళు ఎక్కువనే చెప్పాలి. అయినా అతని దగ్గరికి ఎవరైనా ఎందుకువస్తారు అని ప్రశ్నించుకుంటే అతని చేసిన ఆపరేషన్ ఫెయిల్ అవటం వుండదు అనే నమ్మిక జనంలో ప్రబలంగా వుండటమే! డాక్టరుగా అతనిమీద ఎంత నమ్మకమో వ్యక్తిగా అతనంటే అంత భయపడి చచ్చేవాళ్ళు. అతను వార్డులో తమ మంచం దగ్గరికి వస్తే ఎంతటివాడైనా నిలబడగలిగిన శక్తి వున్న వాళ్ళందరూ నుంచునే మాట్లాడేవాళ్ళు. భయమో గౌరవమో వాళ్ళకే తెలియదు. అల్లా అతనికి పేరు పడిపోయింది. రికమెండేషన్స్ కి లొంగడు. రాజకీయనాయకులకి భయపడడు. గవర్నమెంట్ తర్వాత గవర్నమెంట్ అతని ప్రతిభని గుర్తించి సత్కరించాయి. విమర్శించపూనుకున్న వాళ్ళకి అతను తమ రాజకీయశక్తికి లొంగలేదనేది తప్ప వృత్తిపరంగా అతనిమీద ఎల్లాంటి నిందారోపణలు చెయ్యలేకపోయారు. ఏ రికమెండేషన్స్ కి ఎలా లొంగదీసే ఏ మతానికి, జాతికి, ధర్మానికీ, వృత్తి ధర్మాన్నీ, మేధస్సునీ మించి పెద్దపీఠం వెయ్యకూడదని నమ్మినవాడు.

అందుకే ఎందరో రాజకీయనాయకులు అతనిని ఎలాగైనా ఏ కేసులోనైనా ఇరికించి అడ్డు తొలగించుకోవాలనుకున్న వాళ్ళు మేధస్సుని మించి జాతికి, కులానికి పెద్ద పీఠవెయ్యటానికి వ్యతిరేకించటం ఒక సువర్ణావకాశంలా అనిపించింది. అతనిని ఎలాగైనా

తరిమెయ్యాలని కొత్తకొత్త నియమాళిని రూపొందించారు. ఒక్క మనిషిని, అతని నిజాయితీని వేటాడటానికి ఆర్డినెస్సులు పాస్ చేశారు. రాజకీయాన్ని గర్హించినా రాజ్యాంగాన్ని గర్హించలేడు కనుక పదవినుంచి తప్పుకున్నాడు. కోర్టుల్లో విన్నవించుకున్నాడు. ఆదరించి గౌరవ బిరుదాల్నిచ్చి స్కాతరించిన ప్రభుత్వమే వెళ్ళగొట్టటానికి వ్యూహ రచనలు చెయ్యటం కోర్టు వారికి కూడా జీర్ణమవులేదు. స్టే ఇస్తూ సర్కారువారికి తాఖీదునిచ్చారు. మళ్ళీ ఉద్యోగంలో చేరాడు విజయగర్వంతో. రాజకీయనాయకులకి తలలెక్కడ పెట్టుకోవాలో అర్థమవులేదు.

అక్కడితో కథ ఆఖరవలేదు. ఆ తర్వాత జరిగిన గవర్నింగ్ బాడీ మీటింగ్ కి డాక్టర్ విష్ణువర్ధనరావు అందరు కూర్చుని మీటింగ్ మొదలవ్వటానికి వెయిట్ చేస్తూంటే నింపాదిగా నిశ్శబ్దంగా లోపల అడుగు పెట్టాడు. అతని తరపు, ఆలోచించిన వాళ్ళందరూ మనస్సులో అతని విజయానికి ఎంత సంతోషంగా వున్నా నిశ్శబ్దంగా కళ్ళతోనే అతనికి అభివాదం చేసి ఏం జరుగుతుందా అని ఉత్కంఠతో కూర్చున్నారు. అందరి మనస్సు లోను అదే అనుమానం ఇప్పుడో ఇంకాసేపట్లోనో బాంబులు పేలతాయేమో అన్నంత సస్పెన్స్ అందరికీ, మినిస్టరుగాకూడా చైన్మన్ పదవిని ఆక్రమించి అధివసించి వున్నారయ్యే మరి! ఒకటితర్వాత ఒక్కటి అజెండా అయిటమ్స్ అన్నీ చర్చల్లోకి వస్తున్నాయి. అందరూ యంత్రాల్లా తమవంతు చెప్పవల్సింది చెప్పి అవసరమయినచోటల్లా వాళ్ళ ఓట్లు వేస్తూ పోయారు.

ఆఖరున మినిష్టర్ గారి కంచు కంఠంతో 'ఎనీ అదర్ ఐటం' అని అడిగారు. విష్ణువర్ధన్ చెయ్యి పైకి లేచింది. 'ఎస్, డాక్టర్ రావు?' మినిష్టర్ గారి కంఠంలో తెచ్చిపెట్టుకున్న మర్యాద. 'విత్ ద పెర్మిషన్ ఆఫ్ థె చైర్ సర్' ఒక మూసివున్న కవర్ని చైర్మన్ గారికి అందజేసి కూర్చున్నాడు.

'వాట్ ఈస్ థిస్?' అడుగుతూ ఎవరు తెరిచారు. ఒకసారి పైనుంచి క్రిందదాకా దానిని చదివారు. ఆయనికి చమటలు పట్టాయని చెప్పనక్కరలేదు కదా! అందరి ముఖాలలోను ప్రశ్నార్థకం! 'డాక్టర్ విష్ణువర్ధనరావుగారు తమ రాజీనామాని సబ్మిట్ చేశారు. లోగాంతుకతో' అన్నారు మినిష్టర్ గారు. ఆయన అన్నదేమిటో వినిపించనివాళ్ళూ విన్నవాళ్ళూ ఒకేరకమైన మీమాసంలో పడ్డారు.

'ఇంత కోర్టు యుద్ధాలు చేసి ఇప్పుడు రిజిగ్నేషన్ ఇవ్వటమేమిటి గురూ! నువ్వెప్పుడూ మాకు కొరుకుడు పడని వాడివే అయినా ఇప్పుడు యుద్ధరంగం వదిలివెళ్ళాలనుకున్నవాడివి ఇంత హడావిడి ఎందుకు చేశావు?' సన్నిహితులనుకున్న వాళ్ళ ప్రశ్న.

'ఎందుకంటే ఈ సంస్థ ఎవరి వ్యక్తిగత జాగిర్దారీ కాదని నిరూపించటానికి. ప్రొఫెషన్ నేను సాధించాలనుకున్నదంతా సాధించాను. నేను ఏ విలువల కోసం పోరాడానో అవి మీకు ముఖ్యమనుకుంటే ఇక్కడనుండి మీరు అందుకోండి. ఇన్నేళ్ళ బట్టి మనం కాపాడుతూ వస్తున్న మన సంస్థ స్వతంత్ర ప్రాతిపదికని ఎవరి స్వార్థంకోసం బలికాకుండా చూడండి. అవతలవాళ్ళు ఎంత శక్తియుక్తులున్న వాళ్ళైనా మన సమైక్యతమీద అంతా ఆధారపడివుంది. అది మర్చిపోవద్దు. నేను జీవితమంతా ఇది ప్రభుత్వ వ్యవస్థకి చెందిన హాస్పిటల్ కనుక పేదలకి పెద్ద హాస్పిటల్ కి వెళ్ళలేనివాళ్ళకీ ఉపయోగపడాలనే కోరికతో ఎన్ని ఆఫర్ లొచ్చినా వెళ్ళలేదు. పెళ్ళీ, పెటాకులూ, సంసారం పిల్లలూ లేనివాడినీ. నేను ఎలా బ్రతికినా చెల్లింది. మీరలా కాదు. ఈ సంస్థ బాగుంటేనే మీ పిల్లలూ విద్యార్థులూ బాగుపడతారు. నేను ఒక స్వచ్ఛంద సంస్థలో సేవచెయ్యటానికి నిర్ణయించు కున్నాను. నా చేతనయిన సేవచేస్తూ నా శేష జీవితాన్ని గడుపు తాను. ఎవర్యునా నా చర్యలు కష్టపెట్టి వుంటే అది నా ఆదర్శాల బరువుతో ఒంగిన నా నడుము చేసిన ఆక్రందనగా భావించి నన్ను మన్నించండి.' తమ అన్నేళ్ళ అనుభవంతో అంత మెత్తగా విష్ణు మాట్లాడటం అదే మొదటిసారిని అందరూ ఒప్పుకున్నారు. అతని గొప్పతనం ముందు వినుమతతో ఒంగని తలలేదన్నా అతిశయోక్తి కాదు.

***

తెన్నెలలో వికాసమే

- కె.బి.లక్ష్మి

వంగూరి ఫౌండేషన్ ఆధ్వర్యంలో జరిగిన "మొట్టమొదటి అంతర్జాతీయ తెలుగు రచయిత్రుల కథల పోటీ" లో 5,000/ బహుమతి పొందిన కథ.

ఈ వెలుగు నీడేమరా!

ఊపిరి ఉండేదాకా ఈ జనమ కడదాకా... ఎన్నియల్లో!.. ఎవరింట్లో! సంగీతం పెట్టే పాటకు ప్రాణం పోస్తోంది. నిశ్శబ్దంలో తేలుతూ పాటను మోసుకొస్తోంది గాలి. సాయంత్రం ఏడయింది. రావి ఆకుల మీద పున్నమి వెన్నెల వెండి రజను జల్లినట్లు తళుకు లోలుకుతోంది.

ఎన్నో ఏళ్ళు ఈ చెట్టుకింద స్వేచ్ఛగా ఉన్న పోచమ్మ తల్లి చుట్టూ ఈ మధ్య భద్రత కోసం చిన్న మందిరం కట్టి కటకటాల తలుపులు పెట్టి తాళం వేశారు. కలనేత జరి చీర కట్టుకుని, వెండి నగలు పెట్టుకుని, మెడలో పూలదండలతో ఇంతంత కళ్ళతో చల్లగా చూస్తోంది. ఇంక కొండెక్కని దీప కాంతిలో చిరుదరహాసంతో ఏం కావాలని అడుగుతున్నట్లుంది.

తల్లిచెట్టు ఎదుటే మా ఇల్లు. ఇంటి వసారాలోని చిన్న అరుగు మీద కూర్చుంటే తల్లి ఒళ్ళో కూర్చున్నట్లే, చల్లని తల్లి, నాకు అమ్మా, స్నేహితురాలు అన్నీ తనే. రోజూ పడుకోబోయే ముందు పలకరించి, మౌనంగా ఊసులు పడుకోబోయే ముందు పకరించి. మౌనంగా ఊసులు చెప్పుకోవడం యాభై ఏళ్ళ అలవాటు.

అరే! సిన్నమ్మా.. మల్లెమొగ్గా! అబ్బో సిగ్గా..! ఎన్నియల్లో.. ఎన్నియల్లో చందమామ.. శంకరం అస్తమానూ ఈ పాట పాడుతుండేవాడు. ఓ పెళ్ళి రోజు చూసిన, భక్తకన్నప్పలో పాట రేడియో పుణ్యమో! ఎవరి అభిరుచో! ఇంకా కాస్త పాత పాటలు వినిపిస్తున్నాయి. సంగీతానికి రాగంలా, సాహిత్యానికి భావంలా శంకరం సహజీవన స్పృతులే తోడు, నీడ !

పెళ్ళికొడుకు రామశంకరానికి ఊళ్ళో ఉమ్మడిలో ఉన్న పాలం కంటే అతను చేస్తున్న కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగమే నాన్నకు నచ్చింది. అతని ఇద్దరు చెల్లెళ్ళూ పెళ్ళళ్ళయి అత్తారింటికి వెళ్ళిపోవడం, అన్నా వదినలు ఊళ్ళో వ్యవసాయం చూసుకుంటూ ఉండడం, తమ్ముడు పక్కవూళ్ళో చదువుకోవడం మరీ మరీ నచ్చాయి. పిల్లా పిల్లాడు హాయిగా నగరంలో ఏ పోరూ పొక్కూ లేకుండా సుఖంగా ఉంటారు. నలుగురున్న కుటుంబం అని సంతోషపడింది అమ్మ. అమ్మ కోరిక రూపం మారింది.

చదువు, ఉద్యోగం అంటూ మొదట్నుంచీ నగరంలో ఉన్న శంకరం మీద ఇంట్లో వాళ్ళవెవరికీ ప్రత్యేక ఆపేక్షలు లేవు. ఊరెళితే మా అంతటి వాళ్ళు లేరంటారు. అభిమానిస్తారు. ఆప్యాయత కురిపిస్తారు. ఆ తర్వాత ఎక్కడి వారక్కడే బొత్తిగా రాకపోకలు తక్కువ. సాయం చేసే వాళ్ళు లేక మూడు పురుళ్ళూ పుట్టింట్లోనే. తొలిచూలు ఆడపిల్లయితే బాగుండేదనుకుంటే మొదటి ఇద్దరూ మగపిల్లలే.

వంశోద్ధారకులని అత్తింటి వారు మురిసిపోయేవారు. ఆడామగా తేడా లేకుండా ముగ్గురిని సమంగా పెంచుకున్నాం. పిల్లలు స్కూళ్ళకి వెళుతున్నారు.

ఓ రోజు ఆఫీసుకి వెళుతూ నా చేతిలో మడిచిన కాయితం పెట్టి, గుప్పెడు మూసి, వెళ్ళొస్తానని నా బుగ్గలు నిమిరి, భుజం చుట్టూ చెయ్యేసి దగ్గరికి పాదుపుకుని, రోజూలాగే ముద్దిచ్చి గుమ్మందాటారు శంకరం. సందు మలుపు తిరిగేదాకా చూసి, లోపలికి వచ్చి కాగితం మడతలు విప్పాను.

‘సీతా, ఒక అత్యంత ప్రధాన ఘట్టానికి శ్రీకారం చుట్టబోతున్నాను. చాలాకాలంగా అనుకుంటున్నదే ఇప్పటికి ఒక కొలిక్కి వచ్చింది. అందుకు నీ సాయం కూడా అవసరపడవచ్చు. సమయం వచ్చినప్పుడు అడుగుతాను. అవసరాన్ని బట్టి కుదువ పెట్టడం, అనివార్యమైతే అమ్మడం నీకు సమ్మతమా? అందుకు నీవు సిద్ధమా? కాకపోయినా పరవాలేదు. ఆలోచించు. నీ ముందు ఎన్నయినా మాట్లాడగలను. నువ్వు నా సర్వస్వం. కానీ అవసరపడేది నీ సొమ్ములు.. నోరుపెగలదు. అందుకే ఇలా! అర్థం చేసుకున్నావు కదు!.. ప్రేమతో శంకరం.’

సాయంత్రం కాఫీ ఫలహారాలతో పాటు చేతి రుమాలు మూటను కూడా టీపాయి మీద పెట్టాను.

‘పిల్లలేరీ? ‘ అడిగాడు శంకరం.

‘పక్కంటిలో ఉన్నారు. వాళ్ళ పాప పుట్టిన రోజు ఏదో పిల్ల సందడి.’

‘సీతా. నేను రేపు ఆఫీసుకి శలవు పెట్టాను. పిల్లలు స్కూలుకి వెళ్ళగానే ఇద్దరం బైటకి వెళదాం. మధ్యాహ్నం భోజనం సికింద్రాబాద్ తాజ్లో. శంకరానికి సినిమాలు, హోటళ్ళు, షికార్లు సరదా.’

ఎందుకన్నట్లు సైగ చేశాను. జవాబుగా నవ్వుతూ రుమాలు మూట చేతిలోకి తీసుకుని అపురూపంగా చూసి, ముడివిప్పి నా చేయందుకుని బంగారు గాజులు తీసి తొడిగారు. చంద్రహారం మెడలో వేసి, మెడ వంపులో గడ్డం పెట్టి ఆనించి అనురాగాన్ని మూటకట్టినట్లే నీ అభిమతాన్ని కూడా మూటగట్టి చెప్పాలా? నవ్వునా వెన్నలవి అన్నాడు కళ్ళలోకి చూస్తూ. ఇద్దరం నవ్వుకున్నాం. అంతకు మించి అతడేమీ చెప్పలేదు. నేనేమీ అడగలేదు.

మర్నాడు సిటీ సెంటర్లో రద్దీగా ఉన్న బజారు వీధిలోపలికి ఉన్న చిన్న ఇల్లు చూపించాడు. పాతకాలం కట్టడం కానీ పాతబడలేదు. చిన్నదిగా ఉన్నా సౌకర్యంగా ఉంది. ఇంట్లో వాళ్ళు ఖాళీచేసి ఎంతో కాలమైనట్లు లేదు. శుభ్రంగా ఉంది. వ్యాపారస్తులు ముఖ్యంగా ఉత్తరాది వారుండే బస్తీ.

‘నచ్చిందా?’

‘డబ్బులు?’

‘నీకు నచ్చిందా? ‘ అనునయం

‘ఊ ఇంటి వరండాలో అటు ఇటు చిన్న అరుగులు వేసుకుంటే కూర్చోడానికి ఎదురుగా వేప, రావి చెట్ల కింద వెలిసిన అమ్మవారిని చూసుకోడానికి బాగుంటుంది.’

‘అప్పుడే ఇల్లు మనదైపోయినట్లు శుభం.’ అంటూ నవ్వారు.

హోటల్లో భోంచేస్తూ చెప్పారు. 'అమ్మా నాన్నా పెద్దవాళ్ళయ్యారు. ఉన్న కాస్త పొలం వాటాలు పంచేస్తానంటున్నారు నాన్న. నా వాటా అయినకాడికి అమ్మేయాలనుకుంటున్నారు నాన్న. అన్నయ్య, తమ్ముడు, బైటవాళ్ళు ఎవరికైనా సరే మార్కెట్ ధరకి ఇచ్చేద్దామనుకుంటున్నాను.'

'చిన్న ఇంటికోసం పొలం అమ్ముతారా?'

'చూడు, సిటీలో ఇల్లు, కిరాయి ఇళ్ళల్లో ఎన్నాళ్ళు? వాళ్ళు పొమ్మంటే ఇంకో ఇల్లు, అలా కాలి బంతేగా! నా ప్రాణస్నేహితుడు సుందరం తెలుసుగా, వాళ్ళ మేనమామ సోమయ్యగారు ఇల్లు అమ్మేసి పల్లెలో స్థిరపడ్డాట్ట. పెద్ద ఇల్లు, వాకిలి, పొలం అన్నీ ఉన్నవారు. సుందరం చెప్పాడు. సుందరానికి తక్కువేం లేదు. నగరంలోనే బోల్టా ఆస్తులున్నాయి. అందుకే నన్ను తీసుకోమన్నారు. అందరూ పట్నాలకి, నగరాలకి వలస రావడం ఎక్కువవుతుంటే ఈ పెద్దాయన గ్రామానికి పోవాలనుకోవడం మన అదృష్టమనిపిస్తోంది. ఆయన డబ్బు మనిషి కాదు ధర అందుబాటులోనే ఉంది. కాకపోతే అది మనకి పెద్ద మొత్తం. ఒకేసారి ఇవ్వడానికి కష్టం. ఆ మాటే చెప్పాను.'

'ఏం చెప్పారేంటి? ' అన్నట్లు చూశాను.

'ఆయన బాగా చదువుకున్నవాడు. గొప్ప తాత్వికత ఉన్న స్కాలర్. ఇంట్లో ఎప్పుడూ శాంతి ఉండేలా చూసుకో. కలహాలు జరిగే ఇంట్లో ఏదో ఒక ఆపద, నష్టం సంభవించే అవకాశం ఉంది. సాధారణమైన, సరళమైన జీవితం గడుపుతూ ఉన్నతంగా ఆలోచించు వంటి మాటలు మా మాటల మధ్య పాయసంలో జీడిపప్పుల్లా చెప్పాడు.'

'అలాగా? శాంతి ఎవరు?'

'ఏయ్, నిన్నూ..'

'సరేండి ఎప్పుడూ సజ్జన సాంగత్యంలో ఉండాలి. ఇచ్చిన మాట నిలబెట్టుకో, అదే మానవత, ఇతరుల సొమ్ము ఆశించకు. ఎవరి భోజనం వారే సంపాదించుకుని తినాలి... సొమ్ములంటే నా నగలని, భోజనం అంటే హోటల్లో తినవద్దనీ కాదు. అలా అని మా నానమ్మ, తాతయ్య కూడా బోల్టా చెప్పేవారు ' ఆట పట్టించాను. శంకరం నవ్వుతూ నా నెత్తిమీద ఓటిచ్చాడు మురిపెంగా. హోటల్లో ఎవరైనా చూశారేమోనని సిగ్గేసింది.

పిల్లలు వృద్ధిలోకి వచ్చారు. అందరికీ పెళ్ళిళ్ళయ్యాయి. అమ్మాయికి మంచి సంబంధం వచ్చింది. అందరికీ ఉద్యోగాలు, నేను శంకరం బస్తీ వాళ్ళకి ఆత్మీయ బంధువులుగా పేరుపడ్డాం. బస్తీ మొత్తం ఒక కుటుంబంగా ఉంటామంటే అతిశయోక్తికాదు. శంకరం భర్తగా, తండ్రిగా, తాతగా తన పాత్రలకి జీవం పోసి హఠాత్తుగా జీవన రంగస్థలం నుండి నిష్క్రమించాడు.

ఈ పుత్రోత్సాహంతో ఈ ఇల్లు పెద్దవాడికి, కొత్తగా తీసుకున్న ఇంటి ఫలం రెండోవాడికి అన్నట్లు విల్లు రాశాడు శంకరం. పెద్దవాడు విడిగా పెద్ద ఫ్లాట్ కొనుక్కున్నాడు. చిన్నవాడు ఇంటిస్థలంలో రెండంతస్తులు వేశారు. వాళ్ళ వాళ్ళ సొంత ఇళ్ళల్లోనే ఉంటున్నారు. ఇప్పుడు ఈ ఇంటిని ఎక్కువకి అద్దెకివ్వాలని, మంచి బేరం వస్తే కొన్నాళ్ళయ్యాక అమ్మేయాలని నా ముందే మాట్లాడుకున్నారు. నన్ను వాళ్ళ దగ్గరకి వచ్చేయమన్నారు.

డబ్బు, ఆదాయం కాదు. ఇంటిచుట్టూ అల్లకున్న బంధాలు, అనుబంధాలు. ఎన్నెన్ని స్నేహాలు! ప్రియమైన పలకరింపులు, అచ్చమైన ఆత్మీయతలు. పక్షినా? చెట్టుకొట్టోస్తే ఎగిరెళ్ళి ఎక్కడో వాలడానికీ! ఈ ప్రాంతం ఈ ఇల్లు వదిలేస్తే ప్రాణవాయువు అందుతుందా? మనసంతా చేదుగా అయింది. నగరం నాగరికత నేర్పితే, శంకరం నన్ను తీర్చిదిద్దాడు. నా వ్యక్తిగతం నాకుంది. అతని పెన్ననుంది ఉత్తరాది, దక్షిణాది వారి కుటుంబ స్నేహాలు, బాబీ, దీదీ, పిన్ని, అత్త, నాని రకరకాల పిలుపులకి అలవాటు పడిపోయాను. పండగలప్పుడు హడావుడి మామూలు రోజుల్లో చేతిపనులు, అల్లికలు నిరంతరం కావలసినంత కాలక్షేపం.

ఈ మమతల తీగల్లి, ఇన్ని దశాబ్దాల ఈ జ్ఞాపకాన్ని ఇక్కడే ఇలాగే వదిలేసి వెళ్ళిపోవాలా? మాట వరసకది సొంత ఇల్లయినా ఇక్కడే ఎప్పటికీ అద్దె ఇల్లే. కొడుకులిద్దరూ వాళ్ళవాళ్ళ సొంత ఇళ్ళు వదిలారు. అమ్మేస్తే అంతే సంగతులు.

'ఇద్దరు ముగ్గురికి మాటిచ్చాను. కాస్త ప్యాచ్ వర్క్ చేసి ఎక్కువ కిరాయి ఇస్తానన్న వాళ్ళకి ఇచ్చేస్తానమ్మా. నాతో వచ్చేయ్' అన్నాడు పెద్దవాడు.

'ఇండిపెండెంట్ ఇల్లు, మొక్కలు అవీ, మీ పూజకి కావలసినన్ని పూలు, వచ్చేయ్యండి అత్తయ్యా' అంది చిన్నకోడలు. ఎక్కడున్నా నా ఇంట్లో నేనున్నట్లు ఉండదు కదా! ఇక్కడుంటే శంకరంతోనే ఉన్నట్టుంటుంది.

సుందరానికి కబురెళ్ళి వారం దాటింది. జాడా జవాబు లేదు. శంకరం ఈడువాడే ఆరోగ్యంగా ధిలాసాగా తిరుగుతున్నాడు. 'నా డిటాచ్ మెంట్ థియరీయే నా ఆరోగ్య రహస్యం' అంటుంటారు. ఊళ్ళో ఉన్నాడో లేదో! ఫోన్ చేస్తే పనివాళ్ళు తీసి ఎవరూ లేరన్నారు. తర్కించలేదు. ఈ వారంలో నిర్ణయం తీసుకోవాలి. చూద్దాం! శంకరంతో కలిసి ఇల్లు చూడడం, మొదటిసారి తాజ్ భోజనం, నిన్నమొన్న జరిగినట్టుంది. వెన్నెల మెరుస్తోంది. అన్నం తిన్నాననిపించి, అరుగుమీద కూర్చున్నాను పోచమ్మ తల్లి చిరునవ్వుతో పలకరించింది.

పోచితల్లి, ఇన్నాళ్ళ మన స్నేహానికి ఇదేనా ముగింపు? ఎన్ని శక్తిపీఠాలు వెలిసినా, నీవెంత ఆదిపరాశక్తివయినా నా ప్రతి అవతారంలోనూ కష్టాలు, ఆత్మాభిమానాలు నీకు కొత్తకాదుగా..'

'ఏం సీతమ్మా, భోజనమైందా? తీరుబాటుగా అమ్మతో ముచ్చట్లు పెట్టావు?' సుందరం గొంతు.

అవును. సుందరం వచ్చాడు. అమ్మతో కబుర్లలో పడి సందు చివర సుందరం కారు ఆగి అలికిడి గమనించనేలేదు.

'రా, అన్నయ్యా, కూర్చో, ఊళ్ళోలేవా?' మంచి నీళ్ళు తేవడానికి లేస్తున్న నన్ను ఆపుతూ

'ఇప్పుడేం వద్దగానీ! ఈ మిఠాయి తిను'

సంగతి తెలిసే సుందరం కూడా పట్టనట్టే ఉన్నారు. పైగా మిఠాయి తెచ్చారు. అయినా నా ఇంటి విషయాలకి అతనేం చేస్తాడు! అయిష్టంగానే మిఠాయి డబ్బా అందుకుని పక్కన పెట్టాను.

'ఏంటి విశేషాలు' అడిగాను.

'నువు క్షమిస్తానంటే చెబుతాను'

'అలవాటు లేని అంతంత పెద్దమాటలెందుకు. విషయం చెప్పు'

'క్షమాపణ ఊరికే కాదు, నీ సంగతి నీకు చెప్పడానికి ఆలస్యం చేసినందుకు, నిజానికి నా తప్పు కాదు. ఆజ్ఞాపించినట్టే చేశాను. కానీ ఆజ్ఞాపాలనకు సమయ నియమం పెట్టుకుని ఉండాలి..'

'ఏంటి తెలుగు మహాసభలకి ఎక్కడికైనా వెళ్ళివస్తున్నారా?' అతని భాషకి ఆనందాశ్చర్యాలు కలిగాయి.

కాదులే, ఇది చూడు తర్వాత చెబుతాను.

నవ్వుతూ నా చేతిలో ఓ కవరు పెట్టాడు. అప్పటిదాకా పౌరల్లమి వెలుగులోనే ఉన్నాను.

సుందరం లేచి వరండాలో స్విచ్ చేశాడు. వెలుగు ప్రకాశించింది. చేతిలోని కాగితంలోని అక్షరాలు కాసేపు స్పష్టంగా కనబడి అంతలోనే మసక బారాయి. ఎడం చేత్తో కొంగుతో కళ్ళద్దుకుంటుంటే, కుడిచేతిలోని కాగితం అందుకుని కవర్లో పెట్టేశాడు సుందరం.

విషయం వివరించాడు.

'నా సొంత అన్నయినా ఇంతలా చేస్తాడనుకోను. మొదటినుంచీ నవ్వు మాతోనే ఉన్నావు' నా గొంతు వణికింది.

'అంటే ఇప్పుడు నేను పరాయి అన్నట్లా ? '

నవ్వొచ్చింది నాకు.

'ఊ అలాగే నవ్వుతూ ఉండాలి మా సీతమ్మ. సెల్ ఇంట్లో మర్చిపోయి మీ వదినా, నేను ఊరికెళ్ళాం. నీతో చెప్పి వెళ్ళదామనుకున్నాం కాని. రెండురోజులేకదాని వెళ్ళాం. మా అత్తగారు పోవడంతో అన్నీ చూసుకుని రావడంతో ఇన్ని రోజులు పట్టింది. రాగానే నీ ఉత్తరం చూశాను. పనివాడు చెప్పాడు నువ్వు ఫోన్ చేశావని. సెల్ లో ఓ పది మిస్డ్ కాల్స్ చెప్పాయి నీ పరిస్థితి. సర్లే, అన్నీ మనమంచికే!'

'ఆశ్చర్యపోకు, నీకెప్పుడో చెబుతానన్నాను. ' శంకరం వాదించాడు. 'ఉండనీ నీ దగ్గర, నీకంటే మాకెవరున్నారన్నాడు. కాని కొన్ని మాటలు వినకూడదనిపించింది నీ కష్టం తెలిసాకా. అందుకే క్షమాపణ అడిగాను' అన్నాడు మళ్ళీ.

'అయితే, నువ్వు కూడా టీవీ సీరియళ్ళు రాయగలవన్నమాట!'

'కాదులే సీతమ్మ తల్లీ. సోమయ్య మామయ్య పెద్ద కర్మకు పోయినప్పుడు శంకరం విల్లు సంగతి చెప్పాడు. కోపం చేశాను. నాకు ఒక్కకొడుకైనా ఇప్పటిదాకా చిల్లిగవ్వ ఆస్తి వాడి పేరుమీద రాయలేదు. ఆస్తులనేవి పెద్దవాళ్ళ తదనంతరమే పిల్లలకు చెందాలి. ప్రేమలు వేరు, ప్రేమ పేరుతో ఆస్తులిచ్చేస్తే మానవ స్వభావాలు ఏ క్షణంలో ఎలా మారతాయో తెలీదు. ఎన్నో చూస్తున్నాం. వింటున్నాం. ఏ కాలానికైనా గాని ఇదే సూత్రం. నీ కొడుకులు అలా చేస్తారని కాదు, సీత తెలివైందేకాని లొక్యరాలు కాదు. ధైర్యవంతురాలు, తన వ్యక్తిత్వం తనకుంది. అయినా నా మాటవిని ఇల్లు ఆమె పేర పెట్టు. ఆమె తదనంతరం నీ ఇష్టం వచ్చిన వాళ్ళకియ్యి, సోమయ్య మామయ్య 'శాంతి మంత్రం' మర్చిపోకు అని చెప్పాను. ఆలోచించుకున్నాడు. ఊర్నించి రాగానే కొత్త విల్లరాసి, రిజిస్టర్ చేశాడు. ఎందుకో మరి నా దగ్గరే ఉంచమన్నాడు. అతను రాసింది చదివావుకదా! నీ మీద ఏ విధమైన ఒత్తిడి ఉండకుండా ఉండడానికే అలా చేశాడని పించింది. నీ కన్నా నేను ముందు పోతే నీకిచ్చేకే పొమ్మన్నాడు. '

'అవేం మాటలన్నయ్యా? '

'ఇంతలో ఏముందిలే సీతమ్మ. అయినా వీళ్ళిలా ఉన్నారని నీతో ఒక్కమాట చెప్పి ఉండాలింది. పోనీలే రేపు వడ్డామనుకున్నాను. కానీ ఇలాంటి విషయాలు వాయిదా వేయకూడదు. రేపు వాళ్ళిద్దర్నీ పిల్చి అందరి ముందు సెటిల్ చేస్తాను. మీ వదిన కూడా వస్తుంది. అప్పటిదాకా ఈ కవరు నా దగ్గరుండనీ. బ్యాంక్ ఈవినింగ్ బ్రాంచ్ గనక లాకర్లోంచి ఈ కవరు తేగలిగాను. ఇప్పుడు కాకపోతే ఇంకింత బాధ పడుతూ ఉండే దానివో! ' నవ్వాడు చిన్నగా.

సెల్ మోగింది. సుందరం మాట్లాడుతున్నాడు. స్వీట్ బాక్స్ అందుకుని పోవమ్మ ముందుపెట్టి, ఒకటి తీసి కటకటాల లోపల ఉంచాను. సుందరానికి ఒకటి ఇచ్చి, నేను నోట్లో వేసుకున్నాను.

చాలాసేపు శంకరం గురించి మాట్లాడుకున్నాం. శంకరంతో ఇల్లుకొనిపించినప్పటికంటే ఇప్పుడు నాకెంతో సంతోషంగా, తృప్తిగా ఉందన్నాడు. తనకి తెలిసిన ఇలాంటి సంఘటనల గురించి చెప్పాడు. నేను అదృష్టవంతురాలినన్నాడు.

ఈ ఇల్లు నా స్వార్జితం. దీనిపై సర్వహక్కులు నావి. నా తదనంతరం నా భార్య సీతామహాలక్ష్మివి. ఆమె జీవితాంతం సౌఖ్యంగా ఈ ఇంట్లో ఉండాలని, ఆమె తదనంతరం కూడా ఇల్లు అమ్మకానికి వీల్లేదని కుమారులకు ఆస్తిగా హక్కు ఇవ్వడం లేదని పదిమందికీ ప్రయోజనకరంగా ఉండేలా ఇంట్లో దీపం పెట్టి ప్రశాంతంగా ఉండే ధ్యానయోగ మందిరంగా మార్చే బాధ్యత కోర్టువారికి అప్పగిస్తున్నాననీ... దస్తావేజులు రాయించాడు శంకరం వీలునామాని.

'ఇలా కాకపోతే ఏం చేసేదానివి సీతమ్మ' అడిగాడు సుందరం.

దీపా అగర్వాల్ కి చెప్పాను. మేం అందరం కలసి స్థాపించిన 'బెహనోంకా బగీచా' చూసుకుంటూ బస్టిలోనే ఉండిపోతానన్నదే నా నిర్ణయం అని. 'మీరంతా నా చుట్టూ ఉన్నారు. నాకేం కొదువ! మధ్య మధ్య వెళ్ళి పిల్లల్ని చూసాస్తాను' అన్నాను. బగీచా మహిళలంతా

ఈ మాట విని ఎంతో సంబరపడ్డారు. పార్వతమ్మ నాకు చేదోడువాదోడుగా ఉంటానంది. ఆరతీ దీదీ అయితే అందరికీ మితాయిలు పంచింది. రేపొద్దున్న ఈ సంగతి నా పిల్లలకి చెప్పాలనుకుంటూన్నాను అన్నాను.

ఏదో అనిర్వచనీయమైన తృప్తితో చూసిన గర్వం ధ్వనించిందేమో నా మాటల్లో అనిపించింది.

మెచ్చుకోలుగా చుశాడు. 'శంకరం కనిపిస్తున్నాడు నీలో' అంటూ లేచి నిలబడ్డాడు సుందరం.

కనురెప్పలు మూసి తెరిచాను. ఆనంద బాష్పాలు అనునయించాయి బుగ్గల్ని నిమరుతూ.

నివోళి

- కె. వాసవదత్త రొమ్మ

వంగూరి ఫౌండేషన్ ఆధ్వర్యంలో జరిగిన "మొట్టమొదటి అంతర్జాతీయ తెలుగు రచయిత్రుల కథల పోటీ" లో నాలుగవ కథ.

'ఏవండీ!' ఈ విషయం విన్నారా?' రుక్మిణి హడావుడిగా వచ్చి పుస్తకం చదువుకుంటున్న క్రిష్ణారావు పక్కనే కూర్చుంటూ అంది

'ఏమిటి?' అని అడగబోయే లోపల తనే 'మీ స్నేహితుడు వాసుదేవమూర్తి, వాళ్ళబ్బాయి వల్లభ్ని మిలటరీ ట్రైనింగ్ కు పంపుతున్నాడట?' అంది.

క్రిష్ణారావు పెద్దగా ఆశ్చర్య పడలేదు. ఎందుకంటే అది అతనికి తెలిసిన విషయమే

'చూడండి పాపం, అతని భార్య 'రమ', ఉన్న ఒక్కగానొక్క కొడుకుని మిలటరీకి పంపలేక కన్నీరు మున్నీరుగా రాత్రింబవళ్ళు చాలా ఏడుస్తుందట? 'కాని ఆ మొండి మనిషి వింటేగా? ఒక్కటే పట్టుదల. ఎల్లండే ప్రయాణం అంట' రుక్మిణి చెప్పుకుంటూ వెళ్ళిపోతుంది.

'అబ్బా! రుక్మిణి, నీలా 'రమ' అంత అధైర్య వంతురాలు కాదులే'

వాసుదేవమూర్తితో తన తొలి పరిచయం అతని కళ్ళముందు మెదిలింది

ఆఫీసుకి వెళ్ళగానే

'రండి క్రిష్ణారావు గారు? మీరు లేట్ అయ్యారు, ఇప్పుడే అందరి పరిచయాలు అయ్యాయి.

వీరు వాసుదేవమూర్తిగారు అనకాపల్లి బ్రాంచి నుంచి ట్రాన్స్ఫర్ అయ్యి ఈవాళే మన ఆఫీస్ లో జాయిన్ అయ్యారు. వీరు క్రిష్ణారావు గారు 'మేనేజర్ పరిచయం చేసాడు అతనికి.

తెల్ల చొక్క, లూజ్ ఫెంట్, కొద్దిగా పెరిగిన గడ్డం, కళ్ళద్దాలలో అతన్ని చూడగానే క్రిష్ణారావుకి ఎందుకో అంత మంచి అభిప్రాయం కలుగలేదు. అసలే ఆఫీసుకి లేటుగా వచ్చేయడమో కొద్దిగా చిరాగ్గాను ఉందతనికి తల పంకించి ఊరుకున్నాడు.

‘నమస్కారం!’ రెండు చేతులు జోడించి గంభీరమైన స్వరంతో అన్నాడు వాసుదేవమూర్తి ఆ స్వరానికి చటుక్కున తలెత్తి, తెలియకుండానే నమస్కారం పెట్టాడు క్రిష్ణారావు, ‘నమస్కారం వాసుదేవమూర్తిగారు వెల్ కం టు ఆఫీస్’ అంటూ

‘నన్ను వాసుదేవ్ లేదా వాసు అనండి చాలు సింపుల్ గా’ మళ్ళీ అతనే అన్నాడు చిరునవ్వుతో

ఆ స్వచ్ఛమైన నవ్వులో ఏదో ఆకర్షణ ఉంది. రూపానికి, ప్రవర్తనకి ఎంత తేడా ఆశ్చర్యంగా మనస్సులో అనుకున్నాడు క్రిష్ణారావు.

‘వాసుదేవమూర్తి గారు, ఇదిగో మీ సీట్!! మీరు అటండ్ అవ్వాలన్న వర్కుల గురించి క్రిష్ణారావు గారు అన్ని వివరంగా చెబుతాడు బెస్ట్ ఆఫ్ లక్’ అంటూ మేనేజర్ తన కెబిన్ లోకి వెళ్ళిపోయాడు.

క్రిష్ణారావు అతని టేబుల్ అంతా దుమ్ము ధూళిగా ఉండటం చూసి, ‘ఒక్క క్షణం ఆగండి’, అంటూ ఆదెమ్మ అటండ్ కోసం కేకపెట్టాడు.

అటండ్ గబ గబ వచ్చి గుడ్డతీసుకుని వచ్చి శుభ్రం చేయబోతుంటే వద్దని వారింది వాసుదేవ్ తనే ఆ పాత గుడ్డ తీసుకుని నీళ్ళు జల్లి అంతా నీట్ గా తుడిచి, చేతులు కడుక్కుని వచ్చి తన సీట్లో కూర్చుంటూ.

‘అన్నట్లు, నీ పేరేమిటి ఆదెమ్మ కదూ, ఈ టేబుల్ రోజూ తుడవాల్సింది పొద్దున్నే కదా!’ సీట్లో వెనక్కి వాలి అన్నాడు వాసుదేవమూర్తి.

‘అవును సార్, కాని ఇంకా ఎవరు మీ సీట్లో జాయిన్ అవ్వలేదని’ చిన్నగా నసిగింది ఆదెమ్మ

‘సరే, అదీ నిజమే అనుకో, అయితే నాకు ఒక్క చిన్న సందేహం? అదే నీకు ఒంట్లో బాగోలేదనుకో, ఇంట్లో వంట చేయవా, అసలు వంటింట్లోకే వెళ్ళవా, పిల్లల్ని స్కూలుకి తయారు చేసి పంపటం, గదులు తుడవటం ఇలాంటివి కూడా ఇంట్లో ఏం చేయవా? అలాగే కూర్చుంటావా?’

‘అదేం మాటండీ, అన్నీ చేస్తాను! అంతే కాని నాకు అనారోగ్యం అయితే పిల్లల్ని ఇబ్బంది పెడతాను కుంటున్నారా? నా ధర్మం నే తప్పుతానా ఏంటి?’ అంది.

‘మరీ, అదే ధర్మం నెల నెలా ఒకటిన టంచనుగా ప్రభుత్వ జీతం తీసుకుంటున్న మనకీ వర్తిస్తుందిగా?’ ఆదెమ్మను సూటిగా అడిగాడు.

‘అదేంటి బాబు, ఏదో ఒక్క రోజు. పొరపాటు అంతే కాని...’ విసుగ్గా అందామె

క్రిష్ణారావుకి అతని ప్రవర్తన కొద్దిగా వింతగా, తేడాగా అనిపించింది.

‘ఏదో ఒక్క రోజు అన్నీ సాకులు ఇక నుంచి మళ్ళీ నేను ఎప్పుడూ వినకూడదూ, ఆదెమ్మ, మన ఇంట్లో మనం ఎంత శుభ్రంగా ఎలా ఉంటామో, మన ఇల్లు ఎలా ఉంచుకొంటామో అలాగే మన ఆఫీసు కూడా అర్థంలా ఉంచాలి సరేనా!’ అతని స్పీచ్ కి అయిష్టంగా తలూపింది ఆదెమ్మ

‘నేను లోపలికి వచ్చేటప్పటికి నువ్వు బయట స్టూల్ మీద కూర్చోని పక్క సెక్షన్ వాళ్ళతో బాతాఖాని కొడుతున్నావు? అదిగో ఆ పక్కన చూడు, ఆ ఫైల్ నిండా దుమ్మేంటి? ఆ మెట్ల దగ్గర అంత తడిగా ఎందుకు ఉంది? ఇవ్వన్నీ నువ్వు రోజూ చేయాల్సిన పనులే కదా! ఇక నుంచి నీ డ్యూటీ నువ్వు సరిగా చేయి మళ్ళీ ఎప్పుడు నాతో చెప్పించుకోకు నేను ఏదీ చెప్పినా ఒక్క సారే చెబుతాను రెండోసారి కాగితం మీదే పెడతాను’ హెచ్చరికగా అన్నాడు.

ఆదెమ్మ వచ్చిన కోపం దిగమింగు కొంటూ బయటకు వెళ్ళిపోయింది ఇంత చిన్న విషయానికి అంత పెద్ద లెక్కరా అని మనసులో అనుకుంటూ 'సరే రండి, అలా కేంటినుకు వెళ్ళి కాఫీ తాగేసి వద్దాం!' క్రిష్ణారావు హుషారుగా అంటూ అతని భుజం మీద చేయి వేసాడు.

'క్రిష్ణారావుగారు, ఇప్పుడు టైం 11.30 అయ్యింది. మన లంచ్ టైం 1.30కి అప్పుడు కేంటిన్ కి వెళ్ళివద్దాం ప్రస్తుతం మనం డ్యూటీలో ఉన్నాం కాబట్టి ఆఫీస్ పని చేద్దాం!' స్పష్టంగా అన్నాడు వాసుదేవ్

క్రిష్ణారావు ఖంగుతిని, 'అలాగేలేండి! ఇప్పుడే డ్యూటీకి రిపోర్ట్ చేసారు కదా' అని సరదాగా ఆఫర్ చేసాను

'వద్దండి! అలాంటి ఆఫర్స్ మనం ఎప్పుడూ ఎవ్వరికి ఇవ్వకూడదు, అలాగే డ్యూటీలో ఉండగా, ఎవ్వరి దగ్గర్నుంచి తీసుకోకూడదు. మనది చాలా రెస్పాన్సిబులిటీ జాబ్, చాలా ఆచితూచి అడుగెయ్యాలి. '

క్రిష్ణారావుగారు ఇంకేం మాట్లాడలేక 'భలే వింత మనిషి!' అనుకుని నవ్వుకుంటూ తన సీట్లోకి వెళ్ళి కూర్చున్నాడు. కాసేపటికి, 'క్రిష్ణారావు గారు రండి ఒక్కసారి ఆఫీస్ లో ఈ ఫైళ్ళు అన్ని నాకు చెప్పండి' పిలిచాడు వాసుదేవ్ మూర్తి.

'ఇవాళే కదా జస్ట్ జాయిన్ అయ్యింది. రేపట్టింది అన్ని చెబుతాడలెండి, కాస్త రెస్ట్ తీసుకోండిపూట. త్వరగా వెళ్ళిపోండి ఇంటికి, అసలే కొత్త అద్దె ఇల్లు వెతుక్కోవాలి కూడా కదా!' సూపర్వైజర్ అన్నాడు వెనుక నుంచి. అయిపోయింది ఇవాళ సూపర్వైజర్ పని, ఈ వాసుదేవ్ చేతిలో అనుకున్నాడు క్రిష్ణారావు మనసులో.

***

'థాంక్స్ క్రిష్ణారావుగారు. మంచి ఇల్లు చూసి పెట్టారు. చక్కగా ఇంటి ముందు చాలా ఖాళీ జాగా ఉంది. ' సామాన్లు దింపుకుంటూ అన్నాడు 'వాసుదేవ్ మీరేమీ అనుకోకపోతే, క్రిష్ణ' అనండి సరిపోతుంది అని నవ్వాడు క్రిష్ణారావు.

'అసలు మీరు కూడా వద్దు నన్ను వాసు అన్నా ఓకే' మంచం పడకగదిలోకి చేరుస్తూ ఆయాసంగా అన్నాడు.

'ఎవరన్నా మనుష్యుల్ని పెట్టుకోండి. సామాన్లు మోయడానికి' అనబోయి మళ్ళీ దానికేం సోది చెబుతాడో అని మారు మాట్లాడలేదు క్రిష్ణారావు.

***

'క్రిష్ణా! ఇవాళ నువ్వు రెడ్ సిగ్నల్ ఉండగా, మళ్ళీ బైక్ మీద ముందుకు వెళ్ళిపోయావు. నేనీ వెనకే ఉన్నాను' కొంచెం కోపంగా అన్నాడు వాసు.

సూపర్వైజర్ పరిహాసంగా ఏదో అనబోతుంటే, క్రిష్ణారావు ఆయన్ని వారించి, 'సారీరా ఆఫీసుకు టైం అయ్యిందన్న కంగారులో అలా చేసాను, ఇంకెప్పుడు రిపీట్ చేయను' అన్నాడు.

'దీనికి పనిప్రొమెంట్ ఈ వారంలో ఆఫీస్ కి అరగంట ముందుగా వచ్చి వర్క్ స్టార్ట్ చేయాలి'

'ఓకే డన్ వాసు' చిరునవ్వుతో అన్నాడు క్రిష్ణారావు.

వాళ్ళిద్దరిని విడవారంగాచూసాడు సూపర్వైజర్!

క్రమంగా వాసుదేవ్ సిస్టంకి ఆఫీస్ లో అందరు బాగా అలవాటు పడిపోయారు ఆఖరికి ఆదెమ్మ కూడా, ముందు కొద్దిగా పాత పద్ధతిలోనే సగం సగం పనిచేసినా, ఆమె కొడుకు ఇంటర్ ఫీజు కోసం వాసు ఆఫీసంతా తిరిగి డబ్బు సేకరించి, ఆ అబ్బాయి చదువుకి సహాయ పడటంలో ఆమె అతని సాయానికి కరిగిపోయింది...దాంతో ఆఫీసు శుభ్రంగా తయారైంది.

అంతకన్నా గొప్పగా చెప్పుకోవాల్సిన విషయం ఏమిటంటే, కొద్ది నెలలకి, అదెమ్మ నెల నెలా తన జీతంలో రూ.50 తన ఇంటి వీధి చివర బట్టల కుట్టే సాయిబు కూతరు పుస్తకాలకి, చదువుకి సాయం చేయడం.

***

‘మురికి నీరు రోడ్డు మీద వైతరణిలా ప్రవహిస్తుంది. ఇది నా రెండో కంప్లెంట్. మీరింత వరకు అటెండ్ అవులేదు. ‘వాసుదేవ్ మాట్లాడుతుంటే ‘అతనుండేది ఎక్కడో వీధి నెం. 6లో ఎందుకండీ వీధి నెం. 1లోని మురికి నీటి గొడవ ‘అంటు తొలినాళ్ళలో అతన్ని వెక్కిరించిన వాళ్ళే.

అతి కొద్ది రోజులలో...

‘వెంకటేశ్వరస్వామి గుడి దగ్గర బిచ్చగాళ్ళ గొడవ ఎక్కువైంది. ప్రశాంతత కరువైంది. ‘ఏక్షన్ తీసుకోండి’ అనో ‘మూడు రోజులుగా మా నల్లా రావడం లేదు. రిజన్ ఏమిటి? మరి మా వీధికి వాటర్ ట్యాంకర్ రెండు పూట్లా పంపరా’ అనే నిత్య ఫోన్లు కంప్లెంట్తో మా ఆఫీస్లోనే కాకుండా, అందరి మనుసులో, అందరి కుటుంబాల్లో నిశ్శబ్ద విప్లం పాకింది.

ఓ సాయంత్రం పూట, ‘వాసుదేవ్ ఇంటికి ఎప్పుడు వెళ్ళలేదు. వాడు చాలా సార్లు పిలిచాడు, ఓ సారి వెళ్ళి వద్దాం పద, వాళ్ళది మన డాక్టరుగారింటి చివర ఇల్లే!’ అంటూ భార్యని తీసుకుని వాసు ఇంటికి బయలుదేరాడు క్రిష్ణారావు.

ఇంటి ముందు అప్పుడే నీళ్ళు జల్లి ముగ్గేసారేమో మట్టి వాసనలో కలసిన గాలి ముక్కుకి సోకింది. అందమైన రంగవల్లి కంటికి ఆహ్లాదంగా, ఇల్లాలి అభిరుచికి చిహ్నంగా ఉంది. లోపలి తెల్లిన క్రిష్ణారావు దంపతులు ఆశ్చర్య పోయారు. గట్టిగా పట్టుకుని పది సామాన్లు కూడా లేవు ఇల్లంతా ఖాళీగా వుంది.

‘రండి!’ అంటూ చాపలేసి వాసు దంపతులు సాదరంగా ఆహ్వానించారు దొడ్లో తులసికోటలోని దీపం మెరుస్తుంది. సాంబ్రాణి సుగంధం ఇల్లంతా వ్యాప్తి చెంది ఉంది.

‘నా భార్య రమ’ పరిచయం చేసాడు వాసు.

మనిషి అంత రూపవతి కాదు కాని చాలా ఒబ్బడిగా ఉంది. మెళ్ళో చిన్న గొలుసు, చేతి నిండా గాజులు, పెద్దగా బంగారం ఉన్నట్టుగా అనిపించలేదు. అదే రుక్మిణి వ్రజపు ముక్కుపుడకతో?, బంగారు గాజులతో అందంగా మెరిసిపోతోంది. మనసులో గర్వంగా అనుకున్నాడు క్రిష్ణారావు. వేడి పాలు తెచ్చి ఇచ్చింది రమ. ‘మా ఇంట్లో కాఫీలు అలాంటివి అలవాటు లేవండీ! అతిథిలకి ఎండ వేళన వస్తే మజ్జిగ, చల్లని వేళ పాలు’ వాసు మాటలకి పలు వరుస తళుక్కుమనేలా చిన్నగా నవ్వింది రమ. ‘మా అబ్బాయి వల్లభ’ పరిచయం చేసాడు వాసు. చురుగ్గా, పూషారుగా ఉన్నాడా కురాడు.

‘ఒక్కడేనా?’ రుక్మిణి అంది ఆరాగా

‘అవునండీ! ఒక్కడే! సర్దార్ వల్లభాయ్ పటేల్ అంటే మావారికి విపరితమైన అభిమానం. అందుకే ఆ పేరు పెట్టుకున్నారు.’

‘మాకు ఓ అబ్బాయి, ఓ అమ్మాయి’

రుక్మిణి మాటలకి ‘అలాగా పిల్లల్ని కూడా తీసుకరావాల్సింది సరదాగా!’ అంది రమ.

‘అయ్యో సాయంత్రం వాళ్ళకి ఇంట్లోనే ట్యూషన్స్ ఉన్నాయి. అందుకే చదువులు పాడవుతాయని ఎప్పుడూ ఎక్కడికి ఎవరింటికి కూడా తీసుకు రాము నిజానికి అసలు మాకు కూడా ఎప్పుడు కుదరదు. నిత్యం వాళ్ళతోనే సరిపోతుంది’ అంది రుక్మిణి.

కాసేపు మాట్లాడి ఇంటికి తిరిగి వచ్చేస్తుంటే, ‘ఏవండీ, మీకంటే అతను పెద్ద ఆఫీసర్ అన్నారు. మరి ఇల్లు, వాళ్ళు ఇలా ఉన్నారు?’ అంది.

‘ఏమో, అతనికి ఏవన్నా ఇతర బాధ్యతలు అవీ భుజాన ఉన్నాయేమో?’ రుక్మిణి క్రిష్ణారావు భుజాలు ఎగరేస్తూ అన్నాడు కాని ఆ ఇతర బాధ్యతలు ఏమిటో తెలిసింది కిషన్ రావుకి, వాసు జీతాలు పేబిల్ అడిట్లో చూస్తుంటే...

నెలకి సి.ఎం. రిలీఫ్ ఫండ్స్ రూ.1000-/, బాలికా సేవసదన్ కి రూ.1000-/, వృద్ధాశ్రమానికి రూ.1000-/, ఇలా అందరికీ పంచేస్తూ కేవలం సగం జీతం మాత్రమే వాసు ఇంటికి తీసుకు వెళుతున్నాడు. ఆశ్చర్యపోయాడు క్రిష్ణ 'ఏమిటతను? ' అనుకుంటూ

కాస్త చనువు పెరిగాక, మరి కొన్ని నెలలకి, 'వాసు, ఏంట్రా ఇది, మరి అంత దేశభక్తా, లేదా మరి ఇంత సమాజ సేవా, కొంత ఇంటివిషయం కూడా పట్టించుకోవాలోయ్ నీకు కోరికలు ఉండకపోవచ్చు కాని ఇంట్లో రమకి, వల్లభ్ కి ఏవన్నా ఆశలు ఉండవచ్చు కదా! ' అన్నాడు నెమ్మదిగా

'ఈ ఆదివారం ఖాళీగా ఉంటే నాతో గడపరా క్రిష్ణా. అలాగే మూడు డజన్లు అరటిపళ్ళు తీసుకురా.' అన్నాడు వాసు చిన్నగా నవ్వుతూ. బాలికా సేవ సదన్ ముప్పై మందికి పైగానే ఉన్నారు ఆడపిల్లలు. అంతా 13-14 ఏళ్ళలోపే వయసును, వారి అభిరుచిని బట్టి, వాళ్ళని మూడు గ్రూపులుగా విడదీసాడు వాసుదేవ్!

బాగా చిన్న పిల్లలకి వల్లభ్ పిట్ట కథలు, చిన్న చిన్న లెక్కలు కాసేపు చెప్పి, కొన్ని ఆటలు ఆడించాడు అదే టైములో పెద్ద పిల్లలకి క్విజ్ పోటీ పెట్టి లెక్కల్లో చిట్టి చిట్కాలు, ఇంగ్లీషులో గ్రామర్ కాసేపు చెప్పాడు క్రిష్ణ

చదువు మీద అసలు దృష్టి కాని, ఆసక్తి కాని లేని పిల్లలకి రమ, చిన్న చిన్న కుట్టు, ముగ్గులు, వంట చిట్కాలు చెప్పి సాయంత్రం వరకు వాళ్ళని ఉత్సాహంగా, హుషారుగా చేసింది.

క్రిష్ణారావు చేత అందరికీ అరటి పళ్ళు, వల్లభ్ చేత తను తెచ్చిన బిస్కెట్స్ తీపి గవ్వలు ఇప్పించాడు వాసు. నెలలో రెండు ఆదివారాలు, వీళ్ళు కుటుంబం ఇక్కడే ఇలాగే ఈ అనాథ పిల్లలతో గడుపుతారని తెలిసి క్రిష్ణారావు అవాక్కా పోయాడు.

బయలుదేరి వస్తుంటే, ఆ ఆడపిల్ల కళ్ళలో వెలిగే దీపాలు ముందు, ఆ ఉత్సాహపు జలపాతాల ముందు ఆ రోజు సాయంత్రపు సూర్యుడు కూడా వెలవెలబోయాడు అనుకున్నాడు క్రిష్ణారావు.

'మా ఇంటి దాకా వచ్చి వేళ్ళు...చాలా రోజులైంది కదా వచ్చి! ' క్రిష్ణ భుజం చుట్టూ ఆత్మీయంగా చేయి వేస్తూ అన్నాడు వాసు. వాళ్ళింటి గేటు తీస్తూ మళ్ళీ ఆశ్చర్యపోయాడు క్రిష్ణ.

ఇంటి ముందు ఉన్న కొద్దిపాటి జాగాలో చిక్కూడు, గుమ్మడి సార పాదులు చక్కగా పైకి వరండాలో పాకి ఉన్నాయి. ఓ పక్కన వంకాయలు, టమాటాలు బరువుకి మొక్కలు వంగి ఉన్నాయి. గులాబీలు, బంతిపూలు సువాసనలతో వాతావరణాన్ని ఆహ్లాద భరితం చేస్తున్నాయి.

రమ, వల్లభ్ కాళ్ళు కడుక్కుని లోపలికి వెళ్ళిపోయారు.

'దా ..కూర్చో' అంటూ వాసు 'క్రిష్ణా! ఓ సారి వివేకానందుడ్ని విద్యార్థులు అడిగారట. నిజమైన దేశభక్తి అంటే ఏమిటి? అని దానికి సమాధానం చెబుతూ ఏమన్నాడో తెలుసా? మన తరగతి గదిలోంచి బయటికి వెళ్ళే ముందు లైటు, ఫ్యాను ఆర్పి మనం రోజు కనుక వెళితే అదే 'దేశభక్తి' అన్నాడు.

మన తరం మన వంతు కర్తవ్యాన్ని నెరవేర్చాలి. ఇప్పుడు మన దేశానికి తక్షణం కావాల్సింది అదే గ్రూపులు కాదు, నినాదాలు కాదు, సమైక్య సభలు కాదు, మన ఇంటి పని మనం సక్రమంగా చేసుకోవడం, మన చుట్టూ ఉన్న వీధిని శుభ్రంగా ఉంచుకోవడం, మన పిల్లల్ని క్రమశిక్షణగా పెంచుకోవడం, నిదాంబరంగా జీవించగలగడం, వ్యసనాలని వదిలించుకోవడం, మనిషి మనిషికి మధ్య బంధాన్ని డబ్బుతో కాకుండా ప్రేమతో ముడి వేసుకోవడం, ఇదిరా దేశభక్తి అంటే! ఇప్పుడు మనం చూపించుకోవాలంటే చేయాల్సింది అంతే! అది చాలు.

ఓరేయ్ క్రిష్ణా పాట్ల నింపుకోవటానికి పట్టడన్నం చాలురా! కోట్లు మూట కట్టుకుని బ్యాంకుల్లో దాచుకొని ఏం సాధిస్తాం! చస్తూ అది కట్టు కట్టుకొని మనతో తీసుకు పోగలమా? చెప్పు? పెరట్లో ఉన్న అరిటాకుని కోసుకుని ఇంత వేడన్నం కడుపునిండా తింటే ఈ

రోజు గడిచిపోతుంది? అది చాలురా!! పద ఇవాళ నీ భోజనం మా ఇంట్లోనే! ' అంటూ వాకిట్లోని నాలుగు వంకాయలు, టమోటాలు, కోసి చాకుతో కూరలు తరిగి వంటింటి గుమ్మం దగ్గర పెట్టాడు వాసు. వాసు మాటల్ని క్రిష్ణ సంభ్రమంగా వింటూ తల తిప్పి చూసాడు. రమ స్నానం చేసి వచ్చింది ఇంటి ముందు నీళ్ళు జల్లి అందంగా రంగవల్లులు వేస్తోంది. వల్లభ్ సాంబ్రాణిలు వెలిగించి, తులసి కోట కింద గూట్లో దీపం పెడుతున్నాడు.

'ఏవండీ! వింటున్నారా! వల్లభ్ మిలటరీలో చేరుతున్నాడట! మీరు ఒక్కసారి వాసుతో చెప్పి, వద్దని వారించండి ' రుక్మిణి చేతి మీద తడుతుంటే గతంలోంచి వర్తమానంలోకి వచ్చాడు క్రిష్ణ.

'రుక్మిణి నాకీ విషయం ముందే తెలుసు, నేను వాసును అడిగితే ఏమంటాడో తెలుసా?

'జాతస్య మరణం దృవం!' మనిషికి చనిపోయే యోగం ఉంటే ఏ ఉద్యోగం చేస్తున్నా ఎప్పుడైనా ఎక్కడైనా పోతాడు. మిలటరీలో ఉద్యోగం అయితే పోతాడు బయట ఉద్యోగం అయితే చనిపోడు అన్న గ్యారెంటీ వుందా? అంటాడు. రమ కన్న తల్లి కాబట్టి, సహజంగా కొద్దిగా బాధగా ఉంటుంది. కాని నాలుగురోజుల్లో ఆశ్రమం నుంచి ఓ ఆడ పిల్లని దత్తతకి తీసుకొని వాసు ఇంటికి తెచ్చుకోబోతున్నాడు. ఆ అమ్మాయిని ఫైలెట్ ఆఫీసర్ చేస్తాడట.'

క్రిష్ణారావు మాటలకి 'ఆ' అంటూ రుక్మిణి నోరు తెరిచి విస్తూ పోతుంటే, ఇంటర్ బైపిసి చదువుతున్న అతని చిన్న కూతురు అప్పుడే లోపలికి వస్తూ.

'ఇప్పుడే వాసు మామయ్య వాళ్ళింటికి వెళ్ళాను. నాన్నా, నేను కూడా వల్లభ్ లాగే మిలటరీలో చేరి మిలటరీ డాక్టర్ అవుతాను. ' ఉద్విగ్నంగా అంది. రేపటి తరం ఆత్మవిశ్వాసాన్ని కళ్ళారా చూస్తుంటే క్రిష్ణారావు గుండె ఆనంద సముద్రమైంది.

వాసుదేవ్ లాంటి మిత్రుడు సహజీవనంలో తన జీవితం ధన్యమైందనిపించింది. ఏ భారతీయుడైన భారత పౌరుడిగా తన వంతు ధర్మాన్ని సక్రమంగా నిర్వహిస్తే, సమైక్యంగా వుంటే ఈ దేశం వైపు కన్నెత్తి కూడా శత్రువులు భయపడతారని చరిత్ర ఋజువు చేస్తోంది. గాంధీజీ అహింసా వాదం, సర్దార్ వల్లభాయ్ పటేల్ ఉక్కు పట్టుదల, లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి నిరాడంబరత, నేతాజీ పౌరుషం, ఇందిరాగాంధీ ధైర్యం నేటి తరానికి నరనరాల్లో ఇంకి పోయేలా ప్రతీ భారతీయుడు తన పిల్లలకి నిత్యం నూరిపోయాలి. స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాడిన నాయకులకి, అమర జీవులకి, ఈ దేశపు పౌరులుగా, భరతమాత ముద్దు బిడ్డలుగా మనం ఇవ్వగలిగే చిన్న నివాళి ఇదొక్కటే! అంకంటే పెద్ద త్యాగాలు, ఈ దేశానికి మనమేమీ చేయనక్కరలేదు ఇదొక్కటే చాలు.

వాసుదేవ్ మాటలు తూటాల్లా గుండెల్లో మారు మ్రోగుతుంటే,

'అలాగే చిన్న. వేరీ గుడ్ డెసిషన్ తప్పకుండా మిలటరీలో చేరుదువుగాని' అంటూ అభినందనగా కూతురును భుజం తట్టాడు క్రిష్ణారావు.

***

"వయసే వయసును.."

'శ్రీధర'

ఇంకా తెల్లవారలేదు.. కొంపలంటుకుపోతున్నట్లు ఫోన్ గోలపెట్టేస్తోంది.

కలల అలల అంచున ఓలలాడుతున్న వాళ్ళెవరూ చప్పున కనరెప్పలు విప్పే స్థితిలో లేరు. బద్దకం దుప్పటిలో మూడంకె వేసి ముసుగు తన్నిన వాళ్ళు, ఫోన్ అందుకోవాలన్న మూడంలో లేరు.

బామ్మ నిద్రలేచి చాలాసేపు అయింది. కాలక్షేపం కాక 'నే జేసిన నేరము లేమి, సీతారామస్వామి ..' అని దేవుడిని నిలదీస్తోంది. గొణుక్కుంటూనే వెళ్ళి రిసీవర్ అందుకుంది.

"ఐ లవ్ యు, డార్లింగ్.." అన్నాడు ప్రవీణ్ అవతల వైపునుంచి.

"ఎవడా నువ్వు పుండా కోర్ వెధవా, ఈ వయసులో ఉన్న నన్ను లవ్ చేస్తే నీకు ఒరిగేదేమిటా, మెడికల్ బిల్లులు కట్టటం తప్ప." అని మొదలెట్టగానే ఫోన్ కట్ అయిపోయింది.

కానీ ఆమె మాత్రం అష్టోత్తరం చదువుతూనే ఉంది. "దరిద్రపు గొట్టు వెధవ.. వీడి మొహం మండ.. వీడి శార్లం పెట్టా.." అంటూన్న బామ్మలో నిదురించిన పొరుషాగ్నిని రగిలించిన నాడు ఎవడై ఉంటాడో తలుచుకుంటూ, చెదిరిన కలల్లోంచి, అదిరిన మనసులతో గదుల్లోంచి బయటికొచ్చారు, సౌందర్య, వెన్నెల, రుతిక.

బామ్మ చెప్పింది వినగానే సౌందర్యకి విషయం అర్థమైంది.

"ఇవాళ వాలెంటైన్స్ డే బామ్మా.." అని చెప్పింది.

"అంటే ఏమిటే?" అని అడిగింది బామ్మ.

"ఇవాళ ప్రేమికుల దినం బామ్మా.." అన్నది వెన్నెల.

"ఎవళ్ళ దినం అయితే నాకేంటే? ఈ రోజు సరికి మా పిడుగు రాళ్ళలో మాణిక్యమంటే, ఎదురు పడి గట్టిగా మాట్లాడటానికే మహా మహావాళ్ళు భయపడి చస్తారు.... అలాంటిది .. వీడు"

ఆమె అలా అనర్హతగా తన గొప్పల డప్పుల చప్పుడు వినిపిస్తున్నా, ఆ ఫోన్ చేసిన వాడు ఎవడై ఉంటాడా - అని సౌందర్య ఆలోచిస్తోంది.

ఆదర్శ కూడా వాడి గదిలోంచి వచ్చాడు 'సెల్'లో 'ఘ్యూర్, ఘ్యూర్' అనుకుంటూ.

"ఈ మహానగరంలో మాయగాడు ఇంకా నగర వీధుల్ని పావనం చేయటానికి బయల్దేరలేదే..?" అన్నది సౌందర్య.

"వీడు లేచింది మొదలు పడుకునే వరకు పనిపిల్ల లచ్చి దగ్గరనుంచి దీపికా పడుకునే వరకూ కనపడక ప్రతి అడ్డమైన ఆడపిల్లనీ లవ్ చేస్తూనే ఉంటాడు.. వీడికంటికి అందరూ అందంగానే కనిపిస్తారు. వీడు మాత్రం ఎవడి కంటికి ఆనడు. పూర్ ఫెలో.." అన్నది వెన్నెల నవ్వుతూ.

"వీడు ప్రియురాళ్ళకు పంచటానికి ఒక లారీ గులాబీపూలు కావాలి.." అన్నది సౌందర్య.

"గులాబీలు దొరకని పక్షంలో గన్నేరు పూలతో కూడా అడ్జస్ట్ అయిపోతాడు..." అంటూ వెన్నెల సెటైర్లు విసురుతూనే ఉంది.

రుతిక మాత్రం మౌనంగా చూస్తూ కూర్చుంది. కొత్తచోటు కావటం వల్ల కొంచెం సంకోచంగా ఉంది.

సౌందర్య ఇంజనీరింగ్ ఫైనలియర్ చదువుతోంది. ఆమె చెల్లెలు వెన్నెల ఇంటర్ సెకండియర్. ఆదర్శ వీళ్ళిద్దరికీ అన్న. ఇద్దరూ అన్నను ఆటపట్టిస్తూనే ఉంటారు. వీళ్ళ తండ్రి పురుషోత్తం అగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీలో ప్రొఫెసర్. ఆయన భార్య గంగిగోవులాంటిది. అందరికీ కమ్మగా వండిపెడుతూ, ఎవరేం చెప్పినా 'అలాగా?' అంటూ దీర్ఘాలు తీయటం మాత్రమే ఆమెకు తెలుసు. మాణిక్యమూ సొంత ఊరు పిడుగురాళ్ళలో లంకంత కొంపలో ఉంటూ పనివాళ్ళమీద పెత్తనం చేస్తూ ఈ లోకంలో తనను మించిన వాడు ఎవడూ లేడన్న భ్రమలో బ్రతుకుతోంది. ఆమె కూతురు కూతురు - రుతిక - అమెరికా నుంచి హైదరాబాదు వచ్చినందువల్ల, ఆ పిల్లమీదున్న వల్లమాలిన అభిమానం వల్ల, మాణిక్యమూ కూడా కొడుకు దగ్గరకు వచ్చింది. వీళ్ళంతా ఈ ప్రేమికుల దినం నాడు ఇక్కడ జతకూడారు - ఇదీ సెటప్.

తొమ్మిదింటికి అంతా బ్రేక్ ఫాస్ట్ చేస్తున్నారు. ఆకు కూరలు ఆరోగ్యానికి ఎంత మంచివో వివరిస్తున్నాడు ప్రాఫెసర్. మూసీలోని మురికి కాలవ ఒడ్డున పండిస్తున్న ఆకు కూరలు ఎంత హానికరమో సౌందర్య వివరిస్తోంది.

ఇంతలో సౌందర్య సెల్ ఫోన్ 'వీపు' గోకమంది.

"నువ్వు చూడవే.. నేను లేనని చెప్పు.. " అని సౌందర్య చెల్లెల్ని పురమాయించింది. వెన్నెల ఫోన్లో మాట్లాడింది.

"హాయ్.. మా అక్క నీళ్ళాడుతోంది. టైం పడుతుంది.. ఓ.. పొద్దున్న మా బామ్మని లవ్ చేసింది నువ్వేనా? ఆమె ఎంత మురిసిపోయిందో తెలుసా? ఇక్కడ కూడా బాయ్ ఫ్రెండ్ దొరికినందుకు తెగ సంతోషపడుతోంది. నీతో డేటింగ్ చేయాలని బామ్మ కోరిక... బ్రేక్ ఫాస్ట్ హాలిడే ఇన్లో, లంచ్ మారయట్లో, డిన్నర్ తాజ్ బంజారాలో చేయాలని ఫిక్స్ అయిపోయింది. అయితే ఆమెకు డేటింగ్ కొత్తగదా... అందుచేత బామ్మతో పాటు ఈ హోటళ్ళల్లో పడితినటానికి మేం కూడా వస్తాం.. కానీ మీ ఇద్దరికీ ప్రైవేసీ ఇస్తాలే.. మరి డేట్ ఫిక్స్ చేసి చెప్పు.. " అంటూ అవతలి వాడిని బెదరగొట్టింది.

పదింటికి ప్రాఫెసర్ వెళ్ళగానే, ఆదర్శ కూడా 'ప్రియురాలు పిలిచే రావోయి' అని ఈలపాట పాడుకుంటూ స్కూటర్ మీద దూసుకెళ్ళాడు - బయటికి.

వెన్నెల అదిరేటి డ్రెస్ వేసి, అరనవ్వు నవ్వుకుంటూ, కలహంసలాగా నడిచి వెళ్ళింది - ఫ్రెండ్స్ దగ్గరకని చెప్పి. ఆ ఫ్రెండ్స్ 'బాయ్ ఫ్రెండ్స్' అని వివరంగా చెప్పనవసరంలేదు.

ఇక సౌందర్య విషయానికొస్తే, పేరుకు తగ్గట్టే, సౌందర్యమంతా ఆమెలో మూర్తీభవించి ఉంటుంది. ఎంతమందిలో ఉన్నా, ఆడా మగా అందరి దృష్టిని ఆకర్షించగల అందం ఆమెది. యవ్వన ధనస్సు ఒళ్ళు విరుచుకున్నట్లు ఉంటుంది. కుర్రాళ్ళయితే చెప్పక్కర్లేదు. ఆమె నిలువెత్తు అయస్కాంతం అయితే, వాళ్ళంతా ఆ ఆకర్షణ పరిధిలో పడుతూ లేస్తూ వెంటపడుతూ ఉంటారు.

మళ్ళీ 'సెల్' సౌందర్యని పలకరించింది.

"హాయ్, అవినాష్.. ఐ టూ లవ్ యూ.. కానీ ఇప్పుడు ఎక్కడికీ రాలేను. మా బామ్మ మెడిసిటీ హాస్పిటల్లో ఉంది. ఫైనల్స్ కి ప్రీపర్ అవుతోంది. అంపశయ్యమీద ఉన్న భీష్ముడిలాగా తనలో తనే విష్ణు సహస్రనామం చదువుకుంటోంది... నా చెయ్యి పట్టుకుని వదలటం లేదు.. ఇప్పుడెక్కడికీ రాలేను.. " అని చెప్పింది.

"నై యు ఆర్ టెల్లింగ్ లైస్?... " అని అడిగింది రుతిక.

"అదంతేలే.. " అన్నది సౌందర్య.

రుతిక, సౌందర్య ఇద్దరిదీ ఒకే వయసు కావటంతో మంచి ఫ్రెండ్స్ అయిపోయారు. ఈ ఏడాది గడిచాక పై చదువుల కోసం సౌందర్య అమెరికా వెళ్ళే ఆలోచనలో ఉంది. వాళ్ళ సాన్నిహిత్యానికి అదో కారణం.

మధ్యాహ్నం ఒంటి గంటకు కొరియర్లో పార్సెల్ వచ్చింది సౌందర్యకి.

విప్పి చూస్తే హృదయం ఆకారంలో ప్రత్యేకంగా తయారు చేసిన కేక్, గ్రీటింగ్ కార్డు ఉన్నాయి.

"ప్రేమ లేనినాడు 'విల్లా' కూ, వల్లకాడుకీ తేడా ఏముంది? ప్రేమలేనినాడు మనకూ, ఎముకుల గూడుకూ తేడా ఏముంది? వలపెరుంగక కులికి మురిసే కంటే, సౌందర్యని వలచి విఫలమైంది విలపింపమేలురా...

నీ, సౌందర్యాధకుడు"

అని కార్డు మీద అందంగా రాశాడు కానీ సంతకం చెయ్యలేదు.

"పశా డు యు నో.. హూ సెంటిట్?" అని అడిగింది రుతిక.

"ఒక్కోడికి ఒక్కో పిచ్చి.. నాలుగు రోజులు వెంటబడుతున్న వాళ్ళను చూస్తే, తెలిసిపోతుందిలే.. నా సంగతికేం గానీ.. వాటె బాబ్ యు? నీ కెంతమంది లవర్స్ ఉన్నారు?" అని అడిగింది సౌందర్య.

"ఐడోంట్ హావ్ ఎనీ.." అని నవ్వింది రుతిక.

"నేను నమ్మను... ఇక్కడ టెంట్ క్లాస్ చదివే ఆడపిల్లకు కూడా బాయ్ ఫ్రెండ్స్, లవర్స్ ఉంటారు.." అన్నది సౌందర్య.

"టామ్ అని ఒక ఫ్రెండున్నాడు. హి ఈజే టిపికల్ గై.. మా ఫ్రెండ్ పిప్ కూడా చాలా గమ్మత్తుగా జరిగింది. ఒక కాసినోలో ఒక స్లాట్ మిషన్ దగర ఇద్దరం ఒకేసారి కూర్చోబోయాం. 'ఇట్స్ ఓకే' అంటూ నాకు ఛాన్స్ ఇచ్చి అతను నన్ను వాచ్ చేస్తూ పక్కన నిలబడ్డాడు. నేను ట్యంట్ డాలర్స్ ఆడాను. మొత్తం పోయింది. ఇంకో టెన్ డాలర్స్ పోగొట్టుకున్నాను. ఇంక నేను లేవబోతుండగా అతను ట్యంట్ డాలర్స్ ఇచ్చి ఆడమన్నాడు. లక్ష్మీగా స్పిన్ వచ్చింది. ఫైవ్ హండ్రెడ్ టైమ్స్... మా సంతోషానికి అంతే లేదు. నేను కంటిన్యూ చేయబోయాను. హి స్టాప్మి... హి ప్రెస్డ ది 'కాష్ అవుట్' బటన్ అండ్ టుక్ ద టికెట్.. దెన్ ఉయ్ వెంట్ టు అనదర్ మెషిన్... అతని డబ్బు.. నా లక్ష్మీ హాండ్తో ఆడటం.. ఎగ్జెన్ వెన్ ఉయ్ గెట్ సంథింగ్... బేక్ ద మనీ.. షిఫ్ట్ టు అనదర్ మెషిన్.. క్వార్టర్స్ దగ్గర స్టార్ట్ చేసి ఫైవ్ డాలర్స్ మెషిన్ దాకా వెళ్ళి.. వితిన్ ఫోర్ అవర్స్ ఉయ్ గాట్ నైన్ హండ్రెడ్ డాలర్స్... యు డింట్ షేర్ ఎమౌంట్... ఉయ్ స్పీర్డ్ ఇట్ ఫరవర్ నెక్ట్ ట్రీప్... ఇప్పటిదాకా త్రి ట్రీప్స్ వేశాం... ప్రతిసారి.. ఉయ్ కేమ్ అవుట్ విత్ సం ఎక్స్ట్రా బక్స్... అతను కంట్రోల్ చేయకపోతే, వచ్చిన దంతా పోయేదే - అని నేనంటే, నా 'లక్ష్మీ హాండ్'ని అతను ప్రతిసారి ముద్దుపెట్టుకునేవాడు... కాసినో అంటేనే జూదం. అదొక వ్యసనం. జూదంలోనూ పేకాటలోనూ డబ్బు వచ్చినా, మళ్ళీ పోగొట్టుకోవటమే మనకి తెలుసు.. కానీ అక్కడ కూడా సంపాదించవచ్చని.. అతను ప్రూవ్ చేశాడు... ఉయ్ హావ్ సం ఫ్యూచర్ ప్లాన్స్.. లెటజ్ సీ.." అని నవ్వింది రుతిక.

"విష్ యు బెస్టాఫ్ లక్ టు యువర్ ఆల్ రెడీ లక్ష్మీ హాండ్.. ఇంతకీ అతను పట్టరాని సంతోషంతో చేతిని మాత్రమే ముద్దు పెట్టుకునే వాడా లేక ఇంకొంచెం పైకి ప్రాసీడ్ అయ్యేవాడా?" అని అడిగింది సౌందర్య.

రుతిక సౌందర్య భుజం మీద ప్రేమగా తట్టి సిగ్గుల మొగ్గ అయింది.

సౌందర్య సెల్ మోగింది. మళ్ళీ ఎవడో బుజ్జగించింది.

"నీకున్న ఫాలోయింగ్ సినిమా వాళ్ళకు కూడా లేదనిపిస్తోంది.." అన్నది రుతిక.

"నా భయం కూడా వీళ్ళగురించే. ఒకడు నా క్లాస్ మేట్ బ్రదర్. డబ్బు మదం బాగా ఉన్న ఎమ్మెల్సీ కొడుకు, ఇంకొకడు ఫాక్షనిస్ట్ కొడుకు. ఏదో ఫంక్షన్లో చూసి నా వెంట పడ్డాడు. మరొకడు కాంట్రాక్టరు కొడుకు. మాట్లాడితే, ఆ మినిష్టర్ తెలుసు. ఈ మినిష్టర్ తెలుసు అంటాడు. ఇంకోడు గోల్డ్ షాపు యజమాని కొడుకు. నెలకో నెక్లెస్ పట్టుకొస్తాడు. నచ్చలేదని తిరిగి ఇచ్చేస్తుంటాను.. వీళ్ళల్లో ఎవరినీ నేను నమ్మటం లేదు. నిజమైన ఫ్రెండ్ ఒక్కడూ లేడు. పిల్లవాడికి ఆట వస్తువు కావాలి. వీళ్ళంతా మానసికంగా కాదు - శారీరకంగా ఎదిగిన పిల్లలు - ఈ వయసులో ఆడుకునేందుకు అందమైన ఆడపిల్ల కావాలి. నా అందమే నాకు శాపం అయింది. వీళ్ళు ఒకడికి తెలియకుండా మరొకడు నా వెంట పడుతున్నారు. ఎవడితోనైనా కాఫీ తాగుతూనో, సినిమా కెళుతూనో ఇంకొకడి కంట పడ్డాననుకో వాడు పగతో రగిలిపోతాడు. కత్తితో నరుకుతాడో తెలియదు. మొహాన యాసిడ్ పోస్తాడో తెలియదు. అంచేత అందరితో స్నేహంగా ఉంటున్నట్లు నటిస్తూనే, అల్లంత దూరంలో ఉంచుతున్నాను.. ప్రేమ ద్వేషం ఒకే నాణానికి ఉన్న రెండు పాఠాల్ల వంటివి. ఇది వరకటి వాళ్ళు ప్రేమించిన వాళ్ళ కోసం వాళ్ళ కోసం త్యాగాలు చేసేవారు. ప్రియురాలు దక్కకపోతే, తనను తనే శిక్షించుకునే దేవదాసులయ్యేవారు. ఇప్పుడలా కాదు, నాకు దక్కకపోతే, ఇంకెవరికీ దక్కకూడదనే వికృత మనస్తత్వం పెరిగిపోతోంది.." అని చెప్పింది సౌందర్య.

"బట్ హా లాంగ్ కెన్ యు మేనేజ్?" అని అడిగింది రుతిక.

"వీళ్ళల్లో ఎవడూ నన్ను పెళ్ళిచేసుకోడు. అది నాకూ తెలుసు. వాళ్ళకీ తెలుసు. ఈ విచిత్రమైన పరిస్థితి నేను కోరుకోలేదు. తప్పనిసరి పరిస్థితుల్లో ఈ నాటకం ఆడుతున్నాను. ఇంకో ఏడాది గడిస్తే చాలు.. నేను నా చదువుల కోసం స్టేట్స్ వెళ్ళిపోతాను. ఒకసారి 'అవుటాఫ్ సైట్' అయితే 'అవుటాఫ్ మైండ్' అయిపోతాను.. ఇంక వాళ్ళెవరో, నేనెవరో.." అని నిర్లిప్తంగా నవ్వింది సౌందర్య.

బామ్మ వాళ్ళ దగ్గరకి వచ్చి కూర్చోవటంతో టాపిక్ మారిపోయింది. టీ.వీ ఆన్ చేయగానే వార్తలు వస్తున్నాయి. అందులోనూ ఇదే విషయం.

"ఈ రోజు ప్రేమికుల దినం జరపటాన్ని మత సంస్థల వారు నిషేధిస్తున్నారు. వివాహానికి ముందు ఈ విశృంఖలత్వం మన సంస్కృతిని దెబ్బతీస్తుందని వారు అభిప్రాయపడుతున్నారు. అయినా ఇతర దేశాల ప్రభావం మన యువతీ యువకుల మీద పడుతోంది. ఈ దుష్ట సంప్రదాయాన్ని నివారించేందుకు నడుం కట్టిన మత సంస్థల వారు బహిరంగ ప్రదేశాల్లో ముద్దులు, కౌగిళ్ళల్లో మైమరచి పోతున్న జంటల్ని వెంటాడి పట్టుకుని, తమ సమాజానికి తీసుకుపోయి వివాహ తంతు జరిపించి, తాళి కట్టించి, ఫోటోలు తీయించి, మేరేజ్ సర్టిఫికేట్స్ ఇచ్చి పంపిస్తున్నారు. అంచేత వాళ్ళ రాకను గమనించిన ప్రేమ జంటలు, వాళ్ళకు చిక్కకుండా పరుగులు తీయటాన్ని ఇప్పుడు మీరు విజువల్స్ లో చూస్తున్నారు - నెక్లెస్ రోడ్ లో పరుగులు తీస్తున్న ప్రేమ జంటల్ని మీరే చూడండి.."

ఆ దృశ్యాల్ని చూస్తున్న సౌందర్య "అడుగో, మన ఆదర్శ కూడా ఆ అమ్మాయిని వదిలేసి పరుగెడుతున్నాడు.. చిక్కాడంటే మాత్రం బుక్కయిపోయినట్లే.." అని అంటుండగానే ఆమె తల్లి అక్కడికొచ్చింది.

"అమ్మా, నీ కొడుకు కోడల్ని తీసుకొస్తున్నాడు. హారతి పళ్ళెంతో రెడీగా ఉండు.." అన్నది సౌందర్య తల్లితో.

"ఏమైంది? ఎందుకలా పరుగెడుతున్నారు?" అని అడిగింది బామ్మ.

"వాళ్ళంతా ఎవరవరి కో కొడుకులు, కోడళ్ళు, కూతుర్లు, అల్లళ్ళు..." అని చెప్పింది సౌందర్య.

"అక్కడేం చేస్తున్నారు?.."

"మాచ్ ఫిక్సింగ్.."

"ఏమిటో? ప్రేమికుల దినం ఏమిటో? పార్కుల్లో పడి సిగ్నూ ఎగ్నూ లేకుండా.. ఈ ప్రేమలేమిటో? మా రోజుల్లో పడకగదుల్లో కూడా ఇలాంటివి ఎరగం.. పిదపకాలం. పిదప బుద్ధులు.." అని తిట్టిపోసింది బామ్మ.

"దీనికో పెద్ద కథ ఉంది అమ్మమ్మా.." అన్నది రుతిక.

"దీనికూడా కథలు సృష్టించారా?" అని అడిగింది బామ్మ.

"సృష్టించటం కాదు.. పూర్వం క్లాడియస్ అనే రాజు ఉండేవాడు. సైన్యాన్ని బాగా వృద్ధి పరచి, పొరుగు దేశాలపై దండెత్తాలని ఆయన ఆకాంక్ష. కానీ వయసులో ఉన్నవాళ్ళెవరూ సైన్యంలో చేరటానికి ఇష్టపడటం లేదని గ్రహించిన ఆయన, తన రాజ్యంలో యువతీ యువకులెవరూ ప్రేమించుకోరాదనీ, పెళ్ళిళ్ళు చేసుకోరాదనీ శాసించాడు. కానీ వాలంటీన్ అనే క్రైస్తవ మత ప్రబోధకుడు మాత్రం యుద్ధోన్మాదకుడు అయిన రాజు ఆజ్ఞలను ధిక్కరించసాగాడు. ప్రజల్లో ప్రేమాభిమానాలను పెంచాలి గానీ, ద్వేషం, పగ, ఘర్షణ పెంచి పోషించరాదని అభిప్రాయపడ్డాడు. యువతీయువకుల్లో ప్రేమాభిమానాలను పెంచి, వాళ్ళకు రహస్యంగా వివాహాలు కూడా జరిపించాడు. రాజాజ్ఞను ధిక్కరించినందుకు వాలంటీన్ ను జైల్లో పెట్టారు. అయినా ఆయనలో మార్పురాలేదు. చివరకు ఆయనకు మరణశిక్ష విధించి, ఫిభవరి పథాలుగో తేదీన ఆయన్ని ఉరితీశారు. ఆయన అభిమానులంతా పూలు, పండ్లు, కానుకలతో ఆ జైలు దగ్గరకు వెళ్ళారు. ఎవరినీ ద్వేషించరాదనీ, ప్రేమించటం మానవనైజం అని చాటి చెప్పి, చివరకు ఆ సిద్ధాంతం కోసం ప్రాణాలు అర్పించిన వాలంటీన్ జ్ఞాపకార్థం ప్రతి సంవత్సరం ఫిభవరి పథాలుగున ప్రేమికుల దినం జరుపుకుంటున్నారు.. క్లుప్తంగా ఇదీ కథ బామ్మా.." అని చెప్పింది సౌందర్య.

"బాగానే ఉంది.." అని నిట్టూర్చింది బామ్మ.

రాత్రి ఎనిమిది గంటలకు వెన్నెల కొంప చేరింది.

"ఏమే, ఒక్కడానివే వచ్చావ్? మొగుడ్ని వెంటపెట్టుకొస్తావని మేం ఎదురు చూస్తున్నాం.." అన్నది సౌందర్య.

"నన్ను పెళ్ళి చేసుకునే దమ్ము ఎవడికి ఉందే? నా ఫ్రెండ్లొకడు అందరిలో అన్నాడు - నేనొక ఎయిత్ వండర్ ఇన్ ద వరల్డ్ - అని.

"నాకు మిగిలిన సెవన్ వండర్స్ చూడాలని ఉంది, చూపిస్తావా" అని అడిగాను. తోక ముడిచాడు వెధవ. నిద్రమత్తు మొహం వాడూనూ." అన్నది వెన్నెల

"నిద్రమత్తు మొహమా?"

"వాడూ నేనూ, పడుకునే వాళ్ళంలే..."

"పడుకునేవాళ్ళా? ఎక్కడే?"

"తెలుగు క్లాసులో. టెంత్లో రత్నప్రభ అని ఒక టీచర్ ఉండేది. ఆమె చెప్పేది ఎవరికీ వినపడేది కాదు. అంచేత ఆవలించే వాళ్ళంతా ముందు బెంచీలోనూ, కునుకుపాట్లు పడేవాళ్ళు మధ్య బెంచీలోనూ, గురక పెట్టి నిద్రపోయే వాళ్ళంతా లాస్ట్ బెంచీలో చేరే వాళ్ళం.. అలా నాడూ నేనూ లాస్ట్ బెంచీలో పోటీపడి గురకపట్టేవాళ్ళం." అన్నది వెన్నెల.

"వాడిని చేసుకోవే. సుఖమయమైన నిద్రకోసం." అని నవ్వింది సౌందర్య.

"మరి నిద్రలేచాక సుఖమయమైన జీవితం కోసం మరొకడిని చేసుకోనా? అదికూడా పగటి పూట సుఖమయమైన జీవితం కోసం ఒక సాఫ్ట్వేర్ వాడిని, రాత్రిపూట సుఖమయమైన జీవితం కోసం ఒక హార్డ్ వేర్ వాడిని చేసుకుందామనుకుంటున్నాను." అన్నది వెన్నెల సోఫాలో రిలాక్స్ అవుతూ.

"మీ నాన్నగారు ఇంకా రేలేదేమే?" అని అడిగింది వాళ్ళ అమ్మ "ఇవాళ ప్రేమికుల దినం కదా.. ఎక్కడో ఎవరి గాఢ పరిష్కంఠంలోనో" అన్నది సౌందర్య.

"పరిష్కంఠంలోనా.. అంటే ఏమీటే?" అని అడిగింది అమ్మ.

"అది నీకు ఈ జన్మకు అర్థం కాదమ్మా.. ఆయనా అర్థంకాడు" అన్నది సౌందర్య తల్లితో.

అది నిజమే. ప్రొఫెసర్ పురుషోత్తం సుమిత్ర ఇంట్లో విశ్వీ నాలుగో రౌండ్లో ఉన్నాడు.

"నిజం చెప్పాలంటే, ఆడామగా మధ్య ఈ ఆకర్షణ. ఈ లవ్ లేకపోతే, జీవితం ఎంత బోర్. వాటే మొనాటనస్ లైఫ్." అంటూ సుమిత్ర ఒడిలో ఒదిగిపోయాడు. సుమిత్ర ఆయన్ని ముద్దులతో ముంచెత్తింది.

సుమిత్ర నిజ భర్త బిజినెస్ ట్రైప్ కోసం వేల వేల యోజనాల దూరం వెళ్ళాడు. తనతో తెచ్చుకున్న ఆఫీస్ స్టాఫ్ - అదే సహోద్యోగిని, సాదామినితో హిల్టన్ హోటల్లో లగ్జరీ రూంలో బిగి కౌగిలిలో బిజీ బిజీగా ఉన్నాడు.

"ఈ మాత్రం ఛేంజ్ లేకపోతే, థ్రీల్ ఏముంది? ఎందుకు బతకటం?" అని ఆమె చెవిలో గొణిగాడు.

నిజానికి 'ప్రేమ' ప్రపంచాన్ని పాలిస్తోంది. శాసిస్తోంది. శ్వాసిస్తోంది - ఈ ప్రేమ వీళ్ళ మధ్యనే ఉండాలి, ఈ ప్రవాహం ఇలాగే సాగాలంటూ, ఎన్నో ఆంక్షలు, నియమ నిబంధనలూ, ఆనకట్టలూ, అడ్డుగోడలూ, మట్టి మసానం - చాలా ఉన్నా, వానొచ్చి, వరదొచ్చి, ఉప్పెనలా ముంచెత్తినప్పుడు మాత్రం ప్రేమ మిట్టపల్లాలన్నిటినీ ఏక చేసిస్తూనే ఉంది. దానికి కులం లేదు, గోత్రం లేదు, బీదా గొప్పా తారతమ్యం లేదు, రంగూ, రుచి, వాసనా ఏదీ లేదు. అనాది నుంచీ నరులనూ వానరులనూ, కిన్నెరలనూ, కట్టిపడేసే ప్రేమ బంధం మాత్రం ఏ కట్టుబాటుకీ లొంగదు.

కడలి అంచున సైకత తీరంపై పదే పదే రాసే ప్రేమ సూత్రాలనిటినీ ఉవ్వెత్తున ఎగిసిపడే కెరటం అలుపు సాలుపు లేకుండా నిరంతరం చెరిపేస్తూనే ఉంది.

ఇన్ని కబుర్లు చెప్పిన సౌందర్య, జీవన పోరాటాన్ని ఎలా గెలవాలో తెలిసిన సౌందర్య, సెల్ ఫోన్లో ఉత్తుత్తి ప్రేమికుల్ని ఉత్తుత్తిగా ప్రేమిస్తూనే ఉంది - పూదయాన్ని మాత్రం రేపటి నిజమైన ప్రేమికుడి కోసం పవిత్రంగా పదిలంగా దాచుకుంటోంది. అదంతే. తప్పదు మరి.

వెన్నెల మాత్రం తన ప్రేమ చాలా ఖరీదు అంటోంది. "సేల్"కి పెట్టేసింది. ఎవడు తనకి ప్రపంచంలోని ఏడు వింతల్ని చూపించగలడో వాడికే తన ప్రేమ సొంతం అంటోంది. అదంతే. అదో టైపు.

ఆదర్శ మాత్రం లక్ష్మీ హౌండ్ దూరపు చూపు ఎక్కువ. లాప్టాప్లో మెయిల్ చూసుకుంటూ, తన పూదయ స్పందనను ప్రపంచం అవతలి వైపుకు అందిస్తూనే ఉంది.

ప్రేమికుల దినం నాడు టీ.వీ. ఛానల్స్ కూడా ప్రేమ పారవశ్యంలో మునిగితేలుతున్నాయి - పాట వస్తోంది.

'వయసే వయసును పలకరించినది.

వలదన్నా అది నిలవకున్నది..'

అద్వైతం

దానం ఉమాదేవి

(కొముది-రచన నిర్వహించిన హాజీల్లో సాధారణ ప్రచురణకు ఎంపికైన కథ)

"గర్భసంచికి కాన్సర్ సోకింది. అది ప్రాథమిక దశలోనే ఉంది. మిగతా భాగాలకు వ్యాపించక ముందే 'హిస్టక్లమీ' ఆపరేషన్ చేసి గర్భసంచి తొలగించాల్సి ఉంటుంది"

డాక్టర్ మాటలతో నెత్తిన పిడుగుపడ్డట్లు అదిరిపోయాడు నితీష్.

"కేన్సర్" గొంతు పెగల్చుకుని అడిగాడు.

"అవును. అయినా భయపడాల్సిన అవసరం లేదు. ఆడవాళ్ళకు గర్భాశయ కాన్సర్, రొమ్ము కేన్సర్ వచ్చినప్పుడు ఆ అవయవాలను ఆపరేషన్ ద్వారా తొలగించవచ్చు. దీనివలన వాళ్ళు ఎప్పటి లాగే జీవించగలరు"

నితీష్కు ధైర్యం చెబుతూ సమాధానమిచ్చాడు డాక్టర్ ప్రకాష్.

ఈ విషయం హరితకు ఎలా చెప్పాలి. తనకోసం ఎదురు చూస్తూ ఉంటుంది. అన్యమనస్కంగానే కారు డ్రైవ్ చేయసాగాడు. కారు పార్క్ చేసి లోపలకు వస్తున్న భర్తను చూడగానే ఆత్రుతగా ఎదురొచ్చింది హరిత. పాలిపోయినట్లున్న నితీష్ మొహం చూడగానే ఆమెలో అలజడి. డాక్టరుగారు ఏం చెప్పి ఉంటారు.

"ఏమని వచ్చింది రిపోర్టు?" బలవంతంగా నవ్వుతూ అడిగింది.

కాసేపటి దాకా వాసు ఏమీ మాట్లాడలేదు. తరువాత మెల్లగా అసలు విషయం చెప్పాడు. కాసేపటి దాకా మామూలు మనిషికాలేకపోయింది హరిత. కన్నీళ్ళు పర్యంతం అవుతున్న భార్యను దగ్గరకు తీసుకున్నాడు నితీష్.

"హిస్ట్రీక్లమీ చేస్తే ప్రమాదం తప్పినట్టేనని డాక్టరుగారు చెప్పారు."

"ఆపరేషన్ కాకుండా వేరే మార్గం లేదా"

హరిత ఆ మాట ఎందుకన్నదో తనకు తెలుసు. హరితకు ముప్పై ఏళ్ళుంటాయి. పెళ్ళై ఆరేళ్ళు దాటుతుంది. ఇంతవరకు గర్భం దాల్చలేదు. పిల్లలకోసం డాక్టర్ల చుట్టూ తిరుగుతున్నది.

గర్భసంచి తొలగిస్తే ఎప్పటికీ సంతానం కలిగే అవకాశమే లేదు. ఆ తలపే భరించలేకపోతున్నది.

"పిల్లల గురించి నీవేం ఆలోచించకు. ఎవరినైనా దత్తత తీసుకోవచ్చు. ప్రాథమిక దశలోనే జబ్బును గుర్తించినందుకు సంతోషించాలి మనం"

భార్యకు నచ్చ చెప్పాడు నితీష్.

వారం లోపులోనే హరితకు 'హిస్ట్రీక్లమీ' జరిగింది.

"చిన్న వయసులోనే గర్భసంచి తొలిగించటం వల్ల ఒక రకంగా 'పీ - మొనోపాజ్' వచ్చినట్లు. ఈస్ట్రోజన్ హార్మోన్ ఉత్పత్తి ఆగిపోవటం వల్ల మానసికంగా కొంత ఆందోళన కలగవచ్చు. ఈస్ట్రోజన్ మందుల ద్వారా ఇవ్వటం ద్వారా ఈ సమస్యను అధిగమించవచ్చు"

డాక్టరుగారు నితీష్తో చెప్పాడు.

"అనాధ శరణాలయానికి వెళ్ళి ఎవరైనా పిల్లలను దత్తత తీసుకుందాం పద" ఆపరేషన్ జరిగి రెండు నెలలైనా దిగులు విడిచి భార్యతో చెప్పాడు నితీష్.

"వద్దు" పొడిగా అంటున్న భార్యవైపు ఆశ్చర్యంగా చూశాడు.

"తల్లెవరో - తండ్రెవరో తెలీని పిల్లలను పెంచుకోవటం నాకిష్టం లేదు."

"పోనీ మన బంధువులలో ఎవరినైనా పెంచుకుందాం"

"ఊహూ"

"అంటే" అర్థంకానట్లు అడిగాడు నితీష్.

"నా రక్తం పంచుకుని పుట్టటానికి అవకాశం లేదంటే. మీ రక్తం పంచుకుని పుట్టొచ్చు కదా" భర్తవైపు చూస్తూ చెప్పింది హరిత.

అయోమయంగా చూశాడు నితీష్.

"ఎవరినో పెంచుకుంటే వాళ్ళకు తల్లితండ్రుల జీన్స్ వస్తాయే కానీ మనవి రావు. అందుకే మీ రక్తం పంచుకుని పుట్టిన బిడ్డ కావాలి"

భార్యవైపు అనుమానంగా చూశాడు నితీష్. మానసిక ఆరోగ్యం దెబ్బతిన్నదా?

"నేను మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకోను"

"మిమ్మల్ని పెళ్ళి చేసుకోమని నేను చెప్పానా?"

నితీష్కు పిచ్చెక్కుతున్నది. తాను మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకోకుండా మరో స్త్రీ ద్వారా ఎట్లా బిడ్డను కంటాడు. శాశ్వతంగా తల్లి అయే అవకాశం కోల్పోవటం వల్ల హరిత మానసికంగా ఆప్సెట్ అయినట్లున్నది.

"మీ ద్వారా బిడ్డని కనటానికి ఒక స్త్రీని ఒప్పిస్తాము. బిడ్డను కనగానే ఆ బిడ్డను మనకప్పగించి ఆమె వెళ్ళిపోతుంది. ఆ బిడ్డ మీద ఆమెకెలాంటి హక్కులూ ఉండవు - సర్వ హక్కులూ మనవే"

"ఏ స్త్రీ కూడా ఇందుకు ఒప్పుకోదు. అలాంటి స్త్రీ ఎక్కడ దొరుకుతుంది"

"డబ్బిస్తే అన్నీ దొరుకుతాయి. ఫంక్షనప్పుడు కావల్సినవి రెంట్ తెచ్చుకున్నట్లే ఒక స్త్రీ గర్భ సంచని అద్దెకు తీసుకుంటాం"

"ఏ స్త్రీ కూడా పరాయి పురుషుడితో ఉండటానికి ఇప్పుకోదు. ఒళ్ళమ్ముకునే వేశ్యలు తప్ప. వాళ్ళు కూడా గర్భం దాల్చటానికి ఒప్పుకోరు"

"నిన్ననే ఈ విషయం గురించి స్పెషలిస్టును కలిశాను. ఆమె వివరాలన్నీ చెప్పింది. మీకు ఆ స్త్రీకి శారీరక సంబంధం ఉండనవసరం లేదు. మీ వీర్యాన్ని సేకరించి ఆ స్త్రీ అండాశయంలో ప్రవేశపెడతారు. ఆమె అద్దె తల్లి. సరోగట్ మదర్"

"ఇల్లు అద్దెకు తీసుకున్నంత ఈజీ అనుకున్నావా? గర్భసంచి అద్దెకు తీసుకోవటం.... అయినా విదేశాలలో అద్దె తల్లులు దొరుకుతారేమో కానీ ఇక్కడ సాధ్యం కాదు. నా మాట విను - ఎవరినైనా పెంచుకుందాం."

హరిత ససేమిరా ఒప్పుకోలేదు. వాళ్ళది ప్రేమ వివాహం. అంత పట్టుదలగా ఉన్న హరిత మాట కాదంటే మానసికంగా కుగిపోతుందేమోనన్న భయంతో నితీష్కు అంగీకరించక తప్పలేదు.

"ఎవరిని ఎంపిక చేస్తావు"

"కాల్ గర్ల్స్ జోలికి పోను. పుట్టే బిడ్డ పవిత్రంగా ఉండాలి. పైగా వాళ్ళ వంటినిండా రోగాలే ఉంటాయి. ఆరోగ్యంగా ఉన్న స్త్రీనే ఎన్నుకుంటా. విదేశాల్లో సరోగట్ మదర్ కు వావి వరసలుండవు. అల్లడి ద్వారా బిడ్డను కని కూతురి చేతిలో పెట్టిన మహిళలు అక్కడ చాలామంది ఉన్నారు. ఇండియాలో అద్దెతల్లి దొరకటం కొంచెం ఆలస్యం కావచ్చు. నా కోరిక తీరుతుందనే నమ్మకం నాకుంది"

ధృఢ విశ్వాసంతో చెబుతున్న హరిత మాట కాదనలేకపోయాడు నితీష్.

అన్వేషణ ప్రారంభించి నెలలు గడిచినా హరిత కోరిక తీరలేదు. అయినా నిరుత్సాహపడలేదు. ఎవరూ ఊరికే తన ప్రపోజల్ కు అంగీకరించరు. ఆర్థిక ఇబ్బందులలో ఉన్న వంటరి మహిళలు డబ్బుకోసం ఒప్పుకోవచ్చు. ఆ దిశగా ప్రయత్నాలు ప్రారంభించింది హరిత.

చివరకు భవన నిర్మాణ పనులలో కూలీగా పనిచేస్తున్న మహిళను ఎంచుకుని ఆమె వివరాలు సేకరించింది. ఆమె పేరు మంగ. పాతిక - ముప్పై మధ్యలో ఉంటుంది వయసు. భర్త సంవత్సరం క్రిందటే యాక్సిడెంట్ లో మరణించాడు. ఎక్కడి నుండో పొట్టచేతబట్టుకుని వచ్చినవాళ్ళవటం వల్ల అయిన వాళ్ళెవరూ దగ్గర లేరు. ఆమె తోడూ - నీడా అన్నీ రెండేళ్ళ కొడుకు శ్రీవే.

మంగ ఓ పట్టాన హరిత ప్రపోజల్ కు ఒప్పుకోలేదు. ఆమె ఏదైనా పిచ్చాసుప్రతి నుండి పారిపోయి వచ్చిందేమోనన్న అనుమానమూ వచ్చింది. కానీ హరిత ఓపిగ్గా తన కథను, ఆశను, మంగకు చెప్పింది.

"వళ్ళమ్ముకునే దానైతే ఎప్పుడో ఆ పని చేసేదాన్నమ్మా. ఇట్లా కాయకష్టం చేసేదాన్ని కాదు" కన్నీళ్ళతో చెప్పింది మంగ

ఇది వళ్ళమ్ముకుని బతకటం కాదనీ, నేరుగా పురుషుడితో ఎలాంటి సంబంధం ఉండదని, తానిచ్చే డబ్బుతో శ్రీసును దర్జాగా పెంచొచ్చనీ, ఈ విషయం ఎవరికీ తెలియకుండా తనింట్లోనే ఉండొచ్చని ఎంతగానో నచ్చ చెప్పిన మీదట ఒప్పుకున్నది మంగ.

కూలి చేస్తే వచ్చే డబ్బు తిండికే సరిపోతుంది. మరి శ్రీమ భవిష్యత్ మాటేమిటి అన్న హరితమాట ఆమె మీద అపనిచేసింది. లక్షరూపాయలకు డీల్ కుదిరింది.

ఇరుగుపొరుగువారికి తన వాళ్ళ దగ్గరకు వెళుతున్నానని చెప్పి నితీష్ వాళ్ళింటికి మకాం మార్చింది మంగ. మంగకు రూము కేటాయించి నాలుగు రోజుల తరువాత డాక్టరు వద్దకు తీసుకువెళ్ళింది హరిత.

ఇప్పుడు మంగకు మూడోనెల. హరిత ఆమెను కంటికి రెప్పలా చూసుకొంటున్నది. వేళకు ఆహారం - మందులు అందిస్తూ పుట్టే బిడ్డ ఆరోగ్యంగా ఉండటానికి ఎన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలో అన్నీ తీసుకుంటున్నది.

మంగ, శ్రీమ ఆలనా పాలనతో తలమునకలుగా ఉండటం మాత్రం హరితకు నచ్చలేదు.

" నువ్వు డెలవరీ అయ్యేదాకా శ్రీమను మా పనిమనిషి ఇంట్లో ఉంచుదాం" అన్నది హరిత.

కానీ మంగ ఒప్పుకోలేదు.

"నేను ఇంత ఖర్చు పెట్టుకుంటున్నది ఆరోగ్యవంతమైన బిడ్డకోసం. నువ్వు వీడివెంట వడివడిగా నడవటంవలన, పక్కన పడుకోపెట్టుకోవటం వల్ల వాడు మీద కాళ్ళు వేస్తే లోపలున్న బిడ్డకు హాని జరగొచ్చు. నీవెలాంటి పనులు చేయటానికి వీలు లేదు. అందుకు ఒప్పుకుంటేనే శ్రీమను ఇక్కడ ఉండనిస్తాను"

ఖచ్చితంగా చెప్పింది హరిత.

మంగ ఏమీ మాట్లాడలేదు. వాడికోసమే కదా తానీపనికి ఒప్పుకున్నది. ఇప్పుడు వాడినే తనకు దూరం చేస్తే? ఈ విషయం ముందే చెబితే అసలు ఒప్పుకునేదే కాదు.

హరిత చూస్తుండగా వాడిని దగ్గరకు తీయటం లేదు మంగ. వాడి పడక కూడా వేరే మంచం మీదికి మార్చింది. తల్లి తనను దూరముంచటంతో శ్రీమ ఒకటే గోల. అలాగని వాడిని అక్కన చేర్చుకుంటే హరిత ఊరుకోవటం లేదు. మంగకు ఏం చేయాలో తోచడం లేదు.

నెలలు నిండుతున్న కొద్దీ మంగలో దిగులెక్కువైంది. ఆ రోజు శ్రీమకు కాస్త జ్వరం కూడా వచ్చింది. ఎత్తుకోమని ఒకటే ఏడుపు - వాడిని చూస్తుంటే మాతృహృదయం తల్లడిల్లిపోతున్నది. కాసేపు హరిత చూడకుండా ఎత్తుకున్నది. వాడు చంక దిగనని పేచీ పెడుతున్నా కాసేపు బలవంతంగా దించింది.

"నువ్వు దిగులుగా ఉంటే ఎలా? సంతోషంగా ఉంటేనే పుట్టేబిడ్డ ఆరోగ్యంగా ఉంటాడు"

హరిత శాసిస్తున్నట్లుగా చెప్పటంతో నిస్తేజంగా ఆమెవైపు చూసింది మంగ.

తనకే దిగులు లేకుండా ఉండటానికి తన మనసేమైనా అమ్ముకున్నదా? అసలు దానిని అమ్మగలదా? డబ్బుకోసం తప్పుడు నిర్ణయం తీసుకున్నానేమో?

కూలిపనులు చేసుకుంటున్నప్పుడే తాను సంతోషంగా ఉన్నది. ఎప్పుడూ కేరింతలు కొడుతూ ఉండే శ్రీమ కూడా ఇక్కడికొచ్చాక ఒకటే ఏడుపు. ఇక్కడ వాడితో ఆడటానికి ఎవరూ లేరు.

"ఎందుకో శ్రీమ ఏడుస్తున్నట్లుంది. పోనీ కాసేపు నువ్వెత్తు కోరాదు" భార్యతో చెప్పాడు నితీష్.

"దిక్కూ - మొక్కూ లేనివాడిని నేను ఎత్తుకోవటం ఏమిటి?" నితీష్ మీద విరుచుకుపడింది హరిత.

మంగ మౌనంగా వింటున్నది. శ్రీమతు తన పేగు తెంచుకుని పుట్టినవాడు. వాళ్ళు పెంచుకోబోయేదీ తన పేగు తెంచుకుని పుట్టే బిడ్డనే.. కానీ ఇద్దరికీ ఎంతతేడా? శ్రీమతు దిక్కు - మొక్కు లేనివాడు. మరి పుట్టబోయే బిడ్డ?

నెలలు నిండాయి. మగబిడ్డను ప్రసవించింది మంగ. హరిత ఆనందానికి హద్దులేదు. మంగ హాస్పిటల్ నుండి డిశ్చార్జి అయ్యేదాకా శ్రీమతును పనిమనిషి ఇంట్లో ఉంచింది హరిత.

"ఇన్ని రోజులు ఎక్కడికి వెళ్ళావు? నన్నొదిలి పెట్టి ఎక్కడికీ వెళ్ళొద్దు" హాస్పిటల్ నుండి వచ్చిన మంగను చుట్టుకుని శ్రీమతు ఒకటే ఏడుపు.

"నిన్ను వదిలి ఎక్కడికీ వెళ్ళను. మెత్తం డబ్బిచ్చినా సరే" అన్నది వాడి తలనిమురుతూ. ఆమె కళ్ళలో సన్నటి నీటిపాత.

పుట్టిన బిడ్డ పనులన్నీ హరితే స్వయంగా చూసుకుంటున్నది. పోతపాలు అలవాటు చేయడానికి ప్రయత్నించింది కానీ పడలేదు. ఆరోనెల వచ్చేదాకా మంగను అక్కడే ఉంచి పాలు ఇప్పించాలనుకున్నది. మంగకూడా కాదనలేక పోయింది. తాను కాదంటే పోతపాలు పడక బాబుకేమైనా జరిగితే. వాడు తన పేగు తెంచుకుని పుట్టిన బిడ్డ.

హరిత చెప్పినప్పుడు వాడి ఆకలి తీర్చటమే మంగ డ్యూటీ. అంతకు మించి బాబును ముద్దాడినా ఆమె ఒప్పుకోవటం లేదు.

"తమ్ముడు బాగున్నాడా?" శ్రీమతును అడుగుతున్న మంగను చూడగానే హరిత అగ్గిమీద గుగ్గిలం అయింది.

"నువ్వు అద్దె తల్లివన్న విషయం మర్చిపోవద్దు. ఆ దర్జుడికి నా కొడుకు తమ్ముడేలా అవుతాడు?"

ఏసురుగా మంగ చేతిలోని బాబుని తీసుకుని వెళ్ళిపోయింది హరిత.

అద్దె తల్లి ఎవరు? నవమాసాలు మోసిన తనా? లేక ఆ బిడ్డను పెంచుకుంటున్న హరితనా? విరక్తిగా నవ్వుకున్నది మంగ.

ఇరవై ఒకటో రోజు బంధువులనందరిని పిలిచి ఎంతో ఆడంబరంగా బారసాల జరిపించాడు నితీష్. పీటల మీద బాబుతో సహా కూర్చున్న నితీష్ - హరితలనే రెప్పవాలకుండా చూస్తున్నది మంగ.

తాను ఆ బిడ్డకి తల్లి - నితీష్ తండ్రి. కానీ తనకే మాత్రం ఆ బిడ్డమీద హక్కు లేదు. అద్దె తల్లిగా ఉండటానికి ఇప్పుడు తప్పు చేసింది. అమ్మ తనాన్ని అమ్ముకున్నది మంగ. కళ్ళ వెంబడి నీళ్ళు. కొద్దికాలం తరువాత బాబుని ఆ ఇంటిని వదిలిపెట్టి వెళ్ళాలన్న ఊహే భరించలేకపోతున్నది మంగ.

వాడిని తీసుకుని ఎవరికీ చెప్పకుండా పారిపోతే!? అంతలోనే నిరుత్సాహం. తనదగ్గర పెరిగితే కూలీగానే మిగులుతాడు. ఇక్కడైతే మహారాజులా పెరగొచ్చు.

చాటుగా నిలబడి కన్నీళ్ళతో తమనే చూస్తున్న మంగను గమనించాడు నితీష్.

'ఎంతైనా కన్నతల్లికదా' నితీష్ లోనూ మంగమీద జాలి. బాబుకు హితేష్ అని నామకరణం చేశారు.

హితేష్ కు ఆరునెలలు వచ్చి అన్నపాశన కాగానే మంగ చేతిలో లక్షరూపాయలు పెట్టాడు నితీష్. ఇక తాను ఆ ఇల్లు వదిలి పెట్టి వెళ్ళాలన్న విషయం అర్థమైంది మంగకు.

"ఆ డబ్బు మీరే శ్రీమతు పేర బ్యాంకులో వేయండి బాబుగారూ! నాకు ఏమీ తెలియదు!"

మంగ కోరిక మేరకు లక్షరూపాయలు శ్రీమతు పేర ఫిక్సిడ్ చేసి ఆ కాయితాలు మంగ చేతికిచ్చాడు నితీష్.

"ఒక్కసారి బాబును గుండెలకు హత్తుకుని చివరిసారిగా పాలిచ్చి వెళతానమ్మా" హరిత ఒళ్ళో కూర్చున్న బాబును చూస్తూ వేడుకోలుగా అన్నది మంగ.

"ఇప్పుడే అరటి పండు పెట్టాను" పాలు ఇవ్వాల్సిన అవసరం లేదన్నట్లుగా చెప్పింది హరిత.

నితీష్ సర్ది చెప్పటంతో చివరిసారిగా బాబును ముద్దాడటానికి మంగ చేతికిచ్చింది హరిత. బాబును గుండెలకు హత్తుకుని ముద్దులతో ముంచెత్తింది.

"అప్పుడప్పుడూ వచ్చి బాబును చూడొచ్చా?" హితేష్‌ను హరిత చేతుల్లో పెడుతూ ఆశగా అడిగింది మంగ.

నితీష్‌లో మంగపట్ల జాలి. ఎంతైనా కన్న తల్లి. తన బిడ్డను తాను చుడటానికి పర్మిషన్ కావాలి.

"ఈ బిడ్డతో నీకెలాంటి సంబంధం ఉండదు. ఈ క్షణం నుండి నీవెవరో? మేమెవరో?"

నితీష్ ఏదో మాట్లాడే లోపులోనే పాడి పాడిగా సమాధానమిచ్చింది హరిత.

మారు మాట్లాడకుండా శ్రీమ చ్చేయి పట్టుకుని తలవంచుకుని బయటకు నడిచింది మంగ. తలెత్తితే ఆమె కళ్ళు కన్నీటితో నిండి ఉంటాయని నితీష్‌కు తెలుసు.

"బాబుగారూ! బాగున్నారా"

తలెత్తి చూశాడు నితీష్. ఎదురుగా మంగ పక్కనే శ్రీమ. ఏదో తింటున్నాడు.

"ఆ. మీరు బాగున్నారా! శ్రీమను చిన్నగా స్కూలుకు అలవాటు చేయకపోయావా? ఇప్పుడేం చేస్తున్నావు?"

"వచ్చే సంవత్సరం నుండి పంపిస్తానండి. నేను ఆ ఎదురుగా కడుతున్న బిల్డింగ్ పనులలో పని చేస్తున్నాను"

నితీష్ పనిచేస్తున్న కంపెనీ ఎదురుగానే నిర్మాణంలో ఉన్న బిల్డింగ్ ఉంది.

"ఏమైనా డబ్బుకావాలా?"

మంగ ఏదో అడగటానికి తటపాయింపటం గమనించి అడిగాడు నితీష్. "బాబు ఎలా ఉన్నాడు?" ఆశగా అడుగుతున్న మంగను చూస్తే జాలేసింది. తెంచుకుండామన్నా తెగని అనుబంధం అది.

"బాగానే ఉన్నాడు. నాలుగు రోజుల్లో వాడి బర్త్‌డే"

మంగ వద్దన్నా వినకుండా శ్రీమ చేతిలో యాభై ఉంచి కారు స్టార్ట్ చేశాడు నితీష్. హరితను ఒప్పించి హితేష్ బర్త్‌డే పార్టీకి మంగను పిలవాలి అనుకున్నాడు మనసులో.

"మళ్ళీ వీడ్చి ఎందుకు తెచ్చారు?"

మాసిన బట్టలతో నితీష్ చేయిపట్టుకుని ఇంట్లోకి వస్తున్న శ్రీమను చూస్తూ చిరాగ్గా అడిగింది హరిత.

"ఈ రోజు నుండి మనకిద్దరు పిల్లలు. శ్రీమ కూడా మనతోటే ఉంటాడు"

"మంగ ఎక్కడికి పోయింది?" అసహనంగా అడిగింది అరిత.

"చచ్చిపోయింది" అన్నాడు నితీష్ శూన్యంలోకి చూస్తూ.

"ఏమైంది?" అని అడిగిన హరితకు జరిగింది చెప్పాడు.

నితీష్‌ను కలిసిన మరునాడు ఉదయం నితీష్ ఆఫీస్‌లోకి వెళ్ళబోతుండగా, తాను పనిచేస్తున్న చోటునుండి 'బాబుగారూ' అని పిలుస్తూ రోడ్డుకు అడ్డంగా పరుగెత్తుకుంటూ వస్తుండగా వేగంగా వస్తున్న లారీ డీ కొట్టటంతో అక్కడిక్కడే కుప్పకూలి పోయింది. అది

గమనించిన నితీష్ పరిగెత్తుంటూ వచ్చేటప్పటికే మంగ రక్తపు మడుగులో పడి ఉంది. ఆమె చేతిలోని కవరు ఎగిరి అల్లంత దూరాన పడి ఉంది. దానిలో నుండి చిన్న పిల్లల డ్రెస్ ఒకటి బయటకు వచ్చి కనపడుతుంది.

దాన్ని చూడగానే అది హితేష్ కి తెచ్చిన డ్రెస్ అని అర్థమైంది నితీష్ కు. కన్న బిడ్డ పుట్టినరోజుకు తనద్వారా డ్రెస్ అందించాలని తాపత్రయ పడింది పిచ్చితల్లి. నితీష్ కళ్ళలో నీళ్ళు.

యాక్సిడెంట్ ఐన వెంటనే సహచర కూలీలందరూ ఇసుకలో ఆడుకుంటున్న శ్రీమని తీసుకుని అక్కడికి వచ్చారు. అప్పటికే చుట్టూ జనం.

‘అమ్మా!లే’ అంటూ శ్రీమ మంగ శరీరం మీద పడి ఒకటే ఏడుపు.

అయన వాళ్ళెవరూ అక్కడ లేరు. ఇప్పటిదాకా శ్రీమకు తల్లితోడున్నది. ఇప్పటి నుండి వాడు అ..నా...ధ. శ్రీమను అనాధగా వదిలెయ్యటానికి మనస్కరించలేదు నితీష్ కి.

శ్రీమను కూడా హితేష్ తో సమానంగా పెంచాల్సిందేనని భర్త గట్టిగా పట్టుపట్టడంతో ఇష్టం లేకున్నా కాదనలేకపోయింది హరిత.

జరిగిందంతా హరితకు చెప్పి నితీష్ ఒక్క విషయం మాత్రం దాచి పెట్టాడు. పోస్ట్ మార్టం రిపోర్ట్ మీద భర్తగా సంతకం చేసిన దహన సంస్కారం చేసిన విషయం మాత్రం భార్యకు చెప్పలేదు.

తనకు పండంటి బిడ్డను ప్రసాదించి తన ఇంట్లో నవ్వులు పూయించి ఆమె మాత్రం ఎంతో క్షోభను అనుభవించింది. ఆమెకు ఆ మాత్రం చేయలేనా అని అనుకున్నాడు నితీష్ మనసులో.

నాజు గోడలు

వేద

(కొముది-రచన నిర్వహించిన హాట్ లో సాధారణ ప్రచురణకు ఎంపికైన కథ)

“అయితే ఏమిటి నువ్వనేది? శేఖర్ భవిష్యత్తు నాశనం చెయ్యమనా?” అడిగాడు భారత్ కొంచెం విసుగూ, ఆవేశం నిండిన గొంతుతో.

“అబ్బ, అంత చికాకెందుకు, అంత పెద్దమాటలెందుకు? ఇది మన వ్యవస్థలో పాతుకుపోయిన విషయమేగా? మున్నుండు అతనికి తలటెక్కు ఎక్కకుండా చిన్న మందు వెయ్యమంటున్నానంటే. పదేళ్ళ క్రితం ‘డీవీడి’ నీకు చేసిన నిర్వాకం మరిచిపోయావా?” అడిగాడు డేవిడ్

సంభాషణ సాగుతున్నది మాత్రం ఇంగ్లీషులో. డేవిడ్ అమెరికా పౌరుడు.

"డివీడినా? ఓ.. ద్వివేదీ గురించా నువ్వంటున్నది. ఇంకా నయం, డేవిడ్ అన్నావు కాదు! ఇది బాగానే ఉంది, మా వాళ్ళు ఉరుమురిమి మంగళం మీద పడ్డట్టు అంటారులే. నేను దళితుణ్ణయి, ద్వివేదీ అగ్రకులస్తుడయినంత మాత్రాన అతను చేసిన పనులన్నిటినీ కులవ్యవస్థ రంగుటద్దాల్లోంచి చూడవలసిందేనా? అతను నన్ను ప్రమోషనుకి అప్పుడు రికమెండ్ చెయ్యకపోవడం సరైన పనిని నేనెప్పుడూ అనుకోలేదు. నిజానికి తనని ప్రమోట్ చెయ్యకపోవడం సరైన పని ఎవడు మాత్రం అంటాడు? అయితే అతను రూల్సు మనిషిని అందరికీ తెలుసు. ప్రమోషనుకి నాలుగేళ్ళ వ్యవధి ఉండడం ఆ రోజుల్లో సాధారణం. అత్యధిక కార్యశీలత ఉన్న ఉద్యోగులకి తప్ప అంతకన్నా తక్కువ వ్యవధిలో ప్రమోషను ఇచ్చేవారు కాదు. అతను నా పని జాగ్రతగా పర్యవేక్షించడమే తన కర్తవ్యంగా తీసుకుని నిశితంగా పరిశీలిస్తే ఆ ప్రత్యేకార్హత నాకుందని గ్రహించేవాడేమో కానీ, అతనంత బాధ్యతైన మనిషి కాడు. అయినా మరుసటి ఏడు రికమెండ్ చేస్తాననే అన్నాడు కానీ అతనే కంపెనీ వదిలి వెళ్ళిపోవడం జరిగింది. ఒకరి చేతకానితనం వల్ల కలిగే దుష్ఫలితాలకు కపటత్వం కారణమనుకోరాదని చక్కగా చెప్పింది మీ ఇంగ్లీషు వాళ్ళేగా! సరే అతను కపటపు మనిషి అనుకో. అతని దుష్టత్వాన్ని ఖండించడానికి సిద్ధపడ్డ మనం కూడా అతనిలాగే ప్రవర్తిస్తే ఎలా?" తన బాసు దగ్గర తనకున్న చనువుతో చిన్న లెక్కరు దంచాడు భారత్.

ఇక్కడ భారత్, డేవిడ్ల గురించి కొంచెం చెప్పవలసి ఉంది. భారత్ పదిహేనేళ్ళుగా అమెరికాలో స్థిరపడ్డ ప్రవాసభారతీయుడు. కులానికి తక్కువగా జన్మించినా భారత్ దేశాల సరిహద్దులకు అతీతమైన మానవత్వాన్నే అన్నిటికన్నా మించిన విలువగా పరిగణిస్తాడు. అతను అమెరికాకు పెంపుడు బిడ్డయితే, డేవిడ్ స్వంత బిడ్డ. తరతరాలు బానిసత్వంలో అణగద్రొక్కబడిన నల్ల జాతీయుల వంశంలో పుట్టి చరిత్రలోని చీకటి అధ్యాయాలను మరచిపోలేకనో ఎందుకో కానీ అతనెప్పుడూ కొంత సంఘర్షణకు లోనైనట్టుగానే ఉంటాడు. ఇద్దరూ పన్నెండేళ్ళుగా ఒకే కంపెనీలో పనిచేస్తూ ఉండడమే కాకుండా కాలచక్రంలో చాలా సన్నిహితమైన స్నేహితులయ్యారు. డేవిడ్ భారత్ కు నాలుగేళ్ళు సీనియరు. గత మూడేళ్ళుగా పై అధికారి కూడా అయినా వారి స్నేహానికి అదేమీ అడ్డుకాలేదు. అప్పుడప్పుడు ఓ సాయంత్రం కానీ, వారాంతంలో కానీ వారలా ఆఫీసు బయట ఎక్కడైనా కాసేపు ఆఫీసు రాజకీయాలతో సహా అవీ ఇవీ ముచ్చటించుకుంటూంటారు.

ఇన్నాళ్ళ పరిచయంలో అరమరికలు లేకుండా మాట్లాడుకున్న ఎన్నెన్నో విషయాలలో భారతదేశంలోని వర్ణవ్యవస్థా, దానికి అంతో ఇంతో సమాంతరంగా కనిపించే అమెరికా వర్ణవ్యవస్థ కూడా చోటు చేసుకున్నాయి. భారతదేశపు వర్ణవ్యవస్థ గీతాకారుడు చెప్పినట్టు 'చాతుర్వర్ణ్యం మయాస్పృష్టం గుణకర్మ విభాగశః' అని మొదలైనా, స్వార్థపూరితమైన అవకాశవాదం వల్ల వక్రభాష్యాలకు లోనైంది. అయితే అమెరికాలోనూ, మరికొన్ని పాశ్చాత్య దేశాల్లోనూ ఉండిన వర్ణవ్యవస్థ మనసుకు సంబంధించినది. తెల్లదనం ఎప్పుడూ సౌందర్యాన్నివ్వకపోయినా, మనసు కేవలం మనిషిలోని నల్లదనాన్ని మాత్రమే చూసేటట్టయితే తప్పకుండా మానసిక వైకృత్యాన్ని సూచిస్తుంది. రెండు వ్యవస్థల్లోను కూడా ఒక జాతి అణగద్రొక్కబడితే, దాన్ని సమర్థించుకుంటూ పబ్బం గడుపుకున్నదింకొక జాతి. అయితే నాగరిక సమాజానికి ప్రతీకగా రెండు వ్యవస్థల్లోనూ పరిణామం కలిగి నిమ్నజాతీయులకు చేయూతనిచ్చి, అభివృద్ధికి అవకాశాలిచ్చే ప్రణాళికలు ప్రారంభమయ్యాయి. ఈ విషయాలన్నీ మాట్లాడుకోవడమూ, తామిరువురూ ఇంచుమించుగా ఒకే రకమైన పరిస్థితుల్లో పుట్టిపరగడమూ, క్రమేణా చిన్న సైజు ధనిక వర్గంలోకి వెళ్ళడమూ వారిని మరింత మంచి స్నేహితులుగా మార్చింది. అన్నిటికన్నా మించి ఆఫీసుపని విషయంలో పరస్పర గౌరవమూ, ఒకరంటే ఒకరికి మంచి అవగాహనా ఏర్పడ్డాయి. ఇద్దరికీ ఇంకా ఎందరో స్నేహితులున్నా వాళ్ళిద్దరూ బెస్ట్ ఫ్రెండ్స్ ని అందరికీ తెలుసు. భారత్ కు అమెరికాలో మొదటి ఇల్లు కొన్నప్పుడూ, పిల్లలకు మంచి డాక్టరును చూడవలసినప్పుడూ, అమెరికా సంస్కృతి గురించి డేవిడ్ కి పాఠాలు చెప్పడమే కాక భారత్ ఒక రెండువారాలు స్వయంగా డేవిడ్ దంపతులకు భారతదేశమంతా తిప్పి చూపించాడు కూడా!

వాళ్ళు ఇప్పుడు మాట్లాడుకుంటున్నది భారత్ కింద పనిచేసే శేఖర్ వర్మ గురించి. ఏ కారణం వల్లనో డేవిడ్ కి శేఖర్ నచ్చడు. ఉరకలోనే ఉత్సాహంతో ఏ శక్తికీ తలవంచకుండా, చిరునవ్వు చెదరకుండా కనిపించేవాళ్ళను చూస్తే కొందరికి ఏదో కోణంలో లోసుగు కనిపిస్తుంది. లేకపోతే ఏదో విషయంలో వారికి పోలిక ఉన్న మరెవరితోనో ఎప్పుడో కలిగిన చేదు అనుభవమేదో ఎంతోసేపూ గుర్తుకొస్తుంది. కారణమేదైతేనేం డేవిడ్ దృష్టిలో శేఖర్ కి అవసరానికి మించిన తలబిరుసు. తనకు తెలిసిన విషయాలను బట్టి అతను అగ్రకులస్థుడు కావడమే ఆ తలబిరుసుకు కారణమనీ, నిమ్నజాతివారిని చిన్న చూసే అలవాటల్లా నల్లజాతీయులని ఇంకా నీచంగా చూసే తలబిరుసుగా మారిందేమోననీ అనుమానం.

ఇంతకీ అసలు సంగతేమిటంటే అనుకోకుండా శేఖర్ వల్ల ఒక చిన్న తప్పు జరిగిపోయింది తప్పు చిన్నదేకానీ ఫలితం మాత్రం కొంచెం పెద్దది. తన ప్రాజెక్టున్న సమర్థవంతంగా పూర్తిచెయ్యాలే కాకుండా, అందరికీ తలలో నాలుకలా ఉంటూ ఎప్పుడూ సహాయం చేసే శేఖర్ గత సంవత్సరంలో ఒక కాంట్రాక్టు పోవడానికి కారణమయ్యాడు. ఇరవైయారేళ్ళు దాటడంతో ఇంటినుంచి పెళ్ళిచేసుకోమని ఒత్తిడి రావడం అతని కలవాటే. గత రెండేళ్ళలోనూ కొన్ని మార్లు తల్లికాని తండ్రికాని వంట్లో బాగోలేదనో మరేదో సాకుతో ఇంటికి రప్పించుకోవడమూ పెళ్ళిచేసుకోమని సతాయించడమూ కూడా జరిగాయి. ఆరు నెలల కిందట మళ్ళా అలాగే పిలుపొస్తే 'నాన్నా పులి' కథ బాగా ఆకళించుకున్న వాడై పట్టించుకోకుండా కొత్త కాంట్రాక్టు ఎలాగైనా సంపాదించాలనే ప్రయత్నానికి భంగం కాకుండా పని కొనసాగించాడు. తీరా ఒకటి రెండు వారాల తరువాత తనకన్నా పది సంవత్సరాలు పెద్దదైన అక్క దగ్గర నుంచి చీవాట్లూ ఏడుపులతో వచ్చిన ఫోన్ కాలు సారాంశం? నాన్నకి వంట్లో నలత చెయ్యడమూ, శేఖర్ పట్టించుకోవడంతో అదీ ఇదీ కలిసి తిరగబెట్టి ఇవాళో రేపో అన్నట్టు తయారవడమూను. సంగతులన్నీ తెలిసిన తరువాత శేఖర్ తానో నేరస్తుడిలా కుమిలిపోయాడు. కాలూ చెయ్యాలి ఆడక ఎలాగో ఇండియాకి సాయంత్రానికే టిక్కెట్టు సంపాదించి వెళ్ళగలిగాడు. ఇతను వెళ్ళిన ఫలితమో ఏమో ఒక వారం పాటు తండ్రికి అంతిమ స్థితినుంచి ఫరవాలేదేమో అన్నట్టు తయారయి, మరో వారంలో బాగుపడడమూ జరిగింది. అసలే తనదే తప్పన్న నేరభావంతో ఉన్న శేఖర్ కొన్నాళ్ళు తను సంపాదించబోయిన కాంట్రాక్ట్ సంగతే మరిచిపోయాడు. తీరా గుర్తువచ్చి భారత్ కు ఫోన్ చేసేసరికి క్లయింటు విసుగెత్తి మరొక కంపెనీతో ఒప్పందానికి సిద్ధపడిపోవడం జరిగింది. వ్రతం చెడ్డా ఫలం దక్కినట్టు శేఖర్ పెళ్ళి కుదరడమూ మరో రెండు నెలల తరువాత పెళ్ళిచేసుకోవడమూ కూడా జరిగాయి. తన కారణంగా ఒక కాంట్రాక్టు పోవడం వల్ల శేఖర్ ఎప్పటికన్నా పట్టుదలతో ఎవరూ చెయ్యలేని పని, రెండు నెలల్లో రెండు కొత్త కాంట్రాక్టులు సంపాదించి మరి పెళ్ళికి వెళ్ళాడు. కాక పెళ్ళికి వెళ్ళినప్పుడు కూడా ఒక కొత్త క్లయింటుతో ఈ మెయిల్లో మొదలు పెట్టిన చర్చ విజయవంతమయేటట్టు కనిపించడంతో హనీమూన్ వాయిదా వేసి మరీ వచ్చేశాడు. అదేమని అడిగితే, నాన్నకు వంట్లో బాగాలేనప్పుడు ఎలా మారుతుందో తెలియని సందిగ్ధం వేరు - హనీమూన్ ఇవాళ కాకపోతే రేపు కుదురుతుంది. అయినా అసలు రహస్యం, హనీమూనంటే అదేమీ ఆదరాబాదరాగా జరిగే వ్యవహారం కాదుకదా, ఒకరినొకరు మనసారా తెలుసుకుని అర్థం చేసుకోవడానికి తీరిక ముఖ్యమంటూ జోకులోకి మార్చేశాడు.

ఇప్పుడు డేవిడ్ అనేది శేఖర్ కి ప్రత్యేకమైన మెరిట్ ఇంక్రిమెంటు ఇవ్వాలిసిన సీనేమీ లేదనీ, పైగా కనీసం ఒక వార్షింగు ఇవ్వడంగానీ, అసలుకి ఇంక్రిమెంటు ఆపేసి రిమార్కు వ్రాయడం గానీ చెయ్యాలని. భారత్ కి ఎలాగైనా ఈ విషయంలో డేవిడ్ ఆలోచనలు వక్రమార్గం పట్టుకుండా చూడాలని ఉంది. చాలా విషయాల్లో ఎంతో ఉన్నతంగా, వేలెత్తి చూపలేనట్టుండే డేవిడ్ అప్పుడప్పుడు రేసిస్టులా మాట్లాడతాడు. వర్ణవ్యవస్థకు ఏ కొద్ది సంబంధమున్న విషయాన్నయినా అతను రంగుబుద్ధులలోంచి తప్ప చూడలేడు. ఒక విధంగా చూస్తే అతని ఆలోచనలు సరైనవేనని చాలామందికి అనిపించవచ్చు కూడా.

తన వంశవృక్షపు మూలానికి దగ్గరగా ఏడుతరాలు వెనక్కి వెళ్ళి పరిశోధించి అలెక్స్ హీలీ వ్రాసిన పుస్తకం 'రూట్స్'. అందులో ఆఫ్రికా నుండి నీగ్రో జాతీయులను జంతువుల్లా కట్టి తీసుకొచ్చి బానిసలుగా మార్చి చరిత్రగతినే మార్చిన విషయాలు చదువుతూ ఉంటే

ఎన్నిమార్లు తన గుండె పిండినట్లయిపోలేదు? కైరబకుంటాకింటే ఆఫీకాలో తనవారి మధ్యనుండి బలవంతంగా పెకలింపబడి అమెరికాలో బానిసగా అమ్మబడతాడు. ఆ బానిస 'టెక్కు' తగ్గించేందుకు అతని పాదాన్ని గొడ్డలితో నరుకుతారు. ఆ అమానుషాన్ని తానే మరువలేనప్పుడు, తరతరాల అటువంటి అనుభవాలను తాతముత్తాతల నుండి విన్న డేవిడ్ అప్పుడప్పుడూ ఇలా ఆలోచించడం తను సుఖవుగానే అర్థం చేసుకోగలడు. అసలు స్వపరిపాలనలోకి నిన్నగాక మొన్న వచ్చిన భారతదేశమే వెంటనే అస్పృశ్యతను నివారిస్తూ, నిమ్మజాతులకు ప్రత్యేకావకాశాలు కల్పిస్తూ చట్టాలు చేస్తే, ప్రపంచానికే తలమానికమైన అమెరికా ఏం చేసింది? చరిత్రపుటల్లో నిన్నటిలా అనిపించే 1960ల వరకూ అందరికీ సమాన పౌరహక్కులే ఇవ్వలేదాయె! అదికూడా ముందు కెన్నెడీనీ తరువాత మార్టిన్ లూథర్ కింగును బలి తీసుకోవడానికి దారి తియ్యక తప్పలేదు. అయినా నేటి చరిత్రలో ఆఫీకా పౌరుని కొడుకయిన ఒబామాను అమెరికా అధ్యక్షుణ్ణి ఎన్నుకోవడం చిన్న విషయమేమీ కాదు.

అదే డేవిడ్ తో అంటే అతని దృక్కోణం వేరు. "నువ్వు చెప్పేది చాలావరకూ నిజమే. శతాబ్దాలుగా అన్యాయానికి లోనైన జాతిలో పుట్టి ఆ కథలు వింటూంటే వచ్చే తిరుగుబాటు ధోరణి, ఆ అన్యాయాలన్నీ తమకే ప్రత్యక్షంగా జరిగినట్టు సంఘంమీద ఏవగంపు పెంచుకోవటమూ చేసేవాళ్ళు లేరనిగానీ, వాళ్ళ భావాలు సబబని కానీ నేననను. అలాగని ఆ కుళ్ళంతా ఈనాటికీ ప్రతిబింబించే కూక్లక్స్ క్లెన్ గాళ్ళనీ, ఆ తలతిక్క ఇంకా దిగని ఏ జాతివాళ్ళనీ అయినా ప్రేమించమంటే మాత్రం నాకు మండుతుంది. ఈ దురాచారాలను మాపడానికి వ్యక్తిగతమైన పరిధిలో మనప్రయత్నాలు మనం చెయ్యక తప్పదు." అన్నాడు డేవిడ్.

దీర్ఘమైన నిట్టూర్పు విడిచాడు భారత్. ఇలాంటి వాదనను ఖండించడమెలా? "నీవాదనని, అందులోని ఆవేదననీ అర్థం చేసుకోగలను డేవిడ్ కానీ తప్పు తప్పే. నేను నిరుపేద పాలేరు కుటుంబంలో నిరక్షరాస్యులైన తలిదండ్రులకు పుట్టానన్న విషయం నీకు తెలియనిది కాదు. ఆ పరిస్థితుల్లో పుట్టి ఇలా అమెరికాలో హాయిగా బ్రతకగలగడం సాధారణమైన విషయంకాదు. మన వ్యవస్థలను తూర్పారబడతాం కానీ అదే వ్యవస్థల్లో బడుగు వర్గాలకు చేయూతనిచ్చే చట్టాలూ, ప్రణాళికలూ లేకపోతే అమెరికా అనే దేశముందని కానీ, కంప్యూటరనే పదార్థముందని కానీ తెలియని పాలేరుగానే మిగిలిపోయేవాణ్ణేమో. కాబట్టి మన వ్యవస్థల్లో గర్వపడవలసిన అంశాలు లేవనీ అనలేం, అందరూ అవకాశవాదులూ, దోపిడిదారులూ మాత్రమేననీ అనలేం. పూర్వజన్మ కర్మానుసారం మరుసటి జన్మ ఉంటుందంటుంది మా మతం. ఏ కారణం వల్లనైతేనేం, ప్రతివ్యక్తికీ వారి వారి పుట్టుకను బట్టి భావిజీవితానికి నాంది పడుతుంది. నువ్వు నల్లజాతిలోనూ, నేను దళితునిగానూ పుట్టడమే నేరాలైతే ఎలాకావో, అలాగే ఆ ద్వివేది, మన శేఖరూ, లేకపోతే చిన్నప్పుడు మేం కథలుగా విన్న మా వెరిబాపనయ్యా కూడా అగ్రకులాల్లో పుట్టినంత మాత్రాన నేరస్తులు కారుకదా!" అన్నాడు భారత్.

"మధ్యలో ఈ వెరిబాపనయ్య ఎవరు?" అడిగాడు డేవిడ్.

"మా బామ్మ చెప్పేది. ఆయన అసలు పేరేమిటో తెలిసినవారు చాలా తక్కువమంది కానీ నిధులు లేని ఆ మనిషికి మనసే పెన్నిధి అనేది. ముందూ వెనకూ ఏమీ ఆస్తులులేని ఆయన సద్ బ్రాహ్మణుడని రోజూ వీళ్ళూ వాళ్ళూ పదిరోజులకు సరిపడా స్వయంపాకాలు ఇచ్చేవారట. రెండు సేర్లబియ్యమూ, కూరగాయలూ, పాలూ, పది బంగినిపల్లి మామిడిపళ్ళూ, అలా. ఎంత నిజమో తెలియదు కానీ ఆ రోజుల్లో బంగినిపల్లి పళ్ళు పెద్ద చేతుల్లో కూడా సగమైనా ఇమిడేవి కాదని మురిసిపోయేది మా బామ్మ. ఆయనగారు తన ఇల్లు చేరేలోపుగా కనిపించిన వారందరికీ వారు అడిగినవి దానాలు చేసుకుంటూ పోయేవాడట. ఇల్లు చేరేసరికి ఇంత బియ్యమూ, ఓ పండు కూడా మిగలవేమోనన్నట్టు ఉండేదట ఒక్కో రోజు ఆయన ధోరణి. దాంతో ఆయనకి వెరిబాపనయ్య అని పేరు స్థిరపడిపోయిందట. కర్మ సిద్ధాంతం ప్రకారం ఆయన ఏ పుణ్యం చేసుకుని ఈ జన్మ సాధించాడో మనకు తెలియదు గానీ వచ్చే జన్మలో మాత్రం కులాలకి అతీతమైన సర్వసౌఖ్యాలూ గల పుట్టుకగానీ, అసలు జన్మ ప్రసక్తేం లేకుండా నేరుగా కైవల్య ప్రాప్తిగానీ పొంది తీరాలి." అన్నాడు భారత్.

"సరేలే. నువ్వు చాలా మొండివాడివి. నేనూ మరి తక్కువకాదులే. అందుకేనేమో మనకిలా స్నేహం కుదిరింది." అని సంభాషణ తేలిక చేశాడు డేవిడ్ ఇంకా చర్చించే ఇష్టం లేనట్లుగా. "మరే, మెత్తవాళ్ళని మొత్తుకుంటూ పోతే స్నేహానికి తావెక్కడ?" అన్నాడు భారత్ కూడా. ఇద్దరూ నవ్వేశారు.

వారాంతంలో కూడా ఆ ఆలోచనలు భారత్‌ను వదలేదు. నిరుపేద వంశంలో నిమ్మకులస్తుడిగా పుట్టిన తాను దగ్గరే ఉన్న బడికి వెళ్ళేవాడు. మా బొట్టెడు బడితెళతాడని చెప్పుకోవడమే తల్లిదండ్రులకో ముచ్చట. అంతేకాని తననేవో పెద్ద చదువులు చదివించాలని కోరికలేమీ వారికి ఉండేవి కావు. అల్లరి తగ్గే వయసాచ్యాక నెమ్మదిగా పనిలో పెడదామని అనుకునేవారు. తనకి మాత్రం నాయుడు మాష్టారు. ఆయన మీసాలు మా బాగా నచ్చేవి. ఆయనేం చెప్పినా శ్రద్ధగా వినేవాడు తను. ఇంటా బయటా పనులు చేసినా పరీక్షల్లో మాత్రం చక్కటి మార్కులు రావడంతో మాష్టారు కూడా ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ చూపించేవారు. నువ్వు జాగ్రత్తగా చదువుకోరా, పెద్ద కలక్షరువో, ఇంజనీరువో అయ్యే సూచనలున్నాయనేవారు. చాలా రోజులు కలక్షరంటే బస్సులో డబ్బులిమ్మని అజమాయిషీ చేసే పెద్దమనిషనీ, ఇంజనీరంటే అనకాపల్లి రైల్వే స్టేషన్లో ఇంజనుకి నీరుపోసే ఉద్యోగమనీ అనుకునేవాడు తను. అసలు అంత పెద్ద ఉద్యోగాలు నిజంగా చెయ్యగలనా అని భయంకూడా వేసేది.

ప్రైమరీ స్కూలు పూర్తయ్యేసరికే తను ఆరునూరైనా చదువు మానకూడదని నిర్ణయానికి రావడం, ఇంట్లో పెద్ద యుద్ధమూ జరిగిపోయాయి. పక్కనే ఉన్న బడికి వెళితే ముచ్చట కానీ పక్క ఊరిలోని పెద్దబడికి పంపాలంటే మాటలా? తను నాయుడు మాష్టారి దగ్గరకెళ్ళి ఏడిస్తే ఎంతో బాధపడుతూ, 'నీకు నెలకు పదిహేను రూపాయల మెరిట్ స్కాలర్షిప్పు వచ్చిందని చెప్పడమే మరిచిపోయానా' అన్నారు. అంతేకాక ఉచితంగా బట్టలూ, స్కూలు జీతమూ అన్నీ జరుగుతాయన్నారు. అమ్మా నాన్నలని సమాధానపరచడం ఆ తరువాత మరి పెద్ద సమస్య కాలేదు. నాన్న నన్ను పనిలో పెడదామని సనిగినా, అమ్మ మాత్రం నీక్కావలిస్తే వాడికొచ్చే డబ్బులు తీసేసుకో కానీ అంత ఇష్టమైన వాడి కోరిక కాదనడానికి వీలేదని తీర్మానం చెయ్యడంతో సమస్య ముగిసింది. అమ్మ! పేడ పిసకడం తప్ప అక్షరాలను పోల్చడం చేతకాని అమ్మ అలా తన భవిష్యత్తుకు పునాది వేసింది!

అంతే. అప్పటి నుండీ వెనుతిరిగి చూడకుండా చదువుసాగించాడు తను. కంప్యూటరు ఇంజనీరింగు పూర్తిచేసి, మెడ్రాసు ఐఐటీలో మాస్టర్స్ చేసిన తరువాత దేముడు వ్రాసిన స్క్రిన్‌ప్ల ప్రకారం కొద్దికాలంలోనే అమెరికాకు వెళ్ళడంలో మరి ఆశ్చర్యమేముంది? ప్రైమరీ స్కూలు దాటిన అతికొద్దికాలంపాటు తను నిమ్మజాతులకు కేటాయించిన ప్రణాళికలవల్ల ప్రయోజనం పొందడం నిజమే. తరువాత కూడా అవకాశాలన్నీ ఉన్నా ఆ అవసరమేలేకపోయింది తనకు. అయితే అందరికీ అలాకాదు. నిమ్మజాతులకు కాలేజీ సీట్లూ, ఉద్యోగాలూ కేటాయింపులపై ఎన్నెన్ని విభిన్నాభిప్రాయాలో! అణగద్రొక్కినంత మేరకు ప్రత్యేకావకాశాలు కల్పించడం సబబు కాదనేవారు తక్కువేనేమో! అయితే ధనసహాయం అవసరంలేనివారూ, అర్హతలు బొటాబొటిగా మాత్రమే ఉన్నవారూ ఆ ప్రయోజనాలు పొందడమూ, కొంతవరకూ ఆ కారణంగా అప్పుడప్పుడు అర్హతలున్న వారికి అవకాశాలు పోవడమూ దగ్గరే చిక్కు ప్రారంభమౌతుంది. అందరూ అవకాశవాదులు కాకపోవచ్చు కానీ, అవకాశాన్ని ఊరికే జారవిడుచుకోవడం కష్టమే. తద్వారా వ్యవస్థలో రాబోయే ప్రతిస్పందనలను కొంతైనా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. అన్ని అర్హతలూ ఉండి తానీ ఫితికి స్వయం కృషితో రాగలిగినా తన కులమే ఈ విజయాలన్నిటికీ కారణమని కొందరు అనుకుంటారు. అలాంటప్పుడు చెప్పలేని నిస్పృహ కలుగుతుంది. తనలా అవసరం లేనప్పుడు అవకాశాలను చూసి ఆశపడడం తగ్గిస్తే క్రమేణా మార్పు రావచ్చేమో!

డేవిడ్ వంటివారుకూడా ఎంతసేపూ వ్యవస్థ పెంచిన చెత్తని తలుచుకుంటూ దానికి వ్యక్తిగతమైన పరిధిలో స్పందించడం మానాలి. అలాకాకుండా తమ తమ వ్యక్తిగతమైన పరిధుల్లో ఎవరికివారు పెద్దమనసు చేసుకుని ఆలోచిస్తే ఆ ప్రయత్నాలు వ్యవస్థలోకి పాకి

సంస్కరణలకు దారితీసే అవకాశముటుందేమో!? మొన్నామధ్య చైనీయుడు చౌ ఏమన్నాడు? అతను వేరే శాఖలో పనిచేస్తాడు. అప్పుడప్పుడు బయటపడిపోతూంటాడు. ప్రపంచంలో కష్టమని చూసుకోకుండా పనిచేసేది చైనీయులు మాత్రమేనని అతని గాఢనమ్మకం. మీ ఇండియన్లు సమర్థతని గుర్తించరు, కానీ తోటి ఇండియన్లని అందలమెక్కించడానికి ఏ మాత్రమూ వెనుకాడరంటూ తీర్మానించాడు. అలాంటి భారతీయులు చాలామందే, సందేహం లేదు. కానీ అలాంటి వాళ్ళు భారతదేశానికే స్వంతం అనడం వితండవదం. రాగూర్ వ్రాసినట్టు ఇలాంటి మానవనిర్మిత కుడ్యాలకు ఎల్లలు సృష్టించడమే తెలుసు. భారతీయులూ - అమెరికనులూ, చైనీయులూ - భారతీయులూ, తెలుగువారూ - ఒరియావారు బ్రాహ్మలూ - రెడ్లూ - కమ్మవారూ, అగ్రజాతులూ - నిమ్మజాతులూ, ఇలా కనిపించని గోడలు కట్టుకుంటూ పోతే అంతెక్కడ? తిట్టుకు తిట్టూ, దెబ్బకు దెబ్బూ, చివరికి యుద్ధాలూ! అంతంటూ ఉంటే మన మనస్సుల్లోనే పునాది పడాలి! లేకపోతే మానవజాతి మనుగడకే ముప్పువాటిల్లే ప్రమాదముంది!

నెలరోజులు గడిచిపోయాయి. ఆఫీసులో ఎప్పటిలాగే హడావిడిగా ఉంది. బుధవారాలు సాఫ్ట్వేర్ టీం లీడర్లందరినీ పలకరించడం ప్రాజెక్టుల ప్రోగ్రెస్ రిపోర్టులు తీసుకోవడం భారత్ కు అలవాటే. శేఖర్ ఆఫీసుకి వెళ్ళేసరికి పనిలో ఉన్నాడు. పలకరించి కుశలమూ విశేషాలూ అడిగేసరికి ముక్తసరిగా అంతా బాగానే ఉంది కొత్తగా ఏమీలేవని చెప్పాడు. మామూలుగా అయితే పని విషయంలోనైనా వ్యక్తిగతమైనా సరే, ఉరకలేసే అతని ఉత్సాహం ఎదురు వాళ్ళకి కూడా వ్యాపించే రీతిలో ఉంటాయి అతని కబుర్లు.

అతను ముభావంగా ఉండడంతో విషయం చూస్తూనే చూచాయగా అర్థమైపోయింది భారత్ కి. మిగతా అందరూ వారివారి పని విషయమై వార్షిక నివేదికలు అందినట్టుగా చెప్పారు. తన రికమెండేషను బట్టి డేవిడ్ తుది నివేదిక తయారు చేస్తాడు. అంటే తనతో అన్నట్టే చివరకు శేఖర్ తలబిరుసు తగ్గించడమే సరైన పద్ధతిని నిర్ణయించుకున్నాడన్నమాట. "అయితే నీ రిపోర్టు వచ్చిందా?" అని అడిగాడు భారత్. తలెత్తకుండానే ఊఁకొట్టాడు శేఖర్. భారత్ నమ్మలేనట్టు తల ఊపి, "అయ్యాం సారీ శేఖర్, నేను డేవిడ్ కి చాలా చెప్పాను" అంటూనే బయటకు నడిచాడు. ఏం చెయ్యాలి, ఎలా చెయ్యాలి అనుకుంటూ తనకు తెలియకుండానే ఆగిపోయాడు. తలెత్తి చుట్టూ చూస్తూ క్యూబికల్నూ వాటిగోడలు మాత్రమే కనిపిస్తున్నాయి. కానీ కనిపించని గాజుగోడలింకెన్నెనో!

అక్షరస్వత్వం

- మధురవాణి

ఆఫీసులో రెండు గంటల సేపు భీకరంగా సాగిన టీం మీటింగు అప్పుడే అయిపోయింది. ఆ మీటింగు తాలూకు వాయింపు వల్ల వచ్చిన తలనొప్పిని వదిలించుకోడానికి ఒక పెద్ద కప్పు కాఫీ అందుకుని ఉస్సూరంటూ తన సీట్లోకి వచ్చి కూర్చుంది మధురిమ. పొద్దున్నే ఆఫీసుకి రావడమే మీటింగులో దూరిపోవడం వల్ల ఆ రోజు ఈ-మెయిల్స్ కూడా చూసుకోలేదని గుర్తొచ్చి మెయిల్ బాక్స్ తెరిచి చూసింది. స్వప్నదీపిక పేరుతో క్రితం రోజు రాత్రి వచ్చిన ఒక ఈ-మెయిల్ కనిపించింది. ఆ పేరుతో మధురిమకి తెలిసిన వాళ్ళవరూ లేరు. మెయిల్ సబ్జెక్ట్ లో 'ఏమని రాయాలో తెలియట్లేదు' అని కనపడగానే చిత్రంగా అనిపించింది మధురిమకి. ఎవరో ఏమిటో తెలుసుకుందామని ఆసక్తిగా చదవడం మొదలు పెట్టింది మధురిమ.

డియర్ మధూ,

'నన్ను డియర్ అని పిలవడానికి ఎంత ధైర్యం' అని అనుకుంటున్నారా! నేనెవరో మీకు తెలికపోయినా మీరు మాత్రం నాకు అత్యంత సన్నిహితులని నాకనిపిస్తూ ఉంటుంది. అందుకే కాస్తంత చనువు తీసుకుని మిమ్మల్ని మధూ అని పిలిచే ధైర్యం చేశాను. 'కోకిల' పత్రికలో ప్రతీ వారం వచ్చే మీ 'వెన్నెల వాన' శీర్షికని క్రమం తప్పకుండా చదువుతూ ఉంటాను. నేను ఎంతో ఇష్టంగా చేసే పనుల్లో మీరు రాసినవి చదవడం ఒకటి. ఇవ్వాలి శీర్షిక చివరన ఇచ్చిన మీ ఈమెయిల్ ఐడిని చూడగానే ఎగిరి గంతెయ్యాలన్నంత సంబరంగా అనిపించింది. నేనెంతగానో అభిమానించే మధురిమగారితో నేరుగా మాట్లాడవచ్చు అనుకోగానే ఎంత ఉద్వేగంగా అనిపించిందో! నాకైతే చెప్పలేనంత సంతోషంగా వుంది నా అభిమాన రచయిత్రితో ఇలా మాట్లాడగలగడం.

మా ఇంట్లో వాళ్ళందరికీ కూడా మీరంటే చాలా ఇష్టం. ఎందుకంటే నేను చదవడమే కాకుండా వాళ్ళందరికీ కూడా చదివి వినిపిస్తుంటాను. మీరు రాసేవి చదువుతుంటే నిజంగా వెన్నెల వానలో తడుస్తున్నట్టే ఉంటుంది నాకు. మీరు పువ్వులతో, కొమ్మలతో, మబ్బులతో, చుక్కలతో, చందమామతో చెప్పే ఊసులన్నీ చదువుతూ ఉంటే నేనూ మీ పక్కనే ఉండి అవన్నీ కళ్ళారా చూస్తున్నట్టుగా ఉంటుంది. అచ్చంగా మీలాగే నాకూడా ప్రకృతి అంటే ఎంతో ఆరాధన. అయినా మీ అంత అందంగా మాత్రం నేను చెప్పలేననుకోండి. అసలేలా అంత అందంగా రాయగలరు మీరు? మీ పూల కుండీలో పూసిన ఒక చిన్ని పువ్వుతో చెప్పిన ఊసులు, ప్రభాతవేళ పలకరించే సూర్య కిరణాలతో మీ ప్రేమాయణం.. అవన్నీ నేనిప్పటికీ ఎన్ని సార్లు చదివానో లెక్కే లేదు! ఏంటో.. నా పాటికీ నేను అలా వరద గోదారిలా చెప్పుకుపోతున్నానేమో కదూ! మీ అమూల్యమైన సమయంలోంచి ఒక్క నిమిషం నాకు కేటాయించి ఒక్కసారి హాయి చెప్పారంటే చాలు.. నాకదే బోలెంత సంతోషం! చెప్తారు కదూ!

మీ సమాధానం కోసం వెయ్యి కళ్ళతో ఎదురు చూస్తూ..

మీ అభిమాని, స్వప్నదీపిక

స్వప్నదీపిక రాసిన మెయిల్ చదవడం అయిపోయేసరికి అప్పటిదాకా ఉన్న విసుగు స్థానంలో కొత్త ఉత్సాహం బయలుదేరింది మధురిమలో. తలనొప్పితే ఎప్పుడు ఎగిరిపోయిందో గుర్తించనే లేదు. తనెవరో ఏవిటో కూడా తెలీకుండా, కేవలం తన పిచ్చి రాతల్ని చూసి అంత అభిమానం చూపుతున్న ఆ అమ్మాయి చాలా అబ్బురంగా కనిపించింది. ఆ అమ్మాయి మాటల్లో కేవలం పొగడ్డలు కురిపించే అభిమానం కంటే, అంతర్లీనంగా ఓ చక్కటి స్నేహాతత్వం దాగి ఉందనిపించింది. తన రాతల వల్ల ఒక వ్యక్తికి ఇంత సంతోషం కలుగుతోందనుకుంటే చాలా ఆనందంగా అనిపించింది మధురిమకి. మరి అట్టే ఆలస్యం చేయకుండా స్వప్నదీపిక ఉత్తరానికి సమాధానం రాయడం మొదలు పెట్టింది.

హాయి దీపూ,

స్వప్నా అని పిలవడం కూడా బాగుందనుకో! కానీ, దీపూ అంటే ఇంకా నచ్చింది. అందుకే అలా పిలిచాను. అసలు స్వప్నదీపిక అన్న మీ పేరు చూడగానే పౌరాణిక సినిమాల్లో తిరిగే గంధర్వ కన్యలూ, కిన్నెరలూ గుర్తొచ్చేశారు నాకైతే. మీ పేరులాగే మీ మనసు కూడా అందమైనది.. సున్నితమైనది కూడా! అందుకే ఎక్కడో పత్రికలో నాలుగు వాక్యాలు రాసే అమ్మాయి మీద ఇంత అభిమానం పెంచేసుకున్నారు. నా పిచ్చి రాతల్ని ఇంతలా ప్రేమించే మీలాంటి ప్రయనేస్తం దొరికినందుకు నాకు చాలా సంబరంగా ఉంది. వెలకట్టలేని మీ అభిమానానికి, ఆప్యాయతకీ మనఃస్ఫూర్తిగా ధన్యవాదాలు చెబుతున్నాను.

ఇక పోతే మీరు నన్ను ధైర్యంగా 'డియర్' అని పిలిచేయొచ్చు. ఇంత అభిమానంగా ఉండే నేస్తాలకి తప్ప ఆ హక్కు ఇంకెవరికుంటుంది చెప్పండి. నిజానికి నాక్కూడా మీ అంత ఉత్సాహంగా, సంతోషంగా ఉంది మీతో మాట్లాడడం. అసలే వెయ్యి కళ్ళతో ఎదురు చూస్తాను అన్నారు కదా! అందుకే మిమ్మల్ని అట్టే ఎక్కువసేపు ఎదురు చూపుల్లో నిలపడం ఇష్టం లేక వెంటనే సమాధానం రాస్తున్నాను. నా కబుర్లు వెన్నెలవానలో వింటున్నారు సరే.. మరి మీ కబుర్ల సంగతేంటి? ఇప్పుడు మీరు చెప్పే నేను వింటాను.

ప్రేమతో..

మధురిమ

"చాలా చాలా చాలా... థాంక్స్ మధూ.. (ఊ.. అని దీర్ఘం వుంటే మధు డియర్ అని అర్థమన్నమాట!) అందరూ నన్ను స్వప్నా అనే పిలుస్తారు కాబట్టి అలానే అలవాటు అయిపోయింది. దీపూ అనే పిలుపంటే నాకూ ఇష్టమే! అందుకే ఎప్పుడూ నా కళ్ళకి కనపడేలా నా మెయిల్ ఐడీలో దీపూ అని పెట్టుకున్నాను. నాకెంతో ఇష్టమైన మీరు నన్ను దీపూ అని అంత ముద్దుగా పిలుస్తుంటే కాదనగలనా! మీ దగ్గర నుంచి ఇంత పెద్ద సమాధానం చూసి ఎంత మురిసిపోయానో తెలుసా! ఇల్లంతా గంతులు వేస్తూ మా ఇంట్లో వాళ్ళందరికీ చెప్పేశాను కూడా! ఈ సంబరంలో మీతో బోల్తాన్ని కబుర్లు చెప్పాలని ఉంది. కానీ మధూ.. ఇప్పుడు నాక్కొంచెం ఒంట్లో బాలేదు. అందుకే పెద్ద ఉత్తరం రాయలేకపోతున్నాను. ఇంకో నాలుగు రోజుల్లో ఆదివారం వస్తుంది కదా! ఆ రోజు నేను మళ్ళీ మెయిల్ చేస్తాను. అందాకా సెలవు!

ప్రేమతో, మీ దీపూ

ఎంతో ఉత్సాహాన్ని మోసుకొస్తూ స్వప్నాదీపిక నుంచి వచ్చిన ఉత్తరం చూసిన మధురిమ ఆ అమ్మాయి అమాయకమైన అభిమానానికి తనలో తనే నవ్వుకుని వెంటనే కుప్తంగా మరో జవాబు రాసి పంపింది.

హోయ్ దీపూ,

అందరూ ఎలా పిలిచినా నేను మాత్రం ఇలానే పిలుస్తా! ఒంట్లో సరిగ్గా లేదన్నారు.. ఆరోగ్యం బాగాలేదా ఏంటి? జాగ్రత్త సుమా! అయితే నా ఉత్తరం పుణ్యమా అని పాపం మీ ఇంట్లో వాళ్ళ మీ గంతులు భరించాల్సి వచ్చిందన్నమాట! అలా బుంగ్ మూతి పెట్టుకు అమ్మడూ.. సరదాగా అన్నానులే! అస్సలేమీ కంగారు లేదు.. నేనెక్కడికీ పోను కాబట్టి మీకు వీలైనప్పుడే పలకరించండి. ఆదివారం వచ్చే మీ ఉత్తరం కోసం ఎదురు చూస్తూ..

ప్రేమతో,

మధురిమ

అన్నట్టుగానే ఆదివారం ఉత్తరంతో మధురిమని పలకరించింది స్వప్నాదీపిక.

డియర్ మధూ..

బావున్నారా! నా విషయానికి వస్తే, అవును కాస్త జ్వరంగా ఉంది ఇప్పుడు కాస్త ఫర్వాలేదు. అవునూ.. మీరు బిజీగా ఉన్నారా? ఇవ్వాళ పొద్దున్నే 'కోకిల' లో మీ శీర్షిక కనపడకపోయేసరికి చాలా దిగులేసింది. మీ మధురమైన వెన్నెలవానలో మమ్మల్ని ఎందుకు తడవలేదు ఇవ్వాళ. నేను అలిగాను మీ మీద!

మీ దీపూ

ఆ మరుసటి రోజు స్వప్నదీపిక ఉత్తరానికి మధురిమ సమాధానం రాసి పంపింది.

హోయ్ దీపూ,

అయ్యో! నీకు జ్వరమొచ్చిందా... ఇప్పుడెలా ఉంది? అంతా తగ్గిపోయినట్టేనా! బాగా విశ్రాంతి తీసుకో! ప్రత్యేకంగా బిజీ అంటూ ఏమీ లేదు. నిన్న నా పుట్టిన రోజని అమ్మావాళ్ళు రావడం వల్ల ఇంట్లో హడావుడిగా ఉండి మెయిల్ చూసుకోవడం కుదరలేదు. ఇవాళ ఆఫీసుకి రాగానే మొదట చేస్తున్న పని నీకు సమాధానం రాయడమే! ఇవాళి పత్రికలో ఏదో ప్రత్యేక వ్యాసం వెయ్యడం వల్ల స్థలం చాలేదని నా శీర్షిక వేయలేదుట. ఇలా నా అభిమానులందరూ విచారిస్తున్నారండీ.. ఇంకోసారి ఇలా చేస్తే బాగోదు.. అని వాళ్ళకి గట్టిగా ప్రైవేటు చెప్పేశానులే! వచ్చే వారం యథావిధిగా వచ్చేస్తుంది. అయినా, నీకసలే జ్వరం కదా.. ఇలాంటి సమయంలో వెన్నెల వానలో తడవకపోడమే ఆరోగ్యానికి మంచిది తెలుసా!

ఇంతకీ మీ గురించి ఏమీ చెప్పలేదు.. ఏం చేస్తుంటారు.. తెలుసుకోవచ్చా? ఎందుకో నువ్వు కాలేజీకెళ్ళే అమ్మాయివని అనిపిస్తోంది నాకు! ఏంటో.. కాసేపు నువ్వు, కాసేపు మీరు అంటూ అయోమయంగా పిలిచేస్తున్నా కదా! ఏంటో.. అయ్యో జ్వరమా అని అడగాలనుకున్నప్పుడు అలా చప్పున నువ్వు అని వచ్చేసింది.. ఏమనుకోకేం! ఆరోగ్యం జాగ్రత్త!

ప్రేమతో, మధురిమ

ఆ మరునాటికి మధురిమ మెయిల్ బాక్స్లో స్వప్నదీపిక నుంచి వచ్చిన రెండు మెయిల్స్ కనిపించాయి. ఒక మెయిల్లో రకరకాల యానిమేషన్ బొమ్మలతో కూడిన పుట్టిన రోజు శుభాకాంక్షలు కనిపించాయి. అందంగా పేర్చిన ఆ బొమ్మలన్నీ చూస్తుంటే అవతల వ్యక్తి ఎంతో శ్రమ తీసుకుని, శ్రద్ధగా పంపారని యిట్టే అర్థమైపోతోంది. ఉత్తరం చివర్లో శుభాకాంక్షలతో (నూట నాలుగు టెంపరేచర్తో) అని రాసుండటం చూసి ఫక్కున నవ్వేసింది మధురిమ. అంత అందమైన శుభాకాంక్షలు చూసి ఓ క్షణం ముచ్చటగా అనిపించినా అంతలోనే మనసు చివుక్కుమనిపించింది. అసలే ఒంట్లో బాలేదన్న పిల్లని అనవసరంగా ఎంత శ్రమ పెట్టాను. గబుక్కున మాటల్లో నా పుట్టినరోజని అనెయ్యకుండా ఉండాల్సిందని నొచ్చుకుంది. ఆ తరువాత స్వప్నదీపిక నుంచి వచ్చిన మరో ఉత్తరం తెరిచి చూసింది.

డీయర్ మధూ,

ఎంత మంచి మాట చెప్పారు! నేనింకా ఆ శీర్షిక అయిపోయిందేమోనని బెంగ పడిపోయాను. అయితే వచ్చే వారం నుంచి అంతరాయం లేకుండా వెన్నెలవాన కురుస్తూనే ఉంటుందన్నమాట! చాలా సంతోషంగా ఉంది. నాకింకా జ్వరం తగ్గలేదు మధూ! అసలే వర్షాకాలం కదా.. అందుకే జ్వరాలు వస్తే ఓ పట్టాన తగ్గట్టేదు. వైరల్ ఫీవర్ అని రిపోర్ట్లో తేలింది. నిన్న రాత్రి నుండి బాడీ టెంపరేచర్ కాస్త పెరిగింది. అందుకే కంప్యూటర్ ముందు కూర్చోవడం కుదరట్టేదు. ప్రతి రోజూ పగలంతా కూడా పడుకునే ఉంటున్నా. ఈ అర్థరాత్రి పూట ఇప్పుడే ఎందుకో మెలకువ వచ్చింది. చాలా అలసటగా ఉంది మధూ! అయినా గానీ మీరు సమాధానం ఇచ్చి ఉంటారని ఆత్మత ఆపుకోలేక కంప్యూటర్ ఓపెన్ చేసేసా! జ్వరం తగ్గాక అన్ని విషయాలు మాట్లాడుకుందాం. జ్వరం తగ్గాక మొదట మీతోనే మాట్లాడుతా.. సరేనా!

బోలెడు ప్రేమతో (మరి కాస్త జ్వరంతో)

మీ దీపూ

స్వప్న దీపిక ఉత్తరం చదవడం పూర్తయ్యేసరికి తెలికుండానే మధురిమ కళ్ళ నిండా నీళ్ళు నిండిపోయాయి. ఏ బంధమూ, బంధుత్వమూ లేకపోయినా కేవలం రాతల ద్వారా పరిచయమున్న వ్యక్తి మీద ఎంతటి ఆసక్తి పెంచుకుంది ఈ అమ్మాయి.. అని చాలా ఆశ్చర్యంగా అనిపించింది. తమ పరిచయం కేవలం వారం రోజులదే అయినా గానీ ఈ స్నేహానుబంధం ఏదో జన్మలోనుంచి ఈ జన్మలోకి కొనసాగుతోందేమో అన్నంత భ్రమ కలిగింది కాసేపు. ఆ క్షణంలో ఆ అమ్మాయి తన మనసుకి ఎంతో దగ్గరైన ఆత్మీయనేస్తంలా అనిపించింది. ఆ అమ్మాయి చూపిస్తున్న ఆప్యాయతకి కరిగిపోయిన మధురిమ 'ఎంత నిష్కలమైన మనసు!' అనుకోకుండా ఉండలేకపోయింది. తనకి వెంటనే జ్వరం తగ్గిపోయి తొందరగా కోలుకోవాలని మనఃస్ఫూర్తిగా దేవుణ్ణి కోరుకుంటూ తనకి జవాబు రాయడం మొదలు పెట్టింది.

ప్రియమైన దీపూకి,

అయ్యో.. వైరల్ ఫీవరా నీకు వచ్చింది! అందుకే చాలా నీరసంగా ఉండి ఉంటుంది. కాస్త ఎక్కువ సమయమే పడుతుంది మళ్ళీ హుషారు రావడానికి. అసలు ఇంత జ్వరంగా ఉంచుకుని అంత పెద్ద శుభాకాంక్షల మెయిల్ ఎందుకు తయారు చేసావు? నేనేదో మాటవరసకి అన్నాను. ఓ మారు 'హ్యాపీ బర్త్ డే' అని ఊరుకోవచ్చుగా! నువ్వుంత శ్రమ తీసుకుని శుభాకాంక్షలు తయారు చేసి పంపుతావని అనుకుని ఉంటే, నేనసలు చెప్పేదాన్నే కాదు. చాలా చాలా చాలా అందంగా, ముద్దుగా ఉన్నాయి నువ్వు తయారు చేసిన పంపిన బుల్లి బుల్లి బొమ్మల శుభాకాంక్షలు. కానీ, నాకు మాత్రం బాధేసింది. అరే..అనవసరంగా నీకంత శ్రమ కలిపించానే.. అసలే ఒంట్లో బాగోలేకపోతే అనిపించింది. ఈ నేస్తాన్ని క్షమిస్తావు కదూ!

అసలు నూట నాలుగంటే ఎంత జ్వరమో తెలుసా నీకు? నువ్వు అస్సలు కంప్యూటర్ ముందు కూర్చోకు. హాయిగా బజ్జీ! యీ ఉత్తరానికి సమాధానం కూడా ఇవ్వక్కర్లేదు. జ్వరం తగ్గాక నువ్వన్నట్టు బోలెడు కబుర్లు చెప్పుకుందాం! సరే... మరీ పెద్ద ఉత్తరం రాసేసినా చదవడానికి నీకు నీరసం వస్తుంది. ఇక్కడితో ఆపిస్తున్నా..బాగా విశ్రాంతి తీసుకో. సరేనా! ఆరోగ్యం జాగ్రత్త!

ప్రేమతో,

మధురిమ

స్వప్నదీపికకి జ్వరం తగ్గేదాకా కాస్త విశ్రాంతి అవసరం కాబట్టి కొన్ని రోజుల పాటు తనకి ఉత్తరాలు రాయడం మానుకోవాలనుకుంది మధురిమ. కానీ చిత్రంగా తెల్లారేపాటికి స్వప్నదీపిక దగ్గర నుంచి మరో ఉత్తరం వచ్చింది.

డీయర్ మధూ,

ఎలా ఉన్నారు? నాకు జ్వరం నూట నాలుగు దాటిపోవడంతో ఇంట్లో కంప్యూటర్ ముట్టుకుంటే కాళ్ళు విరక్కొడతామని బెదిరించారు. కాస్త నీరసంగా వుందని ఇంట్లో చెప్పి డాక్టర్ చెక్ప్ కోసం వచ్చాను. డాక్టరు కొంచెం తెలిసినాయనలే.. అందుకే ఆయన డ్స్కో మీదున్న లాప్టాప్ అందుకుని మీకు మెయిల్ పెడుతున్నా! చూడండి నేను ఎంత మంచిదాన్నో కదా! తొందరగానే కోలుకొని హాయిగా కబుర్లు చెప్పుకుందాం. జ్వరం తగ్గాక మొదట మీతోనే మాట్లాడతాను.. సరేనా!

అందాకా.. బోలెడంత ప్రేమతో,

మీ దీపూ.

ఉత్తరం చదివి.. 'ఎంత అల్లరి పిల్ల!' అని నవ్వుకుని.. వెంటనే తనకి జవాబు రాసింది మధురిమ.

ప్రియమైన దీపూ,

నువ్వు చాలా మంచిదానివి. అందుకే మీ ఇంట్లోవాళ్ళతో పాటు నా మాట కూడా విను. జ్వరం తగ్గేదాకా కంప్యూటర్ జోలికి వెళ్ళకు. అసలు ఏ పనీ చేయొద్దు. ఏదైనా మంచి సంగీతం పెట్టుకుని వింటూ హాయిగా బజ్జీ! బాగా విశ్రాంతి తీసుకో. ఇక్కడి నుంచే నీకో మంత్రం వేసేశాను. జ్వరం, నీరసం అంతా రెండ్రోజుల్లో పూర్తిగా ఎగిరిపోతాయి. అప్పుడు తీరిగ్గా మాట్లాడదాం. జ్వరం పూర్తిగా తగ్గిపోయి బాగా హుషారొచ్చేదాకా కష్టపడి ఉత్తరాలు రాయకు. సరేనా.. ఆరోగ్యం జాగ్రత్త!

ప్రేమతో,

మధురిమ

ఆ తరవాత ఓ వారం రోజుల దాకా స్వప్నదీపిక నుంచి మరే ఉత్తరమూ రాలేదు. జ్వరం తగ్గక తనే జవాబు ఇస్తుందిలే అని మధురిమ కూడా పలకరించే ప్రయత్నం చేయలేదు. ఒక రోజు రాత్రి పూట యథాలాపంగా టీవీలో వార్తలు చూస్తూ ఉండగా.. రాష్ట్రంలో ఎన్నడూ లేనంతగా భారీ వర్షాలు కురుస్తున్నాయని, ఆ కారణంగా వైరల్ జ్వరాలు విపరీతంగా పెరిగాయనీ, వాటిల్లో చాలా రకాల జ్వరాలను కొత్తవాటిగా డాక్టర్లు గుర్తించారనీ, కొన్ని రకాల వైరల్ జ్వరాల కారణంగా అకస్మాత్తుగా రక్తంలో పెనుమార్పులు సంభవించి చాలామంది ప్రాణాలు కూడా కోల్పోతున్నారని చెప్పారు. వైరల్ జ్వరం అనగానే మధురిమకి చప్పున స్వప్నదీపిక గుర్తొచ్చింది. తనతో మాట్లాడి చాలా రోజులైపోయిందని గుర్తొచ్చి అప్పటికప్పుడు వెళ్ళి కూర్చుని తన క్షేమసమాచారాలు తెలపమని ఒక మెయిల్ పెట్టి వచ్చింది.

ఆ తరవాత వారం రోజులైనా తన దగ్గరి నుంచి జవాబు రాకపోయేసరికి మధురిమకి ఆందోళన మొదలైంది. తన దగ్గర నుంచి జవాబు రాకపోవడం చేత చాలా బెంగగా ఉందంటూ, కనీసం ఒక్క ముక్కలోనైనా తన క్షేమం తెలపమని స్వప్నదీపికకి నాలుగైదు సార్లు మెయిల్ పెట్టింది మధురిమ. వాటిలో ఏ ఒక్కదానికీ సమాధానం రాలేదు. అప్పుడప్పుడూ ఆ రోజు టీవీ వార్తల్లో విన్న విషయాలు జ్ఞాపకం వచ్చి ఓ క్షణం గుండె రుల్లుమంటోంది మధురిమకి. అంతలోనే.. ఎక్కడో ఏదో జరిగిందని మరీ ఇంత వెర్రిగా ఆలోచిస్తే ఎలా అని తనకి తానే సర్ది చెప్పుకుంటోంది.

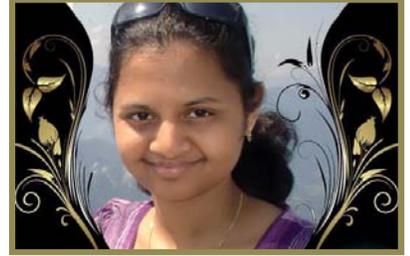
కానీ, ఎంతగా ఆలోచించినా స్వప్నదీపిక క్షేమ సమాచారాలు ఎలా తెలుసుకోగలదో మధురిమకి అంతం పట్టలేదు. ఒక్క ఈ-మెయిలు అడ్రసు తప్పించి స్వప్నదీపికకి సంబంధించిన మరే వివరాలూ మధురిమకి తెలీదు. అలా అలా రోజులు, వారాలు, నెలలు గడుస్తున్నాయి. తను జ్ఞాపకాని కొచ్చినప్పుడల్లా స్వప్నదీపికకి ఉత్తరాలు రాస్తూనే ఉంది మధురిమ. వాటిల్లో ఒక్కదానికీ కూడా జవాబు రావడం లేదు. అయినా, ఏదో ఒక రోజు స్వప్నదీపిక దగ్గర నుంచి జవాబు వస్తుందన్న నమ్మకం పూర్తిగా చెరిగిపోలేదు మధురిమ మనసులో.

మధురిమ ఓ సారి తన 'వెన్నెల వాన' కోసం స్నేహం గురించి రాస్తూ చివరి వాక్యం ఇలా రాసుకుంది.

జీవిత ప్రయాణంలో కొన్ని స్నేహాలు అలా అలవోకగా ఓ సాయంకాలపు వాసంత సమీరంలా మృదువుగా మనల్ని తాకి వెళ్ళిపోతాయి. ఆ గాలి తెమ్మెర మనల్ని దాటిపోయినా దాని తాలూకు స్నేహ పరిమళం మాత్రం ఓ మధుర జ్ఞాపకంలా భద్రంగా మన మదిలో కొలువుండిపోతుంది. కేవలం నా అక్షరాల్లో నన్ను చూసి అభిమానించిన ఓ నేస్తం, అలాంటి మరికొన్ని అక్షరాల్లోనే నాకు ఆస్వాయతను పంచిన ఆ ప్రിയనేస్తం.. నా మది తీరపు మధురస్మృతిలో ఒక అక్షరస్వప్నంలా నిలిచిపోయింది!

● ఏ సంబంధమూ లేకపోయినా కేవలం అక్షరాల బంధంతో అభిమానం పెంచుకుని వెలకట్టలేని ప్రేమను పంచే స్వప్నదీపిక లాంటి అభిమానులందరికీ ఈ కథ అంకితం!

మధురవాణి గారు గత బదేళ్ళుగా జర్మనీలో నివసిస్తున్నారు. జీవశాస్త్రంలో డాక్టరేటు పూర్తి చేసి ప్రస్తుతం జీవశాస్త్ర సంబంధిత పరిశోధనలోనే సైంటిస్టుగా పనిచేస్తున్నారు. తన ఆలోచనలు, అభిప్రాయాలు 'మధురవాణి' బ్లాగులో వ్రాస్తూనే అప్పుడప్పుడూ కథలు కూడా వ్రాస్తుంటారు. తెలుగు పుస్తకాలు చదవడం, తెలుగు పాటలు వినడం, ఫోటోలు తీయడం మధురగారి అభిరుచులు. <http://madhuravaani.blogspot.com>

సరసోహోదంతం

- చింతలచెరువు సువర్ణం

అప్పటి వైభవాన్ని, ప్రాభవాన్ని తన గుండెల్లో పదిలపరుచుకుని...సాక్షిభూతంగా నిలిచిన తుంగభద్ర నాస్టాల్జిగా ఉందనిపిస్తోంది. ఒక్కమారు... శ్రీకృష్ణదేవరాయల్ని చూస్తే బాగుండునన్నట్లు.. ఆయన కోసం నిరీక్షిస్తూన్నట్లు కనిపిస్తోంది. రాయలకాలంలోని తుంగభద్ర.. ఆయనలానే కాలం వెంట సాగిపోయినా.. ఆ ప్రవాహంలో కొట్టుకెళ్ళినవి నీళ్ళే! జ్ఞాపకాలు కాదు!!

ఒడ్డున కూర్చుని ఉన్న జంట.. నది తాలూకు గంభీరముద్రని తామూ పంచుకుంటున్నారు. అతను.. పేరు శ్రీకృష్ణ. ఐఐటిలో సివిల్ ఇంజనీరింగ్, ఐ.ఐ.ఎమ్ లో పి.జి పూర్తిచేశాడు. పెద్ద పెద్ద కంపెనీలలో ఆఫీస్ వచ్చినా వెళ్ళలేదు. అతని ఫ్లాన్స్ వేరే ఉన్నాయి. ఓ వైపు.. ఇకో ఫ్రెండ్లీ కన్స్ట్రక్షన్స్పై రిసెర్చ్ చేస్తున్నాడు. గ్లోబల్ వార్మింగ్ తగ్గాలంటే చక్కటి మార్గం ఇలాంటి నిర్మాణాలే అంటాడతను. మరోవైపు ఇంటర్నేషనల్ లిటరరీ ట్రస్ట్ వారు నిర్వహించే సెమినార్లో తెలుగు సాహిత్యాన్ని, ప్రపంచ సాహితీలోకానికి పరిచయం చేసే ఆలోచనలో ఉన్నాడు. అందుకోసం సాహిత్యాన్ని ఆంగ్లంలో అనువదిస్తేనే సరిపోదు. ఆసక్తి ఉన్న ఫారెన్ ర్స్ తెలుగు భాషను నేర్చుకోవాలి. అప్పుడుగానీ అది సాధ్యపడదనేది అతని ఉద్దేశం. ఫారెన్ కంట్రీస్లో ఉండే తెలుగువారి ప్రోత్సాహంతో, ముఖ్యంగా అక్కడి ప్రాఫెసర్ సలహాలతో.. అక్కడే ఏదైనా ఒక యూనివర్సిటీలో తెలుగు పీఠాన్ని ఏర్పాటు చేయాలనేది అతని సంకల్పం. ఇవీ ప్రస్తుతానికి అతని ప్రాజెక్ట్.

ఇప్పుడతను ఇకో ఫ్రెండ్లీ కన్స్ట్రక్షన్స్పై పరిశోధనలో భాగంగా హంపిలో ఉన్నాడు. లోటస్ మహల్లోని నాచురల్ ఎయిర్ కూలింగ్ సిస్టమ్, కొండరాళ్ళు, సున్నపురాయి, మట్టి, గచ్చుతో నిర్మించిన వాతావరణానుకూల కట్టడాలు అతని ఆకట్టుకున్న అంశాలు. వాటిపై మరింత పరిశోధన చేయాలనుకుని, తన భార్యతో సహా హంపికి వచ్చాడు.

ఆ శిథిలాల్లో గొప్ప ఇంజనీరింగ్ అడుగడుగునా కనిపించిందతనికి. అంతకు మించి వాటన్నింటినీ చూస్తుంటే విజయనగర సామ్రాజ్య వైభవం మనసుని తాకింది. ఆ కాలంలోకి... వెనక్కి వెళ్ళిన ఫీలింగ్...!

మానంగా.. నదినే గమనిస్తున్నా అతన్ని కదిలిస్తూ..

"ఎమైనా మాట్లాడు కృష్ణా!" అందామె.

"అప్పట్నుంచీ మీరందరూ వస్తూంటారు.. వెళుతుంటారు. కానీ నేనిక్కడే ఉన్నా. అంతా చూస్తూనే ఉన్నా! అన్నట్లుంది కదూ తుంగభద్ర?" శ్రీకృష్ణ అడిగినట్లు అనుకున్నాడు. ఆ మాటలు వినపడకనే వినపడ్డాయి రాణికి. 'ఏంటి అంటున్నావ్?' అని అడిగింది. అదేం వినిపించుకోకుండా.. "నాకెందుకో రాయలవారి మాటలు ఇక్కడి గాలిలోనే ఉన్నాయనిపిస్తోంది. మనకి వినటం చాతనవ్వాలిగానీ" అన్నాడు శ్రీకృష్ణ.

"రియల్లీ.. అదెలా?" అంది రాణి.

"ఏముంది.. మాటలు కూడా ఎనర్జీనే కదా! ఆ ఎనర్జీని పట్టుకోగలిగితే రిసీవర్స్ కనిపెడితే చాలు." అన్నాడతను.

"ఇంపాజిబుల్" అందామె.

"రేడియో వేవ్స్ రిసీవ్ చేసుకోగాలేంది.. ఇది మాత్రం ఎందుకు సాధ్యం కాదు? మనకు చేతనవాలంతే." అన్నాడు.

"ఏమో బాబూ.. నీవన్నీ క్రేజీ థాట్స్" అందామె.

"అవును.. నాకూ అదే అనిపిస్తోంది. ఇప్పుడు చూడు. రాయలగోపురంపై పిచ్చుకలు ముచ్చట్లాడుకుంటున్నట్లు, విఠలాలయం జేగంటలు మోగినట్లు, రాయలవారు విరూపాక్షాలయాన్ని దర్శించుకుంటున్నట్లు... ఆపై వ్యాహిళికి ఈ తుంగభద్ర ఒడ్డుకి వచ్చినట్లు ఊహాకొస్తోంది. ఆయన సభ కళ్ళకి కట్టినట్లు కనిపిస్తోంది. నీకనిపించటం లేదా?" ట్రాన్స్ లో ఉన్నట్లు మాట్లాడాడు శ్రీకృష్ణ.

"ఆ ఆ.. నాకనిపిస్తోంది కానీ.. నీలా కనిపించటంలేదు. మహామృతి తిమ్మరుసు సినిమా మాత్రం గుర్తుకొస్తోంది. మా అమ్మ బలవంతంగా టీ.వీ ముందు కూర్చోబెట్టింది ఆ సినిమా చూడమని అఫ్ కోర్స్.. చాలా బాగుందనుకో! అదేకాదు. శిలలపై శిల్పాలు చెక్కినారు అంటూ ఘంటసాలగారి గొంతు వినిపిస్తోంది."

ఆమెను చూసి అదోలా నవ్వాడు శ్రీకృష్ణ.

"అవునూ... తిమ్మన వినిపించిన పారిజాతాపహరణం గుర్తుందా?" అన్నాడు.

"ఆయన వినిపించటం ఏంటి? మా తెలుగు మాష్టారు వినిపిస్తేను!" అంది రాణి.

మళ్ళీ శ్రీకృష్ణ పెదవులపై అదే నవ్వు

"నీకేం గుర్తుకురావట్టేదా?" లోగొంతుకతో అన్నాడు.

"పారం గుర్తుంది.. ఇంకా. ఆఁ సత్యభామ తన్నటం ఇంకా బాగా గుర్తు" కవ్వింపుగా అంది రాణి.

అదేం పట్టనట్లు.. "అయిదువందల సంవత్సరాలవలేదూ?" ఏదో లోకంలో ఉన్నవాడిలా అడిగాడు.

"కదా మరి!" మామూలుగానే అంది రాణి.

"నీకా రోజు గుర్తుందా?"

"ఏ రోజు?"

"అదే. పారిజాతాపహరణం విన్నాక.. నీ మందిరానికి వచ్చానే.. ఆ రోజు..!" అయోమయంగా చూసింది రాణి.

"ఆ రోజు గుర్తుకు వస్తోందా?" మళ్ళీ అడిగాడు.

"శ్రీ స్టాప్.. యు మాడ్ మాన్.. అంటూ పెద్దగా అరిచి. అతని భుజంపై ఒక్కటి చరిచింది.

ఆ హేంగోవర్షించి.. తనను తాను మర్చిపోయి స్టేటస్నుంచీ అప్పుడు బయటపడ్డాడతను "ఏంటి కొట్టావ్?" అని అడిగాడు పైగా. "నువ్వే కృష్ణదేవరాయలన్నట్లు మాట్లాడుతుంటేనూ.... పైగా ముక్కు తిమ్మన.. పారిజాతాపహరణం.. నీ మందిరానికి వచ్చాను.. అంటూ ఏంటేంటో మాట్లాడుతున్నావ్.." అంది రాణి.

"అవునా..? పారిజాతాపహరణం అంటే గుర్తొచ్చింది. నిన్న నాకూ ఓ సరసోహోదంతం తోచింది" అన్నాడతను ఒకింత ఉత్సాహంగా.

"సరసోహోదంతమా!?" అర్థంకానట్లు ముఖం పెట్టింది రాణి.

"అదే సరస - ఊహ - ఉదంతం"

"ఓ.. ఇప్పటిదాకా చెప్పిన ఊహలే కాదన్నమాట. హంపికి బయలుదేరినప్పట్నుంచీ ఊహిస్తున్నట్లున్నావే చూడబోతే! సరేలే ఇదీ రాయలవారి గురించే అనుకోనా?" అందామె.

"భేషుగ్గా అనుకోవచ్చు. అయితే, ఇదంతా విన్నాక నీ చెంపల్లో చేరే కెంజాయి (రంగు)మాత్రం నా పెదవులకివ్వాలి సుమా!" అన్నాడతను.

"అవునా!? మరి నా కళ్ళల్లో ఆ రంగు కనిపిస్తేనో..!" సిగ్గు కనిపించనీకుండా జాగ్రత్త పడుతూ అడిగింది.

"అప్పుడు.. నా చెంపలకిద్దువులే.." తడుముకుంటూ చెప్పాడతను. హాయిగా నవ్వేసి ...

"చెప్పూ" అంటూ దగ్గరగా జరిగింది రాణి. ఆమె చేతిని అందుకుని.. శ్రీకృష్ణ చెప్పటం మొదలుపెట్టాడు.

రాయలవారు పట్టాభిషిక్తులై.. చేపట్టిన పట్టిని...

పట్టపురాణిని చేసిన కొన్నేళ్ళకు...

ఎన్ని పూలు! ఎన్ని పూలు? ఇవన్నీ రాణివారికోసమే!? మాలలల్లే మాలతికి అలుపొచ్చేసింది. అసూయ కూడా వచ్చే ఉంటుంది. ఎంత ప్రేమైతే మాత్రం.. మరి ఇంతగానా?

ఇది కవ్వితనుకోవాలా? తుళ్ళితనుకోవాలా?

ఏమైనా సరే.. రాయలవారికే చెల్లాయి. ఆ రోజు రాణిగారు పాన్సుపై తికమకగా పడుకున్నారన్న కోపంతో అంతఃపురం వీడి వెళ్ళిపోయిన రాయలవారు.. ఇదిగో ... ఇదే మరలా రావటం. రాణివారి పుట్టింటి కవి 'విరి' చించిన.. పారిజాతాపహరణం విన్నాక తన పొరపాటు తెలుసుకుని తాను వస్తున్నట్లు రాణివారికి కబురుపెట్టారు.

ఆయన రావటమంటే మామూలుగా వస్తారా ఏం? ముందుగానే తన ఉనికిని పంపించరూ?

జాజులు, మల్లెలు, సంపెంగలు, మొగలిరేకులు, కలువలు, దేవగన్నేరు, చేమంతులు, బంతులు!!

ఒక్క ఇంతికోసం వసంతాన్నే ఆమె ముంగిట పరవగలగటం.. పరవశించేలా చేయగలగటం. వారిబోటివారికే చేతనయ్యేను!

రాశులుగా పోసిన పూలు.. ఒకదానిలో ఒకటి మౌనంగా మాట్లాడుకుంటున్నాయి. ఈ రోజు మనకు రాయలవారి రసరమ్యతను చూడగలిగే భాగ్యం దక్కిందని మురిసిపోతున్నాయి. రాణివారి అంతఃపురమంతా పూల గుబాళింపే. గుమ్మాలకు బంతులూ, చేమంతులూ! వెడల్పాటి గంగాళాలలో కలువలు, దేవ గన్నేరు పూలు! పందిరి మంచానికి జాజుల దండలు! పట్టుపరుపులపై మల్లెమొగ్గలు! రాణివారికి మొగలిరేకుల జడ! రాయలవారి కోసం సంపెంగమాల!

ఇన్ని పూలను చుశాక మాలతి మనసులో మరువం లాంటి కోరిక చిగురించింది. ఎవ్వరూ చూడకుండా దోసెడు పూలు చెంగున కట్టుకుని సడలేకుండా తోటలోకి దారితీసింది.

అక్కడ ఆమె భర్త తోటరాముడు ఎవరికోసమో ఎదురుచూస్తున్నట్లు ఒక్కడే కూర్చున్నాడు.

చెంగులోని పూలన్నీ అతని మీద విసిరింది మాలతి. దిగ్గన ఇటు తిరిగాడు రాముడు. మాలతిని దొరకబుచ్చుకోబోయాడు. అందకుండా పరిగెత్తింది. ఎలాగైతేనేం పట్టుకుని - రెండు చేతుల్లో పైకెత్తుకుని పాకవైపుకు వెళ్ళాడు. అక్కడ తిన్నెమీద కూర్చోపెట్టి, మాలతి తనపై విసిరిన పూలని ఏరుకుని వచ్చాడు. సంపెంగని తీసుకుని ఆమె మెడ ఒంపులో సుతారంగా రాసి - వాసన చూశాడు. 'ఇదేంటి మాలతీ! సంపెంగ జాజిపూల వాసన వస్తోందే?' అన్నాడు - నిజమా అంటూ మాలతి చూసింది. నిజమే! వెంటనే జాజిపూవుని తీసుకుని చూసింది. దాని సారం మొగలివాసనలా తోచింది మాలతికి. ఒక్కచోటే కూడి ఉండటం వల్ల కాబోలు.. పూవులు... ఒకదాని సుగంధం మరొకదానికి అంటినట్లుంది. గమ్మత్తైన పులకింత తోచింది వారిద్దరికీ.

ఆ దోసెడు పూలూ బోలెడన్ని ఆశల్ని దూసాయి. ఒకటే మనసు, ఒకే తనువుగా కలిసిపోయి, కరిగిపోయిన ఆ దంపతుల్ని... తమ సౌరభాల వెల్లువతో వేకువనే తెలియనీయకుండా చేసాయి. కానీ.. వారిద్దరికీ తెలియని మరొక విషయం..అదే.. విశేషం కూడా ఉంది మరి!

అదేంటంటే... వారిద్దరినీ సాయంకాలం రాయలవారు చూశారు. చాలా రోజులకు రాణిగారి దగ్గరకు వెళుతోన్న రాయలవారు మధురోహలను నింపుకోటానికి, ఏకాంతంగా, తోటలో వ్యాహ్యశికి వచ్చారు. ఆ సమయంలో వీళ్ళిద్దరూ ఆయన కంటబడారు. చూడకూడదనుకుంటూనే.. చూడకూడని కొన్ని సన్నివేశాలు చూడటం జరిగింది మరి!

రాయలవారు రివ్వున వెనుతిరిగి వెళ్ళిపోయారు.

ఆ రేయి గడిచింది. ఒక్క రేయికే.. పూలు అలిసిపోయాయి. పూల మత్తులో మునిగినవి రెండు జంటలైతే.. వీరిని చూసి గమ్మత్తులో మునిగిపోయినవి పూలరాశులు!!

తీయటి రేయిని నెమరేసుకుంటున్నవి ఆ జంటలైతే.. వారిని తలుచుకుంటున్నవి ఈ పూలు!!

అంతఃపురంలో ఓ జంట!!

ఆరుబయట తోటలో మరో జంట!!

పూలన్నీ రాశులుగా తోటలో ఓ మూల పూలబావిలో పడున్నాయి. అవును మరి.. మర్రోజున దాసీలు ఆ పూలన్నింటినీ తోటలో పడేశారు. మాలతి కూడా గుట్టు చప్పుడు కాకుండా. తాను తెచ్చిన పూలని కూడా ఆ పూలబావిలోనే పడేసింది.

ఇక పూలన్నీ అలసి, సాలసి, "తేలి"... సోలి... ఒత్తిగిలితున్నప్పుడు.. రాణివారి జడనుంచి తీసేసిన మొగలిరేకు, మాలతి రహస్యంగా తీసుకెళ్ళిన సంపెంగని చూసింది. పలకరించింది.

"అవునూ.. నిన్న సాయంత్రం నుంచీ కనిపించలేదే?"

"మాలతి నన్ను తీసుకొచ్చేసిందిగా" కినుకగా బదులిచ్చింది సంపెంగ.

మొగలిరేకు సంభ్రమాశ్చర్యాలకు లోనైంది.

"అవునూ... మరి చెప్పవే? నీవు నిజంగా అదృష్టవంతురాలివి..." కొంచెం అసూయగా అంది.

"మరే.. అదృష్టమే! నిన్నంతా మనం ఏమనుకున్నాం? రాయలవారి రసరమ్యతను చూడాలనుకోలేదూ? ఏం చేస్తాను? ప్రాప్తంలేక పోయింది" నిట్టూర్చింది సంపెంగ.

"అవుననుకో.. కానీ రాయలవారు, రాణివారితో తోటరాముడి ముచ్చటే చెప్పారు నిన్న. తోట రాముణ్ణి మెచ్చుకున్నారు కూడాను" అంది మొగలిరేకు.

"అవునూ...ఎందుకు?"

"సాయంకాలం వ్యాహ్యోలికి వచ్చిన రాయలవారి కంట.. ఈ జంట పడిందట"

"మరలాంటప్పుడు కోపం రావాలిగానీ.. ఈ మెచ్చుకోలేమిటి?"

చిరాకు పడింది సంపెంగ.

"ఆగాగు... అంత చిరాకు దేనికి? గర్వపడాల్సింది పోయి!" అంది మొగలిరేకు.

"చాల్లే వెటకారాలు..... అసలు సంగతి చెప్పు" విసుక్కుంది సంపెంగ.

"నిన్న సాయంత్రం తోటరాముడు, మాలతి దగ్గర కూర్చుని ఏం చేశాడు?"

"అదీ నువ్వే చెప్పు.. నాకన్నా నీకే బాగా తెలుసుగా ఇక్కడి విషయాలు.." వ్యంగ్యంగా అంది సంపెంగ.

"మాలతి కాలి అందెలు తన చేతులతో సరిచేశాడట?"

"అవునూ..!?"

"ఆమె మోకాళ్ళపై తలాన్ని కాళ్ళపారాణిని మెచ్చుకున్నారట?"

"ఆఁ అయితే?"

"ఆ పారాణి చుట్టూ తన చూపుడువేలితో గీశాడట!"

"ఆహాఁ"

"ఆమె కాలివేళ్ళని నాజూకుగా లాగాడట!"

"అక్షరాలా.."

"చివరికి.. ఆమె అరికాళ్ళలో ముద్దుపెట్టుకున్నాడట కదా?"

"అవును ... అయితే?"

"అదంతా రాయలవారు చూసేశారట.."

"అదేమంత గొప్ప విషయమని? మహారాజుంతటివారు! ఓ మామూలు తోటమాలిని మెచ్చుకునేంత ఏముంది? చాలా చాలా చిన్న సంగతులివి!" అంది సంపెంగ

"ఆ చిన్న చిన్న సంగతులే.. రాయలవారి హృదయాన్ని గెలిచాయి తెలుసా?" అంది మొగలిరేకు.

"బాగుంది.. బాగుంది.. తోటమాలేమన్నా రాజుగారిలా ఇన్ని పూలు పంపించగలడా? రాణివారికి బహుకరించినట్లు ఆభరణాలు మాలతికి ఇవ్వగలడా? అంగరంగ వైభవంగా చూసుకోగలడా? పట్టపురాణిని చేయగలడా?" వేషాకోళమాడింది సంపెంగ.

"అక్కడికే నేనూ వస్తాంట. అంత తొందరపాటు మాటలు పనికిరావు. సొంతం వినూ"

"ఊఁ .. చెప్పు మరి" సాగదీసింది సంపెంగ

"అచ్చు రాయలవారు వీటన్నింటినీ అన్నారు. ఐతే మరోలా అన్నమాట. ఇవన్నీ ఇవ్వని ఆనందాలు చిన్నచిన్న సంగతులే ఇవ్వగలవన్నమాట. ఇంతటి చిన్న సత్యాన్ని తెలుసుకోలేకపోయానే! ఈ సరదాల మాటున దాగిన అనుబంధాన్ని గుర్తించలేకపోయా. రాచరికపు ఒత్తిళ్ళు, పరిపాలనా తంత్రాలలో మునిగిపోయి నిష్కల్మషమైన అనురాగాన్ని నీ ముందు చూపించలేకపోయా. పైగా అలిగి ఇన్నాళ్ళూ నీ దగ్గరికి రాకుండా... నీ మనసును ఎంత కష్టపెట్టాను! నన్ను క్షమించవూ? అన్నారు రాయలవారు. "

"ఆఁ" నిర్ఘాంతపోయింది సంపెంగ.

"తిమ్మన్నగారి పారిజాతాలు నా పొరపాటు తెలుసుకునేలా చేస్తే, తోటరాముడి సరసాలు నాలోని అసలైన ప్రేమికుణ్ణి నిద్రలేపాయి.- ఇదీ రాయలవారే అన్నారు" అంది మొగలిరేకు.

ఇప్పటికీ తెప్పరిల్లింది సంపెంగ.

"నిజంగా రాయలవారిది ఎంత గొప్పమనసు!

రాజ్యాల్నే కాదు... ప్రజలందరి మనసుల్నీ గెలుచుకున్నారు" అంది.

ఇదంతా విన్న పూలన్నీ అవునన్నట్లు నవ్వావి!

నవ్వులు వినబడటంతో శ్రీకృష్ణ స్పృహలో కొచ్చాడు.

"కథ బాగానే అల్లావే ఇంతకూ" అంది రాణి.

గంభీరంగా ఉండిపోయాడు శ్రీకృష్ణ.

వింటూన్న తుంగభద్ర కూడా గంభీరంగా ఉంది.

"ఇక వెళ్ళదామా?" అంది రాణి చెయ్యిందిస్తూ.

ఆమె చేయిపట్టుకునే నడుస్తున్నాడతను.

వాళ్ళు వెళ్ళతారేమోనన్న ఆత్మతతో... మరేదో ఉత్సుకతో కానీ.. నది అలలు వేగంగా వచ్చి... వీళ్ళ పొదాల్ని తాకాయి.

అంతే.. తుంగభద్ర ఉత్తుంగతరంగమైంది!

అతని స్మర్య అయిదువందల సంవత్సరాల క్రితం ఓ మహారాజు, ఓ మహారాణితో వ్యాహ్యశిక్షై వచ్చినప్పుడల్లా తన అలల్ని స్పృశించిన... ఆ స్మర్యని పోలి ఉంది!!

బహుశ.. దాని నిరీక్షణ ఫలించిందేమో!

గాయత్రి

- పి.వి.ఆర్. రాజశేఖర్

కారు వేగంగా కదిలి వెళ్ళిపోతుంటే నిల్చుని నా వైపు చూస్తూ చెయ్యి ఊపుతున్న సరస్వతి మెల్ల మెల్లగా దూరమయ్యింది. కళ్ళకి మనిషి దూరమయ్యింది గానీ మనసుకి ఆమె ఆలోచనలు దూరంకాలేదు. కారు సీట్లో అలాగే వెనక్కి వాలి కళ్ళు మూసుకుని కూర్చున్నాను. సరస్వతి చెప్పిన మాటలే ఇంకా చెవిలో మారుమోగుతున్నాయి....

"పాపం" అనిపించింది. కాని ఏమి చేస్తాం! అది విధి రాత!

అంతే.....కొంతమంది విధినెదిరించి ఎదిగి గెలుస్తారు. కొంతమంది గెలవలేక విధికి బలైపోతారు.

నేరం ఒకరిది...శిక్ష మరొకరికి. ఎప్పటికీ ప్రకృతి చెప్పే తీర్పు ఇంత...!!

గడ్డిని మేక తింటుంది. మేకని పులి తింటుంది. అందులో తప్పు ఎవరిది అంటే ఎవరూ చెప్పలేరు. స్వార్థమే ప్రతి జీవికి అసలు ప్రకృతి నేర్పించే మొదటి పాఠం...!

అన్నిటికంటే తెలివైన వాడిని అనుకునే మనిషి మేధస్సుకి కూడా అందకుండా ప్రకృతి తనంతట తాను కొన్ని పనులు చేసుకుంటూ వెళ్ళిపోతుంది. అదే విధి....!

అందులో కొందరు గెలుస్తారు. కొందరు పావులై ఓడిపోతారు.

గెలుపోటములు పక్కన పెడితే ఇది అంతా ఒక ఆటే అనుకునేంత ఆలోచన, అనుభవం మనిషికి రావడానికి చాలా ఎదురు దెబ్బలు తినాలి.

అలా చాలా సేపు ఆలోచనలలో వున్న నాకు "సార్...! ఇల్లు వచ్చింది" అన్న పిలుపు వినపడేసరికి తెలివొచ్చింది. ఆలోచనల్లోంచి తేరుకుని కారు దిగి ఇంట్లోకి నడిచాను.

ఇంట్లోకి వచ్చి నన్ను చూసి శ్యామల "కొంచెం మంచి నీళ్ళు తెమ్మంటారా..?" అనడిగింది.

"వొద్దు" అనేసి తిన్నగా నడుచుకుంటూ డ్రాయింగ్ రూములోకి వెళ్ళిపోయాను.

నాకు ఏమాత్రం మనసు బాగాలేకపోయినా ఆ డ్రాయింగ్ రూములో కూర్చుంటాను. అక్కడ ఎన్నో వేల పుస్తకాలు వున్నాయి.

అందులోంచి చలం పుస్తకం ఒకటి తీసి చదవడం మొదలుపెట్టాను.

శ్యామల నన్ను దూరం నుంచి చూసి ఏమీ అనకుండా వంటింటి లోకి వెళ్ళి ఒక కాఫీ చేసి తీసుకొచ్చి నేను కూర్చున్న టేబిల్ మీద పెట్టి నా పక్కనే వున్న వేరొక కుర్చీ లాగి కూర్చుంటూ "సరస్వతిని కలిసారా?" అనడిగింది.

పక్కనే వున్న కాఫీ చేతిలోకి తీసుకుని అవునన్నట్టు తలాడించాను.

"ఎలా వుంది...?" అనడిగింది.

అంతసేపటి మౌనాన్ని వీడి "బతికే వుంది." అన్నాను. కాసేపు మా మధ్య నిశబ్దం అలముకుంది...

ఆలోచనల్లోంచి తేరుకుని కాసేపటి తరువాత "నిజం చెప్పాలంటే ఒక పదేళ్ళు వయసు మీద పడినట్టు వుంది. మొహం అంతా పీక్కు పోయింది" అన్నాను.

"మరి కొన్నాళ్ళు ఇక్కడికి రమ్మనలేకపోయారా? తనకీ ఆ ప్రదేశం మారితే కొంచెం ఆ ఆలోచనల్లోంచి బయటకి వచ్చే అవకాశం వుంటుంది కదా!" అనడిగింది శ్యామల.

"చెప్పి చూసాను. నవ్వి ఊరుకుంది" అన్నాను.

"అసలేమైంది? గాయత్రి ఎక్కడ వుందట...?" అనడిగింది శ్యామల.

ఇరవై ఏళ్ళ క్రితం శ్రీకాకుళం దగ్గర పని చేస్తున్నప్పటి నుంచి సరస్వతిని మాకు తెలుసు. ఆమె జీవితం ఏమీ పూలపాన్సు కాదు. ఎన్నో సమస్యలతో సతమతమయ్యింది, కష్టాలతో కాపురం చేసింది. కన్న తల్లిదండ్రుల పదేళ్ళకే చనిపోతే అక్క గంగ, బావ నాగరాజుల దగ్గర పెరిగింది. అష్ట కష్టాల మధ్యన పెరిగిన సరస్వతి, పేరుకే సరస్వతి. కానీ చదువు ఏ మాత్రము అబ్బలేదు. బాగా పేదవాళ్ళు అవ్వడం వలన రోజు గడవాలి అంటే ఎక్కడో అక్కడ పని చెయ్యాల్సిందే. అందుకే సరస్వతిని చదివించే స్తోమత లేక వాళ్ళ అక్క గంగ తనని పనిలో కుదిర్చింది. వాళ్ళ సంపాదనతో పాటు సరస్వతి సంపాదన కూడా అంతతమాత్రమే అయినా వేన్నీళ్ళకి చన్నీళ్ళలా ఏదో పనికొచ్చేది. అలా మా ఇంట్లో కూడా పని చేస్తూ వుండేది.

ఇలా కొన్నేళ్ళు గడిచేసరికి సరస్వతి పెళ్ళిడుకొచ్చింది.

అక్కడ ఇక్కడా పని చేస్తూ చాలీచాలని బట్టలతో గడుపుతుంటే అభిమానం అడ్డు వచ్చేది ఆమెకి. ఇవన్నీ చూసిన గంగ ఒక దూరపు సంబంధం ఒకటి తెచ్చి ఆమెకి పెళ్ళి చేసింది. పెళ్ళంటే మొదట్లో చాలా సంబర పడింది సరస్వతి. పాపం అప్పుడైనా తన కష్టాలు తీరతాయేమోనని. కాని కష్టాలకి తనే పెర్మనెంట్ అడ్డన్ అయిపోతుందని ఆ పిచ్చి పిల్లకి తెలీదు పాపం అప్పుడు.

పెళ్ళైన మొదటిరోజు నుంచే ఆమెకి కష్టాలు ప్రారంభమయ్యాయి. కట్నాలు, లాంచనాలు తక్కువ చేశారంటూ నానా గొడవలు పెట్టి ఆమె భర్త, అత్తమామలు వేధించుకుని తినేవారు. అన్నింటినీ మౌనంగా భరిస్తూ ఇంటిడు చాకిరీ గొడ్డులాగా చేస్తూ సంసారం చేసింది. పైగా ఎవరితోనో సన్నిహితంగా మాట్లాడుతుండేసరికి అతనికి ఈమెకి సంబంధం అంటగట్టి పూర్తిస్థాయిలో వేధించడం మొదలు పెట్టారు. ఎన్ని అవమానాలు చేసినా, అనుమానంగా చూసిన ఆమె నోరు మెదిపేది కాదు. ఎందుకంటే అప్పటికి తను గర్భవతి. కొడుకో కూతురో పుడితే కనీసం ఆ రకంగానైనా తన భర్తని దారిలోకి తెచ్చుకోవచ్చు అనుకుందామె.

అయితే దేవుడు చాలా దుర్మార్గుడు. అందుకే ఆమె జీవితంతో ఇంకా ఆటలు ఆడుకున్నాడు.

పురిటికి పుట్టింటికి వచ్చిన సరస్వతిని చూడటానికి ఆమె భర్త అప్పుడప్పుడు మాత్రమే వచ్చేవాడు. కనీసం గర్భవతి అని కూడా చూడకుండా డబ్బులుకోసం గొడవ పడేవాడు. పెళ్ళి చేసి పంపినా ఇంకా వాళ్ళకి ఈ దర్పిద్రం పోలేదు అన్నట్టు గంగ మాటలు విసిరేది.

ఆ మాటలు విని మౌనంగా ఏడవటం తప్ప సరస్వతి దగ్గర వేరే దారి లేకుండా పోయింది. ఎవరు ఎన్ని మాటలన్నాతనకు పుట్టబోయే బిడ్డ మీదే ఆశలు అన్ని పెట్టుకుని బతికింది.

కొన్నాళ్ళకి ఆమెకి కూతురు పుట్టింది. అప్పటివరకు సరస్వతినైనా చూడటానికి వచ్చిన ఆమె భర్త ఇక పూర్తిగా రావడం మానేశాడు. కూతురు పుట్టింది అనే వార్త ఆమె అత్తవారికి కరెంట్ షాక్ లాగా తగిలింది. కొడుకైతే ప్లస్, కూతురైతే మైనస్ అన్న భ్రమల్లో బ్రతికే వర్గం ఇంకా బతికే వున్నారు, వాళ్ళే తన జీవితానికి ఒక ప్రశ్న లాగా తయారవుతారని తెలియని సరస్వతి జీవితం పెనం మీద నుంచి పొయ్యిలో పడినట్టు అయ్యింది. కూతురిని కన్న పాపానికి ఆమెని అత్తవారు పూర్తిగా వెలేసేశారు. ఇక ఈ లంపటాన్ని ఎలా వదిలించుకోవాలిరా భగవంతుడా అని అలోచించి

"ఆ పుట్టిన బిడ్డ తన బిడ్డ కాదు వేరెవరికో పుట్టింది" అంటూ ఆమె భర్త గొడవ చేసి, వేరొకరితో ఆమెకి అక్రమ సంబంధం వుంది అని చెప్పి సంసారాన్ని పంచాయితీకి తీసుకొచ్చాడు.

నిజాయితీని నిరూపించుకోడానికి ఆమె దగ్గర ఆధారాలు లేక పెద్దలందరి కాళ్ళు చేతులు పట్టుకొని "అభం శుభం తెలియని పసిపిల్లకి అన్యాయం చెయ్యద్దు" అని చెప్పి ఏడ్చి, పసిబిడ్డ మీద ప్రమాణం కూడా చేసి చెప్పింది.

కాని అక్కడ ప్రేమ, పాశం, న్యాయం కంటే అనుమానం, అన్యాయం, అధికారమే గెల్చాయి.

ఫలితంగా ఆమె ఓడిపోయింది.

సరస్వతికి ఇంకొకరికి అక్రమ సంబంధం వుంది అని ఆరోపించి, ప్రత్యక్ష సాక్షులు అంటూ దొంగ సాక్ష్యాలు పుట్టించేసరికి ఆ వూరి పెద్దలు అవినీతికి అమ్ముడుపోయి చెప్పిన తీర్పు, చేసిన న్యాయం ఒక ఆడపిల్ల కాపరాన్ని నిలబెట్టలేక ఆమె జీవితాన్ని నవ్వులపాలు చేసి సంసారాన్ని నిలువునా సమాధి చేసాయి.

కష్టాలు కన్నీళ్ళతో పాటు తండ్రి వదిలించుకున్న కన్న కూతురు కూడా తోడయ్యింది ఆమెకి. భూమి గుండ్రంగా వుంది అన్నట్టు సరస్వతి జీవితం తిరిగి పుట్టింటికి చేరింది.

కడుపులో పెట్టుకుని చూసుకోవలసిన అక్క కూడా సూటిపోటి మాటలాడేసరికి అమాయకురాలైన సరస్వతికి ఏమి చెయ్యాలో పాలుపోయేది కాదు. ఏది ఏమైనా గాని కూతురిని పెంచాలి అన్న ధృఢ సంకల్పంతో మళ్ళీ ఈ ఇంట్లో ఆ ఇంట్లో పనులు చేస్తూ రోజులు గడిపేది. ఆమె కథ తెలిసిన వాళ్ళు చాలామంది సానుభూతి చూపించి పని ఇచ్చేవారు.

అలా మా ఇంట్లో ఆమె పనికి కుదిరింది సరస్వతి.

శ్యామలకి అన్ని విషయాల్లోనూ చేదోడు వాదోడుగా వుండేది. ఆమె పనితనం నచ్చి కొంచెం జీతం ఎక్కువ ఇచ్చేవాళ్ళం. మా ఇంట్లో పనిమనిషిలా కాకుండా సొంత మనిషిలా వుండేది. అందరి ఇళ్ళలో పని చేస్తూ ఆ పనిపిల్లకి గాయత్రి అని పేరు పెట్టుకుని రెక్కల కష్టంతో ఆ పిల్లని అల్లారుముద్దుగా పెంచుకుందామె. ఆ పనిపిల్ల మా ఇంట్లో కూడా అల్లరి చేస్తూ తిరిగేది. ఆ పిల్ల రోజు రోజుకి ఎదుగుతూ వుంటే దానికి మురిసిపోయి ఆ ఆనందంలో తన కష్టం మరిచిపోయేది. .

అయితే అసూయ ఆడదాని ఇంటిపేరేమో అన్నట్టు శ్యామలకి ఒకరోజు ఒక విషయం చెప్పింది సరస్వతి. ఆమె భర్త వేరే పెళ్ళి చేసుకున్నాడంట, ఆ చేసుకున్న ఆమెకి కొడుకు పుట్టాడంట!.. ఆ విషయం విని నాకు నవ్వొచ్చింది. తనని కాదనుకున్నా ఇంకా భర్త గురించే ఆలోచిస్తోంది సరస్వతి.

కొన్నాళ్ళకి గాయత్రి పెరిగి పెద్దదైంది. దానితో పాటే సరస్వతి ఖర్చులు కూడా పెరిగాయి. ఇలా ఇళ్ళలో చేసే పనులతో పాటు వేరే పనులు చెయ్యకపోతే ఆ ఖర్చులు భరించడం కష్టం అని తెలుసుకున్న ఆమె బిల్లింగ్ కట్టడాలు చేసే పనులకి కూడా వెళ్ళేది.

తన ఒళ్ళు హూనమైపోతున్నా గాయత్రి భవిష్యత్తే తన గమ్యం అని కష్టపడేది. మంచిరోజులు ముందు వున్నాయని ఆశగా వుండేది.

కాని కష్టాలు పెర్మనెంట్ అడ్డన్ గా తననే ఎంచుకున్నాయి అని ఒకరోజు ఆ సంఘటన జరిగేవరకు ఆమెకి తెలియలేదు.

ఈసారి కష్టం నాగరాజు రూపంలో వచ్చింది. కూలిపని చేసి బాగా అలిసిపోయి ఇంటికి వచ్చి నిద్రపోతున్న ఆమెకి తన మీదకి ఎవరో పడుతున్నట్టు అనిపించి కళ్ళు తెరిచి చూసేసరికి ఎదురుగా తన బావ నాగరాజు ఆమెని బలాత్కారం చెయ్యడానికి సిద్ధపడుతున్నాడు. ఒక్కసారి భయం వేసి బలంగా అతనిని తోసేసింది. పూటుగా తాగి కామంతో కళ్ళు మూసుకుపోయి ఉన్నాడేమో ఆమె వెంటపడి చెరచబోయాడతను. ఆ పెనుగులాటలో నాగరాజుని ఆమె కొట్టేసరికి అతని తలకి బలంగా దెబ్బతగిలి మూర్చపోయాడు.

ఆ సంఘటన పెను తుఫానులాగా తాకిందామెని. తనని పెంచిపెద్ద చేసి తండ్రిలాగా పెళ్ళి చేసి పంపిన బావ తన మీద ఇలా అత్యాచారానికి ఒడికడతాడని ఊహించలేకపోయింది.

అతని మాట పెడచెవిన పెట్టి డబ్బుకోసం అడ్డదార్లు తొక్కుతూ వేరేవరితోనో గంగ తిరుగుతోంది అని తెలిసి ఆమెని ఏమి అనలేక తాగిన మైకంలో సరస్వతిని అత్యాచారం చెయ్యబోయాడు నాగరాజు.

ఆరోజు నుంచి ఆ ఇంట్లోకూడా ప్రశాంతత ఆమెకి కరువయ్యింది.

విషయం తెలిసిన గంగ కూడా తేలుకుట్టిన దొంగలా ఊరుకుంది. కాని నాగరాజు మాత్రం "మొగుడు కొట్టినందుకు కాదు తోడికోడలు నవ్వినందుకు" అన్నట్టు గంగ మీద కోపంతో సరస్వతి మీద కత్తులు నూరేవాడు.

కంచే చేను మేస్తే అన్నట్లయ్యింది సరస్వతి పరిస్థితి. పైకి ఈ బాధ చెప్పుకోలేక కుమిలిపోతుండేది. ఆమె సమస్య తెలుసుకుని అవసరమైన సహాయాన్ని అప్పుడప్పుడూ చేస్తూ ఓదార్పుతూ ఉండేవాడు తాపీ మేస్త్రీ సత్తిబాబు. సరస్వతి పనిచేసేది ఇతని దగ్గరే. అప్పుడప్పుడూ పనులు చూపిస్తూ ఆర్థికంగా ఆమెకి సహాయం చేసేవాడు. ఆమె కష్టాలన్నీ వినేవాడు.

ఓదార్పు లోపాయికారీగా ఏదో ఒక అవసరంతో ముడిపడి వుంటుంది అని ఆమె తెలుసుకోలేకపోయింది పాపం.

నాగరాజు అత్యాచారం చేసిన తరవాత మానసికంగా సరస్వతి బాగా అలిసిపోయి ఏదో ఓదార్పు కోరుకుంది. ఆ ఓదార్పు సత్తిబాబు దగ్గరనుండి అందేసరికి అతనికి బాగా దగ్గరయ్యింది. శారీరకంగా తప్పు చేశాక అతనికి పెళ్ళి అయిపోయిందని ఆమెకి తెలిసాల్సింది. ఇది ఆమెని చాలా ఇబ్బంది పెట్టింది. కాని సత్తిబాబు అతని భార్యతో సంతోషంగా లేనని, ఈమెతోనే సంతోషంగా వున్నానని చెప్పేసరికి పెళ్ళి చేసుకుంటాడేమోనని అనుకుంది. ఆమెని అనుభవించడానికి, ఆర్థికంగా సహాయం చెయ్యడానికి వచ్చేవాడు తప్ప సమాజాన్ని ఎదిరించి తనని పెళ్ళి చేసుకోడానికి ముందుకి వచ్చేవాడు కాడతను. తనని పెళ్ళి చేసుకోవాలంటే అతను ఇంకో అమ్మాయికి అన్యాయం చెయ్యాలి అని ఆలోచించేంత తెలివితేటలు సరస్వతికి లేవు.

ఆమె స్వార్థం ఆమెది పాపం!

ఈ విషయం కాస్త తెలిసిన గంగ ఆమె మీద చిందులు తొక్కి "ఒసేయ్ దొంగ ముండ ఎంతకి తెగించావే. డబ్బు రుచి బాగా మరిగావ్. ఇలాగే రేప్పొద్దున్న నా సంసారాన్ని కూలదోయడానికి కూడా సంశయించవ్....నా ఇంట్లో ఇక ఉండద్దు...పో" అంటూ వాగి ఆమెని ఇంట్లోంచి బయటకి గెంటేసింది.

అసలు పాపంలో నాగరాజు పాత్ర గురించి ఏమైనా తెలిస్తేనే లేదా నాగరాజు ఎందుకలా చేసాడో సరస్వతి చెబితేనే గంగ పరిస్థితి ఏమయ్యేదో!!

భర్త వదిలేసిన తను తప్పని పరిస్థితులలో మానసికంగా వేరొకడికి దగ్గరైతే, మరి భర్త ఉండగానే తను చేసే పని ఏంటి అని తిరగబడి తప్పొప్పులను చెప్పే ధైర్యం సరస్వతికి లేక, ఇంట్లోంచి బయటకి వచ్చి ఏడుస్తున్న ఆమెని సత్తిబాబు తిరిగి దగ్గరకి తీసుకుని ఆమెకొక ఇల్లు , సంసారం ఏర్పాటు చేసి తన అవసరాన్ని తీర్చుకునేవాడు.

అసలు మనిషి బ్రతుకు అనే నావ స్వార్థం అనే చుక్కాని ఆధారంగా నడుస్తుంది. స్వార్థమే అసలు మనిషి నిజస్వరూపం...తరవాతే మిగిలిన ధర్మాలు, న్యాయాలు పైకి వచ్చేది.....ఈ స్వార్థం నైతిక విలువలని కూడా పరమపద సోపానపటం లో పాములా మింగేస్తుంది.

కనీసం పులిబోసులో బతికితే నక్కలు తనవైపు చూడవు అనుకుందో ఏమోమరి సరస్వతి సమాజాన్ని ఎదిరించి ధైర్యంగా సత్తిబాబుతో కాపురం చేసింది. 'ఎందుకిలా సరస్వతి ..?' అని అడిగితే మాత్రం "గాయత్రి భవిష్యత్తు కోసం" అనేది...

గాయత్రి ఈ విషయాలన్నీ చూసి అర్థం చేసుకోలేని చిన్న పిల్ల అనుకుందేమో అప్పుడు, గాయత్రే తన భవిష్యత్తుని మలుపు తిప్పబోతోంది అని ఊహించలేకపోయిందామె!

రెక్కలు ముక్కలు చేసుకుని గాయత్రి కోసం తన శరీరాన్ని, శక్తిని ధారపోసి డబ్బులు సంపాదించేది సరస్వతి.

చదువులేకపోవడం వల్లనే తన జీవితం అలా అయిపోయిందని గాయత్రిని మంచి స్కూల్లో జాయిన్చేసి, నలుగురిలో తనలాగా అవమానాలు పడకూడదు అని తను తిన్నాతినకపోయినా, కట్టుకున్నా లేకపోయినా గాయత్రికి ఏ లోటు రాకుండా పువ్వుల్లో పెట్టి చూసుకునేది.

ఒక్కమాటలో చెప్పాలి అంటే గాయత్రే తన గమనం, తన గమ్యం, తన భవిష్యత్తు... తన జీవితం

నాకు శ్రీకాకుళం నుండి ట్రాన్స్ఫర్ కావడంతో, మాతో పాటు సరస్వతిని వచ్చేయ్యమని శ్యామల అడిగింది. అయినా గాని "లేదమ్మగారు! ఇలా తిప్పితే గాయత్రి సదువు పాడైపోయింది. నేను మీతో వచ్చేస్తానంటే మా మేస్త్రీ ఊరుకోడు. అప్పుడప్పుడూ మీ దగ్గరకి వచ్చి వెళతాను" అని నవ్వుతూ, కళ్ళలో తన బాధనంతటినీ పైకి కనపడనివ్వకుండా మమ్మల్ని సాగనంపింది.

మానసికంగా దగ్గరైన తనని ఒదులుకోవడం శ్యామలకి ఇష్టంలేకపోయినా వేరే దారిలేక సరే అని బయల్దేరాం.

మేము వెళ్ళిపోయిన తరవాత చాలా రోజులకి మా ఇంటికి ఒకసారి వచ్చి వెళ్ళింది. శ్యామలకి దూరం అయిన బాధ తన మాటల్లో తెలిసేది.

కొన్నాళ్ళకి గాయత్రి పెద్ద మనిషి అయిందని తెలిసి శ్యామల వెళ్ళి ఆర్థికంగా కూడా సహాయం చేసి వచ్చి సరస్వతి పరిస్థితి ఇప్పుడు బాగుంది అని చెప్పి సంతోష పడింది.

గాయత్రి కూడా బాగా చదువుకుంటోంది అని విని తనైనా సరస్వతి కష్టాలు తీరుస్తుంది అని అందరం సంతోషించాం.

ఆ తరవాత మేము పిల్లల చదువులు, పనులు ఒత్తిడిలో పడి సరస్వతి గురించి మరీ ఎక్కువగా ఆలోచించడం మానేశాం.

కొన్నాళ్ళ తరువాత ఎవరో ఒక వ్యక్తి ద్వారా విషయం తెలిసింది " గాయత్రి కనపడటం లేదని..."

మొదట కనిపించడం లేదు అనుకుని, కంగారుపడి పోలీసు స్టేషన్లో కూడా చెప్పి చూశారుట.

కానీ కాలేజీలో కనుక్కుంటే తెలిసింది. అసలు విషయం.

గా. య..త్రి...లే..చి..పో..యిం..ద.ని.

కాలేజీకి వెళ్ళొస్తాను అని చెప్పి సరస్వతి ఇంట్లో లేని సమయం చూసుకుని గాయత్రి తన బట్టలన్నీ తీసుకుని ఎక్కడికో వెళ్ళిపోయిందట.

అతను గాయత్రి కోసం రోజూ కాలేజీకి వచ్చేవాడట. రెండు మూడుసార్లు బైకు మీద కూడా తిప్పాడంట...!

ఏవో సినిమా కబుర్లు చెప్పేసరికి పాపం పిచ్చిపిల్ల దానిని ప్రేమనుకుని వాడిని నమ్మి, సరస్వతిని నట్టేట ముంచి వెళ్ళిపోయింది.

పూర్తిగా వాకబు చేస్తే తెలిసింది వాడిని పెళ్ళి చేసుకుని ఎక్కడో కాపురం కూడా పెట్టిందని.

ఇది సరస్వతి ఊహించని దెబ్బ!

ఎవరైతే ఇన్నాళ్ళు తన లోకం, సర్వస్వం అనుకుని రెక్కలు ముక్కలు చేసుకుందో ఆ గాయత్రే మోసం చేసింది...!

తనకి జీవితంలో జరిగిన మోసాలన్నిటిలోకి ఇదే పెద్ద మోసం...పెద్ద నమ్మక ద్రోహం....!

మోసం అంటే అదేకదా. నమ్మిన వాళ్ళని ముంచడం! నమ్మనివాళ్ళని ముంచడం ఎలా సాధ్యపడుతుంది....?

ఎలా జరిగిందో ఎందుకు జరిగిందో ఎనాలిసిస్ చేసినా ఉపయోగంలేదక్కడ. ఎందుకంటే ఎప్పుడూ పరిస్థితులే చెడ్డవి!

సరస్వతి సత్తిబాబుని ఎలా నమ్మిందో, అలాగే గాయత్రి కూడా ఇంకెవరినో నమ్మింది.

ఎక్కడ వుందో తెలుసుకోడానికి ఇద్దరు ముగ్గురిని కూడా పంపింది సరస్వతి. కానీ "నేను రాను, అక్కడ ఆ నరకంలో బతకలేను" అని చెప్పి "ఏమి తను మాత్రం తనకి నచ్చినోడితో తిరగాలేదా?" అని అడిగేసరికి అందరి నోర్లు మూత పడిపోయాయి.

ఒక్క సరస్వతిది తప్ప... అదీ ఏడవటానికి మాత్రమే ..!

సరస్వతి నేర్పించిన చదువు గాయత్రికి బాగా పనికొచ్చింది.

చాలా రోజుల తరవాత నేను అటేపు వెళ్ళి సరస్వతిని కలిస్తే జరిగిందంతా చెప్పి "రెక్కలు ముక్కలు చేసుకుని కట్టపడి దానికోసం సంపాదించి, నేను తిన్నా తినక పోయినా దానిని జాగ్రత్తగా చూసుకుంటే అది నాకు చేసిన మరియు ఇది బాబు.

నేను ఆ నరకంలో వుండలేను అన్నాడట. అంత పాపం నేను ఏటి చేశానో తెలియటంనేదు బాబు. 'అంటూ ఏడ్చి' తక్కువ కులమోడితో పోయింది బాబు... కనీసం ఇంకెవడైనా అయితే నేను కూడా వూరుకునేదానిని.." అంది.

నాకు ఎందుకో అప్రయత్నంగా నవ్వొచ్చింది. ఇంత బాధలో కూడా కులం ప్రసక్తి తెచ్చినందుకు.

" గాయత్రి ఎలా వుంది..?" అని అడిగాను

"నీల్లోనుకుంది బాబు. మొన్నా మధ్య ఎక్కడో కాలేజీలో కనపడితే చూశాను. బాగా చిక్కిపోయింది. ఈ సమయంలో నా దగ్గర వుంటే ఎలా చూసుకునేదానినో. ఎందుకో పలకరించడానికి మొహం చెల్లనేదు. వాళ్ళ స్నేహితులని అడిగితే వాడిని పెళ్ళి చేసుకుని తప్పు చేశాను అందట. తాగి వచ్చి కొడుతున్నడంట. మూడు నెలల్లో మోజు తీరిపోయింటాది.." అంది అక్కను అంతా తీర్చుకుంటూ..

చాలా బాధేసింది. తెలియని వయస్సులో చేసిన తప్పుకి శిక్షగా ఇంకో జీవికి జన్మనిస్తోంది గాయత్రి పాపం.

సత్తి బాబు కూడా సరస్వతిని వదిలేశాడట....అవసరం తీరిపోయిందనుకుంటా....!

"ఎన్నాళ్ళు ఇలా బాధపడుతూ ఇక్కడే వుంటావ్. అటేపు రాకూడదూ!? ఏదైనా పని చేస్తూనో లేదా మాకు సహాయం చేస్తూనో బతుకుదువు గాని" అన్నాను...

దానికి సమాధానంగా చిన్న నవ్వు నవ్వి "చూస్తాను బాబు.. నాకు మాత్రం ఎవరున్నారు? కానీ నెలలు నిండితే అయినా గాయత్రికి నేను గుర్తొస్తానేమో..! దానికేదో చేసేసి నా దారి నేను చూసుకుంటాను.." అంది

ఆమెలో మాతృత్వం ఇంకా గాయత్రి మీద పెంచుకున్న పాశాన్ని వదలటం లేదు..పాపం...!!

అంతే. ప్రకృతే మళ్ళీ గెలిచింది. దాని నుంచి ఎవరూ తప్పించుకోలేరు.

చేప పిల్ల పుట్టగానే ఈతకొడుతుంది. గుర్రం జీవితాంతం నిలబడే వుంటుంది. మేక ఎప్పుడూ బలైపోతూనే వుంటుంది. సరస్వతి కూడా అంతేనేమో...!!

ఇరవై ఏళ్ళ క్రితం పుట్టిన పసిగుడ్డు "గాయత్రే" సరస్వతి గమనం, గమ్యం ...అప్పటికీ...ఇప్పటికీ...!!

తెలిసినా తెలియక పోయినా సరస్వతి జీవితాన్ని గత ఇరవై ఏళ్ళుగా నడిపిస్తున్న వ్యసనం...మరేదో కాదు .. గాయత్రి!

ఒక్కోసారి రక్త సంబంధాలు కూడా వ్యసనాలు అయిపోతాయి. ఎందుకంటే వాటిని వదులుకోవడం కష్టం కాబట్టి. ఈ భవబంధాలు వదులుకోవాలంటే మనిషికి చాలా అనుభవం కావాలి. సరస్వతికి ఇంకా రాలేదు అది..!

చెప్పిందంతా విని "అంతే పాపం! దాని జీవితం ఎప్పుడూ కష్టాలతోనే గడిచింది. అసలు సుఖపడనే లేదు! పోన్లెండి తల్లిదండ్రులని పోలీసు స్టేషన్ల చుట్టూనో, కోర్టుల చుట్టూనో తిప్పేంత తెలివితేటలు గాయత్రికి రాలేదు. చడిచప్పుడు లేకుండా పెళ్ళి చేసుకుంది. లేకపోతే ఈ వార్త కూడా ఏదో ఒక పేపర్లో చదవాల్సి వచ్చేది." అంది శ్యామల నిట్టూరుస్తూ...

శ్యామల వివరణకి నవ్వుచ్చినా "గాయత్రి లాంటి వాళ్ళు సమాజంలో చాలా మంది వున్నారు" అనిపించింది...

ఏది ఏమైనా కాలమే గాయం చేస్తుంది, తిరిగి కాలమే మందు వేస్తుంది.

రోజులు మారతాయి ...మనుషులు మారతారు...కాని మనసుకి తగిలిన గాయం మానడానికి చాలా సమయం పడుతుంది.

ఎందుకంటే మనసు అంటే మాటలు కాదుగా...!!

సరస్వతిని మోసం చేసిన ఆమె భర్త, గంగ, బావ నాగరాజు, సత్తిబాబు, గాయత్రి నాకళ్ళ ముందు మెదిలారు...ఆ క్షణంలో!!

నీ ఆనతి

విజయ క్రా గంటి

అప్పటి వరకు సన్నటి తుంపరగా పడుతున్న వర్షం కొద్దిగా ఎక్కువయింది. సౌమ్య ఆఫీసు నుండి వచ్చేవేళ. వీధి వసారాలో పచార్లు చేస్తూ కూతురి రాక కోసం ఎదురు చూస్తున్నాడు రామం. అతని భార్య మూడు వీధుల అవతల లాయర్ గారింట్లో శ్రావణ మంగళవారం పేరంటానికి వెళ్ళింది. అనుకున్నట్లుగా కూతురికి ఈ సంవత్సరం పెళ్ళి చేసి ఉంటే తమ ఇంట్లోనే ఈ రోజున బోలెడు హడావిడిగా ఉండేది. పట్టుచీర కట్టుకుని, కాళ్ళకి పసుపు రాసుకుని నోము నోచుకుంటున్న కూతురు కళ్ళముందు కదలాడింది.

వానికి గాలి తోడయి జల్లు వసారాలోకి విసర సాగింది. చేస్తున్న పచార్లు ఆపి రామం ఇంటి గేటు వయిపు ఆ తరువాత వీధి చివరి వరకు మరోసారి చూసాడు. 'వర్షం ఎక్కువవుతోంది, సౌమ్య తొందరగా వస్తే బావుండును' అనుకున్నాడు.

ఇంతలో ఫోన్ మ్రోగింది. అతను లోపలికి నడిచి ఫోన్ అందుకున్నాడు. అవతల నుండి భార్య, వర్షం తగ్గాక వస్తానని చెప్పింది. అప్పటికి నాలుగురోజులనుండి ఫోన్ సరిగ్గా పనిచెయ్యటంలేదు. రేపు మరచిపోకుండా కంప్లెంట్ ఇవ్వాలి అనుకుంటూ మళ్ళీ వీధి వసారాలోకి వచ్చాడు.

ఇంజనీరింగ్ చదివాక కొడుకు అమెరికాలో ఎం.ఎస్ కని వెళ్ళకుండా ఉంటే ఈ పాటికి సౌమ్యకి పెళ్ళిచేసేసి ఉండేవాడు. ఇంట్లో అందరు ఒక్కటిగా నచ్చచెప్పటంతో ఉన్న కొద్దిపాటి సేవింగ్స్ ఇచ్చి కొడుకుని అమెరికా పంపించాడు. డిగ్రీ పాస్ అయిన సౌమ్య ఈలోగా బ్యాంకు జాబులో చేరింది. కొడుకు ఎం.ఎస్. పూర్తయి జాబులో చేరగానే కూతురికి పెళ్ళి చెయ్యాలని రామం ఆలోచన.

వీధి చివరి వరకు మరోసారి చూసి, ఈ వర్షం ఇప్పుడే రావలనుకుంటే ఎక్కడలేని చిరాకు వేసింది. మనసు ఏమాత్రం కలత పడ్డ తేరుకోవటానికి అతడు తనదయిన ఊహ ప్రపంచంలోకి వెళ్ళిపోతాడు.

మావిడాకు తోరణాలు కట్టిన పందిరి, పెళ్ళి బట్టల్లో కూతురు, అల్లుడు పెద్దవాళ్ళకి నమస్కారాలు పెట్టి ఆశీర్వచనాలు తీసుకుంటూ..

పూల బుట్టలా ఉన్న కారులోకి ఎక్కుతున్న సౌమ్య, వెనుకగా బరువెక్కిన గుండెతో మరింత బరువుగా ఉన్న సూటుకేసు మోస్తూ తను, ఈలోగా "మీరు ఉండండి మావయ్యగారు" అంటూ కొత్త అల్లుడు అవలీలగా తన చేతిలోని సూటుకేసు అందుకుని కారులో పెట్టేస్తూ..

అలా ఊహించుకుంటూ ఉంటే అతని మనసు తేలిక అయింది. కొడుక్కి ఉద్యోగం వచ్చినా లేక పోయిన మళ్ళీ శ్రావణమాసం కల్లా కూతురి పెళ్ళి చేసేయ్యాలి అనుకున్నాడు.

మళ్ళీ ఫోన్ మ్రోగసాగింది. వీధి చివరి వరకు మరోసారి చూసి అతను ఇంట్లోకి వచ్చాడు.

ఫోన్ అందుకుని "హలో" అన్నాడు.

ఫోన్ అసలే ఫాల్ట్ గా ఉంది, పైగా వర్షం.

గరగరమంటూ ప్లాస్టిక్ పేపర్ని నలిపితే వచ్చేలాంటి చప్పుళ్ళ మధ్య "హలో" అని వినిపించింది. ఈసారి మరింత గట్టిగా "హలో, ఎవరూ" అన్నాడు రామం.

అతని గొంతు వినగానే అవతల ఆ అమ్మాయి "నాన్న, నాన్న" అంటూ గట్టిగా ఏడవసాగింది. ఒక్కక్షణం బిత్తరపోయి "..ఏంటమ్మా.. ఏంటీ..." అంటూ అరిచాడు.

ఆ అమ్మాయి ఏడుపు మరింత ఉధృతం అయింది.

'ఎందుకింతలా ఏడుస్తోంది, ఏమయి ఉంటుంది, యాక్సిడెంట్ కాని అవలేదు కదా..' అతని గుండె ఒక్కసారి ఆగి కొట్టుకోవడం మొదలు పెట్టింది. ఒళ్ళంతా చెమటలు పట్టేసాయి.

"ఏడుపు ఆపి అసలేమయిందో చెప్పు" అంటూ ఉంటే గొంతు బొంగురుపోయింది.

అలాగే వెక్కి వెక్కి ఏడూస్తూ "నాన్న.. నన్ను క్షమించు నాన్న..." అంటూ ఈసారి మరింత బోరుమంది.

రామానికి అంతా అయోమయంగా అనిపించింది. క్షమించమంటుంది ఎందుకు, అసలేం మాట్లాడుతోంది.

"నీకెలా చెప్పాలో అర్థం కావటంలేదు నాన్న.. ఐయాం రియల్లీ సారీ నాన్న.. అతడు, అతడూ.." అంటూ ఆమె ఏడుపు ఆపి ఏదో చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తోంది.

మధ్యలో ఈ అతడు.. ఎవరు? అనుకుంటే, మొన్న తల్లి, కూతుర్లు ఘర్షణ పడడం గుర్తుకు వచ్చింది. తల్లి ఏవో పెళ్ళి సంబంధాల లిస్టు చదువుతుంటే సౌమ్య విసుగ్గా "నా మొగుడ్ని నేనే చూసుకుంటాను" అనడం గుర్తుకు వచ్చింది. ఎవడినయినా చేసుకుని వెళ్ళిపోలేదు కదా.. ఒక్కసారిగా రక్తస్పందన పెరిగి, అతడికి కాళ్ళనుండి తలవరకు వేడి సెగ పాకినట్లయింది.

"అసలేం అంటున్నావు... నాకేమి అర్థంకావటం లేదు.." అంటువుంటే అతని గొంతు కీచుగా అయిపోయి ఫోన్ చేస్తున్న శబ్దాల మధ్య కలిసి పోయింది.

దుఃఖం ఆపుకుంటూ ఆమె తిరిగి అంది "అతడు.. మోసగాడు నాన్న, నన్ను వదిలి వెళ్ళిపోయాడు."

వింటున్న అతనికి ఈసారి పూర్తిగా మతిపోయింది.

"ఏమిటా పిచ్చివాగుడూ?.. అసలేం మాట్లాడుతున్నావు నువ్వు?.." అంటూ గటిగా అరుస్తుండగా ఒక్కసారిగా ప్రక్కనున్న కిటికీ రెక్క తపీమని తెరుచుకుని రయ్యిమని వాన జల్లులోపలికి కొట్టింది.

అనుకోని ఆ విసురుకి అతడు తూలాడు. జారిపోబోయిన ఫోనుని గట్టిగా చెవికి నొక్కిపట్టాడు. వణుకుతున్న మరో చేతిని స్వాధీనంలోకి తెచ్చుకుని గాలికి కొట్టుకుంటున్న కిటికీ తలుపు వేస్తుండగా కనిపించింది.. గేటు తీసుకుని వస్తూ సౌమ్య.

అతడొకసారి అయోమయంగా ఫోన్ కేసి, ఇంట్లోకి వస్తున్న కూతురికేసి తేరిపార చూసాడు.

ఏడుపు ఉధృతం కాస్త తగ్గినట్లయి అవతల ఆ అమ్మాయి అంటోంది "నన్ను ఇంటికి రమ్మని చెప్పునాన్న.. నేను వచ్చేస్తాను".

అతడికి ఏం మాట్లాడాలో తెలియలేదు.

"ఒక్కసారి నీ నోటితో నువ్వు రమ్మని పిలువు నాన్న.. ప్లీజ్ నాన్న.. నాకు ఇంటికి వచ్చేయ్యాలని ఉంది నాన్న..."

అతను ఒకసారి గొంతు సవరించుకుని గట్టిగా ఆమెకి వినిపించేలా చెప్పాడు "రా అమ్మా, ఇంటికి వచ్చేయ్ తల్లీ". ఒక్క క్షణం ఆగి మరోసారి అవే మాటలు తిరిగి అన్నాడు.

"..రేపొద్దున్న బస్సుకే బయలుదేరుతాను నాన్న"

ఫోన్ డిస్కనెక్ట్ అయింది. మూడు నిమిషాల ఫోను కాల్తో మూడు లోకాలు చుట్టినట్లు అయి అతను ప్రక్కనున్న కుర్చీలో కూర్చుండిపోయాడు.

వసారాలో ఉన్నా టవల్ తీసుకుని తల తుడుచుకుంటూ ఇంటిలోకి వచ్చింది సౌమ్య.

నవ్వుతూ తండ్రీకేసి చూసి "లేటయితే నువ్వు కంగారు పడతావని, తడుస్తూ వచ్చేసాను. ఇంతోటి వానకి మొక్క మొలచిపోతానా ఏమిటి?" అంది.

అతనేమి మాట్లాడలేదు.

లోపలికి వెళ్ళబోయి ఆగి అడిగింది "ఎవరు నాన్నా ఫోను?".

"ఎవరోనమ్మా...!!" అంటూ ఆగిపోయాడు.

ఎందుకో మరి "రాంగ్ నెంబర్" అని అనాలనిపించలేదతనికి.

అరణ్యవనంలో స్త్రీతొరములు

- బత్తిని తిమ్మగురుడు

"పద్మా! నీకో విషయం తెలుసా?" పక్కనున్న కొలిగ్ అడిగింది. నేను ఆఫీసులోకి అడుగుపెట్టి కుర్చీలో కూర్చుంటుండగానే...

"బాగుందే నీ వ్యవహారం! చెబితే కదా తెలిసేది" అన్నాను చిరునవ్వుతో.

"మన అకౌంటెంట్ రమ తన పక్కంటాయనతో లేచిపోయిందంట"

ఆ మాట వినగానే నా ముఖం మీది చిరునవ్వు ఎటో ఎగిరిపోయింది. రమ ఎందుకింత పనిచేసింది? నాతో చెప్పినట్లే చేసిందే! నేను దాన్ని సీరియస్ గా తీసుకోలేదు. నాతో కామెడీగా చెప్పిందనుకున్నాను గాని నిస్తేజంగా అలా చేస్తుందనుకోలేదు.

రమ ఒకసారి నాతో చెప్పింది.

ఆమె భర్త బెంగుళూరులో ఉద్యోగం చేస్తున్నాడట. అతను ఎప్పుడోసారి వచ్చిపోయేవాడట. అతను ఎంత ప్రేమగా చూసుకున్నా.. తనకు ఏదో కోల్పోయినట్లుండేదంట. అది రమ చేసిన తప్పా?

ఇందులో రమది తప్పు ఉండకపోవచ్చునేమో! భార్యభర్తలు మధ్య దూరం మరి మంచిది కాదు. వాళ్ళాయన తనకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం ఇచ్చి, ఎంతో స్వేచ్ఛను ఇచ్చాడు. కాని వారి మధ్య దూరంను పెంచుకుని తప్పుచేశాడేమో!

ఫోను రింగయింది నన్ను ఆలోచనలనుండి బయటకు లాగడానికి విశ్వప్రయత్నం చేస్తూ. ఆ ఫోన్ రిసీవ్ చేసుకున్న తర్వాత నాకు ఎగిరి గంతులెయ్యాలనిపించింది. ఎందుకంటే ఎప్పుడో ఏడేళ్ళ క్రితం నాతో కలిసి చదువుకున్న సుమ ఫోన్ చేసింది.

"ఏయ్ పద్ము! నేను నువ్వు పనిచేసే బ్యాంకులోనే క్యాషియరుగా జాయినవుతున్నాను తెలుసా! ఈమధ్యనే నన్ను నువ్వుండే బ్రాంచ్ లో జాయినవమని ఆర్డర్ చేసింది."

సుమ ఆ మాట అనేసరికి ఎంతో సంతోషపడ్డాను. ఎందుకంటే నా పాత స్నేహం మరల చిగురు వేసి మొలకెత్తుతుందంటే అంతకన్న సంతోషం ఏముంటుంది!? మొన్న మేనేజరుగారు ఎవరో కొత్త క్యాషియరు వస్తున్నారంటే పట్టించుకోలేదు. కాని ఆ క్యాషియరుగా తనే వస్తుంటే నా మనసు ఉబ్బితబ్బిబ్బయిపోయింది. ఫోను పెట్టేసింది సుమ.

"హాయ్ పద్ము! బాగున్నావా?" మొబైల్ అలా టేబుల్ మీద పెడుతుండగానే, ఒక యువతి వచ్చింది అక్కడకు.

"నేనే పద్ము! నీ ఫ్రెండ్ సుమను" నా ప్రక్కన కూర్చోబోయింది.

"హాయ్ కాజోల్! ఎంత ఆటపట్టించావే! బయటనుండి ఫోను చేసావు కదు!? త్వరలో వస్తావనుకున్నానుగాని ఇంత త్వరగా వచ్చి సర్ప్రైజ్ చేస్తావనుకోలేదు" అని, వెంటనే

"మిస్ కాజోల్! ముందు మేనేజరును కలిసిరా పో. తర్వాత మాట్లాడుకుందాం." నేను అనగానే నా నికేనేమ్ ఇంకా గుర్తుపెట్టుకున్నావా అన్నట్లు నావైపోసారి చూసి, మేనేజరు గారి క్యాబిన్ వైపు కదిలింది తను. నాకు నా కాలేజ్ లైఫ్ గుర్తుకు వచ్చింది.

"మనం చదువుకున్న రోజులు గుర్తుకు వచ్చాయా పద్ము?" నా ముందుకు చైరు లాగి కూర్చోబోయింది సుమ కొద్దిసేపయిన తర్వాత వచ్చి.

"సుమా! ఇప్పుడిలా మనం మాటలు పెట్టుకుని కూర్చుంటే మేనేజరుగారితో మాటలను పడాల్సి వస్తుంది. ఆఫీసు టైము అయిపోగానే మా ఇంటికి వెళదాము. సరేనా?"

తను సరేనని తన పనిలో తానులీనమయిపోయింది. నేను కంప్యూటర్లో డేటా ట్రైపు చేస్తూ పనిలో లీనమయిపోయాను. ఈ రోజు శనివారం కాబట్టి టైము త్వరగా గడిచిపోయింది. మేమిద్దరం మా ఇంటికి బయలుదేరాం.

"పద్మా! నాకు అద్దెకు ఇల్లు కావాలి. మీకు దగ్గరలో ఏమైనా దొరుకుతాయా?" మా ఇంటిని చూస్తూ అడిగింది సుమ.

"నీవు అదృష్టవంతురాలివే! లేకపోతే నాకు వారం రోజులకు గాని అద్దెకు ఇల్లు దొరకలేదిక్కడ. మా ఇంటిపైన ఇల్లు ఖాళీ. ఆ ఇంటి ఓనరు ఎవరైనా అద్దెకు వస్తే దాన్ని ఇవ్వమని లాక్ ఇచ్చివేశాడు."

"అయితే అదృష్టవంతురాలినేంటి" కప్పు చేతిలోకి తీసుకుంది.

అంతలో స్కూలు బస్సు వచ్చినట్లు శబ్దం అయితే బయటకు వెళ్ళాను. స్కూలు బస్సులో నుండి దిగి పరిగెత్తివచ్చింది ఎలిమెంట్రి స్కూలు కెళ్ళే నా కూతురు పవిత్ర. పవిత్రను ఇంట్లోకి తీసుకుని పోయి, సుమకు పరిచయం చేశాను.

"అరే! పద్మా! నీకు ఇంత కూతురు కూడా ఉందా?"

"చూస్తుంటే కనిపించటంలేదా మిస్ కాజోల్?"

"మరి మీ ఆయనను చూపించలేదా?"

నేను సమాధానం చెప్పక, మౌనంగా ఉండిపోయాను.

"సారీరా! నిన్ను అనవసరంగా బాధపెట్టివుంటే" అని క్షమాపణ చెప్పింది నా మౌనాన్ని చూసి.

"అదేమిలేదులే!" అని, పాపను ఒడిలో కూర్చోబెట్టుకుని గతం అనే మూసివేయబడిన తలుపులు తెరిచాను.

*****

నా ఫ్రెండ్లందరూ డిగ్రీ పూర్తికాగానే ఇంకా పై చదువులు చదవడానికి వెళుతున్నారు. నేను కూడా పై చదువులు చదవాలనుకున్నాను కాని నాన్న పెళ్ళి చేయాలని నిర్ణయం తీసుకున్నాడు. నాన్నకు ఎదురు చెప్పలేకపోయాను. నాన్న ఉన్న ఆస్థినంతా ధారబోసి పెళ్ళిచేశాడు.

నా భర్త కంప్యూటరు సైన్సు చదివి, మంచి జాబ్ చేస్తుండేవాడు. ఆయన హైదరాబాదులో జాబ్ చేస్తుండడం వలన పెళ్ళి జరిగిన తర్వాత హైదరాబాదులోనే ఉండేవాళ్ళం. నన్ను చాలా ప్రేమగా చూసుకునేవాడాయన.

నేను డిగ్రీ చదివాను కాబట్టి ఏదైనా ఉద్యోగం చూసుకుంటే బాగుంటుందని అప్పుడప్పుడు అంటుండేవాడు. కాని నాకు ఉద్యోగం కోసం మళ్ళీ చదవడానికి అంతగా ఇష్టంలేకపోయింది. కాని ఆయన ప్రోత్సాహంతో చదవడం మొదలుపెట్టాను.

ప్రస్తుతకాలంలో దంపతులిద్దరూ ఉద్యోగం చేస్తాగాని బతకలేరని అంటుండేవాడు. నేను ఉద్యోగం కోసం ప్రిపరేషన్ కోసం పిల్లలు కూడా వద్దన్నాడు ఆ సమయంలో.

ఆయన ప్రోత్సాహంలేకపోతే నాకు జాబ్ వచ్చేదికాదు. నేను సంవత్సరం కష్టపడి ప్రిపరేషన్ నందుకు ప్రతిఫలంగా నాకు స్టేట్ బ్యాంకులో జాబ్ వచ్చింది. నేను మా నేటివ్ ఫ్లేస్ నంద్యాలలో ఉద్యోగినిగా జాయిన్ అయ్యాను.

ఆయన వారానికొకసారి వచ్చేవాడు. కొన్నిసార్లు సెలవు దొరకక రాలేకపోయేవాడు వారానికొకసారి కూడా. మా మధ్య దూరం పెరగడం మొదలయింది. అంతలో పవిత్ర పుట్టింది. పాపను చూసుకోటానికి చాలా కష్టాలు పడ్డాను.

ఆయాల చేతుల్లో పాపను పెట్టి, బ్యాంకుకు పోవాలంటే చాలా బాధవేసింది. నాకు దేవుడు మాతృత్వం ప్రసాదించి తప్పుచేసాడని, ప్రతిరోజు దేవుణ్ణి తిట్టుకునేదాన్ని ఆ బాధతో...

నేనేమి తప్పుచేయకపోయినా నింద పడాల్సి వచ్చింది ఓ రోజు. అనవసరంగా నాకు, మా మేనేజరుకు ముడిపెట్టారు. దాంతో మా ఆయన నన్ను ఇంతకు ముందులాగా ప్రేమగా చూడడం మానేశాడు.

"నీ పెళ్ళాం మేనేజరుతో ఏం మాట్లాడుతుందిరా! నా పెళ్ళాం గాని ఆ విధంగా మాట్లాడితే నరికి పోగులు పెట్టేటోన్ని." అని అన్నాడంట మా ఆయనతో నాకు తెలిసినొకాయన.

అనవసరంగా నా మీద నిందలు మోపారు. మా ఆయనకు నామీద నమ్మకం ఉన్నప్పటికీ, వారి మాటల ప్రభావం నాతో విడాకులు తీసుకునేందుకు పునాది వేసింది. చాలా గొడవలయ్యాయి. ఆ గొడవలలో ఆయన కూడా నన్ను చాలా నీచమైన మాటలన్నాడు.

ఆయనలాంటి ఉత్తముడి నోటినుండి కూడ నీచమైన మాటలు రప్పించింది లోకులు వేసిన నింద. మూడు ముళ్ళు వేసి నాలుగేళ్ళయినా కాకముందే విడాకులు తీసుకోవడం జరిగిపోయింది. కాసెంత దూరంవలన ఎన్నో అనర్థాలు జరిగాయి. ఇక మా మధ్య శాశ్వత దూరం చోటుచేసుకుంది. ఇంకెన్ని అనర్థాలు జరుగుతాయో?

****

"అంటే, విడాకులు తీసుకుని మూడేళ్ళవుతుందా?" అని అడిగింది సుమ.

అవునని తలూపాను.

"మరల పెళ్ళిచేసుకోకూడదా?"

"మళ్ళీ పెళ్ళిచేసుకోవడం నాకిష్టంలేదు. నాకు నా బిడ్డ పవిత్రే ప్రపంచం. నా కథ పక్కకు పెడితే నువ్వు ఇంకా పెళ్ళిచేసుకోలేదు?"

"నాన్నకు నాకు పెళ్ళిచేసేంత స్థామత ఉండలేదప్పటికీ. ఇప్పుడు తను రిటైరు అయి వచ్చిన డబ్బుతోనే నా పెళ్ళి. పద్దు! మరి ఇప్పుడు నీవు అమ్మా నాన్నను తోడుగా ఉంచుకోవచ్చుగా? ఒంటరిగా ఉండడం ఎందుకు? "

"వాళ్ళు తమ్ముడి దగ్గరే ఉంటున్నారు. తమ్ముడికి ఇంకా పెళ్ళి కాలేదు. తమ్ముడి పెళ్ళి అయిపోతే వాళ్ళు నా దగ్గరే ఉంటారు."

"ఎన్నాళ్ళయింది ప్యాపిలికి ట్రాన్స్ఫర్ వచ్చి?"

"రెండు సంవత్సరాలయింది. ఇక్కడికి దగ్గరలో మా పెదనాన్నవాళ్ళు ఏనుగు మర్రిలో ఉంటున్నారు. పాపకు అనుకూలంగా ఉంటుందని వాళ్ళదగ్గరే ఓ సంవత్సరం ఉన్నాను. ప్రతిరోజూ బస్సులో ఆఫీసుకు వచ్చి వెళ్ళేదాన్ని. ఈ మధ్యనే టానులోనే అద్దె ఇంట్లో ఉంటున్నాను."

"నువ్వు చెప్పినదాన్నిబట్టి చూస్తే నాకు చాలా భయమేస్తోందే! ఇలాంటి లోకుల ఊహగానాలు ముందుగానే ఊహించి రాముడు సీతను కూడా తనతో అరణ్యానికి తీసుకునిపోయాడేమో! అయినప్పటికీ రాముడు సీతను దూరం చేసుకున్నాడు. కాలం గుప్పిట్లో మనమందరం బందికాక తప్పదేమో!"

"దంపతులు దూరంగా బతకరాదు. వారు కలిసి జీవిస్తేనే ఆనందం' అని అంటాన్నేను. సరేకాని నా విషయం మరచిపోయి కాస్త నీ లైఫ్ గురించి చెపితే బాగుంటుందేమో!"

"నా విషయానికి వస్తే పెళ్ళినిశ్చయమైంది. ఆయన పనిచేసేది విజయవాడలో లెక్కరరుగా. పెళ్ళి జరిగిన తర్వాత నేనిక్కడ, ఆయనక్కడ అని తలుచుకుంటేనే భయమేస్తుందే! నేను ఈ గవర్నమెంటు ఉద్యోగాన్ని ఎలా వదులుకోగలను? మాకు చిన్నప్పటినుంచి తెలిసిన ఆ మంచి సంబంధాన్ని వదులుకోలేను! ఇప్పుడు నా పరిస్థితి ఏంటో నాకే అర్థం కాకుండా ఉండే!" అని తలపట్టుకుని కూర్చుంది సుమ.

కస్తూరి తిలకం లలాట ఫలకే!

తురగా శివరామ వెంకటేశ్వర్లు

"తిరుపతి పెళ్ళి కొండమీద శ్రీనివాసునికి కళ్యాణం చేసుకుంటామని మొక్కుకున్న సంగతి మర్చిపోయారా?" అని ఒకరోజున మా ఆవిడ సుజాత గుర్తుచేయగా ఇంటర్నెట్లో వెదికి నెల రోజుల తర్వాత దొరికిన కళ్యాణం టీక్కట్టు క్రెడిట్ కార్డు మీద బుక్ చేశాను. రైల్వో బెర్తులు బుక్ చేసాను.

నెల రోజులు ఇట్టే గడచిపోయాయి. తిరుపతి వెళ్ళవలసిన రోజు రానే వచ్చింది. నేను, సుజాత కలసి బయలుదేరాం.

స్టేషనులో దిగగానే నాకు తెలిసున్నాయన ద్వారా ముందే బుక్ చేసిన కారు రెడీగా ఉంది. ఆ కారులో తిరుమల కొండకెళ్ళాం.

భోజనాలు చేసేసరికి రాత్రి పదిగంటలయింది. బుక్ చేసిన రూములో పడుకున్నాం.

మర్నాడు ప్రాద్దున్న పది గంటలకు కళ్యాణ మండపానికి కాస్త దూరమైనా కారులో సుజాతతో బయలుదేరాను. కానీ ట్రాఫిక్ నిబంధనలవల్ల ఆ కారు వాడు మమ్మల్ని కిలోమీటరు దూరంలో దించేసాడు. కళ్యాణ మండపం వెదుక్కుంటూ నడిచి వెళుతుంటే ఒక పొట్టిలాగువాడు గళ్ళచొక్కా తోడుక్కుని, నామం పెట్టుకుని, చేతిలో తిలకం, ఓ పుల్ల ఉన్న చిన్నడబ్బా పట్టుకుని ఎదురొచ్చి,

"సారీ! కళ్యాణానికి వెళుతున్నారా? మీ నుదురుకి తిలకం దిద్దుతాను. ఆగండి! ఒక్క నిమిషం. మీకు తిలకం చాలా అందంగా ఉంటుంది. ఇది కస్తూరి తిలకం సరే!" అన్నాడు.

'ఇప్పుడు వీడు ఆ పుల్లతో నా మొహం మీద ఓ గీత గీసి పాతికో, ముప్పయ్యో గుంజుతాడు. శుద్ధ దండగ. ఈ కొండ మీద అంతా వ్యాపారమే!' అని మనస్సులో తిట్టుకుని "వద్దులేవయ్యా!" అని విసుగ్గా మొహం పెట్టి వాడిని దాటుకుంటూ ముందుకెళ్ళిపోయాను.

"సారీ! తిలకం ఫ్రీగానే పెడతాను. డబ్బులొద్దు సారీ! రండి" అని అరిచాడు.

అది విని సుజాతతో "ఇక్కడే ఉండని" చెప్పి వెనక్కి తిరిగి వెళ్ళి వాడిచేత తిలకం దిద్దించుకున్నాను.

సుజాత నన్ను చూసి, "విశాలమైన మీ నుదురుకి దిద్దిన తిలకం చాలా బాగుందండీ! చాలా అందంగా ఉన్నారు మీరు" అంది.

ఆమె వైపుకి గర్వంగా, సంతోషంగా చూస్తుంటే, "పాతికో పరకో అతని చేతిలో పెట్టకపోయారా!" అంది.

"లేదే! వాడేమీ వద్దన్నాడు" చెప్పాను.

అది నిజమే అయినా ఎందుకో మనస్సు చివుక్కుమని అబద్ధమాడుతున్నట్లనిపించింది.

కళ్యాణ మండపానికి చేరుకున్నాం. అర్చకులు మా చేత గోత్రనామాలు చెప్పించారు. మండపంలో అందరితో పాటు కూర్చున్నాం. అక్కడంతా భక్తులతో కిటకిటలాడిపోతోంది. ఎదురుగా ఒక ప్రక్క హస్తములందు శంఖచక్రాలు, లలాట ఫలకముందు కస్తూరీ తిలకం, మెడలో వైజయంతి మాల, పీతాంబరం ధరించి ఉన్న స్వామికి, రెండవ ప్రక్క అలంకరణతో ఉన్న శ్రీదేవి, భూదేవిలకు నమస్కరించాను. మంగళ వాయిద్యాలు శ్రావ్యంగా మ్రోగుతున్నాయి. వాఖ్యాత కళ్యాణం ప్రాముఖ్యత, ఫలితం గురించి చెప్పతూ అందరిచేత గోవిందనామాలు చెప్పిస్తున్నారు. నేను కూడా కళ్ళు మూసుకుని గోవిందనామాలు గట్టిగా పలుకుతున్నాను. కళ్యాణం ప్రారంభమయి ముందుకు సాగుతోంది.

మనస్సులో నాకోరికలు చెప్పుకున్నాను. ఆ సమయంలో ఉన్నట్లుండే మెల్లగా ఎవరో "భక్తా" అని పిలిచి, "గోవింద నామాలు బాగానే పలుకుతున్నావు. కోరికలు బాగానే పలుకుతున్నావు. కోరికలు బాగానే కోరుతున్నావు. స్వామికేమైనా చేసావా మరి?" అనడుగుతున్నాడు.

'స్వామికేమిచేసానో ఈయనికేం తెలుసు? నెలరోజులు ముందుగానే వెయ్యిరూపాయలిచ్చి కళ్యాణం బుక్ చేసాను. స్త్రీపరు క్లాసులో రైలు బెర్తులు దొరక్కపోతే ఖరైైనా ఎ.సి.లో బుక్ చేసాను. ఖర్చుకి లోభించకుండా ఆఖరికి కొండ మీదిక్కూడా ఎ.సి కారులో వచ్చి ఇక్కడ మామూలు రూము దొరక్క ఎ.సి. రూములో ఉంటున్నాను. ఈ ప్రాద్దుటే పుష్కరిణిలో స్నానం చేసి పట్టుబట్టలు కట్టుకుని రూములో ఉన్న స్వామి పటం ముందు నుంచుని కస్తూరి తిలకం లలాట ఫలకే! అంటూ భక్తి శ్లోకాలు చదువుకున్నాను. కళ్యాణమయ్యాక ఐదువేలు హుండీలో వేస్తాను' అని మనస్సులో అనుకున్నది ఎలా విన్నాడో ఆయన మళ్ళీ అంటున్నాడు,

"బాగుందయ్యా! ఎంతో దూరం నుంచి కష్టపడి ఎంతో ఖర్చుపెట్టి ఈ కొండకు స్వామికళ్యాణికి, దర్శనానికి వచ్చి హుండీలో డబ్బులేసి మొక్కులు తీర్చుకుంటున్నావు. నీ కోరికలు తీరడానికే కదా! కానీ నువ్వునుకున్నట్లు ఆ తిలకం పెట్టేవాడు గుంజే డబ్బులుకి ప్రతిఫలం ఓ తిలకం గీత తప్ప ఏమీ ఉండదని లోభించావు. పోనీ ఊరుకున్నావా? డబ్బులొద్దంటే వెళ్ళి తిలకం పెట్టించుకున్నావు వాడిచేత. వ్యాపారం చేస్తున్నది వాడా? నువ్వా? నువ్వే కదూ! నీ నుంచేమీ ఆశించక నీకు తిలకం వాడే, నీకంటే స్వామికి ఇష్టమయ్యా! అవును! మీ ఆవిడన్నట్లు నీ నుదురు విశాలమే గానీ నీ మనస్సు మాత్రం ఇరుకయ్యా! నీకు తెలియనిది ఒకటి చెప్పనా? ఇప్పుడు నువ్వు లోభంతో ఉన్నావు. దాన్ని వదులుకో. అంతేకాదు. మిగతా అరిషడ్వర్గాల్ని కూడా వదులుకో. శుద్ధుడవుము. స్వామికి నిజమైన భక్తుడవుము. అప్పుడు భక్తితో స్వామికి ఒక పత్రం, పుష్పం, ఫలం ఏదో ఒకటి ఇవ్వు. లేదా కాసిని నీళ్ళైనా వదులు. స్వామి తీసుకుంటాడు. నీ క్షేమ సమాచారాలు చూస్తాడు. నీ పాపాలు పోగొట్టుతాడు".

ఇంక తర్వాత ఆయన మాటలు ఆగిపోయాయి. కళ్యాణం అయ్యాక దర్శనం, హుండీలో డబ్బులెయ్యడం పూర్తయ్యాయి.

సాయంకాలం కొండ దిగి రాత్రి బండికి బయలుదేరాము. రైల్లో రాత్రి నిద్రపట్టలేదు. నాలో అపరాధభావం బాధిస్తోంది. తిలకం దిద్దినకుర్రాడు గుర్తువస్తూనే ఉన్నాడు. నన్ను గెలిచినట్లు నవ్వుతూ పొట్టిలాగుతో నా ముందు తిరుగుతూనే ఉన్నాడు. తెల్లారయింది. మేము దిగవలసిన స్టేషను రావడానికి ఇంకా రెండు గంటలు పడుతుంది. కాఫీవాడు వచ్చాడు. నేను, సుజాత కాఫీ త్రాగుతున్నాం.

"ఏమిటలా ఉన్నారు? నిద్రపట్టలేదా? డల్ గా ఉన్నారు. ఎందుకో బాధపడుతున్నట్లునిపిస్తోంది" అంది సుజాత.

"అవును నిజంగానే బాధపడుతున్నాను. కొండమీద నాకు తిలకం పెట్టాడు చూడు. వాడే గుర్తుకొస్తున్నాడు. నువ్వు 'వాడికి పాతికో పరకో చేతిలో పెట్టకపోయారా' అన్నావు. వాడు వద్దన్నాడని చెప్పాను. అది నిజమే! అయినా అబద్ధం చెప్పాననిపిస్తోంది సుజాతా!" అంటూ జరిగింది చెప్పాను.

నే చెప్పింది విని, "ఈ మధ్య ఒక మాస పత్రికలో చదివాను. ఒకప్పుడు మన బుద్ధి సంకుచితమై అందువల్ల జరిగే చిన్న సంఘటనలు కూడా మనలో రాపిడి కలిగించి నిప్పు పుట్టిస్తాయిట. ఆ నిోప్పి పశ్చాత్తాపం. ఆ నిప్పులో మన తప్పులు, పారపాట్లు కాలిపోయి మనలో మార్పు రావడం ప్రారంభమవుతుందిట. ఇప్పుడు మీలో అదే జరుగుతోంది" చెప్పింది సుజాత.

ఆ మాటలు విన్న నాకు సుజాత ఆ సమయంలో భార్యలా కాకుండాగా ఒక గురువులా అనిపించింది. తన చేతిని నా చేతిలోకి ప్రేమగా తీసుకున్నాను. సీటు వెనక్కివారి కళ్ళు మూసుకున్నాను. మనస్సు నిర్మలంగా ఉంది. బయట నుంచి రైల్లోకి వస్తున్న గాలి చల్లగా శరీరానికి తగులుతోంది. రైలు వేగంగా పరుగిడుతోంది.

ముసుగు

అవసరాల రామకృష్ణారావు

తెలుగు కథ శతవార్షికోత్సవాల సందర్భంగా వంగూరి ఫౌండేషన్ ఆఫ్ ఆమెరికా వారు నిర్వహించిన కథల పోటీలో బహుమతి పొందిన కథ

నేనవి బిమల్ బాలా విమెన్స్ కాలేజీలో ఇన్‌ఛార్జ్ ప్రిన్సిపాల్‌గా వ్యవహరిస్తున్న రోజులు. ఆ రోజు నాకంతగా గుర్తుండిపోడానికి ముఖ్యకారణమే ఉంది. పది గంటలయినా తొలగని చలి ముసుగు కాదు, నేను ఇంచుమించు చిక్కుపడి పోయిన లోపలి ముసుగు.

అప్పటి స్పెషల్ సెకండరీ ఎగ్జామ్స్ కి ఛీఫ్ సూపరింటెండెంట్‌గా వ్యవహరించే బాధ్యత సహజంగా నా మీదనే పడింది. ఆనాటి పరీక్షల్లో ఇన్విజిలేటరుగా నేను నియమించిన పాలిటికల్ సైన్సు లెక్చరరు బిష్ణుప్రియా మొహంతే ఇంకా రాలేదు! కాలేజీ ఆవరణని ఆనుకుని ఉన్న స్టాఫ్ క్వార్టర్స్ లోనే ఆమె బస! వెళ్ళి వెంటబెట్టుకు రమ్మని హెడ్ ప్యూన్ మహేశ్వర్ పాత్రోని పరిగెత్తించాను. అంత వేగంగానూ పాత్రో తిరిగొచ్చాడు. ఆమె ఇంట్లోనే ఉందిట! లోపలెక్కడో లైటు కూడా వెలుగుతోందిట. కాలింగ్ బెల్ నొక్కినా తలుపు తియ్యదట! ఈ నిర్లక్ష్యానికి ఒళ్ళు మండిపోయింది. అదృష్టవశాత్తూ ఆవిడ బదులు మరో లెక్చరరు దొరికింది. అప్పటికప్పుడు ఆవిణ్ణి ఎపాయింట్ చేసి ఎగ్జామ్ హాల్లోకి పంపేసరికి అంత చలిలోనూ చెమటలు పట్టేశాయి నాకు.

ఎంతటి గడ్డు శీతాకాలమైనా మనవైపు ఎనిమిది గంటలకైనా తెల్లారుతుంది. ఒరిస్సాలోని ఈ మన్యపు ప్రాంతంలో పది గంటలయినా లైట్లు వేసుకుని పనిచేసుకోవాలి! అయినా ఆ రోజుల్లోనే ఇలాంటి ప్రాంతంలో రెండు గవర్నమెంటు కాలేజీలు ఉండడం ఎంతటి ముందడుగు! ఆ చివర మెన్స్ కాలేజీ, ఈ చివర నేను పనిచేస్తున్న విమెన్స్ కాలేజీ! ఈ కాలేజీలో అంతా ఆడ స్టాఫ్ ఉండాలనే రూలు లేదని నన్నిక్కడ ఎపాయింట్ చేసిన రోజునే తెలిసింది. ఇంగ్లీషు ప్రొఫెసరుగా ఇన్నేక్చూ ఈ అన్య రాష్ట్రం అంతా తిరిగినా పెద్దగా ఒరియా రాకపోవడం నన్ను అంతగా బాధించలేదు. ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ హెడ్‌గా ఇక్కడికొచ్చాక ఎలాంటి ఇబ్బంది ఎదుర్కోవాలో అనుకున్నాను కాని అదేం లేకపోవడం నా అదృష్టం. నేను సంతకాలు చేసే అన్ని నోటీసులూ, ఆర్డర్లూ ఇంగ్లీషులోనే ఉన్నాయి. బాగా ఇంగ్లీషు రాకపోయినా చాలామంది లెక్చరర్లు నేను మాటాడింది అర్థం చేసుకోగలరు. హెడ్ క్వార్టర్స్ బిభూత్ దాస్ ది పర్లాకిమిడి గనక తెలుగు బాగా మాటాడగలడు కూడా.

అతన్ని పిలిపించి బిష్ణుప్రియా శాసన దిక్కారానికి ఎలాంటి ప్రతిచర్య తీసుకోవాలో సంప్రతించాను. అతను అన్నది.

‘మీ మంచితనాన్ని తక్కువగా కట్టి బిష్ణు ఎలా పడితే అలా ఆడుతోంది సారీ! రెండేళ్ళ పిల్లతో ఉందనీ, జబ్బుతో ఉన్న ముసలి తండ్రికి తను తప్ప మరో సాయంలేదనీ ఎంతో దొడ్డ బుద్ధితో రికమెండ్ చేసి మీరే ఆమెకా క్వార్టర్స్ వచ్చేలా చేశారు. ఏమైనా కృతజ్ఞత ఉందా! పైగా తన డ్యూటీ తను సరిగ్గా చెయ్యక, పై రాష్ట్రం వారని మిమ్మల్ని ఇరుకున పెడుతుందా? ఇలాంటి ఇన్ సబార్డినేషన్ కి ఇప్పటికైనా మీరు తగిన యాక్షన్ తీసుకోకపోతే ఇక కాలేజీలో డిసిప్లిన్ అనేది నిలుస్తుందా?’

‘ఆమె తండ్రికి జబెక్కువైపోయిందేమో!?’

‘జబ్బెక్కువైపోయిన మాట నిజమే, కాని తండ్రికి అయి ఉండదు!’

‘మరి?’

‘పెద్దవారోయ్, మీలాంటి వారి చెవిన ఇలాంటి భోగట్టాలు వెయ్యడం బాగుండదు. కాని తప్పదు కద!’ అంటూ రహస్యంగా భిబూత్ నాకు చెప్పిన విషయం విని తెల్లబోయాను.

ఆ ఊళ్ళోనే మెన్స్ కాలేజీలో పనిచేసి రాధా నాథో ఆవిడ మొగుడనే సంగతి అందరితోపాటు నాకు తెలుసు. తెలియందేమీటంటే అతనక్కడే ఉద్యోగం వెలిగిస్తున్నాడో గాని, తరచూ, ఇక్కడే అభ్యోరిస్తూ ఉంటాడట. భిభూత్ కాలేజీకి వాళ్ళ క్వార్టర్స్ దాటే రావాలట.

‘నేనిలా వచ్చేటప్పుడు పొరపాటున వాళ్ళ క్వార్టర్లు గాజు కిటికీలోంచి చూశానా, సిగ్గుతో ప్రాణాలు పోతాయనుకోండి’

అదేమీటని నేనడక్కుండానే అతనిలా చెప్పాడు:

‘ఏముందు! దారుణమైన చలికాలం. పొగమంచు. ముసుగు ఇంకా విడిపోదు కదా! నీటి తుంపర్లతో అలుక్కుపోయిన ఆ గాజుపలకలోంచి ఆ దృశ్యం తలుచుకుంటేనే అసహ్యం వేస్తుంది. ఇంత మందమున్న రగ్గు కప్పుకుని ఏక మంచం మీద దొర్లుతూ ఉంటారు. డ్యూటీ ఉందనే స్పృహ ఉండడానికైనా, కాలింగ్ బెల్ వినపడ్డానికైనా, వాళ్ళు మనలోకంలో ఉంటే కదా!’

భిభూత్ తర్వాత ఏం చెబుతూ వచ్చాడో గాని, ‘వాళ్ళు మన లోకంలో ఉంటే కదా!’ అనే మాట దగ్గర నా మనసు ముద్రపడి, అలా నన్ను వెనక్కి వెనక్కి లాక్కుపోయి, ఆ దృశ్యాన్ని కళ్ళముందు నిలబెట్టింది.

అవి మా ఆవిడ కొత్తకాపురానికి వచ్చిన రోజులు. పక్క గదిలో ఏకశయ్యలోని వెచ్చదనం మేం అనుభవిస్తున్న సమయంలో మా అమ్మ గావుకేక!

‘ఇంత పొద్దెక్కినా ఇంకా లేచి ఇవతల పడవేమీ, కోడలమ్మ తల్లి! పాలు పాయి మీద పెట్టేను. నేను నీళ్ళ గదికి వెడుతున్నాను లేచి దింపుకో’

చెప్పకేం, ఇందులో మా ఆవిడ తప్పేం లేదు. నేను మళ్ళీ మళ్ళీ దాన్ని కమ్మని కౌగిట్లోకిలాక్కున్నాను. పాలు పొంగిపోయి బుగ్గిపాలయిపోయాయి.

తిరిగి వచ్చిన మా అమ్మ ఆ వీధి వీధంతటిని పిలిచి ఎంత డర్టీ సీన్ క్రియేట్ చేసిందో నేనెలా మరచిపోగలను! అపుడావిడ అన్నమాట సరిగా ఇదే!

‘వాళ్ళు మనలోకంలో ఉంటేకదా!’

పోనీ అక్కడితో ఊరుకుండా

‘మగాడు, వాడికి లేకపోతే పోయింది, దీనికైనా ఉండొద్దుటమ్మా బుద్ధి? అవ్వ! ఆడదానికి మరీ ఇంత కావరమా!’

‘ఏమిటిసార్, నేన్నెప్పున్నదేదో మీరు వింటున్నట్టు లేదే’

‘ఆఁ ఆఁ అదే అదే ఏదో జ్ఞాపకం వస్తేనూ..’

అంటూ మళ్ళీ ఈ లోకంలోకి వచ్చి టైము చూస్తే పదిన్నర! భిభూత్ కొనసాగించాడిలా:

‘ఓ గవర్నమెంటు కాలేజీలో తల అమ్ముకున్న ఉద్యోగిని ఎంత బరితెగించింది కాకపోతే, కబురు పెట్టినా ఇంత నిష్పాచిగా ఊరుకుంటుండా! మీరింకా ఇంత కామ్గా ఎలా ఉండగలుగుతున్నారో నాకు అర్థంకావడం లేదు సార్!’

‘సరే పదకొండు దాకా చూద్దాం. ఈలోగా నువ్వు మెమో తయారుచేసి తీసుకురా. అప్పటికీ రాకపోతే తాఖీదు పంపించేద్దాం’ అన్నాను.

బిష్టూ అప్పటికీ రాలేదు.

ఒరిజినల్ కాక మరో మూడు కాపీలు తయారు చేసి భిబూత్ తీసుకువచ్చాడు. ఇంగ్లీషులో ఉన్న దాని సారాంశం ఇది:

“మికివాళ ఇన్విజిలేషన్ డ్యూటీ ఉందని నిన్నటి సంతకం గల కాగితం కాపీ ఇందులో జోడించడమైనది. మీరు హాజరు కాలేదు. హెడ్ ప్యూన్ మహేశ్వర్ పాత్రోని మీ బి - 8 క్వార్టర్కి పంపించాను. కాలింగ్ బెల్ మ్రోగించినా మీ నుంచి ఎట్టి సమాధానమూ లేదు. ఇలా జరిగిందనే అతని స్టేట్మెంట్ కాపీ కూడా దీనితో జతపర్చడమైనది. మీరు హాజరు కాలేదు. హెడ్ ప్యూన్ మహేశ్వర్ పాత్రోని మీ

బి - 8 క్వార్టర్లకి పంపించాను. కాలింగ్ బెల్ మ్రోగించినా మీ నుంచి ఎట్టి సమాధానమూ లేదు. ఇలా జరిగిందనే అతని స్టేట్‌మెంట్ కాపీ కూడా జతపర్చడమైనది. మీ గౌర్ హాజరీని మీ నిర్లక్ష్యధోరణి మిమ్మల్ని రెట్టింపు అపరాధినిగా నిలబెడుతోంది. మీమీద ఎందుకు క్రమశిక్షణ తీసుకోకూడదో తక్షణం తెలియజేయవలసింది.”

హెడ్ క్లర్క్ దాసు మరో పని కూడా చేశాడు. నా రూంలో ఓ పక్కకి నిలబెట్టి ఉన్న గాడ్రెజ్ బీరువా తెరిచాడు, నా దగ్గరున్న తాళాల గుత్తి తీసుకుని, లోపలి లాకర్‌లో ఉన్న లెక్కరల్ల సర్వీస్ రిజిస్టర్ల కట్ట ఇవతలకి లాగాడు. దాన్నోంచి బిష్ణూ ప్రియ మొహంతి రిజిస్టరు వేరుచేసి నా బల్లమీదపెట్టాడు. మిగిలినవన్నీ యధాస్థానంలో పెట్టి లాక్ చేసి నా తాళాల గుత్తి నాకిచ్చేశాడు. ఇచ్చేస్తూ అన్నాడిలా: ‘ పని పూర్తిచేయించుకు వస్తాను. మనం ఇలా ఊరుకుంటే లాభం లేదు. ఆమె జవాబూ, మీ రిమార్కూ కలిపి ఆమె సర్వీస్ బుక్‌లో పుటప్ చేద్దాం. స్పెషల్ మెసెంజరుతో దాన్ని భువనేశ్వర్‌లోని హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంట్‌కి పంపుదాం. తగిన డిసిప్లినరీ యాక్షన్ వారే తీసుకుంటారు. ఎక్కణ్ణుంచీ వచ్చినా మీకెందుకీ నింద! ఒళ్ళు తెలియని కావరంతో భవిష్యత్తుని తనే నాశనం చేసుకుంటూంటే మీరేం చెయ్యగలరు మధ్య?’

అన్ని కాపీల మీదా నా సంతకమూ, ఆఫీసు ముద్రా పడ్డాక ఓ కాపీ తీసుకుని మహేశ్వర్ అక్కణ్ణుంచి కదిలాడు. ఇన్విజిలేషన్ రికార్డేదో టైపు చెయ్యడానికి భిబూత్ నా రూంలోంచి వెళ్ళిపోయాడు.

యాంత్రికంగా భిబూత్ చెప్పిన చోట సంతకాలు పెట్టేశాను గాని, నేను చేసిన పని నాకే బాగోలేదనిపించింది. బిష్ణూ మా ఆఖరమూయ్ ఈడుది. పారపాటే చేసిందనుకుందాం. దానికింత కఠిన శిక్ష! నడిచి వెళ్ళే దూరంలో ఉంది. ఇంటికెళ్ళి ‘ఇదేమైనా బాగుందా’ అని అడగడానికి నా హోదా అడ్డాచ్చిందా? అయినా చేసిన పారపాటు అనగా ఎంతటిది? ఇంకా చలి తెర పూర్తిగా తొలగని సమయంలో పడుచువాళ్ళు మరి కాస్సేపు మైమరచి పడుకుంటే అదో అపరాధమా! హెడ్ క్లర్క్ నామీదేదో ముసుగులాంటిది వేశాడేమో అనిపించింది. అయినా నేనేం బలవంతాన వేయించుకోలేదు కద! ఆనాడు మా అమ్మ చేసిన అవమానానికి మా ఆవిడ ఏళ్ళ తరబడి గాయపడింది. అప్పుడూ మా అమ్మని నేను ఎదురించలేకపోయాను. ఇప్పుడూ ఎవడో పురెక్కిస్తే తొందరపడి పోవాలా నేను?

ముసుగు తొలగించుకునేలోగా నేను అడ్డుకోవాలి. ఎలాంటి కాగితాలయినా హృదయాలని విప్పి చెప్పలేవు. కాలింగ్ బెల్ నొక్కే ప్రయత్నంలో వేళ్ళటు వెళ్ళాయి. కాని నాకా అవకాశం లభించలేదు.

‘మై ఐ కమిన్ సార్?’ అంటూ బిష్ణూ మొహంతి లోపలికి రానే వచ్చింది. వందమంది స్టూడెంట్లకు గంటసేపు నిలబడి కంచు కంఠంతో పాఠాలు చెప్పే పాలిటిక్స్ మేడమ్ గానే బిష్ణూని నేను ఎరుగుదును. అన్నీ కోల్పోయినట్టున్న ఈ నిస్సహాయత స్థితి ఏమిటి?

ఇరవై నాలుగంటలూ ఇంట్లో ఓ ఆయా ఉంటుందని విన్నాను. ‘ఎట్టి పరిస్థితిల్లోనూ నిన్ను విడిచేదిలేదు’ అంటూ తల్లిని చుట్టుబెట్టుకుపోయిన కూతుర్ని ఎత్తుకుని ఏకంగా ప్రిన్స్‌పాల్ రూంకే రావడమేమిటి?

పిల్లనెత్తుకుని నిలబడే ఉన్న ఆమెని బలవంతాన కూచోపెట్టాను. తాగడానికి మంచినీళ్ళిచ్చాను. ప్యూన్‌ని పిలిచి కొంతసేపు ఎవర్నీ లోపలికి రావద్దని ఆర్డరు పాస్ చెయ్యడం మంచికే అయిందని తర్వాత తెలిసింది. నేను పంపిన కాగితాలు బల్లమీద పెట్టింది. ఆమె పూర్తిగా స్థిమితపడ్డాక చెప్పిన విషయాలు ఒకటి ఒకటి చెవిన పడుతూంటే ముసుగు తెరలు ఒకొక్కటి తొలిగిపోయినట్టైంది.

భిబూత్ దాస్ ఇంత ఇంట్రెస్టు చూపించడానికో ముఖ్యకారణం ఉందట. అతని మేనకోడల్ని ఈ కాలేజీకి బదిలీ చేయించుకుందామని ఎప్పట్నుంచో చూస్తున్నాడట. బిష్ణూ ట్రాన్స్‌ఫర్ ఖాళీ ఏర్పడితే తప్ప, ఎందుకంటే ఇక్కడి పాలిటికల్ సైన్సు లెక్చరర్ పోస్టు ఒక్కటే కదా, ఆ అమ్మాయి ఇక్కడికి రావడం అవదట.

ఆ అమ్మాయి చెప్పింది కరెక్ట్ కాదో వెరిఫై చేసుకోడానికి నా సోర్సెస్ నాకున్నాయి. తర్వాత చూస్తాను - అని మనసులో అనుకుని పైకి మాత్రం ఇలా నిలదీశాను:

‘నీ పొరపాటుకి ఇది దిద్దుబాటు కాదు. నువ్వో గవర్నమెంటు ఇన్వెజిలేషన్ చార్జ్ మీద సంతకం చేశావు. పది గంటల వేత ముసుగు తన్ని కులుకుతున్నావుట. ఏమిటి నీ సంచాయిషీ?’

బిష్టుపియ చెప్పింది విని మతిపోయింది నాకు.

గాజు కిటికీ దగ్గర కప్పుకు పడుకునేది పక్షవాతంతో బాధపడుతున్న ఆమె తండ్రులు. ఇంతకీ ఒకే ఊళ్ళో ఉన్నా ఆమె భర్త రాధానాదో వాళ్ళ క్వార్టర్లకు వచ్చి వారం దాటిందట.

‘తండ్రిలాంటివారు. మీతో ఏదైనా చెప్పుకోవచ్చు’ అంటూ బిష్టు మరిన్ని సంగతులు చెప్పింది.

తండ్రికి ఒక్కర్లే సంతానం ఆమె. సామాన్య కుటుంబానికి చెందినా ఇల్లా పొలమూ అమ్మి బిష్టుని చదివించి ఇంతటి దాన్ని చేసింది ఆయనే. తమ కులం కాని రాధాని పెళ్ళాడ్డం ఆయనకెంత మాత్రం ఇష్టంలేదు. అయినా అలా జరిగిందని వినగానే స్ట్రోక్ వచ్చిందాయనకి. తన కూడా ఉండడానికి ఓ పట్టాన ఒప్పుకోలేదు. రాధా మంచితనం క్రమక్రమంగా అర్థమై ఇప్పుడిప్పుడు సర్దుకుంటున్నారట.

ఓ పక్క గుండె తడి అవుతున్నా లేచి నిబ్బరం తెచ్చుకుని అడిగాను.

‘ఇవన్నీ పర్సనల్ ప్రాబ్లెమ్స్. ప్యూన్ వచ్చి బెల్ కొట్టినా తలుపు తీయవు. పరీక్ష ఉందని తెలిసి కూడా పదకొండైనా ఖాతరు చెయ్యవు. ఏమిటి నీ జవాబు?’

‘పొరపాటే. క్షమించమని అడగటానికే వచ్చాను. తొమ్మిది నుంచి తయారవాలనే చూశాను. రోజూ వచ్చే ఆయాకి జ్వరం. రానని కబురు పెట్టింది. దీనికి వాంతులు, విరోచనాలు, గట్టిగా నన్ను హత్తుకుని చంక దిగుతేనా? నాన్నకి బాధ ఎక్కువైపోయి ఒకటి మూలుగు. ఆ సందులో కాలింగ్ బెల్ వినపడినా వెళ్ళి తలుపు తియ్యలేకపోయిన మాట నిజమే. దీన్ని పెరట్లోకి తీసెళ్ళి శుభ్రం చేసేసరికే నా నడుం విరిగినంత పనైంది. రాధకి ఫోన్ చేస్తే అక్కడా గవర్నమెంటు ఎగ్జామ్స్ జరుగుతున్నాయి కదా, అందులో అతను సీనియర్ ఇన్వెజిలేటరు కూడా కదలడానికి కుదరదని చెప్పాను..’

ఇంకెవరూ ఏమీ చెప్పనక్కరలేదు. విషయం తేటతెల్లమయ్యాక ఇక చేపట్టవలసింది చర్యే పరీక్ష పూర్తవడానికి ఇక గంట టైముందని వాల్ క్లాక్ చెబుతోంది. ఆ వేళకి ఇన్వెజిలేటర్లందరూ పేపరు కట్టలు పట్టుకుని వచ్చేది ఇక్కడికే.

మొదటి పనిగా బిష్టు సర్వీస్ రిజిస్టరు ఎప్పట్లా గాడేజ్ బీరువా లాకర్లో పెట్టేశాను. ఆమె అందుకుని సంతకం పెట్టకుండా తెచ్చి ఇచ్చిన ఛార్జిషీటు, దాని కాపీలు టేబిలు పైన ఉంచాను. అన్నీ కలిపి ఇంతింత ముక్కలుగా చేసి డస్ట్ బిన్ లో పడేశాను.

‘ఇంకెప్పుడూ ఇలాంటి పరిస్థితులు రానివ్వకు బేటా!’ అన్నాను ఆమె తల మీద చెయ్యివేసి. కుర్రదాన్ని కూడా అలా తలనిమురుదామని చూశానుగాని లొంగింది కాదు, భడవ. మరింతగా వాళ్ళమ్మను కరుచుకుపోయింది.

పిల్లతో సహా బిష్టుపియ మొహంలో నా కాళ్ళని కన్నీళ్ళతో కడిగింది. అలా వంగినపుడు, ఆ పిల్ల గొను జేబులో ఎప్పుడూ ఉంచుకునే వాళ్ళ నాన్న రాధానాథో మొహంతే ఫోటోలు, బయట పడిపోయింది. తిరిగి దాన్ని జేబులో పెట్టేదాకా ఆ గుంట నిప్పట్టేసింది!

వాళ్ళు వెళ్ళిపోయినా ఆ దృశ్యం నన్ను వదలేదు.

తల్లి తండ్రి పిల్లా అనేది ఓ కమ్మని కలయిక. మానవ బంధం ఇన్నేళ్ళ పాటు నిలబడిందంటే దీని వల్లనే. నేటి సమాజం పరిస్థితి వారి అనురాగ బంధాన్ని అనేక విధాల సవాలు చేస్తోంది. వాళ్ళలో వాళ్ళే విడిపోతే వేరే విషయం. వాళ్ళని వేరు చెయ్యడానికి పరామితి నేనెవణ్ణి!

ఆ క్షణమే భువనేశ్వర్ లోని ఎడ్యుకేషన్ డిపార్ట్ మెంట్ లో నాకు తెలిసిన ఓ పలుకుబడిగల ఫ్రెండుకి ఫోన్ చేశాను. రాధానాథ్ మొహంతీని మెన్స్ కాలేజీ నుంచి విమెన్స్ కాలేజీకి ట్రాన్స్ ఫర్ అయ్యే అవకాశం కోసం ప్రయత్నించమని.

ఓ మంచి పని చేసిన తృప్తితో నా ఒళ్ళు గగుర్పొడిచింది.

ఇంకెక్కడి చలి ముసుగు? కిటికీలోంచి వచ్చిన సూర్యకిరణాలు మెచ్చుకుంటున్నట్టు నన్ను వెచ్చగా తాకాయి.

నిధి చీలా సుఖమా!

వి.ఎస్.ఎస్.హేమ

చిన్న ఊరు మాది.

ఊరిపేరు గోపాలపురం.

మా ఊరి జమిందారులం మేమే.

రాజులు పోయారు.

రాజ్యాలూ పోయాయి.

జమిందార్లూ తగ్గిపోతున్నారు. జమీలు తరిగిపోతున్నాయి. కరిగి పోతున్నాయి. మాదీనూ,

నేను మాత్రం పూర్వపు వైభవాన్ని వదులుకోవటానికి ఇష్టపడటంలేదు. ఎందుకు వదలాలి?

కనీసం మా జమిందారీ వంశపు ఆచారాల్ని.. సాంప్రదాయాలనూ పాటించాలని నా అభిమతం నేను బ్రతికి ఉన్నంతవరకూ అయినా పాటించాలి ఆ తర్వాత ఏముందని?

రేపే ఉగాది.

నెలరోజుల ముందు నుండే మా మేడ లోగిలిని శుభ్రం చేయటం, సున్నాలు వేయటం మొదలు పెట్టారు.

పనివాళ్ళు సింహపు ద్వారపు గుమ్మానికి అరటి చెట్లూ.. ద్వారాలకు తోరణాలూ కట్టసాగారు.

"రావమ్మా మహాలక్ష్మీ రావమ్మా" - అంటూ స్వాగతిస్తోంది వాతావరణం.

"అమ్మా! మహాలక్ష్మీ తల్లీ, తమరి కోసం కరణం బాబుగారి తాలూకూ మనిషాచ్యాడండీ" - గుమస్తాగారు వచ్చి చెప్పారు.

"కరణం గారింటికి పంపే సామానంతా పంపించలేదా సుబ్బయ్యగారూ?"

"మొన్ననే పంపించానమ్మా"

"మరెందుకూ" - అనుకుంటూ

"ఇక్కడకి పంపండి" - అన్నాను.

మా మండువా చావిట్లో పెద్ద ఉయ్యాలబల్లపై కూర్చున్నాను.

మండువా చావిళ్ళ నిండా అరటి గెలలూ, అరటి పూవులూ, తియ్యగుమ్మడికాయలు, వంకాయలూ, బెండకాయలూ, పొట్లకాయలూ, గోంగూరూ, బచ్చలీ... అంతా మా ఇంటి పంటే.

నా ఆదేశానుసారం ఎవరెవరింటికి ఏమేమి పంపాలో అవన్నీ కొత్త తాటాకు బుట్టల్లో నింపుతున్నారు మా పనివాళ్ళు.

"మునసబుగారి చిన్నింటికి పంపే బుట్ట ఏదీ యాదీ?"

"చిన్నింటికి పెద్ద బుట్ట ఎందుకమ్మా - ఇదిగో ఈ చిన్న బుట్టలో అన్ని సర్దించేసాను" నవ్వుతూ ఆ బుట్టను చూపించింది మా యాది. దాని పూర్తి పేరు యాదమ్మ.

పనివాళ్ళను పూర్తిపేరుతో పిలవటం మాకలవాటు లేదు. అయితే వాళ్ళకేలోటూ లేకుండా చూడడం మా బాధ్యతగా మేముభిప్రాయపడతాం. పోయిన నెలలోనే దాని పెళ్ళి జరిపించాను. అది కోరుకున్న వాడితో మా గుళ్ళోనే నా సమక్షంలోనే అదో ఇంటిదయింది. వాడూ మాదగ్గరే పనిచేస్తున్నాడు.

యాదికి పసుపూ, కుంకుమల కింద అద్దెకరం పొలం, కాసున్నర బంగారంతో పుస్తెలూ, నల్లపూసలూ చేయించి ఇచ్చాను. ఇదీ మా ఆచారమే.

అయితే ఈ ఆచారం నాతో ఆగిపోతుంది.

దేనికైనా ప్రాప్తం ఉండాలిగా!

గోదావరికి ఎంత పాత్రతో వెళితే అన్నే నీళ్ళు దక్కుతాయి అంటారు. బహుశా నేను పూర్వ జన్మలో ఏ పాత్రా తీసుకు వెళ్ళకుండా, వట్టిగా వ్యాహళికన్నట్లుగా వెళ్ళి ఉంటాను.

అందుకే అనుకుంటాను 'అనుభవం' తెలీని ఆత్మ సంతృప్తి నాకు ప్రాప్తించింది.

"అమ్మా! దండాలండీ" - కరణంగారి తాలూకూ మనిషి.

వినయంగా వంగి నమస్కారం చేసి, చేతులు కట్టుకుని కాస్త వంగి నిలబడ్డాడు.

"ఏమయ్యా ఏంటి పని?"

"ఆయ్.. కరణంగారి తల్లిగారు పంపారమ్మా. మొన్నారి పెద్ద మనవరాలిగారికి పెళ్ళయింది కదండీ? వియ్యాలోరి తాలూకా జనాలింకా ఇంట్లోనే ఉన్నారండీ. అందుకనమ్మగారు... రేపు రెండు గేదెల పాలెక్కువ పంపిస్తారేమో అడగమన్నారండీ"

"అంతేకదా.. దీనికోసం కబురు పంపాలా! నేను అనుకున్నానులే ఎక్కువ పాలు పంపించాలని. అలాగే రెండు అరటి గెలలూ, అరటపూలూ, రెండెక్కువ తియ్యగుమ్మడి కాయలూ, అరటాకుల కట్టలూ పంపిస్తాను. దేనికీ ఇబ్బంది పడక్కర్లేదని చెప్పానని చెప్పు."

"చిత్తమండి తమరి దయ. వత్తానమ్మా." - అతను రెండుచేతులూ ఎత్తి వినయంగా దణ్ణం పెట్టాడు.

"ఉండుండు. మరి నీ ఇంట్లోనూ పండగేగా. ఎలా చేసుకుంటున్నావయ్యా?" - అని,

"యాదీ ఆ బుట్టలో కాసిని కూరలు, అరటి హస్తం పెట్టి, ఒక బెల్లం ముద్ద ఇచ్చి పంపించు." - అన్నాను.

"ఆయ్. మీరు. అంటారని తెలుసు కదండీ. అందుకే ఆరిని చూసినప్పుడే బుట్ట సర్దేశానండీ. ఉండండి బెల్లం ముద్ద తెస్తాను." - అంటూ లోపలికి పరుగెట్టింది. ఇంత పిల్లప్పటి నుండి నా ఇంట్లోనే పెరిగింది. నా దగ్గర చనువెక్కువ దానికి.

"తమరు పుణ్యాత్ములమ్మా తమరి దయవుండగా మాకు లోటేమిటి తల్లి. తమరు మహాలక్ష్మి తల్లే కాదమ్మా. ఈ ఊరి అన్నపూర్ణ తల్లి. మనూరి గుళ్ళో గోపాలస్వామి కంటే ముందు, మనూరి జనాల సాధక బాధలు చూసేదీ, తీర్చేదీ తమరే కదమ్మా చల్లగా నిండు నూరేళ్ళూ వర్ణిల్లు తల్లి." అతని మాటలూ దీవెనలూ వింటుంటే నవ్వొచ్చింది.

నిజమే. ఈ ఊరి జమిందారిణిగా నా పల్లె ప్రజల కష్టసుఖాలు నేను తీరుస్తున్నాను. మరి నాకు? నన్ను చూసేదెవరు? ఈ ప్రజలా? లేక మా కులదైవం వేణుగోపాలస్వామినా? ఎలా? నాకు ఇంత సంపదిచ్చా?

మణిమయ సిరులూ, గుడితాలూకూ మాన్యాలూ స్వామికి ఉన్నాయి. కానీ అనుభవించేదెవరు? శిలారూపపు స్వామియేనా నిజంగా? కాదు.

మా సంపదలను అనుభవించేది మేముకాదు.

"యాదీ.. పూజారిగారింటికి ఆవునెయ్యి బింది పంపావా?"

"ఆయ్.. పొద్దున్నే పంపేశాను కదండీ. రాత్రికి బంతి కనకాంబరపు దండలూ, తులసి మాలలూ ఎక్కువ కావాలంటే - మన ఈరీ, నారిగాడు మద్దానెమె ఎల్లి ఇచ్చేసాచ్చారండీ" - అది మాట్లాడుతూనే ఉంది. దాని కళ్ళు మాత్రం ద్వారాలను దాటుకుని వీధిలోకి పరుగెడుతున్నాయి. అది గమనించి "అప్పుడే నారిగాడి కోసం ఎదురు చూట్టం మొదలెట్టేవే! ఇప్పుడింకా మూడేకదా అయింది" అన్నాను.

"మూడేంటమ్మా? నాలుగోగంట కావతోంది. తొందరగా మందను తోలుకొచ్చి, పశువుల సావిట్లో కట్టేస్తే వీధి ఊడ్చేస్తారు, ఇంకా కల్లాపు చల్లి ముగ్గులెట్టాలి కదమ్మా. దీపాలేళ అయ్యేసరికి? అసలే పండగ రోజులు కదమ్మా? కాస్త పెందరాళే పెట్టేద్దామని." - అంది సమర్థింపుగా. దాని శ్రద్ధంతా ఒక్క ముగ్గులమీదే కాదు అని నాకు తెలుసు. కొత్తగా పెళ్ళయిన జంట. మనసు కువకువలాడటం సహజమే అనుకుంటా.

మా ఊరి చివరన ఎత్తైన కొండలు ఉన్నాయి. ఊర్లోని పశువులన్నింటిని ఆ కొండపైకే తోలుకెళ్తారు మేతకు. మా ఊరి పాలెగాళ్ళు అయితే పండగ రోజుల్లో మాత్రం గోధూళి వేలకు ముందే పశువులను ఇళ్ళకు తోలుకొచ్చేస్తారు. గోడకున్న పెద్ద చెక్క గడియారం వైపు చూసాను. నిజమే నాలుగు కావొస్తోంది.

ఎత్తురంగుల మేడలోగిళ్ళు మావి. అదీ కాక మా వీధి వీధంతా మా ఒక్క లోగిలే పెద్ద భవనంలా.

తుడిచి ముగ్గులు వేయటానికి చాలా సమయం పడుతుంది.

"వీడేంటి ఇంకా రాలేదేంటి?" - అనుకుంటూ నేను వీధి అరుగు మీదకి వచ్చాను. దూరంగా వీధి మొదట్లో మా పశువుల మంద. నల్ల సముద్రం కదిలి వస్తున్నట్లుగా ఉంది. మంద మధ్యలో గాడు గేద మీద గోపాల కృష్ణమూర్తిలా కూర్చుని, మురలి వాయిస్తున్నట్లు ఫోజు కొడుతూ నారిగాడు.

నన్ను చూసి గభాల్ గేదమీద నుండి దిగి పరిగెట్టుకుంటూ నా దగ్గరకి వచ్చాడు.

"దండాలమ్మగారూ"

"ఆలస్యమయిందేంటిరా నారీ?"

"ఆయ్.. రావి చెట్టు వీధిలో పెద్దబ్బాయిగారు లేరాండీ. ఆరి ఎర్రావు ఆళ్ళ మందలోంచొచ్చేసి, మనావుబోతు ఎంట పడిందండీ. దాన్ని అదిలించి ఆళ్ళింటికాడ వదిలొచ్చేసరికి ఆలీసమైపోయిందండీ."

"సరి, సరి తొందరగా మందని చావిట్లో కట్టెయ్ దీపాలవేళ అవుతోంది" - అన్నాను. అంటూ యాది కోసం పక్కకి చూశాను. నా ప్రక్కన లేదు. అరుగు ఎప్పుడు దిగేసిందో ఏమో - దీపాల గూళ్ళను శుభ్రం చేస్తోంది. మొగుణ్ణి మురిపెంగా చూసుకుంటూ. దాని కళ్ళనిండా వెలుతుల్లే. మా వీధరుగులు మా సంపదకు చిహ్నంగా చాలా ఎత్తుగా ఉంటాయి. కానయితే మా ఊర్లో ప్రతీ ఇంటికి చిన్న ఎత్తులోనైనా అరుగులు ఉంటాయి. ఆ అరుగుల తాలూకూ మెట్ల ప్రక్కగా దీపాలు పెట్టుకోవటానికి వీలుగా గోడలో కాస్త లోపలకు గూళ్ళలా కట్టివుంటాయి. కరెంటు లేని రోజుల నాటి పద్ధతి అయివుంటుంది. సాయంత్రమయితే గడపలకు పూజ చేసి, (పూజ అంటే ఏమీ లేదు, పాత్రనిండా నీళ్ళు నింపుకుని వాటిలో చిటికెడు పసుపు కలిపి, ప్రతీ గడప మీద కొద్ది కొద్ది చుక్కలు జల్లుతారు) ఆ

తర్వాత ఆ నీటిని పెరట్లో తులసి కోటలో తులసి మొక్కకు పోస్తారు. ఆ తర్వాత దేవుని గదిలో దీపం వెలిగించిన తర్వాత రెండు ప్రమిదల్లో వత్తులూ, నూనె వేసి, తులసి కోట గూటిలో ఒకటి, వీధరుగుల గూళ్ళలో రెండు వెలిగించిన ప్రమిదలు పెడతారు. మెట్ల ప్రక్కన పురుగూ పుట్రా ఉన్నా నడిచేటప్పుడు, పాదరక్షలు విడిచినప్పుడు, వేసుకునేటప్పుడు, ఆ వెలుతురులో చూసి జాగ్రత్త పడతారనే ఆలోచన కూడా మరో కారణం.

అయితే నా గుండెలో గూడు కట్టటం వేణుగోపాల స్వామి మర్చిపోయి ఉంటారు. నా గుండె గుడిలో దీపం పెట్టటానికి ఆయనకు మనస్కరించినట్లుంది. బహుశా పూర్వజన్మలో చేసిన పాపం కావచ్చు. అనుభవించాలిగా. "అమ్మా ఏళవుతోంది. పెద్దబాబుగారికి కూరలేం వండమంటారు?" వంటామె ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పాను ఆమె నా ఎదుట ఉన్నంత వరకూ నాలో అణిగిన నిట్టూర్పు. ఆమె కనుమరుగవగానే బయటపడింది. పండగరోజు కూడా ఇంటికి రాని నా తండ్రి. తను చేసిన తప్పుకు తానే శిక్ష విధించుకున్నట్లుగా ఇరవై సంవత్సరాల క్రితం ఇంత పెద్ద మేడను ఇంతింత ఆస్థినీ నాకు వదిలి, తను సన్యాసియై ఊరవతల, మా పొలాల చివర ఉన్న మా తోటలో ఆశ్రమం నిర్మించుకుని, అక్కడే ఉంటున్నారు. సపర్యలు చేయటానికి ఆయన దగ్గర పనివాళ్ళున్నా భోజనం మాత్రం ఇంటినుండే పంపిస్తాను. అమ్మలేదు. అమ్మ స్వర్గస్తురాలయిన సంవత్సరం తర్వాత నాన్న - "ఇలా మోడులా పడివున్న నిన్ను చూస్తూ నేను మనలేనమ్మా. నన్ను క్షమించు" - అంటూ వెళ్ళిపోయారు. నేనెంత బ్రతిమాలినా వినకుండా.

అసలు నాకేమైందని? నాన్న ఆలోచనలో తప్పుకూడా లేదు. రోజులు మారిపోతున్నాయి. ఆస్థులన్నీ ప్రభుత్వం చట్టాల పేరున స్వంతం చేసుకుంటుంటే, చదువు వచ్చి ఉండటం చాలా అవసరమని గ్రహించారు నాన్న. మా బంధువులలో తెలివైన అందమైన కుర్రాడిని వెదికి పట్టుకున్నారు. డబ్బులేకపోవటం ఒక్కటే అతనికున్న లోపం అనుకున్నారు అప్పట్లో. మా డబ్బుతో అతన్ని డాక్టర్ వరకూ చదివించి, పై చదువులకు విదేశాలకు పంపించారు. విదేశాలకి వెళ్ళేముందు మా పెళ్ళి జరిగింది. అతని చదువు ముగిసేవరకూ మాకు ఉత్తరాలు రాసాడు. ఆ తర్వాత తను ఇండియా తిరిగి రావటం లేదని, నన్ను తీసుకు వెళ్ళలేనని కూడా ఖచ్చితంగా రాసి, తన కోసం మేం పెట్టిన డబ్బు ఎంతో రాస్తే పంపించేస్తానన్నాడు. అమ్మ ఆ దిగులుతోనే చచ్చిపోయింది. నాన్న సన్యాసి అయ్యారు. నాకతని ఉత్తరం చదివినప్పుడు అతను అవివేకుడని అర్థమయింది.

సముద్రానికి నీళ్ళూ, మాకు డబ్బూ ఎదురివ్వటమేమిటి? తక్కువ ఆలోచన కాకుంటే! ఈ సంఘటన తాలూకూ వేదన మా కుటుంబమొక్కటే కాదు, మా ఊరు ఊరంతా పంచుకుంది. "బంగారం లాంటి మహాలక్ష్మి తల్లికి ఇలాంటి రాతరాయటానికి, ఆ వేణుగోపాలుని మనసెట్లా ఒప్పిందో అంటూ" - దేవుణ్ణి నిందించారు.

మా బంధువులు మాత్రం సంతోషించారు. ఇక ఆస్థికంతా తామే వారసులమని. నాన్న ఇల్లు విడిచి వెళ్ళిపోయాక ఊరువారు నాకు మరింత దగ్గరయ్యారు. తమ ఇంటిలో, సొంత కూతురు ఒంటరిదైనట్లు బాధపడిపోయారు. పనివాళ్ళు మరీ దగ్గరయ్యారు. మా గుమస్తాగారి కుటుంబం అమ్మా - నాన్నలయ్యారు. గుళ్ళో పూజారి రోజూ ఏదో ఒకవేళలో వచ్చి పురాణ కాలక్షేపం చేస్తారు. రాత్రివేళ నేను పడుకున్నప్పుడు యాది నాకాళ్ళు వత్తుతూ ఊర్లో ఆ రోజు విశేషాలు తను సేకరించినవన్నీ - హాస్యాన్ని జోడించి కథల్లా చెప్పి నా మనసుకు హాయినిస్తుంది.

యాది తల్లి ఆది నా గుమ్మం ముందే దాని పడక. లాంతరు వెలిగించి వత్తి పెద్దది చేసి, తులసి కోట దగ్గర పెట్టి - "అమ్మా పూజారిగారు వచ్చారు" అన్నారు వంటావిడ. ఆవిడా నా దగ్గరే ఉంటుంది. పూజారి పెద్దలుపోతున్నారు. రాత్రిళ్ళు మా వంటామె చేసిన ఫలహారం భుజించి, నాకు వర్షం, ముహూర్తాల ఆగమనాల గురించి చెప్పి వెళతారు. "హారతి ఇస్తుంటే చెయ్యివణుకుతోంది కదా స్వామీ, మీరింక విశాంతి తీసుకోండంటే" వినరు.

"ఈ కట్టెలో జీవుడు ఉన్నంత వరకూ ఈ మాధవసేవ మానుకోలేను తల్లీ" అంటారు.

నిజమే. ఆయనది మాధవసేవ.

నాది మానవసేవ.

ఆయన మాధవునికీ, నేను మా ఊరి జనాలకూ మధ్య జన్మ జన్మల బుణమేదో మిగిలి ఉంటుంది. అది తీర్చుకోవడానికే ఇదిగో ఇలా దేవుని పూజారిగా ఆయన - ఊరి జనుల పూజారిణిలా నేను.

మా ఊరి ప్రజలు మాత్రం మరోలా అనుకుంటారు.

ఊరికి ఉత్తరాన గుడిలో కదలని మా దేవుడు వేణుగోపాలస్వామి, ఉంటే - ఊరికి తూర్పున మేడలో కదిలే మా దేవత మహాలక్ష్మి తల్లి ఉంది అని.

పరిష్కారం

పురుషు

"సీతా! సాయంకాలం తొందరగా వచ్చేస్తాను. పిల్లలూ, నువ్వు రెడీగా ఉండండి. ప్రగతి మైదాన్ ఎగ్జిబిషను చూసాడా" కుర్చీపై కోటు చేతిలోకి హడావిడిగా తీసుకుంటూ అన్నాడు భాస్కర్.

"అబ్బా! ఈ రోజు నాకు నడుము నొప్పిగా ఉంది భాస్కర్. ఇంకో రోజు వెళదాం" అన్నాను భాస్కర్ కు టిఫిన్ బాక్స్ అందిస్తూ.

"లేదు సీతా, మళ్ళీ నాకు కుదరడం కష్టం. ఈ రోజు పనెక్కువగా లేదు, త్వరగా వచ్చేయగలను. డోన్ బి సిల్లీ ఈ నొప్పులన్నీ ఖాతరు చేయకోయ్! ఉత్సాహంగా ఉండు" నా బుగ్గ మీద చిటికేసి టిఫిన్ డబ్బా అందుకుని భాస్కర్ కారు వైపు నడిచాడు.

ఉస్సురంటూ వంటింట్లోకి నడిచాను నేను. భాస్కర్ జల్సాపురుషుడు. ఎప్పుడూ, ఏదో హడావుడిగా జరుగుతూ ఉండాలి. జీవితం అన్నది ఎంజాయ్ చేయడానికే అన్నది అతని మతం. భాస్కర్ కు తగ్గపిల్లలు నిత్య, నిర్మల్లు. సిటీలో ఒక సినిమా, ఎగ్జిబిషను రాకూడదు, మేము మాత్రం వెళ్ళక తప్పదు. ఈ తిరగడాలు నాకూ సరదాగానే ఉన్నా, పిల్లల్ని, ఇంటినీ సంబాళించుకోవడం అప్పుడప్పుడు నాకు శక్తికిమించిన పనైపోతుంది. ఏడాది క్రితం భాస్కర్ కు ఢిల్లీ ట్రాన్స్ ఫర్ అయినప్పటి నుండీ, వీళ్ళ సరదాలు మరీ ఎక్కువయ్యాయి. సరే తప్పేదేముంది, అనుకుంటూ వంటింట్లో పనిలోకి చొరపడ్డాను.

ఇంతలో ఫోను చప్పుడు. "అబ్బ! ఈ ఫోనులోకటి, ఏ పనీ తెమలనీయవు" అని విసుక్కుంటూ బైటకి నడిచి, ఫోను అందుకున్నాను.

"హలో! అమ్మా, నేను బాలమ్మను, హైదరాబాదు నుంచి మాట్లాడుతున్నానమ్మా" వినయం ఉట్టిపడుతోంది ఆ గొంతులో.

"ఆ! బాలమ్మా, ఏమిటి ఇంత దూరం ఫోన్ చేస్తున్నావు! అంతా బాగేనా?" పలకరించాను.

బాలమ్మ, మేము హైదరాబాదులో ఉండగా, మా ఇంట్లో పనిచేసేది.

"బానే ఉన్నాం కానమ్మా, మీకో విషయం చెబుదామని ఫోన్ చేస్తున్నాను. నాగేందర్ భార్య తెలుసుగా మీకు, కాల్పుకుని చచ్చిపోయిందమ్మా!" బాలమ్మ ఆగింది.

"అరే!" అంతకన్నా ఏమనాలో నాకు తోచలేదు. బాలమ్మకు బహుశ సంతోషం కలిగించే ఈ మరణవార్త, నాకు మాత్రం ఎందుకనో వినగానే విషాదం కలిగించింది.

"మరి నాగేందర్ ఎలా ఉన్నాడు? ఏమంటున్నాడు?" అని అడిగాను మెల్లిగా.

"ఆఁ ఏమంటాడమ్మా! ముందుగా పోలీసులు నాగేందర్ పైనే అనుమానపడ్డారు. ఇప్పుడేం కేసు లేదనుకో. కానీ నన్నే అంటుండమ్మా ఇప్పుడు, నీ వల్లే చచ్చిపోయింది అని" బాలమ్మ గొంతులో ధ్వనించింది.

"నువ్వేం చేసావుటా?" ఆశ్చర్యపోతూ అడిగాను నేను.

"నేనేం జేస్తనమ్మా! మీకు తెల్వదా. నాగేందర్ నోటికే దోస్త, అదే అంటాడు. అమ్మా! ఇంకో విషయం, పోలీసులు ఆ యమ్మ ఇద్దరు పిల్లల్ని నాగేందర్ సాకాలని అప్పగించినను"

"మరంతేగదా! తండ్రి కాకపోతే మరెవరు చూస్తారు?" అంటూ నా మాటల్లో నాకే బలం లేనట్లుగా ఆగిపోయాను.

"ఇప్పుడు నా గతేందో మీరే చెప్పండమ్మా!" బాలమ్మ ఏడుస్తున్న చప్పుడు.

బాలమ్మ వ్యధ నాకర్థమైపోయింది.

"గట్టిగా చెప్పు బాలమ్మా! నీకు బాధ్యతేం లేదని, ఆ పిల్లల విషయంలో. నాగేందర్ ను సంపాదించి తన పిల్లలకు పెట్టుకోమను. ఏం! ఆ మాత్రం చెప్పలేవా" కోపంగా అన్నాను.

"మీకు తెలియింది ఏముందమ్మా! ఆడి నోటికి, చెయ్యికి హద్దులేదు. ఒక్కమాట మాట్లాడితే, చంపినంత పనిచేస్తాడు" దిగాలుగా అంది బాలమ్మ.

"సరేనమ్మా! మీరు నా బాధ అర్థం చేసుకుంటారని మీకు ఫోన్ జేసిన. నా బతుకు ఇట్టగా నడుస్తుందమ్మా!"

"బాబు, పాప ఢిల్లీల బావున్నారమ్మా?" బాలమ్మ మాటలు ఎటో ఆలోచిస్తున్న నా చెవిలో పూర్తిగా పడలేదు.

"అది కాదు బాలమ్మా! నిన్ను నీవు సమర్థించుకోకపోతే, నీ వాదం నువ్వు నీ భర్తకు వినిపించకపోతే ఎలా? వాడెలా అంటే అలా ఆడే బొమ్మవు కాదుగా నువ్వు. ఇంత పిరికిదానివి కాబట్టే వాడెలా ఆడుతున్నాడు. నువ్వెలా ఉంటే నీ జీవితం ఏం బాగుపడుతుంది? ఏమన్నా అంటే ఏడుస్తావు, ఏడిస్తే ఏం సాధించగలవు, వాడింకా తలపైకెక్కే కూర్చుంటాడు" బాలమ్మపై కోపంలో దానికి నేను మాట్లాడేది ఎంత అర్థం అవుతోందో, లేదో కూడా నేను తెలుసుకోలేదు.

బాలమ్మ ఫోను పెట్టేసిన తరువాత కూడా ఆ కుటుంబం గురించిన ఆలోచనలు నన్ను వదలలేదు.

బాలమ్మ భర్త నాగేందర్. ఇద్దరు పిల్లలు, చిన్నవాళ్ళు. నల్లగా ఉన్నా ముద్దులు మూటగడుతూ ఉండేవాళ్ళు. అమ్మ పని చేస్తుంటే, వెనకే తిరుగుతూ ఉండేవాళ్ళు మా ఇంట్లో. వినయంగా, ఒద్దికగా పనిచేసే బాలమ్మంటే నాకు త్వరలోనే మంచి అభిప్రాయం కలిగింది.

బాలమ్మ భర్త నాగేందర్ కూడా అప్పుడప్పుడూ వచ్చేవాడు. ఏదైనా పని చెపితే చేసేవాడు. మంచివాడిలాగే ఉండేవాడు.

"అయితే, నాగేందర్ పనేం చేస్తాడు బాలమ్మా" అనడిగాను ఒకసారి.

"ఏదో కంపెనీలో చేసేవాడమ్మా! ఏడాది నుండి పనిలేదు. ఇట్లాగే తింటాడు, తిరుగుతాడు, లేకపోతే నా కెందుకీ గతి" అంది బాలమ్మ.

సరే, పాపం ఉద్యోగం పోయింది, ఏదో వెతుక్కుంటూ ఉండి ఉంటాడు అనుకున్నాను. కొన్నాళ్ళ తరువాత ఒకరోజు బట్టులుతుకుతూ కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకుంటూ ఉంటే అడిగాను. భోరున ఏడుస్తూ, బాలమ్మ చెప్పిన వివరమిది.

నాగేందర్ ఇంకో అమ్మాయిని వివాహం చేసుకున్నాడు. ఆ అమ్మాయికి ఇద్దరు పిల్లలు కూడా కలిగారు. బాలమ్మకు ఈ విషయం ఇటీవలే తెలిసింది. అడిగితే నాగేందర్ ఒప్పుకున్నాడు. నీకేం తక్కువ చేస్తున్నానిప్పుడు, నోరు మూసుకోమని బాలమ్మనే బెదిరించాడు.

"అదేమిటి బాలమ్మా, ఇంత జరిగితే నీకు అనుమానమే రాలేదా?" ఆశ్చర్యంగా అడిగాను.

"ఎప్పుడూ ఇంటికి సక్కుంగ వచ్చేవాడే కాదమ్మా! ఏదో దోస్తుల దగ్గరకు పోయిండేమో అనుకున్న కానీ ఇంత పనిజేస్తడనుకోలేదు." వెక్కుతూ అంది బాలమ్మ.

"మరి నీకే తిండి పెట్టలేనివాడు, ఆ అమ్మాయికి పిల్లలకూ ఏం పెడుతున్నాడు?" అన్నాను.

"అమె ఏదో పని చేసి సంపాదిస్తదంటమ్మా! వీడే అక్కడకి పోయి తింటుడు" అంది బాలమ్మ.

"నువ్వేమీ అనవా మరి బాలమ్మా? నిలదీసి అడుగు. మీ వాళ్ళందరినీ పిలిచి అడిగించు" అన్నాను కోపంగా.

"అమ్మో! ఆడంటే నాకు బయమమ్మా! మీకు తెల్యదు. చంపినా చంపుతడు. ఇప్పటికి అయ్యిందానికి, కాందానికి, కొట్టిచంపుతున్నడు. నా బతుకు ఇట్లాగే గడుస్తది. ఇగో, నా పిల్లలను జూస్కోని బతుకుతున్న" అంటూ బాధపడింది.

ఇదేం న్యాయం! ఆడది కష్టపడి, సంపాదించి, ఇల్లు, పిల్లల్ని చూసుకుంటూ, వండి వడ్డిస్తూంటే, ఆ వెధవ పనీ పాటా లేకుండా తిరుగుతూ ఇంకో ఆడదాన్ని కూడా ఉద్ధరించాడు. అదేమని పైకి అడగటానికి కూడా లేదా! తరతరాల నుంచీ స్త్రీకి అన్యాయమే జరుగుతోంది. ఇలా ఎంతకాలం?

భాస్కర్ కు చెపితే "సర్లేవోయ్! వీడిపనే బాగుంది. పనీపాటా లేదు, హాయిగా ఇద్దరు భార్యలు" అని నిట్టూర్చాడు.

"అదిగో భాస్కర్! మగబుద్ధిపోనిచ్చుకున్నావు కాదు" అని రుసరుసలాడాను.

"అబ్బే! ఊరికేనోయ్! నువ్వేమంటావో అని జోక్ చేసాను. ఈ జన్మకు నువ్వుచాలు నాకు" అని కాకా పట్టటం మొదలుపెట్టాడు.

ఆ తరువాత, అప్పుడప్పుడూ, తన వ్యధ చెప్పుకుంటూ ఉండేది బాలమ్మ. విని బాధపడ్డా, వాళ్ళ సంసారం విషయంలో ఏం చేయలేకపోయాను.

ఏడాది క్రితం భాస్కర్ కు ఢిల్లీ బదిలీ అయిన తరువాత, జీవితం మరో మలుపు తిరిగింది. ఆ తరువాత బాలమ్మ ఎలా ఉందో తెలీదు.

ఇప్పుడే మళ్ళీ ఫోను. నాగేందర్ రెండో - భార్య మరణించింది. అదీ కాల్పుకుని. ఈ మహారాజు ఏం చేసాడో మరి. ఇప్పుడు ఆ పిల్లలిద్దర్నీ కూడా తెచ్చి బాలమ్మకు అంటగడతాడు. నడుములు ఇంకొంచెం వంచి బాలమ్మ నలుగురు పిల్లల్ని పోషించాలి. ఏం మనుషులు? ఎవరి కష్టాలు ఎవరు తీర్చగలరు?

స్కూలు నుండి వచ్చిన పిల్లల కేకలు ఆలోచనల్లో ఉన్న నన్ను మళ్ళీ ప్రపంచంలోకి తెచ్చాయి.

"మమ్మీ! అన్నం పెట్టేయ్. డాడీ, మూడింటికి బైలుదేరదామన్నారు" అంటూ పిల్లలు హడావుడి చేస్తూంటే, ఇక లేచాను.

భాస్కర్ ను, పిల్లలను పంపించి, అలాగే పక్కపై జారిపోయాను. ఎగ్జిబిషను అంటే ఏదో మామూలుదే, అనుకున్నాను. కానీ ప్రగతి మైదాన్ .. ఎంత పెద్దదో, చూసాక తెలిసాచ్చింది. నడుము నొప్పి ముందే ఉండేమో, నడిచేప్పటికి మరి ఎక్కువైంది. పెయిన్ కిల్లర్ వేసుకుని, పక్కపై వాలిపోయాను. ఇల్లు ఊడుస్తూ, గదిలోకి వచ్చిన పనమ్మాయి తలెత్తి నన్ను చూసింది.

"జునూ" నేపాలీ అమ్మాయి. తెల్లగా, పొట్టిగా, చీపురు కళ్ళు, చప్పిడి ముక్కు - ఘక్తు నేపాలీ అమ్మాయి.

"వంట్లో బాగోలేదా అమ్మా!? హిందీలో అడిగింది.

"ఔను జునూ! నడుం నొప్పిగా ఉంది" అన్నాను నడుం రాసుకుంటూ.

"అయ్యో! ఉండండి.. నేను గబగబా ఇల్లు శుభ్రం చేసి, మీకు మాలిష్ చేస్తాను. చప్పున తగ్గిపోతుంది" అంటూ గబగబా ఊడవడం మొదలు పెట్టింది.

దాన్నే చూస్తూ ఆలోచించసాగాను. జునూ మంచమాయి. ఒకసారి అడిగాను జునూ అంటే ఏమిటని. నేపాలీ భాషలో జునూ అంటే నక్షత్రమంట. పుట్టినప్పుడు చిన్నగా, తెల్లగా ఉండడంతో అలా పేరు పెట్టారంట.

ఎప్పుడు చూసినా ఆనందమే తానైనట్టు, నవ్వుతూ, తుళ్ళుతూ ఉంటుంది. ఇరవై నాలుగేళ్ళకే, తొమ్మిది, ఆరు సంవత్సరాల ఇద్దరు అబ్బాయిలు తెల్లగా ముద్దుగా ఉంటారు. భర్త ఎక్కడో కిరాణాషాపులో పనిచేస్తాడట.

పని ముగించుకుని వచ్చి, ఆవనూనెతో మాలిషు చేయడం మొదలు పెట్టింది. ఆ చలిలో, వేడి ఆవనూనె మాలిష్ నాకు వెచ్చగా, హాయిగా అనిపించసాగింది.

"జునూ?"

"చెప్పండి మేంసాబ్"

"నువ్వలా రాస్తుంటే, చాలా హాయిగా ఉంది. థాంక్స్ జునూ"

"అయ్యో! ఫరవాలేదు మేం సాబ్! ఇదంత పెద్దవిషయమేం కాదు"

కొద్దిక్షణాలు మౌనంగా మాలిష్ నడిచింది.

"మేం సాబ్! మీతో ఎప్పటినుంచో ఒక విషయం చెబుదామనుకుంటున్నాను"

"చెప్పు జునూ"

"తాగుడు అలవాటు మానిపించే సెంటర్లు ఉంటాయట కదా, వాటి వివరాలు నాకు చెప్పగలవా?"

నా మనసులో ఏదో అనుమానం.

"ఔను మేం సాబ్! మా ఆయనకు తాగుడు అలవాటు ఎక్కువైతోంది. ఎంత చెప్పినా వినడు." జునూ గొంతులో బాధ.

దేశంలో ఎక్కడ తిరిగినా, ఆడదాని కథ ఇంతేనన్నమాట అనుకున్నాను.

"మొన్నటికి మొన్న స్నేహితుడిని రైల్వే స్టేషనులో దింపుదామని వెళ్ళి, అక్కడ ఇద్దరూ తాగుతుంటే, పోలీసులు పట్టుకుని రాణాలో పెట్టారు. కష్టపడి విడిపించుకున్నాం. వీడి తాగుడు బంద్ అయితేగానీ, నా జీవితం బాగుపడదని తేలిపోయింది. అందుకే మిమ్మల్ని అడుగుతున్నాను."

"అది సరే కానీ జునూ, మీ ఆయన నిన్నూ పిల్లల్ని ప్రేమగానే చూసుకుంటాడా?" బాలమ్మ పిల్లల్ని చేరదీయని నాగేందర్ నాకెందుకో గుర్తొచ్చాడు.

"అబ్బో! చాలా ప్రేమ మేం సాబ్. వాళ్ళు ఏది అడిగితే అది తెస్తాడు. రోజూ ఇంటికి రాగానే ముద్దులతో వాళ్ళను ముంచెత్తుతాడు" జునూ మొహంలో నవ్వు మెరిసింది.

కుమార్ చాలా మంచివాడు. "పోనీలే జునూ కుమార్ చాలా మంచివాడు. మా హైదరాబాదులో బాలమ్మ మొగుడు నాగేందర్..." అంటూ చెప్పుకొచ్చాను.

"అలాంటి పనిచేసాడంటే మాత్రం నా చేతిలో చచ్చాడే" అంది క్రోధం నిండిన కళ్ళతో.

"మీకు తెలుసా! ఒకసారి కుమార్ కూడా ఇంకో అమ్మాయిని తెచ్చిపెట్టుకున్నాడు వేరే ఇంట్లో. నాకు తెలిసిందే తడవుగా అక్కడికి వెళ్ళాను. కర్ర తీసుకుని ఆ ఆడదాన్ని ఎంత కొట్టానంటే, అది పారిపోయి మళ్ళీ నా కంటికి కనిపించలేదు. ఇక కుమార్ నైతే కత్తితో పాడవబోయాను. వణికిపోయి, నాకాళ్ళపై పడి, మళ్ళీ ఎప్పుడూ ఇలాంటి పని చేయనని వేడుకున్నాడు. అప్పట్నుంచీ బానే ఉన్నాడు. ఈ తాగుడేనమ్మా. అది అతడి బలహీనతని నాకు తెలుసు. అందుకే గట్టిగా చెప్పలేకపోతున్నాను. ఏదైనా సెంటర్లో పెడితే మారతాడేమో అని.." జనూ చెప్పుకుంటూ పోతోంది.

చటాలున నాకు జ్ఞానోదయం కలిగినట్లు అనిపించింది. స్త్రీ సమస్యలకు పరిష్కారం ఎక్కడుందో తెలిసిపోయింది. "హోగయా! అద్ కైసా లగ్గరా హై?"

ఆత్మ విశ్వాసంతో, ఉత్సాహంతో మాట్లాడుతున్న జనూను అలాగే చూస్తూండిపోయాను.

రచయితి పూర్తి పేరు: కిశాంబి విజయలక్ష్మి

తల్లిదండ్రులు శ్రీ వింజమూర్ గోపాలాచార్యులు, శ్రీమతి కమల. భర్త కె.మధుసూదన్ రైల్వేలో ఛీఫ్ ఇంజనీర్. ఇద్దరు పిల్లలు భావన, ప్రణవ్ విద్యార్థి దశలో ఉన్నారు.

ప్రస్తుతం: కేంద్రీయ విద్యాలయాలకు డెప్యూటీ కమీషనర్ గా ఢిల్లీలో నివాసం.

బాల్యం నుండి పెంపొందిన పఠనాసక్తి, దాదాపుగా అందరి రచనలని చదివిపఠించేసినా మధురాంతకం రాజారాంగారి కథలు, ముళ్ళపూడిగారి సెటైర్, నండూరి రామ్మోహనరావుగారి వైజ్ఞానిక, వేదాంత గ్రంథాలు మరీ మరీ ఇష్టం. ప్రతి జీవితంలోనూ మెలోడ్రామా ఉంది. సామాన్యంగా కనిపించే సంఘటనల్లోనూ ఆలోచనలను ప్రభావింపచేసే శక్తి ఉంది. అలా ఎదురైన సంఘటనలని, వ్యక్తులను కథా రూపంలో మలిచి అందరితో పంచుకోవాలన్న ఉబలాటమే ఈ చిన్ని ప్రయత్నానికి స్ఫూర్తి.

లిక్యం

- సి.హెచ్.నీత

అవ్యుత్పత్తి (సిని నిర్మణ సంస్థ) ప్రచురణతో కౌముది - రచన నిర్వహించిన కథల పోటీలో విజిత్త బహుమతి పొందిన కథ.

తీవ్రమైన సంఘర్షణ, తీక్షణమైన ఆవేదన, ఒకేసారి కలుగుతున్నాయి. కలిసి వస్తున్నాయి. కలిసి వస్తున్నాయి. అంతరంగాన అలజడి అప్పుడు వచ్చింది. నిట్టూర్పు. ఆలోచనలకి ఓదార్పు.

‘ఏం చేయాలి?’

‘బుద్ధిలేదు? ఇంత జరిగాక ఇంకా ఆలోచనా?’

‘అదంత సులభం కాదు’

‘కానీ తప్పదు.’

ఒకటి బుద్ధి, ఒకటి వివేకం. మనస్సు రాలేదు. పాపం భయపడి పారిపోయింది ప్రక్కకి తిరిగాను. అంతే. చలి. విపరీతంగా. బ్లాంకెట్ ముఖం మీదకి లాగాను. వెచ్చని గుడిశ. గోగునార మంచం. చలిని అణిచే దుప్పట్లు, ఇన్నున్నా చలి. రేపు?

‘తన నిర్ణయం తప్పా?’ ‘ఇవన్నీ వదులుకు వెళ్ళడం వెరా?’ ‘హూ! భయం. జీవన భయం. జీవితాన్ని పదిల పరచుకోవడంలోనే సగం జీవితం గడిచిపోతుంది. అభద్రతా భావం. బ్రతుకు ఏమౌతుందోనని. ధైర్యం లేదు. సాహసం వల్ల కాదు. ‘తప్పు. నా వల్ల అవుతుంది. నే సాహసిస్తాను.’

ఇలా అనుకున్నాక దుప్పట్లో ఉన్న శరీరంలో చమటలు. అప్పుడు అర్థమయింది. చలివల్ల కాదు భయం. చలివల్ల ఏదో అవుతుందనే ఆలోచనవల్ల భయం..! ఆ మెరుపు ఇప్పుడు చలిగా, ఆకలిగా, కూడుగా, గూడుగా, నిద్రగా, భద్రతగా ఆవగించని భూతద్దంలో పెట్టి గుమ్మడికాయలా చూపుతుంది.

‘రేపు’ని గురించిన ‘వెరపు’ నాకు లేదు. ఇలా అనుకుని నిద్రకి ఉపక్రమించాను. గాయత్రి, గౌతం, నిద్రలో ఉన్నారు. నాక్కూడా నిద్రపట్టేసింది.

తలుపులు తడుతున్న శబ్దం. ‘టకటక’ మంటూ గాయత్రి లేచి వెళ్ళింది. తలుపు తీసింది “ఎవరు?” అడిగింది. ‘నేను!’ కంఠంలో దర్పం.

“చెప్పండి”

“పంతులుగారు...”

“పడుకున్నారు. జ్వరం”

“జ్వరమా?” నమ్మి నమ్మనట్టు స్వరం

“సరేలే. అవసరం మాదికదా? మళ్ళీ వస్తా” నిష్ఠూర నింద.

ఇదివరకైతే... ‘అయ్యో! లేస్తారు. కూర్చోండి!’ ఇప్పుడు. “సరే” తలుపేసుకుంది. అపాత్రదానం. అదికూడదు. మళ్ళీ తలుపులు బాదిన శబ్దం. టైం ఉదయం ఏడు. మళ్ళీ గాయత్రి. “చెప్పండి”

“ఇంకా లేవలేదా?”

“లేదు జ్వరం”

“ఈయనే ఉన్నాడా నాన్నా? పద సిటీకి వెళ్ళాం”. ప్రక్కన అనుస్వరం.

“నువ్వుండరా! ఇది పీనాసితనం. ‘ఇక్కడ’ గోటితో పోతుంది. ‘అక్కడ’ గొడ్డళ్ళు చాలవు. ”

"మరిప్పుడెలా?" స్వగతంలాంటి రికార్డు. ఐదోసారి. "అమ్మా! ఓసారి నిద్రలేపు" కొంచెం తగ్గిన కంఠం. 'ఆయనకి జ్వరం' గాయత్రి రీ రికార్డు.

"సరే! పాదెక్కినాక పంచాయితీలో చూద్దాం. జ్వరం సంగతి" బెదిరింపు వెను తిరగగానే 'ధడేలు' మని తలుపు శబ్దం. 'నాకూ కోపం వచ్చింది సుమా' గాయత్రి చెప్పక చెబుతోంది. కొన్ని గంటలు గడిచాయి. తలుపు అరుస్తోంది. 'టక, టక' మంటూ గాయత్రి పాత రికార్డు 'ఆయనకి జ్వరం!'

"ఇలా ఐతే ఎలా?"

"ఎలా ఐతే?"

"మాకు తెలుసు. ఇది జ్వరంకాదు. కోపం"

"ఎవరిమీద?"

"ఊరందరి మీద."

"ఎందుకు?"

"ఎందుకో మీకు తెలీదు?"

"స్వ"

"రాత్రి ఆ 'చెడి' పోయిన దాన్ని రక్షించనందుకు"

"ఎవరు 'చెడి' పోయారు?"

"అదే"

"అదేం 'చెడి' పోలేదు. దాన్ని చెరిచే కొంపలో చేర్చడానికి లాక్కుపోబడింది".

"అదే అందుకే మీ కోపం"

"ఇప్పుడు కోపం పోయింది. జ్వరం వచ్చింది".

"అమ్మా!" అహంకారంతో కూడిన చప్పట్ల వందనం. "మీ కోపం తరువాత చూపించచ్చు. ముందు పిల్లాడిని చూడండి. కాలు విరిగిందో, బెణికిందో, తల్లడిల్లిపోతున్నాడు"

"లేవలేరు. మంచం దిగలేరు. రాలేరు. చూడలేరు. ఆయనకి జ్వరం."

"మామయ్యా.. వీళ్ళ సంగతి తర్వాత నే తేలుస్తా. ముందు సీటీకి వెళ్దాం."

"ఏదమ్మా. ఈ దిక్కుమాలిన నాటువైద్యం కాదు. నీటు వైద్యం చేయిద్దాం"

ఆ గందరగోళం వెళ్ళింది. పదిన్నరకి మా ఇంటి ముందు జనం. గ్రామం అంతా..

"పెయింట్ వేయించడం అయింది. ఇదుగో గుడితాళాలు" గాయత్రికి ఇచ్చినట్టున్నారు. తెచ్చి గూట్లో పెట్టింది.

"వైద్యం చేయనన్నారట"

"ఆయనకి జ్వరం"

"కాదు. నాటకం"

"అంటే..?"

"అతి తెలివి చూపకండి. ఎప్పటిలా ఉండడం క్షేమకరం"

"ఎవరికి?"

"ఓ.. ఐతే కావాలనే చేస్తున్నారన్నమాట. నీతిలేని వాళ్ళు. వీళ్ళు కోసం ఎంతచేశాం" ఎవరిదో ప్రక్కవాయిద్యం. నే లేచాను. బయటికి కదిలాను. "అయ్యా! ఈ రోజు నుండి నేను వైద్యం చేయను."

"ఎందుకు?"

"అది నా స్వవిషయం. అడిగే అర్హత ఎవరికీ లేదు."

"అలాగా? ఐతే అమ్మవారిని కూడా మరిచిపో"

గతంలో కూడా రెండుసార్లు ఇలాగే బెదిరింపులు. స్వాతి పెళ్ళప్పుడు. ఆమె భర్తపోయినప్పుడు. అమ్మవారిని వీడలేక నేను రాజీకి. 'ఇప్పుడూ అంతే' అన్నట్టు వెకిలి నవ్వులు. నే మౌనంగా లోపలికి వెళ్ళాను. గుడి తాళాలు తెచ్చాను.. గ్రామ పెద్దకి అందించాను.

ఈ ఊరి వాళ్ళంతా నా బంధువులనుకున్నాను. అమ్మ ఆదుకుంటుందనుకున్నాను. అక్కరకు రాని చుట్టమము - మీరు, మొక్కిన వరమీని వేల్పు - అమ్మ . ఇద్దర్ని విడవమన్నాడో సుమతి. అందుకే వెళుతున్నాను. ఈ ఊరు వదలి, ఇల్లు వదలి.

పాపం స్వాతి. తల్లిదండ్రు లేని అనాధ. ఎంతగా పోరాడింది. ఏడ్చింది? మేం ఎంత ప్రయత్నించాం. ముగ్గురం కలిసి వాణ్ణి ఎదుర్కోలేకపోయాం.

ఊరంతా జనం. కాని ఇళ్ళలో. తలుపు లేసుకుని. పరదాలు కప్పుకుని. పదిమంది వచ్చినా ఆమెకి సాయపడేవారు. కాని మీరు రాలేదు. రారు. మీకోపం. ఆమె కులం కాని 'వాణ్ణి' చేసుకుందని. మీకోపం శాపమై తగిలి 'వాడు' పోయాడు. మొగుడికి వైద్యం, చేసిన అప్పు, చక్రవడ్డి, బారు వడ్డి వేసి కట్టలేదని జడపట్టి ఈడ్చుకుపోయాడు ఆ ధూర్జడు.

సభ్య సమాజంలో మరో ద్రౌపది. 'కురువృద్ధుల్ - కురువృద్ధ బాంధవులనేకుల్' ఉన్నారు గనుక అక్కడ అవమానం. ఇక్కడ అపహరణం.

జుట్టు పట్టి, ఆమె ఇంటినుండి ఈడ్చి, తాళ్ళతో కట్టి, ఆటోలోకి నెట్టి.. వేశ్యా గృహానికి అమ్ముతాననీ, సామ్ము చేసుకుంటాననీ లాక్కుపోయాడు - పాపం లోకం తెలిసి ఈ చంటి బిడ్డడు, ఆరేళ్ళవాడు .. అమ్మా అమ్మా అంటూ ఏడుపు. జ్వరం నిజమే. నాక్కాదు. వీడికి. ఇక్కడే ఉంటే మీ గుణాలు వీడిక్కూడా అంటుతాయి.

కురుసభలో కర్ణుడవడం - హీనం. అన్నకెదురు మాట్లాడే వికర్ణుడవడం - గుణం. అందుకే వెళుతున్నాను. అమ్మని విడిచి, మీకు దడిసి. రక్షించలేని ఆమె. రాక్షసుల్లాంటి మీరు. డాక్టర్లు కాదన్న ఎన్నో ఎముకల్ని అతికించాను. వైద్యులు చేతులెత్తిన ఎందరినో బ్రతికించాను.

ధనం ఆశించానా? ఓ రూపాయైనా అడిగానా, మిమ్మల్ని ఒకే సాయమడిగాను. 'ఆ దీనురాలిని రక్షించండి' అని! మీకు జాలి లేదు. కాదు. నాకు బుద్ధిలేదు. ఇప్పుడు వచ్చింది. అందుకే వెళుతున్నాను.

"ఒళ్ళు పొగరు. అమ్మ వారినే విడిచి వెళతావా? అడ్డమైన దానికోసం.."

"ఔను. అడ్డమే అయింది. నా చూపులకు ఆమె దైవమైన రూపు అడ్డమౌతోంది. నా మాటకి ఆమె అర్థనాదం అడ్డమౌతోంది. నా కాళ్ళకి ఆమె కట్టుబడిన విధం అడ్డమౌతోంది. ఇక్కడ నా బ్రతుకు బండికి - జీవచ్ఛవంలాంటి ఆమె స్థితి అడ్డమౌతోంది. మానవత్వానికి క్రూరత్వం అడ్డమవుతోందిక్కడ. అందుకే వెళ్ళిపోతున్నాను.. ఇవిగో తాళాలు. " గ్రామ పెద్దకు అందించాను.

అంతలో బైక్ శబ్దం. సలీం. బండిమీద.

ఏం విన్నాడు? ఎందుకొచ్చాడు? ఇప్పుడేం చేస్తాడు?

అతని పేరు నాకు గిట్టదు. నేనంటే అతనికి నచ్చదు. కారణం అతను నా సమీప ప్రత్యర్థి.

త్రికాల సంధ్యవందనం చేసే నేను.

ఐదుసార్లు నమాజు చేసి అతను.

అమ్మను కొలిచే నేను - అల్లాని పిలిచే అతను.

అద్వైతాన్ని నమ్మే నేను - అద్భుతమతం నాదనే అతను.

పిలక, గుండుతో నేను - తెల్లటోపి గెడ్డంతో అతను.

నా గతంలో గులక రాయిలా అప్పుడప్పుడు పంటి క్రింద వచ్చే అతను.

సైకిల్ బెల్. వెనకాల్పండి. "పిలకయ్యా! కొంచెం జరుగయ్యా"

ప్రక్కకు చూశాను. సలీం!

"అలాగే జరుగుతాను. కాని నన్ను తాకద్దు"

"ఏం?" అడిగాడు.

"మడి. దయచేసి దూరం జరుగు"

"తాకితే ఏమవుతుంది?" తిరిగి ప్రశ్న.

"ఏదో అవుతుందిలే. వదిలేయి"

"మనుషుల్ని తాకితే మైలపడే మతమేమిటిటికి? తోటివారిని దూరంచేసే తీరేటికి. నా మతం చూడు. శవాన్ని తాకినా స్నానం అక్కర్లే!"

"శివ శివా!"

"దేహిని, దేహాన్ని సమభావంతో చూడడం. రెండు కానిది. అ-ద్వైతం"

"బాబూ! నీకు నమస్కారం. నా నమ్మకం నాది. మళ్ళీ స్నానం చేయలేను. తాకద్దు."

"చూస్తూండు. ఏదో నాడు నీతో నమాజు చేయిస్తా"

సిటీ నుండి వస్తూ బస్సు దిగాను. ఇక్కణ్ణండి మా ఊరు మూడు కిలోమీటర్లు. సలీం మా ఊరివాడే ఈ మధ్యనే ఇక్కడ టైర్ల పంక్చర్ షాపు పెట్టాడు. జాతీయ రహదారి. ఫరవాలేదు. షాపు ఓ మోస్తరుగా నడుస్తోందిట. ఊళ్ళోకి షేక్ ఆటోలున్నాయి. ఎదురు చూస్తున్నాను. ఎండ తీవ్రంగా ఉంది. నే వెళ్ళి సలీం షాపుముందు నిల్చున్నాను. అతని భార్య రజయా సుల్తానా. నన్ను చూసింది. కుర్చీ తెచ్చివేసింది. "కూర్చోండి" అంది.

కూర్చున్నాను. గాజు గ్లాసుతోమి మంచినీళ్ళు తెచ్చింది.

"వద్దు" అన్నాను.

నిజానికి నాకు దాహంగా ఉంది. కాని తరతరాలుగా నరనరాల్లోనూ నిండిన సంప్రదాయ వాసన. అదే తాగనీయలేదు. ఏదో ఆటో వస్తోంది. లేచి అటుగా వెళ్ళాను. ఆటోవాడికి ఏదో పని. గంటదాకా రానన్నాడు.

మరో ఆటో జాడలేదు. ఇక తప్పదు. నడుస్తున్నాను. అరకిలో మీటరు నడిచాను. ఎండతీక్షణతకి దార్లో చెట్టుని ఆశ్రయించాను. సలీం ఉన్నాడక్కడ. బైక్కి చిన్న రిపేరు చేస్తున్నట్టున్నాడు.

"ఓ.. పిలకయ్యా! రావయ్యా! ఎండలో ఎక్కడికెళ్ళావ్?"

"సిటీకి వెళ్ళి వస్తున్నాను."

"ఆటోలు లేవేంటి?"

"ఊఊఊ!"

"నన్ను దించమంటావా?"

"వద్దు"

"ఓ.. మడికదూ?" బండి చక్రానికి రోపేరనుకుంటూ, చక్రాన్ని తిప్పుతున్నాడు.

"నువ్వు నేను కలిస్తే మనం.

మనం మనం కలిస్తే జనం

జనం జనం కలిస్తే ప్రభంజనం.

ప్రభంజనమే భగవంతుని పరిష్కరంగం" కవిత చదివాడు.

"బాగుందా కవిత?" అడిగాడు.

"బాలేదు" అన్నాను.

నిజానికి ఆ కవిత నాకు నచ్చింది. అతన్నవ్వాడు. బండి రోపేరైనట్టుంది.

"నేను ఊళ్ళోకే వెళుతున్నాను. ఆటోలు ఇప్పుడు లేవు. వస్తే ఇంటిదగ్గర దించుతాను. ఐనా రావుకదూ?" అడిగాడు.

"వస్తాను" అన్నాను. అతను నవ్వాడు. చిర్నవ్వు. అందమైన పలువరస 'తళుక్కు' మంది. ఇంటి ముందు దించాడు.

"ఇంట్లోకి రా! మజ్జిగ తాగి వెళుదుగాని" అన్నాను.

"గ్లాసులు తోమే అలవాటు నాకు లేదు. మీ ఆవిడకి జ్వరం. నువ్వు తోమడం నాకిష్టం లేదు" తురుమున్నాడు.

వాగులో నా స్నానం. "హార హార మహాదేవ" మొదటి చెంబు గుమ్మరించుకున్నాను.

"పిలకయ్యా!"

అటు చూశాను.

"నే ఎగువున ఉన్నాను. నీవు దిగువన. నా నీళ్ళు నిన్ను తాకుతాయి మైలపడవూ?"

నేను అలాగే చూస్తున్నాను.

"అసలే మొండి ఘటానివి. రోజల్లా అలాగే ఉండినా ఉంటావు" నాక్కొంచెం దిగువలో కొచ్చేశాడు.

"నాకో విషయం అర్థంకాదు."

"నా విషయమా? "

ఐతే అడగాల్సిందే

"ఊళ్ళో ఇంతమంది ఉన్నారు. నా వెంటపడతావెందుకు?" యజ్ఞోపవీతం రుద్దుకుంటూ అడిగాను.

"నీలో నన్ను చూసుకుంటాను. అందుకే"

"అంటే?" నేను తెల్లబోయాను.

"నమ్మిన విషయం కోసం అంకిత భావంతో పనిచేస్తావ్" అన్నాడు.

నే వెరి ముఖవేశా.

"అర్థంకాలా?" అడిగాడు.

"ఊఊఊ!" అన్నాను.

"వదిలేయ్!" అన్నాడు.

"ఇంకోటి అడగనా?"

"ఓపికుంటే వంద అడుగు"

"నన్ను పిలకయ్యా! అంటావ్. ఏనోడైనా నిన్ను తెల్లబోపయ్యా, గెడ్డమయ్యా అని అన్నానా?"

"అనడం నా మర్మం. అంటే పడటం నీ ధర్మం. తిరిగి అనకపోవటం నీ ఖర్మం" 'ఖ' కారాన్ని ఒత్తిపట్టిపలికాడు.

"ఎంతమాటన్నావ్?" చూస్తూ ఉంటిపోయాను.

"ఇంతెంత కాలం ఈ మడి - ఇప్పుడైనా జనులని కలుపుకు నడవండి. ఎండ గుణం వేడి, నీటి గుణం తడి. మీకెందుకిన్ని గుణాలండీ! ఇకనైనా ముందుకి పదండి - నలుగురితో నడయాడండి" ఒడ్డుకి వెళుతున్నాడు.

"బి.ఎ.లో నీ సబ్జెక్ట్ ఏంటి?" ఒళ్ళు రుద్దుకుంటూ అడిగాను.

"సంస్కృతం" సైకిలెక్కి వెళుతున్నాడు. !!

ఒంటిగంట. మధ్యాహ్నం ఎండ మాడ్చేస్తోంది. వాకిట్లో ఎవరిదో సన్నని రోదన. వెళ్ళాను గబగబ. అరుగుల మీద రజియ సుల్తానా.

"ఏమ్మా?" అన్నాను.

సలీంకి సిటీలో యాక్సిడెంట్ అయిందట. డబ్బుకావాలి ఊరంతా తిరిగితే ఐదువేలు పుట్టాయి. ఆమె నగలు నట్రా పెడితే మరో ఐదువేలొచ్చింది. పెద్దాపరేషన్ చేయాలి. మరో ఇరవైకావాలి.

"నాకు భయంగా ఉంది. కనీసం నాకు తోడుగా కూడా ఎవ్వరూ లేరు. అందరికీ ఏవో పనులు" రజియా దుఃఖం.

"అమ్మా! నా దగ్గర ఐదువేలున్నాయి. మా ఆవిడ, నేను వస్తాం. పద"

పది నిముషాల్లో షేర్ ఆటోలో. ఆఫై రోడ్ మీద. తరువాత హాస్పిటల్లో ఉన్నారు. రేషన్ కార్డు, ఓటరు కార్డు, రైతనే ధ్రువీకరణ పత్రం చూపింది. ఐనా ఇంకో పదివేలు కట్టమన్నారు. లేవంది. సలీం మూల్గుతున్నాడు. హృదయ విదారకంగా. రజియా ఏడుస్తోంది. హాస్పిటల్లో ఓ మూలగది. ఇరుగ్గా ఉంది. అపరిశుభంగానూ ఉంది. డబ్బు కట్టాక లోపలికి తీసుకు వెళతారట.

రజియ అన్న, తమ్ముడు, బావ వచ్చారు. వాళ్ళింటి దగ్గరే పెద్ద రాయిని గుద్దుకుని పడిపోయింది బైకు. మోకాలి చిప్ప వెనక్కి తిరిగిపోయింది. వాళ్ళూ పేదవాళ్ళే. ఐనా మళ్ళీ ప్రయత్నిస్తామని వెళ్ళారు. నేనూ వెళ్ళాను. ఎక్కడైనా ప్రయత్నిస్తానని. రజియాకి నా భార్యతోడు.

"అల్లా! అల్లా!" కళ్ళుమూసుకుని అరుస్తున్నాడు సలీం. అతని బంధువులు వచ్చారు. ముఖాలు వ్రేలాడేసుకుని. మేమంతా దూరంగా సమావేశమయ్యాం. నే చెప్పదల్చుకున్నది చెప్పాను. వాళ్ళు సరేనన్నారు. బలికి కట్టిన మేకలా అరుస్తున్నాడు సలీం.

"డబ్బు దొరికింది. డాక్టర్స్ వస్తున్నారు. నీ కళ్ళకి ఈ బట్ట కట్టమన్నారు" అంది రజియా.

"రజియా! ఏదైనా కట్టు. నన్ను బాధనుండి విముక్తి చెయ్యి."

స్ట్రెచర్ ఆ గదిలోనే తిప్పాం. నాకు తెలిసిన ఓ వ్యక్తి వచ్చాడు. తను డాక్టర్. నవ్వాడు. దెబ్బతాకని కాలుపట్టుకున్నాడు. సలీం కళ్ళకి గంతలు. యాక్సిడెంట్ ఎలా జరిగింది అడుగుతున్నాడు. ఆ వివరాల్లోకి వెళ్ళాడు సలీం. అతని చేతులు, మరో కాలు కదలకుండా

కట్టబడినాయి. ఉన్నట్టుండి అతని ఆర్తనాదం. "అల్లా" అంటూ. మా ఆవిడా, నేను సంతోషించాం. అతని కాలు సెట్ చేశాం. ఇప్పుడతను ఆనందంగా, హుషారుగా.

"రజియా! నొప్పిపోయింది" అరిచాడు.

"షే! అరవక. ఇది ఆపరేషన్ థియేటరు."

"కానీ నాకు సంతోషంగా ఉంది. నొప్పి చాలా మట్టుకు తగ్గింది"

"ముందు కట్టు కట్టనీ!" కట్టాం. నేనూ మా ఆవిడ.

"ఇప్పుడు నన్ను ఎక్కడికి తీసుకు వెళుతున్నారు?" అడిగాడు.

"బెడ్ మీదకి"

"రజియా?" అడిగాడు.

"మీ ఆడడా?" డాక్టర్లా మాట్లాడుతున్న నా మిత్రుడు.

"ఔను" చెప్పాడు.

"అదిగో వచ్చింది."

"రజియా! నా నొప్పిపోయింది. ఎంతైనా సిటీ డాక్టర్లు. ఆ పిలకయ్యతో కట్టించుకోమన్నావు?" అడుగుతున్నాడు ఆనందంగా.

రజియ అంది. "పారపాటయింది"

"ఉండు. కాలు సరిగ్గా సెట్ అయిందీ లేనిదీ మరో చోట ఎక్స్రే తీసి చూస్తారట. అక్కడికే వెళుతున్నాం. అంబులెన్స్లో"

"సరే! నాకు నిద్రవస్తోంది" అతనితో మింగించిన మాత్రల ప్రభావం అది.

మారుతి 800లోకి అతన్ని చేర్చాం.

"మా దగ్గర డబ్బులేదు." డాక్టర్ని కలిసి చెప్పింది రజియ.

"అతన్ని తీసుకుని వెళ్ళండి" నిర్లిప్తంగా డాక్టరు.

మా ఊరికి, అతనింటికి వచ్చాం. కారుకి డబ్బు నేనే ఇచ్చాను. సలీం మధ్య మధ్యన సన్నగా మూలుగు. ఆపై నిద్ర. సన్నని గురక.

అది నే వేసిన మాత్రల ప్రభావం.

"రజియా! ఇరవై ఒక్కరోజు వరకు కట్టు విప్పకు. మేం వస్తాం"

"పంతులుగారూ! మీ డబ్బు.."

"ఉంచు. పండ్లు, బలాన్నిచ్చే టూనిక్కులూ వాడు. శాఖాహారం కాని కూరలు వండిపెట్టు" ఇంటికి వచ్చేశాం.

ఇరవై రెండు రోజులకు వెళ్ళావాళ్ళింటికి. "బాపనయా! ఎంత మోసం చేశావయ్యా?" అన్నాడు సలీం.

"క్షమించు సలీం! నీ అనుమతి లేకుండా నీకు వైద్యం చేయాల్సి వచ్చింది. వైద్యం చేస్తే వాడు అప్పిస్తాడు కూడా. ఎంతో చిత్రం!

'అప్పిచ్చువాడు వైద్యుడు' అన్నాడు. ఇంకో నెలరోజులు రెస్ట్ తీసుకో. హాయిగా నడవచ్చు" అన్నాను.

చెక్క బల్లమీద అతను. కాళ్ళు చాచుక్కూర్చున్నాడు. మందు బిళ్ళవేసుకోబోయాడు. అది క్రిందపడింది. పొడవైన చేతులు చాచి తీసుకుంటున్నాడు. అతని కుడిచేయి నా కుడి కాలుమీద. నా ఒళ్ళు జలదరించింది. నాకాళ్ళు వెనక్కి జరిగాయి. అతను నావంక చూశేడు. నే చూశాను. అతని కళ్ళలో నీళ్ళు.

ఇంటికి వచ్చాను. నా మనస్సు అదోలా..

మరో రెండు కట్లు. మా ఆవిడ వెళ్ళింది. కట్లు కట్టి వచ్చింది. తరువాత అతను కోలుకున్నాట్ట. బండివేసుకుని తిరుగుతున్నాట్ట. నాకు మాత్రం కనిపించలేదు. ఇదిగో ఇప్పుడే

ఎందుకో తెలీదు. ఊరివాళ్ళకి అతనంటే జంకు. కొద్దిగా భయం. నాక్కూడా.

కాస్పిపటికి కట్టుబట్టలతో మేం ఆ చోటు విడిచాం. ఆటో ఏదో వచ్చింది. ఎక్కి రోడ్డు చేరాం. సిటీకి వెళ్ళాలి. బస్సుకోసం ఎదురు చూపులు.

సలీంకి రోడ్డు ప్రక్కన స్థలం ఉంది. అందులో అతని గుడిశ. లారీ మొదలు సైకిల్ వరకు పంక్యర్స్ వేసి చిన్న షాపు. అక్కడ ఆగాయి అప్పుడే వచ్చిన రెండు ఆటోలు. అందులో మా సామాను.

వాడకం లేని మరో గుడిశ శుభం చేయబడి ఉంది. మేం గమనించలేదు. మా సామానంతా అందులోకి.

"రండి పంతులుగారూ! ఈనాటి నుండి ఇది మీ ఇల్లు.." అంది రజియా. సామాను తెచ్చిన వాళ్ళే ఇంట్లో స్ట్రేశారు.

ఓ నెలరోజులకి మా గుడిశలో సగం హోటలయ్యింది. మాకు భుక్తి గడుస్తోంది.

కాని గౌతం. "అమ్మ ఎప్పుడొస్తుంది? ఎక్కడికి వెళ్ళింది" ఇలా అమ్మ మాటలు. అమ్మ ప్రశ్నలు, అమ్మ వివరాలు.

"గౌతం శ్రద్ధగా విన్నాడంటే - అవి అతడి తల్లి కబుర్లు.

ఉత్సాహంగా మాట్లాడుతున్నాడంటే - అవి తల్లి విషయాలు.

తదేకంగా చూస్తూంటే - అవి తల్లి ఫోటోలు" అంది రజియా ఒక రోజు.

"వాళ్ళమ్మ ఫోటో పోస్టర్లు రెండు గుడిశల నిండా అంటించాడు" అంది గాయత్రి.

సలీం వెంటనే అన్నాడు -

"ఒకసారి పలికితే మాట,

వందసార్లు పలికితే మంత్రం,

వేలసార్లు పలికితే పారాయణం

లక్షల సార్లు పలికితే యజ్ఞం.

కోటిసార్లు పలికితే తపస్సు -

-గౌతం తన తల్లికోసం తపస్సు చేస్తున్నాడు"

"విషయం ఉంటే చాలు. కవిత గంగలా దూక్కుంటూ వస్తుందే?" అన్నాను.

అతను నవ్వాడు. కుడి బుగ్గకి చిన్ని చిల్లపడింది.

ఆ రోజు ఉదయం ఏదో హడావుడి. తలుపు తీసి బైటికి వస్తున్నాను. రజియా వచ్చింది. ఆమె కంగారుగా ఉంది.

"ఏమైందమ్మా?" అడిగాను.

సలీంని పోలీసులు పట్టుకు పోయారట. ఊళ్ళో అమ్మవారి విగ్రహం దొంగిలించబడింది.

"ఎప్పుడో ఈ విగ్రహం మాయమౌతుంది" ఊరి వాళ్ళతో సలీంని నాలుగైదు సార్లు అన్నాట్ట.

నే వెళ్ళాను.

"అమ్మవారి విగ్రహం అమ్మింది నేను" అన్నాను.

"ఎవరికి?"

"తెలీదు. ముసుగులు వేసుకుని ఉన్నారు. వాళ్ళకిచ్చాను."

"వాళ్ళు ఎంత డబ్బు ఇచ్చారు?"

"వద్దన్నాను"

"ఎందుకు?"

"నాకు డబ్బు అవసరం లేదు."

"మరెందుకమ్మావ్?"

"కక్ష"

"అదెందుకు?"

"అంతక్రితం నే పూజారిగా చేసేవాడిని. ఊరివాళ్ళతో గొడవొచ్చింది. నే బైటికి వచ్చేశాను. ఆ కక్షతో విగ్రహం ఇచ్చేశాను. "

ఇన్స్పెక్టర్ విచారణలో నే చెప్పింది నిజమని తేలింది. సలీంని విడిచి నన్ను సెల్లో పెట్టారు.

మూడో రోజు వచ్చాడు ఇన్స్పెక్టర్. నా కళ్ళలోకి చూస్తూ అడిగాడు.

"అబద్ధం ఎందుకు చెప్పారు?"

"ఏ విషయంలో సర్?"

"ఏ విషయంలో చెప్పావ్?"

"అమ్మవారంటే నాకు భక్తి అనీ, భయమనీ, ఆవిడ్ని విడిచి ఉండలేననీ ఇలా బహుకల్లలాడాను"

"నీకు తెలుసు. నువ్వేం చేశావో"

"విగ్రహాన్ని మరొకరికివ్వడం తప్పే. బుద్ధి వచ్చింది. " చెంపలేసుకున్నాను.

"సలీం నీకేమోతాడు?"

"కొడుకు"

"మళ్ళీ అబద్ధం?"

"మతాలు వేరైనా ఇద్దరం పరమాత్ముని నమ్మిన వాళ్ళం. నే పెద్దాణ్ణి గనక అతనికి పినతండ్రిని."

"ఊరి వాళ్ళు సలీం నేరస్తుడన్నారు. నేరాన్ని నీమీదెందుకు వేసుకున్నావ్?"

"లేదు. లేదు. నేనే నేరం చేశాను"

"నిజం చెబితే నేన్నిన్ను విడుస్తాను."

"వద్దు, తిరిగి సలీంని పట్టుకుంటారు."

"ఇద్దర్నీ విడుస్తానంటే.."

"అలాగని నా మీద ప్రమాణం చేయమంటాను"

"ప్రమాణమే. చెప్పు"

"సలీం చాలా మంచివాడు. చదువుకున్నవాడు. పరమత సహనం కలవాడు. కవి. నాయకుడు. అతని దొంగతనం చేయలేడు.

చేయలేడు."

"చేయలేదని ఎలా చెప్పగలవు?"

"అతను ఆ రాతంతా నాతో ఉన్నాడు."

"ఎం చేస్తున్నాడు?"

"చెప్పు"

"భార్గవీ - అనే మకుటంతో నేను పద్యశతకం వ్రాశాను. అందులోని తప్పులు దిద్దుతున్నాడు."

"ఇంటికి ఎన్నింటికి వెళ్ళాడు?"

"రాత్రి మూడింటికి"

"దొంగతనం మూడున్నరకి జరిగింది. అతనీ నేరం చేశాడని నిరూపిస్తే?"

"నేను మరణ వాగ్మూలం వ్రాస్తాను" ధృఢంగా అన్నాను.

"ఎందుకంత నిర్ణయం.?"

"అతను నేరాలు చేయడు. మా ఇద్దరి మీదున్న 'గుఱ్ఱు'తో ఎవరో అతన్ని ఇరికించారు. ఇది అదనుగా కొన్ని అరాచక శక్తులు మతఘర్షణలు రేపాచు. సలీం, నేను ఏమైనా పర్లేదు. మధ్యలో అమాయకులు బలికాకూడదు."

ఇన్స్పెక్టర్ సలాం చేశాడు. "మీ ఇద్దరివీ ఒకే భావాలు. నిన్ను విడుదల చేస్తున్నాను. వెళ్ళు"

"సలీంని పట్టుకోరుకదూ?"

"సలీం!"

వచ్చాడు సలీం పెద్ద పెద్ద అంగలు వేసుకుంటూ.

"ఇదిగో మీ పిన తండ్రిని తీసుకు వెళ్ళు. అమ్మవారి విగ్రహాచోరీ వేరేవారి పని. దొంగలు దొరికారు. వాళ్ళు చాలా కాలంగా ప్రయత్నిస్తున్నారట. కారణం రోజూ రాత్రుళ్ళు నువ్వు గుడిచుట్టూ తిరుగుతావుట. ఔనూ! అలా ఎందుకు?"

నే జవాబు చెప్పలేదు. వాకిట్లో కొచ్చి సలీం బైక్ మీద కూర్చున్నాను.

"ఒక్క క్షణం" అంటూ లోపలికి వెళ్ళి "ప్రమాణం చేసి చెబుతున్నా సారీ! నాకు ఆ ఆస్తమా ఉంది. మందులు వేసుకు పడుకుంటే మర్నాడుదయం గానీ లేవను" అంటూ వెనుతిరిగాను.

మర్నాడు ఊరి వారంతా వచ్చారు. సలీంని, నన్ను క్షమించమని కోరారు. నన్ను తిరిగి ఊళ్ళోకి రమ్మన్నారు. స్వాతి విషయంలో క్షమించమన్నారు. తప్పు చేశామని వాపోయారు. అందరం కలిసి ఆమెని వెదుకుదామన్నారు. "పంతులుగారూ! మీరులేని ఊళ్ళో అమ్మవారు ఉండలేక వచ్చేసింది. అందుకైనా ఊళ్ళోకి రండి" అన్నారు.

"అమ్మని తిరిగి ప్రతిష్టించుకోండి. నా ఆరోగ్యం బాగోలేద"న్నాను..

ఓ రోజు సర్దార్తీ వచ్చాడు. టీ తాగి స్వాతి ఫోటో చూశాడు. ఆమె తమ ఊళ్ళో ఉందని, పిచ్చిదనీ చెప్పాడు. అడ్డన్ ఇచ్చి లారీతో వెళ్ళిపోయాడు. ఊరివాళ్ళు కొంతమంది వెళ్ళారు. స్వాతిని తెచ్చారు. ఆమె గౌతంని కూడా గుర్తుపట్టడం లేదు. పైగా బోల్డు జబ్బులు. ఆమె శరీరం రోగాలమయం.

హాస్పిటల్లో చూపిస్తున్నాం. మందులిప్పించుతున్నాం. ఇప్పుడిప్పుడు ఆమె ఒంటిమీద బట్టలు ఉంచుకొంటోంది. అప్పుడప్పుడు "గౌతం" అంటోంది. ఆమెని అమ్మేసిన దుర్మార్గుడు వచ్చాడు ఊళ్ళోకి. ఊరివాళ్ళు వాడికి దేహశుద్ధి చేశారు. ఆ రాత్రి ఎవరో వాడి రెండు కాళ్ళూ విరిచేశారు.

వాడి ఎముకలు అతకమని నా దగ్గరికి తెచ్చారు. నే వైద్యం మానేశానని చెప్పాను. వాణ్ణి సిటికి తీసుకువెళ్ళారు. ఓ కాలు చచ్చుబడింది రెండోకాలు కోసం వైద్యానికి చాలా ఖర్చయిందట. ఊళ్ళో ఇల్లు కూడా అమ్ముకుని ఎటో వెళ్ళిపోయారు.

నాకు ఒంట్లో బాగోలేదు. జ్వరంగా ఉంది. కళ్ళుమూసుకున్నాను. ఉన్నట్టుండి అరుపు. కళ్ళు తెరిచాను. ఎదురుగా సలీం. చేతిలోని కాగితాలు నా మీదకి విసిరాడు.

"ఏంటిది? " అడిగాడు.

నా మౌనం.

"ఇది ఆశించే నిన్ను చేరదీశావనుకున్నావా?" దెబ్బతిన్నట్టు చూశాను.

"లేదు. అలా అనుకుంటే రిజిస్టరు పేపర్లు నీ చేతికే ఇచ్చేవాడిని. ఐనా ఎక్కడో పెట్టెలో ఉన్నవి నీ దగ్గరకెలా వచ్చాయి?"

"అదలా ఉంచు. వెంటనే ఈ పొలం గౌతం పేరున వ్రాయి."

"నీలాగే వాడూ నాకు పరాయివాడే ఆత్మ బంధువే కాని బంధువు కాడు."

"నేనే వాడిపేరన వ్రాస్తా"

"వద్దు. ఆ పిచ్చిది నేడో రేపో రాలిపోతుంది. గాయత్రి నేను లేని లోకాన ఉండలేదు. పిల్లవాడిని నీ మతంలో చేర్చుకో. నీ బంధువుల అమ్మాయినిచ్చి పెళ్ళి చెయ్యి" అన్నాను.

అతను నా వంక ఆశ్చర్యంగా చూశాడు. గౌతంని పిలిచి వాడి షర్టు విప్పాడు. వాడి భుజం మీద యజ్ఞోపవీతం.

"ఇదెక్కడిది?"

"శ్రీ శైలంలో అనాధ బ్రాహ్మణ పిల్లల ఉపనయనం అది విని నేనూ రజియా వెళ్ళాం. వీడు అనాధని చెప్పాం. ఆ పోగులు వేయించుకు వచ్చాం"

నేను లేచాను. పెద్ద వయసు. జ్వరం. ఆహారం లేదు. లేచి నిల్చుని సలీంని కౌగిలించుకున్నాను. ఊహించని ఈ పరిణామానికి అంతకు బిత్తరపోయాడు. నిశ్చేష్టుడైనాడు. అతనికి ఎలా ఉందో తెలీదు. నాకు మాత్రం..

ఆ కౌగిలి.. అమ్మ కౌగిల్లా ఉంది.

ఆ శ్వాస.. ఉపనయనం నాటి గాయత్రి ఉపదేశంలో నాన్న శ్వాసలా ఉంది.

ఆ స్పర్శ.. కన్యాదానం చేసినాడు నా చెల్లిని స్పర్శించి నట్టుంది.

ఆ హాయి.. నా పెళ్ళినాడు తాళి కట్టినప్పుడు గాయత్రిని తాకిన హాయిలా ఉంది.

ఆ ఆనందం.. హారతి ఇచ్చినప్పుడు.. అమ్మవారి ముఖంలోనే చూసి దివ్యానందంలా ఉంది.!

ఐదు నిమిషాలు అలా ఉండిపోయాం ఇద్దరం. ఈలోగా.. సలీం వీపు వెనకాలూండి ఇద్దరు వ్యక్తులు కనిపించారు.

"వస్తావా?" అడిగారు.

"అ! వస్తాను" అన్నాను.

"ఐతే పద" నా దగ్గరికి వచ్చారు. చెరో చెయ్యి పట్టుకున్నారు. నడిపిస్తున్నారు.

"నాకు ఆనందంగా ఉంది" అన్నాను.

స్వగతంలా వాళ్ళు నవ్వారు. నేనూ నవ్వాను. వెళ్తుతూ వెళ్తుతూ ఓసారి వెనుదిరిగి చూశాను.

"పంతులుగారూ!" అంటూ సలీం..

"ఏమండీ!" అంటూ గాయత్రి

"తాతయ్యా!" అంటూ గౌతం రోదించడం వినిపించింది.

"కాలం మీ గాయాల్ని మాన్పగలదు. దుఃఖించకండి." అంటూ ఆ ఇద్దరితో పాటు ముందుకి నడుస్తున్నాను.

అముద్రిత కౌముది - మూలా సుబ్రహ్మణ్యం

అత్యుద్వేగిత (సిని నిర్వేణ సంస్థ) సహకారంతో కౌముది - రచన నిర్వహించిన కథల పోటీలో
బహుమతి పొందిన కథ.

ఎందుకో ఎక్కడికో తెలియకుండానే కాలం పరుగులు తీస్తుంటుంది. నిన్నటిని జిరాక్స్ తీస్తే ఈ రోజు.. సెకన్ల ముల్లకి కట్టేసిన కాళ్ళతో ఎప్పుడూ అవే ఉరుకులు పరుగులు. అలారం నోరు నొక్కి, గంటో రెండు గంటలో పోయాక ' ఛా ఇవాళ కూడా అనుకున్న టైంకి లేవలేకపోయానే' అని తిట్టుకుంటూ నిద్రలేవడం, ' ఇంక నా వల్ల కాదు మొర్రో' అని మొత్తుకునే టూత్ పేస్టుని రెండువేల ఒకటో సారి పిండి బ్రష్టు పట్టుకుని బాత్రూంలో దూరడం, గబగబా నాలుగు చెంబులు దిమ్మరించుకుని బయటపడడం, మడత పెట్టని దుప్పటీ, ఆరెయ్యని తువ్వాలు, తెరవబడని ఈనాడు, చిందర వందరగా పడున్న పుస్తకాలు వీడ్కోలు చెబుతుంటే ఇంటికి తాళాలు వేసి, బండి తాళాలు తీసుకుని బయటపడడం, కార్లు, బస్సులు, అసంకల్పిత ప్రతీకార చర్యల ఆటోలు, సర్ప గమనాల తోటి బైకిస్టులు, సిగ్నెళ్ళు, హారన్లు, దుమ్ము, ధూళి, పొగ అన్నిటిని చీల్చుకుంటూ, తలనొప్పి కడుపులో వికారంతో ట్రాఫిక్ పద్మవ్యాహం నుంచి ఆఫీసు పద్మవ్యాహం చేరడం. "పద్మవ్యాహం నుండి పద్మవ్యాహానికి."

ఆఫీసులో బండి పార్కు చేసి టైం చూసాడు రవి.. పది తక్కువ పది. పది గంటలకి మీటింగు.

ఇవాళ అతను, గంగారాం కలిసి యు.ఎస్ వెళుతున్నారు ప్రాజెక్ట్ పనిమీద. దాని గురించే ఇప్పుడు మేనేజర్ నీలేష్తో మీటింగ్. వేగంగా నడుచుకుంటూ ఆఫీస్లోకి ప్రవేశించాడు. లాబీని దాటగానే లిఫ్టు తలుపులు మూసుకుపోతూ కనిపించాయి. గబగబా పరుగెత్తాడు. లిఫ్టులో ఎవరో కొత్త అమ్మాయి. ఇతని గాభరా చూసి లిఫ్టుని ఆపి ఉంచింది. థాంక్స్ చెప్పడం మాట అటుంచి కనీసం మర్యాద పూర్వకంగా నవ్వుడానికి పెదాలు విచ్చుకోలేదు. చిరునవ్వుకీ, కన్నీటికీ కూడా దూరమైపోతూ ఏమిటి జీవితం? తెలియకుండానే ఎంత యాంత్రికత జీవితంలో అనుకున్నాడు! తన ఫ్లోర్ రావడంతో లిఫ్టులోంచి బయటికి నడిచాడు. మెయిల్ రూంని చూడగానే మూడు రోజుల క్రితం అప్లయ్ చేసిన చెక్కు బుక్కు గుర్తొచ్చింది. క్రెడిట్ కార్డు కోసం చెక్ వెయ్యాలి. అందుకని అప్లయ్ చేసాడు. ఇవాళ వెయ్యకపోతే మళ్ళీ వెనక్కి ఎప్పుడొస్తాడో తెలీదు. ఈలోపు వాడు లేట్ పేమెంట్ ఫీజులు, వడ్డీలు అన్నీ వేసి తను ఇండియా తిరిగొచ్చేసరికి తన ఇల్లు జప్పు చేసేయడానికి రంగం సిద్ధం చేసేస్తాడు. మెయిల్ బాక్స్ తెరిచి చూడగానే బూజు పట్టిన గవర్నమెంటు ఆఫీసులో ఫైల్స్లా క్రెడిట్ కార్డు స్టేట్మెంట్లు, ఎయిర్ టిల్ బిల్లులు పేరుకుపోయి ఉన్నాయి.

ఎప్పుడైనా ఇటువైపు వస్తే కదా అనుకుంటూ చెక్కు బుక్ కోసం వెతుకుతుంటే అన్ని కవర్ల మధ్యలో ఒక నీలి రంగు ఉత్తరం అతణ్ణి ఆశ్చర్యపరిచింది. ఈ కాలంలో కూడా ఉత్తరాలు రాసేవాళ్ళున్నారా అని తీసి చూసాడు. కవర్ మీద ముత్యాల్లాంటి అక్షరాలు. గబగబా వెనక్కి తిప్పి చూసాడు. 'కావ్య, రాజమండ్రీ' అని ఉంది. సందేహం లేదు ఇది ఆమె రాసిందే! "సముద్ర గర్భంలో ఎన్ని అముద్రిత కావ్యాలో!" అన్న వాక్యాలు మదిలో మెదిలాయి. ఇంతకీ ఇన్నేళ్ళ తర్వాత తన అడ్రసు ఎలా తెలిసింది, ఉత్తరంలో ఏం రాసింది? ఇలా వేల కొద్దీ ప్రశ్నలు అతణ్ణి చుట్టుముట్టాయి. 'ఇలా ప్రశ్నలతో సతమతమవడమెందుకు? చదివితే తెలుస్తుంది కదా!' అని కవరు చింపుదామనుకుంటుంటే మొబైల్ మ్రోగింది.

"జాయినింగ్ ద మీటింగ్?" నీలేష్ గొంతులో అసహనం.

టైంచూస్తే పది దాటి మూడు నిమిషాలైంది. క్యూబ్ కి వెళ్ళి ఉత్తరం డెస్క్ మీద పెట్టి, మీటింగ్ రూం వైపు నడిచాడు.

వెళ్ళేటప్పటికి "మీరు యుఎస్ వెళ్ళగానే ఇలా చెయ్యాలి. అలా చెయ్యాలి.. ఆల్టర్నెట్ ఇంప్రెస్ చెయ్యాలి, జిని ఇంప్రెస్ చెయ్యాలి, జార్జి బుష్ ఇంప్రెస్ చెయ్యాలి" అని చెప్పుకుంటూ పోతున్నాడు నీలేష్.

గంగారాం మాత్రం సీరియస్ గా వింటున్నాడు కానీ మొహంలో ఏదో అలసట కనిపిస్తోంది. కాసేపటికి నీలేష్ టాపిక్ మార్చి యు.ఎస్ లో ఏ ఏ ఖర్చులు కంపెనీ భరిస్తుందో ఆ గైడ్ లైన్స్ చెప్పడం మొదలు పెట్టాడు.

అకస్మాత్తుగా గంగారాం భళ్ళున వాంతి చేసుకుని కుర్చీలోంచి కూలబడిపోయాడు. ఒక్క క్షణం ఏం జరిగిందో అర్థం కాలేదు. నీలేష్ కుర్చీలోంచి లేచి గంగారాం వైపు పరిగెత్తుకొచ్చాడు. పిలుస్తుంటే పలకడం లేదు. నీలేష్ వెంటనే ఏక్షన్ లైన్ కి ఫోన్ చేసి, అర్జంటుగా రూంకి ఇద్దరు అబ్బాయిల్ని పంపించమని, ఈలోపు అంబులెన్స్ నంబర్లకి ఫోన్లు చేసి అంబులెన్స్ రావడానికి టైం పడుతుందని చెప్పడంతో తన కార్లోనే తీసుకువెళదామని నిర్ణయించుకుని సాయం పట్టమన్నాడు.

పదిన్నర అయినా ట్రాఫిక్ తగ్గలేదు. అంత ట్రాఫిక్ లోనూ ఎంతో చాచకక్యంగా డ్రైవ్ చేస్తున్నాడు నీలేష్. మధ్యలో ట్రావెల్ డెస్కుకి ఫోన్ చేసి గంగారాం టికెట్ కేన్సిల్ చెయ్యమని, ఎంప్లాయి సర్వీస్, సీనియర్ మేనేజర్ కి ఫోన్లు చేసి విషయం చెప్పి, మణిపాల్ హాస్పిటల్ కి ఫోన్ చేసి బయట స్ట్రెచర్లో సిద్ధంగా ఉండమని చెప్పుతున్నాడు. యుద్ధరంగంలో సైనికుడి ఏకాగ్రత నీలేష్ లో చూస్తున్నాడు. ఎంతసేపూ యు.ఎస్ టీం వాళ్ళు ఇలా చెయ్యమన్నారు, అలా చెయ్యమన్నారు అని చెప్పే నీలేషేనా ఇతడు? ఒక మనిషిలో ఎందరు మనుషులో!

మారత హళ్ళి సిగ్నల్ దగ్గర ట్రాఫిక్ జాం అయ్యింది. ఏమీ చెయ్యలేని నిస్సహాయతలో కసిగా స్టీరింగుని కొడుతున్నాడు నీలేష్. మౌనంగా కూర్చుని గంగారాం గురించే ఆలోచిస్తున్నాడు రవి. గంగారాం మత్స్యకారుల కుటుంబంలోంచి వచ్చాడు. "పేదరికమంటే నా కసహ్యం. డబ్బు.. నాకు డబ్బుకావాలి. డబ్బు గురించే నేను పని చేస్తున్నాను" అనేవాడు. ఎలాంటి పని ఇచ్చినా పగలు రాత్రి కష్టపడి చేస్తాడు. ఐతే సాలరీ హైక్ విషయంలో మాత్రం రాజీ పడడు. అతను నమ్మిందే నిజం. చాలా మొండివాడు. ఒకసారి అంతా కలిసి గోవా వెళ్ళదామనుకున్నారు. "నేను రాను" నిక్కచ్చిగా చెప్పాడు. ఏమంటే. "ప్రకృతిలోని దాహం తీర్చలేని తనానికీ, కర్కశత్వానికీ ప్రతీకలా కనిపిస్తుంది సముద్రం. మీరెళ్ళండి" అన్నాడు. తర్వాత తెలిసింది తుఫాను సముద్రం చిన్నప్పుడే వాళ్ళ నాన్నని పొట్టనపెట్టుకుందని. ఎన్ని తుఫానులు అతని మనసులో వెలిసాయో అనుకున్నాడు. ఇప్పుడు స్పృహలేకుండా పడి ఉన్నాడు. జీవితం ఎంత చిత్రమైనది అనుకున్నాడు రవి.

మణిపాల్ హాస్పిటల్ బయట స్ట్రెచర్ లో రెడీగా ఉన్నారు. కారు ఆపి స్ట్రెచర్ మీదకి ఎక్కించగానే నీలేష్ "నేను కారు పార్కు చేసి వస్తాను. నువ్వెళ్ళి అడ్మిట్ చేస్తూ ఉండు" అన్నాడు. సరే అనిలోపలికి వెళ్ళి, నింపాల్సిన ఫారాలు నింపేసి, కేష్ కౌంటర్లో డబ్బులు కట్టేసి, రూమ్ తీసుకున్నాడు రవి. పదకొండవ అంతస్తులో రూం ఇచ్చారు. రూంలోకి వెళ్ళగానే సెలైన్ బాటిల్స్ ఎక్కించడం మొదలు పెట్టారు.

ఇద్దరు డాక్టర్లు వచ్చి 'ఈ టెస్టులు చేయించండి. రిజల్ట్ వచ్చాక ట్రీట్మెంట్ మొదలుపెడదాం' అని చెప్పారు. ఈ లోపు నీలేష్ ఆఫీసు అడ్మిన్ కి ఫోన్ చేసి గంగారాం మచిలీపట్నం ఫోన్ నంబరు అడుగుతున్నాడు. అడ్మిన్ 'చూసి మళ్ళీ ఫోన్ చేస్తా' అని పెట్టేసింది. కాసేపటికి ఫోన్ చేసి గంగారాం వివరాలేవీ సైట్లో అప్లోడ్ చెయ్యలేదు అని చెప్పింది. 'ఛా ఇప్పుడెలా?' అనుకుంటుంటే నీలేష్ వెళ్ళి గంగారాం జేబులోని మొబైల్ తీసుకొచ్చాడు. తీసి హోం అన్న నంబరుకి డయల్ చేసి, అతనికి తెలుగు రాకపోవడంతో రవిని మాట్లాడమన్నాడు.

'ఏం చెప్పాలి?' అని అడిగితే 'వివరాలేవీ చెప్పకు, కొంచెం వంట్లో బావులేదు, హాస్పిటల్లో చేర్చాం, వీలుంటే రమ్మను' అన్నాడు. వాళ్ళ చెల్లెలు ఫోన్ ఎత్తింది. పెద్ద కంగారు పడాల్సిందేమీ లేదని చెబుతున్నా, హాస్పిటల్లో చేర్పించాం అనగానే ఏడ్చెయ్యటం మొదలుపెట్టింది. రవికి ఏం చెయ్యాలో తెలీలేదు. ఏవో రెండు ఓదార్పు మాటలు చెప్పి ఫోన్ పెట్టేసాడు. గంగారాం ఇంకా స్పృహలేని స్థితిలోనే ఉన్నాడు. టైం ఒంటిగంట అయ్యింది. పొద్దున బ్రేక్ ఫాస్ట్ కూడా తినలేదేమో కడుపు కాలిపోతోంది. అది గమనించి నీలేష్, నువ్వెళ్ళి భోజనం చేసిరా నేనిక్కడే ఉంటా. 'నువ్వు వచ్చాక నేను వెళతాన'న్నాడు. సరే అని వెళ్ళొచ్చాడు రవి. "టీం ఎవరికీ చెప్పొద్దు. వాళ్ళు వచ్చినా కంగారు పడక తప్పు పెద్దగా చేయగలిగిందేమీ లేదు. మనిద్దరం చాలు. నీకేమైనా పనుందా?" అంటే అమెరికా ప్రయాణం, డెస్కు మీదే వదిలేసిన కావ్య ఉత్తరం ఇవన్నీ మనసులో మెదులుతున్నా, "లేదు" అని మాత్రం చెప్పగలిగాడు రవి. అతణ్ణి ఆ పరిస్థితుల్లో వదిలేసి వెళ్ళడం అన్యాయమనిపించింది రవికి.

భోంచేసి వచ్చి రవి పేపర్ చదువుకుంటున్నాడు. మధ్య మధ్యలో నర్సులు వచ్చి చూసి, రక్తం అవీ తీసుకుని ఏం కావల్సినా ఒక స్పిచ్ చూపించి నొక్కమన్నారు. వాళ్ళు వెళ్ళిన కాసేపటికే గంగారాం పక్షవాతం వచ్చిన వాడిలా కాళ్ళు చేతులు కొట్టేసుకుంటున్నాడు. రవికి తారెత్తిపోయింది. స్విచ్ విషయం కూడా మర్చిపోయి బయటకి పరిగెత్తాడు. ఇద్దరు నర్సులు పరిగెత్తు కొచ్చి, కొంత ప్రయత్నించి, వెంటనే డాక్టర్స్ కి ఫోన్ చేసారు. నలుగురు డాక్టర్లు ఆఫుమేఫూల మీద వచ్చి రవిని బయట ఉండమని గంగారాం బెడ్ దగ్గరకి వెళ్ళారు. బయట ఎదుర్చూస్తున్న రవికి టెన్షన్ పెరిగిపోతోంది. వెంటనే నీలేష్ కి ఫోన్ చేసి విషయం చెప్పేసాడు. 'నేను వెంటనే వస్తున్నాన'న్నాడు నీలేష్. ఇంతలో ఒక డాక్టర్ బయటికొచ్చి 'అతణ్ణి ఐ.సి.యుకి మార్చాలి' అన్నాడు. రవి సరే అనగానే 'మీరు రెండో ఫ్లోర్లో ఐ.సి.యుకి వచ్చేయండి' అని గంగారాంని స్ట్రైచర్ మీద తీసుకుని వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు.

రవి ఫ్లెట్ ఐదున్నరకి. ముందు ముంబాయ్ వెళ్ళి అక్కడ ఇంకో ఫ్లెట్ మారాలి. అప్పుడు టైం రెండున్నర అయ్యింది. ఒక వైపు ఆ ఉత్తరంలో ఏం రాసుందో అని చూద్దామన్న ఆత్మత పెరిగిపోతోంది. కానీ ఆఫీసుకి వెళ్ళొస్తే ఈ ట్రాఫిక్ లో ఇరుక్కపోతే కష్టం. అసలే ఇంకా ఏమీ సర్దుకోలేదు సరిగ్గా. ఇలాంటప్పుడే జీవితంలో మరికొంత డిసిప్లిన ఉంటే ఎంత బావుణ్ణో అనిపిస్తుంది. నీలేష్ కూడా "ఆఫీస్ కి వెళ్ళొద్దు. లేట్ అయిపోతుంది. ఇంటికెళ్ళి అక్కడ నుంచి ఎయిర్ పోర్ట్ కి వెళ్ళిపో. ఇప్పుడు గంగారాం కూడా రావట్లేదు. నువ్వొక్కడివే ఎలాగైనా నెట్టుకురావాలి" అన్నాడు.

ఇమ్మిగ్రేషన్ చెక్లు అన్నీ ముగించుకుని ఫ్లెట్లో కూచున్నాడు. ఉదయం నుంచీ తిరగడం, టెన్షన్, మరొకవైపు ఉత్తరంలో ఏం రాసుందోనన్న ఆత్మత.. తల పేలిపోతోంది. తలమీద చెయ్యిపెట్టుకుని సీటులో వెనక్కి వాలాడు. కాసేపటికి ఫ్లెట్ బయలుదేరింది. ఎయిర్ హోస్టెస్ మూకాభినయం మొదలుపెట్టింది. ఆ మూకాభినయం చూస్తుంటే కావ్య తను మొదటిసారి కలిసిన సంఘటన గుర్తొస్తోంది రవికి.

కావ్య...!! ఇంకా ఈ క్రెడిట్ కార్డులు, బోనసులు, ఇ.ఎం.ఐలు, మొబైలు ఫోనులు, కుళ్ళు, కుతంత్రాలు జీవితంలో ప్రవేశించని రోజుల్లో. ఆ రోజు సాయంత్రం హనుమంతరావు గారింటికి మాథ్స్ ఒలంపియాడ్ పనిమీద వెళ్ళేసరికి ఇంట్లో ఎవరూ లేరు. మేడమీద

మాత్రం గోలగా ఉంది. మెట్లెక్కుతుంటే అంతా పండగ వాతావరణం. అంతా డంబ్ షార్ట్స్ ఆడుకుంటున్నారు. 'ఓహో ఈయన ఈ సంవత్సరం కాలేజీ కల్చరల్ క్లబ్ ప్రెసిడెంట్ అకటి కదూ' అనుకుంటు ఎక్కుతున్నాడు. ఒక అమ్మాయి చేత్తో చెవి దుడ్డుల్ని చూపించి, రెండు చేతుల్ని పువ్వు ఆకారంలో పెట్టి ఆశగా తన టీం వైపు చూస్తోంది. దుడ్డులు, పువ్వులు, ఆకులు అంటున్నారుగానీ చెప్పలేకపోతున్నారు. ఈ లోపు అకస్మాత్తుగా రవికేదో తెలిసిపోతోంది.. తెలిసిపోతోంది.. తెలిసిపోయింది. "స్వర్లకమలం!" అని అరిచాడు గట్టిగా. అంతా ఒక్కసారి ఇతనివైపు తిరిగారు. ఆ అమ్మాయి కూడా ముంగురులు సవరించుకుంటూ, అభినందన, కోపం, నిస్సహాయత కలగలిపి రవివైపు తిరిగింది. అదే మొదటిసారి తనని చూడడం!!

తర్వాత కొన్ని సార్లు హనుమంతరావుగారి ఇంటికి వెళ్ళినప్పుడు చూసాడు. ఎవరితోనూ ఎక్కువ మాట్లాడేదికాదు. ఎప్పుడూ జీవం తొణికిసలాడే చిరునవ్వు ఆమె పెదాల్ని అంటిపెట్టుకుని ఉండేది. ఎప్పుడైనా కాలేజీ కారిడార్లో కనిపిస్తే కాలేజీ టాపర్ని అన్న ఒక అహంకారంతో ముందు ఆ అమ్మాయే పలకరించాలని అతనికి ఉండేది. ఆ అహంకారమే ఆ అమ్మాయి గురించి ఎవరినైనా అడిగేందుకు కూడా అడ్డొచ్చేది.

"Would you like to have something sir?" ఎయిర్ హోస్టెస్ మృదువైన గొంతు.

"Glass of water..Thanks" అని మంచి నీళ్ళు తాగి కిటికీలోంచి బయటకి చూస్తున్నాడు. గుంపులు గుంపులుగా మబ్బులు. కింద పసిఫిక్ అనంతంగా పరుచుకుని ఉంది. సముద్రాన్ని చూస్తే మళ్ళీ కావ్య గుర్తొచ్చింది.

ఆ రోజు సాయంత్రం హనుమంతరావుగారు సజెస్టు చేసిన మేథమేటిక్స్ పుస్తకాల షాపుల్లో దొరుకుతాయేమో అని జగదాంబా జంక్షన్ దాకా వెళ్ళాడు. అక్కడ తిరిగి తిరిగి ఒక్క పుస్తకం కూడా దొరక్కపోవడంతో విసిగిపోయి కాస్త ప్రశాంతత కోసం బీచ్ కి వెళ్ళాడు. చిన్న పిల్లల కేరింతలు, ప్రేమ జంటల చిరుతిళ్ళు, రంగుల రాట్నాలు, పిల్లల్ని ఆకర్షించేందుకు గుర్రాలు అన్నిటితో ఆర్.కె బీచ్ చాలా కోలాహలంగా ఉంది. అన్నిటినీ చూస్తూ నడుస్తున్నాడు. వెనక నుంచి "అన్నయ్యా అన్నయ్యా" అని పిలుపు వినబడడంతో ఎవరా అని తిరిగి చూసాడు.

వెనక్కి తిరిగి చూస్తే వనజ! ఎంత దూరం నుండి పరిగెత్తుకొచ్చిందో రొప్పుతోంది. పిలుస్తుంటే పలక్కుండా వెళ్ళిపోతావేం అంది.

"వినిపించలేదు గానీ.. నువ్వేంటి ఇక్కడ?"

"చెప్పతాగానీ రా!" అని లాక్కుపోతోంది. ఎక్కడికి అంటే చెప్పతాగా అంటోంది. వనజ, రవి వాళ్ళ క్లాస్మేట్ భాస్కర్ వాళ్ళ చెల్లి. ఎక్కడికో అని ఆలోచిస్తూ ఆమె పక్కన నడుస్తున్నాడు. కొంచెం దూరంలో కావ్య కూచుని సముద్రాన్ని తదేకంగా చూస్తోంది. దగ్గరకి వెళ్ళాక 'కావ్యా.. ' అని పిలిస్తే అప్పుడే లోకంలోకి వచ్చినదానిలా తల తిప్పి వీళ్ళిద్దరి వైపు చూసింది.

"అన్నయ్యా.. ఈ అమ్మాయి కావ్య. మా ఫ్రెండ్ మీ కాలేజీలోనే బి.ఎస్సీ ఫస్ట్ ఇయర్" అని పరిచయం చేసింది. "కావ్యా ఇతను మా అన్నయ్య వాళ్ళ ఫ్రెండు రవి" అంది.

"తెలుసు మా కాలేజీ టాపర్ కూడా" అంది కావ్య.

రవికి అనవసరంగా అహాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నానేమో అన్న ఫీలింగ్ కలిగింది.

ఈ లోపు వనజ "మిరిద్దరూ మాట్లాడుతూ ఉండండి. నేనిప్పుడే వస్తా" అంటూ పరుగెత్తబోయింది.

"మళ్ళీ ఏమైంది?" అంది కావ్య.

"కళ్యాణి వాళ్ళ ఫ్రెండ్ సౌజన్యలా ఉంది. వెళ్ళి పలకరించి వస్తా" అంటోంది.

"ఈ అమ్మాయికి ఊరంతా ఫ్రెండ్లే" అని నవ్వుకున్నాడు రవి.

"ఇంక టైం అయ్యింది. నేను కూడా వెళ్ళాలి" అంది కావ్య.

"బతే ఓ పని చెయ్యండి. మీరు నడుస్తూ ఉండండి. నేను వెళ్ళి ఒక్కసారి పలకరించి వచ్చేస్తా" అంది వనజ.

సరే అని ఇద్దరూ లేచి నడుస్తున్నారు. బీచ్ లో దీపాలు ఒక్కొక్కటి వెలుగుతున్నాయి. చీకటి వెలుగుల మధ్య చిత్రంగా ఉంది సముద్రం. ఇద్దరి మధ్య మౌనం. ఎందుకో అతనికి రెండు సముద్రాల మధ్య నడుస్తున్న భావన కలిగింది. నున్నటి తడి ఇసుక మీద చిన్నపిల్లలు అక్షరాలు రాస్తున్నారు. అలలోంచి చెరిపేస్తున్నాయి. మళ్ళీ రాస్తున్నారు. మళ్ళీ చెరిపేస్తున్నాయి అలలు. ఎవరూ అలసిపోవడంలేదు. ఆమె ఆ దృశ్యాన్ని తదేకంగా చూస్తూ నడుస్తోంది. ఏమైనా మాట్లాడాలంటే గొంతు పెగలడం లేదు. ఏదో సంకోచం. ఎలాగైనా మాట్లాడాలి అనుకుంటూ "ఏంటి అంత తీక్షణంగా చూస్తున్నారు?" అని అడుగుదామని రెండు మూడుసార్లు మనసులో అనుకుని సిద్ధపడుతున్నాడు. ఇంక అడిగేద్దామనుకుంటుండగా "నే వచ్చేసా" అని అరుచుకుంటూ వనజ పరిగెత్తుకొచ్చింది.

ముగ్గురూ నడుస్తున్నారు. ఏవేవో కబుర్లు చెపుతోంది వనజ. రవి 'ఊ' కొడుతూ నడుస్తున్నాడు. కావ్య మాత్రం ఇంకా ఆ దృశ్యాన్నే చూస్తోంది.

"ఏంటి అంతలా చూస్తున్నావు? నేను చిన్నప్పుడు బోల్డు సార్లు రాసాను తెలుసా" అంది వనజ. కావ్య చిరునవ్వు నవ్వింది.

"చెప్పు. ఏంటి చూస్తున్నావు" అని చెయ్యి పట్టిలాగుతోంది.

"రేపు చెబుతాలే" అంది కావ్య.

"చెప్పకపోతే చంపేస్తా. అన్నయ్యా నువ్వే సాక్ష్యం" అంది వనజ.

"దేనికి హత్యకా? " అన్నాడు రవి. ముగ్గురూ నవ్వేసారు.

తర్వాత కొన్నాళ్ళకి భాస్కర్ గాడికి జ్వరంగా ఉందని తెలిసి చూడ్డానికి వాళ్ళింటికి వెళ్ళాడు రవి.

"ఏరా ఎలా ఉంది? " అంటే నీరసంగా నవ్వాడు భాస్కర్.

ఈలోపు వనజ లోపలికెళ్ళి ఏదో కవరుతో పరిగెత్తుకొచ్చి "ఇదేమిటో చెప్పుకో చూద్దాం!?" అంటోంది.

"కొంపతీసి నీక్కూడా ఎవరైనా లవ్ లెటర్ రాసేసాడా?" అన్నాడు భాస్కర్ గాడు నవ్వుతూ.

"తమరు సత్యానికి చేరువగా వచ్చారు. అలా వస్తూ వస్తూ సత్యానికి ముందు ఉన్న పెద్ద ముద్ద పప్పు గిన్నెలో కాలు కూడా వేసారు" అంది వనజ.

"అంతేకదా. పాపం నీకు ఎవడైనా లవ్ లెటర్ రాస్తే వాడు చచ్చాడే" అన్నాడు భాస్కర్.

రవి "తెలీదు నువే చెప్పు" అన్నాడు.

"కవిత అన్నయ్యా.. కవిత!" అంది.

"ఏమిటి? నువ్వే.. కవితమే..!? అకస్మాత్తుగా వీడికి జ్వరమెందుకొచ్చిందా అనుకున్నా. ఇదన్నమాట అసలు విషయం" అన్నాడు రవి.

"పో అన్నయ్యా. నువ్వు కూడా ఇలా ఐతే మీకు చూపించను" అంటోంది.

"చూపించవా? చూపించు ప్లీజ్.." అన్నా డు రవి.

"ఒరే దీని కవిత కూడా చదవగల నీ ధైర్యానికి జోహార్లు" అంటున్నాడు భాస్కర్.

కవర్లో కాగితం తీసుకుని చదువుతున్నాడు రవి.. ముత్యాల్లాంటి అక్షరాలు.

"ఎందరో ఇసుకలో రాసిన

అందమైన అక్షరాలని

అమాంతం తనలోకి

లాక్కుపోతుంది..!

సముద్ర గర్భంలో ఎన్ని

అముదిత కావ్యాలో!"

"ఆ రోజు గుర్తుండా బీచ్‌లో కావ్య, నువ్వు, నేనూ కలిసాం. ఏంటి అలా చూస్తున్నావు - అంటే తర్వాత చెప్పతా అంది కదా! తర్వాత ఒక రోజు ఈ కవిత చూపించింది. నేను లాగేసుకున్నా" అంది

అది చదివి ఒక్క క్షణం అలా ఉండిపోయాడు రవి.

భలే రాసిందే అన్నాడు భాస్కర్.

"అవును ఆ అమ్మాయి మీ కాలేజీ యూనివర్సిటీకి హనుమంతరావు గారితో కలిసి ఏదో మైమ్ రూపొందిస్తోందట" వనజ అంది.

"మా కాలేజీ విషయాలు మాకంటే నీకే ఎక్కువ తెలిసినట్లున్నాయే!?" అన్నాడు భాస్కర్.

"ఓ.. అవునా? ఐతే అందులో నువ్వు ట్రై చెయ్యొచ్చుకదరా బానీ?" అన్నాడు రవి. భాస్కర్ గాడికి ఏక్టింగ్ పిచ్చి ఉన్నట్లు చాలా కొద్దిమందికే తెలుసు.

"నేనా అసలు వాళ్ళ థీం ఏంటో కూడా తెలుసుకోకుండా ఎలా రా?" అంటున్నాడు భాస్కర్.

"హనుమంతరావుగారితో కావాలంటే నేను మాట్లాడతా. నువ్వు చేస్తే బావుంటుంది" అన్నాడు రవి.

వార్షికోత్సవం దగ్గర పడింది. అనుకున్నట్లుగానే భాస్కర్ అందులో నటించడానికి నిర్ణయించారు. భాస్కర్ పక్కన అనుపమ చేస్తోందిట. థీం ఏంటనేది వాళ్ళ నలుగురికీ తప్ప ఇంకెవరికీ తెలియనివ్వలేదు. వనజ భాస్కర్ గాడిని "చెప్పు చెప్పు" అని వేధించుకు తింటోంది గానీ వాడు చెప్పడంలేదు. "చెప్పేస్తే థిల్ పోతుందే" అంటున్నాడు. "అయినా నీకు చెపితే విశాఖపట్నం సగానికి చెప్పినట్టే" అన్నాడు.

ఆ రోజే వార్షికోత్సవం. ముందు ఎప్పటిలానే కుప్పి గెంతులు, వెకిలి జోకులు అయ్యాక ఇప్పుడు "మౌనరాగం" అని అనౌన్స్ చేసారు. వర్షంలో చిక్కుకున్న ఇద్దరు యువతీ యువకులు అనుకోకుండా ఒకే చూరు కిందకి వస్తారు. ఇద్దరు అపరిచిత వ్యక్తుల మధ్య ఉండే ఇబ్బంది, మౌనం, అయిష్టత, అపనమ్మకం అన్నీ..! ఆ అమ్మాయి, నమ్మకం కుదిరించేలా ప్రవర్తించడం.. ఇవన్నీ భాస్కర్ భలే పలికించాడు. "వీడుట్టి దద్దమ్మగాడనుకున్నానన్నయ్యా. వీడిలో మంచి టాలెంటుండే?" అంటోంది వనజ పక్కన కూచుని. బ్యాక్ గ్రౌండులో వాన చినుకుల సవ్వడి మంచి ఎఫెక్టునిచ్చింది. తర్వాత ఈ మైమ్ రూపకర్తలైన కావ్య, హనుమంతరావుగారిని వేదిక మీదకి పిలిచారు. వారిద్దరి సృజనాత్మకతను ప్రెస్నిపాల్‌గారు తెగ మెచ్చుకున్నారు.

మరుసటి రోజు కాలేజీకి వెళితే పెద్ద గుంపుగా అంతా మూగివున్నారు. మళ్ళీ AVBP వాళ్ళు బందులాంటిదేమైనా పెడుతున్నారా అని వెళ్ళి చూసాడు రవి. చూస్తే మధ్యలో కావ్య ఉంది. చుట్టూ ఉన్న కాలేజీ స్టూడెంట్స్ అభినందనల వర్షం కురిపిస్తున్నారు. భలే అనిపించింది ఆ దృశ్యం. కంగ్రాట్స్ చెప్పడామనుకుంటే వినిపించదని, దూరం నుంచే చెయ్యి ఊపి చిరునవ్వుతో అభినందించాడు.

ఆమె కూడా చెయ్యి ఊపి, చిరునవ్వు నవ్వింది. అంతమందిలో ప్రత్యేకంగా తనని గుర్తించడం కాస్త గర్వంగా ఫీలయ్యాడు రవి. ఇకా చాలా కొన్ని జ్ఞాపకాలు ఆమెతో!

తర్వాత MCACETకి చదువుకోవడంలో బిజీ ఐపోయాడు రవి. హనుమంత రావుగారింటికి వెళ్ళడం కూడా తగ్గిపోయింది. తర్వాత ప్రెపరేషన్ హాలిడేస్ ఇచ్చేసారు. ఇవన్నీ అయ్యేసరికి రెండు నెలలు పట్టింది. MCACET ఐపోయాక, హనుమంతరావుగారింటికి వెళ్ళారు భాస్కర్, రవి కలిసి. మాటల మధ్యలో కావ్య వాళ్ళ నాన్నగారికి హైదరాబాద్ ట్రాన్స్‌ఫర్ ఐపోయినట్లు, వాళ్ళంతా హడావిడిగా

షిష్టు అయిపోయినట్లు తెలిసింది. తిరిగొస్తున్న రవి, భాస్కర్ల మధ్య నిశ్శబ్దం. ఇంటికి వెళ్ళి వనజకి ఈ విషయం చెప్పితే "నాతో కూడా చెప్పకుండా వెళ్ళిపోతుందా?! ఈసారి కనబడనీ చంపేస్తా" అంది.

కాలం చిత్రమైంది. ఎంత గాఢమైన పరిచయాలనైనా మరుగు పడేలా చెయ్యగలదు. MCAలో సీటు రావటం, తర్వాత ఉద్యోగాల వేట, ఉద్యోగం, ఉరుకులు పరుగులు ఇలా ఆమె పూర్తిగా అతని స్పృతి పథంలోంచి చెరిగిపోయింది. మళ్ళీ ఇదిగో ఇప్పుడు ఈ ఉత్తరం!.

ఇంతకీ ఆ ఉత్తరంలో ఏం రాసిందో..!? కళ్ళు మూసుకుని తల వెనక్కి వాల్చి ఆలోచిస్తున్నాడు. ఎడతెగని ఆలోచనలా ప్లెట్ సాగిపోతూనే ఉంది. కాసేపు ఏవైనా సినిమాలు చూద్దామని టీవి ఆన్ చేశాడు. అన్ని ఛానల్స్ మారుస్తూ ఉంటే, కింద సబ్ టైటిల్స్ తో ఏదో చైనీస్ మూవీ వస్తోంది. కమ్యూనిస్టుల పాలనలోని చైనాలోని ఒక మారుమూల పట్టణంలో జరిగిన ప్రేమ కథ. అది చూస్తూ చూస్తూ ఎప్పుడు నిద్రపోయాడో తెలీదు. మధ్యలో టోక్యోలో ఫ్యూయల్ ఫిల్లింగ్ కి ఆపేదాకా తెలివి రాలేదు. మధ్య మధ్యలో పాటలు వింటూ, ఏదో పుస్తకం చదువుతున్నాడు గానీ గంగారాం ఎలా ఉన్నాడో, ఆ ఉత్తరంలో ఏం రాసుందో అన్న టెన్షనే ఎక్కువగా ఉంది అతనికి.

మొత్తానికి ఎలాగైతేనే శాన్ ఫ్రాన్సిస్కో ఎయిర్ పోర్ట్ లో దిగాడు. టాక్సీ తీసుకుని హోటల్ కి వెళ్ళి, గోరు వెచ్చని నీళ్ళతో స్నానం చేసి సాండ్విచ్ తిని పడుకున్నాడు. కాలింగ్ కార్డ్ తీసుకుని ఇంటికంటే ముందు నీలేష్ కి ఫోన్ చేశాడు. ' నిన్న సాయంత్రం వెళ్ళి చూసావ్వా. అప్పటికి మెల్లగా స్పృహ వచ్చింది అయినా ఇంకా ఐ.సి.యు లోనే ఉన్నాడు ' అని చెప్పాడు.

డాక్టర్లు మెదడులో ఏదో సిస్టులా ఫాం అయ్యిందని చెప్పారట. ' గంగారాంకి ఏం కాకూడదు.. ' అని మనసులో అనుకున్నాడు.

మర్నాడు ఆఫీసుకి వెళ్ళేసరికి వేలకొద్దీ బగ్గలు, ఇష్యూలు ఆహ్వానించాయి. గత రెండు రోజుల సంఘటనల తర్వాత పనిమీద ఏకాగ్రత నిలపడం కష్టంగానే ఉంది. మధ్యాహ్నం క్యూబ్ కి మేనేజర్ రాబర్ట్ వచ్చి పలకరించాడు. ఇద్దరూ కలిసి కాఫీ తాగడానికి వెళ్ళారు. కంపెనీ సెక్సెన్ కి ఇప్పుడు చేస్తున్న ప్రాడక్ట్ ఎంత ముఖ్యమో చెప్పాడు. నువ్వు బాగా పనిచెయ్యాలన్న విషయం అంతర్లీనంగా అందులో ఉంది. ఇతను సామాన్యం కాదు అనుకున్నాడు మనసులో.

మొదటి మూడురోజులు అక్కడ వాతావరణానికి అలవాటు పడడం, అక్కడి ఇష్యూస్ ని అర్థం చేసుకోవడంతోనే సరిపోయింది. ఎప్పటికప్పుడు నీలేష్ కి ఫోన్ చేసి గంగారాం ఆరోగ్యం సంగతి తెలుసుకుంటున్నాడు. మెల్ల మెల్లగా కోలుకుంటున్నాడని తెలిసి ఆనందపడ్డాడు. ఒకరోజు ఆఫీసు ఐపోయాక కేబ్ లో ఇంటికొస్తుంటే మొబైల్ మ్రోగింది. చూస్తే ఏదో ఇండియా నంబరు.

ఎవరా అని లిఫ్ట్ చేస్తే "హలో రవీ నేను గంగారాంని" అని వినిపించింది.

"గంగారాం..!!" అని సంతోషంతో అరిచాడు రవి.

కేబ్ డ్రైవర్ కంగారుగా వెనక్కి తిరిగి చూశాడు.

"కంగారుపడాల్సిందేమీ లేద"ని చేత్తో అతనికి సైగ చేసి, "ఏంటి ఎలా ఉన్నావ్? డిస్పార్ట్ చేసేసారా?" అంటే

"లేదు ఐ.సి.యు నుంచి మామూలు వార్డుకి షిఫ్ట్ చేసారు. ఇంకో మూడు నాలుగురోజుల్లో డిస్పార్ట్ చేస్తారుట" అని చెప్పాడు. ఆ సంతోషంలో తర్వాతి రోజునుంచీ ఉత్సాహంగా పని చెయ్యడం మొదలుపెట్టాడు. రెండో వారం రవి performance చూసి రాబర్ట్ కూడా పొంగిపోయాడు. రవి క్యూబ్ కి వచ్చి You are doing excellent work అని చెప్పతున్నాడు.

కొన్నాళ్ళకి నీలేష్ ఫోన్ చేసి "గంగారాం డిస్పార్ట్ అయ్యాడు. ఇంట్లో రెస్ట్ తీసుకుంటున్నాడు. యు.ఎస్ వెళ్ళిపోతానంటున్నాడు" అని చెప్పాడు.

"పూర్తిగా తగ్గేదాకా పంపించకండి. ఇక్కడ నేను చూసుకుంటా" అన్నాడు రవి.

అప్పటికి సరే అన్నాడు గానీ గంగారాం బలవంత పెట్టడంతో ఆ శుక్రవారం గంగారాంకి టికెట్స్ బుక్ చేసినారట. ఎయిర్ పోర్టుకి వెళ్ళి గంగారాంని రిసీవ్ చేసుకుని హోటల్ కి వెళ్ళిపోయారిద్దరూ.

ఇక తర్వాత రెండువారాలు, ఇద్దరూ కలిసి అన్ని ఇష్యూలు సాల్వ్ చేసినారు. రాబర్ట్ వచ్చి "ఇంకో రెండువారాలు ఎక్స్టెండ్ చేసేదా మీ ట్రిప్?" అన్నాడు. గంగారాం ఓకే అంటున్నాడు. రవి మాత్రం లేదు నేను వెళ్ళాలి అన్నాడు.

నీలేష్ ఫోన్ చేసి "రవీ.. ఈ పదిహేను రోజులు క్రూషియల్" అంటున్నాడు.

"లేదు.. అక్కడికొచ్చి వర్క్ చేస్తా" అన్నాడు.

"సరే నీ ఇష్టం.." అని గంగారాం అక్కడ ఉండేందుకు, రవి ఇండియా నుంచి వర్క్ చేసేందుకు ఒప్పించాడు. రాబర్ట్ కూడా సరే అన్నాడు. గంగారాంకి వీడ్కోలు చెప్పి, జాగ్రత్తలు చెప్పి ఫైట్ ఎక్కాడు.

విమానం బెంగుళూరు ఎయిర్ పోర్ట్ ఆగింది. కప్టెన్ చెక్ అన్నీ ముగించుకుని బయటపడ్డాడు రవి. రిసీవ్ చేసుకోడానికి రూమ్మేట్ సుమంత్ గాడొచ్చాడు. జెట్ లాగ్, తలనొప్పి అన్నిటినీ ఉత్తరం చదవబోతున్నానన్న ఆనందం వెనక్కి నెట్టింది. లగేజ్ ఇంట్లో పడేసి,

"ఒరే ఒక్కసారి మా ఆఫీసుకి వెళ్ళొద్దాం రా.." అన్నాడు రవి

"ఏరా యు.ఎస్ లో కొట్టింది ఇంకా దిగలేదా? ఇప్పుడు ఆఫీసుకేంటా?"

"లేదు రా.. ఒక్కసారి వెళ్ళొద్దాం"

"రేపు ఉదయం ఎలాగూ వెళతావు కదరా.."

"కాదు రా. ఇప్పుడే వెళ్ళాలి. రేపు ఉదయం దాకా ఆగలేను. ప్లీజ్ రా.."

సుమంత్ కి ఆశ్చర్యం వేసింది. ఎందుకింత ప్రాధేయపడుతున్నాడు వీడు?

"ఈ ఒక్క హెల్ప్ చెయ్యరా. చాలా అలిసిపోయాను. ఈ స్థితిలో నేను డ్రైవ్ చెయ్యలేను. అందుకే నిన్ను అడుగుతున్నా."

"సరే పద" అన్నాడు సుమంత్.

ఇద్దరూ వెళ్ళారు. డెస్క్ దగ్గరపడుతున్న కొద్దీ రవిలో ఉద్యేగం. డెస్క్ రాగానే పరుగెత్తాడు. వెళ్ళి చూసేసరికి డెస్క్ మీద కవర్ లేదు!!! పిచ్చివాడిలా సారుగులన్నీ తీసి చూశాడు. కసిగా అన్ని కాగితాలనీ చెల్లా చెదురు చేసేస్తున్నాడు.

"యు.ఎస్ వెళ్ళక ముందొచ్చింది. ఇప్పటి దాకా ఉంటుందా?" విషయం తెలుసుకుని సుమంత్ అడిగాడు.

"లేదురా. జనరల్ గా ఎవరూ తియ్యరు. తుడిచేవాళ్ళు అంతా తుడిచేసి వెళ్ళిపోతారు గానీ కాగితాలు, కవర్లు ముట్టుకోరు" రవికి ఏడుపాక్కటే తరువాయి. పక్క క్యూబికిల్నూ, డెస్ట్ బిన్స్ పిచ్చివాడిలా వెతుకుతున్నాడు. వెతికి వెతికి వెనక్కొచ్చి భరించలేని నిస్సహాయతలో కుర్చీలో కూలబడ్డాడు. చేతులు రెండూ జుత్తులోనికి పోనిచ్చి తలదించుకుని కూచున్నాడు.

కాసేపు అతన్ని మౌనంగా ఉండనిచ్చి సుమంత్ అడిగాడు.

"మాకు ఎవ్వరికైనా చెప్పాల్సింది కదా! ఇప్పుడేం చేద్దామనుకుంటున్నావ్?"

"వెతకాలి.. కలుసుకోవాలి"

"ఏం తెలీకుండా ఎలా వెతుకుతావురా?"

"ఉత్తరం వెనక రాజమండ్రి అని ఉంది"

"రాజమండ్రి ఏమైనా చిన్న ఊరు అనుకుంటున్నావా?"

"ప్రయత్నిస్తాను. కాలేజీలో ఆ అమ్మాయి కవితలు రాసింది. ఆ దిశగా ప్రయత్నిస్తాను. రేపే రాజమండ్రి బయలుదేరుతున్నా"

"ఒరే నీకు మతిగానీ పోయిందా? ఇంక ఇవాళే అంత ప్రయాణం చేసి వచ్చావ్.. జెట్‌లాగ్ నుండి తేరుకోడానికే వారం పడుతుంది. అదీకాక యు.ఎస్ మేనేజర్‌నీ వర్కుని మెచ్చుకున్నాడనీ, వచ్చే ఏడాది ప్రమోషన్ కూడా ఇచ్చే అవకాశాలున్నాయనీ, ఈ పదిహేను రోజులు క్రూషియల్ అనీ చెప్పావ్. అదంతా వదిలేసి ఇప్పుడిలా అర్థాంతరంగా వెళ్ళిపోతే?"

అతను ఏమీ వినిపించుకునే స్థితిలో లేడు తర్వాతి రోజు నీలేషికి చెప్పేసాడు. "అర్థంంటు పనిమీద రాజమండ్రి వెళుతున్నా! రావడానికి ఒక వారం రోజులు పట్టొచ్చు" అని.

రాజమండ్రిలో లైబ్రెరీలన్నీ నెట్‌లో వెతికి వాటి అడ్రెస్సులు, ఫోన్ నంబర్స్ రాసుకున్నాడు. అలాగే రాజమండ్రిలో ప్రస్తుతం ఉన్న రచయితలు, కవుల అడ్రెస్సులు కూడా కొంతవరకు సంపాదించాడు. మూడు రోజులపాటు రాజమండ్రిలోని గ్రంథాలయాలన్నీ తిరిగాడు. కొందరు లైబ్రేరియన్లు అలాంటి సమాచారం మేం చెప్పం అంటున్నారు. కొందరు కసురుకుంటున్నారు. కొందరు పైపైన వెతికి అలాంటి పేరుగల మెంబర్స్ ఎవరూ లేరంటున్నారు. ఇక లాభం లేదని అక్కడ లైబ్రెరీకి రెగ్యులర్‌గా వచ్చే మెంబర్స్‌ని కలిసి అడగడం మొదలు పెట్టాడు. ఎక్కడా ఎలాంటి క్లబ్ దొరకడం లేదు. ఈలోపు నీలేష్, కొలీగ్స్ ఫోన్లు - ఎప్పుడొస్తున్నావని ఒకరు, ఈ ప్రాబ్లం ఎలా సాల్వ్ చెయ్యాలి, ఆ ఫైల్ ఎక్కడుంది అని ఒకరు.

అప్పుడప్పుడు వెళ్ళి ప్రశాంతత కోసం గోదావరి ఒడ్డున కూచుంటున్నాడు. చిన్నప్పటినుంచీ ఊరించే ఏ ప్రాబ్లంనైనా సాధించేవరకూ అతనికి నిద్రపట్టేది కాదు. లెక్కంతా చేసేసి, వెనక పేజీలో ఆన్లర్ చూసి అప్పుడు హాయిగా నిద్రపోయేవాడు. ఇప్పుడు ఒక్కో చోటా విఫలమయ్యేకొద్దీ అతను పట్టుదల ఇంకా పెరిగిపోతోంది. కావ్యని ఎలాగైనా కలిసి, ఆ ఉత్తరంలో ఏం రాసుందో తెలుసుకోవాలని. ఆ రోజు రాత్రి పడుకోబోయే ముందు అనుకున్నాడు.

మర్నాడు ఎలాగైనా కొంత ప్రోగ్రెస్ సాధించాలని. ఉదయాన్నే లేచి ఒక్కో రచయిత ఇంటికి తిరగడం మొదలు పెట్టాడు. చాలామంది మాకు తెలిదన్నారు. కొందరు పొగరుగా 'ఎంతో మంది వస్తూ ఉంటారు. ఎంతమందినని గుర్తుపెట్టుకోగలం?' అన్నారు. ఒకాయన మాత్రం 'ఇక్కడే పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం ఉంది. అక్కడికి వెళ్ళి చూడండి. మీకేమైనా వివరాలు దొరకొచ్చు' అన్నారు. నదిలో కొట్టుకుపోతున్న వాడికి ఏదో చిన్న ఊత దొరికినట్టయ్యింది. మర్నాడే వెళ్ళాడు. అందరినీ అడగ్గా అడగ్గా ఒక అమ్మాయి చెప్పింది.

"నారాయణరావుగారి దగ్గరకి ఒకటి రెండు సార్లు వెళ్ళినప్పుడు, అక్కడ ఒక అమ్మాయి కనిపించింది. ఆ అమ్మాయి పేరు కావ్య అని చెప్పినట్టు గుర్తు. "

"ఆ అమ్మాయి ఇప్పుడెక్కడ ఉంటోంది? ఏం చేస్తోంది?"

కంగారు ఆత్మత చూసి ఆ అమ్మాయి కొంచెం భయపడింది.

"నాకు వివరాలు తెలివండీ. నారాయణరావుగారి ఇంటికి వెళితే మీకు వివరాలు దొరకవచ్చు" అంది.

"సీతంపేట వెళ్ళి నారాయణ రావుగారి ఇల్లంటే ఎవరైనా చెబుతారు" కొంచెం క్లబ్ ఇచ్చింది..

ఆమెకి మరీ మరీ థ్యాంక్స్ చెప్పి వెంటనే వెళ్ళాడు. సీతం పేట మూడో వీధిలో రెండస్థల డాబా ఇల్లు ఆయనది.

"నారాయణ రావుగారున్నారా?" అంటే

ఒక పదిహేనేళ్ళ అమ్మాయి లోపలి నుండి పరిగెత్తు కొచ్చి "రండి" అంటూ తీసుకెళ్ళింది.

రెండు గదుల దాటుకుని మెట్లెక్కితే ఆయన గది వచ్చింది.

"తాతయ్యా మీ గురించి ఎవరో వచ్చారు" అని చెప్పి ఆ పిల్ల వెళ్ళిపోయింది.

పాత కాలం నాటి గది. నల్లని నగిషీల షెల్ఫ్ లో బైండ్ చేసిన వేలకొద్దీ పుస్తకాలు. గోడకి జిడ్డు కృష్ణమూర్తి ఫోటో. గదికి ఒక మూల ముక్కాళి పీట మీద భగవద్గీత. ఆయన ఈజీ చైర్లో కూచుని ఏదో పుస్తకం చదువుకుంటున్నాడు. డెబ్బై ఏళ్ళుంటాయేమో. మంచి స్ఫుర్తదూపి. కిటికీలోంచి మధ్యాహ్నపు ఏటవాలు ఎండ పడి అతని తెల్లగడ్డం మెరుస్తోంది.

"నమస్కారమండీ" అన్నాడు రవి.

చదువుతున్న పుస్తకం పెట్టి, కళ్ళద్దాలు సవరించుకుని ఇతని వైపు చూసారు. కూచోమన్నట్టు సైగ చేసారు. కుర్చీ ఆయనకి దగ్గరగా జరుపుకుని కూచుని పరిచయం చేసుకున్నాడు.

ఆయన "వాణీ!" అంటూ కేకేసారు.

గొంతులో పన్నని వణుకు.

ఆ పిల్ల పరుగెత్తుకు వచ్చి "ఏం కావాలి తాతయ్యా?" అంది.

"కొంచెం మంచి నీళ్ళు తీసుకురా తల్లీ" అన్నారు.

"మీ దగ్గర చాలా పుస్తకాలున్నాయండీ" అన్నాడు రవి.

ఆయన నవ్వి "ఒకప్పుడు మనసులో అగ్ని జ్వాలలు రగిలించి ఇప్పుడు షెల్ఫుల్లో మత్తుగా నిద్రపోతున్న పుస్తకాలు" అని, "ఏం పని మీదొచ్చారు?" అన్నారు.

"మీతో ఓ ముఖ్యమైన పనుండి వచ్చానండీ" అని వచ్చిన పని చెప్పాడు.

ఈలోపు వాణి మంచి నీళ్ళు తీసుకొచ్చింది. ఆయన తాగి చెప్పడం మొదలుపెట్టారు.

"కావ్యా!? చాలా మంచి పిల్ల. వ్యక్తిగత విషయాలు ఎవరికీ చెప్పేది కాదు. తెలుగు భాష, చరిత్ర, నుడికారం వీటి మీద పరిశోధన జరోపేది"

"ఇక్కడ ఏదైనా యూనివర్సిటీలో చదువుతోందా?"

"డిగ్రీల కోసం పరిశోధన కాదు ఆమెకది. ఆత్మ సంతృప్తికోసం. నిజమైన పరిశోధన ఏదీ ఆశించని ఇలాంటి వాళ్ళ వల్లే జరుగుతుంది"

"మీ దగ్గరకి తరుచు వస్తుందా?"

"నుడికారాన్ని పట్టుకోవాలని ఎక్కువగా చుట్టు పక్కల గ్రామాల్లో తిరిగేది. అప్పుడప్పుడు ఏవో పురాతన గ్రంథాలు నా దగ్గర ఉంటే వాటి గురించి వచ్చేది. తీసుకున్న పుస్తకం తిరిగిచ్చే అలవాటున్న అతి కొద్దిమంది తెలుగువాళ్ళల్లో ఈ అమ్మాయి ఒకరు. ఆఖరి పుస్తకం తిరిగి ఇస్తున్నప్పుడు అందులో ఏదో కాగితం ఉండిపోయింది. అప్పటిదాకా ఆమె కవిత్యం రాస్తుందని నాకు తెలీదు" అన్నారు.

రవికి ఆత్మత, ఒక పక్క ఆ అమ్మాయిని కలవబోతున్నానన్న సంతోషం.. ఇంక ఆలస్యం చెయ్యకుండా అడిగాడు.

"ఆ అమ్మాయిని నేను కలవాలి సారీ!! ఆ అమ్మాయిని నేను కలవాలి.."

ఇతని ఆత్మత చూసి అయిన మౌనంగా లేచి, షెల్ఫులో పాత పుస్తకం, 'ఈనాడు' జిల్లా ఎడిషన్ తీసుకొచ్చారు. పుస్తకంలోంచి చిన్న కాగితం తీసి ఇచ్చారు. అందులో చిన్న కవిత అవే అక్షరాలు.

"ఒక్క కన్నీటి చుక్క.

కొలను మీద వృత్తాలు

అనంతంలోకి..

అదృశ్యమౌతూ."

ఎంత బాధలో ఇది రాసిందో అనుకుంటూ 'ఈనాడు' పేపర్ చూసాడు. లోపల పేజీలో విద్యార్థిని ఆత్మహత్య అన్న వార్త.

"కొంచెం ఆలస్యం చేసావు బాబూ" అంటున్నారాయన.

రవికి ఏమీ వినిపించడంలేదు.

పిచ్చివాడిలా గోదావరి ఒడ్డుకి పరుగెత్తిపోయాడు. చీకట్లు చిక్కబడుతుంటే గోదావరి ఒడ్డున కూచున్నాడు. ఆకాశంలో దట్టంగా మబ్బులు కమ్ముకున్నాయి. అవతలి ఒడ్డున దీపాలు ఒక్కొక్కటి వెలుగుతున్నాయి. మౌనంగా గంభీరంగా ప్రవహిస్తోంది గోదావరి.

ఆ రోజు ఒక్క ఐదు నిమిషాల ముందు ఆఫీసుకి వెళ్ళుంటే అమెరికా ప్రయాణానికి లగేజ్ కాస్త ముందే సర్దుకునుంటే, మెయిల్ రూం ఒక్క రోజు ముందు చూసుకునుంటే, ఉరుకుల పరుగుల జీవితంలో కాస్త లయని కాపాడుకునుంటే!?

పడమటి ఆకాశాన్ని వీడలేని సూర్యుని అవశేషాలు గోదావరి తరంగాల్లో ప్రతిబింబిస్తున్నాయి. అకస్మాత్తుగా వర్షం మొదలయ్యింది. అతనికి అక్కడ నుండి కదలాలనిపించలేదు. నిలువునా తడుస్తూ అక్కడే కూచున్నాడు. మసక వెలుగులో గుచ్చి గుచ్చి ప్రశ్నించే చినుకులకి అల్లకల్లోలమౌతోంది గోదావరి.

ఏం రాసుంటుంది? జీవన్మరణ సరిహద్దుల్లో అటా ఇటా అని సంశయంలో తన సహాయం ఏమైనా కోరి రాసిందా? ఒక కవి, సున్నిత మనస్కురాలు.. ప్రపంచంతో విసిగిపోయి మృత్యు సమక్షాన తన అనుభవ సారాన్నంతా రంగరించిందా? నక్షత్రానికీ నక్షత్రానికీ మధ్య ఉన్న చీకటి అగాధల్లోకి పయనమౌతూ ప్రపంచానికి తను మిగల్చదల్చిన అడుగుజాడల్ని ఆ లేఖలో భద్రపరిచిందా?

దేన్ని తెలుసుకోగలడు? ఏది అర్థమౌతుంది? గుచ్చి గుచ్చి ప్రశ్నించే వాన చినుకులకి గోదావరి ఎప్పటికైనా సమాధానం చెప్పగలదా? భరించలేని నిస్సహాయత అతణ్ణి ఆవరించింది. దూరంగా బ్రిడ్జి మీద ఏదో రైలు వర్తమానాన్ని గతాన్ని చేస్తూ భవిష్యత్తులోకి దూసుకుపోతోంది. కురుస్తున్న కోటానుకోట్ల వాన చినుకుల్లో అతని కన్నీటి బొట్టొకటి కలిసిపోయింది.

పరకాయం

- డొక్టోర్ చక్రపాణి

అత్యుర్వచిత్ర (సిని నిర్మణ సంస్థ) సహకారంతో కౌముది - రచన నిర్వహించిన కథల పోటీలో
బహుమతి పొందిన కథ.

"నోరూసుకో, నేనూ, నా ఇష్టమన్నావంటే చంపుతా! ఆడపిల్లకు ఇష్టాలేంటే?" అని కసిరింది తల్లి.

"తమ్ముడిని నువ్వేమీ అనవు! ఎప్పుడూ గాయత్రి వెంటే పడతావు!" అంది ఏడుపు ముఖం పెట్టి గాయత్రి.

"వాడు మొగిపిల్లాడు. రేపు మాకు ముసలితనంలో ధారకం పోయాల్సింది వాడే వాడితో నీకు పంతాలేంటి? కనుక ఇంకెప్పుడూ నా ఇష్టం, నాకది కావాలి, ఇది కావాలి అని అడక్క."

"పోన్లే, గాయత్రికి సినిమాకు వెళ్ళాలని ఉంది. ఆ సినిమా బాగుందని కూడా గాయత్రి ఫ్రెండ్స్ చెప్పారు" అంది గాయత్రి. అలా తన్ను గురించి ఆమె ఎప్పటి నుండో ప్రధమ పురుష ఏకవచనంలో ప్రస్తావిస్తోంది.. కానీ తల్లిది ఇప్పటిదాకా గమనించలేదు.

తల్లి కూతురివంక చూసి పగలబడి నవ్వింది. "చాల్లే, తెలివితేటలు. గాయత్రి ఎవరే, నువ్వేగా? ఎవరో మరో మనిషి అన్నట్టు, 'గాయత్రికి సినిమాకు వెళ్ళాలని ఉంది' అంటావ్" అంది.

"నువ్వేగా అమ్మా, అన్నావు - నా ఇష్టమున్నావంటే చంపుతానని! నేనిప్పుడు మాట్లాడింది నేనుగా కాదు. ఆడపిల్లలకు 'నేన'న్న భావన ఉండరాదు. వాళ్ళకు 'నేను', 'నీవ'న్న సర్వనామాలు పనికిరావు. పుట్టినప్పుడే వీళ్ళు 'ఆడ'పిల్లలు. నీలాంటి మరో అమ్మాయిగా మాట్లాడుతున్నాను. ఈ భారతదేశంలో అమ్మాయిలకు ఇష్టాలుండవు, కోరికలుండరాదు, బరితెగించి మాట్లాడరాదు, గట్టిగా నవ్వడం కూడా నిషిద్ధమే. తల్లిదండ్రులు భారమనుకుంటూ పెంచుతారు..." అంటూ పెరట్లోకి చూసింది. అక్కడంతా శూన్యంగా ఉంది. అక్కడ బాదం చెట్టు ఆనవాలు కూడా లేదు. "బాదం చెట్టులాంటి వాళ్ళు. ఇష్టమయినంత కాలం పెంచుకోవచ్చు. ఇష్టంలేనప్పుడు కొట్టేయవచ్చు."

కూతురి మాటలకు భారతి కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి. చప్పున అక్కన చేర్చుకుని, "నేనేం చేయనే తల్లీ, నాది అధమస్థపు బతుకైపోయింది. ఒక్క విషయంలో నాకు స్వతంత్రంలేదు. నిన్ను సినిమాకు పంపించానంటే మీ నాయన నా మీద ఇంతెత్తున ఎగురుతాడు. మొన్న మా అక్కయ్యవాళ్ళు రమ్మని నిన్ను బలవంతం చేస్తే పంపానా!? మీ నాన్న సాధించి, సాధించి నా ప్రాణం తీశాడు.."

తల్లి మాటలకు గాయత్రి మనసు ఆర్థమయిపోయింది. తండ్రి సంగతి ఆమెకు తెలియంది కాదు.

పెరట్లో కమలాకరమూర్తి తల్లి పెట్టిన బాదం చెట్టు ఒకటి ఉండేది. ఆ రోజుల్లో ఆ చెట్టు ఆకులతో విస్తరించి చల్లటి నీడనిచ్చేది. ఆమె ఆ ఆకులతో విస్తరాకులు కుట్టుకుని భోజనం చేసేది. కమలాకరమూర్తి, అతని స్నేహితులు కూడా బాదం కాయలు కొట్టుకుని తినేవారు. పోను పోను దాని అవసరం ఎవరికీ లేవు. పిల్లలక్కూడా బాదంకాయ కొట్టుకుని పప్పు తినే అవసరంలేదు. చాక్లెట్లు, బిస్కెట్లు వచ్చాయి. పండిన ఆకులు ఆవరణలో పడుతుంటే చికాగా ఉండేది. ఓసారి భార్యకు చెప్పాడు కమలాకరమూర్తి, "చెట్టు కొట్టేయించేద్దామనుకుంటున్నాన"ని.

"ఉండనివ్వండి. అది మన్నేం చేసింది! పచ్చని చెట్టును కొట్టించటమెందుకు?" అంది భారతి.

చెట్టును కొట్టించటం గాయత్రికి కూడా ఇష్టం లేదు. తన చిన్నతనపు ఆటలన్నీ ఆ చెట్టుతో ముడివడి ఉన్నాయి. చిన్నప్పుడు, ఏదో పాడుపని చేశాక, లంగా పైకి కట్టుకుని చెట్టు పైకి కూడా ఎక్కేది, తల్లినుండి దెబ్బలు తప్పించుకోవాలనికే! బాదం చెట్టుకు ఉయ్యాల కట్టమని మొండికేస్తే, తండ్రి చెప్పి చూశాడు, "బాదం కొమ్మ పెళుసు, కొమ్మ విరిగితే, దెబ్బలు తగులుతాయి" అని. అయినా మారం చెయ్యటంతో తండ్రి చేతితో తన్నులు కూడా తింది గాయత్రి. వేసవి కాలం తల్లి మధ్యాహ్నం కునుకు తీస్తుంటే ఆ చెట్టు నీడనే ఆమె తన స్నేహితురాళ్ళతో ఆడుకుంది.

అందుకే ఆ చెట్టును కొట్టిచ్చేద్దామన్న ప్రతిపాదన తండ్రి చేసినప్పుడు వద్దని ఆమె గట్టిగా ప్రతిఘటించింది. కానీ ఓ రోజు ఆమె స్కూలునుండి ఇంటికొచ్చేసరికల్లా చెట్టు స్థానంలో మొండెం కనిపించింది. రేపోమాపో నేల తవ్వి మిగిలిన కాండాన్ని కూడా తొలగిస్తారు. ఆ మొండాన్ని చూసి గాయత్రి గుండెలవిసి పోయినట్లు ఏడ్చింది.

"ముయ్యి నోరు! ఏవిటా ఏడుపు, ఎవరో చచ్చిపోయినట్టు! దానివల్ల ఏం ప్రయోజనం, ఆకులు రాలటం తప్ప. దొడ్డంతా చిమ్మటానికి రెండొందలిస్తావా, మూడొందలిస్తావా అని పనిమనిషి డిమాండు చేయటం తప్ప" అన్నాడు తండ్రి.

చెట్టును కొట్టించిన చాలాకాలానికి గానీ అతడికి తను చేసిన పాడు పని జ్ఞాతమవలేదు. చెట్టు ఇచ్చే నీడ ఇప్పుడు కరువయింది. చల్లదనపు ఆశ్రయం కోల్పోయిన కొంపయిందది. చెట్టు ఉన్న రోజుల్లో ఎండాకాలపు తాపం ఇంట్లో అంతగా అనుభూతమయ్యేది కాదు.

"చెట్టున్న రోజుల్లో ఇంట్లో చల్లగా ఉండేది. చెట్టును కొట్టించేసి మనం పొరపాటు చేసినట్టున్నాం" అంది భారతి ఒకటి రెండుసార్లు.

పొరపాటును తేలిగ్గా అంగీకరించే మనస్థత్వం కాదు కమలాకర మూర్తిది. అందుకే మొదట్లో భార్య ఆ ప్రస్తావన చేసినా మెదలకుండా ఊరుకున్నాడు. మళ్ళా మరోసారి అదే ప్రస్తావన చేసినప్పుడు భార్యపై పేట్రేగిపోయాడతను.

"అవును. అయితే ఏదంటా? ఇది నా ఇల్లు నా ఇష్టం! ఇక్కడ ఏది ఉండాలో, ఉండకూడదో నిర్ణయించేది నేను. చెట్టేకాదు, మనుషులకూ అది వర్తిస్తుంది. గుర్తుంచుకో" అని అరిచాడతను.

ఆ తర్వాత మళ్ళా భారతి చెట్టును గురించిన ప్రస్తావన చెయ్యలేదు.

చెట్టు కొట్టేసిన తర్వాత గాయత్రి ఓ రాత్రి ఓ కల కన్నది ఆమె. కలలో చెట్టు తన రూపంలో కనబడింది. చెట్టులో తన పరకాయ ప్రవేశం చేసినట్టనిపించింది.

"అదేమిటి నువ్వు నాలా ఉన్నావు?" అనడిగింది గాయత్రి.

"ఆడపిల్లలందరూ నాలానే ఉంటారు. నా ఇష్టమొచ్చిన చోట నన్ను పెరగనివ్వరు. నన్ను ఉపయోగించుకుంటారు కానీ నేనంటే నిర్లక్ష్యం. వాళ్ళకయిష్టమయితే నిర్లాక్ష్యంగా నరికేస్తారు. కనుక, చెట్లూ, ఆడపిల్లలూ ప్రశ్నలేయరాదు. నోరుమూసుకుని పని చెయ్యాలి చెట్లూ, గాయత్రి కూడ. అవి పరకీయాలే కానీ స్వకీయాలు కావు. ఒక్కటే తేడా. ఆడపిల్లల్లా చెట్లుకూడా కదలగలిగితే వాటినెవరూ ఇళ్ళలో ఉంచుకోరు. తిండి దండగ జీవులు!" అంది చెట్టు. తను మరో శరీరంలో ప్రవేశించిన భావన కలిగింది ఆమెకు. అప్పటి నుండే గాయత్రి తనను గూర్చి ప్రధమ పురుష, ఏకవచనంలో ప్రస్తావించసాగింది.

పెరట్లో అదెంతో ఇంట్లో తనంత. ఆడ ఇది, ఈడ 'ఆడ'ది. దానివల్ల తండ్రికి అణువంత ప్రయోజనం కనిపించలేదు., పనిమనిషి కింద డబ్బు వుధా చేయటం తప్ప. తన వల్ల కూడా తండ్రికి ప్రయోజనం లేదు, రేపు పెరిగి పెద్దయ్యాక కట్నం రూపేణా ఆ వచ్చే అల్లుడి ఎదాన తన కష్టాంతం ధారపోయటం తప్ప. ఇలాంటి భావాలు ఆమెలో అస్పష్టంగా రూపు దిద్దుకోసాగాయి. చెట్టును గూర్చి తండ్రి 'అది' అన్నప్పుడల్లా, అతడు తన్ను గురించే మాట్లాడుతున్నట్లుండేది గాయత్రికి. తనూ ఎక్కడో మనిషి, ప్రధమ పురుష, ఏకవచనం.

తను ఇంటర్మీడియట్ చేశాక, ఎంసెట్ రాసి ఇంజనీరింగ్ కోర్సుకు వెళదామనుకుంది. "చాల్లే, ఇప్పటికే నిన్ను చదివించి పొరపాటు చేశాను. నీ చదువుకు తగిన మొగుణ్ణి కొనుక్కు రాలేక నా పురమారేట్టుంది. చదివింది చాలు ఆపెయ్యి" అన్నాడు తండ్రి కమలాకరమూర్తి.

"గాయత్రి క్లాసుమేట్లందరూ కూడా ఎంసెట్ కు ప్రీపరవుతున్నారు" అంది గాయత్రి ముఖం ముడుచుకుని.

"నోర్మయ్! నీకేది మంచిదో నాకు తెలీదా? వాళ్ళు డబ్బున్నవాళ్ళు. కూతుళ్ళ చేత ఏ వేషాలయినా వేయించగలరు. నా దగ్గర అంత డబ్బులేదు, అట్లాంటి ఆటలూ సాగవు. నోరు తెరిచావంటే పీక నములుతాను."

"ఇది వరకటి రోజుల్లా కాదు, ఇప్పుడు ఆడపిల్లలూ చదువుతున్నారు, ఉద్యోగాలు చేసుకుని వాళ్ళ బతుకులు వాళ్ళు బతుకుతున్నారు" అంది భారతి మొండి ధైర్యంతో, కూతురికి వత్తాసుగా..

"నీక్కూడా నోరు పెగుల్తుండే నా ఇంట్లో అట్లాంటి తప్పుడు పనులు సాగవు. ఆడది చదువుకోవటమే తప్పంటే, ఇంకా ఉద్యోగాలు కూడానా? రేప్పొద్దున ఎవడినో ప్రేమించానని మన పరువుతీస్తే అవమానాల పాలయ్యేది ఎవరు? నువ్వా, నేనా? కుదర్లు, దాని చదువు ఆపేస్తున్నాను. మనకు తగిన సంబంధం చూసి ఏ అయ్య చేతిలోనో పెట్టోస్తే నా బాధ్యతా తీరిపోతుంది."

అయితే, గాయత్రికి పెళ్ళి చేయాలనుకున్న అతని ప్రయత్నాలు కూడా సఫలీకృతం కాలేదు. ఇంటర్మీడియట్ చదువుకుని ఇంట్లో కూర్చుని, తండ్రి ఆదేశం ప్రకారం కూల్చి అల్లికలూ నేర్చుకుంటున్న పిల్లను పెళ్ళిచేసుకోవటానికి మంచి క్వాలిఫికేషన్లున్న పెళ్ళికొడుకెవడూ ముందుకు రాలేదు. బాధ్యత వదిలించుకునే ప్రయత్నంలో, దారినపోయే దానయ్య చేతిలో పెట్టలేడు, కమలాకరమూర్తి కూడ. పైకి ఎంత

కఠినంగా ఉన్నా కూతురి జీవితం సుఖశాంతులతో గడిచిపోవాలనే అతని కోరిక. చదువు మానేసి ఏడాది గడిచిపోయినా ఏ సంబంధమూ దొరక్క అయోమయ స్థితిలో ఉన్నప్పుడు అతని చిన్ననాటి క్లాసుమేట్ రమణారావు పనిమీద పట్నానికొచ్చి పిల్ల చదువు మానిపించినందుకు కమలాకర మూర్తిని ముక్కదొబ్బులేశాడు.

"నీకు బుద్ధేమన్నా ఉందిరా? పిల్లదానికెన్నేండ్లు ! నిండా పదహారు పదిహేడు లేవు? అప్పుడే దానికి పెళ్ళేమిటి? అసలు చదువులేని పిల్లని తలకు మాసిన వాడుకూడా చేసుకోవటం లేదు, ఉద్యోగముంటేగానీ పెళ్ళికావటం కష్టమవుతున్నది. అలాంటిది నీ కూతుణ్ణెవడు చేసుకోవాలికి ముందుకొస్తాడురా!? పెళ్ళికాక, చదువులేక అది ఇంట్లో నీ ఎదాన పడి ఏడవాలి. అయినా పట్నంలో ఉంటూ కూడా ఏం పాతకాలపు ఆలోచనలు చేస్తున్నావు!? మేం పల్లెటూళ్ళల్లో కూడా ఇలా భావించటంలేదు" అంటూ.

'లేదురా, రవణా! చదువులంటూ పంపిస్తే ఆడపిల్లలకు ఎన్ని పెడబుద్ధులు పుడుతున్నాయో నీకు తెలీదు" అని తన తీరును సమర్థించుకో చూశాడు కమలాకర మూర్తి.

"ఎవరో ఏదో చేశారని మన పిల్ల కూడా అలా చేస్తుందని అనుకుంటే ఎట్లా? అట్లాంటి పనులు చెయ్యటానికి ఇల్లు దాటనక్కరలేదు. చేసే తప్పుడు పనులు ఇంట్లో కూర్చునే చెయ్యొచ్చు. నీ ఇంట పుట్టిన పిల్ల గురించి అట్లాంటి తప్పుడు ఆలోచనలు చెయ్యక, దాన్ని చదువులో పెట్టు. దానికి రాసిపెట్టి ఉన్నవాడితో అయినప్పుడే అవుతుంది పెళ్ళి. పెళ్ళికోసం చదువు ఆపక."

రమణారావంటే కమలాకరానికి ఎంతో గురి. ఏ సమస్య వచ్చినా ఉత్తరం రాసి అతని సలహా తీసుకుంటాడు. అలా మిత్రుడు దొబ్బులేయటంతోనూ, తనకీ మరో మార్గం దొరక్కా, మరుసటిడు గాయత్రికి మళ్ళీ చదువులోవాలని లేదు. తను ఎంసెట్ రాయనన్నా తండ్రి తిట్టి రాయిండాడు. చదువు మీదశ్రద్ధ ఉన్న పిల్ల కనుక, ఎంసెట్లో మంచి రాంకే సాధించింది. కానీ, అప్పుడు మంచి డిమాండులో ఉన్న కంప్యూటర్ సైన్స్ కోర్సులో కాక ఎలక్ట్రానిక్స్ అండ్ కమ్యూనికేషన్స్ ఇంజనీరింగ్లో ఫ్రీ సీటు లభించింది. కంప్యూటర్ సైన్స్ కోర్సుంటే డానేషన్ కట్టి ప్రయివేటు కాలేజీలో చేరాలి. నాన్ - లోకల్ కోటాలో మరో యూనివర్సిటీ ఏరియాలో కంప్యూటర్ సైన్స్ కోర్సులోనే ఫ్రీ సీట్ లభించింది. అయితే, పరాయి ఊరు పంపి కూతుర్ని చదివించడానికి తండ్రి అంగీకరించలేదు. డానేషన్ కట్టి ప్రయివేటు కాలేజీలో చేర్చడానికి ఒప్పుకోలేదు.

"నా వల్ల కాదు. ఈ పనికి మాలిన చదువుకే అన్నివేలు పోయాలంటే, డబ్బేం చెట్టుకు కాస్తున్నదా? ఇదయ్యాకయినా పెళ్ళి చెయ్యక తప్పదు కదా? వాడెంత డిమాండు చేస్తాడో? ఆడపిల్లల తండ్రులంటే ప్రతి నాకొడుక్కీ లోకువే. నోరూసుకుని ఇక్కడే ఫ్రీ సీటు వచ్చిన కాలేజీలో చేరు" అని గట్టిగా చెప్పాడు కమలాకర రామమూర్తి కూతురికి.

తను ఆ కోర్సులో చేరనని మొండికేసింది. తల్లి కూడా తండ్రి పక్షమే వహించింది.

అప్పుడూ ఆమెకు తను ఇంటర్మీడియట్ చదివే రోజుల్లో ఇంగ్లీషు మాష్టరు చెప్పిన పాఠం గుర్తుకు వచ్చింది.

"నామవాచకాలకు బదులుగా వాడేవి సర్వనామాలు. ప్రతి మనిషికీ ఈ ప్రపంచంలో తనే ప్రధానం. తనే ఈ భూమండలం తిరగటానికి ఇరుసనుకుంటాడు. పోనీ అంత గొప్పగా కాక పోయినా, ఎవరికయినా తన తర్వాతనే ఏదయినా, కనుక అతడు తన్ను గురించి చెప్పుకుంటూ 'నేను', 'నేను' అంటాడు. అందుకే ఇంగ్లీషులో మాట్లాడే వ్యక్తిని, తన్ను గురించి చెప్పుకునే వ్యక్తిని ఫస్ట్ పర్సన్ అన్నారు. తెలుగులో దాన్నే ఉత్తమ పురుష అంటారు. ఎవరితో మాట్లాడుతున్నాడో అతడిని సెకండ్ పర్సన్ అన్నారు. తెలుగులో మధ్యమ పురుష అంటారు. ఈ ఇద్దరూ కాక మూడో వ్యక్తిని థర్డ్ పర్సన్ అంటారు. తెలుగులో అదే ప్రధమ పురుష. "నువ్వా", "నేనూ" తప్ప, ప్రపంచంలో అందరూ మూడో వ్యక్తులే. నాకు అలాంటి వాళ్ళు పేర్లు కొన్ని తెలుసు. కానీ ఆ పురుషులోని అసంఖ్యాకమయిన జనం నాకు తెలీకుండా అనామకంగా ఉండిపోతారు. దె ఆర్ మిలియన్స్ అండ్ బిలియన్స్ ఆఫ్ ఫేస్ లెస్ పీపుల్. మానవుల్లో కులాలూ, జాతులూ ఉన్నాయి. వీరిలో చాలా కొద్ది మంది ప్రముఖులు, ఫస్ట్ పర్సన్, సెకండ్ పర్సన్ లాంటి వాళ్ళు; మిగతా అగణిత జన సమూహమంతా

ప్రాధాన్యంలేని వాళ్ళు, థర్డ్ పర్సన్లే. భాషలో ప్రత్యామ్నాయం లేక, వీళ్ళూ 'నేను', 'నేను' అనుకుంటారు, కానీ వీళ్ళకలాంటి అర్హత లేదు. పాత రోజుల్లో, 'అంటరానివాడు వస్తున్నాడు, తప్పుకోండి' అంటూ తన్ను గురించి ప్రకటించుకుంటూ వీధిలో వెళ్ళే అప్పటి అస్పృశ్యుడి లాంటి వ్యక్తులు వీళ్ళు.."

"అంటే ఆడపిల్లలాంటి వాళ్ళా, సారీ!" అనడిగిందో అమ్మాయి.

"యస్. ఎక్స్ట్రా! నువ్వు జలజవి. యువార్ డాటర్ ఆఫ్ దశరథ రామారావు. వాటెబాట్ యువర్ మదర్? షి ఈజ్ థర్డ్ పర్సన్ సింగ్యులర్, బిలాంగ్స్ టు ఎ వాస్ట్ బ్రీడ్ ఆఫ్ పాపులేషన్! ఇంటి యజమాని తండ్రి. తల్లి కుటుంబంలో సెకండ్ రేట్ మెంబర్. మగపిల్లలు ప్రివిలేజ్డ్ క్లాస్, ఆడపిల్లలు సెకండ్ రేట్ సెటిజన్లు. కనీసం మగపిల్లలు ప్రథమ పురుష బహు వచనాలు, అమ్మాయిలు థర్డ్ పర్సన్ సింగ్యులర్లు. సాటి స్త్రీ నుండి కూడా వీళ్ళకు సమర్థన లభించదు."

అలా ఆయన పాతాన్ని మించి ఇంగ్లీషులో ఉపన్యాసిస్తూండేవాడు. 'పిచ్చివాడు' అని తామా రోజుల్లో ఆయన్ని గురించి అనుకునే వాళ్ళు. కొంతమందయితే 'క్రాక్' అని కూడా భావించేవారు. ప్రపంచాన్ని ఉల్లాగా చూస్తాడని అందరూ అనుకునేవారుకానీ ఆయనే సరిగ్గా చూస్తున్న వ్యక్తిని తనకు చాలా రోజులకు గానీ తెలియలేదు. అప్పటికే ఆమె తన్ను 'ప్రథమ పురుష, ఏకవచనం'గా భావించసాగింది. తనను గురించి ప్రస్తావించవల్సివచ్చుడల్లా ప్రధం పురుష ఏకవచనంలోనే మాట్లాడుతుంది. 'నేను కాలేజీకి వెళుతున్నాన'ని అనదు, 'గాయత్రి కాలేజీకి వెళుతున్నది' అంటుంది

తమ్ముడు భార్గవుడికి ఎంసెట్లో మంచి రాంక్ రాలేదు. అయినా లక్షలు డొనేషన్లు పోసి గుల్పర్గా మెడికల్ కాలేజీలో చేర్పించాడు కమలాకర మూర్తి. కొడుక్కి సీటు వచ్చిన విషయం ఆనందంగా భార్యకు చెబుతున్నప్పుడు, కూతురు తనవంక ఎద్దేవా చేసినట్టుగా చూస్తున్నట్లనిపించి, "వాడంటే మరి రేపు సంసారాన్ని పోషించాల్సినవాడు. ఇప్పుడు ఖర్చు పెడితేనే రేపు సంపాదించ గలిగేది. ఆడపిల్లలా పెళ్ళి చేసుకుని చక్కా పోయేందుకు వాడికి కుదరదు కదా?" అన్నాడు కమలాకరమూర్తి.

"గాయత్రి కూడా తల్లి దండ్రులను మర్చిపోయేది కాదు" అంది గాయత్రి.

"నువ్వు మమ్మల్ని చూస్తానన్నా ఆ వచ్చే మొగుడా అనుమతించవద్దుటే! నేను మా అమ్మా నాయనలకేం చెయ్యగలుగుతున్నాను? సంవత్సరానికోసారయినా పిల్చి కొత్త బట్టలయినా పెట్టలేకపోతున్నాను. కిందటేడు మా అమ్మకు గుండె ఆపరేషన్పుడు, 'అమ్మకు సాయంగా ఆసుపత్రిలో ఉండువుగాని రావే!' అని మా అన్నయ్య కబురు చేసినా వెళ్ళలేకపోయాను. చివరకు ఆపరేషను టేబుల్ మీదే పోయింది" అంది భారతి కళ్ళు పమిటతో వత్తుకుంటూ.

"భావుంది. ఎలా వెళతావు? భార్గవుడికి ఇంటర్మీడియట్ పరీక్షలు. మనం కనిపెట్టుకుని ఉంటేనే వాడిది అంతంత మాత్రం చదువు! నేను ఆఫీసు నుండి వచ్చేటప్పటికి పొద్దుపోయేది. అప్పుడే మాకు ఇన్స్పెక్షన్లు కూడా వచ్చి తగలడాయి! ఇంక నువ్వు కూడా కొంపలో లేక పోతే వాడినెవరో పట్టించుకుంటారు?" అన్నాడూ కమలాకరమూర్తి, విసుక్కుంటూ.

"గాయత్రి తమ్ముడి చదువు విషయంలో శ్రద్ధతీసుకుంటానని చెప్పింది" అన్నది గాయత్రి.

"నీ మాట వింటాడా వాడు? అట్లా పెంకి వెధవగా తయారు చేసింది మీ అమ్మవాడిని! అతి గారాబం!" అంటూ ఇంకా తల్లిని తల్చుకుని కుమిలిపోతున్న భార్య వంక చూసి, "ఏమిటా ఏడుపు, నట్టింట్లో కూర్చుని, అశుభంగా? తల్లితండ్రుల భాధ్యత కొడుకులది ఆడపిల్లలు వీలయితే ఓసారి వచ్చి చూడగలరు కానీ అంతకంటే ఏం చేయగలు! ఎవరి సంసారాలు వాళ్ళవి. మీ అన్నయ్యేం తక్కువవాడు కాదు. ఆమె బతకలేదు కానీ, లేకపోతే ఓ రెండు నెలలపాటు ఉండి మీ అమ్మ సంరక్షణ చూసుకోవాలని చెప్పాడు! అయ్యే పనేనా? ఆడపిల్లలు తమకేదో చెయ్యాలని తల్లిదండ్రులు భావించటం కూడ తప్పు" అన్నాడు కమలాకరరావు పెద్దగా అరుస్తూ.

గాయత్రి చదువు పూర్తిచేసుకుంది. కాంపస్ సెలక్షనులో ఆమెకు విప్రోలో ఉద్యోగమొచ్చింది. గాయత్రి ఉద్యోగం విషయంలో మళ్ళా ఇంట్లో రభస అయింది. తండ్రి ఆమె చదువు పూర్తికాక ముందే పెళ్ళికి ప్రయత్నాలు ముమ్మరం చేశాడు. అయితే ఏదీ కలిసి రాలేదు.

ఈ సారి గాయత్రి తండ్రికి నిశ్చయంగా చెప్పింది. "గాయత్రి ఉద్యోగంలో చేరుతోంది. ఈ విషయంలో చర్చలు అనవసరం" అని.

"అంటే నీ ఇష్టమొచ్చినట్టు చేస్తావా, బరి తెగించి?"

"ఉద్యోగం చెయ్యడమే బరి తెగించడమంటే గాయత్రేం చేయలేదు" అని నిశ్చయంగా చెప్పి వెళ్ళిపోయింది., ఉద్యోగంలో చేరటానికి.

ఆ రోజు నుండి తండ్రి ఆమెతో మాట్లాడటం మానేశాడు. గాయత్రికెంతో మనస్తాపం కలిగింది. "గాయత్రికి నాన్న మాట్లాడకపోవటం వల్ల ఎంతో దుఃఖం కలిగింది. తనను క్షమించ వలసింది" అని అతనికి ఉత్తరం రాసి చూపింది.

అతడు మాట్లాడలేదు. 'అంత దుఃఖం కలిగిన దానివి ఉద్యోగం మానేసి ఆ మాట చెప్పు' అన్నట్టు అతడు ఆమె వంక చూశాడు. అయితే, ఆమె ఉద్యోగం మానలేదు. అతడూ మాట్లాడలేదు.

రెండేళ్ళయ్యాయి. గాయత్రికి ఇరవైమూడేళ్ళు. తండ్రి పిల్లకు పెళ్ళి కాలేదని దిగులుపడిపోయాడు. ఏ సంబంధమూ కుదరలేదు.

ఓ రోజు ఆమె ఆఫీసులోనే పనిచేసే ఓ యువకుడు వచ్చి కమలాకరమూర్తితో చెప్పాడు. "నా పేరు సుధాకర్. నేనూ విప్రోలోనే పని చేస్తున్నాను. సాఫ్ట్వేర్ ఇంజనీరును. మీ అమ్మాయి గాయత్రి అంటే నాకు ఇష్టం కలిగింది. మీరు అంగీకరిస్తే ఆమెను వివాహం చేసుకుంటాను" అని.

"ఇదేం మర్యాద! వెళ్ళి మీ తల్లిదండ్రులని పంపు. కులం, శాఖ, గోత్రం వగైరా చూసుకోవల్సిన పనిలేదా? పెళ్ళంటే అటు ఏడు తరాలూ, ఇటు ఏడు తరాలూ విచారించుకోవాలి!" అన్నాడు కమలాకరమూర్తి.

"కులం ఒకటేనండీ, శాఖ మాత్రం భేదం. అయినా ఈ రోజుల్లో వాటి నెవరు పట్టించుకుంటున్నారు?" అన్నాడు సుధాకర్.

"మీకు లేకపోవచ్చు. మాకున్నాయి! ఈ పెళ్ళి జరిగేది కాదు."

"నేను చెప్పే మాటలు ఒక్క క్షణం విన్నాక ఆ మాట అనండి."

"మంచీ మర్యాద తెలిని మనిషివి! నీతో మాటలేంటి? వెళ్ళు, వెళ్ళు" అని అతడిని తిట్టి పంపేశాడు.

అతడటు వెళ్ళగానే భార్యమీద విరుచుకు పడ్డాడు. "నేను ముందటి నుండే చెప్పతున్నాను. ఆడ ముం..కు మొగుడికి ఉత్తరం రాసుకునే చదువు చాలంటూనే ఉన్నాను. నువ్వు కాలం మారిపోయిందంటూ స్కూల్లో చేర్పించిందాకా పోరు పెట్టావు! మా వెధవాయి వచ్చి నన్ను పెడతొవన పట్టించాడు. చదువయ్యేటప్పటికి కొమ్ములొచ్చాయి. 'ఇంక నువ్వు లెక్కేంది, నా నౌకరీ నేను చేసుకుని బతుకుతాను' అన్న పొగరు! ఇప్పుడది మన కులం కాని వెధవ నెవడినో ప్రేమించిందంట! తను నాతో సీదా మాట్లాడలేక ఆ వెధవను నా దగ్గరకు పంపింది. ఎంత ధైర్యం వెధవకు! నీ కూతుర్ని పెళ్ళిచేసుకుంటానని నాతోనే అనటానికి! దాన్ని ఉద్యోగం మానెయ్యమను. ఇంతతో వాడితో సంబంధం పోతుంది" అని.

పక్క గదిలో ఉన్న గాయత్రి వినాలనే అతడు పెద్దగా అరిచినట్టు చెప్పాడు. గాయత్రి బయటకు వచ్చి తండ్రికి చెప్పింది "అతను తన ఆఫీసులో పనిచేస్తున్నవాడే కానీ, అతనితో ప్రేమలో పడేంత సంబంధం గాయత్రికి లేదు. మీరేవేవో ఊహించుకుని మాట్లాడకండి. అతను మనింటికి వస్తాడని కూడా గాయత్రికి తెలీదు. మన అడ్రసు ఆఫీసులో సంపాదించాడేమో?"

"నా కళ్ళకు గంతలు కట్టకు. పిల్లలేమి చేస్తున్నా అందరికీ తెలిశాకే తల్లిదండ్రులకు తెలుస్తుంది. ఏ ప్రేమ, ప్రోత్సాహం లేకపోతే వాడంత ధైర్యంగా వచ్చి నన్నడగ గలడు! డబ్బు సంపాదిస్తున్నావని అహంకారం పెరిగిందేమో నీకు! ఆడపిల్ల డబ్బు వాడుకునే నికృష్టడు కాడు ఈ కమలాకర మూర్తి!"

అతడి మాటలు నిజమే. కూతురి సంపాదనలో పైసా అతడు ముట్టలేదు. ఉద్యోగమొచ్చిన తర్వాత తల్లికీ తండ్రికీ తమ్ముడికీ బట్టలు వాటిని స్వీకరించలేదు, భార్యనీ, కొడుకునీ కూడా తీసుకోనివ్వలేదు.

"నీ సంతానాన్నే నువ్వు నమ్మలేక పోతే గాయత్రి చెయ్యగలిగిందేం లేదు" అని గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది గాయత్రి.

అప్పటికీ కమలాకర మూర్తి ఆగ్రహం చల్లార్లేదు. భార్య దగ్గర తనకోపం వెళ్ళగక్కూతూనే ఉన్నాడు.

చివరగా చెప్పాడు: "అది ఉద్యోగం మానెయ్యాలి. ఈ పెళ్ళి నుండి తప్పించాలంటే మరో మార్గంలేదు. అది ఉద్యోగమయినా మానాలి, లేకపోతే నా కొంపలో నుండి బయటికయినా వెళ్ళాలి. ఇక్కడే ఉండి తనిష్టమొచ్చినట్లు నాటకాలాడతానంటే కుదర్లు. అది ఏ విషయం నిర్ణయించుకునేదాకా నేనింట్లో భోజనం చెయ్యను. నా మాట వినని మర్నాడు నాకు దానితో సంబంధంలేదు. ఏ గోతిలో దిగుతుందో దానిష్టం! ఆ పెళ్ళి చేసుకున్నాక అది నా కొంపలో అడుగు పెట్టటానికి వీలులేదు. నాకో కొడుకున్నాడు, చాలు. మాట వినని కూతుళ్ళు పోయినా నాకిబ్బంది లేదు."

భర్త ఇంట్లో భోజనం చేయనిని ప్రతిజ్ఞ చేశాక భారతి లబలబలాడిపోయింది. అతను మొండి మనిషి. ప్రాణం పోయినా పట్టు విడవడు. ఆమె గాయత్రితో ఉద్యోగం మానెయ్యమని పోరు పెట్టింది.

సుధాకర్ అనే వ్యక్తి ఆ సంస్థలో పనిచేస్తున్న విషయం గాయత్రికి తెలుసు. అతడు ఆమెతో మాటలు కలుప ప్రయత్నించాడు కానీ ఆమె పరిహరించింది. అతనితో ఆమె ప్రేమలో పండిందన్న అభియోగం నిరాధారం. అలాంటిది అతడు సీదా వచ్చి తన తండ్రితో పెళ్ళి ప్రస్తావన చెయ్యటం ఆమెకు కోపకారణమయింది. ఆఫీసులో కలిసినప్పుడు, అతడిని అదే ప్రశ్నించింది, 'మనకేం పరిచయముందని మీరు మా నాన్నతో పెళ్ళి ప్రస్తావన చేశార'ని.

అందుకతడు చాలా నెమ్మదిగా సమాధానం ఇచ్చాడు.

"మిమ్మల్ని ఈ రెండేళ్ళుగా గమనిస్తూనే ఉన్నాను. ఎందుకో మీరంటే నాకిష్టం కలిగింది. మీ నాన్నగారికి రమణరావు గారని ఓ స్నేహితుడు ఉన్నాడు. ఆయనది మా ఊరే. మొన్నామధ్య అక్కడికి వెళ్ళినప్పుడు, 'మా అమ్మాయి కూడా అదే సంస్థలో పనిచేస్తుంది. నీకు తెలుసునా?' అని అడిగాడు. 'మీ అమ్మాయి? మీకు అబ్బాయిలే కానీ అమ్మాయిలు లేరే!' అని ఆశ్చర్యపోతూ అన్నానాయనతో.

'ఓర్నీ బండపడ! నాకు తెలీదుట్రా ఆ మాత్రం! మా అమ్మాయంటే నా స్నేహితుడి కూతురు. అంటే నా కూతురులాంటిదే' అంటూ వివరాలు చెప్పాడు. ఆయన్ని మేం 'మామయ్యగార'ని పిలుస్తాం. మాకందరికీ ఆయనంటే ఎంతో గౌరవం. ఆయన అలా చెప్పాక, నాకు మరింత ప్రోత్సాహం లభించింది. 'మా కమలాకరమూర్తి చాలా మంచివాడు, అమృత హృదయుడు, స్నేహానికి ప్రాణాలిచ్చే మనిషి' అని చెప్పటంతో నేను మీ ఫాదర్ని కలిసి ప్రపోజ్ చేసే ధైర్యం చేశాను అదే నేను చేసిన పొరపాటు! రమణారావు మామయ్యద్వార విషయం కదిపి ఉండాల్సింది. ఊరికెళ్ళినప్పుడు మామయ్యను కలిసి చెప్పతాను. నేనప్పుడే నిరుత్సాహపడిపోలేదు.."

"రమణారావు మామయ్య మీకు తెలుసని నాన్నకు చెప్పాచ్చుగా?" అంది గాయత్రి కినుకగానే.

"ఎక్కడా! ఆ అవకాశం ఇస్తేనా ఆయన? తరిమి తరిమి కొడితే, ఏం చెప్పగలను?"

"మరోమాట! ముందుగా గాయత్రితో ఆ ప్రస్తావన చెయ్యకుండా ఆమె తండ్రి దగ్గరకు వెళ్ళటం మీరు చేసిన తప్పు. ఆడదానితో మాట్లాడేదేమిటిలే అనుకున్నారేమో మీరు!"

"మీరు కాక మరో గాయత్రి ఎవరు? ఎవరి సంగతి మీరు చెబుతున్నది?" అన్నాడతను ఆశ్చర్యపోతూ.

"ఈ గాయత్రి సంగతే! మరో గాయత్రి ఎవరో ఈమెకు తెలియదు."

అప్పటికతనికర్థమయింది. పగలబడి నవ్వాడు.

"నేను' అన్న పదం ఉచ్చరించకూడదని భీష్మించుకు కూర్చున్నారా?" అన్నాడు.

"చేసి ప్రయోజనమేముంది? ప్రేమించామనుకున్న వ్యక్తులు కూడా పిల్ల తండ్రితోనే మాట్లాడ ప్రయత్నిస్తారు కానీ తాము ఇష్టపడిన పడతితో మాట్లాడరు. ఈ దేశంలో ఆడదానికి ఐడెంటిటీ ఉండదు. ఓ తండ్రి కూతురు, ఓ మొగుడి భార్య, మరో మొగాడి తల్లి. 'నేను' అంటే మా నాన్న కూతుర్ని, ఆయన చెప్పినట్టు వినాల్సిందాన్ని. ఈ 'నేను'కు కోరికలుండవు. కనీసం గాయత్రి అనుకుంటే నా నుండి భిన్నమయిన ఆ వ్యక్తికి కొంత స్వాతంత్ర్యమయినా ఉండే అవకాశం ఉంది. కనుకనే గాయత్రి 'నేను' అన్నపదాన్ని పరిహరించింది."

"యువారె ఏన్ ఇంటరెస్టింగ్ గజ్! మీతో ముందుగా మాట్లాడకపోవడం నేను చేసిన పెద్ద పొరపాటు ! క్షమించెయ్యండి. ఆత్మత్యాగం మహా పాపం! మళ్ళీ మనం కలిసినప్పుడు నేను మీ 'నేను'తోనే మాట్లాడతాను" అని చెప్పి అతను వెళ్ళిపోయాడు.

ఇంటికెళ్ళాక గాయత్రి తల్లికి చెప్పింది, తమ ఇంటికి వచ్చిన సుధాకర్ "రమణారావు మామయ్య ఊరు మనిషేనట! తను ఆ విషయం చెబుదామని ప్రయత్నించినా వినకుండా నాన్న తిట్టిపంపేశారు" అని చెప్పింది.

భారతి ఆ విషయం కమలాకరరావుకు చెప్పినప్పుడు, "అయితే ఏమిటటా? వాడికి పరిచయం ఉండనింత మాత్రాన నేను శాఖాంతర వివాహానికి ఒప్పుకుంటాననుకున్నారా? నా కంఠంలో ప్రాణం ఉండగా ఆ పని జరగదు" అన్నాడు.

అన్నట్టుగానే అతడు ఆ రాత్రి ఇంట్లో భోజనం చెయ్యలేదు. మర్నాడూ అదే పరిస్థితి. గాయత్రికి మరో మార్గం కనిపించలేదు, తను ఇంటి నుండి వెళ్ళిపోవటం తప్ప. మూడో రోజు ప్రయత్నించి వర్కింగ్ విమెన్స్ హాస్టల్లో చేరింది.

తల్లికి చెప్పింది, తను ఇంట్లోనుండి వెళ్ళిపోతున్నట్టు. ఆమె గోల పెట్టింది, తన కూతురి కేదో అయిపోయినట్టు.

"నేనేం చెయ్యనే అధమస్థపు దానివి. తండ్రి కూతుళ్ళలో ఎవరూ నా మాట వినరు. మొండిపట్టు పట్టుకు కూర్చున్నారు. పెళ్ళికూడా కాకుండా వెళ్ళి ఇప్పుడతనితో కాపురం పెడతావుటే!?" అని శోకించింది ఆమె.

"గాయత్రి కావాలని వెళ్ళటం లేదు. మీరే ఆమెని ఇంటి నుండి బయటికి పంపేస్తున్నారు. వర్కింగ్ విమెన్స్ హాస్టల్లో చేరుతుంది. తను 'నేను'గా ఉండటానికి వెళ్తుంది. ఈ పరకాయపు బతుకు తనకెప్పటినుండో ఇష్టం లేదు. తన్నో వ్యక్తిగా, 'నేను'గా గుర్తించే వ్యక్తిని పెళ్ళి చేసుకుంటుంది. అది సుధాకర్ కావచ్చు, మరొకరు కావచ్చు" అంది గాయత్రి.

"పోనీవే అమ్మా! రెండు రోజుల్లో బుద్ధి తిరిగి అది వెనక్కి రాకపోతే నన్నడుగు" అన్నాడు భార్యవుడు.

"నాన్న పాత తరం మనిషి! అర్థం చేసుకోకపోవచ్చు. నువ్వు కూడా పాత తరం ఆలోచనలు పట్టుకు వేలాడుతుంటే ఆ దేవుడు కూడా నిన్ను ఉద్ధరించలేడు. వస్తా" అని చెప్పి పెట్టె పట్టుకుని వెళ్ళిపోయింది గాయత్రి.

కమలాకర మూర్తి ఇంట్లోనే ఉన్నాడు కానీ బయటకు రాలేదు. కూతురు తన మాట వినకుండా వెళ్ళిపోతున్నందుకు తనకి ఆగ్రహం కలిగిందో, లేక దుఃఖం కలిగిందో అతనికే సరిగా తెలియదు. కొద్దిరోజుల్లో భార్యవుడు కులాంతర వివాహం చేసుకోబోతున్నాడని అతనికి తెలీదు!!

మల్లాది వెంకటకృష్ణమూర్తి - కండ్లకుంట శరత్

గోవా బీచ్లో.. అలెక్స్, మింటన్.. మౌనంగా నడుస్తున్నారు. ఇటలీ నుండి వచ్చిన వాళ్ళిద్దరికీ సముద్రం కొత్తకాదు. పది నిమిషాలు నడిచాక, ఒక చోట కూర్చున్నారు. నెమ్మదిగా.. సూర్యుడు సముద్రం నుండి పైకి లేస్తూ.. తన లేలేత కిరణాలతో వారిని పలకరించాడు. అంతలో.. అలెక్స్ సెల్ ఫోన్ మోగింది.

రోమ్లో ఉన్న వాళ్ళ బాస్ పీటర్ నెంబరది.

"హలో.." అన్నాడు అలెక్స్.

ఓ వారపత్రికకు సంపాదకుడినవ్వడం నా అదృష్టం. నా పక్కింట్లో రచయిత కాని ఓ రచయిత ఉండడం నా దురదృష్టం. అతని భార్య, నా భార్య స్నేహితురాళ్ళవడం ఓనికృష్టం!!

ఆ ఎదురింటి రచయిత ఇచ్చిన కథను కాస్త చదివాను. అతడు అర్థనిమిలిత నేత్రాలతో నా వంక చూసాడు.

నేనసలే కార్యాలయానికి వెళ్ళే తొందరలో ఉన్నాను. ఓ నాలుగు వాక్యాలు చదివి, కథను ఆయన చేతికి ఇచ్చి చెప్పాను.

"గోవా పశ్చిమాన ఉంది. అక్కడి సముద్రంలో సూర్యుడు ఉదయించాడు. అస్తమిస్తున్నట్లు మాత్రమే కనిపిస్తాడు."

"అరే ఔను కదూ. ఈ వాక్యం మార్చి తీసుకొస్తాను." అంటూ లేచి, పరుగు పరుగున వెళ్ళబోయాడు.

"ఆగండి!" అన్నాను. ఆగి నా వంక ప్రశ్నార్థకంతో చూసాడు.

"మీ కథలో పాత్రధారులు.. అలెక్స్, మింటన్, పీటర్.. వీళ్ళు ఇటాలియన్లారా?"

"అవును"

"ఇటాలియన్ల పేర్లలో చివరి అక్షరాలు క్, న్, ర్, ల్,మ్, స్ .. ఇలా వుండవు"

"..."

"కచ్చితంగా అచ్చులతోనే.. పేర్లు ముగుస్తాయి. లూకా, మిఖేలే, జూలియో, సిమోనా.. ఇలా! అలెక్స్ అనే పేరు .. అమెరికన్కు ఉండొచ్చుగానీ ఇటాలియన్కు ఉండదు. అలెక్సో, అలెక్సి అని ఉండొచ్చు. స్త్రీ ఐతే. అలెగ్జా.. అని ఉంటుంది. మింటన్ పేరు.. మింటనో అనిగానీ మింటనే అనిగానీ ఉంటుంది. పీటర్ పేరు.. పేటరో అని ఉంటుంది."

"..."

"తెలుగుభాషను... ఇటాలియన్ ఆఫ్ ద ఈస్ట్ అంటారని చదివే ఉంటారు. తెలుగుభాషలోని పదాలు.. దాదాపుగా... అచ్చు శబ్దంతోనే ముగుస్తాయి. కావాలంటే గమనించి చూడండి." చెప్పాను పైకి లేస్తూ.

అతడు తలూపాడు.

"మరో విషయం! ఒక ఇటాలియన్, మరో ఇటాలియన్ నుండి ఫోన్ కాల్ అందుకుంటే... చచ్చినా హలో.. అని అననుగాక అనడు. ప్రాంతో అంటాడు" చెప్పాను చెప్పులు వేసుకుంటూ.

అతడు, 'అలాగా!' అన్నట్లు తలూపి వెళ్ళిపోయాడు.

నేను అరగంటలో.. మా కార్యాలయానికి చేరుకున్నాను. నేను వెళ్ళి, కుర్చీలో కూర్చోగానే.. మా పత్రిక తాలూకు ఇద్దరు సబ్ ఎడిటర్లు వచ్చి నా ముందు నిల్చున్నారు.

ఏమిటన్నట్లు చిరునవ్వుతో ప్రశ్నించాను.

"ఈ కథ ఒకసారి చదవండి." అని నా చేతికి ఒక కథను ఇచ్చి, వెళ్ళిపోయారు. అక్షరాలు.. మరీ ముత్యాల్లాగా లేవుగానీ.. ఓ మోస్తరుగా.. బాగానే ఉన్నాయి. కథ ఆసాంతం చదవడానికి పదిహేను నిమిషాలు పట్టింది. విప్లవ కథ! అంశం, కథా, కథనం, ముగింపు.. అన్నీ బావున్నాయి. శిల్పం కాస్త బలహీనంగా ఉంది. ఒకటి రెండు సాంకేతిక తప్పులున్నాయి గానీ కథ బాగానే ఉంది.

ఐతే ఈ కథను నాకు ఎందుకు ఇచ్చారో అర్థంకాలేదు. అసాధారణమైన కథ ఐతే తప్ప ఇలా ప్రత్యేకంగా నాకు తెచ్చివ్వరు. మరో పావుగంట గడిచాక, ఇద్దరూ నా దగ్గరకి వచ్చారు.

"చదివారా?" అడిగాడు ఓ సబ్ ఎడిటర్ రమణారావు.

"చదివాను."

"ఈ కథ ఎవరు రాసారో తెలుసా?"

మా పత్రిక నిబంధనల ప్రకారం, హామీ పత్రం మీదతప్ప.. ఇంకెక్కడా.. రచయిత పేరు రాయకూడదు. నాకు ఈ కథను ఇచ్చేముందు హామీ పత్రాన్ని తీసేసి మరీ ఇచ్చారు వీళ్ళు.

"ఎవరు రాసారు?" అడిగాను.

"మల్లాది వెంకటకృష్ణమూర్తిగారు" చెప్పాడు, రెండో ఎడిటర్ బాలాజీ.

"ఏంటి?"

"ఔను. మల్లాది వెంకటకృష్ణమూర్తి!" చెప్పాడు రమణారావు.

"నేను నమ్మను"

"ఎందుకని?" ఇద్దరూ అడిగారు.

నలభై ఏళ్ళుగా ఈ రంగంలో ఉన్న నాకు గురజాడ, విశ్వనాథ, చలం, శ్రీ శ్రీ నుండి ప్రతీ సుప్రసిద్ధ రచయిత శైలివరకూ చిరపరచితమే. అది వీళ్ళకూ తెలుసు. ఐనా అడుగుతున్నారు.

"ఇది మల్లాది వెంకటకృష్ణమూర్తి శైలి కాదు. పైగా మల్లాది, విప్లవకథలు వ్రాయడు. కథ ఆహ్లాదకరంగా ఉండేలా చూస్తాడు."

"ఏం ఎందుకని? కథాంశం ఎలాంటిదైనా ఆయనే రాసుండొచ్చుగా?" అన్నాడు బాలాజీ.

"నిస్సందేహంగా.. ఇలా ఉండదు ఆయన శైలి" నిర్ణయం ద్వంగా చెప్పాను

"కానీ. ఇది ఆయనే రాసారే!" అన్నాడు రమణారావు.

"..."

బాలాజీ వెళ్ళి, ఫైల్ లో నుండి హామీ పత్రం తెచ్చి ఇచ్చాడు. నేను అదంతా చదివి, "పేరు మల్లాది వెంకటకృష్ణమూర్తి అనే ఉంది. కానీ.. ఇది ఆయన రాసిన కథ మాత్రం కాదు."

"అంటే మీ ఉద్దేశ్యం ఆ పేరుతో ఇంకెవరైనా కథ వ్రాసి ఉండొచ్చునా?" అడిగాడు రమణారావు.

"అయ్యుండొచ్చు"

"ఇప్పుడేం చేద్దాం? ఈ కథ ప్రచురిద్దామా?" అడిగాడు బాలాజీ.

"కథ బాగానే ఉందిగానీ.. ఈ శైలి, మల్లాది శైలి కాదు. పైగా విప్లవ కథ. మల్లాది ఇలా విప్లవ కథ రాసాడేమిటని పాఠకులు అయోమయంలో పడతారు" చెప్పాను.

"మరి ఏం చేద్దాం?"

"ముందు ఈ నెంబర్ కు ఫోన్ చేసి మాట్లాడండి. ఒకవేళ ఈ మల్లాది ఆ మల్లాది కాకపోతే ఇతణ్ణి వీలు చూసుకుని ఒకసారి మన కార్యాలయానికి రమ్మని చెప్పండి. అదీ ఇతడికి అభ్యంతరం లేకపోతేనే!" చెప్పాను. ఇద్దరూ తలలూపారు.

"ఒకవేళ ఈ మల్లాది, మనం అనుకునే మల్లాదే ఐతే!" బాలాజీ అడిగాడు.

"తర్వాత ఆలోచిద్దాం" చెప్పాను.

పదినిమిషాల తర్వాత, బాలాజీ వచ్చి చెప్పాడు.

"ఈ మల్లాది ఆ మల్లాది కాదు. ఈ రోజు సాయంత్రం వస్తాడట" సరేనన్నట్లు నేను తలూపి, నా పనిలో మునిగిపోయాను.

సాయంత్రం, నేను రమణారావు ఒక వ్యాసం గురించి చర్చిస్తున్న సమయంలో బాలాజీ ఓ యువకుడిని మా దగ్గరికి తీసుకొచ్చాడు.

"ఇతనే మల్లాది వెంకటకృష్ణమూర్తి" చెప్పాడు బాలాజీ. ముప్పై ఏళ్ళ యువకుడు. కొబ్బరి నూనె. బాగా దట్టించి, వెనక్కి దువ్వి న జుట్టు. చేతిలో పుస్తకం, పెదవుల మీద చిరుమందహాసం.

"నమస్కారమండీ" అన్నాడు.

"నమస్కారం. కూర్చోండి." అన్నాను.

ఆ యువకుడు కూర్చున్నాడు. మరో కుర్చీలో బాలాజీ కూర్చున్నాడు.

"మీ కథ చదివాను. బావుంది" అన్నాను.

ఒక కథను మెచ్చుకున్నప్పుడు వర్ణమాన రచయితలల్లో కలిగే ఆనందం ఎలా ఉంటుందో నాకు తెలుసు.

అతడి మొహంలో కాస్త కాంతి.

"మీ పేరు?" నవ్వుతూ అడిగాను.

"మల్లాది వెంకటకృష్ణమూర్తి" చెప్పాడు.

"ఇప్పటికే ఆ పేరుతో ఓ సుప్రసిద్ధ రచయిత ఉన్నాడు. తెలుసుకదా?" అడిగాను.

"తెలుసండీ! మందాకినీ, స్రవంతి, చంటబ్బాయ్, తేనెటీగ, డి ఫర్ డెత్, అదిగో పులి, నత్తలొస్తున్నాయ్ జాగ్రత్త. ఊ! తెలుసు" అన్నాడు.

"ఆయన మీకేమైనా బంధువా?" అడిగాను.

"కాదు"

"మీ ఇంటి పేరు.. మల్లాది అని ఉంది. దూరపు బంధుత్వంలాంటిదేమైనా ఉందా?"

"అస్సలు లేదు. ఉండే అవకాశం కూడా లేదు"

"అంటే?" కొద్దిగా ఆశ్చర్యంగా అడిగాను.

"ఇది నా కలం పేరు. అసలు పేరు వేరు" చెప్పాడు.

నేను రిలాక్స్డ్ గా గాలి పీల్చుకుని "మీ అసలు పేరు చెప్పండి. దానితోనే మీ కథ ప్రచురిద్దాం" అన్నాను.

"వద్దు. నా కలం పేరుతో ప్రచురించండి."

"అదికాదు. కొంచెం ఆలోచించండి. ఆ పేరుతో మేము కథను ప్రచురిస్తే అది చదివి, మల్లాది వెంకటకృష్ణమూర్తి విప్లవకథ రాసాడేమీటని పాఠకులు అయోమయంలో పడతారు. అందులోనూ కాస్త పరిశీలనా శక్తి ఉన్న పాఠకులు. ఈ శైలి చూసి ఆశ్చర్యపోతారు"

"ఆశ్చర్యపోతే పోనివ్వండి" అన్నాడు కాస్త నిర్లక్ష్యంగా.

"అదికాదండీ. ఎవరైనా కలంపేరును క్లుప్తంగా పెట్టుకుంటారు. మీరేంటి ఇలా ఇంత పెద్ద పేరు పెట్టుకున్నారు" అన్నాడు బాలాజీ.

"కలం పేరుకు కొలతలు ఇలా ఉండాలని ఎక్కడా నిబంధనలేదే?" అన్నాడతడు అమాయకంగా.

బాలాజీ గతుక్కుమని, వెంటనే సర్దుకుని "మల్లాది వెంకట కృష్ణమూర్తిలో మల్లాదిని గానీ, కృష్ణను గానీ, మూర్తినిగానీ తీసేయండి. మల్లాది కృష్ణమూర్తి అనో, మల్లాది మూర్తి అనో, మల్లాది వెంకటమూర్తి అనో, వెంకట కృష్ణమూర్తి అనో, కృష్ణమూర్తి అనో, మల్లాది వెంకట కృష్ణ అనో పెట్టుకోండి" అన్నాడు.

"కుదరదు" చెప్పాడతడు.

"పోనీ ఓ పని చెయ్యండి రాముడైనా, కృష్ణుడైనా ఒకటే కదా! మల్లాది వెంకటరామమూర్తి అనిపెట్టుకోండి. పాఠకులకు అయోమయం ఉండదు." చెప్పాడు రమణారావు.

"రాముడు ఏకపత్నీవతుడు. కృష్ణుడు కాదు. రాముడు డిగ్నిఫైడ్ కృష్ణుడు కాదు. రాముడికీ కృష్ణుడికీ చాలా తేడా ఉంది. అందువల్ల పేరు మార్చుకోవడం కుదర్లు" చెప్పాడు ఆ యువకుడు.

"మీరు మీ వైపు నుండి ఆలోచిస్తున్నారు తప్ప. మా వైపు నుండి ఆలోచించడంలేదు. మల్లాది వెంకట కృష్ణమూర్తి అనే పేరుతో ఈ విప్లవ కథను ప్రచురించి పాఠకలోకాన్ని సందిగ్ధంలో పడెయ్యలేము" చెప్పాను.

"మీ ఇష్టం సారే! ప్రచురించకపోతే తిరిగివ్వండి. తీసుకెళ్ళిపోతాను" అన్నాడతడు.

సామదాన బేధ దండోపాయాలలో మొదటిది అయిపోయింది. ఇక రెండోది ప్రయోగించాలి.

"చూడండి. ఈ కథ ప్రచురించాక మీకు పారితోషికం ఇస్తాం. మీ కలం పేరు మీద చెక్ ఇస్తే దాన్ని బేంకులో మార్చుకోలేరు" చెప్పాను.

"ఐతే కేష్ ఇవ్వండి"

"అది కుదరదు" చెప్పాను.

"ఐతే మానెయ్యండి. మీరిచ్చే పారితోషికం వద్దు. కథ మాత్రం వెయ్యండి చాలు"

ఒక నిమిషం, నాకు మాటరాలేదు.

ఇక మూడవది 'భేదం' ప్రయోగించాలి. నాలుగవది ఎలాగూ ప్రయోగించలేం.

"చూడండి. రేపు ఒకావిడ, భాగవతంలోని రాసక్రీడా వైభవాన్నో, భారతంలోని ఔచిత్యాన్నో, విష్ణుసహస్రనామాలలోని గొప్పదనాన్నో వ్యాసంగా వ్రాసి, మా పత్రికలోని 'భక్తి' శీర్షికకు ఇలా మీలానే ముప్పాళ రంగనాయకమ్మ అనే పేరుతో పంపితే వేసేస్తామా? ఎర్రసైన్యం, ఒసేయ్ రాములమ్మ, దండోరా లాంటి చిత్రాలలో చూపిన కమ్యూనిష్టు భావజాలం గురించి విశదీకరించి, వర్ణించి వ్రాస్తూ రచయిత పేరు, ఏ 'చిన్నజీయరు స్వామి' అనో, 'గణపతి సచ్చిదానంద స్వామి' అనో వ్రాసి పంపితే.. ప్రచురించేస్తామా?! అలా గనక ప్రచురిస్తే జనాలు మాతోళ్ళు తీసి బెల్లులు, చెప్పులూ, పర్సులూ కుట్టించుకునే అవకాశం ఉంది. ఆలోచించండి. మీకే అవగతమౌతుంది" అన్నాను సీరియస్ గా.

"మీ ఇష్టం సార్. చెప్పానుగా. ప్రచురించకపోతే మానెయ్యండి. నేను పేరు మార్చను" చెప్పాడు.

"అదికాదండీ రేపు, మీ కథ చూసి అసలు మల్లాది వెంకటకృష్ణమూర్తి మాకు ఫోన్ చేసి 'నేనెప్పుడు ఈ విప్లవకథ రాసాను? అని ప్రశ్నిస్తే ఏం చెయ్యాలి?" అడిగాడు బాలాజీ.

"ఏం చేస్తారో మీ ఇష్టంగానీ 'అసలు' అంటున్నారేంటి?! అంటే నేను నకిలీననా మీ ఉద్దేశ్యం?" కాస్త సీరియస్గా అన్నాడు. బాలాజీ మళ్ళీ గతుక్కుమన్నాడు.

"పోనీ జూనియర్ ఎస్టిఆర్, జూనియర్ వేణుమాధవ్ ఆ టైపులో మీరు కూడా జూనియర్ మల్లాది వెంకట కృష్ణమూర్తి అని పెట్టుకోండి" సలహా ఇచ్చాడు రమణారావు.

"అలా జూనియర్ అని తగిలించుకోవటం నాకు ఇష్టంలేదు"

"అరే తెలుగు భాషలో అన్నివేల పదాలుండగా మీకు కలం పేరుగా ఈ పేరే దొరికిందా?" ప్రశ్నించాడు బాలాజీ.

"ఆరాధన అనే పేరుతో నాగేశ్వరరావు, రామారావు, చిరంజీవి మూడు వేర్వేరు సినిమాలలో నటించలేదూ! ఏం ఆ డైరెక్టర్లకు తెలుగులో చాలా పదాలుంటాయని తెలియదా? ఘర్షణ సినిమాను తెలుగులో చెరోకథతో, విభిన్నమైన హీరోలతో ప్రేక్షకులు చూడలేదూ!" ఎదురు ప్రశ్నించాడు రచయిత.

రెండు నిమిషాలు నిశ్శబ్దం. అతడు వెళ్ళిపోయాడు.

దాదాపు రెండురోజులపాటు వివిధ సందర్భాలలో చర్చించి కథ ప్రచురించాలని నిర్ణయించుకున్నాం.

కథ ప్రచురించాక, ఉత్తరాలు, ఈ మెయిళ్ళూ.. కుప్పలు తెప్పలుగా వచ్చిపడ్డాయి.

"మల్లాది కథ బావుంది"

"మల్లాది విప్లవకథ రాసారేమిటి? కొంపదీసి విప్లవ తీర్థం పుచ్చుకున్నాడా?"

"మల్లాది శైలి ఇలా ఉండేమిటి? సచిన్ బ్యాటింగ్ కు, ధోనీ బ్యాటింగుకు ఉన్నంత తేడా ఉంది"

"పొరపాటున టైపింగ్ తప్పిదం వల్లే, సాంకేతికలోపం వల్లే విప్లవ కథలో రచయిత పేరు 'మల్లాది' అని పడింది. పాపం ఆ అసలు రచయిత పేరు, వచ్చేవారం సవరణలో చెప్పండి"

"ఆధ్యాత్మిక అంశాలూ, వ్యాసాలూ వ్రాస్తున్న మల్లాది ఇలా విప్లవకథలు వ్రాస్తాడా? ఇది ఆయన ద్వంద్వ ప్రవృత్తికి నిదర్శనం!" ఇలా రకరకాల అభిప్రాయాలు. ఈ మధ్యకాలంలో ఏ కథకూ ఇన్ని ఉత్తరాలు రాలేదు.

ఒకరోజు కథా రచయిత మా కార్యాలయానికి వచ్చాడు.

"ఇదే కథ పదిహేను పత్రికల నుండి వెనక్కి వచ్చింది. కారణం విప్లవకథ అని అనుకుంటున్నాను. అందుకే ఇలా మల్లాది వెంకట కృష్ణమూర్తి పేరుతో వ్రాస్తాను. అలా అయితే నా కథ వీలైనంత ఎక్కువమందితో చదివించవచ్చనే అభిప్రాయం. అంతే!" చాలా సింపుల్ గా చెప్పాడు.

"ఇంతకూ మీ అసలు పేరేమిటో చెప్పారా?" అడిగాను.

"వరుసగా పిల్లలు పుట్టి చనిపోతుంటే మా తల్లితండ్రులు నాకు ఈ పేరు పెట్టారు. నా పేరు" చెప్పాడు.

ఏదో పనిమీద లోపలికి వస్తున్న బాలాజీ బయటికి పరుగెత్తాడు. ఒక నిమిషం తర్వాత బయటి నుండి వినిపిస్తున్న శబ్దాన్ని బట్టి బాలాజీ వాంతి చేసుకుంటున్నాడని అర్థమయ్యింది.

కథారచయిత వెళ్ళిపోయాడు.

ఇంతకూ అతని అసలు పేరు ఏమిటంటే, వద్దు! చెప్పను. ఈ కథను భోజనం చేస్తూనే చేసిన వెంటనే గానీ మీలో ఎవరైనా చదువుతూండవచ్చు. వాళ్ళచేత అన్యాయంగా వాంతి చేయించే కార్యక్రమమెందుకుగానీ పేరు వదిలేద్దాం.

ఈ మరో మల్లాది వెంకటకృష్ణమూర్తి ఏం చేస్తాడో వేచి చూడాలి!

ఆమెకి తెలుసు!!

- డా.మృదులాంజలి

"దయచేసి గమనించండి. విశాఖపట్నం వెళ్ళవలసిన, గోదావరి ఎక్స్‌ప్రెస్ ఒకటవ నంబరు ప్లాట్ ఫారం నుండి బయలుదేరుటకు సిద్ధముగా ఉంది"

మైకులో ప్రకటన వింటూ "పదపద, ఎంతచెప్పినా త్వరగా కదలవుకదా?" విసుక్కున్నాడు సత్యమూర్తి.

ఆ హడావిడిలో అతని మాటలకి ఎలా రియాక్ట్ అవ్వాలో తెలిక, నేను మౌనంగా అతని వెనక నడిచాను.

ఎందుకంటే, ఆ నిమిషం వరకు ఇంట్లో అన్ని విషయాలు చక్కబెట్టి బయలు దేరింది నేను. ఊరికినే సోఫాలో చేరబడి, "నడు, నడు" అని తొందర పెట్టడం పెద్ద పని అంటే, ఆయన ఆ పనితోనే అలసిపోయాడు, పాపం !

ఏసీ టూటయర్‌లో నన్ను ఎక్కించి, అటు ఇటు చూస్తున్నాడు.

నల్ల అద్దాల కిటికీ ప్రక్కన కూర్చుని, మెడమీద చేరిన చెమట తుడుచు కున్నాను.

"ఇదిగో ఆ బాగ్ సీటు కిందకి తోసేయి, ఈ సంచీ అలా కిటికీ పైన తగిలించు, నీళ్ళ సీసా అందుబాటులో ఉండేలా సీటుమీదే ఉంచుకో" ఒక్క అంగుళం కూడ కదలకుండా, నాకు సలహాలు పడేసాడు.

నిజానికి అవన్నీ అతను చేసేసి దిగచ్చు కాని, అమ్మో ! అలా అన్ని పనులు తను చేసేస్తే, నాకు పని మిగలదు కదా !

అసలు ఆడది అంటేనే పనికోసం పుట్టింది అన్న సిద్ధాంతం సత్యమూర్తిది.

"అయినా ఇంత హడావిడిగా బయలుదేరుతున్నావు, అంత అవసరం ఉండదనుకుంటు! అయిన ఈ మధ్యలో నీకు మొండి తనం పెరిగిందిలే ! ఇంకో రెండు రోజులాగితే నేను కూడా వస్తానుకదా అంటే వెనకుండా బయల్దేరావు." మరలా చదివాడు.

నాకు అసహనం పెరుగుతోంది. ఇదే మాట ఇప్పటికీ ఒక వంద సార్లు అన్నాడు.

నేనేమి సరదాకి, సెలవలకి వెళ్ళటం లేదు. తొంభై యేళ్ళ నాన్నకి 'రాత్రి గుండె నొప్పి వచ్చింది, ఆస్పత్రిలో పెట్టాము' అని అన్న ఫోన్ చేస్తే బయలుదేరాను. అంత పండు ముసలి, మా ఆయన శెలవు కోసం, నా రాక కోసం మరో రెండు రోజులు ప్రాణాలు నిలుపుకోగలడా? ఎవరైనా చిన్నపిల్లాడ్ని అడిగినా దానికి కుదరదనే సమాధానం చెప్పతారు, కాని నా శ్రీవారికి మాత్రం అది తోచదు, చెప్పినా అర్థం కాదు.

" సరే మరి, ఇక నేను వెళతాను. అక్కడ క్లబ్‌లో అంతా నాకోసం యెదురు చూస్తుంటారు " ఆయన వెనక్కి తిరిగాడు.

మామగారికి బాగలేదని పెళ్ళాం ఊరెళ్ళడం కన్న, క్లబ్బులో తన స్నేహితుల గురించి ఆలోచిస్తున్న నా భర్తని చూస్తుంటే, నాలో అసహ్యం పెరుగుతుంది.

ముసలాయనకి ఏమీ కాదులే అని నన్ను ఓదార్చకపోగా, అసలు అదేమీ పెద్ద విషయం కాదన్నట్లు వ్యవహరిస్తున్న అతన్ని చూడటానికి ఏవగింపు కలుగుతుంది.

డోర్ దాకా వెళ్ళిన వ్యక్తి మరల వెనక్కి వచ్చాడు. " ఎలాగూ వచ్చాను కదా అని అక్కడే ఆగిపోకు. రెండు రోజుల్లో వెనక్కి వచ్చేయి. అమ్మాయి, అల్లుడు పండక్కి వస్తారు కదా, వాళ్ళకోసం చేయాల్సిన పనులుంటాయి. మా అమ్మకి నువ్వు లేకపోతే కాలు చేయి ఆడదు" హుకుం పడేసి వెళ్ళిపోయాడు.

అతని అమ్మకి నేను ఉన్నా, లేకపోయినా కాలుచేయి ఆడదు ఎందుకంటే ఆవిడకి పక్షవాతం.

అలా అని ఏమీ తిన్నగా ఉండదు, అస్తమానం నామీద ఏదో అరుస్తానే ఉంటుంది.

కొడుక్కి చాడీలు చెప్పతుంది, అవి విని ఇతను మరో ఆలోచన లేకుండా, నా మీద ఎగురుతాడు.

ట్రైన్ బయలుదేరింది. నా ఎదురుగా ఉన్న సీటు ఇంకా ఖాళీగానే ఉంది. ఎవరోస్తారో?

కొంచెం మాట్లాడే ఆడవాళ్ళయితే కొంచెం కాలక్షేపం.

ఈమధ్య సరిగా మాట్లాడికూడా, చాలా కాలమైంది.

ఇంట్లో అత్తగారి నస, ఆయన తడిపాడి వ్యవహారం.

లత పెళ్ళికాకముందు, దానితో అన్నివిషయాలు చెప్పుకునేదాన్ని.

అన్నట్లు లత నా కూతురు. దానికి పెళ్ళి చేసి ఇంకా ఆరు నెలలు కాలేదు.

లత పెళ్ళయి వెళ్ళిపోయాక నాకు మాట్లాడే మనిషే దొరకటం లేదు.

కొడుకు సురేష్ హాస్టల్లో ఉంటాడు, అందువల్ల వాడుకూడా అందుబాటులో లేడు.

ఇప్పుడు లత, అల్లుడు పండక్కి వస్తారు అన్న ఆశ కొంత జీవాన్ని నింపుతుంది.

కాని లత పెళ్ళికిముందులా నాతో మాట్లాడుతుందా?

దాని భర్త దాని వెనకే తిరిగి దాన్ని నాతో మాట్లాడనిస్తాడా?

అసలు అల్లుడు ఎలాంటి వాడో నాకింకా అర్థం కాలేదు. పెళ్ళి చాలా హడావిడిగా అయ్యింది.

సత్యమూర్తికి తెలిసిన వాళ్ళ అబ్బాయి, మంచివాడు అని ఎవరినీ ఆలోచించుకోనీకుండా, ఫిక్స్ చేసినాడు.

అబ్బాయి రెండు నెలలకి అమెరికా వెళ్ళాలి అని, నెలలోపే పెళ్ళికూడా అయిపోయింది.

నిస్సహాయంగా ఉండిపోటం తప్ప నేనేమీ చేయలేకపోయాను.

అసలు లత పెళ్ళి విషయంలో - నాకు, లతకి కూడా చాలా ఆదర్శాలు, ఆలోచనలు ఉండేవి, కాని వాటితో ఏమీ సంబంధం లేకుండా, అసలు నాతో గాని లతతో గాని సంప్రతించకుండానే పెళ్ళయిపోయింది.

ఇక అందరిలో చులకన ఎందుకు అని మౌనంగా ఉండి పోయాను.

పెళ్ళిపనులు కూడ అన్నీ నేనే చేసాను. కావలసిన డబ్బు నా చేతికిచ్చేసి, తన ఆఫీసు, క్లబ్బు అని సత్యమూర్తి అలానే తిరిగాడు.

షాపింగుకి గాని, సరుకులుకి గాని, పెళ్ళిపత్రికలు పంచడానికి గాని, అతను రాలేదు, అన్నీ నేనే చేసాను.

పెళ్ళిరోజు పెళ్ళిపీటలమీద కూర్చుని అల్లుడి కాళ్ళు కడిగేటప్పుడు మాత్రమే సత్యమూర్తి కనిపించాడు.

కానీ అన్ని పనులు తనే చేసి అలిసిపోయిన పిక్చర్ ఇచ్చి, ఆపసోపాలు పడి అందరిముందు గొప్ప బిల్డప్ ఇచ్చేసాడు.

రెండురోజుల్లోనే లత భర్తతో వెళ్ళిపోయింది.

ఇదిగో ఇప్పుడు ఆరునెలల తరువాత వస్తుంది.

బ్రూ మని కర్టెన్ పక్కకి జరిగింది, ఆలోచనల నుండి తేరుకుని చూసాను.

అరవైకి అటూ ఇటుగా ఉన్న ఒకతను చిన్న బ్రీఫ్ కేసుతో లోనికి వచ్చాడు.

చేతిలో టికెట్ ఒకసారి చూసి, నా ఎదురుగా ఉన్న సీటు సరిచూసుకుని కూర్చున్నాడు.

ఒక్కసారిగా నాకు నిరుత్సాహం కమ్మింది.

మౌనంగా తలతిప్పుకుని కిటికీ బయటికి చూసే ప్రయత్నం చేసాను. కూపిలో లైట్ వల్ల, నల్ల అద్దంలో నా రూపమే కనిపించింది.

ఒకసారి నన్ను నేను పరీక్షగా చూసుకున్నాను.

మొన్న నెలలోనే యాభయ్యవ పడిలో కొచ్చాను గాని, వళ్ళు సన్నం కాబట్టి కొంచెం వయసుకి చిన్నగానే అనిపిస్తాను.

కట్టే చీరలు నేతవి, జరివే అయినా లేటెస్ట్ గా ఉంటాయి కాబట్టి కొంచెం స్టైల్ గా అనిపిస్తాయి.

ఈమధ్య బాగా జుట్టు ఉండడం వల్ల అంచులు కత్తిరించి క్లిప్పు పెడుతున్నాను.

అన్నిటిమీద నేను కొంచెం ఆకర్షణీయంగానే కనిపిస్తాను అని నల్ల అద్దం చెప్పతుంది.

అద్దం నల్లదైన, తెల్లదైన అబద్ధం అయితే చెప్పదుకద ! సన్నగా నవ్వుకున్నాను.

అలా అద్దంలోంచే ఎదురుగా కూర్చున్న అతన్ని చూసాను.

అతను నాకేసి దొంగ చూపులు చూస్తున్నాడు. అద్దంలో నాకు కనిపిస్తుందని ఊహించలేదనుకుంటూ, నేను తల బయటకి

తిప్పాననుకొని నన్నే చూస్తున్నాడు.

తలతిప్పి చురుగ్గా అతనికేసి చూసాను. ఖంగారుపడి, సర్దుకుని కూర్చున్నాడు.

ఇంటిలో నాన్న పరిస్థితి ఏమిటో అనుకుంటూ, కళ్ళుమూసుకుని ఆలోచిస్తూ ఉండిపోయాను.

చూస్తుండగానే సమయం గడిచిపోయింది.

ఇంటి దగ్గరనుండి కట్టుకొచ్చిన చపాతీలు, కూర తిని భోజనం ముగించాను.

ఎదురుగా ఉన్న అతను, ట్రైన్ లో మీల్సు తెప్పించుకు తిన్నాడు.

ఎందుకో నాకు అతని వాలకం నచ్చలేదు.

మనిషి బలంగా ఉన్నాడు కాని ముఖంలో మొరటుతనం కనిపిస్తుంది.

బట్టలు తెల్లగా మల్లెపూవుల్లా ఉన్నాయి కాని, చూపులు స్థిరంగా లేవు.

చిన్నాచితకా రాజకీయ నాయకుడు అయ్యి ఉంటాడనిపించింది.

పెద్దగా సామాను కూడా లేదు, ఆ చిన్న బ్రీఫ్ కేసు తప్ప !

భోజనం అయ్యాక, చిన్నగా అటెండర్ ఇచ్చిన పక్క బట్టలు బెర్తు మీద సర్దుకుని నెమ్మదిగా వాలాను.

ఎదురు బెర్తు నుంచి అతని చూపులు గుచ్చుతున్నట్లు తగులుతున్నాయి.

తల వెనక్కి లేపి చూసాను, కర్టెన్ అవతల కూడా అంతా మగాళ్ళే !

దరిదాపుల్లో ఆడవాళ్ళు లేరు, అయినా ఎందుకు భయం?

నాకు నేనే ధైర్యం చెప్పుకున్నాను.

మరో పదినిముషాలు అలా అసహనంగా కదిలి, చిన్నగా నిద్రకి పడ్డాను.

లయబద్ధంగా రైలు చేస్తున్న చప్పుడు జోలపాటలా అనిపిస్తుంటే, రోజంతా పనులతో అలసిన శరీరం నిద్రలోకి జారింది.

కలలో నాన్న చిన్నప్పటి నన్ను భుజాలమీద ఎక్కించుకుని ఆడిస్తున్నాడు.

అంతలోకే సీను మారి, చిన్నపిల్లలుగా ఉన్న నా పిల్లలు లత, సురేష్ నాతో ఆడుతూ, నన్ను కింద పడేసి మీద పడి దొర్లుతున్నారు.

అంతలోనే అదాటున మెలకువ వచ్చింది.

కలలోకాదు, నిజంగానే నామీద ఎవరో ఉన్నారు.

గట్టిగా అరవబోయాను, కాని బలంగా ఉన్న మోటు చేయి, నా నోరు నొక్కేసింది.

కొద్దిగా కూడా చప్పుడు బయటకు రాలేదు.

ఎంతగా గింజుకున్నా, ఆ మోటు బలమ్ముందు నా ప్రయత్నాలు సాగలేదు.

క్రమంగా నీరసం ఆవరించింది.

ఏదో లోకంలో ఉన్నదానిలా, నిర్లిప్తంగా ఉండిపోయాను.

నా శరీరం నాదికానట్లు, అక్కడ జరుగుతుంది ఎవరికో అన్నట్లు, ఒక ప్రేక్షకురాలిగా ఉండిపోయాను.

ఎంతసేపయ్యిందో కూడా గమనించలేదు.

ఒక్కసారిగా అద్దంలోండి ట్యూబ్ లైట్ కాంతి కళ్ళలో పడే సరికి మెళకువ వచ్చింది.

సుషుప్తావస్థలోంచి బయటపడ్డాను, వళ్ళు జలదరించింది.

జరిగిన విషయం అర్థం అయ్యేసరికి మెదడు మొద్దుబారి పోయింది.

తలతిప్పి చుట్టూ చూసాను, అంతా నిద్రలో ఉన్నారు.

నా ఎదురు బెర్తు ఖాళీగా ఉంది. అయోమయంగా చూసాను.

అసలు నామీద అత్యాచారం జరిగినట్లు కూడా ఎవరూ గమనించలేదు.

ఏం చేయాలి?

బుర్రంతా గజబిజిగా అయిపోయింది.

బ్రుమని కర్డెన్ కదిలింది. ఉలిక్కిపడి చూసాను, ఒక పాతికేళ్ళ అమ్మాయి లోనికి వచ్చింది.

"సారి ఆంటి, డిస్టర్బ్ చేసానా?" బిడియంగా అడుగుతోంది.

"అదేం లేదు" ఆమెకి జవాబు చెప్పాను.

ఈ పిల్ల ముందే ఈ ప్లేసులో ఉండి ఉంటే బాగుండేదికదా !

"ఇంత రాత్రిపూట మెలుకువగా ఉండి ట్రైన్ ఎక్కలేను అని ఎంత చెప్పినా వినలేదు, ఇదయితేనే సరిగ్గ సమయానికి వైజాగ్ చేరచ్చు అని దీనికి చేయించారు" విసుక్కుంటు చెపుతోందా అమ్మాయి.

ఆ మాటలు నా చెవికెక్కడంలేదు.

ఇప్పుడు నా పరిస్థితి ఏమిటి?

అన్నిటికి చాదస్తంగా మాట్లాడే మా ఆయన ఊరుకుంటాడా?

లేనిపోని పోసుకోలు చాడీలు చెప్పే అత్తగారికి జీవితకాలానికి మేత దొరికినట్లు అవ్వదూ ?

ఇరుగుపొరుగు అమ్మలక్కలు ఎలా రియాక్ట్ అవుతారు?

పోయిన నెలలో పెళ్ళిలో నా కాలి పట్టి పోతే ఏమయ్యింది ?

కళ్ళముందు, ఆరోజు సంఘటన సినిమాలా కదిలింది.

ఆవేళ ఆడబడుచు వస్తే, అందరూ కలిసి తెలిసిన వాళ్ళ పెళ్ళికి వెళ్ళారు.

ఆడబడుచు ఇద్దరు పిల్లలు చిన్న వాళ్ళు. వాళ్ళ ఆయన కావాలనే ఇలాంటి సమయాల్లో ఏదో పని ఉందని తప్పించుకుంటాడు.

ఇక నాకు, నా పిల్లలకి తప్పదు.

అందరం పెళ్ళికి వెళ్ళాం. పిల్లలు ఆడుతుంటే, సురేష్ వాళ్ళని కనిపెట్టి ఉన్నాడు.

మా ఆయన, ఆయన చెల్లి మాత్రం పెళ్ళిని పూర్తిగా ఎంజాయ్ చేయాలి అన్నట్లు, పిల్లల ధ్యాస, ఊసు లేకుండా ఉన్నారు.

మిగతా బంధువులతో మాట్లాడుతూ, వాళ్ళిద్దరూ ఆనందిస్తూంటే, నేను, సురేష్ పిల్లల వెనకనే తిరుగుతున్నాము.

ఇంతలో భోజనాలకి అంటూ వెళుతుండగా, ఆయనే చటుక్కున "నీ ఇంకో పట్టి ఏదీ?" అని అడిగాడు.

పాదాలకేసి చూసుకుంటే, ఒక్క పట్టీనే ఉంది.

ఖంగారుగా చుట్టూ చూసాను. సురేష్ అటూఇటూ పరుగెత్తి చూసాడు.

పిల్లలతో తిరిగిన, అన్నిచోట్ల వెతికాడు, కాని దొరకలేదు.

సత్యమూర్తి ఒకపక్క వెదకడంలో సాయపడకపోగా, "అంత నిర్లక్ష్యంగా ఎలా ఉన్నావు, కొంచెం చూసుకోవద్దూ, పిల్లలతో ఆటలేంటి?" ఇలా నా బుర్ర తింటున్నాడు.

"అవును వదినా, పిల్లలతో అలా తిరగకుండా ఉండి ఉంటే, ఇక్కడే ఉండేది కదా ?" ఆడబడుచు నొక్కులు నొక్కింది.

ఆవిడ పిల్లలని నేను చూసుకోడం వల్ల ఈ నష్టం అయింది అన్న ఊసులేకుండా ఆమె అలా అనడం చిరాకు తెప్పించింది.

అన్నిటికీ మౌనమే సమాధానంగా ఉండడం అలవాటు చేసుకున్నాను.

ఇక భోజనాల మాట మర్చిపోయి, కనిపించిన వాళ్ళకి, కనిపించని వాళ్ళకి నా అజాగ్రత్త గురించి కథలు కథలుగా చెప్పతూ, సత్యమూర్తి, అతని చెల్లెలు నాకు నరకం చూపారు.

సురేష్ మధ్యమధ్యలో కొంచెం వాళ్ళకి ఎదురు జవాబు చెప్పాడుగాని, వాడిని మాట్లాడనిస్తేనా !

ఇక ఇంటికొచ్చాక, మా అత్తగారు కూడ తోడయ్యారు.

"పంటి మీద స్పృహ లేకుండా ఉన్నావా, అలా పట్టి జారుతుంటే ఎలా తెలియకుండా ఉంటుంది?" మా ఆయన ఇంకా సణుగుతూనే ఉన్నాడు.

"అసలు లక్ష్యం ఉంటే కదా.. అజాగ్రత్త.. అజాగ్రత్త " అత్తగారి విరుపులు.

"కొంచెం జాగ్రత్తగా ఉండాలి వదినా, పిల్లలకి కొంచెం పాలు కలుపుతావా?" అంత హడావిడిలోనూ ఆడబడుచు నాకు పనులు చెప్పడం మరవలేదు.

అర్జెల్లకోసారి గాజు వంగిందని, పట్టి విరిగిందని అన్నగారి దగ్గర డబ్బులు తీసుకొనే ఆడబడుచు అలా నాకు జాగ్రత్తలు చెప్పడం నవ్వుతెప్పించింది.

మొత్తానికి ఆ పట్టి దెబ్బ నాకు ఇంచుమించు నెలరోజులు చెవుల తుప్పు వదిలించింది.

పట్టి కోసమే అంత రాద్ధంతం అయితే, ఇప్పుడు నాకు శీలమే పోయిందంటే, వాళ్ళ రియక్షన్ ఎలా ఉంటాదో నాకు తెలుసు .

అయినా నా భర్తకి మాత్రం ఈవిషయం తెలియాలి, మనసులోనే నిర్ణయించుకున్నాను.

భయపడ్డట్టే నాన్న నన్ను చూసి కాలం చేసాడు. అమ్మ నాలుగేళ్ళ ముందే చనిపోయింది.

సత్యమూర్తి వచ్చి చాలా సానుభూతి వెలిబుచ్చాడు అన్న దగ్గర.

ఇక మీదట మామగారి బాధ్యత ఇప్పుడు బావమరిది చేయాలి కదా అన్న ఆలోచన కాబోలు!

అన్ని పనులు ముగించుకొని ఇల్లుచేరాము.

నాన్న ఉండగా వెళ్ళినంత చనువుగా ఇప్పుడు అన్న ఇంటికి వెళ్ళలేను కదా అన్న ఆలోచన మనసును భారం చేసింది.

వదిన మంచిదే గాని, చనువు తీసుకోకూడదు.

ఎందుకో అత్తగారు మౌనంగా ఉన్నారు. బహుశ నాన్న మరణం ఆవిడకి తన అంతాన్ని గుర్తుచేసి ఉంటుంది !

లతా, అల్లుడు రాడానికి మరో రెండు రోజులే ఉన్నాయి.

చేయాల్సిన పనులు చాలా ఉన్నాయి. అన్నిటిని మించి నా విషయం సత్యమూర్తికి చెప్పాలి.

రాత్రి అన్ని పనులు ముగించి మంచం వద్దకి చేరాను.

సత్యమూర్తి ఇంకా నిద్రపోలేదు. మంచం మీద కూర్చున్న నా చేయి పట్టి దగ్గరకు లాగాడు.

"మీకొక విషయం చెప్పాలి" నా చేయి లాక్కుంటూ అన్నాను.

"పడుకుని చెప్పు " మరల చెయ్యి లాగాడు.

"కాదు, వినండి " గట్టిగా అన్నాను.

నా గొంతులో తేడాకి గాబోలు, చెయ్యి వదిలి నా ముఖం లోకి చూసాడు, " చెప్పు" అంటూ.

"మొన్న నేను ప్రయాణం అయ్యిన రాత్రి ..... " నాకు ఎలా చెప్పాలో తెలీటం లేదు.

"ఊ, ఆ రాత్రి ఏమయ్యింది? ఏమన్న పోయాయా ?"

తలూపాను.

"అనుకుంటూనే ఉన్నాను" సత్యమూర్తి గొంతులోకి ఉత్సాహం వచ్చేసింది, నా వల్ల ఏదో తప్పు అయిపోయింది, దానికి నాకు క్లాసు పీకాలన్న ఆలోచన అతనికి అలాంటి ఉత్సాహం ఇస్తాది.

"ఏం పోయింది? సంచి అయి ఉంటుంది, నేననుకుంటూనే ఉన్నాను అది పోతుంది అని. చిలకీ చెప్పినట్టు చెప్పాను జాగ్రత్త అని, నీలోకం నీది. ఈమధ్య వినడం బొత్తిగా మానేసావు" దెప్పిపాడుపు మొదలైంది.

నాకు ఒకప్రక్క సరదాగాను, మరో ప్రక్క చిరాగ్గాను ఉంది. ఇన్ని నీతులు చెప్పే మనిషి అసలు విషయం విని ఏమవుతాడో చూడాలని సరదా, అసలు విషయం చెప్పనీకుండా ఈ సోదేమిటి అన్న చిరాకు.

"ఏమిటి మాట్లాడవు, ఎప్పుడు చూసుకున్నవు, బహుషా ఇల్లు చేరాకా అయ్యి ఉంటుంది" తన మానాన తను మాట్లాడుతున్నాడు.

"సంచి కాదు" మాటలకి అడ్డు తగులుతూ అన్నాను.

ప్రవాహం ఆగింది, "సంచి కాదా, మరేమిటీ, గొలుసా, గాజా ?" కొంపదీసి బంగారు వస్తువు పోయిందా అన్న ఆత్మతతో అడిగాడు.

తల అడ్డంగా ఊపాను, " మరేమిటీ? " బంగారం కాదనేసరికి తెప్పరిల్లి, విసుగ్గ అడిగాడు.

"నా శీలం " మాట వత్తి చెప్పాను.

గదిలో సన్నని బెడ్ లైట్ వెలుగుతుంది కాని ఆ వెలుతురులోనే అతని ముఖంలో మారిన అనేకమైన భావాలని నేను చూడగలిగాను.

నా చేతి మీద అంతవరకు తారాడిన అతని వేళ్ళు షాక్ తగిలినట్లు వెనక్కి జరిగాయి.

దిండుకి ఆనుకుని కూర్చున్న వాడు నిటారుగా అయ్యాడు.

" ఏమన్నావు?" అపనమ్మకంగా అడిగాడు.

" మీరు సరిగానే విన్నారు, నా శీలం పోయింది. నా ఎదురు బెర్త్ మీద తను నన్ను రేప్ చేసాడు" స్థిరంగా చెప్పాను.

అతని రియాక్షన్ ఊహించిందే అయినా మనసు మూలిగింది. ఇంకా ఏదో మూల అతను నన్ను ఓదార్చి పరవాలేదు అంటాడని ఆశగా ఉంది.

చటుక్కున మంచం దిగిపోయాడు సత్యమూర్తి. ఏదో విషప్పురుగు ఎదురైనట్లు అలా షార్ప్ గా అతను దూరం జరిగితే మనస్సు చివుక్కుమంది.

" ఏమిటి అంత నింపాదిగా చెపుతున్నావు? అంత అజాగ్రత్తగా ఎలా ఉన్నావు, ఎంత ఘోరం జరిగింది? నీకు చీమ కుట్టినట్లు కూడా లేదే ?"

నా మనసు మొద్దుబారిపోయింది. అయితే నేనేం చేయాలని అతని ఉద్దేశ్యం ?

"అంతమంది మనుషులున్న ట్రైన్ లో అలా ఎలా అవుతుంది? ఎవరో ఒకళ్ళు అడ్డుపడతారు కదా ? నువ్వేమి ప్రతిఘటించలేదా?"

జరిగిన మానభంగంకన్న ఈ ప్రశ్న నన్ను కృంగ దీసింది, నేనే సహకరించి రేప్ చేయించుకున్నాను అన్నట్లు అతను మాట్లాడడం అసహ్యం పెంచింది.

"దేవుడా, ఇప్పుడేం చేయాలి ?నాకెందుకీ పరీక్ష ?" అవమానం తనకన్నట్లు అతను జుత్తు పట్టుకుని పీక్కుంటుంటే, నాకు నవ్వొచ్చింది.

మళ్ళీ మౌనమే నాకు దిక్కయ్యింది. మా పెళ్ళయ్యి ఇరవై యేడేళ్ళు. ఇన్ని యేళ్ళలో నేనేమిటో, నా మనసేమిటో అతను తెలుసుకోలేదని కొంచెం దుఃఖపడ్డాను.

అయినా నా ప్రమేయం లేకుండా జరిగిపోయిన విషయంలో, నా తప్పేమిటి?

"ఆందరికి తెలిస్తే ఎంత అప్రతిష్ట, బంధువుల్లో నా పరువేంగాను? ఏం దారి?" నా సంగతి పట్టకుండా ఏదేదో మాట్లాడుతున్నాడు.

ఆందరికి ఎందుకు తెలుస్తుంది? తనుగాని, నేనుగాని చెప్పాలి. చెప్పి ఆందరిమందు అవమాన పడడం ఎందుకు? అదే అన్నాను.

నా ముఖంలోకి అయోమయంగా చూసాడు. "చెప్పకుండా ఎలా? అమ్మకి వెంటనే చెప్పాలి? అయ్యో, అయ్యో" గదంతా కలియ తిరుగుతున్నాడు.

అతని చెయ్యిపట్టి ఆపాను, చటుక్కున నానుండి దూరం జరిగాడు, మనసు మూలిగింది. నేను అంటరాని దాన్నన్నమాట!

"దయచేసి ఎవరితోనూ చెప్పద్దు, కొద్ది రోజులు ఓపిక పట్టండి, నేనే ఏదో చేస్తాను "

నా ముఖంలోకి చూడడం కూడా ఇష్టం లేనట్లు దూరంగా చూస్తూ అడిగాడు "ఏం చేస్తావు ?"

" ఏదో ఆలోచిస్తాను" పొడిగా చెప్పాను. "లత, అల్లుడు వస్తారు, అప్పటిదాకా ఆగితే వాళ్ళు వెళ్ళాక, నా దారి చూసుకుంటా "

"అంటే ఆత్మహత్య చేసుకుంటావా?" కళ్ళుపెద్దవిచేస్తూ అన్నాడు.

" ఛ..ఛ.. అదేం కాదు" ఖంగారుగా అన్నాను, కాని అతని ముఖంలో కదిలిన నిరాశ నా కళ్ళని దాటిపోలేదు.

నేను ఆత్మహత్య చేసుకుంటే, భార్య మానభంగంకాబడి, అవమానం తట్టుకోలేక ప్రాణం తీసుకుందని అందరూ సానుభూతి చూపిస్తే, అందులో మునిగి తేలచ్చు అన్న ఆశ తీరలేదే అని అతను నిరాశపడ్డట్లు స్పష్టంగా తెలుస్తుంది.

జుగుప్ప నా రక్తంలో జరజర పాకింది.

ఇతన్నా తను ఇన్ని సంవత్సరాలుగా భర్తగా గౌరవించింది?

ఇన్నేళ్ళ సాహచర్యంలో తన భార్య ఏమిటో అతనికి తెలీదా ?

భార్యగా కాదు కనీసం తనని తోటిమనిషిగా గుర్తించడం ఇష్టంలేకనా?

అసలు ఈ విషయం నేనుగా అతనికి చెప్పకపోతే తెలిసేదికాదుకదా?

అయినా భర్త అని గౌరవించి, మా మధ్య దాపరికం ఉండకూడదని చెప్పాను.

కాని అతను అలా ఆలోచించేవాడు కాదన్న విషయం మరోసారి నిరూపమైంది.

నామనసు కఠినం చేసుకున్నాను.

"కూతురు అల్లుడు వెళ్ళేదాక ఈవిషయం మనమధ్యే ఉంటుంది, అలాకాదని ఎవరికన్న చెపితే, మీ అమ్మ మీద వట్టే"

ఉలిక్కి పడ్డాడు. కుడితిలో ఎలకలాగ గింజుకుంటాడు కాని నా నిర్ణయం నేను తీసుకున్నాను.

అతను ఇలా చేస్తాడని తెలుసుగాని, ఇన్నేళ్ళ సహచర్యంలో ఆ మాత్రం నన్ను గౌరవించడా! అని ఆశపడ్డాను. అది అడిఆశే అని అర్థమయ్యింది.

ఇక ఇతనితో, ఈ ఇంటితో అనుబంధం అనవసరం.

ఇరవై యేడేళ్ళ చాకిరీకి పనిమనిషికి దక్కేపాటి విలువకూడా లేదు.

సురేష్ పెద్దవాడయ్యాడు, నన్ను అర్థం చేసుకుంటాడు.

కాకపోయినా తనకి బాధలేదు, భయంలేదు.

లత వెళ్ళాక ఏదన్నా ఆశమానికి వెళ్ళిపోవాలి, మనసులోనే నిర్ణయించుకుంటూ, చాప దిండు తీసుకుని హాల్లోకి నడిచాను. నా నిర్ణయానికి తిరుగులేదు, నా జీవితం నా ఇష్టంగా బ్రతుకుతాను. ఇదే సేవ అక్కడ అనాధలకి, ముసలివాళ్ళకి చేస్తే వాళ్ళు సంతోషిస్తారు. తనకు మనసుకి తృప్తిగా ఉంటాది.

గుర్తింపులేని దగ్గర పరమాన్నాలు తినడంకన్న, ప్రేమించేవాళ్ళతో గంజినీళ్ళు త్రాగడం మేలు.

నా నిర్ణయం నాకిచ్చిన తృప్తితో హాయిగా నిద్రకుప్రవించాను.

అలిశశువు

డా.మూల రవికుమార్

"చింతల వలస వాళ్ళు దిగాలోయ్". కండక్టర్ కేకతో కిరణ్ తన బేగూ, సూట్ కేసూ పట్టుకుని దిగాడు. బస్సు దుమ్ము రేపుకుంటూ వెళ్ళిపోయింది. తను బస్సు దిగిన చోటకి ఎదురుగా ఉన్న స్కూలు బిల్డింగ్ పై 'ప్రాథమిక పాఠశాల, చింతలవలస,

సాలూరు మండలం, విజయనగరం జిల్లా' అని రాసి ఉంది. అది చదివి 'హమ్మయ్య, సరిగ్గానే వచ్చాను' అనుకున్నాడు. పక్కనే ఉన్న కిళ్ళీ బడ్డీలో ఒక లెమన్ సోడా తాగి డబ్బులిచ్చాక ఆ షాపతన్ని, "ఇక్కడ ఫారెస్టాఫీసెక్కడ?" అని అడిగాడు.

షాపతను స్కూలు ఆవరణలో ఆడుకుంటున్న పిల్లల్లో ఒకణ్ణి కేకేసి "ఇతన్ని ఫారెస్టాఫీసె కాడికి తీసుకెళ్ళరా" అన్నాడు. "అలాగే" అని వాడు నడవటం మొదలెట్టాడు. వెనకే కిరణ్.

అలా పదినిమిషాలు నడిచాక "అదిగో.. అదే పారట్టాఫీసె" అని ఆ పిల్లాడు వెనక్కి తిరిగి పారిపోయాడు, ఆటోలో చేరాలన్న ఉద్దేశ్యంతో. కిరణ్ ఆఫీసు వరండా దగ్గరకి రాగానే అక్కడే ఉన్న ప్యూన్ "ఎవర్ని కలవాలి సార్?" అని అడిగాడు.

"సాలూరు రేంజి ఫారెస్టాఫీసె గారిని కలవాలి. వైజాగ్ నుంచి వచ్చాను" అన్నాడు కిరణ్.

ప్యూన్ వెంటనే లోపలి గదిలో తెళ్ళి, మరో క్షణంలో బయటికి వచ్చి "సార్ లోపలున్నారు. వెళ్ళి కలవండి" అన్నాడు.

కిరణ్ లోపలితెళ్ళి సూట్ కేసు, బ్యాగ్ కిందపెట్టి, "నమస్తే సర్. అయామ్ కిరణ్ తేజా, పి.హెచ్.డి. స్కాలర్. జువాలజీ డిపార్ట్మెంట్, ఆంధ్రా యూనివర్సిటీ, వైజాగ్" అని పరిచయం చేసుకున్నాడు.

ఫారెస్టాఫీసె "నైస్ టు మీట్ యూ, బీ సీటెడ్ ప్లీజ్" అంటూ షేక్ హేండ్ చేసి "అప్పన్నా. మంచినిళ్ళు తీసుకురా" అంటూ ప్యూన్ కి కేకేసాడు.

కిరణ్ మంచినిళ్ళు తాగిన తరువాత ఫారెస్టాఫీసె గారన్నారు "మీరు వస్తున్నారని మీ ప్రాఫెసర్ గారు వారం క్రితం చెప్పారు. ఫోన్ లో కదా అని మీ థీసిస్ వర్క్ వివరాలు అడగలేదు" అని.

"ఈ చింతలవలస నుంచి ఇంటీరియర్ ఫారెస్ట్రీలోనికెళ్ళితే, కింగ్ కోట్రాలుంటాయట కదా, వాటి జీవిత చరిత్ర, అలవాట్లు ప్లడీ చెయ్యటమే నా పి.హె.డి. థీసిస్ కి ప్రాజెక్ట్ వర్క్" అని కొంచెంసేపాగి,

"ఐ నీడ్ యువర్ కైండ్ హెల్ప్!! డేటా కలెక్షన్ మూడు నెలలూ ఇక్కడే ఉండాలి. ఆ తర్వాత థీసిస్ రైటింగ్ కి వెజాగ్ వెళ్ళిపోతాను"

"అప్పన్నా కిరణ్ గారి సామాన్లు వరండా పక్క రూములో పెట్టు" అని "మీరు ఈ మూడు నెలలూ ఆ గదిలోనే ఉండవచ్చు. ఈ ఆఫీస్ ఎదురుగా ఉండే ఇంట్లోనే అప్పన్న ఉంటాడు. మీకు ఎప్పుడైతే కావాల్సి వచ్చినా తనని అడగండి" చెప్పారు ఫారెస్టాఫీసె.

"సెల్ఫ్ కుకింగ్ చేసుకుంటామనుకుంటున్నాను. బాగానే ఉంటుంది సార్."

"ఎందుకండీ, బస్టాప్ దగ్గర్లో ఉన్న టీ కొట్టా వాడికి నెలకి ఐదొందలిస్తే ఉదయం టీ, టిఫిన్, మధ్యాహ్నం లంచ్, రాత్రి భోజనం అన్నీ మా గదికే పంపించేస్తాడు. నేను మా ఫామిలీని సాలూరు తీసుకొచ్చేవరకూ అదే చేసేవాణ్ణి"

"అలాగే సార్. రేపట్నుంచి నేను డేటా కలెక్షన్ మొదలుపెడతాను"

"మీరు తాపీగా ఇక్కడ సర్దుకున్నాక మీ డేటా కలెక్షన్ మొదలుపెట్టండి. ఈ చుట్టుపక్కల ఉండే చిన్న చిన్న పల్లెటూర్లలో కొండ దొరలుంటారు. అప్పన్న వాళ్ళని పిలిపిస్తాడు. వాళ్ళ సాయం లేకుండా ఎప్పుడూ అడివిలోనికెళ్ళొద్దు."

"ఇంతకంటే చిన్న పల్లెటూర్లుంటాయా?" కిరణ్ ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు.

"ఈ చుట్టు పక్కల పదికిలోమీటర్ల పరిధిలో ఇదే అన్నింటికంటే పెద్ద ఊరు. అడివిలోపలి తెళ్ళితే ఒక్కో ఊర్లో పది పదిహేను గుడిసెల కంటే ఎక్కువ ఉండవు. ఆ గుడిసెలు కూడా ఒకదానికొకటి వందేసి గజాల దూరంలో ఉంటాయి."

"మరి అక్కడ ఉండేవాళ్ళకి టైం పాస్ ఏమిటి సార్?"

కిరణ్ సందేహానికి ఆయన పెద్ద పెట్టున నవ్వి

"ఎండాకాలంలో నీళ్లు తెచ్చుకోవటం వాళ్ళకి పెద్ద ట్రైంపాస్. వానాకాలంలో వాళ్ళ గుడిసెలలోనికి నీళ్లు వచ్చేయ్యకుండా గట్టు కట్టుకోవటం, అది తెగిపోయినప్పుడల్లా మళ్ళీ వేసుకోవటం ట్రైం పాస్. ఇవికాక అన్ని కాలాల్లోనూ నక్కలూ, తోడేళ్ళు వాళ్ళ పశువుల్ని చంపేయ్యకుండా కాసుకోవటం, అడవి పందులూ, ఎలుగుబంటుల్లా వాళ్ళ పొలాల్ని, పంటల్ని నాశనం చేయ్యకుండా చూసుకోవటం కూడా ట్రైంపాస్. ఇలాంటి వాటి మధ్య తీరిక దొరికినప్పుడు అడివిలోనికెళ్ళి వెదురు కర్రలు, తేనె, వేటాడిన జంతువులులాంటివి తెచ్చి చుట్టుప్రక్కల ఊళ్ళలో అమ్ముకుంటారు. ఎక్కువ మొత్తంలో సేకరించిన వాటిని మానాపురం సంతకి తీసుకెళ్ళి అమ్ముతారు."

"మానాపురం, అంటే నాకు బస్సులో వస్తూ ఉంటే తగిలింది, అదేనా?"

"ఆఁ అదే అక్కడ ప్రతీ శనివారం పెద్ద సంత జరుగుతుంది".

"వీళ్ళ కోసం ప్రతీ శనివారం ట్రక్కు ఏదైనా వెళుతుందా?"

కిరణ్ సందేహాలకి వస్తున్న నవ్వు ఆపుకుంటూ చెప్పారు "వీళ్ళంతా సంతలకి నడిచివెళ్ళి నడుచుకుంటూనే వస్తారు. సంతలో, ఊహించని దానికంటే ఓ పది రూపాయలు ఎక్కువ వస్తే మాత్రం బస్సుక్కుతూ ఉంటారు."

"బాప్! ముప్పై కిలోమీటర్ల దూరాన్ని నడుచుకుంటూ అంతంత బరువులు మోస్తారా?"

"రోడ్డుమించి అయితే ముప్పై కిలోమీటర్లుగానీ, పొలాల్లోంచీ నడిస్తే ఓ పది కిలోమీటర్ల దూరం తగ్గుతుంది."

కిరణ్ ఆశ్చర్యంతో మరి మాట్లాడలేదు.

ఫారెస్టాఫీసరే అడిగార్ "మీకేమైనా ఫైనాన్షియల్ అసిస్టెన్స్ ఉందా?"

"రిసెర్చ్ అసిస్టెంట్ షిప్, నెలకీ పన్నెండు వందలు వస్తుంది."

"వైజాగ్ లో అది సరిపోకపోవచ్చుగానీ ఇక్కడ మాత్రం అన్ని ఖర్చులూ పోను మూణ్ణాలుగొందలు ప్రతినెలా మిగలవచ్చు."

ఇంతలో అప్పన్న టీలు తీసుకువచ్చాడు. టీలు తాగుతూ "అప్పన్నా, ఇతను పెద్ద నాగులు మీద పరిశోధన చేయ్యాలి. రేపట్నీంచీ మూడు నెలలు మన ఆఫీసు వరండా గదిలోనే బస. ఇతనికి ఏ ఇబ్బంది లేకుండా చూడు. రేపు ఈ ఊళ్ళలో ఎవరైనా కొండ దొరల్ని పిలిపించి ఇతనితో ఎప్పుడూ ఎవరో ఒకరు వెళ్ళేటట్టు చూడు" చెప్పారు ఆఫీసరుగారు.

"గదబ వలసలో చిలకన్న దొరకి రాజనాగులు గురించి బాగా తెలుసు సార్. రేపు రమ్మని కబురు పెడదాం" అప్పన చెప్పాడు.

"ఆ దొరకి డబ్బులెంతివ్వాలి సార్?" కిరణ్ సందేహం.

"మీరు వాళ్ళకి డబ్బులివ్వటంలాంటివేవీ అలవాటు చేయ్యకండి. ఫారెస్టూ, రెవిన్యూ, పోలీసు డిపార్టుమెంట్ లో ప్యూనులున్నా ఈ దొరలు చాలా భయపడతారు" కొంచెం గట్టిగానే చెప్పారు ఆఫీసర్.

"ఎందుకని?"

"వాళ్ళు అడివిలో వేటాడడం, చెట్లు కొట్టడం లాంటివన్నీ చేసి బతుకుతారు. మేం అభ్యంతరం పెడితే అవేవీ చేయ్యలేరు. అడివేమైనా వాళ్ళ బాబుగారి సాముకాదు కదా!" వెంటనే వాచీ చూసుకుని "ట్రైం ఐదవుతోంది. రేపు కలుద్దాం. మీరు రెస్ట్ తీసుకోండి" అన్న చెప్పి కిరణ్ కి మరోసారి షేక్ హండిచ్చి వెళ్ళిపోయారు ఫారెస్టాఫీసర్ గారు.

ఆ రాత్రి కిరణ్ తను తెచ్చుకున్న రికార్డులూ, వర్క్ షీట్లూ మరోసారి చూసుకున్నాడు. 'కిన్నెరసాని వైల్డ్ లైఫ్ సేంక్చురీ' లో తను తీసుకున్న ట్రైనింగ్ వివరాలూ భువనేశ్వర్ 'జూ' లో తను నోట్ చేసుకున్న, తెలుసుకున్న 'హాబిట్స్ ఆఫ్ కింగ్ కోబ్రా' మరోసారి రిఫ్రెష్ చేసుకున్నాడు. తనకి ఈ ప్రాజెక్టులో చోటు దొరకడం వల్లే చాలా విలువైన ట్రైనింగ్ కోర్సులు యూనివర్సిటీ నిధులతో తీసుకోగలిగాడు. తను అనుకున్న విధంగా పి.హెచ్.డి. గనక అయిపోతే ఆర్డినరీ 'జువాలజీ' డాక్టరేట్ కన్నా తన అవకాశాలు ఎంతో మెరుగ్గా ఉంటాయి అనుకున్నాడు.

మర్నాడుదయాన్నే చిలకన్న దొర వచ్చాడు. అతడికి ముప్పై అయిదేళ్ళ వయసుంటుంది. శరీరం నల్లగా బలిష్ఠంగా ఉంది. అప్పన్న అతడికి కిరణ్ గురించీ, కిరణ్ ప్రాజెక్ట్ గురించీ చెప్పి "ఒరేయ్ చిలకా, నువ్వు ముందు అడివంతా తిరిగి పెద్దనాగులు ఎక్కడెక్కడుంటాయో చూసి గుర్తుపెట్టుకుని, ఆ తర్వాత కిరణ్ గారిని తీసుకెళ్ళుదువుగాని. ఈ రోజు అడివిలోకెళ్ళి వస్తున్నప్పుడు ఒక నెమలి పట్టనిగాని, అడివి కోడిని గానీ తీసుకురా. ఈ రాత్రికి మా ఈరకాడు పట్నం నుంచి చుట్టపు చూపుకు వస్తున్నాడు" అన్నాడు.

దొర "అలాగేనండీ" అని వెళ్ళిపోయాడు.

కిరణ్ అప్పన్నతో "నెమళ్ళకు. అడివి కోళ్ళనూ వేటాడడం నేరం కదా! నువ్వు ఇలా చెప్పేవని తెలిస్తే మీ ఆఫీసరుగారు కోపం పడరా?" అన్నాడు.

అప్పన్న నవ్వి "మన ఆఫీసరు గారు కూడా వారానికి ఒకసారి ఏదో ఒక అడివి మాంసం తింటారు. ఈ చుట్టు పక్కల ఎవరైనా అడివి పండుల్ని గానీ, కణుబుల్ని గానీ, అడివి మేకల్ని గానీ వేటాడితే, ఎస్సై గారికి, ఎమ్మార్వో గారికి మన ఆఫీసర్ గారికి కేజీకి తక్కువకాకుండా మాంసం ఇళ్ళకి పంపిస్తారు. అంతెందుకు, ఈ మధ్యనే మన జిల్లా మంత్రిగారి మనవరాలు పెద్ద పిల్లైతే చాలామందికి అడివి మాంసంతోటే భోజనాలు పెట్టారు".

"మరి ఇవేవైనా పేపర్లలో వస్తే చాలా ప్రమాదం కదా!?"

"విలేకర్లకి మాత్రం మాంసం చేదా ఏటి. కావాలంటే కేజీ వందకి తక్కువ లేదు"

చట్టాలెంత బాగా పనిచేస్తున్నాయో కిరణ్ కి అర్థమైంది. "అయితే ఈ రోజు మీ ఇంట్లో స్పెషల్ డిన్నర్ అన్నమాట" అప్పన్నతో అన్నాడు నవ్వుతూ.

"నా అంతట నేనెప్పుడూ ఇలా చెప్పలేదండీ. ఏదో ఈ రోజు మా బావ మరిది వస్తున్నాడు కదా అని" అప్పన్న వివరించాడు.

మొదటి వారం రోజులూ కిరణ్ అడివిలోనికెళ్ళలేదు. చిలకన్న దొర మాత్రం రోజూ సాయంత్రం వచ్చి ఆ రోజు తనకు తెలిసిన వివరాలు చెబితే, ఫారెస్టాఫీసర్ గారు మేప్ సహాయంతో కిరణ్ కి ఎక్స్ ప్లెయిన్ చేసేవారు. కిరణ్ నోట్స్ తీసుకునేవాడు. తను థియరీలో నేర్చుకున్న విషయాల్ని దొర చెప్పిన విషయాల్ని పోల్చుకునేవాడు.

కింగ్ కోబ్రా పదిహేను అడుగుల పైనే పాడవు పెరుగుతుంది. దాని ఒక కాటులో ఉండే విషం వంద నాగుపాము కాట్ల విషానికి సమానం. అది పడగ ఎత్తితే ఏడడుగుల వరకూ ఉంటుంది. ఎంతపాడవైన మనిషినైనా తలమీద కాటెయ్య గలదు. అన్నిపాము కాట్లకి ప్రస్తుతం ఏంటీ వీనం దొరుకుతుంది గానీ, ఈ కింగ్ కోబ్రాకి మాత్రం విరుగుడు మందు దొరకదు. నాగుపాముతో సహా ఇతర అన్ని పాముల్ని పారిపోతాయిగానీ ఇది మాత్రం వెంటబడి మరీ కాటేస్తుంది. దాని బుస వంద గజాల దూరం వరకూ వినపడుతుంది.

బ్రీడింగ్ సీజన్ లో ఆడపాము వంద వరకూ గుడ్లు పెట్టి, వాటి చుట్టూ చుట్టుకుని అరవై రోజుల తర్వాత అవి పిల్లలయ్యే వరకూ కాపలా ఉంటుంది. ఇన్ని రోజులూ దానికి తిండి, నిద్ర ఉండవు. నలభయ్యో రోజు నుంచీ పడగ ఎత్తలేనంత నీరసించి పోతుంది. గుడ్లు పిల్లలవగానే తల్లిపాము తన నోటికి అందినవన్ని పిల్లల్ని తినేస్తుంది. అది మళ్ళీ తన శక్తిని కూడగట్టుకోవటానికి నెలరోజులైనా పడుతుంది.

అడవిలో ఈ రాజనాగులు తిరిగే ప్రాంతాల్లో కూడా తిరగగలిగే వాళ్ళు చాలా అరుదు. వాళ్ళల్లో దొరకూడా ఒకడు. వాళ్ళకి తెలిసిన ఒక ప్రత్యేకమైన మూలిక ఉంటుంది. దీని బుస వినగానే అది వచ్చేదారిలో ఈ మూలిక పెడతారు. అది మూలిక వాసనకి మైకంలో ఉండిపోతుంది. అప్పుడు వీళ్ళు ఆ మూలికను తీసుకుని వచ్చేస్తారు.

"అలా దొరికిన పాముల్ని మీరు చంపెయ్యారా?" కిరణ్ దొరని అడిగాడు.

"ఆటని సంపాదించి పెమాణం సేసినాకనే మా పెద్దలు మాకు మూలిక రగస్యం సెప్పినారండీ" దొర చెప్పాడు.

నాగరిక సమాజంలో చట్టాలకీ, అనాగరికులుగా పిలవబడేవాళ్ళలో ఉండే కట్టుబాట్లకీ ఉండే తేడా గురించి ఆలోచించాడు కిరణ్.

అడవి గురించీ, అందులో తను చూడాల్సిన అంశాల గురించీ అవగాహనకీ రావటానికి వారం రోజులు పట్టింది కిరణ్ కి. ఆ తర్వాత మొదటిసారి అడవిలోని కెళ్ళినపుడు దొరతో పాటు అప్పన్న కూడా వచ్చి మేప్ లోని అంశాన్ని 'డీకోడ్' ఎలా చేసుకోవాలో చెప్పాడు కిరణ్ కి. ఆ మర్నాటి నుంచీ కిరణ్ తో దొరా, దొర తమ్ముడూ సాయంగా వెళ్ళేవారు.

దొరకీ, తమ్ముడికీ బైనాక్యులర్స్ ని ఉపయోగించటంలో 'ట్రైనింగ్' ఇచ్చి, చెట్లు ఎక్కటంలో వాళ్ళ దగ్గర 'ట్రైనింగ్' తీసుకున్నాడు కిరణ్.

కింగ్ కోట్రా స్థావరానికి కనీసం అరవైలు దూరంలోకి వచ్చారనగా, దొర తన తమ్ముణ్ణి కిరణ్ కి సాయం ఉంచి తను మూలిక తీసుకుని దాని స్థావరం వైపు వెళ్ళేవాడు. వీళ్ళిద్దరూ ఇక్కడ ఎత్తైన చెట్లెక్కి, పాముకి మైకం కమ్మిన విషయం బైనాక్యులర్స్ ద్వారా దొర సైగల్ని చూసి నిర్ధారించుకుని దాని దగ్గరకు వెళ్ళేవారు. దాని పాడవు, సుమారుగా బరువు, ఇంకా ఇలాటి వివరాలన్నీ, గుడ్లు పెట్టిన ఆడ పామైతే, ఆ గుడ్ల సంఖ్య అన్నీ కిరణ్ నోట్ చేసుకుని వైట్ ఇంక్ తో ఆ పాము తలమీద మార్క్ చేసి వదిలేసేవారు. ఒక్కోసారి రోజంతా తిరిగినా దాని ఆచూకీ తెలిసేదికాదు లేదా మార్క్ చేసిన పాము మళ్ళీ దొరికేది. ఇలా రెండు నెలలకి పైగా నడిచిన డేటా కలెక్షన్ పీరియడ్ లో నాలుగు మగపాముల్ని, పది ఆడ పాముల్ని కిరణ్ తన కెమేరాలలో బంధించగలిగాడు. ఈ కాలంలో కిరణ్ ఎన్నో భయంకర దృశ్యాలు చూసాడు. ఒకరోజు దారిలో అడవి మేకను మింగుతున్న కొండ చిలువ కనిపించింది. మేక తల పూర్తిగా దాని నోట్లోనికెళ్ళిపోయింది. మేక నాలుగు కాళ్ళూ గిలగిలా కొట్టుకుంటున్నాయి. దొర దాన్ని చూడగానే తన గొడ్డలితో మేక మెడ నరికేసాడు. తన కొండ చిలువ నోట్లో ఉండిపోయింది. మొండెం దొర తెచ్చేసాడు. ఆ రోజు గదబవలస వాళ్ళంతా దాని మాంసం తిన్నారు. ఆఫీసర్లందరికీ ఇళ్ళకి మేక మాంసం పంపబడింది.

మరో రోజు తెల్లవారు ఝామున వీళ్ళు ముగ్గురూ చింతలవలస పాలిమేర లోనికొచ్చేసరికి బాంబు పేలిన శబ్దం వినిపించింది. అటుపక్క వెళ్ళి చూస్తే వేరు శనగ వేసిన పొలంలో ఒక అడవి పంది చచ్చిపడి ఉంది. దానికింద దవడ తల నుండి విడి దూరంగా పడి ఉంది. వేరుశనగ పంటల్ని నాశనం చేస్తే అడవి పండుల్ని చంపటానికి మాంసం ముక్కలో నాటు బాంబులు పెట్టి ఎరవేస్తారు. అడవి పంది ఐదొందలు కేజీల వరకూ ఉంటుంది. మనిషి గనక దానికి విడిగా దొరికితే, పిల్లి ఎలకని తీసికెళ్ళినంత ఈజీగా అది మనిషిని నోట కరచుకుని పట్టుకెళ్ళిన సందర్భాల గురించి దొర చెబుతూ ఉంటే కిరణ్ కి ఒళ్ళు జలదరించింది.

ఇవికాక ముళ్ళ పండులూ, కనుజులూ, నెమళ్ళూ లాంటివన్నీ చాలా తరచుగా కనిపించేవి కిరణ్ కి. డేటా కలెక్షన్ దాదాపుగా ఐపోవచ్చింది. ఆ రోజు ప్రాఫెసర్ గారు స్వయంగా వచ్చారు. ఒక రోజు సాలూరు గెస్ట్ హౌస్ లో రెస్ట్ తీసుకుని మర్నాడుదయాన్నే అడివిలోకి బయలుదేరారు. ఆ రోజు వీళ్ళతోపాటు ఫారెస్ట్ ఆఫీసరూ, అప్పన్న కూడా బయలుదేరారు. అప్పన్న తుపాకీ, గోడ బాంబులు కూడా పట్టుకున్నాడు. వీళ్ళందర్నీ ఒకచోట కూర్చోబెట్టి దొరా, తమ్ముడూ వెళ్ళి ఒక ఆడపామునీ, ఒక మొగపామునీ తీసుకుని వచ్చారు. ఆ పాముల్ని పట్టుకుని కిరణూ, ఆఫీసరూ, ప్రాఫెసర్ గారూ ఫోటోలు తీయించుకున్నాక వెనుదిరిగారు. దారిలో దూరంగా వెదురు పొదలో కనిపించిన అడవి కోడిని అప్పన్న కాల్చాడు. అది చచ్చి కిందపడింది గానీ ఆ శబ్దానికి అదే పొదలో పిల్లలు పెట్టిన ఒక అడవి పంది చెదిరి, వీళ్ళవైపు పరుగెత్తి రావటం మొదలెట్టింది. అప్పన్న చెట్లెక్కి తుపాకీలో మరో తుటా పెట్టే ప్రయత్నంలో పడ్డాడు. కిరణూ, ఆఫీసరూ వేర్వేరు చెట్లెక్కిసారు. ప్రాఫెసర్ గారు చెట్లెక్కిలేకపోతూ ఉంటే దొరా, తమ్ముడూ ప్రాఫెసర్ గారి రెండు కాళ్ళూ పట్టుకుని పైకిలేపితే పైనుంచి ఆఫీసర్ గారు చెయ్యందించి ఆయన్ని చెట్టుమీదకి చేర్చారు. దొరా, తమ్ముడూ పూర్తిగా చెట్లెక్కిలోపే అది దగ్గరకి వచ్చేసి దొర ఎక్కుతున్న చెట్టు మొదలుకి ముందు కాళ్ళు ఆనించి నిలబడి అతడి కాలు అందుకుంది. మనిషి చెరుకు ముక్క కొరికినట్టుగా అతడి పాదాన్ని కొరికింది. అప్పుడే అప్పన్న తుపాకీలో తూటా అమర్చటం పూర్తిచేసి దాని తలమీద కాల్చేడు. అడవి పంది

కింద పడింది గానీ దాని కోరలు పాదంలో దిగబడటం వల్ల దొర కూడా కింద పడ్డాడు. దొర తమ్ముడు వెంటనే చెట్టుమీంచి గెంతి దొరని పక్కకి లేపి కూర్చోబెట్టి, చచ్చిపడిన పంది మెడ నరికేసాడు. మిగిలిన వాళ్ళంతా చెట్టుమీంచి దిగారు. దొరపాదం, పంది రెండు దవడల మధ్య ఇరుక్కుపోయింది. అందరూ కలిసి లాగితే దవడలు వేరయ్యాయి గానీ పాదం సగం కట్ అయిపోయింది. రక్తం కారుతూన్న దొర పాదానికి ఒక టవల్ కడితే నిమిషంలో అంతా రక్తంతో తడిసిపోయింది అందరూ కలిసి అతణ్ణి ఊరోకి తీసుకొచ్చి, వెంటనే సాలూరు గవర్నమెంట్ హాస్పిటల్ కి తీసుకెళ్ళారు. ఫారెన్సైఫీసర్ కూడా ఉండటం చేత హాస్పిటల్ వాళ్ళు వెంటనే రెస్పాండెంట్ అయి దొరకి కట్టు కట్టి, బెడ్ ఎలాట్ చేశారు. ఆ సాయంత్రమే ప్రాఫెసర్ గారు వైజాగ్ వెళ్ళిపోయారు. కిరణ్ మరో పదిరోజులు అక్కడే ఉన్నాడు. ఫారెన్సైఫీసర్ స్వయంగా పట్టించుకోవడం వల్ల దొర మందులకేమీ ఖర్చు కాలేదు. దొర భార్య, తమ్ముడూ హాస్పిటల్ కి ఇంటికి తిరగటానికయ్యే బస్సు చార్జీలు కిరణ్ పెట్టుకున్నాడు. దొర డిశ్చార్జ్ అవుతున్నప్పుడు అతడి చేతిలో ఐదొందలు పెట్టి తన రెండు జతల పాత బట్టలు ఇచ్చాడు కిరణ్. దొర మాటల్లో "మీ వల్లే నేను కుంటుతూ నడుస్తున్నాను" అన్న భావనకి బదులు ఎంతో కృతజ్ఞత చూసి కిరణ్ కి చాలా ఆశ్చర్యం వేసింది. దొర భార్యకీ, తమ్ముడికీ ధైర్యం చెప్పి, అప్పన్నకీ ఫారెన్సైఫీసర్ కి థాంక్స్ చెప్పి వైజాగ్ వచ్చేసాడు.

మరో నెలరోజుల్లో థీసిస్ రైటింగూ, సబ్ మిషనూ ఆ తర్వాత నెలన్నరకి వైవా కాగానే కిరణ్ కి డెహూడూన్ వైల్డ్ లైఫ్ రిసెర్చ్ ఇన్ స్టిట్యూట్ లో పోస్ట్ డాక్టరేట్ ఫెలోగా టెంపరరీ ప్లేస్ మెంట్ నెలకి పదివేల రూపాయల జీతం మీద దొరికింది.

కిరణ్ కింగ్ కోబా మీద చేసిన రిసెర్చ్ పేపర్, వైల్డ్ లైఫ్ కన్సర్వేషన్ పై.

పారిస్ లో జరిగిన సెమినార్ లో ప్రెజెంటేషన్ కి ఎంపిక అయింది.

ఆ నిమిత్తమై ప్రాఫెసర్ గారు ప్రాజెక్ట్ నిధులతో పారిస్ వెళ్ళివచ్చారు.

ఈ పరిశోధనలో క్షేత్రస్థాయిలో సహకరించినందుకు గాను ఫారెస్ట్ ఆఫీసర్ గారు యూనివర్సిటీ నుంచి ధన్యవాదములూ, ప్రభుత్వం నుంచి ప్రశంసా పత్రమూ అందుకున్నారు.

చిలకన్న దొర గాయం నయమైనా, తెగిన పాదంతో కుంటుతూ నడుస్తున్నాడు. చింతలవలస రామ్మందిరం బయట ఉన్న లౌడ్ స్పీకర్ లోంచి ఒక శ్లోకం వచ్చాకా, తాత్పర్యం వినిపిస్తోంది: లోక కళ్యాణం కొరకు రక్త సంప్రోక్షణ జరగాలి. ఆ రక్తం కూడా ఏ పాపమూ చెయ్యని వారిదై ఉండాలి. అటువంటివారు మనుషుల్లో దొరకరు గనక యజ్ఞ యాగాల్లో పశువులని బలి ఇస్తారు.

నిజమే మరి!!

నవ్వు, నవ్వించు

- మంథో భాస్కరమతి

అపూర్వబ్రతు (సిని రిక్లెజ్ సెంట్ల) సహకారంతో కౌముది - రచన నిర్వహించిన కథల పోటీలో
అశుభమతి పొందిన కథ.

"మనసు" అనేది ఎక్కడుంటుందో అనుమానం వచ్చింది కమలినికీ. గుప్పెడు గుండె కొట్టుకునే చోట, అదే హృదయంలో ఉంటుందా? "నా మనసులో" అని చెప్పుతున్నప్పుడు ఎవరైనా హృదయం దగ్గరే చెయ్యి పెట్టుకోవడం చూసింది. కానీ ఆలోచనలు, మనసులో అంటే హృదయంలో పుడతాయా లేక తలలోనా? అంతా గజబిజిగా అనిపించింది. కనుబొమ్మలు ముడిచి ఏకాగ్రతతో ఆలోచించింది. మనసుతోనా మెదడుతోనా? ఒక్కసారిగా తల విదిలించింది. హృదయం విదిలించలేదు మరి. కమలిని అనుభవంలో మాత్రం ఆలోచనలో పిచ్చెక్కిపోయినప్పుడు విపరీతమైన తల నొప్పి వచ్చేది. గుండె దడ దడా కొట్టుకునేది. ఒక్కోసారి తనువంతా వేడిగా అయిపోయి, నిప్పులమీద కూర్చున్నట్లు కూడా అనిపించేది.

వంటింటి గుమ్మంలో నిలబడి, గోడమీద నుంచి ఇంటి వెనక ఉన్న బీడు పడిన పొలంలో కనిపించని ఆవలిగట్టు కింద నుంచి వస్తున్న సూర్యుణ్ణి చూస్తూ ఆలోచిస్తోంది కమలిని, మెదడుతోనే. ఎందుకంటే తలంతా ఎవరో రోట్లో వేసి దంచుతున్నట్లు అనిపిస్తోంది. నిద్రలేమితో కళ్ళు ఉదయిస్తున్న సూర్యబింబంలా ఎర్రగా ఉన్నాయి.

ఈ సూరీడు లోకంలోకి వస్తున్నప్పుడు ఎర్రగా ఉంటాడు. ఎందుకో అంత కోపం! ఎందరో కవులు ఉషోదయాల్నీ, సంధ్య కాంతుల్నీ ఎంతో హృద్యంగా వర్ణించారు. తనకేమిటి ఇలా అనిపిస్తోంది!? తన ఆలోచనలకి తనకే నవ్వాచ్చింది. చిన్నగా నవ్వబోతే పళ్ళు జివ్వన లాగాయి. పగిలిన పెదవులు భగభగగా మండాాయి. ఎర్రగా కందిన బుగ్గలు మేమూ అందుకు తీసిపోమన్నాయి.

చూసే దృష్టిలో ఉంటుంది అంతా. తనున్న స్థితిలో తియ్యని పాయసం చేదుగా, నెమలి నాట్యం వంకరటింకర అడుగుల్లా, కోకిల స్వరాలు కర్లకరోరంగా అనిపించడంలో ఆశ్చర్యం లేదు గాక లేదు. రాత్రి జరిగింది తలుచుకుంటే అప్పుడే ఆరిన కళ్ళలో, నీళ్ళు మళ్ళీ ఊరాయి. చెంప తడుముకుంది. అయినా తను ఏమందని అంత కోపం? 'జీతం ఇచ్చారా?' అందంతే. ఎంత తాగితే మాత్రం విచక్షణ పూర్తిగా పోతుందా? ఎన్నోసార్లు అనుకుంది. తను కూడా ఒకసారి తాగి చూస్తే ఎలా ఉంటుందో తెలుస్తుందేమోనని. ఎప్పుడో ఆ పని చేసేస్తుంది. అప్పుడు కానీ తెలిసి రాదు. అవునూ... ఎవరికీ తెలిసాచ్చేదీ? పెద్ద ప్రశ్న.

"అమ్మా! ఒక్కసారిలా వస్తావా?" అత్తగారి పిలుపు వినిపించింది, నీరసంగా బొంగురు గొంతుతో. తనకంటే నిస్సహాయురాలు. తప్పదు. పొయ్యిలు వెలిగించి, ఒక గిన్నెలో టీకి నీళ్ళూ, ఇంకో గిన్నెలో పాలూ పెట్టి అత్తగారి గదిలోకి నడిచింది.

"ఎమ్మా! మళ్ళీ కొట్టాడా?" పక్షవాతంతో నిర్దీవమైన చేతిని లేపడానికి ప్రయత్నం చేస్తూ అడిగిందావిడ. పిచ్చి ప్రశ్న. గాలి పీలుస్తున్నావా అని అడిగినట్లే ఉంది. భావంలేని చూపులతో ఆవిడని పలుకరించి పనిలో పడింది. నెమ్మదిగా ఆవిడిని లేపి, కుర్చీలో కూర్చోపెట్టి, రబ్బరు గుడ్డ మీదున్న దుప్పటి తీసి మార్చింది. కొంతలో కొంత నయం. వెనుక దాటు ఇస్తే నడుం లేపగలుగుతుంది. అటూ ఇటూ జరగగలుగుతుంది. ఆవిడ కట్టుకున్న బట్టలు విప్పి, ఒళ్ళంతా గోరు వెచ్చని నీళ్ళతో తుడిచి, ఉతికిన నైటీ వేసి, పళ్ళు తోమి మొహం కడిగింది. పొయ్యిమీద నీళ్ళూ, పాలూ..! రెండంగళ్లో వంటింట్లోకి వెళ్ళి కోపంతో కిందికి ఉరుకుతానని బెదిరిస్తున్న పాలమీద నీళ్ళు చల్లి, పక్కనున్న నీళ్ళలో టీ పాడి వేసింది.

"పిల్లలు ఇంకా..!?" గ్లాసులో టీ, పళ్ళెంలో బ్రెడ్డు పట్టుకొస్తున్న కోడలి మొహం చూసి సగంలో ఆపేసింది అత్తగారు. ఆవిడకూడా చాలా దుఃఖం వేసింది. కన్నీళ్ళు సమస్యే కాదావిడకి. ఎప్పుడూ కంట్లో నీళ్ళు కారుతూనే ఉంటాయి. కన్నీళ్ళని లోపలికి పీల్చుకునే గొట్టాలు పూర్తిగా పూడుకుపోయాయట. మాట్లాడకుండా బ్రెడ్డు ముక్కలు చేసి, టీలో ముంచి తినిపించి, ఒక్కోగుక్కా టీ తాగించింది కమలి. మళ్ళీ మొహం తుడిచి, కాలకృత్యాలు తీర్చించి, మంచం మీద పడుకోబెట్టి వెనక్కి తిరిగింది.

"అమ్మా! ఒక్కసారి ఇటురా తల్లీ" దగ్గరగా వచ్చిన కోడలి మొహంలోకి ఆర్తిగా చూసింది. ఆ చూపులలోని భావాలు చదవగలిగితే !?

"ఏంటత్తయ్యా? చెప్పండి"

"నా చేత కాదు కానీ, నీకు దణ్ణం పెట్టాలనుందమ్మా అది ఆయుక్తీణం అనుకుంటే, నీ చేతులు కళ్ళకద్దుకోవాలనుంది. నా దురదృష్టం కళ్ళూ, చెవులూ, బాగా పనిచేస్తున్నాయి. గుండె దిట్టంగా కొట్టుకుంటోంది."

కమలినికి కడుపు తరుక్కుపోయింది. తొక్కల్లా వేళ్ళూడిపోతున్న అత్తగారి చేతులు మొహం మీద పెట్టుకుని బావురుమంది. అయినా ఆ చేతుల్లో చలనం రాలేదు. వాటిని నెమ్మదిగా మంచం మీద పెట్టి లేచింది. అప్పుడే హాల్లో గడియారం ఏడు గంటలు కొట్టింది. కమలిని కొంగుతో కళ్ళు తుడుచుకుని, వంటింట్లోకి నడిచి టీ గ్లాసు తెచ్చుకుని, పెరడులా ఉన్న చిన్న స్థలంలో అరుగుమీద కూర్చుని అయిష్టంగా నోటి దగ్గర పెట్టుకుంది. తనకి చిక్కని వేడి వేడి కాఫీ తాగడం ఇష్టం. ఇరవై ఏళ్ళయింది. పెళ్ళయిన కొత్తల్లో తనూ, శర్మా అక్కడే కూర్చుని, మామిడి చెట్టుమీద వాలే రకరకాల పక్షుల్ని చూస్తూ తాగేవారు. అప్పుడు ఎన్ని కబుర్లు చెప్పేవాడు. ఎన్నెన్ని భవిష్య ప్రణాళికలు. అవన్నీ ఏమయిపోయాయి? పల్కగా నీళ్ళలా ఉన్న టీ చల్లగా తగిలింది నాలిక్కి. ఒకేసారి గొంతులో పోసుకుని, లేచింది.

రాత్రి అంటగిన్నెలన్నీ అలాగే ఉన్నాయి. మామలుగా అయితే భోజనాలవగానే తోమేసి, వంటిల్లు సర్దుకుని పడుకుంటుంది. పదేళ్ళయినట్లుంది. "ఇంట్లోనే ఉంటావు కదా! నేను పగలూ రాత్రి కష్టపడుతుంటే నువ్వేం చేస్తున్నావూ ఆశమ్మ పోశమ్మ కబురే. పనిమనిషెందుకు దండగ. మూడొందలు మిగులుతాయి." అప్పుడప్పుడే రాత్రిళ్ళు ఆలశ్యంగా రావడం మొదలుపెట్టిన శర్మ అంతెత్తు ఎగిరాడు. మొదట్లో కష్టమనిపించినా సర్దుకుంది. నిజమే, పిల్లలూ, చదువులూ ఖర్చులూ పెరిగాయి అనుకుంటూ. అప్పుడు అత్తగారు ఆరోగ్యంగా ఉండేది. మామగారు బజారు పనులు చేసేవారు. ఒక్క గంట ముందుగా లేస్తే సరిపోయేది.

పది సంవత్సరాలలో కాలం తెచ్చిన మార్పు. భగభగా మండుతున్న పొడి కళ్ళతో, పంపు దగ్గర పళ్ళెంలో కింద కూర్చుని, మట్టి కొద్దిగా సబ్బుపొడి కలిపి గిన్నెలు తోముతూ ఆలోచిస్తోంది కమలిని. ఏ సబీనానో వాడితే తొందరగా వదులుతాయి. కానీ, అది కొనే డబ్బుతో రెండు బ్రెడ్లు కొనచ్చు. వంగుని గిన్నెలు బకెట్లో ముంచి కడగబోతుంటే నడుం కలుక్కుమంది. ఎత్తుగా ఒక సింకు పెట్టించుకుంటే సదుపాయంగా ఉంటుంది. ఆ పని మొదట్లో శర్మ కొంచెం పట్టించుకునేటప్పుడే చెయ్యవలసింది. మామగారు పోవడం, అత్తగారు పక్షవాతంతో మంచం పట్టడం, పిల్లలు పై చదువులు, శర్మ అర్ధరాత్రి దాటాక ఇంటికి రావడం కమలిని పని ఒడ్డున పడ్డ చేపలాగే అయింది.

ఎనిమిది దాటింది. పిల్లలు నిశ్శబ్దంగా వచ్చి వంటింట్లో నిలుచున్నారు. పొద్దున్నే ఐదింటికే లేచి, డాబా మీదకి వెళ్ళిపోయి చదువుకుంటారు. అక్కడొక ఎలక్ట్రిక్ బల్బు, మామగారున్నప్పుడే పెట్టించారు.

"అమ్మా!" శ్రీనాథ్ పిలిచాడు. వాడు ఇంజనీరింగ్ మొదటి సంవత్సరం చదువుతున్నాడు. ప్రభుత్వ కోటాలోనే వచ్చినా ఏడాదికి పాతికవేలు కట్టాలి. శ్రీవిద్య ఇంటర్ మొదటి సంవత్సరం, ప్రభుత్వ కళాశాలలో.

"వచ్చేస్తున్నా నాన్నా.. ఒక్క నిముషం. పోనీ స్నానాలు చేసి తయారయి రాకూడదూ"

"సబ్బు లేదమ్మా. నిన్ననే చిన్న ముక్క ఉంటే నీళ్ళతో నురుగులా చేసి తోముకున్నాం"

కమలిని అభావంగా చూసింది. ఆమె మనసు దేనికి చలించదు. మొద్దు బారిపోయింది. ఆ నిముషం ఏదయినా చెయ్యగలనా లేదా అంతే! డబ్బాలు వెతికి కొద్దిగా సెనగపిండి, బియ్యప్పిండి కలిపి రెండు పళ్ళాల్లో సర్ది ఇచ్చింది.

పిల్లలు వచ్చేలోపు గోధుమ నూక, జొన్నపిండి కలిపి చేసిన జావలో మజ్జిగ కలిపి, ఉప్పేసి రెండు చిన్న దబరా గిన్నెల్లో పెట్టింది. మధ్యాహ్నం తినడానికి నూకలు, పెసరపప్పు పొడిపొడిగా ఉడికించి, నూనె లేకుండా వేయించిన పోపు గింజల్ని కలిపి, దొడ్లో ఉన్న కరివేపాకు రెబ్బ వేసి డబ్బాల్లో సర్దించి. నూనె నిండుకుని మూడు రోజులయింది.

"అబ్బ సూపర్ మార్కెట్లో కొన్న ఏ సీరియల్తోనూ ఇది తీసిపోదురా అన్నయ్యా! ఎంత రుచిగా ఉందో ఎలా అయినా అమ్మ చేత్తో ఏది వండినా అద్భుతం అనుకో" ఊదుకుంటూ తింటున్న పిల్లల్ని చూసి కమలిని కళ్ళు చెమర్చాయి, అప్పుడప్పుడు మేమున్నామని చెప్పే నీటి బొట్లతో. గట్టుకానుకుని నుంచుని తింటున్న పిల్లల్ని చూసింది. తెల్లగా ఉంటారు. కానీ పాలిపోయినట్లుగా. చేతులు పుల్లల్లా శరీరం పొడారిపోయి ఉంది. నెలకి అరకిలో నూనె తెస్తుంది కమలిని. ఎంత తక్కువ వాడినా నెలకి రెండు మూడు రోజులు ముందే అయిపోతుంది. మంతెన సత్యనారాయణ రాజుగారు చెప్పిన నూనె లేని వంట, కొవ్వు ఎక్కువగా ఉన్న వాళ్ళకి మందేమో కానీ ఎదిగే పిల్లలకీ, కండ కూడా లేనివాళ్ళకీ కనీస చమురు ఉండాలేమో. మళ్ళీ ఆలోచనలు. ఎంత వద్దకున్నా వదలవే!

"అమ్మా! నీ అకౌంట్లో పదివేలున్నాయి. ఇంకా నాకు పదిహేను, చెల్లికి నాలుగూ కావాలి. మూడు నెలలుంది" చెవిలో గుసగుసగా అన్నాడు శ్రీనాథ్. వెనక్కి తిరిగి బెదురు చూపులు చూస్తూ. శ్రీవిద్య, గుమ్మం దగ్గర నుంచుంది శర్మ లేస్తే హెచ్చరించడానికి వీలుగా.

ఆశ్చర్యంగా చూసింది కమలిని.

"నాకు తెలిసీ, పత్రికల వాళ్ళ దగ్గర్నుంచి ఈ పదినెలల్లో వచ్చింది ఆరువేలు. అదీ రెండు కథలకి బహుమతలు వస్తే. మిగిలింది!?"

"నేను సాయంత్రం పదో క్లాసు వాళ్ళకి ప్రైవేటు చెపుతున్నానమ్మా. అది కూడా అందులో వేస్తున్నా. మేష్టర్లకిచ్చే డాంట్లో సగమే ఇస్తారు. కొంతమంది అదీ ఇవ్వలేరు. అయినా కొంచెం సాయంగా" శర్మ వస్తున్నట్లు సంతోషంగా శ్రీవిద్య దగ్గు విని ఆపేశాడు.

"వెళ్ళొస్తాం డాడీ.. బై నాన్నమ్మా! సాయంత్రం కలుద్దాం."

డబ్బాలు చేత్తో పట్టుకుని హడావిడిగా పరుగెడుతున్న పిల్లల్ని చూస్తూ కాఫీ కలుపుదామని గ్లాసు పట్టుకుని గట్టు వైపు తిరిగింది కమలిని, తనదంటూ ఒక ముద్రవేసుకున్న రచయిత్రి. ఎప్పుడూ బైటికి రాదు. ఎవరితోనూ కలవదు. ఎందులోనూ ఫోటోలు వెయ్యనియ్యదు, తనకిష్టం లేదని చెబుతూ! ఆ మధ్యన ఒక పత్రిక వాళ్ళు ప్రధమ బహుమతి ఇస్తూ ఫోటో ఇవ్వాలిందే అని పట్టుబడితే, బహుమతిని తిరస్కరించింది. అడ్రస్ కూడా తన ఒక్కగానొక్క స్నేహితురాలిది ఇచ్చింది. పాస్ బుక్కు, చెక్ బుక్కు తన దగ్గరే ఉంటాయి. బాధ్యత లేని మగవాడున్న ఇంట్లో ఇటువంటి పనులు తప్పవు.

"కమ్మా! కోపం వచ్చిందా సారీరా. ఇంకెప్పుడూ అలా చెయ్యను. కాఫీ" వెనకనుంచి వాటేసుకుని, బుగ్గమీద ముద్దొచ్చాడు శర్మ. నరలు జివ్వుమని లాగి నొప్పి తలకెక్కింది. పళ్ళబిగువున భరించి, కాఫీ గ్లాసు చేతికిచ్చింది.

"కాఫీ ఏంటోయ్ మరీ నీళ్ళలా ఉంది. పాలవాడు పోసేవి పాలా, నీళ్ళా?" వేడి వేడి కాఫీ తాగుతూ మొహం చిట్టించాడు శర్మ. కమలిని మాట్లాడకుండా గదిలోకి వెళ్ళి బట్టలు తెచ్చుకుంది స్నానానికి.

"అబ్బో! అదంతా కోపమే. పాలవాడిని తక్షణం మానిపించేయ్. నీళ్ళ కాఫీ, గంజి మజ్జిగ.. ఛస్తున్నాం" శర్మ సలహా ఇచ్చాడు.

"పాలవాడెవడూ లేడు. విజయ వాళ్ళ చవకైన డయిట్ పాలే అవి. అలాగే ఉంటాయి." శర్మని నెట్టుకుంటూ పెరట్లో స్నానాల గదిలోకి వెళ్ళి తలుపేసుకుంది. శర్మ మొహం ముడుచుకుని హాల్లోకి వెళ్ళాడు.

"పపరేది అమ్మా! నీ దగ్గరుందా?" కుర్చీలు చిందర వందర చేస్తూ తల్లి గదిలోకి వెళ్ళి చూశాడు. పిల్లలు చదివి వినిపిస్తుంటారు నానమ్మకి.

"కిందటి నెల బిల్లు కట్టలేదని పేపరువాడు మానేశాడు" కనీసం ఎలా ఉన్నావని పలకరించకుండా చిందులేస్తున్న కొడుకుని చీదరించుకున్నట్లు చూసిందావిడ.

"ఛ ఛా! దరిద్రపు కొంప. ఎప్పుడూ ఏడుపులూ, సాధించడాలూ. ఒక్కళ్ళన్నా సవ్యంగా మాట్లాడరు" నేలని తన్నుకుంటూ గదిలోకి వెళ్ళి సిగరెట్ వెలిగించాడు. సన్నగా తన దగ్గరికి వస్తున్న పాగకి వస్తున్న దగ్గుని ఆపుకుంటూ, కళ్ళు మూసుకుంది కన్నతల్లి.

"ఇదిగో దీని కోసమే కదా నన్ను ఇంట్లోకి రాగానే నిలబెట్టావు. ప్రతీ నెలా ఇచ్చేదానికంటే ఎక్కువే ఇచ్చాను. ఇదేం పప్పు? ఈ కూరేంటి?" కవరు బల్లమీదికి విసిరేసి భోజనానికి కూర్చున్నాడు శర్మ. రాత్రి తూలుతూ వచ్చిన తనకి తిండేనా పెట్టకుండా జీతం గురించి అడిగిందని చెంప వాయగొట్టిన మొగుడు.. మగాడు!!

"ముల్లంగి ఆకు పప్పు. ముల్లంగి కోరు కూర."

"హూ.. మార్కెట్లో అది తప్ప కూరలే లేవా? నాకు దాని వాసన పడదని తెలుసు కదా! కక్ష సాధిస్తున్నావా?" ముక్కు పుటాలు అదురుతుండగా అరిచాడు.

"మార్కెట్లో బోలెడు రకాలు. మన దగ్గర డబ్బులే లేవు. మాకయితే ఆ పప్పు కూడా లేదు. జీతాలు పెరిగాయి కదా! ఆరువేలే ఇచ్చారేం? ధరలు ఎలా ఉన్నాయో తెలుసా?" కమలిని మాట పూర్తికాలేదు. కంచం నేలమీదికి విసిరి, నీళ్ళ గ్లాసు కమలిని మొహం మీదికి కొట్టి చెప్పులేసుకుని పెద్ద పెద్ద అంగలేసుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు శర్మ.

ఒక ప్రభుత్వ కార్యాలయంలో బాధ్యతగల ఉద్యోగ శర్మ. మొదట్లో బాగానే ఉండేవాడు. పిల్లల్ని ఎంతో ప్రేమగా చూసుకునేవాడు. స్నేహితులతో ఒకటో తారీకున చేసుకునే పార్టీలు క్రమంగా వారానికోసారి, ఆ తరువాత రోజూ సాగుతున్నాయి. మందుతో పేకాట. జీతం అయేవరకూ క్లబ్బుల్లోనే మకాం. పాతికవేలు పైగా వచ్చే జీతంలో నుంచి నెలకి ఐదువేలు ఇస్తాడు ఇంట్లో. అది ఆరు చేశాడు ఆ రోజు. ధరలు మూడు రెట్లు పెరిగాయి. ఎలా సర్దుకోవడం? మామగారిచ్చిన చిన్న ఫోన్ బోర్డ్ ఇల్లుంది కనక అద్దె బాధ లేదు. పాతికేళ్ళ నాటి ఇల్లు. సున్నం కట్టడం. అక్కడక్కడ కూలిపోతోంది. నేలమీది రాళ్ళు ఎగుడు దిగుడు అయి లేచిపోతున్నాయి. అప్పుడప్పుడు శ్రీనాథ్ ఒక గంప మట్టి కొంత ఇసుకా, చుట్టుపక్కల మేడలు కడుతున్న ఇళ్ళ మేస్త్రీ దగ్గరకొనుక్కొచ్చి తనే పామేస్తుంటాడు.

మీదకి వస్తున్న గ్లాసుని లాఘవంగా తప్పించుకున్న కమలిని ఏం జరగనట్లు, కవరు లోపల పెట్టి, కింద పడిన అన్నం, కూర పైపైన ఎత్తి పళ్ళెంలోకి తీసి ముద్దలు చేసుకుని తినేసింది. నేలకి అంటుకున్నదంతా తడిబట్ట పెట్టి తుడిచి ఇల్లంతా సర్ది, అత్తగారికి మెత్తగా కలిపిన అన్నం, పప్పు తినిపించింది.

అప్పుడు గుర్తుకొచ్చింది, శ్రీనాథ్ చెప్పిన ఫీజుల విషయం. ఏం చెయ్యాలి? కొంతమంది సంఘసేవ చేసే సంఘాలవాళ్ళు తమ కులం వాళ్ళు కూడా ఉపకార వేతనం ఇస్తారు. కానీ తండ్రి ఆదాయం ఆరువేలకి మించకూడదు. తను ఖర్చుపెట్టుకోగలిగింది అంటే కానీ శాలరీ సర్టిఫికేట్లో సంఖ్య చూస్తే అందరూ పెదవి విరుస్తారు. పిల్లల జీతాలు ఎలాగైనా అమరుతే చాలు. మిగిలింది ఎలాగో సర్దుకుపోతుంది. ఇంకెంత శ్రీనాథ్ చదువైపోతే, వాడి ఖర్చుండదు. పాప ఎలాగైనా గవర్నమెంట్ కాలేజీనే. బి.కాం కానీ బియ్యే కానీ. అదీ ఇంకా మూడేళ్ళు.. కమలినికి తలంతా మొద్దుబారినట్లయిపోయింది. అలాగే అత్తగారికి చెప్పి, ఇల్లు తాళం వేసి రెండు కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న రైతు బజారుకి బయలుదేరింది సంచలు తీసుకుని. వెళ్ళేటప్పుడు నడిచేస్తే, వచ్చేప్పుడు పేర్ ఆటో చూసుకోవచ్చు.

"ఎన్నాళ్ళు భరిస్తావే ఈ చిత్రహింస. ఎలా ఉండేదానివి? ప్రబోధిస్తూ రచనలు చెయ్యగానే సరా. ముందు నీ ఇల్లు చక్కదిద్దుకో. అన్నట్లు నువ్వు రాస్తావని ఇప్పటికైనా తెలుసా నీ పతిదేవుడికి? అసలు నీ బ్రతుకెందుకిలా అయిందే?" అరగంట నుంచీ వాయిస్తోంది స్నేహితురాలు రమ్య. ప్రతినెలా మొదటి ఆదివారం తన దగ్గరికి వస్తుంది కమలిని, పత్రికలవాళ్ళు పంపిన చెక్కులు తీసుకోడానికి. జీతం వచ్చిన నాలుగయిదు రోజులు ఇంటికేరాడు శర్మ.

"అదే నాకూ అర్థంకాదు. సలహాలిచ్చినంత సులభం కాదు ఆచరించడం. అందులో ఎదుగుతున్న పిల్లలున్నప్పుడు, అతన్ని వదిలేసి ఎక్కడికెళ్ళను.. ఎలా బ్రతకను? చదువా.. హైస్కూలు దాటలేదు. పుట్టింట్లోనా వయసైపోయిన అమ్మానాన్నలకి పూటగడవడం కష్టంగా ఉంది. మనూర్లో వ్యవసాయం మీద ఆధారపడ్డవాళ్ళ సంగతి నీకు తెలియందేముంది. ఆలోచనలు భావాలుగా మారి, వాటిని నేర్చుకున్న నాలుగక్షరాలతో కాగితం మీద పెట్టడం వచ్చింది. అంతకు మించి ఏ ప్రతిభా లేదు నా వద్ద" గొంతు పొలమారి విపరీతమైన దగ్గు. స్నేహితురాలిచ్చిన మంచినీళ్ళు గడగడా తాగి ఆయాసం తీర్చుకుంది కమలిని.

ఎవరి సంగతో అయినట్లు నిర్లిప్తంగా చెపుతున్న కమలిని వంక జాలిగా చూసి కాఫీ కలపడానికి వెళ్ళింది రమ్య.

"అలా చూడకే. నాకు జాలి అంటే ఇష్టం ఉండదు. మామూలుగానే ఉండు." రమ్య వెనుకే వంటింట్లోకి వెళుతూ అంది.

నిజమే! ఆత్మాభిమానం ఉన్నవాళ్ళకి జాలి అవమానంతో సమానం. కంట్లో ఊరుతున్న నీటిని వెనక్కి పంపేసి, ఒక ప్లేట్లో చేగోడీలు పెట్టి కమలిని కిచ్చి, కమ్మని కాఫీ కలిపి కప్పుల్లో పోసి తీసుకుని హాల్లోకి వచ్చింది రమ్య. కాఫీ వాసనకే కమలినికే ఉత్సాహం వచ్చింది. నెలకొకసారి రమ్య దగ్గరికి వచ్చినప్పుడే 'అదిగో మళ్ళీ ఆపు.. ' అంటూ మనసుని హెచ్చరించి హాల్లోకి నడిచింది.

"ఈ నెల నీకు కాస్త ఎక్కువ వచ్చినట్లుండే. ఆ కాలమ్ వాళ్ళు పెంచినట్లున్నారు. ఎంతలే ఒక వంద."

"ఫరవాలేదు. ఒక కిలో కందిపప్పు, ఉల్లిపాయలో వస్తాయి" నీరసంగా నవ్వింది కమలిని. పొద్దున్న జరిగిన సంగతి గుర్తుతెచ్చుకుంటూ.

"ఈ నెల నీకు చాలా ఉత్తరాలు వచ్చాయే. ఇంకా అభిమానులు తపాలాశాఖని ఆదరిస్తున్నారు. బిల్లులూ, ప్రకటనలూ, నోటీసులే మాకొచ్చేవి."

"నువ్వెవరికైనా ఉత్తరం రాశావా మరి? అదంతే నాకు సెల్లూ, ఈ మెయిలూ లేవు కదా! తప్పదు" ఉత్తరాలు చదువుతూ అంది కమలిని. అవి చదువుతుంటే కొత్త ఊపిరి వచ్చినట్లు అవుతోంది. మొహంలోకి కాస్త వెలుగు చేరుతోంది. గంటపైన పట్టింది అన్నీ పూర్తయేసరికి. అంతలో ఉప్పా చేసి తీసుకొచ్చింది రమ్య. ఈవేళ ఇంటికెళ్ళగానే చెయ్యాలి. శ్రీనాథ్ కి ఇష్టం. చాలా రోజులయింది అనుకుంటూ తినేసి బయలుదేరింది కమలిని.

"కమలీ ఇంటి నుంచొచ్చాయి. నీక్కూడా ఇమ్మంది అమ్మ. కాదంటే నామీదొట్టే. వచ్చేసారి డబ్బాలు తెచ్చిచ్చిద్దువుగాని." మూడు స్టీలు డబ్బాల్లో నెయ్యి, సున్నండలూ, అరిసలూ పెట్టి ఇచ్చింది రమ్య.

"అంత ప్రేమతో ఇస్తే నేను ఎందుక్కాదంటానే పిచ్చి మొద్దూ..!?"

"ఇవిగో, కిందటి నెల వచ్చిన కొత్త పుస్తకాలు, నాలుగు, ఇంగ్లీషు, నాలుగు తెలుగు. నీలాగే మా ఆయనక్కూడా ఇదే పిచ్చి. మాసపత్రికలూ, నవలలూ"

"మళ్ళీ వచ్చే నెల తెచ్చిస్తా. నీ బుణం ఎలా తీర్చుకోనే రమ్మా! నువ్వు లేకపోతే ఏమయేదాన్నో!"

"మంచి టైటిల్. కొత్త నవలకి పెట్టు."

"అమ్మా! నాన్నమ్మకి జ్వరం వచ్చినట్లుంది. మూలుగుతోంది." ఇంట్లో అడుగుపెట్టగానే శ్రీవిద్య పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చింది.

చేతిలో ఉన్నవి కూతురికిచ్చి, కాళ్ళు కడుక్కుని, అత్తగారి దగ్గరికి పరిగెత్తింది కమలినీ. ఆవిడ్ని లేపి కూర్చోపెట్టి, మొహం దగ్గరగా పెట్టింది. భక్తున వాంతి చేసుకుని, నీరసంగా తల వాలేసింది. మొహం కడిగి, బట్టలు మార్చి గోడకి దిక్కు సర్ది ఆనుకుని కూర్చోపెట్టింది.

పొద్దున్న తెచ్చిన సరుకుల్లోంచి సగ్గుబియ్యం తీసి పల్చగా జావకాచి పట్టి, కాల్యాల్ మాత్ర వేసి అడిగింది. 'కొంచెం సేపు కూర్చుంటారా?'

"వద్దమ్మా. నడుం లాగేస్తుంది." ఇంకా ఎన్నో మాట్లాడి కోడలికి కృతజ్ఞతలు చెప్పాలనుంది ఆవిడకి. కానీ రోజుకి ఎన్నిసార్లని చెప్పతుంది? ఈ భారం త్వరగా తొలిగించమని దేవుణ్ణి కోరడం తప్ప ఇంకేం చెయ్యలేని స్థితి.

"మీరేం బాధపడద్దు. నాకు మీరు భారం కాదు. నాకో చంటిపిల్ల ఉన్నట్టు అనుకుంటానెప్పుడూ. హాయిగా పడుకోండి.' దుప్పటి సర్ది వంటింట్లోకి నడిచింది కమలినీ.

రాత్రి పదయింది. ఇల్లంతా నిశ్శబ్దంగా ఉంది. పిల్లలు, పెద్దావిడ పడుకున్నారు. బజార్నుంచి తెచ్చిన సరుకులు సర్ది, భోజనం చేసి, వేణ్ణీళ్ళు పెట్టుకుని స్నానం చేసింది కమలినీ. శర్మ ఈ రాత్రికి రాకపోవచ్చు. జీతం వచ్చి మూడురోజులేగా అయింది! నెమ్మదిగా పిల్లలు అలమారు దగ్గరకు వెళ్ళి కాగితాలు, పెన్ను, వత్తుకి అట్టా తీసింది. వంటింట్లో గట్టు దగ్గరికి ప్లాస్టిక్ కుర్చీ జరిపి, అట్ట ఒళ్ళోకి వచ్చేట్లుగా సర్ది, కాగితాలు చేతి వీలుగా పెట్టుకుని కలం చేతిలోకి తీసుకుంది. ఒక ప్రముఖ పత్రిక ఎడిటర్ గారు రాసిన ఉత్తరం జ్ఞప్తికి తెచ్చుకుంది.

"అమ్మా! మీరు ప్రతీవారం రాస్తున్న "నవ్వు, నవ్వింపు" శీర్షిక బాగా పాఠకాదరణ పొందుతోంది. ఇప్పటివరకు ఇచ్చిన భాగాలు వచ్చే వారంకి అయిపోతున్నాయి. మళ్ళీ ఒక పదివారాలకు సరిపోయేట్లు పంపవలసిందిగా మనవి. ఇందుకుగాను మీకిచ్చే మూల్యం రెండువందలకు పెంచడమయినది."

శరీరంలోని అణువణువూ కేంద్రీకరించి, మెదడులోని ఆలోచనలన్నీ మనసులో నింపి.. ఏకాగ్రతతో కాగితం మీద కలాన్ని పరుగెత్తించింది. ప్రఖ్యాత హాస్య రచయిత్రి కమల్ శ్రీ..!!!!!!

శ్రీమ లేఖ రసా..నీకంది ఉంటది - లత కందికొండ

అభ్యుదయ (సినీ నిర్మాణ సంస్థ) సహకారంతో కౌముది - రచన నిర్వహించిన కథల పోటీలో
బహుమతి పొందిన కథ.

"మీరు చాలా అందంగా ఉన్నారు" అన్నాడు అభినయ్.

"నాకు తెలుసు. పదిహేను రోజులుగా ఇదే మాట వింటున్నాను. ఇంకేదైనా చెప్పండి" అంది సుస్మిత.

"అబ్బో! గర్వం, టెక్కు బాగానే ఉన్నాయే!" మనసులో అనుకోబోయి పైకే అనేసాడు.

"ఉన్నమాటని ఒప్పుకోవడాన్ని మీ అమెరికాలో గర్వం అంటారా?"

"అమెరికా నాది కాదండి బాబూ! ఏదో చదువుకోసమని వెళ్ళి అక్కడ ఉద్యోగం ఇస్తే సెటిల్ అయిపోయాను."

"ఈ అందమంతా కూడా నాది కాదండి బాబూ!"

"అదేంటి?" అర్థం కానట్లు అడిగాడు.

"భడపడకండి! టీ.వీ సీరియల్స్ లో లాగా - నేను ప్లాస్టిక్ సర్జరీ చేసుకుని వచ్చిన డూప్లికేట్ సుస్మితని - కాదులెండి. నేను చెప్పబోతున్నది జీన్స్ గురించి. మా అమ్మ ద్వారా నాకీ అందం వచ్చిందని చెప్పడమన్నమాట! పెళ్ళికాక మునుపు అమ్మ 'మిస్ ఇండియా' కాంపటిషన్ కి వెళతానంటే అమ్మమ్మ ఒప్పుకోలేదట. కానీ పెళ్ళయ్యాక మా నాన్న ప్రోత్సాహంతో - మా అమ్మ 'మిస్ ఇండియా' ఆంధ్రప్రదేశ్ టైటిల్ గెలుచుకుంది తెలుసా? మేమిద్దరం బయటికి వెళితే అక్కా చెల్లెళ్ళు అనుకుంటారే కానీ, తల్లి కూతుర్లని ఎవరూ అనుకోరు. తన కాలేజీ రోజుల్లో కుర్రాళ్ళంతా వెంటపడే వాళ్ళట. ఇంక ప్రేమ లేఖల సంగతి చెప్పనే అక్కర్లేదు. అవన్నీ దాచి - పెళ్ళైన కొత్తలో మా నాన్నని తెగ ఏడ్పించేదట. ప్రేమలేఖ అంటే గుర్తుకొచ్చింది. ఒకసారి నాన్నతో పందెం కాసి నాన్న ప్రెజంట్ చేసిన లెటర్ హెడ్ మొత్తానికి మొత్తం కాగితాలు చింపకుండా అలాగే ఉంచి ఉత్తరం వ్రాసి దాన్ని నాన్నకి ప్రెజంట్ చేసిందట మళ్ళీ"

"మైగాడే అలా ఎలా వ్రాసారు? నిజంగా అభినందించాలి మీ అమ్మగారిని"

"అదే మరి! నా జీవితంలో నాకు మా అమ్మా నాన్నలే ఇన్స్పిరేషన్. ఆది దంపతులు - పార్వతీ పరమేశ్వరులంటూ ఏదో అంటారు కానీ, నాకు మాత్రం మా అమ్మా నాన్నల అన్నోన్యత చూస్తే ప్రపంచంలో భార్యాభర్తలంతా ఇలాగే ఉంటే ఎంత బాగుంటుంది? అనిపిస్తుంది. బై ద వే నాకు ఒక చిరకాల వాంఛ ఉంది. తీరుస్తారా?"

"స్లీజీ! రిక్వెస్ట్ చేయకండి మేడమ్! ఆజ్ఞాపించండి చాలు! కాబోయే భార్యామణిగారి కోరిక తీర్చడం కంటే ఈ దాసుడికి భాగ్యమింకొకటి ఉంటుందా?"

"కొంచెం అతిగా ఉండేమో?" నవ్వుతూ అంది సుస్మిత.

"అంటే - 'కొంచెం' అనా - 'అతిగా' అనా? రెండూ వ్యతిరేకపదాలేమో? ఇంతకీ మీకోరికేంటో చెప్పనే లేదు" సుస్మిత నవ్వుతో శృతి కలుపుతూ అడిగాడు అభినయ్.

"తీరా అడిగాక కాదంటే ఊరుకునేది లేదు."

"అభయహస్తమిస్తున్నాను. బేలతనం వీడి అడుగుము బాలా" నాటక ఫక్కిలో అన్నాడు అభినయ్.

"మరేం లేదు. మీరు కూడా మన పెళ్ళికి ముందర నాకో ప్రేమలేఖ వ్రాయాలి. ఇది నా చిరకాల వాంఛ. ఈ సెల్ ఫోనులూ, కంప్యూటర్లూ వచ్చాక ఐయిల్.యూ.లు, హెచ్.ఆర్.యూలూ, చాటింగ్ లే కానీ ఉత్తరం అన్నమాటే మర్చిపోయారు జనాలు. సో, మీరు ఈ రాత్రి ఇంటికెళ్ళి ఎంచక్కా నాకో ప్రేమలేఖ వ్రాసి రేపు కలిసినపుడు నాకివ్వాలి. అదీ తెలుగులోనే వ్రాయాలి. నో ఇంగ్లీష్" కండిషన్ పెట్టింది సుస్మిత.

"భలేవారే! నేను తెలుగులో మీకు ప్రేమలేఖ వ్రాయడమా! నా చిన్నప్పుడప్పుడో మా బామ్మకి 'ఇక్కడ నేను క్షామం, అక్కడ మీకంతా క్షామమా' అని వ్రాసినట. ఇప్పటికీ అది గుర్తుచేసి తిడతారు మా నాన్న."

పగలబడి నవ్వింది సుస్మిత.

"క్షేమాలు, క్షామాలు వ్రాయడానికి నేను మీ బామ్మని కాదులెండి"

"మీరు 'బామ్మ' కాదని ఎవరన్నారు? 'బాపుగారు ముందరు పుట్టేసేరు కాబట్టి గానీ, లేకపోతే మిమ్మల్ని చూసాకే 'బాపూ' బొమ్మలు వేయడం మొదలెట్టారని అంతా అనేవారేమో. సరస్వతీ దేవి తన వీణ మీద మోహన రాగంలో 'తానం' వాయిస్తోంటే ఆ బ్రహ్మదేవుడు మాంచి మూడేలో తెళ్ళి మైమరచి పోయి వెండి వెన్నెలలో బంగారాన్ని రంగరించి మిమ్మల్ని సృష్టించి ఉంటాడు. చెంపకి చారడేసి కళ్ళు, కోటేరులాంటి ముక్కు, లక్క పిడతలాంటి బుల్లినోరు, సన్నజాజి తీగలా, కృష్ణశాస్త్రీ కవితలా, అందానికి నిర్వచనంలా ఉన్న మిమ్మల్ని ఎంతసేపు చూసినా తనివి తీరదు. అలా చూస్తూ కూర్చుండి పోవాలని ఉంటుంది తెలుసా?"

"పొగిడింది చాలు గానీ - పాత సినిమాలు ఇష్టపడి పాత పాటలని అలవోకగా పాడే మీరు తల్చుకుంటే ఆ మాత్రం ఉత్తరం వ్రాయలేకపోరు. - మీరు నాకు ఉత్తరం వ్రాస్తున్నారు. అంతే! ఇది రిక్వెస్ట్ కాదు. ఆజ్ఞాపించమన్నారూగా! ఇది నా ఆర్డర్" అంది సుస్మిత.

"వ్రాస్తే నాకేంటిబా?"

"ఏంకావాలిబా?"

"ఏం అడిగినా ఇస్తావా?"

"నో టచింగ్ బిఫోర్ మేరేజ్ అని ముందే చెప్పానుగా! ఆ ఒక్కటి తప్ప ఏదైనా సరే"

"పోనీ నిన్ను ముట్టుకోకుండా నీ పెదాల మీద ముద్దుపెట్టుకోవచ్చా?"

"ఏయ్! టచ్ మి నాట్ అని చెప్పానా లేదా?"

"ఓ.కె. నిన్ను ముట్టుకోను కానీ, నేనడిగింది నువ్వు చెయ్యాలి మరి. డీల్ ఆర్ నో డీల్?" సవాల్ చేసాడు అభినయ్.

"ఓ.కే. డీల్" బుద్ధిగా ఒప్పుకుంది సుస్మిత.

"అలాగైతే - నువ్వు కూడా నాకు ఉత్తరం వ్రాయాలి - అదీ మన 'ఫస్ట్ నైట్' గురించి".

"ఛీ! పాడు!" సిగ్గుల మొగ్గయింది సుస్మిత.

"ఏ పాట పాడమంటావ్? - ఏ పారిజాతమ్మలీయగలనో సఖీ, గిరి మల్లికలు తప్ప, గరిక పువ్వులు తప్ప" అంటూ ఓ గడ్డి మొక్కని పీకి సుస్మిత చేతికందిస్తూ అన్నాడు అభినయ్.

కిలకిలా నవ్వి న సుస్మిత "అబ్బా! ఎంత బాగా పాడారండీ! కంటిన్యూ చేయకూడదూ?" అనడిగింది.

"ఎక్కడా? ఈ పార్కులోనా! జనాలు మనల్ని చుట్టుముట్టి - మన ఏకాంతానికి భంగం కలిగించడమే కాకుండా చిల్లర డబ్బులు కూడా పడేసే ప్రమాదం ఉంది. నా పాట సంగతి పక్కన పెడితే, నేనన్న మాటలకి మీరిందాక సిగ్గుపడ్డారు చూడండి! అది చూసాక, మీది దబాయింపు సెక్షన్ మాత్రమే అనుకున్నాను - గానీ, సిగ్గులు ఒకపోయడం కూడా తెలుసన్నమాట అనిపించింది."

"ఏయ్! ఒక్కెలా ఉంది?"

"అదేగా నేనూ అనేది. ఒళ్ళంతా తాపంతో కాలిపోతోంది. కావాలంటే ముట్టుకుని చూడు"

"ఇలా మాట్లాడితే నేను వెళ్ళిపోతానంతే" బెదిరించింది సుస్మిత.

"అమ్మో! అప్పుడేనా? అసలే మనం కలుసుకోవడానికి రేపు ఒక్కరోజే మిగిలింది. ఎల్లండి పెళ్ళికొడుకుని చేసాక - పెళ్ళి అయ్యేదాకా ఇల్లు కదలకూడదంది మా అమ్మ"

"మా బామ్మ కూడా డిటో డిటో" అంది సుస్మిత.

"అందుకే - టాపిక్ డైవర్ట్ చేయకుండా డైరెక్ట్ గా విషయానికి వద్దాం. రేపు మనం కలుసుకున్నప్పుడు నువ్వు చెప్పినట్లుగా నేను నీకో ఉత్తరం వ్రాసి తెస్తాను. నేను అడిగిన ఉత్తరం నువ్వు తేవాలి మరి"

"నో వే - డీల్ కేన్సిల్" అంది సుస్మిత.

"అంతా నీ ఇష్టమేనా? నీ కేన్సిలేషన్స్. రూలంటే రూలే. నువ్వు నో టచింగ్ అంటే 'రాముడు మంచిబాలుడిలా' ఉన్నానా లేదా? నువ్వు కూడా ఆ ఒక్కటి తప్ప ఏదైనా సరేనని ఒప్పుకున్నావా లేదా? కాబట్టి నో చీటింగ్! రేపు ఇద్దరం కలుసుకుని ఒకరి ఉత్తరాలు ఒకరు ఎక్స్చేంజ్ చేసుకుంటామన్నమాట. ఇందులో మోసాలు ఉండకూడదు. ఏదీ! నీ మాట విని 'పెట్టని నా ముద్దు' మీద ప్రామిస్ చేసి చెప్పా!"

సుస్మిత బలవంతంగా ఊఁ అనక తప్పలేదు.

ఆ రాత్రంతా కూర్చుని ఎన్నో కాగితాలు చింపి పోగులు చేసి చివరికి ఒక లెటర్ లాంటిది తయారు చేసాడు అభినయ్.

"ప్రియతమా! నీవచట కుశలమా, నేనిచట కుశలమే అని రాద్ధామా అంటే.. మరి ఇప్పుడే నీతో ఫోన్ లో మాట్లాడి ఇలా కుశల ప్రశ్నలేస్తే నువ్వన్నట్లు కొంచెం అతిగా ఉంటుందేమో.

కారులో షికారుకెళ్ళే పాలబుగ్గల పసిడిదానా, బుగ్గమీద గులాబి రంగు ఎలా వచ్చెనో చెప్పగలవా అని రాద్ధామంటే - నాకేం తెలుసు వెళ్ళి ఆత్రేయ నడగండి చెప్పాడు అని నువ్వన్నా - అక్కడికెళ్ళడం కుదరని పనికదా!

'నన్ను దోచుకుందువటే వన్నెల దొరసానీ' అంటే నీ కళ్ళల్లో నన్ను దాచుకోకుండా అది సినారే మొదటి సినిమా పాట కదా అని వాదిస్తావు. 'నీ నవ్వుల తెల్లదనాన్ని నాగమల్లి అప్పడిగింది ఇవ్వొద్దూ, ఇవ్వొద్దూ, ఏవైనా అవన్నీ నాకే ఇచ్చేయ్! అని రాస్తే ఏయ్! ఆ పాటకి చంద్రబోస్ కి అవార్డు వచ్చిందని అందరికీ తెలుసని తోసిపారేస్తావు.

పోనీ ' నా పూదయంలో నిదురించే చెలీ, కలలోనే కవ్వించే సఖీ, మయూరివై వయ్యారివై నటనమాడినావే, అని రాస్తే - ఏంటీ! శ్రీ శ్రీ ఆత్రేయ వెళ్ళిపోతూ మీకు వాళ్ళ పాటల కాపీరైట్స్ ఇచ్చి వెళ్ళారా? అయినా మీకు ఇంకొకరి భావాలని కాపీ కొట్టడమే కానీ, స్వంత తెలివితేటలు లేవా? అని కళ్ళు ఎర్రచేస్తూ కనబడుతున్నావ్. నన్ను మరి అలా తీసి పారేయకు డియర్. నా స్వంత తెలివితేటలనీ, నా ఒరిజినాలిటీ ఏంటో మన మొదటి రాత్రి నువ్వే చూస్తావుగా? ఏంటీ! అదంతా సిగ్గే? ఉత్తరం చదివే ఇంత సిగ్గు పడతే ఇంక ఆ రోజు మరి నేను అన్నట్లు ఆ రోజంటే గుర్తొచ్చింది. సినిమాలలో చూపించినట్లు - ఆరోజు మా అమ్మ చెప్పింది, బామ్మ అంది అంటూ పట్టుచీరతో, పూలజడతో నగలు దిగేసుకుని పాలగ్లాసుతో వస్తావేమో! నో ఛాన్స్ ఇన్ని రోజులు నా దగ్గర ఉండి కూడా నన్ను దూరంగా ఉంచినందుకు నా కసి అంతా తీర్చుకునే ఆ రోజు కోసం నేనెంత ఎదురు చూస్తున్నానో తెలుసా? మన ఏకాంతంలో ఒక్క క్షణం కూడా వుధా కావడం నా కిష్టంలేదు. మన ఫస్ట్ నైట్ అటు మీ ఇంట్లోగానీ, ఇటు మా ఇంట్లోగానీ జరగదు తెలుసా? పెళ్ళికి మీ వాళ్ళు హోల్ బుక్ చేసిన్నాడే - పెళ్ళయ్యాక మనం ఉండడానికి ఫోటోలో డీలక్స్ రూం మూడు రోజులు నేను ఆల్ రెడీ బుక్ చేసినాను. 'ఆకలుండదు దాహముండదు నిన్ను చూస్తుంటే' అని నిన్ను మాడ్చనులే అలిసి పోయినప్పుడు (?) బెల్ కొడతే రూం సర్వీస్ రెడీ. అసలే డెలికేట్ డార్లింగ్వి - డీలా పడిపోకుండా ఓపిక ఉండాలిగా మరి! మిగతా టైం అంతా 'డోన్ట్ డిస్టర్బ్' బోర్డు బయట వేళ్ళాడుతూ ఉంటుంది. తెలుసా అమ్మడూ!

అయినా ఇదేంటి? ఫస్ట్ నైట్ గురించి నిన్ను రాయమని నేను రాస్తున్నాను. ఇంతకీ నీ ఉత్తరం ఎంతవరకూ వచ్చింది? ఓ పత్రివతా శిరోమణీ! ఉత్తరంలోనైనా నన్ను ముట్టుకోనిచ్చావా, లేదా ఇంకా? నాకిప్పుడెలా ఉందో తెలుసా? అరైంట్ గా నిన్నుగా..ట్టిగా కౌగిలించుకుని.. ఎంత గట్టిగా మటే మన మధ్య గాలి కూడా జొరబడలేనంత గట్టిగా నా కౌగిట్లో నిన్ను బంధించి లేత ముంజెల్లాంటి నీ పెదాలని కసితిరా కొరికేయాలని ఉంది. మరేం భయపడక! రక్తం వస్తే మళ్ళీ నా పెదాలతోనే ఫస్ట్ ఎయిడ్ చేస్తాలే!

అయ్యబాబోయ్! ఇంత ఉత్తరమే? ఇదంతా నేను రాసిందేనా? భలే గమ్మత్తుగా అనిపిస్తోంది నాకు. టీ.వీలు పోయి ఎఫ్. ఎం. రేడియోలు వచ్చినట్లు, ఛాటింగ్ లు పోయి ఉత్తరాల కాలం వస్తుందేమో మళ్ళీ! అప్పుడు ఎంచక్కా మనం 'సిత్తరాల తోటలో ఉత్తరాలు దొరికాయి అవి నువ్వు రాసేవా, నీకు నేను రాసేవా' అని డ్యూయెట్ పాడుకోవచ్చాం! ఇది కూడా మన దర్శకరత్న దాసరి పాటే అని నన్ను దెప్పక్కర్లేదు తల్లీ! నేనేమైనా నా స్వంతమని అన్నానా ఏంటి? ఏదో ఉత్తరం వ్రాయమంటే వ్రాసిందే చాలక పైగా ఇలాంటి అభియోగాలు నా మీద వేస్తే నేను ఊరుకునేది లేదు. నేను ముందరే నీకు చెప్పాను - నాకు ప్రేమలేఖ రాయడం రాదని కాదూ, కూడదూ అని పట్టుబట్టేవు. మరి - ఇంచుమించుగా నేను రాయదల్చుకున్న ప్రతీ వాక్యం నాకంటే ముందే ఎవరెవరో పాటలుగా రాసేస్తే ఆ తప్పు నాదా చెప్పు? వాళ్ళు ఆ పాటలు వ్రాయక మునుపే నాకు పరిచయముయ్యంటే నేనే ఇవన్నీ రాసి ఉండేవాడినేమో!

కాబట్టి ఓ అమ్మకుట్టి! ఎ మేరా ప్రేమ్ పత్ పడ్ కర్, కె తుమ్ నా రాజ్ నాహోనా,

కె తుమ్ మెరి జిందగీ హో, కె తుమ్ మెరి బందగీహూ

తెలుగైంది, ఇంక హిందీ మొదలెట్టేవా? అని అంటున్నావా? నీకలాగే ఉంటుందిలే - నేను పాడే ఈ తెలుగు, హిందీ పాటలకి - అక్కడ - అమెరికాలో ఎంత డిమాండ్ ఉందో తెలుసా?

ఫినిషింగ్ టచ్ గా ఒక ప్రశ్న - 'నీలోని సాగసుల తోటి నాలోని మగసిరి పోటి. నేనోడి నువ్వే గెలిచి నీ గెలుపు నాదని తలచి' అంటే అర్థమేంటో చెప్పగలవా?

ఈ పాట ఏ సినిమాలోదీ, రాసిందెవరూ, పాడిందెవరూ, మ్యూజిక్ డైరెక్టర్ ఎవరూ అని కాదు నాకు కావలసినది - ఆన్సర్ టు ది పాయింట్ - అర్థం చెప్పవే నా చిలకా?"

ఇట్లు, నీ కోరిక తీర్చడానికి ప్రయత్నం చేసిన నీ ప్రాణనాధుడు. అంటూ ఉత్తరం పూర్తి చేసాడు అభినయం.

ఇటు సుస్మిత కూడా తంటాలుపడి ఓ ఉత్తరాన్ని తయారు చేసింది.

"నా ప్రియమైన నానీ!

ఈ పిలుపేంటని ఆశ్చర్యపోతున్నావా? "నా" అంటే నువ్వు నా వాడివి అనీ "నీ" అంటే నేను నీదానివనీ దానర్థం. తెలిసిందా మొద్దబ్బాయ్? పెళ్ళైయ్యాక మనిద్దరం అలాగే ఉండాలన్నమాట ఒకరికొక్కరం. అసలు నువ్వు, నేనూ అని వేరుగా కాకుండా ఇద్దరం ఒకటైతే.. భలే భలే! గమ్మత్తుగా మన ఫస్ట్ నైట్ టైటిల్ వచ్చేసిందే దీని గురించేగా నువ్వు రాయమన్నావు? హమ్మయ్య! రాసేసాను బాబూ! ఒక పనైపోయింది.

అవునుగానీ - నీకు పిల్లలంటే ఇష్టమా? నాకు చచ్చేంత ఇష్టం తెలుసా? నాకు ఒక అమ్మాయి, ఒక అబ్బాయి ఇద్దరూ కావాలి. ఇదేంటి! ఫస్ట్ నైట్ గురించి రాయమంటే నేనప్పుడే పిల్లలదాకా వెళ్ళిపోయి ఇలా సిగ్గులేకుండా రాస్తున్నాననుకుంటున్నావా? కాబోయే మొగుడి దగ్గర నాకు సిగ్గేంటి? ఇంత దూరం వచ్చాక - నా మనసులో మాట నీకు చెపుతున్నాను. పెళ్ళైయ్యాక ఓ మూడేళ్ళు ఎంచక్కా ఎంజాయ్ చేసి ఆ తర్వాత మనం ఓ పాపని కందాం. పోనీ 'బాబునే' అనుకో - అంతే ఆ తర్వాత ఇంకో మూడేళ్ళకి మనకి ముందర పాపపుడితే - బాబునీ, బాబు పుడితే - ఓ పాపనీ ఆర్పనేజ్ నుంచి తెచ్చుకుని పెంచుకుండాం. దీని వలన మనం ఓ అనాధ ప్రాణికి ఆసరా ఇచ్చినట్లుగా అవుతుంది. మన దేశంలో జనాభా భారాన్ని తగ్గించడానికి మనవంతు కృషిచేసిన వాళ్ళమూ అవుతాం. మనకప్పుడూ పాప, బాబూ ఇద్దరూ ఉంటారు. అప్పుడు ఎంచక్కా 'మేమిద్దరం - మాకిద్దరు' అన్న స్లోగన్ తో మనం హాయిగా మనం కోరుకున్న జీవితం గడిపేయొచ్చు. అవునా! కాదా?

అదిసరే గానీ - 'మనదేశ జనాభా' అని ఎందుకన్నానో - 'ట్యూబ్ లైట్' వెలిగిందో లేదో నా కైతే తెలియదు గానీ - మనం పెళ్ళయ్యాక కొన్నాళ్ళు అమెరికాలో ఉండి - ఆ తర్వాత ఇక్కడి కొచ్చేద్దామని దానర్థం అన్నమాట.

ఇదివరకులా ఇళ్ళల్లో ఇప్పుడు ఉమ్మడి కుంటుంబాలు లేవు. పెదనాన్న, బాబాయి, అత్త, పిన్ని - అన్న పిలుపులు కూడా వినబడడం లేదు. న్యూక్లియర్ ఫ్యామిలీస్ తయారయ్యాయి. కనీసం మన తల్లితండ్రుల మధ్య మన పిల్లలుపుట్టి పెద్ద వాళ్ళ సమక్షంలో వాళ్ళు పెరగాలన్నది నా ఆకాంక్ష. మీ అక్క పెళ్ళి చేసుకుని వేరే ఇంటికి వెళ్ళింది. ఆ లోటు కనబడనీయకుండా నేను కోడలిగా మీ ఇంట్లో అడుగుపెట్టినా - కూతురిలా మీ అమ్మా నాన్నలని చూసుకుంటానని మీకు మాట ఇస్తున్నాను. నేను మన సంస్కృతికి, సంప్రదాయాలకి పెద్దపీట వేస్తాను. కుటుంబ విలువలకి ప్రాధాన్యత ఇచ్చే మనిషిని. 'పెళ్ళి' అనేది ఇద్దరు మనుషులనే కాదు రెండు కుటుంబాలనీ, రెండు వ్యవస్థలనీ కలిపేది. ఇంతకు మునుపు మీరెవరో మాకు తెలియదు మేమెవరో మీకు తెలియదు. అలాంటిది పెళ్ళి

అయ్యాక ఒకరి ఆచార వ్యవహారాలు మరొకరు తెలుసుకుంటూ అవగాహన చేసుకుని అడ్జస్ట్ అయితేనే - ఆ సంసారం ఒడిదుడుకులు లేకుండా సాఫీగా సాగిపోతుందన్న నమ్మకం కలదాన్ని. నేను మీ కుటుంబంలో వ్యక్తులని గౌరవించి అభిమానించినట్లే, మీరు కూడా మా వాళ్ళని ఆదరించి అభిమానించాలని కోరుకుంటాను.

మన చదువులకు తగ్గ ఉద్యోగాలు మనకిక్కడ దొరక్కపోవు. ఇంకా చెప్పాలంటే ఇక్కడ లభ్యమయ్యే అదనపు సౌకర్యాలతో అక్కడి కంటే దర్జాగా బ్రతకగలం. మా అమ్మా, నాన్న ఎప్పుడూ అంటూ ఉంటారు - 'కోడలినీ, కూతుర్నీ ఒకేలాగా చూసుకుంటే గొడవలెందుకొస్తాయని? మా బామ్మ అమ్మనీ, మా అమ్మ మా వదిననీ అలాగే చూసుకుంటుంది. అసలు మనం - అంటే మన తెలుగు వాళ్ళే - అత్తయ్యగారని అంటాం గానీ - అటు నార్తలో, ఇటు సౌత్లో కూడా అందరూ అత్తగారిని 'అమ్మా' అనే పిలుస్తారు. మన నోరు మంచిదైతే ఊరు మంచిదొతుందన్న సామెత ఎప్పడీ నుండో ఉంది. ఎలాంటి వాళ్ళనైనా, మన మంచితనం, ప్రేమ, శాంతం, సహనంతో జయించవచ్చు.

ఈనాడు ఓల్డ్ ఏజ్ హోమ్స్లో కన్నవాళ్ళని పడేసి విదేశాలలో పూర్తిగా స్థిరపడిపోయిన కొంతమందిని చూస్తే నాకు చాలా బాధ, కోపం వస్తాయి. విదేశాల నుండి వాళ్ళు డబ్బునైతే పంపగలరు గానీ, ప్రేమ పంపలేరు కదా? ఎంత సంపాదించినా మనం తినగలిగేది గుప్పెడు మెతుకులే గానీ 'మైదాస్ టవ్' కథలో లాగా తిండి కూడా బంగారంలా మారితే తినలేం కదా!

మనం వాళ్ళలా చేస్తామని అనడంలేదు కానీ పిల్లినీ పలికే అంత దగ్గర్లో ఉండడం, సప్త సముద్రాలకవతల ఉండి - మూడేళ్ళకో, ఐదేళ్ళకో ఒకసారి వచ్చి పుట్టింట్లో పది రోజులు, అత్తింట్లో పదిరోజులు ఉండి హడావిడిగా వెళ్ళిపోవడం ఒకటవదు కదా!!

మారుతున్న కాలంతో పాటు మనం కూడా మారాలి గానీ, మన విలువల్ని, బంధాలనీ, బంధుత్వాలనీ విస్మరించకూడదన్నది నా భావన. ఎంతో కష్టపడి, కని, పెంచి, పెద్దచేసిన కన్నవాళ్ళ కళ్ళముందర మనం ఉంటే, కష్టం సుఖం వాళ్ళతో పంచుకుంటోంటే - వాళ్ళకీ మనకీ కూడా ఎంత సంతోషంగా ఉంటుంది?

మీకు చెప్పినో లేదో! నేను నా ప్రతి పుట్టినరోజుకీ కొన్ని ఓల్డ్ ఏజ్ హోమ్స్కి వెళ్ళి వాళ్ళకి స్వీట్లు, పళ్ళు, పువ్వులు ఇచ్చి వాళ్ళతో కాసేపు గడిపి వస్తాను. అక్కడి వాళ్ళ కథలు వింటే గుండె తరుక్కుపోతుంది. అసలు కన్నవాళ్ళు ఎందుకు భారమౌతారో - డబ్బు ఉండి కూడా తమ సుఖాలు చూసుకుంటూ అంత కర్కశంగా వాళ్ళని అనాధ శరణాలయాల్లో, ఓల్డ్ ఏజ్ హోమ్స్లో ఎలా వదిలి పెట్టగలరో అన్నది నాకు ఎప్పటికీ మిలియన్ డాలర్ క్వశ్చన్ గానే మిగిలిపోతుంది.

నేనిక్కడికి వచ్చేసి నా దేశాన్ని ఉద్ధరిస్తానని చెప్పను గానీ - నాకు చేతనైనంతలో ఈ విషయంలో - ఇక్కడ - సోషల్ ఆవేర్ నెస్ తేవాలన్న కృతనిశ్చయంతో ఉన్నాను. నా ఆశయం సాధనకీ మీరు తప్పకుండా తోడూ, నీడగా ఉండి సహకరిస్తారని భావిస్తున్నాను.

నా మనసులో ఉన్న ఈ భావాలన్నీ మీకు ఎలా ఎప్పుడు చెప్పాలా అని తర్జన భర్జన పడుతోంటే మీరు 'ఫస్ట్ నైట్' గురించి వ్రాయమని అనుకోకుండా అడిగి దానికి పరిష్కార మార్గం చూపించారు. అందుకే 'చందమామ' కథల్లో ఏదైనా మన మంచితే జరుగుతుందని అంటారేమో - అంటే ఏంటని అడుతుతున్నావా?

అంటే బుద్ధూ! మన ఫస్ట్ నైట్ నాడు నిన్ను కూర్చోబెట్టి ఇవన్నీ చెప్పాననుకో - అప్పుడు..

"నిన్నే నా నేను చూస్తోంది నిన్నేనా.. నువ్వే నా నువ్వులా ఉన్న ఎవరోనా..

కోపంలో నిప్పుల కొండలా.."

అవునా! కాదా?

ఏంటీ! ఏదో సణుగుతున్నావు? ఆలూ, లేదు చూలూ లేదు - అన్నట్లు ఫస్ట్ నైట్ గురించి వ్రాయమంటే ఏదేదో వ్రాసేననా మొహం అలా పెట్టావు?.. నువ్వు ప్రక్కన లేకుండా ఫస్ట్ నైట్ ఏంట్రా? (నాకు మరి ముద్దోస్తే నిన్ను ఇలాగే ఏరా పోరా అని పిలుస్తాను) ఫస్ట్ నైట్

గురించి రాయడానికి నాకేమైనా ఎక్స్‌పీరియన్స్ ఉందనుకుంటున్నావా ఏంటి? సినిమాల్లో చూసినవీ, కథల్లో చదివినవీ వ్రాసే ఖర్చు మనకేంటి చెప్పు? నువ్వు ఆ రోజు ఏం చేస్తావో, ఏం చేయాలనుకున్నావో నాకెలా తెలుస్తుంది? నేనేం చేస్తానని అడుగుతున్నావో? అమ్మా! ఆశ! నేనేం చెయ్యాలనుకుంటున్నానో ముందే చెప్పేస్తే ఎలా? కాపీ రైట్స్ ఆర్ రిజర్వ్డ్ అయినా నాకు తెలియక అడుగుతాను గానీ, ఇలాంటివి మాటలతో చెప్పుకుంటారేంటి? మనసులతో ఊసులాడుకోవాలిగానీ? మాట్లాడకుండా మాట్లాడుకోవడమంటే ఏమీటో నీకు తెలుసా? భార్యా, భర్తల మధ్య సరసం శృంగారం, సెక్స్ - ఏదైనా దానికి ముందు కావలసినది మనస్సు. మనసులు కలవంటే శరీరాలు కలిస్తే అది శృంగారమనిపించుకోదు. అసలు మన శరీరంలో 'మనస్సు' అన్నది ఎక్కడుంది చెప్పు? 'హృదయం' అంటే 'హార్ట్' - అది కనబడుతుంది గానీ - ఆ కనబడని మనోస మనిద్దరినీ ఒకరి నొకరితో జీవితాంతం అల్లుకుపోయేలా చేస్తుంది. **ఫస్ట్ నైట్ అంటే సెక్స్ మాత్రమే కాదు - దిండు కింద పిన్నీసు, పక్కమీద లుంగీ, జారిన చీర, వీడిన జాకెట్లూ కాదు - పెళ్లైన ప్రతి వ్యక్తికీ అది ఒక మధుర స్వప్నం - చెదరని కలగా మిగిలిపోవాలి.** మనం ఈనాడు రాసుకున్న ఈ ప్రేమలేఖలని జాగ్రత్తగా దాచి మళ్ళీ మన ప్రియపూర్వినాడు సరదాగా చదువుకుంటే థ్రిల్లింగ్గా ఉండదూ! ఆ రోజు - అంటే - మన ప్రియ జరిగిన రాత్రి - కావాలంటే అడుగు మన 'ఫస్ట్ నైట్' గురించి. నువ్విచ్చిన అనుభవంతో గురువుని మించిన శిష్యురాలినౌతాను. 'శుభలేఖరాసుకున్నా ఎదలో ఎప్పుడో' - అని మన ప్రియ పూర్వినాటి శుభలేఖని ఈ రోజే నా మదిలో ముద్దించుకుంటున్నాను. ఆ రోజూ, ఆ తర్వాతా కూడా మనం ఈ రోజులాగే ఒకరంటే ఒకరం ఇష్టపడుతూ ఉండాలి. **జీవితాంతం ఒక వెచ్చటి స్మరణ, తల ఆన్చుకోడానికి ఓ భుజం, నీకెప్పటికీ నేనున్నానని అక్కన చేర్చుకునే హృదయం ఒకటి ఉంటుందనుకుంటే ఆ నమ్మకం భార్యాభర్తలిద్దరినీ జీవితం చివరి వరకు కలిపి ఉంచుతుంది.**

అందరిలా కాకుండా మనం మనకోసం బతకాలిరా! జీవితాన్ని రొటీన్‌గా, మెకానికల్‌గా చేసుకోకుండా ఒకరికొకరం కష్టంలో, సుఖంలో తోడుగా ఉంటూ ప్రతీ రాత్రి వసంత రాత్రిలా గడపాలన్నదే నా కోరిక. దానికి సాక్ష్యం ఈనాడు మనం వ్రాసుకుంటున్న ఈ ఉత్తరాలే. చిన్న చిన్న కలహాలు, చిరుకోపాలే గానీ, మనం ఎప్పుడైనా ఒకరి మీద ఒకరు నిజంగా కోపగించుకున్నామనుకో అప్పుడు ఈ ఉత్తరాలు చూపించి ఒకరి నొకరు బ్లాక్ మెయిల్ చేసుకోవచ్చునన్నమాట. ఇంతకీ తమరి ఉత్తరం ఎంతవరకూ వచ్చింది?

ఏంటా? ఉత్తరం చదవకుండా అలా కొరకొరా చూస్తున్నావు నన్ను? నీ ఫస్ట్ నైట్ ఈ ఉత్తరంలో నీకెక్కడా కనపడడంలేదా? నువ్వు మనసు పెట్టి వెతికితే ఉత్తరమంతా తొలిరేయిలాగే కనబడుతుంది నీకు.

నాకు కావల్సింది నీ బ్యాంక్ బ్యాలెన్సులూ, కార్డులూ, డాలర్లు కావు. నీ మనసనే బ్యాంక్ లో బిలియన్స్ ఆఫ్ డాల్లర్స్ ని - మధుర స్పృతుల్ని - నేనే డిపాజిట్ చేస్తాను. అది అక్షయపాత్ర అన్నమాట. నీక్కావల్సినప్పుడల్లా వాటిని నువ్వు తీసుకుని వాడుకోవచ్చు. ఆఫ్ కోర్స్ - నా సహకారంతోనే అనుకో!

అందరికీ - నిన్న - ఈ రోజుకి నిన్న అయితే - రేపటికి ఈ రోజు నిన్న - అవుతుంది గానీ, మనకి మాత్రం ఈ రోజులోనే - నిన్న, రేపు కూడా కనబడాలి.

ఏంటా చూపు? నేను రాసిందేమైనా అర్థమైందా లేదా?

"నువ్వు లాకర్ వి - కానీ 'కీ' నా దగ్గర ఉంటుంది. నువ్వు టీ.వీ.ని కానీ రిమోట్ నా చేతిలో ఉంటుంది" ఇలా అని నేను అంటున్నట్లుగా పారబాటున నువ్వు ఫీల్ గానీ అవడంలేదు కదా! అర్థం చేసుకోరూ.

నా పిచ్చి నానీ, నేను అనుకున్నది సాధించే 'నేటి మహిళ'ని అయినా ఎప్పటికీ నేను నీ "నీనా" నేరా!

ఇది కూడా అర్థంకాలేదా, అబ్బాయిగారికి? అయితే అర్థమయ్యేటట్లు మన ఫస్ట్ నైట్ నాడు చెప్పతాలే! సరేనా? ఇటు - 'నీ పాదదాసి' అని వ్రాస్తాననుకుంటున్నావేమో. నా చోటు నీ పాదాల దగ్గరకాదు - నీ హృదయంలో మాత్రమే ప్రాణనాధా!

సంఘ్న గయేనా!

సయినారా, సయినారా వాదా నిభావూంగి సయినారా" అంటూ ఉత్తరం పూర్తిచేసింది సుస్మిత.

ఆ తర్వాత ఏమైంది?

ఏమాతుంది? "శుభం" కార్డు పడింది అని వేరే చెప్పాలా?

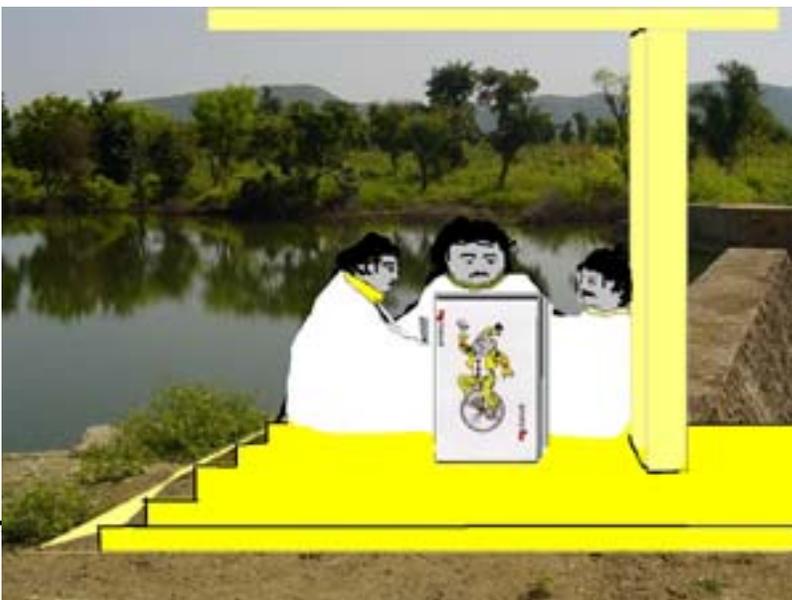

జ్యోక్

- విన్నమనై శ్రీవాస

చెరువు అవతల గట్టున చెట్టు కింద పేకాట, లోకంతో సంబంధం లేకుండా గుంపులుగా దీక్షగా సాగుతోంది. మా వూళ్ళో ఈ చతుర్ముఖ పారాయణ దీక్షలు ఎప్పుడు మొదలయినవో బ్రతికున్న ఎవరికీ తెలియదు, పోయిన వాళ్ళని అడిగినా చెప్పరు. దీక్షాస్తలం మాత్రం వానలకు, ఎండలకు ఇబ్బందులు లేకుండా వొక కాంక్రీటు అరుగు, పైన కాంక్రీటు పోయించిన శ్లాబు. దానికి ఆనుకొని అన్ని అవసరాలు తీర్చే పక్కన బడ్డీ కొట్టూ. నారాయణ బడ్డీ. చెరువు చుట్టూ తిరిగిన రోడ్డూ ఊళ్ళోనుంచి మెయిన్ రోడ్డు కలుస్తూ ఊళ్ళో కొచ్చే ప్రతి వాళ్ళు స్పష్టంగా కనపడటం మూలంగా, పోలీసులు ఈ పేకాట జరుగుతున్న ప్రదేశానికి రావాలంటే వొక 5 నిమిషాలు మాకు కనిపిస్తూ చెరువు చుట్టు ప్రదక్షణం చేసిగాని మా చెట్టు దగ్గరకు రాలేరు. అందువల్ల పోలీసులకు పేకాటలో దొరకడమనే వార్త ఎప్పుడు మా వూళ్ళో వినపడదు.

అసలు విషయానికి వస్తే.. ఈ వారం మా వూరి గుంపులోకి మా వూరి సుబ్బయ్యగారి కొత్త అల్లుడు సతీషు చేరాడు. సతీషు ఈ వారంగా పేకాటలో తెగ ఆట తిప్పుతున్నాడు. వారం రోజులయ్యే సరికి తనని మించిన వాళ్ళు ఈ వూళ్ళో గాని, చుట్టుపక్కల ఎవరూ లేరనే అభిప్రాయానికి వచ్చేసాడు. సతీషు ఇంచుమించుగా మా ఈడువాడే, బాగా చదువుకొని బెంగుళూరులో

ఉద్యోగం, అప్పుడప్పుడు విదేశీ ప్రయాణాలట! ఈ పేకాటలో మమ్మలందరి రోజుకొక మెట్టు కిందకి తోస్తూ వీర విహారం చేస్తూ.. తన అభిప్రాయాని(మిగతా విషయాలలో కూడా) కూడా నిర్మోహమాటం లేకుండా పైకిచెప్పేసే పరిస్థితికి వచ్చాడు. మేము కూడా సుబ్బయ్యగారి కొత్త అల్లుడు కదా అని వూరి మర్యాద పాటిస్తున్నాము.

ఆ సాయంత్రం చీకటి పడేటప్పటికి చాలా మంది భోజనాలకి వెళ్ళారు, రాత్రి డ్యూటీ ఎక్కే ముందు ఇంటి దగ్గర గొడవలు రాకుండా. అప్పుడే కరెంటు పొయింది.

పేకాటకు కొంచం విరామం దొరికింది. నారాయణ దగ్గర జనరేటర్ పెట్రోలు ఐపోతే ఇంటికి వెళ్ళాడు తేవడానికి. ఎవరి ముక్కలు వాళ్ళు పట్టుకొని కబుర్లలో పడ్డాము. సతీషు మమ్ములని బెంగుకూరు వస్తే మాకు ఏదో వొక ఉద్యోగం ఇప్పిస్తానని, నాలుగు రోజులగా అనడం.. మేము నవ్వుతూ వస్తాములే అని చెప్పడం జరుగుతూ వుంది. ఎందుకో ఆరోజు సతీషు తన విశ్వరూపం చూపిద్దామని అనిపించిదేమో, తన గురించి.. తను ఎంత బాగ చదివింది.. క్యాంపసులో ఉద్యోగం తెచ్చుకుంది చెప్పి, 'మీఅందరికి పేకాట ఎలా ఆడాలో కూడా తెలియదు నేను నాలుగు రోజులగా రెండు జోకర్లు దాచి మధ్యలో కలిపినా మీరు ఎవ్వరూ కనిపెట్టలేని పరిస్థితి మీది' అని మమ్మల్ని ఏకి పారేసేడు..!!

మళ్ళీ అడిగాడు, 'మీరు ఏమి చదివారు, ఎటువంటి ఉద్యోగాలు చేస్తార'ని.

మేము ముఖాలు చూసుకొని సతీషుని 'మాకు ఉద్యోగాలు ఇప్పిస్తానన్నారు చాలా సంతోషం, మా కథలు, చదువులు విని మాకు వచ్చే ఉద్యోగాల గురించి చెప్పండి' అని మా కథలు మొదలెట్టాము -

రాజు

మేము ముగ్గురం స్నేహితులం చిన్నప్పటినుండి. సూర్యం, సీను, రాజు (నేను). మాది ఇదే పల్లెటూరు (గుంటూరు దగ్గర) అయినా సూర్యం, సీను వాళ్ళు వుండేది ఈ పల్లెటూరిలో, నేను గుంటూరులో- కారణం సీను నాన్న వ్యవసాయం చేస్తాడు, సూర్యం గాడి నాన్న ఏమి చేయడు(అంటే సంపాదనా పరంగా), మా నాన్న గుంటూరులో బ్యాంకు వుద్యోగం. కాకపోతే అందరం వొకే స్కూల్లో చదివాము.

ఇవి 1995లలో విశేషాలు. నేను నా ఇంజనీరింగు పూర్తి చేసాను అంటే గొప్పతనం నాది కాదు నేను ఇంజనీరింగు ఎంట్రన్స్ పరీక్ష రాసిన గది, తరువాత ఇంజనీరింగులో నాతో పాటు నా గదిలో వున్న సత్తి (సత్యనారాయణ) గాడు. అది ఎలాగంటే ఇంజనీరింగు ఎంట్రన్స్ కోచింగ్ తీసుకునేటప్పుడే తెలిసింది, మనము ఇంటరు సగమే చదివి పరీక్షలు రాసామని.. ఇప్పుడు చదవాల్సింది చాలా వుందని. అందుకు బెంగ పడకుండా సూర్యం, సీనుగాడితో దిట్టంగా పేకాట ఆడుకుంటూ సినిమాలు చూసుకుంటూ గడిపేసాను ఇంజనీరింగు చదువు మనకు రాసి లేదని ఫిక్కుయిపోయా. నాకు తెలిసిన నాకువున్న వొక మంచి లక్షణము ఏమిటంటే ఏ పని ఐనా ఏది చేయగనో, ఏది చేయలేనో తొందరగా గుర్తించడం. అది ఎలాగ అంటే ఇంజనీరింగు ఎంట్రన్స్ పరీక్ష హాల్లో పేపరు తీసుకున్న పది నిమిషాలలో నాకు తెలిసినవన్నీ టిక్కు పెట్టేసా. నాకు తెలుసు నేను ఇంతకంటే ఏమీ చేయ లేనని. తరువాత అంతా దిక్కులు చూడటమే. అలా చూస్తుంటే కనపడింది పక్కోడి పేపరులో వొక పేజి. మీకు నాకు తెలుసు మన ఎంట్రన్స్ పేపర్లు ఎక్కువ మల్టిపుల్ చాయిస్ అని. నాకు కాపీలు కొట్టడం కొత్త కాదు. కొట్ట కూడదనే పిచ్చి అభిప్రాయలు లేవు.

నేను వెంటనే చూసిన పేజీ నెంబరు వాటి సమాధానాలు రాసుకున్నాను. ఆప్పుడు వచ్చింది గొప్ప సందేహం నా తలపండులో..!! పక్కోడు మన కంటే ఎదవ ఐతే ఎలాగా అని. ఇటు పక్కకి చూస్తే ఇంకొకడి పేపర్లో ఇంకో పేజిలో సమాధానాలు కనపడుతున్నాయి (అంత పక్క పక్క కుర్చో పెట్టారు ఆ నెంబరులో) అవి కూడా పేజీ నెంబరుతో సహా రాసుకున్నాను. ఆనుకుంటాము గానీ కాపీ కొట్టడం వొక కళ!! సినిమాలు, పాటలు, ఐడియాలు కాపీ కొట్టడం, అవి కూడా అవతల వాడికి తెలిసి తెలియకుండా మనదిగా చేసుకోవడం వొక పెద్ద కళ. ఆసలు సంగతికి వస్తే, ఇల్లా పేజి నెంబర్లు సమాధానాలు రాసుకుంటూ, వాటిని పక్క పక్కన నా సొంత సమాధానలతో బేరీజు వేసుకుని ప్రతి ప్రశ్నకు ఎదో వొక ఎ,బి,సి,డి లు కాకుండా ఆ (నేను కాపీ కొట్టిన) ఇద్దరు పెట్టిన కామన్

ఎ,బి,సి,డి లు పెట్టి బయట పడ్డాను. అందుకే అన్నారేమో అడుక్కున్నవాడికి అరవై నాలుగు కూరలని. నాకయితే కాపీ కొట్టేవాడికి కావలసినన్ని పేపర్లు అనిపించింది. నాకు సీటు వచ్చేసింది...! మా వూళ్ళో అందరి మధ్య నేనొక తెలివిగల ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థిని!!

ఇంజనీరింగ్ లోకి వస్తే- సత్తి గాడి పుణ్యం ఏమిటంటే, వాడికి వొక బాగ చదివే (ఐ.ఐ.టి లో) అన్న వుండటం. వాడికి సత్తి గాడి మీద ప్రేమ వుండటం. సత్తి గాడు అదో టైపు, బర్లకమొ, నిదానమొ తెలియదు గాని. అన్నీ కొంచం లేటు. వాడి పక్కన కూర్చున్న వాడు వాడి కంటే బాగా కనపడతాడు అందరికీ. సత్తిగాడి బ్రదర్ సత్తి సబ్బైక్టులో పరీక్షలో వచ్చే ముఖ్యమైన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాసి ఒక పది పేజీలు వీడికి ఇస్తే మనం దానిని ఫోటోకాపీ తీసుకోని పరీక్ష ముందు రోజు రాత్రి చదవడం, అక్కడికి వెళ్ళి కక్కగలిగినది కక్కడం. చాలా వాటిలో అరవై మార్కుల కంటే ఎక్కువే వచ్చేవి. సత్తి గాడికి నాకంటే తక్కువ వచ్చేవి ఎందుకో తెలియదు. ఇలా ఇంజనీరింగ్ అయిపోతున్నప్పుడు సీనుగాడు ఇంటరు తప్పి చదువు ఆపడం, సూర్యంగాడు డిగ్రీ తప్పి చదువు ఆపడం కూడా జరిగి పోయాయి.

ఇంజనీరింగ్ ఐపోయింది. దాంతో మా వూళ్ళో మన పరపతి పెరిగి పోయింది. పరీక్షల్లో తప్పిన వాడిని ఏమనరు గాని పాసు ఐన వాడి వెనుక సత్తి వాడు అడిగే వాడే ఉద్యోగంలో ఎప్పుడు చేరతావని. ఏదో ఉద్యోగాలు రడీ వున్నట్లు. ఉద్యోగం ఎలాగా అని అలోచిస్తుంటే సత్తిగాడు వాళ్ళ అన్న దగ్గరికి బెంగుళ్ళూరు(ఇప్పుడు పేరు మార్చారులే) వెళ్ళాడని తెలిసి వాడికి ఉత్తరం రాస్తే, వాడు రమ్మని రాశాడు. వెనకా ముందు చూడకుండా బెంగుళ్ళూరు బస్ ఎక్కాను. అక్కడకు వెళితేగాని తెలియలేదు ఉద్యోగం దొరకడం ఇంత సులువా అని. ఐ.టి లో చాలా ఉద్యోగాలు వున్నాయట. మరి అది సంపాదించడానికి కూడా సత్తిగాడి బ్రదర్ ఐడియా చెప్పాడు.. కొత్త వాళ్ళని తీసుకునే కంపెనీలు మనుషులు లేక వాకిన్ ఇంటర్వ్యూ అని పెడతారు అట, అప్పుడు వెళితే పరీక్ష పెట్టి అందులో నెగ్గితే(మొదటి నలుగురునో, ఐదుగురునో) ఇంటర్వ్యూ లాగ చేసి తీసుకోవడం అట. నాకు సత్తికి తెలుసు మనము ఇలాటి పరీక్ష పాసు కాలేమని. అప్పుడు చెప్పాడు సత్తి వాళ్ళ అన్న వొక గొప్ప దేవ రహస్యం(తరువాత ఇది నేను చాల మందికి చెప్పి ఉద్ధరించాననుకొంది), ఈ పరీక్ష పేపర్లు అన్నీ ఐ.ఐ.టి క్యాంపసులో(సత్తి అన్న ఐ.ఐ.టిలోనే చదివాడు) దొరుకుతాయట. ఒక కంపెనీకు ఎన్ని సెట్లు వుంటాయో అన్నీ అక్కడ దొరుకుతాయని. వాళ్ళకి ఎలా దొరుకుతాయంటే - కంపెనీలు వాళ్ళు క్యాంపస్ సెలక్షన్ అప్పుడు ఈ పేపర్లే వాడతారట. ఐ.ఐ.టిలో వారికి వొక వెసులు బాటు వుండటం, వీళ్ళ కంటే ముందు వేరొక ఐ.ఐ.టి లో పెట్టిన పేపర్లు, మూడవ సంవత్సరం వాళ్ళని కూడ ఈ టెస్ట్లు రాయనిస్తారట. వాళ్ళు రాసి బయటికి రాగానే, ఆప్రశ్నలన్నింటినీ సీనియర్లకి ఇస్తారట. ఏది ఏమయిన దేశంలో తెలివిగలవారు అని ముద్ర పడ్డ అన్నలందరూ కలసి కట్టుగా సేకరించిన ప్రశ్నల భాండాగారం అనుకో. సీనియర్లు చక్కగా ఆ ప్రశ్నలకు సమాధానాలు చదువుకొని పరీక్షకు వెళ్ళడమే. సెలక్షన్ కాక చస్తారా.! ఇది అక్కడి ఆచారం. మేము వొక రెండు వారాలు సత్తిగాడి అన్న పేరు చెప్పుకొని రెండు మంచి కంపెనీల పేపర్లు ప్రిపేరు అయ్యాము, ఆ కంపెనీలు ఎప్పుడు వాకిన్ ఇంటర్వ్యూ పెడతాడా అని గోతికాడ గుంట నక్కలాగ ఎదురు చూస్తుండగానే, ఒక కంపెనీ వాడు వాకిన్ ఇంటర్వ్యూ పెట్టాడు - వెళ్ళాము, నాకు ఉద్యోగం వచ్చింది మంచి జీతంతో.

నా విషయాలు వింటేనే ఇలా ఐపోతే ఎలాగండీ...!? సూర్యం గాడిది ఇంకా గొప్ప పథకం!!

వీడు సీను గాడు నాదగ్గరికి వచ్చారు ఆ పథకం తీసుకొని. వాడు చెబుతేనే బాగుంటుంది చెప్పరా సూర్యం -

అని సూర్యం వంక చూసాడు.

సూర్యం

రాజుగాడు చెప్పినట్లు(నవ్వుతూ), వాడికి లాగ నాకు ఇంజనీరింగ్ ఎంట్రన్సులో మంచి రూం పడలేదు. సీటు రాలేదు. మరి ఇంటర్ అయ్యాక ఏదో ఒకటి చెయ్యాలి లేక పోతే ఊరిలో కొత్త అల్లుడు పోస్ట్ ఐనా కొట్టెయ్యాలి.. కొత్త అల్లుడు అంటే చెప్పలేదు కదూ! మా వూరిలో పదవ తరగతి పాసు అయ్యే టైంకి కుర్రాళ్ళు లుంగీలు కడతారు. అంటే ఊరి సెంటరులో ఈ చెట్టు కింద పేకాటకు రానిస్తారు అన్నమాట. ఇంటర్ చేరేవాడు చేరతాడు లేనివాడు చెట్టు కింద పేకాటలో మునిగి తేలుతుంటాడు వాడి ఇంటి పరిస్థితుల బట్టి, బాగా పాలం వున్నవాడు , పాలములేక పోయినా ఇంట్లో గారంగా చూస్తున్న వాడు ఐనా అవ్వచ్చు చెట్టు కింద పేకాట గుంపులో సభ్యులు. ఒక మూడు నాలుగు సంవత్సరాలు అయ్యాక పెళ్ళి చేసి పారేస్తారు. పెళ్ళి అవ్వగానే బాగా డబ్బులు చేతిలో ఆడుతుంటాయి కాబట్టి కొత్త అల్లుడు చెట్టు కిందకి రాడు. తెల్లారే ఉద్యోగానికి బయలు దేరినట్టు టిప్పు టాపుగా తయరయ్యి వూరి రోడ్డు మీదకి వస్తే కుడికి వెళ్ళే బెజవాడ బస్సు వస్తే అది ఎక్కేస్తారు, ఎడమకు వెళ్ళే గుంటూరు బస్సు వస్తే అది ఎక్కేస్తారు. రోజంతా జేబులో వున్న డబ్బు ఖర్చు పెట్టుకొని ఇంటికి రావడమే. ఇలా కొన్ని రోజులు అయ్యాక పెద్దోళ్ళు అందరూ కూర్చోని వీడి పేర ఆస్తులన్నీ పిల్లల పేర్ల మీదో లేక పెళ్ళాల పేర్ల మీదో పెట్టి, వీడికి తిండి గుడ్డా ఇచ్చి నెలకి ఇంతా అని ఇస్తారు. వాడికి ఇచ్చేది మా వూరి చెట్టు కింద పేకాట ఆడటానికి సరి పోతుంది. అప్పుడు వీడు మళ్ళా చెట్టు కింద పేకాటకి సభ్యత్వం తీసుకొని ఇక్కడ బ్రతికేస్తుంటాడు.

మా ఇంట్లో పెద్దగా ఆస్తులు లేక పోయినా ఎవరూ ఏమనరు నన్ను, పెద్ద కుటుంబం వున్నా. దానికి వొక కారణం- ఉన్న కొంత పాలం అంతా కౌలుకి ఇచ్చి, వచ్చిన దాంతో తినడానికి అలవాటు (కొత్త అల్లుడు పదవి ఇంకా దిగలేదు) పడ్డ నాన్న. ఆయనను నమ్ముకుంటే మనకు ఏమీ రాదని తెలిసి డిగ్రీ చేరాను. చేరటం చేరాను గాని తరువాత ఏమిటో తెలియదు, చదవు మీద మొదటినుండి మనకు అంత శ్రద్ధా లేదు..

రాజు గాడికి బెంగుళూరులో ఉద్యోగం వచ్చాక చూడటానికి బెంగుళూరు వెళ్ళాము నేను సీనుగాడు. అక్కడ అందరూ నా వయస్సు వాళ్ళు మంచి ఉద్యోగాల్లో వుండటం చూస్తుంటే నేను కూడా ఎలాగో అలా ఈ మార్గంలోకి వెళ్తామన్నానుకున్నాను. కానీ వెళ్ళే దారి తెలియలేదు. వెనక్కు వచ్చాక తెలిసింది.. మా పక్క వూరిలో వున్న ఇంకో కుర్రాడు- నా పేరు ఇంటి పేరుతో సహా వున్న అబ్బాయి- బాగ చదివి బొంబాయిలో ఉద్యోగం చేస్తూ ట్రయను నుండి పడి చనిపోయాడట. చూడటానికి వెళ్ళాము కుటుంబంతో సహా. ఆతని వస్తువులు, పేపర్లు చూశాక వెలిగింది బల్బు. వెంటనే సీను గాడిని తీసుకొని బెంగుళూరు వెళ్ళి సూర్యం గాడిని కలిసి ఆ చనిపోయిన అతని సర్టిఫికెట్లు మీద నేను వుద్యోగం చేరచ్చా అనే ధర్మసందేహం వెలిబుచ్చాను.. రాజుగాడు భరోసా ఇచ్చాడు..''ప్రయత్నం చెయ్యి.. పోతే ఏమవుతుంది వుద్యోగం రావడం తప్ప'' అని. వాడు లండను వెళ్ళే ముందర వొక మూడు వారాలు నాకు వాడి దగ్గర వున్న కంపెనీ పేపర్లు మీద ట్రైనింగ్ ఇచ్చి వెళ్ళాడు. నేను ఇంటికి వచ్చి పక్క వూరిలో నా పేరు వున్న చనిపోయిన అతని తల్లి దండ్రులని(చుట్టాలే అవుతారు) కలిసి నేను మీ అబ్బాయి సర్టిఫికెట్లు వాడుకుంటే నాకు ఉద్యోగం వస్తుంది నాకు మీ అనుమతి కావాలి అంటే, వాళ్ళు ''మా అబ్బాయి వల్ల ఎవరికైన ఉపయోగపడితే అది చాల మంచిది. నీకు ఎల్లాగ కావాలంటే అలాగ వాడుకొ''మ్మని, కావలంటే దత్తత తీసుకుంటాము అన్నారు. నేను బెంగుళూరు వెళ్ళి తిష్ట వేసి, వాకిన్ ఇంటర్వ్యూలకి ఎదురు చూసి, ఒక కంపెనీ వాకిన్ ఇంటర్వ్యూ పెడితే వెళ్ళి పరీక్ష రాసి సెలక్టు అయ్యాను. ఆ కంపెనీ వాళ్ళు ట్రైనింగ్ ఇచ్చి మరీ మంచి జీతంతో తీసుకున్నారు.

మరి మేమందర ఇక్కడ ఎలా వున్నామని చూస్తున్నావా? సీను గాడి కథ కూడా విను

- అని సీను వంక చూసాడు.

సీను

రాజు గాడి సుడి కథ, సూర్యం గాడి 3 ఈడియట్లు సినిమా కథ విన్నావు కదా, నాది మున్నాభాయి లేక శంకరదాదా కథ.

రాజు గాడి ఇంజనీరింగు, సూర్యం ఏదో వొక డిగ్రీ చేరితే నేను ఇంటరు తప్పి ఈ చెట్టు కిందే పేకాటలో మునిగి వున్నా. నమ్మవు గాని సూర్యం గాడు వుద్యోగంలో చేరినప్పుడు నాకు కూడా పుట్టింది పురుగు. సూర్యంగాడి లాగా నా పేరు ఇంటి పేరుతో సహా ఎవడన్నా వున్నడేమోనని వాకబు చెయ్యడం మొదలెట్టా. దొరక లేదు ఎవడూ. ఉన్నా మనకన్నా ఎదవలే. సూర్యం గాడు బెంగుళూరులో ఉద్యోగం చేరినప్పుడు, రాజు గాడు విదేశాలు వెళ్ళేటప్పుడు వీళ్ళ ఇళ్ళ నుండి పెట్టెలు మొయడం నించి, వీళ్ళ తల్లిదండ్రులను తీసుకెళ్ళి తీసుకురావడం దగ్గరనుండి, వీళ్ళని విమానం ఎక్కించే వరకు మనదే పూచీ అన్నమాట.

ఇలా తిరుగుతున్నప్పుడు వొకసారి ఎయిర్పోర్ట్లో నాలాటోడే వొకడు, వాడి బావని విమానం ఎక్కించడానికి వచ్చాడు. నాలాటోడు, ఎందుకు అన్నానంటే వాడు కూడా నాలాగే ఎప్పుడో ఇంటరు తప్పి నాలా బిజీగా వున్నాడు. వాడితో దోస్తీ బాగా కుదిరినాక తెలిసింది ఏమిటంటే వాడు అమెరికా వెళ్ళుతున్నాడట మూడు నెలల్లో. విషయం ఇంకా అరాతీస్తే నన్నుకూడా రమ్మన్నాడు!! తీసుకు వెళ్ళేది వీడు ఫ్లైట్ ఎక్కించే వీడి బావ కంపెనీనే నట!! కాని ఖర్చు 3 లక్షలు అట . సర్టిఫికెట్లు దగ్గరి నుండి, వీసా దాకా వుద్యోగం వరకూ వీళ్ళదే పూచి అన్నాడు. వాళ్ళ కంపెనీకి తీసుకెళ్ళాడు. నాలాటి వాళ్ళని చూపేట్టాడు. కానీ నా సమస్య డబ్బు. మా ఇంట్లో రూపాయి ఇవ్వరు వాళ్ళ దగ్గర వున్నా(మనకి అంత పరపతి వుంది ఇంట్లో). విషయం రాజు, సూర్యంలకి చెపితే వొక లక్ష సర్దుతామన్నారు. ఇక చివరి ప్రయత్నంగా నా మేనమామని వాళ్ళ అమ్మాయిని చేసుకుంటానని ప్రోమిస్ చేసి, రెండు లక్షలు ఒడిసిపట్టి, వొక 6 నెలల్లో అమెరికా విమానం ఎక్కాను.

వెళ్ళడం ఐతే వెళ్ళాను గానీ ఉద్యోగం దొరకడం కష్టమన్న విషయం మనందరికి తెలిసిందే నాకు నచ్చిన, తెలిసిన విషయం - కన్నలెన్నీ సెంటరు మానేజు చెయ్యడం - అంటే కొత్తగా ఇండియా నుంచి వచ్చిన వాళ్ళను ఏరుపోర్టునుండి తీసుకు రావడం, వాళ్ళు వున్న అపార్టుంటులో దింపడం, వాళ్ళ డ్రైవర్ లైసెన్సులు ఇప్పించడం, సోఫల్ సెక్యూరిటీ కార్డులు తెప్పించడం, భోజనాలు, పేకాటలు ఆడటం లాంటి పనులు చేయడం దగ్గరనుండి - వాళ్ళ ఇంటర్వ్యూలు పెట్టించి, వాళ్ళకు వుద్యోగం వొచ్చిన ప్రదేశానికి విమానం ఎక్కించి పంపే పని వరకు కొట్టిన పిండి ఐపోయింది మనకు 6 నెలల్లో.

ఇలా వున్న సమయములో రాజు, సూర్యం కూడా అమెరికా వచ్చేసారు దేశాలు తిరుగుతూ!. మేము ముగ్గురం మా కంపెనీలో మూడు వూళ్ళలో మూడు సెంటర్లు మానేజు చేసే లెవెలుకు వచ్చేసాము. ఇండియా నుండి ప్రతి విమానం నుండి పుట్టల్లో చీమలు వచ్చినట్లు వచ్చేవారు మనవాళ్ళు.. మాకు 24 గంటలు చాలేవి కాదు, ఇందరిని చూసుకోవడానికి! ఆ రద్దీ చూశాక మేము కూడా కంపెనీ ఎందుకు పెట్టకూడదూ? అనిపించి మా కంపెనీ బాసుని అడిగాను, అతనికి నా మీద చాలా మంచి అభిప్రాయం వుంది. అతనికి నాలాటి మనుషులు కావాలి. అందుకు తనే మా చేత వేరే కంపెనీ ఓపెన్చేయించి, వొక ఒప్పందానికి తీసుకొచ్చాడు - ఆతని కంపెనీకివచ్చే పనులన్నీ మేమే చేసేటట్లు, తనేమో కొత్త పనులమీద సమయం పెట్టేటట్లు. మేము ముగ్గురం రోజుకు 20 గంటలు 5 సంవత్సరాలు పని చేసి, తరువాత మా కంపెనీ, మా బాసు కంపెనీతో వేరే వొక కంపెనీకి అమ్మి, మాకు వచ్చిన డబ్బు ముగ్గురం పంచుకొని ఇక్కడ సెటిలు అయ్యాము.

ఇక్కడ రాజుగాడు మా పాత పరిచయలతో వేరే ఐ.టి కంపెనీ మొదలెట్టి వాడి స్నేహితుడు సత్యనారాయణని, వాడి ఐ.ఐ.టి అన్నని కంపెనీ బాసులుగా చేసి వాళ్ళని చూసుకోమని సెటిల్ చేశాడు.. సూర్యం గాడు ఒక ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ, ఒక ఇంటర్నేషనల్ స్కూలు కొనుక్కొని.. నేను రెండు హోటళ్ళు, వొక రెండు సినిమా హాళ్ళు కొనుక్కొని ఈ వూళ్ళో సెటిలైపోయాము.

ఇప్పుడు సినిమాలు చాలా వచ్చాయి గాని - సూర్యం గాడి 3 ఈడియట్లు, నా మున్నాభాయి కథలు మా జీవితానుభవాలు..! మాకు వచ్చిన సందేహం ఏమిటంటే మనలో ఎవరు గొప్ప అని. సమాజంలో గొప్ప అంటే ఏమిటి - సుడి, డబ్బు, మోసమా, పరపతా?

- అంటూ ముగించాడు!!

ఆ దెబ్బకి సతీష్ణు ముఖం తుమ్మల్లో పొద్దు అయింది. అతడికి ఏమీ మాట్లాడాలో తెలియక - భోజనం చేసి వస్తానని బయలు దేరాడు. ఆ బయలు దేరి వెళ్ళే వేగం చూస్తుంటే మేము చెప్పింది నమ్మే లాగా లేడని, నిజం తెలిసుకోవడానికి వెళుతున్నాడనీ అనిపిస్తుంటే - మేము కూడా బయలుదేరాము మేము చెప్పిన కథల్లో నిజానిజాలు అతనికి తెలిసిన తరువాత అతనికి కనపడకూదని..!!

లెట్ గో

- ఆకెళ్ళ కృష్ణమూరి

"అమ్మా! నాకు కంపెని CEOగా డెటాయిల్లోనే ఉద్యోగము వచ్చింది. మేము వచ్చే నెలలో అక్కడికి వస్తున్నాము", అని ఫోను చేసాడు ప్రభాకర్. ఈ మాట విని రుక్మిణి చాలా సంతోషంతో భర్తకు చెప్పటానికి వెళ్ళింది. అవును మరి, ఇన్నాళ్ళకు కొడుకు కోడలు, పిల్లలతో వాళ్ళ ఊరికే వస్తున్నారంటే సంతోషమే కదా మరి.

రుక్మిణి, కృష్ణమూరిలకు ఒక కొడుకు ప్రభాకర్, ఒక కూతురు లలిత. లలితకు పెళ్ళి అయి భర్త, ఇద్దరు పిల్లలతో కాలిఫోర్నియాలో ఉంటోంది. కొడుకు ప్రభాకర్, కోడలు లక్ష్మి ఆస్టిన్లో ఉంటున్నారు వాళ్ళకు ఇద్దరు పిల్లలు - 9 సంవత్సరాల వినోద్, 7 సంవత్సరాల సరిత. కృష్ణమూరి ప్రాఫెసర్గా రిటైర్ అయి, ఇంటినించి కన్సల్టెంట్గా పని చేస్తున్నాడు. అప్పుడప్పుడు వెళ్ళి పిల్లల్ని చూసుకుని, మనవలతో గడిపి వస్తుంటారు.

"మనము కూడా పెద్దవాళ్ళవౌతున్నాము. మనకు ఒక ఎకరం స్థలంలో పెద్ద ఇల్లు ఉంది కదా. ఈ స్కూలు డిస్ట్రిక్ట్ కూడా పిల్లలకు మంచిది. అందుకని ప్రభాకర్ వాళ్ళు కూడా మనతోనే ఉంటే బాగుంటుంది కదండీ" అంది రుక్మిణి.

"మనకు బాగుంటుంది, సరే. కాని వాళ్ళకు కూడా నచ్చాలి కదా" అన్నాడు కృష్ణమూరి..

"మీరు గట్టిగా చెబితే వాళ్ళు తప్పకుండా ఒప్పుకుంటారు. మీరు చెప్పండి " అంది రుక్మిణి.

ఆయన వెంటనే కొడుకుని పిల్చి ఈ మాట చెప్పాడు.

ప్రభాకర్, లక్ష్మి కూడా, "తాత, మామ్మల దగ్గర వుంటే పిల్లలకు బాగుంటుంది. అమ్మ, నాన్న పెద్దవాళ్ళు అవుతున్నారు. మనం వాళ్ళతో వుంటే వాళ్ళకు సహాయంగా వుంటుంది" అని ఆలోచించి, వాళ్ళతోనే వుండాలని నిశ్చయం చేసుకున్నారు. ఆ మాట వాళ్ళతో చెప్పారు.

ఇంక రుక్మిణి ఇల్లంతా సర్దుటం మొదలు పెట్టింది. కొడుకు, కోడలుకు ఒక గది, పిల్లలకు ఒక గది తయారు చేసింది. పిల్లలకు చదువుకోవటానికి, ఆడుకోవటానికి, వాళ్ళ బొమ్మలు, పుస్తకాలు పెట్టుకోవటానికి ఒక గది ఏర్పాటు చేసింది. కొత్త పుస్తకాలు, బొమ్మలు కొని పెట్టింది.

ప్రభాకర్, కుటుంబం వచ్చే రోజుకి ఇల్లంతా తయారుగా వుంది. వాళ్ళు రాగానే అన్నీ చూసి చాలా సంతోషించారు. రాగానే, పిల్లల్ని దగ్గరలో ఉన్న స్కూల్లో చేర్చారు. స్కూల్ బస్సు ఏర్పాటు చేసారు. ఇంట్లో అన్ని సామాన్లు వున్నాయి కనుక ఏమీ వెతుక్కోనక్కర లేకుండా, తొందరగా అందరూ సెటిల్ అయారు. ప్రభాకర్ ఆఫీసు ఇంటికి 15 నిమిషాలు, డ్రైవ్ చేసి దూరంలో వుంది. లక్ష్మి కొన్నాళ్ళు ఇంట్లోనే ఉండి, తర్వాత మెల్లిగా ఉద్యోగం వెతుక్కోవాలని అనుకుంది.

పిల్లలు వచ్చేటప్పటికి ఇంటి వాతావరణమే మారిపోయింది. పిల్లలు తాత, మామ్మల దగ్గర బాగా అలవాటయ్యారు. రుక్మిణికి, కృష్ణమూర్తికి పిల్లలతోనే కాలక్షేపం, లక్ష్మి అన్ని పనులలోను సహాయంగా ఉండటంతో రుక్మిణికి పని చేసినట్లే ఉండటంలేదు. రానురాను లక్ష్మి ఇంటి బాధ్యతలన్నీ తీసుకోవటం మొదలు పట్టింది.

రోజూ రుక్మిణి వంట చేసేది. వేపుడు కూరలు, పచ్చళ్ళు, సాంబారు, అందులో నంజుకోవటానికి నూనెలో వేయించిన అప్పడాలు, వడియాలు, అన్నీ చేసేది. ఇది చూసి, ఒక రోజు లక్ష్మి అంది. "అత్తయ్యా, నూనెలో వేయించిన పదార్థాలు ఎక్కువ తింటే మంచిదికాదు, కొలెస్ట్రాల్ ఎక్కువవుతుంది, అని చెబుతున్నారు డాక్టర్లు. అన్నం కూడా ఎక్కువ తినటం మంచిది కాదుట. నేను చపాతీలు చేస్తాను, నూనె తక్కువ వేసినవి, ఉడకబెట్టినవి కూరలు చేస్తాను. అవి మనందరికీ మంచివి కదా" అని.

కాని రుక్మిణి వెంటనే, "రోజుకి ఒకసారేకదా అందరం సరిగ్గా భోజనం చేసేది. అన్నీ చక్కగా చేసుకుని తినకుండా ఈ పత్యం భోజనం ఎందుకమ్మా" అని కొట్టిసింది.

"ఒక మెయిండ్ని పెట్టుకుందాము.. చక్కగా వారానికి గాని, 15 రోజులకు గాని ఒకసారి వచ్చి, ఇల్లంతా శుభ్రం చేస్తుంది బట్టలు ఇస్తే చేస్తుంది" అని సలహా చెప్పింది లక్ష్మి.

కాని "మన పని మనం చేసుకుంటేనే హాయి. బైటవాళ్ళు, వచ్చి ఇంట్లో పని చేస్తే నాకు నచ్చదమ్మా" అంది రుక్మిణి.

వినోద్, సరిత మామ్మ దగ్గర కథలు చెప్పించుకుని వినేవారు. వాళ్ళకి రామాయణం, భాగవతంలో కథలు చెప్పేది. రుక్మిణి. వాళ్ళకు తెలుగు నేర్పాలని చాలా సరదా పడేది. కాని వాళ్ళు కొన్నాళ్ళు నేర్చుకుని మానేశారు.

ఒక రోజు సరిత "నా ఫ్రెండ్స్ ఎవరికీ నాలాగ పాడుగు జుట్టు లేదు, నేను కూడా వాళ్ళ లాగ జుట్టు కత్తిరించుకుని పొట్టి జుట్టు పెట్టుకుంటాను " అని వాళ్ళ అమ్మ, నాన్నలతో చెప్పింది. పిల్ల సరదా పడుతోంది కదా అని వాళ్ళు సరే నన్నారు. కాని రుక్మిణికి ఇది నచ్చలేదు. "ఆడపిల్ల చక్కటి పాడుగు జుట్టుతో జడ వేసుకుంటే లక్షణంగా వుంటుంది. జుట్టు కత్తిరించుకోవటం మేమిటి? అలా వద్దు" అనేసింది. లక్ష్మికి ఏమీ చెయ్యాలో తోచలేదు. చివరకు మెల్లిగా సరితకే "కొన్నాళ్ళ తర్వాత మామ్మని ఒప్పించి చేయిస్తాను" అని నచ్చచెప్పి అప్పటికి సముదాయించింది.

ఇంతలో ఎండాకాలం వచ్చింది. "మనకు చాల ఫలం ఉందికదా. ఇందులో కూరలు పండిస్తే చక్కగా తాజా కూరలతో వంట చేసుకోవచ్చు" అని సరదా పడింది లక్ష్మి.

కాని " ఆ కూరమొక్కలకి బాగా ఎరువులు వేయాలి. మధ్యమధ్యలో పురుగులు పట్టకుండా స్ప్రే కొట్టాలి. ఎందుకొచ్చిన గొడవ ఇదంతా? వాటి బదులు కుండీలలో చక్కగా మందార, మల్లెలు లాంటి పూలమొక్కలు, ఇండోర్ ప్లాంట్స్ పెట్టుకుంటే దేవుడి పూజకి పూలు వస్తాయి, ఇంట్లోను అందంగా వుంటుంది " అనేసింది రుక్మిణి. లక్ష్మి చిన్నబుచ్చుకుంది.

లక్ష్మి ఒక రోజు, "మనము ఇప్పుడు ఎక్కువమందిమి అయాంకదా శామ్స్ క్లబ్ లో సామాను కొనుక్కుంటే చవకగా వుంటుంది. అలా తీసుకురానా" అని అడిగింది. కాని రుక్మిణికి పక్కనున్న సేఫ్ వే లో తెచ్చుకోవటమే అలవాటు. అందుకని ఈ ఆలోచన నచ్చలేదు.

ఏమీ చెయ్యలేక ఊరుకుంది కాని లక్ష్మికి ఇలా ప్రతిదానికి తనే సర్దుకోవాలంటే కష్టంగానే వుంది.

ప్రభాకర్ కి మొదట్లో కంపెనీలో ఉద్యోగము బాగానే వుంది , కాని రానురాను అందులో చికాకులు రావటం మొదలుపెట్టాయి. బాగా అలిసిపోయి ఇంటికి వస్తుండేవాడు.

ఒకరోజు అలాగే అలసటగా, చికాకుగా ఇంటికి వచ్చిన కొడుక్కి కాఫీ ఇచ్చి , పక్కన కూచుని అడిగింది తల్లి. "ఏమీ నాయనా ! ఎందుకని ఇలా చికాకుగా వున్నావు ? ఏమి అయింది ?" అని.

దానికి ప్రభాకర్ , "చూడమ్మా, మా ఫౌండర్ చైర్మన్ ఏమి చేస్తున్నాడో. ఆయనకి పని బరువు తగ్గించుకోవాలని, ఆయనే కావాలని నన్ను ఇక్కడికి తీసుకువచ్చాడు. కంపెనీ పైకి రావాలని, బాగా లాభాలు రావాలని, అలా చేసే సమర్థత నాకుందని నమ్మి నన్ను తీసుకువచ్చాడు. ఇప్పుడేమో, నేను కంపెనీకి మంచిదని పనిలో ఏ మార్పు చేసినా, అలా కాదు పాత పద్ధతిలోనే జరగాలంటాడు. అలా అయితే కంపెనీ ఇదివరకటిలాగే వుంటుంది. కొత్త లాభాలు వచ్చి వృద్ధిలోకి ఎలా వస్తుంది? అప్పుడు నన్నెందుకు తీసుకువచ్చినట్లు? నాకు తగిన స్వేచ్ఛ ఇచ్చి, నా పద్ధతులతో చేయనిస్తే కంపెనీని బాగా వృద్ధిలోకి తీసుకురావచ్చునుకదా అని నా బాధ. అవసరమైతే నేనే ఆయన్ని సలహా అడుగుతానుకదా.. ఆ నమ్మకం ఆయనకు వుండవద్దా!?" అని తన బాధంతా చెప్పాడు ప్రభాకర్.

ఇదంతా విని "అవునురా. మీ చైర్మన్ కి నీ సమర్థత లో నమ్మకం వున్నా, బాధ్యత నీకు అప్పగించి, పక్కకు తప్పుకోవటం చేతకావటం లేదు లాగుంది. జీవితంలో ఒక వయస్సు, ఒక పాజిషన్ వచ్చిన తర్వాత సమర్థులైన చిన్నవాళ్ళ మీద నమ్మకంతో, వాళ్ళకు పని వదిలివేసి అవసరమైతే, వాళ్ళు అడిగితేనే సలహా ఇవ్వటం నేర్చుకోవాలి. ఆ వదులుకోవటం (letting go) చాలా, చాలా ముఖ్యం . అది ఆయనకు చేతకావటం లేదు కాబోలు" అని విమర్శించింది. ఈ సంభాషణంతా మౌనంగా వింటూ కూర్చున్నాడు కృష్ణమూర్తి.

ఆ మర్నాడు తీరికగా కూర్చుని రుక్మిణిని పిల్చి ఇలా చెప్పాడు కృష్ణమూర్తి, "రుక్మిణి, నిన్న నువ్వు అబ్బాయితో మాట్లాడినప్పుడు చాలా ముఖ్యమైన విషయం ఒకటి చెప్పావు. అది నాకు చాలా నచ్చింది. అది ఆ "వదులుకోవటం" అన్న విషయం. నేను కూడా కొన్ని రోజులుగా మన ఇంట్లో ఒక సంగతి గమనిస్తున్నాను. నువ్వు అబ్బాయి, కోడలు పిల్లలు ఇంట్లో మనతోనే వుండాలని సరదా పడ్డావు. "కాని వాళ్ళు వచ్చి ఉన్నప్పుడు, వాళ్ళ ఆలోచనలు, పద్ధతులు, మనం కూడా అర్థం చేసుకోవాలి, వాళ్ళు కూడా ఇంట్లో స్వతంత్రంగా, వాళ్ళకు కావలసినట్లుగా కూడా ఉండేటట్లు చూసుకోవాలి, అప్పుడే మనమందరము హాయిగా ఉండవచ్చును", అన్న విషయం ఆలోచించినట్లు లేవు.

అదృష్టవశాత్తు మనకు కోడలు బాధ్యత తెలిసినది, సమర్థురాలు, మంచిపిల్ల. నువ్వు లక్ష్మి మీద నమ్మకంతో, తన నిర్ణయాలకు కొన్ని పనులు వదిలివేస్తే, నీకు బరువు తగ్గుతుంది, వాళ్ళకు బాగుంటుంది. మన జీవితం హాయిగా గడుస్తుంది అనిపిస్తోంది. అవసరమైతే లక్ష్మి నిన్ను సలహా అడుగుతుంది. నిన్న నువ్వు చెప్పిన ఆ "వదులుకోవటం" అన్నది మన జీవితంలో కూడా ఆచరణలో పెడితే బాగుంటుందేమో ఆలోచించు" అని.

ఆ క్షణంలో అర్జునుడికి గీతోపదేశం చేస్తున్న కృష్ణుడిలాగ కనిపించాడు, రుక్మిణికి కృష్ణమూర్తి.

కన్నీటికి దూరంగా..దుఃఖానికి దగ్గరగా..

వి.ఎస్.ఎస్.శౌకు

అత్యుత్పబత్తు (సిని నిర్మణ సంస్థ) సహకారంతో కౌముది - రచన నిర్వహించిన కథల పోటీలో

అశోకుని పొందిన కథ.

చాలా కాలమైంది మా ఊరికి వెళ్ళి. మరల ఇన్నాళ్ళకు వెళ్ళవలసివస్తోంది. ఎలానో ఉంది. ఇది ఎగ్జిటింగ్ కాదు. అలా అని నిర్లిప్తతా కాదు. ఒక నిదానం. కాలం నేర్చిన సహనంతో వచ్చిన నిశ్చల నిర్మలత్వంలాంటి నిదానం.

సుధ తోడు వస్తానంది మొదట. లీవ్ దొరకలేదు. రాలేకపోయింది. సుధని నమ్ముకుని మరెవ్వరికీ కన్సెల్ట్ చేయలేదు. సుధ కాకుండా వేరెవరితోనూ నా కంత కంఫర్ట్ ఉండదు. అది అసలు కారణం.

చాలా బాధపడి పోయింది. తను పైకి, నేను లోపలా, హైదరాబాదు నుండి రాజమండ్రి వరకూ కారులో అనుకున్నాం. బాల్యం నుండి ఈ రోజు వరకూ మా జీవితాల్లో జరిగిన సంఘటనలను ముచ్చటించుకుంటూ, వయసును మరచి, వేదనలను విదల్చుకుని ఒక అందమైన గులాబీ దండను అల్లుకుంటూ అలా.. అలా, ప్రయాణించాలనీ! చెప్పలేదు కదూ. సుధ నా కజిన్. మంచి ఫ్రెండ్ కూడానూ. ఏమైతేనేం అలా నా ఆశ కట్ అయింది.

నిజం చెప్పాలంటే ఈ అత్యవసర పరిస్థితి ఏర్పడకుంటే నేను నిజంగానే ఈ ప్రయాణం కేన్సిల్ చేసేదాన్ని. కానీ కుదరదు. అమ్మ అవసాన స్థితిలో ఉంది. అయినా మొండితనం.. పట్టుదల విడవకుండా ఉంది. నా ముఖం చూడడానికి ఇష్టపడటంలేదు. "అది ఇక్కడకు రావటం, నా గడపతోక్కటం నా కస్సులు ఇష్టంలేదు. ఇది నా ఇల్లు. నా భర్త నాకిచ్చిన ఇల్లు. దీని మీద దానికెలాంటి హక్కు.. అధికారమూ లేదు. ఇది నాది. నా ఇష్టం వచ్చిన వారికి ఇచ్చుకుంటానని దానికి ఫోను చేసి గట్టిగా చెప్పు" - అంది మా అత్తతో.

"మీ అమ్మ ఇలా అంటుందే మాధవీ. చూస్తుంటే రేపో మాపో అనిపిస్తోంది. ఆలోచించుకో మరి." - అంటూ అత్త ఫోను చేసి చెప్పింది. చాలా ఆలోచించాను. వెళ్ళాలా? వద్దా?

అమ్మ తను బ్రతికినంత కాలం నన్ను చూడకూడదని గాఢంగా కోరుకుంటోంది. అది ఆమె కోరిక. కాదనటానికి నాకేమి హక్కు ఉంది? ఆమె నన్ను కంది. పెంచింది. పొమ్మంది. ఇంతవరకూ అన్నీ ఆమె ఇష్టం మీదే జరిగాయి. ఈ చివరి కోరిక మాత్రం ఎందుకు నెరవేర్చకుండా ఉండాలి? సో.. నేను వెళ్ళక పోవటమే మంచిది. కానీ - వెళ్ళాలి. అవును వెళ్ళాలి. ఎందుకంటే ఆ ఇల్లు. ఉమ్మడి ఆస్తి. తాతగారి ఇల్లు. నాన్నకే కాదు.. చిన్నాన్నకు కూడా చెందవలసిన ఇల్లు. ఇంత చేస్తే అమ్మా నాన్నలకు ఒక్కరినే కూతురుని.

అక్కా, అన్నా, చెల్లీ, తమ్ముడూ ఎవ్వరూ లేరు. అలాని నన్నేమీ మహా ముద్దుగా గారంగా ఏమీ పెంచలేదు.

నాన్నకప్పుడూ రాజకీయపు గొడవలే. ఎస్ నిజంగా గొడవలే. ఊరిని ఉద్ధరించే బుద్ధులేం లేవు. ఊరిని మింగేయాలనుకోవటం తప్ప. అందుకేనేమో రాజకీయనాయకుడయ్యారు.

ఇహ అమ్మ. నాన్నకు భార్య కంటే ఆయన హోదాకి భార్యేమో అనిపిస్తుంది. ఎలాగా?

"ఒరేయ్ రాముడూ సర్పంచిగారి భార్య వస్తున్నారు గుడికని పూజారికి చెప్పిరా"

"కంసాలి నక్కెసులు చేసాడో లేదో వెళ్ళి కనుక్కురా. ఇంకా చేయకపోతే సర్పంచి అమ్మ కేకలేస్తోందని చెప్పు."

అన్నీ ఇలానే తన పేరు రుక్మిణి అని, నాన్న పేరు సుదర్శనం అనీ చాలా తక్కువ సమయాల్లో మాత్రమే గుర్తుకొస్తుంది.

అదీనూ ఆస్తుల రిజిస్ట్రేషన్ సమయాల్లో అనిపిస్తుంది. షిట్. ఈ ఆలోచనలు విదిలించుకోవాలి. అది వారి జీవన విధానం..

నేనెవరిని విమర్శించటానికి? చిన్నవాళ్ళు చిన్నవాళ్ళగానే ఉండాలి మరి. పెద్ద వాళ్ళతప్పుల్ని వేలెత్తి చూపకూడదు.

అయినా తప్పటం లేదు. ఎందుకంటే పెద్దవాళ్ళు తమ పెద్దరికాన్ని స్వార్థపు కోరికతో నమిలి మింగేసారు. పాపం చిన్నాన్న. పిన్ని చావుతో పిచ్చివారయ్యారు. సరి అయిన వస్త్రధారణ కూడా లేకుండా. మతిస్థిమ్మితం లేకుండా వీధి అరుగు మీద కూర్చుని, వచ్చేపోయేవారిని అర్థ భావరహితంగా చూస్తూ - ఎవరైనా "కృష్ణా బాగున్నావా?" అంటే

"కళ్యాణి ఏదా? చచ్చిపోయింది కదా? చచ్చిపోయింది. నా భార్య చచ్చిపోయింది. కాదు చంపేసారు" - అంటూ పిచ్చిగా ఏడ్చే చిన్నాన్న నిత్యం నా కంటిలో కదులుతుంటే గుండెపిండేస్తుంది. ఎలా ఎలా ఆయన జీవితాన్ని ఎవరు తిరిగి ఇవ్వగలరు?

నలిపి చిదిమి వేయబడిన పుష్పాన్ని ఎవరైనా తిరిగి మామూలుగా చేయగలరా? లేరు కదా?

చిన్నాన్న బ్రతుకూ అలాంటిదే

కానీ.. నాకే ఇంకా ఏదో ఆశ. ఆయనకు ఏదైనా చేసి, ఎలాగైనా మామూలు మనిషిగా చేయాలి. మనుషులలోకి దైనందిన జీవితంలోకి ఆయనను తీసుకురావాలి.

ఆజానుబాహుడు. అరవింద దళాక్షుడు. జానకి వంటి భార్యను పోగొట్టుకున్న శ్రీరామచంద్రుడు.

ఆమెతోనే అంతా పోయిందనుకుని మతి తప్పినట్లుగా ఉండిపోయిన మహా మంచి మనిషి. సుతిమెత్తని మనసున్న మనిషి. ప్రేమించటం తెలిసిన మనిషి. ప్రేమను పోగొట్టుకున్న మనిషి. ఈ మనిషి నాకు కావాలి.

హఠాత్తుగా పది సంవత్సరాల క్రితం నాన్నపోయారు.

అమ్మ ఆజ్ఞ ప్రకారం నేను వెళ్ళలేదు.

జాలో.. బాధో మరేదో చాలా రోజులు మనసును బాధపెట్టింది. కన్నీళ్ళు రాలేదు కానీ దుఃఖం గుండెను సముద్రం చేసింది.

సముద్రానికి దుఃఖం ఉంటుందా?

పున్నమీ అమావాస్య రాత్రుళ్ళలో అలల వేగంతో హృదయాన్ని నింగికి ఎగరవేసుకోవటం వేదన తాలూకూ చర్యకాదా?

ఏమో! బాధ తాలూకూ ఆలోచనలు ఇలానే ఉంటాయేమో!?

నాన్న మరణం తర్వాత అమ్మ మా ఊరి సర్పంచ్ అయింది. ఇదో కొత్త ఆచారం.

'టేలెంట్ తో పనిలేదు సుమా' అని చెప్పే ఆచారం. ది హీట్ ఇట్.

అమ్మకి నా ఆలోచనలు తెలుసు. అందుకే నేనంటే విముఖత.

అమ్మకేంటి నాకూ నేనంటే విముఖతే. లేకుంటే -

'ఊరందరిదీ ఒక దారైతే.. ఉలిపిరి కట్టది మరో దారి' - అన్నట్లుగా నాకీ పెడబుద్ధులేమిటి? అన్యాయాన్ని సహించలేకపోవటం ఏమిటి? చిన్ననాటి నుండి నా బుద్ధి ఇలాగే ఏడ్చిందట. అంతా చిన్నాన్న పోలికట. మేనత్త పెంపకం తాలూకూ నిర్మాకమట' - అమ్మ ఎప్పుడూ ఇలానే తిట్టేది. ఆ తిట్లు వినీ వినీ 'నేను ఇలా తయారయ్యానా' - అని నా అనుమానం. అవునో కాదో తెలియదు కానీ అమ్మ నుండి నాకు రావలసిన ప్రేమాభిమానాలు నాకు రాకపోవటం మూలంగానే అమ్మా - నాన్నల అహంకారం దెబ్బతినటానికి.

"నువ్వు నా కడుపున చెడపుట్టావు. వెళ్ళిపో. నీ కెక్కడ మోజు ఉందో అక్కడే తగలడు. మా ఇంట్లో మాత్రం వద్దు." - అంటూ నన్ను బయటకు గెంటి వేసారు. అప్పటికి నా వయసు. పద్దెనిమిది.

అత్త నన్ను దగ్గరకు తీసుకుంది. నాన్నకి సొంత అక్కకూడా కాదు. కజిన్. "గంజాయి వనంలో తులసి మొక్కవి నువ్వు. నువ్వు అక్కడ ఇమడ లేవు తల్లీ" - అంటూ అత్త దగ్గరకు తీసుకుంది.

"నాకిద్దరు పిల్లలు. సుధతో పాటు నువ్వు నాకు" అంది.

"కాలిలో ముల్లు అది. పీకి అవతల పడేసాం. పీడా విరగడయ్యింది" - అన్నారు అమ్మా - నాన్న. "వనజకు మొగుడా, మొద్దులా? ఎవరున్నారు అనుభవించటానికి, అడ్డు చెప్పటానికి? మేము బయటకు గెంటోస్తే అది అంత ధైర్యంగా వెళ్ళిపోవటానికి కారణం దాని అండచూసుకునే కదా?" - అంటూ అత్తను కూడా తిట్టి పోసారు.

అత్తనాళ్ళ మాటలేం పట్టించుకోకుండా సుధతో పాటే నన్నూ పెంచింది. ఇద్దరినీ సిటీకి పంపి హాస్టల్ లో పెట్టి చదివించింది.

సెలవలకు ఊరికి వచ్చినా అమ్మా వాళ్ళ ఇంటికెప్పుడూ వెళ్ళలేదు నేను - వాళ్ళూ పిలవలేదు. అయితే నాన్నచేసే అవినీతి పనులూ, లంచగొండి తనం గురించి ఊర్లో వాళ్ళు చెప్పి తిడుతుంటే వినటానికి బాధగానూ అవమానంగా ఉండేది.

మా చదువులు అయిపోయాయి. సుధ పెళ్ళి చేసుకుంది. అత్త నాకూ పెళ్ళి చేస్తానంది. నాకు రక్తసంబంధాల పట్ల నమ్మకం పోయింది. 'బంధాలన్నీ బాధల కోసమే' - అనిపిస్తోంది.

"నాకు స్వేచ్ఛగా బ్రతకాలని ఉంది అత్తా. నన్ను బలవంతం చేయవద్దు. అర్థం చేసుకో ప్లీజ్" - అంటూ బ్రతిమాలాను.

ఇహా అత్తేం చేయగలదు?

నేను ఉద్యోగంలో చేరాను. ఊరికి వెళ్ళటం తగ్గించేసాను. సుధ కుటుంబం, నేనూ ఒక్క చోటే ఉంటున్నాం. అత్త అప్పుడప్పుడూ వచ్చి వెళ్ళుతోంది. నాకు రోజులు సాఫీగా జరిగిపోతున్నాయి.

అయితే ఏదో వెలితి! ఇంతేనా జీవితం?! లేవటం, తినటం, ఆఫీసు కెళ్ళటం.. కాస్తపని చేయటం ఇంటికి రావటం మరల తినటం, నిద్రపోవటం, ఇంతేనా? ఇంతేనా?

'నన్ను ముట్టుకోకు నా మాలకాకి' - అన్నట్లు ఒంటరిగా నిశ్శబ్దంగా ఉంటే సమస్యలు ఉండకపోవచ్చు. కానీ జీవితం కూడా లేదు.

ఈ విషయం ఒడ్డున నిలబడి జీవనం అనే నది వైపు చూస్తున్నప్పుడు తెలియలేదు. 'వద్దా. నేను మీకు అవసరం లేకుంటే, నాకూ మీరు వద్దు' - అని ఎదురు నిల్చి మాట్లాడిన రోజులలో నేను నిండు యవ్వనవతిని. శారీరక బలం మానసిక బలం అన్నీ ఉన్నదానిని. భవిష్యత్తు మీద.. నా మీద గాఢ ప్రగాఢ, ఆత్మవిశ్వాసం ఉన్న రోజులు. ఏదో సాధించేయగలను అనుకున్నాను. అయితే అమ్మా - నాన్నా, పెళ్ళి పిల్లలూ, పేరంటాలూ సంబరాలూ ఇవన్నీ కోల్పోయాను.

అని ఎప్పుడు తెలిసింది నాకు?

సుధ జీవితాన్ని దగ్గరగా చూస్తుంటే అర్థమయింది. నాది అనే నా ఈ జీవితంలో సంపూర్ణత్వం లేదని. అలా అని పెళ్ళి చేసుకోవాలనీ లేదు. కారణం ఏమిటి?

అమ్మా - నాన్నలచే వదిలివేయబడినదానినీ.. వదిలి వేసిన దానినీ అనా? కానీ తల్లిలాంటి, లేదు.. లేదు, తల్లికి మించిన తల్లి అయిన అత్తవుంది కదా? నిజమే. కానీ ఆ విషయం నాకు మాత్రమే అర్థమవుతుంది.

నేను పెళ్ళి చేసుకుంటే ఆ వచ్చేవాళ్ళు ఇదంతా అర్థం చేసుకోవాలిగా? అయినా ఇన్ని సమస్యలున్న దానిని చేసుకునే ఖర్చు ఎవరికి పడుతుంది.

లోకంలో అన్నీ ఉన్న అమ్మాయిలకు కరువేం లేదుగా? పోనీ నా లాంటి పరిస్థితుల్లో ఉన్న వ్యక్తి తారస పడితే? అంటే ఒక వెలితి, మరో వెలితిలో కలిస్తే, వద్దు. మొదట్లో బాగున్నా.. పిల్లలూ అదీ వచ్చిన తర్వాత వాళ్ళ ప్రశ్నలూ, చికాకులూ.. అసహనాలూ ఇవన్నీ నా మనస్తత్వానికి సరిపడవు. అందుకేగా అమ్మా నాన్నలను వదులుకున్నది వాళ్ళ ప్రేమలేక కాదు. వాళ్ళ ప్రవర్తనా, ఆలోచనలూ, జీవన విధానం నచ్చకే కదా!

అయితే ప్రస్తుతం నా జీవితం తెల్లకాగితం మీద పెన్సిల్ తో గీసిన చిత్రంగా ఉంది. అందం.. ఆకర్షణ.. త్రిల్లింగ్ లేని సాదాసీదా చిత్రమిది. నాకు మార్పుకావాలి. ఈ నా జీవన చిత్రానికి రంగులు అద్దాలి. ఈ జీవితానికి ఒక సార్థకత అంటూ ఉండాలి. ఏమిటది? ఎక్కడి నుండి వస్తుంది? ఈ ప్రశ్న గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా నన్ను అన్వేషించమని చెబుతుంది.

నాన్న చనిపోయిన తర్వాత నాకు కొద్దిగా అర్థమయింది. నాలో నాకు తెలియని ఒక కోరిక మొలచి.. వృక్షమై ఆదృశ్యంగా ఉండి సమయం కోసమై వేచి ఉందని.

ప్రస్తుతం నా జీవితానికి అడ్డంగా ఒక బలమైన గోడ ఉంది. నాన్న పోవటంతో ఆ గోడకు బీటలు పడ్డాయి.

అమ్మకూడా తన జీవనయాత్ర ముగించి వెళ్ళిపోతే నా ముందు నా జీవనానికి అడ్డంగా ఉన్న ఈ గోడ పూర్తిగా కుప్ప కూలిపోతుంది. అప్పుడు అదృశ్యంగా ఉన్న ఆ వృక్షం నాకు గోచరిస్తుంది. అలా అని నేను అమ్మ చనిపోవాలని కోరుకోవటం లేదు. కానీ ఎప్పటికైనా, ఎవరికైనా చావు అనే మహాప్రస్థానంలో అంతమంగా విశ్రాంతి పొందాలి కదా? కారుతో పాటు నా ఆలోచనలు ప్రయాణిస్తున్నాయి.

సుధకూడా నాతో ఉంటే ఈ ప్రయాణం వేరేగా ఉండేది. తను బాగా జాలీగా ఉంటుంది. నవ్వుతూ.. నవ్విస్తూ, జోకులు వేస్తూ ఉంటుంది. ఈ మురికి రోడ్ల మీదా.. అధిక జనాభా మీదా.. కారుకు అడ్డు వచ్చే జీవుల మీదా.. చివరికి డ్రైవరును కూడా వదలదు.

అందమైన జీవితం తనది.

అసాధారణమైన జీవితం నాది.

"అమ్మా రాజమండ్రి వచ్చింది" డ్రైవర్ మాటలతో నా ఆలోచనలను విదుల్చుకుని కారు అడ్డాన్ని క్రిందకు దించి బయటకు చూసాను.

అంతా కొత్తగా ఉంది. ఊరు బాగా విస్తరించి రూపు రేఖలు మారిపోయాయి. రాజమండ్రి నుండి మా ఊరికి వెళ్ళాలి.

డ్రైవరు హైదరాబాదు వాడు. విజయవాడలో ఎక్కువ సేపు ఆగటం.. ట్రాఫిక్ జామ్ల మూలంగా, రాజమండ్రి చేరేసరికి చీకటి తెరలు నగరాన్ని తమలో దాచ ప్రయత్నిస్తున్నాయి.

"కారు కాస్త ప్రక్కకి ఆపి, ఎవరినైనా దారి అడుగుదామా?"

"సరే అమ్మా" - అంటూ కారు దారి ప్రక్కన ఆపి, డ్రైవరు కారు దిగి, నిటారుగా నిలిచి, రెండు చేతులను పైకి ఎత్తి, గుప్పెట బిగించుకుని, వళ్ళు చిరుచుకుని ముందుకు కదిలాడు.

పాపం లాంగ్ డ్రైవ్ కదా? అలసిపోయినట్టున్నాడు.

"అమ్మా ఆ సర్కిల్ దగ్గర రైట్ కి తిరగకుండా లెఫ్ట్ తీసుకున్నాం." - వచ్చి చెప్పాడు.

"పోనీలే. మరి ముందుకు పోలేదు. కాసేపు అలా తిరిగి వస్తావా? రెస్ట్ కావాలా?"

"వద్దమ్మా. వెళ్ళిపోదాం" - డ్రైవర్ అంటుంటే, సెల్ ఫోన్ మ్రోగింది.

గుండె వణికింది. చూస్తే అత్తనుండి.

ఆన్ చేసి "అత్తా" అన్నాను.

"ఎక్కడున్నావు మాధవీ?" - అత్త వాయిస్ వింటుంటే అర్థమయింది.

"అత్తా.. అమ్మ" - అన్నాను.

"మీ అమ్మకు పట్టదలా పంతం ఎక్కువని నిరూపించుకుంది."

"అంటే?"

"అరగంట అయింది. తెలిసిన వెంటనే వచ్చాను. అమ్మ దగ్గర ఉన్నాను. నువ్వు డ్రైవర్ గా ఇక్కడికి వచ్చేయ్."

"నేను వస్తున్నట్లు తెలిసి .. ఇలా..?" ఆగిపోయాను.

"లేదు. నిన్నటి నుండి అపస్మారకంగానే ఉంది. ఈ ఉదయం డాక్టరు పెదవి విరచి చెప్పేసాడట. నమ్మకం లేదని"

"రావటానికి రెండు గంటలు పడుతుందేమో" అన్నాను.

“సరే”

సెల్ ఆఫ్ చేసాను.

“ఏమైందమ్మా?”

చెప్పాను. “అయ్యో ఆఖరి చూపు చూడకుండానే”, డ్రైవర్ అంటున్నాడు. అవును. ఆఖరి చూపు. అమ్మ నా భుజం పట్టి బయటకు గెంటినప్పటి ఆఖరి స్పర్శ నాలో నిత్యం అంటిపెట్టుకునే ఉన్నాయి. నేను వాటిని దీవెనగా, రక్షగా భావించాను. కానీ అదే ఆఖరి చూపులు అని అనుకోలేదు.

ఇప్పుడు తలంతా దిమ్ముగా ఉంది. అదృశ్యంగా ఇంతకాలం నాలో ఉన్న శక్తి రక్షణ కవచమూ ఇప్పుడు నను విడిపోయినట్లు ఉంది. ఇంతవరకూ నన్ను పట్టి బంధించిన పట్టుదల నన్ను విడిచి పెట్టినట్లుగా ఉంది. అమ్మలేదు. నాన్న ఎప్పుడో వెళ్ళిపోయారు. ఇహ పంతం పట్టుదలా కోపాలూ అలగటాలు లాంటి అవసరం లేదు.

ముగ్గురం ఎంత మూర్ఖంగా ప్రవర్తించాం.

జీవితం విలువైనదే కాదు.. అల్పమైనదని తెలిసే ఇలా ప్రవర్తించారేమిటి? ఇహ ఎప్పటికీ అమ్మలేదు. దూరంగా ఉన్నప్పుడు కనీసం.. ‘ఆమె ఉంది’ అనే భావంతో నిశ్చింత ఉండేది. ఇప్పుడు -

జన్మనిచ్చిన వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు.

జీవితం మిగిలిపోయింది.

గోడ పూర్తిగా కూలిపోయింది.

డ్రైవరు నా స్థితిని అర్థం చేసుకుని తనే ఎంకైవర్ చేస్తూ మా ఊరికి తీసుకు వచ్చాడు. ఊరూ రూపు రేఖల్ని మార్చుకుంది. సి.సి రోడ్లు వచ్చి మట్టి రోడ్లు కనిపించలేదు. మా ఇంటి వరకేనా! ఊరంతా కూడానా? ఏమో! ఏమైనా - మట్టి రోడ్లూ.. అమ్మ ప్రేమలాంటి కమ్మని మట్టివాసనా పోయినట్లే కదా!

ఇంట్లో అడుగు పెడుతుంటే ఎలానో ఉంది.

ఇరవై సంవత్సరాల తర్వాత. ఇల్లు రూపు రేఖలు మారిపోయాయి. ఇల్లు గొప్పగా ఉంది. ఇంటి నిండా జనం. కొందరు గుర్తుపట్టారు. మరి కొందరు ‘కూతురు కావచ్చు’ అనుకున్నారు. అత్త ఎదురు వచ్చి, చేయిపట్టుకుని అమ్మ దగ్గరకు తీసుకు వెళ్ళింది. మౌనంగా నిద్రిస్తున్నట్లుంది. బ్రతికినంతకాలం ఏక్వివ్ గా ఉండటం వలనో ధన సంపాదన మూలంగానో తెలియదు కానీ వయసుని జయించిన వ్యక్తిలా ఉంది. ఆమె ముఖంలో ఏదో కనిపించాలని లోతుగా అమ్మనే చూస్తున్నా. నన్ను చివరి రోజులలోనైనా చూడాలని అనుకోలేదా? మనసులో కూడా అనిపించలేదా? పిచ్చితనం కాకుంటే అత్తచే చెప్పించింది కదా నన్ను చూడడం ఇష్టం లేదని. భుజం మీద చేయి, చూస్తే చిన్నాన్న.

ఒక్కసారిగా వళ్ళు జలదరించింది. అన్ని రకాల మమకారాలూ నాలో వెలువై పొంగి నన్ను ఉక్కిరి బిక్కిరి చేస్తుంటే -

చిన్నాన్న చేతిని గట్టిగా పట్టుకున్నాను.

బాధ.. బాధ.. కన్నీళ్ళకు చిక్కని బాధ.

ఏదీ ఆగలేదు. అన్నీ యధావిధిగా జరిగిపోయాయి.

నేను, చిన్నాన్న, అత్త అందరం అమ్మలేని ఇంట్లోనే ఉన్నాం. పెద్దఖర్చు జరిగేవరకూ అమ్మ ఇంట్లోనే ఉండి, అన్నీ యధావిధిగా జరిపించాలని బంధువులు చెప్పారు. చిన్నాన్నలో బాగా మార్పు కనిపిస్తోంది.

ఆయనలో నవ్వును చూడలేదు. ముఖావంగానే ఉన్నా మామూలు స్థితిలోనే ఉన్నారు. ఒకరోజు మధ్యాహ్నం నా దగ్గరకు వచ్చి సూటిగా అడిగారు.

"ఏం చెయ్యాలనుకుంటున్నావు మాధవీ?"

"ఏవిటి చిన్నాన్నా?" ఆశ్చర్యంగా అడిగాను.

"మరలా సిటీకి వెళతావా?"

"వెళ్ళాలి కదా?"

"వద్దు. ఇక్కడే ఉండిపో."

"ఇక్కడా? ఈ ఇంట్లోనా? వద్దు. ఇది మీ ఇల్లు. న్యాయంగా ఎప్పుడో మీకు చెందాల్సిన ఇల్లు. ఇహనైనా మీరీ ఇంట్లో ఉండవచ్చు కదా?"

"వద్దమ్మా. మీ పిన్ని ఈ ఇంట్లోనే కదా అవమానం భరించలేక -" మానని గుండెగాయంతో మాట్లాడలేకపోతున్నారు.

అత్త చెపితే విన్నాను.

చిన్నాన్న పిన్నిని చూసి ప్రేమలో పడ్డారు.

అయితే తాతగారూ - నాన్నా ఇష్టపడలేదు.

పిన్ని తల్లి కుటుంబం మంచిది కాదట. వాళ్ళని భోగం వాళ్ళు అంటారట. పిన్ని తండ్రి ఎవరో పిన్నికే తెలియదట.

కానీ ఆ అమ్మాయి చాలా మంచిదంటూ చిన్నాన్న ఎంత చెప్పినా ఇంట్లో వాళ్ళు ఇష్టపడలేదని, గుళ్ళో పెళ్ళిచేసుకుని ఇంటికి తీసుకువచ్చేసారట. అంతా మ్రాన్సుడిపోయారు. పెళ్ళిచేసుకుని వచ్చిన పిల్లను బయటకు పంపిస్తే, ఇంటి పరువు పోతుంది. ఇంట్లో ఉన్నా పోతుంది. ఎలా?

ఇంట్లో ఎవ్వరూ పిన్నితో మాట్లాడేవారు కాదట. అసలు పిన్నిని ఆమె గది నుండి బయటకు రాకూడదని కట్టడి చేసారు. కాలక్యత్యాలు తీర్చుకోవాలంటే తెల్లవారక ముందే చీకట్లో.. చిన్నిలాంతరు పనిమనిషి చూపిస్తుంటే త్వరత్వరగా ముగించేసుకుని మరల గదిలోకి వెళ్ళిపోవాలి. భోజనం గదిలోకి పంపేవారట.

ఇది ఊహించని చిన్నాన్న - "నిన్నీ ఇంటికి తీసుకు వచ్చి ఖైదీ చేసినట్లుంది" - ఇలా ఊహించలేదని బాధపడుతుంటే, పిన్ని ఓదార్చేదట. "ఏదో ఒక రోజు ఇంట్లో వాళ్ళు మారతారు. కనీసం పిల్లలు పుట్టిన తర్వాతైనా ఇంట్లో వాళ్ళు మనసులు మెత్తబడి, తన్ని అందరిలో కలుపుకుంటార"ని చెప్పేదట. అనుకున్నట్లే పిన్ని ప్రెగ్నెంట్ అయింది.

ఇంట్లో పెద్దవాళ్ళ గుండెలో రాయిపడింది. ఇంక ఆలస్యం చేయకూడదు. చంపకూడదు. కానీ తనంతట తానే చనిపోవాలి. చిన్నాన్నకు అనుమానం రాకూడదు. ఇంట్లో జరిగే గూడుపురాణి చిన్నాన్న కనిపెట్టలేకపోయారు. ఆయన కొడుకు పుడితే ఇంట్లో వాళ్ళు మారతారనే ఆశతో కలలు కంటుంటే - ఒకనాటి మధ్యాహ్నం వేళ చిన్నాన్న బయటకు వెళ్ళవచ్చేసరికి, పిన్ని తన గదిలో ఫేనుకి ఉరివేసుకుని చనిపోయి ఉందట.

అది చూసి చిన్నాన్న పిచ్చివాడైపోయాడు. ఎవ్వరితోనూ మరి మాట్లాడటం మానేసారు. చాలా కాలం ఒంటరిగా గదిలో ఉండిపోయారు. తర్వాత ఇల్లు వదిలి పెద్దమ్మ ఇంటికి వచ్చేసారు.

అయితే పిన్ని ఎలా చనిపోయింది. ఎందుకు చనిపోయింది? అత్త రహస్యంగా చెప్పింది.

మా నాన్న.. చిన్నాన్న లేనప్పుడు ఆ గదిలోకి వెళ్ళి అసహ్యంగా ప్రవర్తించారట. ఆ అవమానం భరించలేక పిన్ని చనిపోయింది. వింటుంటే అసహ్యంతో.. బాధతో కంపించిపోయాను. "అమ్మకి తెలుసా? నాన్నని తన్ని తరిమేయక ఎందుకు సంసారం చేస్తోంది?" - అని అడిగితే

"మగాడు. కాస్త పయిట లాగితేనే చచ్చిపోవాలా? మా పరువు పోగొట్టటానికి, మాపై శాశ్వతంగా మచ్చపడాలని ఇలా చేసింది" - అంటూ ఎదురు మాట్లాడిందట అమ్మ, "మీ ఆయనే ఇలా చేసాడట కదా?" అని ఎవరైనా అడిగితే.

ఆ రోజు నుండే అమ్మా - నాన్నలంటే అసహ్యం మొదలై.. అది ఎదిరించే స్థాయికి చేరింది.

"చిన్నాన్న వేరే ఎక్కడో ఉండటమేంటి? పిన్ని జ్ఞాపకంగా ఈ ఇల్లు చిన్నాన్నకిచ్చేద్దాం. మనం మరో ఇల్లు కట్టుకుందాం" - అంటూ చాలాసార్లు చెప్పాను. అలా మా ముగ్గురి మధ్య దూరం మొదలై ఇదిగో ఈనాటికి ఇలా ముగిసింది.

చిన్నాన్న మౌనం చూస్తూ అడిగాను.

"నిజంగా మీకీ ఇంట్లో ఉండటం ఇష్టం లేదా? పిన్ని జ్ఞాపకాలు ఇక్కడ ఉన్నాయి కనుక మీరీ ఇంట్లో ఉండటానికి ఇష్టపడతారనుకున్నాను." - అన్నాను.

"మంచి జ్ఞాపకాలేమున్నాయమ్మా. ఇది మీ పిన్ని కారాగార గృహం. మృత్యుమందిరం." - అన్నారు.

"మరేం చేద్దాం ఈ ఇంటిని?"

"నేనెప్పుడూ ఈ ఇంటి గూర్చి ఆలోచించలేదమ్మా. మీ పిన్ని జ్ఞాపకాలే నాకు గతం.. వర్తమానం.. భవిష్యత్తు" - అన్నారు.

"అలా అయితే ఓ మంచిపని చేద్దామా?"

"చెప్పు తల్లీ"

"మీకభ్యంతరం లేకుంటే ఈ ఇంటిని స్కూలులా మార్చేద్దాం. అమ్మా - నాన్నల అక్రమ సంపాదన చాలానే ఉన్నట్లుంది. వీలయినంత వరకూ అర్జులైన వారికి ఫ్రీ ఎడ్యుకేషన్ ఇద్దాం. ఊరిని చైతన్య పరచవలసిన.. బాగు చేయవలసిన అవసరం కూడా ఉందనిపిస్తోంది. ఏమంటారు?"

చిన్నాన్న నా వైపు ఆశ్చర్యంగా చూసారు.

"ఎందుకలా చూస్తున్నారు చిన్నాన్నా?!" అడిగాను.

"నా కంటి ముందు పుట్టిన పసిపాప పెరిగి నాకై ఇంట్లో ఎదిరించి ఎదురు తిరిగి.. వాదించి కుదరక విధిలేక దూరమై ఘనమై ఇంతగా ఎదగటం నాకు వింతగా, ఆశ్చర్యంగా ఉందమ్మా! "

"మీ కంటేనా చిన్నాన్నా. మీరు తలచుకుంటే మీ కన్యాయం చేసిన వారిపై కక్షతీర్చుకోలేకనా? బలం ఉంది. శక్తి ఉంది. అయినా ఎవరినీ ఏమీ అనకుండా మౌనంగా మూగగా ఎందుకుండిపోయారు?"

"నా తప్పు కూడా ఉంది కదమ్మా. ప్రేమే ముఖ్యం అనుకున్నాను కానీ. కుటుంబ సభ్యుల నమ్మకాలకూ, గౌరవాలకూ, పరువు ప్రతిష్టలకూ భంగం చేస్తున్నానని ఆలోచించలేదు. కానీ నా వేదనంతా కళ్యాణి గురించేనమ్మా. నన్ను నమ్మి వచ్చింది. ఏం సుఖపడింది? ఖైదీ అయ్యింది. ఒక్క నిమిషం కూడా నన్ను విమర్శించలేదు. ఇంటి వాళ్ళను అసహ్యించుకోలేదు. మారకపోతారా అంటూ అన్నీ భరించింది. చివరకు.. ఆమంచి దేవి అలా ముగించుకుంది తన జీవితాన్ని. ప్రేమకూ మంచితనానికి ఫలితం ఇదే అయితే ఇలాంటి, ప్రేమా మంచితనం ఎవరికీ వద్దమ్మా"

"తప్పు చిన్నాన్నా. మనిషికి ప్రేమకావాలి. మంచితనం కావాలి. వాటిని రక్షించుకోవటానికి తగిన గుండెబలం ఉండాలి. నేనైతే అలానే అనుకుంటాను."

"అనుకోవటం కాదు. ఆచరించి చూపగల శక్తి మీ జనరేషన్‌కి ఉందమ్మా."

"కొంత మందికి ఎంతో ఉంది. ఎంతో మందికి కొంతే ఉంది. అన్యాయాల్ని ప్రపంచం నుంచే పార్సెల్ చెయ్యాలి. అవసరం అయినవి అందరికీ అందివ్వాలి అప్పుడే విషాదానికి కొంత ఓదార్పు దొరుకుతుంది."

ఇప్పుడు నా జీవితానికి అడ్డంగా నిలిచిన గోడ పూర్తిగా కూలిపోయింది.

ఇంతవరకూ నాలో దాగిన కోరిక అనే మహా వృక్షం నా కళ్ళముందు ప్రత్యక్షమై మమ్మల్ని స్వాగతిస్తోంది.

ఆడదలి

డా.కె.వి.రమణారావు

అత్యుత్సాహిత్య (సినిమా నిర్మాణ సంస్థ) సహకారంతో కౌముది - రచన నిర్వహించిన కథల పోటీలో
బహుమతి పొందిన కథ.

"ఏమిటట్లా చూస్తున్నావ్?" ఎదురుగా నులక మంచం మీద పడుకుని తననే చూస్తున్న భర్త చంద్రమునిని అడిగింది గంగ. ఇంటిముందున్న దిరిశెన చెట్టుకింద కూర్చుని దీక్షగా ఎర్రచందనం కొయ్యలో బొమ్మ చెక్కతున్న ఆమె ఏకాగ్రత భర్త చూపుతో చెదిరింది.

"నిన్నే. బ్రహ్మ చెక్కిన చక్కని బొమ్మ మరో బొమ్మను చెక్కతుంటే వింతగా ఉంది" అతని కళ్ళు మెరుపు ఎర్రబడ్డ గంగ బుగ్గల మీది నుంచి ప్రతి ఫలించి బొమ్మలు ఇంకా ఎర్రబడ్డాయి.

"కవిత్వం నామీదే చెబుతున్నావే. ఆ ఎంకన్న మీద రాసేదైపోయిందా" పని ఆపి అడిగింది.

"అయిపోవచ్చింది. మొదటి నీమీద రాస్తే ఆ వెంకన్నకే గాక పండితులగ్గాడా కోపమొస్తుంది. ఇక నీ మీద మనుచరిత్రను మించిన కావ్యం రాసి నీకే అంకితమిస్తా. అల్లసానివారే అబ్బురపడాల"

"అందరూ నన్ను మొరటుదాన్నంటారు. భార్యమీద రాస్తే ఎవరు మెచ్చుకుంటారు? ఆ కనపడని దేవతల మీద రాసి తాటాకు కట్టల్లో ఇల్లు నింపకపోతే ఈ చుట్టూ కనబడే వాటిమీద రాయొచ్చుగా"

"చంద్రుడు, రుతువులు, పువ్వులు వీటిమీద రాస్తూనే ఉన్నానుకదా. అవి నీకంటే అందంగా ఉంటాయా!?"

"అవికాదు, మనకింత సేవచేస్తున్న బసవడు, పాలిచ్చే గోమాత, బొమ్మ కొయ్యదెచ్చిచ్చే చెంచయ్య, మడిలో కలుపు దీస్తా పాటలు పాడే ఎల్లమ్మ.. వీళ్ళమీద రాయొచ్చుగా"

ఘొల్లన నవ్వాడు చంద్రముని "పిచ్చిమొహమా కవిత్వం అట్లాంటి వాటిమీద రాస్తే పండితులు నవ్వరా. కట్టుబాట్లు అన్నిటికీ ఉన్నట్టే కవిత్వానికీ ఉంటాయి. నీకు మీ అయ్య విద్యలన్నీ నేర్పించాడు గానీ కట్టుబాట్ల గురించి చెప్పలేదు"

"కట్టుబాట్లు పట్టించుకోను గాబట్టే బొమ్మలపని, ఇంటిపని, బయటిపని అన్నీ నేనే చేస్తున్నాను. నువ్వు చక్కగా కూచోని కవిత్వం రాసుకుంటున్నావు" నిష్కారమాడింది గంగ.

"కవినై ఉండీ స్వేచ్ఛగా ఎగిరే పక్షిని పంజరంలో పెట్టగలనా. అది సరేగానీ నువ్వెందుకు బొమ్మలెప్పుడూ పొద్దునపూటే చెక్కుతావు"

"పొద్దునపూటైతే మనసు శాంతంగా ఉంటుంది. బొమ్మల మోకాలు సక్కగా, శాంతంగా వస్తాయి"

"నీ శాంతాన్ని ఇక్కడ భంగపరిచేదెవరబ్బా" హాస్యంలోకి దిగాడు చంద్రముని.

పనిముట్లని దూరంగా జరిపింది గంగ. "మొదట్లో తోడికోడళ్ళు ఎకసెక్కం జేసేవాళ్ళు. ఇప్పుడు బావలు కూడా సూటీపోటీ మాటలంటున్నారు. నేను కట్టుబాట్లోదిలేసి కులం జెడుతున్నానంట" ఆమె మొహం మ్లానమైంది. చంద్రముని నొచ్చుకున్నాడు. అవును, అన్నలు ఈ మధ్య తనను కూడా గంగ విషయంలో ఏదో ఒకటి అంటున్నారు. ఆమెని అనునయించబోయాడు. ఇంతలో బయటి నుంచి గ్రామ పెద్ద ధర్మయ్య గొంతు వినిపించింది.

"ఏమంటున్నాడమ్మా చంద్రన్న. తాటాకులు సరిపోవడం లేదంటున్నాడా?" అంటూ ప్రహారీ గోడదాటి లోపలికొచ్చాడు. అతని వెనుక రాజపురుషుల్లాంటి వ్యక్తులిద్దరొచ్చారు. చంద్రముని, గంగ దిగ్గున లేచి వారికి దండాలు పెట్టి మంచం దులిపి వారిని కూర్చోబెట్టారు.

"వీరు శివన్నగారు, భట్టుగారు. రాయలవారి కొలువులో పెద్ద ఉద్యోగులు. పన్నుల వసూలు తనిఖీ నిమిత్తం రాచవీడు నుంచి పొత్తపి పోతూ విశాంతి కోసం మా బలదేవపల్లిలో రెండురోజుల మజలీ వేశారు. మంచి ఎర్రచందనం బొమ్మలు కావాలంటే ఏరు దాటించి మీరాళ్ళమడుగు తీసుకొచ్చాను" చెప్పాడు ధర్మయ్య

"బీదవాళ్ళం. తమరి స్తోమతుకు తగిన మర్యాదలు చేయలేం. చల్లని మజ్జిగ తీసుకుంటారా. ధర్మయ్యగారు ఈ గ్రామ పెద్దే కాదు. మాకు తండ్రీలాంటివారు" వినయంగా అన్నాడు చంద్రముని.

"నిన్న మనం వెళ్ళిన ఇళ్ళవాళ్ళు ఇతనికి అన్నలు. వీళ్ళంతా అయిదుగురు అన్నదమ్ములు. ఇతను ఆఖరివాడు, రెండో భార్య కొడుకు. వీళ్ళు, మరికొన్ని కుటంబాలవాళ్ళే ఈ బొమ్మలు చేస్తారు. ఏటివార కొంత వ్యవసాయం కూడా ఉంది. వీరిదో ప్రత్యేక కులం. వీళ్ళందరికీ పేరు చివర 'ముని' ఉంటుంది. విద్య పరాధీనం కాకూడదని వీళ్ళకు కట్టుబాట్లెక్కువ" వివరించాడు ధర్మయ్య

"నువ్వు కావ్యాలు రాసినావని చెప్పినాడు ధర్మయ్య. చిన్నప్పుడు తాళ్ళపాకలో పెరిగినావంటకదా. అన్నమయ్య వారసుల ఇంటిలో పెరగడం ఎంత భాగ్యం. తిరుమలేశుని దయ" అన్నాడు ఇద్దరిలో పెద్దవాడైన శివన్న.

"ఇతనికి కవిత్వం అబ్బిందిగాని కులవుత్తి పోయింది. ఆడ పనులూ మగపనులూ అన్నీ పాపం ఈ గంగే చేస్తుంది. ఈమె తండ్రీది గండికోట. సైన్యంలో పని చేసేవాడు. ఉత్తరదేశాలు తిరిగినవాడు. సంస్కరణాభిలాషి. కూతురికి సంఘసేవేకాదు యుద్ధవిద్యలూ నేర్పించనాడు. ఈమె ఇట్లా కనబడుతుందిగాని అసాధ్యురాలు.. ఏం లాభం చివరికి ఈ కవీశ్వరుడికి కట్టబెట్టినాడు"

"పనులదేముందయ్యా, పేరుకు మా కులం పెద్దదేగానీ, నాలుగక్షరాలు నేర్పినవాళ్ళేలేరు. మరి కవంటే గొప్పకదా" సిగ్గుపడుతూ భర్తను వెనకేసుకొచ్చింది గంగ.

"తరువాత సిగ్గుపడుదువుగానీ వీళ్ళకు మీ బొమ్మలు చూపించు" నవ్వాడు ధర్మయ్య.

లోపలికెళ్ళి ఓ గంపనిండా బొమ్మలు తెచ్చి చాప పరిచి వాళ్ళ ముందర వరసగా పేర్చింది గంగ.

"ఇది ఎర్ర చందనం, మేం దీన్ని బొమ్మ కొయ్య అంటాం. కఠినంగా ఉంటుంది. మీ వైపు దొరికే చందనం మెత్తన. రూపు బాగా వస్తుంది" అంది గంగ.

"ఈ బొమ్మలు నిన్న వీళ్ళ అన్నల ఇళ్ళలో చూసిన బొమ్మలకంటే బావున్నాయి" అన్నాడు ఇద్దరిలో చిన్నవాడైన భట్టు. గంగ కొంచెం కలవరపడింది.

"ఈ బండ కొయ్యలో ఇలాంటి పనితనం ఎప్పుడూ చూడలేదు" బొమ్మలను తదేకంగా చూస్తూ అన్నాడు శివన్న.

"ఇదంతా ఈమె పనితనం. పెళ్ళై ఇక్కడికొచ్చాకే నేర్చుకుంది" మెచ్చుకున్నాడు ధర్మయ్య. శివన్న భట్టులు వాళ్ళ దగ్గరున్న బొమ్మలన్నీ ఖరీదు చేశారు.

చంద్రముని లోపలికి వెళ్ళి ఒక పెద్ద వెంకటేశ్వరుని బొమ్మ, తాటాకుల కట్టతెచ్చి శివన్న చేతికిస్తూ "చక్రవర్తులవారి పట్ల మా గౌరవానికి నిదర్శనంగా ఈ తిరుమలేశుని బొమ్మ, స్వామి వారి మీద నేను రాసిన శతకం అందజేయగలరా" అన్నాడు చంద్రముని.

"మీరు కానుకగా పంపించినా దీన్ని రాయలవారికి అందించే తాహతు మాకెక్కడిది. అయినా ప్రయత్నిస్తాం" ఆ బొమ్మ పనితనానికి అబ్బురపడుతూ వాటిని జాగ్రత్తగా అందుకున్నాడు శివన్న.

"మీరింకా కొన్నాళ్ళుంటే మరిన్ని మంచి బొమ్మలు తయారుచేసివ్వగలం" అంది గంగ

"రోపి మా ప్రయాణం. రాయలవారి రాజ్యంలో సకాలంలో పనులు కాకపోతే కుత్తుకల కత్తరింపే. ఇప్పటికీ ఈ కడప మండలంలోనే కాళ్ళిడుస్తున్నాం. ఇక పొత్తపి చేరేదెన్నడు, ఉదయగిరి వెళ్ళేదెప్పుడు"

"పొత్తపి పక్కనేగా. మరొక్క రోజాగండి. ఇది శరత్కాలం. రేపు ఆశ్వియుజ పున్నమి. రేపు మధ్యాహ్నం ఇక్కడికి దగ్గర్లో ఒక అద్భుతం జరుగుతుంది. మీరు తప్పక చూసి వెళ్ళాలి" అడ్డు వేశాడు ధర్మయ్య

"ఏమిటో ఆ అద్భుతం?" భట్టు ఉత్సుకత చూపించాడు.

ఏదో చెప్పబోయిన చంద్రమునిని వారించి "రహస్యం, రేపు మీరే చూస్తారుగా" ఊరిస్తూ లేచి బయటికి దారి తీశాడు ధర్మయ్య.

ఉత్తరం నుంచి దక్షిణానికి యోజనాలుగా వ్యాపించిన ఎత్తైన కడప కొండల శ్రేణుల మధ్య పొడవాటి లోయలో శ్వేతనాగులా మెలికలు తిరుగుతూ ప్రవహిస్తుంది బాహుదా నది. సరిగ్గా శ్రేణుల మధ్య, నదికి ఈగట్టున బలదేవపల్లి గ్రామం. అటువైపున రాళ్ళమడుగు చిన్న పల్లెటూరు. ఈ రెండు ఊళ్ళూ, నది పారే లోయ తప్ప తక్కినదంతా వేల అడుగుల ఎత్తైన కొండలు, ఎర్రచందనం మెండుగా ఉన్న దట్టమైన కీకారణ్యం.

ఆ రాత్రి వికలమైన మనస్సుతో నిద్రపట్టలేదు గంగకి. విజయనగరం వాళ్ళు బొమ్మలన్నీ గంగ దగ్గరే కొన్నారన్న అక్కసుతో తోడికోడళ్ళు ఆ సాయంత్రం పెద్ద రచ్చ చేశారు. తనకి పెద్దంతరం, చిన్నంతరం లేదని, అన్ని కులాలనూ కలిపేసుకుని కుల గౌరవం మంటగలుపుతున్నాననీ, తన వల్ల వాళ్ళు చుట్టుపక్కల తలెత్తుకోలేకుండా ఉన్నారని, బొమ్మలు కొనడానికి వచ్చిన వాళ్ళని సిగ్గులేకుండా ఆకట్టుకుంటాననీ, డొంకతిరుగుడుగా తనని నానామాటలూ అన్నారు.

పక్కకి ఒత్తిగిలి భర్తవైపు చూసింది. నిద్రలో అతని మొహం అమాయకంగా ఉంది. లేచి కిటికీలోంచి బయటకు చూసింది. పైన ఆకాశాన్ని మూసేసిన చిక్కని కొమ్మల సందుల్లోంచి దూరి రావడానికి విఫల ప్రయత్నం చేస్తోంది చతుర్దశి నాటి వెన్నెల. స్వేచ్ఛగా వెన్నెల వెలుగును పొందలేక బలమైన కాండాల పరిష్కంంలో నిస్సహాయంగా తపిస్తున్నాయి వాటికి అల్లుకున్న లతలు. కీచురాళ్ళ రొదలు, కప్పల బెకబెకల మధ్య నదిలోని నీటి గలగలలు ఆహ్లాదంగా వినిపిస్తూ ఆమె ప్రాణానికి స్వాంతనిస్తున్నాయి. రేపటి పనులు గుర్తొచ్చి పడుకుని బలవంతంగా నిద్రకు ఉపక్రమించింది గంగ.

బలదేవపల్లికి దక్షిణ దిశలో రెండు క్రోసుల దూరంలో, రెండుపొడవాటి కొండశ్రేణుల మధ్య, మధ్యాహ్నం వేళ, నదిలో మోకాటి లోతు నీళ్ళలో నిలబడి తలలు పైకెత్తి ఎదురుగా ఉన్న రాతికొండని చూస్తున్నారు శివన్న, భట్టులు. వారితో పాటు ధర్మయ్య మరో పది మంది ప్రేక్షకులున్నారు.

ఎట్టెదుట తూర్పున నిట్ట నిలువుగా బ్రహ్మ రాక్షసుల కోటగోడలా దాదాపు వెయ్యి అడుగుల పొడవు, ఐదొందల అడుగుల ఎత్తుతో ఆకాశంలోకి లేచిన నలుచదరపు పలకలాంటి రాతికొండ. ఇటు పశ్చిమానా అలాంటి రాతికొండే వాటిపైన పెద్ద చెట్లతో అడవి. తల పూర్తిగా పైకెత్తి చూస్తేగాని ఆకాశం కనబడదు. రెండు రాతికొండల మధ్య ఇరువైపులా ఒరుసుకుని సాగుతున్న బాహుద. ఆ ఏడాది అంతగా వర్షాలు పడకపోవడం వల్ల లోతు అంతగా లేదు.

రాతి కొండపైని సన్నని నెరియలు మధ్యాహ్నపు సుర్యకిరణాలు పడి ముదర, లేత గోధుమ వర్ణ చదరాలను ఏర్పరుస్తున్నాయి. పైనుంచి వేలాడుతున్న అడవి తీగలు పచ్చటి చారలై ఆ రాతికొండ అంతా అద్భుత దృశ్యంగా కనిపిస్తోంది.

"ఇక్కడి వాళ్ళు ఈ రాతిపలకని 'పేటు' అని ఈ బాహుదని 'చెయ్యేరు' అని అంటారు. ఇలాంటి పేట్లు తిరుమల కొండలెక్కేటప్పుడూ కనిపిస్తాయి. ఐతే అవి చిన్నవి. ఉడుము తప్ప మరే జంతువూ ఈ పేటు పైన పాకలేదు. అటు చూడండి. పేటు మధ్య భాగంలో పైనుంచీ దాదాపు రెండు వందల అడుగుల అడుగుల కింద నల్లగా కనిపిస్తున్నదే 'తేనెదరి'. అక్కడ అంత ఎత్తులో, దరిగా ఏర్పడిన ఏటవాలు గూటిలో ప్రతి సంవత్సరం ఆరడుగుల తేనె తుట్టే ఏర్పడుతుంది. ఇంత పెద్ద తుట్టే ఈ ప్రాంతంలో ఎక్కడా ఉండదు" అన్నాడు ధర్మయ్య

"ఆ తేనె ఎవరైనా తీయగలరా, ఆ ఎత్తు చూస్తూంటేనే ఒళ్ళు గగుర్పొడుస్తోంది" అన్నాడు శివన్న వెనక్కి పడిపోతున్న తలపాగాను సరిచేసుకుంటూ.

"ఆ పైనుంచి చూస్తేనే కళ్ళు తిరిగిపడిపోతారు. ఎముకలు నుగ్గెపోతాయి. ఇది చూపించడానికే ఈ రోజు ఉండమన్నావా ధర్మయ్యా?" సన్నగా వణికాడు భట్టు.

"కాదు. అలాగే చూస్తూండండి. నేను చెప్పిన అద్భుతం జరగబోతూంది అక్కడే" నవ్వాడు ధర్మయ్య. అంతలోనే సరిగ్గా తేనెదరికి పక్కగా, పైనుంచి విడువబడుతూన్న బలమైన తాడు సహాయంతో నెమ్మదిగా జారుతున్నట్టుగా ఒక ఆకారం కిందకి దిగింది. కొంత దిగింతర్వాత ఆ ఆకారాన్ని ఓ స్త్రీగా గుర్తుంచి ఆశ్చర్యంతో నోళ్ళు తెరిచారు శివన్న భట్టులు. ఆమె కాళ్ళని బండ చీలికల్లో ఉంచుతు, తీగల్ని పక్కకు జరుపుకుంటూ, కొంత దిగుతూ కొంత జారుతూ తేనెదరి పక్కకు చేరింది. విశాలమైన ఆ పేటు మీద అంత ఎత్తులో ఆమె జారుతూ దిగుతుంటే చూసే వాళ్ళకే ఒళ్ళు గగుర్పొడుస్తోంది. అంతలో పైనుంచి మరో తాడు సహాయంతో కొంత సామగ్రి వచ్చింది.

సగం వేలాడుతూనే ఆమె ఒక గొంగళి కప్పుకుని కాగడా వెలిగించి తేనె దరి చుట్టూ తిప్పింది. మంటలూ పొగ ఏర్పడి తేనెటీగలు మొదట ఆమెను కప్పివేశాయి, తరువాత నలుదిక్కులా వెళ్ళిపోయాయి. ఆమె వేలాడుతూనే తుట్టేని ముక్కలుగా కోయడం, పైనుంచి వచ్చిన బిందెల్లో నింపడం వాటిని పైవాళ్ళు పైకి చేదుకోవడం జరిగాయి. మరికొంతోసేపటికి తాడు సహాయంతో ఆమె ఉడుము లాగ పైకిపాకి చూస్తుండగానే అంతర్దానమైపోయింది.

తిరుగు ప్రయాణంలో చాలాసేపటికిగానీ శివన్న భట్టులు తేరుకోలేదు.

"నిన్న మనం చూసిన గంగే ఈ సాహసం చేసిన వ్యక్తి అంటే నమ్మజాలకున్నాను" అన్నాడు శివన్న.

"అంత సుకుమారంగా కనిపించిన ఆడపిల్ల ఆ తేనె కోసం ఇంత సాహసం చెయ్యడమా!" ఏకీభవించాడు భట్టు.

"సాహసం తేనె కోసమే కాదు, సాహసం కోసం కూడా. మీ నగరవాసులకు ఆడవాళ్ళంటే అందమైన బొమ్మలు. మా పల్లెపడుచులకు సాహసం వో ప్రవృత్తి. పైగా ఈ తేనె రుచి మహత్తరం. ఈ చుట్టూ పక్కల ప్రభువులు నాలుగు చుక్కలు దొరికినా చాలని చూస్తారు. అంతేగాదు, గొప్ప ఔషధం. అటు కొండవీటినుంచి కూడా దీనికోసం వైద్యులు వస్తారు" వివరించాడు ధర్మయ్య "గంగంటేనే సాహసం. ఈ చుట్టూపక్కల యుద్ధవిద్యల్లో ఆమె ఎదురుగా నిలబడే బిగువు ఎవరికీ లేదు. మనుషులంటే ప్రేమ. ఎవరికి ఏ సహాయం

కావాలన్నా ముందుంటుంది. నిక్కచ్చి మనిషి ఏదో మాటతూలాడని మా గ్రామ రక్షకుడు పెంచలయ్యనే ఓసారి చితగ్గొట్టింది" అన్నాడు ధర్మయ్య పెద్దగా నవ్వి.

"మరి ఆమె పట్ల అసూయలు, కక్షలూ లేవా?"

"ఎందుకు లేవూ. ఆమె తోడికూడళ్ళకూ బావలకే ఎక్కువగా ఉన్నాయి. ఆ పేటు పైన్నుంచీ అన్నీ అందించేది ఈమె బావలే. కావలసినంత దుష్ప్రచారం వాళ్ళే చేస్తున్నారు. కాకపోతే ఈమె మంచి మనిషి కాబట్టి సర్దుకుపోతోంది. అయినా ఇప్పుడూ ఈమె ఇంత సాహసించి సాధించిన తేనెలో సింహభాగం వాళ్ళకే ఇచ్చేస్తుంది" ధర్మయ్య నిట్టూర్చాడు. ముగ్గురూ మౌనంగా ముందుకు సాగారు.

శివన్న, భట్టులు బలదేవపల్లి వదలి వెళ్ళిపోయి దాదాపు సంవత్సరకాలం గడిచింది. వాళ్ళు చంద్రముని ఇచ్చిన కానుకను రాయలవారికి అందజేశారో లేదో తెలియదు. ఇక్కడ గంగకు తోడికోడళ్ళ కుటుంబాల నుంచీ పోరు ఎక్కువయ్యింది. వారికి గంగచేత తిరస్కరించబడ గ్రామ రక్షకుడు పెంచలయ్య అగ్నికి ఆజ్యంలాగా సహాయం చేస్తున్నాడు. ఆ రోజు రాత్రి చీకటి పడ్డాక గంగ బావలు రహస్యంగా పెంచలయ్య ఇంటికి చేరుకుని తమ బాధలన్నీ అతనికి ఏకరువు పెట్టుకున్నారు.

"గంగ విచ్చలవిడితనం రోజు రోజుకీ పెరిగిపోతున్నది. మన కులగౌరవం మంట గలుపుతావుంది. తలెత్తుకోలేకుండా ఉన్నాం" చెప్పాడు నాదముని, చంద్రముని పెద్దన్న.

"ఊర్లో కులం ఎక్కువ తక్కువలు చూసుకోదు, ఆడదాన్ననుకోదు, ఎవరింట్లోకైనా దూరుతుంది, ఆటా పాటా తిండి అన్నీ వాళ్ళతోనే" ఫిర్యాదు చేశాడు మూడో అన్న సిద్ధముని.

"మొన్న సింహపురి వాళ్ళొచ్చి వీధి నాటకాలు ఆడిపోయినాక ఊళ్ళో పిళ్ళోళ్ళనందర్నీ చేరదీసి నాటకాలేసిది నేర్పిస్తా ఉంది. రాత్రిళ్ళు ఒకటే రచ్చ" రెండో అన్న రంగముని.

"వెలేసినోళ్ళను దగ్గరకి తీస్తుంది, శవాలకు సంస్కారాలు చేయిస్తుంది. అంటూ సాంటూ లేదు, ఈమె నాయన అట్లా పెంచినాడు. దీంతో మనువొడ్డురా అంటే చంద్రుడూ వినలేదు" అన్నాడు మళ్ళీ నాదముని.

"ఇవన్నీ ఏమన్నాయన్నా ఆ నడుమ క్రసాము పోటీలు జరిగినప్పుడు ఊరందరి ముందర సిద్ధవటం జంగయ్యతోనే 'పై' అనలేదా. మన పెంచలయ్య మామనే అవుమానం జేయలేదా. ఇంతకంటే బరితెంగింపేముంది. మన చంద్రన్న పెండ్లాన్ని అదుపులోబెట్టుకోలేని ఎదవైపో పోయినాడు. మనమంతా ఇంక ఊరొదిలన్నా పోవాల లేదా చెయ్యేట్లోనన్నా దూకాల" ఆవేశపడ్డాడు నాలుగోవాడు నాగముని. పెంచలయ్య మొహం జేవురించింది.

"పంచాయితీ పెట్టిస్తామంటే ధర్మయ్య పడనీయడంలేదు" అసహనంగా అన్నాడు పెంచలయ్య చాలాసేపు మాట్లాడుకుని ఆ రాత్రి పొద్దుపోయాక ఎప్పుడో వాళ్ళు ఇళ్ళకి తిరిగి వెళ్ళారు.

పక్షం రోజుల తర్వాత ఆ ఆశ్వియుజ పున్నమి రోజు మధ్యాహ్నం చంద్రముని అన్నలు, గంగ తేనెదరి పేటు పై భాగానికి చేరుకున్నారు. గడచిన రెండునెలలుగా కురిసిన కుంభ వృష్టి అప్పుడప్పుడే తెరిపి ఇచ్చింది. వాతావరణమంతా చెమ్మగా ఉంది. కింద బాహుద ఇద్దరు మనుషుల లోతున ఉద్ధుతంగా ప్రవహిస్తోంది. ఇరవై సంవత్సరాలుగా వాళ్ళు ఈ ఉద్ధుతి చూడలేదు.

"పేటు తడిగా ఉంటుంది, అసలే మోడం వల్ల వెలుతురు లేదు, జాగ్రత్తగా దిగు గంగమ్మా" అన్నాడు రెండో బావ రంగముని తాడు ఒక కొసను దగ్గరున్నది మద్ది చెట్టుకు బిగిస్తూ.

"చూసుకుంటాంలే బావా" అంది గంగ తాడు రెండో కొసను తన నడుముకు బిగించుకుంటూ. గడచిన మూడు నాలుగు రోజులో బావల మాటల్లో ఏదో తేడా కనిపిస్తోంది గంగకు. వాళ్ళకూ తనకూ ఈ మధ్య అసలే పొసగడంలేదు. సమయానికి తన భర్తకూడా ఊర్లో లేడు. పనిమీద పాత్రపి పంపించాడు పెద్దబావ. ఈసారి తేనె మొత్తం వాళ్ళకే ఇవ్వదల్చుకుంది తను. అట్లాగైనా అక్కలు తనతో బాగుంటారేమోనని ఆశ.

తాడు చివర బిగుతు సరి చూసుకుని జాగ్రత్తగా దిగడం మొదలెట్టింది గంగం. కిందనుంచి చెయ్యేరు హోరు వినిపిస్తోంది. ఏరు పోటు మీద ఉండడం వల్ల ఈసారి కింద ప్రేక్షకులవరూ లేరు. నానడం వల్ల పేటు జారుతోంది. పట్టు సరిగా దొరకడం లేదు. తీగలు బాగా పెరిగి దారికడ్డం వస్తున్నాయి. జాగ్రత్తగా దిగుతూ అతికష్టం మీద తేనెదరి పక్కకు చేరి పైకి సంకేతం పంపింది.

ఎప్పటిలాగే తేనె పైకి పంపించేశాక తను వెళ్ళడానికి సంకేతం కోసం ఎదురు చూస్తూ దరి కింది అంచుకి కాళ్ళు ఒత్తిపెట్టి తాడు మీద బరువు మోపి వేలాడుతూ నుంచుంది. పైనుంచి సంకేతం రావడం ఆలస్యమౌతోంది. 'ఎందుకబ్బా' అనుకుంటూ దరిని పరిశీలిస్తున్న గంగకు అసందర్భమైన శబ్దమేదో సన్నగా వినపడడం మొదలైంది. కళ్ళు మూసుకుని సూక్ష్మ గ్రాహ్యంగా వింటే 'సర.. సర..' అనే శబ్దం వస్తోంది. తీగల్లో త్రాచుపాము కదులుతుందేమో అని చుట్టూ చూసింది. అలాంటిదేమీ కనిపించలేదు. క్రమంగా ఆమెను మోస్తున్న తాడులో ప్రకంపనలు కలుగుతున్నట్టు, శబ్దం పైనుంచి వస్తూన్నట్టు గ్రహించింది. తాడులో బలం సన్నగిల్లతోంది. పైన జరుగుతున్నదేంటో ఆమెకు హఠాత్తుగా స్ఫురించింది.

తను కట్టుకుని వేలాడుతున్న తాడుని తన బావలు రంపంతో కోస్తున్నారు. తనని చంపడానికి బావలు ప్రయత్నిస్తున్నారు. తాడు తెగితే ఇంత ఎత్తునుంచి కింద వెల్లువలా పారుతున్న చెయ్యేట్లో పడిపోతుంది. తన శవం ఆనవాలుకూడా దొరకదు, ఎక్కడో నెల్లూరు సముద్రంలో తేలుతుంది. గంగ నిశ్చేష్టురాలైంది. భయం, దుఃఖం, ఆక్రోశం అన్నీ ఆమెను ముప్పిరిగొన్నాయి. భర్త, తల్లిదండ్రులు గుర్తుకొచ్చారు. కళ్ళవెంబడి బొటబొటా నీళ్ళుకారాయి. కొన్ని క్షణాలు అలాగే ఉండిపోయింది.

ఉన్నట్టుండి తాడు కదిలి ఆమె కొంత కిందికి జారింది. గంగ ఉలిక్కిపడింది. తాడు పొరలు ఒక్కక్కోటి తెగుతున్నాయి. అంటే తను కొన్ని క్షణాలు మాత్రమే బతికి ఉంటుంది. ఇక్కడి నుంచి నదిలో పడితే ఆ ఘాతానికి శరీరం నిర్జీవమౌతుంది. ఒక్కసారి ఆమె ఒళ్ళు జలదరించింది.

తండ్రి గుర్తొచ్చాడు. జలదరింపులోంచి క్షణంలో తేరుకుంది. సహజమైన ధైర్యం వెలుపలికొచ్చింది. తను బతకాలి. వేగంగా ఆలోచించింది. కిందకి చూసింది. లోతుగా ప్రవహిస్తున్న చెయ్యేరు ఆమెకు ఇప్పుడు ప్రాణదాతలా కనిపించింది.

తెగింపు వచ్చింది. చుట్టూ ఉన్న అడవి తీగల్ని దగ్గరగా కలిపి పట్టుకుని, కాళ్ళని పేటు నెరియకు బలంగా ఆనించి తన నడుముకు కట్టుకున్న తాడు విప్పేసింది. చూస్తూండగానే కొన్ని క్షణాలలో పైనుంచి తెంపబడిన తాడు జర జర జారి వేగంగా కింద నదిలో పడిపోయింది. ఇప్పుడామె పేటు గోడని కాళ్ళతో తొక్కిపట్టి ఎక్కువసేపు తన బరువు మోయలేని తీగలమీద ఆధారపడి మూడు వందల అడుగు ఎత్తున వేలాడుతూంది.

మొండి ధైర్యం తెచ్చుకుని తీగలని దగ్గరికి తీసుకుంటూ బరువును కాళ్ళమీద మోపి పేటును తన్ని ఉంచుతూ కిందకి దిగడం ప్రారంభించింది. తన బరువుకు తీగలు తెగుతున్న కొద్దీ వేరే తీగల్ని కూడదీసుకుంటూ ఏటవాలుగా కదులుతూ క్రమంగా రెండొంతుల దూరం దిగింది. చెమటలు ధారగా కారిపోతున్నాయి. కిందికి దిగే కొద్దీ తీగలు తగ్గిపోతున్నాయి. ఎత్తు అంచనా వేసుకుని తీగలమీద బరువు ఇంకా తగ్గిస్తూ వేగం పెంచి మరో యాభై అడుగులు జారి తీగలు ఇక ఆమెను భరించలేని స్థితికొచ్చాక పేటును బలంగా తన్ని తన శరీరాన్ని గాలిలోకి నిలువుగా లేపి నిటారుగా చెయ్యేట్లోకి దూకింది. గంగను తన సహస్ర బాహువులతో జాగ్రత్తగా అందుకుంది బాహుద.

ఉత్తరం వైపుకు జైత్రయాత్రకు వెళుతూ కొన్నాళ్ళపాటు రాయలవారు ఉదయగిరిలో విడిది చేశారు. కోటలోని పెద్ద సభాభవనంలో ఆ రోజు న్యాయసభ చేస్తున్నారు. దీర్ఘచతురసాకార సభా ప్రాంగణం గంభీరంగా, నిశ్శబ్దంగా ఉంది. సింహాసనం పైన కూర్చున్న రాయలవారు ఏదో యుద్ధతంత్రపు దీర్ఘాలోచనలో ఉన్నారు. పక్కవైపున్న పరదాల వెనుక రాణి తిరుమలదేవి ఆశీనురాలై ఉంది. సభలోని పెద్దలు, ప్రముఖులు వారి వారి స్థానాల్లో కూర్చుని ఉన్నారు. ఈసారి చక్రవర్తులు కూడా వచ్చిన అల్లసాని పెద్దన ఓ వైపున కూర్చుని ఏదో పద్యమల్లుకుంటున్న ధ్యానంలో ఉన్నాడు.

ఎక్కడో కడప కొండల్లో మొదలైన వ్యాజ్యం తుది తీర్పు కోసం రాయలవారి సభకి తీసుకురాబడింది. సభాభవనం మధ్యలో కక్షిదారుల స్తానాలలో ఒక వైపు గంగ, మరో వైపు ఆమె బావలు నిల్చుని ఉన్నారు. కాస్త వెనుకగా ధర్మయ్య, శివన్న, భట్టు, గ్రామ రక్షకుడు పెంచలయ్య ఉన్నారు.

తరువాత జరగబోయే సాహిత్య సభ పట్ల ఆసక్తిగా ఉన్న రాయలవారు దీన్ని త్వరగా ముగించాలనే ఉద్దేశ్యంతో న్యాయ సలహా మండలి అధ్యక్షులైన ఆచార్యులవైపు చూశారు..

ఆచార్యులు నమ్రతగా లేచి నమస్కరించి వ్యాజ్యానికి సంబంధించిన పూర్వాపరాలన్నీ సవివరంగా ఏకరువు పెట్టి చివరగా, "తనని చంపడానికి తన బావలు ప్రయత్నించారని వాళ్ళమీద ఈ గంగ అభియోగం. గంగ తమకు బిడ్డలాంటిదని అలాంటి పని తామెందుకు చేస్తామని, ఆ రోజు తాడు తెగడం ప్రమాదవశాత్తూ జరిగిందనీ వాళ్ళ వాదన. తన భార్య తన అన్నల పై మోపిన ఈ అన్యాయపు నిందను చూసి భరించలేక కవి, సున్నితమనస్కుడూ అయిన ఈమె భర్త చంద్రముని మనసు వికలమై తిరుమలకు వెళ్ళి తలదాచుకున్నాడు.

క్రింది న్యాయస్థానాలన్నీ ఈ వ్యాజ్యాన్ని కూలంకషంగా పరిశీలించాయి. తాళ్ళు తెగడం వల్ల ప్రమాదవశాత్తూ ఈమె నదిలో పడిందని నిర్ధారించి నాదముని మొదలైన ఈమె బావలను నిర్దోషులుగా ప్రకటించాయి. అయినా ఈమె మొండితనంతో ఈ వ్యాజ్యాన్ని చక్రవర్తుల వారి సభకి తీసుకొచ్చింది. మా న్యాయ మండలి క్రింది న్యాయస్థానాల తీర్పునే చక్రవర్తుల వారి విలువైన కాలాన్ని వ్యర్థపరచిన ఈమెకు తగిన శిక్ష విధించాలని కూడా సిఫార్సు చేస్తున్నది" అని ముగించాడు.

పరధ్యానంగా ఉన్న రాయల వారు యధాలాపంగా అంగీకారసూచకంగా తల ఊపబోయారు. సరిగ్గా అప్పుడు తెరవెనకవున్న తిరుమల దేవి ముంజేతి కంకణాలు కింకిణీ నాదాలు చేశాయి. రాయలవారు ఉలిక్కిపడి అటువేపు చూశారు. పలుచని తెరలోంచీ ఎర్రబడ్డ దేవేరి మొహం ఏదో సంకేతాన్ని పంపింది. రాయలవారు జాగ్రదావస్థలోకి వచ్చారు.

ఒకసారి సభనంతా పరికించి చూసి 'జరిగినదేమిటో వాద ప్రతివాదులను, సాక్షులను క్లుప్తంగా మళ్ళీ వివరించమని' ఆదేశించాడు. ఒకరి తర్వాత ఒకరు తమ తమ వాదనలు, సాక్షులను విన్నవంగా వినిపించారు. గంగ మాట్లాడుతున్నప్పుడు ఆమె గొంతులోని నిజాయతీ అందరినీ కట్టిపడేసింది.

"వీళ్ళంతా సమిష్టిగా ఒకే కుటుంబంలో ఉన్న అన్నదమ్ముల కుటుంబాలు. ఈమె తన బావలు తనని చంపడానికి ప్రయత్నించారంటున్నది. వీళ్ళకు ఈమె మీద కక్ష ఉండే అవకాశముందా?" గంభీర స్వరంతో ఆచార్యులవారిని ప్రశ్నించాడు రాయలు.

"ఈమె ఆరోపణలు అవాస్తవం. సాక్ష్యాధారాలు లేవు. ఈమెది అతి స్వేచ్ఛా స్వభావం. స్త్రీ అయ్యుండీ కులం కట్టుబాట్లను లెక్కచేసేది కాదు. స్త్రీకి అంత స్వేచ్ఛ పనికిరాదని వారు మందలించేవారు. అంతే. అంతకు మించిన కక్షయేముంటుంది ప్రభూ" అన్నాడాచార్యులు.

తెరవెనుక స్త్రీజనంలో కలకలం. రాయలటువైపోసారి క్రీగంట చూసి నవ్వి "అయితే స్త్రీలకు స్వేచ్ఛ అనవసరమంటారు. దీనికి పెద్దనగారేమంటారో?" అన్నాడు.

"కాలంతో పాటు మనమూ మారడం అవశ్యం. మన గుర్రపు వ్యాపారుల దేశంలో స్త్రీ పురుషులు దాదాపు సమానమేనట. అంతెందుకూ, సుకుమారంగా కనిపిస్తున్న ఈ గంగను చూడండి, మగధీరులు చెయ్యలేని పనులన్నో అవలీలగా చేస్తుందట. 'వనితలు నేర్వగరాని విద్యగలదే ముద్దార నేర్పించినన్' అంటూ కవిత్వంలోకి దిగాడు పెద్దన. రాయలు చిరునవ్వు నవ్వాడు.

ఆచార్యులు కలవరపడ్డాడు. "మన ధర్మశాస్త్రం వేరు ప్రభూ. మను చరిత్ర రాసిన పెద్దనవారేనా అలా సెలవిస్తున్నది. అయ్యా ఆ స్వేచ్ఛ మీ గంధర్వ కాంత వరూధినికో లేక ప్రభువుల వారి అవతారమూర్తి గోదాదేవికో చెల్లనేమోగాని, కనీసం నగర స్త్రీ అయినా కాని ఈ గంగలాంటి ఆడవాళ్ళకు వర్తించదు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో సమాజం కట్టుబాట్లతోనే నిలబడుతుంది. వాటిని అతిక్రమించడం సమంజసం కాదు. ప్రమాదభరితం కూడా. క్షమించాలి" గట్టిగా విన్నవించాడు ఆచార్యులు.

రాయలువారి భృకుటి ముడిపడింది. సభ అంతా జలదరించింది. కొన్ని క్షణాల తరువాత అతని స్వరం గంభీరంగా పలికింది. "అన్నీ విన్న తరువాత.. ఈమె మీద హత్యాప్రయత్నమే జరిగిందని రూఢీ అవుతున్నది. అసూయా ద్వేషాలే కారణం. దీన్ని ప్రమాదంగా చూపించాలనుకున్నారు. కానీ ఈమె అత్యంత సాహసంతో ప్రాణాలు దక్కించుకుంది. సాక్ష్యాల వెనక గల నిజాన్ని చూడడంలో ఇప్పటివరకూ విచారణ జరిపినవాళ్ళు విఫలమైనారు. స్వేచ్ఛగా కాక కట్టుబాట్లకు అనవసర గౌరవమిస్తూ వ్యాజ్యాన్ని పరిశీలించడం వలన సత్యాన్ని దర్శించలేకపోయినారు. ఈ వ్యాజ్యంలోని నేరస్తులందరికీ న్యాయమండలి తగిన శిక్షలు విధించాలి. మా తీర్పు ఇది. కట్టుబాట్లుండేది ప్రాణాల తీయడానికి కాదు. వాటి మంచి చెడ్డల గురించి మరోసారి పరిశీలిద్దాం. ఇక ఈ అమ్మాయి విషయానికొస్తే ఈమె సాహస ప్రవృత్తిని మనస్ఫూర్తిగా మెచ్చుకుంటున్నాను. అయితే న్యాయమండలి అభిప్రాయపడినట్టుగా పరిమితిని మించిన స్వేచ్ఛను ప్రదర్శించడం ఈమె చేసిన తప్పు. అందుకు శిక్షగా, ఈమె భర్త ఈమె మీద రాసే కావ్యం పూర్తయ్యేవరకు ఈమెను పాత్రపి మండలం నుంచీ బహిష్కరిస్తున్నాను" అని ప్రకటించాడు.

'ఔరా ఏమి ఈ రాయలవారి స్త్రీ పక్షపాత చాతుర్యం!' ఆశ్చర్యపోయాడు ఆచార్యులు

రాయలు లేచి నిలబడ్డాడు. చప్పున సభంతా నిశ్శబ్దంగా లేచి నిలబడింది.

కృష్ణరాయలు మళ్ళీ అందుకున్నాడు " ఈనాటి నుంచీ చేతి వృత్తులవాళ్ళు అన్నదమ్ములు కాక బావ, బావమరుదుల కుటుంబాలు కలిసి పని చేస్తారు. అప్పుడే స్త్రీలకు క్షేమం" అని వెళ్ళబోయి ఆగి "నేటి నుంచి తేనెదరి ఈ స్త్రీ సాహసానికి ప్రతీకగా "స్త్రీదరి" అని పిలవబడుతుంది. ఇవి మా శాసనాలు" అంటూ పూర్తి చేసి తెరల వెనుక నిలబడ్డ రాణి వారిని ఒకసారి మురిపెంగా చూసి సభనుంచి నిష్క్రమించాడు.

ఆనాటి నుంచీ ఆ శాసనాలు అమలవుతూనే ఉన్నాయట. 'స్త్రీ దరి' మాత్రం కాలక్రమంలో 'ఆడదరి'గా మారింది.

రవి కౌముది

కుఝురవోణి

ఆ వేళ బళ్ళో మాకు చివరి పరీక్ష. దీంతో నా ఐదో తరగతి, బాబిగాడి మూడో తరగతి అయిపోతుందన్నమాట! ఎంచక్కా రెణ్ణెళ్ళ పాటు వేసవి సెలవులు. బడీ ఉండదు, చదువూ ఉండదు. ఇహ రోజంతా ఇష్టమొచ్చినట్టు ఆటా పాటానే! ఆ హుషారులో సాయంకాలం బడి నుంచి ఇంటికొచ్చేసరికి అమ్మ మా ఇద్దరికీ మరో హుషారైన వార్త చెప్పింది. అదేంటంటే, ఊరు నుంచి మా రవి మావయ్య వస్తున్నాడంట! అబ్బ.. ఎంత సంతోషమేసిందనీ నాకూ, బాబిగాడికీ కూడా.

అసలైతే మా ఊర్లోనే మాకు సొంతంగా ఇద్దరు మావయ్యలున్నా గానీ మాకు మా రవి మావయ్యంటేనే ఎక్కువిష్టం. ఎందుకంటే మా పెద్దమావయ్యతో అసలు పిల్లలవరూ మాట్లాడే ధైర్యమే చెయ్యరు. మా చిన్న మావయ్యేమో అస్తమానూ చదువు గురించి ఆరా తీస్తూ భయపెట్టిస్తుంటాడు. అదే మా రవి మావయ్య అయితేనా.. ఎంచక్కా చాక్లెట్లు, బిస్కెట్లు కొనివ్వడం, సరదా మాటలు చెప్పి నవ్వించడం, ఎత్తుకుని గిరగిరా తిప్పడం లాంటివన్నీ చేస్తూ మాతో కలిసిపోయి భలేగా ఆడుకుంటుంటాడులే. అందుకని బోలెడు సార్లు అనుకునే వాళ్ళం నేనూ బాబిగాడూ సావిత్రమ్మమ్మా, రవి మావయ్య కూడా మనూర్లోనే ఉంటే ఎంత బాగుండేదోనని. కానీ, వాళ్ళేమో అక్కడక్కడో చాలా దూరం ఊర్లో ఉంటారు. అప్పుడప్పుడో నా చిన్నప్పుడు అంటే, నేను నాలుగో క్లాసులోకొచ్చినప్పుడు మేవందరం కలిసి రవి మావయ్య వాళ్ళూరెళ్ళాంగా తన పెళ్ళికి. అప్పుడు తెలిసింది ఎంత దూరం అని. అందుకే ఎప్పుడో గానీ అమ్మమ్మా, మావయ్యా రారు మా దగ్గరికి.

మరుసటి రోజు తెల్లారి నాకు మెలకువొచ్చి నిద్దర లేచేప్పటికి ఇంటినకాల మా ఇద్దరి మంచాలే మిగిలాయి. బాబిగాడు ఇంకా ముసుగుతన్నే ఉన్నాడు. చుట్టూ ఎవ్వరి మంచాలూ లేవు. యీ వేళ నుంచి ఇహ బడికెళ్ళక్కర్లేదని గుర్తొచ్చేసరికి ఎంత సంతోషమేసిందో!

ఇంతలో అమ్మా, అమ్మమ్మ, నాన్న మాటలతో పాటు ఎవరిదో కొత్త గొంతు వినిపిస్తోంది. అటేపు తిరిగి చూస్తే ఇంకేవుంది.. పందిరి కింద అమ్మమ్మ బల్ల మీద కూర్చుని టీ తాగుతూ అమ్మావాళ్ళతో మాట్లాడుతున్న రవి మావయ్య కనిపించాడు. ఒక్క ఉదుటున మంచం మీంచి లేచి, క్షణంలో బాబిగాడి దుప్పటి లాగేసి, బోర్లా పడుకున్న వాడి వీపు మీద ఓ చరుపు చరిసి "ఒరే.. రవి మావయ్య ఒచ్చాడోయ్ ఊర్లోంచీ.." అని ఓ గావు కేక పెట్టి.. వాడు లేచే లోగానే నేను తురున పరిగెత్తాను మావయ్య ఒళ్ళోకి.

ఎప్పుట్లాగే మావయ్య నవ్వుతూ నన్నెత్తుకుని గాల్లో గిర గిరా తిప్పాడు. ఇంతట్లోకి బాబిగాడు కూడా లేచొచ్చాడు. మా ఇద్దర్నీ ఎత్తుకుని అలా తిప్పుతుంటే అమ్మేమో మమ్మల్ని కోప్పడింది "ఇప్పుడే కదా మావయ్య ఊర్లోంచొచ్చింది. అప్పుడే ఇద్దరూ మీద పడి తొక్కేస్తున్నారు కోతుల్లా.." అంటూ. "ఏం పర్లేదులే అక్కాయ్.." అంటూ సర్ది చెప్పాడు మావయ్య. అయినా రవి మావయ్యొచ్చాక అమ్మంటే మాకెందుకింక భయం. మావయ్య మా మీద ఒక్క మాట కూడా పడనీయడుగా!

ఇహ ఆ వేళ మొదలు వరుసబెట్టి నాలుగైదు రోజులు ఒహటే కబుర్లూ, అల్లరి.. నేనూ, బాబిగాడూ మావయ్యతో కలిసి. అమ్మమ్మేమో వాళ్ళ చిన్నప్పటి కబుర్లన్నీ చెప్పేది మా అందరికీ. వాళ్ళ చెల్లీ, తనూ చిన్నప్పుడెలా ఉండేవాళ్ళూ, రవి మావయ్యని చిన్నప్పుడు కొన్ని రోజులు చదూకోడానికి ఇక్కడికి పంపించడం, అప్పుడు మావయ్య చేసిన 'దొంగోటు వేయడం' లాంటి అల్లరి పనులూ.. ఒకటేవిటి అన్నీ పూస గుచ్చినట్టు చెప్పేది అమ్మమ్మ. చిన్నప్పుడంతా ఎప్పుడూ పెద్దమ్మ పెద్దమ్మా అని తన చుట్టూనే తిరిగేవాట్ల మావయ్య. రవి మావయ్య వాళ్ళమ్మకి తను ఒక్కడే కావడం మూలాన అమ్మమ్మా, మావయ్యలన్నా తనకి ఎంతిష్టమో అని అమ్మమ్మ చెబుతూండేది.

అలా ఇలా రోజులు క్షణాల్లా దొర్లిపోయి మావయ్య మళ్ళీ తిరిగి ఊరెళ్ళే రోజు రానే వచ్చింది. నేనూ, బాబిగాడూ మొహాలు వేలాడేసుకుని కూర్చున్నాం ఆ వేళ పొద్దున్నించీ. "మాకింకా బోల్తా రోజులు ఎండాకాలం సెలవులున్నాయ్. అప్పటిదాకా నువ్వు మాతోనే ఉండకూడదూ!" అని మావయ్యని చాలా బతిమిలాడాం. మావయ్యేమో తను వెళ్ళకపోతే అక్కడ పనులన్నీ నిలిచిపోతాయ్ అన్నాడు. పోనీ మా ఇద్దరినీ తనతోపాటే తీసుకువెళతానన్నాడు.

నేనూ బాబిగాడూ ఎగ్గిరి గంటేసి వెంటనే మావయ్యతో కలిసి అమ్మనీ, అమ్మమ్మనీ ఎలాగో ఒప్పించాం. ఇహ చివరాఖరికి నాన్న పర్మిషనే మిగిలింది. మావయ్య వెనకాల దాక్కుని మెల్లగా ఇంటినకాల గెడ్డం గీసుకుంటూ కూర్చున్న నాన్న దగ్గరికెళ్ళాం.

"బావా.. పిల్లలిద్దరికీ యీ రెండునెల్లూ సెలవలే కదా. నాతో పాటు ఊరికి తీస్కొళ్ళి ఓ ఇరవై రోజులు పోయాక నేనే మళ్ళీ తీసుకొచ్చి దింపుతాను" అనడిగాడు.

ఓ నిమిషమాగాక "సర్లేరా.. ఎండల్లో పిల్లలు జాగ్రత్త మరి. నేనాఫీసుకి వెళ్ళేప్పుడు రాత్రి బస్సుకి టిక్కెట్లు రిజర్వేషన్ చేయిస్తాన్నే" అన్నారు నాన్న.

వాళ్ళు కూడా లేకుండా ఎప్పుడూ ఎక్కడికీ మమ్మల్ని పంపించని నాన్న మా ప్రయాణానికి ఒప్పుకునేసరికి మా ఆనందానికి అంతే లేదు. ఇహ అప్పుడు చూడాలి మా ఇద్దరి గంతులు. ఇహ ఆ రోజంతా బ్యాగు సర్దుకోడమే సరిపోయింది మాకు.

మేం ఊరికి తీస్కొళ్ళడం కోసం అమ్మమ్మ చేసిచ్చిన జంతికలూ, అప్పచ్చులూ కూడా సర్దుకుని రాత్రికి బస్సుక్కి నిదరోతే తెల్లారి లేచేప్పటికి ఒక ఊరొచ్చింది. అక్కడి నుంచి మళ్ళీ ఇంకో బస్సుక్కి ఆ రోజు మధ్యాహ్నానికి ఐసరబజ్జా అనుకుంటూ మావయ్యా వాళ్ళ ఇల్లు చేరాం.

ఊర్నుంచి మావయ్యతో పాటు మేవిద్దరం కూడా వచ్చినందుకు సావిత్రమ్మమ్మా, రాధత్తయ్యా ఎంత ఆనందపడ్డారో! ఇంకా వాళ్ళ బుజ్జోడు ఎంత బాగున్నాడో! వాడి పేరు చందూ. చందూకి ఇంకా సరిగ్గా నడవడం, మాటలు పలకడం రాదు.

మావయ్యా వాళ్ళింట్లో ఉన్నప్పుడు ఎంత బాగుండేదో! పొద్దున్నే ఎప్పుడో ఏ ఏడు దాటాకో మెలకువొచ్చినప్పుడు నిద్దర లేవడం. లేచి మొహాలు కడిగేసరికి అత్తయ్య వేడి వేడి టిఫిన్లు చేసి పెడితే మెక్కి కాసేపు చందూ గాడితో ఆడుకోడం. ఆ తరువాత మావయ్యేమో బయటికెళ్ళిపోతాడు. మేవందరం స్నానాలు కానిచ్చి మళ్ళీ ఆడుకోడమే ఇంక.

మావయ్యా వాళ్ళది కూడా మా ఊరులాగే పల్లెటూరే. వాళ్ళూర్లో మావయ్యా వాళ్ళే నడిపే ఓ రైసు మిల్లుంది. అమ్మమ్మ రోజూ అక్కడికెళ్ళుతుంది పనులు చూడానికి. మేవిద్దరం కూడా రోజూ అమ్మమ్మతో పాటు మిల్లుకి వెళ్ళేవాళ్ళం. ఆ మిల్లులో ఓ మిషనులోంచి కాఫీ రంగులో బియ్యం పడుతూ ఉండేవి. వాటినే మనం తినే తెల్ల బియ్యంగా మారుస్తారని అమ్మమ్మ చెప్పింది. మిల్లులో ఉండే పెద్ద బియ్యం కుప్పలోనూ, మిల్లు వెనకాల ఉండే ఊకలోనూ ఆడుకునేవాళ్ళం నేనూ బాబిగాడూ.

ఆ మిల్లనానుకుని ఓ చిన్న హోటలు ఉండేది. అక్కడ మైసూరు బజ్జీలు తినిపించింది అమ్మమ్మ ఓసారి. అదే మొదటి సారి నేనవి తినడం. నాకెంత నచ్చాయంటే రోజూ అవే కావాలని అడిగేదాన్ని అమ్మమ్మని. నా గోల చూసి అమ్మమ్మ నా కోసం ఇంట్లో టిఫిను కూడా అవే చేసి పెట్టేది.

ఇంకా ఆ హోటలు ఎదురుగా వీధికావలి పక్కన ఓ బజ్జీకొట్టు ఉండేది. అందులో ఆ బజ్జీ కొట్టు యజమాని దంపతులిద్దరూ కూర్చుని ఉండేవారు. ఇప్పటికీ నాకెంతో ఇష్టమైన నిమ్మకాయ షోడా రుచి నాకు మొదటిసారి పరిచయమయ్యింది ఆ బజ్జీకొట్టోనే.

మిల్లెదురుగా ఉండే ఇంట్లో ముగ్గురు అక్కాచెల్లెళ్ళు ఉండేవాళ్ళు. వాళ్ళల్లో మూడో అమ్మాయికి కాస్త అటూ ఇటూగా నా వయసుండచ్చు. వాళ్ళందరూ మధ్యాహ్నాలు వాళ్ళ వసారాలో కూర్చుని అష్టా చెమ్మా ఆడుతూ ఉండేవాళ్ళు. అమ్మమ్మతో పాటు తిరిగాక నాలుగురోజులకి ఆ చుట్టూ పక్కల వాళ్ళంతా ఫ్రెండ్స్ అయిపోయారు నాకు.

ఇంటికి, మిల్లుకి, హోటలుకి, బజ్జీ కొట్టుకి, అష్టా చెమ్మా ఆటకీ అన్నీటికీ బొంగరంలా తిరుగుతూనే ఉండేదాన్ని నేను. పగలంతా ఊరు మీద పెత్తనాలు చేసి సాయంత్రానికి ఇల్లు చేరాక మళ్ళీ అత్తయ్య తినడానికి ఏ అప్పచ్చులో పెట్టేది. ఇంకా మాకోసం అప్పట్లో మావయ్య తెచ్చిపెట్టిన బెల్లపు బూందీ మిఠాయి రుచి కూడా ఇప్పటికీ గుర్తే నాకు.

సాయంకాలం పూట వీధిలో గోశ్రీ షోడా బండి వాడి కేక వినగానే చందూ గాడు భలే అల్లరి చేసేవాడు 'కీక్.. సోదా కాలీ' అంటూ. అప్పుడత్యయ్య మా అందరికీ షోడాలు కొనిచ్చేది. అలా సాయంకాలమంతా మేం ముగ్గురం అత్యయ్య కాళ్ళకడం పడుతూ బాగా అల్లరి చేసి అలసిపోడం మూలాన రాత్రికి తొందరగానే బజ్జినేవాళ్ళం.

చందూతో ఆటలు, అత్యయ్యతో కథలూ కబుర్లూ, అమ్మమ్మతో తిరగడాలూ వీటన్నీటి సందట్లో రోజులెలా గడిచిపోయాయో తెలీనేలేదసలు. దాదాపు మేమొచ్చి నెల్లాళ్ళయిపోయి మళ్ళీ తిరిగి ఇంటికెళ్ళాల్సిన రోజు దగ్గరికి వచ్చేస్తోంది. ఇంతలో మావయ్య మా ఇద్దరికీ కొత్త బట్టలు కొనే బాధ్యత అమ్మమ్మకి అప్పగించాడు. అమ్మమ్మా, ఇంకా తన స్నేహితులూ, నేనూ, బాబిగాడూ అందరం కలిసి బస్సెక్కి వేరే ఊరెళ్ళాం బట్టలు కొనుక్కోడానికి.

బాబిగాడికో చొక్కా నిక్కరూ, నాకేమో పువ్వుల డిజైనున్న లేత గులాబీ రంగు శాటిన్ పరికిణీ. ఒట్టి పరికిణీనే కాదు, దానికి జతగా ముదురు గులాబీ రంగు ఓణీ కూడా కొన్నాం. అబ్బో.. ఆ వేళ నేనెంత మురిసిపోయానో చెప్పలేను. పెద్ద పిల్లలు వేసుకునే ఓణీ నాకప్పుడే వచ్చేసిందంటే ఎంత గొప్ప మరి!

మా ప్రయాణం రెండ్రోజుల్లోకి వచ్చింది. నా పరికిణీ కుట్టడానికి ఆ ఊర్లో ఉన్న ఒకే ఒక టైలరు దగ్గర ఇచ్చాం. మేము ఊరెళ్ళే లోపు ఇస్తాడో లేదోనని ఒకటే కంగారు నాకు. ఆ రెండ్రోజుల్లోనే ఓ ఇరవై ముప్పై సార్లు తిరిగి, ఆయన పక్కనే గంటల తరబడి కూర్చుని, ఎలాగయితేనేం సమయానికి నా పరికిణీ చేతికందేలా చాలా కష్టపడ్డాను.

ఎలాగూ సిద్ధమయిపోయింది కదా అని రాధత్యయ్య ఎంచక్కా నాకు ఓణీ కట్టేసింది ఊరికి బయలుదేరేప్పుడు. ఇంతా చేసి మొదటిసారి ఓణీ వేసుకున్న సంతోషం లేనే లేదసలు నాకు. ఎలా ఉంటుంది మరి. అత్యయ్య వాళ్ళందర్నీ ముఖ్యంగా చందూ గాడిని వదిలిపెట్టి మళ్ళీ మా ఊరెళ్ళి పోవాలిగా! అందుకని చాలా బెంగేసింది అప్పుడు.

నాకు బాగా గుర్తు. నేను ఓణీ వేసుకోడం వల్ల పెద్ద పిల్లననుకుని బస్సులో టీక్కెట్టుకి కూడా ఎక్కువ డబ్బులు తీసుకున్నారు ఆ రోజు. మరుసటి రోజు తెల్లారి మేం ఇల్లు చేరేసరికి అమ్మా వాళ్ళు ఒకటే ఆశ్చర్యపోయారు నా ఓణీ సింగారం చూసి.

"ఎందుకురా రవి ఇవన్నీ?" అని అమ్మమ్మంటే "అదేంటి పెద్దమ్మా అలాగంటావూ.. నేనూ మేనమామనే కదా దానికి. రాక రాక నా ఇంటికొచ్చింది మొదటిసారి. తొమ్మిదో ఏడైనా ఓణీలు వెయ్యచ్చు ఆడపిల్లలకి అంది అమ్మ. ఏదో ముచ్చట కొద్దీ కొనిచ్చాలే!" అన్నాడు రవి మావయ్య. మమ్మల్ని దింపి ఆ మరుసటి రోజే మళ్ళీ ఊరెళ్ళిపోయాడు.

ఆ సెలవుల తరవాత రోజులూ, మాసాలూ గిరున తిరిగి మధ్యలో మరో ఎండాకాలం కూడా దాటిపోయింది. నా ఏడో క్లాసు కూడా అయిపోయింది. ఆ ఎండాకాలం సెలవల్లో చిన్న మావయ్య పెళ్ళికి రవి మావయ్య, అమ్మమ్మా వచ్చారు ఊర్నుంచి. పెళ్ళి హడావిడిలో నాలోజులుండి వెంటనే వెళ్ళిపోయారు. ఆ తరవాత కొన్నాళ్ళకి మావయ్య వాళ్ళకి ఇంకో బాబు పుట్టాడని కబురు తెలిసింది. తరవాత మరో ఏడాదికి మావయ్య కొత్త ఇల్లు కట్టుకున్నాడని అమ్మా, నాన్నా వెళ్ళొచ్చారు. అప్పుడప్పుడూ అమ్మమ్మ కూడా వెళుతూనే ఉండేది, సావిత్రమ్మమ్మ ఇక్కడికి వస్తూ ఉండేది. అలా అలా నేను పదో తరగతిలోకొచ్చేశాను. నాన్న నన్ను బాబాయింటికి పంపించారు అక్కడుండి చదువకోడానికి. అక్కడ చదువూ, తమ్ముళ్ళతో కలిసి ఆటా పాటలతో ఆ ఏడాది కాస్తా క్షణంలా గడిచిపోయింది.

మళ్ళీ వేసవి కాలం సెలవులొచ్చాయి. అమ్మా, నేనూ అష్టాదశమా ఆడుతూ ఏదో కబుర్లాడుతుంటే మధ్యలో ఏదో రవి మావయ్య మాటొచ్చింది. వాళ్ళందరూ ఎలా ఉన్నారని అడిగా అమ్మని. వాళ్ళ ప్రస్తావన రాగానే అమ్మ మోహంలో లీలగా ఏదో బాధ కనిపించింది. నేనింకా రెట్టించి సావిత్రమ్మమ్మ ఎప్పుడొస్తుందనడిగా.

దానికి అమ్మ చెప్పిన సమాధానం విని కాసేపు నోరు పెగల్లేదు నాకు. అయిదు నెలల క్రితమే సావిత్రమ్మమ్మ చనిపోయిందట. కడుపులో ఏదో పెద్ద సమస్య వచ్చిందట. వీళ్ళు గుర్తించి డాక్టరు దగ్గరికి వెళ్ళేసరికి చాలా ఆలస్యమయిపోయిందట. ఇంకెన్నో రోజులు మిగిలి లేవు అని చెప్పారట. యీ విషయం తెలిగానే మా అమ్మమ్మ ఊరెళ్ళి అక్కడే ఉండటం చాలా రోజులు.

ఇక సావిత్రమ్మమ్మని మళ్ళీ చూసే అవకాశమే లేదని అర్థమయ్యేసరికి నాకెంత ఏడుపాచ్చిందో చెప్పలేను. అమ్మ చాలాసేపు ఓదార్చింది. "మంచివాళ్ళకెప్పుడూ తక్కువ రోజులే ఉంటాయే భూమ్మీద. దేవుడెప్పుడూ మంచివాళ్ళని తొందరగా తీస్కొళ్ళి పోతాడని" బాధపడింది అమ్మమ్మ వాళ్ళ చెల్లిని తల్చుకుని.

ఆ తరవాత చాలా రోజుల దాకా ఆ విషయం మరచిపోలేకపోయాను. నేను వాళ్ళూరెళ్ళినప్పుడు అమ్మమ్మతో కలిసి చేసిన పనులన్నీ తరచూ గుర్తొస్తూ ఉండేవి. కంటికి కనిపించకపోయినా ఎక్కడో దూరంగానైనా అమ్మమ్మ ఎక్కడో ఉంది అనే అనిపించేది నాకు. ఇప్పటికీ అలానే అనిపిస్తుంటుంది.

ఆ తరవాత కొన్నాళ్ళకి ఓ రోజు ఎవరో రవి మావయ్య ఊర్లోంచి ఓ కబురు తెచ్చారు. అది విని మా ఇంట్లో వాళ్ళందరికీ దాదాపు గుండెలు పగిలినంత పనయ్యింది. రవి మావయ్య ఆత్మహత్యాయత్నం చేశాట్ట. అదృష్టవశాత్తూ ఎలాగో బతికి బయటపడ్డాడట. యీ విషయం గురించి ఇంట్లో పెద్దవాళ్ళెరూ మా ముందు మాట్లాడలేదు. అయినా, కొన్ని మాటలు నా చెవిన పడనే పడ్డాయి.

"ఎలాంటి మనిషి ఎలా అయిపోయాడే. మన రవేనా అని నమ్మలేకపోతున్నా! ఎంత సొమ్ముడు, మెతక మనిషి! వాడిలా చేశాడంటే అస్సలు నమ్మకం కుదరట్లేదు. రాధని తనంత తానుగా ఇష్టపడి వాళ్ళింట్లో వాళ్ళని పెళ్ళికి ఒప్పించడానికి ఎన్ని తిప్పలు పడ్డాడు వాడు. దాని కోసం కాకపోయినా రత్నాల్లాంటి ఇద్దరు బిడ్డలు. వాళ్ళ మొహం చూసినా వాడికి మంచీ చెడూ తెలీలేదా! బంగారం లాంటి కుటుంబాన్ని పెట్టుకుని ఇలా వేరే ఆడదాని వెంట పరుగు తీస్తాడని, ఎవరి కోసమో చావుకి సిద్ధపడతాడనీ కల్లో కూడా ఊహించలేదు. యీ రోజు వాళ్ళమ్మ బతికుంటే వీడు చేసిన పనికి ఇప్పుడే గుండాగి చచ్చేది. అందుకేనేమో అది అప్పుడే వెళ్ళిపోయింది!" అంటూ పాపం అమ్మమ్మ ఎంతో బాధగా ఏడ్చేస్తోంది. ఆ మాటలు వినగానే నాకూడా బుర్ర తిరిగిపోయింది. ఏమని ఆలోచించాలో కూడా తెలీలేదు.

ఆ తరవాత నా పదో తరగతి నుంచీ నేను ఇంటికి దూరంగా ఉండి చదువుకోడం మూలాన మరెన్నో విషయాలతో పాటు మావయ్య వాళ్ళ గురించి కూడా నాకు పెద్దగా తెలీలేదు. ఎవరి ప్రమేయం లేకుండానే రోజులు పరిగెడుతూనే ఉన్నాయి.

నా ఇంటరు రెండో సంవత్సరం అయిపోవస్తోంది. ఏవో సెలవులొస్తున్నాయని మా హాస్టలంతా హడావిడిగా ఉండా సమయంలో. ఎవరో పిలిచారు నన్ను చూడానికి ఎవరో వచ్చారని. ఎవరా అని ఆలోచిస్తూ వెళ్ళేసరికి గేటు దగ్గర రవి మావయ్య! ఒకేసారి ఆశ్చర్యం, ఆనందం, బాధ అన్నీ కలగలిసిపోయిన ఓ వింత అనుభూతి. చాలా యేళ్ళయిందేమో చూసి, మనిషి కొంచెం మారినట్టనిపించింది. అయినా తన మోహంలో అదే చిరునవ్వు. నన్ను చూడగానే 'ఎలా ఉన్నావురా బుజ్జీ?' అన్నాడు. అచ్చం నా చిన్నప్పటిలాగే!

అమ్మమ్మ చెప్పిందట నేనిక్కడ చదువుతున్నానని. నాకు సెలవులు కదా అందుకని వాళ్ళూరికి తి సుకువెతతానన్నాడు. దగ్గరే కాబట్టి గంటన్నరలో వెళ్ళిపోవచ్చన్నాడు. నేనెళ్ళి బట్టలు సర్దుకొని వచ్చాక ఇద్దరం కలిసి బయల్దేరాం.

ఇప్పుడు వాళ్ళుండేది వేరే ఊర్లో. నే చిన్నప్పుడు వెళ్ళిన ఊరు కాదు. ఓ పక్క మామూలుగా మాట్లాడే ప్రయత్నం చేస్తున్నా గానీ నా బుర్రలో సవాలక్ష ఆలోచనలు తిరుగుతున్నాయి. అదీ ఇదీ మాట్లాడుతూ తొందరగానే ఇల్లు చేరాం.

నన్ను చూసి రాధత్తయ్య చాలా సంతోషించింది. కానీ, నాకే ఏదో బాధ తనని చూస్తే! దానికి తగ్గట్టు తను కూడా ఇంతకుముందంత అందంగా, ప్రశాంతంగా కనిపించలేదు నా కంటికి. అప్రయత్నంగానే నా కళ్ళు ఇల్లంతా తరచి చూశాయి. అంతలోనే జ్ఞాపకమొచ్చింది సావిత్రమ్మమ్మ ఇప్పుడీ ప్రపంచంలోనే లేదని.

ఆ దిగులు నన్నావరించేలోగానే ఓ చంటోడి అరుపులు వినిపించాయి. ఇంతలోనే అత్తయ్య వాడినెత్తుకొచ్చి నా చేతికిచ్చింది "వీడే తేజ.. వీడిని నువ్విదేగా మొదటిసారి చూడడం" అంటూ. భలే ముద్దుగా ఉన్నాడు వాడు. ఆ తరువాత కాసేపు అవీ ఇవీ మాట్లాడుకుంటూ ఉండగానే స్కూలుకెళ్ళిన చందూ వచ్చేశాడు. వాడికి నేను గుర్తు లేకపోయినా నాకు మాత్రం ఎంత సంబరంగా అనిపించిందో అన్నేళ్ళ తరువాత వాడిని చూడడం. ఎంత పెద్దయిపోయాడో వాడు. అప్పుడే మూడో తరగతట వాడు చదివేది.

మొదట్లో ఓ రెండ్రోజులు కొంచెం అదోలా అనిపించినా తరువాత అత్తయ్యతో ఒకటే కబుర్లు, పిల్లలతో ఆటల్లో పడి నాలోజులని వెళ్ళినదాన్ని దాదాపు పది రోజులున్నా మావయ్యా వాళ్ళింట్లో. రవి మావయ్యా వాళ్ళకి ఓ పెద్ద కిరాణా షాపుంది. అక్కడి నుంచి చాక్లెట్లు, బిస్కెట్లు, హార్లీక్యా, ఏది కావాలంటే అది తెచ్చుకుని తినడం, అల్లరి చేయడం, ఆ పది రోజులూ ఇదే పని. ఆ ఇద్దరి చంటిపిల్లలతో పాటు నేనూ అల్లరి చేస్తూ గడిపేశాను. ఓ రోజు సాయంత్రం అందరం చందూగాడి స్కూల్ డే అని వెళ్ళాం. వాడికేదో బహుమతి కూడా వచ్చింది. అప్పుడప్పుడూ అమ్మమ్మని గుర్తు చేసుకునేవాళ్ళం. ఆ పది రోజులూ నాకు అచ్చంగా చిన్నప్పుడు నేను వాళ్ళింట్లో గడిపినప్పటిలాగే అనిపించాయి. కాకపోతే ఒకటే తేడా.. అదేంటంటే మావయ్య చిన్నప్పుడంత సరదాగా ఉండట్లేదప్పుడు.

గతంలో రవి మావయ్య గురించి నేనేవో సంగతులు విన్నప్పటికీ మెల్లగా యీ పది రోజులు గడిచేసరికి నాక్కొంత ఊరటగా అనిపించింది. మళ్ళీ అన్నీ పరిస్థితులు చక్కబడ్డాయిలే అని కాస్తంత నమ్మకం కుదిరింది.

అప్పటికే నాకు చాలా రోజులు కాలేజీ పోవడం మూలాన మళ్ళీ మావయ్య నన్ను హోస్టలులో దింపడానికి తీస్కాళ్ళాడు. అత్తయ్య "మళ్ళీ ఎన్నేళ్ళకి చూస్తానో నిన్ను" అంటూ దిగులుగా నన్ను సాగనంపింది. ఇదివరకే అత్తయ్య నాకోసం ఓ జత బట్టలు కొనిచ్చిందన్నా వినకుండా ఓ పెద్ద షాపులోకి తీస్కాళ్ళి బలవంతం చేసి చాలా ఖరీదైన మరో డ్రస్సు కొనిచ్చాడు రవి మావయ్య. నన్ను హోస్టలు దగ్గర దింపి తను వెళ్ళిపోతుంటే ఎందుకో చాలా ఏడుపొచ్చింది. మావయ్య ఎంత మారాడనుకున్నా తన కళ్ళలో నా పట్ల అదే స్వచ్ఛమైన ప్రేమ కనిపించింది.. అచ్చం నా చిన్నప్పట్లాగే!

ఎప్పట్లాగే కాలమేఘం నిమిషాల్నీ, రోజుల్నీ, నెలల్నీ ఎడతెరిపి లేకుండా వర్షిస్తూనే ఉంది. ఆ వరదలోనే నా ఇంటరు చదువు అయిపోవడం, ఆ తరువాత డిగ్రీలో చేరడం, అది కూడా పూర్తి చేసి నేను ఎమ్మెస్సీలో చేరడం.. ఇవన్నీ నిమిషాల మీద జరిగాయో అన్నంత వేగంగా కాలపవాహంలో కొట్టుకుపోయాయి.

గడిచిన ఇన్నేళ్ళలోనూ అప్పుడప్పుడూ రవి మావయ్య వాళ్ళ గురించి ఆ నోటా యీ నోటా విన్నదే గానీ, అటూ ఇటూ రాకపోకలు బాగా తగ్గిపోయాయి. ఎప్పుడైనా మా ఇంట్లోవాళ్ళని తన గురించి అడిగితే ఏదో పొడి పొడిగా రెండు ముక్కలు చెప్పి ఊరుకుంటున్నారు. తన ప్రసక్తి వస్తే చాలు మా ఇంట్లో వాళ్ళందరూ మండిపడుతున్నారు. పోయిన అమ్మమ్మనీ, తన వల్ల బాధలు పడుతున్న రాధత్తయ్యనీ, పిల్లల్నీ గుర్తు చేసుకుని కంటతడి పెట్టుకుంటున్నారు.

మావయ్య గురించి వాళ్ళందరూ అంతగా విసిగిపోడానికి తగిన కారణమే ఉంది. అదేంటంటే, తను ఉన్నపళంగా అత్తయ్యనీ, పిల్లల్నీ వదిలేసి చెప్పా పెట్టుకుండా మరో స్త్రీతో దేశాలు పట్టి పోవడం. రవి మావయ్య గురించి యీ విషయం తెలిసినప్పుడు నేనసలు నమ్మలేకపోయాను. కానీ, జరిగే వాస్తవానికి మన నమ్మకాలతో పని లేదుగా! మావయ్య అంతగా ప్రేమించిన అత్తయ్యనీ, పిల్లల్నీ వదిలి, ఎవరో భర్త పోయి ఓ పిల్లాడితో బతుకుతున్న మరో స్త్రీ పట్ల ఎలా ఆకర్షితుడయ్యాడా, ఆమె కోసం మొత్తం జీవితాన్ని ఎందుకు తల్లకిందులు చేసుకున్నాడా అనేది నాకిప్పటికీ అర్థం కాని విషయం. అసలు అర్థమే లేదేమోనిపించే విషయం కూడా!

అలా ఉన్నపళంగా షాపునీ, కుటుంబాన్ని వదిలేసిపోవడం మూలానా, భాగస్వాములు కాస్తా ఆ షాపుని స్వాధీనం చేసుకుని కూడా ఇంకా బోలెడన్ని అప్పులు చూపిస్తే, వాళ్ళకున్న ఏకైక ఆధారమయిన ఇల్లు కూడా అమ్మేసి, ఇద్దరు పిల్లల్ని తీసుకుని వాళ్ళ పుట్టింటికి వెళ్ళిపోయిందట రాధత్తయ్య. జరుగుతున్నవన్నీ విని అందరి గుండె చెరువైపోవడమే తప్ప ఎవరూ ఏమీ చేయలేకపోయారు.

అమ్మమ్మ ఊరెళ్ళి రాధత్తయ్యని కలిసి మా ఊరు రమ్మని అడిగిందట. "ఎంతో సంతోషంగా మేము నలుగురం కలిసి మీ ఊరికి రావాలనుకున్నాం ఎప్పటికైనా.. అలాంటిది మీ అబ్బాయి నన్నిలాంటి పరిస్థితుల్లో పడదోశాడు. వచ్చి మీ అందరి మొహాలూ చూసే ధైర్యం నాకు లేదత్తయ్యా" అని బావురుమందట తను. ఏమనాలో తోచక అమ్మమ్మ తిరిగి వచ్చేసింది.

అప్పుడప్పుడూ ఆ నోటా యీ నోటా వాళ్ళ కబుర్లు తెలుస్తూనే ఉన్నాయి. ఒకప్పుడు రవి ఎంత మంచివాడో అని పొగడిన బంధువులందరూ ఇప్పుడు తన పేరెత్తితేనే మొహం చిట్టిస్తున్నారు. ఎక్కడో ఏదో ఊర్లో ఎవరికో కనిపించాడని ఒకరంటే, అసలు ఉన్నాడో పోయాడో అని మరొకరు.. ఇలా గాలి వార్తలతో బాధపడేవాళ్ళ మనసుల్ని మరింతగా గాయపరిచేవాళ్ళు మరి కొందరు. రాధత్తయ్య మాత్రం ఇవేమీ తనకి పట్టనట్టుగా ఉండటానికి ప్రయత్నిస్తూ తన పిల్లలని వృద్ధిలోకి తీసుకురావడమే ధ్యేయంగా పెట్టుకుని ఎన్నడూ అలవాటు లేనిదైనా పొలం పని, పాడి పని పెట్టుకుని ఎంతో కష్టపడుతోందట. వాళ్ళమ్మా నాన్నా తమ కూతురికి కళ్లో కూడా ఊహించని దుస్థితి పట్టిందని క్రుంగిపోయినా, చివరికి చేసేదేం లేక తనకి కాస్త తోడుగా ఉంటున్నారట.

అలా మరి కొన్ని రోజులు గడిచిపోయి నా ఎమ్మెస్సీ కూడా పూర్తి కావొచ్చింది. మళ్ళీ ఎండాకాలం సెలవులొచ్చాయి. ఆ సెలవుల్లో మా బావ పెళ్ళి జరుగుతోంది. అందరం ఓ చోట కూర్చుని ఊరి నించి వచ్చిన చుట్టాలని పలకరిస్తూ కబుర్లు చెప్పతున్నాం.

నేనూ, బాబిగాడూ ఏదో అనుకుని నవ్వుతుంటే, "బాగున్నావా బుజ్జీ..?" అని అన్నారు ఎవరో వెనక నుంచి. తిరిగి చూసిన నాకు నోట మాట పెగల్లేదు. ఆ వ్యక్తినే విస్తుపోయి చూస్తూ ఉండిపోయాను. బాబిగాడు కూడా నాలాగే బిత్తరపోయి చూస్తూ అస్పష్టంగా గొణుగుతున్నట్టుగా 'రవి మావయ్య' అన్నాడు.

మాకు తెలిసిన రవి మావయ్యకీ మేం చూస్తోన్న వ్యక్తకీ ఒక్క పోలిక కూడా కలవట్టేదనిపించింది. మనిషి చాలా లావైపోయాడు. మోహంలో మునుపటి కళా కాంతి ఏవీ లేవు. ఏదో చెప్పలేని దైన్యత కనిపిస్తోంది ఆ కళ్ళలో.

అలా విభ్రాంతిగా చూస్తుండిపోయిన నేను మళ్ళీ "బాగున్నావా బుజ్జీ..?" అని తనడగడంతో యీ లోకంలోకొచ్చాను. "ఆఁ ఆఁ.. బానే ఉన్నా..." అన్నాను. తిరిగి నేనేమడగాలో తెలిట్లేదు నాకు. ఏం చేస్తున్నారని అడిగితే ఏదో పాడి పాడి సమాధానం చెప్పి ఊరుకున్నాం. "మిమ్మల్ని ఓసారి చూసి వెళ్లాం అని వచ్చాను బుజ్జీ...." అన్నాడు మావయ్య.

మా చుట్టూ ఉన్న చాలా మంది బంధువుల్లో ఏ ఒక్కరూ తనని గుర్తించినట్టు మొహం పెట్టలేదు. ఎవరూ పలకరించలేదు. నాకు మాత్రం తన దగ్గరగా కూర్చుని తనతో మాట్లాడాలని చాలా అనిపిస్తోంది మనసులో. కానీ, ఏం మాట్లాడాలో తెలిట్లేదు. తల దించుకుని కూర్చుని ఏదో ఆలోచిస్తూ ఉండిపోయాను. మనసంతా స్తబ్ధంగా, భారంగా అయిపోయింది. అలాగే కాసేపు గడిచాక ఎవరో పిల్చిస్తే వెళ్ళాను. మళ్ళీ తిరిగి వచ్చేప్పటికి తనక్కడ లేడు. అమ్మావాళ్ళెవర్నీ కలవకుండానే వెళ్ళిపోయాడు. తరవాత తెలిసింది అసలు తననెవరూ పెళ్ళికి పిలవలేదని. తనంతట తనే ఎలాగో తెలుసుకుని వచ్చాడని.

ఆ రోజున అందరూ పెళ్ళి హడావిడిలో ఉన్నా గానీ నేను మాత్రం లోలోపలే చాలా మథనపడ్డాను రవి మావయ్య గురించి. తరువాత అమ్మా వాళ్ళతో తనొచ్చిన సంగతి చెపితే సర్లే అని ఊరుకున్నారు. మరి వాళ్ళకి మావయ్య మీదున్న కోపం అలాంటిది. నాకు మాత్రం ఆ పెళ్ళి రోజు తనని చూస్తే చెప్పలేనంత జాలేసింది. ఇంత జరిగినా తన మోహంలో ఇంకా ఏదో అమాయకత్వం కనిపించింది. తరువాత తనెప్పుడు గుర్తొచ్చినా ఆ రోజు నేను తనతో కాసేపు మాట్లాడాల్సింది అనిపించేది. నేనేం మాట్లాడకుండా ఎందుకలా ఉండిపోయానని నా మీద నాకే ఏదో అపరాధ భావన కలిగేది. అసలు ఎందుకిలా చేశావు మావయ్యా అని అడిగేస్తే

బాగుండేదేమోననిపించేది. తనెప్పుడు జ్ఞాపకానికొచ్చినా ఏవేవో ఆలోచనలు, ప్రశ్నలు నన్ను ఉక్కిరి బిక్కిరి చేసి చివరికి ఆవేదనని మాత్రమే మిగిల్చేవి.

రోజుల లెక్కలో ఇంకో సంవత్సరం కరిగిపోయింది. ఈసారి నేను ఇంటికి మరింత దూరమైపోయాను దేశాంతరం వెళ్ళడం వల్ల. ఓ రోజు అమ్మ చెప్పింది ఫోనులో. మా ఇంకో బావ పెళ్ళికి రాధత్తయ్య వచ్చిందట ఊరునుంచి తేజాని తీసుకుని. చందూగాడు అప్పుడే కాలేజీలో చేరే వయసుకొచ్చాడట. పిల్లలు బాధ్యతగా చదువుకుంటున్నారని అమ్మ చెప్పింది విని చాలా సంతోషమేసింది. ఆ తరువాత మరి కొన్నాళ్ళ దాకా వాళ్ళ విషయాలేమీ తెలియరాలేదు.

ఓ రోజు నేనూ, బాబిగాడూ ఫోన్లో మాట్లాడుతుండగా ఏదో మాటల సందట్లో వాళ్ళ గురించి వచ్చింది. "అక్కా.. యీ మధ్య రవి మావయ్య తను చేసిందంతా చాలా పెద్ద తప్పని రియలైజ్ అయ్యాడట. తిరిగి అత్తయ్యా వాళ్ళ దగ్గరికొచ్చేస్తానన్నాడట. పిల్లల బాధ్యత కూడా తీసుకుంటానన్నాడట. ఇప్పటికైనా ఇంగితం తెలిసాచ్చిందని పెద్దవాళ్ళందరూ సంతోషించారు" అని ఓ క్షణం ఆగాడు.

వాడి మాటలు వింటుంటే నాకెంత సంతోషమనిపించిందో! "ఎలాగైనా మళ్ళీ వాళ్ళ కుటుంబం అంతా ఓ గూటి కిందకి వస్తారు. మళ్ళీ మా చిన్నప్పటి మావయ్యని చూడొచ్చు" ఇలా రకరకాల ఆలోచనలు నన్ను ముసురుకుంటుండగానే బాబిగాడు మళ్ళీ చెప్పడం కొనసాగించాడు. "కానీ.. దురదృష్టం! తను చేసిన తప్పుని సరిదిద్దుకునే సమయానికి అకస్మాత్తుగా గుండె నొప్పి వచ్చి చనిపోయాడక్కా. మన రవి మావయ్య! ఇది జరిగి నాలుగైదు నెలలయినా నాకీ మధ్యనే తెలిసింది" అని ఇంకా ఏదో చెప్పుతున్నాడు బాబిగాడు.

కానీ, అప్పటికే నా మెదడు మొద్దుబారిపోయి ఆ తరువాత వాడు మాట్లాడుతున్న మాటలేవీ నా చెవులని చేరలేకపోయాయి. నా ప్రమేయం లేకుండానే నా కళ్ళల్లోంచి నీళ్ళు చిప్పిల్లాయి. నేను చివరిసారి తనని చూసినప్పుడు సరిగా మాట్లాడలేదనే బాధ మళ్ళీ నన్ను కమ్ముకుంటోంది. దుఃఖంతో గొంతు పూడుకుపోయి మాట పెగల్లేదు నాకు.

నాకెంతో ఇష్టమైన మా రవి మావయ్య జీవితం ముప్పై అయిదేళ్ళు కూడా నిండక ముందే అర్ధాంతరంగా ముగిసిపోయిందనేది వాస్తవమని తెలుస్తున్నా కూడా, తన గురించి విన్న అన్నీ విషయాల్లాగే యీ చేదు నిజాన్ని కూడా నాకు అస్సలు నమ్మాలనిపించలేదు!

నొన్నా.. ఎందుకిలా చేశావు?

పువ్విణ కొల్లి

నాన్నా..!

నువ్వు భౌతికంగా మమ్మల్ని వదిలి వెళ్ళిపోయి అప్పుడే ఇరవై నాలుగు గంటలు గడిచిపోయాయి. అమ్మ గుండెలవిసేలా ఏడుస్తూనే ఉంది. పచ్చి మంచి నీళ్ళన్నా తాగకుండా, గొంతు చీల్చుకుపోయి మంట మండుతున్నా ఆపకుండా ఎక్కిళ్ళు పెడుతూనే ఉంది. అమ్మ కళ్ళల్లో భయం, దైన్యం, అసహాయత ఎప్పుడూ కనిపించినట్లే ఈరోజు కూడా కనిపిస్తున్నాయి. నాకేమి అమ్మ కొత్తగా అనిపించట్లేదు. నాకు ఊహ తెలిసినప్పటినుంచి అమ్మ కళ్ళలో బాధను చూస్తూనే ఉన్నాను.

తేడా ఏమిటంటే ఈ రోజు అందరి ముందు దాచుకోకుండా ఏడుస్తోంది అమ్మ. బహిరంగంగా సిగ్గు పడకుండా, స్వేచ్ఛగా ఏడుస్తోంది. నాకిదే మంచిదనిపిస్తుంది వింతగా! నిన్నటి దాక అమ్మ తన దుఃఖాన్ని తనలోనే దాచుకునేది. తన కష్టాలు పదిమందికీ తెలిస్తే

కౌముది

ఎక్కడ కుటుంబం పరువు పోతుందో, ఎక్కడ తన భర్త అందరికీ చులకన అవుతాడో అని తనలోనే తను కుళ్ళి కుళ్ళి ఏడిచేది. ఇంట్లో అందరూ నిద్ర పోయాక తనొక్కటే ఏడుస్తూ జాగారం చేసేది. నేను ఎన్నో రాత్రులు అమ్మను గమనిస్తూ, నిద్ర పోతున్నట్లు నటించేదాన్ని, అమ్మకు తెలీకుండా.

పార్లీ పార్లీ ఏడుస్తున్న అమ్మను చూస్తుంటే నాకు వింతగా ఉంది. అమ్మా, నువ్వు ఇప్పుడు కొత్తగా కోల్పోయినదేమిటి? అని అడగాలనిపిస్తుంది. అమ్మ తన పెళ్ళి నాటి నుంచి పడ్డ కష్టాలకు మొట్టమొదటి సారిగా తనివితీరా ఏడుస్తుందా అని కూడా అనిపిస్తుంది.

నాలో రేగుతున్న ఈ ఆలోచనలకు నామీద నాకే అసహ్యంగా ఉంది. ఇలా అనుకోవటం తప్పు అని నాకు తెలుస్తూనే ఉంది. కానీ నా ప్రమేయం లేకుండా నా బుర్రలో సుడిగుండాలు తిరుగుతున్నాయి. వీటిని ఆపటం నా వల్ల కావట్లేదు. ఎంతగా అదిమి పెడదామంటే, అంతగా చేలరేగి పోతున్నాయి.

అమ్మ చుట్టూ అత్తలు, పిన్నులు, పెద్దమ్మలు మొహాల నిండా విచారాన్ని నింపుకుని కూర్చున్నారు. "ఏడవకు, ధైర్యం తెచ్చుకో", అంటూ అమ్మను ఓదారుస్తున్నారు. నాకైతే వాళ్ళందరిని గదిలో నుంచి బయటకు పంపేసి, అమ్మ మొహాన్ని నా హృదయానికి హత్తుకుని, "అమ్మా ఏడువు, నీకు అలుపు వచ్చి నిదుర వచ్చే దాకా ఏడువు. నీ జీవితమంతా పడ్డ కష్టాలు మరిచి పోయేదాకా ఏడువు. ఎవరన్నా చూస్తారేమో అనే సంశయం లేకుండా స్వతంత్రంగా ఏడువు", అని చెప్పాలని ఉంది. కానీ నాకా అవకాశం ఇప్పట్లో దొరికేటట్లు లేదు. ఏప్పుడు చూసినా అమ్మా చుట్టూ జనాలే.

నేను అమ్మ ఉన్న గదిలోకి అడుగుపెట్టగానే, అమ్మ నన్ను చూసి మరీ బిగ్గరగా ఏడుస్తోంది. నాకు అక్కడ ఉండాలో, వెళ్ళాలో తెలియక అలా నిల్చుని పోయాను. అమ్మ పక్కనే కూర్చున్న చిన్నత్ర లేచి వచ్చి నన్ను అమ్మ పక్కన కుర్చోపెట్టింది. నేను అమ్మ చేతిని సున్నితంగా నా చేతుల్లోకి తీసుకున్నాను. ఏదేదో అమ్మతో చెప్పాలనిపిస్తోంది. కానీ ఒక్క మాట కూడా నోట రావట్లేదు. అమ్మతో నాకు ఏకాంతం లేకో తెలీదు, నాకు నాకే ఏమి మాట్లాడాలో తెలీకో తెలీదు. ఇంక అక్కడ ఎక్కువ సేపు కూర్చోలేక లేచి ఇవతలకు వచ్చేసాను. ఓ మూల నుంచున్న చిన్నత్ర నా వైపు అదోలా చూసింది.

నా పరిస్థితి నాకే చిత్రంగా ఉంది. నాన్న పోయినందుకు బాధ లేదు అనలేను కానీ, ఏడుపు వచ్చేటంత బాధగా మాత్రం లేదు. కాలమంతా ఘనీభవించినట్లుగా అనిపిస్తోంది. ఏ భావము లేదు, ఏదో నిర్లిప్తత. నా మోహంలో ఎలాంటి భావమూ కనిపించట్లేదని, ఇంటి నిండా ఉన్న బంధువులు నా వైపు చూస్తున్న చూపుల్లో తెలుస్తూనే ఉంది. బలవంతానైనా నాకు ఏడుపు రావట్లేదు. నామీద నాకే జాలిగా ఉంది. నేనెందుకిలా రాయిలా ఉన్నాను? నా మనసుకు సమాధానం తెలుసేమో?

"వాడికి కూతురంటే పంచ ప్రాణాలు. వాడు పాతే దీని కళ్ళల్లో కనీసం ఏడుపు చుక్కన్నా లేదు", పెద్దత్ర మామయ్యతో అంటుంటే నా చెవిన పడింది. వాళ్ళేదో అనుకుంటున్నారని నాకు బాధగా అనిపించలేదు.

వాకిట్లోకి వచ్చాను. అక్కడంతా మొగవారు గుంపులు గుంపులుగా కూర్చుని రాజకీయాలు మాట్లాడుకుంటున్నారు. దూరంగా పెదనాన్న రేపటికి చెయ్యాల్యిన ఏర్పాట్ల గురించి ఎవరితోనో సీరియస్ గా మాట్లాడుతున్నారు.

తమ్ముడు కనపడతాడేమోనని వెతికాను. వాకిట్లో లేడు. పెరట్లోకి వచ్చాను. మా వారు తమ్ముడ్ని ఓదారుస్తూ కనిపించారు. వాడు చేతులు కట్టుకుని, తలదించుకుని మా వారు చేప్పేది వింటున్నట్లు తల ఊపుతున్నాడు. ఈయన వాడి భుజాలు తట్టడం నాకు కనిపించింది. నాకు కాస్త ఓదార్చుగా, ధైర్యంగా అనిపించింది.

దేవుడి గదిలోకి వచ్చాను. అదృష్టం అక్కడ ఎవరూ లేరు. ఓ మూలకు వచ్చి కూర్చున్నాను. చీర కొంగును భుజాల చుట్టూ కప్పుకున్నాను. తలదించుకుని నేల వైపు చూస్తూ ఉండిపోయాను. ప్రశ్నలు ప్రశ్నలు అంతు లేని ప్రశ్నలు. నాన్నను నిలదీసి అడగాల్సిన ప్రశ్నలు. సమాధానం లేని ప్రశ్నలు. సమాధానం చెప్పాల్సిన నాన్న తప్పించుకుని వెళ్ళిపోగా మిగిలిపోయిన ప్రశ్నలు.

ఎందుకు నాన్నా..! ఇలా చేసావు? నువ్వు చనిపోతే, నువ్వు కన్న నాకు కనీసం ఏడుపన్నా రాకుండా ఎందుకు చేసుకున్నావు నాన్నా..!? వ్యసనాలకు బానిసై ప్రాణాలు తీసుకున్న నువ్వు అసలెందుకు పెళ్ళి చేసుకున్నావు? పిల్లల కన్నా తాగుడే ఎక్కువైనా నువ్వు అసలెందుకు పిల్లలను కన్నావు?

నాకు ఊహ తెలిసిన నాటి నుంచి నువ్వు తూలుతూనే ఉన్నావు. అమ్మ మోహంలో సంతోషం నేనేనాడు చూడలేదు. అమ్మ కళ్ళలో ఎప్పుడూ భయమే, భవిష్యత్తు అంటే భయమే. అమ్మ కళ్ళలో ఎప్పుడూ అసహాయతే, ఏమీ చెయ్యలేని అసహాయతే. మా చిన్నప్పుడు నేను, తమ్ముడు తెలిసి తెలియక నీ గురించి అడిగే ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పలేక అమ్మ సిగ్గుతో చచ్చిపోయేది. నీ వ్యసనాల గురించి మాకు తెలీకుండా ఉండటం కోసం చాలా ప్రయత్నించేది. పాపం పిచ్చి అమ్మ ఎన్నని దాయగలదు. ఎందుకు నాన్నా ఇలా చేసావు?

ఒకనాడు నా పుట్టిన రోజున, నేను ఎంతగా చెప్పినా వినకుండా అమ్మ నా స్నేహితులను భోజనానికి పిలిచింది. నీకు గుర్తుండా నాన్నా, ఆ రోజు నువ్వు తప్ప తాగి ఇంటికి వచ్చి, నా స్నేహితుల ముందు ఎంత యాగీ చేసావో. ఆ రోజు అర్ధరాత్రి అమ్మ నా దగ్గరకు వచ్చి "నన్ను క్షమించమూ, నీకు ఏ సంతోషం ఇవ్వలేకపోతున్నాను. నీ పుట్టిన రోజు కదా, స్నేహితులతో కాస్త సందడిగా గడుపుతావు అనుకున్నాను. నన్ను మన్నించు తల్లీ", అంటూ నా చేతులు పట్టుకుని ఏడిచేసింది. ఆ మరునాడు నేను కాలేజీలో తలెత్తుకుని తిరగలేక పోయాను. ఎవరూ నాతో మాట్లాడేవారు కాదు. ఎందుకు నాన్నా ఇలా చేసావు?

అమ్మ నా పరీక్షలకు డబ్బులు దాస్తే, అమ్మకు తెలీకుండా నీ ఇంట్లో నువ్వే దొంగగా మారి ఆ డబ్బులు తీసుకెళ్ళి తాగి వచ్చావు. అమ్మ తన గాజులు అమ్మి నా పరీక్షలకు కట్టింది.

ఓపిక నశించిన అమ్మ ఒక రోజు నీకు ఎదురు చెపితే, నువ్వు అమ్మ చెంప పగలకొట్టావు. అమ్మ చెంప పడిన నీ చేతి వేలి ముదలు నేను నా జీవితంలో మరిచిపోలేను.

ఇంటికి ఎప్పుడైనా, ఎవరైనా చుట్టాలు వస్తే అమ్మ గజగజ లాడిపోయేది. ఎక్కడ నీ గుట్టు బయట పడుతుందో అని తెగ బెదిరిపోయేది. పిచ్చిది అమ్మ, నీ సంగతి ఎవరికీ తెలీదు అని నమ్మేది. ఆ నమ్మకంలోనే బతికింది. నీ గౌరవం ఎక్కడ తగ్గిపోతుందో అని నీ గురించి ఎవరికీ చెప్పేది కాదు. ఎందుకు నాన్నా అమ్మను అంత బాధ పెట్టావు?

నాకు పెళ్ళి వయస్సు వచ్చిన దగ్గర నుంచి, నేను అత్తారింటికి వెళ్ళే దాకా అమ్మ పడిన వేదన నాకు తెలుసు. అమ్మ జీవితం చూసినా తర్వాత నాకు పెళ్ళంటేనే విరక్తి వచ్చేసింది. నన్ను పెళ్ళికి ఒప్పించటానికి అమ్మ నాకు చూపించిన ఉదాహరణలు ఎన్నో. ఎన్ని అన్నోన్య దాంపత్యాలు చూసినా, నా మనసులో ముద్రించుకు పోయిన నీ భర్త స్వరూపం నన్ను పీడకల లాగా వెంబడించేది. అర్థం చేసుకునే భర్త దొరకటం నా ఏకైక అదృష్టం.

నా మరిది పెళ్ళికి తాగి వచ్చిన నువ్వు మాట్లాడుతుంటే, నీ దగ్గర నుంచి గుప్పున వచ్చిన వాసనకు, మా అత్తగారు నన్ను చూసిన చూపు, పాతాళంలోకి నన్ను విసిరేసినట్లు అనిపించింది.

నాకు అత్తారింట్లో కాస్త కష్టమొస్తే ఎవరికి చెప్పుకోను నాన్నా? నీతో ఎప్పుడూ కష్టాలు పడే అమ్మకు నేను నా కష్టాలు ఏమని చెప్పుకోగలను. పుట్టింటి ఆసరా లేని ఆడపిల్ల ఎంత అభద్రతకు లోనవుతుందో ఎప్పుడన్నా ఆలోచించావా నాన్నా?

ఈ రోజు నువ్వు మమ్మల్ని కొత్తగా వదిలి వెళ్ళింది ఏమీ లేదు నాన్నా. అసలు నువ్వెప్పుడు మాకు దగ్గర అవ్వలేదు. నువ్వు నీ వ్యసనాలకు మాత్రమే తండ్రివి, భర్తవి, భంధువువి. నువ్వు భౌతికంగా మా మధ్యలో లేవు అన్నమాటే కానీ, అంతకు మించి ఏమీ తేడా లేదు.

నిన్ను కోల్పోయాము అన్న బాధ మనసులో ఎక్కడో ఉంది. కానీ ఆ బాధ నన్ను కుదిపెయ్యట్లేదు. మనిషిని కోల్పోయాము అని అనిపిస్తుందే కానీ, ఆత్మీయుడిని కోల్పోయాము అని మాత్రం అనిపించట్లేదు.

నాన్నా.. నీ చావులో నేనొక విషయాన్ని తెలుసుకున్నాను. పిల్లల్ని కన్నందుకు తల్లిదండ్రులకు పిల్లల మీద స్వాభావికంగా ప్రేమ ఉంటుందేమో కానీ, పిల్లలకు తల్లిదండ్రుల మీద ప్రేమ, గౌరవం ఉండాలంటే, తల్లిదండ్రులు తమను మంచి తల్లిదండ్రులుగా నిరూపించుకోవాలి.

ఎందుకు నాన్నా ఇంత కఠినమైన నిజాన్ని నువ్వే నిరూపించావు? ఎందుకు నాన్నా.. ఇలా చేసావు?

బతికుండగా నాన్నని అడగలేని ప్రశ్నలన్నీ ఒకదాని తర్వాత ఒకటి ఒకటి వెలికి వచ్చాయి..

నా కంట్లో ఘనీభవించిన నీరు కన్నీరుగా కరిగి చెంపలపై జారుతోంది.. వరదలా ఉప్పొంగుతోంది!!

లచ్చమ్మ జడ

దీనిక ఉప్పులూరి

అత్యుత్సాహిణి (సిని నిర్మాణ సంస్థ) సహకారంతో కౌముది - రచన నిర్వహించిన కథల పోటీలో
ఇహలమతి లొంగిన కథ.

"రాత్రిపూట తాతయ్య గురకపెడుతుంటే నీకసలు నిద్దరెలా పడుతుంది నానమ్మా?"

"అలవాటైపోయిందిలేమ్మా"

"అదికాదు నానమ్మా, తాతయ్య ఎలాగో మధ్యాహ్నం పడుకుంటాడు కదా! అప్పుడేమో నువ్వు ఇంటిపనులన్నీ చేసుకోవాలి. మరి నిన్ను మధ్యాహ్నం నిద్రపోనివ్వక, రాత్రీ నిద్రపోనివ్వక.. ఎలాగ పాపం"

"ఫరవాలేదులేమ్మా"

"పోనీ తాతయ్యని నిద్రలేపి వంట చెయ్యమందాం. నువ్వు ఎంచక్కా కొంచెం సేపు గురక గొడవ లేకుండా నిద్రపోవచ్చు" నాన్నమ్మ నవ్వి, నన్ను దగ్గరకి తీసుకుని ముద్దుపెట్టుకుంది.

ఎన్నో జ్ఞాపకాలు చాలా చిన్న వయసులో నేను చూసినవీ, చేసినవీ గుర్తుచేసి అప్పుడప్పుడు అమ్మా నాన్నల్ని కూడా ఆశ్చర్యపరుస్తూ ఉంటాను. అలాంటిది నాకివాళేమయిందో ఏంటో!

ఇవాళే నాకు పద్దెనిమిదేళ్ళు నిండాాయి. ప్రాద్దున్న లేవగానే తలంటుకుని క్రొత్త పరికిణీ వోణీ వేసుకున్నాను. ఎప్పటిలాగానే వెళ్ళి నాన్న ముందు నిలబడి అడిగాను.

"బాగున్నానా నాన్నా?"

"నీకేం తల్లీ.. బంగారంలా ఉన్నావు" అంటూ నవ్వాడు నాన్న.

నాన్న టీచర్. ఇంటి దగ్గరే ఉన్న స్కూల్లో లెక్కలు చెబుతారు. స్కూల్కి సెలవైనా, బ్యాంకులో కొంచెం పని ఉందని బయటికి వెళ్ళాడు నాన్న. తను తిరిగొచ్చేలోగా ఒక కాగితం మీద ఒక వైపు నా తీపి జ్ఞాపకాలూ, మరో వైపు నా చేదు జ్ఞాపకాలూ వ్రాయమన్నారు. ఇదే పని నన్ను కొన్నేళ్ళ క్రితం నా పుట్టినరోజు నాడు కూడా చెయ్యమన్నారు. అప్పుడేం రాసానో బొత్తిగా గుర్తులేదు నాకు. ఇప్పుడు మాత్రం తీపి జ్ఞాపకాలు వరుసగా నాలుగు వ్రాసేశాను కానీ చేదు జ్ఞాపకాలు పెద్దగా ఏమీ గుర్తుకు రావటం లేదు. క్రిందటి నెల నా ప్రాణ స్నేహితురాలికి ఆక్సిడెంట్లో కాలు విరగటం తప్ప. ఇక తీపి జ్ఞాపకాలు ఇలా ఉన్నాయి:

1. మొదటి సారి సముద్రం చూడటం.

2. చిన్నప్పుడు డాన్సు పోటీలో బహుమతిని ముఖ్యమంత్రి చేతుల మీదుగా అందుకోవడం.

3. స్కూల్ పిల్లలతో కలిసి నాగార్జున సాగర్కి వెళ్ళటం.

4. రెండేళ్ళ క్రితం పుట్టినరోజుకి నాన్న కుక్క పిల్లని గిట్టగా ఇవ్వటం.

వంట గదిలో నుంచి ఘుమ ఘుమలొస్తుండగా ఇక ఆగలేక కాగితం నాన్న టేబుల్ మీద మడిచి పెట్టి అమ్మ దగ్గరికి వెళ్ళాను అప్పటికే బుజ్జిగాడు వడలు, పాయసం లాగించేస్తున్నాడు.

"అమ్మా.. నాకు పెట్టలేదే ఇంకా? పుట్టినరోజు నాదికదా!" అడిగాను నేను.

"దేవుడికి ఆరగింపు చేసేవరకూ ఆగరా.. అన్నా కూడా వినలేదే వాడు. నీకు పెట్టేదాకా ఎక్కడ ఆగుతాడు!"

"ఏం కాదు! అక్క తినేదాక ఆగుతాను అని ఎంత చెప్పినా వినకుండా, 'నువ్వు నా చిట్టి తండ్రవి కదరా కన్నా, నీకు పెట్టకుండా అక్కకి ఎలాపెడతానురా?' అని అమ్మే నన్ను తినమని బలవంత పెట్టింది"

"చాల్లే నోరూసుకుని తిను" అంటూ బుజ్జిగాడి తలమీద మొట్టికాయవేసింది అమ్మ.

తమ్ముడు భార్గవ్ని ఇంట్లో ముద్దుగా బుజ్జి అని పిలుస్తాం. బుజ్జి నాకంటే నాలుగేళ్ళు చిన్నవాడు. వాడు పుట్టినప్పుడు నాకు వాడిని చూస్తే చాలా అసూయగా ఉండేది, అమ్మా, నాన్నా నన్ను పూర్తిగా మర్చిపోయి బుజ్జిగాడిని మాత్రమే ముద్దు చేస్తున్నారని. అలాంటిది ఇప్పుడు వాడంటే ఎంత ఇష్టమో! మొన్న రెండు రోజులు వాడు స్కూల్ టూర్కి వెళ్ళినప్పుడు ఇల్లంతా చాలా బోసిగా అనిపించింది. వాడు ఎప్పుడు తిరిగొస్తాడా అని ఎదురుచూసాను. కానీ వాడు ఇంటికి వచ్చిన మరుక్షణం నుంచే గొడవ మొదలైంది ఇద్దరి మధ్యనా. చిన్నప్పుడు అమ్మా నాన్న ఎన్నిసార్లు బెదిరించారో, ఇలా వాడితో పోట్లాడితే వాడిని హాస్టల్కి పంపించేస్తాం అని. వాళ్ళు ఆ మాటన్న ఒక వారం రోజుల వరకు ఇద్దరం ఏ తగాదా లేకుండా చాలా ఆప్యాయంగా ఉండేవాళ్ళం. వారమవగానే మళ్ళీ గొడవ మొదలు.

బుజ్జి పుట్టిన నెలరోజులలోపే నా అల్లరి భరించలేక నన్ను మా నాన్న ఊరికి పంపించేసాడు, నాన్నమ్మా, తాతయ్యల దగ్గరికి, ప్రయాణమంతా పడుకున్న నాకు ఊరికి వెళుతున్న సంగతే తెలీదు. మొదటి రోజు ఏకధాటిగా 24 గంటలూ ఏడిచానట. నాకు అస్సలు గుర్తులేదు. గుర్తున్నవి వేరే విషయాలు. అవేంటంటే..

"అమ్మేది?"

"లేదు"

"ఎక్కడికెళ్ళింది?"

"ఎక్కడికీ వెళ్ళలేదు"

"మరి ఏది?"

"ఇంట్లో ఉంది"

"మరి కనబడదేం?"

"ఈ ఇంట్లో కాదు మీ ఇంట్లో ఉంది"

"మరి నేనెందుకు ఇక్కడున్నాను?"

"అబ్బబ్బ! విసిగించకే. నీ గోలలో పడి పోవు మాడిపోయింది. తాతయ్య దగ్గరకి పో. కథ చెబుతారు" విసుక్కుంది నాన్నమ్మ. నాన్నమ్మ మాట వినబడిందో ఏమో కానీ, "లచ్చీ.. ఇటు రావే." పిలిచాడు తాతయ్య.

"వస్తున్నానండి"

"నిన్నుకాదే. చిన్న లచ్చిదాన్ని పిలిచాను" అరిచాడు తాతయ్య.

"నిన్నే.. పో.. తాతయ్య పిలుస్తున్నాడు" తలుపు వైపు తోసింది నాన్నమ్మ.

ఉయ్యాల మీద కూర్చుని ఉన్నాడు తాతయ్య. ఎక్కడ ముద్దు పెట్టుకుంటాడోనని బెరుగ్గా దగ్గరికెళ్ళాను. చటుక్కున నన్ను ఎత్తుకుని అనుకున్నంత పనిచేసాడు. తాతయ్య మీసాలు గుచ్చుకుని నా బుగ్గ కందిపోయింది.

"నా పేరు లచ్చికాదు" చెప్పాను కోపంగా.

"మరేంటో"

"అయిసువార్య లక్ష్మి"

నవ్వాడు తాతయ్య. ఎందుకో తెలియక ఇంకా కోపం వచ్చింది నాకు. మళ్ళీ చెప్పాను.

"అ..యి..సు..వా..ర్య..లక్ష్మి"

"పిల్లకి తల్లిపేరు పెట్టుకోవడం మాత్రమే తెలుసు మీ నాన్నకి. ఎలా పలకాలో మాత్రం నేర్పించలేదా?" ఇంకా గట్టిగా నవ్వాడు తాతయ్య.

"ఐశ్వర్యలక్ష్మి..అను..ఐశ్వర్యలక్ష్మి..అని నాతో రెండుసార్లు అనిపించాక, "లక్ష్మి .. మీ నాన్నమ్మ పేరు. కూతురికి తల్లి పేరు

పెట్టుకుందాం అనుకున్నాడు మీ నాన్న. కానీ మీ అమ్మ ఇష్టపడాలిగా.. మొత్తానికి ఇద్దరూ రాజీపడి, ఇలా పెట్టారు నీ పేరు.

ఇంట్లో ఏమని పిలుస్తారు నిన్ను?" అడిగాడు తాతయ్య.

"నాన్నైతే బంగారు తల్లి అనీ, అమ్మైతే ఐసు అని"

"బంగారు తల్లా..?" మళ్ళీ నవ్వాడు తాతయ్య.

ఎందుకో మరి 'బంగారు తల్లి.. బంగారు తల్లి' అంటూ చాలా సేపటి వరకూ నవ్వుతూనే ఉన్నాడు. నాకు చాలా కోపం వచ్చింది. కొద్దిసేపటికి తాతయ్య పేపర్ చదువుతుండగా మెల్లగా పెరట్లోకి జారుకున్నాను. పెరట్లో కొబ్బరి చెట్టెక్కి రామయ్య కాయలు కోస్తున్నాడు. చెట్టు క్రింద నిక్కరు మాత్రమే వేసుకుని ఒక చిన్న అబ్బాయి నిలబడి ఉన్నాడు. దాదాపు నా వయసు వాడే నేను బయటికి వెళ్ళగానే నన్ను చూసి నవ్వాడు. ఇంతలో రామయ్య చెట్టు దిగి "నా కొడుకు శీను, లచ్చమ్మా. నీతో ఆడుకుంటాడని తీసుకొచ్చిన" అని చెప్పి లోపలికివెళ్ళాడు.

శీను, నేను ఆటలు మొదలు పెట్టడానికి పెద్ద టైం పట్టలేదు. నాన్నమ్మ వచ్చి భోజనం చెయ్యమని పిలిచేదాక అలుపు లేకుండా తొక్కుడు బిళ్ళ ఆడుకున్నాం ఇద్దరం. తాతయ్య అప్పటికి భోజనం చేసేసి నిద్రపోతున్నాడు. తన గురకకి నేను రెండు మూడుసార్లు అదిరిపడ్డాను. నాన్నమ్మ పప్పున్నం ముద్దలు కలిపి నోట్లో పెట్టింది అన్నం తింటూ మధ్యలో అప్పుడప్పుడు బయటికి వెళ్ళి శీను ఉన్నాడా, వెళ్ళిపోయాడా అని చూసాచాను నేను. నా వెనకాలే నాన్నమ్మ కూడా వచ్చింది.

"ఇదిగో. ఇలాగ వెనకాల పరుగెత్తిస్తావనే మీ అమ్మ నీతో పడలేక ఇక్కడికి పంపించేసింది. ఒక్కచోట కూర్చుని తినమ్మా"

"ఇలా పరిగెడితే, అమ్మకి నేను వద్దా నానమ్మా? బుజ్జిగాడు ఎప్పుడూ అలాగే ఉయ్యాలలో పడుకుని ఉంటాడు. ఎక్కడికి వెళ్ళడు. అందుకేనా అమ్మకి వాడంటే ఎక్కువ ఇష్టం?" తన్నుకొస్తొన్న ఏడుపు ఆపుకుంటూ అడిగాను నేను.

"అలాకాదు తల్లీ. బుజ్జీ చిన్న బాబు కదా. అప్పుడే నడవలేడు. మాట్లాడలేడు అందుకనే అమ్మ అలా ఎప్పుడూ దగ్గరుండి చూసుకుంటుంది. మరి నువ్వేమో పెద్ద పిల్లవి కదా. నువ్వు కూడా చిన్న పాపలాగా అమ్మని ఇబ్బంది పెట్టకూడదు కదా. అమ్మకి నువ్వన్నా చాలా ఇష్టమే. కానీ ప్రస్తుతం ఇద్దరు పిల్లలని చూసుకునే ఓపిక లేదు.. కొన్నిరోజుల తర్వాత."

నాన్నమ్మ ఏదో చెబుతూనే ఉంది కానీ నేను మాత్రం ఏం వినలేదు. ఏదో ఒక రకంగా అందరికీ నా విలువ తెలిసేటట్టు చెయ్యాలనిపించింది.

ఆ రోజు రాత్రి శీను కూడా మా ఇంట్లోనే ఉండిపోవాలని మారాం చేశాను నేను. నాన్నమ్మ సరేనంది.

అందరూ పడుకున్నాక గోడ గడియారం టంగ్ టంగ్ మని కొట్టింది. నాన్నమ్మ పక్కనుంచి నేను మెల్లగా లేచి వెళ్ళి హాలులో పడుకున్న శీనుని నిద్రలేపాను. వాడికి పూర్తిగా మెలుకువ రావటానికి చాలా టైం పట్టింది లేచి కూర్చుని "ఎంటి లచ్చమ్మా?" అడిగాడు.

"త్వరగా లే.. మనం వెళ్ళాలి?"

"ఎక్కడికి"

"ఇక్కడ దగ్గరలో ఏవైనా గుహలున్నాయా?"

"గుహలా? అవేంటి?" అమాయకంగా అడిగాడు శీను.

"గుహలంటే తెలీదా? అది దొంగలు డబ్బులు దాచుకునే చోటు" తెలివిగా జవాబు చెప్పాను నేను.

"మరి మనం అక్కడికెందుకు వెళ్ళాలి?"

"మనం బయలుదేరాక దారిలో చెపుతానులే. నువ్వులే.. తొందరగా"

అప్పుడు ఏ మాత్రం గొడవ చెయ్యకుండా నాతో వచ్చాడు శీను. నాకు అది ఇప్పటికీ ఆశ్చర్యంగానే అనిపిస్తుంది

ఇద్దరం పిల్లలా అడుగులు వేసుకుంటూ పెరటి తలుపు గొళ్ళెం తెరచుకుని బయటికి వచ్చాం. ఇద్దరం వీధిలోకి పరుగెత్తాం కొంత దూరం వచ్చాక ఆయాసంతో ఆగిపోయాం.

"ఇక పరుగెత్తకు. నడిచే వెళదాం" ఎక్కడికి వెళుతున్నామో తెలియకపోయినా, ఏదో దారి తెలిసినట్టు అన్నాను నేను.

చుట్టూ ఒకసారి పరిశీలించి చూసాక, శీను నా చెయ్యి పట్టుకుని చక చకా నడుచుకుంటూ ఒక చిన్న ఇంటి ముందుకు తీసుకెళ్ళాడు. ఇంటిని ఒకసారి చూసి, తరువాత బేలగా నన్ను చూసాడు.

"ఎంటి?" అడిగాను.

"అమ్మ.."

"ఎంటి"

"అమ్మ.. ఇక్కడే ఉంటుంది మా అమ్మ. ఇది మా ఇల్లే." దాదాపు ఏడుపు గొంతులో అన్నాడు శీను. వాడు గట్టిగా ఏడుస్తూ వాళ్ళమ్మ కోసం కేకేసేలోగా నేను వాడి చెయ్యి పట్టుకుని మళ్ళీ పరుగెత్తాను చాలా దూరం పరుగెత్తాక, ఇద్దరం ఒకేసారి ఆగిపోయాం. దగ్గరలో ఒక్క ఇల్లు కూడా లేదు. అన్నీ పాలాలే. శీను మళ్ళీ "అమ్మ..." అన్నాడు మెల్లగా.

నాకూ అమ్మ గుర్తొచ్చింది కానీ అమ్మ కోసమేగా ఇదంతా. గుహలో డబ్బు తీసుకెళ్ళి ఇంట్లో ఇస్తే అందరూ నన్ను ఎంత మెచ్చుకుంటారు! అమ్మ కూడా బుజ్జి గాడిని వదిలేసి ఇంక నన్నే ఎత్తుకుంటుంది.. అలా ఆలోచించగానే ఇంకాస్త ఉత్సాహం వచ్చి పొలంలోకి పరుగెత్తాను నేను. నా వెనుకాలే శీను.

ఎంత దూరం వెళ్ళినా గుహ కనిపించలేదు. చివరికి ఒక చెట్టు కింద నిలబడిపోయాం.

"శీనూ, నువ్వు అటు చూడు గుహ కోసం, నేను ఇటు వెతుకుతా" అన్నాను శీనుతో.

"లచ్చమ్మా, అసలు గుహ ఎలా ఉంటుంది?" అడిగాడు శీను.

అప్పుడే గుర్తొచ్చింది నాకు. నాకూ తెలీదు గుహ ఎలా ఉంటుందో. నాన్న ఏదో కథలో గుహ గురించి చెప్పినప్పుడు నాకు రాలేదు ఆ అనుమానం. కానీ ఇప్పుడు మరి గుహ ఎలా ఉంటుందో తెలియకుండా ఎలా వెతకడం?

ఇంతలో వణుకుతున్న గొంతులో శీను అన్నాడు "లచ్చమ్మా, చూడు.. దెయ్యం"

అదిరిపడి వాడు చూపిస్తున్న వైపు చూసాను నేను. కొంత దూరంలో ఒక చెట్టు కింద కనపడింది నాకు. రెండు మూడు ఎర్రటి చుక్కలు గాల్లో తేలుతున్నాయి. అప్పుడప్పుడు ఆ చుక్కలు, రెండు కళ్ళు, ఒక ముక్కులాగా కూడా కనబడుతున్నాయి. ఒక్కసారిగా ఎగిరిగంతేసినంతపని చేసాను నేను.

"శీనూ, గుహ దొరికిందిరా"

"ఎక్కడ లచ్చమ్మా?" అడిగాడు శీను.

"నాన్న చెప్పాడు. గుహకి కాపలాగా కొరివి దెయ్యం ఉంటుందని. అదే ఆ దెయ్యం. పద పోదాం" అంటూ నేను ఆ చెట్టు వైపు కదిలినా, శీను మాత్రం బిగుసుకుపోయి అక్కడే నిలబడిపోయాడు.

"రా.. ఫర్వాలేదు.. ఏం చెయ్యదు. మనం దాని కళ్ళు కప్పి దాని వెనకాల నుంచి గుహలోకి వెళ్దాం" తోచిన సలహా చెప్పాను నేను.

శీను కదలలేదు. ఆ చెట్టువైపు అలాగే చూస్తుండిపోయాడు అంతలో

"లచ్చమ్మా, పోయింది దెయ్యం.. పోయింది....పోయింది" అన్నాడు.

వెనక్కి తిరిగి చెట్టుని చూస్తే, ఆ ఎర్రటి చుక్కలు మాయమైపోయాయి. చెట్టుకింద నుంచి మాయమైన దెయ్యం మా దగ్గరికేమైనా చేరిందేమోనని చుట్టూ చూసుకున్నా నేను. కానీ ఆ మాట శీనుకి చెప్పలేదు. వాడు భయపడితే గుహలోకి రాడు. గుహ ఆ చెట్టుకి దగ్గరలోనే ఉండాలి.

"ఎందుకైనా మంచిది, ఇంకొంచెం సేపు ఆగుదాం లచ్చమ్మా. ఆ దెయ్యం మననే వెనక నుంచి పట్టుకుంటే?"

వాడు అన్న మాటలకి నాకు కూడా భయం వేసింది. కొంచెం సేపు ఆ చెట్టుని దూరం నుంచే చూసి, ఏ దెయ్యంకూ కనిపించకపోతే వెళ్దాం అని నిశ్చయించుకున్నాం.

"లచ్చమ్మా, గుహలో డబ్బులు పొద్దున్న కూడా వచ్చి తీసుకోవచ్చుగా?"

"నిజమే కానీ, అప్పుడు తాతయ్యా, నానమ్మా కూడా వస్తారు అప్పుడు నన్ను ఎవరు మెచ్చుకుంటారు? ఇప్పటికే నాతోపాటు నిన్ను కూడా మెచ్చుకుంటారు. ఇంకా పెద్దవాళ్ళు కూడా మన కూడా వస్తే చిన్నపిల్లలని ఎవరూ మెచ్చుకోరు. అసలే ఈ మధ్య నన్ను

ఇంట్లో పూర్తిగా మెచ్చుకోవటం మానేశారు. ఆ బుజ్జిగాడు వచ్చినప్పటి నుంచీ, వాడి కళ్ళెంత పెద్దవనో, వాడి వేళ్ళెంత పొడవనో అందరూ చెప్పడం తోటే సరిపోతోంది. వాడి కంటే నా వేళ్ళు ఇంకా పెద్దవి కదా. మరి నన్ను మెచ్చుకోరేం? అయినా.. నీకు తమ్ముడుంటే గాని అర్థం కావులే నా కష్టాలు నీకేమైన కష్టాలున్నాయా శీను?... ఏం మాట్లాడవే?"

శీనుగాడు కూర్చున్న చోటనే ఒరిగి నిద్రపోతున్నాడు. వాడిని ఎంత లేపడానికి ప్రయత్నించినా లేవలేదు. వాడిని చూస్తుంటే నాకూ నిద్రొచ్చింది. కానీ పడుకుంటే ఎలా? తెలవారిపోదు? ఒక్కడాన్నే గుహలోకి వెళదామా అని ఆలోచించాను. కానీ శీనుగాడు లేకుండా వెళ్ళాలంటే భయంగా అనిపించింది. తిరిగి ఇంటికి వెళ్ళిపోదామా అంతే శీను నిద్రలేవడే.

"అమ్మ!" నిద్రలోనే కలవరిస్తున్నాడు శీను. నాకు ఆకలేసింది. మధ్యాహ్నం నాన్నమ్మ కలిపి పెట్టిన పప్పున్నం గుర్తొచ్చింది, తరువాత ఏడుపొచ్చింది.

ఎక్కడో గంట గణగణా మోగుతోంది. కళ్ళు తెరిచాను నేను. హాలులో ఉన్న ఉయ్యాల మీద పడుకున్నా నేను. ఒకటేసారి అదిరిపడి లేచి కూర్చున్నా. ఇదంతా కలా?

తాతయ్య పూజ చేసుకుంటున్నాడు. అదే గంట చప్పుడు వల్ల నిద్రలేచాను నేను. త్వరత్వరగా వంట గదిలోకి వెళ్ళి చూసాను. నాన్నమ్మ వంట చేస్తోంది పెరట్లోకి పరుగెత్తాను రామయ్య ఏదో పని చేసుకుంటున్నాడు కానీ, శీను కనబడలేదు. తిరిగి వచ్చి ఉయ్యాల మీద కూర్చున్నా. వంట గదిలోంచి నాన్నమ్మ వచ్చింది. పట్టుచీర కట్టుకుంది. నేను లేచానని చూడగానే దగ్గరికొచ్చింది.

"లేచావా.. పద త్వరగా స్నానం చెయ్యి. గుడికి వెళదాం" అంది నాన్నమ్మ.

నాన్నమ్మ తిట్టలేదంటే అదంతా కలే అన్నమాట. మరి కలే అయితే, రాత్రి ఇంట్లో పడుకున్న శీను ఏమయ్యాడు? శీను ఏడి నాన్నమ్మా?" అడిగేసా ఉండబట్టలేక.

"పొద్దున్నే రామయ్య వచ్చి ఇంటికి తీసుకెళ్ళాడు. వాడూ స్నానం చెయ్యాలిగా?"

ఇంక ఏ ప్రశ్నలూ అడగాల్సిన అవసరం కనిపించలేదు. అది కలే.

స్నానం చేసాక, కొత్తబట్టలు వేసింది నానమ్మ.

"ఎందుకు? ఇవాళ పండగా?"

"అవును. నా పుట్టినరోజు పండగ."

"ఓ. నీ బర్త్ డే అయితే నా కెందుకు కొత్తబట్టలు?"

"గుడికి వెళ్ళినప్పుడు నీకు వేసుకోవటానికి పట్టు పరికిణీలేదు కదా అని కుట్టించాను"

"ఇప్పుడు వెళుతున్నామా గుడికి?"

"ఊ" అంటూ నాన్నమ్మ బీరువాలోంచి ఒక చిన్న పెట్టె తీసింది. అందులో నుంచి నగలు తీసి నా మెడలో వేసి, కొన్ని తన మెడలో కూడా వేసుకుంది.

"ఇదేంటి నాన్నమ్మా?" పెట్టెలో ఉన్న అన్నిటికంటే పెద్ద జూకాలని చూపించి అడిగాను.

"అవి జడగంటలు. నా పెళ్ళప్పుడు మా అమ్మ చేయించింది."

"మరి నాకూ మా అమ్మ చేయిస్తుందా పెళ్ళికి?"

"ఏమో!" అంటూ పెట్టె మూసి లోపల పెట్టేస్తుండగా అడిగాను "మరి నువ్వు పెట్టుకోవే?"

"నేను ఇప్పుడు జడ మానేసి కొప్పు పెట్టుకున్నాకదా. ఇప్పుడు కుదరదు."

"మరి నాకు పెట్టు"

"నీకు జడేపంత జుట్టు లేదుగా, అందుకే నీకు కూడా కుదరదు."

పెట్టె బీరువాలో పెట్టి తాళం వేసింది నాన్నమ్మ.

ఇద్దరం గుడికి వెళ్ళాం. గుడిలోకలిసిన వాళ్ళందరూ, 'ఎంత ముద్దుగా ఉందో' అంటూ నన్ను ఎత్తుకుని ముద్దుపెట్టుకున్నారు. ఒక్కళ్ళు కూడా బుజ్జిగాడి ఊసే ఎత్తలేదు. చాలా పొంగిపోయాను నేను. ఆ రోజంతా నాన్నమ్మ వెనకాలే తిరిగాను. సంతకి కూడా తీసుకెళ్ళింది. రంగులరాట్నం ఎక్కినప్పుడు ఎవరికో చెప్పి ఫోటో కూడా తీయించింది. ఇంటికి తిరిగి వచ్చేటప్పటికి చీకటి పడింది. తాతయ్య అడిగితే ఎక్కడికెళ్ళామో, ఏమేమి చేసామో మొత్తం చెప్పసాగాను. గుమ్మం దగ్గర అలికిడైతే, తిరిగి చూసాను. రామయ్య వచ్చాడు శీనుని తీసుకుని.

"పెద్ద లచ్చమ్మగారు రమ్మన్నారయ్యా"

అంతలో నాన్నమ్మ వంటగదిలో నుంచి బయటకు వచ్చింది.

"ఇదిగో రామయ్యా.. ప్రొద్దున చేసినవి పిండి వంటలూ, ఫలహారాలూ కట్టిపెట్టాను ఇంటికి తీసుకెళ్ళు, ఇంతకీ రమ్మన్నది ఎందుకంటే.."

నాన్నమ్మ రామయ్యని పెరట్లోకి తీసుకెళ్ళి ఏదో పని చెబుతోంది.

నేనూ, శీనూ వెళ్ళి ఇంటి బయట అరుగు మీద కూర్చున్నాం.

"ఏం శీనూ? ఇవాళ నాతో ఆడుకోవడానికి రాలేదే?"

"అమ్మ తిట్టింది లచ్చమ్మా. ఇవాళ ప్రొద్దున్న మనని ఇంటికి తీసుకురాగనే మా అమ్మ నన్ను వీపు మీద ఒక దెబ్బ కూడా వేసింది. ఐనా నిన్న రాత్రి చాలా భయమేసిందిలే లచ్చమ్మా! కానీ ఎప్పుడు పడుకున్నానో నాకే గుర్తలేదు. తెల్లవారుగట్ల మా పక్కంటి రంగయ్యకి దొరకకపోతే ఈ పాటికి మనని ఏ పులో తినేసి ఉండేదని మా అమ్మ చెప్పింది. ఇవాళింక ఆడుకోవటానికి రానని చెప్పి ఇంటికి పోదాం అంటే నువ్వు ఇంకా నిద్రపోతూనే ఉన్నావ్."

శీను చెపుతుంటే నేను నోరు తెరిచి వింటూ ఉండిపోయాను. ఇంతలో రామయ్య వచ్చి శీనుని ఇంటికి తీసుకెళ్ళిపోయాడు.

ఐతే అదంతా కలకాదన్నమాట. మరి తాతయ్యా, నాన్నమ్మ నన్ను తిట్టలేదే? లోపలికెళ్ళి ఏమీ తెలియనట్లు నా పుస్తకంలో బొమ్మకి రంగులు నింపుతూ కూర్చున్నా.

రాత్రి నాన్నమ్మ నన్ను తనకీ తాతయ్యకి మధ్యలో పడుకోమంది. నేను నిద్రపోయాననుకుని, కొంతసేపటికి ఇద్దరూ మాట్లాడుకోసారు.

"పెరటి తలుపుకి కూడా పిల్లకి అందకుండా పైవైపు గొళ్ళెం పెట్టించానండీ కానీ పిల్ల ఎందుకు పారిపోయిందో నాకు ఇంకా అర్థం కావట్లేదు. వాళ్ళ నాన్నకి తెలిస్తే రేపే వచ్చి తీసుకు వెళ్ళిపోతాడు"

"వాడికి తెలిస్తే కదా"

"మనం చెప్పకపోయినా, పిల్ల తిరిగి వెళ్ళాక చెబుతుందేమో?"

"తిరిగి వెళ్ళాకేకదా చెబుతుంది" అంటూ నవ్వాడు తాతయ్య.

"ఆ శీనుగాడిని అడిగితే ఏదో గుహ కోసం వెతుకుతూ వెళ్ళాం అని చెబుతున్నాడు. ఇక్కడ గుహలున్నాయని మీరేమైనా కథలు చెప్పారా దీనికి?"

"లేదే నేను గుహ గురించీ చెప్పలేదు. శీనుగాడన్న దెయ్యం గురించీ చెప్పలేదు"

"ఏమిటో దీని పిచ్చి ఊహలు" అంటూ నిట్టూర్చింది నాన్నమ్మ.

నిద్రపోతున్నట్టు నటిస్తున్న నేను, కొరివి దెయ్యం కలకాదు నిజమేనని గుర్తుకు రాగానే ఉలిక్కిపడ్డాను "శ్రీ రామచంద్రా, పిల్ల కలలో ఏమి చూసి ఉలిక్కిపడుతోందో" అంటూ నాన్నమ్మ నన్ను హత్తుకుంది

ఆ రోజు తరువాత నేను మళ్ళీ నానమ్మ లేకుండా ఇల్లోదిలి బయటికి వెళ్ళలేదు.

నాన్నమ్మా, తాతయ్యలతో రెండు నెలలు ఇట్టే గడిచిపోయాయి. కనీసం వారానికొకసారి నాన్నా, అమ్మా ఫోన్ చేసేవారు. ఒకరోజు నాన్న ఫోనులో చెప్పాడు, "నిన్ను తీసుకువెళ్ళటానికి రేపే వస్తున్నా బంగారు తల్లీ" అని. నాన్న వచ్చే రోజున నాన్నమ్మ మళ్ళీ నాకు పరికిణీ వేసి బాగా ముస్తాబు చేసింది. నగల పెట్టె లోపల పెడుతున్నప్పుడు అడిగాను నాన్నమ్మని,

"నువ్వు ఎలాగో పెట్టుకోవడం లేదుగా, నాకు ఇచ్చేయ్ ఆ జడగంటలు. నాకు జడేసుకునేంత జుట్టు పెరిగినప్పుడు నేను పెట్టుకుంటా."

"ఇవి నీ కోసం కాదు"

"మరి ఎవరికి?"

"బుజ్జిగాడి పెళ్ళానికి"

నాన్న రాగానే ముస్తాబు చేసుకున్న నన్ను చూసి చాలా మురిసిపోయాడు. ఆ సాయంత్రమే ట్రైనులో ఇంటికి బయలుదేరాం. బాగా చీకటి పడ్డాక కూడా నేను నిద్రపోలేదు. ఏదో స్టేషన్లో ఆగింది రైలు. ఆ స్టేషన్కి ఫ్లాట్ ఫారం కూడా లేదు. అంతా చీకటిగా ఉంది. అప్పుడు కనిపించింది మళ్ళీ.. ఎక్కడో దూరంగా.. గాల్లో తేలుతూ రెండు ఎర్రటి చుక్కలు. కొరివి దెయ్యం కళ్ళు.. నన్నే చూస్తున్నాయి.. అప్పుడు తప్పించుకున్నావ్ కానీ నేను నీ వెంటే వస్తున్నానన్నట్టు.

"నాన్నా.. దెయ్యం.." అరిచాను నేను.

"ఎక్కడమ్మా?"

"అదిగో. ఆ ఎర్రటి కళ్ళు.. దెయ్యానివే"

నాన్న కూడా నేను చూపిస్తున్న వైపు చూసాడు. తరువాత చిన్నగా నవ్వుతూ అన్నాడు,

"అది దెయ్యం కాదమ్మా. మనుషులే. వాళ్ళు చుట్టో సిగరెట్టో కాలుస్తున్నట్టున్నారు. నీకు చీకటిలో వాళ్ళు కనబడకపోయినా, ఆ నిప్పు మాత్రం అలా ఎర్రగా కనిపిస్తుంది"

నాన్న మాటలు విన్నాక నాకు ఇక ఏ దిగులూ లేకుండా నిద్రపట్టింది. తెల్లారేసరికి ఇంటికి చేరుకున్నాం.

బయట గేటు తీసిన చప్పుడైంది. నాన్న వచ్చినట్టున్నాడు.

నేను బయటికి వెళ్ళేలోపే నాన్న లోపలికొచ్చాడు.

"రాసావా?"

"ఊ" అంటూ నాన్న చేతికి అందించాను కాగితం.

నాన్న తన టేబుల్ కింది అరలో నుంచీ ఏదో తీసి నాకిచ్చాడు. ఏదో కాగితం. తెరిచి చూస్తే అది నేను నా ఎనిమిదవ పుట్టినరోజు నాడు రాసిన తీపి / చేదు జ్ఞాపకాలు. కాగితం మీద తేదీ వేసి ఉంది.

అందులో ఇలా ఉంది.

తీపి జ్ఞాపకాలు:

చేదు జ్ఞాపకాలు:

1. హోం వర్కు చెయ్యలేదని టీచరు తిట్టింది
2. అమ్మ అడిగిన బొమ్మ కొనివ్వలేదు
3. నాన్న నిన్న రాత్రి సినిమాకి తీసుకువెళతానని తీసుకెళ్ళలేదు
4. బుజ్జిగాడు నా రంగుల బుక్కు చింపేసాడు
5. మొన్న టీవీలో కార్టూన్ చూసున్నప్పుడు కరెంటు పోయింది.

అది చదివిన నాకే చాలా నవ్వొచ్చింది. నాన్నకి ఎంత నవ్వొచ్చిందో. అప్పటికి నాన్న నేను ఇందాక వ్రాసిన జ్ఞాపకాలు చదివేసి నన్ను చూసి చిన్నగా నవ్వుతున్నాడు.

"చూసావా కన్నా.. పదేళ్ళకింద ఒక్క తీపి జ్ఞాపకం కూడా లేదు. ఇప్పుడేమో అన్నీ తీపి జ్ఞాపకాలేనా?" అంటూ మళ్ళీ నవ్వాడు.

"ఐసూ.. ఇలారావే" అమ్మ పిలిచింది బెడ్రూంలో నుండి. వెళ్ళాను.

"త్యరగా, వెనక్కి తిరుగు, తల దువ్వుకుని రెడి అయితే మంగళహారతి ఇస్తాను" అంటూ నాకు జడ వేయసాగింది

"మరీ అంత గట్టిగా వెయ్యకు. జడ ఊడిరాగలదు" అని నేను మాట ముగించే లోపే అద్దం ముందుకు తోసింది. జడ భుజం మీదుగా ముందుకు వేసి. నాజడలో తళతళ మెరుస్తున్నాయి..జడగంటలు..! మామూలు జడగంటలు కాదు..నాన్నమ్మ బంగారు జడగంటలు..!

"అమ్మా.. ఇదేంటి.."

"ఇంక అవి నీవేరా. నీ పద్దెనిమిదవ పుట్టినరోజు నాడు అవి నీకు ఇవ్వాలని మా అమ్మ తన వీలునామాలో రాసిపెట్టింది బుజ్జిగాడి పెళ్ళానికి వాడినే కొనిపెట్టుకోమంది" అంటూ గట్టిగా నవ్వాడు నాన్న.

నీకెలా తెలుసు ఆ సంగతి అన్నట్టుగా చూస్తున్న నాతో మళ్ళీ అన్నాడు.

"మా అమ్మ చాలాసార్లు గుర్తుచేసుకునేది. 'దానికెంత కోపం వచ్చింది రా.. జడగంటలు బుజ్జిగాడి పెళ్ళానికిస్తానంటే ఉక్రోశంతో నన్నొక చూపు చూసింది. చిన్నప్పుడే ఎంత అహం దానికి, మళ్ళీ ఆ మాటే ఎత్తలేదు అది' అని. కానీ మా అమ్మకి ఎప్పుడూ అవి నీకు చెందాలనే ఉండేదిరా. లచ్చమ్మ జడలోకి కాకుండా ఇంకెక్కడికి చేరతాయి ఈ జడగంటలు అనేది. ఇప్పుడు నిన్ను చూస్తే ఎంత మురిసిపోయేదో! పద. హాల్లోకి వెళదాం. నీ ఫోటో తీసి ఫ్రేము కట్టించి పెట్టుకోవాలి. అది చూసినప్పుడల్లా మా అమ్మని చూసినట్టే ఉంటుంది."

అద్దంలో నా జడ అంచున తళుక్కుమంటున్న జడగంటల్ని చూసుకుంటూ, నేను అలాగే నిలబడిపోయాను.

అంతరంగం అట్టడుగున

సి. హెచ్. వి. బృందావర రెవు

అత్యుత్సాహం (సినిమా నిర్మాణ సంస్థ) సహకారంతో కౌముది - రచన నిర్వహించిన కథల పోటీలో
బహుమతి పొందిన కథ.

'అరగంటకు ఆరుసార్లు పాల్టాగుతడే' నీ కొడుకు. మరి అంతపట్టుకుండా పొంగిపోతున్నయా?' అన్నాడు కొంత వెటకారంగానూ, కొంతకోపంగానూ - మరింత ఆశగానూ చుక్కమ్మ గుండెలవైపు చూస్తూ రాంబాబు.

'దరిద్దరానికి ఆకలెక్కువగదా మేస్తీరన్నా' అంది చుక్క, రాంబాబు ఈలోపల కుశాల మాటలు విసురుతున్నాడు ఎవ్వరికీ వినపడకుండా, అనుకుంది అతని ప్రశ్నలోని మొదటి భాగానికి జవాబిస్తూ. ప్రశ్న రెండో సగంలోని వెకిలితనానికి ఒళ్ళు మండుకొచ్చింది చుక్కమ్మకు. అయినా రాంబాబు మేస్తీగదా. ఏమీ అనలేక కోపాన్ని నోట్లోనే కుక్కుకుంది. చెట్టు మొదలుకు అనుకుని కూచున్న రాములమ్మ, రొమ్ముల్లో తలమోపి పాల్టాగుతూ మాగన్నపడిన ఏడాది కొడుకు నిద్రలేవకుండా మెల్లగా లేచి, చెట్టుకొమ్మగట్టిన గుడ్డ ఉయ్యాలలో వెయ్యబోయింది. రాంబాబు వచ్చి ఉయ్యాల పట్టుకుని కొంచెం సాయం చేశాడు, చేస్తున్నంతసేపూ రాంబాబు చూపులు ఎక్కడక్కడ తడుముతున్నయో గమనిస్తూనే ఉన్నది చుక్కమ్మ.

పల్కగా కనిపించి కనిపించకుండా ఉన్న, నీళ్ళులేని తెల్లని మబ్బుల పరదాల్ని చీల్చుకుని డైరెక్టుగానే దొంగచూపులు చూస్తున్నాడు సూర్యుడు. ఉదయం తొమ్మిది దాటింది. కూలీలందరూ చేరారు. గమేళాలు, పారలూ, తాపీలూ, బద్దలూ - ఆయుధాలన్నిటినీ బయటకు తీస్తున్నారు. సిటీ శివార్లలో బిల్డింగు పని జరుగుతున్నది. రాంబాబు కూలీల మీద మేస్తీ. చుక్కమ్మ, చుక్కమ్మ మొగుడూ మరికొందరూ కూలీలు. చుక్కమ్మ మొగుడు కొంచెం అమాయకుడు. ఎవరు ఏమంటున్నారో, ఏం జేస్తున్నారో అర్థం చేసుకోలేడు. గొడ్డులాగా చాకిరీ చేయడమే అతనికి తెలిసింది. చుక్కమ్మే ఈతన్ని సమర్థించుకుంటూ, కాపురాన్ని పోషించుకుంటూ వస్తున్నది. ఎక్కడినుంచో పనులను వెతుక్కుంటూ రాంబాబుతోనూ, ఇతర కూలీలతోనూ కలిసి ఇక్కడికొచ్చారు వాళ్ళు. కూలీలందరి మీదా రాంబాబుదే అజమాయిషీ.

'మేస్తీరన్నా' అని చుక్కమ్మ జవాబిచ్చేసరికి ఒళ్ళుమండిపోయింది రాంబాబుకు. 'అన్నా' అనే వరుసబెట్టి పిలవడం అతనికి నచ్చలేదు. 'నియ్యవ్వ - అన్నాగిన్నా అని వరసలు గట్టబాకు' అన్నాడు రాంబాబు. చుక్కకు పెండ్లయి రెండేండ్లు కూడా కాలేదు. ఒక పిల్లవాడికి తల్లయినా పిటపిటలాడే ఒళ్ళు. మరికోక పైకెగ్గట్టి, పైటకొంగు నడుములో దోపుకుని, పిక్కలూ జబ్బలూ కనిపించేటట్టు చుక్కమ్మ పనిజేస్తుంటే - ఆమె ఒక్కదాని పనిని మాత్రమే సూపర్ వైజు చేయడమే ఇక రాంబాబు చేసేది.

పేపచెట్టు కొమ్మగట్టిన పాతకోక ఉయ్యాలలో చుక్కమ్మ కొడుకు కదలకుండా నిద్రపోతున్నాడు. కూలీలు తెచ్చుకున్న కేరియర్లన్నీ ఒక నీడ పట్టున పెట్టుకుని - కుక్కలాకుండా ఒక పిల్లను కాపలా ఉంచారు. ఆటలాడుకోడానికి వీల్లేకుండా, కేరియర్లు కాపలాగాస్తున్న పిల్లకు చిరాగ్గా ఉంది. ఒక్కతే కేరియర్ల దగ్గర కూచోలేక అటూ ఇటూ తిరుగుతూ తనకు తెలిసిన పాటను గొణుక్కుంటూ బెచ్చెలాట ఆడుకుంటున్నది.

‘వోసాయి పద్దాలా - కేరియర్ల కాడికి కుక్కొచ్చినట్టాయనా, నీ ఈపు ఇమానమ్మోతే యామనుకున్నవో! కుదురుగా గూసోలేదు పిల్ల’ అని ఒక ఆడకూలీ గదిమింది. వినీవిననట్లుగా కారియర్ల దగ్గరికి పోయి అక్కడే ఆడుకోబట్టింది పద్దాలు అనబడే ఆ పిల్ల. ఇంటి నిర్మాణపుని జోరుగా సాగుతున్నది.

‘ఇదుగో పద్దాలా, ఉయ్యాలలో పిల్లగాడు కదుల్చినట్లున్నాడు. సిన్నంగా ఉయ్యాల ఊపు, మాయమ్మవుగదూ’ అని కేకేసింది చుక్క. పద్దాలు ఆ పనిలోబడింది.

ఇంతలో ఇంటి యజమాని వచ్చాడు. రాంబాబు అతని దగ్గరకు వెళ్ళి ఒంటి చేతి నమస్కారం చేసి ‘రాండి సారూ’ అని పిలిచాడు. కట్టబడుతున్న ఇంటినీ కూలీవాళ్ళనూ, జరుగుతున్న పనినీ తృప్తిగా చూసుకుంటూ ఉండిపోయాడు ఆయన.

‘ఇప్పుడేముంది సారూ. ముందల ఎలివేషన్ పూర్తిగా నియ్యండి మనిల్లు ఎట్లోస్తదో. ఈ బజారు మొత్తానికీ, బజారుకేంది ఈ పేట మొత్తానికీ మీ ఇల్లే మొకానికి ముక్కుగావాలె.’ అన్నాడు రాంబాబు. వాళ్ళిద్దరూ ముచ్చట్లలో మునిగిపోయారు. మధ్య మధ్య యజమాని చూడకుండా రాంబాబూ, రాంబాబు గమనించకుండా యజమాని చుక్కను దొంగచూపులు చూస్తూనే ఉన్నారు. నేరం నాదికాదు ఆకలిది అన్నట్లు నేరం చూసే వాళ్ళదీ గాదు చుక్కదీ గాదు. ఆమె పరువానిది. పొందిగ్గా ఉన్న ఆమె ఒంటి ఒంపులది. చెమట చుక్కలతో మెరిసిపోతున్న ఆమె చందమామలాంటి ముఖానిది.

ఎండ నడినెత్తి మీదికొచ్చింది. అన్నాల్లింటానికీకా ఓ గంట టైముంది.

సిటీకొచ్చిన కొత్తలో రాంబాబు కూడా ఓ పెద్ద కూలీ. అంతే. తనతో వచ్చిన ఇతర కూలీలకెవరికీ చదువురాదు గానీ రాంబాబు కొంచెం చదువుకున్నవాడే అందుకనే కూలీ లెక్కలూ అవీ జాగ్రత్తగా కట్టి, ఇవ్వడంలోనూ, తీసుకోవడంలోనూ ఎక్కువ తక్కువల్లేకుండా చూసుకోగలడు. మొదట మొదట మొద్దు చొక్కాలు వేసుకునేవాడు ఇప్పుడు తెల్లచొక్కాలూ ప్యాంటులూ వేసుకోవడం మొదలైంది. కూలీలకు ఇచ్చేదానిలో రూపాయో అర్దో కమీషన్ తీసుకునేవాడు వాళ్ళ అంగీకారంతోనే. తమకు నాగాల్లేకుండా పనులిప్పిస్తాడని కూలీల కూడ సంతోషంగా అంగీకరిస్తారు. లూనా ఒకటి కొనుక్కుని కూలీల మీద అజమాయిషీ చేస్తూ, కంట్రాక్టర్లతో సంబంధాలు నెరుపుతూ తననూ, తనను నమ్మి తనతో వచ్చిన కూలీలను పోషించుకుంటున్నాడు రాంబాబు.

‘ఇయ్యాలన్నా నన్ను డాక్టరు కాడికి దీస్కపోవా?’ అని అడిగింది రమణ ఒక రోజు రాంబాబును. రమణ రాంబాబు భార్య. నాలుగేళ్ళయింది వాళ్ళ పెండ్లయి. ఇంతదాకా పిల్లలేరు. ఇప్పుడు రమణమ్మ గర్భవతి. ఏడోనెల వచ్చింది.

రాంబాబుకు రమణంటే ప్రాణం. ఆమెను వదిలి ఉండలేడు. లూనా మీద పనిస్సెటుకు పోయి కూడా రోజుకు నాలుగైదు సార్లయినా ఇంటికొచ్చి భార్యను చూసిపోయ్యేవాడు.

డాక్టరు దగ్గరికి తీసుకుపోయి భార్యను పరీక్షచేయించాడు రాంబాబు. ‘కడుపులో బిడ్డ బాగానే ఉందిగానీ - ఏమీ చెయ్యనివ్వబాకు. జాగ్రత్తగా చూసుకో’ అని టానిక్కులూ మాత్రలూ రాసిచ్చింది డాక్టరమ్మ. అవన్నీ తెచ్చి భార్యను జాగ్రత్తగా చూసుకుంటున్నాడు రాంబాబు.

రాంబాబు స్వభావరీత్యా మంచివాడే ఇతరత్రా ఏమీ చెడ్డ అలవాట్లు లేవు. ఒకటే అతని బలహీనత, అది చుక్కమ్మ. రోజులో ఎక్కువ భాగం తన కండ్ల ఎదుట కనిపిస్తుంటుంది. చుక్కను చూస్తుంటే రాంబాబు మనసు మనసులో ఉండదు. పుటాకార కటకాల్లాంటి చుక్క ఎత్తులూ, లోయలూ చూస్తూ అల్లాడిపోతుంటాడు. ఎలాగైనా చుక్కపొందు అందుకుని తీరాలని ఒకటే తపన.

చుక్కతో తన కోరిక చెప్పాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు గాని ఎప్పుడూ ఇతర కూలీల్లో గలిసో, మొగుడితోనో ఉంటున్నదే తప్ప ఒంటరిగా దొరకడంలేదు. అనుకోకుండా ఒకరోజు అది వీలయింది రాంబాబుకు.

చెట్టుగట్టిన గుడ్డ ఉయ్యాలలోంచి పిల్లగాణ్ణి దించి చెట్టు మొదలుకు ఆనుకుని కూర్చుని, రొమ్ముల్లోకి పసివాడి ముఖాన్ని అదుముకుని పైట అడ్డం వేసుకుని, కొడుక్కు పాలిస్తూ కూర్చున్నది చుక్క. మిట్ట మధ్యాహ్నమైనా చలికాలం కావటాన ఎండ అంత ప్రచండంగా లేదు. గాలి కొంచెం అలా సోకినప్పుడల్లా ఒకటి అలా పండు వేపాకులు రాలి, గాలికి అటూ ఇటూ చెదుర్చూ నేలా రాలుతున్నాయి. చుక్కమ్మ మొగుడు ఒకసారి చుక్క దగ్గరకి వచ్చి పిల్లగాణ్ణి ఓసారి చూచి, అవతలికి పోయి తాపీగా చుట్ట ముట్టించుకుని, తన్మయంగా పొగ పీల్చుకుంటున్నాడు. తన లోకంలో తనుండి, ఇతరులేం చేస్తున్నదీ అతనికి పట్టదు. అసాయిస్తపు మనిషి నాలుగుసార్లు పిలిస్తే ఒకసారి తలెత్తి పిల్చినవాడిని చూసి నవ్వుతాడు. అలాంటివాడిని చుక్క జాగ్రత్తగా కాచుకుంటూ కాపురం చేసుకుంటూ వస్తున్నాది. అప్పటి దాకా పనిచేసిన కూలీలు అప్పుడే అన్నం తిని పదినిముషాల విశ్రాంతి కోసం, కడుతున్న ఇంట్లో నీడ పట్టున ఇటికల్నూ, గోడల్నూ ఆనుకుని బీడీలు ముట్టించుకున్నారు. కూలీలు అన్నాలు తిన్నచోటికి ఒక ఊరకుక్క వచ్చి, నేలకు మూతి ఆనించి వాసన చూస్తున్నది.

రాంబాబు మెల్లగా, ఒంటరిగా ఉన్న చుక్కమ్మ దగ్గరకు వచ్చి, కొంచెం దూరాన రెండు ఇటికలు వేసుకుని వాటి మీద కూచున్నాడు.

‘అన్నందిన్నవాన్నా. ఒదినె కెట్టుండది?’ అంది చుక్కమ్మ.

‘అట్ట వరసలు బిలువబాకు చుక్కమ్మా, నాకు ఒంటిమీద పురుగులు పాకినట్టుంది’ అన్నాడు రాంబాబు.

రాంబాబు ఉద్దేశం బాగా తెలుసు చుక్కకు. ఆమెకు రాంబాబు చొరవ ఏ మాత్రం ఇష్టంలేదు. అరిచి, గోలచేసి గందరగోళం చేసుకోగల పరిస్థితిగాదు. ఊరుగాని ఊళ్ళో అతన్ని వ్యతిరేకించి బ్రతుకలేదు. అలా అని మనసు చంపుకుని రాంబాబుకు లొంగడం ఏ మాత్రం చేయలేదు.

‘ఇప్పుడు నేనేం తప్పన్నానన్నా’ అన్నది చుక్కమ్మ. ఇక డైరెక్టుగా విషయంలోకి వచ్చి తన కోరికను తెలియజేయదలచుకున్నాడు రాంబాబు.

“ఏం దెలియనట్టు మాట్లాడబాకే చుక్కా. ఒక్కసారి నా మాటిను. నిన్ను చూస్తుంటే నాకు మనసు నిలవడంలేదే. నన్నిట్ట జంపబాకయే. నీ కాళ్ళు పట్టుకుంటు. నీకేం గావాలంటే అదిస్త. నువ్వే జెయ్యమంటే అది జేస్త. ఒక్కసారికి నామాటిను’ అన్నాడు జాలి మొహం బెట్టి.

‘వొద్దన్నా. నేనట్లాంటిదాన్ని గాను. ఇప్పటిదాకా నువ్వే మమ్మల్నూ సాక్కొచ్చినవు. నిన్ను నమ్మే మేమీ ఊరికొచ్చినం. నా బతుకును బండలు జెయ్యబాకన్నా నీకు దండం బెడతాను’ అని బతిమలాడుతుండగా ఆమె కండ్లలోకి నీళ్ళు ఉబికిచ్చినాయి.

ఇంతలో ఎవరో అటు రావడంతో రాంబాబు తన సంభాషణను ఇక పొడిగించలేకపోయినాడు. రాంబాబు మనస్సులో చుక్క తిరస్కారం బాగా బాధ కలిగించింది. అతని మనసులో చుక్కమ్మంటే పగా, ద్వేషం ప్రారంభమైనాయి. సమయం చూసి తన పంజా విసరాలనుకున్నాడు. తన కూలీల ముఠాలోంచి చుక్కకూ, ఆమె భర్తకూ ఉద్వాసన పలకాలని నిర్ణయానికి వచ్చాడు. సమయం కోసం చూస్తున్నాడు. చుక్క మనసులో కూడా కోపం రగులుకుంటున్నది. రాంబాబును ఎలా కాచుకోవాలో ఆమెకు అర్థం కావడంలేదు. అతని గ్రూపులోంచి వెళ్ళిపోదామా అంటే పనైతే ఎక్కడైనా దొరకొచ్చుగాని మొగోళ్ళ ఆకలి చూపులు ఎక్కడైనా ఒకటి, ఇక్కడ తెలిసిన కూలీలున్నారు గాని వేరే చోటికెళ్ళితే పలుకు తోడుగూడ ఉండదు. దిగుల్లో, కోపంతో, దిక్కుతోచని తనంతో - చుక్కకు రాంబాబు మీద ద్వేషం అంకురించింది.

రమణమ్మకు తొమ్మిది నెలలు నిండాయి. ఒకరోజు నెప్పులొస్తున్నాయని ఆస్పత్రికి తీసుకుపోయినాడు రాంబాబు. ఆస్పత్రిలో అడ్మిట్ చేసుకున్నది డాక్టరు. బహుశా మరునాటికిగాని కాన్పు కాకపోవచ్చునని చెప్పింది. ఆ రాత్రికి రాంబాబు ఆస్పత్రిలోనే పడుకున్నాడు.

ఎప్పుడో తెల్లవారు రూమున రమణకు మళ్ళీ నెప్పులు వచ్చాయి. డాక్టరు ఆస్పత్రిలో లేడు. ఏదైనా ఎమర్జెన్సీ అయితే తనకు ఫోను చెయ్యమని నర్సులకు చెప్పిపోయింది. నర్సులు తమ అనుభవ పరిజ్ఞానంతో కాన్పు చెయ్యడానికి ఉపక్రమించారు. మగపిల్లవాడు పుట్టాడు. జాగ్రత్తగా శిశువును తుడిచి పక్కన ఉయ్యాలలో ఉంచారు. తల్లి సంగతి పట్టించుకోలేదు. ఒక గంట తర్వాత డాక్టరు వచ్చింది. రమణను చూసేసరికి ఆమె చనిపోయి ఉన్నది.

రాంబాబు రోదనకు అంతులేదు. అతనికి రమణంటే వల్లమాలిన ప్రేమ. రమణ శవాన్ని ఆస్పత్రి నుంచీ తీసుకువచ్చి దహన కార్యాలన్నీ నిర్వహించారు. నాలుగు రోజులు గడిచిపోయాయి. మొదటి మూడు రోజులూ కూలీలు, వాళ్ళ భార్యలూ వచ్చి ఓదార్చి ధైర్యం చెప్పి పోయారు. చుక్కమ్మ ఆమె భర్తా రోజూ వస్తూనే ఉన్నారు. ఆ రోజు రాంబాబు ఇంట్లోనే కూర్చుని ఉన్నాడు. చుక్కమ్మ ఆమె భర్తా వచ్చేసరికి గోడకానుకుని కూచుని మోకాళ్ళలో తలపెట్టి నిశ్శబ్దంగా ఏడుస్తున్నాడు. పక్కన మంచం మీద రెండు పాతచీరలు ఒత్తుగా వేసి పసివాడిని పండబెట్టి ఉన్నారు. రోజుల శిశువు. చుక్కమ్మ తన కొడుకును చంకలో వేసుకుని గడప దగ్గరే కూచున్నది. ఆమె భర్త బయట కూచుని చుట్టూ త్రాగుతున్నాడు.

ఉన్నట్టుండి రాంబాబు కొడుకు పసివాడు ఏడవడం మొదలుపెట్టాడు. చిన్న ఎలుక పిల్ల నోరులాంటి ఎర్రని నోరూ, లోకం వెలుతురుకు ఇంకా అలవాటు పడని కళ్ళూ, బిగించుకుని ఉన్న చిన్న చేతుల పిడికిళ్ళూ, ఈ లోకం ఏమిటో, ఎలా ఉంటుందో తెలీని, అసలు ఉందో లేదో తెలీని మనస్సు, సన్నగా ప్రారంభమైన ఏడుపు అలానే కొనసాగుతున్నది.

‘ఛీ, ఈ ఎదవనాకొడుకొకడు నా ప్రాణానికీ. పుడుతూనే తల్లిని జంపి పుట్టినాడు. దొంగనా కొడుకు. ఈడూ ఈళ్ళమ్మతో పాటు జస్తే పొయ్యేది’ అన్నాడు విసుగుతో కూడిన దుఃఖంతో రాంబాబు.

వారం రోజుల క్రితం వరకూ చుక్కమ్మకు రాంబాబంటే కోపంగానూ ద్వేషంగానూ ఉంది. ఈ రాక్షసుడి ఆకలినుంచి ఎట్లాదప్పించుకోవాలా యంకటమణమూర్తి అని బాధపడుతూ ఉంది. గత మూడు రోజుల్నించీ అతన్ని ఆ స్థితిలో చూస్తుంటే చుక్కమ్మకు కడుపు తరుక్కుపోయింది. పసివాడిని అతడన్న మాటలు భరించలేకపోయింది. ఆమెలో నిద్రలేచిన మానవత్వ భావనా, మాతృత్వభావనా, ఆమెలోని కోపాన్ని ద్వేషాన్ని తుడిచేశాయి.

“పమ్మాటలయి, ఊరుకోన్నా. పసోడు వాడికేం దెలుస్తది. ఐనా వాడేం జేస్తడు. పుట్టగానే తల్లిలేనోడైనడు పాపం. అన్నెం పున్నెం వాడికేం దెలుసుద్ది’ అంది చుక్కమ్మ.

పసివాడి ఏడుపు పెద్దదయింది. మొదటి మూడురోజులూ ఆస్పత్రిలో నర్సులూ డాక్టర్లూ ఎలానో చూశారు గానీ ఇంటికి తీసుకొచ్చిన తరువాత ఎలా చెయ్యాలో అర్థంకావడంలేదు రాంబాబుకు. గుక్కపట్టి ఏడుస్తున్న పసివాడికి ఏంకావాలో చుక్కమ్మ తల్లి మనసుకు అర్థమైంది. ‘ఇదిగో యామయ్యో, ఈణ్ణి బట్టుకో’ అని మొగుణ్ణి కేకేసి తన కొడుకును భర్త చేతికిచ్చి తను లేచొచ్చి రాంబాబు కొడుకును చేతుల్లోకి తీసుకుని మంచం కొడుకు ఆనుకుని కూచుని, రవిక విప్పి ఆ పసి వాణ్ణి రొమ్ములకు ఆనించుకుని పైట కప్పింది. పసివాడు దంతాలు లేని తన చిన్ని నోటి చిగుళ్ళతో తడుముతూ పాలు తాగుతుంటే పరవశమైపోతూ పసివాడి శరీరాన్ని మృదువుగా నిమురుతూ, కండ్లు మూసుకుని, ఒక ఘనీభవించిన మాతృభావపు ముద్దగా మారిపోయింది చుక్కమ్మ.

పసివాడి ఏడుపు ఆగిపోయేసరికి, మోకాళ్ళలోకి వంచుకుని ఉన్న తలను పైకెత్తి ఆ దృశ్యాన్ని చూసిన రాంబాబు తదేకంగా కన్నీరు కారుతుండగా చూస్తూనే ఉండిపోయాడు. అతను తన కండ్లను తనే నమ్మలేకపోయాడు. మెల్లిగా లేచి చుక్కమ్మ దగ్గరికి వచ్చి ‘చుక్కమ్మా వొళ్ళు కొవ్వెక్కి నేన్నిన్ను తప్పుడు సూపు జూసినా. దానికి బగమంతుడు నాకు తగిన శిచ్చే ఏసిండు. నువ్వు ఆ దేముడి కన్నా గొప్పదానివే. నా సెల్లివిగావు. నువ్వు నా తల్లివి. నిన్ను జూస్తుంటే మా యమ్మే నాకు గెమనానికొస్తున్నది’ అన్నాడు.

‘ఊరుకోన్నా యాడవమాక. నీకు దుక్కం దగ్గి మళ్ళీ నీ బతుకు కుదుటబడిందాకా నా కొడుకుతో పాటు, ఈణ్ణి - నా బుల్లి మేనల్లణ్ణి గూడ నేనే సాకుతలే. బాదపడమాక. మణుసులకు మణుసులు సాయం జేసుకోకపోతే మరెవరు జేస్తరు’ అంది చుక్క.

‘ఇంక నా బతుకేం కుదుట బడద్ది. నా రమణ కాడికి నేనూ బోత. అది లేందే నేను బతకలేను..’ అన్నాడు రాంబాబు..

‘అట్టనబాకన్నా. అయినోండ్లు అన్నాయం జేసిపోతే, అట్టనే అనిపిస్తది గాని పోయినోండ్లతో మనమూ బోతమా. అట్టయితే అసలీ లోకం ఉంటదా. లే, లేచి మా ఇంటికి బోదంరా, అన్నం దినొద్దువు గాని’ అంది చుక్కమ్మ.

రాంబాబు చుక్కమ్మను అలాగే చూస్తూ ఉండిపోయాడు కళ్ళల్లో నీళ్ళతో.

అసలు కథ

-ఎస్.ఆర్.బందీ

కొందరిని చూడగానే మొట్టబుద్దేస్తుంది. ఎందుకో తెలియదుగానీ, మరికొందరిని చూడగానే ఒక మంచి అభిప్రాయం యేర్పడుతుంది.

అన్వర్ని చూస్తే మొదట్లో పైన చెప్పిన వాటిలో ఏదీ కలగలేదు నాకు. తనూ ఇదే పీజీ ఎకామడేషన్లో చేరి నాకు రూమ్మేటుగా వచ్చిన రెండు మూడు రోజుల తర్వాత, అతని ధోరణి చూస్తూ, కొంచెం కొంచెంగా అతని పట్ల అయిష్టంలాంటిదేదో పెంచుకుంటున్నాననిపించింది.

మనిషి చూడబోతే, అతను నాకన్నా గుడ్ లుకింగ్ అనే చెప్పాలి. మా ఇద్దర్నీ పక్కపక్కన నుంచోబెడితే ఈ విషయంలో అతనికే ఎక్కువ మార్కులు పడతాయి. హుందాతనమూ, నాజూకుతనమూ సమపాళ్ళలో కలిసివుండి, అంత పాడుగూ, అంత పొట్టి కాక, ఎత్తుకు తగిన లావుతో ప్లేజెంట్గా కనపడడం బహుశా అందుకు కారణం కావచ్చు.

అఫ్కోర్స్.. నేనంత పట్టించుకోలేదనుకోండి.. అతనితో నాకేమిటి!? అందరితోనూ రాసుకు పూసుకుని తిరిగి, అతి త్వరగా స్నేహాలు పెంచుకునే అలవాటు నాకు లేదు. ఎవరి తాహతుని బట్టి వాళ్ళు నడుచుకోవాలి.. కాదంటారా? కొందరికా తాహతు డబ్బుతో వస్తుంది. మరికొందరికి పలుకుబడితో వస్తుంది. మరి నాలాంటి కొందరికి సక్సెస్ఫుల్ రచనలు చేయడంతో వస్తుంది. ఇంకా చాలా మందికి చాలారకాలుగా తాహతు సమకూరుతుందనుకోండి.. అది వేరే విషయం!

మా ఆఫీస్లో చాలామందికి నేనో పెద్ద రచయితనని తెలుసు.. వాళ్ళు తిరగేసే పత్రికలన్నిటిలోనూ అడపా దడపా నా కథలు అచ్చవుతూనే వుంటాయి. కానీ, వీళ్ళంతా నా కథలు ప్రత్యేకించి చదువుతూ కూడా - ఎప్పుడూ ‘వెంకట్గారూ కథ చాలా

బాగుందండీ.. ' అన్న పాపాన పోలేదు.. బహుశా నా కథల్లో శృంగారపు మోతాదు కాస్త జాస్తిగా వుండడంచేత కావచ్చు. అయినా పక్కవాడి సక్సెస్ ని చూసి పొంగిపోయే స్టేజీకి ఆంధ్రులింకా చేరుకోలేదు లెండి.. ఏవంటారు!?

ఏ వ్యాపారానికైనా కొన్ని సూక్ష్మాలుంటాయి.. అలాగే నాకూను.. ఏమిటంటారా! చెప్పను.. మీరే వూహించుకోండి.. నాలుగు గోడలూ ఒక మంచమూ ఒక మగాడూ ఒక ఆడదీ, తరచుగా ఇవే నా కథల్లో ముఖ్య వస్తువులు.. మరి ఇంత తక్కువ ముడిసరుకుతో అన్ని కథలెలా రాయగలిగేనంటే.. వద్దు లెండి.. చెపితే మీరు కూడా అలానే చేయడం మొదలెడతారేమో!

చిన్న క్లూ ఇస్తాను..

ఆంధ్రదేశంలో ఇంగ్లీషాచ్చిన వాళ్ళని తీసేస్తే - తక్కిన పామరజనానికి పాపం, విదేశాల్లో వెలువడే స్లెబోయ్, పెంట్ హౌస్, ఫాంటసీ లాంటి ఆంగ్ల పత్రికలని చదివి ఆనందించే అవకాశంలేదని మీకూ తెలుసు..

అదుగో.. సరిగ్గా ఆ అవకాశమే నేను తెలుగులో అందిస్తుంటాను వాళ్ళకి.. మీకర్థమైందనుకుంటున్నాను.

ఇంతకీ ఈ అన్వర్ నాకు పరిచయమై దాదాపు నెల రోజులు కావస్తోంది.. వాకే గదిలో వుంటున్నామా - కనీసం మర్యాదకేనా నేనేదో రాసుకుంటున్నప్పుడు (అతనొచ్చినతర్వాత తీవ్రంగా రాస్తున్నానులెండి - రాయాలని తెగ కోరికగా వుంటోంది మధ్యన ఏమిటో!)

'ఏమిటి సార్ రాస్తున్నారూ?' అనలేదంతవరకూ!

ఆఫీస్ నుంచి చాలా లేట్ గా వస్తాడు. వస్తూ వస్తూ దార్జోనే భోజనం చేస్తాడల్లే వుంది. రాగానే బట్టలు మార్చుకుని దాదాపు గంటా రెండు గంటలసేపు సీరియస్ గా ఏవో పత్రికలు, పుస్తకాలు చదువుతూ వుంటాడు. ఆ తర్వాత లేచి వుత్తరాలో ఏమో పేజీలకి పేజీలు రాస్తాడు. ఒకసారి బయటకి వెళ్ళినప్పుడు చూశా. వుత్తరంలానే అనిపిస్తోంది నాకు. చెప్పొద్దూ.. రాత కుదురుగానే వుంది. అది యే భాషో గుర్తుపట్టలేకపోయాను. బహుశా లవ్ లెటరేమో! అడుగుదామా అనుకున్నానుగానీ, మళ్ళీ అతను పోజు కొడితే తట్టుకోవడం కష్టమని వూరుకున్నాను..

అనవసరంగా మాట్లాడడు. పలకరిస్తే మాత్రం సరిగ్గా అవసరమైనంత మేర సంభాషణ పొడిగించి - రక్కున ఆపేస్తాడు. అసలదేం అలవాటో తెలీదు.. ఇంకో రెండు ముక్కలు మాట్లాడితే నాలిక అరిగిపోతుందా ఏమిటి ? పైగా - అతని ఎదురుగా ఇంతంతసేపు చేతులు నొప్పడుతున్నా రాస్తూ కూచుంటానా - ఆ మాత్రం పక్కవాడి మీద ధ్యాస వుండొద్దూ! ధ్యాస మాట దేవుడెరుగు.. కనీసం మొహమాటానికైనా కాస్తంత క్యూరియాసిటీ ప్రదర్శించనివాడిని ఏమనుకోవాలి?

బాత్రూం నుంచి గదిలోకి వచ్చిన నాకు, వోరగా తెరిచివున్న నా లాకర్ కేసి, నా పుస్తకాల దొంతరకేసి పరీక్షగా చూస్తున్న అన్వర్ కనపడ్డాడు.. నేను గదిలోకొచ్చానన్న సంగతి తెలిసికూడా ఏమీ మార్పు లేకుండా నిశ్చలంగా - అరల్లో పేర్చి వున్న 'హెరాల్డ్ రాబిన్స్', 'ఎనానిమస్' నవల్లనూ - పది పదిహేను దాకా పోగైవున్న 'స్లెబోయ్' కోవకి చెందిన పత్రికలనూ తేరిపార చూస్తున్నాడు పరిశీలిస్తున్నట్లుగా..

నేను కూడా అతన్ని చూడనట్లు నటిస్తూ తల తుడుచుకుంటున్నాను..

'మిష్టర్ రావ్, ఇఫ్ అయాం నాట్ రాంగ్, యూ సీం టు బీ ఎ రైటర్..' అన్నాడు.

చివరికీ కుర్రాడి కళ్ళు ఇప్పటికీ తెరుచుకున్నాయన్నమాట.. లోలోపల కించిత్ గర్వంగానే అనిపించినా, పైకి మాత్రం జవాబివ్వక తప్పదుకదా అన్నట్లు మొహం పెట్టి, 'యస్.. యూ గెస్ట్ కరెక్ట్ లీ' అన్నాను.

'వెరీ గ్లాడ్ టు నో దట్.. బై ద వే, వాట్ టాపిక్స్ డూ యూ టచ్ మోస్ట్ లీ'

'వెల్.. అయ్ ఫోక్స్ ఆన్ సంథింగ్ లైక్ - అబౌట్ అవర్స్ ల్యు .. అవర్ నైబర్స్ - అవర్ విమెన్ ఫోక్ ఎస్పెషల్లి.. యూ నో!'

తల తుడుచుకోవడం ఆపకుండానే జవాబిచ్చాను..

'అయ్ సీ.. యూ మస్ట్ హేవ్ రెడ్ 'మదర్' బై గోర్కి. డిడ్ యూ?'

గతుక్కుమన్నాను. అతనలా అడుగుతాడనుకోలేదు " నో.. సంబడీ టుక్ దట్ ఫ్రం మీ ఈవెన్ బిఫోర్ మై రీడింగిట్.. అండిట్ నెవ్వర్ కేం బాక్" అన్నాను.

"ఈజ్ దట్ సో? ఐ హేవ్ గాటె కాపీ విత్ మీ హియర్" అంటూ అతని లాకర్లోనుంచి మాక్సిమ్ గోర్కి నవల 'మదర్'ని తీసి నాకందించేడు..

చేసేదిలేక తీసుకున్నాను.. చదివే ఇంట్రంట్లు పెద్దగా లేకపోయినా.. నా దృష్టిలో ఇలాంటి పుస్తకాలు రాసేవాళ్ళూ చదివేవాళ్ళూ యేదో ఒక వేరే లోకానికి చెందుతారు.. నేను మాత్రం కాదు.

రెండు మూడు వారాల తర్వాత అన్వర్ అడిగాడు.. 'హేవ్ యూ రెడ్ ఇట్! డిడ్ యూ లైక్ ఇట్?'

'య్యూ.. వెరీ మచ్.. థాంక్యూ..' అంటూ సంతోషంగా తిరిగి ఇచ్చేశానతనికి. ఆ నవలగురించి అతనింకా నాతో ఏదో మాట్లాడ దామనుకుంటున్నాడనిపించింది. అతనికా అవకాశం ఇవ్వకుండా యేదో సాకుతో అక్కడనుంచి జారుకున్నాను.

తర్వాత మరో రోజు 'డాం మొరేస్' నవలొకటి ఇవ్వబోయేడు. అది తీసుకున్నాను. ఇలా అతను ఏవో పుస్తకాలు ఇవ్వటం, అతన్ని కాదనలేక తీసుకుని కొద్ది రోజుల తర్వాత తిరిగి ఇచ్చేయడం చాలాసార్లు జరిగింది.

ఒకసారి అతనికి నా కథ వొకటి ట్రాన్స్లేట్ చేసి ఇచ్చేను. నేను రాసిన వాటిల్లోకెల్లా అది నాకు చాలా నచ్చిన కథ. నాకే కాదు.. ఆ కథ నచ్చని వాడిలో ఏదో లోపం వుందనుకోవాలిసిందే. అంత 'ఏక్షన్ ప్యాక్డ్' గా సృష్టించేను దాన్ని!

దాన్ని చదివి, వెంటనే తిరిగి నాకు ఇచ్చేసేడతను.. అతని మొహం అదోలా తయారయింది. నా కథ ఎఫెక్టు మరి!

'థాంక్యూ..!'

అప్పట్నుంచీ చదవమంటూ నాకు పుస్తకాలు ఇవ్వడం అతను దాదాపు మానేశాడు..

ఆఫీస్లో నా క్యూబికిల్ నుంచి చూస్తే, రెసెప్షనిస్టు డెస్క్ మీదుగా, ఆఫీస్ ఎంట్రెన్స్ గుండా ఎవరోస్తున్నదీ స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. ఒకరోజు సోమేశ్వరావుగారు మా ఆఫీస్ ముందు కారు దిగటం చూశాను. ఆయన ఆంధ్రదేశంలో ప్రస్తుతం అత్యధికంగా కనపడే వినపడే చదవబడే ఒక పత్రికకు సర్వాధికారి.

పత్రికలనుంచి ఎవరైనా వస్తే మహదానందంగా వుంటుంది నాకు. వాళ్ళు వస్తారు..నా రెసెప్షనిస్ట్ వాళ్ళని కూర్చోబెట్టి, వచ్చిందెవరో నాకు ఇంటర్కాంట్లో చెప్పి, నేను అనుమతించాక నా క్యూబికిల్ కి పంపుతుంది. వాళ్ళని కూర్చోబెట్టి, ప్యూన్తో కాఫీలు తెప్పించి, వాళ్ళతో 'అవీ ఇవీ' మాట్లాడుతూ, మధ్యమధ్యలో అద్దాల గోడల్లోంచి కొలీగ్స్ ముఖాలని వోరకంట గమనించడం నా అలవాటు. జనరల్ గానే ఆ ముఖాలన్నీ మాడిపోతున్నట్లుంటాయి..

రెసెప్షనిస్ట్ నాకు ఫోన్ చేసే దాకా ఆగక, నేనే ఆయనకు ఎదురెళ్ళాను..

'రండి రండి.. ఏమిటి సార్ ఇలా వచ్చారు?'

'నమస్కారమండీ. మీ ఆఫీస్లో చంద్రలేఖగారని వొక రైటర్ పనిచేస్తున్నారని తెలిసింది. కలుసుకుని పోదామని వచ్చాను' అన్నాడాయన..

'చంద్రలేఖ? ఆ పేరుగల వాళ్ళెవరూ మా ఆఫీస్లో లేరే! మీ ఇన్ఫర్మేషన్ సరైందేనా?'

‘తెలుగు రైటర్ కాదులెండి. కేరళలో చాలా పేరుంది. ఈ మధ్య వొక అనువాద నవల చదివాను. మానవత్వం, నైతిక విలువలూ బాధ్యతలమీద వచ్చిన గొప్ప గొప్ప నవలల లైన్లో పెట్టదగినదనిపించింది. మీరూ చదివే వుంటారు..’ పేరు చెప్పేరు..

‘లేదు.. కూర్చోండి కాఫీ తెప్పిస్తాను.. ఇంతకీ..’ అంటూండగానే నా మాట మధ్యలోనే కత్తిరిస్తూ

‘వొద్దులెండి.. టైం లేదు.. మళ్ళీ కలుస్తాను’ అంటూ వెళ్ళిపోయారాయన - లిఫ్ట్లోకి.

మా ఆఫీస్లో, నాకు తెలియకుండా మరో రైటర్ వుద్యోగం చేస్తూ వుండడమా!? ఆశ్చర్యంగా వుందే? పైగా ఏమిటన్నాడూ.. మానవత్వం మీదా నైతిక విలువలూ బాధ్యతలమీద వచ్చిన గొప్ప నవలట. ఇంకా యీ చొప్పుదంటు కబుర్లు కొని చదివేవాళ్ళున్నారన్నమాట! అసలీ కొత్త రైటరెవరు? ఆడా మగా? దాదాపు పళ్ళు కొరుక్కున్నాను. జుట్టు పీక్కున్నాను..

నా ఆలోచనలు ఒక కొలిక్కి రాకుండానే సోమేశ్వరావుగారు లిఫ్ట్లోనుంచి బయటికొచ్చి ‘వస్తానండీ’ అంటూ వెళ్ళిపోయారు..

నా అహానికి గట్టి దెబ్బే తగిలింది. నాదగ్గరకొచ్చి, నా కథలగురించి అడగకుండా, మరో రైటర్ గురించి ఎంక్వయిరీ చేస్తాడూ!? పైగా పొగుడుతాడూ!? ఔరా! ఈయన పత్రికలో రాబోతున్న ఆ చంద్రలేఖ రచన సంగతేమిటో, ఆ చంద్రలేఖ గొప్పదనం ఏమిటో తప్పకుండా తెలుసుకుని తీరాలని నిశ్చయించుకున్నాను..

కొద్ది రోజుల్లోనే చంద్రలేఖ రాసిన నవల అనువాదం వొకటి సోమేశ్వరావుగారి పత్రికలో సీరియల్ రావడం మొదలైంది. మొదటి వారంలోనే, పత్రికలో రచయిత ఇంటర్వ్యూ కనపడింది.

పత్రికాఫీస్కి ఫోన్ చేశాను..

‘హలో.. మీ పత్రికలో వస్తున్న నవల రాసిన చంద్రలేఖ గారి ఎడెస్ చెబుతారా?’

‘మీరెవరండీ?’

‘నేను రావునండీ.. పివీ రావు.’

‘హోహో.. పివీ రావుగారా.. ఆ సంగతి మీరు మమ్మల్నడుగుతున్నారేంటండీ? భలే జోక్ చేస్తున్నారు సారీ! చంద్రలేఖగారు పనిచేసేది మీ ఆఫీస్లోనేనట కదా?’

‘అది తెలుసు.. ఇంటి ఎడెస్ చెప్పండి ప్లీజ్’

‘మీరే అడగండి.. ఇదిగో మాట్లాడండి..’ ఫోన్ చేతులు మారిన చప్పుడు..

”హలో.. అన్వర్ స్పీకింగ్..?”

సాయం

సన్నిహిత

”మానవ సేవయే మాధవ సేవ! , పరోపకారం ఇదం శరీరం!, ఎ ఫ్రెండ్ ఇన్ నీడ్ ఈజ్ ఎ ఫ్రెండ్ ఇన్ డీడ్!”లాంటి వాక్యాలు చాలా గొప్పవని అందరూ అంటుంటారు. కానీ నాకు వాటిమీద ఎక్కువ నమ్మకం లేదు. ఇవన్నీ మనిషి తన అవసరాలకోసం, స్వార్థం కోసం ఏర్పరచుకున్న నీతులని నా నమ్మకం!

కౌముది

www.koumudi.net

ఈ సమాజంలో చేతగాని వాళ్ళు, కష్టపడలేని వాళ్ళు, తమ కాళ్ళమీద తాము నిలబడలేని వాళ్ళు, ఎవరో తమకు సాయం చెయ్యాలని, చేస్తారని ఎదురు చూసే వాళ్ళు జాగ్రత్తగా ఆలోచించి ఫ్రీం చేసిన వాళ్ళని అనిపిస్తాయి.

ముప్పై ఏళ్ళ క్రితం అంటే నాకు ఇరవై ఏళ్ళ వయసున్నప్పుడు ప్రభుత్వోద్యోగంలో జాయినయ్యాను. కష్టపడి ప్రమోషన్లు సాధించి ఉన్నత స్థానానికి చేరుకున్నాను. ఏ రోజూ ఎవ్వరినీ సాయం అడగలేదు. ఆ అవసరం కూడా రాలేదు. ఎంతో దర్జాగా బ్రతికాను. అయితే మనకున్న అభిప్రాయాలు ఎప్పుడూ ఒకేలా ఉండవని, అవి నిరంతరం మారుతూ ఉంటాయని అనడానికి నా జీవితమే ఉదాహరణ. బలంగా వేళ్ళూనిన నా భావాలన్నీ కూకటి వేళ్ళతో సహా పెకలించబడ్డానికి కారణభూతమైన సంఘటన ఒకటి నా జీవితంలో కొంతకాలం క్రితం జరిగింది.

హైదరాబాద్ ఎయిర్ ఫోర్ట్లో ప్రొద్దున్న ఎనిమిదింటికి కలకత్తా ఫైట్ కోసం నేనూ నా భార్య వెయిట్ చేస్తున్నాం. నా భార్య అంది "మన పిల్లలు కూడా ఉంటే బాగుండునండీ! హాయిగా అందరం కలిసి వెళ్ళేవాళ్ళం" అని. చిన్నగా నిట్టూర్చాను. ప్రస్తుతం మేము వెళుతున్నది నార్త్ ఈస్ట్ ఇండియాలో ఉన్న 'గాంగ్టక్' ప్రాంతానికి. సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ వాళ్ళు అక్కడి టూరిజం డెవలప్మెంట్ కోసం ఎల్.టి.సి. అవకాశం ఇవ్వడంతో నాలాంటి ఎంతోమంది గవర్నమెంట్ సర్వెంట్స్ అక్కడికి వెళుతున్నారు. ఆ అవకాశం నేను కూడా వినియోగించుకుంటున్నాను.

అయితే మాకున్న ఇద్దరు అబ్బాయిలు పెళ్ళిళ్ళు చేసుకుని అమెరికాలో సెటిల్ అయ్యారు. నేను ఎంత బ్రతిమాలి రమ్మన్నావాళ్ళు ఇండియా రారు. ఇంక వాళ్ళని ఎల్.టి.సి మీద తీసుకెళ్ళడం అనేది ఒక కల మాత్రమే. చిన్నగా నిట్టూర్చి "మనకంత అదృష్టం లేదు లేవే!" అన్నాను. ఇంతలో మేము వెళ్ళాల్సిన ఫ్లయిట్ కి బోర్డింగ్ స్టాల్ అయిందని ఎనాన్స్మెంట్ వినిపించింది. హిండ్ లగేజ్ తీసుకుని కౌంటర్ వైపు వెళ్ళాము.

అయితే మేము కలకత్తా చేరుకున్నాక అక్కడి నుండి ఫ్లయిట్లో 'బాగ్డోగరా' వెళ్ళాల్సి ఉంటుంది. ఆ తర్వాత ఫ్లయిట్ సౌకర్యం లేదు కాబట్టి ఘాట్ రోడ్ ద్వారా ప్రయాణించి గాంగ్టక్ చేరుకోవాలి. ఇదీ మా ప్లాన్!

రెండున్నర గంటల వాయు ప్రయాణం తర్వాత కలకత్తాలో దిగాము. ఎన్నోసార్లు ఆఫీసు పని మీద ఇక్కడికి వచ్చాను కాబట్టి ఈ ఊరు నాకు కొత్తకాదు. కానీ నా భార్యకు ఇదే మొదటిసారి. ఎయిర్ ఫోర్ట్ నుండి బయటకు వచ్చి ఒక గంట సేపు నగరమంతా తిరిగాము. నా భార్య కళ్ళలో వింత అనుభూతి కనబడింది.

మళ్ళీ ఎయిర్ ఫోర్ట్ చేరుకుని 'బాగ్డోగరా' ఫ్లయిట్ కేచ్ చేసాం. సుమారు గంటసేపు ప్రయాణం చేసి 'బాగ్డోగరా' ఎయిర్ ఫోర్ట్ చేరుకున్నాం.

చాలా చిన్న ఎయిర్ ఫోర్ట్ అది!

మేము బయటికి వచ్చేటప్పటికి 'ఫ్లకార్డ్'తో డ్రైవర్ ఆహ్వానం పలికాడు. ఇన్నోవా కారులో మమ్మల్ని కూర్చోబెట్టి స్మూత్ గ ముందుకి ఉరికించాడు.

కారు కిటికీలో నిండి బయటికి చూస్తుంటే ఎంతో ఆహ్లాదంగా అనిపించింది. విస్తరించి ఉన్న విశాలమైన పచ్చటి కొండలు. వాటి మీద ఏటవాలుగా పెరిగిన తేయాకు తోటలు. అందులో పని చేసుకుంటున్న కూలీలు. ఎంత అదృష్టవంతులు వాళ్ళు! ఏ సమస్య లేని శ్రమ జీవులు! కలో గంజో తాగి సంతృప్తి పడే ఆనంద జీవులు! వాళ్ళని చూస్తుంటే నా మనసు అసూయతో మూలిగింది. అవును మరి, ప్రొద్దున్న లేచిన దగ్గరి నుండి ఆఫీసు గురించే ఆలోచిస్తూ, ఎత్తుకు పై ఎత్తులు వేస్తూ ఎవడ్డీ ఎలా తొక్కెయ్యాలా అని ఆలోచిస్తూ నిరంతరం అంతర్లీనంగా ఏడుస్తుండే నా మనసు అసూయ పడటంలో ఆశ్చర్యమేముంది?

...అలా ప్రకృతి సౌందర్యాస్వాదన నుండి తేరుకునేటప్పటికి గాంగ్‌టక్‌లోని మా హోటల్ కి చేరుకున్నాం.

చిన్నకొండ లాంటి ఎత్తైన ప్రాంతం మీద ఉంది ఆ హోటల్!

మాకు బుక్ చేసిన రూంలో సెటిలయ్యాక కిటికీ తెరిచి చూస్తే ఎంతో ముచ్చటేసింది. కొండపై భాగం నుండి పాదం వరకు విస్తరించి ఉన్న చిన్న చిన్న ఇళ్ళు. శీతాకాలం కావడంతో ఆ ఇళ్ళల్లో నుండి వస్తున్న పొగ పల్లెటి మేఘంలా అంతటా వ్యాపించి ఉంది. సాయంకాలపు చలిగాలులు నెమ్మదిగా వీస్తున్నాయి. హాయిగా అనిపించింది. ఎటువంటి డిస్టర్బన్స్ లేని వాతావరణం. ఎటువంటి టెన్షన్స్ లేని ఖాళీ సమయం. మనలోకి మనం తొంగి చూసుకోవడానికి, మన మనసుతో మనం సంభాషించు కోవడానికి అనువైన వాతావరణం!

నా భార్య అప్పటికే రూమంతా చెక్ చేసినట్లుంది. "బాత్రూంలో చక్కగా వేన్నీళ్ళు వస్తున్నాయి వెళ్ళి ఫ్రెష్ అవండి" అని ఆర్డర్ వేసింది.

"ఓకే మేడం! అలాగే" అంటూ టవల్ తీసుకుని బాత్రూంలో దూరాను.

మరుసటి రోజు పొద్దున్న ఫలహారాలు పూర్తిచేసి జీప్‌లో బయలుదేరాం. పర్వత సానువుల్లో ప్రయాణించి 'డార్జిలింగ్' చేరుకోవడం మా గమ్యం. డ్రైవర్ ఎంతో చాకచక్యంగా జీపునడుపుతున్నాడు. మా జీపు వెళ్తున్న తారు రోడ్డు చాలా సన్నగా ఉంది. దాని కిరువైపులా పెద్ద పెద్ద లోయలు! జీప్‌లో నుండి కిందికి చూస్తుంటే కళ్ళు తిరుగుతున్నాయి. ఆ రోడ్డు నానుకుని కొండ రాళ్ళ సపోర్ట్ మీద కట్టబడిన చెక్క ఇళ్ళు, హోటళ్ళు దారిలో అక్కడక్కడ అగుపించాయి. అందమైన పూల తీగలు రోడ్డు మీద నుండి లోయల్లోకి విస్తరించి ఎక్కడో మాయమవుతున్నాయి. ఆ భగవంతుడు ప్రసాదించిన ప్రకృతి సౌందర్యం ఎంత చూసినా ఇంకా తనివి తీరదని అనిపించింది.

ఎట్టకేలకు ఆ కొండ దారిగుండా పడుతూ లేస్తూ ప్రయాణించిన మా జీప్ 'డార్జిలింగ్' చేరుకుంది. 'హమ్మయ్య!' అనుకుంటూ జీప్ దిగి హోటల్‌లో చెక్‌ఇన్ చేసాం.

లంచ్ టైంలో మా హోటల్ వాళ్ళు చెప్పారు "డార్జిలింగ్‌లో సూర్యోదయం చూడానికి ఎంతో అందంగా ఉంటుంది. పొద్దున్నే వెళ్ళండి సారీ!" అని.

"అలాగే!" అనుకుంటూ లంచ్ తర్వాత డార్జిలింగ్ లో చూడాల్సిన ప్రదేశాలన్నీ చూసేసాం - ఒక్క సూర్యోదయం తప్ప! కొత్త ప్రాంతాన్ని చూసిన ఆనందాన్ని గుండెనిండా నింపుకుని ఆ రాత్రికి ప్రశాంతంగా నిద్రపోయాం నేనూ నా భార్య.

వేకువ జాము నాలుగంటల సమయం.

డార్జిలింగ్ లోని ఎత్తైన కొండ మీదున్న 'సన్‌రైజ్' పాయింట్ దగ్గర మేమంతా వెయిట్ చేస్తున్నాం! మాలాగే ఎంతో మంది టూరిస్టులు, సూర్యోదయం చూడటం కోసం అంత చలిలోనూ స్వెట్టర్లు, మఫ్లర్లు ధరించి ఎదురు చూస్తున్నారు. చుట్టూ తాటిలు, కాఫీలు అమ్మే కుర్రాళ్ళు హడావుడిగా అటూ, ఇటూ తిరుగుతున్నారు. ఇంతలో దూరంగా ఉన్న కొండల వెనుక నుండి బంగారు రంగు భాను కిరణాలు పైకి వెదజల్లుతూ ఒక్కసారిగా కనిపించాయి. కాసేపటికి - ఈ సమస్త భూప్రపంచాన్ని చైతన్యవంతం చేయడానికి, జీవకోటిలో ప్రాణం నింపడానికి అన్నట్లు అశ్వారుఢుడై నెమ్మదిగా పైకి వచ్చాడు ఆ సూర్య భగవానుడు. టూరిస్టులు అంతా ఆనందంతో కేరింతలు కొడుతూ ఆ సుందర దృశ్యాన్ని తమ కెమేరాల్లో బంధిస్తున్నారు. నిజంగా ఎంత అద్భుతమైన దృశ్యం! నాకు మనసు పులకించిపోయింది. ఆనంద పారవశ్యంతో కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగాయి. ఆ బంగారు రంగు సూర్య కిరణాలు అభిముఖంగా ఉన్న హిమాలయ పర్వత శిఖరాల మీద పడి, ఆ శిఖరపు శోభను మరింత ఇనుమడింప జేస్తున్నాయి. ఆ అందాన్నంతా నా కెమేరాలో

బంధించేసాను. ఈ జన్మకి ఈ సంతోషం చాలు అనిపించింది. ఇంతకు ముందు ఎన్నోసార్లు విహార యాత్రలకు వెళ్ళాను, కొత్త కొత్త ప్రకృతి అందాలన్నింటినీ చూసాను. అయితే అవన్నీ ఒక ఎత్తు, ఇది ఒక ఎత్తు. బహుశా నా మనసు కూడా మార్పును కోరుకుంటుందేమో! ప్రాపంచిక ఆనందాల్ని ఆస్వాదించాలని ఆశపడుతుందేమో! అందుకే ఈ పులకింత! కాసేపటికి పూర్తిగా సూర్యోదయం అయింది. ఉషోదయపు వెలుతురు అంతటా వ్యాపించింది. టూరిస్టులంతా నెమ్మదిగా తమ తమ వెహికల్స్ లో కొండ దిగి కిందికి వెళుతున్నారు. మేము కూడా మా జీప్ లో బయలుదేరాం.

మా జీప్ నెమ్మదిగా కిందికి దిగడం ప్రారంభించింది. డ్రైవర్ ఎంతో జాగ్రత్తగా నడుపుతున్నాడు. అయితే అనూహ్యమైన సంఘటనలు ఎప్పుడూ కనురెప్ప పాటులో జరిగిపోతూ ఉంటాయి. వాటి ప్రభావం మనం తేరుకునేలోపు మనల్ని పూర్తిగా ముంచేస్తుంది. ఘాట్ రోడ్డులోని ఒక చిన్న మలుపు దగ్గర ఎదురుగా వస్తున్న వేరే జీప్ ని తప్పించబోయి మా జీప్ ని కొంచెం స్పీడ్ గా పక్కకు తిప్పాడు డ్రైవర్. అంతే! ఏమైందో ఏమో మా జీప్ అదుపు తప్పింది. బహుశా డ్రైవర్ షాక్ లోనికి వెళ్ళిపోయాడేమో కంట్రోల్ చేయలేకపోతున్నాడు. భయంతో మేమంతా హాహాకారాలు చేయసాగాము. జీప్ అదే వేగంతో ముందుకు ఉరికి లోయలోకి జారిపోయింది. భయంతో నేను "బచావ్! బచావ్!", "హెల్ప్!... హెల్ప్!" అంటూ గట్టిగా అరిచాను. నా జీవితంలో మొట్టమొదటిసారిగా, నా గుండె గోడల్ని బద్దలు గొట్టుకుని, నా గొంతులో నుండి అప్రయత్నంగా "హెల్ప్" అనే మాట బయటకు వచ్చింది. ఆ తర్వాత నాకు స్పృహ కోల్పోయింది.

నేను కళ్ళు తెరిచి చూసేటప్పటికి ఖరీదైన హాస్పిటల్ బెడ్ మీద ఉన్నాను. చుట్టూ నా కొడుకులూ, కోడళ్ళూ, డాక్టర్లూ! నా కళ్ళు నా భార్య కోసం వెదికాయి. కానీ ఆమె జాడ లేదు. నేను ఏదో అడగాలని ప్రయత్నించాను. కానీ నాకు ఆ అవకాశం ఇవ్వకుండా రెస్ట్రీ తీసుకోమని అందరూ నన్ను బలవంతం చేస్తున్నారు. నాకు ఏదోలీలగా అర్థం అవుతోంది.. నా భార్య ఈ లోకాన్ని వీడి వెళ్ళిపోయింది. నా అహాన్ని, నా ఆవేశాన్ని, అన్నింటినీ భరించి చివరిదాకా తోడు ఉన్న నా భార్య ఇకలేదు. విపరీతమైన దుఃఖం కలిగింది. అలాగే ఏడుస్తూ ఏడుస్తూ మగతగా నిద్రలోకి జారుకున్నాను.

నా ఆరోగ్యం కోలుకుని మామూలు మనిషిగా మారి జన జీవన స్రవంతిలో కలవడానికి ఆరునెలలు కాలం పట్టింది.

ఆ రోజు మా జీప్ లోయలో పడిన తర్వాత మిగతా టూరిస్టులంతా రంగంలోకి దూకి మమ్మల్ని కాపాడే ప్రయత్నం చేసారు. అప్పటికే నా భార్య, జీప్ డ్రైవర్ ఇద్దరూ విగత జీవులయ్యారట. కొన ఊపిరితో కొట్టుకుంటున్న నన్ను మాత్రం దగ్గర్లోని మంచి హాస్పిటల్ లో ఎడ్మిట్ చేసారు. ఈ భూమీద ఇంకా నూకలు ఉన్నాయి కాబట్టి బ్రతికి బట్ట కట్టానని అందరూ అంటుంటారు. కానీ ఈ సంఘటనతో నా దృక్పథమే పూర్తిగా మారిపోయింది. ఇది ఒక రకంగా నాకు పునర్జన్మ! బహుశా నేను చెయ్యాలిన్న మంచి కార్యాలు ఈ భూమీద ఇంకా ఏవో ఉండి ఉంటాయి, అందుకే ఆ భగవంతుడు నాకు ఆయుష్షు మిగిల్చాడు.

బాగా వర్షం పడుతోంది! సమయం సాయంత్రం ఆరుగంటలు కావసోంది.

నా భార్య చనిపోయాక నాకు తోడులేకుండా పోయింది. నా కొడుకులిద్దరూ ఇక్కడి కార్యక్రమాల్ని పూర్తిచేసుకుని అమెరికా వెళ్ళిపోయారు. నా రోజువారీ పనులు చూసుకోవడానికి ఒక పనమ్మాయిని పెట్టుకున్నాను. ఆమె కూడా పొద్దుటి నుండి సాయంత్రం వరకు ఉంటుంది. ఆ తర్వాత 'ఒంటరితనం' వద్దన్నా నాకు తోడుగా ఉంటుంది.

ఏమీ తోచక టీవీలో వస్తున్న రాజకీయ నాయకుల చర్చా కార్యక్రమం చూస్తూ టీ తాగుతున్నాను. ఇటువంటి చర్చా కార్యక్రమాలు ఎందుకు కండక్ట్ చేస్తారో నాకు అర్థం కాదు. పాలిటిషియన్లు ఒకరి మీద ఒకరు బురద జల్లుకోవడానికి తప్పితే వీటి వలన ప్రజల కొచ్చే ప్రయోజనం ఏమీ లేదు.

"సారీ!..సారీ!" అని ఎవరో గేట్ మీద శబ్దం చేస్తూ పిలుస్తునట్లు అనిపించడంతో వెళ్ళి చూసాను.

వచ్చింది రామరాజు. అతడు మా ఇంటికి దగ్గర్లో ఉన్న ఒక వీడియో షాప్‌ని నడుపుతూ ఉంటాడు. అప్పుడప్పుడు నేను ఇతడి దగ్గర పాత సినిమా సీడీలు అద్దెకు తీసుకు వస్తూ ఉంటాను. అయినా ఇతడికి నాతో పనేంటబ్బా అనుకుని

"ఏం బాబూ! ఏం కావాలి?" అంటూ గేట్ తీసిలోనికి ఆహ్వానించాను.

"నమస్కారం సారీ! మీతో కొంచెం పనిపడింది, అందుకే మిమ్మల్ని డిస్టర్బ్ చేస్తున్నాను, ఏమీ అనుకోకండి" అంటూ అతి వినయానికి పోతున్నాడు.

అయితే ఇతడి మీద నాకు సదభిప్రాయం లేదు. ఇతడి తల్లి రోడ్డు పక్కన కూరగాయలు అమ్ముకుంటూ నాలుగు డబ్బులు సంపాదిస్తూ ఉంటుంది. తండ్రిలేడు. ఇతడేమో ఆ నాలుగు డబ్బులు లాక్కొని గర్ల ఫ్రెండ్స్ కోసం తగలేస్తూ ఉంటాడు. ఇక ఆ వీడియో షాప్‌ని ఎలా రన్ చేస్తున్నాడో ఆ భగవంతుడికే తెలియాలి. ఊరంతా అప్పులు చేసాడని, ఆ అప్పులు తీర్చకుండా జనాల్ని వేధిస్తుంటాడని అప్పుడప్పుడు నా చెవిన పడే మాటలు. 'నాకెందుకులే' అని నేనెప్పుడూ పట్టించుకోలేదు. ఇప్పుడు కూడా డబ్బుల కోసమే నా దగ్గరకొచ్చాడని చూచాయగా అర్థమైంది.

"సారీ! కొంచెం డబ్బులు అప్పుకావాలి. చాలా కష్టంగా ఉంది, అభాగ్యులం సారీ! ఆదుకొండి సారీ!" అంటూ దీనంగా ముఖం పెట్టాడు.

కొంచెం ఇబ్బందిగా అనిపించింది నాకు. ఇంతకు ముందయితే ఇలాంటి వాళ్ళని అస్సలు ఎంటర్టైన్ చేసేవాడిని కాను. కానీ ఈ మధ్య మృత్యువుని జయించి బయటపడ్డాక 'సాయం' చెయ్యడం మీద నాకు విలువ పెరిగింది. అలాగని నేను చెయ్యబోయే మొట్టమొదటి సాయం 'ఇలాంటి వెధవ' కోసం కాకూడదని నా కోరిక.

"సరే! ఇంతకీ ఎంత కావాలేంటి?" అడిగాను.

"పదివేలు కావాలి సారీ! రెండు నెలల్లో మీకు తిరిగి ఇచ్చేస్తాను, వడ్డీ కూడా కడతాను సారీ!" అంటూ బ్రతిమాలాడు.

పదివేలు అంటే చాలా ఎక్కువ మొత్తం, అయినా ఏం చూసి ఇతనికి ఇవ్వాలి? ఇవ్వాలా, వద్దా అని డైలమాలో పడిపోయాను. చివరికి నా మనసు 'వద్దు' అనే చెప్పింది.

"అంత పెద్ద ఎమౌంట్ నా దగ్గర ఇప్పుడు లేదమ్మా! ఒక వారం తర్వాత కనబడడు చూస్తాను" అని చెప్పి వెళ్ళమన్నాను.

"ఏంటో సారీ! నా బ్రతుకింతే!" అని గొణుక్కుంటూ వెళ్ళిపోయాడు. రిలీఫ్‌గా ఫీల్ అయి, మళ్ళీ టీవీ చూడడంలో మునిగిపోయాను.

ఈ రోజు ఆదివారం!

నాకు చాలా ఇష్టమైన రోజు. ఎందుకంటే ఈ రోజు టైం మన చేతిలో ఉంటుంది, ఆఫీసు వాళ్ళు కూడా ఎవరూ మనల్ని డిస్టర్బ్ చేయరు. మనకు నచ్చిన పనులు మనం తీర్చి చేసుకోవచ్చు. అందుకే ఆదివారమంటే నాకు ఇష్టం.

బ్రేక్ ఫాస్ట్ పూర్తి చేసి తీర్చి వాలు కుర్చీలో కూర్చుని 'పేపర్' చదవడంలో నిమగ్నమయ్యాను.

ఇంతలో ఎవరో రోడ్డు మీద బిగ్గరగా ఏడుస్తున్న ధ్వని వినబడింది. ఉత్సుకతతో బయటకు వెళ్ళి చూసాను.

ఆమె రామరాజు తల్లి! గుండెలు బాదుకుంటూ ఏడుస్తోంది. నన్ను చూడగానే పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి "బాబూ! సూడండి బాబూ! ఎంత ఘోరం జరిగిపోనాదో! ఆడు నాకు అన్నాయం సేసేసినాడు బాబో! నన్ను ఒంటిదాన్ని సేసిపోనాడు బాబో! ఓరి దేవుడో! నాకు దిక్కెవరా నాయనో!" అంటూ ఏడుస్తోంది.

"ఏమైందమ్మా? ఏం జరిగింది?" ఓదార్చ ప్రయత్నించాను.

"ఇంకేం జరగాలి బాబూ! ఏం కట్టం వచ్చిందో నా కొడుక్కి, ఉరేసుకున్నాడు బాబూ!" అంటూ ఏడుస్తోంది. నాకు మెదడు బ్లాంక్ అవసాగింది. ఎంత ఘోరం జరిగింది!

"మైగాడే పదమ్మా!" అంటూ వాళ్ళ ఇంటి వైపు పరుగు తీసాను. అప్పటికే విషయం బయటకి పొక్కినట్లుంది, నలుగురూ గుమిగూడారు.

పోలీసులు వచ్చేదాకా ఆగి శవాన్ని కిందికి దించారు.

నా మనసంతా బాధతో నిండిపోయింది. రెండు రోజుల క్రితం నాతో మాట్లాడిన ముఖమే మాటిమాటికీ గుర్తుకు వస్తోంది. ఏదో తెలియని అపరాధ భావం నన్ను కమ్ముకోసాగింది. ఎంత కష్టం కలిగిందో అతడి మనసుకి తన ప్రాణం తనే తీసుకున్నాడు. అతడు మంచివాడు కావచ్చు, లేదా కాకపోనూ వచ్చు, కానీ అవసరానికి ఆదుకొమ్మని నన్ను అర్థించాడు. నేనే సాయమూ చేయకుండా పంపించేసాను. బహుశా నేను అతడికి సాయం చేసుంటే బ్రతికే వాడేమో!

నా మనసుని ఎవరో పిండేస్తున్నట్లుగా, ఎన్నో చేతివేళ్ళు నన్నే 'పాయింటౌట్' చేస్తున్నట్లుగా అనిపించింది.

ఎక్కడో ఈక్వేషన్ తప్పుతోంది!

నేను లోయలో పడి మరణపు అంచుల్లో కొట్టుమిట్టాడుతున్నప్పుడు ఎవరో ముక్కు ముఖం తెలియని వ్యక్తి నన్ను రక్షించి నాకు ప్రాణదానం చేసాడు. అలాంటిది నాకు ఎంతో కొంత పరిచయం ఉన్న ఈ రామరాజుకి నేను ఎటువంటి సాయం చేయలేక పోయాను. నిజంగా ఎంత అమానుషం? బహుశా అందుకేనేమో నా మనసు చేదుగా అవుతోంది.

చేయాలి.. ఏదో ఒకటి చేయాలి.. లేకపోతే ఈ అపరాధ భావం నన్ను ప్రశాంతంగా బ్రతకనిచ్చేట్లు లేదు. బాగా ఆలోచించి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాను.

రామరాజు తల్లి దగ్గరకు చేరుకుని "చూడమ్మా! ఒక్కగానొక్క కొడుకు దూరమయ్యాడని బాధపడకు. నిజానికి నాక్కూడా ప్రస్తుతానికి ఎవ్వరూ లేరు. భార్య చనిపోయింది. కొడుకులు, కోడళ్ళూ ఎక్కడో దూరంగా ఉన్నారు. నా దగ్గరకు రమ్మన్నా రారు. ఆ రకంగా నేను కూడా ఒంటరినే! భయపడకు. నేను నిన్ను నా సొంత తల్లిలా చూసుకుంటాను. నువ్వింక పొట్ట కూటికోసం కష్టపడాల్సిన పనిలేదు. నాతో పాటే ఉండువుగాని..రా!" అని ఓదార్చాను. ఆమె అప్రతిభురాలయ్యింది.

నమ్మలేనట్లుగా చూసి "బాబూ!" అంటూ నా కాళ్ళమీద పడిపోయింది.

పోలీసులు రామరాజు శవాన్ని పోస్ట్ మార్టం కోసం తీసుకువెళుతున్నారు.

అతడి తల్లిని తీసుకుని నేను నా ఇంటివైపు కదిలాను.

ఇప్పుడు నాకు చాలా సంతృప్తిగా ఉంది. వేరొకరికి నిజమైన 'సాయం' చెయ్యడంలో ఉన్న ఆనందం తెలిసి వస్తోంది. నన్ను కమ్ముకున్న అపరాధ భావం నెమ్మదిగా తొలగసాగింది.

అహో.. ఆంధ్రభోజా..!

వసుంధర

అభ్యర్థులు (సిని నిర్ణయ సంస్థ) సహకారంతో కౌముది - రచన నిర్వహించిన కథల పోటీలో
బహుమతి పొందిన కథ.

శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు తెలుగు నేల నేలేకాలలో ఓ గ్రామం దుర్భర క్షామపీడితమైంది. గ్రామస్తుల ఇక్కట్లు తెలుసుకుందుకు స్వయంగా వెళ్ళారు రాయలవారు. అప్పుడు జయకాముడనే కవి ఆయనకీ కింది కవితను వినిపించి:

‘ఆకసమందున తారలు మెరిసె - నల్లని మబ్బుల మాటది లేక
నల్లరేగడికి మొలకలు లేవిక - బీటలు మాటగ చినుకులు రాలక
నిండకున్నవి బావి, చెరువు - నిండుకున్నవి భావి, పరువు
అన్నదాతకే అన్నము కరువు - ప్రాణదాతకే ప్రాణము బరువు’

“ప్రభూ! ఇక్కడి రైతుల దౌర్భాగ్యానికి మది చలించి నేను వ్రాసిన చిన్న కవిత ఇది. తమరు ప్రోత్సహిస్తే దీన్ని మహాకావ్యంగా మలచాలనుంది” అన్నాడు.

రాయలు వెంటనే, “నీ కవితలో దుర్నిక్షం పట్ల వేదన, ఆవేదన ఉంది. నీలో నీ కవితకి గుర్తింపు, ప్రతిఫలం - కోరే తపన ఉంది. రెంటికీ పొసగదు. ప్రజల బాగోగుల బాధ్యత ప్రభువుకి వదిలి - రాజధానికి రా. నీకు సకల సదుపాయాలతో విడిది ఏర్పాటు చేస్తాను. ఆహ్లాదకరమైన పద్య ప్రబంధ కావ్యరచన చేయి. కనకాభిషేకం చేయిస్తాను” అన్నాడు.

జయకాముడు రాజధానికి వెళ్ళి ఏడాదిపాటు ప్రయత్నించి “పద్యకావ్య రచన నావల్ల కాలేదు. కావ్యం సామాన్యులకు అందుబాటులో ఉండాలన్న తపన అందుక్కారణం కావచ్చు. తమరు అనుమతిస్తే గద్య కావ్య సృష్టికి పక్షం రోజులు చాలు” అన్నాడు.

“ఐతే ఆ పని నీ గ్రామం వెళ్ళి చేయి. నీ కావ్యం కోసం ఎదురు చూస్తుంటాను” అన్నాడు రాయలు. కవి తన గ్రామానికి వెడితే - అక్కడ అంతా సుభిక్షంగా ఉంది. తర్వాత జయకాముడే కాదు - సామాజిక స్పృహని నమ్మిన వారెవ్వరూ రాయలి కాలంలో కావ్య రచన చెయ్యలేకపోయారు.

నా చేతిలోని కరపత్రంలో ఉన్నదీ కథ. దానికింద - “త్వరలో డా.గూగుల్ సారధ్యంలో - హైదరాబాదు నుంచి మా సంస్థ ప్రారంభించనున్న ‘అహో ఆంధ్రభోజా!’ - పూర్తి పద్య సాహితీ తెలుగు టీవీ ఛానెల్లో ఇలాంటి విశేషాలన్నీ ఎన్నెన్నో..” అని ఉంది.

వచన కవితల్ని అభిమానించే జర్నలిస్టుని. నాకీ కరపత్రం నచ్చలేదు. వెంటనే డా.గూగుల్తో ఇంటర్వ్యూ కోరాను. ఆయన ఒప్పుకున్నాడు. గట్టిగా ప్రేపరై వెళ్ళి ఘాటుగా ఇంటర్వ్యూచేసి - ఆ వీడియో ఎడిటింగూ, రీ మిక్సింగూ అయ్యాక - ఒక్కణ్ణి మోనిటర్లో శ్రద్ధగా చూస్తున్నాను.

ముందుగా వీక్షకులకి చేతులు జోడిస్తూ నేను.

“భారతీయులకు గర్వకారణంగా, తెలుగు భాషకు వరప్రసాదంగా - జాతినేలిన మహనీయుల్లో అగ్రగణ్యుడు శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు. ఆయన పట్టాభిషిక్తుడై 500 సంవత్సరాలు గడిచిన సందర్భంలో ఆయన్ను సంస్మరిస్తూ త్వరలో హైదరాబాదు నుంచి ప్రసారం కానున్న

సరికొత్త టి.వి ఛానెల్ 'అహం ఆంధ్రభోజా'. సైంటిస్టుగా రిటైర్, సాహిత్యంలో సెటైర్, పరిజ్ఞానంలో గూగుల్ వెబ్ సైట్ కి మరోపైరెన - డాక్టర్ గూటం గురురాజులుగారు దీనికి సారధి..

గురురాజులు మామూలు మనిషి కాదు. కాలయంత్రంలో ఆంధ్రభోజుని కాలానికి తీసుకెళ్ళి - కాలాతీత విశేషాలు మీ ముందుంచగలరు. అరటి పండ్లొలిచినట్లు మన సందేహాలు తీర్చగలరు. ఈ ఇంటర్వ్యూ మా వీక్షకులకు అపూర్వానుభూతి నివ్వాలని మా సంకల్పం, ఇస్తుందని మా నమ్మకం. మిమిక్రీ బ్రహ్మ వేణుమాధవ్ గారు ఎప్పుడో అన్నట్లు - ఉపోద్ఘాతం బంగాళా ఖాతమంత కాకూడదు కాబట్టి - ఇక ఇంటర్వ్యూ ప్రారంభిద్దాం.. నమస్కారమండీ గురురాజులుగారూ! మా శ్రోతలకు మీ ఛానెల్ గురించి వివరిస్తారా?" అన్నాను.

"నమస్కారం. ముందో చిన్న క్లారిఫికేషన్. మీరు నన్ను గూగుల్ వెబ్సైటుకిమరో పేరనడం సరికాదు. నిజానికి నాకే గూగుల్ మరోపేరు. ఎందుకంటే - నా పేరు గూటం గురురాజులని - బామ్మ నన్ను ముద్దుగా గూగులూ అనేది. ఆ పేరే క్రమంగా తెలిసిన వారిలోనూ స్థిరపడింది. ఇది 1950కి ముందు మాట. మరి గూగుల్ పుట్టుక ఎప్పుడో మీకే తెలుసు" కొంటగా నవ్వు.

"సారీ అండీ! గూగులే మీకు మరోపేరని ఒప్పేసుకుంటున్నా. అది సరే! మీకు చిన్నప్పట్నుంచీ సాహిత్యం పట్లనే అభిరుచి అని చెప్పుకుంటారు. మరి సైంటిస్టులకుకయ్యారు?"

"కూటికోసం కోటి విద్యలు. ప్రవృత్తికి తగిన వృత్తి కడుపు నింపడానికేదేమన్నా కృష్ణరాయలి కాలమా? ఇప్పుడూ పరీక్షలు ప్యాసయ్యే ఒడుపు లేనివారే కళాకారులౌతున్నారు మన దేశంలో. అలా గురుగా చూడకండి. జర్నలిజం కళ అని నేననలేదు.."

ఆయన అనక్కర్లేదు. ఇంతవరకూ జర్నలిస్టుగా నేను ప్రదర్శించిన కళాచాతుర్యానికి - సినిమాల్లో ఐతే ఈపాటికి కోట్లు గడించి ఉండేవాణ్ణి. కానీ ఆ ఫిల్మ్ లో అడుగెట్టే చాతుర్యం నాకు లేదు మరి. ముఖానికి రాని నవ్వు పులుముకుని, "గురుతో కాదు కానీ ఒకటడుగుతా. భాషాభిమానం, దేశభక్తి, సంప్రదాయం, సంస్కృతి - అంటూ రచ్చకెక్కి లెక్కర్లిచ్చే మీరు - మీ పిల్లల విషయంలో ఇంట గెలవలేదు. వాళ్ళు చదివింది ఇంగ్లీషు మీడియం. తర్వాత అమెరికా వెళ్ళి, అక్కడి పిల్లల్నే పెళ్ళిచేసుకుని అక్కడే స్థిరపడ్డారు.." అన్నాను.

"తెలుగు భాషకి ఎవలేని సేవ చేసి - తెలుగువారికి తొలి తెలుగు నిఘంటువునీ, వేమన పద్యాల్నీ ప్రసాదించిన సి.పి.బౌన్ ఆంగ్లేయుడు. నేడు తెలుగు మనుగడకై తాపత్రయపడుతున్నది అమెరికాలో స్థిరపడ్డ తెలుగువారు. ఎవరెక్కడ స్థిరపడ్డారూ అని కాక - భాషకి సేవ చేస్తున్నదెవరో చూడాలి. తెలుగు మీడియంలో చదివి తెలుగునాటనే స్థిరపడ్డ తెలుగువారు - తెలుగు భాషకోసం చేయగల కృషి ఏమిటో - మన సినిమాలు, టీవీలు చెప్పకనే చెబుతున్నాయి"

"అంటే మీ పిల్లలు తెలుగు భాషకి సేవ చేయడం కోసం అమెరికా వెళ్ళారంటారు. కొబ్బరి చెట్టూ, దూడగడ్డి సామెతలా అనిపించడం లేదూ.."

"సామెత కర్రకే - పెరట్లో దూడకి గడ్డి లేనప్పుడు - కొబ్బరి కాయలమ్మి ఆ డబ్బుతో గడ్డికొనాలి కదా! ఇండియాలో తలపెట్టిన భాషాసేవకి ఆర్థిక వనరులు - అమెరికాలో ఉంటున్న నా పిల్లలు సమకూర్చగలరు" గూగుల్ తడుము కోలేదు.

"సరే - అలాగే అనుకుందాం. ఇంతకీ - భాషా సేవకి భాషాపరంగా మీ అర్హతలేమిటి? వృత్తిలో రాణించలేక సాహిత్యాన్ని ప్రవృత్తి చేసుకున్నారని అనేవారికి మీ బదులేమిటి?"

"పద్యం వ్రాయలేని నేను - మా ఛానెల్లో పద్యకవితకే ప్రాధాన్యమన్నానని - కొందరు గద్యకవులు నొచ్చుకుని అలా అంటున్న మాట నిజం. ఐతే - సాహితీ సేవకి భాషాభిమానమే తప్ప పాండిత్యం ప్రధానం కాదని నేనంటాను"

"ఔనులండి. ఏడిద నాగేశ్వరావూ, కాశీనాథుని విశ్వనాథూ - శంకరాభరణం సినిమా తీసారంటే వారి అర్హత సంగీతాభిమానమే కదా! ఐతే - సాహిత్యం కొందరికే అనుకున్నప్పటిది పద్యకవిత. సాహిత్యం అందరికీ అనుకున్నప్పటి వచన కవితకు స్థానం లేకపోతే - మీ 'అహం ఆంధ్రభోజా!' ఎవరికోసం?"

గూగుల్ చేతివేళ్ళు లాప్ టాప్ మీద కదిలాయి. మోనిటర్లో రఘురామయ్య - 'చెల్లెయో చెల్లెకో' అంటూ రాగాలాపన చేస్తున్నాడు. ధ్వని కాస్త తగ్గించి, "పద్యకవితలో శ్రీకృష్ణుని రాయబారం పలుకులు - జానపదులకి విస్తృతించి నోటిపాటలయ్యాయి. వచన కవితలో సామాన్యుడి ఘోషలు కవిమ్మన్యులకే పరిమితమై ఓటిమాటలయ్యాయి. అప్పటికీ ఇప్పటికీ ఎప్పటికీ సాహిత్యం అందరికీను. ఐతే అది చదువంత గొప్పది. సాహిత్య సృష్టికీ, అవగాహనకీ చదువంత కృషి కావాలి. వచన కవితలో కొందరు అసమానప్రతిభతో వాసికెక్కినా - పదాలను పాదాలుగా పేర్చడమే కవిత్వమనుకునేవారే రాసికెక్కువ. గుణగణ నియమాలతో కవితను శాసించే పద్యం - శిక్షణకీ, క్రమశిక్షణకీ, భాష మనుగడకీ, ప్రాబల్యానికీ అత్యవసరం" అన్నాడాయన.

"అంటే - గద్యకవితకి మీ ఛానెల్లో స్థానం లేదంటారు!" సూటిగా అడిగాను.

"పద్యం చెప్పేవారు తక్కువ, వినేవారు ఎక్కువ. గద్యంలో విపరీతం అంటే రివర్స్. మా ఛానెల్ కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనే కవులు పద్యం వ్రాసి తేవాలని నియమం. ఆ కష్టం తెలిస్తేనే కదా - పద్యాలతో అలవోకగా విన్యాసాలు చేసిన మన ప్రబంధకవుల గొప్పతనం తెలుస్తుంది! ఔత్సాహికుల పద్యాలకి మెరుగులు దిద్ది ప్రోత్సహించగల ఉద్దండం దిద్ది (మోనిటర్ తెరపై కొందరు సమకాలీన అవధాన పండితుల ఫోటోలు) మా కార్యక్రమాలకి అతిథులుగా పిలుస్తున్నాం. అలా పద్యాన్ని పునరుద్ధరించి భాషకి ప్రాణం పోయడం మా ఛానెల్ ధ్యేయం. గద్యకవితలో అక్షరజ్ఞానం లేనివారు కూడా మాటల్ని కవితలుగా మార్చగలరు. ఆ ప్రక్రియకు తగినన్ని వేదికలున్నాయి. పద్యకవితకి వన్నెలు దిద్దిన ప్రబంధాలకి స్వర్ణయుగంగా భాసిల్లిన శ్రీకృష్ణదేవరాయలి కాలానికి సంస్కరణగా - మా ఛానెల్ కి - 'ఆహో ఆంధ్రభోజా' అని పేరు పెట్టాం"

నేను కన్విన్సవలేదు, "శివుణ్ణి సామాన్యుడని నిరసించిన దక్షుణ్ణి ప్రబంధ సాహిత్యం కూడా సమర్థించలేదని మీకు తెలుసనుకుంటాను" అని హెచ్చరించాను. మోనిటర్ తెరమీద - శివుడు దక్షుడి తల నరుకుతున్న సినిమా దృశ్యం.

గూగుల్ ముఖంలో చిరునవ్వు, "మీ సామ్యాన్ని బట్టి - మీకు గద్యం పట్ల అభిమానం కంటే - పద్యం పట్ల నిరసన ఎక్కువనిపిస్తోంది. కారణం?" అన్నాడు.

ఆ ప్రశ్న కోసమే ఎదురు చూస్తున్న నేను - దొరికావులే అనుకున్నాను - "అష్టదిగ్గజాలలో అగ్రగణ్యుడు అల్లసాని పెద్దన. ఆంధ్రభోజుడాయన్ని అడిగి మరీ వ్రాయించుకున్న కావ్యం - మనుచరిత్ర. 'రమింపుము ననుగూడి యనుదినంబు' అని ప్రవరాఖ్యుడి వెంటబడి - ఆయన నిరసేస్తే - 'మీటిన విచ్చు గుబ్బు చనుమిట్టలన్ అశ్రులు చిందువందగా' విలపించిన వరూధినికి మాయా ప్రవరాఖ్యుని సంగమంలో స్వారోచిష మనుసంభవమైంది. మనువాదుల్ని నిరసించే ఆధునిక యుగంలో మనుచరిత్ర ప్రస్తావన అర్థవంతమా?" అన్నాను మోనిటర్ తెరమీద ఆయా సందర్భానుసారంగా రవివర్మ చిత్రాలు.

గూగుల్ కాస్త గట్టిగానే నవ్వాడు, "తొంభై శాతం నగ్న శరీరాన్ని, శృంగార భంగిమలతో వళ్ళంతా కుదుపుతూ, చిత్రానికొ పురుషునితో పెదవీ - పెదవీ కలుపుతూ - కోట్లార్జించే యువతుల్ని పెళ్ళిచేసుకునే అదృష్టం కోసం పరితపించడం, ఆ యువతుల వివాహాన్ని ఈ శతాబ్దపు వేడుకగా వీక్షించాలని భావించడం - ఆధునికంగా 'మన' చరిత్ర ఐతే - 'మనుచరిత్ర'లో వరూధిని పాత నిర్లవద్యంగా మనోహరం, అవశ్యం పఠనీయం. మానవజాతి మూలాల్ని అన్వేషించడం శాస్త్రీయంగా ఒప్పైనప్పుడు - సాహిత్యపరంగానూ ఒప్పే కాబట్టి మనుచరిత్ర ప్రస్తావన ఏ యుగానికైనా అర్థవంతం". మోనిటర్ తెరమీద ఆయన మాటల్ని సమర్థించే చలనచిత్ర దృశ్యాలు.

"మరి కవిగారి విషయం? అల్లసాని పెద్దన - హితుడు, చతుర వచోనిధి, అతుల పురాణాగమేతిహాస స్ఫుటియుతుడు, ఆంధ్రకవితాపితామహుడు - కావచ్చు. కానీ రచనా వ్యాసంగానికి - రమణీప్రియదూతిక ఇచ్చు కప్పురవిడెంబు ప్రేరణగా కోరే - ఆయనకి నేటి ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో - స్థానముందా?" వ్యంగ్యంగా అడిగాను.

"రచనా వ్యాసంగానికి యొండొకచో మదిర, కొండొకచో మదవతి. రసభరితంగా కవితలల్లి సకలజనుల నీరాజనాలందుకునే ఈ దొర - సాని వ్యవహారం - ఆధునికత. మరి అల్లసాని వారి రసికత ఇంటి (పేరులోని) 'సాని'కి మాత్రమే పరిమితం" చప్పున బదులిచ్చాడు గూగుల్.

"మీ సమయస్ఫూర్తికి నా జోహార్లు. కానీ రాయలు పెద్దనని - ఎదురైనచో తన మదకరీంద్రము డిగ్గి కేలూత నొసగి ఎక్కించుకుని ప్రోత్సహించాడు. అష్టదిగ్గజాలతో భువనవిజయ సభలు రసికజన మనోభిరామంగా నిర్వహించి వినోదించాడు. అందువల్ల ఆయన ఆంధ్రభోజుడైతే - ఆ బిరుదువల్ల సామాన్యులకు ఒరిగిందేమిటి?" నా గొంతులో కటుత్వం.

"కృష్ణదేవరాయలి సామాజిక స్పృహని మనుచరిత్రలో పెద్దన ప్రస్తావించాడు. 'సకల యాచక జనాశాపూర్తి కెవ్వని ఘనభుజాదండంబు కల్పశాఖి' అంటూ ప్రస్తుతించి - ఆయన పాలనలో అతివృష్టి, అనా వృష్టి వగైరా దోషాలు లేవని వివరిస్తూ - 'ఆబాలగోపాల మఖిల సద్వ్యజమును ఆనందమున మన్ని నతిశయిల్లె - ప్రజల కెల్లను కడు రామరాజ్యమయ్యె' అన్నాడు. అరుణాస్పదపురాన్ని వర్ణిస్తూ - 'అచటి నాలవ జాతి హలముఖాత్త విభూతి ఆది భిక్షువు భైక్ష్యమైన మాన్పు' అంటూ శ్రామిక శక్తిపై తన గౌరవాన్ని చాటాడు. ప్రవరుడు హిమాలయాల్లో చిక్కుబడినప్పుడు - తలదండ్రుత్పీ, భార్యనీ, శిష్యుత్పీ, అతిథి సంతర్పణత్పీ స్మరించిన విధంలో - అలనాటి ఆత్మీయానురాగాలు, సద్విధులు - ఆదర్శప్రాయమూ, అనుసరణీయమూ అనిపిస్తాయి"

ముగ్ధుణ్ణై వింటున్న నాలో ఇక నాల్గవ ప్రశ్న అడగాలంటే సుకోచం. ఐనా ధైర్యం చేసి, "మీ కరపత్రంలో జయకాముడి కథ ఆధారంగా అడుగుతున్నా. దేశభాషలందు తెలుగు లెస్స అంటే చాలదు. సామాజిక స్పృహతో సామాన్యుడి ఇక్కట్లు ప్రతిబింబిస్తూ, సామాన్యుడికి అందుబాటైన శైలిలో వచన కవితల్ని ప్రోత్సహించని రాజరికం వల్ల - తెలుగుతనానికి ప్రయోజనమేమిటి? ఆ రాజరికం చిరస్మరణీయం కావడం జాతి దౌర్భాగ్యం కాదా?" అన్నాను.

"ప్రజల బాగోగుల బాధ్యత ప్రభువులది కావడం వల్ల రాయలి కాలంలో - సామాన్యుడి ఇక్కట్లు కవులకు ఇతివృత్తాలు కాలేకపోయాయి. నేటి కవుల ఇతివృత్తాలు - నేటి నేతల అసమర్థత, అవినీతి, బాధ్యతారాహిత్యాలనే కాక - కవులకు నేతలపై ఉన్న అపనమ్మకాన్నీ తెలియజేసాయి. రాయల సమర్థవంతమైన పాలనలో తృప్తులైన ప్రజలు - కుల, వర్ణ, ప్రాంతీయ భేదాలకూ, మాండలీకాలకూ అతీతులై భాషను ప్రేమించారు. తెలుగు తనం ఆంధ్రమై ఆయన్ను ఆంధ్రభోజుణ్ణి చేసింది. ఆంధ్ర శబ్దం అపస్వరమైన నేటి పరిస్థితుల్లో రాయల్ని కోస్తా భోజుడు, తెలంగాణా భోజుడు, సీమ భోజుడు - అంటే కానీ మర్యాద నిలబడదేమో! ఆంధ్రభోజుడన్న పదం గూగుల్ సెర్చ్ ఇంజనోనే తప్ప ఇక తెలుగునాట వినబడదేమో! కాబట్టి జాతి దౌర్భాగ్యం ఏదో మీరే నిర్ణయించండి" అంతవరకూ నా గొంతులో ఉన్న ఆవేశం - ఆయన గొంతులోకి మారింది.

అప్రయత్నంగా, "అహో, ఆంధ్రభోజా!" అన్నాను - అభినందనో, ఆర్తనాదమో నాకే తెలియదు.

ఈ నా ఇంటర్వ్యూని కొనడానికి ఏ టీ.వీ ఛానెలూ ముందుకి రాకపోతే - ఇంటర్వెయ్లో ఓ వెబ్ సైట్లో పెట్టాను. ఆసక్తి ఉంటే - 'అహో ఆంధ్రభోజా' పేరిట గూగుల్ సెర్చ్ చేయండి.

ఆకాశంలో రెండు తిరకలు డా.ఎమ్.సుగుణరవు

అభ్యర్థులు (సిబి నిర్ణయ సంస్థ) సహకారంతో కౌముది - రచన నిర్వహించిన కథల పోటీలో
బహుమతి పొందిన కథ.

"చావు ఎలా ఉండాలంటే మనిషిని సమాధి చేస్తున్నప్పుడు ఆ పార్థివ శరీరాన్ని చూసి కాటికాపరి కళ్ళు చెమర్చాలి!" - ఈ మాటలన్నది ఎవరు? మార్క్ ట్వెయిన్? ఎవరైతేనేం. ఈ మాటల్ని గోపాలపురం క్రైస్తవ శ్మశాన వాటికలోని కాటికాపరి ఓబులేసు నిజం చేసాడు. నిర్జీవంగా ఉన్న రామానుజం మృతదేహాన్ని చూసి ఓబులేసు గుండె పగిలేలా ఏడ్చాడు. ముప్పై ఏళ్ళుగా అతనిది కాటికాపరి ఉద్యోగం. నిమిత్త మాతృడిలా తన పని తాను చేసుకుపోతాడు. ఏ చావు అతడిలో కదలిక కలిగించదు. ఏ ఒక్కరు మృత్యువాత పడినా అతడిలోంచి కంటి చుక్కబైటకు రాదు. మరి రామానుజాన్ని చూసి ఎందుకు ఏడ్చినట్టు?

- ఆగస్టు నెల 13వ తారీఖు 2010 వ సంవత్సరం. సరిగ్గా ఉదయం ఐదుగంటలకు గోపాలపురం చర్చిలో అర్ధాంతరంగా గంటలు మోగాయి సరిగ్గా అరవయ్యారు. ఆ వయసులో చనిపోయింది ఎవరో? అనే మీ మాంశలో అందరూ ఉండగానే టముకు వినిపించింది. "గోపాలపురం గ్రామకాపరస్తుడు రామానుజం చనిపోయినందున అతని సంఘస్థులంతా క్రైస్తవ శ్మశాన వాటికకు సరిగ్గా మధ్యాహ్నం పన్నెండు గంటలకల్లా హాజరు కావాలి"

- చాటింపు వార్తతో అంతా శ్మశాన వాటికకు చేరుకున్నారు. రామానుజం శవాన్ని చూసి ఏడుస్తున్న ఓబులేసు అందరికీ ప్రశ్నార్థకంగా మిగిలాడు. అతని ఏడుపు వారందరినీ కదిలించింది. కడసారి చూడడానికి వచ్చిన హితులు, బంధువులు, అందరి కళ్ళూ చెమర్చాయి. కొందరు బలవంతంగా ఏడుపు ఆపుకున్నారు. శ్మశాన వాటిక పరిసరాలు, చెట్లు, ఇళ్ళు, పంటచేలు సమస్తం శోకసముద్రంలో మునిగినట్టయ్యాయి. ఇంతలో ఆకాశమూ వర్షించింది; శోకాన్ని ఆపుకోలేక చిన్న చిన్న చినుకులతో వర్షం. క్రమేపీ కుంభవృష్టి. అయినా అక్కడ నుంచి ఎవరూ కదలలేదు, రామానుజం కర్మకాండ పూర్తయ్యేవరకూ. శిశువు పుట్టినప్పుడు ఏడుస్తాడు. తల్లితండ్రులు, బంధువులు ఆనందపడతారు. మరిపోయినప్పుడు? అందరూ దుఃఖించి పోయిన వ్యక్తి ఆనందపడాలి, బహుశా రామానుజం ఆత్మ ఆనందపడుతుందేమో! తన కోరిక నెరవేరినందుకు. మరణం తర్వాత తన ప్రాణమిత్తుడిని విడిచిపెట్టనందుకు!

ఆ సమయంలో అక్కడున్న వృద్ధులు, రామానుజం వయసువాళ్ళు, ఒక్కసారి గతంలోకి వెళ్ళారు. దాదాపు అరవయ్యేళ్ళు వెనక్కి.

అరవయ్యేళ్ళ క్రితం గోపాలపురం ఊళ్ళోకి బస్సులోచ్చేవికాదు. ఆ ఊరికి రోడ్డులేదు. చుట్టూ పంట పొలాలు. మధ్యలో ఐదొందల ఇళ్ళున్న ఊరు. మళ్ళీ ఆ ఊళ్ళో ఐదు వీధులు. అగ్రహారం, రాజులవీధి, షావుకార్ల కూడలి, గొల్లపేట, ఆ తర్వాత దళితవాడ. పిల్లలు చదువుకోవాలంటే నడుచుకుంటూ ఐదు కిలోమీటర్లు దూరంలో ఉన్న రామాపురం వెళ్ళాలి.

- ఆరోజు కొత్తగా బళ్ళు తెరిచారు. అప్పట్లో ఎల్.కె.జీలు, యూ.కె.జీలు లేవు. ఏకంగా ఒకటో క్లాసులోకే ప్రవేశం. అగ్రహారం నుంచి ఆరేళ్ళ రామానుజం తలనిండా నూనె రాసుకుని ఉతికిన బట్టలేసుకుని నుదుటి మీద అరకాసంత బొట్టుతో భుజాన పుస్తకాల సంచితో స్కూల్లో చేరడానికి బయలుదేరాడు. అదే సమయంలో దళిత వాడనుంచి అంతే వయసున్న అబ్రహామ్ అతడికి ఎదురుపడ్డాడు. అబ్రహామ్ జుట్టుకి తైలసంస్కారం లేదు. చిరిగిన చొక్కా, జారిపోతున్న నిక్కరు, చంకలో పలక. ఆ తాటాకుల స్కూలు దగ్గర ఆ ఇద్దరూ మొదటి సారి కలుసుకున్నారు. ఆ తొలికలియకతో వారి స్నేహం అరవయ్యేళ్ళవరకూ సాగుతుందని బహుశా వారికి తెలిసుండదు అప్పుడు! "ఒరే, ఒరే" అనుకుంటూ రెండు చేతులూ పట్టుకుని ఇద్దరూ స్కూల్లోకి ప్రవేశించారు.

- ఒకటో తరగతి గది. పక్కపక్కనే కూర్చుని కబుర్లు చెప్పుకుంటున్న ఆ ఇద్దర్నీ చూసిన మేష్టారి ముఖంలో ఏదో మార్పు. అబ్రహామ్ వైపు చూసి "ఒరేయ్ ఎక్కడ నుంచొచ్చావురా?" అన్నాడు.

"మాది దళితవాడ అండే!" అన్నాడు అబ్రహామ్ వినయంగా.

"మరి వాడిపక్కన కూర్చున్నావేమిరా?" అంటూ ఆయన కోప్పడ్డారు.

ఆయన మాటలకు దూరంగా జరిగిన అబ్రహాంకు మరింత దగ్గరగా జరిగేడు రామానుజం.

"ఒరేయ్! బుద్ధిలేదురా?" అంటూ బెత్తం చూపించారాయన, రామానుజం వైపు.

రామానుజానికి కోపం వచ్చింది. అయినా విధిలేక దూరంగా జరిగాడు. తన మిత్రుడిని వేరుగా కూర్చోబెట్టినందుకు రామానుజానికి ఆ చిన్నతనంలోనే ఆ మేష్టారంటే అసహ్యం వేసింది. క్లాసు మొదలయ్యింది. టీచరు చెప్పాడు "ఒరేయ్ అందరూ రోజూ శుభంగా తలకు నూనె రాసుకురావాలి... ముఖ్యంగా నువ్వు, " అంటూ అబ్రహామ్ వైపు చూసి, "నీ జుట్టు పిచ్చిక గూడులా ఉందిరా, నూనె రాసుకుని, చక్కగా తలదువ్వుకుని రాకపోతే స్కూల్లోకి రానివ్వను.." అన్నాడాయన. స్కూలయిపోయింది. ఇద్దరూ బైటకొచ్చారు.

"ఒరేయ్ రేపు నూనెరాసుకురా!" అన్నాడు రామానుజం.

"నీ కెవరు రాస్తారురా?" అన్నాడు అబ్రహామ్.

"మా అమ్మ" అన్నాడు రామానుజం.

"నాకు అమ్మలేదుగా" అంటూ దిగులుగా చెప్పాడు అబ్రహామ్.

"పాపం! ఏమయ్యిందిరా మీ అమ్మ?" అన్నాడు రామానుజం.

"నేను పుట్టగానే చనిపోయిందట, అందుకే నాన్నకు నేనంటే కోపం. నన్ను పాలం పనిలో పెదదామనుకున్నాడు. నేను చదువుకుంటానని ఏడిస్తే పంపించాడు." అన్నాడు అబ్రహామ్.

"చదువుకోరా, నీకేం, మొదటిరోజే అ, ఆలు గుణింతాలు చకచకా రాసేసావుగా.." అన్నాడు రామానుజం హుషారుగా.

"మరి రేపు నూనె రాసుకురావటం ఎలా రా?" అన్నాడు అబ్రహామ్ మరింత దిగులుపడుతూ.

రామానుజం క్షణం సేపు ఆలోచనలో పడ్డాడు. "సరే నేను పట్టుకొస్తానులే.." అన్నాడు. ఊళ్ళోకి వచ్చిన తర్వాత ఆ ఇద్దరి దారులూ వేరయ్యాయి. రామానుజం అగ్రహారం వైపు అడుగులు వేస్తే, అబ్రహామ్ దళితవాడ వైపు పరిగెట్టాడు.

తరువాతి రోజు జిడ్డు కారుతూ రామానుజం స్కూల్లో ప్రత్యక్షమయ్యాడు. అబ్రహామ్ జుట్టుకు సరిపడా నూనె రాసుకొచ్చాడు. రోజూ ఇదే తంతు! స్కూల్లో ఇద్దరినీ వేరేగా కూర్చోబెట్టినా ఒకే ఆత్మ, దేహంగా బతికారు.

రోజులు గడిచాయి, నెలలయ్యాయి. అబ్రహామ్ చదువులో చురుకుగా ఉండేవాడు. రామానుజం తండ్రి పౌరహిత్యం చేసేవాడు. తండ్రికి సాయంగా పెళ్ళిళ్ళకూ, ఇతర వేడుకులకు హాజరవ్వడంతో అతడికి చదివేందుకు తీరిక ఉండేది కాదు. అబ్రహామ్ తను చదివింది అతడికి అప్పచేప్పేసేవాడు. రామానుజం రోజూ అతడికి గుళ్ళోనుంచి పులిహార ప్రసాదం తెచ్చేవాడు. అబ్రహామ్ పాలం నుంచి ఏరుకొచ్చిన వేరుశనక్కాయలు, తేగలు రామానుజానికి ఇచ్చేవాడు.

ఒకరోజు మాస్టారు ఏదో పాఠం రాసుకురమ్మన్నారు. తండ్రితో ఎవరిదో పెళ్ళికి వెళ్ళిన రామానుజం ఆ పాఠం రాసుకురాలేదు. రామానుజాన్ని మాస్టారు బెత్తంతో గట్టిగా కొట్టారు. అబ్రహామూ తనని కొట్టమని చెయ్యి అందించాడు. మాస్టారు బెత్తంతో అతడిని గట్టిగా కొట్టారు. ఆ తర్వాత అబ్రహాం పుస్తకం చూసిన మాస్టారి ముఖంలో ఆశ్చర్యం.

"ఏరా రాయలేదని చెప్పి అనవసరంగా దెబ్బలు తిన్నావ్?! చక్కగా రాసావుకదా!" అంటూ అతడివంక జాలిగా చూసాడు.

స్నేహితుడితో పాటు తానూ దెబ్బలు తినాలి. అదే తను చెయ్యాల్సింది అనుకున్న అబ్రహాం అంతరంగం మాస్టారుకు అర్థమయింది. స్నేహితులిద్దరినీ వేరువేరుగా కూర్చోబెట్టినందుకు బాధపడ్డారు. ఆ రోజునుంచీ ఇద్దరినీ పక్కపక్కనే కూర్చోబెట్టారు.

ఐదో తరగతి అయిన తర్వాత ఇద్దరూ తమ ఊరికి దగ్గరలోని టౌనులో హైస్కూల్లో జాయినయ్యారు. రామానుజం తండ్రి అతడు స్కూల్ ఫైనల్లో ప్రవేశించిన రెండు నెలలకే గుండెనొప్పి వచ్చి ఆస్పత్రికి తీసుకెళ్ళక మునుపే చనిపోయారు. అంతే చదువుకు స్వస్తి చెప్పాడు. తనమీద ఆధారపడిన ఇద్దరు చెల్లెళ్ళు, తమ్ముళ్ళకోసం అతడు తండ్రి నుంచి సంక్రమించిన పౌరోహిత్యం వృత్తిగా స్వీకరించాడు. మిత్రుడు, చదువు మానినందుకు అబ్రహాం బాధపడ్డాడు రామానుజం నవ్వుతూ, "నీకన్నా నాకు ముందే ఉద్యోగం వచ్చిందిరా.. అయినా నీ చదువుకు ఆటంకం రానివ్వకు, డబ్బులు అవసరమైతే సర్దేందుకు నేనున్నాను కదా!" అన్నాడు.

అబ్రహాం స్కూల్ ఫైనల్ పరీక్ష ఫస్ట్ క్లాసులో పాసయ్యాడు.

ఆ తర్వాత పి.యు.సిలో చేరాడు. అది పాసయిన తర్వాత యూనివర్సిటీలో బియ్యే ఆనర్స్లో సీటు రావడంతో వైజాగు వెళ్ళిపోయాడు.

అబ్రహాం ఆ ఊరు విడిచిపెట్టినా తరచుగా ఇద్దరిమధ్యా ఉత్తరాలు నడిచేవి. రామానుజం అప్పుడప్పుడు తనకున్నదాంట్లోనే కొంత డబ్బు అబ్రహాం చదువు నిమిత్తం పంపేవాడు.

బియ్యే ఆనర్స్ ఫస్ట్ క్లాసులో పాసయిన అబ్రహాంకు వైజాగ్లోనే లెక్చరర్ గా ఉద్యోగం వచ్చింది. ఉద్యోగం చేస్తూనే సివిల్ సర్వీసు పరీక్షలకు తయారయ్యాడు. రామానుజం పౌరోహిత్యంలోనే స్థిరపడిపోయాడు - అబ్రహాం సివిల్ సర్వీసు పరీక్ష రాసే రోజున రామానుజం అతడి పేరున ఆలయంలో అర్చన చేయించాడు.

అబ్రహాం సివిల్ సర్వీసు పరీక్షల్లో విజేతగా నిలబడ్డాడు. రామానుజం ఆనందానికి అవధులు లేవు. గుడిలో మెట్టుకో కొబ్బరికాయకొట్టాడు. ఊళ్ళో అందరికీ ప్రసాదం పంచాడు.

అబ్రహాంకు మధ్యప్రదేశ్ కేడర్లో ఐ ఏ యస్ అధికారిగా పోస్టింగ్ వచ్చింది.

అబ్రహాం ఐ.ఏ యస్ అయినా, రామానుజం పురోహితుడైనా ఇద్దరి స్నేహంలో మార్పులేదు. సెలవులకు అబ్రహాం ఆ ఊరు వచ్చేసేవాడు. ఇద్దరూ రామానుజానికున్న టూవీల్ మీద తిరిగేవారు. గోదారొడ్డున కూర్చుని గంటలతరబడి కబుర్లు చెప్పుకునేవారు. మధ్య మధ్యలో అబ్రహాం పాత హిందీ పాటలు పాడితే, రామానుజం హరిశ్చంద్ర నాటకంలో పద్యాలు అందుకునేవాడు.

ఆ జిల్లాకు చెందిన ఒక తాసిల్దారుగారి అమ్మాయితో అబ్రహాంకు పెళ్ళి కుదిరింది. పెళ్ళి చూపులకు రామానుజాన్ని తోడుగా తీసుకువెళ్ళాడు. అబ్రహాం కోసం పంచెకట్టు మాని ఫేంటు వేసుకున్నాడు రామానుజం. అబ్రహాం పెళ్ళి తన ఇంట్లో వేడుకలా తనే స్వయంగా పెళ్ళి ఏర్పాట్లు చేసాడు రామానుజం. అబ్రహాం, తన భార్య ఏంజిలీనాతో తనకు పోస్టింగ్ వచ్చిన రాయ్పూర్ వెళ్ళిపోయాడు.

చెల్లెళ్ళ పెళ్ళి, తమ్ముళ్ళ చదువుతో రామానుజం తన పెళ్ళి సంగతి మరచిపోయాడు. అబ్రహాం చాలాసార్లు ఆ విషయం కదిపినా "ఆ ఊసెత్తోద్దు" అనేవాడు. అలా రామానుజం బ్రహ్మచారిగా మిగిలిపోయాడు.

- చాలా వసంతాలు గడిచాయి. అబ్రహాం మధ్యప్రదేశ్ ప్రభుత్వంలో వివిధ హోదాలలో పనిచేసి పదవీ విరమణ నాటికి ప్రత్యేక కార్యదర్శి అయ్యాడు. అతడి పిల్లలంతా పెళ్ళిళ్ళయి అమెరికాలో స్థిరపడ్డారు. అబ్రహాం రిటైరైనా చాలా అవకాశాలొచ్చాయి. అయినా భార్యతో తన స్వగామమైన గోపాలపురం వచ్చేసాడు, తన అరవై ఒకటో సంవత్సరం వయసులో -

ఇక మిత్రుల ఆనందానికి అవధులు లేవు. మార్నింగ్ వాక్తో ప్రారంభమై రాత్రి పడుకోబోయే వరకూ ఒకరిని ఒకరు విడిచి ఉండేవారుకాదు. అబ్రహాం భార్య ఏంజిలీనా సరదాగా అనేది, "ఆ రామానుజాన్ని కట్టుకోపోయారా, పైగా బ్రహ్మచారి..!" అని

రిటైరయిన సంవత్సరం తర్వాత అబ్రహామ్ భార్యతో అమెరికా వెళ్ళాడు పిల్లల దగ్గరకని. ఆ రెండు నెలలు రామానుజానికి పిచ్చెక్కినట్టయింది. రోజూ రాత్రి ఫోను చేసేవాడు. తరువాతి సంవత్సరం రామానుజాన్ని తమతో పాటు అమెరికా తీసుకు వెళ్ళాడు అబ్రహామ్. అబ్రహామ్ పిల్లలు, రామానుజానికి అమెరికాలోని ముఖ్యప్రదేశాలన్నీ చూపించారు. నెలరోజుల తర్వాత వచ్చేసాడు రామానుజం వాళ్ళతో కలిసి.

అబ్రహాం అరవై అయిదవ పుట్టినరోజునాడు దేవాలయంలో అతడిపేర అర్చన చేయించాడు రామానుజం. ఇద్దరూ కలిసి అబ్రహామ్ కారులో ఊరంతా తిరిగారు. అబ్రహామ్ ఇంట్లోనే రామానుజానికి భోజనం. అబ్రహాం భార్య ఏంజిలీనా అతడికి కొసరి కొసరి వడ్డించింది. ఆ రోజు చాలా రాత్రివరకూ ఇద్దరూ మాట్లాడుకున్నారు. అలా మాట్లాడుకుంటూనే రామానుజమూ అబ్రహామ్ ఇంట్లోనే నిద్రపోయాడు - ఉదయం ఏంజిలీనా మిత్రులిద్దరికీ టీ తీసుకువచ్చింది. అబ్రహామ్ కన్నా ముందే లేచిన రామానుజం ఇంటికి బయలుదేరుతున్నాడు.

అయితే ఏంజిలీనా ఎంత సేపు లేపినా అబ్రహామ్ లేవలేదు. వెంటనే రామానుజం డాక్టరు దగ్గరకు పరిగెత్తాడు. డాక్టరొచ్చి చెప్పాడు, నిద్రిట్లోనే చనిపోయాడని, రామానుజం ఏడ్చిన ఏడ్పులు ఊరంతా ప్రతిధ్వనించాయి. అమెరికా నుంచి అబ్రహామ్ పిల్లలొచ్చిన తర్వాత ఆ ఊళ్ళోని క్రైస్తవ శ్మశాన వాటికలో అబ్రహామ్ శరీరాన్ని ఖననం చేసారు నెలరోజుల తర్వాత, ఏంజిలీనాను తీసుకుని అబ్రహామ్ పిల్లలు అమెరికా వెళ్ళిపోయారు.

రామానుజం పౌరోహిత్యం మానేశాడు. వారాల తరబడి గెడ్డం గీసుకోకుండా గడిపేవాడు. చెల్లెళ్ళు వచ్చి కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకునేవారు. తమ్ముళ్ళు తమ ఇంటికి రమ్మని బ్రతిమాలేవారు. ఎవరేం చెప్పినా నిర్వికారంగా ఉండేవాడు. రోజూ అబ్రహామ్ సమాధి దగ్గరకు వెళ్ళి కూర్చునేవాడు.

ఒకరోజు ఉన్నట్టుండి అగ్రహారంలో కలకలం చెలరేగింది. అంతా నివ్వెరపోయారు. రామానుజానికి పిచ్చిపట్టింది అనుకున్నారు. అసలు ఏం జరిగిందంటే?! అబ్రహామ్ చనిపోయిన రెండునెలల తర్వాత సమాధుల పండగ. క్రైస్తవ శ్మశాన వాటిక ఆ రోజు రాత్రంతా కొవ్వొత్తుల వెలుగుతో నిండిపోయింది. ఏంజిలీనా, పిల్లల్ని తీసుకుని అమెరికా నుంచి వచ్చింది. అబ్రహామ్ సమాధి మీద పుష్పగుచ్ఛాలు, పూలదండలు పరిచారు. కొవ్వొత్తులు వెలిగించారు. అర్ధరాత్రి నుంచి ప్రాద్దు పాడిచేవరకూ రామానుజం, అబ్రహామ్ సమాధి దగ్గరే ఉండిపోయాడు. ఆ శ్మశానటిక కాటికాపరి ఓబులేశు అప్పుడే పరిచయమయ్యాడు. ఓబులేశును ఆ ఉదయమే అడిగాడు తనలో మెదిలే ప్రశ్నను - దానికి అతగాడు ముందు ఆశ్చర్యపోయాడు. ఆ తర్వాత రామానుజాన్ని అదోలా చూసాడు. అయినా, రామానుజం మళ్ళీ మళ్ళీ అడిగాడు.

"ఎలా కుదురుతుంది పంతులుగారూ?"

"అబ్రహామ్ సార్ క్రిస్టియన్, మీరు పంతులు గారు!" అన్నాడు ఓబులేశు.

"వేరే మార్గం లేదా?" అన్నాడు రామానుజం, అతడితో ప్రాధేయపూర్వకంగా.

"అలా చేస్తే కుదురుతుందేమో!" అన్నాడు ఓబులేశు.

అలా చక్రవర్తనుల రామానుజం అనే గోపాలపురం వాస్తవ్యుడు ఆ ఊళ్ళోని చర్చిలో ఫాదర్ గారి చేతుల మీదుగా క్రైస్తవ మతం పుచ్చుకున్నాడు.

తెల్లవారక ముందే లేచి అష్టోత్తరం చదువుకుని, గోదాల్లో మూడు మునకలు వేసి గుళ్ళోకి వచ్చి నుదుటి మీద నామాలు దిద్దుకుని, నిష్టగా, భక్తిగా తన వృత్తిధర్మం నిర్వర్తించే రామానుజం క్రైస్తవుడయ్యాడు, కేవలం తన ప్రాణమిత్రుడికోసం! అతడి పక్కనే శ్మశానంలో తనూ చోటుసంపాదించుకుందామని.

అగ్రహారంలో రామానుజం గోత్రీకులంతా పెదవి విరిచారు. ఇతగాడికి ఇదేం పిచ్చి అనుకున్నారంతా!

వారానికోసారి శ్మశాన వాటికకు వెళ్ళి, "నా కోరిక తీరుతుంది కదా!" అనేవాడు.

"ఇబ్బంది లేదు. మీరు మతం పుచ్చుకున్నారు కదా బాబు.." అని ఓబులేశు చెప్పేసరికి సంతృప్తిగా వెనుతిరిగేవాడు రామానుజం - రోజులు.. వారాలు, నెలలూ, సంవత్సరాలు గడిచాయి.

మూడేళ్ళ తర్వాత ఒకరోజు, ఇంకా పూర్తిగా తెల్లవారలేదు. రామానుజం గుండెల్లో ఏదో అలజడి. అలసటగా అనిపించింది. ఊపిరి పీల్చుకోలేకపోయాడు. పక్కంటో వాళ్ళని నిద్రలేపాడు. తమ్ముళ్ళు, చెల్లెళ్ళు రాకమునుపే అతడిని ఆసుపత్రికి తీసుకెళ్ళారు. పరీక్ష చేసిన డాక్టర్లు ఐ.సి.యూలో ఉంచారు. గంట తర్వాత తమ్ముళ్ళు, చెల్లెళ్ళు వచ్చారు.

"నా పని అయిపోయింది, నా ఆఖరి కోర్కెని తీర్చండి." అన్నాడు.

"కంగారుపడకు, సమయానికి ఆసుపత్రికి చేర్చారు కదా ఫరవాలేదు, తగ్గిపోతుంది." అన్నారంతా. అయితే ఆ సాయంత్రమే మరోసారి స్ట్రోక్ వచ్చి, రామానుజం తనువు చాలించాడు.

శ్మశానవాటికలో రామానుజం నిర్దీవ దేహాన్ని చూసిన కాటికాపరి ఓబులేశు ఒక్కసారిగా ఏడ్చాడు. "నా మిత్రుడి పక్కనే నన్ను పడుకోబెడతావ్ కదా" అని రామానుజం చెవిలో గుసగుసగా చెప్పినట్టనిపించి అతను మరింత ఏడ్చాడు. స్నేహంలో ఇంత గొప్పదనం ఉందా అనుకున్నాడతడు. కర్మకాండ పూర్తయి అందరూ వెళ్ళిపోయినా కాటికాపరి ఓబులేశు హృదయం మూగగా రోదిస్తూనే ఉంది.

ఆ రోజు రాత్రి చంద్రుడు మరింత శోభాయమానంగా కనిపించాడు. ఆకాశం మరింత తేటగా కనిపించింది. మరువలేని స్నేహచరితకు గుర్తుగానిలిచిన ఆ మిత్రుల దేహాలు పక్కపక్కనే సమాధిచేయబడినాయి. వారి సమాధి స్థలంపైన, ఆకాశంలో జాబిల్లి పక్కన రెండు నక్షత్రాలు. ఒకరి గుండె గదిలో మరొకరు కొలువైవున్న ఆ స్నేహితులు ఆకాశంలో తారలు కావడంలో ఆశ్చర్యం ఏం ఉంది?

ఓరి దేవుడా..!!

శాస్త్రి జవహర్లల్

యూనివర్సిటీ కాలేజీలో జంపన్న శాస్త్రి ఫిజిక్స్ ప్రొఫెసరు. ఖగోళ శాస్త్రంలో నిష్ణాతుడు. విశ్వాంతరాళంగురించి అనర్గళంగా ఉపన్యసించగలడు. విశ్వం ఎలా ఉద్భవించిందో, గాలక్సీలు, నక్షత్రాలు, గ్రహాలు ఎలా ఏర్పడినయ్యో విశదంగా చెప్పగలడు. అందరు శాస్త్రజ్ఞుల్లాగానే బిగ్ బేంగ్ కారణంగానే విశ్వం ఆవిర్భవించిందని విశ్వసిస్తాడు. కాని మనసులో ఆయనకి అప్పుడప్పుడూ అనుమానం తొలుస్తుంటుంది - బిగ్ బేంగ్ అనేది ఏమిటి? ఎలా జరిగింది? రెండుగోళాల మధ్య జరిగిందా? లేక ఒకేగోళం విస్ఫోటమయిందా? అసలాగోళాలేమిటి? పదార్థమా? లేక శక్తి రూపాలా? బిగ్ బేంగ్ కి ముందు ఏమి ఉండేది? ఇవన్నీ అతనికి అప్పుడప్పుడు స్ఫురించే ప్రశ్నలు. వాటికి వెంటనే సమాధానం దొరకదు. విసిగి పోతాడు. చివరికి తనను తానే సమాధాన పరుచుకుంటాడు- ఇలా ప్రశ్నించుకుంటూ పోతే అంతు లేదు. ప్రస్తుతానికి బిగ్ బేంగ్ విశ్వానికి మొదలని అనుకోవలసిందే.

ఒక్కొక్కసారి ఇదంతా దేవుడి సృష్టి అనుకుంటే నష్టమేమిటి? అనిగూడా అనుకుంటాడు. దానితో ఏ సమస్య ఉండదుగదా! నిజానికి అతనికి దైవభక్తి ఎక్కవ. రోజూ ఉదయం కనీసం ఒక అరగంటయినా పూజచెయ్యకుండా బయటికి రాడు. ఐనా శాస్త్రీయమైన ప్రశ్నలకు శాస్త్రీయమైన జవాబులే కావాలనుకుంటాడు. అది అతని విజ్ఞాన శాస్త్రప్రభావం. దేవుడి మీద నమ్మకం ఉన్నా అది శాస్త్రీయం కాదని అతనికి తెలుసు. దేవుడి ఉనికిని శాస్త్రరీత్యా నిరూపించలేము. అది కేవలం ఒక నమ్మకం మాత్రమేనని ఒప్పుకుంటాడు. కాకపోయినా ఈవిశ్వం ఈవిధంగా నడవటానికి కారణం ఏదో ఒకటి ఉండాలిగదా? అదే దేవుడనుకోవటంలో నష్టమేమిటి? అందువల్ల తాను దేవుడిలో నమ్మటం శాస్త్రీయమేనని తృప్తిపడతాడు. ఆ దేవుడి రహస్యాలు కనుక్కోవటమేగదా శాస్త్రజ్ఞులు చెయ్యవలసిన పని? అందువల్ల తాను శాస్త్రజ్ఞుడయినా తప్పు లేదని నమ్ముతాడు. తన మనస్సులో విశ్వాసానికి, విజ్ఞానానికి సమాన స్థానం ఇచ్చాడు. మరి విజ్ఞానానికి విశ్వాసానికి విరోధం ఎక్కడ? అంతా మనం కల్పించుకున్నదే దేవుడు ఒకచోటేమిటి? తాను సృష్టించిన విశ్వమంతటా వ్యాపించి ఉన్నాడు. అందుకే కనపడడు. తలుచుకుంటే కనపడతాడు. ఇంతా చేసినవాడికి అదొకలెక్కా? దేవుడెలా వచ్చాడనేది అర్థంలేని ప్రశ్న. ఇంతసృష్టిచేసిన వాడు తనను తానే సృష్టించుకోలేదా? స్వయంభు! ఆమాత్రం చేతగాదా దేవుడికి?

సచ్చిదానందం తనతోపాటు యూనివర్సిటీలో ప్రాఫెసరు. తత్వశాస్త్రం బోధిస్తుంటాడు. తనకొడుకు విస్సన్న శాస్త్రీ అతనిదగ్గరే తత్వశాస్త్రం చదువుతున్నాడు. ఒకనాడు మాటలసందర్భంలో సచ్చిదానందంతో అన్నాడు - దేవుడు తనకుతానే పుడతాడని. అందువల్ల దేవుడెక్కడనుంచి వచ్చాడనే ప్రశ్న అర్థంలేనిదన్నాడు. సచ్చిదానందంకి ఇంకొక సందేహం వచ్చింది - తత్వశాస్త్రజ్ఞుడుగదా! "ఇంతటికీ దేవుడని ఒకణ్ణి సృష్టించి, అతడే స్వయంభు అనుకోకపోతే కనపడే పదార్థమే స్వయంభు అనుకుంటే ఒక ప్రశ్న తగ్గుతుంది గదా" అన్నాడు. జంపన్న శాస్త్రీ కొంచెం ఆలోచనలో పడ్డాడు. నిజమేకదా! అనిపించింది. కాని అంతలోనే దానిలో ఏదో లోపం కనిపించింది. దేవుడు అవసరంలేదా? నోనో. అదేంకుదరదు. దేవుడులేకుండా ఇదంతా ఎలానడుస్తుంది? ఈ జడపదార్థం స్వయంభు ఎలా అవుతుంది? అసంభవం. కేవలం ఒక ప్రశ్న తగ్గుతుందిగదా అని తర్కంకోసం దేవుడు అవసరం లేదంటే ఎలా? దేవుడంటే...దేవుడే! దానికి వేరే వివరణ ఏమిటి? దేవుడుండాలి. ఉండటం అవసరం. దైవభీతి లేకపోతే ప్రపంచం నడుస్తుందా? కాని దేవుడు అవసరం కనుక ఉన్నట్లా? అవసరం లేకపోతే లేనట్లా? ఎటూ తేలటంలేదు.

సచ్చిదానందానికేం? కబుర్లు చెబుతాడు. ప్రతిదానికీ ప్రశ్నించుకుంటూ పోవాలంటాడు. ఎక్కడికీ పోయేది? ఆదిమ మానవుడే దేవుణ్ణి సృష్టించాడట? ఎలాసృష్టిస్తాడు? తనతిండి తాను పండించుకోవటం చేతగానివాడు దేవుణ్ణి సృష్టిస్తాడా? అసంభవం. మనిషి దేవుణ్ణి సృష్టించటమేమిటి? అందుకే దేవుడిబొమ్మలన్నీ మనుషుల ఆకారంలో ఉన్నయ్యంటాడు సచ్చిదానందం. మనుషుల ఆకారంలోకాక జంతువుల ఆకారంలో ఉంటాడా దేవుడు? మరి మనవాళ్ళు గోవులని, పాములని, కోతులను పూజిస్తున్నారుగదా! అదేదో అలవాటుగా, ఆచారంగా వస్తున్నదంతేగాని అవి దేవుళ్ళవుతాయా ఏమిటి? అది ప్రజల నమ్మకం. అందులో వారికి ఏదో తృప్తి. ఉండనీయండి. మంచిదేగదా! జంపన్న శాస్త్రీకి తృప్తి కలిగింది. శాస్త్రం శాస్త్రమే. నమ్మకం నమ్మకమే.

జంపన్న శాస్త్రీకి జీవితంలో ఏమీ కొదువలేదు. పూర్తిగా సంతృప్తిపడిన జీవితం. విద్యాధికుడు. సంఘంలో గౌరవం ఉంది. మంచి ఉద్యోగం ఉంది. లంకంత ఇల్లు. ఇద్దరు పిల్లలు. బాగా చదువుతున్నారు. ఇటువంటి జీవితాన్ని తనకిచ్చాడంటే దేవుడు ఎంత దయామయుడ యుండాలి? ఐనా అప్పుడప్పుడూ సందేహాలోస్తుంటాయి. విజ్ఞానానికి, విశ్వాసానికి మధ్య తాను నిర్మించుకున్న గోడలో కంతలున్నట్లనిపిస్తుంది. విజ్ఞానం విశ్వాసంలోకి ప్రవేశించి ప్రశ్నలడుగుతుంది. విశ్వాసం విజ్ఞానంలోకి ప్రవేశించి నిజాయితీని ప్రశ్నిస్తుంది. వాటిని వేరుగా ఉంచినా అవి ఉండటంలేదు. ఒక్కొక్కసారి దేవుడికి తనమీద దయ తప్పించేమోననిపిస్తుంది. కూతురు జానకి బయోటెక్నాలజీ చదువుతున్నది. వాళ్ళ ప్రాఫెసరు నళిని చాలా...చాలా...మంచిది. తెలివైనది. సబ్జెక్టు బాగాతెలిసింది. లేకపోతే ప్రాఫెసరెలా అవుతుంది? బోధించే పద్ధతిగూడా బాగున్నట్లే చెబుతున్నారు విద్యార్థులు. అప్పుడప్పుడూ ఆమెని కలిసి తనకూతురెలా చదువుతున్నదో

విచారిస్తుంటాడు. ఆమెగూడా జానకిని గురించి గొప్పగా చెబుతుంది. జన్మశాస్త్రంలో బాగా రాణిస్తుందని చెబుతుంది. కాని తానామెని కలిసేది, అంత తరచుగా, అందుకేనా? ఆమె చాలా అందంగా ఉంటుంది. ఉంటే ఏం? ఛీ...ఏంప్రశ్నలివి? ఆమె మంచిప్రాఫెసరు. అంతే.

జానకితో పాటుగా అదే క్లాసులో జాన్సన్ అని ఇంకొక విద్యార్థి ఉన్నాడు. అతడుగూడా బాగానే చదువుతాడని చెబుతుంది నళిని. పేరు చెపితేగాని అతడు క్రైస్తవుడని తెలియదు. ఏదయినా అంతేగదా! మతంపేరు ముఖమ్మీద రాసుకుంటారా ఎవరయినా? కాని వాళ్ళిద్దరూ - అదే జానకి, జాన్సన్లు- కొంచెం చనువుగా ఉంటున్నట్లు అనుమానం కలుగుతోంది. అదంతా తన అనుమానమేనని సరిపుచ్చుకున్నా మళ్ళీ అదే ప్రశ్నవస్తున్నది. స్నేహంగా ఉంటే తప్పేమిటి? కాని ఇది ఎక్కడికి దారితీస్తుందోనని భయం పట్టుకుంది. ఒకవేళ ప్రేమలోపడితే? అప్పుడు తానేచెయ్యాలి? ఒప్పుకోవాలా? కాదనాలా? తనకు ఇతరమతాలవాళ్ళంటే గిట్టదా? అలాగనికాదు. స్నేహంవేరు. కలిసికాపురం చెయ్యటంవేరు. మతాలనుబట్టి నమ్మకాలు, అలవాట్లు, విలువలు మారుతుంటవి. దానితో భేదాలు కలిగే అవకాశం ఎక్కువ. సంసారం సజావుగా సాగదు. ఒకే మతంవారయితే సవ్యంగా ఉంటుందా? తన సంసారం సవ్యంగా ఉందా? ఈమధ్య ఎందుకో కొంత తేడా కనపడుతున్నది. తనభార్యలో ఏదో మార్పు వచ్చింది. వెలితి కనిపిస్తున్నది. నళిని విషయం ప్రస్తావనకొచ్చినప్పుడల్లా తనవైపు అదౌకరకంగా చూస్తుంది. అనుమానమా? ఏమిటాధారం? ఏమీ కనిపించదు. అలాంటి సమస్యల్ని కాలమే దిద్దాలి.

కొడుకు విస్సన్న విషయం వేరు. సచ్చిదానందం దగ్గర తత్వశాస్త్రం చదువుతున్నాడు. ఎందుకోవాడికి తత్వశాస్త్రం మీద శ్రద్ధ కలిగింది. మంచిదేగదా అనుకున్నాడు. సచ్చిదానందం గూడా మంచివాడే బాగానే చెబుతున్నాడు. భారతీయ తత్వశాస్త్రం గూడా తెలిసినవాడే కాని విస్సన్న ఈమధ్య ప్రతిదానికీ వాదించటం ఎక్కువయింది. తత్వశాస్త్రం చదువుతున్నాడుగదా, అందుకేననుకున్నాడుగాని, ఇంకేదో ఉన్నట్లు అనుమానంగా ఉంది. కొంపదీసి వీడు నాస్తికుడు కాడు గదా! ఆ ఆలోచన రాగానే జంపన్న శాస్త్రీకి కడుపులో దేవినట్లయింది. తనకొడుకు నాస్తికుడు కావటమా? దేవుడిమీద నమ్మకం లేకపోతే వీడు నైతికంగా ఎలా ఉంటాడు? పెద్దలంటే - ముఖ్యంగా తల్లిదండ్రులని - గౌరవిస్తాడా?

తన అనుమానాన్ని ఒకసారి సచ్చిదానందం ముందు చెప్పాడు. అతగాడు పెద్దగా నవ్వేసి "చూడు జంపన్నా, నువ్వు శాస్త్రజ్ఞుడివి. విద్యార్థులకి విజ్ఞానం బోధించవలసినవాడివి. కొడుకు శాస్త్రీయ దృక్పథం అలవరచుకున్నాడంటే సంతోషించక దిగులు పడతావేమయ్యా?" అన్నాడు.

"కాని వాడు నాస్తికుడవుతాడేమోనయ్యా?" అని తన మనసులో ఉన్న భయం వెలిబుచ్చాడు.

"ఐతే ఏం? స్వంత ఆలోచనలున్నందుకు సంతోషించు. గాడిదలాగా తలూపకుండా ఆలోచించుకోవటం మంచిదే" అన్నాడు.

"మరి నాస్తికుడైతే నైతిక విలువలేముంటాయి?"

"చూడు శాస్త్రీ, ఇప్పుడుజరుగుతున్నవి చూస్తూగూడా దేవుడిమీద నమ్మకానికీ, నైతికవిలువలకీ ముడేస్తున్నావంటే నిన్నేమనాలో తెలియటంలేదు. తీర్థయాత్రలకి వెళ్ళేటప్పుడున్న భక్తి తిరిగి వచ్చేటప్పుడుండటం లేదు. అక్కడ ప్రదర్శించేది భక్తినంటావా? దేవుడి పేరుతో ఎన్నెన్ని అఘాయిత్యాలు, దోపిడీలు, మోసాలు జరుగుతున్నయ్యో తెలిసిగూడా నువ్విలా అనటం ఏమీ బాగుండలేదు. గుడికి వెళితే కనీసం విగ్రహమైనా కనపడకుండా వంద కిలోల బంగారంతో కప్పివేశారు. కనపడేది కనకమేగాని దేవుడు కాదు. కానుకలమీద ఉన్నభక్తి విగ్రహం మీద లేదు. గోడలకి, గోపురాలకి బంగారు తాపడాలు వేయించటం భక్తితోనేనంటావా? దేవుడికి బంగారం మీద అంతమోజుందంటావా? దేవాలయాలెప్పుడో వాణిజ్యసంస్థలై పోయాయి. ఆత్మత్వప్తి కోసం నమ్మేవాళ్ళు నమ్ముతున్నారు. స్వలాభంకోసం నమ్మినట్లు నటించేవాళ్ళు నటిస్తున్నారు. నైతికవిలువలెప్పుడో నీరుకారిపోయాయి. ఏమన్నా మిగిలి ఉంటే బహుశా నాస్తికుల్లోనే ఉండాలి. ఎందుకంటే వాళ్ళకున్న నీతి ఏదైనా ఉంటే అది దేవుడి భయంతోగాక విలువలమీద ఆధారపడి ఉంది. అందుకని దిగులు పడబోకు"

"కొంపదీసి నువ్వేవాడికి బోధిస్తున్నావా?"

"నేను బోధించేది స్వంత ఆలోచన పెంపొందించుకోమని మాత్రమే. అందరూ నాస్తికులే అవుతున్నారా? ఎవరి దోష వారిది. ఇంతకు నీ కొడుకు ఏదో కొంత తర్కం చేసినంత మాత్రాన నాస్తికుడయ్యాడన్న భయం ఎందుకు? పూజారీ అవుతాడేమో? చదువయిందాకా ఆగు."

జంపన్న శాస్త్రికి కొంత ఆశ చిగురించింది. ఆలోచనలో పడ్డాడు. ఇంతచదువు చదివి పూజారి అవుతాడంటే అతనికి మనస్కరించటం లేదు. మరి తన దైవ భక్తికి నిదర్శనమేమిటి?

అనుకోకుండా జానకి ఒకనాడు జాన్సన్‌ని ఇంటికి తీసుకొచ్చింది. తనతోపాటు జెనెటిక్స్ చదువుతున్నాడని పరిచయం చేసింది. ఆ విషయం తనకి తెలిసినా "అలాగా" అని ఆహ్వానించాడు. వాళ్ళ ప్రవర్తననిబట్టి వాళ్ళస్నేహం ఎంతవరకు వచ్చిందో అంచనా వెయ్యటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

"మీ నాన్నగారేం చేస్తుంటారు?"

"సెంట్రల్ గవర్నమెంటులో ఇంజనీరండి. రెజైల్లక్రితం పూనాకి బదిలీ అయింది."

"ఐతే తొందరలోనే పూనా వెళతావన్న మాట?"

"లేదండి. నా చదువు, మాచెల్లి చదువు అయ్యేదాకా ఇక్కడే ఉంటాం"

అతన్ని ఇంకా చాలా అడగాలనుకుంటున్నాడు.

"జానకి, మీ ఫ్రెండుకి కాఫీ ఐనా ఇవ్వవా?"

"ఓ, జస్ట్ ఫైవ్ మినిట్స్" అని జానకి వెళ్ళిపోయింది.

"మీచదువెలా సాగుతుంది? స్నేహంలో పడి చదువులు తగ్గించరుగదా?"

"అదేమీ లేదండి. మాది కంబైండ్ ప్లజీ అనుకోండి"

అదే జంపన్న భయం ఐనా బయటికి ఏమీ అనలేదు.

"మీ ప్రాఫెసరెలా ఉన్నారు?"

ఆ విషయం అడగకూడ దనుకుంటూనే అడిగేశాడు.

"అమె చాలా మంచిది అంకుల్. ఏవిషయం అడిగినా వెంటనే చెప్పిస్తుంది. లేబోలో గూడా గైడ్ చేస్తుంది.."

జానకి కాఫీ తెచ్చింది. "కాఫీ తాగుతుండండి. ఇప్పుడేవస్తా"నని చెప్పి జంపన్న శాస్త్రి వేరేగదిలోకి వెళ్ళాడు.

"మనం వస్తున్న విషయం మీనాన్నగారికి నువ్వు చెప్పినట్లు లేదు"

"ఏముంది చెప్పటానికి? మనం స్నేహితులమన్న విషయం ఆయనకి ఇదివరకే తెలుసు."

"స్నేహం సంగతి కాదు. పెళ్ళి విషయం చెప్పాలిగదా?"

"ఇప్పుడే చెప్పతాను. చెప్పకుండా ఎలా ఉంటాను?"

"జానకి ఒకసారిలా వస్తావా?" అని పిలిచాడు జంపన్న.

"ఇప్పుడే చెప్పతాను" అంటూ వెళ్ళింది జానకి.

"ఎందుకమ్మా ఆ అబ్బాయిని చెప్పకుండా ఇంటికి తీసుకొచ్చావు?"

అతనికి అనుమానంగానే ఉంది, ఏదో కారణం లేకుండా రారు.

"మీకు చూపించాలని.."

"కాలేజీలో చూస్తున్నానుగదా!"

"అలాకాదు. మీరేమీ అననంటే..."

"చెప్పమ్మా.."

"ఈ సంవత్సరం కాలేజీ ఐపోతే పెళ్ళి చేసుకోవాలనుకుంటున్నాం"

తన కూతురు అంత మామూలువిషయంగా మాట్లాడుతుందనుకోలేదు.

"నాకు కొన్నాళ్ళుగా అదే భయంగా ఉందమ్మా"

"భయమెందుకు నాన్నా? మంచివాడు. ఏదురలవాట్లూ లేవు..."

"కాని పెళ్ళంటే జీవితాంతమూ కలిసి ఉండవలసిన సంబంధం. అంతా సాఫీగా నడవదు. ఈప్రేమలు, స్నేహాలు కొన్నాళ్ళకి ఇంకిపోతాయి. అప్పుడు జీవితంలో అసలైన ఘర్షణ మొదలవుతుంది. "

"అలాగని భయపడం గద నాన్నా!"

"ఇద్దరిదీ ఒకేమతం కానప్పుడు ఆభేదాలు ఎక్కువయ్యే అవకాశం ఉంది. నమ్మకాలూ, అలవాల్నూ, విలువలూ అన్నీ మతాన్నిబట్టి ఏర్పడతాయి. చిన్నతనంనుంచీ ఉన్న అలవాట్లు మానుకోవటం కష్టం. ఆభేదాలను విస్మరించి స్నేహాన్ని నిలుపుకోవటం కష్టం. ఇంకొకసారి ఆలోచించుకోవటం మంచిది."

"అతనికి మతం మీద, ఆచారాల మీదా నమ్మకం లేదు..."

"మరి నీకో?"

"మేము మాత్రం హిందువులమని చెప్పుకోవటానికి ఏంచేస్తున్నాం నాన్నా? మీరయితే రోజూ పూజయినా చేస్తున్నారు. అమ్మయితే వారానికి ఒకసారి గుడికి పోయి వస్తుంది. అన్నయ్యా, నేనూ ఏంచేశాం? మీ ఇంట్లోపుట్టాం గనుక హిందువులమయ్యాం. అతడు వాళ్ళింట్లో పుట్టాడుగనుక క్రైస్టియనయ్యాడు."

"ఎంత తేలికగా చెప్పావమ్మా? మనిషి జీవితంలో దాని ప్రభావం ఎంత ఉంటుందో మీకింకా తెలియదు. తెలిసే సరికి బయటపడలేని స్థితిలో ఉంటారు."

"అలాంటివి జరగవని ఎవరూ గ్యారంటీ ఇవ్వలేరుగదా నాన్నా! అన్నీ తెలిసి ఐనవాళ్ళలో చేసుకున్నవాళ్ళు గూడా విడాకుల దాకా వెళ్ళలేదా? భవిష్యత్తులో ఏదో జరిగే అవకాశం ఉందని ఇప్పుడు చెయ్యవలసింది మానుకుంటామా?"

జంపన్నకి తన సంసారజీవితం గుర్తుకొచ్చింది. నిజమేననుకున్నాడు."సరే మీఇష్టం...తొందరపడకండి" అని మాత్రం అనగలిగాడు. జానకితోపాటు బయటికి వచ్చాడు. జాన్సన్ గౌరవంగా లేచి నిలుచున్నాడు.

"చూడబ్బాయీ. మేము పాత తరం వాళ్ళం. మీకోరికలూ, ఆశలూ వేరు. మేము అడ్డురావటం మంచిదికాదు. మీ జీవితం మీది. ఐనా నాకు ఆలోచించుకునే వ్యవధి కావాలి."

"థేంక్స్ అంకుల్. మీమాటకోసం ఎదురుచూస్తుంటాం. ఎన్నాళ్ళయినా.."

"మంచిది. వెళ్ళిరండి.." అని గదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

లైబ్రరీగదిలో పడక్కుర్చీలో కూలబడ్డాడు. ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచాడు.కళ్ళు మూసుకున్నాడు. అనుకోకుండా "ఓరి దేవుడా" అన్నాడు.

అతని భుజం మీద ఒక చల్లని చేయి తగిలింది. కళ్ళు తెరిచి చూశాడు. ఎవరూ కనిపించలేదు. కళ్ళు మూసుకున్నాడు. అదే చెయ్యి మళ్ళీ తగిలింది. వెనక్కి తిరిగి చూశాడు. అస్పష్టమైన మానవాకారం కనిపించింది. ఆశ్చర్యంగా "ఎవరు?" అన్నాడు.

"నేనెవరో తెలియకుండానే పిలిచావా?"

"నేను పిలవటమేమిటి?"

"ఓరి దేవుడా అన్నావుగదా? పిలిచావనుకుని వచ్చాను.."

"ఐతే నువ్వు దేవుడివా?"

"కాదా?"

"మనిషిలాగా కనపడుతున్నావు?"

"నీకు తెలియదా? దేవుడు మనిషిని తన ఆకారంలోనే సృష్టించాడని?"

"అవునవును. అందుకే చిత్రకళలోనూ, సినిమాల్లోనూ దేవుణ్ణి మనిషి లాగే చూపిస్తాం."

"ఒప్పుకున్నావుగదా! శుభం. ఐనా నేను ప్రత్యక్షమయ్యేసరికి గుర్తు పట్టలేక పోయావు."

"సర్వాంతర్యామివి గదా, కనపడవనుకున్నాను."

"అందుకే తేలికగా ఎక్కడ కావాలనుకుంటే అక్కడ క్షణాల్లో ప్రత్యక్షం కాగలుగుతున్నాను."

"కాని ఆ అదృష్టం మునీశ్వరులకిగాని నాలాంటి సామాన్యులకి దక్కదనుకున్నాను"

"నమ్మినవారెవరయినా నాకొక్కటే...నీగురించిగూడా నాకంతా తెలుసు. అందుకే వచ్చాను."

"అంటే నాసమస్యలన్నీ తీర్చగలవా?"

"నీ సమస్యలేగాదు, నీకోరికలుగూడా."

"అంటే?"

"నల్లని మీద నీకున్న ఆకర్షణ..."

జంపన్న కంగు తిన్నాడు."నాకాకర్షణ ఏమిటి?"

"ఆమె అంటే నీకిష్టంగదూ?"

"ఒకచోట పనిచేస్తున్నాం. ఇష్టం కాక తగువుంటుందా?"

"అవునవును..ఇష్టం లేనివాళ్ళు రోజూ కలుస్తారా?"

జంపన్న శాస్త్రీకి ఏంచెప్పాలో తోచలేదు. ఏదో తప్పుచేసినట్లనిపించింది మొదటిసారి.. ఇన్నాళ్ళూ తనలో దాచుకున్న రహస్యం ఎవరికో తెలిసి పోయినట్లయింది.

"సరే. నాసమస్యలు తీరుస్తానని ఇదేమిటి?"

"సమస్యలు తెలుసన్నాను. తీరుస్తాననలేదు."

"అంటే దేవుడుగూడా తీర్చలేని సమస్యలా నావి?"

"పిల్లల భవిష్యత్తుగురించి బాధ పడుతున్నావుగదూ?"

"అందరు తండ్రుల లాగే."

"ఇంకొంచెం ఎక్కువగా, భిన్నంగా. కూతురు మతాంతర వివాహం చేసుకుంటుందని బాధ పడుతున్నావు గదూ?"

"అవును. ఇద్దరి అలవాట్లూ, నమ్మకాలూ, విలువలూ వేరయినప్పుడు కలిసి ఉండటం ఎలా సాధ్యమని ఆలోచిస్తున్నాను."

"ఇద్దరికీ దైవభక్తి ఉందిగదా?"

"కాని వాళ్ళదేవుడు వేరు...."

"ఔనుగదా! వాళ్ళ దేవుడికి సంస్కృతం రాదు. మీదేవుడికి ఇంగ్లీషు రాదు."

"భాషల సమస్య దేవుడికి లేదు."

"మరింకేమిటి? దేవుడొక్కడేగదా?"

"వాళ్ళ దృష్టిలో దేవుడు వేరు."

"ఐనా దేవుడు దేవుడేగదా!"

"ఐనా మానవజీవితాలలో దానివల్ల కలిగే వ్యధ నీకు తెలియదు."

"అంటే నాకు గూడా తెలియనంత బాధ కలుగుతుందా? అదే అసహనం, అహంకారం. ఇతర మతాలనే అర్థం చేసుకోలేనివాడివి, నాస్తికులనేమి అర్థం చేసుకుంటావు? అందుకే నీకొడుకుని గురించి గూడా దిగులు పడుతున్నావు."

"మరి నాస్తికత్వం పాపం గాదా?"

"ఏ విషయంలో?"

"నీ మీద నమ్మకం లేనివారిమీద నీకు కోపం లేదా?"

"అంటే నేనూ మానవుల్లాగా నమ్మినవాళ్ళని నెత్తికెక్కించుకుని, నమ్మని వాళ్ళని బాధపెట్టాలంటావా? మనుషుల కుత్సితపు బుద్ధి నాకంటగడతావా?"

"దేవుణ్ణినమ్మకపోవటం పాపంగాదా?"

"కానుకలిచ్చేవాళ్ళనే చేరదీసి వాళ్ళ కోర్కెలు తీర్చటమే నాపని అనుకున్నావా? మీలాగే నేనూ లంచగొండిననుకున్నావా?"

"ఇతరమతాలు సరే. నాస్తికులు గూడా పాపులుగారా?"

"ఎందుకవుతారు? ఎవరినమ్మకాలు వాళ్ళవి. నిజానికి మీకంటే వాళ్ళేనయం. నిజం చెప్పతారు. లేనిది లేనట్లు చెప్పతారు. మీరు లేనిది ఉన్నట్లు చెప్పి మసిపూసి మారేడుకాయ చేస్తారు."

"నాస్తికులకి నమ్మకమేమిటి? అసలు దేవుడే లేడంటారు."

"అదే నిజం దేవుడు లేడు."

"నువ్విక్కడే ఉండి లేడంటావేమిటి?"

"నీకవసరం కనుక నీవు నమ్ముతున్నావు. అందుకని నీకున్నాను."

"ఉన్నాడని నమ్మితే లేనివాడు పుట్టుకొస్తాడా?"

"నిజంగా లేనిదేదయినా అంతే. ఉన్నదని నమ్మేవారికి ఉంటుంది. ఎందుకంటే వాళ్ళు అది ఉన్నట్టే ప్రవర్తిస్తారుగనుక."

"అంత మాత్రాన లేనిది ఉంటుందా?"

"ఉన్నట్లు నమ్మించటంకోసం ఎన్నెన్నో కథలు చెప్పతారు. అది ఎందుకు కనపడదో, ఎక్కడ ఉంటుందో, ఎందుకు దాక్కుందో చెప్పటానికి కథలల్లుతారు. దానిని నమ్మటంవల్ల కలిగే లాభాలు వల్లిస్తారు. నమ్మినంత మాత్రాన లాభాలు కలుగుతుంటే ఒద్దని ఎవరంటారు? దానిని ఆధారం చేసుకుని నాటకమాడతారు. కానుకలు కైంకర్యం చేసుకుంటారు. ధనమూలమిదం జగత్."

"దేవుడు నిజంగా లేకపోతే ఇంతమంది ఎందుకు నమ్ముతున్నారంటావు?"

"చెప్పానుగదా. ఎవరి అవసరం వారిది. నమ్మించేవాళ్ళు వేరు. నమ్మేవాళ్ళు వేరు."

"నిజమే. నువ్వన్నట్లు ఎవరి అవసరానికి వాళ్ళు నమ్ముతున్నారు. దానిలో దోపిడీ ఏముంది? ఆ నమ్మకంలో వాళ్ళకి తృప్తి, ధైర్యం కలుగుతున్నవి. తప్పేమిటి?"

"ఆ నమ్మకం నిలవటానికి చేసే తతంగమంతా నాటకమేగదా? ఏది జరిగినా దేవుడి చేశాడంటారు. సంతోషంగా ఉన్నప్పుడు అంతా దేవుడి దయ అంటారు. కష్టం వస్తే దేవుడు పరీక్షిస్తున్నాడంటారు. ఇంకా ఎక్కువైతే చేసిన పాపాలకు అనుభవిస్తున్నాడంటారు. ఏది జరిగినా దేవుడి తప్పుమాత్రం లేదంటారు."

"అది నిజంకాదు. దేవుడిని నమ్మటం వలన మనిషికి జీవితంలో ఎంతో ధైర్యం కలుగుతుంది."

"అదే అబద్ధపు ధైర్యం. నా పేరు వాడుకునిచేసే మోసం. మనిషిని మనిషిగా, బాధ్యతగా బ్రతకనివ్వరు. బానిసగా, స్వతంత్రభావాలు లేకుండా చేస్తారు."

"మనిషి తన జీవితానికి తానెప్పుడూ బాధ్యత తీసుకోలేడు. ఏదీ అతని చేతుల్లో లేదు. అందువల్ల దేవుడి మీద భారం వెయ్యటంలో తప్పు లేదు. దానిని బలహీనతగా తీసుకోగూడదు."

"అది అదనుగా తీసుకుని దేవుణ్ణి ప్రార్థిస్తేచాలు, అన్నీ ఇస్తాడంటారు. దేవుణ్ణి లంచాలకు అలవాటు చేస్తారు. దేశమంతా లంచాలమయమయిందందుకే. అది మన అలవాటు. తల్లిదండ్రులనిగూడా లెక్కచెయ్యరు. అంతా దేవుడేనంటారు."

"అవును. తల్లిదండ్రులవ్యతిరేకంగా ఇచ్చేశారు. వాళ్ళదారిన వాళ్ళు వెళ్ళిపోతారు. దేవుడు శాశ్వతంగా ఉంటాడు. అడిగింది ఇస్తాడు. అందుకే దేవుణ్ణి నమ్ముతారు."

"అదేనాబాధ. నాపేరుమీద జరిగే అవినీతికి హద్దులు లేవు. స్వార్థంతప్ప ఏనీతి, విలువ లేవు. మీచేతిలో నేనొక పావునయ్యాను. నేను లేకపోతే ఒకరకమైన దోపిడీ ఐనా తగ్గుతుంది. అందుకే వెళ్ళిపోవాలని నిశ్చయించుకున్నాను."

జంపన్నకి సందేహం కలిగింది. మనిషి చేసేది తప్పయితే దేవుడు సరిదిద్దాలిగదా? మరి విడిచి పారిపోతానంటాడేమిటి? మనిషిని మార్చలేదా? మనిషినుంచి తప్పించుకుని పారిపోవటమేనా దేవుడు చెయ్యగలిగింది? దేవుడు లేకపోతే ఈ లంచగొండితనం, మోసం, దోపిడీ ఆగుతయ్యా? దేవుడు లేకపోతే మనిషి ఇంకా రెచ్చిపోదా? నీతినియమాలంటయ్యా? దోపిడీ, మోసం అంతం కావలసిందే. కాని దేవుడు లేకుండా అది సాధ్యమవుతుందా? దేవుడు కావాలి. ఉండాలి. ఎక్కడికి వెళతాడు? జంపన్న శాస్త్ర మెదడులో ఒక మెరుపుమెరిసింది.

"ఉండటం, వెళ్ళటం అంతా నీ ఇష్టమేనా?" అన్నాడు ఎదురుగా ఉన్న దేవుడితో.

"అవును. నేను వెళ్ళటానికి నీ ఇష్టం కావాలా? కావాలనుకుంటే ఈక్షణం మాయం కాగలను."

"నువ్వు చెయ్యగలిగిందంతే. కాని మనిషిని విడిచి వెళ్ళలేవు."

"ఇప్పుడే ఈక్షణమే..."

"ఆగాగు. నీ ప్రయాణం అంత తేలికగాదు. నీకోసం పుష్పకవిమానం రెడీగా లేదు. మనిషి దేవుడిని ఆటవస్తువుగా సృష్టించలేదు. ఒక అవసరం కోసమే సృష్టించాడు. అందుకే శాస్త్రజ్ఞులుకూడా దేవుణ్ణి నమ్ముతున్నారు. మనిషికి దేవుడి అవసరం ఉందనటానికి అదే ఋజువు. దేవుడనేది ఒక ఊహమాత్రమే కావచ్చు. కాని ఆ ఊహ చుట్టూ ఎన్నో వ్యవస్థలు సృష్టించుకున్నాడు. దానికి ఎన్నో లక్షణాలు ఆపాదించాడు. అది నిజమని నమ్మించటానికి ఎంతో తత్వం దానిచుట్టూ అల్లాడు. తన మేధశక్తినితా ఉపయోగించి దేవుడన్న ఊహకి మనిషి జీవితంలో చోటు కల్పించాడు. వ్యక్తుల జీవితాలలోనూ, సాంఘిక నియమాలలోనూ ప్రతి అడుగులో దేవుణ్ణి చొప్పించాడు. మనిషి ఆలోచనల నుంచి, జీవితం నుంచి దేవుడిని తీసివేయటం అసంభవం. దేవుడున్నాడా? లేదా అనేది పాతబడిన ప్రశ్న. దేవుడవసరమా, కాదా అన్నదే ఇప్పటి ప్రశ్న. దేవుణ్ణి మానవుడు ఎలా వాడుకుంటున్నాడో ఇప్పుడు గమనించాలి. మనిషి మనుగడలో దేవుడొకభాగం. దేవుడు నిజమైనా అబద్ధమైనా మనిషి జీవితంలో అల్లుకుపోయింది. అందువల్ల దానిని మనిషినుంచి వేరుచెయ్యటం జరిగేపనికాదు." అన్నాడు జంపన్న.

"అంటే మనిషి దేవుడినుంచి విముక్తి పొందలేదా?" అన్నాడు దేవుడు.

"కాదు. దేవుడే మనిషినుంచి విముక్తి పొందలేడు. మనిషిని విడిచి దేవుడు మనలేడు. ఎక్కడికీపోలేడు. దేవుడన్నభావాన్ని మనిషి పూర్తిగా వినియోగించుకుంటున్నాడు. అందుకే దేవుడిమీద, ఆవ్యవస్థమీదా నమ్మకంపోకుండా కాపాడుకుంటున్నాడు. తన అవసరం ఏదయినా తీర్చగల శక్తిగా దేవుడిని తీర్చిదిద్దాడు. నిజంగా తీర్చలేకపోయినా తీర్చగలిగినట్లు నమ్మించే వ్యవస్థని సృష్టించాడు. మనిషి అవసరాలు తీర్చటానికి అంతకన్నా మంచిసాధనం మరొకటిలేదన్నట్లు దేవుడిని తయారు చేశాడు. ఇప్పుడు దేవుడు దేవుడు కాదు. అదొక వ్యవస్థ. అది ఒక రూపంలోకాదు. వివిధరూపాల్లో కనపడుతుంది. ఒక్కొక్క అవసరానికి ఒక్కొక్క అవతారం ఎత్తుతుంది. దేవుడన్నది ఇప్పుడు మనిషి ఆలోచనల్లో అల్లకు పోయింది. భౌతికంగా కనపడకుండా మనిషినుంచి మనిషికి, తరంనుంచి తరానికి ప్రాకుకుంటూ పోతున్నది. మనిషిలో భాగమయింది. అందుకే దైవభావం ఇప్పుడు మనిషినుంచి వేరుకాదు. నువ్వు దేవుడివే ఐనా నిన్ను సృష్టించిన మనిషిని వదిలి నువ్వు ఎక్కడికీ పోలేవు."

"ఎక్కడికో వెళ్ళటం నా ఉద్దేశం కాదు. ఎక్కడా లేకుండా పోవాలి. దేవుడన్న భావాన్ని నాశనం చెయ్యాలి. అది చేస్తేనే నా పాపానికి పరిహారం."

"ఇప్పుడు నువ్వు కేవలం ఒక భావానివీ, ఊహావీ కాదు. అన్ని భౌతిక పదార్థాల్లాగా నువ్వుకూడా ఒక నిజానివి. మనిషి భావాలకు ఉనికి, ప్రభావం, పరిణతి ఉంటుంది. అలాగే దేవుడన్న భావానికి గూడా ప్రభావం, పరిణామం ఉన్నాయి. అందుకే మనిషి ఆ భావాన్ని ఎక్కువగా ఉపయోగించుకో గలుగుతున్నాడు. దేవుడన్న భావం మనిషి జీవితంలో ఒక భాగమైపోయింది. ఇప్పుడు నువ్వు మనిషినుంచి విడిపడటం సాధ్యం కాదు. మనిషి ఉన్నన్నాళ్ళూ నువ్వుకూడా ఉంటావు. చిరంజీవ!...చిరంజీవ!" అని జంపన్న శాస్త్రి చెయ్యెత్తి దేవుణ్ణి దీవించాడు.

దేవుడికిదంతా అయోమయంగా ఉంది. జంపన్న శాస్త్రి మనస్ఫూర్తిగా నవ్వాడు. ఇప్పుడతనికి ఎంతో తృప్తిగానూ గర్వంగానూ ఉంది. అతడు దేవుణ్ణి జయించాడు. మనిషికి దేవుడి అవసరాన్ని ఋజువుచేశాడు. మనిషి దేవుణ్ణి సృష్టించాడని, తన అవసరంకోసమే సృష్టించాడని ఋజువు చేశాడు. తెలియని రోజుల్లో తెలియని శక్తిగా ఊహించినా, ఆ ఊహాకి జీవంపోసి, కావలసిన స్వభావాలను అంటగట్టి తెలిసిన శక్తిగా రూపొందించాడు. ఇప్పుడు దేవుడు మనిషిజీవితంలో ఒక భాగం. దేవుడిమీద నమ్మకం కలిగించటానికి వేరే ప్రయత్నాలేమీ చెయ్యవలసిన పనిలేదు. అది అంతర్గతమయింది. ప్రతి మనిషితో పాటు పుడుతుంది, పోతుంది. ఇన్నాళ్ళూ మనసులో ఉన్న వైరుధ్యం ఇప్పుడు లేదు. అదే జంపన్న శాస్త్రికి సంతోషం. విజ్ఞానానికి, విశ్వాసానికి వైరుధ్యం లేదు. మానసికంగా ప్రశాంతంగా ఉంది.

కాని దేవుడికి అంతా కలగా ఉంది. తనని మనిషి సృష్టించటమేమిటి? ఇన్నాళ్ళూ తాను సర్వాంతర్యామిననీ, సర్వశక్తిమంతుడననీ అనుకుంటున్నాడు. అదంతా మనిషి తనకిచ్చిన వరమేనా? తనను సృష్టించింది, తనకు అస్తిత్వాన్ని ఇచ్చింది మనిషేనని తెలుసుకోవటం అతనికి బాధగా ఉంది. మనిషి అన్నీ తన అవసరంకోసమే చేశాడు. ఆ అవసరాలే తీర్చుకుంటున్నాడు. అందుకు తానొక సాధనం మాత్రమే. తనమీద మనిషి చూపించే భక్తి, నమ్మకం అంతా తన అవసరం తీర్చుకోవటానికేగాని తనమీద నిజంగా భక్తి ఉండి కాదు. దేవుడి స్వాభిమానమంతా మాయమైపోయింది. ఎంతో నిస్సహాయుడిగా, అసమర్థుడిగా అనిపించింది. కాళ్ళు పట్టుతప్పుతున్నవి. కళ్ళు తిరుగుతున్నవి. నిలబడలేక పోతున్నాడు. సోఫాలో కూలబడ్డాడు. మోచేతులు మోకాళ్ళమీద ఆనించాడు. ముఖాన్ని చేతుల్లోదాచుకున్నాడు. అతని ఆవేదన అనుకోకుండా నోటినుంచి వెలువడింది. "ఓరి దేవుడా!" అన్నాడు అప్రయత్నంగా.

సంతకం కోసం

కండ్లకుంట శరత్చంద్రు

"అసలు దెయ్యాలున్నాయని నమ్మకం ఏమిటి?" సీరియస్గా అడిగాను నేను.

"అవును. అంతగా.. నమ్మకం ఏమిటి?!" అడిగాడు జి.వి.కె.రాజు.

ఇచ్చట భూతవైద్యం చెయ్యబడును..!

శాకిని ఆవహించిందా..?

ధాకిని పగబట్టిందా..?

కొరివి దెయ్యం.. భయపెడుతోందా?

గాలీ ధూళీ.. సోకిందా?!

రండి!! సంపదించండి!!

ఇద్దరం ఆ పల్లెటూళ్ళో తిరుగుతూ ఈ బోర్డు చూసి ఆ ఇంట్లోనికి వెళ్ళాం.

నల్లగా.. తుమ్మ మొద్దులాలనూ, బలిష్టంగా ... చింతమానులాలనూ, ఎత్తుగా.. తాటిచెట్టులాలనూ, ఎండిపోయిన జుట్టుతో..

కొబ్బరిపీచులాలనూ.. ఉన్న భూతవైద్యుడు (?!) చేతబడన్న దర్శనమిచ్చాడు.

అతడు కనిపించగానే.. నేను, రాజు. పై ప్రశ్నలు వేసాం.

నిజానికీ.. నాకూ రాజుకూ ఈరోజే పరిచయం!

మేమిద్దరం.. మా జాయింటు స్నేహితుడు కళ్యాణ్ ఇంట్లో జరుగుతున్న అతని చెల్లెలి పెళ్ళికోసం వచ్చాం.

పెళ్ళి.. రేపు ఉదయం ఏడున్నరకు.

మరీ.. అంత ఉదయమే రావడం కష్టమని. ఈ రోజే దిగబడ్డాం.

కళ్యాణ్. మా ఇద్దరినీ, ఒకరికొకరి పరిచయం చేసి. 'వెళ్ళి ఊరు చూడండి.' అని తరిమాడు.

దాంతో ఇద్దరం ఊళ్ళోని వీధులన్నీ సర్వే చేస్తూ.. ఇదిగో.. ఇక్కడికి వచ్చాం. మా ప్రశ్నలు విన్న చేతబడన్న.. మాయాబజార్లో ఎస్పీ.ఆర్ లా .. వికటాట్టహాసం చేసాడు.

ఆ నవ్వుకు ఇద్దరం రుడుసుకున్నాం.

'వీడి నవ్వే ఒక దెయ్యపు నవ్వులా ఉంది!' మనసులో అనుకున్నాను. అరే.. నేను దెయ్యాలను నమ్మను కదా.. అని గుర్తొచ్చి నాలుక కరచుకున్నాను.

"చదువుకోకముందు. కాకరటాయ అనే పిల్లోడు.. చదువుకున్నాక టాటరటాయ.. అన్నాడట. అల్లాగుంది యవ్వారం. నాలుగు అక్షరాలు పుక్కిట్లో పట్టుకోగలిగే ప్రతీ ఎదవ.. దెయ్యాలను, భూతాలను.. నమ్మనట్లుగా.. ఫోజులిస్తుంటాడు." అన్నాడు చేతబడన్న.

నాకు ఒళ్ళుమండి. "మాకు కావాల్సింది నీ తిట్లు కాదు.. సాక్ష్యం. ఋజువు!" అన్నాను.

"ఋజువు చూపించాలా?! నాకేం పని? పోండి.. పోండి"

"అద్దదీ. చూసావా. దెయ్యాలు లేవని నీకూ తెలుసు. ఋజువు అడిగేసరికి.. చూపించలేకపోతున్నావ్. ఇలా బోర్డుపెట్టుకుని.. గ్రామీణులను మోసం చెయ్యడానికి సిగ్గులేదూ!" అన్నాడు రాజు.

"మారుమూల.. విసిరేసినట్లున్న ఈ పల్లెటూళ్ళో నీ ఆటలు సాగుతున్నాయి. ఇదే బోర్డు హైదరాబాద్ లో పెట్టు. నీ తాటవోలుస్తారు." అన్నాను నేను.

"సాక్ష్యం చూపించలేనని నేను అననేలేదే! ఓ. తెగ పేటేగిపోతున్నారు. మీకు దమ్ముంటే!. మీరు మగపుట్టుక పుడితే మీ శరీరంలో ఉన్నది రక్తమే అయితే.. మీరు పీల్చేది ఆక్సిజనే అయితే.. మీ జీన్స్ లో ఉండేది డీ ఎన్ ఏ నే అయితే .. మీ సెల్ ఫోన్స్.. ఎలక్ట్రో మేగ్నెటిక్ వేవ్స్ తోనే పనిచేస్తే ఈ ఊరును ఆనుకుని ఉన్న సెలయేరు దాటి.. అవతలికి వెళ్ళి. ఆ ఊళ్ళో ఉన్న భూతవైద్యుడి దగ్గర సంతకం పెట్టించుకుని తిరిగి రండి. బస్తీమే సవాలీ!!" అన్నాడు ఆవేశంగా.

అతని ముక్కుపుటాలు అదురుతున్నాయి!

'జీన్స్', 'డి.ఎన్.ఏ', 'ఆక్సిజన్', 'ఎలక్ట్రోమేగ్నెటిక్ వేవ్స్..' ఇలాంటి పదాలు. ఒక భూతవైద్యుడూ వాడడం.. ఆశ్చర్యం.

ఇద్దరం మొహమొహాలు చూసుకున్నారు.

ఒక నిమిషం పాటు.. నిశ్శబ్దం ప్రవహించింది!

"ఏం.. బాబూ! ఎన్నీ ఆర్, ఏ ఎన్నార్ లాగా.. డైలాగులు చెప్పారే? వెళ్ళి తెస్తారా?!" రెట్టించాడు.

ఇద్దరం గబగబా బయటికి నడిచాం.

వెనక నుండి వెకిలిగా నవ్వు వినిపించింది.

ఇద్దరం బయటికొచ్చి శిఖరాగ్రసమావేశం నిర్వహించాం.

"వెళ్ళదామా?"

"అబ్బే.. మనకెందుకు!"

"అంతేనా..!"

"మ్.. వెళ్ళాలనీ ఉంది. వద్దనీ ఉంది."

"వెళ్ళి. నిరూపిద్దాం! అసలు ... దెయ్యాలూ భూతాలూ లేవు."

"అవును.. నిజమే! ఒక భూతవైద్యుడనే అజ్ఞాని సవాలును స్వీకరించకపోతే ఎలా!"

"సరే.. వెళ్ళదాం!"

"దెయ్యాలూ భూతాలూ లేవని నిరూపిద్దాం!"

పై సంభాషణలో.. ఎవరి వాక్యం ఏదో.. అప్రస్తుతం! మొత్తం మీద.. ఇద్దరం వెళ్ళేతీరాలని నిర్ణయించుకున్నారు.

లోపలికి వెళ్ళి, "వెళ్ళతాం" చెప్పాను.

"అద్దదీ.. మొనగాళ్ళ మాటంటే! ఊర!" అన్నాడు చేతబడన్న. సమయం.. సాయంత్రం ఏడయ్యింది.

గోధూళివేళ అంటే ఏమిటో. ఈ పల్లెటూళ్ళో అర్థమౌతోంది.

పశువులన్నీ.. మేతనుండి ఇళ్ళకు తరలివస్తున్నాయి.

"ఒకవేళ మేమే గనక.. ఆ సంతకం చేయించుకుని వస్తే నువ్వు.. నీ బోర్డు ఎత్తేస్తావా?" అడిగాడు రాజు.

"బోర్డు నేనే విరగ్గొడతాను. మీ కాళ్ళుకడిగి ఆ నీళ్ళు నెత్తిన పోసుకుంటాను."

"ఒకవేళ మేము సంతకంతో రాలేకపోతే...? అడిగాను.

"క్షేమంగా వస్తే చాలు.." మర్మగర్భంగా నవ్వాడు.

ఇద్దరం వేగంగా ఇంటికి వెళ్ళి కళ్యాణ్ కు విషయం చెప్పి బయల్దేరబోయాం.

"ఏరా.. వాడెవడో బేవార్లు నాయాల. ఏదో వాగితే.. హాపీగా పెళ్ళిసందడిని ఎంజాయ్ చెయ్యడానికి వచ్చిన మీకెందుకురా.. ఈ తిప్పలు," అన్నాడు కళ్యాణ్.

కళ్యాణ్ తెలివైనవాడేగానీ.. నేనూ, రాజు.. మొండివాళ్ళలా మంకుపట్టుపట్టాం.

"సరే.. భోజనం చేసి వెళ్ళండి" అన్నాడు చివరిగా.

గంట తర్వాత విస్తళ్ళు వేసారు. భోజనం ముగించి. ఊరి చివరికి బయల్దేరాం. ఊరుదాటాక.. ఒక్కలైటూ లేదు.

ఏదో మా మీద దయ ఉంచి.. చంద్రుడు ప్రసరిస్తున్న కాంతే.. మాకు వెలుగు. సెలయేరు. ఊరికి రెండు కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉందట.

ఇద్దరం చింతచెట్టు తోపు మీదుగా వెళుతుంటే.

ఘల్.. ఘల్...ల్.....ఘల్..ల్!! గజ్జెల సవ్వడి.

"ఏదో.. శబ్దం వినిపిస్తోంది కదూ!" అడిగాడు రాజు.

"ఊ! గజ్జెల శబ్దం." నా గుండె. వేగం రెట్టింపయ్యింది.

ఇద్దరం వేగంగా నడవసాగాం.

ఒక చెట్టు చాటునుండి వేగంగా ఒక స్త్రీ బయటికొచ్చి, మాకు అడ్డుగా నిలబడింది. ఇద్దరం.. ఝడుసుకున్నాం!!

ఆమె ఓరకంటితో మా వంక చూస్తూ వంకరగా నవ్వుతోంది.

"ఎ..ఎవరు.. నువ్వు?"

"మాంచాలమ్మను.."

ఇద్దరం మొహమొహాలు చూసుకున్నాం.

"ఇక్కడ ఏం చేస్తున్నావ్?" అడిగాడు రాజు.

"నీ కంటే పెద్దవాళ్ళను మీరు అని పిలవడం.. సంస్కారం!" అంది.

ఆమె వయసు ఇరవై ఉండొచ్చు!

"సరే.. ఇక్కడేంచేస్తున్నారు?"

"మా ఆయన కోసం.. ఎదురు చూస్తున్నాను."

"ఎవరు మీ ఆయన? ఇక్కడికెందుకొస్తాడు?"

"మీ.. కళ్యాణ్ తండ్రే. నా భర్త."

"ఏంటి?" నేను కీచుగా అరిచాను.

కళ్యాణ్ తల్లితండ్రులను మధ్యాహ్నం నుండి చూస్తూనేవున్నాం, మరి ఈమె?" అసలు.. మేము కళ్యాణ్ ఇంటికి వచ్చామని ఈమెకు ఎలా తెలుసు?!

"కంగారుపడకండి! నేను మీ కళ్యాణ్ తండ్రకి మొదటి భార్యను, నలభై ఏళ్ళ క్రితం మాకు పెళ్ళయ్యింది. ఆ రోజే.. నేను పాము కరిచి చచ్చిపోయాను."

"ఏంటి?!" ఈసారి రాజు, కీచుగా అరిచాడు.

"అప్పటినుండి.. ఈచింతతోపుల్లోనే వేచి చూస్తున్నాను బాబూ. ఆ చింత చెట్ల వెనకే నా సమాధి."

ఇద్దరి కాళ్ళలో ఒణుకు.

ఆమె అబద్ధం చెపుతోందో. నిజం చెపుతోందో అర్థంకాలేదు.

"దెయ్యానివా.. నువ్వు?" రాజు ఏడుపు గొంతు.

"ఘీ.. కాదు." అంది.

ఇద్దరం.. సగం రిలాక్యూయాం.

"నేను భూతాన్ని బాబూ! దెయ్యాలలాగా మా పాదాలు వెనక్కి తిరిగుండవు." ఇద్దరం మళ్ళీ వణికిపోయాం.

'సరే.. మాకు పనుంది." అని రాజు గబగబా ముందుకు నడిచాడు. నేను పరుగు పరుగున.. అతనివంక నడుస్తూ.. వెనక్కి

తిరిగి చూసాను. ఆమె గబగబా చింతచెట్టు ఎక్కేస్తోంది.

నా గుండె రుల్లుమంది!!

ఇద్దరం వేగంగా నడవసాగాం.

"ఆమె నిజంగా భూతమేనంటావా?" అడిగాను.

"దాని మొహం! మనల్ని భయపెట్టాలని అలా చెప్పుంటుంది." చెప్పాడు రాజు.

"దానివల్ల ఆమెకొచ్చే ప్రయోజనం.."

రాజు సమాధానం చెప్పబోయేలోపల.. ఒక చిన్నకుర్రాడు అడ్డం వచ్చాడు. "అంకుల్. అంకుల్. నాకు దాహం వేస్తోంది.. కాస్త..

బ్లడ్ ఇస్తారా?"

"బ్లడ్?"

"అవునంకుల్. స్లీజ్. ఇవ్వండి."

"ఎవరా నువ్వు? పిచ్చిపిచ్చిగా ఉందా?"

"స్లీజ్ అంకుల్! దాహంతో చచ్చిపోతున్నాను.. చచ్చిపోతున్నాను అంటే.. అక్కడికి నేనేదో మీలా బ్రతికి ఉండి ఆ తర్వాత చస్తానని కాదు.. ఏదో మాటవరసకు అన్నాను, మీరు ఇస్తారా.. నన్ను తాగమంటారా?" అన్నాడు మా గొంతులను మార్చి మార్చి చూస్తూ.

ఆ కుర్రాణ్ణి లాగిపెట్టి ఒకటి పీకుదామనుకున్నాను.

"రేయ్.. రవీ.. రా.. రా.. కుండెడు రక్తం.. వేడివేడి రక్తం తెచ్చినాను. రా బేగిరారా.. తుప్పల వెనకనుండి ఎవరిదో స్త్రీ కంఠం.

"అమ్మా.. ఇక్కడ ఇద్దరు మనుషులు.. మాం.....చి.....దబ్బపళ్ళలా ఉన్నారేవ్. నువ్వే.. రా.. అరిచాడు కుర్రాడు.

ఇద్దరం బిత్తర చూపులు చూడసాగాం.

పాదల వెనకనుండి.. కుండను చంకలో పెట్టుకుని ఒక స్త్రీ నడిచోస్తోంది. ఇద్దరి ప్రైవేటాణాలు పైనే పోయాయి.

"హ్లాహ్లా హ్లా.. హ్లాహ్లాహ్లా.. ఆమె రిథమికల్గా నవ్వుతోంది.

ఇద్దరం.. 'కాలికి బుద్ధి చెప్పుట' అనే జాతీయానికి న్యాయం చేసాం.

వేగంగా సెలయేటి వైపు పరుగెత్తాం.

క్రీచ్.. చ్చ్..చ్.. చ్చ్

కీచురాళ్ళ ధ్వనులతో సెలయేటి ప్రాంతం దద్దరిల్లిపోతోంది.

మా శరీరాలు భయంతో వణికిపోతున్నాయి!!

"ఈ సెలయేరు ఎలా దాటాలి?" అడిగాను.

"అదే ఆలోచిస్తున్నాను" అన్నాడు రాజు.

"హలో.." నూతిలో నుండి వినిపిస్తున్నట్లుగా ఓ గొంతు. ఇద్దరం ఉలిక్కిపడ్డాయి.

ఓ వృద్ధుడు మాసిన గెడ్డాన్ని నిమరుకుంటూ.. పొదల వెనకనుండి వచ్చాడు.

"ను..నువ్వు..మీరూ.."

"సెలయేరు దాటాలా?"

"అ..అవును."

"నేను బోటు నడిపే పని చేస్తుంటా! బోటు వెయ్యనా?"

"ఆ.."

"రానూపోనూ.. ఇద్దరికీ కలిపి.. వందరూపాయలౌతుంది."

"సరే" అన్నాడు రాజు.

ఒక చెట్టుకు కట్టేసున్న.. గుండ్రటి బోటును ముడివిప్పి, నీళ్ళలోనికి తెచ్చాడు.

"ఊ! ఎక్కండి."

ఇద్దరం జాగ్రత్తగా ఎక్కాయి.

బోటు కదిలింది.

"దీని లోతు ఎంత?" అడిగాను.

"నాలుగు అడుగుల లోతు "

"అమ్మో.."

"ఈతరాదా?" అడిగాడు.

"రాదు" ఇద్దరం ముక్తసరిగా అన్నారు.

"అది సరే.. ఇంత రాత్రిపూట ఆ ఊరు ఎందుకు వెళుతున్నారు?"

"ఓ చిన్నపనుండి.."

"హమ్.. మీలాగే ఒక కుర్రోడు పోయిన వారం ఇలాగే రాత్రిపూట ఇటువచ్చి తెల్లారేసరికి ఆ ఊళ్ళో. శవంలా పడున్నాడు."

ఇద్దరి గుండెలు బితుకు బితుకుమన్నాయి.

"ఎందుకు?" అడిగాను.

"ఆ ఊళ్ళో.. భూతవైద్యుడి ఇంటికి వెళ్ళాడు."

"ఆ!!"

భయంతో నా పళ్ళు పటపట కొట్టుకుంటున్నాయి.

"అన్నట్లా... మీరు వచ్చే తోవలో భూతాలు, దెయ్యాలు ఏమైనా కనిపించాయా?"

"లేదు" అన్నాను నేను.

"అవును." అన్నాడు రాజు ఏకకాలంలోనే.

ఇద్దరం మొహమొహాలు చూసుకున్నారు.

ఆ వృద్ధుడు మా ఇద్దరి మొహాలు చూసాడు.

"చూసారన్నమాట.... అయితే" అన్నాడు.

"చూసాం కానీ.. వాళ్ళు దెయ్యాలు, భూతాలని నమ్మడంలేదు" చెప్పాను.

"ఏం?"

"అదంతే.. భయాన్ని కప్పిపుచ్చుకుంటూ అన్నాను.

"ఏం.. ఎందుకు నమ్మరూ? దెయ్యాలూ భూతాలు ఉన్నాయి. అదిగో ఆ చెట్టుమీద మీటింగు కూడా పెట్టాయి." అన్నాడు ఓ చెట్టును చూపిస్తూ.

ఇద్దరం చెట్టును చూసాం. ఎవ్వరూ కనిపించలేదు.

"కానీ.. దెయ్యాలు చాలా చెడ్డవి బాబూ. భూతాలైతే.. స్వార్థపరత్వంతో ఉంటాయి. మాకు.. దెయ్యాలన్నా, భూతాలన్నా.. ఒక్కమంట."

"ఎందుకు?" అడిగాడు రాజు.

"మేము ఎవ్వరినీ భయపెట్టం బాబూ! చూస్తున్నారుగా.. మీకు నేను ఎలా సాయం చేస్తున్నానో. మమ్మల్ని చూసి. దెయ్యాలు, భూతాలు గేలి చేస్తుంటాయి. మా పిశాచాలకు సాయపడే గుణం ఎక్కువ."

ఇద్దరం ఉలిక్కిపడ్డాయి.

"నువ్వు...ను....వ్వు"

"పిశాచిని బాబూ" కూల్ గా చెప్పాడు.

"అ..అబద్ధం..." అరిచాడు రాజు.

"ప్రే! ఎందుకు బాబూ.. మీ మనుషులు మమ్మల్ని నమ్మరు? ఎదురుగా వచ్చి చెప్పినా.. నమ్మరేం. మీ ఖర్చు.." అనేసి గబుక్కున ఆ నీళ్ళలో దూకి అదృశ్యమయ్యాడు.

ఇద్దరం కెవ్వున అరిచాం. పడవ అటూ ఇటూ ఊగింది!

రాజు తెడ్డు అందుకుని క్రిందా మీదా పడి పడి పడవను ముందుకు పోనిచ్చాడు.

నేను ప్రాణభయంతో బిక్కుబిక్కుమంటున్నాను.

ఎలాగో ఒడ్డుకు చేరాం! వణుకుతూనే ఆ ఊళ్ళో అడుగుపెట్టాం.

నీటి ఒడ్డునుండి ఊరికి చేరేదారిలో కుక్కలను తప్పించుకోవటానికి నానాయాతన పడ్డాం.

"ఇక్కడ భూతవైద్యుడి ఇల్లు ఎక్కడ?" ఎదురొచ్చిన ఒక మనిషి(!)ని అడిగాం. అతడు ఇల్లు చూపాడు.

ఇద్దరం ఆ ఇంటికి వెళ్ళేసరికి ఇంటి తలుపు తెరుచుంది.

ముందు గదిలో భూతవైద్యుడు (!) ఉన్నాడు.

"ఎవరు మీరు? ఇంతరాత్రిపూట వచ్చారేం?" ఆయన ఖంగుమంది.

"మీతో సంతకం పెట్టించుకురమ్మని ప్రక్క ఊరి భూతవైద్యుడు పంపాడు." చెప్పాను.

"ఎందుకు పెట్టాలి?" సీరియస్ గా అడిగాడు.

"తెలీదు. పెట్టించుకు రమ్మని చెప్పాడు." అబద్ధం చెప్పాడు రాజు.

"నన్ను అవమానించడానికే ఇలా చెప్పుంటాడు. నేను పెట్టను."

"ఇందులో అవమానం ఏముందండీ?" అడిగాను.

"అవమానంగాక మరేమిటి? యండమూరి దగ్గరికెళ్ళి కథ వ్రాసివ్వు అంటే ఇవ్వగలడు గానీ.. శిల్పం చెక్కి ఇవ్వు అంటే.. ఇవ్వగలడా? ఇతయరాజా దగ్గరికి వెళ్ళి పాటకు బాణీ ఇవ్వు అంటే ఇవ్వగలడుగానీ.. ఫైట్ కంపోజ్ చెయ్యమంటే చెయ్యగలడా? ఎస్పీబాలు దగ్గరికెళ్ళి.. పాట పాడమంటే పాడగలడు గానీ.. మీడియం పేస్ బాలింగ్ వెయ్యమంటే వెయ్యగలడా?"

"అయ్యా.. మేమి మిమ్మల్ని ఓ చిన్న సంతకం అడిగాం. అదీ. చెక్కమీదో, ప్రామిసరి నోటుమీదో, స్టాంపు కాగితం మీదో కాదు. తెల్లకాగితం మీద కూడా.. కాదు. ఓ చెత్త చిత్తుకాగితం మీదైనా సరే!" చెప్పాడు రాజు.

"నావల్లకాదు"

"స్లీజ్.."

"కుదరదు.."

"ఏం?"

"నాకు సంతకం పెట్టడం రాదు కాబట్టి.."

"ఆర!!" ఇద్దరం అదిరిపడి చూసాం.

"నేను వేలిముద్రగాణ్ణి! అందుకే ఆ ఎదవ నాతో సంతకం పెట్టించుకురమ్మని మిమ్మల్ని పంపుంటాడు"

"యండమూరి, ఇతయరాజా, బాలు మీడియం పేస్ బాలింగ్.. ఇవన్నీ మీకెలా తెలుసు?"

"చదువురాకపోతే.. పాటలు వినమా? క్రికెట్ చూడమా? వేరే వాళ్ళు చదివి చెప్పిన విషయాలు తెల్సుకోమా?"

ఇద్దరం కాళ్ళీడ్చుకుంటూ బయలుదేరాం. సెలయేరు దగ్గరికి వచ్చేసరికి తెలతెలవారుతోంది. పిల్లలు.. సెలయేరులో స్నానం చేస్తున్నారు. గేదెలు నీళ్ళు తాగుతున్నాయి.

సెలయేరు లోతుగా లేదని.. పరిస్థితిని బట్టి అర్థమయ్యింది.

"బాబూ.. ఇక్కడ పడవ నడిపేవాళ్ళున్నారా?" అడిగాను, ఓ కుర్రాడిని.

"దేనికి?"

"సెలయేరు దాటడానికి"

ఆ కుర్రాడు నవ్వి, "పడవ అక్కర్లేదు. ఇటు అరకిలోమీటరు వెళ్ళి.. ఎడమవైపు తిరగండి. రోడ్డు వస్తుంది. ఇదేమీ.. రెండు ఊళ్ళను వేరుచేసే ప్రవాహం కాదు." చెప్పాడు.

ఇద్దరం అరగంటలో ఊళ్ళోనికి వచ్చాం.

చేతబడన్న ఇంటికి వెళ్ళి స్నానాలు ముగించుకుని, రెడీ అయ్యి పందిట్లోనికి వచ్చాం.

"రేయ్.. కుర్చీలు జాగ్రత్తగా వెయ్యండి" ఓ పెద్దమనిషి హడావుడి చేస్తున్నాడు. అతడు చేతబడన్న.

"మామిడాకులు సరిగ్గా కట్టండి." ఓ స్త్రీ గొంతు. క్రితం రాత్రి.. కుండతో వచ్చిన స్త్రీ.

"చెట్టుకింద ఎందుకురా షామియానా?" అరుస్తున్నాడు. బోటు నడిపిన వృద్ధుడు.

"మన్మోహన్ సింగ్ను.. ఎకనమిక్స్ అడిగితే చెప్పతాడు గానీ బయాలజీ ఎలా చెప్పతాడు? వెధవన్నర.. వెధవ..!" ఎవరినో తిడుతున్నాడు.. ప్రక్క ఊరి భూతవైద్యుడు (!).

"అంకుల్.. వెళ్ళి బ్రేక్ ఫాస్ట్ చెయ్యండి." చెప్పాడు.. క్రితం రాత్రి చూసిన దెయ్యం పిల్లాడు. ఇద్దరం.. దేభ్యం మొహాలు వేసుకుని వెళ్ళి.. బఫేలో ప్లేట్లు అందుకున్నాం.

వడ్డిస్తున్న వారిలో క్రితం రాత్రి కళ్యాణ్ తండ్రి మొదటి భార్యనని చెప్పిన యువతి. ఇద్దరిని ఆమె.. అపరిచితుల్లానే చూసింది. వీళ్ళలో ఏ ఒక్కరూ మమ్మల్ని ప్రత్యేకంగా చూడలేదు.

వెళ్ళిపోయింది

ఇద్దరం చేతబడన్న దగ్గరికి వెళ్ళి..

"ఏమిటిదంతా?" అని సీరియస్గా అడిగాం.

"ఏదంతా?"

"మమ్మల్ని ఆ ఊరికి పంపడం దెయ్యాలు.. ఆఁ.." గద్దించాం.

"అసలు ఎవరయ్యా మీరు? ఏం మాట్లాడుతున్నారు?" చిరాకుకా అన్నాడు. ఇద్దరం కళ్యాణ్ దగ్గరికి వెళ్ళి జరిగింది చెప్పాం.

వాడు నవ్వి, "ఏరా.. పల్లెటూరులో కాలక్షేపం అవదు బోర్.. అని తెగ నీల్వారుగా. ఒకరోజు ముందు రండిరా. అని నేను బ్రతిమాలితే!! వాళ్ళందరూ ఒకే ఫ్యామిలీ సీతారాముల డ్రామా కంపెనీ మా ఊరివాళ్ళే! కాలక్షేపం అయ్యిందిగా" అన్నాడు.

ఇద్దరం తెల్లమొహాలు వేసాం.

అమ్మ కడుపు చల్లగా..

సత్యం మందసాటి

స్కూలు నించీ విస్మయని తీసుకుని ఇంటికి వచ్చేసరికి సాయంత్రం ఐదున్నరయింది.

విస్మయ భుజాన స్కూల్ బాగ్ అలానే వుంచుకుని, ఫ్రిడ్జ్లోనించీ ఐస్క్రీం కప్ తీసుకుని, మేడ మీద తన గదికి వెళ్ళిపోయింది.

అప్పటికే సమీర బాగా అలిసిపోయిందేమో, కాసేపు అలా సోఫాలో వెనక్కి వాలి కూర్చుని కళ్ళు మూసుకుంది.

భాస్కర్ ఇంకాసేపట్లో వస్తాడు. అతనికి ఏం చెప్పాలి? ఎలా చెప్పాలి? మనసులో ధైర్యం కూడగొట్టుకుంటూ ఆలోచనలో పడింది.

ఆ రోజంతా అటు ఆఫీసులోనూ, ఇటు డాక్టర్ అపాయంట్మెంట్తోనూ బిజీగా గడిచిపోయింది.

డాక్టర్ మార్నా మెక్కాయ్తో తన మనసులోని మాట చెప్పింది. ఆవిడ చెప్పింది సబబుగానే వుంది. ఆలోచించిన కొద్దీ తను ధైర్యం పుంజుకుంటున్నది.

లేచి కిచన్లోకి వెళ్ళింది. రాత్రి వంట కోసం, ఫ్రిడ్జ్లో నించీ కూరగాయలు తీస్తుంటే గరాజ్ డోర్ తెరుచుకుంటున్న చప్పుడయింది. అంటే భాస్కర్ వచ్చాడన్నమాట.

'హేయ్... సమీరా... ఎలా వుంది ఇవాళ... ' అడిగాడు, చేతిలోని కంప్యూటర్ బాగ్ని పక్కన పెడుతూ.

సమీర నీరసంగా నవ్వి 'అంతా బాగానే వుంది. బాగా బిజీగా వుంది ఆఫీసులో.. ఇప్పుడే వచ్చాను' అంది, కూరలు తరగటం మొదలు పెడుతూ.

'నువ్వు మిగాతా పనులు చూడు... నేను తరిగేస్తాను...' అంటూ సమీర చేతిలోని కత్తిని తీసుకున్నాడు భాస్కర్.

తర్వాత అతను అడిగే ప్రశ్న తెలుసు కనుక తనే జవాబు చెప్పింది సమీర.

'వస్తూ వస్తూ విస్మయని స్కూల్నించి తీసుకు వచ్చాను... పైకి వెళ్ళింది' అంది.

'గుడ్డి ముందు ఇది చెప్పు... ఉల్లిపాయలూ, మిరపకాయలూ... చిన్న చిన్న ముక్కలూ... కొంచెం పెద్దవా...' అడిగాడు.

అది కూడా ఎప్పుడూ అడిగే ప్రశ్నే కనుక, సిద్ధంగా వున్న సమాధానం చెప్పింది సమీర.

కత్తితో చకచకా వంకాయలు తరుగుతూ అడిగాడు భాస్కర్ - 'డాక్టర్ దగ్గరికి వెళ్ళావా?' అని.

'వెళ్ళాను. అంతా సవ్యంగానే వుందన్నది డాక్టర్ మెక్కాయ్. ఈసారి కూడా డెలివరీ మామూలుగానే అవుతుందనీ, సిజేరియన్ అవసరం రాదనీ, చెప్పిన ఎక్సరసైజులు మాత్రం రోజూ తప్పకుండా చేయమనీ చెప్పింది' అంది సమీర రైస్ కుక్కర్ ఆన్ చేస్తూ.

'మరి...'

'ఇంకా మరి ఏమిటి... బేబీ కూడా ఆరోగ్యంగా వుందనీ... దేనికీ దిగులు పడడొని చెప్పింది...'

'బేబీ ఆరోగ్యంగా వుంది అన్నదా, వున్నాడు అన్నదా...' అడిగాడు ఉల్లిపాయలు ఒలుస్తూ భాస్కర్.

'ఇంగ్లీషులో బేబీ ఈజ్ హెల్తీ అన్నది...'

'మరి... మనం అనుకున్నట్టు అబ్బాయో అమ్మాయో పరీక్ష చేయించుకోలేదా?' అడిగాడు భాస్కర్.

'లేదు... అలా తెలుసుకోవటం నాకు ఇష్టం లేదు. సర్ప్రైజ్ గా వుంటేనే బాగుంటుంది.'

ఈసారి కొంచెం కటువుగానే అన్నాడు భాస్కర్. 'ఏమిటి సర్ప్రైజ్? అప్పుడు విస్మయ పుట్టినప్పుడూ ఇలాగే చేశావు. అందుకే పేరు కూడా విస్మయ అని పెట్టావ్. ఇప్పుడు ఇంకో అమ్మాయి పుడితే ఆశ్చర్య అని పేరు పెడతావా...'

సమీర మౌనంగా వూరుకుంది.

ఈలోగా విస్మయ అక్కడికి రావటంతో భాస్కర్ 'హాయ్ స్వీటీ... హవీజ్ ఎవ్విరిథింగ్ ఇన్ స్కూల్ టుడే.. హోం వర్క్ అయిపోయిందా?' అని మాట మార్చాడు.

అయిందని తల వ్రాపి, పియానో ముందు కూర్చుని సాధన మొదలుపెట్టింది విస్మయ.

భోజనాలు పూర్తయ్యాక, సమీర చిన్నచిన్న పనులన్నీ పూర్తి చేసి, వాషర్ లో నించి బట్టలు తీసి డ్రైయర్ లో పడేసింది.

బల్ల మీద వున్న గొల్లపూడివారి 'అమ్మ కడుపు చల్లగా' పుస్తకం తీసుకుని బెడ్ రూంకి వచ్చింది.

భాస్కర్ మంచం మీద పడుకుని టీవీలో ఏదో షో చూస్తున్నాడు.

నైటీ వేసుకుని, అతని పక్కనే పడుకుని పుస్తకం చదువుతున్నది.

టీవీ సౌండ్ తగ్గించి సమీర వేపు తిరిగాడు భాస్కర్. నెమ్మదిగా అన్నాడు.

'పోయిన నెల డాక్టర్ దగ్గరికి వెళ్ళినప్పుడు, ఏడో వారంలో బేబీ సెక్స్ తెలియటం కష్టం, వచ్చే నెల చూద్దాం అన్నదన్నావ్. ఇప్పుడేమో పదకొండో వారం దాటింది... మరెందుకు అడగలేదు...'

చదువుతున్న పుస్తకం పక్కన పెట్టింది సమీర.

'ఒకవేళ బేబీ మగో ఆడో తెలుసుకున్నామనుకో. అప్పుడు ఏమిటి దాని వల్ల ఉపయోగం' సూటిగా అడిగింది.

‘ఏమిటా! మనం ఏనాడో అనుకున్నాం ఇద్దరు పిల్లలు కావాలని. ఇద్దరూ మగపిల్లలే అయితే బాగుంటుందనేది మా అమ్మ. మొదటి కాన్సప్షుడు కూడా మనం ముందుగా తెలుసుకోకపోవటం వల్లనే విస్మయ పుట్టింది. అప్పుడు హైద్రాబాద్‌లో అబార్షన్‌కి అన్ని సౌకర్యాలూ వున్నాయి కూడా. అయినా నువ్వు మాట వినలేదు. ఇప్పుడూ ఆడపిల్ల పుడితే... ’

ధైర్యం తెచ్చుకుంటూ అడిగింది సమీర, ‘ఏం? ఆడపిల్ల పుడితే ఏం? విస్మయ ఎంత అందమైన పిల్ల. చదువులోనూ, పియానోలోనూ ఎంతో ముందు వున్నది. అందరూ ఇష్టపడే స్వభావం తనది... అలాటిదే ఇంకో అమ్మాయి పుడితే అంతకన్నా అదృష్టం వుంటుందా?... ’

సమీరకి తెలుసు ముందు వెనకాడినా, తర్వాత భాస్కర్ విస్మయని ఎంత ముద్దుగా చూసుకుంటున్నాడో.

‘చేతులు కాలాక ఆకులు పట్టుకుని ఏం లాభం. అందుకే విస్మయని ప్రేమిస్తున్నాను. కానీ ఈసారయినా అబ్బాయి పుడితే మా అమ్మ కోరిక తీరుతుంది. మా వంశంలోనూ ఇక వేరే మగ పిల్లలు లేరు... నాకూ పున్నామ నరకం తప్పుతుంది... ’ తన మనసులోని మాట బయట పెట్టాడు భాస్కర్.

అతను సీరియస్‌గా మాట్లాడుతున్నా, ఆ మాటలకి నవ్వు వచ్చింది సమీరకి. అయినా బయటికి కనపడనీయలేదు.

‘నాకు అలాటివాటి మీద నమ్మకం లేదు. ప్రాణికి ఒకే ఒక జన్మ అని నేను చదివిన పుస్తకాల్లో నిరూపించారు’ అని అందామనుకున్నది కానీ అనలేదు.

ఒక్క క్షణం ఆగి నెమ్మదిగా అంది ‘మనిద్దరి కారణాలు వేరయినా, నాకు కూడా ఈసారి అబ్బాయి పుడితేనే బాగుంటుందని వుంది. ఒకమ్మాయి. ఒకబ్బాయి. మంచి కాంబినేషన్. అంతే కాకుండా మీరు వాడిని బేస్‌బాల్ ఆటలకీ, సాకర్ ఆటలకీ, మన పక్కంటి కెవినీలాగా తీసుకువెడుతుంటే నాకు చూడాలని వుంది’

భాస్కర్ చటుక్కున తల ఎత్తి, సమీరని మెరోసే కళ్ళతో చూశాడు. ‘మరింకేం’ అనే అర్థం వుంది ఆ చూపుల్లో.

‘మగపిల్లాడికి జన్మనివ్వాలా, ఆడపిల్లకి జన్మనివ్వాలా అనేది మనిద్దరి కోరికలతో జరగదు. మనిద్దరి బయాలజీ వల్ల జరుగుతుంది. అందుకుని ఎవరయినా సరే సంతోషంగా తీసుకోవటం మంచిది’ అంది సమీర.

‘మరి ఈసారి అమ్మాయే పుడితే ఎలా?’

‘అబ్బాయి పుట్టేదాకా పిల్లల్ని కనటమే... మూడోసారి, ఏడోసారి అయినా అబ్బాయి పుట్టడా..?’ అంది సమీర. ఎంత సౌమ్యంగా అందామనుకున్నా కొంచెం వెటకారం తొంగిచూస్తూనే వుంది.

భాస్కర్ సమీరని అదో రకంగా చూశాడు.

‘ఈసారి అమ్మాయి పుడితే మా అమ్మ వూరుకోదు. ఇప్పటికే ఎన్నోసార్లు ఇండియానించీ ఫోన్ చేసి అబ్బాయో అమ్మాయో కనుక్కున్నారా అని అడుగుతున్నది’

‘నేను చెప్పిందే నువ్వు అత్తయ్యగారికి చెప్పు’ అంది సమీర.

‘ఈ విషయంలో మా అమ్మ అభిప్రాయమే నాది కూడాను... ’

‘ఏమిటా అభిప్రాయం... ఒకవేళ అమ్మాయి పుడితే... ’

‘అలా పుట్టటం నాకిష్టం లేదు. అందుకే నీకు ఇంతగా చెబుతున్నది బేబీ సెక్స్ కనుక్కోమని’ సూటిగా అన్నాడు.

గుండెల్లో మంటలు పుడుతుంటే గట్టిగానే అడిగింది సమీర.

‘కనుక్కున్నామనుకో... అమ్మాయి అని చెబుతుంది డాక్టర్... అప్పుడేం చేస్తాం... ’

‘ఇండియాలో ఎంతోమంది ఏం చేస్తున్నారో మనమూ అదే చేస్తాం. అబార్షన్ చేయించుకుందాం’ అన్నాడు భాస్కర్.

'చేయించుకుందాం కాదు. నువ్వు కాదు చేయించుకునేది. నేను. నాకిష్టంలేదు. అంతేకాదు ఇక్కడ అమెరికాలో, ఇండియా కన్నా కూడా ఈ విషయంలో ఎన్నో లీగల్ గొడవలున్నాయి. కడుపుతో వున్నాక పన్నెండు, పదమూడు వారాల దాకా నిర్ధారణగా బేబీ సెక్స్ కనుక్కోవటం కష్టం. తీరా సెక్స్ కనుక్కనేటప్పటికీ పిండం దశనించీ ఎదిగి కడుపులో ఒక పాప వుంటుంది. అంటే అది అబార్షన్ అవదు. శిశు హత్య అవుతుంది. నేను దానికి ఒప్పుకోను. అంతే కాదు. నాకు కూతురైనా, కొడుకైనా ఒకటి... మన పిల్లలు మన పిల్లలే.. ఇక్కడ ఆడ మగ అన్న ప్రసక్తి లేదు' ధృఢంగా అంది సమీర.

'ఇదేమీ కొత్త కాదు.. అనాదిగా జరుగుతున్నదే! ఇక్కడ చేయించుకోవటం మంచిది కాదనిపిస్తే ఇండియాలోనే కాన్పు చేయిస్తే సరి... '

'భాస్కర్! ఇక్కడా అక్కడా అని కాదు. అసలా శిశు హత్య చేయించుకోవటం నాకిష్టంలేదంటే. ఈ పున్నామ నరకాల కథలూ, శిశు హత్యలూ ఏనాటినించో జరుగుతూనే వున్నాయి. ఈ ఐటీ యుగంలో అవి తగ్గుతాయేమో, ఇది ఈనాటి కథ కాదు అనుకోవటానికి వీలులేని పరిస్థితిలో వుంది మన సంస్కృతి. ఈనాటికీ అక్కడ భారతదేశంలోనూ జరుగుతున్నాయి, ఇక్కడ అమెరికా భారతీయుల్లోనూ గుప్తంగా జరుగుతూనే వున్నాయి. ఇప్పుడు నాదాకా వచ్చింది కనుక ఆ బాధ నాకు తెలుస్తున్నది!' కసిగా అని, అక్కడనించీ లేచి కిచన్లోకి వెళ్ళింది సమీర.

ఒక పెద్ద గ్లాసుతో చల్లటి మంచి నీళ్ళు తాగి, సోఫాలో పడుకుని కళ్ళు మూసుకుంది.

తర్వాత నెలరోజుల పైన భాస్కర్ సమీరతో అంతగా మాట్లాడలేదు. ముక్తసరిగా అంటే అంటనట్టు వుంటున్నాడు.

నాలుగైదుసార్లు ఇండియాలో తల్లితో మాట్లాడేటప్పుడు కూడా సమీరకు వినపడాలనే పెద్దగా మాట్లాడుతున్నాడు.

ముఖమాటం లేకుండా తల్లితో చెప్పాడు - సమీర తను చెప్పినట్టు వినటం లేదనీ, తను అంతకన్నా ఏమీ చేయలేకపోతున్నాననీ. ఆవిడ ఏం చెప్పిందో కానీ... అది మాత్రం నేను చేయలేనని అంటున్నాడు. ఆ మాటలు చెప్పేటప్పుడు గొంతు తగ్గించి, నెమ్మదిగా రహస్యం చెప్పినట్టు చెబుతున్నాడు. మధ్యమధ్యలో అమెరికాలో న్యాయశాస్త్రం గురించి కూడా చెబుతున్నాడు.

ముందు కొంచెం చెవులు రిక్కించి విన్నా, తర్వాత పట్టించుకోవటం మానేసింది సమీర.

భార్యాభర్తల మధ్య ఏం జరిగినా, విస్మయకి మాత్రం ఏమీ తెలియకుండా ఇద్దరూ జాగ్రత్త పడుతూనే వున్నారు.

బహుశా అది అమెరికన్ సంస్కృతి నేర్పిన పాఠమేమో!

క్రమం తప్పకుండా డాక్టర్ దగ్గర పరీక్షలు చేయించుకుంటున్నది సమీర. భాస్కర్ అడిగినా అడగకపోయినా, ఆ వివరాలన్నీ అతనికి చెబుతూనే వుంది.

అతనిలోనూ కోపం తగ్గినట్టుగా కనిపిస్తోంది. సమీరతో మామూలుగానే మాట్లాడుతున్నాడు. ఆరోగ్యం గురించి అడుగుతున్నాడే కానీ, విషయపరంగా ఆడా మగా అన్నదానికి మాత్రం దూరంగానే వుంటున్నాడు. కానీ అతని మనోభావాలలో ఏమీ మార్పు రాలేదని తెలుస్తూనేవుంది.

ఎనిమిదో నెలలో సమీర అతన్ని అడిగింది, కాన్పుకి సహాయంగా వుంటుంది అత్తగారిని రమ్మందామా అని. ఆవిడ రానని మొండిగా చెప్పేసింది భాస్కర్తో. తన మాటని విననందుకు ఆవిడ ఇంకా మండిపడుతూనే వుంది.

'మా అమ్మ బ్రతికుంటే తప్పకుండా వచ్చి వుండేది...' అనుకుని బాధపడింది సమీర.

చివరికి ఎవరి సహాయమూ లేకుండానే ప్రసవం చేసుకోవటానికి నిర్ణయించుకుంది సమీర.

ప్రసవానికి ఇంకో వారం రోజులు సమయం వుండన్నప్పుడు, భాస్కర్ని అడిగింది సమీర.

‘అమెరికాలో పిల్లలు పుట్టేటప్పుడు భర్త భార్య పక్కనే వుండటం, భార్యకు సహాయపడటం మామూలుగా జరుగుతుంది. విస్మయ ఇండియాలో పుట్టింది. అక్కడ అలాటి ఆచారం లేదు. ఈసారి నువ్వు పక్కనే వుండి, నా చేయి పట్టుకుని ధైర్యం చెబుతావా?’ అని అడిగింది.

‘అమ్మో! నేను రక్తం చూడలేను. నాకు భయం’ అన్నాడు భాస్కర్.

సమీర చిన్నగా నవ్వి ‘పిల్లని... అదేలే... పిల్లాడిని కనేది నేను. నువ్వు కాదు. నీకెందుకు భయం. కళ్ళు గట్టిగా మూసుకుని, నా చేయి గట్టిగా పట్టుకుని మంచం మీద కూర్చో’ అంది.

కాసేపు వాదోపవాదాలయ్యాక చివరికి ప్రసవ సమయమప్పుడు అక్కడే వుండటానికి ఒప్పుకున్నాడు భాస్కర్.

ఆరోజు సాయంత్రం నొప్పులు వస్తుంటే, ముందు అనుకున్నట్టుగా వాళ్ళింటికి దగ్గరలోనే వున్న స్నేహితురాలు ప్రమీలకి ఫోన్ చేసింది సమీర.

సమీర డాక్టర్ మార్నా మెక్కాయ్కి కూడా ఫోన్ చేసి హాస్పిటల్కి వెడుతున్నామని చెప్పింది. ఆవిడ అక్కడ ఎడ్మిట్ అవమనీ, కాసేపట్లో చూస్తాననీ చెప్పింది.

విస్మయ తల్లి బుగ్గ మీద ఒక ముద్దు పెట్టి, ‘బ్రింగ్ మీ హోం ఎ స్వీట్ లిటిల్ సిస్టర్’ అంది.

పక్కనే వున్న భాస్కర్ని నవ్వుతూ చూసింది సమీర.

ప్రమీల వచ్చి విస్మయని తన ఇంటికి తీసుకువెళ్ళింది.

డాక్టర్ మెక్కాయ్ పరీక్ష చేసి, ఇంకొక గంటలో ప్రసవమవుతుందని చెప్పి, అప్పటికప్పుడు డెలివరీ గదికి మార్చింది.

నర్స్ వచ్చి బ్లడ్ ప్రెషర్ తీసుకున్నది. ఏవో మాత్రలు ఇచ్చింది. ఒక ఇంజక్షన్ కూడా చేసింది.

భాస్కర్ కూడా హాస్పిటల్ డ్రస్ వేసుకుని సమీర తల దగ్గర కూర్చున్నాడు.

డాక్టర్ మెక్కాయ్ ‘కంట్రాక్షన్స్ వాటంతటవే ఎక్కువవుతాయి. అలా కాకపోతే ఇండ్యూస్ చేద్దాం’ అంది.

డాక్టర్ అన్నట్టుగానే కాసేపట్లో నొప్పులు రావటం ఎక్కువయింది.

సమీరని రెండు కాళ్ళూ ఎడం చేసి పైకి మడిచి పెట్టి అలా పడుకోమన్నారు. డాక్టర్ ఆమె కాళ్ళకి మధ్యగా నుంచుని చేతికి వున్న గ్లవ్ సరిచేసుకుంటున్నది. పక్కనే నర్స్ సహాయంగా వుంది.

సమీర చేతిని తన ఎడం చేతితో పట్టుకుని, కుడి చేత్తో ఆమె నుదుటికి పట్టిన చెమట తుడుస్తున్నాడు భాస్కర్.

డాక్టర్ మెక్కాయ్ ‘బేబీ రాబోతున్నది. మీరు ఇలా వచ్చి చూస్తారా?’ అని అడిగింది భాస్కర్ని.

అతని జవాబు కోసం ఎదురు చూడకుండా సమీరతో అంటున్నది ‘కొంచెం పుష్ చేయి! బేబీ సులువుగా బయటికి వస్తుంది. ఆపరేషన్ ఏమీ అఖ్యార్లేదు.... ఇంకొక్కసారి.. పుష్ చేయి.. అదిగో అలా... ’

సమీర బాధతో అరుస్తున్నది. ఎయిర్ కండిషన్ నడుస్తున్నా, పైన ఫాన్ తిరుగుతున్నా ఆమెకి విపరీతంగా చెమటలు పోస్తున్నాయి. కట్టుకున్న హాస్పిటల్ గౌన్ అప్పటికే తడిసిపోయింది.

భాస్కర్ ఆమె మీదకు దగ్గరగా వంగి ఆమె చేయి పట్టుకున్నాడు.

సమీరకి ప్రసవ వేదన ఎక్కువయింది. బాధతో ఏడుస్తున్నది.

‘బేబీ వస్తున్నది. ఇంకొక్కసారి. పుష్ చేయి. మరోసారి...’ అంటున్నది డాక్టర్ మెక్కాయ్, చేతులతో బేబీ పాసిషన్ తడుముతూ.

‘కొంచెం తట్టుకో సమీరా... అయిపోతున్నది...’ అంటున్నాడు భాస్కర్.

‘తల బయటికి వచ్చేసింది... ఇంకొక్కసారి పుష్ చేయి... ఇంకొక్కసారి...’ అంటున్నది డాక్టర్ మెక్కాయ్.

అక్కడ సృష్టి జరుగుతున్నది. ఒక మనిషి ఇంకొక మనిషికి జన్మనిస్తున్నది.

ఏడుపులోనించీ ఆనందం వస్తున్నది. కష్టంలోనించీ సుఖం వస్తున్నది.

ఒక పసిపాప పేగులు తెంపుకుని తల్లి గర్భంలో నించీ బయట ప్రపంచంలోకి... ప్రాపంచిక కష్టసుఖాల్లోకి అడుగు పెడుతున్నది.

ఒక స్త్రీ మరోసారి మాతృమూర్తి అవుతున్న శుభ సమయం.

అది మొదటిసారి అయినా, రెండోసారి అయినా... అదే.. అంతే ప్రసవ వేదన.

ఒక్కసారి పెద్దగా అరిచింది సమీర.

అదే సమయంలో ఇంకొక పసికందు ఆక్రందన.

రక్తంతో ముద్దగావున్న పసికందుని బయటకు తీసింది డాక్టర్ మెక్కాయ్.

సమీర అరుపులని వింటూ, రక్తంలో తడిసిన పసికందుని చూస్తున్న భాస్కర్ కి చెమటలు పట్టాయి. కళ్ళు తిరుగుతున్నాయి.

తర్వాత ఏమయిందో అతనికి తెలియలేదు. మంచం మీదే సమీర మీదకి ఒరిగిపోయాడు.

భాస్కర్ కళ్ళు తెరిచేసరికి అతని నాడి చూస్తున్న నర్స్ కనపడింది.

‘మీ పేరు ఏమిటో తెలుసా?’ అని అడిగింది. చెప్పాడు.

‘మీరు ఎక్కడ వున్నారో తెలుసా?’ అని అడిగింది. చెప్పాడు.

‘గుడ్.. మీరు డెలివరీ గదిలో కళ్ళు తిరిగి పడిపోయారు. నెమ్మదిగా లేవండి. లోపలికి వెడదాం’ అని, అతను ముందు నడుస్తుంటే వెనకనే వచ్చింది నర్స్.

లోపల సమీర నీరసంగా పడుకుని వుంది. అర్థనగ్నంగా వున్న ఆమె ఛాతీ మీద పసికందు పడుకుని వుంది.

‘తల్లి కడుపులోనించీ బయటకు రాగానే, పసికందుని తల్లి శరీరానికి హత్తుకునేటట్టు పడుకోబెడతాం.. ఆ స్పర్శ అలవాటయిన స్పర్శ కనుక, పసికందుకి కొత్తగా వుండదు’ అంటున్నది నర్స్.

ఆ మాటలకి కళ్ళు తెరిచింది సమీర. అతన్ని చూసి చిన్నగా నవ్వింది.

‘ఎలావుంది సమీరా... నీరసంగా వుందా?’ భాస్కర్ అడిగాడు ప్రేమగా.

‘బాగానే వుంది...’ అంది సమీర. నూతిలోనించీ వచ్చినట్టుంది ఆమె గొంతు.

‘నీకెలా వుంది?’ అడిగింది.

అతను సిగ్గు పడుతూ చిన్నగా నవ్వాడు.

ఆమె తల మీద చేత్తో నిమరుతూ, నుదుటి మీదా, బుగ్గల మీదా, పెదిమల మీదా ముద్దు పెట్టుకున్నాడు.

చేత్తో పసికందుని చూపించింది సమీర.

‘అబ్బాయో అమ్మాయో మీకు తెలిసిందా?’ అంటున్న సమీర నోటి మీద, తన చూపుడు వేలు వుంచి ఆమెని మాట్లాడనీయలేదు.

ఆమె వక్షస్థలం మీద నిద్రపోతున్న పసికందు తల మీద సుతారంగా నిమిరి, ఆ లేలేత వీపు మీద ముద్దుపెట్టుకున్నాడు.

(గొల్లపూడి మారుతీరావుగారి సంపాదకత్వంలో వస్తున్న సురభి మాసపత్రిక, నవంబర్ 2010 సంచికలో ప్రచురింపబడింది.
మరింతమంది పాఠకులకు చేర్చాలనే ఉద్దేశంతో పునఃప్రచురణ)

కునోరథం

దర్శి లక్ష్మీ అన్నపూర్ణ

అపూర్వబ్రతు (సిని నిర్మణ సంస్థ) సహకారంతో కౌముది - రచన నిర్వహించిన కథల పోటీలో
బహుమతి పొందిన కథ.

ఆ రోజు వచ్చిన ఉత్తరాన్ని పోస్ట్ బాక్స్ లోంచి తీసి దానిమీద చేతివ్రాతని చూసిన సత్యవతికి అది ఎవరిదో వెంటనే గుర్తుకు రాగానే గుండెల్లో ఏదో తెలియని గగుర్పాటు కలిగింది. ఒక్క క్షణం అపనమ్మకం! తను అనుకుంటున్నది నిజమేనా అన్న భావన కలిగింది. మళ్ళీ పరిశీలనగా - మనస్సులో నిక్షిప్తమై ఉన్న ఏవో పాఠాన్ని కదుపుతూ - వాటిలో చేతిలో ఉన్నదానిని సరిపోల్చుకుని తను అనుకుంటున్నది నిజమేనన్న నిర్ధారణకి వచ్చింది.

ఇన్నేళ్ళు తర్వాత మళ్ళీ ఈ చేతివ్రాతని చూస్తానని ఆమె కలలో కూడా ఊయించలేదు. ఇన్నేళ్ళ తర్వాత ఇప్పుడు ఈయన తనకి చెప్పవలసింది ఏముంది అని ఈ ఉత్తరం వ్రాశారు?!

ఎక్కడో గతకాలపు స్మృతుల్లో నిక్షేపాలుగా నిలిచిపోయిన అనుభూతుల పరిమళాలు హఠాత్తుగా జ్ఞాపకాలుగా మారి గుబాళించటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాయి.

అది గతంలోని గాఢమైన ఓ ప్రేమానుబంధపు పరిమళాల్ని మోసుకు వచ్చిన లేఖ అయినందువల్ల ఆమెలో ఓ విధమైన అలజడి ప్రారంభమయింది. తనలో ఇంకా ఆ జ్ఞాపకం వల్ల ఇంత అలజడి కలుగుతుందని ఆమె కూడా అనుకోలేదు! అవును మరి - అది ఎంత గాఢంగా తన హృదయపు లోతుల్ని తాకి తన మనస్సులోని - శరీరంలోని ప్రతి అణువులోనూ ఇంద్రధనస్సుల్ని పూయించిన అనుబంధమనీ! ఆ ప్రేమలోని వెచ్చదనం - చిలిపితనపు చినుకులూ కలిసి ఆ అద్భుతాన్ని చేశాయ్!

ఉత్తరాన్ని చేతిలో పెట్టుకుని సోఫాలో కూర్చుండిపోయింది సత్యవతి! జ్ఞాపకాల వెల్లువ ఆమెని ఒక్కసారిగా ఒక్క కుదుపు కుదిపింది.! ఆత్రంగా ఆ ఉత్తరాన్ని విప్పి చదవాలని ఉంది - ఇందులో తన మనస్సుకి నచ్చే, ఆనందం కలిగించే విషయం ఆయన చెప్పగలిగింది ఏమీ ఉండదు అన్న నిర్లిప్త భావమూ కలిగింది.

‘కనీసం ఇప్పటిదాకా ఆయన నీకు చేసిందానికి బాధపడుతున్నానంటే నీకు కొంచెం ఆనందం కలుగుతుందేమో!’ ఆమె మనస్సులో ఒక్క క్షణం పాటు ఇటువంటి ఆలోచన మెదిలింది. వెంటనే అప్రయత్నంగా సత్యవతి పెదవుల మీద చిన్న నవ్వు కదలాడింది. పరిస్థితుల్ని బట్టి ఒక మనిషికి ఆనందం కలిగించే విషయాలు ఎన్ని రకాలుగా ఉంటాయ్!

ఎంతసేపు ఇలాగి! చదవక తప్పదుగా అనుకుంటూ ఉత్తరాన్ని విప్పింది సత్యవతి. మరిచిపోయిందనుకున్న బాధని ఈ ఉత్తరం ఏవో మాటలు మోసుకు వచ్చి మళ్ళీ గుర్తుచేయదుకదా అన్న భయం అంతర్దీనంగా ఆమెలో ఉంది. ఆ విషయం ఆమెకే అంత స్పష్టంగా అర్థం కావటం లేదు. ఒక విచిత్రమైన మానసికావస్థలో ఉత్తరాన్ని చదవటం ప్రారంభించింది. అందులో ఇలా ఉంది -

ప్రియమైన సత్యవతి! - నువ్వు అనుమతి ఇస్తే నిన్ను సత్యా అని సంబోధించాలని ఉంది. ఎన్నో వ్రాయాలని ఉంది. నువ్వు కుశలం అని భావిస్తాను. మేము ఇక్కడ బాగానే ఉన్నాం!

సూటిగా అసలు విషయం చెప్పేస్తాను. నిన్ను మళ్ళీ మన ఇంటికి తీసుకురావాలని ఉంది. ఇందుకు సులక్షణ కూడా మనఃస్ఫూర్తిగా ఒప్పుకుంది. దయచేసి ఈ వాక్యాన్ని మాత్రం నువ్వు తప్పుగా అర్థం చేసుకోకు. తన వల్ల నీ జీవితానికి అన్యాయం జరిగిందని తను చాలా బాధపడుతోంది.

వయస్సుతో పాటు మా ఇద్దరి ఆలోచనల్లోనూ పరిపక్వత వచ్చిందని భావిస్తున్నాను. నువ్వు నీ చిరునవ్వుతో కూడిన అంగీకారాన్ని అక్షరాల్లో పొదిగి జవాబు వ్రాస్తే సులక్షణా, నేనూ వస్తాం నిన్ను తీసుకు వెళ్ళటానికి. నీ పెదవుల మీది ఈ చిరునవ్వు మిగిలిన నీ జీవితంలోకి ప్రవాహమై మారాలి! ఎంతో పెద్ద ఉత్తరం వ్రాయాలని ఉంది. కానీ మాటలు దొరకటం లేదు. నీ జవాబు కోసం ఎదురు చూసే

- ప్రహ్లాద రావ్!

ఉత్తరం చదవటం ముగించిన సత్యవతికి అనిపించింది - ఏదో ఒక ఆనంద వీచిక తనహృదయాన్ని తాకుతూ వెళ్ళిపోయినట్టు! అందుకేనా ఆయన 'నీ చిరునవ్వు' అంటూ వ్రాసింది! ఇది ప్రేమ పట్ల నమ్మకమా?

అయిదు నిమిషాలు ఆలోచించిన సత్యవతికి ఒక విషయం మాత్రం స్పష్టంగా అర్థమయింది. ఈ సృష్టిలో ప్రతి మనిషీ తనకు ఇష్టంలేని మనిషీ కూడా తనని ప్రేమించాలనే కోరుకుంటాడు. ఆ ప్రేమకు బదులుగా ద్వేషాన్ని ఇవ్వాలనుకుంటాడు గానీ - ఏ మనిషీ ద్వేషాన్ని ఆహ్వానించడు.

ఈ ఆహ్వానాన్ని - ఈ ప్రేమని తను మన్నించాలా?

అప్పుడే అటుగా వచ్చిన సత్యవతి తల్లి శేషారత్నం చేతిలో ఉత్తరంతో దీర్ఘాలోచనలో మునిగిపోయినట్టుగా ఉన్న కూతుర్నిచూసి కించిత్ ఆశ్చర్యపోయింది. ఉత్తరం వ్రాసింది ఎవరయి ఉంటారు?

"సత్యా! ఉత్తరం ఎక్కడినుంచి వచ్చింది - అంత దీర్ఘాలోచనలో పడిపోయావ్? అయినా ఇప్పుడు ఉత్తరాలెవరు వ్రాస్తున్నారు ఫోన్లు వచ్చేసాక -?"

'ఈ ఉత్తరం వ్రాసిందెవరో చెబితే తల్లి గాభరా పడటమో, ఆనందపడతమో, కోపంతో విరుచుకు పడటమో - ఏదో ఒక భావావేశానికి లోనవుతుంది - తప్పదు - ' అనుకుంది సత్యవతి. అయినా చెప్పక తప్పదు! "ఫోన్లో చెప్పలేని విషయాలున్నప్పుడు - నేరుగా మాట్లాడలేని - మాట్లాడటం ఇష్టంలేని సందర్భాలు ఉన్నప్పుడు ఎవరయినా ఉత్తరాన్ని ఆశ్రయించవలసిందే!" సత్యవతి గొంతు మంద్రస్థాయిలో పలికింది.

కూతురి జవాబు స్పష్టంగా అర్థంకాని శేషారత్నం గారి కనుబొమలు ప్రశ్నార్థకంగా ముడివడ్డాయ్. అలాంటి మాట, ఆ సందర్భం ఏవిటి?

గుండెలనిండా ఊపిరి పీల్చుకుని అంది సత్యవతి "ఒకప్పుడు నా జీవితంలోకి అడుగిడి నిష్కమించిన ప్రహ్లాదరావుగారు!" తల్లి అమితంగా ఉలిక్కిపడుతుందని ఆమెకి తెలుసు. అలాగే జరిగింది కూడా.

శేషారత్నంగారు నాలుగయిదు నిముషాలపాటు ఏమీ మాట్లడలేదు. ఆవిడ కళ్ళముందు ఏవేవో దృశ్యాలు కదలాడసాగాయ్. సత్యవతికీ, ప్రహ్లాదరావుకి వివాహం అయి ఇద్దరూ సుఖంగా సంసారం చేసుకుంటున్న అందమైన దృశ్యాలు, ఆ తర్వాత ప్రహ్లాదరావు పని చేస్తున్న స్కూల్లోనే సులక్షణ టీచర్ గా రావడం, ప్రహ్లాద్ జీవితంలోకి తొంగి చూడటం, ఇద్దరూ ఒకరి ఆకర్షణలో ఒకరు పడిపోవటం, సత్యవతి కన్నీళ్ళు - ప్రహ్లాద్ రావ్ జీవితంలోంచి నిష్క్రమించాలని ఆమె నిర్ణయం తీసుకోవడం - అప్పుడు ప్రహ్లాదరావ్ మౌనం వహించడం - ఆ తర్వాత నుంచి ఇప్పటివరకు సత్యవతి మోడువారిన జీవితం -

తల్లి మనస్సులో గతకాలపు స్మృతులు తుఫానులా భీభత్సం సృష్టిస్తున్నాయని సత్యవతి ఊహించింది. నిజానికి తన జీవితంలోని లోటుని చూస్తూ తనకన్నా కూడా ఎక్కువ ఆవేదనని అనుభవించి ఉంటుంది ఆ తల్లి హృదయం! "నన్ను మళ్ళీ ఆయన తన జీవితంలోకి ఆహ్వానిస్తున్నారు! అందుకు సులక్షణ కూడా ఒప్పుకుందిట!" సత్యవతి వదనం, పలుకులు కూడా నిర్వికారంగా ఉన్నాయి.

శేషారత్నంగారు హఠాత్తుగా ఆలోచనలోంచి తేరుకుంటూ అన్నారు "ఒక్క నిముషం - నీకూ, నాకూ కాఫీ తెస్తాను ఉండు!" అలా అంటూనే కాఫీ చెయ్యటం కోసం ఆవిడ వంటింట్లోకి వెళ్ళిపోయారు. తల్లి తీరుకి చిన్నగా నవ్వుకుంది సత్యవతి. మనస్సులో ఏదయినా గందరగోళ పరిస్థితి ఉన్నప్పుడు ఆనందంగా కూడా ఉన్నప్పుడు అమ్మ కాఫీని ఆశ్రయిస్తుంది. ఉత్తరం ద్వారా వచ్చిన ఈ ఆహ్వానం తల్లికి ఆనందమే కలిగిస్తుందని తనకి తెలుసు - ఎప్పుడో అప్పుడు కూతురు భర్త నీడలో ఉంటే చాలుననుకునే మనస్తత్వం ఆవిడది. అది ఓ సగటు తల్లి మనస్తత్వం. అమ్మ అప్పుడే తన కూతుర్ని ప్రహ్లాదరావుగారికి దగ్గరికి పంపించెయ్యటానికి నిర్ణయం కూడా తీసేసుకుని ఉంటుంది. ఈ విషయంలో తను ఆశ్చర్యపడవలసింది ఏం లేదు. ముందు రాబోయే జీవితంలో తను ఈ ప్రపంచం నుంచి నిష్క్రమిస్తే కూతురు ఒంటరిదయిపోకూడదని ఆ తల్లి తాపత్రయం. అన్నదమ్ములు ఉన్నా వాళ్ళ చెంతకి తను చేరదని మా అమ్మకి తెలుసు.

అమ్మ మనసు ఆనందంగా ఉందని తెలుస్తోంది. తన మనస్సు ఆనందంగానే ఉంది. ఎదుటి వారి నుంచి ప్రేమతో కూడిన శాంతియుతమైన ఓ ప్రతిపాదన వచ్చినప్పుడు ఏ మనిషి మనస్సు మాత్రం సంతోషించదు? శాంతం, ప్రేమ దైవ స్వరూపాలు - వాటికి ఆనందం ఇచ్చే శక్తి ఉంటుంది.

శేషారత్నంగారు ఇద్దరికీ కాఫీ కలుపుకుని తీసుకువచ్చారు. తల్లి చేతిలోంచి కాఫీ కప్పు అందుకుంటూ అనుకుంది సత్యవతి నిజానికి తనకి అన్నిసార్లు కాఫీ త్రాగటం ఇష్టం ఉండదు! తల్లికోసం చాలామటుకు త్రాగుతూ ఉంటుంది.

మరి ఈ విషయంలో అమ్మకోసమని చెప్పి తన ఆవిడ ఆలోచనలకి అనుగుణంగా మసులుకోగలదా? నిర్ణయం తీసుకోగలదా?

తన మాజీ భర్త ఒకప్పటి ఆలోచనా తీరులోని కఠినత్వాన్నీ, విశ్వంఖలత్వాన్నీ తను మర్చిపోగలదా? అన్నట్టు ఇప్పుడు ప్రహ్లాదరావు మాజీ భర్త అంటే అమ్మ ఒప్పుకోదు. ఎందుకంటే తను ఆయనకి విడాకులేం ఇవ్వలేదు. కలిసి ఉండటానికీ, విడిపోవటానికీ మనస్సు ప్రధానం కానీ తనకి వాటితో పనిలేదు అనిపించింది. ఉండటం అంటూ ఉంటే ఆ పని ప్రహ్లాదరావుగారికి ఉండాలి - ఆ ప్రేయసితో వివాహాన్ని చట్టబద్ధం చేసుకునేందుకు! కానీ ఈ భార్యమీద నమ్మకంతో కాబోలు ఆయన విడాకుల ప్రస్తావన తీసుకు రాలేదు.

తన అన్నదమ్ములు ముందు కొన్నాళ్ళు ఆయన మీద కోర్టులో కేసు వెయ్యాలని కోపంతో ఊగిపోయారు గానీ అందువల్ల వాళ్ళకి మళ్ళీ లేనిపోని చికాకులు, ఇబ్బందులూ కగటం తనకి ఇష్టంలేక ససేమిరా వద్దంది. తన జీవితానికి అవసరమయిన ఆర్థిక భద్రత కనిపించటానికి తనని భార్యగా ఇష్టపడకపోయినా ఆయనే ముందుకి వచ్చారు.

ఆయన ఆర్థిక సహాయం తీసుకోవటానికి తనకి ఇష్టంలేకపోయినా అన్నదమ్ములకి తను భారం కాకూడదన్న ఉద్దేశ్యంతో ఒప్పుకుంది. కొన్ని లక్షలు తన పేర బాంకులో జమ చేశారు ఆయన.

స్త్రీ తన పౌరుషాన్ని, ఆత్మాభిమానాన్ని నిలుపుకోవటానికి, తన వ్యక్తిత్వాన్ని ఉన్నత స్థితిలో నిలుపుకోవటానికి ఆర్థికంగా స్వతంత్రురాలై ఉండటం ఎంత అవశ్యమైనదో తనకి బాగా తెలిసింది ఆ క్షణంలోనే.

ప్రేమాభిమానాలతో ఒకరి అవసరాలు ఒకరు తీర్చుకుంటున్నప్పుడు ఈ స్వతంత్రం, స్వేచ్ఛ అన్న పదాల అవసరం ఉండదు అనిపిస్తుంది. అవి ఏ మాత్రం రవ్వంతలోపించినా ఈ రెండు భావాలూ మనస్సులో విజృంభించటం ప్రారంభిస్తాయి.

తను కాలక్షేపానికని ఒక స్కూల్లో చేరింది. మనిషికి ఏదో ఒక కాలక్షేపం ఉండాలి. ఆయన తనని కాదు అన్న కొత్తలో దుఃఖంతో కాలక్షేపం చేసింది. నెమ్మదిగా కాలం చూపించిన ప్రభావంతో మనస్సు నెమ్మదించటం ప్రారంభించి కాలగమనం వేగం తగ్గిపోయి - మనస్సుకి పిచ్చెక్కుతున్నట్లుగా అనిపించసాగింది. అప్పుడు ఏదో ఒక పని అంటూ చెయ్యవలసిన ఆవశ్యకత కనిపించింది.

ఆలోచిస్తూ గతంలోకి వెళ్ళిపోయిన సత్యవతి మనస్సు వర్తమానంలోకి వచ్చింది. వర్తమానంలోకి రాగానే - ఇప్పటి వరకూ జరిగిన అనుభవాలతో ఎంతో నిబ్బరంగా మారిపోయిందనుకున్న తన మనస్సు ఆ ఉత్తరం చూడగానే అలజడికి గురవటం జ్ఞాపకం వచ్చింది ఆమెకి.

ఏమిటే అలజడి?! ప్రేమ అనేది ఒకచోట ఒకసారి పుట్టాక పరిస్థితుల వైఫల్యం వల్ల, వైకల్యం వల్ల అది చెదిరిపోయినా వాటి మూలాల లోపల్లోపల తెలియకుండానే తిష్టవేసి ఉంటాయా? లేకపోతే తనలో ఏమిటీ అలజడి? ఈ ఉత్తరం వ్రాసిన మనిషికి, తనకి అనుబంధం తెలిపోయి ఎన్నాళ్ళయిందని! ఏదో గతజన్మలోని విషయంలాగా మరుగున పడిపోయింది.

శేషారత్నంగారు కాఫీ త్రాగటం పూర్తి చేసి లేచి వెళ్ళి తను రోజూ పూజించుకునే భగవంతుడి ముందుకి వెళ్ళి కూర్చున్నారు. కొన్ని ఆలోచనలు మనస్సుని గందరగోళపడుతున్నా కూతురు చెప్పిన ఆ ఒక్క మాట మాత్రం ఆవిడకి నచ్చుబాటుగానే ఉంది. అందుకే భగవంతుడి ముందు కూర్చున్నారు ఇది జరిగేలా చూడమని ప్రార్థిస్తూ!

"అమ్మా - నేనలా కామేశ్వరావుగారి ఇంటికి వెళ్ళవస్తాను!" చెప్పులు వేసుకుంటూ అంది సత్యవతి.

"ఆగుసత్యా - ఇప్పుడెందుకు అక్కడికి?" శేషారత్నంగారు ఆశ్చర్యంగా అన్నారు.

ఇది సత్యవతి ఊహించని ప్రశ్నేకాదు "అదేవిటమ్మా - నిన్నటికి - ఇప్పటికి పరిస్థితులేం మారిపోయాయని? ఇంకో రెండురోజుల్లో ఆయనకి నాకూ వివాహం జరగబోతోంది! ఆ ఇంటి బాధ్యతలు నావిగా భావించాను. ఇవ్వాళ వాళ్ళమ్మాయికి పెళ్ళిచూపులు"

"నువ్వు ఎక్కవలసిన రైలు మారింది - నీ ప్రయాణపు దిశమారింది!"

"అది ఎప్పటికీ మారదు!" తల్లి జవాబుకోసం ఎదురు చూడకుండా సత్యవతి చెప్పులేసుకుని వెళ్ళిపోయింది.

ఇక మళ్ళీ కూతురు తిరిగి ఇంటికి వచ్చేవరకూ శేషారత్నంగారు కాలుగాలిన పిల్లిలా అటు ఇటు తిరుగుతూనే ఉన్నారు. ఏ విధంగా చెబితే సత్య వింటుంది అన్నదే ఆవిడ ఎదురుగా ఉన్న ప్రశ్న!

ఈ కామేశ్వరావుగారు సత్యవతికి సత్సంగంలో మిత్రుడు. ఆరునెలల క్రితం భార్యా వియోగం కలిగిందాయనకి. లేటు వయస్సులో పుట్టిన ముగ్గురు ఆడపిల్లల బాధ్యత, భార్యమీద ఉండే అమితమైన అనురాగం వల్ల ఆయన అనారోగ్యానికి లోనయ్యారు. లేచి తిరగలేని పరిస్థితి.

ఆయనకి అండగా నిలబడాలనుకుంది సత్యవతి.

మొదట్నుంచీ కూడా కూతురి ఆలోచనా తీరులో ఒక స్పష్టత, నిదానం ఉండటం ఆవిడకి తెలుసు. కానీ ఇక్కడ వేరు. ఇన్నాళ్ళూ తనని దూరంగా పెట్టాడన్న పగ, ద్వేషంతో ఆలోచనలో గందరగోళం ఉండవచ్చు!

తల్లి పరిస్థితిని ఊహించే సత్యవతి ఇంటికి తొందరగా వచ్చేసింది. శేషారత్నంగారు మళ్ళీ కూతురికి నచ్చచెప్పి ప్రయత్నం మొదలుపెట్టారు.

"అతగాడు నీకు అన్యాయమే చేశాడు. ఒప్పుకుంటాను. కానీ ఇది అవన్నీ మరిచిపోవలసిన సమయం. తప్పు తెలుసుకుని పశ్చాత్తాపపడటం కన్నా గొప్ప విషయం ఇంకేం ఉండదు. ఈ వయస్సులో నిన్ను ఆహ్వానిస్తున్నాడు అంటే అదేగా అర్థం!"

"అదే అర్థం కావచ్చు - అయినా నేను వెళ్ళాలనుకోవటంలేదు! "

"ఆయనే కాకుండా ఆవిడ కూడా నిన్ను ఆహ్వానిస్తుంటే ఇంక కావలసింది ఏం ఉంటుంది?"

"ఏమిటమ్మా నీ గొడవ? ఇప్పుడేం పెద్దమార్పు జరిగిపోయిందని?! నాకు ఈ రోజుకూడా నిన్నటిలాగానే ఉంది!" సత్యవతి చాలా మామూలుగా అంది.

ఈ మాటకి ఇక ఆ తల్లి ఆశ్చర్యానికి అంతులేదు. అందుకే ఏదో అనుమానంగా అన్నారు

"పోనీ నీ దగ్గరున్న డబ్బుకోసం ఆయన ఆశపడుతున్నాడూ అంటే అదంతా ఏ అనాధాశ్రమానికో వ్రాసేసి మీ దగ్గరకి వస్తానని చెప్పు! ఏమంటాడో చూద్దాం!"

"ఈ వయస్సులో నా డబ్బుతో ఆయన పొందే లబ్ధి ఉంటుందమ్మా - వాళ్ళకీ పిల్లలు లేరు!"

"అయితే ఇప్పటిదాకా చేసిన తప్పిదాలకి క్షమాపణలు చెబితేనే వస్తానని చెప్పు!" కూతురి మనస్సులో ఏం ఉందో తెలుసుకోవటానికి ప్రయత్నాలు మొదలు పెట్టారు శేషారత్నంగారు.

సత్యవతి కూర్చున్న చోటునుంచీ లేచి ఆరిన బట్టలు తెచ్చి మడత పెట్టటం మొదలు పెట్టింది.

"ఇప్పుడు ఈ వయస్సులో కొత్తబంధం మనస్సులో ఏ మాత్రం ముడుతుందని? నిన్నటిదాకా ఉన్న పరిస్థితి వేరు. ఈ రోజు పరిస్థితి వేరు. నువ్వున్నన్నినాళ్ళు ఆయనతో కలిసి జీవించాలి. ఒకప్పుడు మీవి కలిసిన మనసులు. అది చాలు ఇప్పటి సానుకూలానికి. మొన్నటి రోజున ముందు ముందు జీవితంలో నువ్వు ఒంటరిగా ఉండవలసి వస్తుందని కామేశ్వరావ్ గారితో వివాహం అనుకున్నాను!"

వీళ్ళిలా మాటల్లో ఉండగానే సత్యవతి స్నేహితురాలు హేమలత వచ్చింది. శేషారత్నంగారు తన మనస్సులోని బాధని ఆమెకి చెప్పుకుని "నువ్వయినా నీ స్నేహితురాలిని ఒప్పించటానికి ప్రయత్నించు" అన్నారు.

ఎలాగో అలా ఈ వివాహానికే అడ్డుపుల్ల వేస్తే సమస్యకీ పరిష్కారం దొరుకుతుంది అనుకున్న హేమలత

" మీ అమ్మగారు చెప్పినట్టు ఈ వయస్సులో వివాహానికి ప్రయోజనం ఏ విధంగా ఉంటుందని?" అంది.

"నేను ఆయనకి సహాయంగా ఉండాలనుకున్నాను!"

"అందుకు వివాహం ఎందుకు?"

"అవును - ఈ వయస్సులో మళ్ళీ పెళ్ళి ఏమిటి? పోనీ - ఇన్నాళ్ళూ నీలో పేరుకుపోయిన కోపాన్నీ, కసినీ ఆయన ముందు బయటపెట్టి మనస్సుని తేలిక చేసుకుని - అప్పుడు ఆయన చెప్పిన మాటగురించి ఆలోచించు!" శేషారత్నంగారు మళ్ళీ ఇంకో ప్రయత్నం చేశారు.

"ఇక నా జీవితం గురించి తాపత్రయపడటం మానెయ్యమ్మా!"

"పోనీ.. ఆ సులక్షణని పంపించేస్తేనే నేను వస్తానని చెప్పు!"

"అమ్మా " ఇంక చాలు నీ ఊహాగానాలు అన్నట్టుగా అంది సత్యవతి.

"అసలు ఇటువంటి సందర్భాల్లో మగవాడు చెడ్డవాడు, స్త్రీకి ద్రోహం చేస్తున్నాడు అంటూ నెత్తి నోరూ కొట్టుకుంటూ, మైకులు పట్టుకుని అరుస్తూ ఉంటాం కానీ - అసలు స్త్రీకి స్త్రీయే శత్రువు! ఆడదానికి ఆడదే ద్రోహం చేస్తోంది. అసలు ఆ సులక్షణకి అప్పటికే పెళ్ళయిన ప్రహ్లాదరావుని ప్రేమించటానికి ప్రయత్నిస్తూ.. " అన్నారు శేషారత్నంగారు.

నువ్వు ఎంత చెప్పినా నా నిర్ణయం మారదన్నట్టుగా సత్యవతి ఓ చిన్న నవ్వు నవ్వి ఊరుకుంది.

"ఇక నువ్వేదయినా చెప్పటానికి ప్రయత్నించు హేమా!" శేషారత్నంగారు నీరుగారిపోయారు.

"ఇప్పుడు కామేశ్వరావుగారితో నీ వివాహం అవసరమా?" హేమలత స్నేహితురాలి కళ్ళలోకి చూస్తూ అంది.

"నేను ఆయనకి సహాయంగా ఉండాలనుకున్నాను. ఈ సహాయం రెండురోజులతో ముగిసిపోయేది కాదు. అందుకే వివాహం అనుకున్నాం. ఎప్పటికీ ఉండేది ఆ మిత్రబంధమే!"

"రాముడిలా సంఘానికి భయపడుతున్నావా?"

"ఎప్పుడూ తన సుఖం, తన స్వేచ్ఛ అంటూ ఆలోచించే వాళ్ళకి అలాగే అనిపిస్తుంది. రాముడ్ని నీ మానసిక స్థితిలో చూడకు!"

"వ్యక్తే సంఘానికి ప్రతీక!"

"అందుకే రాముడు చాకలివాడి మాటలి అంతటి ప్రాధాన్యత నిచ్చాడు! సంఘజీవితంలో ఇతరుల నడవడికని ఒక పద్ధతిలో ఉంచటానికి వివాహం అనుకున్నాం! అవునూ - స్త్రీ పడే కష్టాల గురించి ప్రస్తావించే సందర్భం వస్తే రాముడు సీతను అడవులకి పంపించెయ్యటమే జ్ఞాపకం వస్తుంది అందరికీ. నాకెందుకో అది సరికాదనిపిస్తుంది.

రామాయణాన్ని మనం విన్న ప్రతిసారి ఒక అనిర్వచనీయమైన అనుభూతితో వింటాం! సీతాదేవికి మన హృదయాల్లో ఉన్న స్థానం మహోన్నతమైనది. కనుక ఎవరో ఒక చాకలివాడు ఏదో అన్నాడని రాముడు సీతను అరణ్యాలకి పంపించెయ్యాలా అనిపిస్తుంది. అక్కడ రావణాసురుడి చెరలో సీత ఎలా ఉందో ఆమె మెతటి శక్తిమంతురాలో మనకి వాల్మీకి అర్థమయ్యేలా చెబుతూ ఉంటాడు.

కానీ ఆ చాకలివాడు అలాకాదుగా! అప్పటి వర్తమానంలో ఉన్న అతిసాధారణ మానవుడు. సీతమ్మ తల్లి మహాసాధ్వి అని అతగాడికీ తెలుసు. కానీ పరిస్థితుల పట్ల ఇష్టంలేనితనం. స్పష్టత లేకపోవటం. అందుకే రాముడ్ని వెర్రిరాముడిగా భావించాడు సీతని వెనక్కి తెచ్చుకోవటంలో. నలుగురూ ఏమనుకుంటున్నారో అన్నదానికి రాముడు ప్రాధాన్యతనివ్వలేదని అతగాడి భావం.

ప్రజల దృష్టిలో రాముడు వెర్రివాడయితే ఆ రాజ్య ప్రజల మంచి చెడ్డలు నిర్దేశించటంలో ఆయనకి పట్టు ఉండదు.

ఒక వేళ సీత రాజ్యంలోనే ఉంటే రాముడ్ని వెర్రివాడన్నందుకు అంతకన్న ఎక్కువ బాధపడి ఉండేది.

ఇక్కడ రాముడు మహారాజుగా ఒక ప్రాపంచిక ధర్మాన్ని నిలబెట్టటానికి ఒక అలౌకికమైన ప్రేమ మార్గాన్ని విశ్వసించాడు. ఎక్కడ ఉన్నా, ఎలా ఉన్నా సీత, తను వేరు వేరు కాదు.

పట్టాభిషిక్తుడవు కమ్మన్నప్పుడు, వనవాసానికి వెళ్ళమన్నప్పుడు కూడా రాముడు ఒకే విధంగా చిరునవ్వే నవ్వాడట. సీత ఎటువంటి పరిస్థితియినా ఎదుర్కోగల ధీశాలి అని రాముడికి తెలుసు. అయిన ప్రేమాతిశయంతో దుఃఖించాడు.

సంఘాన్ని ఒక పద్ధతిలో నడిపించగల ఒక ధర్మం కావాలి. లేకపోతే అది కప్పల తక్కెడలా అవుతుంది. సంఘంలో ప్రతివాడి మనస్సు స్వయంగా నిభాయించుకోగల శక్తి కలదయి ఉండదు. ఎన్నో బలహీనతలు కలవాళ్ళు ఉంటారు. వాళ్ళని శాసించే సాంఘిక దండం ఒకటి కావాలి. సంఘం అనే భయమే వాళ్ళని చెడ్డవాళ్ళుగా మారకుండా చేస్తుంది.

మనం చేసే ప్రతిపనీ ఎప్పుడూ మన కోసమే అయివుండాలి అనుకోవటం - ఒక సగటు మనస్తత్వం ఉన్నవాడు చేసేపనీ! నేను. నా సుఖం.. నా స్వేచ్ఛ.. ఎప్పుడూ ఇదే భావంతో జీవిస్తే జీవితం మీద వెగటు పుడుతుంది. నేను ఏవిఠి? ఎవరునువ్వు? అప్పుడప్పుడు పక్కవాడి కోసం జీవించటంలో ఆనందం ఉంది. మళ్ళీ ఆ ఆనందం నీదే అవుతుంది! చివరిగా అనుభూతి నీ సొంతమే. ఆలోచనే

ఇంకొకరి కోసం. స్వేచ్ఛ అనే మాట స్వార్థానికి సకేతంగా, ప్రత్యామ్నాయంగా ఉండకూడదు. ఎదుటి వారికి స్వేచ్ఛ కలిగించటంలోనూ మన స్వేచ్ఛ దాగి ఉంటుంది. అది విశ్వంఖలమైన స్వేచ్ఛాలాలస బంధనం నుండి లభించే స్వేచ్ఛ.

సంఘంలో ప్రతివ్యక్తి తన ప్రవర్తనా ధర్మంగా ఈ సంఘానికి పాలకుడే అందుకే బాధ్యత తో వ్యవహరించాలి!

సీత రాముడితో వెనక్కి ఎందుకు రాలేదు? తన స్వాభిమానం రాజ్యానికి మేలు చేయాలని. రాముడి మీద కోపంతో కాదు! నేను సీత అంతటి వివేకవంతురాలి. అఫ్ కోర్స్ - నా భర్త రాముడిలా ప్రవర్తించలేదు!

అన్నిటికన్నా ఒక స్త్రీగా జాలిగుండె గలదాన్ని! ఒక స్త్రీమరొక స్త్రీకి రక్షణ కవచం కావాలని భావించేదాన్ని! భర్తప్రేమని ఇంకొకరు భాగం పంచుకుంటూ ఉంటే ఆ బాధ ఎలా ఉంటుందో నాకు తెలుసు. ఆ బాధ నా వల్ల ఇప్పుడు సులక్షణకి కలగకూడదు.

నేను ఆయనకి దూరంగా జీవించటాన్ని అలవాటు పడిపోయాను. అందుకే నేను ఇక ఆయన దగ్గరకి వెళ్ళకూడదని నిర్ణయించుకున్నాను. "

శేషారత్నంగారికి హేమలతకి కూడా ఆమె మాటల్ని కాదనాలనిపించలేదు!

ఆమె మనోరథం వేయి సూర్యుళ్ళ వెలుగుతో ముందుకి సాగిపోతున్నట్టుగా ఉంది.

శేషారత్నం

కర్లపాలెం హనుమంతరొవు

అత్యుత్సాహిణి (సిని నిర్వహణ సంస్థ) సహకారంతో కౌముది - రచన నిర్వహించిన కథల పోటీలో
అనుమతి పొందిన కథ.

కాంతయ్య పోయి మూడు నెలలయింది. తండ్రిపోయిన ఏడాదిలోపే కూతురి పెళ్ళిచేస్తే కన్నతండ్రికి కన్యాదాన ఫలం దక్కుతుందని అనంతమ్మ కూతురి పెళ్ళి పెట్టుకుంది.

అబ్బాయి చెన్నైలో ఏదో ఫిలిమ్ కంపెనీలో ఇంజనీరు. కావలి వాళ్ళు. కాస్త కలిగినవాళ్ళు. కాంతయ్యకు మా టీచర్లు సర్కిల్లో మంచివాడని పేరుంది. ఆయన కూతురు గాయిత్రిని వాళ్ళబ్యాంకి చేసుకుంటామని మా ఆర్ జెడీ మేడంగారే చొరవ చూపించడంతో ఎలాంటి ఇబ్బందులు లేకుండానే సంబంధం ఖాయమైంది. ముహూర్తానికేంకా నెలరోజులు టైముందనగా అనంతమ్మ దగ్గర్నుంచే 'కాస్త తొందరగా ఒకసారి వచ్చి పామ్మ'ని కబురొస్తే గుంటూరు వచ్చాను.

పెళ్ళిపనులు నిదానంగా నడుస్తున్నాయి. గాయిత్రికి అప్పుడే పెళ్ళికళ వచ్చేసింది. మా కాంతయ్య కనక ఉండుంటే ఎంత సంతోషించేవాడో అనిపించింది. అనంతమ్మే ఎందుకో కాస్త కళవళ పడుతోంది.

ఆ మధ్యాహ్నం నేను ప్రయాణపు బడలికతో పడుకునుంటే గదిలో కొచ్చింది "నిద్రపోతున్నావా అన్నయ్యా!" అంటూ.

"లేదులే..రా! ఏమిటి విషయం.. ఎందుకంత తొందరగా రమ్మని కబురు చేసావూ?" అనడిగాను.

బీరువాలో నుంచి ఏవో కాగితాలు తీసి నా ముందు పెట్టింది తను.

"ఇంటి పేపర్ల కోసం వెదుకుతుంటే ఇవి కనిపించాయన్నయ్యా! ఏంటో అంతుబట్టక నీకు కబురు పంపించాను. ఆయనా నువ్వు అరమరికలు లేకుండా ఉండేవాళ్ళుగా.. నీకేమైనా తెలుస్తాయేమోనని" అంది.

"నేను చూసి చెబుతాలే.. నువ్వు పోయిపని చూసుకో!" అని అప్పటికామెను పంపించేశాను.

కాంతయ్య ఆంధ్రాబ్యాంకులో ఏదో లోను తీసుకున్నట్లున్నాడు. వాయిదాలు సక్రమంగా రావటం లేదని ఇచ్చిన నోటీసులు అవి. పాత బాకీ వడ్డీతో సహా లక్షా ఇరవై నాలుగువేలు. పదిహేను రోజుల్లోగా చెల్లించకపోతే తనఖా పెట్టి ఇంటిని జప్తు చేసి ఖాతాకు జమేసుకుంటామని ఇంగ్లీషులో ఇచ్చిన లాయరు నోటీసు కూడా ఈ మధ్యలోనే వచ్చింది అందులో ఉంది. నోటీసులన్నీ ఏదో రామన్నపేట చిరునామా నుంచీ రిడైరెక్ట్ చేయబడి ఉన్నాయి.

కాంతయ్య, నేనూ ఒకేసారి ఉపాధ్యాయ వృత్తిలో చేరినవాళ్ళం. వేటపాలెం ఎలిమెంటరీ స్కూల్లో ముప్పయ్యేళ్ళ క్రితం ఇద్దరం మొదటిసారి కలిసి పనిచేశాం. మంచి స్నేహితులమైపోయాం. తరువాత ఎవరం ఎన్ని ఊళ్ళు మారినా, పాజిషన్లు మారినా మా మధ్య స్నేహం మరింత బలపడుతూ వచ్చిందేగానీ... చెదరలేదు.

మా నాన్నగారి ఊరు పెదగంజాల. ఆ ఊరి శివాలయం పూజారి సాంబయ్యగారి అమ్మాయి ఈ అనంతలక్ష్మి. ఈ సంబంధానికి కాంతయ్యను సూచించింది నేనే. నా భరోసా మీదే సాంబయ్యగారు కాంతయ్య దగ్గర ఆస్తిగా ఒక చిల్లుకాణీలేకపోయినా.. గవర్నమెంటు ఉద్యోగం చూసి కూతుర్ని కట్టబెట్టారు. ఆయన పొయేముందు ఊరు బైటున్న రెండుగదుల పెంకుటింటిని కూతురు పేరన రాసారు. మా కాంతయ్య మాణిక్యం. గాయిత్రి పుట్టినప్పుడు అనంతమ్మకు గర్భసంచితో సమస్య వచ్చి మళ్ళీ పిల్లలు పుట్టే ప్రయత్నం చేస్తే ప్రాణానికే ప్రమాదమని డాక్టర్లున్నారని.. తనే ఆపరేషన్ చేయించుకున్న మనిషితన. అనంతమ్మ మొగుడే వైకుంఠం.. కూతురే కైలాసంగా బ్రతికే అమాయకురాలు. హాయిగా సాగిపోయే ఆ సంసార నౌకను చూసి ఆ దేవుడే ఓర్వలేకపోయాడేమో.. కాంతయ్య ప్రాణానికే ప్రమాదం తెచ్చిపెట్టాడు.

మూడు నెలల క్రిందట ఆలిండియా రేడియోలో ఏదో కార్యక్రమానికని విజయవాడ వచ్చిన కాంతయ్య, పనిముగిముకుని బైటకొచ్చి రోడ్డు దాటుతున్నప్పుడు లబ్ధిపేట వైపు వెళ్ళే సీటీ బస్సుముందు చకాల కింద పడి నుజ్జు నుజ్జయి పోయాడు! ఆ విషాదం నుంచీ అనంతమ్మ ఇంత తొందరగా తేరుకుంటుందని నేనైతే అనుకోలేదు. తనుడీలా పడితే కూతురు మరింత కుమిలిపోతుందనుకుందో ఏమో.. ధైర్యం కూడగట్టుకుని ముండా పిల్లని ఓ అయ్య చేతిలో పెట్టి పనిలో పడింది. అన్నీ కలిసొచ్చి మంచి సంబంధం కుదిరినందుకు అందరం ఆనందంగా ఉన్నాం. ఇప్పుడు అనుకోని ఈ మలుపేమిటి?!

అప్పటికేదో అనంతమ్మకు సర్ది చెప్పానుగానీ.. అసలు విషయం తెలుసుకుందామని నా ప్రయాణం మరో రోజుకు వాయిదా వేసుకుని బ్యాంకుకెళ్ళాను. మేనేజరుగారికి కాంతయ్య మంచి పరిచయస్తుడు కనక వివరాలు రాబట్టటం సులభమైంది. అనంతమ్మ పేరుతో ఉన్న ఇంటిని బ్యాంకులో తనఖాపెట్టి కాంతయ్య మూడేళ్ళక్రిందటే రెండు లక్షలు లోనుగా తీసుకున్నాడు! ఇంతవరకూ ఒక్క పైసా కూడా జమపడలేదు గనక బ్యాంకు రూల్సు ప్రకారం జప్తుకు వెళ్ళటం తప్పనిసరని మేనేజరుగారు చల్లంగా చెప్పారు.

అనంతలక్ష్మి పేరున ఉన్న ఇంటిని అనంతలక్ష్మికి తెలియకుండా కుదువ పెట్టటం ఎలా సాధ్యం? లోను అట్టికేషను తీయించి చూస్తే అందులో ఉన్నది ఫోటో అనంతమ్మది కాదు! ఎవరో మరో ఆడమనిషిది! అడ్రసు మాత్రం అప్పట్లో కాంతయ్య పనిచేసిన ఆ రామన్నపేటదే! హామీ సంతకం సాక్షాత్తు కాంతయ్యదే! మేనేజరుగారికి కాంతయ్య హతాన్వరణం గురించీ అతగాడి కూతురి పెళ్ళి గురించీ చెప్పి.. పెన్షన్ బెనిఫిట్సు నుంచీ ఎంతో కొంతనే పూనుకుని జమ చేయిస్తానని ప్రామిస్ చేసి, లోను పేపర్లలోని చిరునామా ఫోటో జిరాక్సులు తీసుకుని వచ్చేసాను.

కాంతయ్య ఇలాంటి పని చేశాడంటే నమ్మశక్యం కాకుండా ఉంది. భార్య ఆస్తిని భార్యకు తెలికుండా.. ఎవరో మనిషిని భార్యగా చూపించి రెండు లక్షలు ఎందుకు తీసుకున్నట్లు?! నాకు తెలిసి కాంతయ్యకు స్కోకింగూ, మంచితనం తప్ప వేరే వ్యసనాలు లేవు సీదాసాదామనిషి మాటకు కట్టుబడే వ్యక్తిత్వం. మరేమిటీ మిష్టరీ! ఈ ఇంటిని చూసుకునే అనంతమ్మ కూతురు పెళ్ళి పెట్టుకుంది!

ఇంట్లో ఇంటి ఒరిజినల్ డాక్యుమెంట్లు లేవని ఆ అమాయకురాలికి తెలిసి ఉండకపోవచ్చు. తెలిస్తే ఇప్పుడు ఏమి చేస్తుంది? ఒకవంక మొగుడు చాటుగా చేసిన నమ్మక ద్రోహం.. ఇంకో వంక పీకల మీద కూతురి పెళ్ళి! కాంతయ్య పరువు మర్యాదలు చూసి సంబంధం కలుపుకోవాలని వచ్చిన ఆ కావలి వాళ్ళు ఇప్పుడూ గాయిత్రిని చేసుకుంటారా? తనో రోల్ మోడల్ గా ఊహించుకున్న తండ్రి అసలు రూపాన్ని చూసి గాయిత్రి క్షమించగలదా? పీటల మీద పెళ్ళి ఇలా ప్రమాదంలో పడటాన్ని ఆ సున్నితమయిన మనసు తట్టుకోగలదా? నిన్నటిదాకా అంతా సవ్యంగానే సాగిపోతుందనుకున్న వ్యవహారం ఇలా సడన్ గా అడ్డం తిరిగే సరికి ఏం చేయాలో పాలుపోక రాతంతా అలా ఆలోచిస్తూనే ఉండిపోయాను. తెల్లారు రూముకో నిర్ణయానికొచ్చాను. 'ముందు ఆ ఆడమనిషివరో తెలుసుకోవాలి. వీలైతే వెంటనే ఆ డబ్బును రాబట్టాలి. ఇంటి తనఖా రద్దయిపోతే ప్రస్తుతానికి సమస్య ఉండకపోవచ్చు. ముందు లోనంటే పేపర్లలో ఉన్న చిరునామాకు వెంటనే వెళ్ళిరావాలి. అప్పటిదాకా అనంతమ్మకు ఏమీ చెప్పకూడదు' అనుకున్నాను. హైదరాబాదు ప్రయాణాన్ని ఇంకో రోజుకి వాయిదా వేసుకుని రామన్న పేట బైలుదేరాను.. లోను జిరాక్సు కాగితాలూ, ఫోటో తీసుకుని.

రామన్న పేట పెద్ద ఊరేమీకాదు. చీరాల వేటపాలెం మధ్య దారిలో రోడ్డుకి ఎడంగా ఇసుక దిబ్బల మీద ఎత్తులో ఉంటుండా ఊరు. బస్సుదిగి ఊళ్ళోకి వస్తూ అడ్రసు చూపించి అడిగితే "అనంతలక్ష్మి" పేరుగల వాళ్ళెవరూ లేరు పొమ్మన్నారు చాలామంది. ఫోటో చూపించి అడిగితే ఒక ముసలాయన "ఈమె పేరు అనంత లచ్చమ్మ కాదు సారూ! అనసూయమ్మ. అట్లుపోసుకునే అనసూయమ్మంటే ఎవరైనా చెబుతారయ్యా! అట్లా శివాలయం దాకా పోయి ఎడం వేపు సందులోకి మళ్ళితే అక్కడుంటుంది" అన్నాడు అదోరకంగా - నవ్వుతూ.

నేను ఆ వివరాలు వెతుక్కుంటూ వెళ్ళేసరికి ఒక నలభై, నలభై ఐదేళ్ళావిడ తాలుకు పాక పంచలో అట్లుపోసే పెనం ముందు కూర్చుని కనిపించింది. ఫోటోలోని మనిషి ఆమె! కొంతమంది మగవాళ్ళు చెక్కబెంచీల మీద కూర్చుని ఆకుల్లో అత్లు వేయించుకుని అంటున్నారు. నన్ను చూసి "శేషారత్నమా! సారుకి ఆ స్టూలు తెచ్చి ఎయ్యి!" అని లోపలికి చూసి అరిచిందామె. నేను అట్లకోసమొచ్చాననుకున్నట్లుంది.. 'అదీ ఒకండుకు మంచిదే వచ్చీ రాగానే వ్యవహారంలోకి దిగితే బెడిసిగొట్టే ప్రమాదముంది'. బాదం ఆకులో రెండు అట్లు వేయించుకుని తిని "కాఫీ ఉందా?" అనడిగాను.

"కాఫీలు ఈడ ఎవుళ్ళూ తాగరు సారీ! ట.కావాలంటే అట్లాపోతే మస్తాను బంకుకాడ దొరుకుద్ది" అంది అనసూయమ్మ. నేను తటాపటాయిస్తుంటే "పోనీ.. మా పిల్లదానికి రెండురూపాయలు ఇయ్యండి సారూ ... తెచ్చిపెట్టుద్ది" అంది - ఆ అమ్మాయి పోయి తెచ్చిచ్చిన టీ తాగే వేళకి జనం పల్లబడ్డారు.

సమయం చూసి అడిగాను "ఇదివరకు ఈ ఊరి బళ్ళో కాంతారావుగారని ఒక పంతులుగారు పనిచేసి పోయారు కదా! ఆయనిప్పుడెక్కడున్నాడో ఏమన్నా తెలుసా?"

"మీరెవరు?" అనడిగిందామె చేస్తున్న పని ఆపేసి అనుమానంగా చూస్తూ.

"ఆంధ్రాభ్యాంకు నుండి వస్తున్నానమ్మా! ఆయన తీసుకున్న లోను విషయం మాట్లాడదామనీ" అన్నాను.

అనుకున్నట్లే ఆమె ముఖకవళికల్లో మార్పు వచ్చింది. పొయ్యి మీద నుండి పెనం ఇవతలకు లాగిపడేసి దాని మీదిన్ని నీళ్ళు చల్లి లేచి "సారూ! ఒకసారిట్లా లోపలిదాకా వస్తారా" అంది తనూ లోపలికి పోతూ, నేను ఆమెను అనుసరించాను. బైట నిలబడ్డ ఇద్దరు ముగ్గురు ఆరాగా లోపలికి తొంగి చూస్తున్నారు. పల్లెటూళ్ళల్లో అందరికీ అన్నీ కావాలి.

ఆమె ఒక నులక మంచం వాల్చి కూర్చోబెట్టి "పంతులుగారు ఇప్పుడు ఏడపనిచేస్తున్నారో నాకూ తెలవదయ్యా! ఆయన బ్యాంకులోను నాకోసమే తీసుకున్నారు సారూ!" అంది ఆగాగి ఆలోచిస్తున్నట్లుగా.

"ఆ అప్పుకు ఒక్కపైస జమరాలేదమ్మా! ఇట్లా చేస్తే బ్యాంకు వాళ్ళు చూస్తూ కూర్చుంటారా? పోలీసుకేసవుతుంది. ముందు నిన్నే అరెస్టు చేస్తారు" అన్నాను బెదిరిస్తున్నట్లు.

"నన్నెందుకు చేస్తారూ?" అంది బెదిరిపోయి.

"అప్పుపత్రాల మీద నీ ఫోటోనే గదా ఉంది! నువ్వు పేరు మార్చి ఆయన భార్యనని మోసం చేస్తే బ్యాంకు వాళ్ళు చేతులు ముడుచుకుని కూర్చుంటారా? బ్యాంకులో తనఖా పెట్టిన కాగితాలు నిజంగా నీవేనా?" అన్నాను స్వరం పెంచి.

ఆమె తలవేలాడేసింది. ఇప్పటిదాకా చిత్రం చూస్తూ నిలబడ్డ శేషారత్నం బిత్తరపోయినట్లు నిలబడిపోయింది.

"నీమూలకంగా పంతులుగారికి శిక్షపడుతుంది. తెలుసా?" అనగానే అనసూయమ్మ చిన్నగా ఏడవడం మొదలుపెట్టింది. ఆ దుఃఖంలోనే ఒక్కో ముక్క వదులుతూంది "పంతులుగారు దేవుడయ్యా! ఆయన్నేం చేయద్దయ్యా! పాపిష్టిదాన్ని.. నా వల్లే ఆయనకీ కష్టాలు" అంది ఎక్కిళ్ళు పెడుతూ.

"అసలేం జరిగిందో వివరంగా చెప్పమ్మా! దాన్ని బట్టి మా బ్యాంకు వాళ్ళు తీసుకునే చర్య ఉంటుంది" అన్నాను. నాకూ ఇలాగా మరో మనిషిలాగా నటించడం ఇబ్బందిగానే ఉంది. మరేం చేయాలి. అసలు విషయం రాబట్టేందుకు మరో దారి తోచలేదు.

"నువ్వు రంగయ్య కొట్టు కాడికెళ్ళి ఇందాక నేను చెప్పిన సరుకులు కట్టించుకురావే!" అని కూతుర్ని బైటికి పంపించేసి నిదానంగా చెప్పడం మొదలు పెట్టిందా అనసూయమ్మ. "కాంతయ్య పంతులుగారు ఈడ స్కూల్లోనే పాఠాలు చెప్పడానికి వచ్చాడయ్యా! కుటుంబాన్ని తేలేదు. నాకాడే టిఫిను, మధ్యాహ్నం, రాత్రి భోజనం చేసేవాడయ్యా. చాలామంచాయన, మా కృష్ణానందం ఆయనకాడే చనువుగా తిరుగుతూ ఉండేవాడయ్యా!"

"కృష్ణానందం ఎవరూ? నీ కొడుకా?"

"నాకు కొడుకులు లేరయ్యా! ఉన్నదంతా ఈ ఎతిమతం శేషారత్నమే. ఆడు దాని మొగుడు. నా పెనిమిటికి రాచపుండ్రాచ్చి పోతా పోతా ఇంటికి మగదిక్కుగా పడుంటాడని ఏడనో ఉన్న ఆడిని తెచ్చి పిల్ల దాని మెడకు కట్టేసాడయ్యా. నా అల్లుడికీ అందరికీ మల్లే దుబాయి పోవాలని పురుగు కుట్టించయా. కాయితాలకనీ.. ఇమానం ఖర్చులకనీ మొత్తం రెండు లక్షలు దాకా అవుతయ్యి.. ఇయ్యకపోతే నీ కూతుర్ని కిరసనాయిలు పోసి తగలబెడతానని రోజూ వేపుకుతినేవాడయ్యా. ఈడిబాధపడలేక అదొకరోజు నిజంగానే పుల్లకాలవలో దూకేసింది. ఈ పంతులుగారే టయానికి ఆడ ఉండబట్టి చూసి బైటికీడ్చుకొచ్చాడు. నా కథంతా విని నన్ను ఒంగోలు దాకా తీసుకెళ్ళి బ్యాంకులో ఏలిముద్ర తీయించి రెండులక్షలిప్పించాడు సార్! ఆ డబ్బుతోనే నా అల్లుడు దుబాయి పోయింది. అక్కడి సాయిబ్బులకాడ పనిచేస్తే బోలెడంత డబ్బొస్తుందంటగా. 'ఏడాది తిరిగే లోపల పంతులుగారిప్పించిన అప్పు మొత్తం తీర్చేస్తాన' ని ఈ బిడ్డ నెత్తిమీద ప్రమాణం చేసి పోయాడయ్యా. ముందు రెండు మూడు నెలలు పంతులుగారి ఊళ్ళో ఉన్నంతకాలం పైకం బాగానే పంపించాడు. సారు బదిలీ మీద ఎళ్ళిపోయాడు.. ఈడు రలాయించాడు. మెల్లగా మాకయిప్పుకి కూడా దొరక్కండ్రా మాయమైపోయాడు. ఎంత విచారించినా ఇప్పటిదాకా ఏడున్నాడో తెలుసుకోలేకపోయాం. పంతులుగారికి ముగం చూపించలేక ఇదిగో ఇట్లా ఈ మూలన నక్కి నక్కి ఏడవటం

మొదలుపెట్టింది. " శేషారత్నం ఎప్పుడొచ్చిందో.. ఇదంతా వింటూ ఓ మూల బిక్కమొగమేసుకుని నిలబడి ఉంది. అప్పుడు చూసానా పిల్లమెడలో పసుపుతాడు! పదిహేనేళ్ళు కూడా నిండని ఆ పిల్ల మెడలో పలుపుతాడు!

అనసూయమ్మ ఏడుపుకి ఇద్దరు ముగ్గురు లోపలికొచ్చేసారు. గొడవేమీ కాక ముందే మర్యాదగా తప్పుకోవడం మంచిదనిపించింది. వస్తూవస్తూ అనసూయమ్మతో "కాంతయ్య పంతులుగారు బస్సు ప్రమాదంలో పోయి మూడు నెలలయింది. ఆయనకీ నీకులాగే ఆస్తిపాస్తులేమీ లేవు. ఉన్నది ఆ ఉద్యోగం.. మంచివాడన్న పేరు.. ఇదిగో నీకీ పిల్లలాగా ఒక కూతురు. అన్నెం పున్నెం తెలీని భార్య.. ఆమె తండ్రి ఆమెకిచ్చిన ఆ ఇల్లు. దాన్నే ఆయన నిన్నేదో ఆదుకోవాలని తప్పుడు మార్గంలో పెట్టినట్లుంది. అది బైటపడితే ఇంటికన్నా ముందు పోయేది ఆ ఇంటి పరువు. ఇంక నెల రోజుల్లో ఆయన కూతురు పెళ్ళయింది. అదాగిపోతే ఆ ఉసురు నీకూ నీ కూతురికే తగులుతుంది." అంటూ చేతిలోని శుభలేఖను విసురుగా అక్కడ పారేసి విసవిసా బైటికొచ్చేసాను.

ఆ ఆవేశంలో కాస్త ఎక్కువే మాట్లాడాననిపించింది తిరిగొచ్చేదారిలో.

మళ్ళీ గుంటూరు వెళ్ళి అనంతమ్మకు ముఖం చూపించలేక నేరుగా హైదరాబాద్ కొచ్చేసాను. ఏక్షణాన ఏ వార్త వినాల్సొతుందోనన్న భయం ఆమెకు రోజంతా ఆ నెల రోజులూ నన్ను వెన్నాడుతూనే ఉంది. గుంటూరు నుంచీ ఏ కబురూ లేకుండానే ముహూర్తం రోజు కూడా దాటిపోయింది. ఏం జరుగుతుందో తెలుసుకుందామన్న ధైర్యమూ లేకపోయింది. ధైర్యం కూడగట్టుకుని తరువాత రెండు మూడుసార్లు కాంటాక్ట్ చేయటానికి ప్రయత్నించినా ఫలితం లేక పోయింది మా ఆవిడకు పెద్ద సుస్తీ చేయడంతో ఆ పనుల వత్తిడుల్లో అలా అలా కాలం గడిచిపోయింది.

ఈ సంఘటన మరుగున పడిన రెండేళ్ళ తరువాత..

ఓ రోజు మా శ్రీమతికి బైపాస్ ఆపరేషన్ చేయించడానికని 'నిమ్స్' ఆసుపత్రిలో ఉన్నప్పుడు డాక్టర్ పేషెంట్ వార్డులో రోగులను చూస్తూ కనిపించింది గాయిత్రి. ముందుగా నేను చూసింది ఆమె మెడలో మంగళసూత్రాలున్నాయా లేవా అని. ఉన్నాయి!

నన్ను చూసి గుర్తుపట్టి నవ్వుతూ దగ్గరికొచ్చి పలకరించింది "అంకుల్! బాగున్నారా?" అంటూ. విషయం విని తనే దగ్గరుండి మా ఆవిడ ఆపరేషన్ సజావుగా సాగటానికి సహకరించింది. రెండువారాల తరువాత డిశ్చార్జయి తిరిగివస్తూ "థేంక్స్" చెప్పటానికి వెళ్ళినప్పుడు "ఒక ఆదివారం ఓపిక చేసుకుని ఆంటీని తీసుకుని మా ఇంటికి 'లంచ్'కి రండంకుల్!" అంది చిరునామా ఇచ్చి,

ఆ ఆదివారమే మదురానగర్ లో ఉన్న వాళ్ళింటికి వెళ్ళాం మొగుడూ పెళ్ళాలం. ఆ అమ్మాయి మొగుడు అప్పుడు అనుకున్న ఆర్ జెడీగారబ్బాయే! గాయిత్రికి 'నిమ్స్'లో పీజీ వచ్చిందని తను చెన్నై ఉద్యోగం మానేసి ఇక్కడే ఇంకేదో కంపెనీలో చేస్తున్నట్టు. ఆర్ జెడీగారు రిటైరయిన తరువాత సాంతూర్లో ఉంటున్నారట.

"అమ్మ బాగుందా?" అనడిగాను గాయిత్రిని భోజనాల దగ్గర.

"అమ్మపోయి రెండేళ్ళయిందిగా అంకుల్.. మీకు తెలీదా? పెళ్ళింకా పదిరోజులుందనంగా గుండెనొప్పితో పోయింది. అందుకే ఆ ముహూర్తం వాయిదాపడింది తరువాత మూణ్ణెళ్లకే మా పెళ్ళయింది. అప్పుడున్న టెన్షన్లో మా వాళ్ళెవరెవర్ని పిలిచారో పట్టించుకోలేకపోయాను. సారీ!" అంది గాయిత్రి గిట్టిగా.

భోజనాలయి హాల్లో కూర్చున్నాం నేనూ, ఆ అబ్బాయి, గాయిత్రి. మా ఆవిడకి ఇల్లంతా తిప్పి చూపిస్తోంది. గాయిత్రి మొగుడు అప్పుడన్నాడు "మీరు రామన్న వెళ్ళార్ల కదా! మీరక్కడ వదిలేసాచ్చిన శుభలేఖలోని అడ్రసు పట్టుకుని ఒకమ్మాయి మా అమ్మను కలవటానికొచ్చిందంకుల్! మా మామగారు వాళ్ళమ్మ పేరుతో లోను తీసుకున్న కథాకమామీషంతా చెప్పి ఏడ్చింది. పెళ్ళి ఆపవద్దని కాళ్ళావేళ్ళాపడింది, పాపం -" పంతులుగారు మా అమ్మను "చెల్లమ్మా!" అని పిలిచేవారనీ, నేను సారూని "మామయ్యా!" అనే దాన్నని చెప్పుకుని ఏడ్చింది" కాంతయ్య కొక చెల్లెలుండేది. పెళ్ళయిన తరువాత మొగుడి వల్ల ఏవో గొడవలొచ్చి ఉరిపోసుకుని చచ్చిపోవడం

నాకు గుర్తుకొచ్చింది. కాకపోయినా పరాయి ఆడవాళ్ళని చెడు దృష్టితో చూసే మనస్తత్వం కాదు ఆయనది. వేరే దారిలేక ఆ లోను కోసం అనసూయమ్మ నడ్డం పెట్టుకున్నట్లున్నాడు. అదీ ఆమెకు సాయం చేయాలనే మంచి ఉద్దేశంతోనే గదా!

ఆ మాటే ఆ అబ్బాయితో అంటే "మామగారి సంగతి మాకొకళ్ళు వచ్చి చెప్పాలా! అయినా గాయిత్రిని చేసుకోవడానికి ఆయన మంచితనమొక్కటే కాదంకుల్ కారణం" అనేసాడు.

"మరి?!" అన్నానాశ్చర్యపోతూ. ఆ అబ్బాయి ఇంకో కొత్త విషయం బయటపెట్టాడు.

"మా అమ్మదీ పెదగంజామే. చిన్నతనంలోనే మా తాతగారు ఉద్యోగ రీత్యా ఊరు వదిలి వేయడం వల్ల చాలామందికి మా అమ్మ గురించి తెలీదు. ఆ ఇల్లు గుడి పూజార్ల కోసమని మా ముత్తాతగారు కట్టించింది. మా గాయిత్రి వాళ్ళ ముత్తాతగారు డబ్బు కక్కుర్తికి దాన్ని గౌండ్లకు లీజుకిచ్చాడు. దాంట్లో కల్లుదుకాణం నడవడం విని మా తాతగారు చాలా బాధపడేవారంట. ఖాళీ చేయించి ఏదన్నా మంచిపనికి ఉపయోగించాలని ఆయన చేసిన ప్రయత్నాలన్నీ విఫలమయ్యాయని మా అమ్మ తెగబాధపడుతుండేది. ఆ సమయంలో ఈ గాయిత్రి సంబంధం తటస్థపడింది. అమ్మాయి మాకు అన్ని విధాలా నచ్చిందనుకున్న తరువాత ఇంక ఏమైనా పక్కకుపోకూడదని అప్పుడే అనుకున్నాం. అనసూయమ్మ నేరుగా మా దగ్గరికి వచ్చి ఉండే అసలు సమస్యే ఉండేదికాదు. మా అత్తగారి దగ్గరికి పోవడంతో ఆమె ఆ వత్తిడికి తట్టుకోలేక ప్రాణం మీదకు తెచ్చుకున్నారు. ఆమె పోయిందని ముహూర్తం వాయిదాపడిన నెలరోజులకు ఈ పిల్ల.. పేరేదో ఉంది.."

"శేషరత్నం..!" అని అందించాను నేను. 'నాకెందుకో ఆ పిల్లపేరే కాదు..రూపూ..పదిహేనేళ్ళ పసివయసులో మెళ్ళో పసుపుతాడుతో...మనసులో అలా ముద్రపడిపోయింది.

"శేషారత్నం ఎవరో పెద్దాయన్ని తీసుకుని డబ్బుల్లో సహా వచ్చిచెప్పిందాకా తెలీదు. ముందే తెలుసుంటే మా అత్తగారితో పాటు. ఆ పిల్ల తల్లిని కూడా కాపాడుకుని ఉండేవాళ్ళం" అన్నాడా అబ్బాయి విచారంగా.

"పిల్ల తల్లి. అనసూయమ్మ.. ఆమెకేమయింది?" అన్నాను ఏదో కీడు శంకిస్తూ.

"లోను తీర్చడానికని డబ్బుకోసం ప్రయత్నం చేస్తుంటే. ఎవడో దౌర్భాగ్యుడు 'కిడ్నీలు అమ్ముకునే రొంపిలో దింపాట్ట. లక్షరూపాయలైతే వచ్చాయిగానీ.. ఇన్ఫక్షన్లొచ్చి లక్షణంగా ఉన్న ఆమె ప్రాణం పోయింది. ఈ పిల్ల తల్లికూడా లేని దిక్కులేనిదయిపోయింది. బ్యాంకు లోనుని మేమే కట్టి ఇప్పుడా పెదగంజాంలోని ఆ ఇంటిని స్వాధీనం చేసుకున్న తరువాత ఈ శేషారత్నం లాంటి ఇంకో పదిమంది అనాధలను చేరదీసి అక్కడే ఒక అనాధాశ్రమం లాంటిది నడుపుతూ కాలక్షేపం చేస్తోంది మా అమ్మ. ఆ విధంగానయినా మా తాతగారి కోరికను తీర్చామని మాకదో రకమైన తృప్తి! " అన్నాడు గాయిత్రి భర్త.

చెమట కొళ్ళ

పువీణ కొల్లి

మే నెలాఖరు సమయం.. ఎండలు మండి పోతున్నాయి. ఉక్కపోతతో జనాలు అల్లాడిపోతున్నారు. రోహిణీకారైకు రోళ్ళు పగులుతాయంట, ఈ సంవత్సరం కొండలే పగులుతాయా అన్నట్లు ఉంది. నడివేసవిలో, మిట్ట మధ్యాహ్నం కారులో ప్రయాణం మొదలుపెట్టాను. ఏసి ఫుల్ స్పీడ్లో తిరుగుతున్నా చల్లదనం సరిపోవట్లేదు. కారుడ్రైవ్ చేస్తుంటే, నున్నటి తారు రోడ్డు మీద కాంతి పరావర్తనం చెంది కళ్ళల్లో పడి మరీ చిరాకుగా ఉంది.

తప్పనిసరి పరిస్థితుల్లో బయలు దేరాల్ని వచ్చింది హైదరాబాదుకు. తమ్ముడి కొడుకు మొదటి పుట్టిన రోజు రేపు. నా భార్య సెలవులకని పిల్లలను తీసుకుని పుట్టింటికి వెళ్ళింది. 'నువ్వు రా, అందరమూ వెళదాము' అంటే, 'నా వల్లకాదు బాబోయ్ ఈ ఎండల్లో ప్రయాణం. పిల్లలు నలిగిపోతారు, కాస్త ఎండలు తగ్గక వెళ్ళి కనిపించి వస్తాను' అంది. అదీ నిజమే, ఈ ఎండల్లో పిల్లలను తిప్పడం ఎందుకు అనిపించింది నాక్కూడా. తమ్ముడు, మరదలు ఫోన్ చేసి గొడవ చేసేసరికి, ఇదిగో ఇలా మిట్ట మధ్యాహ్నం నేను ఒక్కడినే కారులో బయలుదేరాను.

బాబుకు ఏదన్నా డ్రైస్ కొందామని అధునాతనమైన ఓ బట్టల దుకాణం ముందు కారు ఆపాను. కారులో నుంచీ దిగగానే వేడి గాల్పు కొట్టింది. కర్చీఫ్ ముఖానికి అడ్డుపెట్టుకుని షాప్ లోపలికి పరుగెత్తాను. అక్కడ వేలాడదీసిన బట్టలు చూస్తుంటే, ఎవరో విసురుగా అరుస్తున్నట్టు వినిపించింది.

"ఏంటి, ఇంత లేట్గా వచ్చావు? ఒక రోజే కదా సెలవు ఇచ్చాను. ఇప్పుడా వచ్చేది?"

"కాదు సర్, అమ్మకు ప్రాణం బాగోలేదని ఊరు వెళ్ళాను. పోద్దుటేలే బయలుదేరాను. దారిలో బస్సు చెడిపోతే ఆలస్యం అయ్యింది సర్."

"అదంతా నాకు తెలీదు. సగం రోజు జీతం కట్ చేస్తాను."

"అలా అనమాకండి సర్, అసలే చాలీ చాలని బతుకులు. మందులకే చాలా ఖర్చు అయిపోతున్నాది."

"అవన్నీ నాకనవసరం, అవి నీ కష్టాలు, నువ్వే చూసుకోవాలి. సరి సరే అవతల కష్టమర్లు వున్నారు. వెళ్ళి పని చూడు."

మేనేజర్ అనుకుంటూ విసురుగా మాట్లాడుతున్నాడు. సేల్స్మాన్ టైమ్కి వచ్చినట్లు లేడు.

"అటువైపు ఖరీదు గల బట్టలు వుంటాయండి. రండి చూపిస్తాను" చెమట వాసన గుప్పున కొట్టింది. చిరాగ్గా పక్కకు తిరిగి చూసాను.

ఇందాక తిట్లు తిన్న సేల్స్బాయ్ అనుకుంటూ, నలిగిన బట్టల్లో వున్నాడు. ఈ షాప్లో అందరూ యునిఫార్మ్లో నీట్గా వుంటారు. నలిగిన బట్టలు, చెదిరిన జుట్టు, జిడ్డుకారుతున్న మొహం చూసి అనుకున్నా ఇతనే లేట్గా వచ్చిన సేల్స్మాన్ అని. అతని వెనకాలే నడిచాను వేరే కౌంటర్ దగ్గరకు.

అబ్బబ్బ భరించ లేకపోతున్నాను ఈ దుర్వాసనను. ఎన్నాళ్ళయిందో స్నానం చేసి. వేరే సేల్స్మాన్ దగ్గరకు వెళ్తే బాగుండు అనిపించింది. ఎక్కడో సంస్కారం అడ్డొచ్చింది. తొందరగా డ్రైస్ సెలెక్ట్ చేసుకుని బయట పడ్డాను.

ఎండల వల్ల అనుకుంట రోడ్డు మీద ట్రాఫిక్ ఏమీ లేదు. కారు పరుగులు పెడుతుంది.

ఒకచోట ఏదో పెద్ద భవనం నిర్మాణం జరుగుతుంది. కూలీలు యంత్రాల్లా పనులు చేస్తున్నారు. యంత్రాలకు ప్రాణం, అలసట, చెమట ఉండవు. మరి ఈ కూలీలు మనుషులే కదా, ఇంత ఎండలో ఎలా పని చెయ్యగలుగుతున్నారు? అక్కడ ఎవరూ అలసటను లెక్క చేస్తున్నట్లు కనిపించట్లేదు. ధారలుగా కారుతున్న చెమటను తుడుచుకోవాలన్న స్పృహ వాళ్ళకు వున్నట్లు లేదు. ఎవరి పనిలో వాళ్ళు లీనమైపోయి ఉన్నారు.

నాకు తెలికుండానే కారు స్టో చేసినట్టున్నాను. వేగం పెంచేసాను. దారిలో చిన్న చిన్న బడ్డి కొట్లు, కూరగాయలు మాత్రమే అమ్మే కొట్లు, సైకిల్ రిపైర్ చేసే షాప్లు, కనీసం ఫ్యాన్ సదుపాయం అన్నా సరిగ్గా లేని షాపులు ఎన్నో కనిపించాయి. ఈ వెచ్చటి గాల్యంలోను వీళ్ళు షాపులు మూసి ఇంట్లో విశ్రాంతి తీసుకోలేరు పాపం. వీళ్ళ బ్రతుకు ఆధారానికి ఎండా, వేడితో సబందం లేదు. ఆ పూట పని దొరకడమే ముఖ్యం, శ్రమ, చెమటకు ప్రాముఖ్యం లేదు. ఆలోచిస్తూ, మధ్య మధ్యలో పాటలు వింటూ డ్రైవ్ చేస్తున్నా. సాయంత్రం ఐదు గంటలు అయింది. ఎండ తీవ్రత తగ్గినా, ఇంకా వేడిగానే ఉంది బయట.

హఠాత్తుగా రోడ్డుకు అడ్డంగా చిన్న పిల్లాడు పరిగెత్తాడు. సడన్ బ్రేక్ వేసాను. కారు కీచుమంటూ శబ్దం చేసుకుంటూ ఆగింది. పట్టరాని కోపంతో కారు దిగాను. వాడు బిక్క మొహం వేసుకుని రోడ్డు పక్కన నుంచున్నాడు.

"ఏరా, కళ్ళు కనిపించట్లా. రోడ్డుకు అడ్డంగా పరిగెత్తుతున్నావు?" కోపంగా అరిసాను.

ఎక్కడ నుంచో వాడి అమ్మ అనుకుంట పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చింది.

"ఏందీ సారూ, సిన్న పిల్లాడి మీద అరస్తున్నావు? ఆడికేమి తెలుస్తాది?" పోట్లాటకు సిద్ధమైంది.

నాకు విపరీతమైన ఆవేశం వచ్చేసింది.

"చిన్న పిల్లాడు వాడికి తెలికపోతే, కన్నా దానివి నీకు తెలియాలి, వాడిని రోడ్డు మీద వదలకూడదని" కోపంతో అన్నాను.

అప్పటికే అక్కడో గుంపు తయారయింది. అందులో ఓ పెద్దాయన "పోనీలండి, ఇప్పుడు ప్రమాదం ఏమీ జరగలేదు కద, మీరు కారేక్కండి" అంటూ నన్ను వారించాడు.

నేను చిరాగ్గా కారెక్కి వేగంగా పోనిచ్చాను.

"చీ వెధవ జనాలు, చదువు సంస్కారం లేని బతుకులు" విసుగ్గా అనిపించింది. సిగరెట్ వెలిగించి ప్రయాణం సాగించాను.

రాత్రి కల్లా తమ్ముడి ఇంటికి చేరాను. తమ్ముడు, మరదలు నన్ను చూసి చాలా ఆనందించారు. కొత్త చోటు అవడం మూలాన అనుకుంట రాత్రంతా నిద్ర పట్టలేదు.

ఉదయమే హడావుడి మొదలయింది. చుట్టాలు, స్నేహితులు వస్తున్నారు. తమ్ముడు ఉంటే అపార్ట్మెంట్లోనే పార్టీ హాల్ ఉంది. అందులో ఏర్పాటు చేసారు బాబు పుట్టిన రోజు వేడుకను. భోజనాలు కేటరింగ్ వాళ్ళకు ఇచ్చేసారు.

నాకు, తమ్ముడుకు చిన్ననాటి నేస్తం శరత్ వచ్చాడు. వాడిని కలవటం నాకు చాలా సంతోషమనిపించింది. వాడికి నాకు ఏ విషయంలోను అభిప్రాయాలు కలవవు. మా ఇద్దరికీ ఎప్పుడు వాదనలే. కాస్త ఎమోషనల్ గా, ప్రాక్టికాలిటీకి దూరంగా ఉంటాడు అనిపిస్తుంది నాకు. అయినా ఎందుకో వాడంటే నాకు చాలా ఇష్టం. ఇద్దరమూ ఓ మూల కూర్చొని కబుర్లలో పడ్డాము. శరత్ మధ్య మధ్యలో వెళ్ళి ఎవరెవరినో పలకరించి వస్తున్నాడు.

మధ్యాహ్నం భోజనాల సమయానికి కాటరింగ్ మనుషులు వచ్చారు. పదార్థాల గిన్నెలు టేబుల్ పైన సర్దుతున్నారు. నా కన్ను అందులోని ఒకతని మీద పడింది. ఓ మోస్తరు గిన్నెను మోసుకొస్తున్నాడు. గిన్నె పైన సిల్వర్ ఫాయిల్ చుట్టి ఉంది. అతని జుట్టు నుంచీ కారుతున్న చెమట ఆ సిల్వర్ ఫాయిల్ పైన పడుతోంది.

"అబ్బబ్బ మన వాళ్ళకు శుభ్రతే ఉండదు, అటు చూడు వాడి చెమట ఎక్కడ కారుతుందో!" అసహ్యంగా అన్నాను.

శరత్ చిటికెలో అటువైపు వేగంగా వెళ్ళి ఆ గిన్నె అందుకున్నాడు. వంటలు స్థలంలో అక్కడ సాయం చేసి తిరిగి వచ్చాడు.

"ఏరా.. ఇక్కడ కూర్చోని వంకలు పెట్టకపోతే కాస్త అటువచ్చి చెయ్యందించవచ్చు కద" నవ్వుతూనే అన్నాడు.

"వాళ్ళకు డబ్బులు ఇచ్చేది ఎందుకంట?" నేను నవ్వుతూనే అన్నాను.

సాయంత్రం అయ్యింది. వచ్చిన చుట్టాలు, స్నేహితులు చాలా మండి వెళ్ళిపోయారు. నేను, శరత్ కాఫీ తాగుతూ బాల్కనీలోకి వచ్చాము. పక్కన ఇంట్లో సుమారు ఏడెనిమిదేళ్ళు ఉండే పాప అంటు తోముతోంది. పనిమనిషి అనుకుంటా.

"అటుచూడు చిన్నపిల్లతో పని చేపిస్తున్నారు. అందరికీ చదువు అనేది కేవలం కాగితాల వరకే" అన్నాను.

"నిన్నో విషయం అడగనా?" నా సమాధానం కోసం చూడకుండా మాట్లాడేసాడు.

"ఏరా, నీ కంఫెర్ట్ జోన్లో నుంచి బయటకురానంత వరకు ఎన్ని నీతులన్నా చెబుతావు. నీకు ఏమాత్రం చిన్న ఇబ్బంది కలిగినా విసుక్కుంటావు. ఏసి రూముల్లో కూర్చోని, బయట ఎండల్లో చెమటోర్చే పేదవాడి గురించి ఉపన్యాసాలు ఇస్తూ గొప్పగా ఫీల్ అయిపోవడం కాదు, బయటకు వచ్చి ఆ చెమటను తుడిచే చిన్న పనైనా చేసి అప్పుడు గొప్పగా ఫీల్ అవ్వాలి. బరువులు ఇలా మొయ్యాలి, అలా మొయ్యాలి అని దూరంగా కూర్చోని సూక్తులు చెప్పడం కాదు. దగ్గరకు వచ్చి నీ చెయ్యి కూడా కలిపి అప్పుడు చెప్పు సలహాలు. నున్నటి తారు రోడ్డుపై వంద స్పీడ్లో కారు తోలుతూ, చెప్పులన్నా వేసుకునే స్తోమత లేని పేదవాడి గురించి బాధపడక పోయినా పర్యాలేదు, వాడిని రోడ్డుకు అడ్డం అని మాత్రం విసుక్కోకు. సామాజిక బాధ్యత అంటే సాటి మనిషిని గౌరవించాటమే. " ఆవేశంగా మాట్లాడేసాడు. నాకు నోట మాట రాలేదు.

రాత్రికి తిరుగు ప్రయాణం అయ్యాను. నిద్ర లేకపోవటం మూలాన అనుకుంటు చాలా నీరసంగా ఉంది. మర్నాడు ఆఫీసులో చాలా పనులు ఉండటంతో తప్పక బయలుదేరాను.

నిద్ర ఆపుకుంటూ డ్రైవ్ చేస్తున్నాను. ఒక్కసారిగా కళ్ళు బైర్లుకప్పాయి, ఎదురుగా ఏదో వస్తుంది, అదుపు తప్పిపోయాను.

కళ్ళు తెరిసి చూసేటప్పటికి మంచం మీద ఉన్నాను. అదేదో చిన్న గుడారంలా ఉంది. ఇంకో ఐదారు మంచాలు ఉన్నాయి. వాటి మీద పేదవారనుకుంటూ, పడుకుని ఉన్నారు. నేను లేచి కూర్చుందామని ప్రయత్నించాను. ఇంతలో డాక్టర్ వచ్చారు. ఆయన వయసులో పెద్దాయన.

"నాకేమయింది?" అయోమయంగా అడిగాను.

"మీరు అదృష్టవంతులు, ఏమీ అవలేదు. మీరు బాగా అలిసిపోయినట్టున్నారు, కారు అదుపుతప్పింది. పెద్ద ప్రమాదం తప్పింది" చెప్పారు డాక్టర్.

చుట్టూ అయోమయంగా చూసాను.

"ఇది మెడికల్ క్యాంపు. నేను పేదవారి కోసం పల్లెటూరులలో ఫ్రీ మెడికల్ క్యాంపులు పెడుతూ వుంటాను. మీకు ప్రమాదం జరిగినప్పుడు, ఈ ఊరి వాళ్ళు మిమ్మల్ని ఇక్కడకు తీసుకొచ్చారు. పెద్ద దెబ్బలేమీ తగలలేదు. ఫస్ట్ ఎయిడ్ చేశాను అంతే. కంగారు పడకండి" చెప్పారు డాక్టర్.

నన్ను పరిక్షించటానికి దగ్గరగా వచ్చారు. ఆయన దగ్గర నుంచీ చెమట వాసన గుప్పున కొట్టింది. మధ్యాహ్నం కేటరింగ్ అతని తలలో నుంచీ కారిన అదే చెమట, నిన్న సేల్స్ బాయ్ దగ్గర నుంచీ వచ్చిన అదే వాసన. ప్రస్తుతం నా దగ్గర నుంచీ కూడా అదే చెమట వాసన వస్తోంది..!!

వేసాకు

డా.మూలా రవికుమార్

"రావయ్యా పాణీగ్రాహీ. ఈ రోజొక లోకో ఇన్స్పెక్టర్ని ఉరితియ్యాలి." నన్ను చూస్తూనే శ్రీవివాస్ గారన్నారు. ఉరితియ్యటమంటే, డిస్మిస్ చెయ్యటం.

"అప్పుడే అంతపద్దపనా సారీ!!" ఆశ్చర్యపోయాను.

"సరే. ఉజ్జోగంలో నీ మొదటిపని ఇదే కావటం నాక్కూడా ఇష్టంలేదు. ఓ గంట కంట్రోల్ రూంలోకెళ్ళి రివ్యూ చేసి ఒక రిపోర్ట్ తయారుచెయ్యి. ఈ లోపల నేను వేరేపన్ను చేసుకుంటాను"

ఆ రోజు నేను జాయినయిన ఉజ్జోగం పేరు, అసిస్టెంట్ ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీర్, బెజవాడ డివిజన్. పోయినేడాది అయ్యూఎస్ అనబడే ఇండియన్ ఇంజనీరింగ్ సర్వీస్కి ఎంపిక కాబడి, అందులో రైల్వే సర్వీస్ ఎంచుకుని బరోడాలో ఏడాది ట్రైనింగ్ అయ్యాకా, ఇదే మొదటి పోస్టింగ్. శ్రీవివాసన్ గారు మొన్నటి వరకూ బరోడాలో రైల్వే ఆఫీసర్స్ ట్రైనింగ్ కాలేజీలో ఫేకల్టీ మెంబరుగా ఉండేవారు. మూణ్ణెల్లక్రితమే ఇక్కడికి డివిజన్ హెడ్గా, అంటే సీనియర్ డివిజనల్ ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీరుగా వచ్చారుట.

ఆయన్ని చూడగానే ప్రాణం లేచాచ్చింది. ఎందుకంటే, ఇంత సీనియర్ ఆఫీసర్లలో, యాభై పై ఏజ్ గ్రూప్లో శ్రీవివాసన్ గారు చాలా అరుదైన మనిషి. ఆస్థాయిలో ఉన్న మిగిలిన ఉన్న మిగిలిన సీనియరాఫీసర్లంతా, కొత్తవాళ్ళని, మొదటి మూడేళ్ళూ చిన్నపిల్లల్లాగా చూట్టమేకాక, 'యూ యంగ్స్టర్స్ ఆల్టేజ్..' అంటూ మాకేమేం తెలియవో ఏకరువు పెట్టేవాళ్ళేకానీ, వాళ్ళ అనుభవం ద్వారా తెలుసుకున్నవి మాకు చెబుదామనుకునేవాళ్ళు కాదు. పైగా మాట్లాడితే మేం ఏ చిన్న తప్పు (వాళ్ళదృష్టిలో మహాపరాధం) చేసినా 'సీ యంగ్ మేన్, వే బేక్ ఇన్ లేట్ సెవెంటీస్ వెన్ ఐ వస్ లైక్ యూ..' అంటూ, అప్పటి వాళ్ళ సీనియర్లెంత కర్కోటకులో, ఆ లెఖన ఇప్పటి కరుణామయులైన (అంటే వాళ్ళే) సీనియర్ల కింద కెరీర్ ప్రారంభించటం ఎంత గొప్ప అదృష్టమో వివరిస్తారు.

శ్రీవివాసన్ గారు నాకంటే పాతికేళ్ళ సీనియర్. ఆయన వయసుకి చేరేసరికి ఆయన స్థాయికి చేరుకోగలనన్న భ్రమలేవీ నాకు లేవు. ఆయన మాత్రం బరోడాలో ఉన్నన్నాళ్ళూ మాలాంటి జూనియర్లనెంతో ఆదరించేవారు.

శ్రీవివాసన్ గారికి నాకూ ఇంకో బాదరాయణ సంబంధం ఉంది. వాళ్ళ నాన్నగారు తమిళనాట ఇరవయ్యోకరాల మాన్యం ఉన్న పెద్ద గుడిలో ప్రధానార్చకులట. యాభయ్యేళ్ళ క్రితం నాస్తిక ఉద్యమకారుల మూలంగా, అక్కడి పాలాన్ని, గుడి ఆవరణలో ఇంటినీ వదిలి మా జిల్లాకి వచ్చి ఇక్కడ శ్రీకాకుళపు తెలుగు స్కూళ్ళలోనే చదివారు. తమిళంలో బొట్టేరు ముక్కలే వచ్చుట. తనని తాను తమిళుడిగాకంటే శ్రీకాకుళవాసిగా చెప్పుకుందికే ఎక్కువిష్టపడతారు. ఆయన భార్య పుట్టింటి వారిది పాండిచ్చేరి కావటం, పెళ్ళైన తర్వాత పట్టుమని పదిరోజులు కూడా శ్రీకాకుళంలో ఉండకపోవడంతో ఆవిడకి తెలుగు రాలేదు. ఉజ్జోగ రీత్యా ఉత్తరాదిలో ఎక్కువ ఉండటం వల్ల పిల్లలకి హిందీ వచ్చినట్టు, మాతృ, పితృభాషలు రాలేదు. ఫలితం ఆయన మాటల్లోనే, "నా తమిళం విని ఆవిడా, ఆవిడ తెలుగు విని నేనూ, మా ఇద్దరి హిందీ విని పిల్లలూ నవ్వుకుంటూ ఉండగానే గుజరాతీ అల్లుడూ, బెంగాలీ కోడలు కూడా వచ్చేసారు."

మా పూర్వీకులు ఒరిస్సానుంచి శ్రీకాకుళం రావటంతో, శ్రీవివాసన్ గారి తమిళ పరిజ్ఞానం పాటి కూడా నాకు ఒరియాలో వంటపట్టలేదు. పోయిన ఉగాదికి బరోడాలో ఒకచోట కలిసిన వందమంది తెలుగువాళ్ళలో మేమిద్దరమే శ్రీకాకుళవాసులం. నేను

పుట్టకముందే ఆయన మా జిల్లా వదిలేసారు. ఇదీ, మా బాదరాయణ సంబంధం. విజయవాడలో డ్యూటీలో చేరగానే, నా బాస్ శ్రీనివాసన్ గారని తెలియగానే నాక్కలిగిన ఆనందానికి, ఆయన స్వభావం ఒకటి, ఈ సంబంధం ఇంకోటి, కారణాలు.

"సరేసార్. కంట్లో రూంలోకెళ్ళి, ఓ గంటలో వచ్చేస్తాను" కదలబోయాను.

"ఒక్క నిమిషం" అని, నేను ఆగాకా, కంట్లో ఫోన్ మైక్లో, "చీఫ్ కంట్లోలర్, దిసీజ్ శ్రీనివాసన్."

అట్నించి చాలా తొటుపాటుగా "నమస్తే సార్, సీసీ హియర్ సార్" అని వినిపించింది.

"రావ్ గారూ, ఇప్పుడు, పాణీగ్రాహి అని ఒక ట్రైని ఆఫీసర్ మీ దగ్గరకొస్తాడు. మీతో పాటు కంట్లో రూంలో ఓ గంట కూర్చోబెట్టుకోండి. అతన్ని మీరు పట్టించుకోండి. మీ పని మీరు మామూలుగా చేసుకోండి. ఏమైనా అడిగితే చెప్పండి. "మైక్ ఆఫ్ చేసి నాతో చెప్పారు, "నువ్వు వాళ్ళపై ఆఫీసర్వని రేపో ఎప్పుడో తెలుస్తుంది. నీ రివ్యూ చేస్తూనే, బాలస్వామి అనే లోకో ఇన్స్పెక్టర్ గురించి వాళ్ళేం అనుకుంటున్నారో తెలుసుకో."

కంట్లో రూంలో ఉన్నంతసేపూ, రివ్యూ తక్కువ, బాలస్వామి గురించి తెలుసుకున్నది ఎక్కువ అయింది. కంట్లో స్టాఫ్ పూర్తిగా నన్నొక ఫ్రెండ్ లాగా అనుకుని మొత్తం చెప్పారు. మధ్యలో చీఫ్ కలుగజేసుకుని, కొంత ఆపుతూ ఉండేవాడు. గంట అనుకున్నది మూడు గంటలైంది. లంచ్ తర్వాత, బాస్ గదిలోకెళ్ళా. బాస్తో పాటు ఇంకోకాయన కూడా కూర్చున్నారు.

నన్ను చూపించి, "ఈ అబ్బాయి కూడా మా శ్రీకాకుళం వాడే కొత్తగా జాయినయిన ఏఈఈ" అన్నారు. నేను నమస్తే అంటూ ఆయన ఆఫర్ చేసిన షేక్ హేండిస్తూ ఉంటే, "ఈయన ప్రాఫెసర్ సేతురామన్, సైకాలజీ స్పెషలిస్ట్ ఫ్రం హైదరాబాద్. మా నాన్నగారితో పాటు, వీళ్ళ నాన్నగారు కూడా, తమిళ గుడిలోంచి, తెలుగు గుడిలో కొచ్చేరు." అంటూ ఆయన్ని నాకు పరిచయం చేసారు.

నేను కూర్చున్నాక అడిగారు, బాలస్వామి గురించి కంట్లో రూంలో విన్నది చెప్పమని.

"ప్రస్తుతం ఆయనకేసు విజయవాడ దాటి సికింద్రాబాద్, జోనల్ లెవెల్ కి వెళ్ళినట్లుంది, సార్."

"ఉరిశిక్ష ఎవరు విధించినా తాడు బిగించాల్సిన తలారి మారడంకదా! అంచేత రైల్వే బోర్డ్ చైర్మన్ వరకూ వెళ్ళినా రేపొద్దున్న, బాలస్వామికి డిస్మిస్ పేపర్లు ఇవ్వాల్సింది మనమే. ఏమంటావ్ సేతు?"

"కేసు పూర్వపరాలు తెలీకుండా నేనేం చెప్పింది?" ప్రాఫెసర్ అన్నారు.

"నీకు తెలిసినదంతా ఆయనకి చెప్పు, పాణీగ్రాహి." నాకు పురమాయించేరు.

"సార్, ఈ మధ్య ఒక డ్రైవర్ డేంజర్ సిగ్నల్ దాటి, పదిగజాల తర్వాత ట్రైను ఆపాడు. అది డీ ఆరెం వరకూ వెళ్ళింది. డ్రైవర్ని సస్పెండ్ చేసి, ఆ డ్రైవర్ మీద ఉన్న లోకో ఇన్స్పెక్టర్ బాలస్వామిని డిస్మిస్ చెయ్యమన్నారు."

"డీఆరెం అంటే?" ప్రాఫెసర్ గారు

"డివిజన్ ల్ రైల్వే మేనేజర్, నా బాసు. విజయవాడలో అతి పెద్ద రైల్వే అధికారి." శ్రీనివాసన్ గారు చెప్పారు.

"డ్రైవర్ తప్పు చేస్తే లోకో ఇన్స్పెక్టర్ని అంతలా శిక్షించాలా?"

"మామూలుగా ఐతే అవసరంలేదు సార్. ప్రతీ రైలుకి ఒక అసిస్టెంటూ డ్రైవర్, ఒక డ్రైవర్ ఉంటారు. ప్రతీ పదిమంది డ్రైవర్లపైనా ఒక లోకో ఇన్స్పెక్టర్ ఉంటాడు. ఇలాంటి ఎల్ ఐ లు, రోజుకొక డ్రైవర్తో ఇంజన్లో ప్రయాణించి, డ్రైవర్ పనితీరుని పరిశీలించాలి. అంటే నెలకి ప్రతీ డ్రైవర్ కనీసం రెండు సార్లైనా ఎల్ ఐ పర్యవేక్షణలో నడుపుతారు. డ్రైవర్ వల్ల ఏ తప్పు జరిగినా, అతడి పనితీరుపై ఎల్ ఐ ఇచ్చిన రిపోర్ట్ కూడా చూస్తారు. తప్పు జరిగినప్పటినుంచీ ఆర్నెల్ల ముందువరకూ ఎల్ ఐ సగటున నెలకి రెండుసార్లు డ్రైవర్తో కలిసి ప్రయాణించినట్టే, ఎల్ ఐ మీద ఏ చర్య ఉండదు. అంతకు తగ్గితే, పొరపాటు తీవ్రతని బట్టి, సంజాయిషీ నుంచి సస్పెన్షన్ వరకూ ఏదైనా ఉండొచ్చు."

"మరి ఈ బాలస్వామి విషయంలో ఏం జరిగింది?"

"మూణ్ణెల్లకితం బాలస్వామి కింద ఉండే ఒక డ్రైవరు తప్పు చెయ్యగానే, రికార్డ్ చూస్తే, గడచిన ఆర్కైవ్ లో ఒక్కసారి కూడా ఎల్ఐ ఆ డ్రైవర్ తో ఇంజన్ లో వెళ్ళినట్టులేదు. వెంటనే సస్పెండ్ చేసి ఈ మూణ్ణెల్లా ఎంక్వైరీ అయ్యాకా, అతణ్ణి డిస్మిస్ చెయ్యమన్నారు, డీఆరెం."

"మూణ్ణెల్ల ఎంక్వైరీలో తేలిందేమిటి?"

బాస్ చెప్పారు. "ఆ డ్రైవర్ కే కాదు, తనకిచ్చిన పదిమంది డ్రైవర్లలో ఎవర్నీ మోనిటర్ చెయ్యలేదని. అనగా వేలమంది ప్రయాణీకుల భద్రతకు జవాబుదారీ అయిన కుర్చీలో కూర్చుని నిద్రపోతున్నాడని."

"నిజంగా నిద్రపోయాడా? అనధికారికంగా గైర్ హాజరవుతూ ఎటెండెన్స్ మేనేజ్ చేసుకున్నాడా?"

"నువ్వు చెప్పు" మళ్ళీ నాతో అన్నారు.

"సార్, భూపతిగారి గురించి మీ ముందు చెప్పలేను"

"మన ముగ్గురం బరోడాలో కలిసిన తెలుగువాళ్ళం అనుకుని చెప్పు పట్టేదు."

నేను మొదలెట్టాను. "నాలుగునెలల క్రితం వరకూ ఇక్కడ సీనియర్ డియ్యూయిగా భూపతి గారుండేవారట సార్. ఆయనకి కీర్తి కండూతి ఎక్కువ. చుట్టూ ఉన్నవాళ్ళు పొగుడుతూ ఉండాలని గాఢంగా కోరుకొనేవారుట. ఆయన ఇక్కడున్న నాలుగేళ్ళూ, బాలస్వామి ఆయన్ని దేవుడిలా చూపేడుతూ మిగిలిన ఎల్ఐలూ, డ్రైవర్లూ భక్తులుగా ఉండాలని నూరిపోస్తూ, తనొక పూజారి స్థానాన్ని ఆక్రమించాడు."

"ఆ టైంలో తన డ్యూటీ చేసేవాడు కాదా?"

"మొదట్లో డ్యూటీకి ఇంజన్ లో వెళ్తూనే పార్ట్ టైం అర్చకుడిలా ఉండేవాడు, క్రమంగా ఈ బాధ్యతలు పెరగటంతో, కొద్దికొద్దిగా తగ్గించి, భూపతిగారు ట్రాన్స్ఫర్ ముందు ఆరునెలల్లో ఒక్కరోజుకూడా ఇంజన్ ఎక్కలేదు."

"మరి రిపోర్టింగ్ స్ట్రక్చర్ లో మిగిలినవాళ్ళు చూస్తూ ఉండుకున్నారా?"

"మొదట్లో ఫోర్మేన్ చూసి, ఏఈఈ గారికి, ఏఈఈగారేమో భూపతిగారికి నోటిమాటగా చెప్పారుట. భూపతిగారి స్పందన చూసి, బాలస్వామి అధికారవిధుల్ని అంతా మరచిపోయారుట."

"ఇంతకీ భూపతి గారికి ఇతనెలా పనికొచ్చినట్టు?"

"సార్, ఏదైనా డ్రైవర్ క్రమశిక్షణా చర్య ఎదుర్కోవలసి వస్తే, అతడికి బాలస్వామి స్పెషల్ కౌన్సిలింగ్ చేసి, భూపతి గారి కాళ్ళమీద పడేట్టూ, అలాగే యూనియన్ వాళ్ళని పట్టించుకోకుండా ఉండేట్టూ ఒప్పించేవాడు. కొన్నాళ్ళకి బాలస్వామి అంటే, యాజమాన్యం మనిషి అనీ, భూపతిగారి కళ్ళూ చెవులూ అన్నీ ఆయనే అన్న అభిప్రాయం వచ్చేసింది. డ్రైవర్ల సంభాషణల్లో ఏ లోకో ఇన్స్పెక్టరు పేరు తర్వాతా చేరని పదం గారు బాలస్వామి పేరుకి చేరిపోయింది"

"మరి బాలస్వామి తను చెయ్యాల్సిన డ్యూటీ తప్ప వేరే పనులు చేస్తున్నాడని ఆ డీఆర్ఎం వరకూ వెళ్ళలేదా?"

"నాకు తెలీదు సార్"

శ్రీవివాసన్ గారందుకున్నారు. "సీతూ, మీ యూనివర్సిటీలో వైస్ ఛాన్సలర్ ఏ సబ్జెక్ట్ నుంచైనా వచ్చే అవకాశం ఉన్నట్టే, డియ్యూరెం కూడా ఏ విభాగం వాడైనా కావచ్చు. భూపతిగారి రోజుల్లో డియ్యూరెం, కమర్షియల్ డిపార్ట్ మెంట్ వాడు. అంచేత, తనకు క్షుణ్ణంగా తెలిసిన విభాగం, అంటే రిజర్వేషన్, సరుకు రవాణా వగైరాలని ఎక్కువ పట్టించుకుని, మిగిలిన విభాగాలు మాలాంటి డివిజన్ హెడ్ల మీద, వదిలేసేవాడు."

"కానీ బాలస్వామి ప్రగాఢ విశ్వాసం కూడ అదే నాలుగునెలల క్రితం కొత్త డీఆరెం రావటంతోటే, తన పూర్వాశ్రమం అయిన మా డిపార్ట్ మెంట్ ని ఎక్కువ పట్టించుకోవటంతో, భూపతిగారు సెలవులో వెళ్ళి, ట్రాన్స్ ఫర్ చేయించుకున్నారు. అసలు విషయం బాలస్వామికి తెలీక, కొత్తగా వచ్చిన శ్రీనివాసన్ గారికి తన గురించి తెలుసుకుందికి టైం పడుతుందనుకుని, ఎప్పటిలాగే, అందరికీ నీతులు చెబుతూ తిరిగేవాడు. డ్రైవర్ డేంజర్ సిగ్నల్ దాటిన మర్నాడు, ఎంకైవరీ కమిటీలో డీఆరెం స్వయంగా కూర్చుని, 'బాలస్వామిగారు, గతనెల్లాళ్ళలో మీరు ఒక్కసారి కూడా ఈ డ్రైవర్ పనితీరు చూడలేదు జరిగిన దానికి మీ సంజాయిషీ ఏమిటి?' అని ఎంతో మర్యాదగా అడిగితే, 'ఇలా అయితే నేను పని చెయ్యలేను సార్' అన్నాట్టు. అలా అలిగితే, మర్నాడు డీఆరెం పిలిచి సముదాయస్తాడన్న భ్రమలో ఉన్నాడు"

"ఎందుకని? "

"తనగురించి, విజయవాడ రైల్వేకి తనెంత పెద్దకుడిభుజమో మిగిలిన వాళ్ళంతా కొత్త డీఆర్ ఎంతో చెబుతారనుకున్నాడు. కానీ అలా జరగలేదు"

"వాస్తవంలో జరిగిందేమిటి?"

శ్రీనివాసన్ గారు చెప్పారు "బాలస్వామిలాంటి చిరుదోయ్యి, తనముందు సంజాయిషీ చెప్పాల్సిన సందర్భంలో అంత కాన్సిడెంట్ గా అలుగుతాడని ఊహించకపోవటంతో, కొంత షాక్ తిని, షాక్ ని ఇంకెవరికీ తెలియనీకుండా 'సరే మీరు వెళ్ళవచ్చు' అని చెప్పి తర్వాత రెండురోజులూ, అన్ని మార్గాల్లోనూ బాలస్వామి తీరుకి కారణాలూ, భూపతిగారి పనితీరూ, అప్పటి చరిత్రా తెలుసుకున్న డీఆరెం, మూడో రోజూ నన్ను పిలిచి, 'బాలస్వామిని వాలంటరీ రిటైర్ మెంట్ కి అప్లికేషన్ పెట్టుకోమనండి' అని చెప్పారు. నేను ఫోర్ మేన్ ద్వారా బాలస్వామికి విషయం చెప్పిస్తే, 'ఇన్నాళ్ళూ మేనేజ్ మెంటుకి ఇంతసేవ చేసాను, నేనెందుకు వీఆర్ ఇవ్వాలి?' అని మొండికేసాట్టు. విషయం తెలిసిన డీఆరెం నా సమక్షంలోనే ఫోర్ మేన్ తో 'చెంచాగిరిని సేవ అనకూడదు. అర్థంబుగా అతని ఆర్డెల్ల పనితీరుమీద నివేదిక తయారుచెయ్యండి. వీఆర్ ఇస్తానని ముందుకొచ్చినా, డిస్మిస్ కోసం రికార్డ్ బిల్డ్ చేయండి' అని గర్జించేడు."

"అంత అవసరమేమొచ్చింది? అయినా ఏది సేవో ఏది చెంచాగిరినో, ఒక్కో ఆఫీసర్ ఒక్కోలా అనుకుంటాడు కదా?" నేను అందుకున్నాను. "పోయినేడాది ఒక డ్రైవర్ కి జోనల్ స్థాయి అవార్డ్ వస్తే, ఆ డ్రైవర్ పై ఎల్ ఐ ని పక్కన పెట్టి, బాలస్వామిని సీకిందరాబాద్ పంపేరుట, భూపతిగారు. బాలస్వామి కౌన్సిలింగ్ మూలంగా ఆ అవార్డ్ తీసుకుంటూ, 'భూపతిగారి సమర్థ నాయకత్వం కిందపనిచెయ్యటం వల్లే నా పనితీరు మెరుగుపడి అవార్డ్ వచ్చింది' అని చెప్పాట్టు, ఆ డ్రైవర్."

"అయితే, మొన్న డ్రైవర్ డేంజర్ సిగ్నల్ దాటటానికి ఎవరి సమర్థ నాయకత్వం కారణమో?" సేతురామన్ గారి సందేహం.

శ్రీనివాసన్ గారన్నారు. "ఆఖరుకి బాలస్వామి సేవ, పెళ్ళిళ్ళనీ, చావుల్నీ కూడా వదలేదు."

"అంటే?" ప్రాఫెసర్ గారు.

నేను చెప్పాను. "ఒక ఎల్ ఐ హార్ట్ ఎటాక్ తో చనిపోతే, భూపతిగారు బాలస్వామిని పిలిచి, ఒకసారి బాడీని చూడాలి, "మీరు వెళ్ళండి, నేను అరగంటలో వస్తాను." అన్నారుట. అంతే, ఆ రోజు అక్కడకి వెళ్ళినవాళ్ళు ఇంకా మరిచిపోలేదు. బాడీని పాడె ఎక్కించేవరకూ బంధువులు పడ్డ శ్రమ కంటే, భూపతిగారి హోదాని ఋజువు చెయ్యటానికి బాలస్వామి పడ్డశ్రమే ఎక్కువట. అలాగే, స్టాఫ్ పెళ్ళిళ్ళకు వస్తే, వధూవరుల్ని ఉన్నచోటునుండి, భూపతిగారు కూర్చున్న కుర్చీ దగ్గరికి తీసుకొచ్చేవాట్టు. వాళ్ళ ఇష్టాఇష్టాలతో ప్రమేయం లేకుండా, కాళ్ళకి దణ్ణం పెట్టించేవాట్టు."

"ఏం సేతూ, దీన్ని కూడా రైల్వేకి చేసిన సేవే అందామా?"

"వీళ్ళిద్దర్నీ చూస్తే, క్రామెడ్ నెపోలియనూ, స్క్విలర్ అని పేరుపెట్టాడు రచయిత. అందులో స్క్విలర్ మిగతా జంతువులకి ఎంత క్రాన్సిలింగ్ చేస్తుందంటే, పాలిచ్చే ఆవు కూడా "ఈ రోజు క్రామెడ్ నెపోలియన్ గారి నాయకత్వంలో నేను పదిలీటర్ల పాలిచ్చాను" అని ప్రకటిస్తుంది. ఇదిగో చదువు. ఇందులో ఉండే ప్రాతలు ప్రతి సంస్థలోనూ సజీవంగా కనిపిస్తాయి." బాస్ చెబుతూ, సారుగులోంచి చిన్నపుస్తకం తీసిచ్చారు.

"మరి ఈ మూణ్ణెళ్లలో ఎలాంటి రిపోర్ట్ తయారయ్యింది?"

"భూపతిగారిని ఒకరోజు స్పెషల్ డ్యూటీ మీద పిలిచి ఇప్పుడు తయారయిన రిపోర్టుని ఆయనకేస్తే, కళ్ళుమూసుకుని డిస్మిస్ అర్డర్ మీద సంతకం పెట్టిస్తారు." బాస్ చెప్పారు.

"ఈ రోజేం చెయ్యాలి సార్?" నేనడిగాను.

"రేపు బాలస్వామిని చివరి సంజాయిషీ కోసం పిలిచి, మరో రెండు రోజుల్లో కర్మకాండ పూర్తిచెయ్యాలి."

ఆ రోజు ఆఫీస్ ముగించి ఇళ్ళకు చేరాం. ఆ రాత్రి, నేనూహించని సమస్య వచ్చింది.

మర్నాడు ఉదయాన్నే సార్ దగ్గరికెళ్ళి, "బాలస్వామి వాళ్ళ మేనల్లుడు, ఇంజనీరింగ్ లో నా రూమ్మేట్ సార్. ఇప్పుడు విశాఖ స్ట్రీట్ ప్లాంట్ లో ఏకాగా చేస్తున్నాడు. మరో గంటలో తన అత్తామామల్ని తీసుకుని ఇక్కడకు వస్తున్నాడు. నేనెంత చిన్నవాణ్ణో తెలిసినా, కొన్ని ఆశలు పెట్టుకున్నాడు. "

"నువ్వు బుద్ధిగా కూర్చో. అందరితోనూ నేనే మాట్లాడతాను. " అభయమో, ఆదేశమో .అర్థంకాలేదు.

మరో గంట తర్వాత వాళ్ళు ముగ్గురూ రాగానే కూర్చోబెట్టి, బిస్కెట్లూ, టీ ఆఫర్ చేసి, అవయ్యాక "చెప్పండి బాలస్వామిగారూ" అన్నారు. అంతే, వెన్నుపోటుకి గురయినవాడిలా బరస్ట్ అయ్యాడు బాలస్వామి. అతను అలసిపోగానే, భార్య అందుకుంది. "అర్థరాత్రి అపరాత్రి రైల్వే కోసం తిరిగారు. ఇప్పుడు కూరలో కరివేపాకులా తీసిపారేస్తున్నారు."

అంతా అయ్యాక బాస్ అడిగారు. "బాలస్వామిగారూ, మీరు రైల్వేకి చేసానంటున్న సేవలన్నింటికొసం పర్సనల్ డిపార్ట్ మెంట్ అని వేరే ఉంది. అందులో ఏమన్నా రికార్డు మెయింటెయిన్ చేయించుకోవలసింది. లేదంటే, మీకు స్పెషల్ డ్యూటీ వేసినట్టు ఏ అధికారి అయినా రాసి ఉండవలసింది. మీ చొరవ మూలంగా సమసిపోయాయని మీరు చెబుతున్న సమస్యలకు సంబంధించిన రికార్డ్ చూసాను. ఎక్కడా మీ పేరు కనబడలేదు."

గ్లాసుడు మంచినీళ్ళు తాగి, "సార్ భూపతిగారేం చెబితే అది చేసాను. ఆయనున్నవాళ్ళూ నాతో మాట్లాడే ధైర్యం చెయ్యలేని పిరికివాళ్ళు, ఆయన ట్రాన్స్ ఫర్ అవగానే నా మీద అబద్ధాలు పుట్టించారు."

"సరే. నేను ఒకసారి భూపతిగారితో మాట్లాడుతాను. మీరు విజిటర్స్ రూంలో కూర్చోండి."

ముగ్గురూ లేవబోతుంటే, "మీ మేనల్లుణ్ణి ఇక్కడే కూర్చోనివ్వండి. ఇరవయ్యేళ్ళ తర్వాత ఇలాంటి కుర్చీలో కూర్చోవలసినవాడే కదా!!" అన్నారు. నేను 'థంక్ గాడ్' అనుకున్నాను.

వాళ్ళు వెళ్ళేకా, పదినిమిషాల్లో మా ఫ్రెండ్ కి, విషయం చెప్పి, ఫోన్ తీసి స్పీకర్ మోడ్ లో పెట్టి, బెంగుళూరు డయల్ చేసి, "గుడ్ మార్నింగ్ భూపతిగారూ" అన్నారు. నేనూ ఫ్రెండ్ నూ, మొత్తం సంభాషణని వింటున్నాం.

భూపతిగారు "చెప్పండి ప్రాఫెసర్" అన్నారు. శ్రీవివాసన్ గారి పాతికేళ్ళ సర్వీసులో పదేళ్ళకి పైగా బరోడా కాలేజీలో ఉండటం వల్ల చాలామంది ఈయన్ని చనువుగా 'ప్రాఫెసర్' అంటారు.

"మీరిక్కడ పనిచేసే రోజుల్లో బాలస్వామి అనే లోకో ఇన్ స్పెక్టర్ తెలుసా?"

"అరవై మంది ఎల్లెలలో పేర్లు గుర్తుపెట్టుకోవటం కష్టం కదా సార్?" శ్రీనివాసన్ గారి మొహంలో ఆశ్చర్యం లేకపోవటం చూసి, నేను షాకయ్యాను.

అప్రయత్నంగా మా ఫ్రెండ్ మొహం చూసాను. వాడి షాక్ చూసాకా, ఈ టైంలో వాళ్ళ మామయ్యంటే హార్డెటాక్ తెచ్చుకునేవాడనిపించింది.

"ఓకే" సార్ ఏమీ మాట్లాడలేదు.

"ఎనీథింగ్ స్పెషల్ సార్?" భూపతిగారు అడిగారు.

"లేదండీ. అతనికి చిన్న ఫేవర్ అవసరమయింది. మీరేమైనా పాజిటివ్ ఫీడ్ బేక్ ఇవ్వగలిగితే దాని బేస్ మీద నేను ఫేవర్ చెయ్యగలననేమోనని."

"నో, నో, నో. ఐ హేవ్ నథింగ్ టు సే, అదర్ దేన్ రికార్డెడ్ అబ్జర్వేషన్స్." ఫార్మల్ టోన్ లోకి మారిపోయారు భూపతిగారు.

"ఓకే, థంక్యూ."

ఫోన్ పెట్టేసాకా అప్పటికే తయారయిన రికార్డ్ సమ్మరీ రెండు పేజీలు నా ఫ్రెండ్ కిచ్చారు.

చదివి, తిరిగిచ్చేస్తూ, "సారీసార్, మా మావయ్య రమ్మంటేనూ.." సంజాయిషీగా అన్నాడు

"ఫర్వాలేదు" అంటూ ఉండగా హాట్ లైన్ బీప్ ఇచ్చింది. మమ్మల్ని నిశ్శబ్దం అని సైగ చేసి "గుడ్ డ్యానింగ్ సార్" అన్నారు డీఆరెంతో.

"గుడ్ డ్యానింగ్ మిస్టర్ శ్రీనివాసన్. బాలస్వామి ఫైనల్ సంజాయిషీ తీసుకున్నారా?"

"సర్, అతనింకా కూరలో కరివేపాకైపోయానన్న భ్రమల్లోనే ఉన్నాడు. ఇప్పుడు డిస్మిస్ అంటే హార్డ్ ఎటాక్ వచ్చినా రావచ్చు."

"కరివేపాకు కాదు. కూరలో ఉత్తివేపాకు. కూరలో పడకపోతే ముందుగానైనా పనికొస్తంది. కూరలో పడ్డాకా, కూరంతటినీ చెడగొడుతుంది. ఈయన కేసు మరో పదేళ్ళవరకూ ఈ ఆఫీస్ లో చెప్పుకోవాలి. అసలు డ్యూటీ మరచిపోయి పాగడ్డలకి పోయే ఆఫీసర్ల వెనక తిరిగితే, వచ్చేది తాత్కాలిక హోదానే అని, అలా పాగడబడ్డ అధికారి, ఆపత్కాలంలో ఆదుకోడని అందరికీ అర్థమవ్వాలి." డీఆరెం చాలా దృఢంగా చెప్పాడు.

"సరే సార్. కానీ అతన్ని వాలంటరీ రిటైర్మెంట్ తీసుకోనిచ్చినా, స్టాఫ్ కి ఇదే సందేశం వెళ్తుంది సార్. "శ్రీనివాసన్ గారు తన బాసుని అభ్యర్థించటం చూసి, మా ఫ్రెండ్ నూ, వాడితోపాటు నేనూ, తప్పుచేసినవాళ్ళలా తలలు దించుకున్నాం.

"ఓకే. మీరు క్షమించాలనుకుంటే, కానివ్వండి. కానీ మనం ప్రతీ తప్పునీ క్షమించేస్తాం అన్న పేరు రాకుండా చూసుకోండి." ఫోన్ పెట్టేసాక, బాలస్వామినొక్కణ్ణి లోపలికి విలిపించేరు.

"బాలస్వామిగారు. ఏ నిర్ణయమైనా తీసుకునే అధికారం మీ మేనల్లుడికిచ్చేస్తున్నాను."

బాలస్వామి ఏదో చెప్పేంతలో, మా ఫ్రెండ్ తన మామయ్య చెయ్యి పట్టుకుని ఫ్లైన్ రూంలోకి తీసుకెళ్ళిపోయాడు. బాస్ సైగతో, నేనూ మా ఫ్రెండ్ వెనుకే వెళ్ళాను.

"మావయ్యా, జరిగిన తప్పుల్ని అంగీకరిస్తూ, క్షమాపణలు తెలియజేస్తూ, ఆరోగ్యకారణాల దృష్ట్యా స్వచ్ఛంద పదవీ విరమణ కోరుతూ లెటర్ తయారు చేసాను. నువ్వు సంతకం పెడితే, సార్ తన సర్వశక్తులూ ఒడ్డి, పెన్షన్ బెనిఫిట్స్ వచ్చేటట్టు చూస్తారు. నువ్వు కాదంటే, నేను ఇప్పుడే వెళ్ళిపోతాను." అన్నాడు.

బాలస్వామి సంతకం పెడుతూ, "ఆఖరికి నువ్వు కూడా అందరి ఆఫీసర్లలాగే మాట్లాడుతున్నావురా! ఏదైనా ఆఫీసరంటే భూపతిగారే. ఆయన గొప్పతనం ఇంకెవరికి రాదు." అన్నాడు.

తాతయ్య కోపం

తురగా శివరామ వెంకటేశ్వర్లు

"పోస్ట్" అన్న కేక విని వీధిలోకెళ్ళి పోస్టుమాన్ ఇచ్చిన శుభరేఖ అందుకున్నాను కవరులోంచి శుభరేఖ తీసి చదవగా ఒక్కసారి సంతోషం కలిగి, "అమ్మా! మావయ్య పెళ్ళి పిలుపొచ్చింది" అనరిచాను.

వంటింట్లోంచి చీరకొంగుతో తడి చేతులు తుడుచుకుంటూ, హాల్లోకొచ్చి "ఎప్పుడురా పెళ్ళి? ఏదీ! చదివినిపించు" అడిగింది అమ్మ.

చదివాక నాకో అనుమానం వచ్చి, "అమ్మా! మావయ్య పెళ్ళి తాతగారి ఊళ్ళోనే, వాళ్ళింట్లోనేట! అదేమిటి? అమ్మాయి ఊళ్ళో వాళ్ళింట్లో జరగాలికదా?" అనడిగాను.

అమ్మ నవ్వి "మామూలుగా అయితే నువ్వన్నట్లే పెళ్ళికూతురు ఊళ్ళోనే జరగాలి. కానీ! తాతయ్య కోపం నువ్వెరుగుదువుకదా! పెళ్ళి చూపులయ్యాక పిల్ల నచ్చిందని చెబితే, ఎంత కట్నం కావాలి? మీ కోరికలేమిటో చెప్పమన్నాడట పిల్ల తండ్రి. దానితో మీ తాతయ్యకి కోపం వచ్చి, రెచ్చిపోయి "కట్నం పుచ్చుకుని నా కొడుకుని నీకు అమ్మకునే వాడిని కాదు. అసలు పెళ్ళికూర్చాడా నీ ఇంటికి రాను. ఉభయ ఖర్చులు పెట్టుకుని నా ఊళ్ళో, నా ఇంట్లోనే, నాకొడుక్కీ, నీ కూతుర్నిచ్చి పెళ్ళిజరిపిస్తా" అన్నాడు. కాబట్టి మావయ్య పెళ్ళి తాతయ్య ఊళ్ళోనే జరుగుతుందిరా!" చెప్పింది అమ్మ.

"అయితే తాతయ్య కోపానికి చుట్టాలు, ఊళ్ళోవాళ్ళందరూ మెచ్చుకుంటారు కదమ్మా అన్నాను.

"అబ్బ భడవా!" అంటూ అమ్మ నెత్తిమీద చిన్నగా మొట్టింది నవ్వుతూ.

మావయ్య పెళ్ళికి తాతగారి ఊరు నాలుగు రోజులు ముందుగా వెళ్ళాం. వెళ్ళిన రెండవరోజు ప్రాద్దున్న తాతయ్య కోపంగా నన్ను పిలిచి "నాతో రారా!" అంటూ కొట్టుగది (పెళ్ళి సరుకుల గది) తాళం తీసి లోపలికి తీసుకెళ్ళాడు.

"ఇక్కడ కత్తి ఉందేమో చూడు" అన్నాడు.

ఆ గదిలో ఉన్న పచ్చటి అరటి గెలలు కోయడానికేమో అనుకుని పక్క గదిలో ఉన్న కత్తి తెచ్చి ఇవ్వగా,

"కత్తి నాకు కాదు నీకే! దానితో నన్ను పొడిచెయ్! మీ మావయ్యలాంటి కొడుకును కన్నందుకు నాకిదే శాస్త్రీ!" అంటూ నా ముందుకొచ్చాడు.

ఒకవేళ మావయ్య ఊళ్ళో ఏ పిల్లనేనా తీసుకుని లేచిపోయాడేమో అన్నంత అనుమానం వచ్చింది నాకు. వెంటనే భయపడిపోయి ఆ కత్తితో పారిపోయాను.

ఆ రోజు తాతయ్యకి అంత కోపం రావడానికి కారణం ఇంట్లో ఆరా తీయగా అసలు విషయం తెలిసింది. ఆ రోజు ప్రాద్దున్న మా మావయ్య పడుకున్న గదిలో మంచం మీద బొంత, దుప్పటి ఎత్తకుండా వెళ్ళిపోతే, తాతయ్య ఆ గదిలోకి ఏదో పనిమీద వెళ్ళి వాటిని చూసి తను ఎత్తి మడతపడుతుంటే మెడలో ఉండవలసిన మా మావయ్య జంధ్యం దుప్పట్లో దొరికిందట ఆయనకి. రాత్రి నిద్రలో జారిపోయింది. అంతే! 'మెడలో జంధ్యం పోగు ఉందో లేదో అక్కరలేని కొడుకును కన్నాను' అని కోపంగా సరాసరి కొట్టుగదివైపుకి వచ్చాడుట.

ఆ రోజు సాయంత్రం మా మావయ్య, నేను కలిసి గోదావరి ఏటిగట్టు మీదకి పికారుకి వెళ్ళి పొద్దున్న జరిగిన సంఘటన, తాతయ్య కోపం తలుచుకుని పకపకా నవ్వుకున్నాం.

ఆ సమయంలో తాతయ్య గురించిన ఇంకో ఎపిసోడ్ చెప్పాడు మావయ్య. ఒకరోజున తను, తన స్నేహితుడు కలిసి మారుతి టాకీసులో మేట్నీ సినీమా చూసి, హోటల్లో టీ తాగి, పుగాకు పట్టీ వేసుకుని బయటకు వచ్చాక, ఎదురుగా అందమైన సెలూన్ కనపడితే గెడ్డం, తల మీద జుట్టు తడుముకున్నాడుట తను. రెండూ బాగా పెరిగాయని సెలూన్లోకి దూరాడట. అప్పుడు సాయంత్రం ఐదు అయిందట. మంగలి గెడ్డం గీస్తుంటే తన ఫ్రెండ్ వచ్చి, "పక్కన పుస్తకాల షాపులో మీ నాన్నగారు ఉన్నారు. ఏవో పుస్తకాలు కొనడం చూసాను" అని చెప్పాడట. ఆ కబురు విని, పేరుపడ్డ రౌడీ లేదా దొంగ పక్కవీధిలో పోలీసు ఎస్.ఐ తిరుగుతున్నాడని తెలిస్తే ఎల్లా వణికిపోతాడో అల్లా వణికి పోయాడట మా మావయ్య.

"ఎందుకు మావయ్యా అట్లాగా?" అని అడిగాను.

"మంగళ, శుక్రవారాల్లో మేం క్షవరం చేయించుకుందుకు ఒప్పుకునేవాడు కాదు. మిగతా రోజుల్లో పొద్దున్న మాత్రమే చేయించుకోవాలనేవాడు. అటువంటి మీ చాదస్తపు, కోపిష్టి తాతయ్య ఈ సాయంత్రం వేళ అందునా ఈ మంగళవారం సెలూన్లో నేను గెడ్డం గీయించుకోవడం చూస్తే, లోపలికి వచ్చి మంగలి దగ్గర కత్తి లాక్కుని తను ఎక్కడ పీకలో పొడుచుకుంటాడో అని వణికిపోయానురా! అంతేగానీ నన్ను కొడతాడనో, తిడతాడనో కాదురా!" అని నవ్వుతూ మొరపెట్టుకున్నాడు మా మావయ్య.

"మరి ఎలా తప్పించుకున్నావ్ మావయ్యా?" అని అడిగాను.

"ఏముందిరా! గెడ్డం గీసేడప్పుడు మంగలి మనవంటి మీద గుడ్డకప్పుతాడు కదా! దానితో నెత్తిమీద ముసుగేసుకుని తాతయ్య పుస్తకాల షాపునుంచి సెలూన్ దాటి వెళ్ళేవరకు కూర్చుని తప్పించుకున్నాను" అని చెప్పాడు.

మండు వేసవి రోహిణి కార్తిలో కూడా వేడినీళ్ళు స్నానం చేయడం అలవాటు ఉంది తాతయ్యకు. మా అమ్మమ్మ స్నానానికి వేడినీళ్ళు పెట్టి, "వేడి సరిపోతుందేమో చూసుకోండి" అని అనగానే చూసుకుని "కొద్దిగా చన్నీళ్ళు కలపాలి" అని తాతయ్య అంటే ఆవిడ కంగారు పడిపోయి, దగ్గరలో ఉన్న నాతో, "మనవడా! చన్నీళ్ళు బింది త్వరగా తెచ్చిపెట్టరా! ఆలస్యమైతే మీ తాతయ్యకి కోపం వచ్చి ఆ ఉడుకు నీళ్ళు ఒంటిమీద పోసేసుకుని ఒళ్ళు కాలచుంటారా!" అని బ్రతిమాలింది.

మావయ్య పెళ్ళి అయాక అందరం కలిసి ఓ రోజున సరదాగా కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నాం.

"అమ్మమ్మా! తాతయ్య కోపం భలే నవ్వు తెప్పిస్తోంది. ఆయన గురించి ఇంకా ఏమైనా చెప్పావా? " అనడిగాను.

"ఓసారి కాఫీలో పంచదార వేయడం మర్చిపోతే తేవడం ఆలస్యమైందని కప్పులోని వేడి కాఫీ నెత్తి మీద పోసేసుకున్న ఒళ్ళు కాలచుకుని నన్ను కాలచుతిన్నారా! మీ పిన్ని పెళ్ళిలో ఏమైయిందో తెలుసా? వంటాయన మీద కోపం వచ్చి ఆయన చేసిన ఉప్పా అంతా కొబ్బరి చెట్టు మొదల్లో పారపోసి వచ్చారా! ఇంకోసారి తాతయ్య, ఆయన స్నేహితుడు గుర్నాధంగారితో ఊరికెళ్ళి బెణికిన వాచిన చెయ్యితో వచ్చి పదిరోజులు ఇంట్లోనే కూర్చుని నా చేత మర్దనాలు తైలాలు రాయించుకుని నన్ను వేపుకుతిన్నారు. తర్వాత అసలు విషయం గుర్నాధం గారు చెపితే తెలిసింది. రైలు స్టేషన్లో తన ట్రంకు పెట్టి మోయడానికి కూలీ ఎక్కువ డబ్బులు అడిగాడని వాడి మీద కోపం వచ్చి అంత బరువు పెట్టి తనే మోసుకోవడం వల్ల చెయ్యి బెణికి వాచిందట" పాత సంఘటనలు చెప్పింది అమ్మమ్మ నవ్వుతూ.

"అమ్మమ్మా! తాతయ్యకు కోపం ఎప్పటినుంచీ?" అనడిగాను.

"చిన్నప్పటినుంచీ ఉందిట. మా పెళ్ళైన మూడేళ్ళకి ఒకసారి నా మీద కోపం వచ్చి నన్ను కొట్టక తిట్టక నాకు శిక్షగా ఎవరితోనూ చెప్పకుండా ఎక్కడికో లేచి వెళ్ళిపోయి మూడు నెలలు తర్వాత గెడ్డం పెంచుకుని, మాసిన బట్టలతో ఇంటి ముందుకు వచ్చి నుంచుంటే నేను భిక్షకు వచ్చిన బ్రాహ్మణుడుకుని పెద్దగ్లాసుడు బియ్యం పోయిపోతే, 'మొగుడుకే భిక్ష వేసేటంతగా ఎదిగిపోయావే మొండిదానా?'

అని నాచెయ్యిపట్టుకున్నారు మీ తాతయ్య. వెంటనే 'బాబోయ్! రక్షించండి!' అని నా కేకలు విని చుట్టు పక్కవాళ్ళందరూ వచ్చి ఆయన్ని దండించబోతే, తానెవరో చెప్పి లోపలికి దూరారు. ఈయనతో ఇదే బాధరా! కోపంతో నన్ను నాలుగు తిట్టి, కొట్టినా బాగుండేది. ఎప్పుడూ వంటి మీద చెయ్యేసి ఎరగరు. ఒక్క తిట్టు తిట్టి ఎరగరు. ఒకమాట అని ఎరగరు. ఇల్లాగే ఛస్తున్నాం! మీ తాతయ్యతో. ఈయన కోపం గురించి ఎవరితోనైనా చెప్పితే నవ్వలేక ఛస్తున్నారు వాళ్ళు" అంటూ చెప్పింది మా అమ్మమ్మ.

"తాతయ్య కబుర్లు ఇంకా చెప్పవా?" అనడిగాను.

"మావయ్య పదవతరగతి పరీక్ష తప్పితే తను ఉరేసుకుంటానని గదిలోకెళ్ళి తలుపేసుకున్నారు. ఇంట్లోవాళ్ళందరం కలిసి బతిమాలితే, మావయ్యచేత ఈసారి కష్టపడి చదివి పాసవుతానని ఒట్టేయించుకుని బయటకొచ్చారు అల్లాగే మావయ్య చదివి తరవాత సంవత్సరం ఫస్ట్ క్లాసులో పాసయ్యాడు. కొన్ని నమ్మకాలు కూడా గట్టిగానే ఉన్నాయి తాతయ్యకి. రాత్రివేళ 'మంగలి', 'క్షవరం' లాంటి మాటలు మాట్లాడితే అశుభం అనేవారు. ఓరోజున చీకటి పడ్డాక మంగలి అని అనకూడదని 'బాజావాడిని పిలవరా!' అని మర్నాడు నిజంగా బాజాతో బాజావాయించేవాడిని తీసుకొచ్చాడు. ఇంటి ముందు వాడు బాజా వాయించడం మొదలు పెట్టాడు. ఆ మోతలకి చుట్టూ ఉన్న వాళ్ళ మన ఇంటిముందు గుమికూడారు. మీ తాతయ్య కూడా లేచి కోపంగా బాజావాడితో, "నేను ఇంకా బ్రతికే ఉన్నానురా! ఎందుకురా ఆ బాజాలు! ఆపరా!" అంటూ అరిచి ఆపు చేయించారు. అసలు సంగతి తెలిసుకుని గుమికూడిన వాళ్ళందరూ నవ్వులతో వెళ్ళిపోయారు!" అంటూ చీరకొంగు నోటికి అడ్డం పెట్టుకుని నవ్వుతూ చెప్పుకొచ్చింది అమ్మమ్మ.

మావయ్య పెళ్ళికెళ్ళి నేనెంతో ఎంజాయ్ చేసాను. అప్పుడు నా వయస్సు పదమూడేళ్ళు.

ఇప్పుడేతే మా ఇంట్లో క్రితం వారం వారపత్రిక మళ్ళీ చదవాలంటే అది కనపడదు. ఇంట్లో ఎవరికీ తెలియదంటారు. పదిరోజులు ముందు వచ్చిన చుట్టాల పెళ్ళి శుభరేఖ సమయానికి కనపడదు. పెళ్ళివారికి ఫోను చేసి టైం, వెన్యూ అడగవలసిందే! ఆ రోజుల్లో తాతయ్య ఇంట్లో ఐదేళ్ళనాటి వారపత్రికలు కూడా ఉండేవి. ఆయన అంత జాగ్రత్తగా వాటిని దాచిపెట్టేవారు. పెద్ద రచయితల కథలు, కవితలు, వ్యాసాలు ఉండే ఆనాటి పత్రికలను మంచి పుస్తకాల్లాగా దాచుకునేవారు.

ఇప్పుడు నవ్వు వచ్చే చిన్ననాటి సంఘటన ఒకటి చెప్పాలి. సెలవలకి మా తాతగారింటికి వెళ్ళినప్పుడు ఒకసారి మామావయ్య ఆ పత్రికలను పాకెట్ మనీకోసం కిరాణా కొట్టులో అమ్మేయాలని ప్రయత్నం చేసాడు. తాతయ్య ఇంట్లో ఉంటే అమ్మనివ్వడని, ఆయనకు తెలియకుండా చెయ్యాలని మా మావయ్య నన్ను పిలిచి,

"తాతయ్య వీధి గదిలో ఉన్నాడేమో చూసిరారా!" అని పురమాయింపాడు. నేను వీధి గుమ్మం దగ్గర నుంచుని ఆయనను గదిలోకి తొంగిచూసాను.

తాతయ్య నన్ను చూసి, "ఎందుకురా! అల్లా చూస్తున్నావ్?" అని అడిగాడు.

"మావయ్య పాత పత్రికలు అమ్మేద్దామనుకుంటున్నాడు. నువ్వు గదిలో ఉన్నావో లేదో చూసి రమ్మన్నాడు" అని చెప్పగా నవ్వి వెంటనే పర్సులోంచి పావలా తీసిచ్చి ఏదైనా కొనుక్కోమని చెప్పి, మా మావయ్యను పిలిచి చీవాట్లు పెట్టి లోపలున్న పాతపత్రికలను అతనిచేతే మోయించి తన గది బీరువాలో పెట్టించి తాళం వేసి, చెవిని తన జేబులో వేసుకున్న సంఘటన ఇప్పటికీ నన్ను, విన్నవాళ్ళని నవ్విస్తుంది.

ఉద్యోగం చేస్తున్న రోజుల్లో చాలా కాలం తర్వాత తాతయ్యని చూద్దామని వెళ్ళాను ఒకసారి.

"అమ్మమ్మా! తాతయ్య కోపమేమైనా తగ్గిందా?" అనడిగాను.

"ఏం తగ్గడం! ఎప్పుడేమీ చేసుకుంటారో అని భయపడి ఛస్తున్నాం. వారం క్రితం ఆయన కళ్ళజోడు విరిగిపోయింది. దాన్ని బాగుచేయించడం ఓ రోజు ఆలస్యమైందని ఇంట్లో కూర్చోకుండా ఎక్కువగా తిరుగుతూ గోడల్ని, కుర్చీలని తన్నుతుంటే, "హాయిగా

కూర్చోవయ్యా! ఎందుకు అల్లా తిరుగుతావు? పడిపోయి దెబ్బలు తగిలించుకుంటే బాధపడేది నువ్వేకదా!" అని మావయ్య అంటే, "నా కళ్ళజోడు సరిచేయించడం ఆలస్యమైనందుకు ఇదే నీకు సరైన శాస్తి! ఇంకా ఆలస్యమైతే రెండు కళ్ళూ పాడుచుకుంటానన్నారు. 'ఆ పని చేయకయ్యా' అని ఆయన్ను కూడా తీసుకుని వెళ్ళి కళ్ళజోడు బాగుచేయించాడు దగ్గరుండి మావయ్య" చెప్పింది అమ్మమ్మ. దీనికి మేమెంతో నవ్వుకున్నాం.

అమ్మమ్మకి తన కాపురంలో తాతయ్యకి కోపం రాకుండా చూసుకోవడమే సరిపోయింది. అయినా ఇద్దరూ పార్వతీ పరమేశ్వరుల్లా ఉండేవారు. ఆయనకంటే ముందుగానే స్వర్గానికి వెళ్ళిపోయింది అమ్మమ్మ. తాతయ్యకు ఆవిడంటే ఎంతో ప్రేమ. అందుకే ఆవిడ పోయిన కొద్ది నెలలకే ఆయనకూడా స్వర్గానికి వెళ్ళిపోయాడు. తాతయ్య పోయినపుడు మావయ్యని చూడడానికెళ్ళాను. మావయ్యని ఓదార్చాను. ఆరడుగుల పాడుగు, గుండుతల, కళ్ళజోడుతో, ఎప్పుడూ ఖద్దరు పంచీ, ఖద్దరు బనీను (అప్పుడప్పుడు లాల్సీ) వేసుకుని, ముఖంలో గాంభీర్యం, పెద్దరికం కనబడతూ నిరాడంబరంగా ఉండే తాతయ్య రూపం మనస్సులో మెదిలింది. ఆయన బ్రతికిన విధానం గుర్తుకొచ్చింది. ఒక్కసారిగా వచ్చిన ఏడుపుని ఆపుకోలేకపోయాను. అందరూ ఆయన్ని ముక్కోపి అనేవారు. 'తనకోపమే తన శత్రువు' అంటారు. కోపం వల్ల అందరూ దూరమవుతారంటారు.

కానీ తాతయ్య విషయంలో అల్లా జరిగేది కాదు. ఆయనకు దగ్గర చేర్చేది. ఆయనది ఒక ప్రత్యేకమైన సైకాలజీ. కోపం ఆయనకు ఒక బలహీనతైనా అది అందరినీ నవ్వించేది. ఆయన కోపంలో ఎవరినీ తిట్టి, కొట్టి బాధించలేదు. ఒళ్ళు తెలియని కోపంలో ఆయన తిట్టిన అతి పెద్ద తిట్టు 'మొద్దూ' అని మాత్రమే! ముక్కుసూటి మనిషి బంధువులికి, గ్రామానికి పెద్ద దిక్కులా ఉండేవాడు. ఆయన ఒక ప్రేమ మూర్తి. ఆయన జీవితంలో అబద్ధమాడి ఎరగడం. ఆయన ఒక సత్యవాది. ఆయన ఒక ఋషి. రామభక్తుడు. అందుకే ఆయనంటే నాకు చాలా ఇష్టం, గౌరవం. ఇంకోసారి ఆయనకు మనవడనై పుట్టాలనుంది నాకు.

చదువుకున్న అనొగరికం

కుంతి

ఇష్టిబన్ నుండి విజయవాడకు వెళ్ళే బస్సు అప్పుడే బయలుదేరింది. బస్ స్టేషన్ నుండి బస్సు బయటికి రావడంతో అంతవరకు వినిపిస్తున్న చిత్ర విచిత్ర రణగొణధ్వనులు, వీస్తున్న దుర్వాసనలు ఆగిపోవడంతో హాయిగా ఊపిరి పీల్చుకున్నాడు విద్యాచరణ్. వాతావరణం ఆహ్లాదకరంగా ఉంది. రెండవ వరుసలో కిటికీకి పక్కనే సీటు దొరికింది. బస్సులో తన పక్కనున్న సీటు తప్ప అన్ని సీట్లు నిండిపోయాయి. బస్సు కూడా బాగానే ఉంది. డ్రైవర్ మంచి అభిరుచికలవాడు కాబోలు పాత హిందీ సినిమా పాటలు పెట్టాడు. అదికూడా చాలా తక్కువ సౌండ్లో. ప్రయాణికులు కూడా మర్యాదగా, మౌనంగా, గంభీరంగా ఉన్నారు. అన్ని పరిస్థితులు అనుకూలంగా ఉన్నాయి. గమ్యం చేరడానికి కనీసం నాలుగు ఐదుగంటల సమయం పడుతుంది.

ఒక ఉత్తమ పాఠకుడికి, పుస్తకాల పురుగుకు ఇంతకన్నా మంచి పరిస్థితులు ఎక్కడ లభిస్తాయి. ఆకలిగొన్నవాడికి వెండి కంచంలో మృష్ణాన్న భోజనం దొరికినంతగా విద్యాచరణ్ ఆనందించాడు. బస్సు ముందుకు నెమ్మదిగా సాగుతుంది. తన బాగ్ నుండి సుమారు 200

పేజీల పుస్తకాన్ని తీశాడు. ప్రముఖ సాహిత్యకారుడి మాస్టర్ పీస్ అది. విజయవాడ వెళ్ళేలోపు దీనిని నమిలి, మింగివేయాలి అనుకుని, ఇంకా కొన్ని పుస్తకాలు ఉన్న బాగ్ ను ఒక పక్కకు పెట్టుకుని, పుస్తకం చదవడంలో మునిగిపోయాడు.

పుస్తక పఠనాన్ని వ్యసనంగా మార్చుకుని, ఎప్పుడు, ఎక్కడ ఏ మాత్రం ఖాళీ సమయం దొరికినా చదవడంలో ఆనందం పొందుతూ, "భగవంతుడా! నా వార్లక్యంలో ఏ శక్తి సన్నగిల్లినా చదవగలిగే శక్తిని మాత్రం తగ్గించకు" అని ప్రార్థించుకునే విద్యాచరణ్ బస్సు చక్రాలు రోడ్డుమీద వేగంగా పరుగెడుతుంటే, అంతే వేగంగా తన జంట నయనాలను పుస్తకపు పుటల వెంబడి పరుగుతీయించసాగాడు. మధ్య మధ్యలో బస్సు ఆగినప్పుడల్లా డిస్టర్బె, ఎవరైనా ఎక్కుతారేమో? ఈ ఖాళీ సీటును ఎవరైనా ఆక్రమిస్తారేమో? తన వ్యాసంగానికి ఎక్కడ ఆటంకం కలుగుతుందో అని ఆదుర్దా పడుతూ, ఎవరూ ఎక్కకపోవడంతో హాయిగా ఊపిరి పీల్చుకుంటూ, మళ్ళీ పుస్తక పుటల్లో మునిగిపోసాగాడు.

"రాజుగారు లేకపోవడంతో ఖాళీగా ఉన్న సింహాసనాన్ని ఎవరైనా ఆక్రమించి, రాజ్యాన్ని ఎక్కడ కల్లోల పరుస్తారో అని ఆందోళనపడే రాజ్యప్రజలలా" ఉంది అతడి పరిస్థితి.

బస్సు నగర శివారులోకి చేరుకుంది. బస్సుఆగింది. విద్యాచరణ్ డోర్ వైపు చూసాడు. పూలబుట్టలా, పట్టుబట్టలా, పండ్లతోటలా, తేనె ఊటలా అందమైన అమ్మాయి.

అతికష్టం మీద ఒక చేతితో ట్రావెల్ బాగ్ ను, మరొక చేతిలో సూట్ కేసును మోస్తూ మెడకీ, చెవికీ మధ్య పెట్టుకున్న సెల్ లో మాట్లాడుతూ ఎలాగో డ్రైవర్ క్యాబిన్ వరకు వచ్చి, సామాను అక్కడ పెట్టి ముందుకు సాగింది. కండక్టరో... డ్రైవరో... మరెవరో చెబుతుండగా వచ్చి, ఖాళీగా ఉన్న సీటులో కూర్చుంది.

బస్సులోకి ఎక్కుతున్నప్పుడుగానీ, లగేజ్ పైకి తెస్తున్నప్పుడుగానీ, కూర్చుంటున్నప్పుడు కానీ, పర్స్ లో నుండి డబ్బులు తోసి టీక్కెట్టు తీసుకుంటున్నప్పుడుగానీ ఆమె సెల్ లో మాట్లాడడం ఆపలేదు. నిష్ణాతుడైన మెకానిక్ పదిమందితో మాట్లాడుతూనే, వెహికల్ భాగాలువిప్పి, మళ్ళీ ఫిక్స్ చేసినట్టుగా ఆ అమ్మాయి సెల్ లో మాట్లాడుతూనే ఆ పనులు చేసింది. మధ్యలో ఆమె వేసుకున్న చుడీదార్ పైన ఉన్న చున్నీ జారిపోవడం, యౌవనంలో ఉన్న ఆమె సౌందర్యం, రసగంగలా కరిపోవడం, ఇందంతా చూస్తున్న బస్సులో ఉన్న కుర్రకారు గుండెలు స్వర్ణపు అంచులు చేరిపోవడం క్షణాల్లో నిర్వహిస్తూనే ఆత్మను పరమాత్మతో అనుసంధానించే భక్తశిఖామణిలా సెల్ లో మాట్లాడుతూనే ప్రయాణం తాలూకు తొలి అడుగులు కదుపుతుంది.

విద్యాచరణ్, తన సామ్రాజ్యాన్ని అనూహ్యంగా శత్రుదేశాలు ఆక్రమించడంతో అనాక్కయి చేష్టలుడిగిన రాజులా ఉన్నాడు. ఆ సుందరి ఇప్పుడు కాస్తకుదురుగా కూర్చుంది. ఇతడివైపు చూడడంలేదు. అలాగని ఎవరివైపు ఆమె చూడడం లేదు.

భగవంతుడు ప్రత్యక్షమైనప్పుడు భక్తుడు పరవశించి, లోకాలను మరిచి అతడితో సంభాషించినట్లుగా ఆమె 'సెల్' లో మాట్లాడుతూనే ఉంది. ఆమె పైటగాలికి సయ్యాటలాడుతూ ఇతడి మోముపై నాట్యం చేస్తుంది. ఆమె ముంగురులు తీరాన్ని తాకి పోయే అలల్లా గాలికి ఎగురుతూ వచ్చి ఇతడిని తాకి వెళ్తున్నాయి. ఆమె ఒంటినుండి వస్తున్న నాణ్యమైన సెంటు పరిమళం నాసికాపుటాలకు హాయిని మోసుకొస్తుంది. ఆమె మాట్లాడుతుంటే పలువరుస ముత్యాల వాకిళ్ళను పరుస్తున్నది. ఆమె నవ్వుతుంటే, చెక్కిళ్ళు వెన్నెల పరవళ్ళు పుక్కిలిస్తున్నవి. ఆమె మోముపై అక్కడక్కడ సన్నని చెమట బిందువులు అరవిరిసిన పుష్పాలపై మంచుబిందువుల్లా ఉన్నవి. ఆమె కంఠం మాచివివురు తిన్న కోయిలలా ఉంది. ఆమె నిండు పరువంతో పోటెత్తడానికి సిద్ధమయ్యే వరద గోదావరిలా ఉంది.

విద్యాచరణ్ సీటుకు అటువైపు సీట్లలో కూర్చున్న యువకులు, వెనుకనున్న నడివయసు మగవాళ్ళు ఇతడివైపు ఈర్ష్యగా చూడసాగారు. నిజానికి ఇంతటి రోమాంటిక్ సిట్టువేషన్ ఒక ఐదు సంవత్సరాల క్రితం అతడికి ఎదురైనా, అంటే వివాహానికి పూర్వం

ఎదురైనా అతడు ఎంజాయ్ చేయకపోయేవాడు. అలాగని అందమైన అమ్మాయిలను కన్నెత్తి చూడని ప్రవరాఖ్యుడేమీ కాదు. పుస్తకం చేతిలో ఉంటే, ఎంతటి రంభా ఊర్వశులు దిగివచ్చినా వారివైపు చూడాలని అనిపించదు. అది అతడికి ఎప్పటినుండో ఉన్న తత్వం.

తన ఆఫీసులో పనిచేసే కుమారి గుర్తుకు వచ్చింది. ఆమె ఎప్పుడూ సెల్లో మాట్లాడుతూ చుట్టూరా ఉన్న లోకాన్ని మరిచిపోయే రకం. ఆఫీసు పనుల్లో శ్రద్ధపెట్టక, అన్ని పనులు తప్పుల తడకగా చేస్తుంది. ఇంట్లో ఇలాగే సెల్లో మాట్లాడుతూ, నేల మీద ఉన్న పాయింట్ల పాలు మరిగిస్తూండగా, అప్పుడే అడుగులు వేయడం నేర్చుకుంటున్న ఆమె చిన్నారి పసిపాప మరుగుతున్న పాలు చూసి అటువైపు వెళ్ళి, ఆత్రంగా ఆ గిన్నెను పట్టుకుంది. మరిగిన పాలు ఆ అమ్మాయి మీద పడ్డాయి. పాపకు తీవ్రంగా గాయాలు అయ్యాయి. అతికష్టం మీద ఆ పసిపాప బ్రతికింది. కానీ కుమారికి మాత్రం బుద్ధిరాలేదు.

"అయినా సెల్లో గంటలు గంటలు మాట్లాడే విషయాలు ఇంతగా ఏముంటాయబ్బా?" అనుకున్నాడు. తనది ప్రేమ వివాహమే. పెళ్ళికాకముందు తన దగ్గర, రమ్య దగ్గర సెల్ ఫోన్లు ఉండేవి. ఎప్పుడూ పట్టుమని పదినిమిషాలు మాట్లాడుకునేవారు కాదు. ఇక ఇప్పుడైతే ఎంతో అవసరముంటే తప్ప ఫోన్ చేసేది లేదు, మాట్లాడేది లేదు. ఏవైనా ముఖ్యమైన విషయాలు ఉంటే క్లుప్తంగా మాట్లాడుకోవడం పెట్టియడం అంతే.

"ఆధునిక శాస్త్రీయ, సాంకేతిక ప్రగతి ఇచ్చిన సదుపాయాలను ఉంచుకుని సుఖసౌకర్యాలు అందుకోవాలే తప్ప దానికి బానిసకారాదు" అంటుంది రమ్య. రమ్య బహుశా ఈవిడంత చదువుకున్నది కాదు. కాని సంస్కారి. "పారుగు వారికి మనవల్ల ఏ అసౌకర్యం కలుగకూడదు" అంటుంది.

టర్నింగ్లో బస్సు మలుపు తిరుగడంతో ఒక్కసారిగా పక్కనున్న అమ్మాయి వచ్చి ఇతడి పైవాలింది. పక్కనీటులో నున్న యువకులు అసూయగా చూడసాగారు. ఆమె అలా పడుతున్నప్పుడు గానీ, తగలకూడనివి తగులుతున్నప్పు కానీ, మళ్ళీ తిరిగి లేస్తున్నప్పుడు గానీ ఏ భావం లేకుండా, యుద్ధరంగంలో ఎన్ని ఆటుపోట్లు ఎదురైనా ధనుర్భాణాలు వీడని యోధుడిలా ఆమె 'సెల్'ను వదలకుండా మాట్లాడుతూనే ఉంది.

విద్యాచరణ్ ఆమె వైపు చూసాడు. ఆమె మాట్లాడుతూనే ఉంది. ఆమె హావభావాలకు, ఆంగిక చేష్టలకు ఆమె శరీరం లయబద్ధంగా కదులుతుంది. అతడికి తగులుతుంది. ఆమె మాట్లాడుతున్న పోషే ఇంగ్లీష్ విద్యాపరిమళాన్ని వెదజల్లుతుంది. ఎంతో ఆశగా 200 పుటల పుస్తకాన్ని చదువుదామనుకున్నాడు. పదిపేజీలు కాలేదు. నిష్ట, తిష్ట కుదరడం లేదు. ఏకాగ్రత చెదిరింది.

బ్రహ్మత్వాన్ని కోరి గంభీరంగా తపస్సు చేసుకుంటున్న మహాముని తపస్సును, దేవేంద్రుడు రంభను పంపి తపోభంగం చేయించినట్లుగా ఉంది అతడి పరిస్థితి. కూర్చున్న చోట ఇబ్బందిగా కదిలాడు ఆమె మాట్లాడుతూనే ఉంది. టీవీ యాంకర్లా మెలికలు తిరుగుతూనే ఉంది. చెలియలి కట్ట తెంచుకున్న కడలిలా వాక్రవాహం సాగుతూనే ఉంది. తన చుట్టూ మనుషులు ఉన్నారని, తనను అందరూ చూస్తున్నారని, తాను మైమరచి మాట్లాడుతుంటే కొందరు తనను అదోలా చూస్తున్నారని ఆమె భావించడం లేదు. ఆమె నేర్చుకున్న చదువుకూ, బహుశా ఆమె కుంటుంబ సంస్కారానికీ, ఆమె ప్రవర్తనకు పాంతనలేదు.

'సెల్' ప్రపంచంలో మునిగిపోయింది. కాసేపు పుస్తకం మూసి అలాగే కూర్చున్నాడు. "ఈ చదువుకున్న అనాగరికం ఏమిటో?" అనుకున్నాడు.

"గట్టిగా మాట్లాడడం ఆపండి. ఇది పబ్లిక్ ప్లేస్ .. యూస్ యువర్ సెన్స్" అనే ధైర్యం అతడిలో లేదు. పైగా ఆమెను చూస్తే వెంటనే అలా అనాలి అనిపించలేదు. అతడికి ఒక ఆలోచన వచ్చింది.

తన బాగ్‌లో నుండి ఈ మధ్యే ఆవిష్కరించబడిన ఒక మంచిగ్రంథాన్ని తీసి, ఆమె చేతికిస్తూ, "ఇది వ్యక్తిత్వ వికాసానికి సంబంధించిన గ్రంథం. ఒక గొప్ప రచయిత రాసాడు. మీకు ప్రయాణంలో బోరు కొట్టదు" అన్నాడు ఆమె వాక్రవాహాన్ని ఆటంకపరుస్తూ.

ఒకవైపు మాట్లాడుతూనే ఆమె పుస్తకాన్ని చేతిలోకి తీసుకుని, పేజీలు తిరగేసి, మళ్ళీ ఇతడి చేతిలో పెట్టి, తాను మాటల్లో మునిగిపోయింది.

చదువుకున్న వారెవరైనా ఇష్టపడే గ్రంథం అది. డంగైపోయాడు.

ఇంతలో 'ఫోన్' ఆగింది "హమ్మయ్య" అనుకున్నాడు. పుస్తకం తీసి చదవసాగాడు. మరు నిమిషంలో మరొక ఫోన్. మళ్ళీ సీను పునరావృతం. ఈసారి తన బాగ్‌లో నుండి ఈ వయసులో ఉండే వాళ్ళు సాధారణంగా చదివే 'ఫేజ్' నవల తీసాడు. అది ఆమెకు ఇచ్చాడు. ఆమె అతడివైపు చూసి నవ్వుతూ, కాసేపు పేజీలు తిరిగేసి, అతడికి తిరిగి ఇచ్చేసి మళ్ళీ 'సెల్' లోకంలో మునిగిపోయింది. దెబ్బతిన్నట్టుగా అనిపించింది అతడికి. పదినిమిషాలు గడిచాయి. రెండుపేజీలు కూడా చదవలేదు. మానసికంగా, శారీరకంగా కూడా 'డిస్టర్బ్' అవుతున్నాడు.

విద్యాచరణ్ పట్టువదలని విక్రమార్కుడిలా, వ్యాధిని ఎలాగైనా తగ్గించాలని మరొక ప్రెస్టిజ్షన్ రాసే వైద్యుడిలా తన బ్యాగులో నుండి ఈసారి యువతీ యువకులు సాధారణంగా ఇష్టపడే ఫిల్మ్ మ్యాగ్ జెన్, స్పోర్ట్స్ మ్యాగ్ జెన్, జోక్స్ బుక్స్ తీసాడు. తీసి ఆమె వైపు "తీసుకోండి" అన్నట్టుగా చూసాడు.

ఆమె ఇతడివైపు "మొబైల్ లైబ్రరీలా ఉన్నాడే" అన్నట్టుగా చూస్తూ, మాట్లాడుతూ యధాలాపంగా పుస్తకాలు తిరగేస్తుంటే ఒకటి రెండుసార్లు ఆ పుస్తకాలు కింద తొక్కుడులో పడ్డాయి. మనసు కలుక్కుమంది. అవి మళ్ళీ చేతిలోకి తీసుకుని మాట్లాడసాగింది.

ఇక ఆమెను ఆ సెల్ ప్రపంచం నుండి బయటికి తీసుకురావడం కష్టమని విద్యాచరణ్‌కు అర్థమైంది.

ఆ శబ్దకాలుష్యాన్ని, ఆ అనాగరిక వాగ్మోరణిని అడ్డుకోలేనని మనసులో ఓటమిని అంగీకరించుకుంటూ పుస్తకాన్ని మూసి కిటికీ నుండి బయటకి చూడసాగాడు. హైవే మీద బస్సు పరుగెడుతుంది. రోడ్డుపై వెళుతున్న బస్సుల్లో, కారుల్లో, బైకుల్లో ప్రయాణిస్తున్న వారి చేతుల్లోనూ, అడపాదడపా దారిలో వస్తున్న పల్లెటూళ్ళలో కనిపిస్తున్న మనుషుల చేతుల్లోనూ సెల్లులు మోగుతున్నాయి. తనతోటి ఉద్యోగి సూర్యం గుర్తుకు వచ్చాడు. అతడు టాయిలెట్‌లో కూడా 'సెల్' వదలడు. ఈ 'సెల్' రాక ముందు వీరంతా ఎలా బ్రతికారు? ఈ సెల్ ఆవిష్కారంతో ప్రజల జీవితం అత్యద్భుత ప్రగతి శిఖరాలు అందుకుందా? కార్పొరేట్ వ్యాపార ప్రాప్తించం అవసరం ఉన్నవాడికి లేనివాడికి 'సెల్'ను దగ్గర చేసింది. ఇది కొంత మంచికే అయినా, దాని ఆవశ్యకతను సక్రమంగా అర్థం చేసుకుని వారు వ్యసనంగా మార్చుకొంటున్నారు. అవసరానికి చేతిలో సెల్ ఉంచుకోవాల్సిన వ్యక్తి, సెల్ చేతిలోకి వెళ్ళిపోయాడు. ఆలోచనల్లో కొట్టుకుపోతున్న విద్యాచరణ్ ఒక్కసారిగా వాతావరణంలో మార్పును గమనించాడు.

ఏదో తెలియని ప్రశాంతత.

ఉరుములు ఉరిమి, మెరుపులు మెరిసి కుండపోతగా వర్షం కురిసి వెలసిన ఫీలింగ్. పక్కకు చూసాడు. ఆమె మాట్లాడటం ఆపింది.

"భగవంతుడున్నాడు!" అనిపించింది.

ఆమె అతడివైపు చూస్తూ, "ఇంతసేపు మీరు వరుసగా ఒక పుస్తకం వెనుక మరొకటి ఇస్తూ పోయారు ఎందుకూ?" అన్నది.

తన లక్ష్యాన్ని భంగపరిచిందన్న కసితో, ఆమె ప్రవర్తన పట్ల కలిగిన చిరాకుతో, "నేను చదువుకోవచ్చునని" కటువుగా అన్నాడు.

ఆమె దెబ్బతిన్నట్టుగా చూసింది. తనను ఇంత షార్ప్‌గా ఎవరూ ఇంత వరకూ కామెంట్ చేయలేదు.

"నా సెల్ నా ఇష్టం. నేను మాట్లాడుకుంటే మీకొచ్చిన నష్టం ఏమిటి? చదువుకోవాలనుకున్న వారికి చదువు మీద శ్రద్ధ ఉండాలి" అని అందామె.

మళ్ళీ సీన్ పునరావృతం.

ఇంతలో సుర్యాపేట వచ్చింది. ఆమె ఒకవైపు సెల్లో మాట్లాడుతూనే తన లగేజ్ వైపు వెళుతూ, ఇతడి వైపు చూసింది.

"సారీ! థ్యాంక్స్! " అన్నాడు.

"ఎందుకు? " అన్నది 'సెల్' దూరంగా జరిపి.

"పదిమంది ఉండే చోటు పర్సనల్ స్పేకింగ్తో ఇంతసేపు ఇబ్బంది పెట్టిన మీ సంస్కారాన్ని సహించలేకపోయినందుకు.. సారీ!

బస్సు దిగిపోతున్నందుకు థాంక్స్!" అన్నాడు.

ఆమె మరొక సారి నిస్తేజురాలై అతడివైపు చూస్తూ, ఏదో అనబోతూ బస్సు కదలడంతో దిగిపోయింది.

బస్సులో ఎవరూ ఎక్కలేదు. సీటు ఖాళీగా ఉంది.

పబ్లిక్ ప్లేస్లో, పదిమందిలో ఇలాంటి వారి అనాగరిక ప్రవర్తనకు చింతించకు సెల్ ప్రపంచపు వికృత రూపాన్ని గురించి ఆలోచించక కనీసం మిగిలిన సమయాన్ని అయినా సద్వినియోగం చేయాలనుకున్నాడు. బస్సు మైలు రాళ్ళను దాటుతుంది. పుస్తకంలో పుటలు మారుతున్నాయి. పుస్తకపఠనంలో మునిగిపోయాడు విద్యాచరణ్.

తీగలాగితే

సింహాగిరి

అత్యుర్వచిత్ర (సిని నిర్మాణ సంస్థ) సహకారంతో కౌముది - రచన నిర్వహించిన కథల పోటీలో
బహుమతి పొందిన కథ.

'నరసయ్య వచ్చాడా?' వాసంతి హాల్లోకి వస్తూనే అడిగింది, ఆత్రంగా.

'వచ్చి వెళ్ళాడు'

'ఈ రోజు ఏం జేశాడు?'

'సాంబ్రాణి పాగ పట్టించాడు.'

చేతి సంచి సోఫాలో గిరాటేసి, పెరటి తలుపులు తెరిచింది. అప్పటికి సాయింత్రం ఆరైంది. దట్టంగా పందిరిని అల్లుకున్న బీరపాదు పెరడంతా ఆవరించిన కారణంగా చీకటిగా ఉంది. లైటు వేసి పాదునంతా కలయజూసింది. ఏపుగా పెరిగిన ఆకుల మధ్యనుండి సన్నగా వస్తోన్న సాంబ్రాణి పాగ వాసన. తలుపు చేరవేసి హాల్లోకి వచ్చింది, వాసంతి.

సోఫామీద బాసింపట్టువేసుకున్నాడు డిస్కవరీ ఛానెల్ చూస్తున్నాడు భర్త. టి.వి తెరమీద అంతరించిపోతోన్న ఏవో జీవ సంతతుల్ని చూపిస్తున్నారు, వ్యాఖ్యానిస్తూ.

కౌముది

‘రోపం చేస్తాడట?’ -

‘మరిహా చేసింది ఏం లేదన్నాడు’.

‘అవును పాపం, అతడు మాత్రం ఏం చేస్తాడు?’ వాసంతి నిస్పృహగా నిట్టూర్చింది.

నర్సయ్య వారం రోజులుగా వస్తున్నాడు. తొలిరోజు ఆకు దువ్వేడు, అంటే ముదురాకుల్ని తృంచాడు. తర్వాత మర్నాడు ఒడ్డు మొదలంటా పట్టి బలంగా గుంజి ర్ఘూడించాడు. ఆ తరువాత్తరువాత చివుళ్ళు తురిమాడు.. పసుపు నీళ్ళు పాదంతా చిలుకరించాడు.. పాదు పాదం చెంత నల్లవెంటుకల్ని అందేలా చేసి పాదిగేడు. ఈ రోజు సాంబ్రాణి పాగపెట్టాడు. దీనితో నరసయ్య వైద్యం పూర్తయిందన్నమాట. వాసంతి ఆలోచిస్తూ స్నానం చేసి వంటకుపక్రమించింది.

వాసంతికేం చెయ్యడానికి పాలుపోవడంలేదు. పోనీ కోసీ పారేడ్డామంటే... పచ్చని మొక్క. అందు నా పూవు తొడిగింది. నేడోరోపో కాయనుంది.

ఊహూ మరి కాయదు. పాదు నానాటికీ ముదిరిపోతోంది. అసలు పాదుపెట్టి తను తప్పు చేసిందేమోననుకుంది, వాసంతి. పెరడంతా ఆక్రమించింది వంటగదికి గాలీ, వెలుతురూ తగ్గాయి. ఇల్లంతా చిన్నగా వ్యాపించిన పసరు వాసన. ఆయన ‘వడ్డు. వడ్డు’ అని అంటూనే ఉన్నారు. ఆయనలాగే అంటారు. అలా అనేవారు కుదురుగా ఉండొద్దూ.. మరి ఎప్పుడూ బీరకాయలు తెమ్మంటూ ఆ కూరలమ్మి చిన్నమ్మ వెంటపడతారేం!? వీళ్ళిద్దరి మధ్య బీరపీచు బంధం ఏమైనా ఉండేమోననే అనుమానం ఎవరికైనా వస్తుంది అసలు దీనికంతటికీ కారణం చిన్నమ్మ! ముమ్మాటికీ చిన్నమ్మ!! కాకుంటే ఈ పాదు సాద తనకుండకపోను.

వాసంతికి చిన్నమ్మ మీద పీకల్లాకా కోపం వచ్చింది. ఆ కోపానికి కారణాలు లేకపోలేవు. ఒక కారణం చిన్నమ్మ అందం కాగా మరో కారణం చిన్నమ్మ తెలివి. అంతేనా?. ఊహూ అంతకు మించి మరొహటి కూడా ఉంది. లోలోపల ఛాయామాత్రంగా దోబూచులాడుతోన్న అనుమానం. తమ పెండ్లికి ముందుకూడా తనీ ఇంట్లోనే ఉండేవారు. వంట చేసుకునేవారు. కూరలు చిన్నమ్మ వేసింది. అయితే..?

వాస్తవానికి చిన్నమ్మ వాసంతి కంటే చాలా అందంగా ఉంటుంది. దారితప్పి వీధిలోకి ప్రవేశించిన వనదేవతలా ఉంటుంది. చూస్తే చూడాలనిపిస్తుంది. అలా అని చూపులో, మాటలో, చేతలో వెదికినా వెకిలిదనం మచ్చుకైనా కానరాదు. మరైతే తనకెందుకు చిన్నమ్మంటే కోపం? వాసంతి ప్రశ్నకు ఇతమిత్థం కాని సమాధానం.... కోపం రాదూ మరి? తను అరిచి గీపెట్టినా అరపైసా తగ్గించనిది, ఆయనొచ్చి ఓ మాటంటే కే.జీ.కి ఒకటి రెండు తగ్గించడమే కాక ముసిముసిగా నవ్వుతూ కొసరు పెడుతుంది. అదే వాసంతికి ఉడుకుపుట్టిస్తుంది. మనసులో ఏం లేకపోతే ఇలా చేస్తుంది మరి?

‘అదేం కాదు. అంతా అడిగే తీరులో ఉంది’ అంటాడు, వాసంతి భర్త.

‘అవున్నిజమే. ఎం.బి.ఏలు చిన్నమ్మ దగ్గర పనిచెయ్యవు. నీవు తటపటాయించి తనను పిలిచే వేళకు ఈ వీధిలోనే తట్టడు కూరలు అమ్మి ఖాళీ తట్టతో వెనక్కు తిరుగుతుంది. కూరలు కొన్నవేళ పెన్నూ కాగితం తీసి లెక్కలోసేలోపు కూరల డబ్బు ఇంతైందని బాకీ చెల్లింపులో చెపుతుంది’ వాసంతి భర్త వివరించాడు.

అది నిజమే. తను పలుమార్లు లెక్క తప్పువేసి ఎక్కువచ్చినా, సరిచేసి వివరిస్తుంది చిన్నమ్మ.

‘ఏదిఏమైనా చిన్నమ్మ దగ్గర కూర్లు కొనడం మానెయ్యాలి’ ఈ మాట వాసంతి పలుమార్లు అనుకుంది. కానీ.. ఎలా? భార్యాభర్తలిద్దరూ ఉద్యోగిస్తులాయె. సాయంత్రం వేళకు ఇంటికి చేరేసరికి అలసటగా ఉంటుంది. తాజా కూరలకంటూ ప్రత్యేకంగా బజారుకు వెళ్ళడం ససేమిరా కుదరదు. ఒకటి రెండు మార్లు బజారు నుండి కూరలు తేవడానికి వాసంతి ప్రయత్నించింది. ఆమెకు

అలసట, అనవసర కాలయాపన మిగిలేయి. విశేషించి చిన్నమ్మ కూరలు ధర బజారు ధరకంటే చౌక అనిపించింది. వాసంతి తీవ్రంగా ఆలోచించి ఓ నిర్ణయానికి వచ్చి ఆ రాత్రి భర్తతో చెప్పింది.

'మనం పెరట్లో కాయగూరల పాదులు పెట్టుకుందాం'

ప్రతిపాదన విని భర్త వాసంతిని అయోమయంగా చూశాడు

'బీరపాదు కూడా' - వాసంతి రెట్టించింది.

'సరే నీ ఇష్టం' - అన్నాడు వాసంతి భర్త.

వాసంతి వెంటనే తన ప్రతిపాదనని అమలుపరిచింది. పట్నపు శివార్లు ఉండే ఇల్లది. ముఖ్యంగా వాసంతి పనిచేస్తున్న స్కూలుకు దగ్గరగా ఉందని చెప్పి పెళ్ళి తరువాతకూడా ఇల్లు మార్చలేదు. పైగా అద్దె తక్కువ. విశాలమైన గదులు, పెద్ద పెరడు. పెరట్లో కొంత భాగాన్ని చదునుచేసి మట్టిని గుల్లచేసి విత్తులు నాటేందుకు సిద్ధం చేసింది. ఇదేదో వింతగా ఉందనుకున్న భర్త చూద్దామని చెప్పి చేదోడయ్యాడు. బొరిగి, పాత అట్లకాడ, ఇనుప చువ్వ, బకెట్ - ఇత్యాది వస్తువులు కోరినపుడందిస్తూ సహకరించాడు. తరువాత కొంచెం దూరంలో ఉన్న నర్సరీ నరసయ్య వద్దకు వెళ్ళారు. అతడు వీరికి పరిచయస్థుడు. అతడి వద్ద అప్పుడప్పుడూ ఓ గులాబీ అంటునో, మందార మొక్కనో కొంటూంటారు.

తమ ఆలోచనల్ని వివరించి కాయగూరల విత్తనాలు కావాలని చెప్పారు. వారికి కావలసినవి నరసయ్య మర్నాడు ఊరెళ్ళి తెచ్చాడు.

చినుకురాలి, నేల తడిచి, పదను బారినవేళ పాదుకట్టి మట్టి వదులు చేసి పెరట్లో ఓ మూల బీరవిత్తులు నాటారు. కొంచెం దూరంలో సరిహద్దు గోడకు సమాంతరంగా చిన్న గోతులు తీసి బెండ విత్తులు నాటారు. మరో వారానికి విత్తులు మొలిచాయి. చూస్తుండగానే బీర ఆకులు విడిచి తీగలు సాచింది. ఓ వైపు సరుగుడు నిట్టలు పాతి మరోవైపు సనోషిడ్ ఆధారంగా పందిరి వేయించారు. పాదుకు ఊతం పాతి పందిరిపైకి పాకే ఏర్పాటు చేశారు. పై ఈ పనులు బహువచనంలో సాగినా ప్రధాన పాత్ర మాత్రం వాసంతిదే. కూరల చిన్నమ్మతో సంబంధాల్ని తృంచేదిశగా వాసంతి కృతనిశ్చయంతో ముందుకుసాగుతోంది. వాసంతి భర్త ఇవేమీ పట్టనట్లు మొక్కలవంక, అవి పెరిగే తీరుపట్ల ఆపేక్షగా చూసేవాడు. ఇలా రోజులు గడుస్తూండగా ఓ రోజు ఉదయం హఠాత్తుగా పెరట్లోంచి వాసంతి కేకేసింది

"ఏమండోయ్"

ఒక్క అంగలో వాసంతి భర్త అక్కడకు చేరాడు. వాసంతి చూపిన దృశ్యం అతణ్ణి కలిచివేసింది. మూడడుగులు పైన పెరిగిన బెండమొక్కల్నిండా కండచీమలు... ఎరకండచీమలు. ఎక్కణ్ణించి వచ్చాయో, నేలయినట్లుగా పుట్టులు పుట్టులుగా మొక్కలపైకెగ బాకి నిర్ధాక్షిణ్యంగా చివుళ్ళను ఆకులను కాండాన్ని కొరికి రసాన్ని పీలుస్తున్నాయి. కొన్నైతే ఏకంగా కాండాన్ని దొలిచివేస్తున్నాయి. చీమల్ని వదిలించేందుకు శతధా ప్రయత్నించారు. కాట్లు మిగిలా, కాళ్ళూ చేతులనిండా కుట్టాయి, దద్దుర్లు తేలి సలుపు పెట్టాయి. చేసిదిలేక నర్సయ్యకు సమస్య చెబితే మందిచ్చాడు. చీమలు మందు వేసినా చావలేదు. సరికదా మరింత రెచ్చిపోయి బెండమొక్కల్ని ఆసాంతం నాశనం చేశాయి. మొక్కలు మరునాటికి మాడిపోయాయి. ఎరచీమలు ఎలా వచ్చాయో.. అలానే మాయమైపోయాయి. పోనీలే బీరపాదునేం చేయలేదుకదా అని సరిపెట్టుకున్నారు మరో నాలుగు వారాలు గడిచాయి. బీరపాదు పందిరంతా ప్రాకింది. మొగ్గ తొడిగింది. పూతపూసింది. కానీ పూసిన పూత పూసినట్లే రాలిపోతోంది. తెల్లవారేసరికి పెరడంతా రాలిన బీరపూలు వాడి, మరిగిన పసుపుపచ్చని పూలు తుడిచి శుభ్రం చేసి సరికి నడుంపట్టి నానా లంఖణాలు చేసినట్లుంటోంది, వాసంతికి.

ఆ రోజు ఆదివారం. ఆనందమోహన్ వచ్చాడు. అతడు వాసంతికి వరుసకు తమ్ముడతాడు. దగ్గర్లోనే వ్యవసాయశాఖలో ఫీల్డ్ ఆఫీసరుగా చేస్తున్నాడు. వాసంతి తమ్ముడికి బీరపాదు పూతవేసినా పిందెకాయని విషయం వివరించింది. చివరిగా ముగిస్తూ, ఇలా పాదు వేయడానికి కారణం 'మీ బావే' -నని చెప్పింది.

వసంత భర్త తలదించుకున్నాడు, సిగ్గుపడుతూ. అతడికి బీరకాయంటేగల అపారవాత్సల్యానికి కారణం అవ్యాజ్యమైన జిహ్వాపల్యం - ఇతడికి బీరకాయకు ఏదో బీరపీచు సంబంధం ఉందనుకుంది వాసంతి, అతణ్ణి చూస్తూ, 'అదిసరే - మరైతే చిన్నమ్మ బీరకాయలు మహారుచిగా ఉంటాయంటారేమిటో ఈయన' వాసంతి మనసులో అనుకుంది.

'అవి పినగాడి బీరపిందెలు మరి' - అతడు వాసంతి ఆలోచనల్ని పసిగట్టినట్లున్నాడు.

ఆనందమోహన్ అక్క బావల తగాదాలకు అతీతంగా హాల్లోంచి పెరట్లోకి పదిమార్లు తిరిగి బీరపాదును అనేక దఫాలుగా పరిశీలించాడు చివరికి సంచలించి పెట్టె తెరిచి నాలుగైదు ద్రావకాలు తీశాడు. ఓ బకెట్ నీళ్ళలో వాటిని కలిపాడు. ఒకటి రెండు గోళీలు వేశాడు. వేసింది చాలన్నట్లు తృప్తిగా తలాడించి, ఆ నీళ్ళను పాదుమొదట్లో పోశాడు, పైన పందిరి మీద చిలకరించాడు. తన పనైందన్నట్లు సంచి సర్దుకు వెళ్ళిపోయాడు. వెళుతున్నప్పుడు వినీ వినిపించనట్లు చెప్పాడు 'కాస్తే ఓ వారంలో కాస్తుంది'.

వారం గడిచింది, రెండు వారాలు గడిచాయి బీరపిందె జాడలేదు పూలన్నీ వాడి ముడుచుకుపోయి రాలిపోతున్నాయి.

బీరపాదు పూతపట్టిన కొత్తలో కూరల చిన్నమ్మ పట్ల వాసంతి ఓ నిర్లక్ష్యభావం పెంచుకుంది. గేటు తలుపు తట్టినా, పలుమార్లు పిలిచినా విననట్లు నటించేది. ఇప్పుడు మరి తప్పేట్టులేదు, ఏదో ఇలా.. అలా.. హడావిడిగా వెళ్ళి రెండు మూడు కూరగాయలు పెట్టించుకోవడం తప్పనిసరైంది. భర్తకిష్టమైన బీరకాయల్ని మాత్రం వద్దనేది. బేలగా చూసే భర్తవైపు అదోలా చూస్తూ 'ఎందుకు నాల్లోజుల్లో మన ఇంటి బీరపిందెల్లో పచ్చడి పెడతానుగా' - అని ధీమాగా చెప్పింది.

కూరల చిన్నమ్మ వాసంతి పెరటి బీరపాదు రహస్యాన్ని గ్రహించిందేమో, క్రమం తప్పకుండా రోజుగేటు వద్దనిలిచి ఓ కేక వేస్తూపోతోంది. ఏమాట కామాట చెప్పాలి. చిన్నమ్మలో క్రమశిక్షణ ఉంది. ఆ వీధి గృహస్థుల పోషక విలువల్ని నిర్వహించేందుకా అన్నట్లు ఓ అవగాహనతో రోజుకో కూర తెచ్చేది. ఆకుకూరల్ని కాయగూరల్ని మార్చి మార్చి తెచ్చేది. ఆ రోజు వరుస బీరకాయలు కాగా వాసంతి గేటు వద్ద నిలిచి పలుమార్లు కేకేవేసింది, గేటు తడుతూ.

'బీరకాయలు కొనననని చెప్పానుకదా' - వాసంతి చిరుబురులాడింది.

'బీరపాదు పెట్టారేటమ్మా?' - చిన్నమ్మ నవ్వుతూ చిన్నగా అడిగింది. ఇంటిపై కప్పు ముందరి భాగాన్ని పరిశీలనగా చూస్తూ.

'నీకెవరు చెప్పారు?' వాసంతి గట్టిగా అడిగింది చిన్నమ్మని, అప్పుడే రంగప్రవేశం చేసిన భర్త వైపు కోపంగా చూస్తూ.

'ఒక్కల్లు సెప్పాలేటమ్మా? అదో అటు సూడు' - చిన్నమ్మ చూపింది.

అక్కడో దృశ్యం. పెరటి పందిరి మీంచి, మేడమీద పిట్టగోడను దాటి ఇంటిముందరి పైకప్పును చేరి చిరుగాలికి అలవోకగా ఊగుతూ తలాడిస్తున్న బీరపాదు చివుళ్ళు, తీగెలూ.

వాసంతి రహస్యం బట్టబయలైనట్లు తడబడింది.

'బీరకాయలు తీసుకో వాసంతి చాలారోజులైంది, పప్పుతో కలిపి వండితే నీ చేతి రుచి కమ్మగా పండుతుంది'

మరో మాటకు తావివ్వకుండా భర్తని చిరుకోపంతో చూస్తూ చిన్నమ్మ ఎంచి ఇచ్చిన బీరకాయల్నందుకుంటూ లోనికి నడిచింది.

వాసంతి.

'ఎలానూ రహస్యం తెలిసింది కదా. కూరలమ్మికి కూరపాదుల పెంపకంలో అనుభవం ఉంటుంది. మన బీరపాదు విషయం చెబితేనో... అహో.. తోప్పం లేదుకదా! - ఓ సలహా ఇస్తుందేమోనని!' వాసంతి భర్త ఆమెననుసరిస్తూ నెమ్మదిగా చెప్పాడు.

'నర్సయ్యకు తెలియనిదీ, ఆనంద్ కు తెలియనిదీ చిన్నమ్మకేం తెలుస్తుంది?' వాసంతి భర్తమాటను భీకరాన్ని వొలకబోస్తూ ఖండించింది.

'నిజమేననుకో ఏ పుట్టలో ఏ పాముదోనని' - భర్త నసిగాడు.

'సరే చూద్దాం లెండి' వాసంతి సాలోచనగా అంది, ఎందుకైనా మంచిదని.

మర్నాడు చిన్నమ్మకు బీరపాదు విషయం వివరించింది వాసంతి. సంజవేళ వస్తానన్నట్లు చెప్పింది, చిన్నమ్మ. చెప్పినట్లే వచ్చింది. వాసంతి ఎందుకైనా మంచిదని భర్తకంటే ఓ గంట ముందు వచ్చి సిద్ధంగా ఉంది.

'ఇలాటియి పొద్దుకూకి సూడాలమ్మా' అంటూ చిన్నమ్మ వాసంతి వెంట పెరట్లోకి నడిచింది. బీరపాదు మొదట్లో మట్టి తీసి వాసన చూసింది. ఆకు తెంపి నలిపింది. ఒడ్డును పరిశీలనగా చూసింది, ఎక్కడైనా ఉబ్బెత్తుగా ఏర్పడి లోన పురుగు పట్టిందేమోనని తరువాత ప్రక్క గోడనానుకుని కట్టిన మెట్టు మీదుగా పైకెక్కి పందిరిపైన ప్రాకిన బీరపాదును పరిశీలనగా చూసింది. పందిరి మీదకు వంగి ఓ నాలుగైదు పువ్వుల్ని తుంచి వాసన చూసింది. పూవుపై భాగాన్ని కొనగోటితో స్పృశించింది. తరువాత ఆమె గాలివాటు దిశగా దూరంగా చూస్తూ చాలాసేపు మౌనంగా ఉండిపోయింది. వాసంతి, ఆమె భర్త చిన్నమ్మను గమనిస్తున్నారు. ఆమె చేష్టలు వారిలో కుతూహలాన్ని రేపాయి. కాసేపటికి చిన్నమ్మ పెదవి విప్పింది.

'మీ పాదు పిందెపట్టదు'

'ఏం?' వాసంతి ప్రశ్నించింది.

'మాకు నాలుగేకరాల మెరకుంది, దాంట్ల ఆకుకూరలేస్తం. కాయగూరల పాదులు పెడతం. నాను బుద్ధెరిగిన కాణ్ణిండి ఇదేపని. అయితేటి? ఈ సరికి మాదిగుబడి పడిపోనాది. నాలుగేకరాల మెరక్కే పావుపంట కనాకష్టింగోస్తే శాన' - చిన్న కాసేపు ఆగింది.

'సూడమ్మ కూరపాదు పువ్వు పిందెకట్టాలంటే దానిమీన పురుగు వోలాల. కొన్నైతే గాలికి పిందెకడతాయి. కొన్ని పువ్వులు పురుగు వోల్లేగాని పిందె కట్టవు. వోలనాటికి పురుగునేవీ? పొద్దోయిన ఏళ అయి బయటికొస్తవి, రెక్కలు సప్పుడు సేసుకుంటూ. మరైతే నాను పొద్దోయిన కాణ్ణించి సూస్తున్నాను, ఒక్క పురుగు అగుపడదు. మాయిలాకాల అలగేమరి. ఒకటి అరా ఎగురుతుంటాయి. వోలనానికి పురుగులేవీ? ఎట్టెపోనాయి? మనం మందులు చల్లుతున్నం. పంట సెరిపే పురుగులుని సంపేనానికి. ఆ మందులు ఈటి పేనాలు కూడా తీస్తున్నాయి. పువ్వులమీది వోలి పంటకాయించిన పురుగులు సస్తన్నయి, సిన్నరెక్కల మూతి పురుగున్నేవు, గడ్డిసిలకన్నేవు - అన్నీ సస్తన్నయి, ఆటి పిల్లలు, గుడ్లు, గుడ్లునుండొచ్చిన పాకుడు పురుగులు అన్నీ సస్తున్నాయి, సివరికి సచ్చిన ఈ పురుగుల్నేరుకు తిన్న పిట్టలు రాలిపోతన్నయి' సిన్నమ్మ ఉద్వేగంగా చెప్పింది.

వాసంతికి, ఆమె భర్తకి సిన్నమ్మ చెప్పింది కొంచెం కొంచెం అర్థం కాసాగింది. వాసంతి భర్త సిన్నమ్మను ఆరాధనగా చూశాడు. వాసంతికి భర్తచూపుల్లో నిర్మలత్వం కనిపించింది. సిన్నమ్మ కొనసాగించింది.

'నాను సందేశ పారొచ్చాను. ఇప్పుడు సీకటొడ్డాది. సుక్కలు పాడగడ్డన్నాయి. ఈ ఇలాకాల రెక్కల పురుగులుంటే ఈ పాలికి ఎగిరివోలాల. పువ్వుసూడు, పచ్చగ మెరిసిపోతన్నది, వాసన సిమ్ముతున్నది, ఇచ్చుకుపోతున్నది, గానైతే ఏనాభం పురుగున్నేవు వోలనానికి ఎగురు పురుగులున్నేవు' సిన్నమ్మ కాసేపు ఆగింది.

'మా బొట్టెలు మాయింతైన కాడికి ఏటపుద్దో మాకెరికినేదు. పురుగుమటుమాయమైపోద్ది. పిందెలేం కడ్డయి? కూరగాయలేం పండుతయి?' - చిన్నమ్మ సాలోచనగా చెప్పి మెట్లు దిగింది

'నా నెల్లాల, సీకటొడ్డాది. మా ఇంటోడు సూస్తంటడు'.

'ఆగు చిన్నమ్మా నేను నిన్ను దిగవిడుస్తా' వాసంతి వారించినా వినగూడదని నిర్ణయించుకున్న భర్త స్కూటర్ స్టార్ట్ చేశాడు.

చిన్నమ్మ వెనుక సీటుమీద నిస్సంకోచంగా, నిర్భయంగా కూర్చుంది.

వాసంతి చిన్నమ్మ చెప్పిందాంటో సత్యాన్ని విశ్లేషిస్తూ లోనికి నడిచింది, భారంగా అడుగులేస్తూ, వ్యాహ్యోళి నుండి మరలిపోతూన్న వనదేవతలా చిన్నమ్మ భాసించింది దూరంగా వెళ్తుతూ.

పుస్తాక

క.వరలక్ష్మి

అప్రవృత్తి (సిని నిర్మణ సంస్థ) సహకారంతో కౌముది - రచన నిర్వహించిన కథల పోటీలో
అనుమతి పొందిన కథ.

వసంత పూర్ణిమ ముందు రోజు. ఆకాశం నిర్మలంగా ఉంది. ప్రవహిస్తూన్న గంగానదిలో ఫాల్గుణ బహుళ చతుర్దశి చంద్రుడి అసంపూర్ణ బింబం ప్రతిబింబిస్తోంది.

విశ్వేశ్వరాలయం వెనక దశాశ్వమేధ ఘాట్లో గంగ హారతి కోసం ఏర్పాట్లన్నీ చక్కచక్క జరిగిపోతున్నాయి. యాత్రికుల్లో మెట్లన్నీ నిండిపోతున్నాయి. కాశీ నగరం సందు గొండుల్లోంచి జనం ఉరకలు పరుగులు పెడుతూ అక్కడికి తరలి వస్తున్నారు.

శృతి చూసుకుంటున్న తబలా వాయిద్యం విని అనంతమూర్తి ఈ లోకంలోకొచ్చాడు. నది మధ్య తేలుతూన్న పడవలో ఉన్నాడతను. అక్కడి నుంచి కాశీ నగరం దీప తోరణాలలంకరించుకున్న పురాతన పట చిత్రంలా కనిపిస్తోంది. మధ్యాహ్నం నుంచి అదే పడవలో నిద్రపోయాడు. ప్రదోప సంధ్య వేళ నారింజ రంగు కాంతుల్ని నింపుకున్న వారణాసి అతనికి అత్యంత అద్భుతంగా కనిపించింది. భానుబింబం పశ్చిమంలోకి అంతర్ధానమౌతుండగా విశ్వేశ్వరాలయంలోంచి తాళ వాయిద్యాలతో కూడిన ధమరుకాల, శంఖు నాదాల ధ్వని అతని గుండెను గుబగుబలాడించింది.

హరవిలాసంలోని శివుడి తాండవ నృత్యం ఇక్కడే జరిగిందా అనిపించింది. అక్కడ నగరం ఓలలాడుతూందో, ఇక్కడ పడవ ఊగుతోందో అర్థం కాని అలౌకికత్వం ఆవరించుకుందతన్ని. ఒక ప్రాచీనమైన మాయతెర ఏదో కప్పిన ఫీల్తో అలాగే నిర్ఘాతపోయి చూస్తూ ఉన్నాడతను. పడవను ఘాట్ దగ్గరకు పోనిచ్చి లంగరు వేసాడు పడవ సరంగు.

హిమానీ చలువల్ని నింపుకున్న నది సన్నని చలి తెరల్ని అతని మీదకి విసురుతోంది.

జనం మధ్యలో చిన్న స్ట్రీజి మీద పడైనిమిది, ఇరవై ఏళ్ళు మించని అయిదుగురు కుర్రాళ్ళు. తబలా, వయలిన్, ఫ్లూట్ తాళాల్లో నలుగురు; మధ్యలో తెల్లని లాల్నీ షరాయిలో సిద్దార్లుడిలా కనిపిస్తూన్న అబ్బాయి నిమిలిత నేత్రాల్లో గణపతి ప్రార్థన ప్రారంభించాడు. పదాలను పట్టించుకోవడం లేదు అనంతమూర్తి. ఆ గొంతులోని మార్గవమేదో పట్టి గుంజి, అతన్ని అవ్యక్తలోకాల్లోకి తీసుకుపోతూంది.

పడవ మీద వెనక్కి వాలి అనుభూతిస్తున్నాడతను. పాట వెనక పాట. ఒక తాదాత్మ్యంలో మునిగిపోయాడు అనంతమూర్తి. ఉన్నట్టుండి భజన ఆగింది. ఒక్కసారిగా తాళవాయిద్యాల మార్మిక నాదం ప్రారంభమైంది. కళ్ళు విప్పి చూస్తే ఘాట్లో తొమ్మిది ఎత్తైన

గట్ల మీద తొమ్మిది మంది బలిష్ఠమైన యువకులు, ఒక్కొక్కరి చేతిలో వందల నూనె దీపాలు వెలిగించిన కంచు కుందెలు. కరెంటు దీపాలు ఆర్పివేయబడ్డాయి. గంగ మెట్లమీద, గంగా ప్రవాహంలో, పరిసరాల్లో ఎక్కడ చూసినా దీప తోరణాలు. ధమురుకాల కంచు ధక్కల మోతకు అనుగుణంగా దీప శిఖరాల్ని తిప్పుతూ యువకుల నాట్యం. కైలాస శిఖరం మీద శివుడి తాండవ నృత్యాన్ని తిలకిస్తూన్న అనుభూతితో అనంత మూర్తి కళ్ళు విప్పార్చుకుని ఉండిపోయాడు. అంతా ముగిసి అందరూ వెళ్ళిపోయాక పడవ సరంగు తట్టి పిలిస్తే కానీ ఈ లోకపు స్పృహలోకి రాలేదను.

డబ్బులిచ్చి పడవ దిగి వెళుతుంటే - "జీ, కల్ భీ ఆనా" అంటున్నాడతను అనంతమూర్తి అనుభూతిని అర్థం చేసుకున్న వాడిలా.

కాశీ నగరపు ఇరుకు వీధుల్లో భుజాన సంచితో జనంలో ఒంటరివాడై ఆలోచిస్తూ నడుస్తున్నాడు అనంతమూర్తి. 'తనను ఇంత వరకు తాదాత్మ్యంలో ముంచినదేమిటి?' - ఆ గొప్ప అనుభూతికి సంబంధించిన ఆశ్చర్యం నుంచి అతను ఇంకా కోలుకోలేదు. తనప్పుడూ ఆధ్యాత్మిక చింతనకు ప్రాధాన్యమిచ్చిందే లేదు. మానవ ప్రయత్నమే దేవుడని నమ్మేడు. ఇరవై ఏళ్ళ వయస్సులో ఆరంభించిన జీవన యానాన్ని సఫలం చేసుకోవడానికి నిరంతరం శ్రమించాడు.

ఒక్కొక్క ఇటుకను పేర్చుకుని సాఫల్య సాధాన్ని నిర్మించుకున్నాడు. తనకి, తనను నమ్ముకున్న వాళ్ళకి ఒక నిశ్చింతను సమకూర్చేననుకున్నాడు. పైకెక్కే క్రమంలో కింది వాళ్ళను గమనించడం మానేసాడు. కానీ, ఏదై అయిదేళ్ళ ఈ వయస్సులో అతనికర్థమైంది. తను తన వాళ్ళకి నిచ్చేనలా మాత్రమే ఉపయోగ పడ్డానని. ఆత్మీయతలు, అభిమానాలు అన్నీ నీటి మీది రాతలని.

దారి పక్కనే ఒక వ్యక్తి ఆవును నిలబెట్టి చకచకా పాలు పితుకుతున్నాడు. కాశీ వీధుల నిండా నిరాటంకంగా తిరుగుతున్న ఆవుల్ని చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు. గంగానది ఘాట్స్ లోనూ ఎక్కడ చూసినా గోవుల్లో పాటు వాటి విస్తర్తకాలు కనిపిస్తున్నాయి. అవన్నీ పెంచలేక ఒదిలేసిన గోవులనుకున్నాడు. చూస్తే ఎక్కడ పడితే అక్కడ కేసుల్లోకి, బిందెల్లోకి వాటి యజమాన్యం పాలు పిండుకుంటూ కనిపిస్తున్నారు. ఏ మాత్రం శుభ్రత పాటించని ఆ వీధుల్లో ఆదమరచి నడవడం కష్టం.

ఒకప్పుడు గొప్ప విద్యానిలయంగా, ఆధ్యాత్మిక పీఠంగా విలసిల్లిన వారణాసి ఇదేనా?

శంకరాచార్య ప్రతిష్ఠించిన విశాలాక్షి ఆలయం సందర్శకులు లేక వెలవెలపోవడం చూసాడు తను. ఏ ముక్తిని ఆశించి ఇంత జనం ఇక్కడకొస్తున్నారో ఆ విముక్తి నిజంగా లభిస్తుందా?

ఉదయం దొరకని గదికోసం అన్వేషిస్తూ అనంతమూర్తి ఆంధ్రా సత్రం వైపు నడుస్తున్నాడు.

శంకర మఠం ఎదురుగా చిన్నాంజనేయ స్వామి గుడి - రెంటికీ మధ్యగా మెట్లపైన స్టవ్ పెట్టుకుని దక్షిణాది టిఫిన్లు అమ్ముతున్న ఆంధ్రుడొకాయన, అతని భార్య కొడుకు సాయం చేస్తుండగా, వేడి వేడి ఇడ్లీ, ఉప్పా పెసరట్టు రుచికరమైన చట్నీలతో అక్కడ మూగిన జనానికి అందిస్తున్నాడు. అనంతమూర్తి ఇడ్లీ తిని, కాఫీ అందుకుని ఒక గుటక వేశాడు. అంత రుచికరమైన టిఫిన్ గానీ, కాఫీ గానీ ఇన్నాళ్ళ తన జీవితంలో ఎప్పుడూ తినలేదనిపించింది.

అక్కడ టిఫిన్, కాఫీ, టీ ఏదైనా అయిదు రూపాయలే. అతను వ్యాపారం చెయ్యడం లేదనీ, యాత్రికులకి అన్నదానం చేస్తున్నాడనీ అనిపించింది. ఓ అరగంట అతన్నే గమనిస్తూ కూర్చున్నాడు. జనం రద్దీ తగ్గేక పలకరోస్తే తనది విజయనగరమనీ, తన పేరు సింహాచలమనీ చెప్పి అతని భార్యనీ, కొడుకునీ పరిచయం చేసాడు. మరో గ్లాసు కాఫీ తాగి, అక్కడికి దగ్గర్లోనే ఉన్న ఆంధ్రా సత్రం చేరుకున్నాడు. ఇప్పుడూ రూమ్స్ ఖాళీలేవు. క్లోక్ రూంలో ఉంచిన సూట్ కేస్ తీసుకుని గేట్ బయట నిలబడ్డాడు ఆటో దొరికితే ఎట్టైనా వెళదామని. పర్సులో ఎంతుందో తెలీదు. వైకుంఠ పాళీ పరమపద సోపాన పటంలో నిచ్చిన మెట్లు ఎక్కీ ఎక్కీ పెద్ద పాము నోట్లో చిక్కి బయలుదేరిన చోటికే చేరుకున్నాడు. ఒక్కటే తేడా - అప్పుడు శరీరంలో సత్తువ ఉంది. సాధించాలనే పట్టుదల ఉంది. ఇప్పుడు నిస్సత్తువ, నిరాసక్తత మాత్రమే మిగిలాయి.

"బాబూజీ, మా ఇంట్లో ఒక గది ఖాళీగా ఉంది. రోజుకి వంద రూపాయలు. నచ్చుతుందేమో వచ్చి చూడండి" వచ్చీరాని ఇంగ్లీషులో అంటున్నాడొక వ్యక్తి.

అనంతమూర్తి ప్రశ్నార్థంగా చూసాడు. సత్రంలోకి వెళుతున్న తెలుగు పురోహితుడొకాయన "మీరేం సంశయించాల్సిన పట్లేదు. ఇక్కడిది మామూలే, వెళ్ళండి" అని భరోసా ఇచ్చాడు.

అనంతమూర్తి అతని వెనకే నడిచేడు. చీకటి సందు గొండుల్లో నడిపించి రెండు వీధుల కవతల ఉన్న తన ఇంటికి తీసుకెళ్ళాడా వ్యక్తి. ముదురు ఆకుపచ్చ రంగు వేసిన చెక్క తలుపు తోసుకుని లోపలికి తీసుకెళ్ళాడు. ప్రాచీన కాలం నాటి పాత మండువా లోగిలి. బరక బరక గచ్చు మీద ఒక చెక్క మంచం చూపించి "విశ్రమించండి. నేను కుటుంబంతో పైన ఉంటున్నాను. ఏం కావాలన్నా పిలవండి. మండువా చివర రెండు బ్రాత్రూమ్స్, టాయిలెట్స్ ఉన్నాయి" అని మెట్లెక్కి పైకి వెళ్ళిపోయాడతను.

మంచం మీద ఉన్న ఇక్ష్వాకుల కాలం నాటి పరువు, మాసిన రగ్గు ముక్కి వాసన కొడుతున్నాయి. వాటిని తీసి కింద పడేసి, సూట్ కేసులోంచి దుప్పటి తీసి పరుచుకున్నాడు. అదీ మాసిపోయే ఉంది. మంచం పక్కనే ఉన్న పెద్ద కిటికీ లోంచి వెన్నెల చల్లని గాలి తెమ్మెరల్ని మోసుకుని వస్తోంది. మంచమీద వాలిన అనంతమూర్తికి ఈ మధ్య తరచుగా వస్తున్న దగ్గుతో బాటు జ్ఞాపకాల తెరలు మళ్ళీ విచ్చుకోవడం ప్రారంభించేయి. రాని నిద్రను ఆహ్వానించలేక నిస్సహాయంగా చందమామను చూస్తూ ఉండిపోయాడతను.

బిజినెస్ పని మీద తను మలేషియా వెళ్ళి నెలరోజుల తర్వాత వచ్చేసరికి కష్టపడి నిర్మించుకున్న సాధాలన్నీ కూలిపోయాయి. నిరంతరం తేనెటీగలాగ ఎంత శ్రమించాడు! ఎంతో నమ్మకంతో కోట్ల బిజినెస్ను కూతురు, అల్లుడు చేతుల్లో పెట్టాడు. ఆ నమ్మకాన్ని వమ్ము చేసేసారు వాళ్ళు. సాఫ్ట్ వేర్ బూం తగ్గి రియల్ ఎస్టేట్ పడిపోయిందనే ఒకే ఒక్క కారణాన్ని చూపించి కన్స్ట్రక్షన్ రంగంలో, రియల్ ఎస్టేట్లో నష్టాన్ని చూపించి తనను ముంచేసారు.

ఈ విషయం తెలిసి పార్లనర్స్ అప్పటి వరకు తమకు ఇవ్వాల్సిన లాభాల్ని ఇమ్మని ఒత్తిడి తెచ్చారు. అడ్వాన్సులిచ్చిన వాళ్ళు గృహాల్ని పూర్తి చేసిమ్మని మరో వత్తిడి. కోట్ల ఖరీదు చేసే తమ నివాస గృహం ఆమె పేరుతో ఉందనే కారణం చూపించి భార్య, కష్టాల్లో సుఖాల్లో తన జీవన సహచరిగా ఉంటుందని నమ్మిన వ్యక్తి ఇల్లు అమ్మడానికి నిరాకరించింది. ఆమె సేకరించుకున్న కోట్ల విలువైన నగల్గి కనిపించకుండా చేసింది. ఎప్పుడూ వేలి నుంచి తీయని, ఎనభై లక్షల ఖరీదైన వజ్రపుటుంగరం, తను యూరప్ టూర్లో కొనిచ్చినది, దాన్నైనా ఇమ్మని ప్రాధేయపడ్డాడు తను. సుఖాలను మాత్రమే పంచుకుంటానని, కష్టాల్లో కలిసి ఉండలేనని తెగిసి చెప్పి ముందుగా చేసుకున్న ఏర్పాటుతో దేశం వదిలి వెళ్ళిపోయింది. స్నేహితులతోనూ పంచుకోలేని పరిస్థితైపోయింది. తను ఇచ్చిన పార్టీలకు అటెండ్ అవుతూ, తను పోయింది మందు తాగుతూ, తననుంచి లక్షల ఆర్థిక సాయం పొందిన మిత్రుడొకడు తన గోడు విని బాధ్యేరియస్గా నవ్వుతూ "పోనీలే బ్రదర్, ఎందరి నోళ్ళు కొట్టిన సంపాదనో అది, పరాయి వాళ్ళెవ్వరూ దోచుకోలేదు కదా, నీ వాళ్ళే కదా! నీ దగ్గరున్నా ఎప్పటికైనా వాళ్ళదే కదా!" అన్నాడు.

అప్పట్నుంచీ ఇదిగో తనిలా తెగిన గాలి పటంలా నిలిచిన చోట నిలవకుండా తిరుగుతున్నాడు. తనకు మిగిలిన ఏకైక ఆస్తి కారు అమ్మేసి, దొంగలాగా రాత్రికి రాత్రి రాష్ట్రం వదిలి దేశం మీద పడ్డాడు. ఎక్కడెక్కడో మారుమూల పల్లెల్లో తిరుగుతూ, కేవలం రోటీ, పప్పు తింటూ జీవిస్తున్నాడు. పూట పూటకూ అది కూడా దొరకని వాళ్ళనెందరినో చూసాడు. ఆ పూటకు వాళ్ళకు తిండికొనిపెట్టాడు. చేతులు కాలేక ఆకులు పట్టుకున్నట్టు తన దగ్గర డబ్బు ఉన్నప్పుడంతా లేని విశాల దృక్పథం ఇప్పుడేర్పడింది. తనకు మళ్ళీ వెనక్కెళ్ళి జీవించే అవకాశం దొరికితే కూడు గూడులేని వాళ్ళకోసం జీవిస్తాడు అవునా? నిజమేనా? అంతరాత్మ ప్రశ్నించినట్టైంది.

అంతుపట్టని రెస్టోలెన్స్ తో ముఖాన్ని చేతులతో రుద్దుకున్నాడు. మూడేళ్ళ తర్వాత ఇప్పుడెవరైనా తనని గుర్తుపడతారనే భయం పోయింది. పెరిగిన గెడ్డం, లోతుకి పోయిన కళ్ళు తనని తనే గుర్తుపట్టలేకుండా ఉన్నాడు.

సాయంకాలం విన్న ఆ కుర్రాడి గాత్రం గుర్తుకొచ్చింది. ఎప్పుడో తల్లి ఒడిలో విన్న లాలిపాట నాటి మ్యూజిక్ సెన్స్ తనలో మేల్కొన్నట్టుంది. ఆ మధ్యనోసారి పంజాబ్ లో ఒక గురుద్వారాలో విన్న సామూహిక గానం ఇలాగే తనని అలౌకిక ఆనందంలోకి తీసుకెళ్ళింది. సంగీతాన్నెప్పుడూ ఇంతగా ఆస్వాదించిన జ్ఞాపకం లేదు. పుస్తకాలు మాత్రం ప్రాచీనం, అర్వాచీనం అనే తేడా లేకుండా ఏది దొరికితే అది చదివాడు. చిన్నప్పుడు స్కూల్లో అందరూ తనని పుస్తకాల పురుగనే వాళ్ళు.

స్కూలు గుర్తుకు రాగానే మనస్సు బాల్యంలోకి పరుగెడుతూంది. తీపిని తప్ప చేదుని గుర్తుపెట్టుకోని బాల్యం. క్రమంగా తను మళ్ళీ బాల్యంలోకి సింక్ అవుతున్నట్టున్నాడు. ఇప్పుడిక ఎవ్వరి మీదా కోపం రావడం లేదు. రిలాక్... రిలాక్స్. ఎప్పుడో తగ్గిందనుకున్న ఆస్థమా ఏడాది క్రితం మళ్ళీ తిరగబెట్టింది. ఆయాస పడుతూ తెల్లారు రూమునెప్పుడో నిద్రలోకి జారుకున్నాడు.

ఉదయం మెలుకువొచ్చేసరికి రాత్రి నిద్రలో ఎప్పుడు తీసి కప్పుకున్నాడో మురికి రగ్గు నిండుగా కప్పుకుని ఉన్నాడు. లేచి మండువాలోకి వచ్చేసరికి గదులన్నీ జనంతో కిటకిటలాడుతున్నాయి. ఇల్లంతా సందడి సందడిగా ఉంది.

ముఖం కడుక్కుని సింహాచలం హోటల్ని వెతుక్కుంటూ బయలుదేరాడు. నాలుగడుగులు వేసేసరికి హోలీ రంగుల్లో అతని బట్టలన్నీ తడిసి ముద్దయ్యాయి. రాత్రి ఇంటి ఓనర్ ఉదయం బయటికెళ్ళొద్దని హెచ్చరించిన విషయం గుర్తుకొచ్చింది. వీధి పొడవునా రాత్రి కామదహనం కోసం వేసిన మంటలు ఇంకా మండుతూనే ఉన్నాయి. యువకులు రంగుల పిచికారీలతో పరుగులు తీస్తూ ఉన్నారు. వీధి చివర మసీదు దగ్గర ఉదయపు ప్రార్థన ముగిముకున్న ముస్లిం పెద్దలు ఆందోళన నిండిన ముఖాలతో నిల్చుని ఉన్నారు.

భయం... భయం...

ఏ పండుగ పేరు చెప్పి, ఊహ కందని ఏ కారణం చెప్పి ఎవర్ని ఎవరేం చేస్తారో అనే భయం..

ఎవడిని ఎవడు మోసం చేస్తాడో అనే భయం..

భర్త భార్యని, భార్య భర్తని, కడుపున పుట్టిన వాళ్ళు కన్న వాళ్ళని ఎప్పుడు వదిలేసి పోతారో అనే భయం.

భయం లేని చోటుందా అసలు ప్రపంచంలో?

అనంతమూర్తిని చూస్తూనే సింహాచలం కొడుకు చేత ఒక స్టూలుని వేయించాడు. తడిసి ముద్దయిన అనంతమూర్తిని చూసి నవ్వాడు. కుర్రాడు వేడి వేడి కాఫీతోబాటు ఒక టవల్ తెచ్చి ఇచ్చాడు. అనంతమూర్తి ముఖం తుడుచుకుని, కాఫీ తాగాడు.

హోలీ రంగులకి భయపడి యాత్రికులెవ్వరూ ఇంకా బయటికి వచ్చినట్లు లేరు.

‘స్టవ్యూ మీద ఇళ్లీ ఉడుకుతా ఉంది. అయిదు నిమిషాలు కూసోండి సార్’ అన్నాడు సింహాచలం. తిరిగి వచ్చేటప్పుడు వస్తానని సైగ చేసి అనంతమూర్తి గంగకేసి నడిచాడు. అవతలి ఒడ్డుకెళ్ళి సైకత తీరంలో ఒంటి రంగులన్నీ ఒదిలేలా మునకలేసి వేసి అలసి పోయి ఒడ్డుకొచ్చి ఇసక మీద వాలేడు. నిద్ర కమ్ముకొచ్చింది. హోలీ రంగుల గంగా ప్రవాహం. కోటిదీపాల గంగా హారతి. అమరానుభూతిని నింపుతూ అవ్యక్త రాగాలాపన అన్నీ కలగలిసి అతని ఆత్మ ఎక్కడో విహరిస్తోంది.

టైమెంతయ్యిందో తెలీదు. ఎండ చురుమనిపిస్తూండగా మెలుకువొచ్చింది. అదాటున లేవబోయి కళ్ళు తిరిగినట్లనిపించి మళ్ళీ పడుకున్నాడు.

దగ్గర్లో నదికి ఎగువున పిండ ప్రదాన తంతు ఏదో జరుగుతున్నట్టుంది. పురోహితుల మంత్రోచ్ఛారణ మధ్య ఎవరెవరివో మాటలు. ఏదో లోకం నుంచి లాగా వినగా వినగా అవి తెలుగు మాటలని అర్థమవుతూ - కాకుండా - హఠాత్తుగా తెలీసిన గొంతులనిపించి అటు ఒత్తిగిలి కళ్ళు చిట్టించి చూడగా చూడగా

అఖిల, పక్కన ఆమె భర్త జగన్

ద గ్రేట్ అఖిల అండ్ గ్రూప్ కంపెనీస్ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్స్..

ఏం చేస్తున్నారక్కడ?

అనంతమూర్తి అని ఉచ్చరిస్తున్నాడెందుకు పురోహితుడు?

అరె, తన ఫోటోని పెట్టి పిండ ప్రదానం చేస్తున్నారు వాళ్ళు.

జగన్ అందించిన తెల్లని కర్చీఫ్ తో కళ్ళు తుడుచుకుంటున్న అఖిల. ఆ పక్కనే ఎవరు?. ద గ్రేట్ మిసెస్ అనంతమూర్తి. ఆ కళ్ళల్లో ఏమిటవి, కన్నీళ్ళా? ఆనందబాష్పాలా? మరికొద్ది సేపటికి నీటి మీద తేలుతూ పూలు, పేలాలు. నీటిని కలుషితం చేస్తూ మునిగిన పిండి ముద్దలు ఓహో, అనంతమూర్తి! నువ్వెంత అదృష్టవంతుడివిరా, నీ పిండ ప్రదానాన్ని కళ్ళారా చూస్తూ.

అందరూ లాంచీ ఎక్కి వెళ్ళిపోయారు. పురోహితులు ఇటువైపు వస్తూ "ఎంత అదృష్టవంతుడా పోయిన వ్యక్తి! అతని భార్య, కూతురు ఒకటే ఏడుపనుకో" అంటున్నారు.

అనంతమూర్తికి పగలబడి నవ్వాలనిపించింది. జీవితం తను పూరించలేని ప్రహేళికైపోయింది.

సాయంత్రం వరకు ఆ ఇసుకలో అలాగే పడి ఉన్నాడు అనంతమూర్తి. ఉదయం తీసుకొచ్చిన పడవ సరంగు ఇటు ఎవర్ని తీసుకొచ్చాడో, దింపి వెళ్ళబోతూ అతన్ని చూసి ఏదో అనుమానంతో దగ్గరకొచ్చి కుదిపి, సలసల మసలిపోతున్న అతని శరీరాన్ని దయతో, జాలితో గుండెకు హత్తుకుని తెచ్చి దశాశ్వమేధ ఘాట్ లో దింపే వేళకి మళ్ళీ హారతి వేళైంది. ఈ రోజు మరెవరిదో గొంతు జాలి గొలిపే స్వరంతో తనను మన్నించమని ఈశ్వరుణ్ణి వేడుకుంటూంది. అయిదారు మెట్లెక్కి తూలి పడిపోయిన అనంతమూర్తి చెవులకి చివరగా మాట. కాదు, ఆర్తనాదం

"అమ్మా - నాన్నగారు..!!!"

రంగులు తెల్లిన ఇంద్రుధనుస్సు

లలిత దొడ్ల

పైనించీ ఎవరో చామంతి రేకుల్ని చిదిమి జల్లుతున్నట్టుగా తుంపర తుంపగా పడుతున్నాయి చినుకులు. ఒక పక్క మేఘాలు మరోపక్క లేలేత సూర్యకిరణాలతో భలే చిత్రంగా వుంది ఆకాశం. ఆశ్చర్యంతో చూస్తుండగానే ప్రత్యక్షమయింది ఇంద్రధనుస్సు.. రంగుల్ని వంటినిండా ఒంపుకొన్న వయ్యారి వళ్ళు విరుచుకుంటున్నట్టు ఎంతందంగావుందో. ఆ వింతందాల వర్షచాపాన్ని తడేకంగా చూస్తూ కూర్చున్నానా మెల్లగా రంగులు కరిగించుకుంటూ మేఘాల్లో కలిసిపోతున్న ఇంద్రధనుస్సులో అసందర్భంగా అస్పష్టంగా చిన్నత్రయ్య రూపం! నవ్వుతూ నన్నే చూస్తున్నట్టు.. ఇంత హఠాత్తుగా చిన్నత్రయ్య ఎందుకు గుర్తుకొచ్చారో !

ఈసారి ఎలా అయినా ఒప్పించి చిన్నత్రయ్యని మా ఇంటికి తీసుకురావాలి. ఇద్దరం కూర్చోని చిన్నప్పటి జ్ఞాపకాలన్నీ నెమరువేసుకోవాలి. అత్తయ్య దగ్గర నాకున్న చనువు చూసి మా పిల్లలు అసూయపడుతుంటే, నేను వాళ్ళదగ్గర బడాయిపోవాలి. అత్తయ్య వంటికి నోప్పే మిరపపండు రంగు కంచపట్టుచీర కొనిచ్చి తనిక్కడ వుండగానే కట్టుకోమనాలి. ఆ వయసులో నేను అత్తయ్యకి చెయ్యలేకపోయిన సాయం, చూపలేకపోయిన సానుభూతి అవన్నీ ఇప్పుడు నెరవేర్చాలి. వీలయినంతలో అత్తయ్య మనసుకి స్వాంతన నివ్వాలి ఏవేవో ఆశలు, ఊహల మధ్య క్రమంగా మనసుని ముసిరేసిన చిన్ననాటి జ్ఞాపకాలు .

నాన్నమ్మగారి ఊరి ప్రయాణవంటే రాతంతా నిద్రే పట్టేదికాదు. అలారం ఇంకా మోగదేం. అని ఎన్నిసార్లు లేచి చూసుకునేదానో!

రాజమండ్రి డిపోనించీ రాత్రిపదిగంటలకి ఆఖరి ట్రిప్పు వేసే నైట్ హాల్ట్ బస్సు తెల్లారుఝామున అయిదుగంటలకి పెద్దగా హారన్ కొడుతూ మా ఊళ్ళోంచీ బయలుదేరింది (ఊరంతటకీ ఒకటే అలారం). శెలవులకి నాన్నమ్మగారి ఊరు వెళ్ళటానికి ఆ బస్సుకే బయలుదేరేవాళ్ళం. అమ్మ, బావజ్జీ(నాన్న), తమ్ముడు, నేనూ... బేగ్లా, సూట్కేసూ, మామిడి పళ్ళబుట్టు ఇంకా స్టీలుకేను.

బస్టాండ్లో పాలేర్ని నిలబెడితే వాడు మేం రావటం ఎంత ఆలస్యమయినా బస్సు ముందుకెళ్ళిపోకుండా "ఇరుగిరిగోండి వచ్చేత్తన్నారు ఆపండాపండి" అంటూ మేం ఎక్కడాకా బస్సు కదలకుండా చూసేవాడు.

రాజమండ్రి డిపోలో బస్సు దిగి అక్కడినుంచీ అమలాపురం ఇంకో బస్సెక్కేవాళ్ళం. ఎక్కడవంటే, రాజుగారు రథం ఎక్కినంత దర్జాగా కాదు, ముందు కిటికీలోంచి తమ్ముడ్ని సీట్లో వేసేస్తే వాడు చేతులు బార్లాచాపి ఎవ్వరినీ కూర్చోనీకుండా సీటుకి కాపలా కాసేవాడు. ఈ లోపుగా కుమ్ముకుంటూ బస్సుక్కుతున్న గుంపులోంచీ సాహసబాలలా నేను దూసుకుపోతే, ఆ వెనక అమ్మా బావజ్జీ కూడా ఎక్కేసేవారు. అలా కొంతమందిని ఎక్కించుకుని ఇంకొంతమందిని అక్కడే వదిలేసి అటూ ఇటూ ఊగుతూ, కదల్లేక కదల్లేక బరువుగా ముందుకు పాకేది బస్సు .

బస్సెక్కగానే నాన్నమ్మగారి ఊరు ఎంతదూరం, ఎంతసేపట్లో వెళ్తాం, దార్లో ఆకలోస్తే ఏం చేద్దాం, బావకి వదిలకి ఏం కొనుక్కెళ్తాం , అంటూ తమ్ముడూ నేనూ బావజ్జీని ఎన్నెన్ని ప్రశ్నలో వేసేసేవాళ్ళం . బావజ్జీ ఏదో చెప్పినా బస్సు వాడు కొట్టే హారన్లో కలిసిపోయి విసిపించేదే కాదు. బస్సు అస్తమానూ ఆగుతూ, జనాన్ని ఎక్కించుకుంటూ దింపుకుంటూ గోదావరి, బ్రిడ్జిలూ దాటుకుంటూ వెళ్తుంటే తమ్ముడూ నేనూ ఒకర్నొకరు తోసుకుంటూ కిటికీ దగ్గర చేరి బ్రిడ్జి కింద ఇసిక తిప్పల మీదా, గడ్డి దుబ్బుల వెనకా పరుగులు పెట్టే కృష్ణ జింకల్ని 'అదుగో అక్కడా... చూడు చూడు' అంటూ పోటీపడి చూసేవాళ్ళం. ఆ కుమ్ములాటలో అమ్మ ఒడి పచ్చడయిపోయేది. "అబ్బబ్బా...ఇస్త్రీచీరంతా నలిపి గుండ చేసేస్తన్నారు చూడండి" అంటూ బావజ్జీతో మామీద పితూరి చెప్పేది అమ్మ. అప్పుడాయన అందంగా నవ్వేసేవారు .

బస్సు అమలాపురం వచ్చేకా గోలీసోడా తాగి, రస్సులో బిస్కెట్లో కొనుక్కుని ఇంకో బస్సెక్కి మురమళ్ళలో దిగేసేవాళ్ళం. బస్సుపైనించీ లగేజీలన్నీ దింపేసుకుని అక్కడే నాన్నమ్మగారి ఊరికి గురబ్బండి మాట్లాడేసుకుని ఎక్కి కూర్చునేసరికి భలే ఆనందం వేసేసేది ఇంకాసేపట్లో ఇంటికెళ్ళిపోతాం అత్తయ్యదగ్గరికి వెళ్ళిపోతాం అని.

అమ్మ ఒళ్ళోనో బావజ్జీ ఒళ్ళోనో కూర్చుని కాళ్ళు కిందికి వేలాడేసి ఒక చేత్తో గురబ్బండి గూడు గట్టిగా పట్టుకుని 'ఊ..చల్ చల్' అని గడ్డిపరకతో అదిలించేస్తూ (అక్కడికి అదేదో మనమాట వినే పరిగెడుతున్నట్టు) మనం ముందుకిపోతుంటే కాలవా కొబ్బరిచెట్ల వెనక్కి వెళ్ళిపోతాన్ని చూసి ఆనందంగా చప్పట్లుకొట్టేవాళ్ళం .

కాలవగట్టుమూటా సన్నగా కనపడే కంకరరోడ్డుమీద మట్టిలేపుకుంటూ, గోతుల్లో ఎగిరెగిరి పడుతూ గురబ్బండి ర్లిక్ ర్లిక్ మని అదోరకంగా చప్పుడు చేసుకుంటూ పరిగెడుతుంటే నిజం చెప్పాద్దూ నాకు లోపల్లోపల కొంచెం భయంగానేవుండేది. రోడ్డుకి ఒక పక్క నిండుగా పరిగెడుతున్న కాలవ ఇంకోపక్క లోతుగా వున్న కొబ్బరితోటలూ అవి చాలవన్నట్టు అంత సన్నరోడ్డుమీద ఒకవారగా కంకరగుట్టలు. ఎదురుగా ఇంకో గురబ్బండోస్తే మన బండెలా తప్పించుకుంటుంటుందిరా బాబూ! అని బండెక్కిన దగ్గరినుంచీ ఆగేవరకూ ఒకటే బెంగ నాకు. అది కనపడకుండా ధైర్యం నటిస్తూ... ..అస్సలు భయపడకుండా కాలవలో ఈతలుకొడుతున్నగోచీ పిల్లల్ని, ఆ పక్కనే మునుగుతూ తేల్తూ నీళ్ళతోపాటూ ముందుకెళ్ళిపోతున్న గేదెల్ని, ఇంకా కాలవగట్టుకి కట్టిన సిమెంటు మెట్లుమీద బట్టలు

ఉతుక్కుంటున్న ఆడోళ్ళనీ, ఆ వారంటా పచ్చగా పెరిగిన మెట్టతామర మొక్కల్నీ వాటికి పూసిన పసుపు ఎరుపు రంగుల పూలనీ అన్నిటినీ ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ తమ్ముడికి చూపించేదాన్ని .

అలా కాలవంటా ఎంతసేపా వెళ్ళేకా గుర్రబృండి మేవించోసపూ చూసిన ఆ కాలవమీదే వున్న బుల్లి వంతెన దాటి నాన్నమ్మగారి ఊళ్ళోకి వచ్చేసేది.

"ఒరేయ్ బుజ్జిగా, చూడరా కాలవ మనకూడా వచ్చేసింది అంటే" భలే భలే మనం ఇందులో ఈతకొట్టేద్దామే బావజ్జీ ఇంచక్కా" అనేవాడు బావజ్జీ గెడ్డం పట్టుకుని వాడో పెద్ద గజ ఈతగాడిలాగా .

గుర్రబృండి వీధిమలుపు తిరిగేసరికి మెడసాగదీసి ఆత్మతగా వెతుక్కునేదాన్ని నేను. మేం వస్తున్నావనే కబురు ఉత్తరంద్వారా అందుకున్న మా చిన్నత్తయ్య మాకోసం తలుపుచాటుచేసుకుని వీధి గుమ్మందగ్గరే ఎదురుచూస్తుంటారని నాకు తెలుసు. బండి గుమ్మం ముందు ఆగి ఆగగానే నేలమీదికి దిగకుండా సరాసరి అత్తయ్యమీదికి ఉరికేసేదాన్ని. తమ్ముడేమో వదిన చేతుల్లోకో బావ భుజాలమీదికో వెళ్ళిపోయేవాడు. గాజుగోళ్ళిల్లాంటి అత్తయ్యకళ్ళల్లో మమ్మల్ని చూడగానే వచ్చే వింతమెరుపు నాకెంతో గొప్పగావుండేది .

"ఏవే చిన్నీ నేను గుర్తున్ననంటే నీకు ...?" అంటూ నా బుగ్గలు పుణికి నన్ను ముద్దుల్లో ముంచేసేవారు అత్తయ్య. అక్కడనుంచీ అత్తయ్య నేను ఒకజట్టన్నట్టు వుండేవాళ్ళం

మేం వచ్చామని తెలిసి పక్కూరినించీ పెద్దత్తయ్య, మావయ్య, వదినలూ వచ్చేవారు. వాళ్ళు రెండ్రోజులుండి వెళ్ళిపోతామంటే "ఇంకో రెండ్రోజులుండచ్చుకదా వదినా మీరుంటే సరదాగావుంటుంది" అని అమ్మ బ్రతిమాలేది .

"అమ్మో...ఆయనసలు ఒప్పుకోరు ఇంకా నయం ఎలాగో తీసుకొచ్చారు. సంసారం పిల్లలూ, అన్నీ వదిలేసుకు పుట్టింట్లో కూర్చోడానికి నాకేం ఖర్చూ" అని పెద్దత్తయ్య సాగదీస్తున్నప్పుడు, అంతవరకూ నవ్వుతూ వున్న చిన్నత్తయ్య ఏదో పని గుర్తొచ్చినట్టు లేచి వంటిల్లోకి వెళ్ళిపోయేవారు ముఖం చిన్నబుచ్చుకుని. అమ్మ అత్తయ్యలిద్దరికీ చీరలు కొంటూ ....పెద్దపూలున్న ముదురురంగు చీర పెద్దత్తయ్యకి, దానితో అస్సలు పోలికే లేని లేతరంగు చీర చిన్నత్తయ్యకి అన్నప్పుడు అలా ఎందుకూ ఇద్దరికీ ఒకేలాంటివి తీసుకో అని నేను మారాం చేస్తే "నోరుమూసుకో నీకేం తెలీదు చిన్నపిల్లవి " అని కసిరేది .

అమ్మ, పెద్దత్తయ్యల్లాగా చమ్మీలు, మెరుపులు వున్న ముదురురంగు చీర కట్టుకుని, బొట్టుకాటుకా దిద్దుకుని లూజుగా జడేసుకుని కనకాంబరాలలో మల్లెపూలో పెట్టుకుని అందంగా ముస్తాబయిన చిన్నత్తయ్యను చూడాలని నాకెప్పుడూ అనిపించేది. వేలుముడి వెలిసిపోయినట్టుండే చీరతో దిగాలుగా వుంటూ, బొట్టు కూడా పెట్టుకోకుండా ఎప్పుడూ బోసిమంటూ వుండే చిన్నత్తయ్య ఇంక అలంకారాలు ఏం చేసుకుంటారు. పరమాన్నం, పులిహోర, గారెలు బూరెలు అన్నీ ఎంతో రుచిగా చేసే చిన్నత్తయ్య, వాటిని దేవుడి దగ్గరపెట్టి, అమ్మతో కల్పి పూజచేసి తోరం కట్టుకోవటం, తాంబూలం పుచ్చుకోవటం నేనెప్పుడూ చూశేదు. అలా ఎందుకు అని నే అడిగితే మరి మావయ్య లేరుకదా అంది అమ్మ .

అత్తయ్య ఊళ్ళోవాళ్ళ బట్టలు కుట్టేప్పుడు మిగిలిన రంగురంగుల జరీ ముక్కలు తాటాకు బుట్టనిండా సర్దిపెట్టి, పచ్చి కొబ్బరాకు చీరి అమ్మాయి, అబ్బాయి బొమ్మలు చేసిస్తే (ఒకేలావుండే రెండుబొమ్మలూ చీరకడితే అమ్మాయి, పంచె కడితే అబ్బాయి అయిపోయేవి) నేను వాటికి పూసలదండలు అవీ వేసి ముస్తాబుచేసి బొమ్మలపెళ్ళిచేసేదాన్ని. అత్తయ్య ఇచ్చిన లక్కపిడతలంటే నాకు ప్రాణం. అత్తయ్య ఏ పని చేసుకుంటున్నా నేను తన వెనకాలే లక్కపిడతల బుట్ట పట్టుకు తిరిగేదాన్ని .

ఇంటిపనంతా అయ్యాకా అత్తయ్య నన్ను తెలిసినవాళ్ళ ఇళ్ళకి తీసుకెళ్ళేవారు. "బయలుదేరావా పెత్తనాలకి " అని వెనక నించీ నాన్నమ్మ పెట్టే సణుగుళ్ళు వినపడనట్టే నా చెయ్యి పట్టుకు లాక్కొని పోయేవారు అత్తయ్య. అప్పుడు మేం వీధిమొహం చూడకుండా

దొడ్డిగుమ్మాంలోంచి అలా ఒకింట్లోంచి ఒకింట్లోకి వెళ్ళిపోయేవాళ్ళం. "మా చిన్ని పాటలెంతబాగా పాడుతుందో డేన్ను కూడా వచ్చు" అని వాళ్ళతో నా గురించి తెగ గొప్పలు చెప్పేసి స్కూల్లో నేను నేర్చుకున్న చిట్టిపాట్లీ పాటలూ, గెంతులూ అన్నీ ప్రదర్శించేసి ఇంటికొచ్చేసావాళ్ళం. ఇంటికి రాగానే ఎండిన తాటాకుబొమ్మకి పిలకలేసి పరికీణి తొడిగినట్టుండే నన్ను(అలా అని అమ్మనేది) గుమ్మాంలోనే నిలబెట్టి ఉప్పు మిరపకాయలూ దిప్లి తీసేసేవారు అత్తయ్య.

"చిన్నీ మావయ్యని డబ్బులడిగి తేవే. కిష్టగాడి సినిమా వచ్చింది ఫైటింగులయ్యా భలేవుంటాయ్" అని బావ అస్తమానూ నన్ను తోలేస్తుంటే నాకు సినిమా చూడాలని లేకపోయినా బావజ్జిని పీకి పాకంపట్టి డబ్బులు తెచ్చేసేదాన్ని. బావకి సినిమాకి డబ్బులివ్వటానికి బావజ్జి లేరుకదా పాపం అని.

తమ్ముడు చూడకుండా వాడినేదోరకంగా మాయచేసేసి వదినా, నేను, బావ ఇంట్లోంచి బయటపడ్డాకా "ఆ సినిమాలో దెయ్యాలుంటాయి నీకు భయమేసి ఏడుస్తావ్ సినిమా వద్దులే " అని సంతలోకి తీసుకెళ్ళి తనకి తినాలనిపించినవన్నీ కొనుక్కు తినేసేవాడు. వదినకీ, నాకూ కొంచెం కొంచెం పెట్టి "ఇంట్లో చెప్పితే మీమీద ఒట్టే" అనే వాడు. బావ అలా ఎందుకనేవోడో నాకు తెలుసు అందుకే, కృష్ణుడి గుడి కోనేరులో తామర పువ్వులు కొయ్యడానికి దిగినప్పుడు ఒకర్నొకరు తోసుకుని జారిపడినట్లూ, దిబ్బమీద మావిడి చెట్టెక్కి మావిడి కాయలు దొంగతనంగా కోస్తూ వాళ్ళకి దొరికిపోయి దెబ్బలు తిన్నట్లూ, కొబ్బరి చెటెక్కడం నేర్పిస్తానని చెప్పి నన్ను సగంలో వదిలేసినట్లూ, తమ్ముణ్ణి నూతిలో వేసేస్తానని వాడ్ని భయపెట్టి ఏడిపించినట్లూ ...ఇంట్లో చెప్పలేదు నేను. అయినా ఏదో విధంగా బావ చేసిన అల్లరి తెలిసి రోజూ ఒకసారయినా బావకి పెళ్ళయిపోయేది కొబ్బరికమ్మతో. నాన్నమ్మ, బావజ్జి, అత్తయ్య ఎవరికి దొరికితే వాళ్ళు చితక్కొట్టేసేవాళ్ళు. బావని కొట్టి కొట్టి విసుగొచ్చి ఒక్కోసారి అత్తయ్య తన తల తలబాదుకుని ఏడ్చేసే వారు . నాకప్పుడు కొంచెం కొంచెం అత్తయ్య బాధ తెలిసేది. బావకి భయం చెప్పడానికయినా మావయ్య వుంటే బావజ్జుకదా అనిపించేది .

ఎవరింటికయినా చుట్టాలొచ్చినా, ఇంకెవరికయినా వంట్లో బాగోకపోయినా, వాళ్ళెవరయినా పిండివంటలు వండుకుంటున్నా అత్తయ్యని సాయం రమ్మని కబురుపెట్టేవారు. అలా వెళ్ళటం ఇంట్లో ఎవరికీ నచ్చేదికాదు లోకువైపోతాం అనేవారు. అత్తయ్యమాత్రం వచ్చిన పని చేసుకోతానికి నామోషీ ఎందుకూ అనేవారు. తాను చెయ్యగలిగిన పనంతాచేసి, అక్కడే భోంచేసి వచ్చేసేవారు 'నాకందరూ కావాలి' అంటూ .

అలాగే అందరిసాయంతోనూ వదినకి పదహారేళ్ళకే పెళ్ళిచేసేసి, ఇక పర్వాలేదనుకుని పద్దాలుగేళ్ళున్న బావని, తనకన్నీ అయిన కుట్టుమిషన్ నీ తీసుకుని పుట్టిల్లా పుట్టిన ఊరు వదిలేసి సిటీకి వెళ్ళిపోయారు చిన్నతయ్య తనబ్రతుకు తాను బ్రతకడానికి.

నాన్నమ్మగారి ఊర్లో నా అనుకున్నవాళ్ళు ఎవరూలేకుండా పోయాకా, మేం మాకు నచ్చినచోట స్థిరపడిపోయాకా, తనింటికి మేం ఎప్పుడూ వెళ్ళకపోయినా రెండుమూడేళ్ళకోసారి అన్నగారింటికి చుట్టం చూపుగా వచ్చిపోయే అత్తయ్య, ఇంట్లో శుభకార్యాలప్పుడు పెద్దత్తయ్యతో కలిసి రాకుండా ముహూర్తానికి ముందో వెనకో వచ్చి దీవించి వెళ్ళిపోయే అత్తయ్య, కొడుక్కి భారం కాకూడదని ఓపికున్నంతవరకూ ఏదో ఓ పని చేస్తూ తన వంట్లోని ఓపికంతటినీ రూపాయలుగా మార్చుకుని నలుగురిలో గౌరవంగా బ్రతికిన అత్తయ్య ఎన్నెన్నో సందర్భాల్లో అత్తయ్యని కలిసినా ఎప్పుడూ పూలన్నీ రాల్చేసిన పారిజాతం మొక్కలాగా, వెలసిపోయిన చిత్రపటంలానే నా కళ్ళకి కనిపించేవారు. అత్తయ్యలో ఆ వెలితేవిటో తెలుసుకోవాలనీ, దాన్ని ఎలా అయినా తీర్చాలనీ అనిపించేది .

చిన్నప్పుడు ఎంతకీ కదలదేం అనుకున్న కాలం మనం పెద్దయ్యాకా ప్రవాహవేగంతో ముందుకి పోతున్నట్టుంటుంది. ఆ వేగానికి అయినవాళ్ళందరం తలో దిక్కుకీ కొట్టుకుపోతాం! ఎవరెక్కడున్నారో అసలు మనవాళ్ళనుకున్న వాళ్ళందరూ వున్నారోలేదో మునుగుతూ తేలుతూ, మధ్య మధ్య నిట్టూరుస్తూ పట్టించుకునే కోరికలేక, కోరిక కలిగినా తీరిక చిక్కక రోజులు నెలలు సంవత్సరాల్లోపడి ఇలా కొట్టుకుపోతూనేవుంటాం!!

చాలా రోజుల తరువాత ఇవాళెందుకో హఠాత్తుగా అత్తయ్య జ్ఞాపకం నన్ను మరోసారి గతంలోకి లాక్కుపోయి, నావాళ్ళను నాకు దగ్గర చేసింది. ఆ జ్ఞాపకాలలో తడుస్తూ, ఆ జ్ఞాపకాలతోనే చలి కాచుకుంటూ అలా అక్కడే విహారిస్తూ వుండిపోయేదాన్నేమో చేతిలో మోగుతున్న ఫోను నన్ను వర్తమానంలోకి లాక్కొచ్చి పడెయ్యకపోతే

"చిన్నత్తయ్య పోయారట ...!" ఫోనులో నుంచీ పిడుగులా వినపడ్డ దుర్వార్త నన్ను స్థాణువును చేస్తే, గాలితోపాటు దూసుకొచ్చి నా మొహాన తాకిన వాన జల్లు నన్ను తిరిగి సృహలోకి తెచ్చింది. అత్తయ్య రూపం పదే పదే గుర్తుకురాగా నిస్త్రాణంగా కూలబడ్డాను

చిన్నవయసులోనే అన్ని సంతోషాలకూ దూరమయి, పుట్టింటికి చేరిన పాపానికి అక్కడా లోకువయి , ఒళ్ళో లోకంతెలియని పిల్లలనూ కళ్ళలో భవిష్యత్తుమీద భయాన్నీ నింపుకుని, పాలిపోయిన దేహం కళాకాంతి కోల్పోయిన మొహం దిగులుచూపులూ, పిల్లల్నిద్దరినీ చెరోపక్కా పెట్టుకుని తిరుగుప్రయాణమయిన మాకు వీడ్కోలు చెప్పతూ, "మమ్మల్ని మర్చిపోకేం మళ్ళీ శెలవులివ్వగానే వచ్చెయ్యమ్మా!" అంటూ గొంతులో పెల్లుబుకుతున్న దుఃఖాన్ని కళ్ళలో జారుతున్న కన్నీటిని దాచుకోవాలని విఫల ప్రయత్నం చేస్తూ దూరమయిపోతున్న మాకేసి చెయ్యి ఊపుతున్న చిన్నత్తయ్య .

ఆరుపదుల వయసులో అత్తయ్య అందరినీ వదిలేసి వెళ్ళిపోయినందుకు కాదు కానీ, ఎప్పుడూ చిన్నప్పటి జ్ఞాపకాలను నెమరేసుకుంటూ తిరిగేనాకు, అత్తయ్య ఇచ్చిన లక్కపిడతల బుట్టని ఈనాటికీ భద్రంగా దాచుకుని, అప్పుడప్పుడూ వాటిని తడుముకుని మురిసిపోయే నాకు అత్తయ్యని నా ఇంటికి తీసుకొచ్చి నాతోపాటు నాలుగు రోజులుంచుకోవాలనే ఆలోచన ఆవిడ బ్రతికున్నంతకాలం కలగనందుకే. అందుకే ఈ బాధంతా.

ఒకపక్క నిన్నటి జ్ఞాపకాలు, రెండోపక్క రేపటి వ్యూహాలు, ఆశలు, కోరికలు ఆ దరినుంచీ ఈ దరికి సాగే ఊగిసలాట కాదేమో బ్రతుకంటే. జీవించడానికీ, జీవితాన్ని పంచడానికీ మనకున్న ఒకే ఒక్క అవకాశం ఈ క్షణం. బాధేవిటంటే, ఈ నిజాన్ని ఆ క్షణం గడిచేదాకా గుర్తించకపోవడం .

క్షణం క్రితం వరకూ అత్తయ్య సంతోషం కోసం ఏమేమి చెయ్యాలా అని ఆలోచించిన నేను ఇక ఇప్పుడేం చెయ్యగలను !?

మనసును దిగులు వానమబ్బులా కమ్మేస్తుంటే కట్ అయిన ఫోన్ మళ్ళీ కలిపాను. ఎలాగో గొంతు పెగుల్చుకున్నాను .

"అమ్మా తెగిపోయిన బంధం చివరి చూపుకయినా వెళ్ళాలికదా ....!"

"మనం వెళ్ళేదాకా ఎక్కడుంచుతారు. సిటీలో అద్దెకొంపల్లో వుండేవాళ్ళకి అవన్నీ ఎక్కడ కుదురుతాయ్. గుండెనొప్పితో అంబులెన్స్ లోనే ప్రాణం పోతే, హాస్పిటల్ కి తీసుకెళ్ళి డాక్టర్ తో ఓ మాట చెప్పించుకుని అట్టించటే "

"అదేవిటీ, మనం వెళ్ళకుండానే!... వాకిట్లో తులిసెమ్మదగ్గర స్నానం చేయించి, కొత్తచీరకట్టి, పూలు బొట్టుపెట్టి ఆడాళ్ళంతా ఆవిడ కాళ్ళకి మొక్కి.. " అన్నాను ఎక్కడో చూసిన తతంగం అంతా గుర్తుచేసుకుంటూ ఏనాడో మనసులో గీసి దాచుకున్న అత్తయ్య చిత్రానికి రంగులు దిద్దాలనే చివరిప్రయత్నం .

" అవన్నీ పునిస్త్రీగా పోయినవాళ్ళకేనమ్మా ఇలాంటివాళ్ళకి కాదు" అమ్మ మాటలో కొలవలేనంత విచారం .

"ఇలాంటివాళ్ళు" కస్సున గుండెల్లో దిగబడ్డ కత్తిలా వుండామాట. ఎలాంటివాళ్ళు?, ఆడపుట్టుక పుట్టినవాళ్ళంతా ఒకలాంటివాళ్ళు కారా?! బ్రతికున్నంతకాలం విధవ అంటూ విభజించి వేరుగా చూసింది చాలదూ! అందర్నీ ఈ దరినే వదిలేసి ఒంటరిగా ఆ దరికి చేస్తున్న ఆఖరి ప్రయాణం కదా.....ఇంకెందుకు వేర్పాటు. బ్రతుకులో పొందిన అవమానాలు చాలదూ ....చావులోనూ చివరి యాత్రలోనూ ..... ! కళ్ళల్లోంచీ జారుతున్న కన్నీటితోపాటూ కొట్టుకొస్తున్న ప్రశ్నలు అవి ఏనాటివో ? .

సమాధానాలు గురించి మనం ఆలోచించొద్దు. ఆ అవకాశం మళ్ళీ మగాడికే ఇద్దాం. మరో మహాత్ముడి కోసం ఎదురుచూద్దాం. అంతవరకు ఆచారాలన్నీ తూచా తప్పక పాటిద్దాం, 'అరికాళ్ళకింద మంటలు' చల్లారకుండా చూసుకుందాం ఎన్నియుగాలయినా! గుండెల్లో ఎగిసిపడుతున్నా అక్రోశం. ఎవరిమీదో తెలియని ఉక్రోశం.

గొంతు పెగలడంలేదు. అవతలినుంచీ పిలిచే పిలుపులేవీ చెవినిసోకటంలేదు. కొద్దిసేపటికితం మేఘాల్లో కనిపించిన అత్తయ్య అస్పష్టరూపం కోసం ఇప్పుడు వళ్ళంతా కళ్ళుచేసుకుని వెతుక్కుంటున్నాను .

అంతలో కాచిన ఎండకీ అప్పుడే వెలిసిన వానకీ అకాశంలో పుట్టిన ఇంద్రధనుస్సు అస్సలు బాలేదు ఎందుకనో దాంట్లో రంగులే లేవు.

శాలువొరని కన్నీరు

సన్నిహిత

వేకువ జాము నాలుగంటల సమయం!

మంచి నిద్రలో అందమైన కలలు కంటుంటే 'జగమంత కుటుంబం నాది...ఏకాకి జీవితం నాది ' అంటూ సెల్ ఫోన్ రింగవసాగింది.

ఇప్పుడెవ్వడూ బాబూ అనుకుంటూ లిఫ్ట్ చేసి , కళ్ళు తెరవకుండానే " హలో... ఎవరూ ? " అన్నాను.

" బాబూ...నేను ... అమ్మని" అని వినబడే సరికి ఎలర్ట్ అయి " చెప్పమ్మా...ఏంటి విషయం? " అనడిగాను.

" నాన్న...మీ నాన్న...చనిపోయారు బాబూ!" బలహీనంగా చెప్పింది. అదిరి పడ్డాను. ఒక నమ్మలేని నిజం వింటున్నట్లుగా విపరీతమైన ఆశ్చర్యానికి లోనయ్యాను. 'ఇది నిజం కాకపోతే ఎంత బాగుండును' అనిపించింది. నన్ను నేను కోల్పోయినట్లయి గొంతు తడారిపోయింది.

నిజానికిది నేను అంత షాక్ అవ్వాలిని విషయం కాదు. ఎందుకంటే అనారోగ్యంతో బాధ పడుతున్న నాన్నని రెండు రోజుల క్రితమే దగ్గరలో ఉన్న వైజాగ్ సిటీలోని 'అపోలో' హాస్పిటల్లో జాయిన్ చేసారు. ఉద్యోగరీత్యా హైదరాబాద్లో ఉంటున్న నేను విపరీతమైన పని ఒత్తిడితో(?) వెంటనే వైజాగ్ వెళ్ళలేక పోయాను. అన్ని విషయాలు జాగ్రత్తగా చూసుకోమని మా అమ్మకి ఆర్డర్ వేసాను. అక్కడితో నా బాధ్యత తీరిపోయిందన్నట్లు సంతృప్తి పడ్డాను. ఈ రోజుల్లో అందరి కొడుకులు అంతే కదా!

రెండు కిడ్నీలు ఫెయిల్ అయి డయాలసిస్ మీద ఉన్న నా తండ్రి ఏ క్షణమైనా చనిపోవచ్చని మా అందరికీ తెలుసు. అయినా సరే నా తండ్రి మరణ వార్త వినగానే సహజ సిద్ధమైన షాక్ కి లోనయ్యాను.

" సరేనమ్మా! ... నేను వెంటనే బయలు దేరి వస్తాను... ఈ లోగా నీవు జరగవలసిన కార్యక్రమాలు చూడు" అని ఫోన్ పెట్టేసాను.

వైజాగ్ ఎయిర్ పోర్ట్లో స్ట్రైయిట్ దిగి, అక్కడినుండి బస్ పట్టుకొని మా ఊరు చేరుకొనేటప్పటికి టైము పొద్దున్న పది అయింది. ఇంటిముందు టెంట్ వేసి ఉంది. అందులో ఫ్రీజర్ బాక్స్లో నాన్న పార్శివ శరీరం! నన్ను చూడగానే అందరూ గట్టిగా

ఏడవడం మొదలు పెట్టారు. దగ్గరకు వెళ్ళి చూసాను. చని పోయిన నా తండ్రి ముఖం ప్రశాంతంగా నిద్ర పోతున్నట్లుగా ఉంది. భగవంతుడు తనకు ఎస్సెన్ చేసిన పనులన్నిటినీ సక్సెస్ఫుల్గా నిర్వర్తించి ఈ లోకం నుండి నిష్క్రమించిన సంతృప్తి కనిపిస్తోంది. అలాగే చూస్తూ ఉండిపోయాను. మనసంతా ఏదో వర్ణించలేని బాధ!

"ఒరేయ్! అబ్బాయి వచ్చేసాడు కదా...ఇక జరగవలసిన పనులు మొదలుపెడదాం" అని ఎవరో అన్నారు. ఆ తర్వాత దహన సంస్కారాలన్నీ ఒక్కొక్కటిగా జరిగి పోయాయి.

ఆ సాయంత్రం మా ఇంటి మేడ మీద కూర్చోని చుట్టూ చూడ సాగాను. నా బాల్యంలో చిన్న చిన్నగా ఉన్న ఇళ్ళు ఇప్పుడు పెద్ద పెద్ద మేడలు అయ్యాయి. ఊరికి ఎంతో దూరంగా ఉన్నాయనిపించే పంట పొలాలు ఊరు పెరగడంతో దగ్గరయ్యాయి. నాగరికత పెరిగింది. యువకుల చేతుల్లో సెల్ ఫోన్లు, తిరగడానికి మోటార్ బైక్లు కనిపిస్తున్నాయి. సాధారణంగా పల్లెలో కనిపించే ఆహ్లాదత, ప్రశాంతత తగ్గి హడావుడి పెరిగింది. ఇదే 'అభివృద్ధి' అనుకుంటే మంచిదే! సర్వేజనా సుఖినోభవంతు!

" ఏంటన్నయ్యా... అలా ఒంటరిగా కూర్చున్నావు?" అంటూ దగ్గరికి వచ్చింది చెల్లి. తను పెళ్ళి అయ్యాక అత్తారింటికి వేరే ఊరు వెళ్ళిపోయింది. ఏదో ఇలా కలిసినప్పుడే ప్రేమగా మాట్లాడటం కుదురుతుంటుంది. ఆస్వాయంగా తలమీద చెయ్యి వేసి నిమిరాను. ఒక్కసారిగా బరస్ట్ అయింది.

" ఊరుకోమ్మా! ఎప్పటికైనా జరగవలసింది ఇదే కదా! నాన్నేమో షుగర్ పేషెంట్. ఈ మధ్య మరి డాన్ అయ్యారు. మన చేతుల్లో ఏముంది? ఆ భగవంతుడు ఎప్పుడు పిలిస్తే అప్పుడు వెళ్ళిపోవలసిందే కదా!" అంటూ ఓదార్చాను. నిజానికి నాక్కూడా మనసేమీ బాగాలేదు. ఎన్ని పుస్తకాలు చదివినా, ఎంత ప్రపంచాన్ని చూసినా ఆపులు చనిపోయినప్పుడు బాధ పడకుండా ఉండటానికి మనమేమీ 'మహర్షులం' కాదు కదా!.

కొన్ని రోజులు ఊళ్ళోనే ఉండి మిగతా పనులన్నీ పూర్తిచేసుకుని హైదరాబాద్ కి తిరుగు ప్రయాణమయ్యాను.

లగేజ్ తీసుకుని బస్ ఎక్కాతుండగా మా మేనమామ ఎవరితోనో అంటున్నాడు." వీడేం కొడుకు రా బాబూ... కష్టపడి పెంచి పెద్ద చేసిన తండ్రి చనిపోతే కనీసం ఒక చుక్క కన్నీరు అయినా కార్చలేదు... ఇప్పుడేమో ఎగురుకుంటూ హైదరాబాద్ వెళ్ళిపోతున్నాడు" అని. నా చెంప మీద ఎవరో బలంగా కొట్టినట్లుగా అదిరి పడ్డాను. బస్ ఎక్కాతూ అనుకున్నాను - " అవున్నిజమే కదా! నాకు కన్నీళ్ళు ఎందుకు రాలేదు? " అని.

హైదరాబాద్ లో నేను నివసించే ప్రాంతం సిటీకి కొంచెం దూరంగా అవుట్ స్కట్స్ లో ఉంటుంది. అద్దె తక్కువగా ఉంటుందని ఆ ఏరియాలో ఉంటున్నాను. నా ఇంటిని ఆనుకుని ' లేబర్ బస్టి ' ఒకటుంది. రోజూ నేను ఆఫీసు నుండి రూముకి చేరుకునేసరికి సాయంత్రం ఆరవుతుంది. ఆ టైములో బస్టి వాతావరణం మహా రంజుగా ఉంటుంది. పగలంతా కూలీ నాలీ చేసుకుని బ్రతికే వాళ్ళు, సాయంత్రం కాగానే విపరీతమైన దాహానికి, ఆకలికి లోనవుతారు. దాహం తీరడానికి సారా త్రాగుతారు. ఆకలి తీరడానికి చికెన్ బిర్యానీ తింటారు. అవి అరిగేదాకా తన్నుకుంటారు. పచ్చి బూతులు తిట్టుకుంటారు. మొదట్లో నాకు అసహ్యంగా అనిపించేది. క్రమేణా ఆ జన జీవన సౌందర్యాన్ని చూడడానికి అలవాటు పడిపోయాను. రేపటి గురించి చింత లేకుండా ' ఈ రోజు హాయిగా బ్రతికితే చాలు ' అన్న వాళ్ళ దృక్పథం నాకు ఈర్ష్య కలిగిస్తుంది.

ఆ రోజు ఎప్పటిలాగే రూముకి చేరుకున్నాక వంట చేసుకున్నాను. తిన్నాక రాత్రి పన్నెండు దాకా చదువుకోవడం నాకు అలవాటు. చదువుకుంటూ టైము చూసుకున్నను. పన్నెండు కావస్తోంది. ' ఇక చాల్లే ' అనుకుని నిద్రకుపక్రమిస్తుండగా "ఓరి నాయనో! ఓరి దేవుణ్ణి!" అంటూ విపరీతమైన ఏడుపులు , పెడబొబ్బలు వినబడ్డాయి.

"ఎమైందబ్బా! " అనుకుంటూ బయటకు వెళ్ళి చూసాను. సూరమ్మ భర్త రాములుని ముగ్గురు వ్యక్తులు మోసుకుంటూ తీసుకొస్తున్నారు. అతని ఒంటినిండా రక్తం!. కాళ్ళు, చేతులూ ఆడిస్తూ విపరీతంగా మూలుగుతున్నాడు. సూరమ్మ - నేను అద్దెకుంటుంటున్న ఇంటి ఓనర్ గారి దగ్గర పనిమనిషి. దాని మొగుడు రాములు రిక్షా తొక్కుతుంటాడు. వాళ్ళకి ఇద్దరు పిల్లలు. వాళ్ళతో నాకు కొంచెం పరిచయం ఉండటంతో నేను పరిగెత్తుకుంటూ దగ్గరకి వెళ్ళాను.

"సారూ! నా మొగుడ్ని లారీ గుడ్డేసినాది సారూ!" అంటూ భోరున ఏడ్చేసింది సూరమ్మ.

ప్రక్కన ఉన్న ఎవడి దగ్గరో సెల్ ఫోన్ లాక్కొని 'నూట ఎనిమిది' సర్వీసుకి ఫోన్ చేసాను. వాళ్ళు వచ్చేదాకా అతన్ని మంచం మీద పడుకోబెట్టమని చెప్పి నా రూములోకి పరిగెత్తుకుంటూ వెళ్ళి పర్సులోనుండి చేతికందిన నోట్లు తీసుకొచ్చి సూరమ్మ చేతిలో పెట్టాను. కాసేపట్లో అంబులెన్స్ వచ్చింది. సూరమ్మకి ధైర్యం చెప్పి హాస్పిటల్ కి వెళ్ళమని పంపించాను. అంబులెన్స్ వెళ్ళిపోయాక, ఇంకో కూలీ "ఈ రాములు గాడు పక్కా తాగుబోతు నాయాలు సారీ! ఈడే పీకల్తాకా తాగి ఆ నారీ కింద పడిపోయింటాడు" అంటూ నాతో చెప్పి బూతులు తిట్టసాగాడు. నేనేమీ వినకుండా రూముకి వచ్చేసాను. మనసంతా అదోలా అనిపించింది. 'ప్లవ్' వెలిగించ్ 'టీ' తయారు చేసుకున్నాను. నెమ్మదిగా సిప్ చేస్తూ ఆలోచించసాగాను. అప్పటికి లేబర్ బస్టిలో అలజడి తగ్గింది. దూరంగా ఎక్కడో ఒక కుక్క దరిద్రంగా ఏడుస్తోంది.

"ఈ రాములుకి ఏదన్నా జరిగితే సూరమ్మ పరిస్థితి ఏంటి? ఆ పిల్లలకు దిక్కెవరు ? " అనిపించింది. ఎందుకో చనిపోయిన మా నాన్న గుర్తొచ్చారు. మనసు లోపల ఏదో తడి! టీ త్రాగడం పూర్తయ్యాక చూస్తే టైము పన్నెండు దాటింది. పొద్దున్న తొందరగా ఆఫీసుకి వెళ్ళాలి కాబట్టి వెంటనే నిద్రకుపక్రమించాను.

పొద్దుట ఆఫీసుకి వెళ్తుంటే తెలిసింది - రాత్రి హాస్పిటల్ లో రిక్షా రాములు చనిపోయాడని! ' అయ్యయ్యో ! ఎంత ఘోరం జరిగిపోయింది ' అనుకున్నాను. గుండెలు బాదుకుంటూ ఏడుస్తున్న సూరమ్మ రూపమే నా కళ్ళ ముందు కదలాడింది. అవే ఆలోచనలతో ఆఫీసుకి చేరుకున్నాను.

ఆఫీసులో కొలీగ్స్ అంతా సీరియస్ గా ఏదో విషయం డిస్కస్ చేసుకుంటున్నారు.

" గురూ! ఏంటి విషయం?" ఫ్రెండ్ సురేష్ ని అడిగాను.

"అరే! నీకు తెలీదా? మన చీఫ్ మినిస్టర్ 'ఎమ్మెస్సార్' ప్రయాణిస్తున్న హెలికాప్టర్ మిస్ అయిందట! కర్నూలు దగ్గర అడవుల్లో మాయమైందని అంటున్నారు. పైగా ఈ పాడు తుఫానాకటి, టీవీ చూడకం లేదా? " అంటూ నా వైపు ఆశ్చర్యంగా చూసాడు.

నిజంగానే నేను పొద్దున్న టీవీ చూడలేదు. సరాసరి ఆఫీసుకి వచ్చేసాను. అందులోనూ ఈ రాములు సంఘటన కూడా నన్ను డిస్టర్బ్ చేస్తోంది. అందుకే నాకు సి.ఎం. తప్పిపోయిన విషయం తెలియ లేదు. 'ఏమిటో! ఈ రోజు అన్నీ ఇలాంటి విషయాలే వింటున్నాను ' అనుకొని ఆఫీసు వర్క్ చేసుకోవడములో మునిగిపోయాను.

ఆఫీసుయ్యాక సాయంత్రం తిరిగొస్తూ సూరమ్మ ఇంటి వైపు వెళ్ళాను. 'బాగా దుఃఖంలో ఉంటుందేమో, ఓదారుడ్డాము ' అనుకున్నాను. కానీ నా ఊహకి విరుద్ధంగా తను మామూలుగానే ఉంది. ఎందుకో నా ఇగో దెబ్బతింది.

నన్ను చూడగానే " రండి సారూ...రండి...కూకోండి ! " అంటూ ఆహ్వానించింది.

" సూరమ్మా! ఇన్నాళ్ళూ రాములున్నాడు. ఇప్పుడు ఒంటి దానివయ్యావు. ఎలా బ్రతుకుతావో " అన్నాను కూర్చుంటూ.

"హూ..." అంటూ నిట్టూర్చి "... పోయినోడితో పాటూ మావూ పోనేం కద సారూ... ఎట్లాగో బ్రతుకుతాం .. ఆ బగమంతుడి దయ..." పిల్లల్ని దగ్గరికి తీసుకుంటూ చెప్పింది. ఎంత విచిత్రం! నిన్నంతా కన్నీరు మున్నీరుగా విలపించిన ఒక స్త్రీ ఈ రోజు ధైర్యంగా వేదాంతం చెబుతోంది. పరిస్థితులు మనుషులకి ఎన్నో పాఠాలు నేర్పుతాయి అంటే ఇదే కాబోలు! ఇక అక్కడ ఉండాలనిపించలేదు. "వస్తాను సూరమ్మా! ఏదన్నా సాయం కావాలంటే అడుగు" అని చెప్పి అక్కడి నుండి రూముకి వచ్చేసాను.

రూముకి రాగానే టీవీ ఆన్ చేసి న్యూస్ చానెల్ పెట్టాను. ముఖ్యమంత్రి హెలికాప్టర్ ఎప్పుడు ఎలా మిస్ అయింది, దాన్ని కనుగొనడానికి ప్రభుత్వ యంత్రాంగం చేస్తున్న ప్రయత్నాల గురించి వర్ణించి వర్ణించి చెబుతున్నారు యాంకర్లు. దానితో పాటూ కొంతమంది రాజకీయ నాయకుల అభిప్రాయాలని, తుఫాను లాంటి ప్రతికూల పరిస్థితులలో హెలికాప్టర్ని ఏ విధంగా నడిపించాలి అన్న విషయం మీద అనుభవజ్ఞులైన పైలట్ల విశ్లేషణలని చూపిస్తున్నారు. ఏది ఏమైనా నాకు అసహనంగా అనిపించింది. ఒక ముఖ్యమంత్రి ప్రయాణిస్తున్న హెలికాప్టర్ మిస్ అయితే కనుక్కోవడం ఇంత కష్టం అవుతోందంటే, పురోగమిస్తున్న మన సాంకేతిక వ్యవస్థ మీద అనుమానం కలిగింది. ఈ సాంకేతిక ప్రగతి అంతా కేవలం డబ్బా కొట్టుకోవడానికే తప్ప అవసరానికి పనికిరాదన్నది స్పష్టమవసాగింది.

రాత్రయింది... మా లేబర్ బస్టిలో త్రాగుబోతుల హడావుడి మొదలయింది. తప్పిపోయిన ముఖ్యమంత్రి గురించి, చనిపోయిన రాములు మంచితనం గురించి డిస్కషన్స్ జోరుగా సాగుతున్నాయి. సూరమ్మ ఇంటివైపు చూసాను. ఎవరో ఒక కొత్త వ్యక్తి సూరమ్మతో చనువుగా మాట్లాడుతున్నాడు. ఇకనుండి దానికి వాడేమో తోడూ...నీడ! మంచిదే...భగవంతుడు నిజంగానే దయ చూపించాడు. ఎన్నో సంవత్సరాలనుండి కలిసిమెలిసి బ్రతికిన భర్త చనిపోతే విపరీతంగా కన్నీళ్ళు కార్చింది. ఆ కన్నీళ్ళు ఇంకి పోయాయి. వాటితో పాటే రాములు కూడా ఆమె స్మృతిపథం నుండి చెరిగిపోయాడు. బహుశా కన్నీళ్ళ ఉపయోగం అదే అయితే, మరి నా తండ్రి చనిపోతే నాకెందుకు రాలేదు కన్నీళ్ళు? సమాధానం దొరకడం లేదు. అలవాటు ప్రకారం రాత్రి పన్నెండు దాకా చదువుకొని నిద్రపోబోతూ టీవీ చూసాను - అప్పటికి ఇంకా తప్పిపోయిన ముఖ్యమంత్రి జాడ తెలియరాలేదు.

మరుసటి రోజు మామూలుగా ఆఫీసుకి వెళ్ళి పనిచేసుకోసాగాను. కాసేపటికి ఆఫీసులో కలకలం!

"గురూ సి.ఎం చనిపోయాడంట! హెలికాప్టర్కి సిగ్నల్ మిస్ అవడంతో ఏదో కొండను ఢీ కొని కూలిపోయిందట! అతనితో పాటూ ఉన్న మిగతా వాళ్ళు కూడా దుర్మరణం పాలయ్యారు. ఎంత ఘోరం? రెండో సారి కూడా పదవిలోకొస్తే ఎంతో అదృష్టవంతుడనుకున్నాం...ఇలా జరుగుతుందనుకోలేదు... పద, కేంటీన్ వైపు వెళదాం ... అక్కడ టీవీ ఉంది కదా...కాసేపు న్యూస్ చూడొచ్చు! " అంటూ లాక్కుపోయాడు కొలీగ్ సురేష్.

టీవీ లోని అన్ని న్యూస్ చానెల్స్లో అదే వార్త!

రాష్ట్రమంతా అలుముకున్న విషాదం! ప్రజల్లో విపరీతమైన దిగ్భ్రాంతి! టీవీలో కింద స్క్రోలింగ్ వస్తోంది - ముఖ్యమంత్రి మరణ వార్త విని ఎంతో మంది అభిమానులు గుండె పోటుతో మరణించారట. నాకు ఆశ్చర్యమేసింది. తమకు రక్తసంబంధీకుడు కాని వ్యక్తి మీద అంతటి అభిమానం నిజంగా ఉంటుందా? లేక కేవలం బలహీన మనస్తత్వం తోనే వాళ్ళు చనిపోయారా? మళ్ళీ సమాధానం తెలిని ప్రశ్న!

టీవీలో ముఖ్యమంత్రి ఇంటిని , అతని కుటుంబ సభ్యుల స్పందనని చూపిస్తున్నారు. అక్కడ అంతటా శోకకృారిత వాతావరణం నెలకొంది. కానీ ఎవరూ ఏడుపులూ, పెడబొబ్బలూ పెట్టడం లేదు. కన్నీళ్ళు వరదలై ప్రవహించడం లేదు. ఎవరికీ గుండెపోటు రాలేదు.

అందరి ముఖాల్లోనూ 'బాధను దిగ్గమింగి భవిష్యత్ కార్యాచరణాన్ని రచిస్తున్న' భావనలే కనిపిస్తున్నాయి. స్థితప్రజ్ఞత అంటే అదేనేమో!...తలా తోకా లేని ఆలోచనలు నా బుర్ర నిండా!

"...రారా బాబూ! ఎక్కడికి వెళ్ళినా ఆలోచనల్లో మునిగిపోతావు" అని సురేష్ అనడంతో ఈ లోకంలోకి వచ్చాను. ఆ తర్వాత ఆఫీసులో కాసేపు కూర్చోని ఏదో పనిచేసాననిపించి ఇంటిముఖం పట్టాను.

సాయంత్రం ఇంటికొచ్చాక కిటికీలో నుండి సూరమ్మ ఇంటివైపు చూసాను. నిన్న ఆమె ఇంటికొచ్చిన 'ఆత్మబంధువు' ఈ రోజు బయట కూర్చోని మందు కొడుతున్నాడు. సూరమ్మ అతడికి 'స్నాక్స్' సప్లయ్ చేస్తోంది. ఎందుకో నాకు నవ్వొచ్చింది. ఆలోచిస్తే, సూరమ్మకు, నాకు పెద్దగా తేడా లేదనిపించింది. తన భర్త చనిపోతే సూరమ్మ ఇంకొక 'ఆధారం' చూసుకొంది. అది ఆమె 'అవసరం'. నేను కూడా నా తండ్రి చనిపోతే పెద్దగా బాధ పడలేదు. ఎందుకంటే వయసుడిగి, జబ్బుతో మంచానపడ నా తండ్రి వలన ఎవరికీ ఏ ఉపయోగమూ లేదు కదా! బహుశా అందుకే ఆయన గురించి నేను ఏడ్వలేదేమో!. ఇక తేడా ఏముంది?

ఏది ఏమైనా మామూలు మనుషుల్లా, నా తండ్రి మరణించినప్పుడు నాకు సహజసిద్ధంగా వచ్చే కన్నీళ్ళు రాలేదు. ఇదేదో నేను ఆలోచించవలసిన సమస్యలానే అనిపించింది. దీనికి కారణాన్ని వీలైనంత తొందరలో కనుక్కోవాలని నిర్ణయించుకున్నాను.

"డా. మనోభారం, సైకాలజిస్ట్ "

ఆ బోర్డుని చాలా సేపు పరిశీలనగా చూసి లోనికి వెళ్ళాను. రిసెప్షన్లో ఒక అందమైన అమ్మాయి కూర్చోని ఉంది. నన్ను చూడగానే "వెల్ కం సార్! కూర్చోండి" అంటూ ఆహ్వానించింది. నా పేరు, వయసు లాంటి వివరాలు నోట్ చేసుకుని, ముందున్న కంప్యూటర్లో ఏదో చూసుకోవడంలో నిమగ్నమైంది. నేను వెయిట్ చేయసాగాను. కాసేపటికి పిలుపొచ్చింది. లోనికి వెళ్ళాను.

"కమాన్ మైడియర్!" అంటూ ఆప్యాయంగా రిసీవ్ చేసుకున్నారు డాక్టర్ గారు. షుమారు అరవయ్యేళ్ళ వయసుంటుంది ఆయనకి. ముడతలు పడ్డ చర్మం, తెల్లటి గడ్డం, ముక్కు మీదకు జారుతున్న కళ్ళజోడు, చూడగానే 'మేధావి' అనిపించేలా ఉన్నారు.

"చెప్పండి ఏమిటి మీ సమస్య?" అనునయంగా అడిగారు.

కొంతసేపు తటపటాయించాను. తర్వాత నెమ్మదిగా చెప్పాను. "నాకు...నాకు...కన్నీళ్ళు రాలేదు సార్!"

"ఓహో...అలాగా...మంచిదే కదా! అందులో సమస్యేముంది?" సున్నితంగా అడిగారు.

"అది కాదు డాక్టర్ గారూ! ఊళ్ళో ఉంటున్న మా నాన్నగారు ఈ మధ్యనే చనిపోయారు. చూడడానికి వెళ్ళాను. కానీ అదేమిటో నాకు ఏడుపు రాలేదు. అది నా సమస్య!"

అర్థమైందన్నట్లు నెమ్మదిగా తల పంకించి అడిగారు." బ్రతికున్నప్పుడు మీ నాన్నగారు మీతో సన్నిహితంగా మెలిగేవారా? "

"లేదు డాక్టర్ గారూ! అందుకు అవకాశమే లేకుండా పోయింది. చిన్నతనం నుండి నేను హాస్టల్లోనే చదివాను. అప్పుడప్పుడు ఇంటికి వెళుతున్నా ఆయనతో మాట్లాడేది చాలా తక్కువ. మా అమ్మతోనే నాకు ఎక్కువ మాలిమి. " చెప్పాను

"మరి మీరు పెద్దయి జాబ్లో జాయిన్ అయ్యాక ఎలా ఉండేవారు?" ఆసక్తిగా అడిగారు

"అప్పుడు కూడా ఎక్కువగా మాట్లాడే వారు కారు. ఒక స్కూల్లో టీచర్ తన విద్యార్థితో మాట్లాడుతున్నట్లు మాట్లాడేవారు." చెప్పాను.

చాలాసేపు ఆయన ఏమీ మాట్లాడలేదు. కాసేపటికి గాఢంగా నిశ్చయించి చెప్పడం మొదలు పెట్టారు.

"చూడు బాబూ! నీ సమస్య చాలా చిన్నది. నీవు అనుకునేంత వైపరీత్యమేమీ లేదు. సాధారణంగా ఎవరికైనా తమకు అత్యంత ఆత్మీయులైన వారు మరణిస్తే దుఃఖం కలుగుతుంది. అందులో ఎటువంటి సందేహం లేదు. అయితే కన్నీళ్ళు రావడం, రాకపోవడం

అనేది వారి వారి మానసిక స్థాయిని బట్టి ఉంటుంది. కొంతమంది విపరీతంగా ఏడ్చి, చాలా తొందరగా మర్చిపోతారు. కొంతమంది అస్సులు ఏడ్వరు, కానీ ఆ వ్యక్తిని చాలా కాలం గుర్తుపెట్టుకుంటారు. అయితే నీ సమస్య ఈ రెండింటికీ భిన్నమైనది. చిన్నతనం నుండీ నీవు ఇంటికి దూరంగానే పెరిగావు. దానివలన నీ తల్లిదండ్రులతో నీకున్న సంబంధం పూర్తిగా మానసికమైనది. వాళ్ళపై నీకున్న ప్రేమ కూడా కేవలం ఊహల్లోనే పెరిగి పెద్దదైంది. భౌతికంగా వాళ్ళపై ప్రేమ చూపించడానికి నీకు అవకాశం లేకపోయినా మానసికంగా వాళ్ళని విపరీతంగా ప్రేమిస్తూనే ఉన్నావు. అందుకనే నీ తండ్రి భౌతికంగా మరణించినప్పటికీ, మానసికంగా ఆయన నీ దృష్టిలో ఇంకా బ్రతికే ఉన్నారు. ఆ ఫీలింగ్ నుండి బయట పడి వాస్తవాన్ని జీర్ణించుకోవడానికి నీ మనసు ఒప్పుకోవడం లేదు. ఇంకా స్పష్టంగా చెప్పాలంటే నీవు ఒక ఇల్యూజన్ లో ఉన్నావు, అందుకే నీకు కన్నీళ్ళు రావడం లేదు! " చెప్పడం ముగించి నా వైపు సాలోచనగా చూసారు.

" అంటే దీని గురించి నేను ఆలోచించడం ఇక అనవసరమంటారా? " సందేహంగా అడిగాను.

"కర్రక్ట్ గా అర్థం చేసుకున్నావు. నేనూ అదే చెబుదామనుకుంటున్నాను. పోజిటివ్ ఇల్యూజన్ మంచిదే! దానివలన మనకి వచ్చే నష్టం ఏమీ లేదు. ఇక దీని గురించి ఏమీ వ్రీ కాకుండా హాయిగా లైఫ్ ని ఎంజాయ్ చెయ్యి...ఆల్ ది బెస్ట్!" అని చెప్పి షేక్ హ్యాండిచ్చారు. ఆయనకు ఫీజు చెల్లించి నేను బయట పడ్డాను.

ఇప్పుడు చాలా రిలీఫ్ గా ఉంది. నా తండ్రి గుర్తొచ్చి పెదాలపై చిరునవ్వు కదలాడింది!

సుబ్బుతో కొనలేనిది

మాధవ్ కుర్చీ

అత్యుత్సాహం (సినిమా నిర్మాణ సంస్థ) సహకారంతో కౌముది - రచన నిర్వహించిన కథల పోటీలో
బహుమతి పొందిన కథ.

జీవితం ఒక ప్రయాణమంటారు. ఆ మాట నిజమే! ఈ ప్రయాణంలో ఎందరో తోటి ప్రయాణికులు. కొత్త వాళ్ళు వచ్చి చేరడం. వారి వారి గమ్యం చేరామనుకున్న వాళ్ళు దిగిపోవడం. ఎన్నెన్నో కూడలులు. ప్రతికూడలి దగ్గరా ఎంచుకోడానికి ఎన్నో మార్గాలు. కానీ ఒక మార్గం ఎంచుకున్నాక వెను తిరిగే అవకాశమివ్వని ప్రయాణమిది. ఇంకా విచిత్రమేమిటంటే ప్రయాణం మొదట్లో బోలెడు జంక్షన్లు, ఎంచుకోడానికి అంతులేనన్ని దారులూ ఉన్నా ప్రయాణం సాగుతున్న కొద్దీ జంక్షన్లు లేవు, మలుపు తిప్పడానికి మరో మార్గం కూడా లేదు. తోటి ప్రయాణికులంతా వేరు వేరు దారులెంచుకుని ఎవరి దారిన వాళ్ళు వెళ్ళిపోతున్నారు. మిగిలింది నేనూ, అంజలీ. అంతే! కనుచూపు మేరలో నేననుకున్న గమ్యం కనపడుతోంది. కానీ నేను ఊహించినట్లుగా లేదది. అంతా బీడుబారిన భూములూ, ముళ్ళకంపలూ. ఎలా ఉండాలిక్కడ? ఎక్కడుండాలి? ఇక్కడ ఉండకూడదు. వెనక్కెళ్ళిపోవాలి! ఎంత ఖర్చైనా ఫర్వాలేదు.

"భగవంతుడా! బాంకుల్లోనూ, బ్రోకరేజి అకౌంట్లలోనూ ఉన్న డబ్బుంతా తీసేసుకుని మాకు రెండు రిటర్న్ టికెట్లొప్పించు చాలు. తప్పు స్టేషన్ కొచ్చేస్తున్నాం. వెనక్కెళ్ళి వేరే దారి తీసుకుంటాం" అని గట్టిగా అరిచాను.

కానీ ముందే చెప్పాగా. వెనుతిరిగే అవకాశం లేని ప్రయాణమిదని! డబ్బుతో కొనలేనిదేముందనుకునేవాడిని. ఇప్పుడూ తెలిసాచ్చింది దానికి సమాధానం!

"బాగా చదువుకుని మంచి మార్కులు సంపాదించి బాంక్ ఆఫీసరు కావాలిరా వరుణ్"! తాతయ్య మాటలకి అలాగేనని తలూపాను.

చేతిలో ఇరవైరూపాయలు పెట్టారు తాతయ్య. అది నా పన్నెండో పుట్టిన రోజు. ఔను మరి! ఆ రోజుల్లో ఇరవై రూపాయలంటే ఎక్కువే.

తాతయ్య ఇచ్చిన డబ్బులు తీసుకువెళ్ళి అలమారు తలుపు తీశాను. ముద్దుగా మధ్య పాపిడితో, గుండ్రటి కళ్ళతో, అందమైన ముఖంతో నవ్వుతూ పలకరించాయి మూడు కిడ్డీ బేంకులు. అక్కయ్యదీ, అన్నయ్యదీ పక్కకి జరిపి నాది కిందకి దించాను. జాగ్రత్తగా తెరిచి మొత్తం డబ్బులు లెక్కెట్టాను. ఏడు వందల ఎనభై రూపాయలు! ఇక తొంభై తొమ్మిదివేల రెండు వందల ఇరవై రూపాయలు కావాలి లక్షాధికారి కావడానికి. వంటింట్లో కెళ్ళాను పిల్లిలా అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ. అమ్మ పులిహోర, పరమాన్నం చేస్తోంది. నా పుట్టిన రోజుకవే స్పెషల్!

"రా నాన్నా స్టేట్ తెచ్చుకో. రుచి చూద్దువుగాని" అంది అమ్మ బేసిన్లో పులిహోర కలుపుతూ.

పులిహోర చూడగానే నోరూరింది. "అమ్మా! అదంతా నాకేనా?" అడిగాను ఆశగా.

"అలాగే రా నాన్నా! నీకు తోచినంత తిందువుగాని. రా కూర్చో" అంది అమ్మ.

నా బుల్లి పీట మీద కూర్చుని పులిహోర తింటూ అమ్మని అడిగాను. "బాంక్ ఆఫీసరుకి జీతం ఎంతొస్తుందమ్మా?" అని.

అమ్మ కొద్దిగా ఆలోచించి "మూడువేలొస్తుందేమోరా!" అంది.

మూడువేలకీ.. తొంభై తొమ్మిది వేలకీ చాలా తేడా ఉందని లెక్కెసుకున్నానేమో! ఎందుకో తాతయ్య మాట అంతగా రుచించలేదు.

"ఏం ఆలోచిస్తున్నావురా?" అంది అమ్మ.

"ఏమీలేదమ్మా!" అని మళ్ళీ పులిహోర తినడంలో నిమగ్నమయ్యాను.

అప్పుడు నాకు ఇరవై సంవత్సరాలు. పుట్టినరోజులనీ, పండగలనీ, పబ్బాలనీ వచ్చిన డబ్బులు నాన్నగారు జాగ్రత్తగా బేంకులో వెయ్యడం వల్ల నలభై వేల రూపాయలయ్యాయి. కానీ కాలమాన పరిస్థితులు మారడం వల్లా, రూపాయి విలువ పడిపోవడం కారణంగా లక్షాధికారినవ్వాలన్న నా ఆలోచనలు మెల్లిగా కోటిశ్వరుడిని కావాలని మారాయి.

కేంపస్ ఇంటర్మ్యూలో హైదరాబాదులో నెలకి పదివేల రూపాయల జీతంతో ఉద్యోగం చేస్తే నేను ఎప్పటికీ కోటిశ్వరుడిని కాగలను? అన్న ఆలోచన మొదలైంది. అదే సమయానికి సెలవలకని అనిల్ వచ్చాడు అమెరికా నుంచి. అనిల్ నాకు రెండేళ్ళు సీనియర్. వాడు అమెరికాలో గ్రేడ్యూయేట్ ఫ్లడీస్ పూర్తిచేసి న్యూజెర్సీలో ఉద్యోగంలో చేరాడు.

వాడితో హైదరాబాదులో ఉద్యోగం గురించి ప్రస్తావించి "ఏం చేస్తే బాగుంటుందిరా?" అన్నాను.

వాడు నన్ను ఒకే ప్రశ్న అడిగాడు. "జీవితంలో ఏం సాధిద్దామనుకుంటున్నావ్?" అని.

"కోటిశ్వరుడిని కావాలి" అన్నాను.

"ఐతే అమెరికా వచ్చేయ్" అన్నాడు.

అక్కడితో ఎన్నో మార్గాలు ఎదురుగా ఉన్న నేను ఒక మార్గాన్ని ఎంచుకున్నాను.

అమ్మ, నాన్న, అక్కయ్య మనసులో ఏమున్నా సరే "నీ ఇష్టం రా!" అన్నారు.

గ్రేడ్యూయేట్ స్కూల్లో చేరిన ఏడాదికి అమెరికా జీవితం, ఇక్కడికి పోకడలూ బాగా వంటబట్టాయి. ఈ దేశానికి వచ్చిన కొత్తలో డాలర్లు కూడా రూపాయల్లోకి మార్చుకుని లెక్కలేసిన నాకు, రూపాయల్ని కూడా డాలర్లలోకి మార్చుకుని లెక్కలేసుకోవడం అలవాటయ్యింది. కోటి రూపాయలంటే క్వార్టర్ మిలియను డాలర్లు ఆ రోజుల్లో. పెద్ద కష్టమేం కాదనిపించింది. సెలవల్లోస్తూ మాయూనివర్సిటీలో ఇండియన్ ప్రొఫెసర్లు వాళ్ళ ఇళ్ళకి పిలిచేవాళ్ళు. అక్కడ చాలా మంది ప్రొఫెసర్లు పరిచయమయ్యారు. వాళ్ళు మాట్లాడుకునే మాటల్ని బట్టి అర్థమయ్యిందేమిటంటే క్వార్టర్ మిలియన్తో లైఫ్ సెట్ అయిపోయిందనుకోడానికి ఎటువంటి అవకాశంలేదని. మిలియనీరైతే సమాజంలో ఒక హోదా భావి జీవితానికో భద్రత! అంతే మిలియనీరవ్వడం కొత్త ధ్యేయమైపోయింది.

గ్రాడ్యూయేషన్ సమయానికి ఏడాదికి డెబ్బై వేల డాలర్ల జీతంతో ఉద్యోగం ఆఫర్ వచ్చింది. వచ్చిన వాటిల్లో కాస్త మంచి ఆఫర్ కావడం, మంచి అవకాశాలున్న కంపెనీ కావడంతో ఆ ఉద్యోగంలో చేరిపోయి కాలిఫోర్నియాలో స్థిరపడ్డాను. కానీ మనసులో అసంతృప్తి. ఏడాదికి డెబ్బై వేల జీతంతో మిలియన్ ఎలా వెనకెయ్యాలని!

నాలుగు డబ్బులు చేతిలో పడగానే ఆన్లైన్ బ్రోకరేజ్ అకౌంట్లు ఓపెన్ చేసి స్టాక్ ట్రేడింగ్ మొదలెట్టాను తొందరగా డబ్బులు సంపాదించేద్దామని. వచ్చినవొచ్చాయి. పోయినవి పోయాయి. వచ్చిందానికంటే పోయిందే ఎక్కువ. అలా చేతులు కాల్చుకుని బుద్ధోచ్చాక ఒళ్ళు దగ్గర పెట్టుకుని కాస్త జాగ్రత్తగా ఇన్వెస్ట్ చెయ్యడం మొదలెట్టాను. అప్పటికి అంజలి నా జీవిత భాగస్వామిగా నా ప్రయాణంలో చేరింది. అనతికాలంలోనే సుకేట్, శ్వేత చేరారు. ఇద్దరం నలుగురి మయ్యాం. అంజలి కూడా మా కంపెనీలోనే ప్రాజెక్ట్ మేనేజర్గా చేరడంతో ఒకరికి ఒకరు తోడుగా బాగానే సంపాదిస్తున్నాం. ముప్పై ఐదు సంవత్సరాలొచ్చేసరికి నా మిలియన్ డాలర్ గమ్యంలో మూడోవంతుకి చేరాం.

అప్పుడూ పరిచయమయ్యాడు పాల్ మరొక స్నేహితుడి ద్వారా. పాల్ సర్టిఫైడ్ ఫైనాన్షియల్ అడ్వైసర్. కలవగానే ఒక ప్రశ్న అడిగాడు "జీవితంలో ఏం సాధిద్దామనుకుంటున్నావ్?" అని. "మిలియనీర్ని కావాలి" అన్నాను. తర్వాత పాల్ అనేక ప్రశ్నలడిగాడు. మా నెల ఖర్చుల గురించి, పిల్లల చదువు విషయంలో మా ప్రణాళికల గురించి, ఇంకా మేము ఎన్ని సంవత్సరాలకి రిటైరేదామనుకుంటున్నామని. అన్నీ అయ్యాక లెక్కలేసి అతను తేల్చిందేమిటంటే.. అన్ని ఖర్చులూ పోగా మేము రిటైరయ్యే సమయానికి అప్పటి పరిస్థితుల్ని బట్టి కనీసం రెండున్నర మిలియన్లన్నా ఉండాలని. రెండున్నర మిలియన్లు వెనకేసే జీవిత ధ్యేయంతోటీ, గంపెడంత అసంతృప్తితోటీ బైట పడ్డాను పాల్ దగ్గర్నించి!

పరిస్థితులు అనుకూలించడంతో కంపెనీలో మంచి స్థాయికి చేరుకున్నాను. సంపాదన పెరిగింది. కానీ నా కొత్త జీవిత ధ్యేయం కనుచూపు మేరలో కూడా లేదు. ప్రయాణాల ఒత్తిడి, పని ఒత్తిడి వల్ల పిల్లల పెంపకం అంజలి కొదిలేసి డబ్బు సంపాదనలో పూర్తిగా నిమగ్నమైపోయాను.

ఒకరోజు ఇంట్లోనే ఉండి ఆఫీస్ పని చేసుకుంటున్నాను. సుకేట్ మెల్లగా తలుపు తీసుకుని నా రూమ్లో కొచ్చాడు.

వాడి ముఖంలో సంకోచం చూస్తే వాడేదో అడగడానికే వచ్చాడని తెలుస్తూనే ఉంది. నా ప్రక్కనే వచ్చి నిల్చుని "డాడీ!" అన్నాడు.
"ఏం కావాలి?" అని అడిగాను.

"అదీ అదీ" అంటూ నీళ్ళు నమిలాడు సుకేత్.

"ఏం కావాలో త్వరగా చెప్పు. నాకు చాలా పనుంది" కాస్త విసుగ్గా అన్నాను.

"రోపి టెన్నిస్ స్పింగ్ కేము రిజిస్ట్రేషన్ కి ఆఖరి రోజు. కోచ్ రాబర్ట్ ఈ రోజు స్కూల్లో గుర్తుచేశారు. మరి నేను కేంప్ లో చేరవచ్చునా?" అని అడిగాడు.

"కోచ్ నాకు కూడా ఈ - మెయిల్ పంపారు. నేను జవాబివ్వబోతున్నాను కూడా. నువ్వు చేరడానికి కుదరదు" అన్నాను.

వాడి ముఖంలో నిరాశ కొట్టొచ్చినట్లు కనపడింది. "ఎందుకు డాడీ?" కన్నీళ్ళు దిగమింగుతూ అడిగాడు.

"నీకిప్పుడవన్నీ వివరించి చెప్పే తీరిక నాకు లేదు. బిజీగా ఉన్నాను. తర్వాత మాట్లాడదాం" అన్నాను.

"నో ఐ వాంట్ టు నో ఇట్ నవ్" పట్టుదలగా ఉన్నాడు సుకేత్.

"సరే! విను! నువ్వు చక్కగా చదువుకుని న్యూరో సర్జన్ ఐతే చూడాలని నా కోరిక. కానీ మెడికల్ స్కూల్ కి వెళ్ళడం, తర్వాత స్పెషలైజేషన్ చెయ్యాలంటే అదేమన్నా ఆషామాషీ వ్యవహారమనుకుంటున్నావా? రాత్రింబగళ్ళూ కష్టపడి చదవాలి. నీ వయసులో నేను కష్టపడ్డాను కాబట్టే ఈ రోజు ఇంత సక్సెస్ ఫుల్ గా అయ్యాను" అన్నాను.

"డాడీ. నాకు టెనిస్ ప్రాఫెషనల్ ఔదామని ఉంది. న్యూరో సర్జన్ అవ్వాలని లేదు" అన్నాడు సుకేత్ గొంతు పెంచి.

"సుకేత్! ఈ దేశంలో టెనిస్ ప్రోఫెషనల్ అవ్వాలని నీ వయసు పిల్లలు ఎన్నివేలమంది అనుకుంటారో తెలుసా? కానీ అదే ఒక కెరియర్ గా మలచుకుని బోలెడు డబ్బు సంపాదించే వాళ్ళు చాలాకొద్దిమంది. అలా సక్సెస్ ఫుల్ ఐన ప్రతి ఒక్క ప్రోకి, కొన్ని వందలు వేలమంది చదువుకునే వయసులో స్పోర్ట్స్ పిచ్చిలో పడి భవిష్యత్తుని తగలేసుకుని చివరికి జీవితంలో ఎందుకూ పనికిరాకుండా పోతారు. వాళ్ళలో నువ్వు కూడా ఒకడివి కావడం నాకసలు ఇష్టంలేదు" అన్నాను నేను కూడా చాలా కోపంగా.

ఆనకట్టలు తెంచుకొచ్చినట్లు ఒక్కసారిగా సుకేత్ కళ్ళవెంట నీరు ధారగా ప్రవహించడం మొదలు పెట్టింది.

వాడు కొద్దిగా ఎమోషనల్ కావడంతో కొంచెం తగ్గాను. మెల్లగా ఊపిరి పీల్చుకుని కొంచెం నవ్వు తెచ్చిపెట్టుకుని "ఉండసలు సుకేత్! నువ్వింత అల్లరి చేస్తున్నావ్! మీ టీచరేమో నువ్వు చాలా బుద్ధిమంతుడివని అనుకుంటోంది. ఇదంతా వీడియో తీసి మీ టీచర్ కి పంపిస్తాను" అన్నాను.

వాడు "పంపితే పంపించు. ఏజ్ ఇఫ్ షి కేర్స్" అనేసి విసురుగా గదిలోంచి వెళ్ళిపోయాడు ఆశ్చర్యమేసింది. ఎప్పుడూ ఆ మాటంటే భయపడే వీడు ఈ రోజు ఇలా సమాధానం చెప్పాడేమిటని.

మనసంతా పాడైపోయింది. అలాగే వెళ్ళి నా డెస్క్ దగ్గర కూర్చున్నాను. ఇంతలో ఫోన్ మ్రోగింది. కాలర్ ఐడిలో సుకేత్ స్కూల్ పేరు వచ్చింది. ఎవరా అని ఫోన్ ఎత్తాను. "మీరు సుకేత్ నాన్నగారా?" అవతలి ప్రక్కనుంచి ఒక గంభీరమైన గొంతు.

"ఔను. మీరెవరు?" అని అడిగాను.

"దిసీస్ కోచ్ రాబర్ట్. సుకేత్ స్కూల్ లో ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ టీచ్ చేస్తాను. నేను రేపు టెనిస్ కేంప్ రిజిస్ట్రేషన్ గురించి ఈ - మెయిల్ పంపాను." అంటున్న అతని మాటని అక్కడే ఆపి

"కోచ్! మీకు ఇప్పుడే జవాబు పంపించబోతున్నాను. సుకేత్ టెనిస్ కేంప్ లో చేరట్లేదు" అన్నాను.

"ఎందుకో అడగవచ్చునా?" అన్నాడు కోచ్.

"కేంప్ లో చేరాలంటే దానికి చాలా టైం కమిట్యంట్ కావాలి. అది సుకేత్ చదువుకి అడ్డంకి కావడం నాకిష్టంలేదు" అని సమాధానం చెప్పాను.

కోచ్ రాబర్ట్ వెంటనే "మీ సంశయం నాకర్థమైంది కానీ ఒక్క విషయం! సుకేత్ అంత మంచి టెన్నిస్ ప్లేయర్ ని నేను నా కెరియర్ లో ఇప్పటి దాకా చూడలేదు. అతనికి టెన్నిస్ లో చాలామంచి భవిష్యత్తు ఉంది. కేంప్ వల్ల అతని చదువు దెబ్బతింటుందని మీరు అంటున్నారు. కానీ ఎంతోమంది ఆటలలో మంచి ప్రావీణ్యం సంపాదిస్తూనే స్ట్రైయిట్ ఏ స్టూడెంట్స్ గా గ్రాడ్యుయేట్ ఔతున్నారు. అందులో సుకేత్ అంత మంచి స్టూడెంట్ కి అది అంత కష్టమని నేను అనుకోను. నా అభిప్రాయం నేను చెప్పాను. ఆ పైన మీ ఇష్టం. ఒక్క విషయం మాత్రం గుర్తుంచుకోండి. భవిష్యత్తులో అతని చేతికి వచ్చిన మంచి అవకాశాన్ని వదులుకున్న ఫీలింగ్ మాత్రం మీ మనసులో ఉండకుండా చూసుకోండి. థేంక్స్ ఫర్ యువర్ టైం" అని ఫోన్ పెట్టేశాడు.

ఆ సాయంత్రమంతా కూడా సుకేత్ చాలా సీరియస్ గా ఉన్నాడు. డిన్నర్ టేబుల్ దగ్గర నా ముఖం కూడా చూడకుండా తలదించుకుని గబగబా తినేసే తన రూంలోకి వెళ్ళిపోయాడు. రాత్రి పిల్లలు పడుకున్నాక అంజలితో జరిగిన సంగతి చెప్పాను.

అంజలి "వరుణ్! వాడేమన్నా చిన్నపిల్లాడనుకుంటున్నావా? నీకు గుర్తుదో లేదో. రేపు వాడి పన్నెండో పుట్టినరోజు. వాడి ఇష్టాఇష్టాలు, వాడి అభిప్రాయాలు వాడికి ఉంటాయి. ఐనా మన అభిప్రాయాలు వాళ్ళ నెత్తిన రుద్దడం అంత మంచిది కాదేమో! కాస్త ఆలోచించు" అంది.

ఆశ్చర్యం. వాడు పుట్టినరోజు నాకింకా నిన్నో, మొన్నో జరిగినట్లు గుర్తుంది. హడావుడిగా ఆసుపత్రికి వెళ్ళడం. కొన్ని గంటల్లో వాడు పుట్టడం. వాడి చిన్న పిడికిలి విడదీసి అందులో నా వేలు పెడితే వాడు దాని చుట్టూమళ్ళీ పిడికిలి బిగించెయ్యడం ఇంకా కళ్ళముందు కనిపిస్తోంది. కానీ అంజలి చెప్పిన మాట నిజమే. పిల్లలు రోజురోజుకీ పెద్దైపోతున్నారు. చిన్నప్పుడు డే కేర్ కి వెళితే "నాన్నా!" అంటూ చేతులు చాచి పరిగెత్తుకొచ్చిన శ్వేత కూడా ఇప్పుడు ఏ రోజున్నా ఊళ్ళో ఉన్నాను కదా అని స్కూల్ బస్ స్టాప్ కి వెడితే నామోషీగా మొహం పెట్టి "ఎందుకొచ్చావ్? నేనే ఇంటికొచ్చెయ్యగలను కదా" అన్నట్లుగా చూస్తోంది. కానీ వాళ్ళ జీవితం గురించి, కెరియర్ గురించి నిర్ణయాలు తీసుకునే మెచ్యూరిటీ వాళ్ళకింకా లేదు. వాళ్ళ భవిష్యత్తు గురించి కొన్ని ముఖ్యమయిన నిర్ణయాలు తీసుకోవడం, దానికనుగుణంగా వాళ్ళకి సరైన మార్గం చూపించడం తండ్రిగా నా బాధ్యత. అందువల్ల టెన్నిస్ కేంప్ విషయంలో సరైన నిర్ణయమే తీసుకున్నాను అని ఆలోచించాను. కానీ నా చెవిలో కోచ్ రాబర్ట్ ఫోన్ పెట్టోసి ముందు చేసిన కామెంట్ ఇంకా మారుమోగుతోంది. కానీ నేను తీసుకున్న నిర్ణయం మంచిదేనని నా అంతరాత్మకి తెలుసు. ఎవరేమనుకుంటే నాకేంటి? అనుకుంటూనే నిద్రలోకి జారుకున్నాను.

పిల్లలు కాలేజీలో చేరడంతో ఎవరిదారిన వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు. సుకేత్ మెడికల్ స్కూల్ లోనూ, శ్వేత బయోటెక్నాలజీలోనూ చేరారు. నేను కోరుకున్నట్లే. ఎప్పుడన్నా సెలవల్లో వచ్చి వెళ్ళడం అంతే ఒక్కసారిగా ఇల్లంతా ఖాళీగా ఉన్నట్టుయ్యింది. ఎలాగోలా బిజీగా ఉండాలని నేనూ, అంజలి పనిలో మరింతగా మునిగిపోయాం. కానీ ఏమిటో వెలితి. పిల్లల చదువులూ, వాళ్ళ కాంపిటిషన్లూ, వాళ్ళ కాలేజీ అప్లికేషన్లూ. ఈ విషయాల్లో బిజీగా ఉండడంతో వీళ్ళు చదువులకని వెళ్ళిపోతే ఈ ఇంట్లో ఇద్దరం ఎలా ఉంటాం? అన్న ఆలోచన రాలేదు. ఎందుకో నలుగురం కలిసి ఉండడం శాశ్వతమనే భ్రమలో ఉండేవాడిని. ఇది నిజం కాదన్న విషయం తెలిసేసరికి ఎవరి దారిన వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు. ఎందుకో ఆన్ లైన్ అకౌంట్లలో పెరుగుతున్న డబ్బూ, రెండున్నర మిలియన్లు సంపాదించాలన్న నా జీవిత ధ్యేయం అంత విలువైనవా? అనే ఒక వింత ఆలోచన మొదలయ్యింది. ఒక రోజు రెక్కలొచ్చాక పిల్లలు ఎవరి దారిన వాళ్ళు వెళ్ళిపోతారన్న విషయం మర్చిపోయి నా ఉద్యోగంలో విసుగులూ చికాకులూ ఇంటికి తెచ్చి వాళ్ళని ఎన్నివిధాలుగా బాధపెట్టానో కదా?

"నాన్నా ఇవాళ సోషల్ స్టడీస్ లో తొంభై ఏడు మార్కులొచ్చాయి" అని ఆనందంగా ఇంటికొచ్చి చెప్పిన శ్వేతతో

"మూడు మార్కులు ఎందుకు తగ్గాయి?" అని అడగానే కానీ దాని ఆనందంలో ఒక మూడు క్షణాలన్నా పాలుపంచుకోవాలని మర్చిపోయానే? నా ఆశలూ, ఆశయాలూ వాళ్ళమీద రుద్దడానికే చూశాను గానీ వాళ్ళ రుచులూ, అభిరుచులకి విలువ ఇవ్వలేకపోయానే! ఎంత డబ్బైనా ఖర్చు పెట్టి ఒక రీసెట్ బటన్ నొక్కి జీవితాన్ని వెనక్కి తిప్పేసి శ్వేత తొంభై ఏడు మార్కులకి ఒక్క అరనిముషం దాన్ని మెచ్చుకోవాలని ఉంది!

సుకేత్, శ్వేత పెళ్ళిళ్ళయి వాళ్ళ కెరియర్స్ తోటి, వాళ్ళ పిల్లలతోటి బిజీ ఐపోయారు. రెండున్నర మిలియన్ల ధ్యేయం చేరినా చేరకపోయినా మాకు డబ్బు గురించి ఎటువంటి ఇబ్బంది లేకపోవడంతో నేనూ అంజలి రిటైర్మెంట్ తీసేసుకుని కొన్నాళ్ళు చాలాదేశాలు తిరిగాం. తిరిగినంత కాలం బాగానే ఉండేది. ఇంటికొచ్చినప్పుడు మాత్రం ఏదో వెలితి. అసంతృప్తి. ఏదో కాలక్షేపం చేసేయ్యడం. ఒక్కొక్కప్పుడు ఏదన్నా పార్ట్ టైం జాబ్ చేద్దామా అని ఆలోచన వచ్చినా ఇదివరకంత ఓపికా, శక్తి ఉండట్లేదు. పిల్లల ఫోన్ ఎప్పుడు వస్తుందా అని వెయిట్ చెయ్యడం. కానీ వాళ్ళ బిజీ జీవితాల్లో అమ్మ, నాన్న గురించి ఆలోచించే సమయం ఎక్కడుంటుంది? సుకేత్ న్యూరో సర్జన్ గా చాలా పేరు తెచ్చుకున్నాడు. శ్వేత బయో టెక్నాలజీలో పి.హెచ్.డి చేసి డ్యూక్ యూనివర్సిటీలో అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ గా ఉంది. ఎప్పుడన్నా వాళ్ళు ఫోన్ చేస్తే వాళ్ళ మాటలు వింటూంటే ఎంతో ఆనందంగా ఉంటుంది. వాళ్ళు మాట్లాడి ఫోన్ పెట్టెయ్యబోతూంటే మరో పదినిమిషాలు మాట్లాడవచ్చు కదా అనిపిస్తుంది. ఇప్పుడు నాకర్థమౌతోంది అమ్మకి, నాన్నగారికి ఫోన్ చేసినప్పుడల్లా "ఇంకో పదినిమిషాలు మాట్లాడవచ్చు కదరా!" అని ఎందుకనేవాళ్ళో. ఎంత డబ్బైనా సరే కాలాన్ని వెనక్కి తిప్పేసి అమ్మ, నాన్నతో ఒక్క పదినిమిషాలు మాట్లాడాలని ఉంది.

అలాగే ఎప్పుడన్నా టెన్నిస్ మేచ్ చూసినా, టెన్నిస్ గురించి విన్నా, సుకేత్ కలలనీ, ఆశల్నీ మొగ్గలోనే తుంచేశానేమో అనిపిస్తుంది. స్వతహాగా తెలివితేటలూ, బాధ్యతా ఉన్నవాడు. టెన్నిస్ ఆడడం కంటిన్యూ చేస్తూనే చదువులో కూడా పైన్ అయ్యి ఉండేవాడేమో?! ఒక్కసారి ఏ టైం మెషిన్ లోనో వెనక్కి వెళ్ళి వాడిని ఆ టెన్నిస్ కేంప్ లో చేరనియ్యగలిగితే?

ఏమిటో! డబ్బు సంపాదనే ధ్యేయంగా గడిపిన నాకు ఇప్పుడు తెలిసాస్తోంది. డబ్బుతో కొనలేనివి జీవితంలో చాలానే ఉన్నాయని. "భగవంతుడా! బాంకుల్లోనూ, బ్రోకరేజీ అకౌంట్ లోనూ ఉన్నా డబ్బుంతా తీసుకుని మాకు రెండు రిటర్న్ టిక్కెట్టిప్పించు చాలు. తప్పు స్టేషన్ కొచ్చేస్తున్నాం. వెనక్కి వెళ్ళి వేరే దారి తీసుకుంటాం" అని గట్టిగా అరిచాను.

"వరుణో! ఏమిటా కేకలు? పిల్లలు భయపడతారు" అంటున్న అంజలి కేసి లేచి కళ్ళు నులుముకుంటూ చూశాను. రక్కున లేచి కూర్చుని, "తొందరగా రెడీ అవ్వు. ఇవాళ సుకేత్ పుట్టినరోజు" అంటున్న అంజలితో

"ఎన్నో పుట్టినరోజు?" అన్నాను.

"ఏ లోకంలో ఉన్నావు? పన్నెండు" అంది అంజలి నవ్వుతూ.

నిజంలాంటి కలని కళ్ళముందు చూపించి నా జీవన ప్రయాణంలో రిటర్న్ జర్నీకి అవకాశాన్నిచ్చిన భగవంతుడికి కృతజ్ఞతలు చెప్పుకుంటూ, అప్పుడే రూంలోకొచ్చిన సుకేత్ ని దగ్గరగా తీసుకుని హేపీ బర్త్ డే చెప్పాను.

వాడు "థాంక్యూ డాడీ!" అన్నాడు.

వెంటనే "అయాం వెరీ సారీ డాడీ! నిన్న నిన్ను చాలా బాధపెట్టాను" అన్నాడు.

"ఆ మాట నేను నీకు చెప్పాలిరా" అని వాడిని దగ్గరకి తీసుకుని తలమీద ముద్దుపెట్టుకున్నాను.

"న్యూరో సర్జన్ అయితే ఎంత సేలరీ వస్తుంది డాడీ?" అంటున్న వాడితోటి

"ఆ మాట పక్కన పెట్టి త్వరగా స్నానం చేసి రెడీ అయ్యి కేక్ కట్ చెయ్యి. నీ టెన్నిస్ కేంప్ రిజిస్ట్రేషన్ కి లేట్ జపోతుంది" అన్నాను.

నాకేసి నమ్మశక్యం కానట్లు చూసి "డాడీ! ఆర్ యూ సీరియస్?" అన్నాడు సుకేత్ ఆనందం పట్టలేక.

"పద పద ఆలశ్యం చెయ్యకుండా రెడీ అవ్వు. నేను ఒక్క పదినిమిషాలు నానమ్మ, తాతయ్యతో మాట్లాడి వస్తాను" అంటూ ఫోన్ ఎత్తాను హుషారుగా!

నేనింటే

సౌమ్య నిట్టల

అభ్యుదయబ్రతు (సిబి నిర్దేశం సంస్థ) సహకారంతో కౌముది - రచన నిర్వహించిన కథల పోటీలో
బహుమతి పొందిన కథ.

నాకున్న ఏకైక వ్యసనం - మంచి తనం. ఎదుటి వారిని పూర్తిగా నమ్మేయ్యడం, నన్ను నిష్కారణంగా నిందించిన వారిని తిరిగి ఏవీ అనలేక పోవడం, హక్కుగా నాకు చెందవలసినవి కూడా వదులుకోవడం, గొడవలు పెద్దవవ్వకూడదని నా తప్పు కాకపోయినా ఒప్పేసుకోవడం వంటివి స్థూలంగా నా వ్యసన లక్షణాలు. ఎంత వదిలించుకుందామనుకున్నా జాడ్యంలాగా పట్టి పీడిస్తోందిది. దీని కోసం రి హేబిలిటేషన్ సెంటర్లు కూడా లేవాయే! ఎప్పటికప్పుడు ఎదురు దెబ్బలు తగిలినా మళ్ళీ మొదటికి రావడం (దుర)లవాటైపోయింది. మనస్సాక్షి కాపలా కుక్క లాంటిది అంటారు. కానీ ఈ మంచితనం విషయంలో అది పిల్లి అయిపోయింది. పైగా నన్ను ఎప్పటికప్పుడు ప్రోత్సహిస్తుంది కూడానూ.

అసలు తప్పు నేను పుట్టక ముందే జరిగిపోయింది.

ఒక మనిషి మంచివాడుగా ఎలా మారతాడనడానికి రెండు వాదనలున్నాయి. జన్మ ఉత్తమమైనదైతే చాలంటారు కొందరు. కాదు కాదు అది పెంపకం మీదా, పెరిగేటప్పుడు చుట్టూ ఉండే పరిసరాల మీదా ఆధారపడి ఉంటుందంటారు మరి కొందరు. ఇందులో ఏది నిజమైనా నా మంచితనానికి జవాబు దారి నా తల్లి దండ్రులే. ఎందుకంటే నాకు జన్మనిచ్చింది, పెంచింది వారే కాబట్టి. అందరు పిల్లల్లాగానే వారినే చూస్తూ, అనుకరిస్తూ పెరిగాన్నేను.

అసలు స్వయంగా మా అమ్మా నాన్నా మహా మంచి వారు అలియాస్ అమాయకులు. దేవుడు తొక్కం పంచి పెడుతుంటే వీళ్ళు లైన్ చివర్లు ఉన్నారు. వారి వంతు రాక ముందే భూమ్మీద పడ్డారు. దరిమిలా నన్ను కన్నారు. మంచి తనాన్ని నా డి ఎన్ ఏ లో చొప్పించి అంతటితో శాంతించక ఉగ్గుపాలతో పెట్టి నన్ను వ్యసనపరుణ్ణి చేశారు. అరచేతి కంటే పెద్దవిగా ఉండే ఖరీదైన మొబైల్ ఫోన్లలో టార్చి లైట్ ఫీచర్ లేనట్టే మాకు బ్రతక నేర్పినతనాన్ని ప్రసాదించకుండా ఈ స్వార్ల పూరిత సమాజంలోకి పంపేశాడు దేవుడు.

నా ఈ మానుషాకృతింగ్ డిఫెక్టుని బాగు చెయ్యాలని నా మిత్రులు పాపం చాల ప్రయత్నించారు. "ఒరేయ్, మంచి తనానికివి రోజులు కావు రా" అన్నాడొకడు. మంచితనం ఏవన్నా మావిడి పండా సరైన కాలం చూసి రావడానికి, అన్ సీజన్ అని దొరక్కపోవడానికి అని మనసులోనే ఆశ్చర్య పోయన్నేను. (పైకి అంటే పాపం మిత్రుడు నొచ్చుకుంటాడు కదా!) ఇదే మిత్రుడు ఇంట్లో ఇబ్బందిగా ఉన్నప్పుడల్లా నా దగ్గర చేబదులు తీస్కుంటూ ఉంటాడు. వీలు కుదిరినప్పుడు తిరిగిస్తాడు... కాని వీలు కుదరని సందర్భాలే ఎక్కువ. ఈ పాయింటు నేను మాత్రం అతని ముందు ఎప్పుడూ ప్రస్తావించలేదు... చిల్లర డబ్బుల కోసం శ్రేయోభిలాషిగా సలహాలిచ్చే మిత్రున్ని వదులుకోవడం ఇష్టం లేక.

ఇక మిగిలిన వారు 'సతైకాలపు సతైయ్య'ననీ, 'మెత్త వాణ్ణి చూస్తే మొత్త బుద్ధవుతుంద'నీ, 'మంచికి పోతే చెడే ఎదురవుతుంద'నీ, 'అనువు గాని చోట మంచితనం చూపించరాద'నీ సందర్భోచిత (అనుచిత) జాతీయాలతో నన్ను ఆడేస్కున్నారు.

మరి కొంత మందైతే నన్ను వాడేస్కున్నారు...

... నాకు ఏ పనైనా పద్ధతి ప్రకారం చేయడం అలవాటు. సిగరెట్లు తాగను. టీ కూడా టేబుల్ దగ్గరికే తెప్పించుకుంటాను. అందుకే తక్కువ సమయంలోనే ఎక్కువ పని చెయ్యగలుగుతాను. ఇది నా సమర్థత అని నేను మురిసి పోయేవాణ్ణి. వీడేదో పని తక్కువ చేస్తున్నాడు రోయ్, మన పని కూడా చెయ్యించేస్కుండామని నా కొలీగ్స్ మురిసిపోయేవాళ్ళు. ఇది వరకే పేర్కొన్న కారణాల వల్ల నేను వారి అభ్యర్థనలని కాదనలేకపోవడం, నాకు గంగిగోవు అనే నికొనేం రావడం క్రమంగా జరిగిపోయాయి.

అంతే లెండి... నా సహోద్యోగుల విన్నపాలు' విని, 'పెరుగు'తున్న పని గంటలను పట్టించుకోక, వారి 'వెన్న'ంటే నేనున్నానని అనవసరమైన అభయాన్నిచ్చి, మీ పని నేనెందుకు చెయ్యాలి 'అనెయ్యి' 'అనెయ్యి' అని మెదడు చెపుతున్నా మాట్లాడక మూగగా చాకిరీ చేసే నన్ను గంగిగోవు అనే అనాలి. (గార్లభం అననందుకు ఆనందపడాలి!)

అసలు ఈ శ్రమదానం అంతా వన్ వే ట్రాఫిక్. ఎప్పుడో ఒక హాస్యస్ఫోరకమైన మాట చదివాను. పొరుగు వారికి సేవ చేయడానికే మనం ఉంటే మరి ఆ పొరుగు వారు ఉన్నది దేనికి అని. నాకూ ఈ సందేహం ఆఫీసులో ప్రతి రోజూ కలుగుతూనే ఉంటుంది. నాకు రాక రాక ఏదైనా అవసరం వచ్చి, నేను అడగలేక అడగలేక ఆత్మాభిమానం చంపుకొని అడిగినా నేను మోవి దయ (లిప్ సింపతి)కి కూడా నోచుకోను. నేను హెల్పింగ్ హ్యాండ్ ఇచ్చిన వారే (వట్టి) హ్యాండ్ ఇస్తారు. నా అభయ హస్తానికి మొండి చెయ్యితో బదులిస్తారు. నా చేతికేమో ఎముకలుండవు... వారికేమో ఎముకలు తప్ప చీము నెత్తురు ఉండవు. ఇంత అన్యాయం జరుగుతున్నా సహాయానికి ప్రతి ఫలం ఆశించటం తప్పు అని నా మార్తాల మనస్సాక్షి చెప్పగా సరిపెట్టేస్కుంటూ ఉంటాను.

పుష్కరాల్లాగా మా ఆఫీసులో పదోన్నతుల పండగ చాల అరుదుగా వస్తుంటుంది. పనిని ప్రేమించిన వారినే పదోన్నతి పెళ్ళాడుతుందని నా బోటి వాళ్ళ నమ్మకం. కాని గతించిన వారి స్థానంలో నుతించిన వారిని భర్తీ చెయ్యటం ఈ పండగ మహాత్మ్యం అని నాకు స్ఫురించదు. ఆఫీసులో పని చేస్తూ కాదు కదా... అసలు కనిపించని వ్యక్తి నా పై పోస్టులో ఎలా కూర్చుంటాడో నాకు ఓ చిదంబర రహస్యం కన్నా చిన్నదేం కాదు.

అసలు ఇది కేవలం అన్యాయం మాత్రమే. అవమానం ముందుంది అని నాకు అప్పుడు తెలియ లేదు!

పెళ్ళి వయసు వచ్చిన అందరు అబ్బాయిల్లాగానే నేనూ కొన్ని అభిప్రాయాలు ఏర్పరుచుకున్నాను. మాది పెద్ద ఉన్న కుటుంబం కాదు. కాని నాకు ఉద్యోగం ఉంది, నాన్న న్యాయంగా సంపాదించిన చిన్న ఇల్లు ఉంది. ఇంత కంటే ఏం కావాలి? అందుకే నేను చేసుకోబోయే అమ్మాయి సాధారణ కుటుంబం నుంచి వస్తే చాలనీ, పైసా కట్టం తీసుకోకుండా ఆ అమ్మాయి గౌరవాన్ని చూరగొనాలని ఏవేవో పథకాలు వేసుకుంటున్నా నేను. ఇంతలో ఎంటర్ ది డ్రాగన్స్ ... మా మేనబాబాయిలు (అంటే నాన్న సొంత తమ్ముళ్ళు!) మా అమ్మ నాన్నలకి వదిలేస్తే 'మేమేవి ఇచ్చుకోలేము' అని ఆడ పెళ్ళివారు చేతులు నలుపుకోగానే 'అయ్యో పాపం... డబ్బేమైనా సర్లమంటారా' అని అడిగి వస్తారుట! అదే బాబాయిలైతే బాగా గీసి గీసి బేరమాడి వాళ్ళ చేత తల, మిగిలిన అవయవాలు తాకట్టు పెట్టించి నాకో మంచి బేరాన్ని తెస్తారుట.

నేను ప్రతిఘటించాను. నా ఆదర్శప్రాయమైన ఆలోచనలను నా అంకుల్స్ ముందు పెట్టాను. అమ్మా నాన్నలాగానే వాళ్ళు చప్పట్లు చరిచి, ఆనంద భాషాలు రాల్చి, నా తల నిమిరి, ముక్కు చీదుకుంటారు అనుకున్నాను. కానీ అందుకు భిన్నంగా వాళ్ళు నాన్న వైపు కోపంగా చూసి "నువ్వొకడివి చాలవనా కొడుకుని కూడా దర్లమ్మలాగా తయారు చేసావు? ఈ రోజుల్లో తాగుబోతులకి, తిరుగుబోతులకి కూడా సంబంధాలు దొరుకుతాయి కాని పిల్లవాడు మంచి వాడని తెలిస్తే చచ్చినా పిల్లనివ్వరు." అని నా వైపు తిరిగి "కట్టం అక్కర్లేదని మాతో అంటే అన్నావు. బయటెక్కడా పేలకు. అమాయకప్పీనుగానీ" అనేసి వెళ్ళిపోయారు.

నేను పీనుగుని కాదు... అమాయకుణ్ణి అంత కన్నా కాదు. అమాయకత్వానికి, మంచి తనానికి చాలా తేడా ఉంది. ఇది తెలియని మా చిన్నాన్నలే పెద్ద అమాయకులు. నా కంటే పెద్ద వాళ్ళనీ, నా వాళ్ళ నాన్నకి బంధువుల్లో మాట రాకూడదనీ ఉపేక్షించడం... అంతే.

నా ఈ సంస్కారాన్ని, నోట్లో నాలుక లేని తనాన్ని అదనుగా చేసుకొని అఖిలాంధ్ర కన్యా శోధన మొదలు పెట్టారు బాబాయిలు. ఆస్తుల ప్రాతిపదికన అమ్మాయిలని ఫిల్టర్ చేసి ఓ పెడ్యూల్ తయారు చేసి ఓ రెండు వారాల పాటు నన్ను సర్కస్ కోతిలా తిప్పారు. కొన్ని చోట్ల వెళ్ళాక తెలిసింది, అసలు జాతకాలే కలవలేదని. కొన్ని చోట్ల షరతులు కలవలేదు. అసలు ఎచ్చోటనూ ఏ కన్యామణితోనూ నా చూపులు కలవలేదు. ఈ గోలంతా ఎందుకు... ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకుందామా అనే ఆలోచన వచ్చింది నాకు. కానీ సామెత చెప్పినట్టు ఆ నిర్వాహకమే ఉంటే నేను మా బాబాయిల చేతిలో వెధవాయిని ఉండేవాణ్ణి కాదుగా?

ఇలాగే ఇంకొన్ని రోజులు జాతర జరిగి ఉండేదేమో కాని అదృష్ట వశాత్తూ పెళ్ళిళ్ళు ఈ కుళ్ళిన సమాజంలో మా బాబాయిలు కాక స్వర్గంలో దేవుడు నిర్లయిస్తాడుట!

ఎప్పుడూ పనివ్వడానికే నా టేబుల్ కొచ్చే ఓ సహోద్యోగి ఖాళీ చేతులతో వచ్చాడు నా దగ్గరికి "ఏవోయ్... బిజీ ఆ?" అంటూ. "ఫర్వాలేదు చెప్పండి" అన్నాను నేను, పనిని కొంచెం సేపు పాజ్ చేసి.

"నీకు పిల్లని చూస్తున్నారని విన్నాను... నీకభ్యంతరం లేక పోతే నా ఎరుకలో ఒక మంచి అమ్మాయి ఉంది..." అని నా స్పందన కోసం ఆగాడు. మామూలుగా అయితే బాబాయిలతో మాట్లాడమని చెప్పే వాణ్ణేమో. కానీ ఎందుకో నాన్న నెంబరు ఇచ్చి మాట్లాడమని చెప్పాను.

ఆరోజు ఇంటికెళ్ళి అమ్మా నాన్నలతో ఈ సంబంధం మనమే చూద్దామని, బాబాయిల జోక్యం వద్దని చెప్పాను. నాన్న అమ్మాయి వాళ్ళతో మాట్లాడి జాతకం తెప్పించుకున్నారు. బాగా కుదిరిందట! పిల్లని చూసుకోడానికి రమ్మన్నారు.

అక్కడ మధ్యవర్తి అయిన నా కొలీగు కూడా ఉన్నాడు. నా గురించి వాళ్ళకి ఎంతో ఉన్నతంగా చెప్పిశాడట... వాళ్ళు మాకు బాగా మర్యాదలు చేసారు. నేను వన్ వే ట్రాఫిక్ అనుకున్న నా సాయం తిరిగొచ్చి నాకే ఉపకరించింది!

ఇంతకు మునుపు జరిగిన శుష్క పెళ్ళి చూపుల్లా కాక ఇక్కడ వాతావరణం నాకు బాగా నచ్చింది. అమ్మాయిని తీసుకొని వచ్చారు. ఈ సారి నేను ఆ అమ్మాయిని చూడడానికి సంకోచించలేదు. ఆ అమ్మాయి నన్ను చూసింది. ఇద్దరం పలకరింపుగా నవ్వుకున్నాం. భలే ఉంది ఆ అమ్మాయి నవ్వు. రోజూ పొద్దున్నే చూస్తే ఇంక ఆ రోజంతా శుభమే అన్నంత స్వచ్ఛంగా... మరీ ఎక్కువ సేపు చూడకుండా చూపు తిప్పిస్తున్నాను. ఏదైనా ఖరారు అయ్యే వరకు ఆ అమ్మాయి పరాయి పిల్లే కదా...

"ఇక అసలైన విషయాలు..." నసిగాడు మా కొలీగు.

ఈ సమయం కోసమే ఎదురుచూస్తున్న నేను లేచి నిలబడి "నాకు కట్టుం కాని, ఆ పేరుతో జరిగే లాంఛనాలు కాని అక్కర్లేదు. వద్దంటున్నానని నా మీద మీకేమైనా అనుమానాలుంటే మీరు నిరభ్యంతరంగా తీర్పుకోవచ్చు. నాకు ఉద్యోగం చేసుకోవడమే తెలుసు. పై సంపాదనలు, పై పైకి ఎగబాకడాలు వంటివి చేత కావు. వాటి మీద మీరేమన్నా ఆశ పెట్టుకొని మీ పిల్లనిస్తే ఇప్పుడే ఆ ఆలోచన మానుకోండి. " ఆవేశంగా అన్నాను.

ఆ అమ్మాయి కిసుక్కున నవ్వింది. వాళ్ళ నాన్నగారు ఆ అమ్మాయిని వారించి "ఇవన్నీ మీ నాన్నగారు ముందే చెప్పారు బాబు. ఇంత మంచి వ్యక్తిత్వం ఉన్న నిన్ను మేము వదులుకుంటామా? మీ కొలీగు అసలైన విషయాలన్నది తాంబూలాలు, ముహూర్తాల గురించి!" అన్నారు.

ఆ అమ్మాయి నవ్వాపుకోడానికి ప్రయత్నిస్తోంది. నాకింక నామోషి వేసి బయటకి వచ్చేసా. మాటలన్నీ పూర్తయ్యాక ఇంక బయలు దేరడానికి ఉపక్రమించాం. ఈ లోపు ఒక చిన్నపిల్ల ఒక చీటీ తీసుకొచ్చి ఇచ్చింది 'అక్క ఇచ్చింది' అంటూ. విప్పి చదివాను. "పద్నాలుగు వందల పదకొండు పులుల కంటే తక్కువ సంఖ్య కల అరుదైన మంచి వారిలో ఒకరు మీరు!"

నన్ను ఇన్ని రోజులు ఎగతాళి చేసి, వెక్కిరించి, ఉచిత సలహాలిచ్చి, చులకన చేసిన వాళ్ళందరికీ ఆ చీటీ చూపించాలనిపించింది నాకు. లేదు లేదు... వాళ్ళందరూ నన్ను అలాగే అనుకోనీ, ఈ అమ్మాయి ఇచ్చిన ఒక్క కితాబు చాలు అనిపించింది చివరికి.

చిన్నప్పుడు నీతి కథల్లో మంచి వాడే గలుస్తాడని చదువుకున్నాను. అంటే మంచి వాడు హీరో అన్నట్లే కదా? ఎప్పుడు విలువలు తారు మారయ్యాయో తెలియదు... మంచి వాణ్ణి బలహీనుడిగా చూడడం మొదలైంది. ఇప్పుడు అంతర్జాతీయ ప్రమాణాల ప్రకారం ఎవర్నీ నొప్పించకుండా ఉండడం పిరికితనం. అబద్ధాలాడలేక పోవడం చేతకానితనం. సున్నిత మనస్కులవడం బేలతనం. ఇటు మాటలు అటు చెప్పకపోవడం లౌక్యం లేనితనం. విలువలతో రాజీ పడకపోవడం అప్రయోజకత్వం.

మంచి తనానికి ఇన్ని సైడ్ ఎఫెక్ట్లు ఉన్నాయని తెలిసినా నేను మారలేను. నన్ను మోసం చేస్తాడేమో అని ముందే భయపడిపోయి ఎదుటి మనిషిని నమ్మకుండా ఉండలేను. నా చేతనవుతుంది అనీ, నాకు తిరిగి ఏమి రాదనీ తెలిసీ నా చుట్టూ ఉన్న వాళ్ళకి సహాయం చెయ్యకుండా ఉండలేను. నేను పది మాటలు పడడానికైనా సిద్ధం కాని నా వల్ల ఒకరి మనసు బాధ పడేలా ఒక్క మాట అనలేను. లౌక్యం ముసుగులో స్వార్థాన్ని కప్పలేను. తెలివి చూపించుకోడానికి కుతంత్రాలు పన్నలేను. అసమర్థుణ్ణో, అమాయకుణ్ణో, అంతరించి పోతున్న ఓ అరుదైన జాతిలో... నేనింతే.

సముద్రం

సి.వకాలతి

అట్లాంటిక్ మహా సముద్రం . ఓ వేసంకాలపు సాయంసంధ్య.. తిన్నెల్లో సంద్రాన్ని తాకుతూ కూర్చున్నాను. కాళ్ళని తడిపిస్తున్న నీళ్ళు, అప్పుడప్పుడు కళ్ళనూ తుడుస్తున్నాయ్. కళ్ళముందు అనంత జలరాశి - కళ్ళలో దాని ప్రతిబింబం!! చెక్కిళ్ళపైని ఎన్నో బిందువులు సింధువుతో జత కలిసాక, గుండె కాస్త తేలికపడింది. జ్ఞాపకాన్ని రేపుతూ తిరిగి దుఃఖంతో నింపసాగాను.

నాలుగు వారాల క్రితం అనుకోకుండా నా కంటబడిన ఈమెయిల్స్ - వంశీ, ప్రియకు రాసినట్టుగా; ప్రియ, వంశీకి రాసినట్టుగా; అంతా వింతగా తోచింది! భ్రమేమో అనిపించింది! నాలుగైదు మెయిల్స్ చూసాక కూడా నమ్మబుద్ధి కాలేదు. "ప్రియ" అని వంశీకి ఒక కజిన్ వుంది, నిజమే; కానీ, మరీ వాళ్ళిద్దరి మధ్య ఇలాంటి మెయిల్స్? ఛ ఛ ..వంశీ మీద నాకు ఇంత అనుమానం వుందా అని అనిపించింది. ప్రియ కూడా నాకంటే నాలుగేళ్ళే పెద్దదైనా, తనకు పదహారేళ్ళ కూతురుంది.. పైగా మేనత్త కొడుకునే ఏరికోరి, కొంత పెద్దవాళ్ళని ఎదిరించి మరీ చేసుకుందట. వంశీ, ప్రియకి మరో మేనత్త కొడుకన్నమాట. బలంగా అనిపించింది - ఇవి ఎవరో వంశీ, ప్రియల మధ్య జరిగినవి అయి ఉంటాయి.. వీటితో "మాకు" సంబంధం లేదు అని. తెరపినపడ్డట్టుగా అనిపించింది. వెంటనే చెంపపెట్టులా గుర్తొచ్చింది - నేనూ, వంశీనే కదా ఆ లాప్టాప్ వాడేది?! మరొకరవరూ ముట్టుకునే ఛాన్సేలేదు - అంటే, వంశీ ఆ మెయిల్స్ చెక్ చేస్తూ క్లోజ్ చేయడం మరిచిపోయి ఉంటాడు. హఠాత్తుగా కాళ్ళ కింద నేల కదిలినట్టనిపించింది.

గబ గబా, వెరిగా అన్నీ తిరగేసాను. "దాదాపు మూడేళ్ళు"గా అర్థమయింది ఆ రకపు పరిచయం వయసు. ఎన్ని సార్లు చదివానో తెక్క లేదు. అసహ్యంగా వున్నా అక్షరం అక్షరం చదివాను. వంశీ యే యే రోజుల్లో మెసేజులు పెట్టాడో ఆ రోజులను గుర్తు చేసుకోవడానికి నానా యాతన పడ్డాను. చటుక్కున చన్నీళ్ళు ముఖాన కొట్టినట్టు ఒక్కో జ్ఞాపకం చురుక్కుమంటోంది. ఆ రోజంతా అదే చేసాను.. మళ్ళీ మళ్ళీ చదవటం.. యే రోజు పంపాడు.. యే టైంలో.. ఏమని.. అంతే! ఒకసారి నా పుట్టినరోజుకి, ఇండియా నుండి ఫ్రెండ్స్ ద్వారా పుస్తకాలు తెప్పించి మరీ బహుమతిగా ఇచ్చాడు, నాకిష్టమని! లంచ్ కి నన్నూ, బాబునీ బయటికి తీసుకెళ్ళాడు - కేక్ సరేసరి! తీరా ఇప్పుడు చూస్తే, ఆ బర్త్ డేకి ఒక రోజు ముందూ, తరువాతా కూడా మెయిల్స్ పెట్టినట్టుగా వుంది!! కంపరంగా వుంది. ఎలా తెలుసుకోలేకపోయాను, తన మనసక్కడో వుందని? ఒకరోజూ, రెండు రోజులా.. మూడేళ్ళు! ఎలా కళ్ళు మూసుకున్నాను? అలోచిస్తే, ఇప్పుడు తెలుస్తోంది - అసలేప్పుడు దగ్గరికి రానిచ్చాడని? కళ్ళు కలిపితే కదా ఆ కళ్ళలో వున్నదేదో పసిగట్టటం! ఎప్పుడూ ముఖావం! పని వున్నా, లేకున్నా తల లాప్టాప్ లో దూర్చేసి కూర్చోవటం. ఇన్నేళ్ళలో ఇష్టం తగ్గిందనుకున్నాను కానీ, మరోచోట ఇష్టం పెరిగిందని అనుకోలేకపోయాను. వంశీకున్న ఇమేజ్ అలాంటిది. టీ, కాఫీ లు కూడా తాగడు. సిగరెట్లూ, మందూ లాంటివి వాసన కూడా పడదు. మర్యాదగా కాక మరోరకంగా యే ఆడపిల్లతోనూ మాట్లాడినట్టు తెలియదు.

ఆ రోజు సాయంత్రం వంశీ వచ్చేటప్పటికి, పోటెత్తిన మనస్సుందాన్ని చెలియలి కట్ట దాటకుండా బిరడా వేసి బిగించాను. నోరు విప్పితే, చూపు కలిస్తే - పరిణామాలెలా వుంటాయో అని భయం వేసింది. ఇంతవరకూ, ఎంతో మెత్తనివాడు వంశీ - కానీ, హఠాత్తుగా క్యూరమ్యగంతో సహజీవనం చేస్తున్నట్టుగా అనిపించసాగింది. ఆశ్చర్యం! వంశీని నా మానసిక పరిస్థితి గురించి మధ్య పెట్టాల్సిన అవసరం రానేలేదు - కొత్తగా తెలిసినట్టనిపించింది, ఎంత దూరం జరిగిపోయాడో! మరుసటి రోజు వంశీ, బాబు వెళ్ళిపోగానే మళ్ళీ మథనం మొదలు. యే రోజు, యెన్నింటికి, ఏమిటి!! నిన్నటి షాకులో నేను సరిగా చదవలేదని, ఎన్నో మెయిల్స్ వదిలేసానని ఇవాళ కాస్త ప్రిఫెర్ట్ గా వుండి చదువుతుంటే తెలిసింది. దాదాపు అటూ, ఇటూ కలిపి వంద మెయిల్స్ ఉన్నాయి. క్లుప్తంగానే అయినా, చాలా

ఇంటిమనీతో కూడిన సంభాషణ. ఈ వంశీ నేనెన్నడూ ఎరుగనివాడు! అకౌంట్ ఆక్టివిటీ వివరాలు చెక్ చేసాను - నిన్న ఆఫీస్ నుంచి ఇంటికి వచ్చాక రెండు సార్లు ఆ మెయిల్స్ చెక్ చేసాడనీ, ఇవాళ ఆఫీసుకి వెళ్ళేలోగా మరోసారి చెక్ చేసాడనీ అర్థమయింది. అంటే, వంశీ ఇందులో ఎంత మునిగివున్నాడో తెలిసిపోతుంది. పుస్తకాల్లో, సినిమాల్లో ఎంత చదివినా, చూసినా ఇలాంటి ఒక పరిస్థితికి ఇంత దగ్గరలో నేను నిలబడాల్సి వస్తుందని అస్సలు వూహించలేదు. ఇప్పుడు దీన్ని డీల్ చెయ్యాలి. ఎలా? సంజాయిషీల కోసం అడిగే అవసరం కూడా లేదు.. స్పష్టంగా కనబడుతోంది. థేంక్స్ టు టెక్నాలజీ.. విరక్తిగా నవ్వుకున్నా!

ఒక విషయం మాత్రం స్పష్టం - ఆ మెయిల్స్ లోని నేలబారు మాటలకు నివ్వెరపోయాను కానీ, ఎందుకనో కోపమో, వ్యకోపమో కలగలేదు నాకు. "లవ్ యూ, మిస్ యూ" అనీ, "నన్ను నువ్వెందుకు పెళ్ళి చేసుకోలేదు" అనీ, "నిన్ను తీసుకుని ఎక్కడికైనా వెళ్ళిపోవాలని వుంది" అనీ వంశీ తనకు రాసిన మాటలు మాత్రం గునపాల్లా గుచ్చాయి. బహుశా మా ఇద్దరి మధ్యా కేవలం ప్రేమబంధం తప్ప, శారీరకబంధం లేకపోవడం వల్లనుకుంటాను! ప్రేమ నా వైపు నుంచి మాత్రమేననీ, తన వైపు నుంచి కాదనీ - కనీసం మూడేళ్ళుగానైనా అబద్ధపు ప్రేమనీ ఇప్పుడేగా తెలిసింది! ఇక, శారీరకబంధం సంగతి - అదో పెద్ద కథ! కొత్తలో ఉద్యోగం నుంచి అలసి వస్తావు. కష్టపెట్టాలని అనిపించదు అనేవాడు.. వెరదానిలా నమ్మి పిల్లల కోసం ఒక ఏడాదిలో, అది కాస్తా మానేసా. కాలక్షేపానికి చుట్టుపక్కల పిల్లలతో మాట్లాడేదాన్ని.. అదీ వంకగా వాడుకున్నాడు .. "వాళ్ళతో కలిసిపోయి చిన్నపిల్లలా అనిపిస్తున్నావు" అని. చిన్నారి స్నేహితులనూ దారి మళ్ళించా! ఇక కారణాలు దొరక్క చిటపటలు మొదలెట్టాడు. అప్పటికి రెండేళ్ళు గడిచాయి - ఇంట్లో వారసుల కోసం వేధింపులు వూపందుకున్నాయి..

"ఆ గొడవలు చిరాకు పెడుతున్నాయి..అందువల్ల మూడ్ లేదనేవాడు".

అత్తగారి సాధింపుల స్వరం పెరగడంతో తప్పనిసరి ఒక్కడాన్నే గైనకాలజిస్టు దగ్గరికి వెళ్ళే, "డాక్టరు అవసరం మీ ఆయనకమ్మా" అని తేల్చి పంపారు. ఎన్నో అవమానాలు మింగాక, చివరకు పెళ్ళైన ఐదేళ్ళకు వంశీ వంశాంకురం టెక్నాలజీ దయతో నాలో వూపిరి పోసుకుంది. అమూల్యమైందేదో దొరికిన ఆనందం. వాడి ఆటపాటల్లో, ఆలనా పాలనల్లో మునిగి వుంటూనే - వంశీ చిరాకులకూ, పరాకులకూ కారణం కాకుండా వుండే ప్రయత్నాలు చేసేదాన్ని. రెండేళ్ళుగా దూరదేశంలో మేము ముగ్గురమే వుంటున్నా, బాబుతో యే మాత్రం అనుబంధం పెరగలేదు వంశీకి. వాడికి అంతే.. తండ్రి వైపు నుంచి యే గారాబాలూ లేకుండానే నాలుగేళ్ళవాడయ్యాడు. స్నేహితులూ, గేదరింగులూ అన్నీ నార్మల్ గానే నడుస్తున్నాయ్.. తనలో వికృతంగా జడలు విప్పుతున్న వింత భూతాల ఆచూకీ చిక్కనివ్వలేదు ఎవరికీ - అనుకోకుండా, బయట పడేదాకా!

ఏం చేయాలో, ఎవరితో ఆలోచించుకోవాలో తోచలేదు. వంశీ చెల్లెలు, వసుధ ఇదే దేశంలో చాలా దూరంలో వుంటుంది. తనకి ఫోన్ అయితే చేసాను కానీ ఎలా చెప్పాలో తెలియలేదు - ఆ మెయిల్ ఐ.డీ, పాస్ వర్డ్ ఇచ్చి, ఒకసారి చూడమన్నాను. చాలా అసహ్యపడింది అవి చదివి. పాపం చంటిపిల్లవాడిని వదిలేసి మరి వచ్చి చాలా గడ్డి పెట్టివెళ్ళింది. మెయిల్స్ విషయం తెలిసిపోయిందని తెలియగానే వంశీ గంగిగోవులా మారిపోయాడు. యే చిన్న పొరపాటుకైనా, అడిగితే చాలు రివర్సులో దబాయించటమో, కఠినమైన మాటలు వాడి బాధపెట్టి నోరుమూసుకునేలానో చేసే వంశీ - ఇప్పుడు కూడా అలాంటిదేదో చేస్తాడనే అనుకున్నాను. ఇది నేను ఊహించని పరిణామం. ఎప్పటిలా తను అలా చేసే వుంటే, నాకు బయటపడడం సులువయ్యేది. ఏడుపులతో, వేడుకోళ్ళతో చీదర పెట్టాడు. అంతా తనదే తప్పన్నాడు. నీలి చిత్రాలకు బానిసై ఇదంతా చేసానన్నాడు. మత్తు, వూబి, వ్యసనం లాంటి మాటలు వల్లించాడు. అన్నిటికన్నా, వింతేమీటంటే - తన అసమర్థత వల్ల నన్ను కష్టపెడుతున్నందుకూ, నా కెరీర్ పాడుచేసినందుకూ చాలా బాధ పడి, ఆ బాధకు ఓదార్పు కోసం ప్రయ దగ్గరకు వెళ్ళేవాడట. మాటలే కానీ, మరేవిధమైన సంబంధం లేదని చెప్పుకొచ్చాడు. విషయం అత్తమామలకు, ఆడపడుచులకు తెలిసింది. అందరూ బాబు కోసం సర్దుకొమ్మని చెప్పేవాళ్ళే. అతని చెల్లెళ్ళు, బహుశా నా ఈడు

వాళ్ళవడం వల్లేమో చాలా అసహ్యించుకున్నారు. నాకు అండగా వుంటామని అన్నారు - కాని, బాబుకి "పూర్తి కుటుంబం వుండాలి" కనుక, ఒకసారి అవకాశం ఇచ్చి చూడమని, పాపం, వంశీ చేసిన తప్పుకి, వాళ్ళు బ్రతిమిలాడారు.

కనీసం ఇప్పుడైనా, జరిగింది జరిగినట్టు దాచకుండా చెప్పే "ఇక ముందు మారతాడని" నమ్ముతానన్నాను. ఏదో చెప్పాడు. బోలెడు ప్రశ్నలు వేయాలి, ఒక్క విషయం జరిగింది తన నోట చెప్పించటానికి. తేలిగ్గా తెలిసిపోయేది తను అమాయకత్వమో, మరుపో నటిస్తున్నాడని. వెంట వెంటనే జరుగుతున్న పరిణామాల వల్ల షాక్ తో చెప్పలేకపోతున్నాడేమో అని వసుధ అంటే, చేసింది లేక - ముందు ముందైనా తెలుస్తుంది కదా.. అప్పుడే నిర్ణయించుకోవచ్చు అని సమాధానపడ్డా!

ఒక సంధి స్థితిలో, ఎటు వేస్తే సరైన అడుగు అవుతుందో తెలియక నిలిచిపోయాను. ఎన్నడూ లేనిది బాబుని దగ్గర తీసి, వాడితో ఆడుతున్న, ఆడిస్తున్న వంశీని చూస్తే "ఇది మేకవన్నె పులి" అనిపించేది.

"నువ్వు ఎవరి ముందు తప్పు వొప్పుకోమన్నా వొప్పుకుంటాను - ఎవరేమనుకుంటారన్నది నాకు అనవసరం; నువ్వే నాకు ముఖ్యం" అంటూ వంశీ మొదలుపెట్టగానే

"నిజంగానే తెలిసాచ్చిందేమో - ముగ్గురి భవిష్యత్తూ నేనే రాజీ పడలేక పాడు చేస్తానా" అని అనిపించేది. సుద్దులో, బుద్ధులో చెప్పేదాన్ని - శ్రద్ధగా వినేవాడు.

"అన్నీ దిద్దుకుంటాను, తరహా మార్చుకుంటాను - నువ్వు తోడుగా వుండు చాలు " అనేవాడు.

నేనా స్థితిలో, అంతా బాగైపోతుంది, అసలు జీవితం ముందుంది అనే వూహలతో వుండేదాన్ని. ఇదంతా ఒక్కరోజే - మళ్ళీ ఏదో సందేహం వచ్చి ప్రశ్నిస్తే, పొంతన లేని సమాధానాలు. తను "కార్నర్" అయితే తప్ప - నిజం తెలిసేది కాదు; ఎంత చిన్న విషయమైనా! దాంతో మళ్ళీ మామూలే. విరక్తులతో నేను - బ్రతిమాలుతూ తను. ఒక్కోసారి అనిపించేది,

"ఇదంతా నటనైతే - దాని సంగతీ చూద్దాం; ఎప్పటికో బయటపడకపోతాడా" అని. ఇన్ని మంచితనాలు నటించటం చాలా కష్టమని నాకు తెలుసు, ముఖ్యంగా వంశీకి. ఇంతకుముందు కనీసం మూడు గంటలపైనే లాప్ టాప్ ముందేసుకుని సీరియస్ గా పని చేస్తున్నట్టు చేసేవాడు - ఇప్పుడు ఇంటికి వచ్చాక తప్పనిసరైతే తప్ప దాన్ని అస్సలు తెరవడం లేదు; ఎప్పుడైనా వంశీ, బాబు పనులు బ్రషింగ్, స్నానం లాంటివి చేయిస్తే అవి ముగిసేవరకూ పెద్దగా రాగాలు పెడుతూనే వుండేవాడు బాబు - ఇప్పుడు, బుజ్జగించి ఆ పనులు చేయిస్తున్నాడు. బాబు చేసే అల్లరికి ఎప్పుడూ కనురుతూ వుండేవాడు. ఇప్పుడు సహనంగా సమాధానాలిస్తున్నాడు. నన్ను కూడా గమనిస్తున్నట్టు నాకు తెలిసేట్టు చెబుతున్నాడు - అదే ఆర్కెల్ల క్రితం నాకు వేడి వేడి నూనె కాస్త చిట్టి ముఖంపై మచ్చ పడితే, మా అపార్ట్ మెంట్లో తెలిసిన వాళ్ళంతా అడిగారు ఏమైందని. వంశీ ఆ మచ్చ పోయే వరకు కూడా గమనించలేదు. అంత పట్టించుకునేవాడు కాదు, ఆ మైకంలో! మైకం వల్ల అన్న సంగతి తెలిసింది ఇప్పుడు - పని ఒత్తిడి, నాపై ఇష్టం పోయింది లాంటి సమాధానాలు వెదుక్కునేదాన్ని!!

గత నెల రోజులుగా జరుగుతున్న కథ ఇదంతా. వరుసగా రెండు రోజులపాటు కూడా ఎప్పుడూ నమ్మాలని అనిపించలేదు ఈ నెల రోజుల్లో వంశీ చేతలను, మాటలను. బాగా మేనేజ్ చేస్తున్నట్టుగానే వుంది.

"నిజం దాచానంటే - అది అబద్ధం చెప్పటం కాదు",

"ఆ పాయింట్ అంత ఇంపార్టెంట్ అని అనుకోలేదు",

"ఏమో, నాకు అంత జ్ఞాపకశక్తి లేదు" - ఇలా ఉన్నాయి వంశీ చెప్పే సమాధానాలు, దొరికిపోయినప్పుడు కీలకమైన విషయాల్లో కూడా! ఎందుకు నమ్మకూడదో స్పష్టమైపోతోంది, నమ్మాలని ప్రయత్నించే కొద్దీ! ఇన్ని రోజులుగా తన మీద పెంచుకున్న ఇష్టం, ఏదో రకంగా నమ్మమంటోంది. నిజానికి తను పదిశాతం ప్రామిసింగ్ గా వున్నా చాలని ఎంత ఎదురుచూస్తున్నానో - నా సిగ్గులేని తనం మీద

అంత అయిష్టంగానూ వుంది. ఏ స్థితికి దిగజారిపోయాను ... ఇంకెంత దిగజారుడుతనం అలవాటు అయిపోతుందో అని భయంగా వుంది.

విడిపోయి దూరంగా వెళ్ళే, ఎన్ని రకాల మాటలు వినాల్సి వస్తుందో నేను వూహించగలను. జనాలు, తమ పాతివ్రత్యాన్ని పెద్దది చేసుకునేందుకు, ఇలా విడిపోయిన ఆడవారి మీద బురద జల్లటానికి ఎప్పుడూ సిద్ధంగా వుంటారు. దగ్గరివారు కూడా ఎవరూ కలిసి రారు ... అంతెందుకు, అమ్మకు కూడా నచ్చచెప్పుకోలేను. ఈ సంగతులేవీ అమ్మకు చెప్పకుండానే దాచాను పెళ్ళైనప్పటినుంచి కూడా, బాధ పడుతుందని. ఇప్పుడు తెలిసినా, బాబు భవిష్యత్తు ముఖ్యమనే కారణంతో, వంశీతో కలిసుండాలనే అంటుంది - మహా అయితే బయటి ప్రపంచం గురించి భయపడి, నన్నూ భయపడమంటుంది. ఇంకేం చేయగలదు ఒంటరి అమ్మ! నిజానికి, ముందు కాస్త ఇబ్బంది పడినా, బాబుని చదివించుకునేంత, అవసరాలు గడుపుకునేంత డబ్బు సులువుగానే సంపాదించగలను. ఇలాంటి సమస్య ఎంతో మందికి వచ్చి వుంటుంది. అందులో కొందరైనా దూరంగా వుండాలన్న నిశ్చయానికి వచ్చి వుంటారు. కానీ, సమాజం బాబు మనసులో ఎదిగేకొద్దీ నాటే విషభీజాల సంగతి? కనీసం వాడు తండ్రితో వుంటే, అమ్మ లేకపోయినా - మేనత్తలూ, నానమ్మూ, తాతయ్యూ, అమ్మమ్మ ఇలా మిగిలిన కుటుంబమైనా అండగా వుంటుంది. నాతో వస్తే, నేను తప్ప మరో బంధువు లేకుండా ఒంటరివాడయిపోతాడు. నా చిట్టితండ్రిని కూడా తోడు చేసుకోలేనప్పుడు, ఇంక ఎందుకీ జంఝాటం నాకు? ఎవరి కోసం?

ఆలోచనల్లో పడి గమనించలేదు - చీకటి చిక్కపడి, దాదాపు అందరూ వెళ్ళిపోయారు. అనంతంగా వున్న సముద్రం, ఎప్పుడూ లీలగా భయాన్ని కూడా కలిగించేది. ఇవాళ ఏదో భరోసానిస్తోంది. పరిష్కారాలు చెప్పతోంది. తానూ ఒంటరినేనని అన్నది. నా ఆలోచనలు సాగుతున్న దిశ తెలుసుకుని, "నీకు నువ్వు అక్కరలేదనిపిస్తోందా?" అని ఆర్తిగా అడిగింది. బేలగా తలూపాను. "సరే! ఇక నుంచి నీకు నువ్వు లేనట్టే!! స్వార్థంతో 'నేను, నాకు' అనుకున్నది చాలు. ఒక్కళ్ళకన్నా ఉపయోగపడకపోతావా - ప్రయత్నించు!" ఎంత చల్లగా చెప్పింది! ఎంత స్పష్టంగా తెలిసింది!!

నీ భార్యంబునం బత్తివై

నోగేంబు కాశి

"హానీమూనా?" వంటింట్లోంచి కోడళ్ళు చిన్నగా నవ్వులు.

"హానీమూనా?" కొంచెం ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేసి పేపర్లోకి తలదూరుస్తూ కొడుకులు.

"ఎంటి హానీమూనా? సూపర్!" వేళాకోళం చేస్తూ కేరింతలు కొడుతున్న మనవలు, మనవరాళ్ళు.

ఆ రోజు మూర్తి అన్న చిన్నమాట పెద్ద కలకలమే రేపింది ఆ ఇంట్లో.

రోజంతా అలా ఆశ్చర్యాలతోనూ, పైకి కనబడని నవ్వులతోనూ వేళాకోళాలతోనూ గడిచిపోయింది మూర్తికి, సుధకి.

రాత్రిభోజనాలైన తర్వాత ఎవరి గదుల్లోకి వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు.

కొంచెం మూర్తిగారి గురించి చెప్పుకుని ఆ తర్వాత వాళ్ళ పడగ్గదిలోకి వెళదాం అసలు విషయానికి.

మూర్తికి, సుధకి పెళ్ళై ముప్పైబదు సంవత్సరాలైంది. ప్రేమపెళ్ళి. ఇద్దరు కొడుకులు.

అతిసాధారణంగానే టిప్స్టులేమీ లేకుండానే ఇద్దర్నీ బాగా చదివించాడు. టిప్స్టులేమీ లేవంటే కష్టాలు లేవని కాదు అర్థం. ఆయన పడ్డ కష్టాలను, ప్రస్తావించి వాటిని వేరే ఏదో దేవుడు సృష్టించాడని వేరు చేయను. అవి జీవితంలో సర్వసాధారణం. సో. దాని గురించి మాట్లాడను.

మరి సుఖాలు కూడా భాగమే కదా!

నిజమే. కాకపోతే అవి ప్రస్తావించినప్పుడు మనసు కొంచెం ఆహ్లాదంగా ఉంటుందని. అంతే!

మూర్తి వ్యక్తిత్వం స్వతహాగా చాలా మంచిది. అది మంచి మనుష్యుల మధ్య, మంచి కుటుంబ విలువల మధ్య, మంచి పుస్తకాల మధ్య గడపడం వల్ల వచ్చిందనుకుంటాను.

అది 'ఆకాలపు' ప్రేమ కాబట్టి 'అకాలపు' ప్రేమ కాదు గనుక భార్యనే బాగా ప్రేమించేవాడు. సాధ్యమైనంతవరకూ ఏ కష్టం 'మనసుకు' కలిగించకుండానే చూసుకునేవాడు.

సుధ కూడా సాత్వికురాలు, ఉత్తమురాలు.

ఇద్దరు కొడుకులకూ చిన్నప్పట్నుంచీ 'కలిసుండడం, సాయపడడం, ప్రేమించడం' లాంటి వాటిని వాళ్ళు తాగే బూస్టులోనూ, హార్నిక్యుల్లోనూ తినే పప్పులోనూ, పెరుగులోనూ బాగా కలిపి పెట్టడం వల్ల అది బాగా జీర్ణమయ్యి, వంటబట్టి, రక్తంలో కలిసి పెళ్ళిళ్ళైనా గానీ అందరూ కలిసి ఉంటున్నారు. కోడళ్ళు కూడా కొడుకులుకు తగ్గ భార్యలే. సుగుణశిలురే.

ఈ కుటుంబం - కోడళ్ళు, కొడుకులు, తాత మనవలు, నాన్నమ్మ మనవరాలును చూస్తే మన టీవీలో వచ్చే తెలుగు సీరియళ్ళలో ఉన్నంత వయొలెన్స్, స్వార్థం, కుళ్ళు కుతంతాలు, అర్థంలేని స్వగతాలు ఎక్కడా కనబడలేదు.

బహుశా నిజజీవితంలో అన్ని కుట్రలు, కక్షలు కార్యణ్యాలు ఉండవేమో అనిపించింది.

'భావకాలుష్యానికి' కొంచెం దూరంగా ఉన్న కుటుంబమది.

ఇక ముసలాళ్ళ పడగ్గది కొద్దాం.

"మీరేమన్నా పదహారేళ్ళ బాలాకుమారుణ్ణి అనుకుంటున్నారా? హవ్వ! ఎవరన్నా వింటే నవ్విపోరూ! షష్టిపూర్తి చేసుకునే వయసులో హానీమూనా? మీకేమన్నా బుద్ధుందా?"

పొద్దుట్నుంచీ తల తీసేసినట్టయ్యింది. వాళ్ళ మధ్యలో తిరగలేక చస్తున్నాను. మీకేం మగమహారాజు.

"ఏం. వింటున్నారా?" అంది సుధ మూర్తితో మూతి తిప్పుకుంటూ

"నేనేం తప్పన్నాను. పెళ్ళైన కొత్తలో హానీమూన్కి వెళదాం అనుకున్నాం. అప్పుడు కుదర్లేదు. ఇప్పుడెళ్ళాం అంటున్నాను. ఏం తప్పా"

"తప్పుకాదా? వయసులో ఉండగా వెళ్ళేది హానీమూన్. ఈ వయసులో వెళ్ళేది తీర్థయాత్రలకి, గుళ్ళూ గోపురాలు చూడడానికి" "సుధా! నా సుఖాల కంటే కష్టాల్నే ఎక్కువ పంచుకున్నావ్. జీవితంలో ఎదగాలనీ, పిల్లల్ని ప్రయోజకుల్ని చేయాలని, కుటుంబ బాధ్యతలు పంచుకోవాలనీ ఇన్నాళ్ళు మనమెంతో కష్టపడ్డాం.

మన మన సొంత జీవితాల్ని ఎంతో త్యాగం చేశాం. అయినా ఇంకెన్నాళ్ళు బతుకుతాం. మహా అయితే నేనో పదేళ్ళు, నువ్వో పదిహేనేళ్ళు. ఏదో నా మనసుకు అలా అనిపించింది. ఆ ఒక్క కోరిక తీర్చాలనిపించింది. మళ్ళీ జన్మంటు ఉంటుందో లేదో! ఉన్నా

నువ్వెవరో నేనెవరో అని మూర్తి కొంచెం తాత్వికతనూ, భావుకత్వాన్ని జోడించి తనకున్న పుస్తక పరిజ్ఞానంతో వాక్యాలు వదిలేసరికి సుధకి కన్నీళ్ళాగలేదు.

"సరే మీ ఇష్టం. కానీ హానీమూన్ కనిగాదు కాని ఏ పుణ్యక్షేతాలకనో చెప్పండి. హానీమూనంటే మరీ సిగ్గుగా ఉంది పిల్లల మధ్య" అంది మూర్తి గడ్డం పట్టుకుని బతిమాలుతూ.

"సరే అన్నావు. ఇంక ఏ మార్పూ లేదు. పేరులోనూ. మనమెళ్ళే ఊరులోనూ" అన్నాడు ఆనందంగా మూర్తి.

"ఇంతకీ ఏ ఊరండీ?" అడిగింది.

"స్పెన్స్. రేపు ఓ నాలుగు జతల బట్టలు సర్దెయ్"

తరువాత రోజు పెద్దమనవడు కార్మిక్

"తాతయ్యా మీరెళ్ళే హానీమూన్ కి నేను స్పాన్సర్ చేస్తా. చెప్పండి. ఎక్కడికి వెళుతున్నారు. ఊటీనా, కొడైకనాల్ లేదా కొంచెం గ్రాండ్ గా ఏ థాయ్ కన్నానా! టిక్కెట్లు దగ్గర్నుంచి అన్నీ బుక్ చేసుకొచ్చేస్తా. చెప్పండి త్వరగా" అన్నాడు.

మూర్తి మళ్ళీ షాకిచ్చాడు అందరికీ ఈసారి వెళ్ళేది 'కోనసీమ'ని చెప్పి.

"అక్కడే ఉంది మావయ్యగారూ?" అని అడిగింది చిన్నకోడలు ఉష.

"అక్కడ గోదావరి ఉందమ్మా. గోదావరి సముద్రం దగ్గర కలిసే చోటుంది. దగ్గర్లోనే ఓ రిసార్టు ఉంది. చాలా ఆహ్లాదంగా ఉంటుందమ్మా. ఆ వాతావరణం ఆ మనుషుల మధ్య" అన్నాడు.

"సరే. మీ ఇష్టం. అక్కడ ముసలాళ్ళకు బాగానే ఉంటుంది లెండి" అంటూ నవ్వుతూ వెళ్ళిపోయాడు కార్మిక్.

ఆ తర్వాతి రోజు తెల్లవారు రుమామునే బయలుదేరారు సుధ, మూర్తి చిన్నకొడుకు కార్మిక్.

కారు వెనక అద్దం మీద ఎవరో 'లాంగ్ బ్యాక్ మ్యూరిడ్' అని చిన్న ప్రింటవుట్ ఒకటి అంటించారు. అది చూసి నవ్వుకుంటూ కారెక్కారు ఇద్దరూ.

సిద్ధాంతం బ్రిడ్జి మీదుగా అంతర్వేది దగ్గర్లో ఉన్న ఓ రిసార్ట్ దగ్గర దిగిరిద్దరూ మంచి కాటేజ్ లో

మొదటి రోజు అంతా రిసార్ట్ వాళ్ళ బోటులోనే నర్సాపురం రేవు, అంతర్వేది రేవు చూసి వెనక్కి వచ్చేసారు.

రాత్రి ఎనిమిది గంటలకల్లా తమకిష్టమైనవన్నీ ఆర్డర్ తెప్పించుకుని అంటే కోనసీమలో దొరికే రొయ్యలవేపుడూ, కొర్రమీను చేపలపులుసూ, బొమ్మిడాయల ఇగురూ, పప్పు చింతకూర లాంటివి భోంచేసారు. భోజనానికి ఓ గంటముందే మూర్తి పనుందని బయటికెళ్ళి మాంఛి ఫ్రెంచి విస్కీ యానాం నుంచి తెప్పించింది అక్కడ పరిచయమైన రిసార్ట్ వ్యక్తితో తెప్పించుకుని తాగి వచ్చాడు ఏమీ ఎరగనట్టు.

ఆ రోజు పౌర్ణమి.

తేటగా ఉన్న ఆ గోదారి నీళ్ళల్లో చంద్రుడు తీరిగ్గా తన మొఖం ఎలా ఉందో చూసుకుంటున్నట్టున్నాడు.

పాపం దాన్ని చెడగొడుతూ రెండు వేట మరబోట్లు స్పీడుగా వెళ్ళిపోయాయి. వేటనుంచి తిరిగొస్తూ కొంచెం నాటుసారా బిగించి ఈలపాటలు పాడుతూ వెళ్ళిపోతున్నారు.

దూరంగా ఓ రేవుదగ్గర ఏటి గట్టుమీద గడ్డిమంట వేస్తున్నట్టున్నారు. గట్టుమీద పాకల్లో ఉన్న గేదలకి దోమలు గ్రతాకుట్టుకుండా. అదికూడా వెన్నెల్లో కలిసిపోయి మేఘం లాగుంది.

లంగరేసి కట్టుకున్న పడవలో చిన్నచిన్న పాయిలు వెలుగుతున్నాయి. ఇద్దరూ భోంచేసాక బయటికొచ్చారు వాహ్యోళికి.

"చూడు. ఎంతందంగా ఉందో! ఇప్పుడేమంటావ్?" అన్నాడు మూర్తి పచ్చికమీద నడుస్తూ.

"చాలా బావుందండీ. నాకు తెలుసు మీ టేస్టు" అంది.

"మరెందుకు వద్దు వద్దు" అన్నావ్.

"అడిగిన వెంటనే 'సరే' అంటారా ఏమిటి"

"అవును. అది మీ సహజ గుణంకదా"

"పెద్దోడు పుట్టినప్పుడు ఇక్కడ అంతర్వేదికి వద్దామనుకున్నాం కదండీ" అంది.

"అవును. ఇంకా గుర్తుందే నీకు"

"అప్పుడే కదా మావయ్యగారు చనిపోయారు"

"అవును సరిగ్గా నేను సంపాదించే టైముకి లేకుండా పోయాడూ మా నాన్న. ఎంత బాగా పెంచాడు మమ్మల్ని. ఋణం తీర్చుకోనివ్వలేదు" అన్నాడు ఒక్కసారిగా బాధతో.

ఇన్ని సంవత్సరాలైనా గుర్తొచ్చినప్పుడల్లా ఏడుస్తాడు మూర్తి చిన్నపిల్లాడిలా. ఆ విషయం సుధకి తెలుసు.

"మన ఊరు కూడా దగ్గర్లోనే కదండీ. ఇంత మంచిగాలినీ, ఊరుని వదిలేసి మనం వాళ్ళదగ్గరెందుకు. ఇక్కడికే వచ్చేద్దాం" అంది టాపిక్ డైవర్ట్ చేస్తూ సుధ.

"అసలు మన ఒప్పందం గుర్తుందా మీకు" అంది మళ్ళీ మూర్తి మాట్లాడకపోయేసరికి.

"ఆ గుర్తుంది. మన పెద్దమనుషుల ఒప్పందం. ఖచ్చితంగా యాభై సంవత్సరాల వరకే ఉద్యోగం చేయాలి. ఓ అరెకరం కొబ్బరి తోట కొనుక్కోవాలి. మన పాతింటిలోనే ఉండాలి. ఆ తోటలో వాలు కుర్చీ వేసుకూర్చుని యానాం నుంచి ఓ బాటిల్ తెప్పించుకుని, కొబ్బరి నీళ్ళలో కలుపుకుని ఓ రెండు పెగ్గులు వేసి ఏ పుస్తకమో చదువుకుంటూ, కాలం గడిపేయాలి" అన్నాడు మూర్తి.

"ఆ ఆగండాగండీ. అంతా కరెక్ట్ గానీ ఉంది గానీ బాటిల్ మన ఒప్పందంలో లేదు. అయినా కొంచెం తేడాగా ఉన్నారు. ఒక్కసారి ఇలారండి. ఏదో వాసన వస్తుంది. ఏమైనా తాగారా? మీరు" అంది. తాగినట్టు కనిపెట్టేసిందని మూర్తికి అర్థమైపోయింది.

"ఏం ఎందుకు లేదు. బాటిల్ మన ఒప్పందంలో! పెద్ద రాజ్యాంగానికే ఎన్నో సవరణలు చేశారు. మన ఒప్పందం ఒక లెఖ్ఖా ఇది ఓ చిన్న సవరణ అనుకో" అన్నాడు నవ్వుతూ టాపిక్ డైవర్ట్ చేసానని ఆనందపడుతూ.

మూర్తి అప్పుడప్పుడూ కొంచెం తాగుతాడు. సుధకి ఇష్టంలేకపోయినా తప్పక ఒప్పుకుంటుంది. కానీ 'సరే' అంటే ఇక ఇంట్లోనే మొదలు పెడతాడని తాగినప్పుడల్లా చిన్నపాటి యుద్ధం చేస్తూంటుంది. మూర్తి ఆ యుద్ధాలలో ఆరితేరాడు. విజయం సాధించాడు అని కాదు అర్థం.

అలా నడిచి వెళ్ళిపోతున్నారు వారిద్దరూ వెన్నెల్లో గతంలోకి గోదావరి పక్కగా.

"పెళ్ళైన కొత్తల్లో, పెళ్ళికాకముందు ఎలా ఉన్నావో ఇప్పుడు అలాగే ఉన్నావు. అదే కోపం. అదే నవ్వు. అదే అమాయకత్వం" అన్నాడు మూర్తి గంభీరంగా.

నవ్వింది సుధ.

వెన్నెల్లో కొబ్బరాకులు, లేత అరిటాకులు మెరుస్తున్నాయ్. దూరంగా తుప్పల్లో ఉన్న మొగలిపాదల నుంచి ఆ వాసనను ఆయాసపడుతూ మోసుకొచ్చేస్తుంది గోదారి పిల్లగాలి.

"ఇప్పుడెందుకు గుర్తొచ్చిందో అయ్యాగారికి" అంది.

"ఏమో! అనాలనిపించింది. నిన్ను చూస్తే నాకు తేగలో చందమామలా అనిపిస్తుంది అప్పుడప్పుడు."

"అబ్బో భావకవిత్యం పరవళ్ళు తొక్కుతుండే!"

"సుధా! నీకు తెలుసా? గయోపాఖ్యానంలో గయుడు శ్రీకృష్ణుడి చేతిలో మరణం తప్పదని నిర్ణయించుకుని భార్యకు జాగ్రత్తగా ఉండమనీ, బాధపడవద్దనీ చెబుతూ ఒకమాటంటాడు.

"వరవశంబున జన్మమొందితివి, నా భాగ్యంబునం బట్టివై / చిర శశూష యొనర్చి, తెల్ల గురులన్ సేవించి మెప్పొందితే / సరికిన్ నీకున్ నాకు దీజా బుణమో చంద్రాస్య! నన్నున్ నిరం / తరమున్ నెమ్మది నుంచుకొమ్ము, కరుణన్ సైరింపు తప్పులన్" అని.

ఆ పుస్తకంలో నాకు నచ్చిన పద్యమిది. నిన్ను పెళ్ళిచేసుకున్నాక ఇంకా బాగా నచ్చిందిది.

నిజంగా నేను క్రితం జన్మలో ఏ తపస్సు చేశానో, ఏ వరం కోరుకున్నానో, ఈ జన్మలో నువ్వు నాకు దొరికావో" అన్నాడు భావోద్వేగంతో.

"బహుశా! మీరా తపస్సు చేస్తున్నప్పుడు నేను మీ ఆశ్రమ సపర్యలు చేసే పరిచారికనై యుంటాను. మీకు నేనైతేనే కరెక్ట్ అని ఆ దేవుడు అనుకొని మనల్నిద్దర్నీ ఒకటి చేశాడు" అంటే ఉద్వేగంతో.

నిజంగా అంత ప్రేమ ఇద్దరి మధ్య, ఆ వయసులో ఉందనీ అలా మాట్లాడుకుంటారనీ మీరు నమ్ముతారా?

నాకు అనుమానమే. నిజమే! మనకల ప్రతీదీ అనుమానమే.

"నిజంగా చెప్పు. నిన్నెప్పుడైనా నేను బాధపట్టానా? ఎప్పుడైనా నా మీద కోపమొచ్చి 'ఒక్కటి పీకాలి' వీడ్చి అనుకున్నావా" అడిగాడు మూర్తి.

"లేదు. ఎప్పుడూ లేదు. మీరెప్పుడైనా తిట్టినా నాకు బాధగా ఉండేది కాదు. ఎందుకంటే ఆ తర్వాత మీరు చూపించే ప్రేమ, బుజ్జగింపు ఎంతో బాగుండేది. దానికోసమైనా అప్పుడప్పుడూ మీరు కోప్పడితే బాగుండును అనిపించేది" అంది నవ్వుతూ.

అలా ఇంచు మించు రెండుగంటలదాకా ఇసుక తిన్నెల్లో, కురుస్తున్న మంచులో, గోదావరి అంచుల మీద నడుస్తూ మాటలు అలల్లా అలా సాగిపోతుండగా

"సార్. సాలా టైం అయిందండీ. ఇంకా అలాగెలితే పురుగూ పుటా ఉంటాయండీ" అన్నాడు రిసార్ట్లో పనిచేసే ఒక వ్యక్తి వచ్చి.

"రండి వెళ్ళిపోదాం. రేపు మళ్ళీ గుడికి వెళ్ళాలి" అంది సుధ.

రూములోకొచ్చి కాళ్ళూ చేతులూ కడుక్కుని ఇద్దరూ పడుకున్నారు. "ఏవండీ పడుకున్నారా?" అంది పడుకున్న ఐదు నిమిషాలకి సుధ.

"లేదు చెప్పు" అన్నాడు.

"నాకు భలే నచ్చిందండీ ఈ హానీమూన్. పెళ్ళైన కొత్తల్లో అయితే చెప్పుకోవడానికి పెద్దగా ఏమీ ఉండేవి కావు. అదే ఇప్పుడైతే జీవితాన్ని చూశాం. కలిసి అనుభవించాం. ఎన్ని రోజులైనా ఆ స్మృతుల్ని గుర్తుచెప్పుకోవచ్చు. మీరు చెప్పిన గయోపాఖ్యానం లోనే ఇంకో పద్యం ఉంది.

'చందమామ తోడ జంద్రకయన్ బోవు

మేఘమాల తోడ మెరుపు బోవు

బ్రాణవిభుని తోడ వర పతివ్రతవోవు' అని

మూర్తి ఉలిక్కిపడి పైకి లేచాడు.

"ఏఁ నువ్వెప్పుడు చదివావు అది. అసలు నేను చదివే పుస్తకాలంటేనే ఆమడదూరం పరిగెత్తుతావ్ ఫర్వాలేదు. నాకు తెలియదే ఇన్నాళ్ళూ" అన్నాడు ఆశ్చర్యంగా.

"ఎప్పుడో ఉబుసుపోక చదివాను అసలెలా ఉంటుందా అని. నాకు ఈ పద్యమొక్కటే నచ్చింది. ఇదొక్కటే అర్థమయింది" అంది.

ప్రేమగా దగ్గరకు తీసుకుని "ఐ లవ్వా" అన్నాడు.

సిగ్గుతో రెండుచేతుల మధ్యా ఒదిగిపోయి

"ఎన్ని జన్మలైనా మీకే భార్యగా పుట్టాలని ఆ దేవుణ్ణి కోరుకుంటా" అంది.

మూర్తి మాట్లాడలేదు.

తెల్లారింది.

అందరూ లేచారు.

మూర్తి లేవలేదు.

ఇంక మాట్లాడలేదు

కౌముది నీ భాష

- పి.వి. భగవతి

వంగూరి ఫౌండేషన్ ఆధ్వర్యంలో జరిగిన "మొట్టమొదటి అంతర్జాతీయ తెలుగు రచయిత్రుల కథల పోటీ" లో బహుమతి పొందిన కథ.

న్యూయార్క్ నగరం. జనవరి నెల కావడంతో మంచు, చలి విపరీతంగా ఉంది. ఉదయం తొమ్మిది దాటుతోంది. అమ్మ వాళ్ళతో అప్పుడే ఫోనులో మాట్లాడి పెట్టాను. అమ్మ, నాన్న మా పిన్ని కూతురి పెళ్ళికి హైదరాబాద్ వెళ్ళి ఆ రోజే వచ్చారు. పెళ్ళి కబుర్లన్నీ చెప్పతుంటే వింటూ పని చేసుకున్నాను.

మా వారు రోజు ఉదయం ఎనిమిదికంటా పిల్లలిద్దరినీ తీసుకుని స్కూలు దగ్గర దించి తను ఆఫీసుకి వెళతారు. నాకు సోమ - బుధ - శుక్రవారాల్లో ఆఫీసు ఉంటుంది. పార్ట్ టైం అన్నమాట. అది కూడా మధ్యాహ్నం రెండుకి వచ్చేస్తాను. మూడు దాటాక రోజూ వెళ్ళి పిల్లల్ని స్కూలు నుంచీ తీసుకురావాలి. ఇది కొన్నాళ్ళగా మా రోటీన్. ఈ రోజు మంగళవారం నేను ఇంట్లోనే ఉన్నాను.

నేను మా వారు అమెరికా వచ్చి స్థిరపడి పది సంవత్సరాలు దాటుతోంది. ఇక్కడి లైఫ్ స్టయిల్ కి అలవాటు పడిపోయాము అని యెవరైనా అంటే, అలవాటు పడటానికి అలవాటు పడ్డారేమో అనిపిస్తుంది. అవకాశం దొరికితే ఇండియా వెళ్ళిపోవాలి అని అనుకునేవాళ్ళు చాలా మంది ఉంటారు. అలాంటి వాళ్ళలో మేము ఒకళ్ళం. నా ఇద్దరు పిల్లలు ఇక్కడే పుట్టారు. అమ్మవాళ్ళు, అత్తగారు వాళ్ళువచ్చి వెళుతున్నారు. వింటర్ సెలవులకి మేము ఇండియా వెళ్ళి వచ్చాము. యెన్నేళ్ళయినా, ఇండియా వెళ్ళి వచ్చిన ప్రతీసారి కొన్నాళ్ళు హోం సిక్ అవడం మామూలే. ఆయన, పిల్లలు రోటీన్ లో పడిపోయారు. నాకు మాత్రం ఇంకా బెంగగానే ఉంది. ఇక్కడ మాకు చాల మంది స్నేహితులున్నారు. ప్రతి నెలా యేదో సాకున అందరం కలుస్తూనే ఉంటాము. మా దగ్గరి బంధువులు కూడా ఇక్కడ ఉన్నారు కానీ మా ఊర్లో కాదు. అస్సలు టైము ఉండటం అన్నది లేదు. ఇండియాలో కూడా ఇంతకన్నా మెకానికల్ గానే ఉన్నాయి వాళ్ళ దిన చర్యలు. కానీ

యెప్పటికప్పుడు వాళ్ళకి ఒక 'బేకే' దొరుకుతూ ఉంటుంది. పేరెంట్స్ని కలవడము, కజిన్స్ పెళ్ళిళ్ళు, బంధువుల ఇళ్ళలో ఏవో ఫంక్షన్లు...ఇలా యేదో ఒకటి. అన్నిటికీ దూరంగా ఇక్కడ ఉండిపోయామనే భావన నాలో, మా వారిలో చాలా కాలంగా మొదలయింది. ఇక్కడ 'సిటిజన్ షిప్' వచ్చాకే ఇండియాకి తిరిగి వెళ్ళడం అని మా వారు అంటారు (ఇండియా వెళ్ళి పోవాలనుకున్నప్పుడు ఇక్కడ పౌరహక్కు మాత్రం ఎందుకు? ఇన్నేళ్ళున్నందుకు యేదో సాధించామన్న తృప్తి కోసమా...ఇండియాలో ఇమడలేకపోతే వెనక్కు రావడానికా...నాకు కూడా తెలిదు). దీనికి సంబంధించిన సన్నాహాలు కూడా చేసుకుంటున్నాం.

ఫోన్లు, ఇంటర్ నెట్లు...అసలు సెల్ ఫోన్లలోనే ఇంటర్ నెట్లు వచ్చేసి టైము పరిగెడుతోందా...టైముతో మనమే పరిగెడుతున్నామా అన్నట్టు సాగుతున్నాయి రోజులు. అసలు ఫోన్లు లేకుండా మా అమ్మా వాళ్ళ కాలంలో యెలా గడిచాయి రోజులు అని మా చిన్న తనంలో నేను యెన్నో సార్లు అనుకునేదాన్ని. గత పదిహేనేళ్ళలో మా కళ్ళ ముందు జరుగుతున్న మార్పులతో చూస్తే మా చిన్నతనంలో సెల్ఫోన్ అనేది మా కలలో కూడా ఊహించనిది అంటే మా పిల్లలు ఇంకెంత ఆశ్చర్యపోతారో. ప్రపంచం నలుమూలలో జరిగేది అనుక్షణం మనకు తెలియడం అవసరమా...అనవసరమైన ఆందోళనా? క్షణం ఆలస్యం లేకుండా పనులు జరిగిపోవడానికి ఈ టెక్నాలజీ యెంతయినా ఉపయోగపడేచెప్పాలి. మరి మా కాలంలో పనులు సాగలేదా? ఇలాంటివి లేకపోవడం వల్ల ఉపయోగం మాట అటుంచి నష్టపోయామా?

అమ్మ చెప్పిన పెళ్ళి కబుర్లే వస్తున్నాయి. ఆలోచనలు గత స్మృతులలోకి వెళ్ళిపోయాయి. పదిహేనేళ్ళ క్రితం జరిగిన సంఘటనలు గుర్తు రాసాగాయి.

గోదావరి ఎక్స్ప్రెస్ విశాఖపట్నం దాటి పది నిమిషాలు అయింది. నెమ్మదిగా స్పీడు అందుకున్న రైలు లయబద్ధంగా ముందుకు దూసుకెళ్ళుతోంది. ట్రైనులో ఒంటరిగా ప్రయాణం చేయడం బాగా అలవాటున్న నాకు ఈ రోజు అమ్మ, నాన్న, తమ్ముడుతో ఉన్నా కూడా ఎందుకో చాలా ఇబ్బందిగా ఉండి ఏవో ఆలోచనలలోకి జారిపోయాను. 'రమ్మా..' అమ్మ అప్పటికే నన్ను పిలవడం అది మూడోసారి అనుకుంటూ, పరధ్యానంగా ఉన్న నేను ఉతిక్కిపడి చూసాను. ట్రైను కోసం యేవో తినుబండారాలు తెచ్చినట్టుంది. తీసి ఇస్తోంది. 'వద్దమ్మా...' అంటూ ప్లాట్ ఫాం మీద కొన్న వారపత్రిక తీసి తిరగేయసాగాను. కాని దృష్టి మళ్ళి నిలవలేదు. ట్రైను కదులుతుంటే సంజయ్ చూసిన చూపే పదేపదే గుర్తుకొస్తోంది. సాయంత్రం మేము స్టేషన్కి బయలుదేరుతుంటే సంజయ్ వాళ్ళ కారు తీసుకొచ్చి తను పని ఉండి బయటకి వెళుతున్నాడని, మమ్మల్ని స్టేషన్లో దిగబెడతానని వచ్చాడు. తనకి యే పని లేదని, కాసేపు నాతో గడపటానికే వస్తున్నాడని నాకు అర్థం అయింది. ట్రైను కదిలే ఆఖరి నిమిషం వరకు యేదో చెప్పాలని ప్రయత్నిస్తూనే ఉన్నాడు. అప్పుడు అతని కళ్ళలో కనపడిన ఆ అపురూపమైన భావం మరచిపోలేకపోతున్నా. ఊరు నుంచి రాగానే నేనే అన్నీ వివరంగా మాట్లాడేయాలి అని అనుకుని తిరిగి పుస్తకం చదవడం మొదలుపెట్టాను.

టి.టి. వచ్చాడు టికెట్టులో నా వయస్సు 21కి బదులు 12 అని పడింది. కాస్త హడావిడి చేసే అన్నిటికీ టిక్కెటు పెట్టుకుని వెళ్ళాడు. అమ్మ తెచ్చిన చపాతీ, కూర తిని, రేపు హైదరాబాదులో దిగాక మా ప్రోగ్రాం గురించి మాట్లాడుకుని, ఎవరి బర్తుల్లో వాళ్ళం పడుకున్నాం.

మళ్ళీ సంజయ్ గుర్తు వచ్చాడు. ఆలోచనలు గతంలోకి పరిగెట్టాయి. టిక్కెట్టులో పడినట్టు నాకు అప్పుడు పన్నెండేళ్ళు. స్కూలు బస్సు కోసం మా కాలనీ పిల్లలందరం బస్ స్టాపులో ఎదురుచూస్తున్నాం. నా కళ్ళు మాత్రం ఎడమ పక్క సందు మీదనే ఉన్నాయి. ఇంతలో బస్సు రానే వచ్చింది. ఎంతో నిరాశగా బస్సు ఎక్కబోతున్న నాకు సందు చివర పరిగెత్తుతూ సంజయ్ కనపడ్డాడు. ఆఖరి సెకనులో ఎక్కేసాడు. నన్ను గమనించను కూడా లేదు. ఆ అబ్బాయితో స్నేహం చేయాలని నాకు ఎంతో ఉండేది. కానీ తన దృష్టిలో నేను ఎప్పుడూ పడలేదు. ఇలాంటి ఎన్నో సంఘటనల వల్ల చిన్నతనంలో స్నేహం చేయాలనే కోరిక కొన్నాళ్ళకి ఆ అబ్బాయి మీద కుతూహలంగా మారి, యుక్త వయస్సు వచ్చే సరికి ఆకర్షణ అయింది.

అన్నేళ్ళుగా ఒకే కాలనీలో ఉంటున్నాం, స్కూలుకి ఒకే బస్సులో వెళ్ళి వస్తున్నా, మా రెండు కుటుంబాలకి బాగానే స్నేహం ఉన్నా, తన రిజర్వుడు మనస్తత్వం వల్ల ముఖ పరిచయం తప్ప నేరుగా ఎప్పుడూ మాట్లాడలేదు మేము. నాకు పదహారేళ్ళ వయస్సు అప్పుడు మొట్టమొదటి సారిగా సంజయ్ నాతో మాట్లాడాడు. తను నా కన్నా వయస్సులో, తరగతిలో కూడా ఒక సంవత్సరం పెద్ద. నా పుస్తకం కావలసి వచ్చి మా ఇంటికి వచ్చాడు. పుస్తకం తీసుకుని వెళ్ళిపోతుంటే నేనే మాట కదిపి పరీక్షలు, ఎంసెట్ అని కాసేపు మాట్లాడాను. కొన్నాళ్ళ పాటు చదువు గురించే అయినా మాటలు సాగాయి. తను ఇంజనీరింగులో చేరాడు. తరువాతి సంవత్సరం నేను డిగ్రీలో చేరాక ఆ మాత్రం మాటలు కూడా బంద్.

నేను డిగ్రీ రెండో సంవత్సరంలో ఉన్నప్పుడు ఒకసారి మా కాలనీలో ఒక అమ్మాయికి పెళ్ళి కుదిరింది. కాలనీ వాళ్ళంతా పెళ్ళికి కలిసి వెళుతున్నాం. ఆ రోజు నాన్నగారు ఊర్లో లేరు. నేను, మా తమ్ముడు చందు కూడా బయలుదేరాము. ఆఖరి క్షణంలో నాన్నగారు ఫోను చేస్తారని గుర్తుకొచ్చి నేను ఆగిపోయాను. అందరితో పాటు సంజయ్ వాళ్ళ అమ్మగారు కూడా వెళుతూ నా దగ్గర వాళ్ళ ఇంటి తాళాలు ఇచ్చారు...సంజయ్ వస్తే ఇవ్వమని. అంతా వెళ్ళాక నేను ఒక్కతినీ ఉన్నప్పుడు సంజయ్ వస్తాడు అనే సరికి చాలా కంగారుగా, ఆతుతగా అనిపించింది. మంచి బట్టలే వేసుకున్నా కదా అని నన్ను నేను చూసుకుంటే గానీ గుర్తు రాలేదు. నేను కూడా పెళ్ళికి అని చీర కట్టుకుని తయారయ్యాక కదా వెళ్ళడం మానేసాను అని. కట్టుకున్న చందనం రంగు మైసూర్ సిల్క్ చీర, జాకెట్టు, మెడకి, చెవులకి, చేతులకి వేసుకున్న చాలా లైట్ వెయిట్ ఎమరాల్డ్ సెట్ ఇవన్నీ పరిశీలిస్తుండగానే కాలింగ్ బెల్ మోగింది. సర్దుకుని తలుపు తీసాను. ఎదురుగా కాస్త అటు తిరిగి, నడుము మీద ఒక చేయి వేసుకుని నిలబడి సంజయ్ ఉన్నాడు. తలుపు తీయగానే 'తాళాలు...' అంటే అడగబోయి నన్ను చూసి ఆగిపోయాడు. ఒక్కక్షణం మా ఇద్దరి కళ్ళు కలుసుకున్నాయి. నేను ముందు తేరుకుని లోపలికి రమ్మని జరిగి దారి ఇచ్చాను. ఏమనుకున్నాడో...వచ్చి సోఫాలో కూర్చున్నాడు. నేను వెళ్ళి మంచినీళ్ళు తెచ్చి ఇచ్చి, తాళాలు టీపాయ్ మీద పెట్టి ఎదురుగా కూర్చున్నాను.

నిత్యం నా ఆలోచనల్లో ఉండి నన్ను ఎంతగానో ఆకర్షిస్తున్న ఈ అబ్బాయితో ఏడేళ్ళ పరిచయంలో గట్టిగా మాట్లాడిన సందర్భాలు నాలుగు,అయిదు కన్నా లేవు. మా ఇంటికి వాళ్ళ కుటుంబంతో వచ్చినప్పుడు చందుతో మాట్లాడటం, లేదా టి.వి చూడటం...మేము వాళ్ళింటికి వెళితే మా అమ్మా వాళ్ళని పలకరించి, నన్ను చూసి నవ్వి, నవ్వనట్టు వెళ్ళిపోయే సంజయ్ తో నా చేత మనస్సు స్నేహాన్ని మించి మరేదో కోరుకుంటోందని ఎలా చెప్పడం?

తను ఎదురుగా ఉన్నా మళ్ళీ తన గురించే ఆలోచిస్తున్న నేను తాళాల చప్పుడుకి ఈ లోకంలోకి వచ్చాను. సంజయ్ 'వెళ్ళొస్తా...' అంటూ లేచాడు. తను అలా వెళ్ళి పోతుంటే నా మనస్సులో బాధ, అలజడి కంగారు అన్నీ కలిసి కళ్ళలో నీళ్ళు వచ్చేసాయి. వెళ్ళబోతున్న వాడల్లా నేను ఉన్నట్టుండి కళ్ళ నీళ్ళు పెడుతుంటే ఏమీ అర్థంకాక, 'రమ్మా...' అన్నాడు. యేమైంది అని అడగబోయాడనుకుంటా. ఇన్నేళ్ళ మా పరిచయంలో తన నోటి నుండి నా పేరు వినడం మొదటి సారి...తట్టుకోలేకపోయాను. ఒక్క ఉదుటున వెళ్ళి తనని గట్టిగా వాటేసుకుని ఏడిచేసాను. ఎంతో కాలంగా అతనంటే ఉన్న కుతూహలం, ఆకర్షణ, అభిమానం కలిసి కన్నీళ్ళై వచ్చేస్తున్నాయి. నా ఈ చర్యకి తను ఎలా రియాక్ట్ అయ్యాడో నేను గమనించలేదు. నా ఉద్ధృతం తగ్గేసరికి అతని చేయి నా తల మీద ఉంది. 'ఆర్ యు ఒకే...?' అంటున్నాడు. నేను తెలివి తెచ్చుకుని సరిగ్గా జరిగి నిలబడ్డాను. అదే సమయంలో అతని పెదవులు నా నుదిటిని తాకి తాకనట్లు తగిలి విడిపోయాయి.

ఉన్నట్టుండి ఫోను రింగు మొదలయింది. నాన్నగారేమో అంటూ ఫోను వైపు వెళుతుండగా సంజయ్ కూడా లేచి వెళుతూ నా దగ్గరికి వచ్చి నా తల మీద చేత్తో తట్టి వెళ్ళిపోయాడు.

‘మౌనమే నీ భాష’ అన్నట్టు నేను చెప్పాలనుకున్న మాట తనకి అర్థం అయినట్టే ఉంది. ఆ తర్వాత మా ఇద్దరి మధ్య చనువు బాగా పెరిగింది. ఆ రోజు నేను ఎందుకు ఏడానో తను నన్ను అడగలేదు. నాతో మాత్రం చాలా ఇష్టంగా ఉండేవాడు. కాలనీలో ఫ్రెండ్స్ అందరం సినిమాలకి, పిక్నిక్ కి వెళ్ళడం...అలా వెళ్ళినప్పుడల్లా మా ఇద్దరి మధ్య కెమెస్టరీ లాంటిది జరగడంతోనే మరో సంవత్సరం గడిచింది. ఈ గత సంవత్సరంలో నాకు ఒక్కటి మాత్రమే పూర్తిగా అర్థం అయింది...సంజయ్ తో ప్రేమలో పడిపోయానని, అతనితో జీవితాంతం సంతోషంగా గడపగలనని. తను మనస్సు విప్పి తన నిర్ణయం చెప్పి రోజు కోసం ఎదురుచూస్తున్నా.

ఇంతలో హైదరాబాదులో ఉన్న మా పెద్దమామయ్య కూతురికి పెళ్ళి కుదిరింది. అమెరికా సంబంధం అని, వారంలో పెళ్ళి చేసేయమన్నారని, వెంటనే బయలుదేరి రమ్మని కబురు వస్తే వెళుతున్నాం.

ఆలోచనలో ఉన్న నాకు విజయవాడలో రైలు ఆగితే ఆ హడావిడికి తెలివి వచ్చింది. టైము పన్నెండు కావస్తోంది. మా ఊరు చేరగానే నా నిర్ణయం చెప్పేయాలి అని దృఢనిశ్చయానికి మరోసారి వచ్చి నెమ్మదిగా నిద్రలోకి జారుకున్నా.

తెల్లవారి సికిందరాబాద్ లో దిగి మా చిన్న మామయ్య రాగా ఆయన వెంట పెళ్ళి ఇంటికి వెళ్ళాము. అప్పటికే మా ఇద్దరు పిన్నుల కుటుంబాలు, చిన్న మామయ్య కుటుంబం వచ్చి ఉన్నారు. పేరుకి కజిన్ అయినా, సొంత అక్కచెల్లెళ్ళంత చనువు ఉంది మా మధ్య. ఈ తర్వాత నాలుగు రోజులు సంజయ్ కూడా గుర్తురానంత హడావిడిగా గడిచింది. పెళ్ళి అవగానే పెళ్ళి కూతురు మధు వాళ్ళ అత్తవారింటికి వెళ్ళిపోయింది. మా తిరుగు ప్రయాణం మరో రెండు రోజుల్లో ఉంది.

మధు తర్వాత వరుసలో పెళ్ళికి నాదే నెక్స్ట్ నంబరు. ఈ పెళ్ళిలో నాకు రెండు, మూడు మంచి సంబంధాలు వచ్చాయిట, ఇంకా అంతా చేరి ఒకటే హడావిడి. పెద మామయ్య ఒక అడుగు ముందుకు వేసి ఈ రెండు రోజుల్లోనే నాకు పెళ్ళి చూపులు ఏర్పాటు చేద్దాం అన్నారు. నాకు గుండెలో రాయి పడింది. సంజయ్ తో ఇంతవరకు మాట్లాడకపోవడం ఎంత పొరబాటో ఇప్పుడు అర్థం అయింది. నా చదువు పూర్తయింది. ఇప్పుడు ఏ కారణం చెప్పి పెళ్ళి చూపులు వద్దనాలి? అప్పటికి నాన్న గారితో అన్నాను. ముక్కూ, మొహం తెలీకుండా ఉన్నట్టుండి పెళ్ళిచూపులేంటి అని. అప్పుడు పేల్వారు అసలు బాంబు. ఈ సంబంధం మేము వైజాగ్ లో ఉండగానే తెలిసిందట. అబ్బాయి మా చిన్న మామయ్య అత్తవారి బంధువట. హైదరాబాదులోనే మంచి ఉద్యోగంలో ఉన్నాడట. వాళ్ళ కుటుంబ వివరాలతోబాటు గోత్ర, నక్షత్రాలు కూడా తెలుసుకున్నారట. ఆ అబ్బాయి మొన్న మధు పెళ్ళికి కూడా వచ్చాడట. అబ్బాయి బావుంటే అప్పుడు నాకు చెప్పదామనుకున్నారంట, నాకు మతిపోయినట్టుయింది. ఈ విషయాలన్నీ మా ఊర్లోనే మాట్లాడుకున్నారు అమ్మవాళ్ళు. మా కుటుంబానికి చాలా సన్నిహితులయిన సంజయ్ వాళ్ళకి కూడా చెప్పారేమోనని హఠాత్తుగా నాకనుమానం వేసింది. కాస్త మాటలు జోడించి తెలివిగా అడిగేసాను. నా అనుమానం ఆధారం లేనిది కాదు. ఈ సంగతులన్నీ సంజయ్ వాళ్ళ అమ్మగారికి చెప్పిందట అమ్మ. సంజయ్ ఎందుకు కంగారుగా స్టేషన్ కు వచ్చాడో నాకు అప్పుడు స్పష్టమయింది. ఒక్కసారిగా ఏడుపు వచ్చేసింది. ఇవన్నీ నాకు తెలీదు అని తనకి ఎలా చెప్పడం? అసలు ఇప్పుడు ఏమి చేయడం? పోనీ నాన్నగారితో సంజయ్ మీద నా అభిప్రాయం చెప్పేస్తే మంచిదేమో అనిపించింది. కానీ మా కుటుంబాలకి మంచి స్నేహం ఉండటంతో బాటు నాన్నగారు, సంజయ్ వాళ్ళ అమ్మగారు ఒకేచోట పనిచేస్తారు. సంజయ్ తో మాట్లాడాక స్పష్టమయిన నిర్ణయంతో నాన్నగారికి చెప్పాలి తప్ప తొందర పడితే మా కుటుంబాల మధ్య స్నేహం పాడవచ్చు.

ఇవే ఆలోచనలతో రాత్రంతా నిద్ర రాలేదు. తెల్లవారుతుండగా మగతగా పడుకున్నా. పొద్దున్న కాఫీలతోనే నా పెళ్ళి చూపుల విషయం మొదలయింది. నాన్నగారు మాత్రం ఇంటిలో ఫార్మల్ చూపులు వద్దని, పిల్లలు ఇబ్బంది పడతారని, బయటే ఎక్కడయినా కలిసి మాట్లాడుకునేట్టు యేర్పాటు చేద్దాం అని స్పష్టంగా చెప్పేసారు. నేను కాస్త ఊపిరి పీల్చుకున్నాను. కానీ అలా బయట కలవటం వెంటనే కుదరలేదు. మరో నాలుగు రోజుల్లో చిన్నత పుట్టింట్లో ఒక ఫంక్షన్ లో కలవడానికి యేర్పాటు చేసారు. మా ప్రయాణం మరో వారానికి

వాయిదా పడింది. చందు మాత్రం కాలేజీ పోతుందని వెళ్ళిపోయాడు. కచ్చితంగా ఈ విషయాలన్నీ సంజయ్ వాళ్ళకి చెప్పతాడు. నా బాధ రోజురోజుకీ ఎక్కువవసాగింది. త్వరగా ఈ గొడవ ముగిసి మా ఊరు వెళ్ళిపోతే బావుండు అని అనుకోసాగాను.

నెమ్మదిగా నా పెళ్ళిచూపుల రోజు రానే వచ్చింది. మా అత్తలిద్దరు నేను కట్టుకో వలసిన చీర, అలంకారం మీద పడ్డారు. నేను ఎవరి మాట వినకుండా చుడీదార్ వేసుకుని బయలుదేరాను. మా చిన్నత చెల్లెలి కొడుకుది మొదటి సంవత్సరం పుట్టినరోజు ఫంక్షన్. టీవీ సిటీస్ లో అత్యాధునికంగా ఉన్న ఫైవ్ స్టార్ హోటల్లో జరుగుతున్నది. మేము అక్కడికి చేరిన కాసేపటికి చిన్నత అమ్మ, నాన్నగారిని తీసుకెళ్ళి ఎవరికో పరిచయం చేస్తోంది. దూరంగా నిలుచున్న నన్ను కూడా రమ్మని సైగ చేస్తే నేను అటు వెళ్ళాను. ఇంతలో వాళ్ళబ్యాండ్ ని పిలిచి 'రాజీవ్' అని పరిచయం చేశారు. నాకు వచ్చిన సంబంధం అదేనని అర్థం అయింది. కాసేపు మాట్లాడాక రాజీవ్ నన్ను ఉద్దేశించి 'రండి... నా ఫ్రెండ్స్ ని పరిచయం చేస్తాను...' అన్నాడు. నాన్నగారు వాళ్ళు వెళ్ళమనడంతో అతనితో నడిచి వెళ్ళాను. అక్కడ ఇద్దరు అమ్మాయిలు, ఇద్దరు అబ్బాయిలు ఉన్నారు. వాళ్ళందరినీ నాకు పరిచయం చేశాడు. వాళ్ళలో ఒక అబ్బాయి, అమ్మాయి జంట అనుకుంటా...ఇప్పుడే వస్తామని చెప్పి చేతులు పట్టుకుని వెళ్ళిపోయారు. రాజీవ్ నాతో కన్నా ఆ రెండో అమ్మాయితో చనువుగా వున్నాడు. ఇదంతా దూరం నుంచీ గమనిస్తున్న వాళ్ళ నాన్నగారు రాజీవ్ ని పిలిచి ఏదో చెప్పతున్నారు. రాజీవ్ చాలా ఆశ్చర్యంగా మొహం పెట్టడం స్పష్టంగా కనపడుతోంది. అట్టే ఆలస్యం చేయకుండా నా దగ్గరికి వచ్చి వెంటనే చెప్పేసాడు.. 'రమ్మా...మన ఇద్దరికి అలయస్సు చూస్తున్నారని ఇప్పుడే తెలిసింది' అన్నాడు. నేను అదిరిపడ్డాను. నాకే అనుకుంటే ఇతనికి ఇంకా పెద్ద షాక్ అన్నమాట. ఇంకా ఇలా చెప్పసాగాడు... 'క్షమించండి... ఇండాక నేను మాట్లాడుతున్న అమ్మాయిని ప్రేమిస్తున్నాను...ఇంకా మా పెద్దవాళ్ళతో చెప్పలేదు. ఈ ప్రపోజల్ ఇంతటితో ఆపిద్దాం. మనం మంచి ఫ్రెండ్స్ అవ్వచ్చు' అని చెప్పేసాడు. నాకు ఒక్కసారి ఎగిరి గంతేయాలనిపించింది. నేను బాగా రిసీవ్ చేసుకున్నాను. మిగతా పార్టీ అంతా సంతోషంగా గడిపేసి ఇంటికి చేరాము. రాగానే నాన్నగారితో ఈ విషయం చెప్పేసాను. చాలా డీసెంట్ గా కట్ చేసేయమని అన్నాను. ఆయన ఇక తర్కించక, అప్పటికి వేరే సంబంధం గూర్చి మాట్లాడక ఊరుకున్నారు. ఆ రోజు హాయిగా నిద్ర పట్టింది.

మర్నాడు లేవగానే చందుకి ఫోను చేసి సంగతంతా చెప్పేసాను. నాకు, చందుకి రెండు సంవత్సరాలే తేడా. ఈ రాజీవ్ సంబంధం తప్పినందుకు నాకు చాలా సంతోషంగా ఉందని గ్రహించినట్టున్నాడు. వాడేమీ చిన్నవాడు కాదు. చెప్పాలంటే నాకన్నా కూడా మెచ్చూరిటీ ఎక్కువే. ఏమని అర్థం చేసుకున్నాడోగానీ చివర్లో మాత్రం ఈ సంగతులన్నీ సంజయ్ వాళ్ళకి చెప్పతానన్నాడు. వాడు నా మనస్సు గ్రహిస్తున్నాడనిపించి చాలా సంతోషం వేసింది.

మా ప్రయాణం రేపనగా తాతగారికి హఠాత్తుగా బి.పి. బాగా పెరిగి హాస్పిటల్లో చేర్పించాల్సి వచ్చింది. తెల్లవారాక నామ్మలోకి వచ్చింది. ఇక కంగారు లేదని. కానీ పెద్ద వయస్సు కాబట్టి రెండు రోజుల తర్వాత డిశ్చార్జ్ చేస్తామన్నారు. భయం లేదు కాబట్టి నాన్నగారు మాత్రం ఆ సాయంత్రం ట్రైనుకి బయలుదేరారు. అమ్మ, నేను మా టికెట్లు అప్పటికి క్యాన్సిల్ చేసుకున్నాం. అనుకోకుండా రెండోసారి నా ప్రయాణం ఆగిపోయింది. మరో రెండు రోజులకి తాతగారు క్షేమంగా ఇంటికి వచ్చారు. మాకు మళ్ళీ వారానికి గానీ టికెట్లు దొరకలేదు. నాన్నగారు అమ్మతో రోజూ మాట్లాడుతూనే ఉన్నారు. నాకు సంజయ్ గుర్తురాని క్షణం లేదు. నా పెళ్ళి సంబంధం తప్పిపోయిందని తనకి తెలిసుంటుంది కనుక కాస్త నిదానంగానే ఉంది. ఈ వారంలోనే సంజయ్ వాళ్ళ కాలేజీలో క్యాంపస్ ఇంటర్వ్యూలు జరుగుతాయని చందు చెప్పాడు.

మేము హైదరాబాదు వచ్చిన మూడు వారాలకి తిరుగు ప్రయాణం అయ్యాము. 'వినాయకుడి పెళ్ళికి వేయి విఘ్నాలు' అంటారు కదా...నా విషయంలో అది అక్షరాలా జరుగుతోంది. మేము మా ఊరు చేరేసరికి సంజయ్ ఏదో కంపెనీ ఫైనల్ ఇంటర్వ్యూ కోసం బెంగుళూరు వెళ్ళి వున్నాడు. ఇంటర్వ్యూలు బాగా చేసాడని, జాబ్ వచ్చేస్తే వారం, పది రోజుల్లో వెళ్ళి చేరిపోవాలని వాళ్ళ

అమ్మగారు మాతో చెప్పారు. అనుకున్న ప్రకారం సంజయ్ కి ఆ జాబ్ వచ్చేసింది. తను రేపు వస్తాడనగా మేము హైదరాబాదు నుంచీ తెచ్చిన స్వీట్స్ ఇడ్డామని, అలాగే సంజయ్ కి మంచి జాబ్ వచ్చినందుకు వాళ్ళ అమ్మ, నాన్నలని అభినందిద్దామని వాళ్ళింటికి వెళ్ళాము.

సంజయ్ వాళ్ళకి ఏకైక సంతానం. కాసేపు మాట్లాడాక వాళ్ళ అమ్మగారు అన్నారు.. టైము ఎక్కువ లేదని సంజయ్ రేపు ప్లేట్లో వస్తున్నాడని, మరో పది రోజుల్లో సంజయ్ తో పాటు ఆమె, అంకుల్ కూడా బెంగుళూరు వెళ్తున్నారని, అక్కడ కంపెనీ వాళ్ళు సంజయ్ కి ప్లేట్ ఇస్తారని, కొన్నాళ్ళు అక్కడే ఉండి వాళ్ళద్యాయికి అన్నీ సమకూర్చి వస్తామని చెప్పతూ చివర్లో ఇలా అన్నారు, 'యే ముఖ్యమైన విషయమైనా ఈ లోపే చేయాలి. లేదంటే మళ్ళీ ఆరు నెలల వరకు సంజయ్ కి సెలవు దొరకదు.' అంటూ నా వైపు ఓరగా చూసారు. అమ్మ, నాన్నగారు పెద్దగా గమనించినట్లు లేదు కానీ నాకు ఆమె అన్న దాంట్లో శ్లేష యేదో ఉన్నట్టని పించింది. మేము ఇంటికి వచ్చేస్తుంటే నాన్నగారు ఆఫీసు గురించి ఆంటితో యేదో చెప్పటం మరచిపోయానంటూ, మమ్మల్ని వెళ్ళమని ఆయన మళ్ళీ వెనక్కు వెళ్ళారు. ఇంటికి వచ్చాక కూడా ఆంటీ అన్నమాటే ఆలోచించసాగాను. ఆమె నన్ను ఉద్దేశించి అన్నారని ఎలా రూఢీ చేసుకోవడం? ఆ రోజు సంజయ్ తాళాల కోసం వచ్చినప్పటి సంఘటన జరిగి దాదాపు సంవత్సరమున్నర దాటింది. ఇంతవరకు మేమిద్దరం చాలా చనువుగా ఉన్నాం. చాలా కాలమున్నాం తప్ప మనస్సు విప్పి ఒకళ్ళకొకళ్ళం యేమీ చెప్పుకోలేదు. సంజయ్ రేపు రాగానే మాట్లాడేయాలి....కానీ ఎక్కడ, ఎలాగ అనే ఆలోచిస్తున్నాను.

నాన్నగారు వచ్చాక అందరం భోజనానికి కూర్చోబోతుంటే కాలింగ్ బెల్ మోగింది. చందు తలుపు తీయడానికి లేచాడు. ఈ టైములో యెవరా అని నేను వెళ్ళాను. ఆశ్చర్యంగా ఆ వచ్చింది మా పెద్దమామయ్య, అత్త, మామయ్యకు ఆఫీసు పని పడిందని, శని ఆది వారాలు కలిసాయని అత్తని తీసుకొచ్చానని చెప్పారు. తాతయ్య మొన్ననే డిశ్చార్జ్ అయ్యారు కదా...అత్తయ్య కూడా రావడం వింతగా అనిపించింది. చిన్నమామయ్య వాళ్ళు తాతయ్య దగ్గర ఉన్నారని అమ్మతో వాళ్ళు అనడం విన్నాను. చాలా కాలం తర్వాత మామయ్య, అత్త మా ఇంటికి రావడం సంతోషంగానే ఉన్నా, ఈ మధ్య మామయ్యకు నా పెళ్ళి మాట తప్ప వేరే టాపిక్ ఉండట్లేదు. అందుచేత కాస్త భయంగానే ఉంది.

అంతా కలిసి భోజనాలు చేసాక కాసేపు కబుర్లు చెప్పుకుని నేను నా గదిలోకి వెళ్ళి పోయాను. వాళ్ళ మాటలు లీలగా వినపడుతూనే ఉన్నాయి. మళ్ళీ యేదో సంబంధం గూర్చే అనుకుంటా...టీకి రమ్మంటే బావుంటుంది...అమ్మాయిని చూసుకుంటారు... ఫార్మాలిటీస్ యేమీ వద్దు...ఇలా వినపడుతున్నాయి. వెంటనే వెళ్ళి అడుగు దామనుకుని ఆ ప్రయత్నం విరమించుకున్నాను. యేదన్నా ఉన్నప్పుడు నాన్నగారు నాతో చెప్పతారు...ఇప్పుడు తొందరపడి నేనే అడగటం ఎందుకనిపించింది. పైగా పెదమామయ్య వయస్సు పెద్దరికం. మా మంచిని కోరే మామయ్య మాటంటే నాన్న గారికి కూడా చాలా గౌరవం. వాళ్ళు నాతో ఆ సంబంధం వివరాలు చెప్పేలోపే నేను సంజయ్ తో మాట్లాడేయాలి అనుకున్నాను.

నా డిగ్రీ అయిన కొత్తలో ఒకసారి మా చిన్నాన్న వాళ్ళందరూ వేసవి సెలవులకని వచ్చినప్పుడు మా పిన్ని తన చిన్న తమ్ముడికి సంబంధాలు చూస్తున్నారని...మన రమ్మ అయితే బావుంటుందని మాట కదిపింది. ఆ విషయం నాన్నగారి వరకు వెళ్ళేలోపే నాకు తెలిసింది. సంజయ్ అప్పుడింకా ఇంజనీరింగ్ ఆఖరి సంవత్సరంలో ఉన్నాడు. అయినా సరే తనకి ఈ విషయం చెప్పాలని...అది ఎలాగో తెలిక ఒక ఉత్తరం రాసాను. అందులో తనపై నా అభిప్రాయం ఎలా బలపడుతోందో...తన చదువు కూడా అయ్యాక నాపై తన ఇష్టం చెప్పాడని ఎదురు చూద్దామనుకున్నానని... అంత వరకూ వెయిట్ చేద్దామనుకున్నానని...ఇంతలో నాకు సంబంధాలు వస్తున్నాయి కనుక ఇలా ఉత్తరం రాస్తున్నానని ఉంది. ఇంతలో నాన్నగారికి మా పిన్ని ప్రపోజల్ నచ్చలేదు. నేనింకా చిన్నదాన్నని మరో సంవత్సరం తర్వాత గానీ అసలు మ్యాచస్ చూడనని అనేసారు. అప్పుడు నేను సంజయ్ కి రాసిన ఉత్తరం ఇంకా నా దగ్గరే ఉంది. అందులో మాటర్ ఈ రోజుకి కూడా సరిపోతుంది. రేపు మళ్ళీ నాకు మాటలు రాకపోతే స్టాండు బై అని ఆ ఉత్తరం నా బీరువా నుంచీ తీసి బ్యాగ్ లో

పెట్టుకున్నాను. నెమ్మదిగా నిద్రలోకి జారుకున్నాను. మర్నాడు నేను లేచేసరికి ఎనిమిది కావస్తోంది. అప్పటికి నాన్నగారు, మామయ్య కూడా ఆఫీసులకి వెళ్ళిపోయారు. చందు కూడా లేచి ఎక్కడికో వెళ్ళినట్లున్నాడు. కాసేపటికి కూరలు, పళ్ళు, తమలపాకులు లాంటివేవో బోలెడు కవర్లు పట్టుకొచ్చాడు. శనివారాలు ఆంజనేయస్వామికి ఆకు పూజ చేయిస్తూంటాము. ఆ మర్నాడు శనివారమని తెచ్చినట్లున్నాడు. వీడు ఇంత బుద్ధిమంతుడెప్పుడయ్యాడు అని కాసేపు ఆటపట్టించాను.

సంజయ్ ఫ్లెట్ మధ్యాహ్నం రెండుకి. యేమి చెప్పి బయటికి వెళ్ళాలి అని ఆలోచిస్తూండగా అమ్మే నన్ను పిలిచి, 'అత్తయ్యకి మంచి చీర యేదన్నా కొనాలి. నువ్వు బజారెళ్ళి కొనుక్కొస్తావా' అని అడిగింది. వెతకబోయిన తీగ కాలికి తగిలినట్లు నేను గబగబా భోజనం ముగించి బయటపడ్డాను. ఒక బట్టల షాపు ఇంటికి దగ్గరే ఉంది. ఆటో నేరుగా ఎయిర్ పోర్ట్ కే మాట్లాడి, దారిలో షాపు దగ్గర పది నిమిషాలు ఆగి, అత్తయ్యకు చీర కొనుక్కుని, ఎయిర్ పోర్ట్ చేరాను. అప్పటికే అనాన్స్ మెంట్ వినపడుతోంది. ఒక పది నిమిషాలకే ఫ్లెట్ లాండ్ అయింది. ప్యాసింజర్లు ఒక్కొక్కళ్ళే బయటికి వస్తున్నారు. దూరం నుంచే సంజయ్ కనిపించాడు. నేను చేయి ఊపే లోపే తనే నన్ను చూసాడు. గబగబా అతని వైపు నడిచాను. ఇద్దరం క్షణం సేపు ఒకళ్ళ నొకళ్ళం చూస్తూండిపోయాము. తనే ముందు తేరుకుని లగేజ్ తెస్తాను అంటూ వెళ్ళాడు. లగేజ్ తెచ్చాక బయటికి వచ్చి టాక్సీకోసం నిలబడ్డాము. అతనికి జాబ్ వచ్చినందుకు కంగ్రాజులేషన్స్ చెప్పాను. తన ఇంటర్వ్యూ గురించి, ఆ జాబ్ గురించి చెబుతున్నాడు. నేను ఎయిర్ పోర్ట్ కి వచ్చినందుకు అతను ఏమాత్రం ఆశ్చర్యపోలేదు. ఇంతలో టాక్సీరావడంతో అడ్రసు చెప్పి ఎక్కి కూర్చున్నాము. టాక్సీ కదలగానే నేను నా బ్యాగ్ నుంచి ఉత్తరం తీసి పట్టుకుని ఇలా అన్నాను, 'సంజయ్.. యెప్పటినుంచో మనం మాట్లాడుకోలేదు. నాకు పెళ్ళి సంబంధాలు చూస్తున్నారు. మళ్ళీ నువ్వు ఆరు నెలలకి గానీ రావు కదా...అందుకే...' ఆపై ఎలా చెప్పాలో తెలిలేదు. ఆ ఉత్తరం మాత్రం ఇచ్చేసాను. అతి ఆశ్చర్యంగా మొహం పెట్టి ఆ ఉత్తరం అందుకున్నాడు. అది చదవకుండానే జేబులో పెట్టేసుకుంటూ నా దగ్గరగా జరిగి నా భుజాలచుట్టూ చేయి వేసి దగ్గరకు తీసుకున్నాడు. నేను కూడా అతనికి హత్తుకుపోయాను. 'నాకు తెలియకపోతే కదా...' అని మాత్రం అంటూ నా తలమీద ముద్దు పెట్టాడు.

ఇతనికి అసలు భాష అవసరమా అనిపించింది. ఆ రోజు మా ఇంట్లో నేను యేడినప్పుడు నన్న అర్థం చేసుకున్న తీరు, మొన్న స్టేషన్ లో కళ్ళతో చూపించిన భావం...మరి ఇప్పుడు నన్ను దగ్గరికి తీసుకోవడం...నా మనస్సు పూర్తిగా చదవేయగలడు తను. నాకే అన్నిటికీ కంగారు, మొహమాటం అనిపించింది. పరధ్యానంగా ఉన్న నేను టాక్సీ మా కాలనీలోకి తిరగడం గమనించలేదు. సంజయ్ డ్రైవర్ తో మా ఇంటివైపు తిప్పమని చెప్పడంతో తెలివి వచ్చి సరిగ్గా జరిగి కూర్చున్నాను. మా సందు రాగానే నన్ను అక్కడే దించేయమని అడిగాను. తను అదేమీ పట్టించుకోకుండా మా ఇంటి వైపు వెళ్ళమన్నాడు. ఇంటి ముందు టాక్సీ ఆగాక నాతో తను దిగి టాక్సీకి డబ్బులిచ్చేసి వెళ్ళిపోమన్నాడు. తను కూడా నాతో లోపలికి వస్తూండటంతో కంగారుగా యేదో అనేలోపు గుమ్మం దగ్గర మా మేనత్త కనిపించింది. వీళ్ళెప్పుడు వచ్చారు అనుకుంటూ లోపలికి వెళ్ళేలోపే చందు, మా మేనత్త పిల్లలు నా చేతులు పట్టుకుని గబగబా లోపలికి లాక్కెళ్ళిపోయారు. హాలులోకి అడుగుపెట్టిన నేను సర్పద్రష్టలా నిలబడి పోయాను. ముందుగా నా దృష్టి హాలు మధ్యలో పరచిన జంపఖానా మీద ఉన్న తమలపాకులు, పళ్ళు, పూలు, పసుపు, కుంకుమ...వీటి మీద పడింది. అమ్మ, అత్తయ్య పట్టుచీరలు కట్టుకుని ఉన్నారు. సోఫాలు అన్నీ మూలకి జరిపేసున్నాయి. అక్కడ నాన్నగారు, పెదమామయ్య, మా మేనత్త భర్త, ఇంకా కొంతమంది కాలనీ వాళ్ళతో పాటు సంజయ్ వాళ్ళ అమ్మ, నాన్న కూర్చుని ఉన్నారు. నాకేమీ అర్థం కాలేదు. సంజయ్ వైపు చూసే సరికి తను మామూలుగా నవ్వుతున్నాడు. ఇంతలో నాన్నగారు, పెదమామయ్య లేచి వచ్చి సంజయ్ ని విష్ చేసి కూర్చోమంటున్నారు. అమ్మ, మా మేనత్త వచ్చి నన్ను లోపలికి తీసుకెళ్ళారు. లోపలికి వెళ్ళగానే అమ్మవైపు చూసి 'ఏంటమ్మా?', అని అడిగాను. అమ్మ సమాధానం చెప్పేలోపు అత్త కంగారుగా నా బీరువా నుంచీ పట్టుచీర, కొన్ని నగలు ఇచ్చి త్వరగా 'తెమలి వచ్చేయి. చాలా సేపటినుంచీ ఎదురు చూస్తున్నారు అంతా', అంటూ

పని ఉందని అమ్మని కూడా తీసుకుని వెళ్ళిపోయింది. నాకంతా అయోమయంగా ఉంది. జరుగుతున్నది మాత్రం శుభసూచకంగానే అనిపించసాగింది. పదినిమిషాల్లో స్నానం చేసి తయారయ్యాను. అందరి ముందకు వెళ్ళాలంటే చాలా భయంగా ఉంది. ధైర్యానంతా కూడతెచ్చుకుని బయటకి వెళ్ళాను. సంజయ్ వాళ్ళ అమ్మగారు వచ్చి నా జడలో పూలు తురిమి నన్ను తీసుకెళ్ళి జంపఖానా మీద కూర్చోబెట్టారు. ఇంతలో సంజయ్ కూడా వాళ్ళింటికి వెళ్ళి వచ్చినట్టున్నాడు... బట్టలు వేరేవి వేసుకుని ఉన్నాడు. ఆ తర్వాత అరగంట మా తల్లిదండ్రుల సమక్షంలో, పెదమామయ్య వాళ్ళందరి ఆశీర్వాదంతో నాకు, సంజయ్ కి నిశ్చితార్థం జరిగి పోయింది. సంజయ్ వాళ్ళ అమ్మగారు నాకు పట్టుచీరతో పాటూ నెక్లెస్ సెట్ కూడా పెట్టారు. అమ్మవాళ్ళు సంజయ్ కి గొలుసు పెట్టి బట్టలు ఇచ్చారు. చీర మార్చుకుని రమ్మంటే లోపలికి వచ్చిన నాకు అందులో నా కొలతలతో కుట్టివున్న మ్యాచింగ్ జాకెట్టు చూసేసరికి నా ఆశ్చర్యానికి అంతులేదు. కొత్తబట్టలతో ఉంగరాలు మార్చుకున్నాము. ఆరు నెలల తర్వాత పెళ్ళి ముహూర్తం నిశ్చయించారు. పెద్దలందరి దగ్గరా ఆశీర్వాదాలు తీసుకున్నాం. అమ్మ వాళ్ళు సంజయ్ వాళ్ళ అమ్మ, నాన్నలకి కూడా బట్టలు పెట్టారు. నాన్న గారు కాఫీలు, టిఫిన్లు యేర్పాటు చేసారు. అంతా తాంబూలాలూ తీసుకుని వెళ్ళారు. సంజయ్ వెళుతూ రేపు కలుస్తానని నాతో చెప్పివెళ్ళాడు.

అంతా వెళ్ళాక నాన్నగారు "హ్యాపీనా తల్లీ?" అని అడిగారు. నాకు చాలా ఏడుపు వచ్చేసింది. అసలు ఎలా ఇదంతా జరిగింది అని అడిగాను. "అమ్మ, నువ్వు హైదరాబాదులో ఉండగా నీ గదిలో ఏదో కావాల్సి వెతుకుతుంటే నువ్వు సంజయ్ కి రాసిన ఉత్తరం దొరికింది... చదవాలా వద్దా అని ఆలోచిస్తూనే చదివాను. అమ్మకి ఫోను చేసి మాట్లాడాను. నువ్వు వచ్చాక నిన్ను అడుగుదామనుకున్నాము. ఇంతలో సంజయ్ క్యాంపస్ ఇంటర్వ్యూలో సెలెక్ట్ అయ్యాక నన్ను కలిసి నీ విషయం మాట్లాడాడు. అప్పటికే వాళ్ళింట్లో చెప్పాడుట. నీకు సర్ప్రైజ్ ఇద్దామని నిశ్చితార్థం ఈ రోజుకే ఏర్పాటు చేసాం"... అని చెప్పుతుండగానే అమ్మ అందుకుని, "అందుకే నిన్ను చీర కొనమని బయటికి పంపాను. నిన్నరాత్రి ఆంటీ నీకు 'హింటు' ఇచ్చారు కూడా... సంజయ్ వెళ్ళేలోపే ముఖ్యమయినవి చేయాలి అని. నువ్వు, సంజయ్ కలిసి రావడం మాకు కూడా సర్ప్రైజే" అంది.

ఎంతటి అదృష్టం పిల్లల మనసు తెలుసుకుని అన్నీ సమకూర్చే తల్లితండ్రులు ఉండటం. సంజయ్ కూడా.... చిన్నప్పటినుండీ రిజర్వ్ గా ఉంటూ నే నా మనస్సు ఎంత బాగా తెలుసుకున్నాడో. "మనింటికి టీకి వచ్చిన వాళ్ళు నచ్చారా" అని మామయ్య అడిగేసరికి నాకు సిగ్గు ముంచుకొచ్చింది. "నాకు ఎప్పుడో తెలుసక్కా", అని చండు హడావిడి చేసాడు.

మరో ఆరునెలలో నేను, సంజయ్ దంపతులయ్యాము. మా తొలి రాత్రి నేను సంజయ్ కి చెప్పిన మొదటిమాట "ఈ రోజు నుంచీ మౌనమే నీ భాష పాలసీ క్యాన్సిల్" అని. మనసు విప్పి చెప్పడం ఉత్తమమైన పద్ధతి.

కాలింగ్ బెల్ మ్రోగడంతో గతస్మృతుల నుంచీ బయటికి వచ్చి వెళ్ళి తలుపు తీసాను ఎదురుగా కొరియర్ వాడు. ఈ సంజయ్ ఎప్పుడూ ఏదో ఎలక్ట్రానిక్స్ కొంటూనే ఉంటారు అనుకుంటూ సంతకం పెట్టాను కానీ కొరియర్ వాడు ఒక కవరు మాత్రం ఇచ్చి వెళ్ళిపోయాడు. లోపలికి వచ్చి అది తెరిచి చూస్తే ఇంకేముంది... మా సిటిజన్ షిప్ ఇంటర్వ్యూకి అపాయింట్ మెంట్ లెటర్ అది. వెంటనే ఫోను దగ్గరికి పరిగెట్టి సంజయ్ నంబర్ డయల్ చేసాను.

డిసెంబరు నెల.... ఈ పాటికి న్యూయార్క్ లో ఎంతో చలిగా ఉండి ఉంటుంది. పిల్లలు స్కూళ్ళకి వెళ్ళారు.... సంజయ్ తో కాదు. కారు డ్రైవర్ వెళ్ళి దించి సాయంత్రం మళ్ళీ తీసుకొస్తాడు. అత్తయ్య, మామయ్య టిఫిన్లు తిని టీ.వి చూస్తున్నారు. సంజయ్ కూడా ఆఫీసుకి బయలుదేరుతున్నారు. వంటకి ఏర్పాటు చేస్తుంటే అత్తయ్యగారు "కూరలు తరగనా రమ్మా", అంటూ నాకు సహాయం చేయడానికి వచ్చారు. అమ్మ, నాన్న ఈ పూట ఊరునుండీ వస్తున్నారు. చండు, భార్య, కొడుకు ఒక వారం తర్వాత వచ్చి రెండు

రోజులుండి అమ్మ వాళ్ళని తీసుకుని వెళతారు. మేము ఇప్పుడు బెంగుళూరులో స్థిరపడ్డం. పిల్లలు ఇక్కడి వాతావరణానికి, స్కూళ్ళకి, సంజయ్ ఆఫీసులో పనికి ఇప్పుడిప్పుడే అలవాటు పడుతున్నారు. అత్తయ్య, మామయ్యలకు మా రాక ఇచ్చిన సంతోషాన్ని చూస్తే మేము తీసుకున్న నిర్ణయం ఎంత సరి అయినదో తెలుస్తోంది. అమెరికాలో సిటిజన్లు అయ్యేవరకు ఉండటం వెనక సంజయ్ ఉద్దేశం ఇప్పుడు స్పష్టమయింది. మా పిల్లలు అక్కడ పుట్టిన వాళ్ళు... పెద్దవాళ్ళయ్యాక అక్కడికే వెళ్ళిపోవచ్చు. మా వృద్ధాప్యంలో వాళ్ళకి దగ్గరిలో ఉండటం కోసమేనని తెలిసింది. ఈ రోజుకి సంజయ్ మౌనంగానే ఉంటారు. మాటలు లేకుండా అతని మనస్సు అర్థం చేసుకోవడం ఇన్నాళ్ళకు నాకు అలవాటైపోయింది. నేను మాత్రం మా పెళ్ళి అయిన మరుక్షణం నుంచే మౌనభాష రద్దుచేసుకున్నాను.

ధర్మ సమ్యక్త చేతఃపుచ్ఛోమి - బి. గీతిక

వంగూరి ఫౌండేషన్ ఆధ్వర్యంలో జరిగిన "మొట్టమొదటి అంతర్జాతీయ తెలుగు రచయిత్రుల కథల పోటీ" లో బహుమతి పొందిన కథ.

మంచు తుంపరల్లా మొదలైన చినుకులు క్రమేపీ పెద్దవవుతూ లయతో కూడిన శబ్దం చేస్తున్నాయి. దారి ప్రక్కలనున్న మట్టిలోంచి సన్నటి నీటిపాయ ఉరకలేస్తూ ముందుకు పారుతోంది. అదో గమ్యం తెలీని ప్రయాణం...పల్లాన్ని వెతుక్కుంటూ.

వాలుగా పడుతున్న చిరు చినుకులు అప్పుడొకటి అప్పుడొకటి వచ్చి బాల్కనీలో కూర్చున్న నన్నూ తడుపుతున్నాయి. వాటికి తోడుగా రివ్యూన గాలి. కానీ ఇవేవీ నా ఆలోచనల్ని ఆపలేకపోతున్నాయి.

జడ్డిగా ఉన్న నా ఇన్నేళ్ళ సర్వీసులో ఇలాంటి కేసుని నేనెప్పుడూ చూడలేదు. నాకే కాదు...ఎవరికీ ఇలాంటి కేసు అనుభవంలోకి వచ్చి వుండదు. సంకట స్థితి అన్న మాటకర్థం ఇప్పుడు బాగా తెలుస్తోంది నాకు.

ఎవరయినా నష్టపోయినప్పుడు, దెబ్బతిన్నప్పుడు, మోసపోయినప్పుడు, ఇలా వివిధ కారణాలతో కోర్టుకు వస్తారు. కానీ ఇలాంటి విషయంలో కూడా న్యాయం కోసం కోర్టుకి వస్తారా...? అదీ ఒక జంతువు మీద...!

కింది కోర్టుల్లోలాగానే జంతువు మీద కేసేంటని నేనూ కేసును కొట్టివేసేదాన్నే. కానీ అతను పిటిషన్లో పేర్కొన్న కారణం నన్ను ఆలోచింపజేసింది. ఆ పిటిషన్లో అతను చెప్పిన కారణం...

మేం కోర్టుకు ఎందుకు వస్తాం...న్యాయం జరగాలనే కదా. ఇక్కడ న్యాయం అంటే ఏంటి? నా తరపు మనిషిని ఎవరో చంపారు...లేదూ రేప్ చేశారు. దానికి మీరిచ్చే న్యాయం వల్ల చనిపోయిన వాళ్ళు లేచొస్తారా? రేప్ కాబడ్డ వాళ్ళ శీలం తిరిగొస్తుందా? అవేవీ రావు. మీరు వాళ్ళకి వేసే శిక్షను బట్టి మా మనసుకు తృప్తి కలుగుతుంది. మరి నా మనసుకి ఎలా తృప్తి కలుగుతుంది? నేను దాన్ని చంపితే న్యాయపరంగా తప్పు. మరి మీరూ శిక్ష వేయక, నేనూ శిక్షించక...కన్న బిడ్డను పోగొట్టుకున్న నా మనసు శాంతించేదెలా...?'

ఇవీ...ఆ పిటిషన్లోని వాక్యాలు

అతని బాధ నాకర్థమైంది.

ఎన్నో కేసులకి తీర్పులిచ్చాను మరింకెన్నో కేసుల్ని తీర్పుల్ని చూశాను కోర్టుకు వచ్చేవాళ్ళందరూ న్యాయం చెయ్యమనే వస్తారు. చాలా కేసుల్లో న్యాయమంటే వాళ్ళకు జరిగిన అన్యాయాన్ని సరిదిద్దమని కాదు. తమకు అన్యాయం చేసిన వాళ్ళను శిక్షించడమే న్యాయమంటే వాళ్ళ దృష్టిలో ఆ శిక్షను చూసి సంతృప్తి చెంది వాళ్ళకు జరిగిన అన్యాయాన్ని మర్చిపోతారు. కొన్ని కేసుల్లో వాళ్ళకు కావాల్సిన న్యాయం ఆస్తి పరంగా ఉన్నా ఎక్కువ కేసుల్లో ఆత్మ తృప్తి వారు కోరుకునే న్యాయం అందుకే కేసును మేజిస్ట్రేట్ కోర్టులాగా కొట్టివేయలేకపోయాను.

ఇది ఒక కారణమైతే, ఇంకో కారణం అతని గుండె కోతని నేను అర్థం చేసుకోగలను...ఎందుకంటే నాదీ అదే పరిస్థితి కాబట్టి. అతని కూతురు శాశ్వతంగా దూరమై పోతే, నా కొడుకు ఇంత విశాల భారతావనిని కుగ్రామమనీ, ఇక్కడుండలేననీ, విదేశాల బాటపట్టాడు. అందులో నా తప్పు ఉంది. ఉన్నత విద్య కోసం వాణ్ణి నేనే ఎబ్రాడ్ పంపాను. వాడికక్కడి పైపై మెరుగులు నచ్చి ఈ పూర్ ఇండియాకి రానన్నాడు.

కానీ...అతను. ఆమె చేసిన తప్పేంటి...? వాళ్ళకెందుకీ శిక్ష...?

వాళ్ళ తప్పేంటేదనేగా నాకింత ధర్మ సంకటం. తప్పంతా ఆ ఆంబోతుడే కానీ వాళ్ళకి న్యాయం చేసేదెలా...?

అంతులేని ప్రశ్నలతో మెదడు వేడెక్కడం తెలుస్తోంది... అంతటి చలిలోనూ...!

నాకింత అన్యాయం జరిగితే కోర్టుకి కాకుండా ఎక్కడికి వెళ్ళగలను...? కోర్టులోనే నాకు న్యాయం దొరక్కపోతే ఇంకెక్కడ వెదకను దాన్ని...? దీనంగా అడుగుతున్న అతని రూపంతోపాటూ కేస్ షీట్లోని విషయాలు ఉదయం జరిగిన ఆర్గ్యుమెంట్ కళ్ళముందు మెదిలాయి.

ఈ కేసులో వాది భరత్ విజయవాడలోని ఒక వ్యాపారవేత్త. అతనికి పెళ్ళైన ఐదేళ్ళకి లేక లేక పుట్టిందట దివ్య. పాపకి నిండా రెండేళ్ళైనా నిండకుండానే ఓ రోజు... వాకిట్లో ఆడుకుంటున్న పాపాయిని ఓ ఆంబోతు కొమ్ములతో కుమ్మి రోడ్డు మీదకి ఈడ్చుకొచ్చి చీల్చి చెండాడిందట.

కావాల్సినంత ఆస్తి అంతస్తులున్నా అనుభవించడానికి బిడ్డలు లేరు. ఇందులో తప్పవరిది? ఆ దుఃఖం నుంచి బయటపడి 'ఇలాంటి పరిస్థితి'. 'ఈ గుండె కోత' మరో 'కన్న గుండె'లకి వద్దు. ఇలా ఇంకెవరూ బలి కారాదంటూ ఆ ఆంబోతు మీద కేసు వేశాడట భరత్.

కేసు కింది కోర్టులన్నిటోనూ కొట్టివేయబడి ఇప్పుడు ఈ జిల్లా కోర్టుకు వచ్చింది. మొదటి విచారణ జరిగిన రోజు నాకు బాగా పరిచయస్తుడైన మేజిస్ట్రేట్ కోర్టు జడ్జి ఫాన్ చేసి, 'చందన గారూ...ఇది పెద్ద విషయమా...? దీనికి మానవ మాత్రులం మనమేం చెయ్యలేం...' అనడం నాకింకా గుర్తే.

ఆ సంఘటన జరిగినప్పుడు ప్రత్యక్షంగా ఆ ఇంటి చుట్టుపక్కల వాళ్ళు కోర్టులో సాక్ష్యం చెప్పడానికి వచ్చి... 'అంతా శివుడాజ్ఞ నందీశ్వరుడు ఎందుకిలా చేశాడో...' అనడం నన్ను విస్మయానికి గురిచేసింది.

కేసులో ప్రతివాది ఆంబోతు తరపున వాదించడానికి పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ వేయాల్సివచ్చింది. వాయిదాలు, విచారణలు ఈ రోజుతో పూర్తయ్యాయి. రెండు వైపుల వారూ చాలా బలంగా వాదించారు. ఇద్దరి వాదనల్లోనూ అర్థముంది. వారి వాదనలు చెవుల్లో ప్రతిధ్వనిస్తూనే ఉన్నాయింకా.

'యువరానర్..! ఆ ఆంబోతు మూగప్రాణి. దానికి నోరు లేదు. దాని వాదన చెప్పుకోలేదు. దానికి న్యాయం జరగడం కోసం...' పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ మాటలు పూర్తి కాకుండానే భరత్ తరపున లాయర్ రత్నశేఖర్ ఖంగున గొంతు విప్పాడు.

‘అది మూగప్రాణి. చెప్పుకోలేదు. మరి మనిషికి నోరుంది. బాధ చెప్పుకుంటున్నాడు. నా క్లయింట్ చెప్పుకుంటున్నదీ అదే ఐదేళ్ళ తర్వాత లేక లేక పుట్టిన తన కూతురి హత్య ఆయనకి తీరని దుఃఖమే. మరి నోరు తెరిచి బాధని చెప్పినా ఈ సమాజం పట్టించుకోవట్లేదని మనం మర్చిపోతున్నాం. అంటే చెప్పుకున్నా ఉండని రక్షణ, అభయం చెప్పుకుంటే వస్తుందన్నమాట. ఎంత హాస్యాస్పదం! అడగడం అమ్మైనా పెట్టదంటారు. కానీ మీరు అడక్కపోతేనే న్యాయం చెయ్యాలన్నట్లు మాట్లాడుతున్నారు.’ పి.పి వంక చూస్తూ అడిగాడు రత్నశేఖర్.

‘అయితే మీరేమంటారు? పాపపోయిందని, హత్య చేసిన నేరానికి ఆంబోతుని వధించమంటారా? అప్పుడు దానికి మనకీ తేడా ఏముంది? ఒక జీవిని చంపడం పాపం కదా?’ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ పాప పుణ్యాల గురించి చెప్పబోయాడు.

‘పాపమా! అవి మనుషుల్ని చేల్చి చంపడం పాపం కాదు. కానీ అవి చేసిన తప్పుకి మనం శిక్షించడం మాత్రం పాపమా?’ రత్నశేఖర్ ఆవేశంగా అడిగాడు.

‘పాపమే. వాటికి బుద్ధి జ్ఞానం విచక్షణ లేవు. మనకా విచక్షణుంది...’

‘అవును...ఉంది కాబట్టే వాటికున్న విలువ కూడా మనకి లేదు. ఒక జంతువు మనిషిని చంపితే పట్టించుకోం మనం. అదే...మనిషి జంతువుని చంపితే ఆ మనిషిని శిక్షించే వరకూ వదలం. మూగజంతురక్షణ. కారుణ్య సంఘం అంటూ మనిషిని కుళ్ళబొడుస్తాం. యువరానర్! మనం ఒక పశువుని కాపాడాలని చూస్తాం. ఒక పులి, జింక, ఏనుగు...ఏదైనా అవ్వచ్చు. కానీ అవి? మొన్నటికి మొన్న ఎక్కడో కాదు...మన రాష్ట్రంలోనే ఏనుగుల గుంపు పన్నెండు మందిని కిరాతకంగా చంపేసినా వాటి రక్షణ గురించే ఆలోచించాం. చనిపోయిన ఆ పన్నెండు మంది కుటుంబాల అగచాట్లు, ఆవేదనలు ఆలోచించామా? వాళ్ళెప్పోతే మనకెందుకు? మనం మాత్రం ఆ ఏనుగుల పోషణకి లక్షలు లక్షలు ఖర్చుపెట్టాం. తోటి మానవులకి ఏం జరిగినా చలించకుండా ఉండడమేనా మనకున్న బుద్ధి, జ్ఞానం విచక్షణ? ఇంటికి మగదిక్కు పోయాక ఆ కుటుంబానికి, అతని భార్యపిల్లలకి దిక్కెవరు? అలాంటి పన్నెండు కుటుంబాల్లోని దుఃఖం మనకనవసరం. ఆ అభాగ్యపిల్లల బతుకులు ఏమైపోయినా మనకనవసరం. ఆహారం కోసం కాదు యువరానర్... పాగరెక్కి జనాల మీద పడి ఊళ్ళు నాశనం చేస్తే, వాటి తప్పే లేదు. వాటి కోసం లక్షలు వెచ్చించాం. అదే చూసీ చూడకో తెలిసీ తెలికో ఒక్క మృగాన్ని చంపామో... అది నేరం. ఘోరం. ఏళ్ళ తరబడి విచారించి శిక్షిస్తాం. ఇదేనా న్యాయం? ఒక్క జంతువు కున్న విలువ ఇంత ఆలోచన, మేధాశక్తి ఉన్న మానవుడికి లేదా!? మన చట్టంలో మనుషులు జంతువుని చంపితే తప్పు. జంతువులు మనుషుల్ని చంపితే తప్పకాదు. ఇదేగా యువనార్.. సోకాల్ న్యాయం?’ ఆవేశంగా అడుగుతున్న రత్న శేఖర్ గొంతు బొంగురుపోయింది.

చివర్న బెంచీల మీద కూర్చున్న వారిలో కలకలం... గుస గుసలు...

‘ఆర్డర్...ఆర్డర్...’ అని ‘మీరు చట్టాన్ని అవమానిస్తున్నారు.’ అంటూ హెచ్చరించక తప్పలేదు జడ్జినైన నాకు.

కేసు గురించి మీడియాలో చూసీ, ఆ నోటా ఈ నోటా వినీ వచ్చిన చాలా మంది జూనియర్ లాయర్లూ, ప్రజలతో కోర్టు నిండిపోయింది. కోర్టు సమయం అయిపోవడంతో కేసుని రెండు రోజుల తర్వాతకి వాయిదా వెయ్యాలన్నీచ్చింది జడ్జిమెంట్ కోసం.

రెండు రోజులూ నా మనసులో ఈ కేసు గురించే ఆలోచనలు.

ఈ రోజే...ఆంబోతు కేసు జడ్జిమెంట్...!

అంతటా అదో క్యూరియాసిటీ. పసిపాపని చంపిన నేరానికి ఆంబోతుని శిక్షిస్తారా? శిక్షిస్తే ఏం శిక్ష విధిస్తారు? యావజ్జీవమా? ఉరిశిక్షా? ఇదే చర్చ.

ఈ శిక్షలతో, కోర్టువాయిదాలతో ఏ మాత్రం సంబంధం లేనట్లు ఆ ఆంబోతు ధీమాగా, హాయిగా జైల్లో గడ్డి నములుతూ కూర్చుంది ఇన్ని రోజులూ...!

ఉదయం పది గంటలవ్వస్తున్నా ఇంకా ఎండ రాలేదు. అల్పపీడనం! నలభై ఎనిమిది గంటల వరకు భారీ వర్షాలు కురవొచ్చని హెచ్చరికలు జారీ చేశారు.

దాని తాలూకు మబ్బు దట్టంగా కమ్మి ఇంకా చీకటి అనిపించేలా ఉంది.

పోర్లికోలోంచి తీసిన కారుని రివర్స్ చేసి కోర్టు వైపు పోనిచ్చాను.

కోర్టు నా హోదాకు నియమించిన అమీనా గేటు వెయ్యడం, గేటు ప్రక్కన 'జడ్జి చందన' అన్న నేం ప్లేట్..కారు మిర్రర్లోంచి కనిపిస్తుంటే ఆలోచనల్నిండా కోర్టుని, ఈ రోజు కేసుల్ని నింపుకుని కారుని ముందుకు దూకించాను.

నా జడ్జి జీవితంలో ఓ కేసు తీర్పు కోసం వచ్చిన ఇంతమంది జనాన్ని ఎప్పుడూ చూడలేదు నేను. విశేషం ఏమిటంటే...ఏ తీర్పుకైనా ముద్దాయి సంబంధిత బంధువులో, మిత్రులో, ఆపులో వస్తుంటారు. కానీ ఈ కేసుకు వచ్చినవారిలో చాలా మంది వాది, ప్రతివాదులిద్దరికీ సంబంధించిన వారు కాదు. అసలు వారితో ఏ సంబంధమూ లేని వారే...!

కళ్ళజోడు సరిచేసుకుని, నేను వ్రాసుకున్న పాయింట్లున్న పేపర్ని చేతిలోకి తీసుకున్నాక, అలవాటుగా ఏకాగ్రతగా జడ్జిమెంట్ చెప్పడంలో నిమగ్నమయ్యాను.

'కేసు వాదోపవాదాలు విన్న తర్వాత తప్పు ముమ్మాటికీ ఆంబోతుదేనని కోర్టు నమ్మింది. చిన్నారి దివ్య మరణం మనలోని మానవత్వానికే సవాలయ్యింది. వాది భరత్, అంజుశ్రీలకి కోర్టు ప్రగాడ సానుభూతి తెలియజేస్తోంది.

ఒక చోట ఏనుగులు భీభత్సం చేశాయని. మరో చోట పులులు మనుషులపై దాడి చేశాయని ఆ సంఘటనల్ని ఈ తీర్పులో పరిగణనలోకి తీసుకోలేం. ఈ కేసులో దోషి ఆంబోతే. దాన్ని శిక్షించాల్సిందే కానీ శిక్షించే ముందు మానవులుగా, మానవత్వం నిండినవారిగా ఆలోచించాలి మనం.

బుద్ధి, జ్ఞానం, విచక్షణ ఉన్న మానవుణ్ణి శిక్షిస్తే అది ఒక మార్పు తెస్తుంది. అది తప్పని, మరలా ఆ పని చెయ్యకూడదనీ, ఒకవేళ అలా చేస్తే శిక్ష పడుతుందనీ మిగిలిన మనుషులందరూ గ్రహిస్తారు. మరి ఈ పశువుని శిక్షించడమో, ఉరివేయడమో చేసినంత మాత్రాన మిగిలిన అన్ని పశువులూ ఇలా చెయ్యకూడదని తెలుసు కుంటాయా? ఇవన్నీ జరగనప్పుడు, దాన్ని శిక్షించి ప్రయోజనమేంటి...?' ఎమోషనల్ గా బాగా ఇన్వాల్య్ అయ్యానేమో ఒక్క క్షణం ఏమీ మాట్లాడలేక పోయాను.

ఆ ఒక్క క్షణంలోనే అందర్లో ఆలోచన ...కలకలం. 'ఇక ఆంబోతుని శిక్షించరేమో' అన్న నమ్మకం.

నేను నా తీర్పుని కొనసాగించాను.

'మనం మానవులం. అపారమైన మేధస్సు కలిగినవారం. ఈ భూమి మీద ఉన్న జీవరాశుల్నీ, పర్యావరణాన్నీ కాపాడవలసిన అవసరం ఉంది. అదీ మనకోసమే. మన మనుగడకు ముప్పు రాకూడదనే.

పర్యావరణంలోని సమతుల్యత చెడగొడుతున్న మనకి దాన్ని సరిచేయవలసిన బాధ్యత కూడా ఉంది. అందుకోసమే చట్టం మూగజీవుల పట్ల కౌముది వద్దంది. అంతరించిపోతున్న జాతుల మనుగడని రక్షించడం కోసం వాటికి అపకారం తలపెడితే శిక్షల్ని వేస్తోంది. అంత మాత్రాన మనిషికి విలువ లేదని కాదు.

అందువల్లనే...ఈ కేసులో దోషి ఐన ఆంబోతుని శిక్షించడంలోనూ మానవులంతా మానవతా దృష్టితో ఆలోచించి తీర్పు ఇవ్వడమైనది. ఆంబోతును అటవీ శాఖకు అప్పగించి దాన్ని దూరంగా దట్టమైన అరణ్యంలో వదిలి రమ్మని శిక్ష విధించడమైనది. ఇందుకు అవసరమైన కార్యనిర్వహణకు అటవీశాఖ అధికారులకి జారీ చెయ్యడమైనది...'

నాలో నాకే ఏదో లోటు... 'నేను దివ్య తల్లిదండ్రులకి న్యాయం చెయ్యగలిగానా...?' నిన్నట్లుండీ ఇదే అంతర్మథనం. ఈ కేసుకి తీర్పు ఇచ్చి పది గంటలు దాటింది. ఒకసారి జడ్జిమెంట్ అయిపోయాక ఆ కేసు గురించి పది నిమిషాలైనా తిరిగి ఆలోచించని నేను... ఇదే కేసుని మొదటినుంచీ ఇదే తీవ్రతతో ఇంకా...ఇంకా ఆలోచిస్తూనే... ఊహు... మధనపడుతూనే వున్నాను.

బిడ్డ ఉన్నా కంటికి, చేతికి అందనంత దూరంలో ఉండి ఒంటరిగా బతుకుతున్న దాన్ని, పేగుతీపి, ఆ వియోగంలోని చేదు, రెండూ నాకు బాగా తెలుసు. అందుకే నేమో నాలో ఈ సంఘర్షణ...!

నా ఆలోచనలు సాగుతూనే ఉన్నాయి. కానీ...వాటన్నిలో ఒకటే ప్రశ్న... 'నేను న్యాయం నిలబెట్టానా...?'

'మనిషికి మనిషి న్యాయం చేసుకోలేక పోతున్నామా...!'

వీసా

- మహేష్ శనగల

Muncie, IN

వంగూరి ఫౌండేషన్ ఆఫ్ అమెరికా వారు నిర్వహించిన 16వ ఉగాది ఉత్తమ రచనల పోటీలో

- ఉత్తమ కథానిక విభాగంలో - బహుమతి పొందిన కథ

యాభై ఏళ్ళ పాటు శతవిధ హావభావాలు పలికించిన చేతులలో, ఆ వర్షం కురిసిన సాయంత్రం, రెపరెపలాడింది ఒక కాగితం. అది మామూలు కాగితం కాదు. ఆహార్యం లేని కబీర్ దాస్ ముఖకవళికలలో ఆశ్చర్యం తొణికిసలాడింది. వరండాలో కూర్చుని, తన బంగారు కళ్ళజోడుతో మరొక్కసారి ఆ కాగితం వంక నిశితంగా చూశాడు. వీసా వచ్చింది తనకి. అనుకుని అతిథిలా, ఆశ్చర్యభరితంగా, వచ్చిందా వీసా. ఏ దేశానికి వీసా అన్నది అందులో రాసిలేదు. కొందరికి ఎంతో కష్టపడితేనో, ఎన్నో ఇక్కట్ల పాలైతేనో, సంవత్సరాలు పడిగాపులు కాస్తేనో రాని వీసా తనకి ఇంత త్వరగా హృదయ భరితంగా ఇప్పుడెలా వచ్చిందన్న ఆలోచనలలో మునిగిపోయాడు కబీర్ దాసు.

బయట వాహనాల రౌద, లోపల ఆలోచనల సాదల మధ్య ఒక్క క్షణం తన జీవితాన్ని ఒకసారి పునరావలోకనం చేసుకున్నాడు.

సచిన్ టెండూల్కర్ కంటే ఒక అరంగుళం తక్కువగా ఉన్నా, అతనికి తక్కువకాని పట్టుదల, ప్రేరణ, క్రమశిక్షణలతో తన జీవితాన్ని నటరాజుకి అంకితం చేసాడు కబీర్ దాసు, ఐదుం పావు అడుగుల స్థూలకాయంలో ఐదువందల అడుగుల గిరజాల జులపాల హాస్యనటుడు, తండ్రి, కొడుకు, భర్త, అన్న, ఇంకా మరెన్నో పాత్రల కామ రూపాలు దాగి ఉన్నాయి. జులాయిగా తిరగాల్సిన టీనేజ్ వయసులో మొదలెట్టిన నాటకాల పిచ్చి తననీ ఉన్నత స్థితికి తీసుకు వచ్చింది. చార్లీ చాప్లిన్, చో రామస్వామి తన ఆరాధ్యదైవాలు.

రిటైరైన గత దశాబ్దంలో అయిన నటజీవితం మరింత ఎత్తుకి, తారాస్థాయికి చేరుకుని ఉంది. ఎన్నో అనూహ్యమైన నాటకీయత ఉన్న నాటకాలేసిన కబీర్ దాసుకి ఇలా ఉన్నట్టుండి అంతకంటే ఎక్కువ నాటకీయంగా వీసా రావడం ఇంకా అర్థం కావడంలేదు. తను పుట్టి పుట్టడంతో అందరిలాగే ఈ దేశానికి ఆరు దశాబ్దాల క్రితం వలస వచ్చినప్పుడు వీసాకి దరఖాస్తు పడింది. తను నటించే సినిమాలు, సీరియళ్ళ కంటే నిత్యజీవితంలోనే ఊహించలేని నాటకీయత ఉండన్న సంగతి కబీర్ దాసుకి చిన్నప్పుడే అర్థమయ్యింది. నెలకి తొంభై రూపాయిల జీతం మీద ఏడుగురు బ్రతికిన రోజుల నుండి, కోట్లకి పడగలెత్తిన ఈ రోజు వరకు జీవితం ఊహించలేనన్ని మలుపులు తిరిగాయి.

ఆశ్చర్యాలోచనల నుండి బయట పడి, పక్కనే కూచుని టీవీ చూస్తున్న తన ఆరడుగుల బామ్మర్దని పిలిచి అడిగాడు కబీర్ దాసు.

"ఏమయ్యా రాఘవరావూ, ఇది నిజంగా వీసానే అంటావా? నమ్మకక్యం కావడంలేదయ్యా. ప్రతి ఏడూ వీసా ఆఫీసరుని రంచనుగా కనుక్కున్నప్పుడు ఏనాడు ఇంత త్వరగా వీసా వస్తుందని చెప్పలేదు. ఒకవేళ ఇదేమయినా స్కాము కాదు కదా?" అని ఒకింత అనుమానం వ్యక్తం చేశాడు.

"వాన రావడం, వీసా దొరకడం రెండూ చెప్పలేని విషయాలు. ఏదైనా ఒకసారి మనం నిర్ధారించుకుంటేనే మేలు బావగారూ. ఒకసారి వీసా ఆఫీసుకు వెళ్ళి వద్దాం పదండి" అని రాఘవగారు ఇరవై నాలుగంటల విజయవాడ వీసా ఆఫీసుకి దారి తీశాడు.

ఆదివారం కావడంతో రోడ్డు మీద ట్రాఫిక్కు సెలైను బాటిల్ నుండి కారుతున్న నీటి చుక్కల్లా పారుతోంది. మేఘాలు దట్టంగా, పాత అట్లకాడ మీద పేరుకుపోయిన మఱ్ఱలా కావరించి చూస్తున్నాయి. ఏ నిమిషంలో నైనా చినుకులు చిలికి చిలికి పెద్ద గాలివానలా మారే సూచనలు కనిపిస్తున్నాయి.

ఆదివారమైనా చాంతాడంత క్యూ ఉంది. ఆఫీసులో ఒక మధ్య వయస్కుడైన సగటు గుమస్తా ఉన్నాడు. ఒక అరగంట తర్వాత తన వంతు వచ్చింది.

వీసాలు రావడం సర్వసాధారణం అయ్యింది చాలా కాలంగా. ఒకానొకప్పుడు, అంటే మార్కండేయుడి కాలంలో వీసాలు రాని, అవసరంలేని రోజుల్లో, ఈ ఇహదేశంలో జీవితం బోరు కొట్టి పరదేశంలో కాలం గడపాలనుకునే వాళ్ళకి మాత్రం వీసా అవసరం అయ్యేది. ఈ రోజుల్లో అందరికీ ఎప్పుడో ఒకప్పుడు వీసాలు వస్తూనే ఉన్నాయి.

"ఇది మీరు అరవయ్యారేళ్ళ క్రితం దాఖలు చేసిన వీసా దరఖాస్తు. కానీ ఇందులో మీకు వీసా వచ్చినట్టుగా ఏమీ వివరాలు కనిపించడంలేదు" అని పెదవి విరిచాడు గుమస్తా వీరయ్య. "అయినా మా ఆఫీసరుతో ఒకసారి మాట్లాడి చెబుతా ఉండండి" అని పక్కనే ఉన్న గదిలోకి వెళ్ళాడు వీరయ్య. అవతల ఆఫీసరు చెప్పే మాటలే గట్టిగా వినిపిస్తున్నాయి. మాటలు వింటూనే వీరయ్య వాలకం మారిపోయింది. "సారు వెంటనే వస్తున్నారు."

లోపలకి వస్తూనే వినమంగా నమస్కారం చేసి "మిమ్మల్ని ఇంతసేపు వేచి ఉంచాను, క్షమించాలి సార్." అని చెయ్యి కలిపి మరో కుర్చీ లాక్కుని కూర్చున్నాడు ఆఫీసర్. "నాపేరు నారాయణ, మీ అభిమానిని. ఎన్నోసార్లు మీ నాటకాలు, సినిమాలు చూశాను, చాలా ఎంజాయ్ చేశాను. మీరంటే గౌరవం, అభిమానం."

"అవునా!" అని నవ్వుతూ తలూపాడు కబీర్ దాసు.

కొంత పిచ్చాపాటి మాట్లాడిన తర్వాత విషయంలోకి వచ్చాడు నారాయణ.

"విషయమేమిటంటే మీకు ప్రత్యేకమైన వీసా వచ్చింది. మీ ఫైల్స్ నా దగ్గర ఉన్నాయి. నేను రోపీ మీకు పర్సనల్ గా ఫోన్ చేద్దామనుకుంటున్నాను. ఈ లోగానే మీకు కొరియర్లో ఉత్తరం అందుతుందని అనుకోలేదు."

ఇంకా విషయం అర్థంకానట్లుగా ముఖం పెట్టాడు కబీర్ దాసు

"ఎక్స్ప్లొరేషన్ వీలైతే ప్రోగ్రాములో ఒక్కొక్కసారి ప్రత్యేకమైన వ్యక్తులకి వీసాలు అనాయాసంగా వస్తాయి." తన వడిలో ఉన్న ఫైల్ బల్ల మీద పెట్టి ముడి విప్పాడు నారాయణ. "మీ పేరు ఆ కోటాలోకి వెళ్ళింది. నూటికో కోటికో ఒకరికి దొరికే వీసా ఇది. కాకపోతే మీరు ప్రయాణం కొన్ని ప్రత్యేక పద్ధతుల్లో చెయ్యాలి."

"అలాగా. చెప్పండి" అన్నాడు కబీర్ దాసు. ఇప్పుడు ఇక్కడ జరుగుతున్న పనులు, జీవితం, జీవన విధానం వదిలి వలస పోవడం ఎలా? అదీ ఇంత అర్థంకాదుగా? ఈ ఊహలు బస్టాండులో ఈగల్లా కబీర్ దాసు బుర్రలో తిరుగుతున్నాయి.

"మొదటగా, ఈ వీసాని మీరు తిరస్కరించడం కుదరదు. కనీసం ఒక సంవత్సరం క్రిందటే మీరు తిరస్కార దరఖాస్తు చేసి ఉంటేగాని కుదరదు."

ఒక్కసారి ఫ్రాంజా కాఫ్ఫా, జాన్ పాల్ సార్ట్రే, బోర్ట్రే, వగైరే రచయితల అస్థిత్వ వాద, అధివాస్తవిక వాద రచనలు తన కళ్ళముందు గిర్రున తిరిగాయి.

"ప్రతి సంవత్సరం వీసా లాటరీలో నా పేరు వస్తుందేమోనని కనుక్కున్నప్పుడు కూడా ఇలాంటి విషయం బయట పడలేదు సార్. ఎంత సంతోషదాయకమైన విషయమైనా ఇంత అర్థాంతరంగా వస్తే కొంచెం కష్టమే కదా?"

"అవున్నార్. కానీ ఇది లాటరీ కాదు. ప్రత్యేకమైన వ్యక్తులకి ప్రత్యేకమైన కేటగిరీ ఇది. వస్తే అనాయాసంగా, అనాయాచితంగా వస్తుంది. ఇది ఈ అదృష్టం" అన్నాడు నారాయణ.

"కేవలం మీ కుమారుడు మాత్రమే మీతో కూడా విమానాశ్రయానికి వెళ్ళి, ప్రత్యేకమైన కాగితాల మీద సంతకాలు పెట్టి మిమ్మల్ని విమానం ఎక్కించవలసి వస్తుంది. ఇది రెండో రూలు."

"కానీ మా అబ్బాయి అమెరికాలో ఉంటాడు." కొంచెం ముఖం చిట్టించి అడిగాడు కబీర్.

"ఫరవాలేదు. ఆయనని పిలిపించండి వీలైనంత త్వరలో" అదేదో సర్వ సాధారణమైన విషయంగా చెప్పాడు నారాయణ.

"తర్వాత ఈ వీసాతో మీరు కేవలం కొన్ని విమానాశ్రయాల గుండా మాత్రమే వెళ్ళగలరు." కాగితాలు తిప్పి, ఒక చిట్టాతీశాడు నారాయణ. మన రాష్ట్రంలో విజయవాడ, రాజమండ్రి. కానీ మీకు మరింత సుఖప్రయాణం కావాలంటే, వారణాసి లేదా అలహాబాద్ విమానాశ్రయాల ద్వారా వెళ్ళాల్సి ఉంటుంది. ఇవి గవర్నమెంటు వారి రూలు. మీకు ఉన్నత తరగతి టికెట్లు అక్కడినుండి మాత్రమే లభిస్తాయి. మిగిలిన చోట్ల జనరల్ లేదా రెండవ క్లాసు టికెట్లు మాత్రం ఉంటాయి."

అర్థమైనట్లు తలూపాడు కబీర్ దాస్.

"ఇది సింగిల్ ఎంట్రీ వీసా. కేవలం ఒక్కసారి వెళ్ళడానికే పనిచేస్తుంది. మరల వాపసు రావడానికి దరఖాస్తులు చేసుకోవడానికి మరొక జీవితకాలం పడుతుంది." కాస్త అతిశయోక్తితో చెప్పాడు నారాయణ.

"మీరు బయలుదేరడానికి కేవలం పదకొండు రోజులు మాత్రం ఉన్నాయి, ఈ రోజు కలుపుకుని. ఇది ప్రత్యేకమైన రూలు. ఇలా కుదరకపోతే మీ ప్రయాణం లో అష్టకష్టాలు, చెప్పలేనన్ని బాధలు పడాల్సి వస్తుంది అని గరుడ ఉవాచ. కాబట్టి మీ ప్రయాణ ఏర్పాట్లు వెంటనే చేసుకోండి." అని ఫైల్ మూశాడు నారాయణ.

ఇక వెనుతిరిగి చూసుకునే అవకాశం, అవసరం కనిపించలేదు కబీర్ దాసుకి. ఈ దేశంలో మూడు జీవితకాలాల సమానంగా ఘనమైన జీవితం గడిపాడు కబీర్ దాసు. ఇక ఈ వీసాతో మరొక విన్నూత్నమైన జీవితాన్ని మొదలుపెట్టే అవకాశం లభించింది. మరొక రంగస్థలం పైన మరిన్ని విలక్షణమైన వేషాలు వేసే సమయం ఆసన్నమైంది.

"ఇక ప్రయాణ సన్నాహాలు మొదలెడదాం పదండి బావగారూ" అన్నాడు రాఘవరావు.

"చాలా థాంక్స్, మరి బయలుదేరతాం" అని నారాయణతో చెయ్యి కలిపాడు కబీర్ దాస్.

వీరయ్యకి వద్దన్నా ఒక ఐదొందలు చేతిలో పెట్టి నిష్క్రమించాడు కబీర్ దాస్.

విమానాశ్రయం

రెండురోజులపాటు ఏక బిగిన ప్రయాణం చేసి వారణాసిలో రైలు దిగారు కబీర్ దాస్, కొడుకు ఈశ్వరదాస్.

ఈశ్వర్ మనసు భారంగా ఉంది. అనుకోకుండా నాన్నగారికి వీసా రావడంతో వెంటనే వచ్చేసాడు. నలభైయేళ్లు ఈశ్వర్ గత ఇరవయ్యేళ్లుగా అమెరికాలో ఉంటూ ఇప్పుడు పెద్ద పరిశోధనా సంస్థని నడుపుతున్నాడు. తనకి కాశీ నగరం రావడం ఇది మొదటిసారి కాదు. క్రితం సారి కాశీకి వచ్చినప్పుడు తను ఆ నగరంపై, కాశీ పురాణంపై పరిశోధనలు చేస్తున్నాడు. కాశీని మించిన అద్భుతం ఈ ప్రపంచంలో మరెక్కడా లేదని ఆధార పూర్వకంగా ఋజువు చేశాడు తన పరిశోధనా వ్యాసాల ద్వారా. కానీ మలిసారి వచ్చేది నాన్నగారిని విమానం ఎక్కించడానికి అని, అదీ ఇంత త్వరలో అని ఏనాడూ అనుకోలేదు.

సూర్యోదయంతోనే లేచి, నాన్నగారిని చేత వెంట పెట్టుకుని విమానాశ్రయానికి బయలుదేరాడు ఈశ్వర్. ఐదువేల సంవత్సరాల చరిత్ర ఉన్న ఆ విమానాశ్రయం అత్యద్భుతం, అసమానం, అత్యంత పవిత్రం, శక్తివంతం. ప్రపంచంలో మరెక్కడా అటువంటి బృహత్తరమైన ప్రదేశం లేదనేది పరమసత్యం. కేవలం కాశీలో మాత్రమే ఉత్తర దిశగా పారే గంగమ్మ ఒడ్డున, అర్ధచంద్రాకారంలో ఏడు కిలోమీటర్ల పొడవు ఉంటుంది విమానాశ్రయం. ఈ విమానాశ్రయానికి అరవై నాలుగుగేట్లు ఉన్నాయని తనకి అనుభవ పూర్వకంగా తెలుసు. కాశీలో వీధులన్నీ తన అరచేతి రేఖల్లాగా ఈశ్వర్ మస్తిష్కంలో నిక్షిప్తమై ఉన్నాయి.

"ప్రపంచంలో ఇతర ఎయిర్ పోర్టులు గేట్లు అని అంటే వారణాసి పరిభాషలో వాటిని ఘాట్లు అని పిలుస్తారు నాన్నగారు," అని యధాలాపంగా నాన్న వైపు తిరిగి చెప్పాడు ఈశ్వర్. కాశీకి రావడం కబీర్ దాసుకి ఇదే మొదటిసారి. అనేక సార్లు రావాలనుకున్నా ఆఖరికి వీసా వచ్చాక రావడం అనేది కబీర్ దాసుకి జగన్నాటకంలో మరో అనూహ్యమైన మలుపుగా తోచింది.

విమానాశ్రయానికి దారి తీసే దశ అశ్వమేధ వీధి అసాంతం కిటకిటలాడుతుంది. ఆట సామాన్లు అమ్ముతున్న చిరువ్యాపారులు, తోపుడు బళ్ళు, విరిగిపోయిన చిన్ని నీటి విమానాలు, వాటి తెడ్లు, పక్కన ఒక షాపు అరుగుపై నిద్రపోతున్న ప్రయాణీకులు, రాత్రి గంగమ్మ హారతి తర్వాత పడవేసిన పూలు, మరింత చెత్త, మరో పది అడుగుల్లో రాద్ర హనుమాన్ మందిరం, ప్రక్కనే గణేశ ఆలయం కుడివైపున రెండు ధర్మ సత్రాలు, గన్నులు, లాశీలతో వందమంది సెక్యూరిటీ గార్డులు, ఇవీ ఆ విమానాశ్రయానికి నిత్య స్వాగత దృశ్యాలు...

విమానాశ్రయానికి ప్రధాన గేటు దశ అశ్వమేధా గేటు. అప్పటి వరకు ఇరుకు దారుల్లో నడచిన వారిద్దరికి గేటు దగ్గరికి వచ్చిన మరుక్షణం ఎదురుగా విశాలంగా నీటిరంగుల చిత్రంలా కనిపించింది గంగా రన్ వే. ఇది ప్రపంచంలో అత్యంత పురాతనమైన, ముఖ్యమైన విమానాశ్రయమున్న విషయం కళ్ళకి కట్టినట్టుగా కనిపిస్తుంది.

ఆ రన్వేకి ఆవలి ఒడ్డున గీత గీసినట్లున్న క్షితిజ రేఖ మీదుగా ఎర్రటి సూర్యుడు ఉదయిస్తూ దర్శనమిచ్చాడు! ఆ బృహద్భయం చూసి ఒక్క క్షణం తన్నయత్వంతో ఆగిపోయారు తండ్రికొడుకులు.

రన్వే మీద వందల కొద్దీ నీటి విమానాలు నిలిచి ఉన్నాయి. కొన్ని గేట్ల వద్ద మెట్లకి ఉన్నాయి, కొన్ని బయల్దేరుతున్నాయి, మరి కొన్ని అప్పుడే తిరిగి వచ్చి ఉన్నాయి. వర్షాకాలం కావడంతో రన్వే మరింత విశాలంగా మారింది. దానిపై బంతి, చామంతి, మల్లెపూలు, విస్తళ్ళు, మరింత చెత్తచెదారం తేలుతున్నాయి. వరదల్లో కొట్టుకు వచ్చిన బురదతో రన్ వే ఛాయలో, బెల్లం పాకంలా కనిపిస్తుంది.

మరో నాలుగడుగులు వేసి గేటు మెట్లపైకి అడుగుపెట్టారు తండ్రి కొడుకులు. మరుక్షణం వాళ్ళని చుట్టుముట్టారు ఒక డజనుమంది ట్రావెల్ ఏజెంట్లు. ప్రతి ఏజెంట్ ఒక టైం టేబుల్ చంకలో ఉంచుకుని, చేతిలో ప్రయాణ ద్రవ్యాలతో మేమంటే మేము అని పోటీపడుతున్నారు.

ఇవేమీ పట్టించుకోకుండా, ఈశ్వర్ దాసు నాన్న చెయ్యిపట్టుకుని ముందుకు వెళ్ళాడు. గతకుల, ఊగిసలాడుతున్న మెట్లు దిగి కుడివైపుకి తిరిగి నారద గేటువైపుకి నడిచాడు. పట్టుమని పదేళ్ళు కూడా లేని పిల్లలు రన్వే మీదకి దూకుతున్నారు. మరో వైపు యోగాసనాలు వేస్తూ కొందరు, కాషాయ వస్త్రాలలో రుద్రాక్ష మాలలు తిప్పుతూ కొందరు, దంతావధానం చేస్తూ కొందరు కుస్తీలు వ్యాయామాలు చేస్తూ మరికొందరు వారి పనులు వారు చేసుకుంటున్నారు. ఆ పైన కొందరు చాకలి వాళ్ళు రోజువారీ బట్టలు ఉతికి గేట్ల ప్రక్కన ఆరవేస్తున్నారు. వెనక మణికర్ణికా గేటులో ఇప్పుడే వీసా వచ్చిన కొందరిని ధూప నైవేద్యాలతో సాగనంపుతున్నారు కుటుంబసభ్యులు, ట్రావెల్ ఏజెంట్లు. ఇటువంటి అధివాస్తవిక దృశ్యాలు మరే విమానాశ్రయంలోనూ చూడలేదు కబీర్ దాసు. ఇవేమీ కొత్తకానట్టు ముందుకు అడుగులు వేశాడు ఈశ్వర్ దాసు.

నారద గేటు ఒక చిన్న ప్రదేశం. రాజా గేటుకి కొద్ది ముందు, కేదార్ గేటుకి ఇవతల, ఒక క్లుప్తమైన వాక్యాలా ఉంది. జాగ్రత్తగా, కదులుతున్న రాళ్ళ మెట్ల మీద అడుగులు వేస్తూ, కబీర్ దాసుకి చేయూతనిస్తూ గేటు ఏజెంట్ దగ్గరకి చేరాడు ఈశ్వర్ దాసు.

ఏజెంటు నటరాజు శాస్త్రి తను చేస్తున్న ఏర్పాట్లు ఒకసారి ఆపి ఇటుగా చూశాడు. చేతులు జోడించి నమస్కరించాడు ఈశ్వర్ దాసు.

"మా నాన్నగారికి వీసా లభించింది. ఇది వారి ప్రయాణ పత్రం, ఇవి వారి లగేజ్. ఈయన మా నాన్నగారు. నేను మొన్న మీతో ఫోనులో మాట్లాడాను కదా."

"అవును, రండి, ఈ మెట్లపై కూర్చోండి, మీ లగేజ్ ఇటు పెట్టండి."

ఈలోగా ఎన్నో అనౌన్సుమెంట్లు జరుగుతున్నాయి. వెళ్ళే నీటి విమానాలు, వచ్చేవి, ప్రయాణీకుల, కుటుంబ సభ్యుల సంభాషణలు, సంధ్యావందనం చేస్తున్న ట్రావెల్ ఏజెంట్లు, చిలకల కిలకిలలు, కోతుల కలకలం, వెరసి ఆ విమానాశ్రయం కళకళలాడుతోంది. గరుత్మంతుడు స్థాపించిన విమాన సంస్థ అనాదిగా ఇక్కడ సేవలందిస్తోంది.

"మీరిక్కడ, మీ నాన్నగారిక్కడ కూర్చోండి. ఆ లగేజ్ ఇక్కడ చెకిన్ చెయ్యండి." అని సూచనలిస్తూ, తన పంచె సరిచేసుకున్నాడు నటరాజు శాస్త్రి.

కబీర్ దాసు ముఖం ప్రశాంతంగా ఉంది. కానీ ఈశ్వర్ దాసు చేతులు వణుకుతున్నాయి, పాదాలు నిలిచి పోయి ఉన్నాయి, ముఖంలో ఆవేదన, దుఃఖం కొట్టొచ్చినట్టు కనిపిస్తున్నాయి. కళ్ళు శ్రీశైలం ఆనకట్టలా, కురవబోయే బరువైన నల్లని మేఘాల్లా ఉన్నాయి, హఠాత్తుగా నాన్నగారు వీసా తీసుకుని పర దేశానికి ఇంత త్వరగా వెళ్ళవలసి రావడం చాలా నాటకీయంగా అనిపించింది. జన్మనిచ్చిన తండ్రిని మరో జన్మవరకు చూడలేననే బాధ. తను సిద్ధంగా లేడు. ఋణానుబంధం ఇంకా తీరలేదు. అయినా తప్పదు. ఆ వీసాకి ఉన్న బలం, అధికారం అలాంటిది. ఈ ప్రవాహం గంగా ప్రవాహంలా సాగిపోవాల్సిందే.

వేద మంత్రాలు, గరుడ పురాణంలో ప్రయాణ ప్రస్తావనలు, వెళ్ళేదారిలో ఎదుర్కొనే అనుభవాలు, ఇంతకు ముందు వెళ్ళిన పూర్వీకుల వివరాలు, ఈ విమానాశ్రయం ప్రాశస్త్యం, అత్యంత భక్తివంతంగా వల్లిస్తున్నాడు నటరాజు శాస్త్రి. శ్రద్ధగా వింటున్నారు తండ్రి కొడుకులు. రీముల కొద్దీ పేపర్ల పైన దుర్బల కుంచెతో సంతకాలు చేస్తున్నాడు ఈశ్వర్ దాసు.

ఇక ప్రయాణ సమయం ఆసన్నమైంది. మైక్లో ప్రకటనకూ ఇచ్చారు.

"నా గురించి ఇక బాధపడవలసిన అవసరం లేదు బాబూ. నేనెక్కడికి వెళ్ళినా నీతోనే నీలోనే ఉంటాను. ఇంత సులభంగా వీసా లభించటం, ఇంత మహోన్నతమైన విమానాశ్రయం నుండి మొదటి తరగతిలో ఈ మహా ప్రవాసం కావించడం నా అదృష్టం నాన్నా." అని ప్రేమతో ఈశ్వర్ తల నిమిరి గాఢ ఆలింగనం చేశాడు కబీర్ దాస్.

ఈశ్వర్ దాసు నోట మాట రావడంలేదు. కళ్ళవెంబడి నీళ్ళు జలపాతాలై, వరద గంగలో కలుస్తున్నాయి. అసలు విషయం నమ్మ సఖ్యం కావడంలేదు. ప్రతి కొడుకుకి తన నాన్న సూపర్ మాన్ లాగా, కాలాతీతుడిగా, విధినే శాసించే విధాతగా, కనిపిస్తాడు. ఎప్పటికీ తనకోసం అలానే ఉంటాడని అనుకుంటాడు. కానీ ఎప్పుడో ఒకప్పుడు తనని వదిలి వెళ్ళిపోతాడనే ఊహ కూడా కొడుకు దగ్గరికి రాకపోవచ్చు.

తనకి పాలు పట్టి లాలించి, తన వేలిని పట్టి నడిపించి, తన పేరుని చెవిన ఊది, తన చెయ్యి పట్టి అక్షరాలు దిద్దించి, తను పెట్టిన కష్టాలన్నీ భరించి, ఓరిమితో క్షమించి ఇంత వాడిని చేసిన తండ్రిని దూరదేశాలకి పంపడం మనసుని కలిచి వేస్తుంది.

ఆప్యాయతతో నటరాజ శాస్త్రి ఈశ్వర్ దాసు భుజంపై తట్టాడు. "ఇక సమయం ఆసన్నమైంది బాబూ."

అవునన్నట్టుగా, అయిష్టంగా తల ఊపి నాన్నగారి చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకుని పడవలోకి ఎక్కాడు.

నారాయణ మంత్రం జపిస్తూ ధ్యానముద్రలో కూర్చున్నాడు.

పడవ నది మధ్యలోకి వెళ్ళింది.

ఒకవైపు సనాతనమైన కాశీ నగర హోర్యాలు, మరో వైపు నిర్మలమైన శూన్యం. పైన రవి కిరణాలలో తడిసిన నీలి గగనం, క్రింద పింగళ వర్షంలో గంభీరంగా అనాదిగా పాప సహస్రాన్ని ప్రక్షాళనం చేసే గంగా ప్రవాహం.

నారాయణ మంత్రంతో నాన్నగారికి కంటి గంగతో వీడ్కోలు చెప్పాడు. అనంత, పవిత్ర, ఆధ్యాత్మిక రంగస్థలంలో వీడ్కోలు చెప్పాడు.

భగీరథుడు గంగను నింగి నుండి నేలపైకి తెస్తే, కబీర్ దాస్ నేలపై నుండి నింగిలోనికి నట గంగను తీసుకువెళ్ళాడు. మరిన్ని నాటకాలు వెయ్యడానికి, నవ్వులు పండించడానికి, సంతృప్తిగా ఉన్నతలోకాల మహోన్నత రంగస్థలానికి తరలి అపర నట భగీరథుడిగా ప్రత్యేక విమానంలో వెళ్ళాడు కబీర్ దాసు.

స్నేహం - ప్రేమ

పి.వి.భగవతి, Lawrenceville, NJ

వంగూరి ఫౌండేషన్ ఆఫ్ అమెరికా వారు నిర్వహించిన 16వ ఉగాది ఉత్తమ రచనల పోటీలో

- ఉత్తమ కథానిక విభాగంలో - బహుమతి పొందిన కథ

వరంగల్ ఇంజనీరింగ్ కాలేజ్. దేశం నలుమూలల నుంచీ ఎంతో మంది విద్యార్థులు అక్కడికి వచ్చి చదువుకుంటుంటారు. కాలేజీ కౌముది

క్యాంపస్ అంతా చాలాకోలాహలంగా ఉంది. అక్కడక్కడా "వెల్కం టు ఫ్రెషర్స్" అని బ్యానర్లు కట్టి ఉన్నాయి. అంతవరకూ బి.టెక్. మొదటి సంవత్సరంలో ఉన్న స్టూడెంట్స్ కొత్తగా సీనియర్లు అయిన ఉత్సాహంలో ఉన్నారు. మొదటి 1, 2 యేళ్ళు జూనియర్, సీనియర్ల మధ్య ర్యాగింగ్ల సరదా ఉంటుంది. ఆ పైన చదువుల మీద ద్రుష్టి పడుతుంది. కొంత మంది పై చదువులకు విదేశాలకు వెళ్ళే ప్రయత్నాలు చేసుకుంటే మరికొంత మంది అక్కడే పి. జి చేయడానికి సన్నాహాలు చేసుకుంటారు. ఇంకొంత మంది బి.టెక్. తోనే చదువు ఆపిసి ఉద్యోగప్రయత్నాలు చేసుకుంటారు. మరో పక్క కంప్యూటర్ కోర్సుల ట్రైనింగ్లు నడుస్తుంటాయి. ప్రస్తుతం మాత్రం కాలేజీలో పండగ వాతావరణం కనబడుతోంది.

గంట ఉదయం పది అవుతుండగా ఫ్రెషర్స్ ఒక్కొక్కరు రావడం మొదలయింది. ఒక్కసారిగా జీన్స్ ప్యాంట్స్, చుడీదార్లు, స్కర్ట్లు..ఇలా రకరకాల వస్త్రధారణలతో అమ్మాయిలు...వాళ్ళకు యేమాత్రం తీసిపోకుండా అబ్బాయిలతో క్యాంపస్ నిండిపోయింది.

కాలేజీకి ఆనుకునే హాస్టల్ బిల్డింగ్స్ ఉన్నాయి. బ్యాచికి పాతిక మంది ఉంటే అందులో సగం పైగా హాస్టల్లోనే ఉంటారు.

అంత కోలాహలం లోనూ ఆ అమ్మాయి ప్రత్యేకంగా గమనించ తగ్గట్టు ఉంది. దాదాపు పాదాలవరకూ ఉన్న చాక్లెట్ కలర్ లాంగ్ స్కర్ట్ మీద లేత గోధుమ రంగు టాప్ వేసుకుని ఉంది. ఎత్తు తను వేసుకున్న హీల్స్ తో కలిపి 5' 5" ఉండచ్చు. ఛామన ఛాయ కన్నా కాస్త ఎక్కువ రంగుతో ఎంతో కళగా ఉన్న మొహం, భుజాలు దాటి వదులుగా ఉన్న హెయిర్ స్టయిల్ తో బాక్ పాక్ సర్దుకుంటూ వస్తున్న ఆ అమ్మాయిని చూడని కళ్ళు లేవంటే అతిశయోక్తి కాదు. జూనియర్ అబ్బాయిలంతా ఈ అమ్మాయి వాళ్ళ బ్రాంచ్ అయితే బావుండు అనుకోసాగారు. తోటి అమ్మాయిలు కూడా మనస్ఫూర్తిగా ఒప్పుకునేంత అందంగా ఉంది తను. అందరి ద్రుష్టిని ఆకర్షిస్తూ ఆ అమ్మాయి తన క్లాసు రూము ఎక్కడో బోర్డ్ మీదచూసుకుని అటువైపు వెళ్ళింది. అప్పటికే దాదాపు క్లాసు నిండి ఉంది. నేరుగా వెళ్ళి తన కంటే కాస్త పొట్టిగా ఉన్నా, తెల్లగా, ఎంతో కళగా, కళ్ళజోడు పెట్టుకుని, పాడవు జడతో, లంగా ఓణీలో చూడగానే మంచి ఇంప్రెషన్ వచ్చేట్లు ఉన్న ఓ అమ్మాయి పక్కకి వెళ్ళి కూర్చుంది.

క్లాసులో అంత మంది ఉన్నా మొదటిగా ఆ కళ్ళజోడు అమ్మాయినే పరిచయం చేసుకోవాలని అనిపించింది....వీళ్ళ ఈ పరిచయం మునుముందు ఓ అపురూపమైన అనుబంధంగా మారబోతోందని ఆ క్షణం ఆ ఇద్దరికీ తెలియదు.

"హలో..నా పేరు కీర్తి", అంది లంగా ఓణీ అమ్మాయి. "మధు...మధుమతి" అని తనని పరిచయం చేసుకుంది. మరో పది నిమిషాల్లోనే ఇద్దరూ వాళ్ళ పుట్టు పూర్వోత్తరాలు మాట్లాడేసుకున్నారు. ఇద్దరూ హైదరాబాదు నుంచీ వచ్చినందువల్ల మరికాస్త చనువు కుదిరింది. కీర్తి హాస్టల్లో ఉండి చదవబోతుండటం వల్ల అప్పటికి రెండు రోజుల ముందే వచ్చి చేరింది. మధు మాత్రం అదే ఊర్లో ఉన్న తన అక్క, బావ దగ్గర ఉండబోతోంది.

ఇంతలో కాలేజీ డీన్ రావడం, 'ఓరియంటేషన్ సెషన్' జరిగి కాలేజీ అంతా చుట్టి చూడటం జరిగింది. ఆ రోజు క్లాసులేమీ జరగకపోవడం వల్ల కీర్తి మధుని తనతో హాస్టల్ కి తీసుకెళ్ళి అక్కడ కొంతమంది అమ్మాయిలను పరిచయం చేసింది. హుషారుగా మొదటి రోజు ముగించి ఇంటికి చేరింది మధు.

మధు వాళ్ళు ఇద్దరు ఆడపిల్లలు. తను, అక్క స్వప్న. స్వప్న భర్త రాజేష్ వరంగల్ లోనే ఓ ప్రైవేటు కంపెనీలో మంచి ఉద్యోగం లో ఉన్నాడు. వాళ్ళకు మూడేళ్ళ పాప.

ఇంటికి వచ్చిన కాసేపటికి కాలేజీ కబుర్లు చెల్లెల్ని అడుగుతూ

"వంశీ కలిసాడా మధు?" అంది స్వప్న.

"లేదక్కా క్లాసులేమీ జరగలేదు...ఎక్కువ సేపు లేము కాలేజీలో" సమాధానం ఇచ్చింది మధు.

ఇంతలో ఇంటి బయట బైక్ ఆగిన చప్పుడుకి స్వప్న వెళ్ళేలోపే వంశీ లోపలికి వచ్చాడు.

వంశీ హైదరాబాదులో మధు వాళ్ళ ఇంటి దగ్గరే ఉంటాడు. ఇప్పుడు ఇదే కాలేజీలో బి.టెక్. మూడో సంవత్సరంలో ఉన్నాడు. మధు, వంశీ మంచి స్నేహితులు. స్వప్నకు కూడా అతనితో మంచి పరిచయం ఉంది. వంశీ కూడా కాలేజీ హాస్టల్లోనే ఉంటాడు. ఇదే ఊరు కావడంతో స్వప్న వాళ్ళ ఇంటికి వస్తూ, పోతూ ఉంటాడు కూడా. అందరితో కలిసి భోజనం చేసి వెళ్ళిపోయాడు వంశీ.

కొత్త పరిచయాలతో, సరదా రాగింగ్లతో, అప్పుడప్పుడు చదువులతో రెండు నెలలు గడిచాయి. ఈ రెండు నెలలలో మధు, కీర్తి చాలా మంచి స్నేహితులయ్యారు. క్లాసు మొత్తానికి మధు చురుకైతే, కీర్తి చదువులో అందరి కంటే ముందు ఉండేది.

వంశీ రోజూ మధుని కాలేజీలో కలుస్తుండే వాడు. అతని స్నేహితులాలవ్వడం వల్ల మధుని, మధుతో ఉన్నందుకు కీర్తిని యెవ్వరూ రాగింగ్ చేసేవాళ్ళు కాదు. చాలా ఆకర్షణీయంగా ఉన్న మధు అన్నా, అందంగా, పొందిగ్గా ఉన్న కీర్తి అన్నా మొగపెళ్లలందరికీ ఇంట్లోనే కానీ వంశీ మూలాన ఈ ఇద్దరు ఆడపిల్లల జోలికి యెవ్వరూ వెళ్ళేవాళ్ళు కాదు.

ఓసారి యేదో పరీక్ష పని మీద వంశీ హైదరాబాదు వెళ్ళాడు. ఇదే అదను అనుకుని వంశీ వచ్చేలోపు మధు, కీర్తిలను బాగా రాగ్ చేయాలని నిశ్చయించుకుంది ఓ గ్యాంగ్. మర్నాడు ఈ ఇద్దరు క్యాంపస్లో అడుగు పెట్టిందే తడవుగా రాగింగ్ మొదలు పెట్టారు. సరదగానే మొదలయిన ప్రక్రియ ఓ కుర్రాడు కాస్త శ్రుతి మించడంతో కీర్తి వేసుకున్న ఓణీ కాస్తా వాడి చేతిలోకి వచ్చేసింది. ఉన్నట్టుండి జరిగిన ఈ పని వల్ల చాలా అవమానంతో కీర్తి మధుని హత్తుకు నిలబడి యేడవ సాగింది. కోపంతో మధు వాడి మీద చేయి ఎత్తగా ఆ కుర్రాడు తోయడంతో బాలన్స్ తప్పి పక్కకు పడబోయింది. అదే సమయానికి వంశీ స్నేహితుడయిన విజయ్ రావడంతో మధుని కింద పడకుండా పట్టుకున్నాడు. అక్కడ జరుగుతున్న తతంగం చూడగానే విజయ్కు చాలా ఆవేశం వచ్చేసింది. వెంటనే ఆ బ్యాచ్ మీదకు గొడవకు వెళ్ళాడు. చుట్టు ఉన్న స్టూడెంట్స్ వచ్చి ఆపకపోతే పెద్ద గొడవే జరిగుండేది. వాళ్ళ దగ్గరుండిపోయిన కీర్తి ఓణీ తీసుకుని కీర్తికి ఇచ్చాడు. మధు, మరికొంతమంది అమ్మాయిలు వెంటరాగా కీర్తి వెయిటింగ్ రూంకి వెళ్ళి, నలుగురూ సముదాయించాక కాస్త తేరుకుంది. అందరూ క్లాసులకి బయలుదేరారు.

వంశీ ఊరునుంచీ వచ్చాక ఆ రాగింగ్ చేసిన బ్యాచ్తో బాగా ఘర్షణ పడ్డాడు. వాళ్ళు వచ్చి మధు, కీర్తిలకు క్షమార్పణ చెప్పే వరకూ ఊరుకోలేదు. ఈ సంఘటణ జరిగిన తరువాత మధు, కీర్తి విజయ్తో బాగా స్నేహం చేయసాగారు.

ఇలాంటి ఎన్నో చిన్న, పెద్ద సంఘటణల మధ్య మొదటి సంవత్సరం వచ్చింది. మధు, కీర్తి రెండో యేడుకి వచ్చేసరికి విజయ్, వంశీ ఫైనల్ ఇయర్లోకి అడుగు పెట్టారు.

మధు తన అక్క, బావలతో ఉండటంతో కీర్తి తరచుగా వచ్చి మధుతో ఉండేది. బి.టెక్. రెండో యేడులో అడుగు పెట్టిన కొత్తలో మధు వాళ్ళ అక్క కూతురిది పుట్టిన రోజు ఫంక్షన్ వచ్చింది. రెండు రోజుల ముందే కీర్తి వచ్చి మధు ఇంట్లో ఉంది. ఫంక్షన్కి డెకరేషన్లకి సహాయ పడటానికి వంశీ...అతనితో పాటు విజయ్ కూడా వచ్చారు. ఈ సందర్భంగా అందరి మధ్య చనువు బాగా యేర్పడింది. మధుకి విజయ్ నడవడిక ఎంతో నచ్చేది. తనని అన్నాళ్ళ పరిచయం ఉన్నా "మధుమతి..మీరు" అనేవాడు. అలా పూర్తి పేరు పెట్టి తనని పిలిచేది ఒక్క విజయ్ మాత్రమే.

గడచిన సంవత్సర కాలంలో కనీసం సల్వార్ కమీజ్ కూడా ఏనాడూ వేసుకోలేదు మధు. అత్యాధునికంగా ఉన్న వస్త్రధారణతో, వాటికి తగ్గ హెయిర్ స్టయిల్స్తో, సినిమా హీరోయిన్లకి యేమాత్రం తీసిపోకుండా ఉండే మధుని చూసి అందరితో పాటు విజయ్ కూడా అమెను చాలా ఫాస్ట్ అని తీర్మానించాడు. కానీ అంత అల్ట్రామాడ్రన్గా ఉన్న మధుమతి లో సంప్రదాయానికి విలవ ఇచ్చే ఓ తెలుగింటి అమ్మాయి దాగుందని చాలా సన్నిహితులకి తప్ప తెలియదు.

మధుతో స్నేహం విజయ్ కి యెంతో నచ్చేది. విజయ్ వాళ్ళది వరంగల్ కి దగ్గర ఓ చిన్న ఊరు. బాగా కలిగిన కుటుంబం. రోజూ కాలేజీకి వెళ్ళి రావడం కష్టంగా ఉందని ఇక్కడే ఓ చిన్న అపార్ట్ మెంటు అద్దెకు తీసుకుని ఉంటున్నాడు. కాలేజీ నుంచీ మధుని బైక్ మీద ఇంటికి దించడం...దారిలో ఐస్ క్రీం కని, కాఫీకని ఆగడం లాంటివి తరచుగా జరిగేవి.

ఓపక్క ఈ ఇద్దరి స్నేహం మరో రూపు దాల్చుచుండగా, మరో వైపు కీర్తి సింప్లిసిటీ వంశీని బాగా ఆకర్షించ సాగింది. కాలేజీ ఆవగానే హాస్టల్ కి వెళ్ళిపోవడం...కాసేపటికే లైబ్రరీ లో చదువుకోవడానికి వచ్చేయడం...ప్రతి శుక్రవారం గుడికి వెళ్ళడం...ఈ కాలంలో కూడా యెప్పుడూ లంగా ఓణీలే వేసుకోవడం...ఇవన్నీ వంశీకి యెంతగానో నచ్చడమే కాక ఆమె మీద ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ కలిగించాయి.

వంశీ, విజయ్ లకు పైనల్ ఇయర్ పరీక్షలు దగ్గర పడ్డాయి. పరీక్షలయ్యాక వంశీ ఇక్కడే మంచి ఉద్యోగం సంపాదించే ప్రయత్నాల్లో ఉండగా, విజయ్ మాత్రం విదేశాలకి పై చదువులకి వెళ్ళే సన్నాహాల్లో ఉన్నాడు. వంశీ, విజయ్ వాళ్ళకి పరీక్షలు జరుగుతుండగా మిగతా అందరికీ రెండు వారాలపాటు సెలవులు ఇచ్చేసారు. మధు, కీర్తి హైదరాబాదు వెళ్ళిపోయారు. పరీక్షలయ్యాక వంశీ కూడా హైదరాబాదుకి బయలుదేరాడు. అదే సమయానికి విజయ్ కి కూడా హైదరాబాదులో ఎంట్రన్స్ పరీక్ష ఉండటంతో వంశీతో కూడా వెళ్ళాడు. ఆక్కడ తన పని అయ్యాక మధు, కీర్తిలని కలిసి నలుగురూ ఊరంతా బాగా తిరిగారు. మరో నాలుగు రోజుల్లో కాలేజీ తెరుస్తారనగా వరంగల్ లో మధు వాళ్ళ బావ క్యాంపెకి వెళ్ళాల్సి వచ్చి వెంటనే వాళ్ళ అక్కకి తోడు ఉండటం కోసం బయలుదేరుతోంది. విజయ్ కూడా పరీక్ష అయిపోవడంతో తనూ అదేరోజు వెళుతున్నాడు. ఇద్దరు ఆ సాయంత్రం కలిసి కారులో బయలుదేరారు.

విజయ్ డ్రైవ్ చేస్తున్నాడు. కారు సిటీ దాటగానే మధు చనువుగా కారులో సి.డి. లు మార్చసాగింది. అన్నీ చూసి ఓ లేటెస్ట్ పాప్ ఆల్బం పెట్టింది. ఈ అమ్మాయి చాలా ఫాస్ట్ సుమా అని మరోసారి అనుకున్నాడు విజయ్.

ఓ గంట ప్రయాణం గడిచిందో లేదో ఉన్నట్టుండి మబ్బులు మూసుకుని వర్షం మొదలయ్యింది. కాసేపట్లోనే ఉరుములు, మెరుపులతో వాతావరణం ఉధృతం అయింది. గంట అప్పటికే సాయంత్రం ఏడు దాటుతోంది. చీకట్లో, వర్షంలో విజయ్ కు డ్రైవింగ్ చాలా కష్టంగా ఉంది. అందులోనూ ఆకాశం ఉరిమిన ప్రతిసారి భయానికి మధు ఉలికిపాటుతో విజయ్ చేయి పట్టుకోసాగింది. కాసేపటికి విజయ్ ఇక లాభం లేదని ఓ చేత్తో మధు చేయిని పట్టుకుని ఒక చేత్తోనే డ్రైవ్ చేయసాగాడు.

మరో అరగంటకు దారిలో డాబా ఒకటి కనబడటంతో ఇద్దరూ కాసేపు ప్రయాణం ఆపడానికి నిశ్చయించుకున్నారు. కారు పార్కు చేసి డాబా లోపలికి వేళ్ళేసరికే పూర్తిగా తడిసి పోయారు. వర్షం కాస్త తెరిపి ఇచ్చే వరకూ అక్కడే ఉండి మళ్ళీ బయలుదేరారు. అక్కకి ఫోను చేసి ఇలా దారిలో చిక్కుకున్నామని, విజయ్ తోడు ఉన్నాడని, యెప్పటికీ చేరతామో తెలీదని చెప్పింది మధు.

మొత్తానికి అర్ధరాత్రి దాటుతుండగా వరంగల్ చేరుకున్నారు ఇద్దరు. ఊర్లోకి రాగానే చూస్తే అక్కడ రోడ్ల పరిస్థితి మరి అధ్వాన్నంగా ఉంది. చెట్లు పడిపోయి దార్లు చాలా మటుకు మూసుకు పోయాయి. మధు వాళ్ళ ఇంటికి దారి అసలే లేకుండా పోయింది. ఇక చేసేదేమీ లేక విజయ్ తనతో తన ఇంటికి రమ్మని, తెల్లవారాక వెళ్ళొచ్చునని అన్నాడు. ఇద్దరూ విజయ్ ఇంటికి చేరేసరికే రాత్రి రెండు దాటింది.

పూర్తిగా తెల్లవారాక విజయ్ మధుని వాళ్ళ ఇంట్లో దించాడు.

ఆ తర్వాత ఎన్నో సంఘటనలు వరసగా జరిగాయి. హైదరాబాదులో కీర్తి తండ్రికి హఠాత్తుగా సుస్తీచేసి హాస్పిటల్ లో చేర్పించారు. ఆయన కాస్త కోలుకోగానే బాగా బెంగ పడి వెంటనే కీర్తికి పెళ్ళి చేయాలని నిర్ణయించారు. కీర్తికి ఈ పెళ్ళి విషయం కాస్త కలవర పెట్టసాగింది. ఈ వార్త ఎందుకో వంశీతో చెప్పాలని అనిపించింది. ఎప్పుడూ నెమ్మదిగా, మొహమాటంగా, నోరే విప్పని కీర్తి తనకు పెళ్ళి

చేయాలనుకుంటున్నారని, మీతో చెప్పాలనిపించిందని అనడమే తనని ఇష్టపడినట్లు చెప్పడంతో సమానంగా భావించిన వంశీ, ఉద్యోగం వచ్చాక తనే ఈ విషయమై కీర్తితో ఎలాగూ మాట్లాడవలసి ఉంది కాబట్టి వెంటనే కీర్తి వాళ్ళ ఇంటికి వెళ్ళి అమె తల్లితండ్రులతో కీర్తిని ఇష్టపడుతున్నట్లు చెప్పాడు. వాళ్ళు కూడా సంతోషంగా ఒప్పుకుని, ముందు ఓ మంచి రోజు నాడు నిశ్చితార్థం జరుపుకుని, వంశీకి ఉద్యోగం వచ్చాక పెళ్ళి చేద్దాం అని నిర్ణయించారు. ఈ శుభవార్త విని మధు, విజయ్ కూడా యెంతో సంతోషించారు. పెళ్ళి అయ్యాక కూడా కీర్తి యధాప్రకారం కాలేజీలో చదువుకునేట్లు కూడా తీర్మానం అయింది.

మరో నెలలోపే వంశీ, కీర్తిలకి నిశ్చితార్థం జరిగిపోయింది. అది జరిగిన వారానికే విజయ్ విదేశాలకు చదువు నిమిత్తం వెళ్ళిపోయాడు. మళ్ళీ రెండు సంవత్సరాలు పట్టచ్చు తిరిగి రావడానికి అని వెళ్ళే ముందు స్నేహితులందరితో బాగా గడిపి వెళ్ళాడు. మధుతో యెన్నో మాట్లాడాలని అనుకుంటూనే, అవకాశం రాక, అవసరం లేదేమో అని ఊరుకున్నాడు. మధు కూడా విజయ్ అందర్నీ వదిలి అంత దూరం వెళ్ళిపోతుంటే ఓ తెలిని బాధకు లోనయింది. భావోద్వేగాల నడుమ విజయ్ ప్రయాణం సాగిపోయింది.

కీర్తి, మధు యధాప్రకారం కాలేజీకి వెళ్తున్నారు. వంశీకి క్యాంపస్ ఇంటర్వ్యూలో సెలక్షన్ వచ్చి చెన్నయ్లో మంచి ఉద్యోగం వచ్చింది. వెంటనే వెళ్ళి చేరిపోయాడు కూడా. ఈ నెల దాటితే మరి పెళ్ళి ముహూర్తాలు లేవని వెంటనే కీర్తి, వంశీల పెళ్ళికి అదే నెలలో ముహూర్తం పెట్టేసారు. పెళ్ళికి పదిరోజుల ముందే కీర్తి మధుని కూడా వెంట పెట్టుకుని సెలవు పెట్టేసి హైదరాబాదు వెళ్ళిపోయింది. పెళ్ళి పనులు జోరుగా సాగుతున్నాయి. వంశీ కూడా పెళ్ళికి వారం ముందే హైదరాబాదు వచ్చేసాడు. కొంతమంది స్నేహితులకు పెళ్ళి కార్డులు ఇవ్వడానికి మధుని కూడా తోడు తీసుకెళ్తామని మధు ఇంటికి వచ్చింది కీర్తి.

ఆ సమయంలో మధు ఇంట్లో ఒకతే ఉన్నది. పట్టపగలు పడుకుని ఉండటమే కాకుండా కన్ను, ముక్కు ఏకమైనట్లున్న స్నేహితురాల్ని చూసిన కీర్తికి గాభరా వేసింది. ఆదుర్దాగా వచ్చి, "ఒంట్లో బాగాలేదా మధు?!", అని అడిగింది. ఆ మాటకే పట్టలేనంత దుఃఖం వచ్చేసింది మధుకి. హడావిపోయిన కీర్తి, కాసేపు సముదాయించగా కాస్త తేరుకున్న మధు అసలు విషయమేమిటో చెప్పడం మొదలు పెట్టింది. యెప్పుడూ హుషారుగా ఉండే మధు ఇలా బేలగా ఏడవటం అంటే యేదో పెద్ద విషయమే జరిగి ఉండాలి అని అనుకుంటున్న కీర్తి మధు చెపుతున్న విషయం వింటుంటే తన ఊహకే అందనంత విపరీతం జరిగిందని తెలిసి నిలువెల్లా ఒణికి పోయింది.

మధుమతి తల్లి కాబోతోంది. ఆ మాటే జీర్ణం కావట్లేదు అంటే దానికి కారణం విజయ్ అనే మాట అసలు అర్థం కావట్లేదు కీర్తికి. హైదరాబాదు నుంచీ వరంగల్కి విజయ్తో కలిసి వెళ్ళిన రోజు ఆ రాత్రి వాతావరణం బాలేక విజయ్ గదిలో ఉండిపోయానని, అతనితో యెంతో సన్నిహితంగా, ఇష్టంగా ఉండటంతో దగ్గరయి పోయానని చెప్పింది మధు. కానీ ఆ సంఘటన తర్వాత విజయ్ మళ్ళీ ఆ విషయం మాట్లాడలేదని, అతని వైపు నుంచీ ఎటువంటి మాట రాకపోయేసరికి, ఇది ఒకసారి చేసిన పొరపాటుగానే అతను భావిస్తున్నాడని అర్థం అవడంతో, అతని విదేశాల ప్రయత్నాలకి అడ్డం రాకుండా తను కూడా మాట్లాడలేదని, దాని పరిణామం ఇలా అవుతుందని ఊహించలేదని, యేమి చేయాలో తోచకుండా ఉందని మళ్ళీ యేడవ సాగింది మధు.

ఈ సమస్యకు ఎలా పరిష్కారం చేయాలో అర్థం కావట్లేదు కీర్తికి. మధుని సముదాయించి, వెంటనే వంశీకి ఫోను చేసి కలవమని చెప్పి, మధుతో కూడా వంశీ రమ్మనమని చెప్పిన ఫ్లూనికి వెళ్ళింది. ముగ్గురూ ఈ సమస్యకు దారి వెతకసాగారు. ముందుగా జరిగిన విషయం మధు తల్లితండ్రులకు చెప్పడానికి నిశ్చయించుకున్నారు. విజయ్తో మాట్లాడినా ప్రయోజనం లేదని, అతను ఇప్పట్లో రాలేడని, అసలు తన పైన అతని అభిప్రాయం తెలియకుండా తొందర పడటం తన తప్పని, అందుకు ఇప్పుడు అతన్ని ఇబ్బంది పెట్టి, అతని చదువు పాడుచేయడం తన అభిమతం కాదని కచ్చితంగా చెప్పేసింది మధు. ఏదేమైనా తను ఒక్కతే డీల్ చేయదల్చుకున్నానని కూడా

అంది. సమాజంలో పెళ్ళి కాకుండా తల్లి కావడం మామూలు విషయం కాదని, పెళ్ళి చేసుకోవడం మాత్రమే పరిష్కారం అని వంశీ, కీర్తి ఆమెకు నచ్చచెప్పారు.

దాదాపు రెండు రోజుల పాటు వాద ప్రతివాదాలు జరిగాయి. తర్జనబర్జనల తరువాత కీర్తి ఓ పరిష్కారం మార్గం చెప్పింది. ఆమె మాట విన్న అందరూ, ముఖ్యంగా మధు మీద కీర్తి కన్నా కుడా ఎక్కువ అభిమానం ఉన్న వంశీ, చాలా ఆశ్చర్య పోయారు. ఆమె చేయాలనుకున్న త్యాగానికి వంశీ ఒప్పుకున్నా మధు ఒప్పుకునే పరిస్థితి లేదు. ఇంతకీ తను తప్పుకుని అనుకున్న ముహూర్తానికి వంశీని మధుని వివాహం చేసుకోమని చెప్పింది. ఆ మాటకి ససేమిరా అంది మధు. మళ్ళీ ఘోర వాదనలు జరిగిన పిమ్మట చివరికి అందరూ కలిసి ఓ నిర్ణయానికి వచ్చారు.

ఆరు నెలల కాలం ఇట్టే గడచిపోయింది. వరంగల్ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలో బి.టెక్. రెండో సంవత్సరం పరీక్షలు జరుగుతున్నాయి. ఆ రోజే ఆఖరి రోజు. కీర్తి అప్పుడే రాయడం ముగించి పరీక్ష హాలు నుంచీ బయటకి వచ్చింది. ఇంతలో ఆమె ఫోను రింగు అవసాగింది. ఫోను మాట్లాడిన వెంటనే అప్పటికప్పుడు హోస్టల్ కి వెళ్ళి బట్టలు సర్దుకుని బస్టాండుకి బయలుదేరింది. చెన్నయ్ బస్ కి టికెట్టు కొనుక్కుని ఎక్కి కూర్చుంది.

చెన్నయ్ లో దిగగానే ఆటో మాట్లాడి ఓ హోస్పిటల్ పేరు చెప్పి తిన్నగా అక్కడికి పామ్మంది. రిసెప్షన్ దగ్గరే వంశీ ఎదురు పడ్డాడు. ఇద్దరూ 'మెటర్నటీ' వార్డు వైపు దారి తీసారు. కాసేపటికి సిజేరియన్ ఆపరేషన్ అయి ఆడపిల్ల పుట్టింది మధుమతికి అనే శుభవార్త విన్నారు అంతా. ఆపరేషన్ అయిన కాసేపటికి వంశీ, కీర్తి లోపలకి వెళ్ళి మధుని, పుట్టిన పాపను చూసారు. పుట్టిన పిల్లల్లో తల్లితండ్రుల పోలికలు అంత ఎక్కువగా కనపడటం ఎప్పుడూ చూడలేదు వీళ్ళు. కొట్టొచ్చినట్టు కనపడుతున్న విజయ్ ముఖకవళికలు చూసి కళ్ళల్లో నీళ్ళు పెట్టు కుంది మధు.

ఆ నిమిషంలో కొన్ని నెలల క్రితం తనని వంశీని పెళ్ళి చేసుకోమని కీర్తి చెప్పడం, దానికి తను ఒప్పుకోకుండా మరో మార్గం చెప్పి వంశీ, కీర్తిల సహాయం అడగటం గుర్తు వచ్చింది. తన తల్లితండ్రులకు తప్ప మరో మనిషికి తెలియకుండా కీర్తి తన భర్త వంశీ సహాయంతో ఇన్నాళ్ళు చెన్నయ్ లో తనకు ఆశ్రయం ఇవ్వడం, తనకు బిడ్డ పుట్టాక కొత్తగా పెళ్ళయి సంవత్సరం అయినా కాకుండానే ఆ బిడ్డను వాళ్ళు దత్తతు చేసుకుంటామని వాగ్దానం చేయడం..ఇవన్నీ సినిమా రీళ్ళలాగా కళ్ళ ముందు పరిగెట్ట సాగాయి. స్నేహితురాలికోసం తన జీవితాన్నే త్యాగం చేయబోయిన కీర్తికి, ప్రేమించిన అమ్మాయిని సహితం వదలి, మరెవరిదో అయిన సంతానానికి తను ఆసరా కల్పించడానికి సిద్ధం అయిన వంశీకి నవమాసాలు మోసి కన్నబిడ్డను దత్తతు ఇవ్వడానికి సంకోచించలేదు మధు.

ఆ క్షణం నుంచీ ఆ బిడ్డ కీర్తి, వంశీల సంతానమయ్యింది. ఇరుపక్షాల తల్లితండ్రులకి సహితం ఈ బిడ్డను ఆదర్శం కోసం పెంచుకుంటున్నామని నమ్మించారు తప్ప మధు విషయం బయటకి రానీలేదు కీర్తి, వంశీలు.

మరో రెండేళ్ళ కాలం తిరిగిపోయింది. కీర్తి, మధు కూడా చదువు పూర్తి చేసారు. ఇద్దరికీ చెన్నయ్ లోనే మంచి ఉద్యోగాలు వచ్చేసాయి. ఈ రెండేళ్ళలో వంశీ అతని తల్లి సహాయంతో పాపను పెంచాడు. మధు తన బిడ్డను రోజూ చూసుకుంటోంది...కానీ పాపకు తాను కన్న తల్లిగా ఎప్పుడూ ప్రవర్తించలేదు. కీర్తి మాత్రమే పాపకు తల్లి అన్నట్టు ఉండేది.

ఉన్నట్టుంది అందరి జీవితాల్లోకి విజయ్ మరో సారి వచ్చాడు. చదువు పూర్తయి, ఉద్యోగం చేస్తూ, పెళ్ళి కూడా కుదిరి ఇండియాకు వచ్చిన విజయ్ తన పాత స్నేహితులని కలుకోవడానికి, పెళ్ళికి పిలవాలని చెన్నయ్ వచ్చాడు. వంశీ, కీర్తిల సంసారం చూసి ఎంతో ముచ్చట పడ్డాడు. ఆదర్శంగా అనాధగ ఉన్న ఓ పాపను పెంచుకుంటున్నారని తెలిసి అబ్బుర పడ్డాడు. పాపను చూసిన విజయ్ ఓ

విధమయిన భావోద్వేగానికి లోనవ్వడం వంశీ, కీర్తి గమనించక పోలేదు. తన పోలికలు ఎంతో కొట్టొచ్చినట్లు కనపడుతున్న ఆ పాపను వదలలేక పోతున్నాడు విజయ్.

ఉన్న వారం రోజులలోనే మధు కూడా అదే ఊర్లో ఉందని తెలుసుకున్నాడు. జరిగిన గతం ఒక్కసారిగా గుర్తు వచ్చింది విజయ్ కి. మధుని కలవాలని అనుకుంటున్నానని అన్నాడు వంశీతో. ప్రశాంతంగా గడుపుతున్న మధు జీవితంలోకి మళ్ళీ విజయ్ రావడం సుతారం ఇష్టం లేదు వంశీకి. తనని కూడా పెళ్ళికి పిలవాలని విజయ్ అనడటంతో మరో మాట మాట్లాడలేక వంశీ ఆ మర్నాడే విజయ్ ను మధు దగ్గరికి తీసుకెళ్ళాడు. వాళ్ళతో పాటు కీర్తి, పాప కూడా వచ్చారు. విజయ్ వచ్చాడు అని అసలు తెలియని మధు ఒక్కసారిగా షాక్ అయ్యింది. అందర్నీ కలిసి చూడటంతో విషయం మొత్తం వంశీ ద్వారా తెలిసి ఉంటుంది విజయ్ కు అనుకుంది మధు. అందరూ లోపలకి వస్తూంటేనే వంశీకి ఆఫీసు ఫోను రావడంతో వెంటనే బయటికి వెళ్ళి పోయాడు. పాపతో పాటు కీర్తి, విజయ్ లోపలికి వచ్చి కూర్చున్నారు. చాలా మామూలుగా మధుని పలకరించాడు విజయ్. కాఫీ కలుపుకుని వస్తానని లోపలికి వెళ్ళింది కీర్తి. హోలులో మధు, విజయ్...వాళ్ళకు పుట్టిన పాప విజయ్ ఒళ్ళో. ఆ క్షణం ఆమె మనసులో రేగిన భావం, ఆవేశం మాటలకి అందనిది. విజయ్ కి కూడా మధుతో ఏమని మాట్లాడాలో తెలియలేక పాపను ఆడిస్తూ కూర్చున్నాడు. తను కూడా వంట ఇంటిలోకి వెళ్ళడమని లేచిన మధు తిరిగి వచ్చి అతని దగ్గరికి వెళ్ళింది. మధుని చూసి లేచి నిలుచున్నాడు విజయ్. ఇంతలో పాప కీర్తి దగ్గరికి 'అమ్మా' అంటూ పరిగెట్టింది. మరుక్షణం ఉద్రుతంగా, ఉప్పెన లాగా ఏడుపు కట్టలు తెంచుకుంది మధుకి. అర్థం కాని విజయ్ యేమయిందని మధును దగ్గరికి తీసుకోబోయాడు. వెంటనే విజయ్ ని గట్టిగా హత్తుకుపోయి ఏడవ సాగింది మధు. ఇంతలో అతని చేతిలో ఉన్న పెళ్ళి కార్డు మీద ఆమె ద్రుష్టి పడింది. వెంటనే జరిగి సరిగ్గా నిలుచుని ఆ కార్డు చూసిన మధు చేతులు వెంటనే వణక సాగాయి.

విజయ్ అయితే పెళ్ళికి పిలవడానికి వచ్చాడు కానీ తన కోసం, విషయం తెలిసి కాదని అర్థం అయింది. కోపం కట్టలు తెంచుకుంది. ఏడుస్తూ అతన్ని హత్తుకున్న చేతులు ఏసురుకా అతని రెండు చెంపలని తాకాయి. ఎడా పెడా వళ్ళు తెలీకుండా కొట్టేస్తోంది. ఫోను ముగించి లోపలికి వచ్చిన వంశీ, కాఫీ కప్పులతో హోలులోకి వచ్చిన కీర్తి గబగబా వచ్చి మధుని ఆపారు. వెంటనే మధుని లోపలికి తీసుకెళ్ళింది కీర్తి. విజయ్, వంశీ బయటకి వెళ్ళిపోయారు, పాపని కూడా తీసుకుని. ఒక కాఫీ షాపులో కూర్చున్నాక ప్రశ్నార్థకంగా చూస్తున్న విజయ్ ను ఉద్దేశించి జరిగిన విషయం చెప్పసాగాడు. వింటున్న విజయ్ కాళ్ళకింద భూమి తలకిందలయిపోసాగింది. "పాపను సరిగ్గా చూడు విజయ్...నీ పోలికలు ఎన్ని కనబడుతున్నాయో...అలాగే మధు ముఖకవళికలు కూడా ఎన్ని ఉన్నాయో చూసావా....మీ ఇద్దరి ఆనాటి పొరపాటుకు సాక్ష్యం ఈ పాప"....వంశీ అన్న ఈ మాటలు తప్ప మరేదీ వినపడటం లేదు విజయ్ కి. ఓ గంట అయ్యాక తేరుకున్న విజయ్ అన్నిటికన్నా ముందు తను చేసుకోబోతున్న పెళ్ళికూతురికి ఫోను చేసాడు.

పెళ్ళి క్యాన్సిల్ చేసుకుని, సెలవు పొడిగించుకుని మధు ఆమోదం కోసం ఎదురు చూస్తున్నాడు విజయ్. క్షణికంగా చేసిన తప్పుగా అతను అనుకున్నాడు...ఆమె చాలా ఫాస్ట్ అని...అందుకని తనతో తొందర పడింది అనే ఉద్దేశం అతనిది. మనసుకు సన్నిహితుడుగా, మంచివాడుగా భావించి, ఈ విధంగా దగ్గరయినా మళ్ళీ దూరం అవమనే అలోచనలతో అతనికి దగ్గరయింది ఆ అమ్మాయి. మరో మాట లేకుండా అతను వెళ్ళిపోయాడు. తన జీవితంలో వేరే వ్యక్తికి చోటివ్వగలనా అనుకుంది ఆ క్షణం. తను గర్భవతిని తెలిసాక మరో వ్యక్తి ప్రసక్తే లేదక అని నిర్ణయించుకుంది. అతను అతి సాధారణంగా తన పెళ్ళికి పిలవడానికి వచ్చాడు. జరిగినది విని పెళ్ళిమానుకుని ఆమె కోసం ఎదురు చూస్తున్నాడు. కానీ ఆమెకు ఈ రోజు అపూర్వమైన స్నేహితుల అండ ఉంది. తన కాళ్ళ మీద నిలబడే ధైర్యం, ఆసరా ఉన్నాయి. ఆమెకు ఈ క్షణం కావాల్సినది జాలి కాదు..పశ్చాత్తాపం అసలే కాదు. కావాల్సింది

ఒక్కటే...ప్రేమ. మరి ఆ ప్రేమ విజయ్ ఇవ్వగలిగిన నాడు అతన్ని స్వీకరిస్తుంది మధుమతి. అతని సెలవు ముగిసే లోపు ఇది జరగాలని ఆశిద్దాం.

జాతకచక్రం

అపర్ణ మునుకుట్ల గునుపూడి, Palo Alto, CA

వంగూరి ఫౌండేషన్ ఆఫ్ అమెరికా వారు నిర్వహించిన 16వ ఉగాది ఉత్తమ రచనల పోటీలో
- ఉత్తమ కథానిక విభాగంలో - ప్రశంసాపత్రం పొందిన కథ

ఆఫీసులో పనిమధ్యన ఉండగా ఫోను మ్రోగింది. Caller ID ధర్మమా అని ఎవరు పిలుస్తున్నారో చూస్తే ఇంకెవరు, మా శ్రీవారే ఎందుకు పిలుస్తున్నారు చెప్పా అనుకుని ఫోను తీసి హలో అన్నాను.

"ఆ విజయా నేనే, నువ్వు ఎన్నింటికి వస్తున్నావని కనుక్కుందాం అని పిలిచేను".

"అదేం ప్రశ్న? పనయ్యేకో, ముందరో మొత్తానికి సాయంత్రం ఇల్లు చేరుతాను కదా! ఎందుకడుగుతున్నారు?"

"ఆ ఏం లేదు, ఎప్పటినించో ఓ financial planner ఇంటికి వచ్చి మనం ఏం చేస్తే బాగుంటుందో చర్చిద్దాం అని పోరు పెడుతున్నాడు. ఇవాళ సాయంత్రం మనిద్దరికీ తీరికయితే వస్తానన్నాడు. ఓ గంట చాలుట. ఆరులోపల రాగలవా? "

"రెక్కడితే కాని డాక్యాడని మన జీతాలకి పెద్ద planning ఎందుకండీ. మనం ఏం చెయ్యాలో నన్నడిగితే నేను చెప్తాను. వాడు చెప్పేదేముంది."

"అది కాదు విజయా! అన్నీ మనకి తెలుసుననుకుంటే ఎట్లాగూ? వాడికి దాంట్లో విజ్ఞానం ఉంది. పైగా మొదటి గంట ఉచితంగా చేస్తానంటున్నాడు. ఓ గంట వాడితో చర్చిస్తే ఏం పోయింది?"

"పోయేదేం లేదు. ముందర ఉచితం అంటారు, వాడి మాటలు విని మైమరిచిపోయి తర్వాత వాడి చుట్టూ మనం తిరుగుతామని వాడి నమ్మకం. ఇక అప్పుడు గంటకి అయిదు వందలో, ఆరు వందలో తీసుకుంటాడు.. మీకిదివరకు చెప్పేనో లేదో, మా బాసు ఓ రోజు ఆఫీస్ కి దిగాలు మొహంతో వచ్చేడు. ఏం జరిగిందని అడిగితే financial planner దగ్గరనుంచి వస్తున్నా"నన్నాడు.

ఏమన్నాడని అడిగితే "ఏం బాగా చెప్పలేదు. క్రితం ఏడాది వెళితే 55 ఏళ్ళవరకూ పని చేస్తే చాలునన్నాడు. ఇప్పుడేమో దాన్ని ఇంకో మూడేళ్ళు పొడిగించి 58 చేసేడు. అదేమిటా అంటే cost of living పెరిగి పోతోంది. అందువలన నీ savings చాలవు అన్నాడు."

"వాళ్ళలాగే అంటారు. వాడికి ఎంత ఇచ్చేవు?"

"పన్నెండు వందలు."

"పన్నెండు వందలా! అసలు నీ దగ్గర ఎంత ఉందని వాడిదగ్గరకి వెళ్ళేవు? నన్నడిగి ఉంటే నేను ఉచితంగా చెప్పేదాన్నిగా" అన్నాను.

"ఏం నువ్వెప్పుడూ planner దగ్గరకి వెళ్ళా?" అనడగేడు.

వెంటనే నేను "నాకు ఎందుకూ, నా జాతకం నాకు బాగా తెలుసు" అన్నాను.

ఏమిటది అంటే వెంటనే చెప్పాను. "నా బతుక్కు నేను చచ్చేదాకా ఉద్యోగం చెయ్యాలని ఉంది. అంతకన్నా గొప్ప planning ఇంకేముంది" అన్నాను. అతను నవ్వుతూ వరస చూస్తే నా future కూడా అలాగే ఉంది అంటూ వెళ్ళి పోయాడు. అలాగ మనకెంత ఉందని అంత planning చెప్పండి. అయినా ముచ్చట పడుతున్నారు కనక వచ్చేస్తానులండి. ఆరింటికి రమ్మాన్నారా?"

"నువ్వు వచ్చేస్తానంటే ఆరింటికి ఖరారు చేసేస్తాను."

"సరే ఆలోపల వచ్చేస్తాను. సరేనా! బై" అని ఫోను పెట్టేసి ఆలోచనలో పడింది విజయ.

ఏముంది, ఇద్దరూ ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారు. దానికి సరిపడా ఇంటి mortgage ఉంది. ఈ ఊళ్ళో ఓ రోజు విందు మర్నాడు మందులాంటి ఉద్యోగాలు. ఏ రోజు ఉంటాయో ఏ రోజు ఊడతాయో తెలీదు. అందుకోసం కనీసం ఆర్నెళ్ళకి సరిపడే ఖర్చులకి డబ్బు, ఉన్న ఒక్క కొడుక్కి కాలేజీ చదువుకోసం దాచినది కొంత. ఇద్దరూ retirementకి వేసుకున్నది. ఈ మాత్రం దానికి ఏం planning చెయ్యగలం. అయినా ఏం చెప్తాడో చూద్దాం అని తిరిగి పనిలో నిమగ్నమయింది.

సాయంత్రం ఇంటికి వచ్చి వంట పని మొదలుపెట్టిన ఓ అరగంటకి వచ్చేడు. వాడి పేరు పీటర్. పరిచయాలు అయ్యేక కూచుని, మా జీతాలు, మేం ఆదా చేసిన మొత్తాలు, retirement fund లో ఎంత ఉన్నదీ అన్నీ వివరంగా చెప్పమన్నాడు ఈయన ముందుగానే సిద్ధంగా ఉండడంతో, అన్ని జవాబులకి కావలసిన కాగితాలన్నీ తెచ్చిపెట్టుకున్నారు. పీటర్ అన్నీ చూసి, కాలేజీ ఖర్చులకి దాచిన డబ్బు ఎలా పెడితే పన్నులు లేకుండా చెయ్యవచ్చునో, retirement fundని అయిదారేళ్ళలో ద్విగుణీకృతం అయ్యేలా పెట్టుకోవాలని, మిగతా డబ్బు stocks కాని mutual funds లో కాని పెట్టాలని, stock లో పెడితే వాటిని ఎలా ఎంపిక చేయాలో వాటి EPS, PE ratioలు ఎలా చూడాలో, bond discounting అంటే ఏమిటో అన్నీ వివరంగా చెప్పేడు. వాడి కంపెనీలో account తెరిస్తే దాంట్లోనే అన్నీ manage చెయ్యవచ్చునని చెప్పేడు. మేం ఎలాగూ వేరే ఏం చెయ్యడం లేదు కనక వాడి కంపెనీ మంచి పేరున్నది కనక account తెరవడానికి సిద్ధం అయ్యేరు మావారు. మర్నాడు 11:00 కి officeకి వచ్చేరంటే అన్నీ సిద్ధం చేసి ఉంచుతాను. వెంటనే account తెరవచ్చును అని బయలుదేరేడు.

మర్నాడు ఇద్దరం వాడు చెప్పిన సమయానికి Investment office వెళ్ళి account తెరిచేం. పీటర్కి అదే కంపెనీలో ఉద్యోగం కనక విడిగా డబ్బులు ఇవ్వక్కర లేక పొందింది. ఈ account తెరిచేక మావారు కాస్త చురుగ్గా investments లో పాల్గొనడం మొదలు పెట్టేరు. Office నుంచి ఇంటికి వచ్చేప్పడికి " విజయ! ఇవాళ ఓ stock రెండు డాలర్లు పెరిగింది, మరోటి రెండు పడింది. పడ్డదాన్నమ్మేసి పెరిగే దాంట్లో వేసేసేను. "అని రోజూ జరిగిన కథలు చెప్పడం. నాలుగు రోజులు కుతూహలంగా విన్నాను. ఆ తర్వాత పాత పాటయిపోయింది. పట్టించుకోవడం మానేసేను.

ఇది ఇలా జరుగుతుండగా పిల్లాడు హైస్కూలు ముగించి కాలేజీకి apply చేయవలసిన సమయం వచ్చింది. ఈ సమయంలో ఆ వయసు పిల్లలు ఎదుర్కునేది, వద్దన్నా అందరూ అడిగేది ఒకే ఒక ప్రశ్న. ఏం చేద్దాం అనుకుంటున్నావు. వాడుకూడా అందరినీ ఆట పట్టించడానికన్నట్టు, రోజుకో మేజర్ చెయ్యాలని ఉందనీ, లేకపోతే ఏం చెయ్యాలో తెలీదనీ అసలు కాలేజీకి వెళ్తానో లేదో అనీ జవాబు చెప్పేవాడు. చివరికి పరీక్షలు రాసి దరఖాస్తులు పెట్టే వేళయింది. అప్పుడయినా ఏదో ఒకటి తేల్చాలి కదా!

"దేనికి apply చెయ్యాలనుకుంటున్నావురా!" మావారు అడిగారు.

"ఇంకా ఏమీ తేల్చుకోలేదు నాన్నా! history కాని, political science కాని చేస్తే ఎలా ఉంటుంది అని ఆలోచిస్తున్నాను" అన్నాడు.

"అదేమీటా!" అవాక్కయేరు మావారు.

"ఏం నాన్నా అలా చూస్తున్నారు! history తీసుకుంటే మంచి foundation వస్తుంది. ఆ తర్వాత M.B.A. చెయ్యవచ్చును. లేకపోతే politics చేస్తే లా చదవచ్చును".

"అబ్బే ఏం లేదు. history ఒక పెద్ద మేజరా! దానికి ఇంత డబ్బు పెట్టి చదవాలా? Library కి వెళ్ళి చరిత్ర పుస్తకాలు చదివితే చాలదూ. పైగా ఆ తర్వాత ఏం చేద్దామని! politics అంటే మన Indiansకి అందులో ఎంత ప్రవేశం ఉంది కనక". మా వారు ఇంకా వాడిని వెటకారం చేసి విసిగించేలోపల నేను రంగంలోకి దిగాలనిపించింది.

"చూడు సమీర్! నీ మనసుకి నచ్చింది నువ్వు చెయ్యాలనే మా ఉద్దేశ్యం కూడా. కాని నువ్వు ఇంకా ఏమీ తేల్చుకోకుండా ఉన్నప్పుడు మరి ఆ లైన్లోకి ఇప్పటినించే వెళ్ళడం ఎందుకు అనీ".

"అవి కాకపోతే ఇంకేం చెయ్యమంటారు. మీ మనస్సులో నేనేం చేస్తే బాగుంటుందనుకుంటున్నారో అది చెయ్యమంటారు, అంతేనా?"

"అనికాదు. నేను ముందే చెప్పాను. నీకు నచ్చింది చెయ్యాలని కాని మాకు నచ్చడం అన్నమాట ఎందుకు వచ్చింది. చదువు తర్వాత ఏం చెయ్యాలనుకుంటున్నావు, కొంచెం ముందు వెనుకా ఆలోచించాలా వద్దా! నీ కాలేజీ చదువుకి ఖర్చులు మేం పెడతాం అన్నప్పుడు నువ్వు బాగుపడాలనేగా మా ఉద్దేశ్యం."

"అవునమ్మా! అన్నీ మీకు ఇప్పుడే చెప్పేయాలంటే ఎలా కుదురుతుంది. ఇప్పుడు ఒకటి చెప్పేసి తర్వాత కాలేజీకి వెళ్ళిన తర్వాత నాకు అది నచ్చలేదనుకో అప్పుడేం చెయ్యను?"

"అంత తెలికపోవడానికి నువ్వేం చంటిపిల్లాడివి కాదుగా, సమీర్! నిన్ను నమ్మి నీ మీద ఇంత డబ్బు పెట్టడానికి మేం తయారుగా ఉన్నాం అంటే మరి నువ్వుకూడా ఆ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోవాలికదా! నీకు సుమారు \$100K అవుతుందనుకో, నేను అంత ఖర్చు పెడితే దానికి ROI(return on investment) ఉండాలిగా! నాలుగేళ్ళ తర్వాత నీ కాళ్ళ మీద నువ్వు నిలబడగలగాలి. అదికాని పరిస్థితుల్లో నా investment దండగయినట్టేగా!" మా వారు అంటున్నారు. Investment భాష మాట్లాడుతున్నారంటే బాగా వేడెక్కిపోయేరని తెలుస్తోంది.

"ప్రతీది ROIతో లెక్క కట్టడమేనా! సరే అంటే నేను ఏం చేస్తే మీకు ROI వస్తుందనుకుంటున్నారో చెప్పండి"

"అది కాదురా! కాలేజీకి వెళ్ళడం అన్నది ఏ మేజర్ కోసం వెళ్ళడం అన్నది ప్రశ్న కాదు. అది ఒక విధంగా మీరు ఎదగడానికి ఓ అవకాశం. దేముడు దయవలన మాకు శక్తి ఉంది కనక మేం నిన్ను చదివిస్తాం అంటున్నాం. ఎంతమంది పిల్లలకి ఆ అవకాశం లేక ఎంత కష్టపడతారో నీకు తెలుసు. నువ్వు మరి అంత అయోమయంగా కాకుండా సుభంగా ఆలోచించి ఓ నిర్ణయానికి రా" అన్నాను.

"ఆలోచించడానికి ఏముంది. ఇదిగో నీ కాలేజి చదువుకి funding చెయ్యాలంటే కొన్ని షరతులు చెప్తాను విను. నువ్వు నాలుగేళ్ళలో degree ముగించాలి. ఏ మేజర్లో చేర్చావో ఆ మేజర్ లోనే degree తెచ్చుకోవాలి. ఆ వచ్చిన degree marketable అయి ఉండాలి. నీకిష్టం ఉన్న కాలేజీకి వెళ్ళు కానీ చేరిన కాలేజీ నచ్చలేదని తిరిగి రాకూడదు. మా షరతులు మాత్రం మారవు". మా వారు కరాఖండిగా చెబుతూంటే వాడికి కోపం వచ్చి ఏదైనా చేస్తాడేమోనని భయం వేసింది.

కాని నెమ్మదిగానే "సరే ఇప్పుడీ షరతులు చెప్పేరు కదా! నన్ను ఆలోచించుకోనివ్వండి. ఇంక నాలుగు రోజుల్లో ఎలాగూ

తేల్చాలి". అన్నట్టుగానే రెండు రోజుల్లో తేల్చి చెప్పాడు. Economics and Poli. Sci. చేస్తానని. మా వారు పెద్ద ఎగిరి

గంతెయ్యకపోయినా కొంచెం సర్దుకున్నట్టుగానే కనిపించేరు. Economics లో ఏదైనా ఉద్యోగాలు వస్తాయన్న నమ్మకమే మరి. దాంట్లోనే apply చెయ్యడం, admission రావడం, అయిపోయి, వాడిని దిగపెట్టే రోజు వచ్చింది. చెప్పవలసిన నీతులన్నీ చెప్పి దిగపెట్టేం.

***

రెండేళ్ళు గడిచేయి. సమీర్ చదువు సాఫీగా నడుస్తోంది. మాకు వాడు లేని ఇల్లు అలవాటయ్యింది. మా ఉద్యోగాలు, ఇంటి పనులు సాధారణ దినచర్యలు అంతా సాఫీగా ఉంటే దేముడినెందుకు తలుచుకుంటాం. అనుకోకుండా మా వారి కంపెనీలో lay off వచ్చి ఉద్యోగంలోంచి తీసేసేరు. పిల్లాడికి ఇంకా ఏడాదిన్నర చదువు ఉంది. ఇప్పుడు ఇలాగయ్యిందని అనుకుని, పోనీ ఇన్నాళ్ళు దాచుకున్నది ఇటువంటి పరిస్థితులకోసమే కదా! అని నిలదొక్కుకుని మళ్ళీ ఇంకో ఉద్యోగం కోసం ప్రయత్నిద్దాం అని సర్ది చెప్పుకున్నాం. ఇంకో ఉద్యోగానికి తీవ్రంగా ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. కాని వారి వయస్సు అయిదు పదులు దాటడంతోనో మరి ఇంకో కారణంగానో ప్రయత్నం సాఫల్యం అవడం లేదు. ఆయన బాగా డీలా పడిపోతున్నాడు.

ఇంతలో చాలా పేరుపడ్డ బ్యాంకు దివాళా తీస్తోందని వార్త. దాన్నంటుకుని మిగతా చిన్న చిన్న సంస్థలు దెబ్బ తినడం అన్నీ కలిసి stock market ని ముంచేయి. ఇంకా పడిపోయే ముందు సమీర్ కాలేజీకి కట్టవలసినవి బయటకి తీసేసేం. ఏం జరుగుతుందా అని అర్థం చేసుకునేలోపల మూలం కూడా నష్టం వచ్చే పరిస్థితిలోకి దిగజారిపోయింది. ఉద్యోగం పోయిందన్న బాధతో పాటు దాచుకున్న డబ్బులన్నీ హారతి కర్పూరంలా మాయం అయిపోతే ఏమీ చెయ్యలేక చూస్తూ ఉండిపోయేం. సమీర్ చదువు ఆఖరి ఏడాదికి డబ్బు కట్టేసేం. అదీ అయిపోవచ్చింది. వాడు ఉద్యోగానికి apply చెయ్యడం మొదలు పెట్టేడు. కాని ఎకానమీ ఇలా తగలడిపోవడంలో ఎక్కడా ఉద్యోగాలు లేవు. అందులో economics మేజర్ చేరిన మేజరులో నాలుగేళ్ళలో degree తెచ్చుకోవాలన్నాం. మేం పెట్టిన షరతులు తిరిగి మమ్మల్ని వెక్కిరించేయి. పోనీ ఇప్పుడు ఇంకో ఏడాది చదువు పొడిగించరా అందామంటే దానికి మళ్ళీ బోలెడు మదుపు పెట్టాలి, సరిపడా డబ్బు లేదు. వాడు చెయ్యగల్గిన courseలూ లేవు. ఎకానమీ పాడవుతుందని ఎవరూహించగలరు. మనం కాదనుకున్నా జరిగేవి జరగక మానవు. వాడు graduation అయ్యి ఇంకేం చెయ్యడానికి మార్గం లేక ఇంటికి వచ్చి చేరేడు.

పిల్లాడు ఇంటికి వస్తే నాకేం నష్టం లేదు. న్యాయంగా ఆనందంగా ఉండాలి కదూ. అందుకు విరుద్ధంగా ఆందోళనగా ఉంది. పెరిగి పెద్దవాడై స్వతంత్రుడైన (వాడి ఉద్దేశ్యంలో) కొడుకుని చిన్న పిల్లాడని చూసినట్టు చూడలేను. అలాగని వాడి ఉనికిని విస్మరించి మా పాటికి మేం ఉండలేం. భోజనాలకి వంటచేసే పెడితే ఆ రోజు స్నేహితులతో బయటకి వెళ్ళేనంటాడు. అలాగని చెయ్యకపోతే ఆకలితో ఇంటికి వచ్చి ఏదైనా పెట్టమని అడుగుతాడు. అప్పటికప్పుడు ఏదో ఒకటి చెయ్యడం. పోనీ చెప్పి వెళ్ళమంటే ప్రతిది మీతో చెప్పి చెయ్యాలా అని విసుక్కోవడం. మరి ఇంట్లో ఉన్నప్పుడు కొన్ని నియమాలు పాటించాలి కదా! అదేం లేవు. ఈ దేశంలో పెద్దవాళ్ళయిన ఎల్లలతో కలిసి ఉండడం చాల ఇబ్బందే. అదేమిటో అమెరికాలో 18కే అందరూ బయటికి వెళ్ళిపోతారు. ఇళ్ళకి తిరిగి చుట్టూచూపుగా తప్ప రారు అని పుస్తకాల్లో చదివినదంతా ఏమయిందో! దానికి తోడు ఈయన వాడు చేసే పనులకి నన్ను షంటడం. మరి నేను ఆఫీస్ కి వెళ్ళిన సమయంలో ఏం వాద ప్రతివాదాలు చేసుకుంటారో కాని వచ్చేప్పటికి మాత్రం ఇద్దరూ మాటమంతి లేకుండా ఉంటారు. ఇద్దరిలో ఎవరిని మాట్లాడిద్దాం అన్నా ఎందుకో బెరకుగా ఉంటోంది. నా ఇంట్లో నాకు చాలా దగ్గర వాళ్ళే అనుకోకుండా దూరం అవుతున్నారు. పిల్లాడు సరిగ్గా ఉద్యోగ ప్రయత్నాలు చెయ్యడం లేదని ఆయన ఆరోపణ. నా ప్రయత్నాలు నేను చేసుకుంటాను నన్ను వదిలేయ్యండి బాబూ, ఏది పడితే అది తీసేసుకుంటే మళ్ళీ కెరీర్ పాడవుతుందంటాడు వాడు. వాడి గొడవ వాడిది. ఇద్దరికీ మధ్యని నేను క్షోభతో నలిగిపోతున్నాను. భవిష్యత్తు ఎంత ప్లానింగ్ చేసేం. అంతా దీనికేనా? మొగుడికి ఉద్యోగం పోయింది. దాచుకున్న డబ్బులు ఖాళీ అయిపోయేయి. నిక్షేపంగా చదువుకున్న కొడుక్కి ఉద్యోగాలు కరువయ్యేయి. భగవంతుడా! ఏమిటీ విపరీతం! ఇంకా

నయం. దేముడు నాయందున్నాడు. నాకింకా ఉద్యోగం ఉండడంతో ఈమాత్రం ఇల్లు, ఇన్నూరెన్నూ నిలుపుకోగలిగేం. లేకపోతే చెట్టుకింద నిల్చోవాలి. ముందే చెప్పలేదూ, నా జాతకంలో నే చచ్చేంతవరకు ఉద్యోగం చెయ్యాలని!

అవసరం

వెల్చేరు చంద్రశేఖర్, Ethiopia

వంగూరి ఫౌండేషన్ ఆఫ్ అమెరికా వారు నిర్వహించిన 16వ ఉగాది ఉత్తమ రచనల పోటీలో
- ఉత్తమ కథానిక విభాగంలో - ప్రశంసాపత్రం పొందిన కథ

అతను చెప్పింది విని నిశ్చేష్టరాలయింది సహజ. ఏం సమాధానం చెబుతుంది? చెప్పడానికి ఏం మిగిలింది? అసలు విన్న విషయం అలాంటిది జీర్ణించుకోవడం కష్టం! అతనికి తప్పదు కాబట్టి చెప్పాడు. అతడు చెప్పాడు కాబట్టి వింది. కానీ అతనిది చెప్పకుండా ఉండవల్సింది. తనది వినకుండా ఉంటే కొంత నయం, పిల్లాడు గాఢంగా నిద్రోతున్నాడు. వాడికి తెలీదు నాన్నేం చెప్పాడో? అమ్మేం విందో. అరవై ఏళ్ళకే ముసలిదై లేవలేని పరిస్థితిలో జీవితాన్ని నెట్టుకొస్తున్న తల్లికి తెలీదు కూతురేం విందో అల్లుడేం చెప్పాడో.. ఆ చిన్న కొంపలో పక్కగా ఉన్న చిన్న గది అద్దెకి ఇస్తున్నప్పుడు. ఆవిడకాలోచన రాలేదు.

ఏడెనిమిదేళ్ళకి తను వినే వార్త దారుణంగా ఉంటుందని, ఆవిడ అనుకోలేదు. ఆవిడేకాదు సహజే ఆ రాత్రి తన జీవితంలో తుఫాను వస్తోంది అనుకోలేదు. హెచ్చరిక లేని తుఫాను!

పిల్లాడి దగ్గర పడుకున్న సహజ మీద, అతని చెయ్యిపడగానే నవ్వుకుంది. అవును నాలుగురోజులయింది. ఏదో పరధ్యానంలో ముభావంగా ఉన్నాడు. ఆఫీసులో ఏదేనా సమస్యేమో? అనుకుంది. రోజంతా ఇంటిపని, పిల్లాడితో తల్లితో అలసిన సహజకి పక్కమీద వాలగానే, నిద్రొచ్చేది. కానీ ఆ రోజు మగతలోకి వెళ్ళకుండానే వంటిమీద భర్త చెయ్యిపడేసరికి, నిద్రని నిలవరించి లేచి కూర్చుంది.

ఆ చీకట్లో భర్త కళ్ళలో కదలాడే ఆలోచనల్ని చదవలేకపోయింది. భర్త అవసరానికే లేపాడు అనుకుంది.

'చూడు' అన్నప్పుడతని గొంతులో వణుక్కి, మత్తు దిగిపోయింది. లేచి వెళ్ళి లైటేసి వచ్చి, "ఏమయింది?" అంటూ అతని మొహంలోకి తీక్షణంగా చూసింది.

లైటెయ్యగానే ఆయన తేరుకున్నాడు, సంబాళించుకున్నాడు. అసలు అంత బేలతనం ఎందుకొచ్చిందీ ఆయన్లో అదో పెద్ద ప్రశ్న!

"సహూ నా ఉద్యోగం అయిపోయింది. నేను మళ్ళీ దుర్గాపూర్ పాత ఉద్యోగానికి వెళ్ళిపోతున్నా..'' ఓస్ అంతేనా ఈ ఊరు ఈ ఇల్లా వదిలిపోడానికి నేను వెనుదీస్తానని బాధా? పర్యాలేదు నేను వెనుదీయను.

అతను చెప్పుతున్నదది కాదు వింటోంటే కాళ్ళకింద భూమి సమూలంగా కదిలిపోయింది.

అతనికి అంతకు ముందే అంటే ఈ ఊరు రాకముందే పెళ్ళయింది. భార్య అతను చేస్తున్న కంపెనీలోనే ఉద్యోగం చేస్తోంది. పిల్లల్లేరు. నేనూ అక్కడ కొస్తా అందరం కలిసే ఉండచ్చు, అదే అతని ఉవాచ. ఆవిడ్ని ఒప్పించే బాధ్యత అతను తీసుకుంటాడు. నా వరకూ మాత్రమే అక్కడ అతని గూటిలో స్థానం. అమ్మని ఎవరికి అప్పచెప్పాలి. ఇదీ సారాంశం.

నన్నేనా ఆవిడ ఎందుకు రానిస్తుంది. ఇంట్లో వండిపెట్టడానికి అతను మా ఇంట్లో అద్దెకి చేరి ఎనిమిదేళ్ళు కావస్తోంది. ఆంధ్రుడు కాడు. చాలా బాగా ఉండేవాడు. పెళ్ళయి ఆరేళ్ళయింది. పెళ్ళయిం తర్వాత తెలిసింది. అతనికి వయసు ఎక్కువ, కానీ సంసార జీవితానికి అదెన్నడూ అడ్డురాలేదు.

సహజ ఆరేళ్ళక్రితం, రెండు జెళ్ళేసుకుని నిలువుబొట్టు పెట్టుకుని, స్నేహితురాళ్ళతో కిలకిలలాడుతూ స్కూలుకెళ్ళేది స్కూలు ఫైనలు చదివేది.

సహజకి తండ్రిలేడు తల్లీ సర్వస్వం.. తల్లి వంటమనిషిగా.. వాళ్ళింట్లో.. వీళ్ళింట్లో పనిచేసి సహజని చదివిస్తోంది. ఇంటి వాళ్ళ అభిమానం సంపాదించి పెద్దకొంపలో ఓ చిన్న గది సంపాదించి దాంట్లో కాలం వెళ్ళదీస్తోంది.

ఆ రోజుల్లోనే ఆ ఇంట్లో ఒక వాటాలోకి హిందూస్తానీ వాడు వచ్చాడు. మనిషి ఎర్రగా చురుగ్గా హుషారుగా ఉన్నాడు. హిందూస్తానీ వాడు హిందూస్తాన్ పోలిమర్స్ అన్న కొత్తకార్ఖానా నిర్మాణానికి వచ్చాడు. మొదట్లో చెయ్యి కాల్యుకోవడానికి ప్రయత్నించి, కుదరక సహజ తల్లిని వండిపెట్టడానికి కుదుర్చుకున్నాడు. కానీ వాడికి తెలుగురాక పోడం, తల్లికి హిందూస్తానీ అర్థంకాక, వాడికి తల్లికి మధ్యవర్తిత్వం సహజే నడిచేది.

ఆ రోజుల్లోనే సహజ స్కూలు ఫైనలు పాసయింది. కాలేజీ చదువులు చెప్పించే స్తోమత లేక సహజని టీచర్స్ ట్రైనింగ్ జాయిన్ చేసింది తల్లి.

టీచర్స్ ట్రైనింగ్ చేస్తుండగానే హిందూస్తానీ వాడు చనువు పెంచాడు. ఆ చనువుతో మనసు మురిసి తనువు విరిసింది.

ఈ విషయం తల్లికి తెలిసి సహజని కోపగించి కొట్టింది. అప్పుడు ఆ హిందూస్తానీ వాడు దీంట్లో సహజ తప్పేం లేదు. సహజని నేను పెళ్ళిచేసుకుంటాను. అని చెప్పి సహజ తల్లిని ఓదార్చి సహజని పెళ్ళిచేసుకున్నాడు.

ఆ రోజునుండి సహజ మది ఆనందంతో చిందులేసింది. వడి నిండింది. సహజ టీచర్స్ ట్రైనింగ్ పాసయినా ఉద్యోగం చెయ్యలేదు. హిందూస్తానీ వాడి పంచన చేరి తల్లిని కూడా బైటపనులకి వెళ్ళనివ్వకుండా తనతోనే ఉంచుకుంది. ఆవిడ ఆరోగ్యం కూడా క్షీణించింది.

సహజకిఈ విషయం చెప్పాక, అతను రెండు రోజులు గడువిచ్చాడు. ఏం చెయ్యాలి? అన్న మీ మాంసలో సహజ కొట్టుమిట్టాడిపోయింది. భర్తతో అక్కడికి వెళ్ళడమా? అమ్మతో ఇక్కడ ఉండడమా? అక్కడ తన పరిస్థితి ఏమిటి? తన అస్థిత్వం ఎంతవరకూ నిలుస్తుంది. అక్కడికెళ్ళితే అతని బంధువులు, అతని స్నేహితులు, అతని సమాజం, మొదటి భార్యను చూసినట్లు, రెండో భార్యని చూడరు. భాష వేరు, జీవన విధానం వేరు. సమాజంలో తన స్వంతం కాని మనిషుల మధ్య తను సానుభూతి ఆశించడం. చోటు కోసం వెదుక్కోడం వెర్రిభ్రమ. అయితే ఏం చెయ్యాలి? ఏం చేస్తే బావుంటుంది? అక్కడి కెళ్ళడం కష్టం అయితే వెళ్ళకుండా ఉండడం కష్టాల్ని కొని తెచ్చుకోవడమే. అక్కడికి వెళ్ళి ఏమీ తెలియని వ్యక్తుల మధ్య, తెలియని సమాజంలో తన ఉనికి కోసం పోరాడం కన్నా.. ఇక్కడే తెలిసిన వాళ్ళ మధ్య చిన్న చిన్న ఆటుపోట్లు సహిస్తూ బ్రతుకు వెళ్ళదీయడం మంచిది. ఈ బ్రతుక్కి ఇంతే ప్రాప్తం అని సరిపెట్టుకోడం మంచిది అని నిర్ణయించుకుంది.

మొగుడితో రానని చెప్పేసింది. తల్లి దగ్గరే ఉండిపోయింది. హిందూస్తానీ వాడు వాడి మానాన వాడు పోయాడు.

మంచాన పడ్డ తల్లి మంచాలు కుర్చీలు పట్టుకు నడుస్తున్న, పిల్లాడితో రోజులు గడవడం కష్టం. నీళ్ళమోత ఇతర ఇళ్ళల్లో వంటచెయ్యడం నేర్చుకున్న విద్యవల్ల వంటపట్టిన నాగరికత వల్ల నామోషీ అయిపోయాయి. అప్పుడే టీచర్స్ ట్రైనింగ్ సర్టిఫికేట్ తీసి దుమ్ము దులిపి, తెలిసిన కార్పొరేషన్ ఆఫీసర్ దగ్గర కెళ్ళి ఏదేనా టీచరు పోస్టు ఇప్పించమంది.

ఉద్యోగాలుంటాయి. దానికి మనుషులవసరం అవుతారు. కానీ సహజలు అవసరం కారు. అదే పెద్ద చిక్క.

ఆయన చేసే మేనేజరు ఉద్యోగంతో ఆమెకి ఉద్యోగం వేయించడం కష్టం. అలాగని కమిషనర్ గారితో చెపితే ఆయన అలాగే అన్నాడు. సహజ స్వయంగా వెళ్ళి అర్థించిన అభ్యర్థన అతని బంధుప్రీతి ముందు దిగదుడుపే!

ఈ రోజుల్లో ఏదేనా సాధించాలంటే బంధుత్వమో, విత్తమో, ఆడతనమో ఏదో ఒకటి కావాలి. మొగాడికి మూడో దారికూడా కరువైపోతుంది. సహజ గురించి రెండుసార్లు, మేనేజర్ సహజ కూడా కమిషనర్ ని అడిగారు కానీ ఎక్కడా కుదర్లా..

కమిషనర్ పి.ఎ. చెప్పిన సమాచారాన్ని బట్టి కమిషనర్ దూరపు బంధువు టీచర్ ట్రైనింగ్ చదువుతున్నాడు వాడిది ఈ అక్టోబర్ లో అయిపోతుంది. వాడిని వేసుకునే దృష్టిలో ఉన్నాడాయన అందుకే తాత్కాలం చేస్తున్నాడు.

ఆ రోజు సహజ కళ్ళల్లో కన్నీళ్ళు కొలువు. గొంతులో దైన్యం.

సహజ కమిషనర్ ని కలిసింది. ఎలా కలిసింది? ఎందుకు కలిసింది కలిసినందువల్ల లాభం ఏమిటి? అంచనాని తారుమారుచేస్తూ కలిసింది.

సహజ కమిషనర్ కి విచిత్రంగా ఎదురుపడింది? 'నేనే టీచర్ పోస్టుకి అప్లైచేసాను.' అంటూ పరిచయం చేసుకుంది. దైన్యంగా, బీడువారిన మొహంతో, కొడిగట్టిన కళ్ళతో నలిగిన చూపు.

అతను పెద్దగా చలించలేదు. ఇలాంటి వాళ్ళని చాలామందిని చూసుంటాడు.

'ఇప్పుడు పోస్టులు ఖాళీగాలేవమ్మా' అన్నాడు.

పోస్టులు ఖాళీవున్నాయని తనకి తెలుసని చెబుతుందా? లేక ఏదోలా నాకు దారి చూపించండి అని బతిమాలుతుందా? అలా బతిమాలడంలో ఓ చిన్నతనం ఉంది. అయినా తప్పదు. తనకథంతా చూచాయగా వినిపించి బతిమాలుకుంది. ఆ కథలో శృంగారం తప్ప, ఇంకేం ఎదుటి మనిషి బుర్రకి ఎక్కదని ఆమెకి తెలీదు.

కాని ఆ కథని అర్థం చేసుకున్న పి.ఎ సహజని కూర్చోబెట్టి పెద్ద లెక్కరిచ్చాడు.

"నిన్ను వాడు సెక్స్ ప్లాయింట్ చేసాడో ఆ సంపద ఇంకా నీ దగ్గర కొంతైనా పదిలంగా ఉంది. ఉంది అని కమిషనర్ కి తెలిస్తే చాలు; దాన్ని పంచిపెట్టడానికి కష్టపడుతున్నావని అతనికి అర్థం అయితే నీ సమస్య పరిష్కారం జరిగిపోతుంది."

సహజకి వింటున్నంతసేపూ తనేం వింటోందో అర్థంకాలేదు. చాలా స్పష్టంగా ఉన్న అతని దృష్టి దేనిమీదో అర్థం అయింది. బైటికి వచ్చి రోడ్డుమీద నడుస్తాంటే గ్లోబలైజేషన్ లో "సర్వాంతర్యామిలా" ఎయిడ్స్ ఎడ్యుటైజ్ మెంటు కనిపించింది.

ఇంటికి వెళ్ళి పిల్లలని తల్లిని చూసాక, ఏమిటి? తనకు దారి అన్న ఆలోచన కూర్చోనివ్వలేదు. ఏం చెయ్యాలి? ఎంతకాలం ఇలా.

హిందూస్తానీ వాడివెనకాల పోవలసింది? అన్న ఆలోచన చాలా వెంటాడింది కాని ఆ ఆలోచనే వృధా!

ఈ రోజుల్లో అన్ని అమ్ముకోవాలి. లేదా అమ్ముడానికి సిద్ధంగా ఉన్నానని తెలియచేయాలి. అందం, శరీరం, ఆలోచన, రాజకీయం, పోరాటం, మంచితనం దయ, సిద్ధాంతం ఉద్యమం ఏది అమ్ముడుపోదు! అన్నీ అమ్ముడు పోతాయి. అయితే అమ్మేవాడు అమ్ముకానికి తన దగ్గరేముందో అది ప్రదర్శించాలి. అమ్మేయకూడదు. దాని విలువ రాబట్టాలి. విచిత్రం!

దానికి విలువ స్థిరంగా ఉండదు. విలువ పెరుగుతూ ఉంటుంది. తొందరపడి అమ్మేస్తే విలువ దక్కదు. అలాగని కూర్చుంటే విలువలేకుండా పోతుంది. కాబట్టి విలువ రాబడుతూ వ్యాపారం చెయ్యాలి. ఉన్నది కొంచెం సరుకైనా వ్యాపారానికి పెట్టాలి? అదెలాగ అని ప్రశ్నిస్తూ కూర్చుంటే కుదరకపోవచ్చు.

"ఏమే అలాగున్నావ్"

"ఖర్చుకాలి"

"ఎందుకే అంతకోపం ఏదో డీలాగా ఉంటే అడిగా దానికే ఇంతకోపమా?" గార్లదంగా మారిన గొంతు.

"కోపం కాదే. "

"అల్లుడు రెండునెలలనుండి కనబడటంలేదు. ఎక్కడికెళ్ళాడో"

"వాళ్ళ ఊరు"

"మళ్ళీ ఎప్పుడొస్తారట"

"రారు"

"అదేమిటి?"

"ఇక్కడ ఉద్యోగం అయిపోవడం ఏమిటే?"

"ఆయన ఇక్కడికి ఏ పనిమీదొచ్చారో ఆ పని అయిపోయింది".. వెళ్ళిపోయారు.

"మరి నువ్వో"

"వెళ్ళడం లేదు"

"అంటే!"

"నేనాయనతో ఆ ఊరు వెళ్ళను?"

"మరి మొగుడ్ని వదిలేస్తావా?"

"నే వదిలెయ్యలేదు.."

"మరి"

"పట్టుకోనూ లేదు"

"ఎందుకా పొగరు? మొగుడి వెంట వెళ్ళకపోతే ఏం చేస్తావ్?"

"వెళ్ళేం చేస్తాను?"

"అతను కాని రావద్దన్నాడా?"

"లేదు"

"మరి?"

"అతనికి ఇంతకు ముందే పెళ్ళయింది?"

"మరి నిన్ను మభ్యపెట్టి పెళ్ళిచేసుకున్నాడా?"

"నన్ను చేసుకుంటానన్నప్పుడు నేనడగలేదుగా నీకు పెళ్ళయిందా? అని. "

"ఈ ఆరేళ్ళ కాపురం.. పిల్లాడు?"

"అతని అవసరం తీరింది."

"అవసరం తీరడం ఏమిటి?"

"అంతకన్నా ఏం చేస్తాం!? ఎక్కడ కెళ్ళి న్యాయం అడుగుతాం, అతగాడి మొదటి పెళ్ళాం దగ్గర కెళ్ళా? ఆవిడ మొగుడ్ని పట్టేదు పంచుకో అంటుందా?"

"వాళ్ళ బంధువులు తల్లితండ్రి ఉంటారా?"

"ఈయనిక్కడ చేసిన పన్నకి వాళ్ళెందుకు భారం వహిస్తారు?"

"....."

"అయినా వాళ్ళు నా తరుపున మాట్లాడతారని నమ్మకం ఏమిటి? వాళ్ళ భాష ఏమిటి వాళ్ళ సంస్కారం ఏమిటో పెళ్ళినాడు ఇవన్నీ మనకేం అవసరం లేకపోయాయి."

"అయితే?"

"ఇప్పుడు తెలుసుకుని చేసేదేమిటి?"

తల్లి మరి మాట్లాడలేదు. కోపం కసి ఎవరి మీద తన మీద తనకే ఎందుకిలా జరిగింది? ఎందుకిలా జరిగిందో తనకైతే అర్థం కావడంలేదు. ఎందుకు కోపంగా ఉందో!

ఎందుకిలా కసిరేగుతుందో? అర్థం కావడంలేదు. తల్లి దగ్గర బైటపడ్డ కోపం ప్రదర్శించిన తెంపరితనం స్వంతం చేసుకుని.... సహజ ఆలోచనలు పరిపరివిధానాల పోతున్నాయి.

మర్నాడు ఆఫీసులో కమిషనర్ పి.ఏ యధాప్రకారం కమిషనరుగారు బిజీ మీరు ఇప్పుడు కలియడానికి వీలుండదు అన్నాడు.

"మరెప్పుడు వీలుంటుంది?"

"ఏమో నాకేం తెలుసు?"

"అంటే నా సమస్యకి పరిష్కారం లేదా?"

"అది నన్ను అడుగుతారేమిటి? నాకేం తెలుసు"

"ఆయన్ని కలవనిస్తే ఆయన్నే అడిగేదాన్ని. మరి మీరు కలవనివ్వడం లేదుగా"

"ఆయనకి ఖాళీ ఉండేటప్పుడు రండి కలుద్దురుగాని"

"ఆయనకెప్పుడు ఖాళీగా ఉంటుందో నాకెలా తెలుస్తుంది?"

"...." సమాధానం లేదు.

సహజ చూపు సూటిగా ఉంది.

"మీరు నన్ను నిలదీస్తున్నారేమిటి?"

"ఆయనతో కలవడానికి మీరే అడ్డగిస్తున్నారు కాబట్టి."

"నేనెక్కడ అడ్డు చెప్పాను?"

"ఆయనెప్పుడు ఖాళీగా ఉంటారో ఎప్పుడు కలవచ్చో చెప్పడం లేదుగా?"

"నాకే తెలీదని చెపుతున్నాకదండీ"

"మీరుకమీషనరుకి పిఎ అయివుండీ, కమీషనర్ గారు ఎప్పుడు ఖాళీగా ఉంటారో చెప్పలేకపోతున్నారు. అంటే ఎంత సబబుగా ఉందో ఆలోచించుకోండి"

అతను ఆలోచనల్లో పడ్డాడు. కానీ సహజ చెప్పిందాని గురించి కాదు. ఆడదైపోయింది. లేకపోతే ఈ పాటికి కసిరేసో, విసుక్కునో.. కోపగించో.. బైటికి తగలేసేవాడే వదిలించుకునేవాడే కానీ ఎదురుగా ఆడది? ఎలా వ్యవహరించాలి అన్నదాంట్లో చిన్న సందిగ్గం.. మూడు రోజులనుండి తిరుగుతోంది. కమీషనర్ కి చెప్పితే ఈవిడ గోడు ఎన్నిసార్లు వినాలయ్యా అంటాడు. అసలు పరిస్థితి తెలుసు, విసుక్కుంటాడు పి.ఎ. సందిగ్గం అర్థం చేసుకుంది సహజ తెగింపుగా మాట్లాడకపోతే కుదిరేటట్టు లేదు అనుకుంది.

మూడు రోజులుగా లేని దూకుడు ఈరోజు ఎందుకు ప్రదర్శిస్తోంది. ఏదో నచ్చచెప్పాలి. నమ్మబలకాలి.

సహజ మొహం కందగడ్డలా ఉంది. చెమటకి తడిసిన నొసటి తిలకం కొంచెంగా కనుబొమల మధ్యకి కారింది. రాసుకున్న పొడరు. మెడమడతల మధ్య పేష్టులా మెరుస్తోంది. దెబ్బతిన్న కుక్కపిల్లలా మూలగడంలేదు. దెబ్బతీసే పులిలా చూస్తోంది.

"చూడండి రేపు రండి. కమీషనర్ గారి దగ్గరకి పంపుతా. రేపు తప్పకుండా పంపుతా."

అతని మొహంలో సీరియస్ నెస్ కి, అతని మాటల్లో ధ్రుఢత్వానికి కొంచెం లొంగింది సహజ. "రేపెన్ని గంటలకి?"

"మధ్యాహ్నం మూడుగంటలకి రండి. అప్పుడైతే ఎవరూ ఉండరు" అన్నాడు.

సహజ ఊరట చెందింది. ఏదో ఆశని తీసుకు వెనక్కి మళ్ళింది.

రేపు నిజంగానే కమీషనరుని కలుస్తుందా? అతనేమంటాడు. తనకి ఉద్యోగం ఇస్తాడా? లేక లేదని చెప్పతాడా? ఇంటికెళ్ళితే తల్లి గొణుగుతుంది. వెళ్ళకపోతే కొడుకు ఎలా ఉన్నాడో? అన్న చింత!

ఇంటికే వెళ్ళింది.

మర్నాడు మూడు గంటలవరకూ ఆరాటమే. కమీషనర్ ఏమంటాడు? ఉద్యోగం ఇస్తానంటాడా? ఇవ్వడా? ఏం జరుగుతుంది. పోష్టు అయితే ఖాళీగా ఉంది. అసలు కమీషనర్ ఏ విధంగా, ఇంప్లెస్ అవుతాడు తను దైన్యంగా అవసరంలో ఉన్నదానిలా ఉండాలా? లేక ఆకర్షించే విధంగా ఉండాలా? ఎలా ఉండాలి. ఎలా కనిపిస్తే తన పని పూర్తవుతుంది? తనేం చెయ్యాలి, కమీషనరుకి ఎలా కనిపించాలి అన్న ఆలోచన మనసుని తినేస్తోంది.

సహజ జీవితంలో మొట్టమొదటిసారిగా కమీషనర్ ఎదురుగా ఎలా కనిపించాలి? అన్న బలమైన అవసరం ముంచుకు రాగా అర్థం ఎదురుగా నిలబడింది.

అర్థంలో ఆకారానికి ఉలిక్కిపడింది. ఈ మధ్య ఆఫీసు చుట్టూ తిరగడం వల్ల మొహం కమిలి నల్లబడింది.

పీక్కుపోయినట్టున్న మొహంలో ఏ మాత్రం ఆకర్షణ లేదు. ఆకర్షణ తర్వాత మాట, తీరుగా కూడా లేదు.

నుదుటిమీద జిడ్డు, అణిగి మణిగి సేదతీరుతున్న కురులు చిన్నగా కమిలిన మొహం, వుగ్గులుగా ఓ ఆకారంలో లేని జాకెట్టు వడిలిన కాడల్లా చేతులు. వెలిసినట్టున్న చీర, చీరమడతల్ని మోయలేనంటున్న నడుం కాలికి మట్టెలు, పొట్టిగా కట్టిన చీర తన ఆకారం తనకే వికారంగా అనిపిస్తోంది!

తనెవర్ని ఆకర్షించడా? తను ఉద్యోగానికి వెళ్ళితే కనీసం తనతో ఎవరూ మాట్లాడటం లేదు. తనకి ఉద్యోగమే కాదు రూపం కూడా అవసరమే. అన్న ఆలోచనలో పడింది. తనతో అవతలి వాళ్ళు మాట్లాడాలి. తను అవతలి వాళ్ళని ఆకర్షించాలి!

నలిపి పారేసిన ప్లాస్టిక్ కాగితంలా ఉండకూడదు. చాక్లెట్ కి చుట్టిన రేపర్ లా మెరవాలి ఎలా? ఏం చెయ్యాలి? కూర్చుని జాకెట్ కి వుగ్గులు లేకుండా కుట్టుకుంది. వేసుకు చూసుకుంది. సరిగా సెట్ అవలేదు అనిపిస్తే మళ్ళీ కుట్టుకుంది. జాకెట్టు ఒంటిమీద బిగుసుకుంటున్న కొద్దీ, పేపులు బైటికి వచ్చాయి. ఆఖరికి జాకెట్టు బాగా సెట్ అయింది. సంతృప్తినిచ్చింది.

ఒక రూపాయి పెట్టి షాంపూ తెచ్చి తలంటుకుంది. మొహం జిడ్డునుండి విముక్తి పొందింది. ఇన్నాళ్ళూ లేని మమకారం శరీరం మీద మొదలయింది. శరీరానికి మెరుగులు కావాలి ఇంకొకళ్ళని ఆకర్షించే మెరుగులు కావాలి. అవి ఎలా వస్తాయి.

నాజూకుగా ఉండాలి. మెళ్ళో బండగా ఉన్న పుస్తలతాడు తీసేసి సన్నపాటి గొలుసు వేసుకుంది. మెడకో నాజూకుతనం వచ్చింది.

పుస్తై తీస్తున్నప్పుడు తటపటాయించినా, అతడే తనని వదిలి వెళ్ళినప్పుడు ఇవి మాత్రం ఎందుకు? అని సమాధానం చెప్పుకుంది. అది తీసేసాక హాయిగా ఉంది, విముక్తి లభించింది.

అతను వెళ్ళిపోయినా మెడలో ఎందుకో ఈ బంధం. ఇది బంధం కాదు ప్రతిబంధకం, ప్రతిబంధకం తీసేసింది. అతని ఆలోచనల్లోంచి విముక్తి అవాలి. అతడు తనని వదిలి వెళ్ళిపోయాడు తను దిన పరిస్థితిలో ఉంది. ఎవరో సహాయం చెయ్యాలి. అన్న మెంటల్ ఆటిట్యూడ్ పోవాలి.

ఏదో ఉద్యోగం ఎలాగోలా సంపాదించాలి. తన్ని తనే నెట్టుకు రావాలి? అదీ సంకల్పం?

కమీషనర్ ఆఫీసులో అడుగుపెట్టగానే, నిన్నటికి సహజకి ఈ రోజు సహజకి తేడా పసికట్టాడు కమీషనర్ పి.ఎ, అది వాడి కళ్ళలో కనబడింది. అంటే తన ఆలోచన కర్ణ్. దీనత దేవరింపుతో ఈ ప్రపంచంలో బతకలేం. తను ఆడది ఆకర్షణ సహజం దాన్నుపయోగించి పని నెరవేర్చుకోవాలి.

ఎలాగైనా సంకల్పం నెరవేరాలి.

ఈ దారి సరైనదా కాదా? అన్న ఆలోచనకాదు కావలసింది. తన పూర్తి అయిందా లేదా? అన్నదే ముఖ్యం!

కమీషనర్ దగ్గరకి వెళ్ళింది. ఆయన కనీసం తలెత్తయినా చూడలేదు. పట్టించుకోలేదు. ఉద్యోగమా? అంటూ వెరిదాన్ని చూస్తున్నట్టు చూసాడు. ఎవరూ తననిపట్టించుకోడం లేదు.

అకస్మాత్తుగా తన ఉనికి చెరిపేసినట్టయింది. తనెందుకూ పనికిరానని నిరూపిస్తున్నారు. తనకి బతికే అవకాశం ఇస్తారా? ఇవ్వరా? ఎవరు ఇవ్వాలి? ఎందుకు ఇవ్వాలి. తన ప్రత్యేకత ఏమిటి? ఆడది కాబట్టి వాడు చిన్న అబద్ధం చెప్పి పెళ్ళిచేసుకున్నాడు. సెక్స్ కోసం కేవలం సెక్స్ కోసం, కోరిక తీరడం కోసం అవసరం తీరింది. తెప్పతగలలేసాడు, తన జీవితంలో ఇన్ని మార్పులు జరుగుతున్నా తన ప్రమేయం ఏమీ లేకుండా ఉండిపోయింది. ఒంటరిదైపోయింది.

తను ఉద్యోగం సంపాదించాలి ఎలా? ఏదో స్వతంత్రురాలుగా, జీవిద్దామనే ఉబలాటం అదెలా నెరవేరుతుంది? నెరవేర్చేవాళ్ళెవరు? పరిస్థితులు నా పట్ల ఇంత నిర్ణయంగా ఎందుకున్నాయి. తన స్నేహంలో, ఆకర్షణలో, పెళ్ళిలో.. దగా ఎందుకు?

ఈ దగాపడ్డ బతుకుని ఇంకా దగా పడనివ్వదల్చుకోలేదు. కమీషనర్ పి.ఎ. చూపుల్లో మార్పు పసిగట్టింది. తను పక్కమీదకి తప్ప పనికిరాదా?

తన భర్త నిరాకరిస్తుందని అనుకోలేకపోయాడు. అతని వెంటపడి వస్తాననే అతని అహంకారం చెప్పింది. వెళ్ళలేదు. అతని ఆలోచన తప్పు అని తేలింది.

పెళ్ళి సాఫియంగా కాక సేఫ్ ఎరేంజ్ మెంట్ అయితే అదికూడా కాదని ప్రస్తుతం పరిస్థితులు చాటి చెపుతున్నాయి. తనెందుకు వెనక్కి ఉండిపోవాలి?.

తనెందుకీ స్వేచ్ఛా! ఏం ఒరగబెడుతుంది. ఆత్మాభిమానం ఆత్మగౌరవం అన్నవి అక్కడ ఏ మాత్రం మిగలవని అర్థం అయింది. దానికి వేరే చదువుకోనక్కరలేదు. అందుకే ఈ స్వేచ్ఛ కోరుకుంది. కానీ ఉద్యోగ ప్రయత్నంలో భర్తలాంటి వారినే ఆశయించాలని, వీళ్ళకు

తన ఆడతనానికి మించి ఐడెంటిటీ ఉండదని అర్థం చేసుకోలేకపోయింది. అడుగడుగునా భర్త నీడలే! వాడుకుందామన్న ఆలోచన! వీటిని ఎలా తప్పించుకోవాలి. అవసరం ఎలా తీరుతుంది.

తను ఈ ఏకాకి, చుట్టూవున్న పంజరాన్ని చేధించాలి ఎలా? ఈ సాలిటరీ కర్నఫైన్ మెంటు, ఒంటరి వేదననుండి విముక్తికావాలి. అదెలా సాధ్యం!

ఏకాకితనం ఒక మానసిక రుగ్మత లేక, సాంఘిక రుగ్మతా ఇప్పుడు జరుగుతున్న విచిత్రతలన్నీ సాంఘిక రుగ్మతలకే పరిమితం, కానీ మానసిక రుగ్మత కాదు.

తనని పట్టి పీడిస్తున్న ఈ రుగ్మత ఏమిటి? అదే అర్థం చేసుకోలేకపోతోంది.

"ఎక్కడికే వెళ్ళావు".

"కమీషనర్ ఆఫీసుకి"

"ఆఫీసుకి అలాగే వెళ్ళావా?"

"ఎలా వెళ్ళాను?"

"తలకి కాస్త నూనె రాసి, జడ బిగించి కట్టరాదు"

"అలా బాగోలేదు"

"ఏమిటి బాగు, పిల్లతల్లివి, పిల్ల తల్లిలా ఉండు. తిరుగుబోతు దానిలా ఉండకు"

"తిరుగుబోతు కాస్త మార్పుకే తిరుగుబోతుడానా ఉందా?" ముసలిదాన్ని మంచంలోనే కుమ్మేయ్యాలనుంది. అతనితో వెళ్ళకపోవడానికి సగం కారణం తల్లీ! అనిపించినా మళ్ళీ ఎందుకో కాదు! అనిపించింది.

అతని వెనకాల ఎడసు లేకుండా పోవడం ఇష్టంలేదు. ఆలోచనకి అడ్డుకట్ట లేస్తూ తల్లి గొణుగుడు వినబడింది.

"ఇంక చాల్లే వాగింది చాల్లే .. ఊరుకో" అంటూ కసిరింది. పెద్దదాన్నని చూడకుండా, కసురుకుంటుంది. అంటూ కళ్ళనీళ్ళెట్టుకుంది. బెక్కుబెక్కుమంది తల్లి.

ఆ బెక్కుంటేనే చిరాకు ఏం చెయ్యలేక చీకట్లో తలుపుని బలంగా తన్నింది. ఆ చప్పుడికి తల్లి బెక్కడం ఆపి ఊరుకుంది.

మర్నాడు కమీషనర్ ఆఫీసుకి వెళ్ళి కమీషనర్ ని కలిసింది. ఆయనా విసుక్కున్నాడు.

ఇక్కడ ఉద్యోగాలు చెట్లకి కాస్తాయా? ఎన్నిసార్లు తిరిగినా ఉద్యోగం వస్తుంది అనుకోడం బుద్ధిపారపాటు. నన్ను కలియడం వల్ల లాభంలేదు అంటూ చాలా సేపు చర్చించాడు. కానీ అక్కడ్నించి కదలలేదు.

మొండిగా నిలబడింది. మొండితనం తప్ప మరో మార్గంలేదు. బతకడానికి మరో ఆలోచనరావడం లేదు. ఎలా బతకాలి ఏం చేస్తే డబ్బు సంపాదిస్తాను. రోజు ఎలా గడుస్తుంది? ఇంతమంది ఆఫీసర్లు బతుకు తెరువు చూపించలేకపోతున్నారు.

ఇలా మొండిగా నిలబడితే ఉద్యోగం వస్తుందా?

ఏమయితే అదయింది ఇక్కడనుండి కదిలే ప్రసక్తి లేదనుకుంటోంది. కానీ కమీషనరే పి.ఏ.ని పిలిచాడు

"కోళ్ళ అప్పలనాయుడుతో చెప్పి చూడవయ్యా ఏదోలా సర్లమను" అన్నాడు.

నిదురించే తోటలోకి..

రేణుకా అయోల

వంగూరి ఫౌండేషన్ ఆఫ్ అమెరికా వారు నిర్వహించిన 16వ ఉగాది ఉత్తమ రచనల పోటీలో
- ఉత్తమ కథానిక విభాగంలో - ప్రశంసాపత్రం పొందిన కథ

"ప్రేమ రెండు అక్షరాలే" కాని జీవితాంతం దీనికోసం అన్వేషిస్తూనే మిగిలిపోతాం. భర్త ప్రేమకోసం భార్య, భార్య ప్రేమకోసం భర్త, పిల్లల ప్రేమకోసం తల్లి... కొన్ని సార్లు అన్వేషణ అలాగే మిగిలిపోతుంది. ఒక్కోసారి అది మన జీవితంలో అనుకోని అతిథిలా ప్రవేశిస్తుంది, అప్పుడు మనమే దాన్ని అందుకోవాలో ఒద్దా?

సందేహంలో పడిపోతాం. కాని కాలానికి ఇవేమీ పట్టవు దాని పని అదిచేసుకుపోతుంది.

బూట్లు వేసుకుంటూండగా కాలింగ్ బెల్ మోగింది. రమణి తలుపు తీసి "డ్రైవర్ వచ్చాడు" అంది. వస్తున్నానని చెప్పు..

ఆఫీస్ కి బయలుదేరిన భాస్కర్ కారు రోజూ వెళ్ళేదారే, రోజులాగే కారు ట్రాఫిక్ మహా సముద్రంలో కొట్టుకుపోతూ నడుస్తూంది.

"నిదురించే తోటలోకి పాట ఒకటి వచ్చింది.." రేడియోలో పాట శ్రావ్యంగా సాగిపోతోంది. ఈ పాట విన్న ప్రతీసారి మనసు మారుమూలల్లో ఒదిగిపోయిన జ్ఞాపకం ఒకటి "పుస్తకంలో దాచుకున్న నెమలి ఈకలా" సున్నితంగా కదులుతుంది.

ఈ రోజెందుకో మరి మరి మరి ఆ సంఘటన గుర్తుకొస్తోంది. బియస్సీ ఫైనల్ ఇయర్ పరీక్షలు రాసి ఇంటికి వస్తుంటే ఒక చిన్న అమ్మాయి 'అక్క మీకు ఉత్తరం ఇమ్మంది' అంటూ తెల్లటి ఎన్వలప్ కవరొకటి చేతిలో పెట్టివెళ్ళిపోయింది. 'ఎవరి దగ్గరనుంచి?' అనుకుంటూ తీసుకునే హడావిడిలో ఆ అమ్మాయి ఎక్కడనుంచి వచ్చిందో గమనించలేదు, అప్పుడే ఆ అమ్మాయిని అడిగేసి ఉంటే ఇన్నేళ్ళ వేదన ఉండేదికాదు. ఆ ఉత్తరంలో ప్రతి అక్షరం గుర్తుండిపోయింది, అమాయకంగా రాసిన ఉత్తరం గుండెపారల్లో ఒదిగిపోయింది.

ఈ రోజెందుకో పదే పదే గుర్తుకొస్తోంది. ఒకప్పటి పాకీజ సినిమా కూడా గుర్తుకొస్తోంది. పాదాల వేళ్ళ సందులో పెట్టిన చిన్న ఉత్తరంతో కథ మొదలవుతుంది. బ్రిడ్జిమీదనుంచి రైలు వెళ్ళిన ప్రతీసారి ఆమె మనసు ఆ ఉత్తరం రాసిన మనిషి కోసం చూసే ఎదురు చూపులు సినిమా చూస్తున్నంతోనప్పు చక్కటి అనుభూతి. కానీ అలాంటి పరిస్థితే తనకి ఎదురవుతుందని అతను కలలోకూడా ఊహించక పోవచ్చు.

ఆఫీస్ ముందు కారు ఆగింది.

సెల్ మోగింది ఏదో కొత్తనెంబరు, కారు డోర్ తీసి దిగుతూ "హలో" అన్నాడు

"మీరు భాస్కర్ గారేనా? " సందేహంగా అడిగింది ఆవిడ.

"అవును" అన్నాడు.

"నాకు ఎలా చెప్పాలో అర్థం కావటంలేదు నా పేరు వసుంధర" ఆమె గొంతులో ఆయాసం, "మిమ్మల్ని ప్రేమించానని చాలా ఏళ్ళ క్రితం ఒక ఉత్తరం రాసాను" ఆ మాటతో ఆగిపోయాడు, ఆఫీస్ కారిడార్లో. "హలో" అంది ఆవిడ మళ్ళీ.. "వింటున్నాను చెప్పండి" అన్నాడే గాని ఏదో తెలియని ఉద్వేగం. మాట పెగలటంలేదు.

"మీదాకా ఆ ఉత్తరం వచ్చిందో లేదో తెలియదు కాని, ఒక పాపచేత పంపించాను. ఆ అమ్మాయి ఇచ్చాను అంది. నేనెవరో చెప్పమన్నాను అంది. కానీ అక్కడ నాకెవరూ కనిపించలేదు. ఇంక అక్కడ నిలబడడానికి భయంవేసి వెళ్ళిపోయాను. "

ఆవిడ మాట ఆగిపోయింది. విపరీతమైన ఆయాసం వినబడుతోంది. కంగారుగా "హలో హలో" అన్నాడు.

"నేను ఇంక ఇప్పుడు మాట్లాడలేను. నేను హాస్పిటల్లో ఉన్నాను. " దాని పేరు చెప్పి "సాయంకాలం రండి మీతో చాలా మాట్లాడాలి వస్తారుగా" అంది.

"తప్పకుండా వస్తాను. " అంటూ ఇంకా ఏదో అడగబోతుంటే,

"మీరు ఎక్కువ మాట్లాడకూడదు.. " అని ఎవరో అనడం ఫోన్ కట్ అవడం జరిగిపోయింది.

చాలాసేపు వరండాలో గోడనానుకుని నిలబడిపోయాడు. ఏమీటి ఈ ఫోన్? నా నెంబరు ఎలా తెలిసింది. కొన్నేళ్ళుగా ఎదురుచూస్తున్న సంఘటన. ఆవేశంలో వస్తానని చెప్పేసాడు. కాని నిజంగా తను ఎదురు చూస్తున్న ఆమెనా? ఆలోచనలు వాటి మానాన అవి సాగిపోతున్నాయి.

ఆఫీస్ ఛాంబర్లో అడుగుపెట్టిన దగ్గరనుంచి ఊపిరి సలపని పని. మనసు మాత్రం గుండె పొరల్లో దాచిపెట్టుకుని పెట్టుకున్న ఉత్తరాన్ని పదే పదే కళ్ళముందుంచి ఎన్నో ఊహలకి ఆలోచనలకి దారితోస్తోంది.

ఆ రోజు కొన్ని ఏళ్ళ నాటి సంఘటన ఇప్పటికి మనసులో మెదిలే అక్షరాలు. ఆ కవర్ తీసుకుని అందులో ఉన్న తెల్లకాగితం తీసాడు, గుండ్రంగా పొరల్లో దాచిపెట్టుకుని పెట్టున్న ఉత్తరాన్ని పదే పదే కళ్ళముందుంచి ఎన్నో ఊహలకి ఆలోచనలకి దారితీస్తోంది.

ఆ రోజు కొన్ని ఏళ్ళనాటి సంఘటన ఇప్పటికి మనసులో మెదిలే అక్షరాలు. ఆ కవర్ తీసుకుని అందులో ఉన్న తెల్లకాగితం తీసాడు, గుండ్రంగా పొందికగా ఉన్నాయి అక్షరాలు.

"నేను ఇంటర్ మీడియట్ ఫైనల్ ఇయర్ ఎగ్జామ్స్ రాసాను. మీది కూడా బియ్యస్సీ ఫైనల్ ఇయర్ అయిపోయింది కదా! మీరు మళ్ళీ ఏ కాలేజీలో జాయిన్ అవుతారో తెలియదు. మళ్ళీ మిమ్మల్ని చూస్తానో లేదో తెలియదు, ఎందుకంటే మీకు నేను తెలియదు. చెప్పను కూడా. మిమ్మల్ని నేను ప్రేమించాను కాని ఎదుటపడి చెప్పడానికి భయం, సిగ్గు, అయినా చెప్పకపోవడమే మంచిదిలేండి. మీది మాది ఒక కులం కాదు ఇది తెలిసే ఆగిపోయాను. కాని మీరంటే చాలా ఇష్టం."

ముందు ఆ ఉత్తరం చదవగానే నవ్వొచ్చింది. దానిమీద పేరులేదు కింద సంతకం లేదు, నా ఫ్రెండ్స్ నన్ను ఆటపట్టిస్తున్నారనుకున్నాను. కాని ఎక్కడో నమ్మకం అది అమ్మాయి రాసిన ఉత్తరమేనని. ఆ తరువాత తెలిసింది నా ఫ్రెండ్స్ పనికాదని.

ఆ అమ్మాయి ఎవరో. వెదకడంలో కూడా అర్థంలేదు పేరు తెలీదు. చూడనుకూడా చూడలేదు. వాళ్ళ కాలేజీకి, మా కాలేజీకి పెద్ద గోడ ఒక్కటే అడ్డం.

ఇద్దరివి పెద్ద కాలేజీలే. అయినా ఏదో ఆశ నాకోసం వస్తుందని. కాలేజీ గేటుముందు రెండు రోజులు నిలబడినా, నావైపుకి ఏ అమ్మాయి రాలేదు. మళ్ళీ అటువైపు వెళ్ళే అవకాశం జీవితంలో రాలేదు.

పి.జి చెయ్యగానే గవర్నమెంటు ఉద్యోగం. పెద్దవాళ్ళు కుదిర్చిన లక్షణమైన అమ్మాయితో పెళ్ళి "రమణి చాలా అనుకూలవతి అయిన భార్య", ఇద్దరు ఆడపిల్లలు.. పెద్దమ్మాయి మాస్టర్స్ చెయ్యడానికి అమెరికా వెళ్ళిపోయింది, చిన్న అమ్మాయి ఇంజనీరింగులో

చేరింది. సాఫీగా సాగిపోయే జీవితంలా కనిపించినా మనసు పొరల్లో ఆ ఉత్తరం చిన్నప్పుడు పుస్తకంలో దాచుకునే నెమలి ఈకలా మృదువుగా మెత్తగా గుండెని తడిమేది..

ఏకాంతంలో "మీరంటే చాలా ఇష్టం" అక్షరాలు చెవి దగ్గర గుసగుసలాడేవి.

పేరూ, ఊరూ లేని ఈ ప్రేమ జీవనదిలా మనసులో నిరంతరం సాగుతూనే ఉంది, కొద్దిరోజులు తను కనబడితే బాగుండును అనుకునేవాడిని. అర్థంలేని ఆలోచనలకి నవ్వొచ్చేది, క్రమేపి అది ఒక జ్ఞాపకంగా అందమైన ఊహగా మిగిలిపోయింది. కానీ ఇప్పుడు ఇలా!? అది హాస్పిటల్లో కలవాలి. తనకి ఒంట్లో బాగోలేని ఎలాంటి స్థితిలో ఉంది, నా ఫోన్ నెంబర్ ఎలా తెలిసింది?

ఎన్నో సందేహాలకి, ఎన్నో జ్ఞాపకాలకి సమాధానాలు ఈ సాయంకాలం నాకోసం వేచి చూస్తున్నాయి, అనుకున్నాడు కార్ కీస్ జేబులో వేసుకుంటూ. అది సిటీలో బాగా పేరున్న కార్పొరేట్ హాస్పిటల్. ఎక్కడుందో సులభంగానే తెలిసింది. ఈ మహానగరంలో ట్రాఫిక్ ని చేదించుకుంటూ అరగంట ప్రయాణాన్ని గంటన్నర పాటు చేస్తూ ఆత్రంగా చేరుకున్న భాస్కర్ కి పార్కింగ్ ప్లేస్ లో కారు పార్క్ చేసి నడుస్తూంటే చాలా దిగులుగా అనిపించింది.

ఎంక్వైరీలో వసుంధర పేరు చెప్పగానే ఎటు వెళ్ళాడో చెప్పాడు. అవన్నీ స్పెషల్ రూములు. గది ముందు ఆగి ఒణికుతున్న చేతులతో చిన్నగా తలుపు తట్టాడు. నర్స్ తలుపు తీసింది "రండి భాస్కర్" బలహీనమైన మాటవినిపించింది.

విశాలమైన గదిలో బెడ్ మీద పడుకుని ఉంది వసుంధర, సిష్టర్ ఇంజక్షన్ సెకెన్ లోకి ఎక్కించి వెళ్ళిపోయింది.

బెడ్ మీద ఉన్న "వసుంధరని" చూస్తూ నిలబడిపోయాడు.

"కూర్చో.. " అంది చనువుగా.

మంచానికి దగ్గరగా ఉన్న కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. మనిషింతా చిక్కిపోయింది, కళ్ళు ఒక్కటే విశాలంగా ముఖంలో కొట్టొచ్చినట్లు కనబడుతున్నాయి.

"ఏమిటి అలా చూస్తున్నావు? ఇంత అందమైన అమ్మాయితో ఎలా మాట్లాడాలా అనా? " అడిగింది.

నవ్వొచ్చింది.. నవ్వేసాడు.

"ఏం మాట్లాడాలో అర్థంకావటంలేదు నిన్ను ఇలా చూస్తానని. అసలు నిన్ను కలుస్తానని అనుకోలేదు, " అతి కష్టమీద ఉద్వేగాన్ని అదుపులో పెట్టుకుని అంటున్న భాస్కర్ చేయిపట్టుకుంది వసుంధర. వెచ్చని స్పర్శ చర్మాన్ని కప్పుకున్న ఎముకలగూడులాంటి చెయ్యి, కళ్ళల్లో నీరు చిమ్మింది ఆప్యాయంగా మెల్లగా పట్టుకున్నాడు.

"నీ ఉత్తరం అందింది. కనీసం పేరు కూడా లేదు నా ఫ్రెండ్స్ ఆటపట్టించడానికి రాసారనుకున్నాను. కాని ఎక్కడో నమ్మక అమ్మాయే రాసుంటుందని అందుకే రెండురోజులు వరుసగా కాలేజి గేటు ముందు నిల్చున్నాను. ఎవరూ రాలేదు. కాని వసుంధర ఆ ఉత్తరం నాకు తోడుగా ఉండిపోయింది. గుండెనంతా ప్రేమతో నింపేసింది. " గబగబా చెప్పేసాడు.

ఇన్నాళ్ళు గుండెల్లో దాచుకున్నది అర్థంలేని విషయంగా మధనపడ్డాడు. కాని ఎదురుగా ఆ నిజం కనపడేసిరికి..

ఏడుస్తున్న వసుంధరని చూసి కంగారు పడ్డాడు "ఏమయింది? " అంటూ మంచం మీద కూర్చుని ముఖాన్ని చేతులతో ఆప్యాయంగా పట్టుకున్నాడు.

"ఇన్నాళ్ళూ ఉత్తరం అందలేదు అనుకున్నాను, ఉత్తరమే అందని మనిషి కోసం ఎదురుచూసాను, అలా ఎదురుచూడడంకూడా తప్పు అనుకోలేదు, కాని ఈ దశలో.. " "

"వసుంధరా ప్లీజ్ ఏడవకు" కంగారుగా అన్నాడు భాస్కర్.

"ఇది ఆనందంతో వచ్చిన దుఃఖం. నీ ఫోన్ నెంబరు ఎలా తెలిసిందో తెలుసా? నీ ఆఫీస్ కారు డ్రయివర్ రషీద్ కొడుకు మాకు కొత్తగా వచ్చిన కార్ డ్రయివర్, ఇన్ని నెలలుగా హాస్పిటల్ కి వస్తున్నాడా! ఒక్కరోజు కూడా ఇలాంటి ప్రస్తావన రాలేదు.

కాని మొన్ననే మాటల్లో మాటగా వాళ్ళనాన్న కూడా డ్రైవరని గవర్నమెంటు ఉద్యోగమని నీ పేరు చెప్పి నీ డ్రైవరని చెప్పాడు, నీ పేరు వినగానే వివరాలు అడిగాను, అది నువ్వే అయివుంటావని ఆత్రంతో. నువ్వు ఏ కాలేజీలో, ఏ స్కూల్లో చదువుకున్నావో, దగ్గరనుంచి మీ అమ్మాయిల చదువుదాకా చెప్పాడు, నిన్ను చూడాలని బలీయంగా అనిపించింది సెల్ నెంబర్ తీసుకురమ్మన్నాను. పొద్దున్నే తీసుకొచ్చి ఇచ్చాడు. " మాట్లాడుతున్న వసుంధర పరిస్థితి హఠాత్తుగా మారిపోయింది, విపరీతమైన ఆయాసం, ముఖం నీలంగా మారిపోయింది. "సిస్టర్" అంటూ పరిగెత్తుకు వెళ్ళాడు భాస్కర్.

అరగంటలో అక్కడి పరిస్థితే మారిపోయింది. రూములోంచి వసుంధరని "ఐ.సి.యు"లోకి మార్చేసారు. మరో పదిహేను నిమిషాల్లో "సారి" ఆమె చనిపోయారు అంటూ చెప్పేసారు.

అయోమయంగా చూస్తున్న భాస్కర్ తో "మీరు వెళ్ళి చూడండి" అంటూ ఆమె భర్త, పిల్లలకి కాలి చెయ్యండి అంటూ డాక్టర్ వెళ్ళిపోయాడు.

"మీరు చూడొచ్చు" అంది నర్స్ మరోసారి. చుట్టూతా ఉన్న నీలి తెరల మధ్య వంటరిగా నిద్రపోతోంది, శిలలా నిలబడ్డాడు" పెద్ద పెద్దకళ్ళలో ప్రాణం నింపుకుని ఇంత అందగత్తెతో ఎలా మాట్లాడాలా అని ఆలోచిస్తున్నావా" అన్న వసుంధర నిర్దీవమైపోయింది. వెనక్కి తిరిగి పరుగులాంటి నడకతో బయటకి వచ్చేసాడు.

కారులో కూర్చోగానే అద్దం మీద పెద్ద చినుకు టప్ మని పడింది. అప్పుడు గమనించాడు ఆకాశమంతా మబ్బులతో నిండిపోయిందని. గుండెని చీల్చుకుని వచ్చింది దుఃఖం. స్టీరింగ్ మీద వాలిపోయి ఏడ్చాడు.

తలుపు తీసిన రమణి, భాస్కర్ ని చూసి ఆశ్చర్యపోయింది, రేగిపోయిన జుత్తు ఎర్రబడిన కళ్ళు. "వంట్లో బాలేదా?" కుర్చీలో కూలబడిన భాస్కర్ నుదిటిమీద చేయి వేసి కంగారుగా అడిగింది.

"ఏంలేదు ఇవాళ మా ఫ్రెండ్ చనిపోయాడు హాస్పిటల్లో. చూసి వస్తున్నాను" ఎంత పొడిగా మామూలుగా మాట్లాడదామన్నా కన్నీటి తెరలు కంటిపాపని చుట్టుకుంటున్నాయి.

"అయ్యో అలాగా!"

"రమణి వేడిగా టీ ఇవ్వవా? " అడిగాడు భాస్కర్. రమణి ఆత్రపు చూపులనుండి, అడిగే ప్రశ్నలనుండి తప్పించుకుంటూ.

టీ తాగి "చాలా అలసటగా ఉంది. భోజనం కూడా వద్దు నేను కాస్సేపు పడుకుంటాను, నిద్రపట్టోస్తే లేపొద్దు. " అంటూ గదిలోకి వచ్చాడు.

మళ్ళీ ప్రశ్నలు, జ్ఞాపకాలు, మొదలు అయ్యాయి. స్నానం చేస్తున్నా, బట్టలు వేసుకుంటున్నా వసుంధరే కళ్ళముందు కనిపిస్తోంది. ఒక తియ్యటి జ్ఞాపకం క్షణాల్లో ముగిసిపోయింది.

మనసుని గిలిగింతలు పెట్టే ఒక ఊహ క్షణాలలో మాడిమసి అయిపోయింది. ఎవరితోనూ పంచుకోలేని వ్యధ, ఏమని చెప్పుకుంటాం?

ఆఫీస్ కి రెండురోజులు సెలవు పెట్టేసాడు. అయినా మనసు కుదుటపడలేదు. నీడలా వెంటాడే గాయం మనసుని గిలిగింతలు పెట్టే ఒక ఊహ క్షణాలలో మాడి మసి అయిపోయింది.

రమణి కూడా భాస్కర్ తో పాటు ఆ రెండు రోజులు నలిగిపోయింది, ఏం జరిగిందో తెలియదు, అసలే గుంభనమైన మనిషి మనసులో మాట ఎవరితోనూ చెప్పరు. ఎలా అడగాలి? అంత ప్రాణస్నేహితుడా! అతని మరణం ఇంతటి ప్రభావం చూపిస్తే కోలుకోగలడా? సందేహాల్ని అణచుకుంటూ గమనిస్తూ ఉండిపోయింది

ఆ రోజు - ఉదయం మాములుగా టిఫిన్ కోసం డైనింగ్ టేబుల్ దగ్గరకి వచ్చిన భాస్కర్ని చూసి ఊపిరి పీల్చుకుంది రమణి. "ఇవాళ ఆఫీస్ కి వెళదామనుకుంటున్నారా అడిగింది"

"సారి.. రమణి" అన్నాడు ప్లేటులో ఇడ్లీ వడ్డిస్తున్న రమణి చెయ్యి పట్టుకుని.

కంగారుపడింది "సారి ఎందుకు? మీ బాధ చూడలేకపోయాను, ఎలా ఓదార్చలో అర్థం కాలేదు. అమ్మాయి అమెరికా నుంచి ఫోను చేస్తూనే ఉంది, మీగురించి ఆందోళన పడుతోంది. రేపు శనివారం కదా తీరిగ్గా మాట్లాడుకోవచ్చు. శంకర్ కి చెప్పావా ఈ రోజు ఆఫీస్ కి వస్తున్నట్లు? ఈ రెండు రోజులు నుంచీ వస్తూనే ఉన్నాడు.. "

రెండు రోజులా? రెండురోజులు ఒంటరిగా గడిపానా, గాయం తగ్గిపోయిందా? ఆలోచనలు ఆగిపోయాయా? ఏదీ జరగలేదు.

"ఇవాళ వచ్చాడా?"

"వచ్చాడు, కింద ఉన్నాడు. ఇందాకే చెప్పాను మీరు వస్తున్నారని"

కారులో కూర్చోగానే "సార్ వసుంధరమ్మగారు మీకు కవర్ ఇమ్మన్నారట" కవర్ అందిస్తూ "మీరు హాస్పిటల్ కి వెళ్ళేరోజు పొద్దున్నే మా అబ్బాయి చేతికి ఇచ్చారట కాని హఠాత్తుగా ఆవిడ చనిపోయేసరికి వాడికి తీరిక దొరకలేదు. మీరు కూడా ఆఫీసుకి సెలవు పెట్టేసారుగా.. సారీ సార్ లేటయ్యింది" అన్నాడు.

"ఫరవాలేదులే" అంటూ కవర్ అందుకున్నాడు భాస్కర్.

కవర్ తెరిచి చూద్దామనుకున్నాడు, ఏకాంతం కావాలి. మళ్ళీ ఆ గాయాలని తట్టుకోవడానికి అనుకుంటూ కారులోనే ఉంచేసాడు.

ఆ ఏకాంతం కోసం సాయంకాలం దాకా కాలాన్ని బలవంతంగా నెట్టుకొచ్చాడు. జీవితంలో మొట్టమొదటిసారిగా పార్కులోకి వంటరిగా వచ్చాడు.

పిల్లలు హాయిగా ఆడుకుంటున్నారు. చుట్టూతా పచ్చని గడ్డి. వాలిపోతున్న పొద్దు గూడు చేరుకుంటున్న పక్షులు. అందమైన సాయంకాలం. కొత్తగా వింతగా ఉంది ఎప్పుడు అనుకోలేదు ఇలాంటి సమయం ఒకటి తనకి వస్తుందని..

కవర్ పట్టుకున్నాడు కొన్నేళ్ళక్రితం ఎవరు ఎందుకోసం ఇస్తున్నారో తెలియకుండా తీసుకున్న కవర్ ఇప్పుడు కూడా అదే స్థితి, కాని విచిత్రమైన స్థితి ఏమనిషి కోసం కల నిర్మించుకుని దొరకదులే అని బతుకుతుంటే ఆ మనిషి కనిపించి "ఓ పాటలాగా వచ్చి కన్నీరు నింపి వెళ్ళిపోయింది." ఆలోచనలు విదిలించుకుంటూ చేతిలో ఉన్న కవర్ని విప్పాడు. ఒక ఉత్తరంతో పాటు దాని మధ్యలో పెట్టిన ఫోటోలు జారిపడ్డాయి. ఒళ్ళోపడ్డ ఫోటోస్ తీసాడు. ఒకటి కాలేజ్ గ్రూప్ ఫోటో, ఇంకోటి బ్లాక్ అండ్ వైట్ ఫోటో. ముందువరసలో నిలబడ్డ అమ్మాయిల్లో ఒక అమ్మాయి చుట్టూ స్కెచ్ పెన్సిల్ తో సున్నా చుట్టి ఉంది. గుండె దడదడలాడింది. ముందుకు వేసుకున్న రెండు జడలు గుండ్రటి ముఖం వస్తున్న నవ్వుని అదిమిపెట్టిన విశాలమైన కళ్ళనిండా ఆనందం. ఆ ఆనందం, ఆ అందం కలలోలాగా మాయం అయిపోయాయి, కమ్మనైన పాట వినిపించి మాయమైన దేవతలా భూమిలో కలిసిపోయింది. గుర్తుకువస్తే చాలు మనసు గాయపడుతోంది.

ఉత్తరం తీసాడు చదువుతుంటే పొందికైన అక్షరాలు మనసు పొరలలో ముద్రలు వేస్తున్నాయి.

"భాస్కర్ చాలా ధైర్యంగా పిలుస్తున్నాను. ఎందుకంటే ఇవాళ పొద్దున్నే నీకు ఫోను చేసాక రాస్తున్న ఉత్తరం. అప్పటిలాగ మొహమాటం, సిగ్గు, భయంలేవు.

నిన్ను కలుసుకుంటానన్న ఆనందం తప్పించి. చూసావా జీవితం ఎంత చిత్రమైనదో నిన్ను మళ్ళీ కలుస్తాననిగాని, కనీసం చూస్తాననిగానీ అనుకోలేదు. నువ్వు నన్ను చూడలేదు కాని నిన్ను మా కాలేజికి మీ చుట్టూల అమ్మాయిని పిలవడానికి మా క్లాసుకి వచ్చావు. ఆ అమ్మాయి నా స్నేహితురాలు. ఆ రోజు నిన్ను చూసిన క్షణం నుంచీ నువ్వంటే ఇష్టపడ్డాను. నిన్ను చూడడం కోసం మీ కాలేజికి వచ్చేదాన్ని నిన్ను ప్రేమించాను. ఆ పదిహేడేళ్ళ వయసులో నిన్ను ప్రేమించాను. నిన్నే పెళ్ళిచేసుకోవాలని ఎన్నో కలలు, అవన్నీ నావే ఎందుకంటే నేనెవరో నీకు తెలియదు. అయినా ఏదో ధైర్యం. అర్థంలేని నమ్మకం. కాని ఏదీ జరగలేదు. మన కులాలు వేరు. ఈ రోజుల్లో అయితే? రాస్తున్న నాకే సిల్లీగా అనిపిస్తోంది.

నా అభిప్రాయాలు తప్పించి కనీసం నేనెవరో నీకు తెలియదు. అప్పుడు ఆ ఉద్యోగంలో మన పెళ్ళి జరగదని తెలిసాక నాకు పెళ్ళి సంబంధాలు చూస్తున్నారని తెలిసాక మీకాలేజికి వచ్చాను. ఉత్తరం రాసాను. నా పేరు చెప్పదలచుకోలేదు. అయినా నా ప్రేమ నీకు తెలియాలి. అంతవరకే ఆలోచించాను. కాలేజ్ వాచ్ మెన్ కూతురు ఎదురుగా కనబడింది. నువ్వు వెళ్ళిపోతున్నావన్న కంగారు. కాలేజికి సెలవులు అదీకాకుండా నీది నాది కూడా ఫైనల్ ఇయర్స్. ఆ అమ్మాయి చేతికి ఇచ్చి నీకు ఇమ్మన్నాను. ఇచ్చావా అని అడిగితే అదిగో ఆ అబ్బాయికి అని చెప్పింది. అక్కడ ఎవరూ లేరు. నాకు చాలా భయం వేసింది. వేరే ఎవరికో ఇచ్చేసిందని.. ఆ భయంతో మళ్ళీ నీ కాలేజ్ వైపుకి రాలేదు.. మా నాన్నగారికి ఆ ఏడాది వేరే ఊరికి ట్రాన్స్ఫర్ అయిపోయింది.

కానీ భాస్కర్ నిన్ను మరచిపోలేదు.. నా వైవాహిక జీవితం చాలా ఆనందంగా మొదలు అయ్యింది. నా భర్త రవితో నా జీవితం హాయిగా సాగిపోయింది. నాకు ఇద్దరు అమ్మాయిలు. ఇద్దరూ కవలపిల్లలు. బాగా చదువుకుంటున్నారు. కాని ప్రేమ బలం అర్థమవుతూనే ఉంది నిన్ను మరచిపోనప్పుడు. తప్పో ఒక్కో ద్రోహమో లోకం ఎలా అనుకున్నా నడుస్తున్న జీవితానికి మనస్సుకి సంబంధం లేకుండా గుండెలో పదిలంగా ఉండిపోయావు.

నిన్ను కలవాలనికూడా అనుకోలేదు. రెండు సంవత్సరాల క్రితం నాకు లంగ్ కేన్సర్ని, ఎక్కువ కాలం బతకనని తెలిసాక నిన్ను చూడాలని బలంగా అనిపించింది, కాని ఎక్కడ ఉన్నావో తెలియదు. ఒకవేళ తెలిసినా వస్తావని నమ్మకంలేదు. కాని పొద్దున్న నువ్వు వస్తాను అనగానే ఆనందం పట్టలేకపోయాను. ఆ ఉత్తరం అందిందో లేదో అడుగుదామనుకున్నాను. కాని అప్పటికే నా పరిస్థితి బాగోలేదు. బహుశ నువ్వు వచ్చేసరికి బతికి ఉంటానో తెలియదు.. బతికి ఉంటానని నమ్మకం.

అందుకే వెంటనే ఉత్తరం రాసి ఇంటినుంచి ఫోటోలు తెప్పించి డ్రైవరు చేత నీకు పంపిస్తున్నాను ఈసారి నా ఉత్తరం నీకు తప్పకుండా చేరుతుంది. నా కా నమ్మకం ఎందుకో తెలుసా? ఇవాళ ప్రేమికుల రోజు ..వేలంట్నెన్ డే ..!"

ప్రేమ. ప్రేమకి ఇంతబలముందా? బాహ్యరూపం వయసు ఇవన్నీ లోకానికా? మనసు మనసు మాటే వింటుంటుందేమో, కనుల వెనకాల స్వప్నమై రెప్పల వెనకాల దాచేస్తుంది. దాచుకున్న ప్రేమ కన్నీటి చెమ్మతో పాటు గుండె గూటిలోకి చేరిపోయింది. పంజరంలో బంధించాక గాయాలకి తావెక్కడ?

ఫోటోలని ఉత్తరాన్ని జేబులో పెట్టుకున్నాడు, చల్లటి గాలి ఒంటిని గిలిగింతలు పెట్టింది. భాస్కర్కి ఇప్పుడు ఏడుపు రాలేదు.. మనసంతా నిశ్శబ్దంగా అయిపోయింది.. ఇన్నాళ్ళుగా వెంటాడుతున్నా వెలితి, గాయం, జ్ఞాపకం అన్నీ ముక్కలు ముక్కలుగా తెగిపోయాయి తన చుట్టూ ఒక ఆనందం.

"నిదురించే తోటలోకి పాట ఒకటి వచ్చింది. కన్నుల్లో నీరు తుడిచి కమ్మని కల ఇచ్చింది" ఆ పాటని ఇన్నాళ్ళుగా తన ఊహలలో నిండిపోయిన పాటని పాడుకుంటూ కారులో కూర్చున్నాడు. వెళుతూన్న కారుతోపాటు, జీవితంతోపాటు... పాట వెళుతూనే ఉంది.

తల్లికాకి - పిల్లకాకి

చిలుకూరి సత్యదేవ్, Houston, TX

వంగూరి ఫౌండేషన్ ఆఫ్ అమెరికా వారు నిర్వహించిన 16వ ఉగాది ఉత్తమ రచనల పోటీలో
- నా మొట్టమొదటి కథ విభాగంలో - బహుమతి పొందిన కథ

(కొత్త భేతాళకథ)

పట్టువదలని విక్రమార్కుడు ఎప్పటిలా చెట్టుపై వేళ్ళాడుతున్న శవాన్ని దించి భుజంమ్మీద వేసుకుని శ్మశానం కేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని భేతాళుడు, రాజా.." అంటూ తన అలవాటు ప్రకారం ఇంకేదో చెప్పబోయాడు.

విక్రమార్కుడు నడక ఆపి, "భేతాళా, ప్రతిసారీ నువ్వే కథలు చెప్పి నన్ను ప్రశ్న అడగడమూ, నేను సమాధానం చెప్పగానే తుర్రుమని ఉడాయించడమూ చేస్తున్నావు. ఈ ఒక్కసారి నన్ను ముందర మాట్లాడనియ్యరాదూ?" అంటూ ప్రాధేయపడ్డాడు.

ఏ కళనున్నాడో ఏమో, భేతాళుడు "సరే ఈసారికి ఇలాగే కానిద్దాము. ఏం చెప్పదల్చుకున్నావు?" అని అడిగాడు.

"తల్లికాకి - పిల్లకాకి" కథ ఎప్పుడైనా విన్నావా?" ప్రశ్నించాడు విక్రమార్కుడు.

"ఎప్పుడో విన్నట్టు జ్ఞాపకం, ఎన్ని కథలని గుర్తుపెట్టుకునేది? నీకు తెలిస్తే చెప్పు మరి. అయితే, కథ తప్ప ఇంకేమీ చెప్పకూడదు సుమా! అసందర్భమైన కబుర్లు చెప్పడం మొదలెడితే నేను మళ్ళీ మాయమైపోతాను" అని హెచ్చరించాడు భేతాళుడు.

"హమ్మయ్య, ఇంతకాలానికి నీకు నేను కథ చెప్పే అవకాశం చిక్కీంది. ఇన్ని కథలు చెప్పి నా దుంప తెంచినందుకు ప్రతీకారం తీర్చుకుంటాను" అని మనసులో అనుకుంటూ విక్రమార్కు మహారాజు ఇలా చెప్పసాగాడు.

బల్కంపేట అనే ఊరిమీదికి ప్రక్క ఊరి రాజు సైన్యంతో దాడి చేసి ఆక్రమించాడు. కొంతకాలం తరువాత బల్కం పేట ప్రజలు సంఘటితమై శత్రువులను వెళ్ళగొట్టగలిగారు.

"మన స్వతంత్ర పోరాటంలో ప్రధాన పాత్ర వహించిన రావుగారికి కిరీటం వేసి సింహాసనం మీద కూర్చోబెడదాము. కొన్నేళ్ళ తరువాత మన రాజ్యం పరిస్థితిని బట్టి ఇంకొకరిని ఎంపిక చేద్దాం" అని ఊరి పెద్దలందరూ కూడబలుక్కుని నిర్ణయించారు. ఈ విధంగా బల్కంపేట నగరంలో ఒకరకమైన ప్రజాస్వామ్యానికి పునాది ఏర్పడింది.

రావుగారు ఊరి ప్రజల్లోనే పదిమందిని తనకు సలహాదారులుగా ఎంచుకున్నారు. ఆయన పాలనలో బల్కంపేట కొద్దో గొప్పో బాగుపడిందనే చెప్పాలి. రాజ్యంలో ఆస్తులు పెంచుకున్న వారికంటే బికారులైన వారి సంఖ్య తక్కువే. రావుగారి ప్రణాళికల వలన వ్యవసాయంలోనూ, వాణిజ్యంలోనూ ఊరు బాగా అభివృద్ధి చెందింది.

కళలకు కూడా చుట్టుపక్కల గ్రామాల్లో బల్కంపేట ప్రసిద్ధి చెందింది, ముఖ్యంగా రంగస్థల ప్రదర్శనల్లో. అందులో సుబ్బయ్య నటనంటే ప్రేక్షకులు ఎగబడి మరీ చూసేవారు.

రావుగారూ, సుబ్బయ్యా తమ తమ పనులలో నిమగ్నమై వృత్తికి, తమ సామర్థ్యానికి న్యాయం చేకూర్చడానికి శాయశక్తులా పని చేసారు. తమ ప్రావీణ్యత మూలంగా కీర్తిగడించారు; దానితో పాటుగా ఎంతో ధనాన్ని సంపాదించారు. తద్వారా సుబ్బయ్య రావుగారికి మంచి మిత్రుడయ్యాడు. చిన్న మొక్కలుగా మొదలైన వారు అతి తక్కువ సమయంలోనే ఆయా రంగాల్లో మహావ్యక్తాలైపోయారు.

ఊరి ప్రజలంతా ఐదేళ్ళ తరువాత సమావేశమై ఆ కాలంలో తమ ఊరు సాధించిన మంచి చెడులను బేరీజు వేసారు. వాటిని ఏకరువు పెట్టి, "అన్నీ లెక్క కట్టగా ఊరి పరిస్థితి ఎంతో మెరుగు పడిందనే చెప్పాలి. రావుగారు చేస్తున్న మంచి పనులన్నీ ఊరికి మేలు చేకూర్చాయని తేలింది. కాబట్టి రావుగారి మరొక ఐదేళ్ళ పాటు రాజుగా ఉండాలి", అని నిర్ణయించారు.

కొంతకాలానికి రావుగారికి సలహాదారులతో అభిప్రాయభేదాలు రాగా, వారిని తొలగించి తమ బంధు, మిత్రులను వారి స్థానంలో ఉంచారు. "మంత్రి" అని వారి పదవికి నామకరణం కూడా చేసారు.

రావుగారిని కాదంటే తమ మంత్రి పదవులు పోతాయేమోనని భయపడి వారు తాన అంటే వీరు తందాన అనేవారు. మరి కొంతకాలానికి వారంతా కూడా ఎంతో ధనం గడించారు. వచ్చే ఎన్నికల్లో పదవి పోకుండా ఊరి పెద్దల్లో ముఖ్యుల్ని ద్రవ్యాశ చూపి తమవైపు తిప్పుకున్నారు.

మొత్తానికి సామ, దాన భేదోపాయాలతో తమ అధికారానికి పటిష్టత ఏర్పర్చుకున్నారు. అధికారాన్ని నిలబెట్టుకునే ప్రయాసలో క్రమంగా తమ ప్రజాసేవా కర్తవ్యాన్ని విస్మరించసాగారు.

అదే త్రోవలో నడిచి సుబ్బయ్యగారు కూడా నాటక రంగంలో మకుటం లేని మహారాజులైపోయారు. రంగస్థలంలోకి ఎవరైనా రావాలంటే ఆయన ఆశీర్వాదమూ, ప్రోత్సాహమూ లేనిది ప్రవేశం దొరికేది కాదు. రావుగారి సాంగత్యం ఉండడంతో సుబ్బయ్యగారి పలుకుబడి మరింత పెరిగింది. ఆయన గీసిన గీత దాటినవారికి ఆ రంగంలో పుట్టగతులుండేవి కావు; వారు వేరే వృత్తిని చేపట్టడమో లేక ఉన్న ఊరిని వదిలి వేరే చోటికి వెళ్ళడమో చెయ్యాల్సి వచ్చేది.

వారిద్దరికీ చెరొక వంశోద్ధారకుడూ ఉద్భవించాడు. తండ్రుల నేస్తం కారణంగా వీరు కలిసి పెరిగారు. ఆర్థిక స్తోమత, రాచరికపు సాన్నిహిత్యం వలన క్రమంగా వీరిలో గర్వం పాలు కొంతా, పొగరు పాలు మరి కొంతా పెరుగుతూ వచ్చాయి. యుక్తవయస్కులయ్యేసరికి తాము చెప్పిందే జరగాలనేవారు; జరక్కపోతే దౌర్జన్యానికూడా వెనుకాడని పట్టుదల అలవర్చుకున్నారు.

ప్రజ్ఞ ఉన్నా లేకపోయినా తండ్రుల తరువాత తామే ఆయా రంగాలకు వారసులమనే భావన వారిలో నాటుకుంది. వేరే విద్యలేమీ నేర్వకపోవడం వలన రావుగారబ్బాయి యువరాజుగా నియమించబడ్డాడు, సుబ్బయ్యగారబ్బాయి నటనా కౌశల్యం లేకపోయినా నాటకాలలో ప్రధాన పాత్రలను పోషించసాగాడు.

కొన్నేళ్ళకు తండ్రులు ఇద్దరూ కాలం చేసారు.

మరణించే ముందు తమ కొడుకులను పిలిచి అధికారంలో ఉన్నప్పుడు తాము చేసిన దుశ్చర్యల జాబితా చెప్పారు. "మేము చేసిన పనులవల్ల మాకొచ్చిన చెడ్డపేరు పోయే మార్గం ఆలోచించి, పుత్రులుగా మా పట్ల మీ ధర్మాన్ని నిర్వర్తించండి" అని హితబోధ చేసి వారు కన్నుమూసారు.

యువరాజు పదవి నుండి ఎదిగి రాజైనాక రావుగారబ్బాయిలోని నిరంకుశత్వమూ, స్వార్థమూ, పరహింస పరాయణత్వమూ విపరీతంగా పెరిగిపోయాయి. సుబ్బయ్యగారబ్బాయితో కలిసి బల్కంపేటని ఇష్టం వచ్చినట్లుగా ఏలసాగాడు. క్రమేణా ప్రజల్లో వారిపట్ల ద్వేషం పెరిగింది. అలాగని ఎవరైనా అడ్డం వస్తే వారిని నిర్ధాక్షిణ్యంగా దండించసాగారు. తమ పదవులకూ, అధికారానికీ ఏ మాత్రం ప్రమాదం రాకుండా చేసుకున్నారు.

ఒకనాడు వారి తల్లులు ఇద్దరినీ పిలిచి వారు చేస్తున్న తప్పుడు పనులను ఆపమని అడిగారు.

వారు ఏకకంఠంతో, "మేము మా నాన్నగారి ఆఖరి కోరికను తీరుస్తున్నాం. వారికి మంచి పేరు తెచ్చి వారి కీర్తిని పదింతలు చేసి ప్రయత్నమే మాది" అని విసురుగా అక్కడినుండి వెళ్ళిపోయారు.

తల్లులు అవ్వకై చూస్తూ ఉండిపోయారు, వీళ్ళను పదవుల్లోంచి తొందరగా తీసివెయ్యకపోతే తమ బల్కంపేట రాజ్యానికి అధోగతి తప్పదని తలుస్తూ.

వికమార్కుడు కథను ఇక్కడితో ఆపి మౌనం వహించాడు.

ఉత్సుకతను ఆపుకోలేని భేతాళుడు కొంతసేపాగి, "రాజా, ఈ కథ బాగుంది గానీ, వారి తండ్రులు పుత్రధర్మాన్ని నిర్వర్తించమంటే వారు ఊరిని కొల్లగొడుతూ కూడా తండ్రులు ఆదేశించిన పని మీదే తాము ఉన్నామని ఎందుకు చెప్పారు? ఇకపోతే, మొదట్లో నాకు "తల్లికాకి, పిల్లకాకి" కథ చెబుతానన్నావు కదా, మరి అది చెప్పకుండా బల్కంపేటలోని ఈ ధూర్తుల కథ ఎందుకు చెప్పినట్టు? ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానం తెలిసీ నాకు చెప్పకపోయినా, లేక మాట మార్చినా, నీ తల వేయి ముక్కలవుతుంది" అన్నాడు.

అప్పుడు వికమార్కుడు, "భేతాళా, 'తల్లికాకి, పిల్లకాకి' కథ ఇప్పుడు చెబుతాను, విను.

ఒక కాకి చెట్టుకొమ్మపై కూర్చుని క్రింద వీధిలో నుంచున్న మనుషులపై రెట్ట వేసేది.

వెంటనే వారు, "ఈ కాకి నాశనమైపోను" అని కాకిని చెడామడా తిట్టి శాపాలు పెట్టేవారు.

తలమీదా, బట్టలమీదాపడ్డ అశుద్ధాన్ని వదిలించుకోవడానికి వారు పడే కష్టాలు చూసి కాకి అమితంగా ఆనందపడేది.

వృద్ధాప్యం వచ్చి మరణం ఆసన్నమైనప్పుడు ఆ కాకి తన కూతుర్ని పిలిచి, "నేను బ్రతికున్నంత కాలమూ పాపపు పనులు చేస్తూ వచ్చాను. అమాయకులైన వారి మీద రెట్టలు వేసి వారి శాపనార్థాలకు గురి అయ్యాను. అందువల్ల నాకు ఈ లోకంలో ఎంతో చెడ్డపేరు వచ్చింది. ఘోరనరకాలకు వెళతానేమోనని భయంగా ఉంది. నా ఆఖరి కోరికగా నువు నాకు మంచి పేరు వచ్చేలా ప్రవర్తించు", అని చెప్పి కన్నుమీసింది.

మర్నాటి నుండి పిల్లకాకి అదే చెట్టుకొమ్మపై కూర్చుని క్రింద ఎవరైనా వస్తారని ఎదురు చూసేది. మనిషి రాగానే "కావు కావు" మని అరిచేది.

ఆ కాకిగోల విని, "ఎప్పుడూ లేనిది ఈ కాకి ఇప్పుడు అరిచిందేమిటా", అని వాళ్ళు ఆశ్చర్యంతో నోరు వెళ్ళబెట్టుకుని పైకి చూసేవారు. అప్పుడు పిల్లకాకి సూటిగా వారి నోటిలో పడేట్టుగా రెట్టవేసేది.

"ఈ దరిద్రపు కాకి కన్న దీని తల్లే నయం, కేవల ఒంటి మీద రెట్ట వేసేది. ఇది పిలిచి మరి నోట్లో వేసింది" అని పిల్లకాకిని తిట్టుకుంటూ ఆ మనుషులు వెళ్ళిపోయేవారు.

అది విని పిల్లకాకి తన కారణంగా తల్లికి మంచి పేరు వచ్చినందుకు ఎంతో సంతోషించేది.

భేతాళా, ఇదే 'తల్లికాకి' కథ.

రావుగారు, సుబ్బయ్యగార్ల పిల్లల పుత్రధర్మం గురించిన ప్రశ్నకు కూడా నీకు ఈ కథలోనే సమాధానం దొరికిందనుకుంటాను?" అంటూ విక్రమార్కుడు భేతాళుణ్ణి ప్రశ్నించాడు.

అయితే, కథ పూర్తయిన తరువాత ఇలా రాజుకు మౌనభంగం అవగానే భేతాళుడు శవంతో సహా ఎగిరిపోయి తిరిగి చెట్టెక్కి కూర్చున్నాడు.

తనను ఇరకాటంలో పెట్టి, తల పగుల్తుందని బెదిరించి తనచేత మాట్లాడించిన భేతాళుడి తెలివికి విసుక్కుంటూ విక్రమార్కుడు మళ్ళీ చెట్టు వద్దకు నడవసాగాడు.

(కల్పితం)

సంస్కారం

- కాంతి పాతూరి, Dublin, CA

వంగూరి ఫౌండేషన్ ఆఫ్ అమెరికా వారు నిర్వహించిన 16వ ఉగాది ఉత్తమ రచనల పోటీలో

- నా మొట్టమొదటి కథ విభాగంలో - బహుమతి పొందిన కథ

సూపర్ సింగర్ ఫైనల్స్ చూస్తున్న శిరిష ఫోన్ రింగ్ అయిన శబ్దానికి టీ.విని మ్యూట్లో పెట్టి ప్రక్కనే వున్న ఫోన్ అందుకుంది.

"హలో అక్కా నువ్వా ఏమిటి ఈ టైంలో ఫోన్ చేశావు? "

"....."

"ఏమిటి? "

"పెద్దమ్మ పోయిందా! ఎప్పుడు ఎలా?"

"ఓ గంట క్రితం .ఉన్నట్టుండి పడిపోయిందట. హాస్పిటల్కి తీసుకెళ్ళేలోపు పోయిందట. ప్రక్కంటి కవిత ఫోన్ చేసి చెప్పింది. వీలయితే నువ్వు వెంటనే బయలుదేరి రా!"

"ఇప్పుడంటే బస్లు పట్టుకోవటం కష్టం కదా! కార్టిక్కి చెప్పి రేపొద్దున్నే బయలుదేరి వస్తాను."

అక్క చెప్పిన వార్త విని నా మనసు మూగపోయింది. వారం క్రితం మాట్లాడినప్పుడు కూడా ఎంతో హుషారుగా మాట్లాడిన పెద్దమ్మ, ఇంక కనిపించదు అనుకుంటే మనసంతా వెలితిగా అనిపించింది. పెద్దమ్మతో నాకున్న అనుబంధం మనసుని పొగమంచులా చుట్టేసింది.

నిద్రపోతున్న కార్తిక్ ని లేపి జరిగిన విషయం చెప్పాను. తన ఆఫీస్ బిజీ నాకు తెలుసు. అందుకే ఒక్కదాన్నే ఉదయం బస్ కి బయలుదేరతాను అని కూడా చెప్పాను. కావలసిన సామాన్లు సర్దుకుని ప్రాద్దున్నే లేవాలనుకుంటూ పక్కమీదకి చేరాను. కానీ, చాలా సేపు నిద్రరాలేదు.

నా చిన్నప్పుడు స్కూల్లో చదువుకుంటున్నప్పుడు ఓ సారి టైఫాయిడ్ జ్వరం వచ్చింది. అమ్మ, అక్క పిల్లలని చూసుకోవటానికి వెళితే నాకోసం వచ్చి హాస్పిటల్లో ఉండి ఎంతో ధైర్యాన్నిచ్చింది పెద్దమ్మ. అలాగే నా జీవితంలో ఎదురైన ప్రతి సంఘటన తనతో చర్చించేదాన్ని. ఎలాంటి సమస్యనైనా ఇట్టే తీర్పు చెప్పగల మేధావి. అలాంటి పెద్దమ్మని, పెద్దనాన్నగారు పోయినప్పుడు ఓదార్చటం మా వల్లకాలేదు. ఆ దిగులునుండి ఆవిడని బయటకి తీసుకురావటం మాకు అతికష్టమైన పనిగా మారింది. దాదాపు అయిదు సంవత్సరాలు పట్టింది తను మామూలుగా మారటానికి.

ఈమధ్యనే నా దగ్గరకు వచ్చి ఓ నెలరోజులుండి పిల్లలతో చిన్న పిల్లలాగా కలిసిపోయి ఆడుకోవటం ఇంకా మరచిపోలేకపోతున్నాను.

ఆలోచనలతో ఎప్పుడు నిద్రపట్టిందో తెలియలేదు.

ప్రాద్దున్నే 'పేపర్' అన్న కేకకు మెలుకువ వచ్చింది. గబగబా పిల్లల్ని కార్తిక్ కి అప్పగించి బస్ స్టాండ్ కి ఆటోలో వెళ్ళాను. బయలుదేరడానికి సిద్ధంగా ఉన్న బస్ లో ఎక్కి సీటు చూసుకుని కూర్చున్నాక మరలా పెద్దమ్మ జ్ఞాపకాలు వెంటాడాయి.

తనకి పిల్లలు లేని లోటు మా మూలాన మర్చిపోయానన్న మాటలు పదే పదే గుర్తుకొస్తున్నాయి.

నా ఆలోచనలు పూర్తికాకుండానే బస్ గమ్యానికి చేరుకుంది.

దిగేసరికి చిన్నప్పుడు నన్నెత్తుకు పెంచిన సూరయ్య తాత నిలబడి ఉన్నాడు.

"అమ్మలూ" అన్న సూరయ్య తాత కంఠం దుఖంతో మూగబోయింది.

వడిలిపోయిన సూరయ్య తాత భుజం మీద నా చెయ్యి, తాత ప్రక్కకి ఒరిగిపోకుండా ఆపింది.

పెదనాన్నగారు పోయాక సూరయ్య తాతే పెద్దమ్మకి సహాయంగా ఉన్నాడు.

అమ్మా, నాన్నగారు అప్పుడప్పుడు వెళ్ళి చూసాస్తుండేవారు. ఫోన్ లో మేము వారానికి రెండుసార్లు మాట్లాడుతుండేవాళ్ళం. మా పిల్లలు 'పెద్దమ్మమ్మా' అని పిలుస్తుంటే విపరీతంగా ఆనందపడిపోయేది. నా ఆలోచనలకి ఆనకట్ట వేస్తూ సూరయ్య తాత 'అమ్మలూ.. డ్రైవర్ కారు తెచ్చి ప్రక్కన పెట్టాడు ఎక్కమ్మా' అన్నాడు.

కారు ఇంటికి చేరేసరికి అప్పటికే అక్కడికి చేరుకున్న అమ్మా, నాన్నగారు, అక్కా, బావగారు, అన్నయ్య, వదినా ఏర్పాట్లు చూస్తున్నారు.

నన్ను చూడగానే అమ్మ ఏడుపు ఎక్కువైంది.

"ఇద్దరము వేరే ఇంటినుండి వచ్చినా సొంత అక్కా చెల్లెళ్ళలాగా కలిసిపోయాము. కష్టాల్లో, సుఖాల్లో ఇద్దరమూ కలిసి తిరిగేవాళ్ళం. అలాంటి పెద్దమ్మ ఇవ్వాలేదంటే నమ్మలేకపోతున్నాను" అమ్మ గొంతు కొరబోతోంది.

నాన్నగారి దుఃఖానికి అంతు లేదు. మగవాళ్ళు అంతగా ఏడవటం ఎప్పుడూ చూడలేదు. అందులో నాన్నగారు చలించటం చూస్తే నాకే కొత్తగా అనిపించింది. ఆయన చిన్నతనంలోనే వాళ్ళ ఇంటికి వచ్చిన వదినంటే తల్లితో సమానం నాన్నగారికి. తల్లిలేని లోటు తెలియకుండా పెంచినది ఆయన ఎప్పుడూ చెబుతుండేవారు.

ఇందరి అభిమానాన్ని సంపాదించుకున్న పెద్దమ్మ, గలగల మాట్లాడే పెద్దమ్మ అలా మౌనంగా పడుకుంటే, దుఃఖం ఆపుకోలేక వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్న నన్ను ఎవరో పక్కకి లాగి కూర్చోపెట్టారు.

"మిగతా కార్యక్రమాలు తొందరగా జరపండి" అని పెద్దవాళ్ళు తొందరపెడుతున్నారు.

పెద్దమ్మ వేపు వాళ్ళు కొంతమంది రావాలని, సాయంత్రం నాలుగు గంటలకి శ్మశానానికి తీసుకు వెళతామని, బావగారు వాళ్ళతో చెబుతున్నారు.

పెద్దమ్మ ప్రక్కనే కూర్చుని తనతో ఉన్న అనుబంధాన్ని మననం చేసుకుంటుంటే నెమ్మదిగా ప్రక్కన కూర్చున్నవాళ్ళ మాటలు వినిపించసాగాయి.

కాసేపు పెద్దమ్మ గురించి వాళ్ళేమి మాట్లాడుకుంటున్నారో వినాలనిపించింది నాకు. అందరూ పెద్దమ్మ మంచితనం, ఆవిడ చుట్టుప్రక్కలవాళ్ళకి చేసిన సహాయాల గురించి మాట్లాడుకుంటున్నారు.

ఎవరెవరో వచ్చి చూసి వెళుతున్నారు. కొంచెం జనప్రవాహం తగ్గాక మరలా నా ప్రక్కన కూర్చున్న వారి మాటలు ఎంత వద్దనుకున్నా నా చెవిన బడుతున్నాయి.

"శారదా పిల్లల్ని స్కూల్ కి పంపిచ్చొచ్చావా?"

"పంపే వచ్చాను వదినా! నువ్వు వంట చేసాచ్చావా?"

"లేదు శారదా! వెళ్ళాకా చెయ్యాలి."

"ఇదిగో రాధా నిన్నే ఇవాళా పనిమనిషి వచ్చిందా మీకు?"

"లేదక్కా! ఎందుకో మానేసింది రెండు రోజులనుండి"

"అవునా! దొంగది డబ్బులు మాత్రం అన్నిరోజులకి ఇవ్వాలి. తను మాత్రం నాగాలు పెడుతుంది"

"అన్నట్టు రాధా.. మీ అక్కగారబ్బాయి అమెరికా నుండి వచ్చాడట కదా!? ఏమి తెచ్చాడేమిటి? పెళ్ళి చేసుకుని వెళతాడా ఈసారైనా?"

"పిల్లలకేవో తెచ్చాడక్కా. సంబంధాలు చూస్తున్నాము. నిన్ననే అక్క ఫోన్ చేసి చెప్పింది ఇవ్వాళ రమ్మని. ఇదో మామ్మగారు పోయారు కదా ఓసారి చూసి వెళ్ళాక వెళదామని ఆగాను."

"శారదా రాత్రి మాకు కరెంటు పోయింది మొగలిరేకులు ఏమైంది? ఆర్.కే నాయుడు బతుకుతాడంటావా? మీనాక్షి ఇంతకీ బతికుండా లేదా? రాత్రంతా కరెంటు వాడిని తిట్టుకోవటం సరిపోయింది తెలుసా!"

ఇలా సాగుతున్న వాళ్ళ మాటలు విని నాకు మతిపోయింది. అది ఒకావిడ చనిపోయి పడుకున్న ప్రదేశమని వాళ్ళ తరపు బంధువులంతా దుఃఖంలో ఉన్నారని స్పృహ లేకుండా సాగుతున్న వారి సంభాషణ నాకు అసహ్యంకలిగింది.

నా ఉద్దేశం వాళ్ళు అలాంటి మాటలు మాటలాడకూడదని కాదు కానీ, సందర్భం అదికాదనిపించింది. వారికి ఏమీ తోచక పోతే, చూసి వెళ్ళిపోవాలి, కానీ ఇది సరైన పద్ధతి కాదనిపించింది. వాళ్ళకి గట్టిగా అరిచి చెప్పాలనిపించింది "దయచేసి నిశ్శబ్దంగా ఉండండి" అని. ఈ విషయం అందరికీ మామూలేనేమో. నాకు మాత్రం విచిత్రంగా చిరాకుగా అనిపించింది.

ఇంతలో పెద్దమ్మ తరపు వాళ్ళు వచ్చారని ఎవరో చెప్పేసరికి వీళ్ళ మాటలన్నీ ఆగిపోయాయి.

పెద్దమ్మకి జరగవలసిన కార్యక్రమాలన్ని పూర్తయ్యాక సూరయ్యతాతకి ఇల్లు అప్పగించేసి మేమందరం ఎక్కడివాళ్ళం అక్కడికి బయలుదేరాం.

కార్తీకి ఫోన్ చేసి పిల్లలు ఎలా వున్నారో కనుక్కుని రేపాద్దున బస్ స్టాండ్కి రమ్మని చెప్పి బస్ ఎక్కాను.

పెద్దమ్మ వెళ్ళిపోయిన జ్ఞాపకాల్లోంచి కొంచెం బయటపడినా, ఆరోజు పెద్దమ్మ శవం ప్రక్కన వాళ్ళు మాటలు అప్పుడప్పుడు గుర్తొచ్చి చిరాకుగా అనిపించింది.

ఎలా తెలియ చెప్పాలి ఇలాంటి సంస్కారం లేని వాళ్ళకి? ఎవరినీ పరామర్శించకపోయినా ఫరవాలేదు కానీ దయచేసి అసందర్భ సంభాషణలతో వాతావరణంలోని మూడ్ని పక్కదోవ పట్టించకండి అని ఎవరైనా గొంతెత్తి చెబితే బావుండుననిపించింది. కాని మనం అరిచినా ఎంత ప్రయోజనముంటుంది?

బహుశా సంస్కారం ఒకరు నేర్పితే రాదేమో.. ఎవరికి వారికి కలగాలేమో?

నారద భక్తి సూత్రాలు - మణి న్యాయపత్రి, Atlanta, GA

వంగూరి ఫౌండేషన్ ఆఫ్ అమెరికా వారు నిర్వహించిన 16వ ఉగాది ఉత్తమ రచనల పోటీలో
- నా మొట్టమొదటి కథ విభాగంలో - ప్రశంసాపత్రం పొందిన కథ

స్పృష్టిలో మార్పులు సహజం... అలాగే, మనుషుల ఆలోచనల్లో కూడాను..! ఇప్పటికీ చాలా రోజులనుంచే ఆధ్యాత్మిక విషయాల మీదకి మనసు మళ్ళుతోంది! దేవుడు గురించీ, భక్తి గురించీ ఇంకా ఇంకా వినాలనీ, తెలుసుకోవాలనీ తహ తహ పెరిగింది! వయసు మీద పడుతోంటే ఇలాటివి సహజమేనేమో.

పోయినసారి హైదరాబాద్ వెళ్ళినప్పుడు అక్కడ ఈటీవీలో 'ఆరాధన' అనే భక్తి కార్యక్రమం, ఇంకా అలాంటివి ఎన్నో కార్యక్రమాలు చూసి, చాలా సరదా పడ్డాను. ఇప్పుడు పోనీ ఆ ఛానల్ పెట్టించుకుంటేనో అనిపించింది. సరే మాదే డిష్ నెట్వర్క్. అందులో నాకు కావలసిన తెలుగు ఛానల్ లేదు. ఐతే, 'డైరెక్ట్ టీవీ'కి మారాలని ఆలోచన వచ్చింది. (ఇవి రెండూ కూడా ఇక్కడ డిష్ కంపెనీలు). డైరెక్ట్ టీవీలో హిందీ ఛానల్స్ కూడా ఎక్కువే ఇస్తాడు.

ఆలోచనైతే వచ్చింది కానీ, మా ఆయనకి ఎలా చెప్పడం? ఎందుకంటారా? ఏదైనా మార్పులు చేద్దామంటే మా ఆయన ఓ పట్టాన ఒప్పుకోరే అదీ వచ్చిన చిక్కు. ఇందాక అన్నానుకదా. 'స్పృష్టిలోనూ, మనుషుల ఆలోచనల్లోనూ మార్పులు సహజం' అని. కానీ ఈయన ఎక్కడవాడండీ బాబూ. మామూలు మనుషుల్లా, అంటే మీలాగా, నాలాగా ఎప్పటికీ ఆలోచించరు. నేను ఊరికినే అనను మరి.

మా ఆయన 'విత మనుషుల్లో ఒకరు' అని. ఎప్పుడో ఎవరో అన్నారు కూడానూ. 'ఐతే ఎలిఎనా (alien)?' అని.. అలాగే ఉంది వాలకం చూస్తుంటే మరి.

ఏది ఎలా అయితేనే రేట్లు గురించీ, డీల్స్ గురించీ, ఎక్కువ ఛానల్స్ గురించీ చెప్పి, చివరికి ఎలాగో మా ఆయనని ఒప్పించగలిగాను. కాని ఎవడు చెప్పావాడూ. హామీ ఏమీ ఇవ్వలేదు కదా ఆయన, మనసు మార్చుకోననీ అందుకే ఎందుకైనా మంచిదని, రాత్రి పడుకునే ముందే డైరెక్ట్ టీవీ వాడికి ఫోన్ చేసి మాట్లాడేయాలి అనుకుంటూ, ఆ రాత్రి సుఖంగా నిదురపోయాను.

తెల్లవారింది. కాఫీ తాగి, ఫోను పుచ్చుకుని కూర్చున్నాను. వాళ్ళది 24 గంటలు సర్వీసు కదా అని, ఫోను చేశాను. మాటలాడాను కూడాను. ఆ రోజో మరునాడో వచ్చి సెటప్ చేస్తానన్నాడు. సంతోషం పట్టలేకపోయాను. చివరిగా మొత్తం డిస్కాంట్లతో ఎంత అవుతుందో తెలుసుకుందామని అడిగాను. అన్నీ బాగానే ఉన్నాయి అనుకుంటుంటే అదేమిటీ తెలుగు ఛానల్ కి \$14.99 అంటాడు? నిన్న చూసిరాసుకున్నప్పుడు \$9.99 ఉంది. అదే అంటే వాడితోటి, వాడేమో ఈ రోజే రేటు మారింది అని ఏదో గొప్ప ఘనకార్యం చేసినట్టు చెప్పాడు. బెలూన్ లోంచి గాలి తీసేసినట్టు అయిపోయాను నేను.

నాకు నోట మాటరాలేదు. 'దుర్మార్గుడా. దుష్టుడా. ద్రోహీ.' అని మనసులోనే వాడిని దీవించాను. మా ఆయనని ఒప్పించాను కదా అని అనుకున్నంత సేపు పట్టలేదు. అయినా, వాడిని అని ఏం లాభం. మా ఆయన ఒప్పుకున్నారు అంటేనే నాకు వెంటనే తెలియాలింది. ఎక్కడో ఏదో లిటిగేషను ఉంటుందని. సరే. నా ఖర్చు అనుకున్నాను. ఇంగ్లీషు, హిందీ ఛానల్స్ పెట్టించి, తెలుగు గురించి తరువాత ఆలోచిస్తానని చెప్పాను. అప్పుడైనా వాడు 'ప్రమోషన్ డీల్' ఏదైనా చెప్పి ఇస్తాడు అనుకుంటూ కానీ చెప్పానుగా, వాడు దుర్మార్గుడూ, దుష్టుడూ, ద్రోహీ అని. వాడు ఒప్పుకోలేదు. ఇంక వాడితో మాటలు చాలించి, వాడి సొల్లు కబుర్లు కట్టించి, ఫోను పెట్టేశాను. ఆవేళ నేను ఎంత నిరాశ చెందానో, ఎంత బాధ పడ్డానో మాటలలో చెప్పలేను.

ఆ బాధ, ఆ కోపం ఎవరిమీద చూపించను? వెయిట్ చేశాను సాయంత్రండాకా. అబ్బో అంతసేపా, ఎంత ఓపిక ఐనా ఎందుకూ అని అనిపించవచ్చు మీకు. మరి అప్పుడే కదా మా ఆయన ఆఫీసు నుంచి ఇంటికి వచ్చేది. పాపం, ఆయన రావడమేమిటి 'హలో డియర్' అని మాట పూర్తిచేసే లోపల నేను విరుచుకుపడ్డాను. యాజ్ యూజ్యుల్ ఆయనకి ఏమీ అర్థం కాలేదు. కాసేపటికి నేను కాస్త తగ్గి, ఎలాగో ఏడుపు ఆపుకుంటూ. 'మీ వల్లే ఇలా అయింది' అంటూ మొదలుపెట్టి, నా బాధనంతా వెళ్ళగక్కాను. అంతా విని, చిదానంద స్వామిలాగా ఓ చిరునవ్వు మొహం మీద అంటించుకుని, 'ఓస్ ఇంతేనా దాందేముంది? ఎంత అయితే అంత నీకు కావాలి అనుకున్నప్పుడు పెట్టించేసుకో దాంట్లో అంత అదీ ఇదీ అయిపోవలసింది ఏముంది? నిన్ను ఎప్పుడయినా నేను కాదన్నానా?'

'ఆం. ఎంత సులువుగా సింపుల్ గా చేప్పేశారు.' అనుకున్నాను. పైకి మాత్రం 'ఇన్నాళ్ళూ ఒప్పుకోలేదుగా నిన్నటి దాకా \$9.99 ఉన్నది కాస్తా ఇవ్వాలే పెంచేయాలా వాడు? ఒక్కరోజు ముందు ఒప్పుకుంటే, మీ సొమ్ము ఏం పోయేది? ఇంకొక్క రోజు ఆగితే వాడి సొమ్ము ఏం పోయేది? ఏది ఎలా చూసినా, అన్నీ నాకు వ్యతిరేకంగానే జరుగుతాయి ఎప్పుడూ.'

'అదిగో, ఆ మాటే ఎప్పుడూ అనొద్దన్నాను నిన్ను.'

'ఏమాట?'

'ఎప్పుడూ అన్న మాట ఎప్పుడూ అనొద్దన్నానా?' మళ్ళీ అదే చిదానంద స్వామి నవ్వు. నా మూడో బాగుండలేదని ఏదో నన్ను నవ్విద్దామని చూస్తున్నారు కానీ, నాకు మాత్రం ఒళ్ళు మండింది. ఇప్పుడు ఎలా ఈ బాధని నేను భరించడం? మనసు మాత్రం ఒప్పుకోవటంలేదు, చూస్తూ చూస్తూ, అంత పెట్టాలంటే అసలు బాధల్లా వాడు రేటు పెంచేశాడన్న ఉక్రోషం,

సరే ఏం చేస్తాను. నా బాధని అలాగే దిగమింగుకుని, నాకు నేనే సర్ది చెప్పుకున్నాను. హిందీ ఛానల్స్ అన్నీ కొత్తవే. పోనీ ఒకటి రెండూ కాదు, ఏకంగా ఏడు ఇస్తున్నాడు ఎందుకు ఈ ఏడుపూ అనుకున్నాను. 'టైం ఈజ్ ది బెస్ట్ మెడిసిన్' అంటారు కదా కాలం ఎంత లేదన్నా ఏదో విధంగా ఒకదారి చూపిస్తుంది. నాతోనూ అదే జరిగింది.!

మరునాడు వాడు వచ్చి 'సెటప్' చేసిన తరువాత, కొన్నాళ్ళు హిందీ ఛానల్స్ హుషారులో మునిగిపోయాను. ఇలా ఉండగా, వాడు 'ఆస్థా' ఛానల్ ప్రమోషనల్ గా ఇచ్చాడు. 'ఆహా ఇదేదో బాగుండే తెలుగు కాకపోతే హిందీ. అంతేకదా ఏ భాష అయితేనే ఆధ్యాత్మిక విషయాల గురించి వినడానికి' అనుకున్నాను. ఈ ఛానల్ లో ప్రవచనాలు ఎంత గొప్పగా ఉంటాయో నేను చెప్పలేను. మీరు చూడాల్సిందే. వినాల్సిందే.

ఇంకా ఈ విషయం పూర్తిగా బుర్రలోకి ఎక్కే లోపల, ఆ ఛానల్ కాస్తా తీసి పాడేసాడు. ఇవన్నీ దుష్టలక్షణాలు కాకపోతే ఏమిటి చెప్పండి మరి? 'అయ్యో ఎందుకు ఇలా చేస్తున్నాడు దేవుడు' అంటూ మళ్ళీ అదే బాధ.

మనలో ఓర్పునీ సహనాన్నీ ఆ దేవుడు పరీక్షిస్తూ ఉంటాడనటానికి ఇదే ప్రత్యక్ష నిదర్శనం. ఈ విషయం మనం తెలుసుకోవడానికి ఇలాంటి పరిస్థితులు కల్పిస్తాడు. ఇదే 'మాయ' అరె ఈ వేదాంతం ఎక్కడిది? ఇదేదో బాగానే ఉందే కొద్ది రోజులలోనే నాలో ఇంత మార్పా? ఈ ఆధ్యాత్మిక పరివర్తన చూసి మా అమ్మా - నాన్నా ఎంత సంతోషిస్తారో.

ఇంతకీ చెప్పాచ్చేదేమిటంటే కొద్దిరోజుల తరువాత, ఆ ఆస్థా ఛానల్ రెగ్యులర్ హిందీ పాకేజీలో కలిపేశాడు. ఆ దేవుడి లీలలు అపారం. ఎంత అద్భుతం. అనుకోసాగాను. చాలా రోజులు గడిచిన తరువాత నా మీద జాలితోటో, ప్రేమతోటో, నాకు నేనే అనుకున్నాను. 'పోస్ట్ తెలుగు ఛానల్ కూడా పెట్టించేసుకుందాము, ఎన్నాళ్ళు ఇలా నా మనసుని చంపుకోవడం' అని. ఈటీవీలో వచ్చే 'ఆరాధన' ఎంత నచ్చిందో ప్రత్యేకంగా పండగల సమయంలో ఎన్ని కొత్తవిషయాలు చెబుతాడో! వాడు ఇచ్చే పాత బ్లాక్ అండ్ వైట్ తెలుగు సినిమాలు, పాత సినిమా పాటలు కూడా ఎంత బాగుంటాయో. హైదరాబాద్ వెళ్ళినప్పుడు చూశాను కదా!

సరే \$14.99నే కదా అని, మనసుకి నచ్చచెప్పుకుని, అంతకు ముందర మా ఆయన 'నీకు నచ్చితే పెట్టించుకో' అన్న మాటలు గుర్తుచేసుకుంటూ, ఏదన్నా డీల్ ఉందేమో చూసి లేదని తెలిసినా, ఆఖరికి ఎలాగైతేనే పెట్టించేశాను. నేను చేసిన పనికి నాకు నేనే 'శభాష్' అనేసుకున్నాను.!

ఇంక ఆ రోజు నుంచీ చూసుకోండి నేను ఎంత ఉత్సాహంగా ఉన్నానంటే మాటలతో చెప్పలేను. పెట్టించిన రోజైతే పండగలా అనిపించింది అంటే నమ్మండి. మరి పండగల సమయంలోనో అనుకుంటున్నారు కదూ! పెట్టించిన కొద్దిరోజులకే సంక్రాంతి రానే వచ్చింది. ఆ రోజు ఎన్ని కొత్తవిషయాలు విన్నానో తెలుసుకున్నానో మనసుకి హత్తుకుపోయాయి. సరే ఆధ్యాత్మిక కార్యక్రమాలు కాకుండా, పాత సినిమాలు, పాత పాటలు ఎంత బాగుండేవో అవి చూడటానికీ, వినటానికీ కూడా ఎంతో హాయిగా అనిపించేవి. పాత సినిమాలు రాత్రి 10.30కి వేసేవాడు. అవి అయ్యేసరికి ఇంచుమించు అర్ధరాత్రి 1.30 దాటిపోయేది. మొదట్లో, ప్రతీ ఒక్కరోజూ కూడా తప్పకుండా చూసేదాన్ని. తరువాత తరువాత కొత్త మోజు తగ్గి, అబ్బా, ఇంతలేటుగానే బాబూ అనుకుంటూ చాలా మంచి సినిమాలైతే, రికార్డు చేసి తరువాత తీరుబడిగా ఎప్పుడైనా చూసేదాన్ని.

ఇలా రోజూ మన పండగలూ, సాంప్రదాయం, పద్ధతులూ, గుళ్ళూ - గోపురాలూ వాటి ప్రాముఖ్యత గురించీ కొత్త కొత్త విషయాలు తెలుసుకోవడం చాలా సరదాగా అనిపించేది. నిత్యం పండగలా రోజులు గడిచిపోసాగేయి.

చిన్నప్పటినుంచీ కూడా అమ్మా - నాన్నలతో పాటు గుడికి వెళ్ళడం బాగా అలవాటు. గుడికి వెళ్ళడం అంటే ఎంత హుషారుగా ఉండేదో. ఇప్పటికీ చాలా సరదాయే. కానీ, ఇక్కడ మరి దూరాలు ఎక్కువ వెళ్ళాలంటే ఓ రోజంతా దానికే అయిపోతుంది. చిన్నప్పుడు

ఆధ్యాత్మిక ప్రసంగాలు బాగానే వినేదాన్ని. భక్తి గురించి కూడా మక్కువ ఎక్కువే. భక్తి కథలు, భక్తి ప్రవచనాలు వింటుంటే కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగేవి. అది ఇప్పటికీ మారలేదు. ఎప్పటికీ కూడా మారదేమో!

ఇలా ఉండగా, మెల్లిగా మనసులో ఎక్కడో 'నారద భక్తి సూత్రాలు' చదివితే బాగుండును అనిపించడం మొదలుపెట్టింది. ఇంటర్నెట్లో వెతికాను. ఏవో దొరికాయి కానీ తృప్తిగా అనిపించలేదు. అలా వెదుకుతూనే ఉన్నాను కొన్నాళ్ళు ఎక్కడైనా కొంచెం వివరంగా దొరుకుతాయేమోనని. అలా వెతుకుతూ ఉండగా -

నా బాధను చూడలేకో, నా గోల భరించలేకో, మరి నన్ను కరుణించడానికేనేమో మరి, ఒకరోజు, కాదు కాదు రాత్రి, ఆ నారద మహాముని దయచేశారు. 'నారాయణ నారాయణ' అంటూ చిరునవ్వుతో నా ముందు నిలుచున్నారు.! నిజం, నన్ను నమ్మాల్సిందే మీరు. అఫ్ఫోర్స్, నాకూ ముందర నమ్మకం కుదరలేదు. నేనెక్కడ, ఆ నారద మహాముని ఎక్కడ? కళ్ళు నులుముకున్నాను. ఇంకా అక్కడే చిరుమందహాసంతో నిలిచి ఉన్నారు. నేను తేరుకుని, 'నారద మహామునీ, నిజంగా మీరేనా! నన్ను అనుగ్రహించడానికి వచ్చారా?' అన్నాను.

ఆయన 'నారాయణ నారాయణ' అంటూ చిరునవ్వు నవ్వుతూ, చిడతలు వాయించి, నా చేతులు చాపమని, వాటిల్లో ఒక పుస్తకం పెట్టారు. ఒక్క రెండు క్షణాలు నా గుండె కొట్టుకోవడం మానేసి ఉంటుంది. ఎందుకంటే, యాత్రికంగా పుస్తకం అందుకున్నానే కానీ, ఏం జరుగుతోందో నాకు అస్సలు స్పృహ లేదు. ఆయన మళ్ళీ 'నారాయణ నారాయణ' అంటూ తన మహాతిని మీటారు. అప్పటికి కానీ ఈ లోకంలోకి రాలేదు. నా కళ్ళు తుడుచుకుంటూ, ఆహో ఏమి నా అదృష్టం స్వయంగా ఆ నారద మహామునే నన్ను అనుగ్రహించి, నా మనసులో ఉన్న కోరిక తీరుస్తున్నారు. 'నారద భక్తి సూత్రాలు' పుస్తకం స్వయంగా ఆయన చేతులమీదుగా అందుకోవడం. ఇంతకన్నా అదృష్టం ఎక్కడైనా ఉంటుందా?

వెంటనే ఆయనకి నమస్కరించి, పుస్తకం కళ్ళకద్దుకుని, మళ్ళీ కళ్ళు తుడుచుకుంటూ నా భాగ్యానికి మురిసిపోతూ పుస్తకం తెరిచి చూశాను. అరే ఇదేమిటి ఇది ఖాళీ. మళ్ళీ చూశాను మళ్ళీ ఖాళీ. ఎక్కడా ఒక్క అక్షరం కనిపించలేదు. 'ఇదేమిటి నారద మునీంద్రా' అని తల ఎత్తి చూస్తే మనిషి మాయం అదే, నారద మహాముని మాయం. ఇదేమిటి ఇప్పుడు ఏం చెయ్యనూ ఎలా? అనుకున్నాను.

అప్పుడు నా దృష్టి పై కవరు పేజీ మీద పడి అక్కడే నిలిచిపోయింది. ఇదేమిటి ఈ పేరు ఎప్పుడూ వినలేదూ. అక్కడ ఏం చూశాను అనుకుంటున్నారా? 'అత్తగారి అష్టశ్వర్య స్తోత్రం' అని రాసి ఉంది. అంటే, నన్ను ఈ పుస్తకం రాయమనా? ఆహో దొరుకునా ఇటువంటి సేవ.

ఠక్కున లేచి కూర్చున్నాను. ఇదేమిటి, ఇలాంటి కల వచ్చింది. ఇది కలే కాని ఎందుకు వచ్చిందంటారూ?

రాధ-కృష్ణ

జయదశ్రీ కల్నార్ ,Overland Park,KS

వంగూరి ఫౌండేషన్ ఆఫ్ అమెరికా వారు నిర్వహించిన 16వ ఉగాది ఉత్తమ రచనల పోటీలో
- నా మొట్టమొదటి కథ విభాగంలో - ప్రశంసాపత్రం పొందిన కథ

"రాధా! చీకటి పడుతోంది కేక్ కట్ చెయ్యి.. మళ్ళీ వెళ్ళిపోవాలి. కేక్ తెచ్చి టేబుల్ మీద పెట్టు" అంది చంద్ర.

"అవును లెట్స్ విష్ రాధ హాపీ బర్త్ డే" అంటూ కాండిల్స్ వెలిగించింది రాగిణి.

కేక్ కట్ చేసి అందరికీ ఇచ్చింది రాధ. గంధం కలర్ మీద డార్క్ బ్రౌన్ ఫ్రింటెడ్ కాస్మిక్ చీరలో కళ్ళనిండా కాటుక పెట్టుకుని, తలనిండా మల్లెపూలతో కళకళలాడుతూ అందంతో మెరిసిపోతున్న రాధని చూస్తూ

"నా దోష్టి తగిలేలా ఉందే నీకు" అంది రాగిణి.

"అవునే.. ఈ చీర నీకు బాగా సూట్ అయింది. పెళ్ళికళ వచ్చేసిందే " అంది చంద్ర నవ్వుతూ.

"అబ్బ ఊరుకోండే. పదవే చంద్రని బస్ ఎక్కించేసి వద్దాం" అంటూ బయటకి నడిచింది రాధ.

చంద్రని బస్ ఎక్కించి కబుర్లు చెప్పుకుంటూ ఇంటికొస్తుంటే "వర్షం వచ్చేలాగుండే.. " అంది రాగిణి మబ్బులు పట్టిన ఆకాశాన్ని చూస్తూ.

అంతలో సన్నగా చినుకులు మొదలయ్యి ధారాపాతంగా పడటం మొదలు పెట్టింది.

"అదిగో ఆ షాప్ లో కింద షెల్టర్ లో నిలబడదాం రా!" అంటూ అటు పరిగెత్తింది రాధ తడిసిపోతున్న కొత్త చీరని బాధగా చూసుకుంటూ. వర్షం ఎప్పుడు తగ్గుతుందా అని అసహనంగా చూస్తున్న రాధకి తనని ఎవరో గమనిస్తున్నట్లుగా అనిపించి అటువైపు చూసింది. మోటార్ బైక్ ని ఆనుకుని వర్షంలో తడుస్తున్నా అలాగే నిల్చుని సిగరెట్ పట్టుకుని తనవైపు కళ్ళు ఆర్చుకుండా నిశ్చలంగా చూస్తున్న ఆరు అడుగుల ఆజానుబాహువు కనిపించాడు. ఆ చూపులు తన గుండెల్లో గుచ్చినట్లుగా అనిపించి ఒళ్ళు జలదరించింది రాధకి.

***

"వర్షం తగ్గింది పద పోదాం.." అంటూ రాగిణి చెయ్యిపట్టి లాగటంతో ఉలిక్కిపడి లేచింది ఛెల్సి.

ఏ.సి రూములో కూడా చెమటతో తడిసిపోయిన ఛెల్సి వక్కనే ఉన్న వాటర్ జగ్ లో నీళ్ళని గడగడ తాగి లేచి లైట్ వేసి చుట్టూ చూసుకుంది తను ఎక్కడ ఉన్నాను అనుకుంటూ. My God it was a dream who was she? She looks like me..Where was that place. What were they talking.. తలంతా దిమ్ముగా అయిపోవడంతో లివింగ్ రూములోకి వచ్చి టీవి ఆన్ చేసుకుని అక్కడే పడుకుని నిద్రపోయింది.

***

వెన్నలలో ఆ ప్రదేశమంతా తెల్లగా మెరిసిపోతోంది. రాధని చూస్తూనే ఘక్కుమని నవ్వాడు కృష్ణ.

"ఏయ్ ఎందుకు నవ్వుతున్నావు?" కోపంగా చూస్తూ..

"నువ్వు కోపంలో భలే అందంగా ఉంటావు తెలుసా?"

"ఏయ్! మాట్లాడకు నువ్వసలు రెండు రోజుల్లో వస్తాను అని చెప్పి ఊరెళ్ళిన మనిషి రెండు వారాలు అయినా రాకపోగా కనీసం లెటర్స్ కూడా రాయకపోతే కోపం రాదా?" అంది మరింత బిగదీసుకుంటూ....

"సారీ రాధా..నాన్నని హాస్పిటల్లో జాయిన్ చేసారు. టూ వీక్స్ అక్కడే ఉండిపోయాను. నిన్ననే డిస్చార్జ్ చేసారు" అన్నాడు రాధకి దగ్గరగా కూర్చుంటూ..

"సారీ కృష్ణ.. నిన్ను చూడండి ఒక్కరోజు కూడా ఉండలేను.." వస్తున్న కన్నీళ్ళను ఆపుకుంటూ బేలగా చూసింది.

"ఓకే. ప్రామిస్ ఇంకెప్పుడు నిన్ను వదిలి వెళ్ళను.. నీ దగ్గరే ఉంటాను" అంటూ మరింత దగ్గరగా జరిగి ముద్దుపెట్టుకోబోయాడు...

***

"నో.. " అంటూ అరుస్తూ లేచి కూర్చుంది ఛెల్సి.

"వాట్ హాపెండ్ బేబి? " అంటూ కంగారుగా దగ్గరకి వచ్చిన మోనికాని అయోమయంగా చూస్తూ "మామ్.." అంటూ గట్టిగా కౌగిలించుకుని

"I do't know Mom. I am getting these weired dreems and they are keep comming" అంది వణికిపోతూ...

"Do't worry My child its just a dream take shower and go to school..I have a case to attend" అంటూ గబగబా వెళ్ళిపోతున్న మోనికా వైపు నిస్సృహగా చూస్తూ లోపలికి నడిచింది.

"Belive me Siva. I am getting these dreems since I argued with prof.john about incarnation in Hinduism class. But still I do't believe in re birth but these dreems are killing me. The lady in my dreams looks like me, but not sure who she is.. " అంటూ చెప్పుకుపోతున్న ఛెల్సినీ చూస్తూ అప్పటి దాకా జోక్ చేస్తోందేమో అనుకుంటున్న శివకి ఒక్కసారిగా ఒళ్ళుజలదరించింది.

"I want know what language they are talking Siva, I will find out" అంది స్థిరంగా.

"Mom.. Can I ask you some thing?" వణుకుతున్న వాయిస్ని కంట్లో చేసుకుంటూ అడిగింది ఛెల్సి. భోజనం ముగించుకుని వచ్చి సోఫాలో కూర్చుంటున్న మోనికా, ఛెల్సినీ

"అడుగు బేబి" అంది కుతూహలంగా..

"నీకు నీకు.. రాధ అని పేరున్న వాళ్ళు ఎవరైనా తెలుసా? "

హఠాత్తుగా ఆ పేరు వినగానే తుళ్ళిపడింది మొనికా హఠాత్తుగా.

"నీకు ఎలా తెలుసు అంది? " ఛెల్సినీ కుదిపేస్తూ..

"చెప్పతాను.. బట్ ఎవరు మమ్మీ రాధ..? " సస్పెన్స్ భరించలేనట్టు చూసింది ఛెల్సి..

"రాధ ఈజ్ మై మామ్" అంది మోనికా.

"వాట్..!" చెల్సె ఉలిక్కిపడింది.

"యువర్ మామ్ ఈజ్ నాట్ 'నాన్సి'?" ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ అడిగింది చెల్సె .

"Hmm .. it's a long story baby. రాధ Is my birth mom. She died after my birth due to post delivery complications.

She was only 22 years Old at that time it seems.. after some time నాన్సినీ పెళ్ళి చేసుకున్నారు మా నాన్న. నాన్సి నన్ను కన్న

కూతురుకంటే ఎక్కువగా చూసుకుంది. నాకు మా నాన్న లాస్ట్ ఇయర్ చనిపోయే ముందర ఈ విషయం చెప్పారు అప్పటి దాకా నాకు తెలీదు నాన్ని మా అమ్మకాదని. నాన్నవాళ్ళ ఆల్బమ్ జ్యులరీ ఇస్తూ నీకు చెప్పకూడదు అనుకున్నా బేబీ కాని నీకు తెలియటం నీ హక్కు అని చెప్పతున్నా. చెపితే బాధ పడతావని చెప్పలేదు అన్నారు. కొన్ని రోజులు బాధపడ్డాను కాని నాకు తెలిసి అమ్మ నాన్ని కాబట్టి తనతో ఉంటూ మర్చిపోయాను. " అంది మోనిక దీర్ఘంగా నిట్టూర్పు విడుస్తూ.

"నాకు ఎందుకు చెప్పలేదు మమ్మీ? " అంది ఛెల్సీ బాధగా చూస్తూ.

"Do't know baby, may be I am not ready yet to say. అయినా ఎందుకు అడుగుతున్నావు ఈ సంగతులన్ని? "

అప్పుడు చెప్పింది దాదాపు నెలరోజులుగా వస్తున్న తన కలల గురించి.

ఆశ్చర్యంగా చూసింది మోనికా "ఓ మై గాడీ ఐ థింక్ ఇండియాలో అనుకుంటా.. వాళ్ళు మాట్లాడుతున్నది తెలుగు అనుకుంటా.. మా నాన్న వాళ్ళ పేరెంట్స్ మాట్లాడే వారు" అంది మోనిక.

"I am fine Mom.. Album ఎక్కడ ఉంది? " కుతూహలంగా చూస్తూ అడిగింది ఛెల్సీ.

"బెడ్ రూములో ఉంది తెస్తాను" అంటూ లోపలి వెళ్ళింది మోనిక.

ఛెల్సీ ఆల్బమ్ తీసుకుని మొదటి పేజీ తెరిచింది. ఉలిక్కిపడి మళ్ళీ చూసింది అవును తన కలలోకి వచ్చిన రాధ పింక్ శారి కట్టుకుని ఆకాశం వైపు నవ్వుతూ చూస్తోంది అబ్బి ఎంత అందంగా ఉంది. అనుకుంటూ రెండో పేజీ తిప్పింది. పెళ్ళి ఫోటో కాని రాధ పక్కన ఉన్నది కృష్ణ కాదు తన గ్రాండ్ పా. అంటే రాధ పెళ్ళి చేసుకున్నది కృష్ణని కాదా? ఎందుకు కాలేదు.. ఎలా తెలుస్తుంది.. తలపగిలిపోతుంటే రెండు స్లిపింగ్ పిల్స్ వేసుకుని పడుకుంది ఛెల్సీ.

***

ఆర్ట్స్ కాలేజ్ వెనకాల పెద్ద బూరుగు చెట్టుకింద చిన్న కొండ. రోజూ కలుసుకునే చోటుకి వచ్చారు ఆ రోజు కూడా.

" ఉగాది శుభాకాంక్షలు రాధ దేవిగారు" అంటూ చిన్న గిఫ్ట్ బాక్స్ ఇచ్చాడు కృష్ణ.

గులాబి రంగు జార్జెట్ చీరలో తలనిండా విరజాజిపూలతో అందంగా మెరిసిపోతున్న రాధని తన్నయంగా అలాగే చూస్తూ ఉండిపోయాడు.

" Same to you Krishna గారు... " తెల్లటి ఫుల్ హండ్ షర్ట్, నల్లటి క్రాడ్రాయ్ జీన్స్ ఉంగరాల జుత్తు గాలికి మొహం మీద పడుతుంటే కొంటేగా నవ్వుతున్న కృష్ణని మురిపెంగా చూసుకుంటూ " ఇవిగో ఉగాది పచ్చడి, బొబ్బిట్లు తీసుకో.. " అంది ముందర పెట్టి.

" ఉహూఁ నువ్వే తినిపించు..! " అంటూ కూర్చున్న రాధ వడిలో తలపెట్టుకుని బొబ్బిట్లు తింటూ "అబ్బి ఎంత తీయగా ఉన్నాయో నీలాగే.. " అన్నాడు కవ్వంపుగా రాధ కళ్ళలోకి చూస్తూ.

"ఘోషా అల్లరి. నువ్వే తిను నేను వెళ్ళిపోతా" అంటూ పరిగెత్తబోయి..

***

కాలికి రాయి తగలడంతో "అబ్బా! " అంటూ లేచి కూర్చుంది ఛెల్సీ. కాలు మండుతున్నట్టుగా అనిపించి చూసుకుని ఉలిక్కిపడింది. రాధకి తగిలిన చోటే తనకి మచ్చ ఉంది. ఇంతదాకా చూడలేదు కాని ఇప్పుడు ఇలా.

"మామ్ నేను ఇండియాకి వెళతాను" అంది ఛెల్సీ డిన్నర్ టేబుల్ దగ్గర.

"వాట్?" ఆశ్చర్యంగా చూసాడు జాన్. మోనిక వివరంగా చెప్పింది కల గురించి.

జాన్ ఆశ్చర్యం నుంచి తేరుకుని "ఎస్ డియర్ తప్పకుండా వెళ్ళు" అన్నాడు.

"థాంక్స్ డాడీ ఇండియాలో రాధ ఫ్యామిలీ మెంబర్స్ ఎవరైనా ఉన్నారేమో తెలుసుకుంటాను.. " అంది చెల్లె.

మోనిక తన దగ్గర ఉన్న అడ్రెస్ ఇచ్చింది తనకి వాళ్ళ నాన్న ఇచ్చారంటు.

శివ తను కలిసి ఇన్ఫర్మేషన్ కలెక్ట్ చేసుకున్నారు. శివకి తెలిసిన ఒక తెలుగు ఫ్యామిలీకి పరిచయం చేసాడు. వీలైనప్పుడల్లా వాళ్ళింటికి వెళ్ళి తెలుగు నేర్చుకోసాగింది. వాళ్ళు కూడా ఆశ్చర్యపోయారు అంత తొందరగా చెల్లె అనర్గళంగా తెలుగు మాట్లాడటం చూసి.

సమ్మర్ హాలిడేస్ మొదలు కావడంతో టు మంత్స్ వెకేషన్ ఉంది కాబట్టి ఆ టైములో వెళ్ళడానికి డిసైడ్ చేసుకుంది చెల్లె. శివకూడా తన పేరెంట్స్ ముంబాయిలో ఉన్నారు కనక తను కూడా వస్తాను అన్నాడు హైదరాబాద్ దాకా. అతనికి చాలా ఎగ్జైటింగా ఉంది రాధ గురించి తెలుసుకోడానికి.

హైదరాబాద్ ఎయిర్ పోర్ట్లో కాలుపట్టగానే తెలియని సంతోషం వెల్లువలా పొంగుకొచ్చింది. తనకే ఆశ్చర్యమేసింది. ఎందుకు ఇంత సంతోషం అనుకుంటూ టాంక్ బండ్ రోడ్ మీదగా టాక్సి వెళుతుంటే ఎప్పుడో చూసిన ప్రదేశంలా అనిపించింది చెల్లెకి.

హోటల్లో చెక్ఇన్ అయి ఫ్రెషప్ అయి అడ్రెస్ పట్టుకుని బయలుదేరారు. ఇద్దరికి చాలా ఎగ్జైటింగ్ గా ఉంది.

"వాళ్ళు ఇంకా అదే అడ్రెస్ లోనే ఉన్నారా! ఉంటే ఎలా మాట్లాడాలి?" అనుకుంటూ..

"ఇదే అడ్రెస్..!" అన్నాడు శివ ఆనందంగా.

చెల్లెకి ఆ ఇల్లు చూసేటప్పటికి ఒక్కసారిగా వెన్నులో నుంచి జలదరించినట్లుగా అయింది. అబ్బు ఎంత ఫెమిలియర్ గా ఉంది అనుకుంది స్వగతంలో. మెల్లిగా వెళ్ళి తలుపు కొట్టింది.

"ఎస్ కమింగ్..!" అంటూ తలుపు తెరిచింది తన వయసే ఉన్న ఒక అమ్మాయి.

"ఎవరు కావాలి?" అంది ఆ అమ్మాయి వాళ్ళిద్దరిని ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ.

"రంగనాథం గారి కోసం వచ్చాము" అంది చెల్లె వణుకుతున్న వాయిస్ ని కంప్లీట్ చేసుకుంటూ.

"ఓహో తాతయ్య కోసమా! రండి కూర్చోండి. వాకీకి వెళ్ళారు. వచ్చేస్తారు.. " అంటూ లోపలికి దారి తీసింది.

శివ, చెల్లె ఇద్దరూ సంతోషంగా చూసుకున్నారు..

"ఈలోగా.. నాన్నని పిలుస్తాను" అంటూ లోపలికి వెళ్ళింది. లోపల్నుంచి వచ్చిన చరణ్ వాళ్ళిద్దరిని చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు ఇంత యంగ్ కిడ్స్ కి తన నాన్నగారితో పని ఏమిటా అని అనుకుంటూ..

"మా అమ్మాయి స్వాతి చెప్పింది.. మీరు మా నాన్నగారిని కలవడానికి వచ్చారంటు."

"అవును అంకుల్ మేము యు.ఎస్ నుంచి వచ్చాం.. ఆయనని కలవడానికి" అంటూ స్వచ్ఛమైన తెలుగులో మాట్లాడుతున్న ఆ అమ్మాయి వైపు ప్రశంసగా చూస్తూ

"ఓహో ఎందుకు?" కుతూహలంగా అడగబోయి ఇంతలో రంగనాథం గారు రావడంతో "డాడ్ మీకోసం యు.ఎస్ నుంచి వచ్చారుట వీళ్ళు.." అంటూ పరిచయం చేసాడు చరణ్.

"నా కోసమా?" ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ కళ్ళజోడు సరిచేసుకుంటూ వచ్చి సోఫాలో కూర్చున్నారు.

"నేను రాధ మనవరాలిని" అంది చెల్లె తడబడుతున్న కంఠంతో.. చెల్లె వైపే చూస్తున్న రంగనాథంగారు ఉలిక్కిపడ్డారు.

"వాట్!?" అర్థం కానట్లు చూసారు.

"ఎస్ నేను మీ సిస్టర్ రాధ మనవరాలిని.. " అంటూ వివరంగా పరిచయం చేసుకుంది తన డ్రీమ్స్ గురించి ఏమీ చెప్పకుండా.. రంగనాథంగారు చాలా సంతోషించారు.

"చరణ్.. మీ రాధ అత్త అని చెపుతుంటాను చూడు తన మనవరాలు" సంతోషంగా పరిచయం చేసాడు. చరణ్ కూడా చాలా హేపీగా ఫీల్ అయ్యాడు. అప్పుడే కాఫీ తెచ్చిన తన భార్య రేఖకి, తన కూతురు స్వాతికి పరిచయం చేసాడు. లంచ్ టైం కావడంతో అందరూ అక్కడే భోజనం చేసి హాల్లోకి వచ్చారు. అప్పటికి బాగా తేరుకున్న రంగనాథం గారుని చూస్తూ

"తాతగారు రాధ గురించి అన్ని వివరంగా చెప్పరూ..!?" అంది అతని ప్రక్కనే కూర్చుంటూ..

రంగనాథంగారు చెప్పటం ప్రారంభించారు.

"మేము ముగ్గురు అన్నా చెల్లెళ్ళం. నేను పెద్దవాడిని. రెండు రాధ, మూడోది వాణి. వాణి నేను గుల్ బర్గాలో మెడిసెన్ చేసాము. రాధని బాగా చదివించాలని నాన్న పట్టుదల కాని తనకెప్పుడు ఫ్రెండ్స్, సినిమాలు. అయినా క్లాసులో ఎప్పుడు ఫస్ట్ వస్తుండేది. మెడిసిన్ చెయ్యను అని చెప్పడంతో నాన్న బి.ఎస్. సిలో జాయిన్ చేసారు. చాలా సరదాగా ఉండేది.. తన ఫ్రెండ్స్.. అంటూ ఏదో చెప్పబోయిన రంగనాథంగారు..

"చంద్ర, రాగిణి కదు! " అంది చెల్లి...

ఆశ్చర్యంగా చూసారు అందరు..!!

"నీకెలా తెలుసు!?" అన్నారు రంగనాథంగారు.

"తరువాత చెపుతాను.. మీరు కానీయండి" అంది చెల్లి ఇంకా ఏం చెపుతారో అనుకుంటూ..

"తన కజిన్ పెళ్ళిలో మనోజ్ అంటే మీ గ్రాండ్ పా రాధని చూసి ఇష్టపడ్డాడు. చేసుకుంటే తననే చేసుకుంటాను అని పట్టుబట్టడంతో యు ఎస్. లో ఉన్న వాళ్ళ పేరెంట్స్ వచ్చి మా వాళ్ళని అడిగారు. రాధ ససేమిరా వద్దు అనింది. కాని చాలా మంచి సంబంధం అబ్బాయి లక్షణంగా ఉన్నాడు డాక్టర్. ఇంకా ఏం కావాలి నువ్వు చేసుకోకపోతే నేను నిద్రమాత్రలు మింగి చచ్చిపోతాను అంటూ అమ్మ బలవంతంగా పెళ్ళి చేసేసారు. మనోజ్ ఫ్యామిలీ అంతా యు.ఎస్ లోనే ఉంటారు ఇండియాలో వాళ్ళకి ఎవరూ లేరు. ఇండియా చూడాలని తన ఫ్రెండ్ మారేజ్ కొచ్చిన మనోజ్ రాధని పెళ్ళిచేసుకుని నెలరోజులలోపే యు.ఎస్ కి తీసుకెళ్ళిపోయాడు. పెళ్ళయిన తరువాత చాలా ముభావంగా అయిపోయింది రాధ. ఎవరితో మాట్లాడేది కాదు. యు.యస్ కి వెళ్ళటం ఇష్టం లేదేమో అనుకున్నాం. అమ్మమీద కోపం అని సరిపెట్టుకుని యు.యస్ కి పంపించాం. మనోజ్ అప్పుడప్పుడు ఫోన్ చేసేవాడు కాని రాధ మాట్లాడేది కాదు. అమ్మ నాన్నా చాలా బాధపడేవారు. ఆఖరికి రాధ ప్రెగ్నెంట్ మీరు ఎవరైనా వస్తే బాగుంటుంది అని మనోజ్ అంటుంటే, ఎవరూ రావక్కరలేదు అని ఖండితంగా చెప్పి ఫోన్ పెట్టేసింది. అమ్మా నాన్నా చాలా దిగులుపడిపోయారు. పెళ్ళైన మొదటి సంవత్సరంలోనే రాధకి డెలివరీ అయింది. అప్పటికి తనకి 22 ఏళ్ళు.." అన్నారు వస్తున్న కన్నీటిని బలవంతంగా ఆపుకుంటూ..

"ఆ దిగులుతోనే అమ్మా నాన్న పోయారు. ఆ టైములో మనోజ్ మీ అమ్మని అంటే మోనికని తీసుకొచ్చి వాళ్ళిద్దరికి చూపించాడు అప్పుడు తనకి సంవత్సరమనుకుంటా. ఆ తరువాత తను వేరే పెళ్ళి చేసుకున్నానని మోనికాకి ఇండియా సంగతులు ఏమీ చెప్పదలుచుకోలేదని ఇక తనని మరిచిపొమ్మని తమతో సంబంధం పెట్టుకోవటం ఇష్టంలేనట్టుగా చెప్పాడు. నేను చాలా బాధపడ్డాను కాని మీ అమ్మని దృష్టిలో పెట్టుకుని అలా చెప్పి ఉంటాడని సరిపెట్టుకున్నాను, ఆ తరువాత రెండు మూడు సార్లు ప్రయత్నించి తను ముభావంగా మాట్లాడటంతో నేను తగ్గించేసాను ఇదంతా జరిగి దాదాపు 50 ఏళ్ళు అవుతోంది" అంటూ దీర్ఘంగా నిట్టూర్పు విడిచాడు.

"మరి కృష్ణ ఎవరు? " అడిగింది చెల్లి హఠాత్తుగా.

రంగనాథంగారు ఆలోచించి "నాకు గుర్తుకురావటం లేదు. నాకు రాధ ఫ్రెండ్స్ గురించి పెద్దగా తెలీదు. నేనూ నా చదువు అన్నట్లుండేవాడిని. అంతగా ఇంటికి వచ్చేవాడిని కాదు అందువల్ల నాకు తెలియదు" అన్నారు.

నిరుత్సాహంగా చూసింది. ఎలా తెలుస్తుంది అనుకుంటూ శివ వైపు చూసింది.

"మేము వెళతాం.." అంటూ లేచింది చెల్లెలు.

"అయ్యో అప్పుడేనా!? కొన్ని రోజులు మాతో ఉండు.. " అన్నారు రంగనాథంగారు ప్రాధేయపడుతున్నట్లుగా.

శివకూడా బలపరిచాడు "నువ్వు హోటల్లో ఉండేకంటే ఇక్కడే ఉండు.. నేను ముంబాయి నుంచి వచ్చేదాకా" అంటూ..

స్వాతికి చాలా సంతోషంగా ఉంది. తన ఈడు అమ్మాయి తనతో ఉంటుంది అనేటప్పటికీ. చెల్లెలు కూడా మనసు ప్రశాంతంగా ఉంది ఆ కలలు కూడా రావటం లేదు ఇక్కడికి వచ్చిన తరువాత కాని కృష్ణ గురించి తెలుసుకోలేకపోతున్నాను అని చాలా బాధగానే ఉంది. రెండు రోజుల్లో వాణి బెంగుళూరు నుంచి వస్తుంది అని చెప్పారు రంగనాథంగారు. అది ఒక్కటే కాస్త హోప్. వాణి గ్రాండ్ మా కేమన్నా తెలుసేమీ అని..

" చెల్లెలు.. రేపు ఉగాది మనం బట్టలు కొనుక్కుందాం పద" అంది స్వాతి ఉత్సాహంగా.. ఉలిక్కిపడింది చెల్లెలు. ఉగాది అంటే రాధా కృష్ణ ఉగాది పచ్చడి అనుకుంటూ తనకొచ్చిన కలని గుర్తుకు తెచ్చుకొచ్చింది. ఇద్దరూ కలసి మాల్ కెళ్ళారు.. అక్కడ చీరలు చూస్తుంటే గులాబి రంగు జార్జెట్ చీర కనిపించగానే చటుక్కున చెల్లెలు తీసుకుంది

"నువ్వు చీరలు కడతావా? " ఆశ్చర్యంగా చూసింది స్వాతి.

"అవును.. " అంది ఆ చీరని ఆప్యాయంగా చూస్తూ. తన కలలోకి వచ్చిన రాధ అదే కలర్ చీర కట్టుకుంది. అందుకే అంత ఇష్టంగా ఉంది కాబోలు ఆ చీరంటే అనుకుంది చెల్లెలు. లక్ష్మీగా రెడీమేడ్ బ్లాజ్ కూడా దొరకటంతో హాపీగా పాక్ చేయించింది.

ఉగాది రోజు అందరూ పొద్దున్నే తలంటుకుని ఇంటికి తోరణాలు కడుతూ చాలా హడావిడిగా ఉన్నారు. చెల్లెలు కూడా తలంటుకుని స్వాతిని అడిగింది చీరకట్టుకోవడానికి హెల్ప్ చేయమని.... "బాబోయ్ నాకు రాదు మా మమ్మీని పిలుస్తా" అంటూ పరిగెట్టింది వంట ఇంట్లోకి.

చెల్లెలు చీర కట్టి పాడవాటి జుట్టుని చిక్కుతీసి జడవేసి తలనిండా మల్లెపూలు పెట్టి కళ్ళకి కాటుక, బొట్టుపెట్టి ముద్దు పెట్టుకుంటూ "యు లుక్ బ్యూటీఫుల్" అంది రేఖ.

"మామ్ వాణి గ్రాండ్ మా ఈజ్ హియర్..!" అంటూ స్వాతి అరిచింది.

"వస్తున్నా.. " అంటూ రేఖ వెళ్ళింది.

చెల్లెలు తనని అద్దంలో చూసుకుని ఉలిక్కిపడింది రాధ అద్దంలోకి వచ్చినట్లుగా అనిపించి! ఇంతలో స్వాతి పిలవడంతో గబగబా కిందకి వచ్చింది. వాణి చెల్లెలు చూస్తూనే అచేతనంగా అయిపోయింది మాటలు రాక బిగుసుకుపోయింది ఒక్క నిమిషం.

ఆ తరువాత మెల్లిగా తేరుకుని "అక్కా.. " అంటూ దగ్గరకి వచ్చి కౌగిలించుకుని వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది.

ఆ తరువాత చాలా సేపు కబుర్లు చెప్పుకున్నారు. కాని తనకి కూడా కృష్ణ ఎవరో తెలియదు. రాధ ఫ్రెండ్స్ కూడా ఎక్కడ ఉన్నారో తెలీదు అనడంతో అప్పటిదాకా ఉన్న కాస్త ఆశకూడా హరించుకు పోయింది. చెల్లెలు చాలా నిరుత్సాహంగా అనిపించింది. ఎందుకో తెలీదుకానీ వెంటనే ఇంటికి వెళ్ళిపోవాలి అనిపించింది.

"లెట్స్ గో అండ్ హావ్ లంచ్" అంటూ చరణ్ లేచాడు.

టీబుల్ మీద వంటలన్నీ ఆశక్తిగా చూస్తూ "అంటే ఉగాది పచ్చడి బొబ్బట్లు ఏవి? " అంది చెల్లెలు.

అందరూ ఆశ్చర్యంగా చూసారు "నీకెలా తెలుసు..? " అడిగింది స్వాతి.

కల సంగతి చెప్పకుండా "నిన్న టి.వి ప్రోగ్రాంలో చూసాను.. " అంది ఛెల్సీ.

"ఇదిగో ఉగాది పచ్చడి, బొబ్బట్లు.." అంటూ ప్రసాదం చేతికి ఇచ్చింది రేఖ. వాణి తన కుటుంబ విషయాలు చెప్పతుంటే ఆశక్తిగా వింటూ లంచ్ ఫినిష్ చేశారు. స్వాతి తన ఫ్రెండ్స్ తో మూవీకి వెళుతున్నాను రమ్మంటే లేదు నేను రిలాక్స్ అవుతాను అంటూ తన రూములోకి వెళ్ళింది ఛెల్సీ, చీరలో చాలా అనీజీగా ఉంది. చేంజ్ చేద్దాం అనుకుంటూ టైం చూసుకుంది. సాయంకాలం 6 గంటలు. సడెన్ గా గుర్తొచ్చింది.. వెంటనే పర్స్ తీసుకుని అదే చీరలో గబగబ కిందకి వచ్చి రేఖ ఆంటీతో "బయటకి వెళ్ళొస్తాను" అంటూ కిచెన్ లో ఉన్న బొబ్బట్లు, ప్రసాదం, ఒక టిఫిన్ బాక్స్ లో పెట్టుకుని బయటకి పరుగెట్టుకుంటూ వెళ్ళింది- మళ్ళీ అందరూ ప్రశ్నలు వేస్తారేమో అన్న భయంతో. కొంచెం దూరం నడిచిన తరువాత ఆటో కనిపిస్తే ఆపి "ఆర్స్ కాలేజ్ దగ్గరికి పోనియ్" అంది.

సాయంకాలం చల్లటిగాలి వీస్తోంది వాతావరణం చాలా ఆహ్లాదంగా ఉంది ఆర్స్ కాలేజ్ దగ్గర దిగేటప్పటికి మెల్లిగా చీకట్లు అలుముకోసాగాయి. తనకి ఎంతో బాగా తెలిసిన ప్రదేశంలాగా గబగబా నడుచుకుంటూ వెళ్ళింది. అక్కడంతా మారిపోయింది. అన్నీ బిల్డింగ్స్ వచ్చేసాయి ఖాళీ ప్రదేశం లేదు. తను కలలో చూసిన ప్లేస్ లాగా లేదు. చాలా నిరాశగా అనిపించింది ఆ బూరుగు చెట్టు ఆ కొండ కనిపించలేదు. ఎంతో ఉత్సాహంగా వచ్చిన ఛెల్సీ నిరాశగా తిరిగి వెళ్ళబోతూ అప్పుడు గుర్తొచ్చింది తను ఎడమవైపు చూసానని. కాని ఆర్స్ కాలేజ్ రైట్ సైడ్ ఆ చెట్టు ఉండాలి అంటూ అటు పరిగెట్టింది. అదురుతున్న గుండెల్ని అదిమి పెట్టుకుంటూ మెల్లిగా ముందరికి కదిలింది అక్కడ ఉన్న బూరుగు చెట్టువైపు. అదే చెట్టు, అదే కొండ అలాగే ఉన్నాయి. చిన్న లైట్ వెలుతురు కూడా పడటంతో ఆ ప్రదేశం బాగా కనిపిస్తోంది. ఆ రెండు తప్పిస్తే చుట్టు పక్కల అంతా బిల్డింగ్స్ వచ్చేసాయి. ఆశ్చర్యం వేసింది ఇవి రెంటిని ఎందుకు అట్టిపెట్టారా అనుకుంటూ ఆప్యాయంగా ఆ బూరుగు చెట్టుని తడిమి చూసింది. కొండమీద కూర్చుంటూ పైకి చూసింది అప్పుడే చంద్రుడు పైకి వస్తున్నాడు ఇదే సమయం అంటే రాధకి చాలా ఇష్టం. ఈ టైములోనే ఇద్దరు ఇక్కడ కలుసుకునే వాళ్ళు అనుకుంటూ తనతో తెచ్చిన బొబ్బట్లు తీసి తినబోతుంటే మనసులో ఏదో అలజడి. ప్రశాంతంగా ఉన్న వాతావరణంలో ఏదో మార్పు. గట్టిగా గాలి వీచడం మొదలు పెట్టింది. కట్టుకున్న చీర, జడలో పూలు చాలా బరువుగా అనిపించాయి. తెరిచిన బాక్స్ మూత పెట్టేస్తూ వెళ్ళడానికి లేచింది కాని కాళ్ళు కదలలేదు. గుండెలంతా పిండేసినట్లుగా అంత చల్లటి వాతావరణంలో కూడా చెమటలు పట్టేసి ఊపిరి ఆడనట్లుగా అనిపిస్తోంది. బలవంతంగా లేచి అడుగు వేయబోయింది.

అంతలో "రాధా!" అని చెవుల్లో అమృతం పోసినట్లు, వేయివేణువులు ఒకేసారి మోగినట్లు.

అప్పటిదాకా అలజడిగా ఉన్న గుండె తేలికగా అయిపోయి, అప్పటిదాకా స్థంభించిన గాలి ఒక్కసారిగా చిరుగాలి వీచినట్లు అయింది. నెమ్మదిగా పక్కకి తిరిగి చూసింది. తెల్లటి షర్ట్ నల్లటి పాంట్ ఒక చేతిలో సిగార్, ఇంకొక చేతిలో వాకింగ్ స్ట్రీక్ అరడుగుల ఆజానుబాహువు తన వైపే నిశ్చేష్ట అయి చూడసాగాడు. ఇంచు మించు రంగనాథం తాతగారి వయసే ఉండచ్చు చాల రీవిగా ధ్రుఢంగా ఉన్నాడు కాని అతని మొహంలో దిగులు, ఆశ్చర్యంగా చూసి అవును అతనే కృష్ణ!! తన కలలోకి వచ్చిన కృష్ణ వయసులో మార్పు తప్పితే మనిషి అలాగే ఉన్నాడు. తన గుండె చప్పుడు తనకే బయటకి వినిపిస్తుంటే కదలలేక అలాగే నిల్చుండిపోయింది ఛెల్సీ.

వణికి పోతున్న చేతుల్ని గట్టిగా వాక్స్ టో కంట్లో చేసుకుంటూ వడివడిగా దగ్గరికి వచ్చాడు. పరిగెట్టుకుంటూ వెళ్ళి పడబోతున్న కృష్ణని గట్టిగా పట్టుకుని హాగ్ చేసుకుంది. ఇన్నాళ్ళూ అనుభవించిన ఆవేదన అంతా తీరిపోయి దూది పింజలా ఎగరసాగింది. ఇద్దరికీ అలాగే ఉంది. కృష్ణ ఇంకా ఆ ఉన్నాడ స్థితి నుంచి తేరుకోలేదు తను చూస్తున్నది రాధనే భ్రమలో ఉన్నాడు.

"ఇన్నాళ్ళు పట్టిందా రాధ నీకు నామీద కోపం పోవటానికి? ఎంత కోపమైనా ఇంత పెద్ద శిక్షవేయాలా? " అంటూ ఛెల్సీ తలని ముద్దులతో నింపేస్తూ "ఒక్కరోజు కూడా విడిచి ఉండలేను అనేదానివి. ఏబై ఏళ్ళు ఎలా ఉండగలిగావు రాధ ?" అంటూ వస్తున్న కన్నీళ్ళను ఆపుకోవటానికి కూడా ప్రయత్నం చేయకుండా మాట్లాడుతున్నాడు.

వణికి పోతున్న కృష్ణని మెల్లిగా వాళ్ళు కూర్చోనే చోటికి తీసుకొచ్చి తను తెచ్చిన వాటర్ తాగించింది. దాదాపు అర్థగంట తరువాత ఉన్నాద స్థితినుంచి బయటపడి ఛెల్సి వైపు చూస్తూ "మై గాడ్ ఎవరు నువ్వు? నా రాధవి కావు కదూ! సారీ డిడ్ ఐ యాక్ట్ క్రేజీ ఏమి గుర్తుకు రావటం లేదు" అన్నాడు కృష్ణ తల గట్టిగా విదిలించుకుంటూ.. అప్పుడు చెప్పింది తన కల గురించి ప్రతి అక్షరం పొల్లు పోకుండా. జరిగినదంతా వింటూ తనకి తెలీకుండానే ఛెల్సి వడిలో తలపెట్టుకుని గట్టిగా ఏడ్చేశాడు.. తన వయసుని కూడా మర్చిపోయి మరీ చిన్నపిల్లవాడిలా.. ఛెల్సికి కూడా కృష్ణ ఏ మాత్రం కొత్తగా అనిపించటంలేదు.. మెల్లిగా సముదాయిస్తున్నట్లుగా తల నిమురుతూ కూర్చుండిపోయింది. కృష్ణ కొంచెం సర్దుకున్నాక మెల్లిగా అడిగింది.

"ఇప్పుడు చెప్పు కృష్ణ.. మీరిద్దరూ ఎందుకు పెళ్ళి చేసుకోలేదు.? అసలు మీరిద్దరూ ఎలా కలిసారు? " కుతూహలంగా అడిగింది "అఫ్ కోర్స్ గుర్తుంటేనే.. " అంది మళ్ళీ.

గట్టిగా నిట్టూర్పు విడుస్తూ... "మరిచిపోతే కదా అంతా నిన్న మొన్న జరిగినట్లుగా ఉంటుంది నాకు.. " అంటూ గతంలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

***

వర్షం పడుతోంది. లోపలికెళ్ళడాం అంటూ సిగరెట్ ఆర్బబోతున్న కృష్ణ గట్టిగా నవ్వులు వినిపించడంతో ప్రక్కకి తిరిగి చూసాడు. నవ్వుతూ పరిగెడుతున్న ఆ అమ్మాయిని చూసి షాక్ అయ్యాడు. వావ్! బ్యూటీఫుల్ పారపాటున బ్రహ్మ దేవుడు చందమామలోనుంచి ఓ చిన్ని ముక్కతో ఆ అమ్మాయిని చేసాడేమో అన్నంత అందంగా ఉంది ఆ అమ్మాయి అనుకుంటూ కళ్ళార్చుకుండా అలాగే చూస్తున్న కృష్ణకి చేతిలో ఉన్న సిగరెట్ కాలడంతో ఉలిక్కిపడి ఈ లోకంలోకి వచ్చాడు. అప్పుడు చూసుకున్నాడు తనని పూర్తిగా తడిసిపోయాడు. అలా ఎంతసేపు నిలుచున్నాడో తనకే తెలీదు.. అలజడిగా తనవైపు చూసి చటుక్కున పక్కకి తిప్పేసుకున్న పెద్ద కళ్ళతో మరింత వెడల్పుగా చేసి చూసిన చూపులు ఇంకా వెంటాడుతూనే ఉన్నాయి..

"కృష్ణ కమాన్...!" అంటు ఫ్రెండ్ వచ్చాడు.

"సరే పద" అంటూ ఆ అమ్మాయి కోసం చూసాడు కనిపించలేదు.

తను మద్రాసులో బి.యి చేసి, ఎం.బి.ఎ చేద్దామని ఉస్మానియా యూనివర్సిటీకి వచ్చాడు. హాస్టల్లో ఉండే తనకి హైదరాబాద్ గురించి పెద్దగా తెలీదు. తనకి చుట్టాలు కూడా ఎవరూ లేరు. ఆ రోజు తన రూం మేట్ ఏదో ఫంక్షన్ వాళ్ళ పిన్ని వాళ్ళింట్లో వెళ్ళడాం అని బలవంత పెడితే వచ్చాడు. ఆ అమ్మాయి చూపులనుంచి తప్పించుకోలేకపోతున్నాడు. రోజూ వెంటాడుతూనే ఉన్నాయి. ఆ అమ్మాయిని గురించి తెలుసుకోడానికి ఏ ఆధారాలు లేవు. నిద్రలేని రాత్రులు గడిపాడు. కనిపించిన చోటుకే వెళ్ళి చూద్దాం అనుకుంటూ ఫ్రెండ్కి చెప్పి బైక్ మీద వచ్చాడు. వారం రోజులు ప్రతీరోజు అదే సమయానికి అక్కడకొచ్చి షాప్లో సిగరెట్ కొని కాలుస్తూ వెయిట్ చేసేవాడు. ఆ రోజు శుక్రవారం క్లాసెస్ లేవు ఏమీ తోచక పోతే బైక్ వేసుకుని అదే స్టేస్ కొచ్చి వెయిట్ చేయడం మొదలుపెట్టాడు. సిగరెట్ కోసమని షాప్లోకి వెళుతుంటే "బ్లాక్ అండ్ వైట్ బ్యూటీఫుల్ సైట్" అని వినిపించడంతో ఉలిక్కిపడి చూసాడు. ఎవరూ కనిపించలేదు. ఉత్సాహంగా హాస్టల్కి వెళ్ళిపోయాడు. ఆ అమ్మాయి తనని ఏడిపిస్తుందేమోనన్న నమ్మకంతో..

మర్నాడు కూడా అదే బ్లాక్ అండ్ వైట్ డ్రెస్ వేసుకుని వెళ్ళాడు.. గంటసేపు గడిచినా ఎక్కడా కనిపించలేదు నిరాశగా బైక్ స్టార్ట్ చేయబోతుంటే ఆప్పుడు వినిపించింది. "బ్లాక్ అండ్ వైట్ బ్యూటీఫుల్ సైట్" అంటూ చటుక్కున తిరిగి చూసాడు. ష్.. మళ్ళీ మిస్ అయ్యాడు! ఎవ్వరూ కనిపించలేదు. కాని ఎక్కడ లేని హుషారు వచ్చింది. ఆ అమ్మాయి అని గట్టిగా అనిపించింది. చూద్దాం ఎన్నాళ్ళు కనిపించకుండా ఏడిపిస్తుందో అనుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు

అనుకోకుండా మద్రాస్ వెళ్ళాల్సి వచ్చింది, వారం రోజుల తరువాత మళ్ళీ అక్కడికి వచ్చాడు. కాని ఈసారి బైక్ ఎప్పుడు ఆపే చోట పెట్టుకుండా దూరంగా పెట్టి కనిపించకుండా నిలుచున్నాడు. కొంచెం సేపు అయిన తరువాత ఎదురుగుండా మేడ మీదనుంచి ఆ రోజు చూసిన అమ్మాయే పరిగెట్టుకుంటూ కిందకి వచ్చి అటూ ఇటూ అసహనంగా చూస్తూ "చూడవే రాగిణి అతను ఈ రోజు కూడా రాలేదు" అంది బుంగమూతి పెట్టుకుంటూ .

కృష్ణ మనసు ఆనందంతో ఎగిరిపడింది..! ఆ అమ్మాయే..! తనకి లాగే ఆ అమ్మాయి తన కోసం చూస్తోంది అని తెలిసిటప్పటికి. ఓహో ఇన్నాళ్ళు వీళ్ళు మేడ మీద నుంచి ఏడిపించారన్నమాట.. అనుకుంటూ మెల్లిగా వాళ్ళ వైపు నడవసాగాడు. రాగిణి చూసింది. ఏదో చెప్పబోయిన రాగిణికి చెప్పాద్దు అని సైగచేసాడు.

తను ప్రక్కగా వెళ్ళి చెవిలో మెల్లిగా "బ్లాక్ అండ్ వైట్ కిస్ మి టైట్" అన్నాడు.

ఉలిక్కిపడి పక్కకి చూసి తను పక్కనే నిలబడటం చూసి హడలెత్తి పరిగెత్తబోయింది.

చటుక్కున చెయ్యిపట్టి ఆపాలని చూసాడు. "ఫ్లీజ్ వదలండి వెళ్ళాలి" అంది భయపడిపోతూ.

"నోప్ ఇన్నాళ్ళూ ఏడిపించావు సో ఇప్పుడు నా టైమ్.. " అన్నాడు.

కళ్ళల్లో నీళ్ళని బలవంతంగా ఆపుకుంటూ "ఇప్పుడు కాదు.. " అంటూ నిస్సహాయంగా చూసింది, ఎవరైనా చూస్తున్నారేమో అని చుట్టూ చూస్తూ.

చెయ్యి వదిలేస్తూ "అయితే సరే రేపు ఆర్ట్ కాలేజ్ దగ్గరికి 6గంటలకి రావాలి.. లేకపోతే.. " అంటూ ఆపేసాడు. అప్పటికే ఆ అమ్మాయి పరిగెట్టుకుంటూ వెళ్ళిపోయింది.

వస్తుంది అన్న నమ్మకం లేకపోయినా 5:30 కల్లా ఆర్ట్ కాలేజ్ మెట్లమీద కూర్చుని టెన్షన్తో ఎదురుచూడసాగాడు. అలా వెయిట్ చేస్తూ ఎన్ని సిగరెట్లు తాగాడో తనకే తెలీదు 7 గంటలు దాటటంతో ఇంక రాదు అనుకుంటూ నిరాశగా లేస్తుంటే అప్పుడు కనిపించింది దూరంగా లైట్లు వెలుతురులో లైట్ బ్లూ కలర్ చీరలో ఏంజల్లాగా మెరిసిపోతూ మెల్లిగా నడుచుకుంటూ వచ్చింది. బిగుసుకుపోయి భయంతో ఉన్న ఆ మొహాన్ని చూసి ఫకాలున నవ్వాడు.

"ఏయ్! ఎందుకు నవ్వుతున్నావు? "కోపంగా అడిగింది.

"నీ మొహాన్ని చూస్తుంటే నవ్వు ఆపుకోలేకపోతున్నాను.. "

చటుక్కున మొహాన్ని తుడుచుకుంటూ "ఎలా ఉందేంటి నా మొహం?" అంది బింకంగా..

"నిజం చెప్పనా? కోపం రాకూడదు.. " అన్నాడు సరదాగా..

"ఊహూ చెప్పు.. " అంది అంతకంటే బింకంగా..

అది చూసి ఉడికించటానికి "అచ్చు మిస్సింగ్ - లింక్ లా" ఉన్నావు అన్నాడు కొంటెగా నవ్వుతూ..

ఉలిక్కిపడింది. ఇంకా ఏదో చెప్పతాడని ఆశగా ఎదురు చూస్తున్న రాధ..

"అంటే నేను కోతిలా ఉన్నానా! ఇది చెప్పటానికా ఇంతదూరం రమ్మన్నారు.. " అంటూ వస్తున్న కన్నీళ్ళని బలవంతంగా ఆపుకుంటూ వెనుదిరి వెళ్ళబోయింది.... "ఇందు అంటూనే ఉంది వెళ్ళొద్దు అంటూ.. అయినా వినకుండా వచ్చినందుకు పెద్ద శాస్త్ర జరిగింది" అంది. గొణుక్కుంటూ ముందుకు సాగింది.

"ఏయ్ జోక్ చేసాను. నువ్వు మరీ భయపడిపోతుంటే.. " అంటూ గాభరాగా దగ్గరికొచ్చాడు. ఆ తరువాత తనని చూసిన దగ్గర్నించి పడిన వేదన అంతా చెప్పుకొచ్చాడు.

ఆ తరువాత ప్రతిరోజూ సాయంకాలం ఆర్ట్ కాలేజ్ వెనకాల బూరుగు చెట్టుకింద కలుసుకునేవాళ్ళు.

అతి ఛాందస్తుల ఇంట్లో, నిప్పులు కడిగి ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకునే సాంప్రదాయక బ్రాహ్మణ కుటుంబంలో పుట్టిన రాధ.. సాంప్రదాయం అంటే క్రమశిక్షణ, బిహేవియర్ అన్న నమ్మకం ఉన్న కమ్మవారి కుటుంబం నుంచి వచ్చిన తనకి ఇవేమీ అడ్డురాలేదు తమ ప్రేమకి. కాని రాధ ఇంట్లో చెప్పటానికి సంశయించింది. తన ఫైనల్ ఎగ్జామ్స్ అయిపోయిన తరువాత చెప్పతానంది. తనకి కూడా ఎం.బి.ఎ అయిపోతుంది జాబ్ చూసుకుంటే ధైర్యంగా చెప్పాచ్చు ఇంట్లో అనుకున్నారు ఇద్దరూ.

ఆ రోజు రాధ రాగానే గట్టిగా చేతులు పట్టుకుని ఊపిస్తూ "నాకు బెంగుళూరులో జాబ్ వచ్చింది.. 3,000 జీతం" అన్నాడు సంతోషంగా. రాధ అంతకంటే సంతోషపడింది.

"నేను రేపు బెంగుళూర్ వెళ్ళి పేపర్ సైన్ చేసి అటునుంచి మద్రాసు వెళ్ళి మా పేరెంట్స్ కి మన సంగతి చెప్పి వాళ్ళని తీసుకొస్తాను" అన్నాడు సంతోషంగా..

"గుడ్ నేను కూడా ఇంట్లో చెప్పిస్తాను.. నెక్స్ట్ వీక్ నా ఎగ్జామ్స్ కాగానే" అది రాధ ఆనందంగా. "కాని పదిరోజులు నిన్ను చూడకుండా ఉండలేను కృష్ణ.. " అంది అయిష్టంగా..

"తప్పదు స్వీట్ హార్ట్. ఈ పదిరోజుల తరువాత లైఫ్ అంతా మనం కలిసి ఉంటాం కదా" లాలనగా అన్నాడు.

"అయితే ఒక్క షరతు. ఈ ఆదివారం మొత్తం నాతోటే గడపాలి.. " అంది గోముగా భుజం మీద ఒరిగిపోతూ.

గట్టిగా విజిల్ వేసాడు. "అంతకన్నా!" అంటూ హుషారుగా గండిపేటకి వెళదాం అని డిసైడ్ చేసారు.

పదిగంటలకల్లా బైక్ మీద గండిపేటకి చేరుకున్నారు. రాధ ఆవకాయ, పెరుగన్నం తీసుకొచ్చింది. దాన్లోకి మురుకులు కూడా తెచ్చింది. ఆవకాయ అంటే రాధకి చాలా ఇష్టం. తను ఆవకాయ ఎప్పుడూ తినలేదు అని చెప్పినప్పుడు తెల్లబోయి చూసింది ఏదో ఆదిమానవుడిని చూసినట్లు..

"మా ఇంట్లో ముక్కలు, తొక్కలు తప్పితే ఇలాంటివి పెద్దగా మేము తినము" అన్నాడు నవ్వుతూ. అందుకే ఆ రోజు ఆవకాయ అన్నం తెచ్చింది. అలాగే రాధకి తెలుగు నవలలు అంటే ప్రాణం అందులో "సెక్రటరీ" అంటే మరీ ఇష్టం.. తనని చదవమంటే తనకి చదవడం రాదని చెప్పాడు. అలా అయితే నేనే చదివి వినిపిస్తాను అంటూ ఆ రోజు ఆ నవల కూడా తెచ్చింది. ఆవకాయ ముద్దలు కలిపి నోట్లో పెడుతుంటే కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి.

ఆమె "కారంగా ఉండా! మంచినీళ్ళు తాగు.. " అంది కంగారుగా..

"నో నో అది కాదు మా ఇంట్లో అందరూ బిజి. అమ్మ కల్చరల్ క్లబ్ ప్రెసిడెంట్, నాన్న రైల్వేస్ లో డైరెక్టర్. ఇంటినిండా పనిమనుషులు వాళ్ళే మమ్మల్ని పెంచారు. అమ్మకి ఎప్పుడూ టైం ఉండేది కాదు. అందుకే నువ్వు ప్రేమతో పెడుతుంటే నాకు.. " అంటూ ఆగిపోయాడు.

నుదిట మీద ముద్దు పెడుతూ "రోజూ నీకు ముద్దలే కలిపి పెడతాను" అంది. కొంచెం సేపు "సెక్రటరీ" చదివి వినిపిస్తుంటే తను ఏడిపించటం మొదలు పెట్టాడు ఆ హీరో, హీరోయిన్ లని.

***

రాధకి కోపం వచ్చి లేచి వెళ్ళిపోయింది. కోపం పోవటానికి తనకి ఇష్టమైన స్ట్రాబెర్రీ ఐస్ క్రీం తేగానే కోపమంతా పోయి చటుక్కున లాక్కుని తినేసింది. చినపిల్లలాగా అయిపోయి కళ్ళకి గంతులు కట్టి కొంచెంసేపు ఆడుకున్నాం. ఆ తరువాత భవిష్యత్తులో ఏమేం చేయాలి, ఎలా చేయాలి అంటూ చిలిపిగా వాదించుకున్నాం. సాయంకాలం జారిపోతుంటే బాధగా ఉన్నా ఇంక పదిరోజులలో కలుసుకుంటాం అన్న ఆనందంతో విడిపోయాం.

గతంలోంచి బయటపడుతూ భారంగా నిట్టూర్పు వదిలాడు కృష్ణ..

తనే గండేపేటలో కృష్ణతో పరిగెడుతున్నట్టుగా అనిపిస్తూ పూర్తిగా దాన్లోకి వెళ్ళిపోయిన ఛెల్మి కృష్ణ చెప్పటం ఆపడంతో ఉలిక్కిపడి ఈ లోకంలోకి వచ్చింది.

"మరి మరి ఏమయింది కృష్ణ? ఎందుకు చేసుకోలేదు" సస్సెన్స్ ని తట్టుకోలేనట్టుగా గట్టిగా కృష్ణని కుదిపేసింది. దీర్ఘంగా నిట్టూర్పు విడుస్తూ మెల్లిగా చెప్పటం ప్రారంభించాడు.

***

బెంగుళూరులో పని ఫినిష్ చేసుకుని మద్రాస్ వెళ్ళాడు ఉత్సాహంగా. అప్పుడు నాన్న చెప్పారు అమ్మ కలకత్తా తన మేనకోడలి పెళ్ళికి వెళ్ళింది. 2 గంటల ఫ్లైట్ కొస్తుంది అని టైం చూసుకున్నాడు. 1:30 కావొస్తోంది 'డాడ్ అమ్మని నేను పిక్ చేసుకుని వస్తాను మీరు రెస్ట్ తీసుకోండి' అంటూ కార్ తాళం చేతులు తీసుకుని బయలుదేరాడు. తనలోతనే నవ్వుకుంటూ అమ్మకి ఎలా చెప్పాలా అనుకుంటూ రాధ గురించి ఆలోచించుకుంటూ డ్రైవ్ చేస్తున్న కృష్ణ ఎదురుగా వస్తున్న పెద్ద లారీని చూసుకోలేదు. ప్రక్కకి తిప్పుకునే టైం కూడా లేక లారి వచ్చి గట్టిగా కొట్టేసింది కారుని. తరువాత ఆరునెలలకి కళ్ళు విప్పాడు. రాధా! అని అరిచాడు. అక్కడే పడుకుని ఉన్న అమ్మ పరిగెట్టుకుంటూ వచ్చింది. 'నాన్నా కృష్ణ.. నువ్వు లేచావా! ఏవండి మన బాబు లేచాడండి' అంటూ అమ్మ ఏడవటం మొదలు పెట్టింది. అతడికేమీ అర్థంకావటంలేదు. ఆ తరువాత మెల్లిగా నాన్న చెప్పారు. ఏక్సిడెంట్ లో తను పోయాడనే అనుకున్నారని ఆరు నెలలుగా కోమాలోనే ఉన్నాను అని. కాళ్ళూ చేతులు కదలడం మానేసాయని. మళ్ళీ తనని ఇలా చూస్తామని అనుకోలేదని. అంతా వింటున్న కృష్ణ చటుక్కున లేవబోయాడు కాని కాళ్ళు బాగా నొప్పిపెట్టడంతో లేవలేకపోయాడు. కాని 'నేను రాధని చూడాలి ఎలాగైనా తనకీవిషయం చెప్పాలి' అంటూ గొడవపెట్టాడు. అంతా విన్న తరువాత నాన్న తనే రేపు హైదరాబాద్ కెళ్ళి వాళ్ళతో మాట్లాడి వస్తానని చెప్పారు. అప్పటికప్పుడు రాధ దగ్గరికి వెళ్ళాలనిపించింది. కాని శరీరంలో ఏ అవయవమూ తనతో సహకరించలేదు.

ఇంతలో తన రూమ్ మేట్ హరి వచ్చాడు. అరెయ్ కృష్ణా నిన్ను ఇలా చూస్తాననుకోలేదురా అంటూ కళ్ళలో నీళ్ళు పెట్టుకున్నాడు. మాటల్లో మెల్లిగా చెప్పాడు. రాధకి పెళ్ళయిపోయి యు.ఎస్ కి వెళ్ళిపోయిందని నెత్తిమీద పిడుగుపడ్డట్టుగా అయింది.

'నో అలా జరగటానికి వీలుకాదు' అంటూ అరిచాడు గట్టిగా.

***

డాక్టర్ వచ్చి మత్తు ఇంజెక్షన్ ఇచ్చి పడుకొమ్మని చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు. ఆ తరువాత దాదాపు రెండేళ్ళు పట్టింది లేచి తిరగడానికి. ఈ లోపల మంచం మీదే ఏం చేయాలో తోచక పోతుంటే నాన్న స్టాక్ మార్కెట్ గురించి చెప్పి, పుస్తకాలు తెచ్చి ఇచ్చారు. కసిగా ఆ పుస్తకాలని అదే పనిగా చదివి స్టాక్ మార్కెట్ మీద మంచి పట్టు సంపాదించాను. నాన్నకూడా ఇన్వెస్ట్ చేయమంటూ ఎంకరేజ్ చేసారు. చిన్న చిన్నగా చేస్తూ బాగా మెళుకువలు నేర్చుకున్నాను. ఇంతలో నాన్నకి హార్ట్ ఎటాక్ వచ్చి పోయారు. దానితో అమ్మ బెంగపడి మంచం పట్టింది. నాకు తెలియకుండానే పరిస్థితులని నా చేతిలోకి తీసుకున్నాను. స్టాక్ మార్కెట్ ప్రపంచంలో పడి అన్నీ మర్చిపోవాలని చూసాను. పెట్టిన ప్రతి పెట్టుబడి లాభంగా మారి అనతి కాలంలోనే డబ్బు పేరు ప్రతిష్ట సంపాదించాను కాని మనసు మాత్రం కరుడుకట్టిపోయింది. అమ్మ రోజూ బాధ పడుతుండేది. తను ఆ రోజు పెళ్ళికి వెళ్ళకపోతే ఈ ఏక్సిడెంట్ జరిగి ఉండేది కాదని తనమూలంగానే నా లైఫ్ పాడైంది అని నేను సర్ది చెప్పేవాణ్ణి. ఎన్నోసార్లు అనుకున్నాను. హైదరాబాద్ వెళ్ళి రాధ అడ్రెస్ తీసుకుని తనకి జరిగింది వివరంగా రాధామని తనని మోసగాడు అనుకోవద్దు అని. కాని ధైర్యం చాలేదికాదు. చివరికి ధైర్యం చేసి వెళ్ళాను వాళ్ళింటికి. వాకిలి తెరిచే ఉంది. లోపలికి అడుగుపెట్టాను ఎవరైనా ఉన్నారేమో అనుకుంటూ కరెంట్ షాక్ తగిలినట్టు అక్కడే నిలుచుండిపోయాను. ఎదురుగా రాధ నవ్వుతూ ఉన్న ఫోటోకి పక్క వాళ్ళ అమ్మా, నాన్న ఫోటోలకి దండలు వేస్తూ కనిపించాడు వాళ్ళ అన్నయ్య. ఇంకా నీరసం తగ్గలేదేమో అది చూస్తూ అక్కడే కళ్ళు తిరిగిపడిపోయాను. కళ్ళు తెరిచి మెల్లిగా లేచి కూర్చున్నాను.

రంగనాథ్ తన వైపు చూసి 'మీరు కళ్ళు తిరిగిపడిపోయారు. చాలా వీక్ గా ఉన్నారు ఇప్పుడే ఇంజెక్షన్ ఇచ్చాను. కాస్త మంచి నీళ్ళు తాగండి' అంటూ ఇచ్చారు.

నేను లేచి వెళ్ళబోయాను.

"నో.. నో మీరు కొంచెం సేపు కూర్చోండి. ఇంతకీ మీకు ఎవరుకావాలి?" అడిగాడు రంగనాథ్.

నాకు చెప్పబుద్ధి కాలేదు.

"సారీ తప్పు అడ్రెస్ కి వచ్చాను" అంటూ పిలుస్తున్నా వచ్చేసాను.

అమ్మ గొడవ భరించలేక పెళ్ళి చేసుకున్నాను. ఇద్దరు పిల్లలు ఆది, స్నేహ వాళ్ళ ముద్దు మురిపాలతో రాధని మర్చిపోవాలని ప్రయత్నిస్తున్న సమయంలో నా వైఫ్ మాధవి నా కంపెనీలో పనిచేసే అకౌంటెంట్ తో వెళ్ళిపోయింది. అది తట్టుకోడానికి చాలాకాలం పట్టింది. ఆది, స్నేహ పెంపకం స్టాక్ మార్కెట్ తో కాలం చాలా త్వరగా వెళ్ళిపోయింది. వాళ్ళిద్దరూ యు.ఎస్ లో సెటిల్ అయ్యారు. నేను హైదరాబాద్ కి మకాం మార్చేసాను. ఎంత వద్దనుకున్నా అనుక్షణం రాధ నన్ను వెంటాడుతూనే ఉంది. ప్రతిరోజూ ఇక్కడికి వాక్ కి వస్తాను. నా డబ్బు, ఇన్ ఫ్లూయన్స్ ఉపయోగించి ఈ ప్లేస్ ని అలాగే అట్టిపెట్టుకున్నాను. యూనివర్సిటీ వాళ్ళు ముందు ఒప్పుకోలేదు. కాని బతిమాలగా చివరికి ఒప్పుకున్నారు. ఇక్కడ కూర్చున్న గంటే నేను జీవించినట్లుగా ఉంటుంది. బయటికొస్తే నేను మనిషిని కాదు. ఎప్పుడూ రాధతో అనేవాడిని నీ వడిలో తలపెట్టుకుని నేను కన్నుమూయాలి అని. " దీర్ఘంగా ఊపిరి తీసుకున్నాడు.

చెల్లి తనకే తెలియకుండా ఏడుస్తోంది కళ్ళు తుడుచుకుంటూ.... తన గురించి తన అమ్మ గురించి మెల్లిగా చెప్పసాగింది. కృష్ణ చెల్లి వడిలో పడుకుని కళ్ళు మూసుకుని మౌనంగా వినసాగాడు. చెల్లి ఎందుకో మధ్యలో ఆపి "కృష్ణా వింటున్నావా నిద్రపోతున్నావా..?" అంటూ కృష్ణని కుదిపింది.

ప్రశాంతంగా సేద తీర్చుకుని తృప్తిగా వెళ్ళినట్లు ఈ లోకాన్ని విడిచి పెట్టి వెళ్ళిపోయాడు..

చెల్లి నిశ్చేష్టరాలయి అలాగే కూర్చుండిపోయింది!!

అత్త 'వక్కా'

- రావులపల్లి రామలక్ష్మి

వంగూరి ఫౌండేషన్ ఆధ్వర్యంలో జరిగిన "మొట్టమొదటి అంతర్జాతీయ తెలుగు రచయిత్రుల కథల పోటీ" లో బహుమతి పొందిన కథ.

మధ్యాహ్న సమయం. ఎండ తీక్షణంగా కాస్తుంది. 'ఏమండీ, కుటుంబ వివరాలు వ్రాసుకోవాలి. కాస్త తలుపు తీస్తారా' అన్న కేకతో తలుపు తీసి సాదారణంగా వత్సలను ఆహ్వానించింది సత్యవతమ్మ. పాత కుర్చీ వేసి, కుండలోని మంచినీళ్ళు ఇచ్చింది. చల్లని నీళ్ళు త్రాగగానే ఎంతో సేద తీరినట్లయింది వత్సలకు. గత పదిరోజుల నుంచి జనాభా లెక్కల సేకరణ నిమిత్తం ఇళ్ళ సందర్శన చేస్తుంది. మానవతా విలువలు అడుగంటి పోతున్న ఈ రోజులలో మర్యాద కోసమన్నా లోపలికి ఆహ్వానించరు. హౌస్ లిఫ్టింగు షీటులో ధర్మిఫైవ్ కాలమ్స్ నింపాలి. ఫామిలీ షీటు నింపాలి. సంతకాలు పెట్టించుకోవాలి. ఒక కుటుంబానికి వివరాలు వ్రాయడానికి కనీసం అర్థగంట సమయం పడుతుంది. ప్రతి ఇంటి దగ్గరా నించోనే వ్రాయాలంటే ఎంత కష్టంకానీ ఈ వృద్ధురాలు చదువుకుకోకపోయినా ఆమె పట్ల కృతజ్ఞతలు నింపుకుని భార్యాబిడ్డలతో ఉంటున్నాడు. తనను నెత్తిన పెట్టుకొని చూసుకుంటాడని, తనకు కావలినవన్నీ కొడుకే అమరుస్తాడని తెల్పింది. ఒక పక్క వివరాలు అడుగుతూనే నేల, గోడ, పై కప్పులను గది, చాలా పాతగా వెలిసిపోయి వుంది. అందులోనే ఒక ప్రక్కగా కిరోసన్ ప్లమ్, కొద్దిగా వంట పాతలూ ఉన్నాయి.

'అమ్మా, ఎప్పుడు తిన్నావో, ఏమో, కాసేపాగు తల్లి ఓ ముద్ద వండుతాను. తినేసి వెళుదువుగాని, పాపం, ఎండనబడి తిరుగుతన్నావు?' 'ఆ ముసలామె ఆప్యాయతకి కళ్ళు చెమర్చాయి వత్సలకు.

'ఇదిగో మామ్మా, నా టిఫిన్ బాక్స్, మా టీచర్లకి బ్యాగులో టిఫిన్ బాక్స్ లు ఉంటాయిలే' చిన్నగా నవ్వు కుంటూ వెళ్ళడానికి లేచింది. ఇంతలో గుమ్మంలో స్కూటరాగిన శబ్దం వినబడింది. ఓ 30-35 ఏళ్ళంటాయి ఆయనకు. స్కూటర్ దిగి సరాసరి మేడ మీదకు వెళ్ళబోతున్నాడు. సత్యవతమ్మ గబగబా దగ్గరకు వెళ్ళింది. 'బాబూ, మురళీ, బియ్యం తెచ్చావా?' 'ఆశగా అడుగుతోంది.

అంతే గయ్ మని లేచాడు తల్లిమీద. 'ఏం నాకేమీ పనీ పాటా లేదనుకున్నావా? నాలుగు రోజుల నుంచీ ఒకటి ప్రాణం తీసేస్తున్నావు. ఏ జావో, గంజో తాగి పడివుండు. అయినా ఇంకా ఎవరిని ఉద్ధరించడానికి ఇంకా బ్రతికున్నావు? రేపో మాపో కాటికి పోయేదానికి బియ్యం, కాయ గూరలు అంటూ రోజూ చంపుకు తింటావు? ప్రక్కన ఎవరో ఉన్నారన్న ఇంగిత జ్ఞానం కూడా లేకుండా' విసురుగా అనవలసినవి అనేసి మేడపైకి వెళ్ళిపోయాడు. కొడుకు మాటలకు ఆమె మొహం చిన్నబోయింది. కాని క్షణికం మాత్రమే. ఇవన్నీ ఆమెకు మామూలేమో మరి. తెల్లబోయి చూస్తున్న వత్సలతో, 'పాపం వాడేదో చికాకులో ఉన్నట్లున్నాడు. నేనే బుద్ధి లేకుండా వాడిని విసిగించాను. చిన్నప్పటి నుండీ అంతే వాళ్ళ నాన్నలాగే ముక్కు మీద కోపం.' 'లేని నవ్వు మొహం మీదకు తెచ్చుకుని అంది.

మేడమీదకు వెళ్ళిన కొడుకు గోడకు కొట్టిన బంతిలా క్షణంలో మళ్ళీ కిందకు వచ్చాడు

'ఇదుగో ముసిలీ, నీవు ఇక్కడే ఉంటే నా బుర్ర మాటి మాటికీ ఖరాబ్ చేస్తావు. ఇక ఈ ఇంట్లో ఒక్క క్షణం కూడా ఉండటానికి వీలేదు. ఊళ్ళో చాలా అనాధాశ్రమాలున్నాయి పోయి అక్కడే ఉండు. నాకూ ఓ వెయ్యిరూపాయలు అద్దె అయినా వస్తుంది. అర్థమయిందా, నీకెవరూ లేరని చెప్పు. అక్కడ నీ లాంటోళ్ళందరూ ఉంటారు. మూడు పూట్లా తిని ఉండొచ్చు. సాయంత్రం నేను డ్యూటీ నుంచి వచ్చే సరికి నీవు ఇంట్లో ఉండకూడదంటే' 'తల్లికి వార్నింగ్ ఇచ్చేసి చాటుగా చూస్తున్న పెళ్ళానికి కళ్ళతోనే సైగ చేసి వెళ్ళిపోయాడు. ముఖంలో రక్తం చుక్క లేనట్లున్న ఆమెను చూస్తే జాలేసింది. ఇక చేసేదేమీ లేక ప్రక్క ఇంటికి దారి తీసింది వత్సల.

బంగాళా ఖాతంలో అల్పపీడనం. రెండు రోజులగా ఎడతెరిపి లేకుండా వాన కురుస్తూనే వుంది. ఈ రోజే కాస్త తెరిపిచ్చింది. ఈ వేసవి సెలవుల్లో సరదాగా కుటుంబ సభ్యులతో గడపకుండా ఈ సెన్సెస్ డ్యూటీ ఒకటి...అని మనస్సులోనే తిట్టుకుంటూ బయలుదేరింది వత్సల. నేలంతా ఇంకా చిత్తడిగా బురదగా ఉంది. ఈ రోజు అసలు వెళ్ళకూడదనుకుంది. కాని రేపు మళ్ళీ కుశాయిలు వచ్చేరోజు. తనకు అస్సలు రెస్పాన్స్ ఇవ్వరు. ఈ రెండు రోజులూ సత్యవతమ్మే మనసులో మెదిలింది. ముందు ఆమెను పలుకరించి అప్పుడు సర్వే మొదలు పెడదామనుకుంది.

ఆటోలో అర్ధగంటలో ఆ ఏరియా చేరుకుంది. సత్యవతమ్మ ఇంటి ముందు టెంట్ వేసి ఉంది. ఆమె చనిపోయి మూడవ రోజుట. చిన్న దినం చేస్తున్నారు. చుట్టు ప్రక్కల వాళ్ళు ఆమె చావు గూర్చి ఏవో గుస గుస లాడుకుంటున్నారు. కాని పైకి మాత్రం మౌనం నటిస్తున్నారు. ఆమె ఫాటోకి దండ వేసి ఉంది. దీపం వెలిగించారు. ఫాటో దగ్గర ఆమె కిష్టమైన పలహారాలన్నీ ఉంచారు. ‘‘అమ్మకు నాటు కోడి కూరంటే ఎంతి ప్లమో అందుకే మా ఆవిడ కష్టపడి వండి పెట్టింది అమ్మకు’’ గాద్దద స్వరంతో చెపుతున్నాడు మురళి అక్కడి వారికి. వత్సలకు ఒళ్ళు మండిపోయింది. అది నటనేనని తనతోపాటు అక్కడున్న వారందరికీ తెలుసు. బ్రతికుండగా గుప్పెడు మెతుకులు పెట్టడానికి మహా కష్టపడి పోతుంటారు. చనిపోయాక బిర్యానీ నుంచీ పాయసం వరకూ ఫాటో దగ్గర పెడతారు. నిజంగా ఆమె లేచొచ్చి తింటానంటే అక్కడ గంజన్నం కూడా ఉంచరేమో! ఛీ! ఛీ! ఏం మనుష్యులో? విరక్తిగా కదిలింది వత్సల.

రాత్రి పడక గదిలో భర్తతో తన గోడంతా వెళ్ళబోసుకుంది సత్యవతమ్మ చావుకి ఆమె కుమారుడే కారణమంది. విశ్వాస ఘాతకుడంది. భార్య కోపం తగ్గేవరకూ ఆగి అన్నాడు.

‘‘వత్సలా నీవు కోపగించు కోనంటే ఓ విషయం చెపుతాను. ఒక్క సత్యవతమ్మే కాదు. ప్రతి స్త్రీ, తన మాతృప్రేమతో బిడ్డలమీద మమకారంపెంచుకుంటుంది. పెద్దయ్యాక వారు తల్లి దండ్రులను ఆదరించరు. వారు కూర్చున్న చెట్టునే నరుక్కు న్నట్లు తల్లిదండ్రులను వృద్ధాప్యంలో కష్టపడతారు.

మా అమ్మదే తీసుకో, నేను పుట్టగానే నాన్న చనిపోయినా, తల్లి, తండ్రి తానై పెంచింది. ఆమెకు పురిట్లో జబ్బు చేసి పోతపాలతో పెంచినది ఒకసారి నీతో చెపితే నీవు మాటిమాటికి మా అమ్మను ఎలా ఈసండిచే దానివి? మొన్న సెలవులకి మా ఊళ్ళో జరిగిన సంగతులు గుర్తు తెచ్చుకో ఒక్కసారి ‘‘ అన్న భర్త శ్రీధర్ మాటలకు క్రితం సెలవుల్లోకి వెళ్ళింది ఆమె మనస్సు.

కేవలం రెండంటే రెండే రోజులే ఉండే షరతు మీద అత్తవారి ఊరు బయలుదేరింది వత్సల. ఉత్త చెవి కన్నా తాటకు చెవి మేలని, రెండు రోజులకయినా భార్య ఒప్పుకుందని సంతోషించాడు శ్రీధర్. ఆటో దిగి గుమ్మంలో అడుగుపెట్టిన కొడుకు, కోడలు, మనవడిని చూసి చాటంతయ్యింది రాజమ్మ మొహం. కొడుక్కిష్టం అని చంద్రకాంతలకు పెసరపప్పు నాబెట్టింది. గుత్తివంకాయ కూరవండి బెండకాయ పులుసుచేసింది. గోంగూర బండపచ్చడి చేసింది. కమ్మగా వేడివేడిగా వండిపెట్టిన భోజనాలు సుష్టుగా తిని మధ్యాహ్నం హాయిగా నిద్రపోయారు.

సాయంత్రం వత్సల నిద్రలేచేసరికి పెరట్లో తల్లి కొడుకులు సంభాషించుకుంటున్నారు. తనకున్న జబ్బులన్నీ ఏ కరువు పెడుతోంది కొడుక్కి. కీళ్ళనాపులంట, ఆయాసంట ఇలాంటి వన్నీ, శ్రీఅంటున్నాడు, ‘‘అమ్మా నాతో పట్నం వచ్చేయ్. అక్కడ మంచి స్పెషలిస్టుకు చూపిస్తాను’’ అని.

అంతే సరైన మండుకొచ్చింది వత్సలకు. భర్తను ఏదో పని ఉన్నట్లు పిలిచింది.

‘అక్కడెవరున్నారు ఈమెకు చాకిరీ చేయడానికి? మనమా, ఉదయం పోయి సాయంత్రానికి వస్తాము. నాకు ఇటువంటి బరైన్స్ వీ పెట్టకండి. అయినా నేను కష్టపడుతుంది నా బిడ్డ భవిష్యతుజ్వలంగా ఉండాలని. అంతేకాని అడ్డమయిన వారికి చాకిరీ చేయడానికి కాదు. కానాలంటే ఎంతో కొంత డబ్బు పడెయ్యండి. ఇక్కడే చూపించుకుంటుంది’’ రోషంగా అంది.

‘‘వత్సలా ఉష్ కాస్త నెమ్మదిగా మాట్లాడు. అమ్మ వింటే బాధపడుతుంది’’ అనునయంగా అన్నాడు శ్రీధర్.

‘‘ఓసి, ఎంత ప్రేమ కారిపోతుంది తల్లిమీద? పోతపాలతో పెరిగితేనే ఇంత ప్రేమ అయితే తల్లిపాలు తాగితే ఇంకెంత తల్లిడిల్లి పోదురో?’’ దీర్ఘం తీస్తూ అనేసరికి పూర్తిగా తగ్గిపోయాడు. అయినా కడుపులో లేని ప్రేమ కౌగిలించుకుంటే వస్తుందా? అదే తన తల్లికి చిన్న తేడా చేస్తే పిలిపించుకుని ఎన్ని సపర్యలు చేస్తుంది. భార్య చదువుకుంది. కాని సంస్కారం కనిపించదు. తన తల్లి అయినా, భర్త తల్లి అయినా ఒకరే అన్న భావం ఆడడానిలో ఎప్పుడు వస్తుంది? ఇప్పుడు భార్యతో వాగ్వాదానికి దిగి, ఎడమొహం, పెడమొహంలా

ఉండే కంటే, ఉన్న రెండు రోజులు తల్లి ఎదుట సంతోషంగా ఉంటే సరి. ప్రతిసారిలాగే తగ్గిపోతాడు శ్రీధర్. తనతోపాటూ సమానంగా సంపాదిస్తుందని, తనని చేతగాని వాడిలా తయారు చేసిందని ఎవరైనా అనుకున్నా సరే ప్రతీసారి తానే తగ్గిపోతుంటాడు.

ప్రక్కంటామెతో పాటూ ప్రతీవారూ రాజమ్మను అడగడమే, ‘‘కొడుకుతో ఊరెళతానంటివే, డాక్టరుకు చూపించుకోడానికి వెళ్తున్నావా?’’ అని.

‘‘నా కొడుకు, కోడలు తమతో తీసుకు పోతామని ఒకటే పోరు పెడుతున్నారోదినా కాని నేనే వెళ్ళడం లేదు. నే వెళ్ళిపోతే ఇక్కడ నోరులేని మూగ జంతువుల నెవరు చూస్తారు?’’ ఆవు, దూడలను చూపిస్తూ అంది.

అత్తమ్మ తన మాటలు వినే ఉంటుంది కాని వినలేనట్టే మామూలుగానే ఆప్యాయతగానే ఉంది. రెండు రోజులు అట్లా గడిపేసి ఊరు వచ్చేశారు.

ఈ మధ్య అత్తమ్మ పోస్టుకార్డు ఎవరితోనో రాయించింది.

తమ క్షేమ సమాచారాలు గూర్చి, ఆమెకు మాత్రం తాము తప్ప ఎవరున్నారు? కొడుకూ, కోడలే, తన సర్వస్వం అనుకుంటుంది. ఎంత అజ్ఞానినిగా ప్రవర్తించింది ఇన్నాళ్ళు? తమపై మనస్తాపం చెంది సత్యవతమ్మలాగే హఠాత్తుగా మరణిస్తే, అప్పుడు తాము ఎంత గగ్గోలు పెట్టినా ఫలితమేముంటుంది? అమ్మో, దేవుడు తనకి ముందుగానే కళ్ళు తెరిపించాడు. అందులోనూ తను ఒక టీచర్! పిల్లలకు విద్యా బోధనతోపాటు నైతిక విలువలు బోధించే వృత్తిలో ఉంటూ ఇతరులకు మార్గ దర్శకురాలిగా ఉండాలే కాని తను ఒక మనిషిగా ప్రవర్తించిందా? అత్తమ్మ అని ప్రేమగా ఆమెతో మెలిగితే ఎంత ఆనంద పడేది ఆమె? ఇన్నాళ్ళూ నాలుక జారుడుతో ఎంతో బాధించింది? అత్తమ్మను? భర్త మంచితనాన్ని చేతకాని తనంగా, అలుసుగా తీసుకునేది. వత్సలలో క్రమంగా మార్పు రాసాగింది.

ఇప్పుడే అత్తమ్మకు ఉత్తరం వ్రాస్తాను. మీరు ఇక ఆ ఊళ్ళో వంటరిగా ఉండాల్సిన అవసరం లేదని, తమతోనే ఉండచ్చని, వ్రాస్తాను. ఇన్నాళ్ళూ కళ్ళకు కమ్మిన పారలు తొలగి పోతుంటే పశ్చాత్తపంతో అంది. ‘‘ఏమండీ నా వర్కవ్యగానే ఊరెళ్ళి అత్తమ్మను తీసుకొద్దాం. మనతోనే ఉంచుకుందాం’’

భార్యలో వచ్చిన మార్పుకి మనసారా స్వాగతించాడు శ్రీధర్.

మీ కొద్దీముళ్ళదారి

- మురళీధర్ శ్రీదేవి

వంగూరి ఫౌండేషన్ ఆధ్వర్యంలో జరిగిన ‘‘మొట్టమొదటి అంతర్జాతీయ తెలుగు రచయిత్రుల కథల పోటీ’’ లో బహుమతి పొందిన కథ

ముందుమాట

పిల్లల్లో మంచీ, చెడ్డా అంటూ రెండు తెగలుండవు. వారు ఎన్నుకునే దారుల్లో మంచిదారీ, ముళ్ళదారీ ఉంటాయి. దారిని బట్టి నడిచే పథికుడికి పేరొస్తుంది.

గొప్పవారి పిల్లలు చదివే స్కూళ్ళ నిండా చెడిపోయిన పిల్లలుంటారనేది ఒక అప్రసాధ. అన్ని సామాజిక వర్గాలలోనూ, అన్నిచోట్ల మంచీ, చెడ్డా కలగలిసి ఉంటాయి. ఇది వాస్తవం.

విద్యుత్ హైదరాబాదు వచ్చి నెలదాటింది. కొత్త ఊరు, కొత్త స్కూలు, కొత్త ప్రపంచం. చిన్నప్పటి నుంచీ నైనితాల్లో పెరిగినవాడు అకస్మాత్తుగా హైదరాబాదు రావలసి వచ్చింది. విద్యుత్ కి పదోహానేళ్ళు. పదో క్లాసు చదువుతున్నాడు. ఒక్కడే కొడుకవటం చేత గారాబంగా పెరుగుతున్నాడు. తండ్రి హైదరాబాదులో కొత్త పరిశ్రమ మొదలు పెట్టాడు. అందుచేత హైదరాబాదు వచ్చి స్థిరపడ్డాడు.

‘విద్యుత్ ని నగరంలో పేరెన్నికగన్న స్కూల్లో’ లో చేర్చారు. అత్యంత ధనవంతులు, సినీతారలు, మంత్రుల పిల్లలూ చాలామంది అక్కడే చదువుతారు.

నైనితాల్లో విద్యుత్ చదివే స్కూలు కేంద్రీయ విద్యాలయం. ఒక్కసారిగా ‘ఊరు మారి ఉనికి మారే’ నన్నట్లు జీవన వాతావరణంలో పూర్తి మార్పు వచ్చింది. సెక్షన్ లో నలభైమంది పిల్లలు. వాళ్ళల్లో చాలామంది మొదటినుంచీ అక్కడే చదువుతున్నారు. కొందరు ఒకటి రెండేళ్ళుగా చేరినవాళ్ళు. విద్యుత్ ఒక్కడే కొత్త విద్యార్థి. సిగ్గరి కాదు గానీ కొత్తగా ఫీలౌతున్నాడు.

ఒకళ్ళిద్దరు మొహమాటంగా నవ్వుతూ హాయి అని పలకరించారు. క్లాసు టీచర్ ‘నీకేం కావాలన్నా క్లాస్ కేప్టెన్ చేతన్ని అడుగు’ అని సూచించింది. చేతన్ ఈడుకు మించిన పాడగరి. పదోహాళ్ళ వాడైనా వదిహాడేళ్ళ కురాడిలా కనిపిస్తాడు. దబ్బుపండులా మెరిసిపోతూ చలాకీగా తిరుగుతుంటాడు. బాస్కెట్ బాల్ టీం లీడర్. చేతన్ గ్రూపు చాలా పెద్దది. వారంతా చాలా స్నేహంగా, ఒక్కమాట మీద ఉంటారు. కారణం అందరూ ఒకటో క్లాసు నుండి అక్కడే చదువుకుంటున్నారు, ఒక గుంపుగా కూర్చుంటారు.

భోజనం స్కూలు వాళ్ళే పెడతారు కాబట్టి డైనింగ్ హాల్లో కలిసే తింటారు. ‘ఒకగూటి గువ్వలు’ అంటారే, సరిగ్గా అలా!

క్లాసులలో కాస్త వెలుగు తక్కువ ఉన్న తార మృణాళ్. ఈ అబ్బాయి ఫస్టు రాంకర్. ఎప్పుడు రాంక్ చేజారనివ్వడట. వక్రుత్వ పోటీలూ, క్వీజ్ లూ మొదలైన వాటిలో మొట్టమొదట ఉంటాడు. ఇతడి గుంపులో నలుగురైదుగురుంటారు. వీళ్ళు ఎక్కువసేపు లైబ్రరీలో లేదా టీచర్ల దగ్గర మాట్లాడుతూ ఉంటారు.

పెద్దగా ఆశలూ, ఆశయాలూ లేని వాళ్ళొక పదిమంది పిల్లలున్నారు. వాళ్ళు ఏ గ్రూపుకి చెందరు. చుట్టూ పరికిస్తూంటారు. ఎవరేం చేస్తున్నారా అని! వాళ్ళని ‘అబ్జర్వర్స్’ అని నవ్వుతూ ఎగతాళిగా పిలుస్తూంటారు. ప్రస్తుతం విద్యుత్ కూడా ఈ కోవలోనే ఉన్నాడు.

చూస్తూండగానే మూడు నెలల పరీక్షలు ముగిసాయి. విద్యుత్ చూపు ఎప్పుడూ చేతన్ గుంపు పైనే. వాళ్ళ నవ్వులూ, మాటలూ, అల్లరి ఎంతో ఆకర్షణీయంగా కనబడతాయి. టీచర్లకు వాళ్ళు పెట్టే ముద్దుపేర్లు, తమాషాగా ఆటపట్టించే తీరు విద్యుత్ కి ఎంతో నచ్చుతాయి. చేతన్ స్నేహితుడు కావాలంటే మాటలు కాదు అసలు ఆ గుంపులో ఒకడుగా చేరడమే చాలా కష్టం. ‘అబ్జర్వర్స్’ చెప్పారు. ఎలాగైనా సరే చేతన్ తో జట్టుకట్టాలని ఉంది విద్యుత్ కి.

ఒకరోజు పార్కింగ్ లాట్ దగ్గర మృణాళ్ పలకరించాడు. ‘ఏవైనా డౌట్లుంటే అడుగు, చెబుతాను’ అన్నాడు భుజం తడుతూ. నవ్వుతూ తలూపాడు విద్యుత్. అంతకు మించి మాటలేం జరగలేదు.

ఆ రోజు క్లబ్ లో పార్టీకి తల్లిదండ్రులతో వెళ్ళాడు విద్యుత్. తండ్రి కొత్త కంపెనీ మిత్రులంతా వచ్చారు. భార్యనీ, కొడుకునీ అందరికీ పరిచయం చేశాడు విద్యుత్ తండ్రి. ‘నీకు చేతన్ తెలుసా?’ అనడిగాడు తండ్రి పార్సనర్. ‘చేతన్ మా క్లాస్మేట్’ అన్నాడు

విద్యుత్. ఆ పెద్దమనిషి జేబులో నుంచి సెల్ ఫోన్ తీసి నొక్కాడు. 'హలో చేతన్ నీ స్నేహితుడితో మాట్లాడు' అంటూ విద్యుత్ కి అందించాడు. నోట మాట రాలేదు విద్యుత్ కి. సంతోషం, కొద్దిగా బెరుకు, నెమ్మదిగా 'హలో చేతన్' అన్నాడు 'ఎవరు?' నేను విద్యుత్ ని 'ఓ కొత్తబ్బాయి నువ్వా? అక్కడ ముసలివాళ్ళ కంపెనీలో నువ్వేం చేస్తున్నావ్?' నవ్వుతూ అడిగాడు చేతన్. ఫక్కున నవ్వాడు విద్యుత్. స్నేహం కలిసింది. అక్కడినుండి విద్యుత్ కి రోజులు క్షణాలలా గడవటం మొదలైనాయి.

చేతన్ జట్టులో చిన్నపాటి చోటు లభించినందుకు మురిసిపోయాడు. ఇతర పిల్లలంతా 'కొత్తబ్బాయి' కేసి ఈర్ష్యగా చూడసాగారు. 'లంచ్' లో తనకు దగ్గరగా సీటు కేటాయిస్తే, చేతన్ అదొక గొప్ప గౌరవంగా ఫీలయ్యాడు విద్యుత్.

ఆడుతూ, పాడుతూ ఆరునెలల పరీక్షలు ముగిశాయి. సెలవిచ్చారు. ఒక రోజు విద్యుత్ తండ్రికి ఫోనొచ్చింది. క్లబ్ లో చేతన్ పుట్టినరోజు పార్టీ ఏర్పాటు చేశారట. 'పెద్దలకు ప్రవేశం లేదోయ్' అన్నాడు చేతన్ తండ్రి నవ్వుతూ. కేవలం పిల్లల పార్టీట. విద్యుత్ చాలా ఉత్సాహపడ్డాడు. మంచి గిఫ్ట్ కొని అందులో సందేశం, శుభాకాంక్షలు జతచేసి చక్కగా పాక్ చేశాడు. 'నాకు చాలా సంతోషంగా ఉంది విద్యుత్ మన హోదాకు తగిన వారితో స్నేహం చేస్తున్నాడు' అన్నాడు తండ్రి గర్వంగా తల్లితో. వాళ్ళు బయటికి వెళుతూ విద్యుత్ ని పార్టీలో దింపటానికి క్లబ్ కి చేరుకుంటున్నారు. 'బాగా ఎంజాయ్ చెయ్యరా' అంటూ వెళ్ళిపోయారు తల్లిదండ్రులు.

చీకటి పడుతోంది. క్లబ్ మరో ప్రపంచంలా రంగు దీపాల కాంతిలో మెరిసిపోతోంది. డెనిం జాకెట్ భుజాల దగ్గరగా లాక్కుని లోపలికి అడుగుపెట్టాడు విద్యుత్. స్నేహితులు కొందరు కనబడి చెయ్యి ఊపగానే విప్పారిన ముఖంతో అటుగా నడిచాడు. క్లబ్ కి ఒంటరిగా రావటం విద్యుత్ కి మొదటిసారి. ఒక పెద్ద హాల్ లో ఏర్పాటు చేశారు. చేతన్ పుట్టినరోజు పార్టీ చాలా ఆకర్షణీయంగా, టీనేజర్స్ కి నచ్చే విధంగా ఉంది అక్కడి వాతావరణం. చేతన్న అభినందించి చేతికి బహుమతి పాకెట్టు అందించాడు. 'ఎందుకురా ఇవన్నీ...థాంక్స్' తీసుకుని టేబిల్ పై ఉంచి విద్యుత్ చెవిలో రహస్యంగా 'ఇవాళ నీకొక స్పెషల్ గిఫ్ట్ ఇవ్వబోతున్నాను, కాదనకూడదు, తెలిసిందా?' అన్నాడు చేతన్.

పిల్లలంతా చిన్న చిన్నగుంపులుగా విడిపోయి కబుర్లుచెప్పుకుంటున్నారు. అందరి చేతుల్లో కూల్ డ్రింక్స్, లైట్లు డిం అయినాయి. మ్యూజిక్ హోరు పెరిగింది. మధ్య హాల్ లో డాన్స్ మొదలైంది. అందరి ముఖాలలో స్నేహితుల మధ్య గడుపుతున్నామనే ఆనందం. చేతన్ అందరితోనూ కొద్ది క్షణాలు గడుపు తున్నాడు. విద్యుత్ దగ్గరికి వచ్చి చెయ్యి పట్టుకుని ఒక పక్కకు తీసుకుపోయాడు.

ఎంతో గర్వంగా అనిపించింది విద్యుత్ కి. తనపై తన 'హీరో' ప్రత్యేక ఆసక్తి చూపిస్తున్నందుకు.

'ఏరా విద్యుత్. ఇవాళ నా పుట్టినరోజు కదా. నేనేది చెప్పినా నువ్వు కాదనకూడదు.'

'ఏమిటా?' నవ్వుతూ అడిగాడు విద్యుత్.

జేబులో చెయ్యిపెట్టి ఏదో తీశాడు చేతన్. ఒక చిన్నసైజు సిగరెట్. 'ఇది చాలా విలువైందిరా మామూలు సిగరెట్ కాదు. ఖరీదు కూడా ఎక్కువ. నేను కూడా రోజూ తాగను. వన్స్ ఇన్ ఎవే... ఎప్పుడైనా మజా చెయ్యాలనిపిస్తేనే...'

అప్రయత్నంగా ఒకడుగు వెనక్కివేసి 'ఏ...ఏమిటా అది?' అన్నాడు విద్యుత్.

'జాయింట్ రా. చాలా ఎంజాయిబుల్ ఎక్స్ పీరియన్స్.. టెన్షన్, చికాకు అన్నీ దెబ్బకి మాయ మౌతాయి. మనసంతా చాలా హేపీగా ఉంటుంది. మనవాళ్ళందరి దగ్గర వుంది. ఇవాళ అందరికీ ఎర్రెంజ్ చేశాను. రోజూ కాదు...ఒన్స్ ఇన్ ఎ వే...ఏమీ కాదు. ఊ...కమాన్...'

'అబ్బ, ఒద్దురా, నాకు అలవాటు లేదు...'

'ఇక్కడ ఎవరికీ అలవాటు లేదురా బాబూ! ఎప్పుడైనా ఒక్కోసారి మాత్రం ఎంజాయ్ చేస్తాము. ఎవ్వరికీ తెలియాల్సిన అవసరం లేదు.'

విద్యుత్ చుట్టూ చూస్తున్నాడు. ఏదో అభ్యంతరం ఆ అబ్బాయిని ఆపుతోందని గ్రహించాడు చేతన్. 'చూడరా విద్యుత్..నిన్ను నా గ్రూప్ లో కలుపుకున్నానా లేదా? సాధారణంగా కొత్తవాళ్ళని అసలు దగ్గరకు రానివ్వను. అంటే ఏమిటి అర్థం? నువ్వంటే నాకు ఇష్టం అని కదా! నా పుట్టినరోజు నా మాట వినవా? నా గ్రూప్ లో ఎవ్వరూ నన్ను కాదనరు' కొద్దిగా కోపంగా, అలకగా అన్నాడు చేతన్. నిజమే, తాను కోరుకున్నట్లు తనను ఎంతో దగ్గరవాడిగా చూస్తున్నాడు.

'ఏమౌతుందిరా ఒక్కసారి...నేను అడిగినందుకైనా...నెవ్వర్..అడగనే అడగను...ఈ ఒక్కసారి' సిగరెట్ ని విద్యుత్ అరచేతిలో ఉంచి గుప్పిడి మూసి అన్నాడు చేతన్ బతిమాలుతున్నట్లు.

'పోనీ ఏం జరుగుతుంది ఒక్కసారి స్కోక్ చేస్తే...ఇంతలోనే కొంపమునిగే అలవాటుగా మారదు కదా... నచ్చక పోతే మానెయ్యవచ్చు... ఇంకోసారి బలవంత పెట్టనంటున్నాడు కదా.. కాదంటే నొచ్చు కుంటాడు. మంచి స్నేహితుడు దూరమౌతాడేమో. ఒక్కసారేగా...' విద్యుత్ ఆలోచనలో ఉండగానే చేతన్ వేరే పిల్లల వైపు నడిచాడు. అంతా నవ్వుతున్నారు. విద్యుత్ ని చూపిస్తూ ఏదో చెబుతున్నాడు చేతన్.

'అందరూ నన్ను చూసి నవ్వుతారేమో. నా గురించి ఏమనుకుంటారు. వట్టి సిస్నీ ఫెలో, వీడికి భయం ఎక్కువ, మనలాగా డేరింగ్, డాషింగ్ కాదు అనుకుంటారు కాబోలు. ఒక్కసారి స్కోక్ చేస్తేనే?' ...

అలా తనలో తాను ఘర్షణ పడుతూ పావుగంట గడిపాడు విద్యుత్...చేతన్ మళ్ళీ అటుకేసి రానేలేదు. స్నేహాన్ని శాశ్వతంగా పోగొట్టుకుంటున్నానని అనిపించసాగింది. చెమటతో తడిసిన అరచేతిలో తెల్లగా అమాయకంగా కనిపిస్తున్న జాయింట్ కేసి చూచాడు...

పార్టీ సంబరం ఆకాశాన్నంటింది.

తలుపు పూర్తిగా తియ్యకముందే తోసుకుని లోపలికి వచ్చాడు వర్మ. అతడి ముఖంలో భయాం దోళనలు.

'ఏమిటండీ? ఏమైంది?' భుజాలు పట్టుకు కుదుపుతూ అడిగింది నీరజ.

'మైగాడ్ ఇలా జరుగుతుం దనుకోలేదు. ఎందుకొచ్చాము ఈ ఊరు?'. సోఫాలో కూల బడి తల వెనక్కి వాల్చి కళ్ళు మూసుకున్నాడతడు బాధగా. దగ్గర వెళ్ళి కూర్చుండాలె.

'విద్యుత్ ని పార్టీలో దింపాము కదా. నిన్ను మీ తమ్ముడింట్లో దింపి బోర్డు మీటింగుకి వెళ్ళాను. తరువాత డిన్నర్ ముగించాము. ఇంతలో ఫోనొచ్చింది. పిల్లల పార్టీలో విరివిగా డ్రగ్స్ ఉపయోగిస్తున్నారని... ఏదో టీవీ ఛానెలో, పోలీసులు అక్కడికి చేరారట. పైగా పిల్లలంతా మైనర్లు...పరుగుపరుగున అక్కడికి చేరుకున్నాము. మనవాడు లేడక్కడ. ఏమైనట్టు? అక్కడే దించాం కదా! నాకు చాలా భయంగా ఉంది నీరజా! పిల్లల్ని సక్రమంగా పెంచగలమా అని నా మీద నాకే అపనమ్మకంగా ఉంది.'

చల్లగా నవ్వింది నీరజ.

'విద్యుత్ పార్టీలో ఎక్కువ సేపు ఉండలేదండీ. మా తమ్ముడింటికి వచ్చాడు. ఇద్దరం భోంచేసి గంట క్రితమే ఇంటికి వచ్చేశాము.'

'థాంక్ గాడ్ గొప్ప ప్రమాదం తప్పిన రిలీఫ్ తో చేతులు జోడించాడు వర్మ. అతడి కళ్ళనిండా నీళ్ళు...

మర్నాడే ఫైనల్ ఎగ్జామ్స్ మొదలు. ఏకాగ్రతతో చదువుతున్నాడు విద్యుత్. ఎలాగైనా డిక్లినేషన్ తెచ్చుకోవాలి.

రాత్రి భోజనాలైనాయి. కాలింగ్ బెల్ మోగితే వెళ్ళి తలుపు తీసాడు. ఎదురుగా చేతన్! ఒక్క క్షణం మాటలు రానట్లు నిలబడి పోయారిద్దరూ.

‘హాలో చేతన్...రా లోపలికి’. తేరుకుని ఆహ్వానించాడు. పుట్టినరోజు తరువాత ఇదే కలవటం. చేతన్ స్కూలుకి రావటం లేదు బాగా చిక్కిపోయి ముఖం కళావిహీనంగా ఉంది.

‘లోపలికి వద్దులేరా. నీతో మాట్లాడ దామని వచ్చాను’ గేటువైపు దారి తీశారద్దరూ.

ఇబ్బందిగా కొన్ని నిమిషాలు గడిచాయి. ఏమని మాట్లాడాలో తెలియటం లేదు ఇద్దరికీ.

‘చేతన్...జరిగింది మర్చిపో’ జరిగిన దానికి బాధ పడుతూ ఉండవచ్చునుకుని అన్నాడు విద్యుత్.

‘అయ్యాం సారీరా విద్యుత్ ఆ రోజు నిన్ను...నిన్ను చాలా బలవంతం చేశాను.’

ఆ రోజును తలుచుకుని నిట్టూర్చి ‘పోనీలేరా, ఇప్పుడెందుకు అవన్నీ’ ఇబ్బందిగా అన్నాడు.

‘అది కాదురా, నువ్వు ఆ రోజు మొహమాటానికి పోయి నేనిచ్చిన జాయింట్ స్కోక్ చెయ్యలేదు. చాలా మంచి పనిచేశావురా...’ నేను చేప్పిన మాటలు అర్థంకాక అయోమయంగా చూశాడు.

‘ఏడాది క్రితం నా బెస్ట్ ఫ్రెండ్స్ నా సీనియర్, ఒకబ్యాయి నన్ను అచ్చం అలాగే బలవంతపెట్టాడు. వాడిని ఇంప్రెస్ చెయ్యటానికి, మిగిలిన గ్రూప్ పిల్లల ముందు గొప్ప అనిపించుకోవటానికి నేను జాయింట్ మొదటిసారి పీల్చాను, ఒక్కసారే కదా ఏమౌతుంది. అనే ధీమాతో అది ఒక తప్పనిసరి అలవాటై పోవటానికి ఎంతో సమయం పట్టలేదు. వారానికి ఒకసారైనా కావాలనిపించసాగింది. అది ఎంత ప్రమాదకరమైన వ్యసనమో తెలియటానికి ఒక పోలీస్ రెయిడ్, ఒక టీవీ ఎక్స్పోజర్ జరగాల్సి రావటం నా జీవితంలో ఒక మలుపు’ చెప్పటం ఆపి కళ్ళుతుడుచు కున్నాడు.

విద్యుత్ మనసు బాధగా మూల్గింది. అనునయంగా చేతన్ చేతిని నొక్కాడు.

‘పోలీస్ కమిషనర్ డ్రగ్స్ బానిసలను ఆ వ్యసనం ఎలా పీడిస్తుందో వివరించి చెప్పి, మెంటల్ హాస్పిటల్లో ఉన్న ఎడిక్ట్ని చూపించారు. వాళ్ళంతా మన వయసులో ఉన్నప్పుడు ఆటగా, సరదాగా, అమాయకంగా ‘ఒక్కసారికే ఏమౌతుందిలే’ అని మొదలు పెట్టి చివరి దశకు చేరుకున్నవాళ్ళట!

నా కళ్ళు తెరుచుకున్నాయిరా విద్యుత్. ఒంటరిగా గదిలో అవమానంతో, బాధతో అలమటించిన నాకు నువ్విచ్చిన పుట్టినరోజు బహుమతి ఒక మంచి స్నేహితుడిలా అండగా నిలిచింది.’

ఆశ్చర్యంగా, సంతోషంగా చూశాడు విద్యుత్. చేతన్ మునుపటిలా లేడు. నిండుగా, గంభీరంగా ఉన్నట్లుండి పెరిగి పెద్దైనవాడిలా కనిపించాడు. ‘పాపులర్ టీనేజ్ హీరో’ ఆరునెలల్లో పూర్తిగా మారి పోయాడు.

దుర్వ్యసనాల బారినపడి అధోగతికి చేరుకుని, తిరిగి తిప్పుకుని మంచి మార్గంలోకి వచ్చిన కుర్రాడి జీవిత కథ ఆ పుస్తకం. ఒక ఇంగ్లీషు బెస్ట్ సెల్లర్. చాలా మంది ‘స్టేటస్’ చిహ్నంగా డ్రాయింగ్ రూంలో ప్రదర్శనకు పెట్టే పుస్తకం. అదే విద్యుత్ ఇచ్చిన పుట్టిన రోజు బహుమతి.

‘రేపు పరీక్ష రాస్తున్నావా లేదా?’ అడిగాడు చేతన్, ‘రాస్తానురా....నిన్నొకటి అడుగుదామని వచ్చాను. నన్ను నీ జట్టులో కలుపుకోరా. నన్ను వదలకు, ప్లీజ్’ అర్థిస్తున్న స్నేహితుడి వంక ఆప్యాయంగా చూశాడు విద్యుత్.

‘అదేమిటా? మనం ఎప్పుడూ స్నేహితులమే. రా లోపలికి, అమ్మా నాన్నల్ని కలుద్దువుగాని’ ఆప్యాయంగా స్నేహితుడి చేతిని అందుకున్నాడు విద్యుత్.

చేతన్ ముఖంగా నిండా సంతోషం. పిల్లలిద్దరూ చెట్టాపట్టాలు వేసుకుని తెరిచి వున్న తలుపుల వైపు నడిచారు.

చివరి మాట

‘నీ స్నేహితుడెవరో చెప్పు. నీవెవరో నేను చెబుతాను’ అన్నాడొక మహాశయుడు సాంగత్యం విలువ గురించి చెబుతూ.

జీవితం ఆకర్షణల వలయం.

ప్రత్యేకించి, ఎదుగుతున్న పిల్లల ఎదుట ఎన్నో ఆకర్షణీయమైన ఎరలు, మంచి, చెడుల విచక్షణ సరిగ్గా తెలియని లేతమనసు.

ప్రమాదకరమైన ఆకర్షణల నుంచి 'తప్పించుకోవటం' మాత్రమే కాదు మనం కోరవలసింది. అటువంటి ఎరలను ఎదిరించి నిలబడగలగటం. సరైన బాటను గుర్తించి ముఖం తిప్పుకోగలగటం.

నేటి ప్రపంచంలో పిల్లల ఆరోగ్యమైన ఎదుగుదల, తద్వారా వారి యోగక్షేమాలు వాంఛించే పెద్దలు మాదక ద్రవ్యాల వంటి విధ్వంసక వ్యసనాల గురించి పూర్తి అవగాహన పొంది, తమ పిల్లలకు అర్థమయ్యే విధంగా ఉపయుక్తమైన విషయాలను వారికి తెలియబరచటం వల్ల వారికి 'అవగాహన' అనే రక్షణా కవచాన్ని ఏర్పరచిన వారౌతారు.

తల్లిదండ్రులూ జాగరూకులు కండి. పిల్లల్ని సావధానుల్ని చెయ్యండి.

